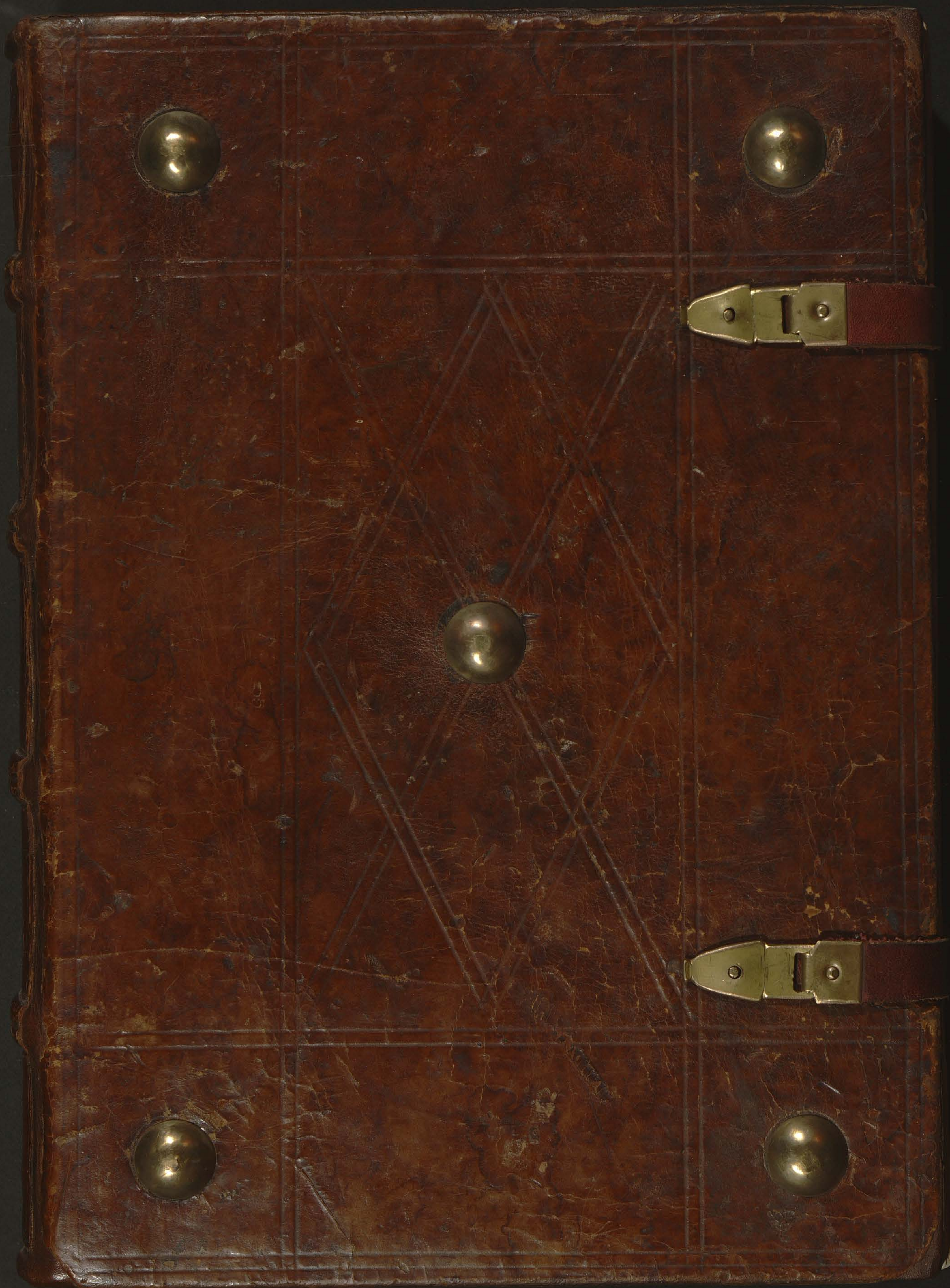

N. Inv. 790.

790

QDL
4.I.

[illegible] in Gabrihe Cracoviensi mercatores non compulsi nec coacti neque aliquo dolo seu fraude circumventi sed bona spontaneaque
[illegible] prolocutum locaverunt et conduxerunt [illegible] piscinas cum pratis [illegible] apposito [illegible] annis
[illegible] domino Michaeli [illegible] Altaris in capella Beate Barbare in Cimiterio
[illegible] quod piscinas cum pratis predictis locatis et [illegible] Sancte seu [illegible] ad quas
[illegible]se immediate et continue sequentes videlicet primo locacionis et conductionis quod a die Carnisprivii anni immediate sequentis videlicet
[illegible] incipiendo, et quatuor annos sequentes videlicet millesimoquadringentesimotricesimoseptimo, millesimoquadringentesimotricesimo[octavo]
[millesimoqua]dringentesimotricesimonono et millesimoquadringentesimoquadragesimo Ita quod hoc tempus currens a die date presentium usque ad diem
[Carnisprivii] sequentem prefati Johannes et Nicolaus de piscinis huiusmodi nichil solvere debent domino Michaeli predicto censusque infrascriptus sub
[illegible] Et prefati Johannes et Nicolaus ambo insolidum singulis annis tempore tenute et arendacionis debebunt et adhuc
submiserunt predictas piscinas mundare, et circa omnes cannas que modo excreverunt et si que temporibus quibus tenebunt
[excre]verint evellere funditus eradicare et radicitus extirpare in tanto de littore in littus cuiuslibet piscine Ita quod ultimo anno
arendacionis huiusmodi advenient ipsi Nicolaus et Johannes restituent huiusmodi piscinas ipsi domino Michaeli aut eius procuratori
omnino bene mundatas et cannis arundinibusque penitus et radicitus extirpatas Excepto medio littore unius piscine ad usus viarum
[illegible] et arundines in tantum excrescentes excreverunt, quod inter eas pati ipsis pedibus stare et ambulare, quas cannas et arundines
radicitus extirpare. Alia vero omnia et singula littora circumferencialia et eciam ipsas piscinas pertransiencium debent
[illegible] quia ut ipse dominus Michael asserit predictas piscinas et prata aliis precio annis ipse et alii sui predecessores non minori
aliis locare consueverant Nichilominus tamen, quia eedem piscine [illegible] regimine ipsorum huiusmodi cannarum et arundinum excreverunt
[illegible], hec ergo attento, et ut ipsarum condicionem possit facere meliorem ut postmodum ipse et sui successores maiorem exinde
utilitatem, easdem piscinas ad medium precium prefatis Johanni et Nicolao ex parte huiusmodi mundacionis et extirpacionis
primo anno videlicet millesimoquadringentesimotricesimosexto, a die Carnisprivii incipiendo unam marcam, Secundo scilicet millesimo
[quadringentesimotrice]simoseptimo duas. Tercio videlicet millesimoquadringentesimotricesimooctavo tres. Quarto utputa millesimoquadringentesimo
[tricesimonono tres] et [illegible], videlicet millesimoquadringentesimoquadragesimo similiter tres marcas, monete currentis in singulis diebus Carnisprivii
durante ipso tempore, singulis annis predictis, ipsi domino Michaeli aut eius procuratori seu legittimo successori solvere debebunt
[illegible] omnia et singula in tantum mundacionem et extirpacionem piscinarum, quam pecuniam predictam singulis annis et diebus prescriptis prefati Johannes
[et Nicolaus co]niuncta et insolidum sub censuris ecclesiasticis in eos per nos et successores nostros officiales Cracovienses ferendis et late promulgandis
facere et adimplere realiter cum effectu sponte submiserunt inscripserunt et obligaverunt, In quorum omnium fidem et
[illegible] maius robur et certitudinem evidentiorem presens instrumentum fieri et per notarium publicum infrascriptum et factis huiusmodi coram nobis scribam
publicari mandavimus nostrique sigilli appensione iussimus communiri Actum et datum Cracovie die duodecima mensis Iulii Anno
[Domini mil]lesimoquadringentesimotricesimoquinto Indictione terciadecima pontificatus Sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii
[divina providencia] pape quarti Anno quinto hora vero quasi nonarum In domo nostre habitacionis in platea Castri sita presentibus ibidem discretis viris
[illegible] de [illegible] et Mathia Symonis de [illegible] clericis [illegible] et Cracoviensis diocesis testibus circa premissa

Et ego Nicolaus Stanislai de [illegible] clericus Cracoviensis diocesis publicus Imperiali auctoritate notarius Cancellarie
et facti huiusmodi coram prefato venerabili viro domino Johanne de Elgoth decretorum doctore Cracoviensi et officiali
[illegible] predictis omnibus et singulis una cum prenominatis testibus presens fui eaque sic fieri vidi et audivi
Ideo presens publicum huiusmodi contractum et arendacionem in se continens manu mea propria scriptum exinde confeci et in hanc
publicam formam redegi signo et nomine meis solitis et consuetis una cum appensione sigilli prefati domini
Johannis officialis et de ipsius mandato speciali consignando communivi Rogatus et requisitus in fidem et testimonium
omnium et singulorum premissorum

malagma [illegible] omnium

Prefatio domini constantini affricani montis cassianensis monachi ad glauconem discipulum suum

Licet petitionibus tuis continuis acquiescens fili mi sepius dictus ut ex propriis stulis Galieni aliqua latine lingue transducerem et lingua arabica diu tamen quia multum est negavi. Hesitans tanti posse transferre opera sed tu competere non desistis et linguam latinam tanto te carere pro dolore afficit dictus tandem condescendi tibi. et opus quoddam supra amphorismos ypocratis gloriosissimum transferre decrevi et nos si perspicaciter quis intenderit operam suam non amisisse congaudebit. est autem in hoc opere materia plurima verba quoque ponderosa quibus iunctis et si poeta non sunt illud tamen satirici visus est sibi imitari. Aut prodesse volunt aut delectare poete. In materia enim prosunt in verbis ponderosis et prosunt et delectantur.

Vita brevis ars vero longa tempus autem acutum experimentum vero fallax iudicium autem difficile. Oportet autem se ipsum non solum prebere que oportet facientem sed egrotantem et presentes et ea que exterius sunt.

Plurimi interpretes huius libri in hoc maxime sunt concordati sive hic sit unus amphorismus sive sit plures amphorismi tamen esse quasi prohemium sequentis operis in quibus convenit investigari que intentio ypocratis. Sunt qui forsan enucleabitur si verba sua singula considerentur. Vitam ergo dicit esse brevem ad immense prolixitatis artis huius comparationem: artem longam: quia tempus in quo particularis operandi strictum esse videtur atque primum comprobat si quis velit arte longis exercitiis et longo usu capi est necesse. Est enim quedam ars qualis ad actum vel ductum duobus instrumentis uti necesse est scilicet experimento et ratione. Secundum rationem vero probandam iudicate duorum unum primum timorosum secundum difficile. Tempus vero strictum est propter spiritum in quo est allaborandus. Corpus autem potest corpus humanum quod tamen per se facile moveatur quanto magis rebus extrinsecus moventibus vel accidentibus. Experimentum vero timorosum est vel propter spiritus nobilitatem vel propter sue [illegible] rationis velocitatem quod adipiscere pertinet sectione. Iudicium secundum rationes intelligendi potest esse difficile cum discordent omnes in hoc usque hodie. Siquis autem comprobat secundum methodicos hoc intelligere velit ut iudicium sit rei probate cum iam invenit et hoc comprobat ut difficile sit: cum vix quivis etiam perfectissimus adipisci possit sed tamen ypocratis de rationalibus sit summa prima tenenda est. Hic prima sunt huius amphorismi pars. Subsequentibus vero non ita est probate: sed facientem quod faciendum sit insistere. Oportet ait inquit non solum prebere se ipsum que oportet ac si diceret: oportet lectorem huius libri ut si qua scripserim temptare et si certificare velit nec tamen que oportet facere contentus sit sed etiam ordinet res ministrantes et assistentes sibi et que extrinsecus sunt secundum quod expedit egrotanti in principio dicit. vitam brevem et artem longam innuit secundum enim hoc sequitur: vita brevis etatem

longam esse fatentur. Subsequenter
statuit quoddam pactum inter ipsum ypo-
cratem et lectores sui libri. Sed ad horum
comprehensionem premissis: oportet a capite repeti
quare vitam brevem comparatum ad longam
artem dixit. Licet enim nos proxima inten-
tio fuit secunda quod eum dicunt incidis-
se ad assiduas lectiones eius artis
lectores instigasse. Secunda quod confir-
mat eum ad quod laborasse ut eos
removeret ab arte ipsa. Alii autem
eum voluisse dicunt discernere qui
ad eam artem promptiores qui ne tar-
diores essent. Secunda vero ut ostende-
ret quare libros de medicina fieri
esse necesse plurimi quod testantur eum
intendisse breves de qua arte lib-
ros sic debere uti et ampliores eum
intitulasse. Sunt alii estimantes
eum voluisse nullum ad perfectionem
eius artis posse pertingere. Sed
quemlibet pro posse suo ad eam suspirare.
Alii quidem monstraverunt magnam
culpam medici fore cum quod intendit
et velit explere nisi post sit secundum
omnes fere remotos esse puto a
sua intentione. Non enim est sapien-
tis ut potest libros facere et lecturis
dicere: sua dicta vero explere posse etiam
eos a se expellere. Cum horum dictis re-
pugnat secundum oportet nisi solum perficere quae
oportet et cum dixit secundum ... testi-
tavit non posse expleri quae ipse
precepit. Non enim convenit multis in
locis dixit peccare et ad perfectionem
pervenire non posse. Secundum si diceret non
esse in ferret oportet sed plusquam breve
vita duceat: et cum medicus infir-
mis peccat et infirmus ipse et assi-
stentes peccat: dicere debuit
vel dicere erat. Non ergo sunt lauda-
ndi dicentes eum dixisse vita bre-
vis ut discentes a se repelleret
agne enim esset amantie eum libros
facere et posse se eos velle amittere
vel amare: et cum lecturas debeat at-
tentos facere: fatigat eos a se re-
pellere. Secundum autem dicunt quod in

instiget discipulos ad dicendum propter
vite brevitatem et artis prolixitatem
opus esse labore multo et quod quis
possit esse vim. Sed dicere neque sensum
neque intentio in ypocrate neque eius libri
dictis: competit dicentes quoque eum
voluisse temptare discipulos dicentes
artem longam et duram esse et qui ypo-
ssent veram dicere placito enim ad
temptandum mentes discipuli: cum in
qualem artem debeat inducere persuadere
ut ars dura et longa dicatur quo
lectorum magis acuitur. Sed cum quod bre-
tem debeat persuadere: non apponenda
esset presertim cum libri quoque prologus
subsequentibus ... ad aptandum vol-
uit enim omnium librorum suorum ampliores
esse sermones. Et ideo in capite posuit quod
omnibus est velle. Alii vero intrans
quare artem non posse capi ad plenum
quia ad multum ad sit ... ad tempus
longum sum tempus quod nature discere expe-
tit secuntur. Sed ipsa prologum fuisse
fecisse omnibus libris suis valem
non dominant dicentibus eum voluisse
ostendere quare libros de medicina facere sit
necesse. Sed cum iste de libro fecerit
quae introductorium medicine intitulatur
eum et prologum velle eius artis ad
exhibuit. Sit et nobis doctoribus omnium
eiusdem et planabilibus librorum absur-
dum enim esse videtur ut quod de quo
agimus velle esse dicatur utrique illi
laudandi sunt plus aliis. Et qui
asserunt eum prologi fuisse extensio-
nes amphorismatica sermonis
sui curare mentes et confirmatos
valle eum ostenderet quare de medicina
libros facere sunt necesse. Primum omnibus
sunt amplior sit et planare sermone
auctoritati meum mittimeum propter
tribuitur longam artem breve addice-
volentibus. Alii sunt laudandi necce-
ssitate faciendi libros eius artis con-
firmatos: omnium cuiuslibet hominis vita ad
longitudinem artis eius brevius sit
similiter ad perfectionem eius artis pervenire
non potest nisi antea legerit et ad
plenum intellexerit libros eorum qui

ysta rem an ea experimetando addi
cerunt et iste sit ex pus actualit
expta alijs trade libris no denegat
quo adusq dio ars reddat expleta
premissa intetio qrmada est q nos
cu vita inquit quana ad longitu
dine huius artis sit brevissima impole
e ut quis ea capiat ad plenu nisi
priores experientia sua libras fecerunt
et successiue expte sua addiderit qo
adutrosq iouit. s. adinuamto et
rez agendaz experimeto ipfectoes
diuinaret artis ista sb sequntur post
addidit ut qfirmat longitudine artis
ac si diceret. Vita brevis: ars vo longo
qr tpus e acutu et strictu expt ti
morosu difficile vo iudicium ars
vo longa e: qr tpus opandi p ea
strictu e. sic eni arte hat dixmus
sz duobz qnis qi instris opari
ul scie recamus. s. ionib adinua
meto: et rez agendaz experimeto
Quiac qd experimetu timorosum
iudicu at molestu Nos su et vitu
pando nec lector tedio affitiandus
est sibreuit et q sb epilogo recapi
tules dia supdicta Tpus strictu est
p strictu corpis quantum qd e medi
candu: Cor eni subito et tpe mone
pro Timorosu expimetu nobi
fecit illud subiectu qd nisi alijs
strictis assilat cu i eo medicinaz
opam s: in lapide vo ligno vel ligno
et in hijs nec vitibus artificialit la
borat: nulla fere corruptio ex significat
si in eis fecta no bn successerit ars
sia E: si ut corpis quanum male ac
ciderit experimetu ipm strictu de
struit: et q qnid eius sit interitus
Iudicium v recto difficilis ee vide
qr tu pripari et cu ipa qpehendit
res experimetanda tota fort esse
grane multo discordantiu in ea
adipiscendi: que vo si facilis eet
in veta no tn in ea discordat op

ortet Alij ypo dicit intendisse
iudicium no recte ee. sz potius de
terminatoez rei et experimetande
qd pz quantis sit difficile Si
eni quis diuersis mediceret et quos
diuersos innect sine distribet
quod inuenit ul quid nocuit
no e facile vide V. g. Si sua
int infirmus dormicit. et ps sp
tu epitimate se vnxit deinde
cataplasmauit sine clistizauit
et ps qt qualiter quid comedeit. no
facile vide potit q unu eoz in
ueit ul nocuit Vnde vlt ars
longa adunite singlorum eorum co
paratione inchbri libri qs nettij in
cant faciedi et postrius dimitteedi
amplius abinimati nec sup
vacuu ehued tiq; pleno manat
de pectore Ca oz no solu fbe
scipm et tu sb intulit sic preden
tibus eo veni qtinuat Sz et si
q et dicenda efficiare volumg
no solu oz facienda exstare pte
s: et infirmud obedic nec i
aliquo oz e obuiare qistrationes
q fodiosos et gratos sibi ee ymo
oia et ex tenus ad velle infirm
et ut oz appent fembz in tpe
tantibz: et medicina ludificat et
sanitati obuiat q extrinsecus ma
nsio inuans sine nocens intelli
mittans quibz ci iracundia ul
angustia ul etia mmg leta et
strepitus quibz sopmi sibi phi
bentes ymo alia pluria que
pene st in nuabilia Oet eni
oia si sit fiat pnt oz intell i eo
veniens me scripsisse inuenies.

In perturbatoibus
ventris et vomi
tibus qui sponte fi
unt si quide qua
lia oz purgari

purgent et cofert et bn
ferut Si vo no: gtrm
Sit et manitio Si quide
qual' oz fi fiat: et cofert
et bn ferut Si vo no co
trarm Cotemplai igr oz
et Soram et tepus et re
giones et etates et csu
dines i quibz oz cura ad
hibe aut non.

In chys verbis suis no qntitate
purgatois f qualitz solu ondit
sine respexit: qd manifesta ex eo
qz qualia oz dixit andalibz aut
incipit cuqz sponte fiut dixit pq
qz artificiales tetigit cu sit et in
anitio: et relíq se intulit Quod
si de vtroqz qntitate tractae vol
luiss spontanea quatz et i artifi
ciali tanta dixiss Hoc male int
pretati et pononctes pcetait no
va sua necz voz necz voz in
terces intedentes quo error ap
pcendit vbi sit et manitio dz
Aly em fatent tibi abspinctiaz
intellexisse aly floiam qd in
sit qua ypo omez pgatoem
solz vocaé manitoem: f3 qui sit
dixi de sola qualite intellexit e
na vo sz dixit mediciu actionez
nac semp sequi debe in chys
sponte fiut pmisit Si qualia
oz purgai: purgent aut non
na tm pcendant Silit et in
artificiali pgatoe oz notima
purgae sicut alibi inxit Oportz
inquit chimos nocivos purgai
no alios. Si g° fl'a dominetur
oz quibz me purgari oz purge
tur Cu si co. plurima ul' mlta
ducta purgai fl'a dimittatr et

in chys euacuandis intedat sd
de sanguine intellit Quantes aut
chimi aqualite corpis possint in
telligi: qz chimi interiores no id
sint qz chimi exteriores ypo. alibi
testante Color inquit corpis chi
moz qualitatz ondit si no ipsi
inaditate corpis accubiunt Cum
e no vbilz sit eqles signis tam
poribz: colore: tpus: regione: eta
tem et morbu investigai oz Qu
cu quilz chuoz coz duct: qz a si
gna hec dmosit qd planiz pop
ex sequem Infirmis g° queratur
de cpe pq dcretione etate quoqz
et infirmitate: ut si co. ru. i corpe
duari se ostendit et tpus oz cog
nosci ut si etas fiut Deide regio
nez si ca fiut et si infirmz per
fectoe iuuentutis sit Silr infle
mato Si hiems fiut si regio
frigida infirmz senex Hys et
ploratis deinc morbi ops investi
gae: qz tertiane st de domino co.
ru. quartane de dominio co. ni.
et quottidiane de fl'a. tamn de mbia
adusta herisipila de co. ru. Om
morbi singlis erut investigandi
cuma si bn pquirant vtilitate et
rone purgandoz cognoscemus
Pala est g° eos sit male intptai
qui ypo. putauint dixisse mani
toez solaz tibi abspinctiaz sc de eu
niqz febres noiauint: f3 potius
vle qui sunt ext'naz tetigeit asse
dit quoqz se pgandi qualitate cnio
qntitate voluisse: cu de qntitate
i sequentibz sit dicturus Tempora ca
lendoz morborz dicturus sit ergo al
ibi: quo debeat purgai Deo cum dic
necitate aqua co pellor cosequi id
que si in hc loco tangem: no me
lius ypocrate tacentem dicez et
no tengenda tangens sermone
no protelando protelarem. ic

2 In exercitantibus 3
ad summu bone ha-
bitudines fallaces
si i ultimo fuerint
Non enim possunt manere in
eod: neq quiescere. Cum vero
no quiescut: nequaq possunt
adde i melius. Relinquitur
ergo peius. Hor igitur ea bo-
na habitudinem solue confert
no tarde ut rursus prin-
cipium nutrimenti accipiat corpus
neq comprssiones ad ultimum
duce: fallaces enim sunt. Sed
qual' n. natura sint sustine-
re ad hoc duce. Sic vero etiam eva-
cuationes ad ultimum fallaces.
Et iterum resumptiones i ultimo
existentes fallaces sunt:·
Nam propo(si)to precedenti de qualitate
purganda inventore ypo. fuisse
dixim(us) conv(eni)enter et sb sequentem ad
quantitatem purgationis intendit. Inci-
pit autem de plenitudine ultimitate et
de causis i amicione quibus inducti
ad plenitudinem fit fuit mos e intendunt
que plenitudo i corporibus se exercitantium
e crassitudo: hoc aut intellexit ar-
tificialiter ut ita dicam instructali; sin-
gat enim athlete dies suos fuit
et palestrice absoluta autem crassicie
in quibusdam se exercitantur sicut ara-
toribus et fossoribus: quia corpus plenitudo
autem e ultimata. non adeo e mole-
sta: sed ad summum est inducta illa
laudabilissima cum intentio est hy-

magnificatio i qua proculdubio au-
gmentantur maxime ad intend' membra
totius corporis. Quibus aut no magni-
ficatur propter quod est corpus ultra modum
magnificat aliquis crassicies fallaces
et molesta. Si aut vasa ultra
modum impleantur. Sed crassicies na-
turalis i aratoribus e illaudabilis cum
vero ad ultimitatem plenitudinis per-
veniat. Unde sit propter quod non necesse
e minimum habeat propter superrectionem
molestatis: quia propter necessitatem
minorandi ypo. tetigit cum im-
posse e manere i eod neque descen-
derit natura enim venas sup-
tilium cum digerit ipsum mittit in
loca destinata epar quod in
sanguinem mutat: et i toti corporis
membra delegat: membra quoque
quoque sue plenitudini adaptant
Corpore autem ad hoc conveniente
no plus possit capere et i venis
locus no sit vacuus ubi quam maxime
capiantur necesse est venas rumpi
aut subita morte interfici. Sicut
calor naturalis extinguitur: ut potest
i lampade videmus. que cum ob
ubi redundat quasi quodam pe-
riculo suo irrecat. Et si modum
excrescit necesse est eam extin-
gui. Ad hoc ergo ultimitatem
minuendam est festinandum ut
ad recipiendum sui nutrimentum
corpus habeat spacium neque
tamen quod ad ultimum minuend' est
ultimitas quia fallacior non e minus
in plenitudine: quia et maniae
neque sola quantitas i purgandis
est considerada. Sed virtus etiam
corporis et natura: quia diversitas
corporum i quantitate discordabunt
purgationum. Hanc autem exercitantium
crassicies ypo. intendat adequa-
nandam post dixim(us) plenitudinem
quamuis possit similiter precedentia
continuarentur sequentibus dictis
ubi addidit sibi et evacu-

acones ad vltim ductes sunt fal
lacies: et iterum resumptiones in vltimo
existentes fallaces. Similibus et ance
dis minuitur: nec plenitudinem
neque inanitionem vltimam. Similiter
siccitas cum mercatantibus si extremi
repati sunt. Sunt et viri fortis
et ydonea sit laudat plenitudi
nem vltimam cum tamen festinacionem
que cum aliis vltimat non debeat
ut videtur in aratoribus: neque in aliis
et erit vltimanda. In omni ergo
operatione vltimum consideretur. et sic tamen
posse suo prohibetur et abundancia.
Si enim virtus deficiat purgo est
sicut reddenda. et si non tota exierit
et abundancia: et dixit resumptiones
in vltimo existentes fallaces significat
ex vel superioribus et intelligitur de
corporum vltimitate plenitu
dinis. Et quod secundum hunc intel
lectum accipi. Sed dicit secundum quosdam
id repetat diversis tamen vocabulis
et supplet omnes evacuationes ad vl
timum ductes fallaces dixit nos
mittens redde voluit nec evacua
tiones vltimarum quia fallit et ideo
de refectione nimia sed intulit fugi
enda: quia refectio magis est fallax
succedens. nunc evacuati enim
virtus evacuata deficit neque cibos
secundum quod possit mutare et in membris
assimilare. Sed si sic intelligatur due
partes sunt ypo. evacuatur vlti
mitas s. plenitudinis et trassiaces
s. in alletis. Sed quod dixit etiam iterum
minuit id prior esse diversi ex
tremis debilitudinis solae et expres
sione dixit. Nunc loquitur de
ultitudine tali adducta et demen//
tiis et certe // sed dicte
dicte et indumentis
ex passionibus et ma
tutis et similibus quibus non
convenit difficiles: ad
vltimum tenuitatis que ad
ducuntur dicte: difficiles et
enim repletiones in vltimo ex
istentes difficiles. In precedenti
amphorismo intendit de vltimitate si
mo potius in quantitate et qualitate
et in proportione et ordine varatione.
Inquit autem loco de ordinanda dieta
infirmorum sua est intentio. Indumentia
ergo extreme ex dicta tenuis fallax: in
acuta vero extreme non ex convenit eius
in plurimis extremis acutis oportuit
sit ut subtilis dicta detur In quibusdam
autem acutis vltimata danda est tenui
tas sit cum totaliter cibus aufferatur solu
tus in mellicrato vsque in medicina certitudi
dabitur. Subtilis autem dicta vero in vlti
mitate: in cibo est privitate: aut in bo
nitate: ut potest ptisana preu mittente
danda est et subtilis dicta cum de
fectionis virtutis. ad quam sustentanda
propius cum sed ut custodiat sicut
corporis sunt usque aut augmentant
ut virtus ex fortior et grossa autem cibus
augmentabit: moderatus custodit sicut
talis minuet virtute: et ideo cavenda
est sanis. In infirmis non debet virtus
augmentari: si sic invenitur custodiri
sit in passionibus diutinis: aut
non multum minui: ut potest in acutis
in quibus si augeatur morbus augmen
tabitur. In qua autem extreme tenuissima
et certissima dicta et vero tenuis dada
sit ypo. in pyracon neccamaton
minuit quod melius tunc dictus eius librorum
illum et planabimus quoniam enim brevius
et parvum dicere possumus de dispositis
virtute. virtute magna existente forti
in statu morbi: si infirmi morbus
in quarta die vel antea terminari de
beat omnis cibus aufferat quod tenui
ssima et extrema dicta est. Si autem in statu
suo se habeat: et tunc septima die non
transeat dandum est solum mellicra
tum quod subtilis est dicta non tamen

i vltimitate Si vero virtuti non confidis
ptisana collata deinde quod dieta subtilis
est quoque Sed non in vltimitate pti-
sana vero non colata neque dieta sub-
tilis est Sed nisi parum dandum est neque
consulta sit nisi tritici: oua pisces et huius-
modi similia. Et dixit in acutis egritudinibus
quibus non conuenit: de paucitate intelle-
xit de quibus postea dicet: cum vbi go-
secundum acumine est egritudo sub inferet
In tenuibus dietis pec- 4
cant egrotantes ideoque
magis leduntur Omne
enim peccatum quodcumque sit ma-
gnum fit magis in tenuibus
quam in grossioribus dietis propter quod et
igitur sanis fallaces sunt valde
certe et constitute diete quoniam pec-
cantia difficilius ferunt propter
quod igitur tenues et certe diete
fallaces amplius parum solidi-
oribus // Multi inspicientes cre-
dunt amphorismum intelligunt quod peccare
egrotantem a semetipso non sit Sed in
consilio eius amedicis cum in primis pre-
cipiat ut subtiliorem dietam teneat
vnde magis leduntur quasi si magis
tenuis dieta nitueretur cum in vita con-
trahatur. Et cum sit vnus maxime abstinen-
tia deficit alii absolute ponunt quod
non magis laudandi sunt quia absolute
dat intellectum cum vel voluntarios
vel coactos intelligi faciat. ac si diceret
ypo. omne peccatum in subtili dieta
sine esse sine pabulo fiat multum ne-
cesse est ledat eum vnus propter absti-
nenciam deficiat anima ergo consuetudo
non talem expostulat cum sensus ma-
nifestatur est sub sequentibus propter quod
inquit sanis fallaces sunt valde
certe et constitute diete cogit eum

eos peccare assiduitas subtilis
diete amphorismus sequens apertus est
a Ad vltimas vero egritudines 6
vltime curationes po-
tentes sunt ad perfectionem:
v Vltimas vero egritudines intellexit
vltimas quantitates vltimita-
tes; vnde precipit subtilis-
sima dieta dari que si sit acuta
ipsa est quam paucitatem vocat propter
et sub iungit ypo.
v Ubi vero secundum acumen
egritudines continuos et vl-
timos labores habent
vltima et tenuissima dieta
necessarium est vti Ubi autem
non: non sed grossius convenit
respitere. et tunc sub condescendere
quantocumque egritudo mollior
sunt vltimis:
s Sicut supra vltimam egritudine
intellexit qua nulla alia pos-
sit esse etc. ita et hic vltimos
labores possunt per quos nulli alii
sunt: quos aut accessiones secundum co-
tinue: aut vltimos labores in
primis diebus que tempore precedentibus
vero statum in quibus ylico sub sequatur
status aut necessarium est nisi eos
labores et eorum accia vltimantur
Paucitas morbus est cum status
erit continuus quod in ipsis quartis intel-
ligit aut longis [illegible] dici sub sequentibus
In paucitati morbi acumine vltima
et tenuissima dieta oportet dare cum
subtilissima dieta in statu sit
necessaria Sicut ipse dixit in libro de
egritudine acuta: cum status egritudinis
in quartis diebus sufficit declara-
re [illegible] dixisse Si quis aut
in paucitis egritudinibus cibum dare
timeat propter [illegible] intensiori

sit sebrium continuitatis: tunc in pa
ti necesse est magis caveat quia
apstata et remissiones sunt in eo ut
ypo. in plurimum statu sit ypo.
in pyronicon, nec examination ubi
quando particulariter de talo agatur die
de exagitatis taliis ultimi te, febris
quod in crisioe dedit intelligi. Sicut
autem qui pene sunt soliti de quarum
eorum intellectu, bonum est intellectus
et non in eodem statu permittatur
et non in cibo neque aliquo re impari.
neque cibo neque aliquando in statu ut die-
ta tenuissima tenuis accidit.
Sicut status longi morbi post pertinentes
tas qualitas dicti non devenit no-
stati utendum est tenuissima dicta
ne forte infirmus ante statum mo-
riatur. Nullo ergo omnis status est
in prima quarta die bonum est illius
utendi dieta dare. Cum enim pati non
possit solida insubstantia ut parvo
ptisane sufficit quod aut in tenui-
tatis ultimate sunt quibus sedaria
quae ypo. grosso cibo vocat quod
debet dari in statu post dies quan-
titas cum si condescendat quantitatique
morbus molliat, ut si status
acutus est vicinus detur cibus pars
crassus. Si vero remotior det cibus
grossior. Sic enim ordinata dieta 8
Quando steterit, utilis est
egritudo: tunc et tenuissi-
ma dieta necessaria est
Sicut amphorismus aliquis sic nos ipse
debuimus amphorismo precedenti aliquis
volunt continuari amphorismus quoquo
continue, ipse unus est ipsius in statu enim
morbi subtilissima vide dicta
dari tunc tamen multa accidentia succedunt
morbum digerentia. Non ergo im-
pedienda natura ab his digerendis
cum sunt morbi tali: tunc tota
illi soli rei intendat. Utrumque
superest quia quid vincat

Non quod impediat neque cibus digestionem
iudicorum digestionibus, qui in libris nostris de
die tertia, ostendimus quod est omnia
ypo. statum tum succedit declinatio
sunt attinentia oportunum signum
superfluum sunt dimittendi in quibus
futura succedant in permissis prendi
qualis dieta sit dictatura mor-
bi debet. In subsequentibus vero
secundum virtute infirmi dicta danda
diffinivit.
Contemplari autem oportet et 9
egritante si sufficiat die-
ta ad statum egritudinis et
virtus ille prius deficiat et
non sufficiat dieta aut egritudo
deficiat et obtundat.
Quia tamen in superioribus secundum
4 morbi totum statum vel
remotum condescendat dieta
virtus vero tamen non morbus mittatur
dictant infirmi quod et duo si bo-
ne considerat. Quod dieta secundum longi-
tudinem et brevitatem status et
virtus infirmi: et bene prendatur utili-
ter quod sequitur ergo. Si enim virtus
defecerit et non sustinuerit: cibi
ex qualitate et quantitate dentur sicut
appetit virtus. Cibus ergo in statu
vel illius est dandus accidentibus vir-
tutem dissolventibus. Secunda ergo
in dieta magna dicit cum cautela
mediocrum. Ideo ypo. precedentem et
sequentem amphorismum putant continuo
secundum ingenium. Si ypos tres amphorismos
aliquis vir intellexit non per-
tabit. Ergo inter dimisit et me-
lius exponem singulariter.
Quibus ergo continuus est 10
status continuo et ten-
uiter reficiendus est. Qui-
bus vero postius status ad
illud et ante illud pars
auferendum est sed prius vires

refitiandum est ut sufficiat
egrotans. In paroxismis vero
cibum sed tempore quo apponere conue-
niens est. Sic amplius ut di-
ximus precedentibus et insequentibus sed
cum vtilior et melior est prioribus
In precedentibus abiunctio et continuo
in morbis pacutis tenuissime mi-
sit dictari. Insequentibus autem absolute in
statu omnis morbi continuo vel per
paroxismum tenuiter misit dare per etiam
temporibus superficientibus ad minuit. Sunt
enim egritudines quedam tam acute et
simul apparentes. Statum que putatur.
In quibus autem continuo tenuis dieta
detur omnibus inquit status precedit.
ab initio statu et per istam statim ab
principio conuenit. Continuum autem ab initio pel-
lunt a statu reficiant ut ad sta-
tum venire sufficiant. In statu vero
absinceat ad diminuendum non sit pre-
cata et non omnis digeri cibi recepta
quia inquit in exacerbationibus in ipsis
egritudinis impetu et accessione sed
tempore cibum: ledit enim cibus crudus
quam crudos et indigestos morbos
generat in humores

11 De quecumque secundum tenuitatem
exacuunt in exacer-
bationibus sed tempore quo:

Omnis dieta in singulis morbis
dupliciter est ordinanda vel ex vicinita-
te et longitudine status morbi vel
ex virtute infirmi. Sed quod singulis
dietetur: hic insinuat. Dicit enim non
quod dare cibus in hora accessionis sed quod
melius explanatur in libro de regimine
acutorum per. Non quod inquit dictum
in hora accessionis sed necessario amplius
dies sua venit sed vero iam declina-
uit et quieuerit:

12 Paroxismos vero et con-
sistentias declarant
egritudines et tempora

anni et tenuitati ad inuicem
in termenta siue quotidie
siue per diem. Sed pars phy-
sicus fiat Sed ex apparen-
tibus quecumque in pleureticis
sputum si continuo appareat
sputum rubeum in choatem quidem
abreuiat. Si vero posterius
appareat sputum rubeum prolongat
et vrine et egestiones et
sudores et dificultas et
euacuitas: et longas et bre-
uiores egritudines apperientia declarant.

De si de ordinanda / rant
dieta superius diximus istius
loci maiores in detractatione
expetit. Quod enim superius virtutem
infirmi et tempora morbi in dieta
considerant hic quasi tam quidam
submittuntur intelligentiam. Si per
initium acuti morbi seu pacuti
sine diutius exigunt quotidiana
dieta secundum tenuitatis vel in termenta
siue actionum est ordinanda. Si
quod ordinatio dicte prima est perfecta
ex virtute s. infirmi et sententia mo-
rbi et in compollatione omnium causarum par-
ticularis virtus infirmi facile potest
intelligi in prima visitatione infir-
mi. Per presentibus certis signibus in pro-
nosticis demonstratis. Vnde pos-
sibile dicere relatam virtute inf-
irmi se posse cognoscere cum omnis
medicus quasi ad hoc sit dispositus
et legis non naturali: sed artificialiter
et morbos et in compollationes eorum me-
dici arbitrantur non posse cognosci
nisi cum iam adsint omnibus ypo-
est contrarius intendit in hoc cognos-
cuntur sicut et cetera que in medi-
cina

vent · aliqui tn certe · et alij arbi
trio vitati vitante · quibus ppi
dendus est status morbi et intpolo
futur se Sed at i pnosticis et i
epydimia pfite intrant ypo
cras a q dt pfite i pma ptcla
libri periscos et posimus i qua
et aliqua sit morbi status et qui
eit ostendiis Gal at q' mostrat
bintr : satagit nos p pus sensu
studeamus bntate imitari Si cu
at no sufficiat q' libri pperi
scos investigis dico at egnes
declarat et attribacos tritius i
ticua em bine se intrat et et
p ydita · crisimque sua vicina am
pchyrimis longam : quartana se lon
giore imminet et diu duratura
cotinue q et causon · se acutas
se sequnt se alipiados et emittes :
incidie nit thas · quer : que qr
posint intelligi ab initio i secda
ptcla triscos explanamus qr
go diu volumus ne iu in diversis
libris dice videam Sz si seqnt
possit ab initio intellige bntatem
sua et velocitatem sue crisis dz an
notari et intpolo sua vnaqqz
die brevia e futura : Et est qd ypo
dixit et attribacos et qsyrectis
declarat egnes ayultorios em
quartanas nom ab initio syn em
uctore fint sedam sua accessionem
expectare Sic em ordiamus dicta
ipna° : sic ordinada erat i longo
morbo Sili et i amphimerinis
et tertianis scdus scdm longitudines
et bntate sin status Gal at desc
dyris : d' debi morbo itelligat
Pleuresis at et pipleuria et fre
nesis sit acute se indicantur
Sinnucla · vo diarria spasmus
sic pacute capiunt : dyropesis
tiana epyma fluxus · ptisis
i vlus pulmonis assiabat diu
tinis · Inp lene asi go et frenesi
plima i ittijs diebus eit i tpolo
pulnati in stoma° empymate

vel ps pulmone : vel i cepte : i tpol
aut omi die et motie nocte S
plenetica · Alie meliti · i decetto i
sitid oio vel i duobus diebus i tpola
tis suple ptisia vna die febri
tant oio alia no · Et ipsa amm
nomiant supioribus qtinuant q
em declarat egnes et cap i tpolu
cione Vo em i quartanis ordi
are dicta sum longitudinem suffic
u et itelligat si cu se i cepit qy
emes et qtas vel autupnas sint
Estiva quartana se bint qt au
tupnales vo erit loga et mar
si vicerit qyemi qd intrabit i
amphesis sequentibus Terciana ve
lox qt et bint et vitam facit
crisim : Inestate bnior In qyema
longior sit q qtas morbos abre
uiat qyemis vo plongat mt
polonce se Inestate vo sint tria
plima In autupno tertiana In
qyeme amphemerine Coplecto
nes vo corpori declarat egnes
sic et tpa · quecp diversitates qr i
melib locis tetigit sic eas reti
tuit : qua et aliis libris pala
ptat sit Gal ergo qtas i imit
d' qplo ea et sic · ptendit Si e
etas pfecta iunctus fit et regio ea
et sic · sint et aer et qsuetudo et
designat egnes Silimodo etidez
et aer quo infirmus cotingit qd
ps intrabit Idem de aliis egnibus
i tertiis indicet equal tpibus con
sistencia morbi intrat si acutus
sine pacutus sit dimtus sit morbus
p notar est nosti et destruendu
statu morbi intpolonce vo qtot
tedinas ostendunt et tertianas et
quartanas · et quota die sine noctis
incipiat hora · Et ps addidit i
tin sun i tineta sine quottidie sy
pt diez : sine p amplius tpus fiat
Gal pscrutari si pter supdicta pos
sint intelligi pximitu ego adm
bitez in tremeta est violentum ang

menta et interpolutiones et status
significat. Permutata que in typo solum in
febribus et augmenta morbi longi-
tudinis et status propinquitas significan-
tur in principio invasionis. Augmenta-
tio sive accessionis tempus notatur morbus
vel ex incipiendi tempore vel ex longitu-
dine vel ex magnitudine. Magnitudo autem
sive dicitur magnitudo sive fortitudo
una eadem quasi intelligo. Cum enim
dicunt medici quod febris maior sive
fortior est potentia sed in multitudine debet
intelligi. Febris autem dicitur maior vel
fortior aliquis incipit prius quam sole-
at. Aliquando diutius continuaverat aliquis
manet vel incipit sicut solebat quod
neque attingit fortitudinem neque mag-
nitudinem sed quantitatem, potius vel longitu-
dinem dicit paroxismus quando esse dicto in-
ventum et statum. Celerant crisibus est
molestior paroxismus declinatione omnino
melior. Festinans antequam solebat
et diutius durans quam solebat ma-
ior seu fortior. Si quotidiana sit
sive terciana sive quartana morbum
faciunt. Similiter sicut in pleureticis
si sputum sit secundum rationem continuo apparuit
sit morbus brevius fit. Si posterius
prolongabitur morbus. Et sic plenius in-
telligitur si sic ponatur quod in tertio
libro epidimiarum dixit ypocrates. Amicus in
quit determinate sunt ad crisim. Plenius
poste parroechiei regioni opposite
qui continua laboravit febre: incepit
doluit latere tussiens sicce: neque
in principio morbi screant aliquid. Siti-
ens et vigilias patiens. Urina tamen
in colore laudabilis multa et subtilis
fuit in die VIII alienatio. Cum
calefieret non tamen dolor alleviatus
sed potius dolor in die VIII fuit ma-
ior febre augmentante nec dolore
minuente: tussi quod multum impedie-
te et anhelitu aggravante. VIIII
die flebotomatus: de intrinseco parte bra-
chii et secundum quod oportuit multum

minuit de sanguine. Unde dolor al-
leviatio tussis tamen sicca remansit.
Die XI cum in capite paroxismi suda-
vit et emolliebat febris. Atque tussis
et screatus humidior fuit XVI die
cepit paroxismus digestibilius screare sicut
alleviato dolore. XX die sudavit
crisi veniente et febre cessante. Sed
tamen sitim patiebatur neque laudabilis
fuit screatus. XVII et febre XXVII
die reddita sitisque tussivit et mul-
tum et digestum screavit in urina
fundus apparuit: sitis cessavit dor-
mivit et XXXIIII die toto corpore
sudavit. Perfecta ergo crisi febre cessavit.
Morbus eius XXXIIII in primis fuit
pleureticus: qui quia ab initio morbi
screare non potuit usque ad VII
dies protelata est tussis VII et mor-
bus usque ad XXXIIII die est protela-
tus: cum tamen plurima pleuresis XIIII
die non excedat quando si excedat ad
XX dies extendi sed si pleureticus
screasset die tertio: perfecto veniret
crisis die VII vel IX vel plurimum
in XI. Si ergo iste tertia die screasset
non transisset morbus XIIII diem: quando
sit in qualitate discoopto et non sub-
tiliter celato solum exiguus appa-
ret sudor. Sicut vero subtilis est in initio
sed cum incipit digeri mollior et
grossior sit priore. Sic iste sive
albus in coctione est diversus albus
cum plus aliquis minus ex coquitur
sicut manifestatur in apostematibus
in ore vel in oculis nascentibus et se-
cure manentibus. Si enim cutis cu-
ratione perforetur effluit sudor vel
tumor ut diximus. Si vero non perforetur
exiguo illa continetur. Quando durescente
et qualitate digerente tarde sit
intelligendum de pleureticis: cum
iste morbus de genere apostematum esse
demonstratur. Oportet ergo ut maturi-
tatis sue considerentur. Si enim vel

sircavit morbus est in ultimitate
cruditatis · qui gradus primus est in
pleuresi si parum et sic tulit. mor-
bus non iam in ultimitate cruditatis
est et secundum gradum facit. Et si sere-
atus ingrossavit: non iam morbus
crudus erit et iste gradus est tertius in
pleuresi. Ratione ergo ista in commencta
morbi sunt perspiciendi. Si enim in
principio fuerit augmentum in prima die incipit
plus quam moratur magis se confortavit
augmentatio est fortior erit velox
status et propinquior. Non enim conveniunt ut
augmentum sit fortius et remotior
status pertendatur. Et quo ad ypo-
cras dicta incipit ad quem inten-
dit. Unde si in principio vel paroxismus
gradus in morte: remotior status per-
tendit. Oportet planam reddere. Quia status
veniat et accessio reddat per mo-
dum cognitio: scitur et diete ordinatio in
toto morbo · accessione cognita: scitur
qua hora diei dieta cuilibet sit offe-
renda. Et quo autem ypo. dictam
ordinationem incipit: ad quem intendit ut
sciatur quanta et quando debet dari / Et prin-
cipio vel aliud in commencta cantus
vocat: ut redditum morbi ad illud
quod prius fuit. Et at et apparentibus
dicit vel paroxismus fuerit et morbi
certam sciunt intelligi. sive ista
apparentia signa vocent sive acci-
dentia que aut sunt cum morbo vel sequuntur
morbum. alia est alia coctionem
sequuntur. alia cum eius ablatione alia
vel perditionem sequuntur. Apparentia ergo
cum morbo: incipiunt cum ypo. Sapien-
tia vero. alia cum morbo. alia ante
alia post. alia cum acuto. Et ergo
non sit morbus in separabilia acciden-
tia specialis in essentia. sed sunt quaedam
qualitates separabiliter accidentes. Et et
ad actum crisim significantia cum non cum
morbo in suo toto incipiat motus
in fine tamen apparent secunda vel tertia
consideratione. Et prius explanatur
Alia et eadem actum non initio sed
augmentatione vel statui sunt apparentia.
Signa igitur coctionis non apparent

interius inicium. sed in secundo vel tertio conside-
randis. Signa ablate coctionis aliquid
cum morbo apparent in suo initio alia
post et secundum signa morbi sunt post
apparentia in acutis autem morbis ... ex-
planatum in libro crisium. Dicit enim morbi
capitis veniunt: unum tempus est in dimi-
dium. Dicit corpus vicinum et principium pro-
totius corporis: sic cum morbus dividitur
in initium augmentum statum et decli-
nationem. Dicitur initium quod est vel in-
cium et tres dies subsequentes. necessari-
um hoc narravimus virtutes acci-
dentium cum quae sunt dexterius in quo multa
ypocras informavit quae sunt necessaria
et multa de virtutibus sunt. quod qui intel-
ligere voluerit ad eundem librum se trans-
volvat. Et per apparentia post certam
morbi signa volunt pleuresi
et plenitudine introduxit in qua si
spissitudo cessionis est quia fuit longa
egritudo. Sed si punctualiter a principio et
usque intra diem aut in quarta apparuit
impossibile erit morbum vii dierum transi-
re. longitudo temporis et brevitas egritudi-
nis secundum apparentiam sunt coctionis. Sicut
enim sputo apparente albo quibus diebus
a quo perfectio coctionis significatur sic et
ratione sputi ablatio significatur longa coc-
tionis. Et si sputum album parum sit et
subtile punctualiter sit sputum rubeum aut
citrinum aut viscosum non est laudandum
eruginosum lividum sive nigrum signa
perditionis sunt. Bona enim et laudabilis
significatio coctionis est quia per solum
morbum significat velocitatem finiendum et
econtrario pessima ad perditionem infirmum
velociter perdendum pertendens. Ablatio
coctionis non perditionem vel salutem sed
morbi significat longitudinem futuram vel
brevem sive infirmum bene preservata vel
perfecta. bene potuit mutari salutis
futura esse. Sed et autem signum cognita
que ypo. nominat certa ut potest
crisim significantia: sic sudor. rigor. sanguinis
fluxus solo ventris minima minus
vomitus. dolor capitis non precedente

cam tremor cordis angustia sp(irit)us
s(u)n(t) p(re)cedentia ca(usa) reumatis s(upe)r dya
fragmate. Sic et vigilie et aliena
tiones vel rigores nocturni sine cau
sa et febrium accessiones lacrime
subite odor(is) sine manibus et uxor
faciei. retrigatio labiorum inferiorum
visio ... sine splendoris ante
se subita rubor maxillarum sine ra
tione. apostema sub auriculis vel in quibus
d(am) locis. et ... sibi p(ro)tinue(n)t
locorum sunt ... et qui s(u)nt ...
et ... et cretica. et colore signa
motum. duobus modis ... inn
... Si enim ... morbi
appareant sunt signa ... salutis. Si
aut(em) morbi cottione(m) vel crisim ...
sunt ... p(re)dicto(rum) vel morbi
longitudinem portendencia. ... at
signa non sequentur coctionis sunt ...
teste ypo. in li(br)o ep(i)d(emiarum). Coctio i(n)quit
velocem crisim portendit. et fiducia
sanitatis. s(ed) non ... cruditas ma(le)
s(u)nt male sunt pessima. Johan
nitius male pessima ... de appa
tibus ... corporis. que duobus
modis fiunt. Vel enim ... toto corpore pre
...ia. vel de interioribus ad exteriora vel
crisim mala longa ... morbum vel
morbi recidivatio(n)em significancia. Co
ctio talis ... lauda ... salut(is) ...
p(ro)positis ... p(ro)vocant urina i(n)
... e al(ba) et ... in die
critica. laudabilior e(st) ... sanitatem
et morbi b(re)vitatem significat tale la
dauit urinam in vasis. Coctio la
udat ... ... Si ergo i(n)quit
laudanda est ... et tenuia ...
... ... quo solita sunt in sani
... quantitate ... quod ...
accepit. Coctio enim in ... sp(irit)us
laudat ... Jn pleuresi inquit
vel costarum doloribus si sputum velox
facile et mixtum cum rubore ...
bonum ... ergo coctionum significatores
laudabiles sunt. S(ed) non ... ...
laudabilia sunt. Contrarius enim tempore
apparencia si crisis non fuit ...

morte vel cretica molestatorem
... ... q(uod) ypo. ... ...
dixit bone ... signa non appa
rent subito ... signa coctionis sunt
bona ... ... enim ...
... ... procul dubio bonum porte
dunt ... igitur dixit ... ...
... ... sputum
... rubeum ... ... appa(re)t in
... et ... non
sunt ... modo aut bonam
crisim ... non ... subita
... signa crisis
vel ... ... coctionis
... apparuerint velocitate
coctionum ... Sufficit in
... locis brevitas ... expon(ere)
quia in ... li(br)o ... ex
planavi. S(ed) quia ... ...
... qua ... plenius explanando
... volui explanare planandum
... volui sunt cum ... ...
... cum morbo ... et ...
... ... Jn pleuresi
... ... acuta et angustie sp(irit)us
tussis dolor lateris ... ...
... pleuresis ... ... Sig(nific)ant
morbum ... sunt dolores ...
dentes in dyafragma aut ...
dentes in furculas. Johannitius
horum duorum locorum dolores pleu
resim futuram sunt affirmantes ... ...
... ... iaceat in ...
late ... in sano. Pictagoras
ep(iscopus) ... de signis ...
morbos duos libros fecit unde
de post ... de quibus ...
ypo. si ... inquit appareant ...
... et ... ...
et longitudinem et brevitatem morbi
neque solum sputum ... ...
et ... et sudores que ...
ad ... ... et
ut ... de ... que ...
in p(ro)nosticis. Nos aut(em) in ...

libris et sup(er) p(ro)posita aphorismu(m)
s(e)c(un)d(u)m q(uod) oportuit

13 Senes facile ferunt
ieiunium s(e)c(un)do con
sistentes facilius
Minus vero pueri om(n)ium
vero horum maxime infantes
horum vero ipsorum quicumque
sunt animosiores existentes

Diversitates etatum intellecte in ordine dicte sunt in natur(a). Abstinentia enim ubi semper est facilis dura vero pueris et facilitate dixi cum neque sunt familiari neque noverat eis esuries. contra intelligendum est in pueris. Pueri enim cito esuriunt et citius famis nocumenta senciunt a cibis longo tempore abstinentes. citius in qua est s(e)c(un)do consistentes: qui medii sunt inter pueros et senes s(e)c(un)d(u)m propinquitatem aut extremitatem facilitas et durities abstinentie in etatibus intelligende sunt sicut ypo. in ceteris amphorismis intelligitur et in statuti inquit qui crescunt plurimum habent calorem in natura Iohannes dicit quod plurimum in natura calor dicit dupliciter potest intelligi vel enim plurimum habent ad illarum etatum comparationem seu ad aliorum quorum. Si quis enim preter duos amphorismos omnino fecit ubi anathema sit. sic quod potest fieri Senes facillime ferunt ieiunium s(e)c(un)do consistentes facilius minus pueri omnium vero horum maxime infantes enim cum crescunt plurimum habent calorem in natura S(e)c(un)do consistentes intelligunt quorum etatis inter iuventutem perfectam et senectutem terminant: ut pote qui cum iuventute transierunt. nondum tamen senes sunt: quos Theophilus s(e)c(un)do consistentes appellant pro quibus inter quos et pueros est aliarum etas

sicut duarum media: que sic est media ita mediocriter et tacite fiat eis dicta. vel abstineat ut neque facillime ferat ieiunium. Sicut senes: neque defectum sicut pueri: medie sunt in pacientes Hac etate primum sic ypo. ut lector possit intelligere quod at infantes animosiores dixit et minus facientes naturalem sunt diversitate cum animosiores maiorem habeant calorem naturalem unde multum eorum eis si ultra modum abstineat. Noto autem quod dixit senes non seniores quasi utrosque in senibus denotavit sic facillime ferre ieiunium tibi provenientes dixit et tibi decrepiti neque facillime ieiunia ferunt: neque tibi eorum multam quantitatem accipiunt. quia una cum sicut et lucerna ad comprehendendum paulatim quod post fere extinguitur parum olei administratur. Enim si plus nimio habundaverit citissime eam extinguet. ideo etas post ut facillime cibis sibi populat. neque multum ad capiendum inducunt. cum prodico(?) tamen incipit reddere dicendo

12 Qui crescunt plurimum
habent in natura calorem plurimo ergo indigent nutri
mento Si vero non: corpus co
sumunt Senibus vero parvus
calor in est: propter hoc igitur pau
cis fomitibus indigent a
multis enim cibis calor ex
tinguitur propter hoc et senibus
neque febres sic acute fiunt fri
gidum enim habent corpus

In libro de complexionibus narra
mus quod calor a quibusdam
mediatus in perfecta iuventute
maior esse dicatur calore infan
tium alii intendunt esse maiorem

caloꝛe in iuuenibus ad suorum ſtu co-
paracionem Alii intelligunt infantes
maiorem habere caloꝛem quam iuuenes
ad suorum ſtu comparacionem in iuueni
bus calor fortior et acutior secundum
eos videtur esse sed secundum ſtum in infan
tibus est habundancius · necessitas ergo
in sequitur ut omnes possimus dicere
nullum deceat re tamen videtur dicamus
Alii quandoque caloꝛem intelligunt so-
lam qualitatem Alii corpus quod secundum eam
denominacionem dicitur quale quia consuetudo
est in herbis et maxime in antiquioribus
Theophilus vero in quodam libro suo
quem fecit de calido et frigido inquit
corpus diuersas et contrarias qualitates
diuersis speciebus temporibus est caloꝛem
calidum et frigore suscipiat frigidum
appellatur Dicamus ergo caloꝛem nullum
esse et subiecti eius suscipientis conside-
racione suscipitur autem calor maior et
minor vel in compossicione ſbē vel in non
compossicione Cum vero confusa ſbā veluti
si duo vasa in equalitate impleta a-
qua ca quantitate caloris non excedunt
21 paria dicitur alterum altero esse calidius
de maiore vase intelligimus quod non con-
fusa ſbā maior et minor non videtur ca-
lor esse veluti si duo vasa equalia
vino et aqua mixtis sunt plena
sed tamen commixtione non equa Dicamus
cum in hoc vase vinum plus habundat
in alio vero aqua Similiter etiam si utrique
in utroque vase equaliter commixta aliis
quod non sola quantitas sed sola in hiis
intelligitur qualitas Dicimus ergo quod
calor in hoc vase est maior in alio
minor Duobus vero vasis in quantitate
equalibus si in uno calida in alio ca-
lidior fuerit dicimus quod calor in hoc vase
est maior in alio minor quod tamen est ab-
surdum · cum debilior et fortior dicere de-
beamus quod qualitativa sunt non qua
titativa qualitates soli sunt reseruata
qua ab usione non solum vulgus
sed et medici vtuntur dicentes morbum

maiorem vel minorem cum morbus non
sit secundum se alterius sed maiorem vel minorem
secundum de egritudine et pleuresi in qua
nominum esse dicitur interiorem dicentes
oportet considerare ne sequitur infamie
dicentes diuisa possit sit dignius
in fama non bene intelligens sua
dicta Cum quando obiciunt sit ypo-
crates in caloꝛe eum intellexisse qu-
alitatem solam cum ipse calidum intel-
lexerit secundum secundum cum naturalis cal-
secundum aerea aquosa est ridor
Sicut ipsima intelligimus in quo secundum
quia iuuenes terrestrem pro plu-
rimum habeat caloris et humiditatis
sit dixit in libro suo de spermate et
sanguine menstruo quibus efficitur corpus
quando sanguis cum menstruum naturale
est humidus Cum aut corpora humidiora
sunt et terrestria sit in iuuenibus
videmus augmentandi vel etsi
calissima sit magis ignee nature erit
quando et in hiis calor naturalis maior est
purus sit Et si non foret calor
naturalis in febricitantibus nullus
foret sed cum non sit in illis qualitas
aliena sunt quo ergo et maior erit ca-
lor cum naturalis temperate est humidus
nec vero accidentalis Et aut
de corporibus caloꝛe accidentali diss-
oluitur fumo igneo: calidum et siccum
esse probatur fumus vero caloris naturalis
temperatus est et suauius quod tactus
eius temperatur Calor cum in sanis
suauis est et gratus tactui nec
tactum nocumentum vel puncturam
ingerit Et in febricitantibus et
maxime in solidis ardentibus calor qui
est de humorum putredinibus horribilis
est et acutus et tactu pungitiuus
equalitas autem caloris sanorum in
infantibus certa et perfecta videtur
perfectio autem iuuentutis caloris est
pungitiua et non humectacionem nec
ista inualidis est natura Et naturaliter
cum dequalis re dissoluitur et inde

dyssolvitur necesse est ut assiccetur Si
ergo in infantibus secundum unde resolvitur
dissolvitur fumus aerea sit et humida
dissolutum erit suave et humidum Si autem
si substantia fuerit terrestris et sicca et
dissolutum fumum erit acutum et sic-
cum Sic enim in exterioribus videmus aperte
quod fumus de aqua dulci dissolutus
suavis est et gratus et humectativus
Siccorum autem corporum cum incendatur
siccior est et acutior Calor autem cor-
poris duobus modis se habet aut enim est sua-
vis et gratus aut acutus et igneus
in iuvenibus Secundum si respiciat perscru-
planus erit unde videmus enim corpora
in quibus fit possibilis in eo quod vero reddatur
plena elementa igitur ex quibus corpora
componuntur sunt terra aqua aer ignis
esse videntur Substantia autem infantuli
est parum terrestris ex parte enim ma-
iori aerea est aquosa iuvenculi
perfecta cuius contraria est Sed si secundum
quantitatem caloris in utrisque diximus
esse non est ut possit substantiam calida
quibus secundum equalem esse Substantia enim ca-
in infantibus est humida in iuvenibus
est sicca Hymnam in Galienus ypo-
crates intendit suavitatem esse in infan-
tibus quantum vero in iuvenibus Sed neque
vero dixit ad quantitatem respexit corporis
Substantia enim humida digerit calori na-
turali subicitur cum corpora vero de substantia
humida constituuntur Substantia sicca exinde
calore mutata cum ea Si ergo pueri
plus aerei sunt et calidi necesse est ut
generant plus caloris naturalis iuvenes
quanto magis terrestres sunt et minus sunt
corpora tanto minus caloris naturalis ne-
cesse est habere quamvis autem de substantia humida
dissolvitur multo magis quam quod de sicca
et si in calore sint paria in equalia
quod etiam videtur in exterioribus corporibus
Si enim corpus siccum et humidum cale-
fiant pariter multo plus dissolvitur
de humido Oleo enim et aqua cale-
factis ex aqua plus comparat dyssolvi de

Ubi vero calor paucus et cibus ex parte
est paucus si enim paucis carbonibus
multa ligna aggregantur necesse est
ignis extinguatur Sed cum dixit
senibus non esse febres acutas sicut iuve-
nibus sine dubio corpus quod ipse ondit
esse frigida Si enim febris nichil aliud
est quam naturalis mutatus in igneum
constat quod mutari in senibus etiam
in iuvenibus in quibus multitudo caloris
facile ad ultimitatem devenit Non ergo
senes febriunt quando iuvenes
Sed si tante sunt sicut predictis
ex magne suo et debilitate subiecti
Hec ypocras sunt volentibus contra quam
eum cavillantibus hec pauca sufficiant
que dixit Luchie autem quod ypocras cavill-
anti satis in quadam epistola respondit
qua ita intitulavi ypocrati non peccasse ubi dicit qui crescit plu-
rimum habent caloris innatum

Ventres hyeme et vere 15
calidissimi sunt natura
et sompni longissimi in his
igitur temporibus et oblationes plures
dande sunt et enim innatus
calor est multus nutrimento
igitur ampliori indiget Signum
sunt etates et athlete.
Tempora anni multum valent ad
ad intonandum in ordinationibus cibi
In hyeme enim videmus maio-
res cibi appetitus maiores vero egeries
et superfluitates esse digestiones sicut in se-
tibus innuit in ligratate vero quando quod
bene dissiminuit eos ventres calidi-
ssimos natura hyeme dixit et ver-
nos at qualiter sit secundum ingenendo expos-
uit et enim calor innatus multus
multo ergo indiget nutrimento neque
calore absolute dixit sed innatum id est
naturalem apposuit determinando nam
caloris naturalis in precedentibus dixit

Cum autem cessat in hyeme alibi
minuitur ab ypo. Calor inquit in hy-
eme interiora ingreditur et ibidem adunatur
frigiditate vero sive siccitati congaudens
et exteriora petens dissolvitur et incor-
moratur. Cum igitur in hyeme multum
digerit et multo cibo est appetendus
Sequitur et postea longissimum propter
longitudinem noctis. Sompno vero
quieto non innititur bonum est prendere
Cum etatis et athlete signum sub
intulit in fine calorem multum ondit
multo nutrimento indigere. Pueri enim
qui multi sunt caloris multo indi-
gent nutrimento et cibo. Sibi et in
athletis ex immunitate sui extrinsecus
calor augmentatur naturalis et hii multo
indigent nutrimento. Sed hoc non vbi-
que omnibus animalibus est intelligendum. Sed
enim excipienda est in cavernis in hy-
eme habitancia que tunc non multo
indiget nutrimento. Si enim hoc tempore
sumptum comederet in hoc tempore non posset id
digerere. Propter id patiuntur quidem homines
debilis nature cum lavantur aqua frigi-
da. Si in frigida balneantur corpus infri-
gidatur. Unde et male patiuntur. Perfectis
enim corporibus cum iam recipiunt calorem
in interioribus. Post vero pluris caloris
sunt calore ad interiora reddeunte
Hoc autem sibi in animalibus frigide nature
considerandum est quorum calor frigiditate hy-
emis superatur ut quasi mortua inveni-
untur in cavernis habitancia quedam insen-
sibilia et nullum motum continentia: quedam
vero ibidem permansa. Sed calidiora et
sanguinis habundancia patiuntur quia quedam
corpora que frigida lavantur aqua in quibus
calor petit interiora. Calor vero cor-
poris videtur moratur non tamen sui caloris
interiora discendat est petere sed potius
in loco vadunt calor et sanguis qui sunt
circa carnes. Cum igitur quedam corpora
spiritu se sistant et sanguine spermatis
quorum humiditate sit in loco uno
conservatur manserimus in quo sperma
diximus specialem causam membrorum

totius corporis et ex ipso augmentari
et nutriri certum est meliorem digestionem
fieri. Si sanguis et spiritus in interioribus
aggregetur corporis quod non solum testatur
ypocras sed etiam in hiis duobus temporibus
multum nutrimentum dandum esse precipit
Caumatibus in temporibus sic paucum dissolu-
untur nisi multo cibo est ei dandus
cum cibus ad dissoluta sit necessarius
recuperandum. Unde ex ipso potest vere
dixisse ypocras comprobatur non solum in
hiis temporibus si non bene digeratur sed
et si parum comedit corpora infri-
gidat et male impediuntur. Si
autem vult modicum comedat non id
patiuntur quod multi comedentes in
aliis temporibus in quibus non solum ypo-
crati arguunt sed etiam omnes eadem faci-
entes repelluntur. Nullus enim
est qui non fateatur animale dissolvi
corpus licet non comprehensibili sensu
solo tamen intellectu. Quod ondit necessi-
tatem reficiendi. Si enim in eodem statu
permaneret non sibi esset cibus necessa-
rius. Comprendis ne omnis impu-
gnator ypocratis nullam obiectionem
sed nulla responsione ypocratis nec
sermonem esse digna. Cum enim ypo-
cras in consensu dimiserit ergo vi-
ce sui non dubito tibi refragari
Quicquid inquit animal consistit
ab initio sui complet quod atque regitur
temporis fit. Quorum unum est calor
naturalis que cum sit causa totius acti-
onis naturalis et maxime continentis
necessario augmentatur appetitum confortat
digestionem sanguinem auget in corpore
dissoluta superfluitate a corpore res-
taurat. Exterior vero calor non
dissolvit tamen superfluitatem corporis
sed etiam rem naturalem qua corpus consistit
sed etiam dissolvit que occulta vocatur anime
dictis: a solo calore naturali fit qui solus
naturalis aeli inest sicut ypocras dix-
it nos ondimus in libro de virtute

nali quare non solum quoque non solum
appetitum faciat convenientem digestionem
quoque et cuilibet membro assimilacionem
sed etiam cibi superfluitatem expellit eo
quod naturalis calor sit forcior dissolo
tive digestionis fit sensum occultior. Un
de dyascorus dixit sudor estiualis
fit. Si enim cursus corporis secundum actionem
naturae fit et ipsa natura eorum cibum
vincit nec ad cuta ... magis
dat sensibilibus sudor enim in laboribus
vel minimis exercitiis vel etiam caloribus
estiuis. et naturae fit castigationibus
cursus quo corporis in hyeme et
vere est convenibilis si magis fit
temperatus. Sed contra hoc ypo enim in hyeme
corpus liberi quod tempora bassescunt si
nisi sit temperata virtus enim actionis
naturalis si cibum in stomacho bene digerit
tempora in hyeme corpus secundum naturalem
cursum bene se habere quod hoc tempore calor
augmentatur in interiori corporis et spongia
sit longissima superfluitas vere di
gestionis dissoluuntur quamvis non sentiatur
fumosa quod est tanculum. Ipsa eciam
urina egreditur ypostasis quod urine
feculencior est quam in estate et quan
titas amoratur urine corpus magis
mittitur. ideo augmentatur sanguis
multiplicatur ordinate modo non
excedente. Si enim quod turbetur omnia
contraria sequuntur unde Johannicius
natura intelligit res regentes corpus
et custodientes que amediatis in
modis dicitur Una est virtus regens
corpus Altera est forma et composicio cor
poris. Tercia: quod sunt cetera ... consuetudo
... Si quantitas sequitur inquiratur
... Si quantitas requirit ...
corporis multitudine sanguinis et carnis
et multa comestione fit et ex digestione
non solum stomaci sed etiam venarum et
membrorum corporis quod vulgus ... vi
tate est ... purgans sanguinem
in fine veris et autem ... estatis
Sit enim estate ca... veniente se

maximum periculum subire si non pur
gantur cum calor estatis sanguinem dis
soluat et humores ipsum ebullire
faciat. Vene autem in calidum licet
antea sibi convenirent unde aut cre
pant aut putrescunt aut ad debi
lia membra currunt malos mittunt quibus
flecmones herisipile alii vero mor
bi fiunt. Contra omnia in isto amphorismo ypo
crates dicit ... mouetur hominis non
solum plus corpus digerit sed etiam multo
plus ciborum dandum est ei quod cibus
ad conservacionem caloris naturalis expetit
si non sufficiat calor extinctus sit iam dixit
... in humoribus ... cibus mi
nuatur ypocrates non ita tractauit de
vere sicut de estate ... ego intac
tum de re linquere nolo Dico enim me
tum veris potest esse magis hyemi
quam estati similis vero finis aliquando vero
frigidum est totum ver sit hyemi et
calidum sicut estas Unde oportet vere
diminuere ciborum sicut in hyeme fuit
ordinatum Sed tamen si totum corpus frigidum
inuenitur sicut in hyeme ordinandum erit
in veris fine et toto caloris tempore
ordinanda est dicta sicut in estate Si
mediocre tempus fuerit mediocritas
diete tenenda est quod omnia sanis sunt
obseruanda propter infirmorum conferentia
h Unde diete omnibus dicta 16
nibus febricitantibus con
ferunt magis vero pueris et
aliis sicut assuetis resistunt.
a In phisice praecedens de qualitate
cibi tetigit sed sequens de qualitate
tangit singulis multa innatia
febricitante tetigit et etiam introduxit
ypocrates quod quando febricitantes oportet mu
tari Secundo qualiter mutantur sanis res
extra naturam in res contra naturam existens
quod ... est reducenda ad propria natura
Ergo hic incipit dicendo naturalia secundum
plenitudines sunt considerenda In sanis ...
talis et sciendum est febris morbus

cum febris nichil aliud sit quam calor naturalis mutatus in igneum: quanda dieta dabitur in sua propria natura et etate et consuetudine quanda non solum secundum genus sed secundum similitudinem danda est dieta. Quoniam cum naturam custodire non minime sit in morbidis est dietare. Cum vero in ydropisi cum febre ypocrates repugnare arbitratur et ordinanda maxime desipiet dieta que multum convenit conservata est necessaria: sicut in megategni est auctoribus planius exponendo ubi singuli morbi simpliciter medicantur simplici medicina compositi compositis: aut equalibus vel uno plus alio minus: ydropici vero cum febre sit medicari intelligitur: ut pleuretici et fame siccantes et ptisici quod est quia pleureticis danda sunt sicca et ptisicis humida. Cum enim duo morbi qui sunt contrariis medicaminibus indigent contrariis [illegible] ergo duobus contrariis: quoniam ut fortior medicetur prius. alter tamen non negligatur. Sic et ydropici cum febricitant quoniam ut contrariis advenientibus medicaminibus sic in compositis sit contrariis: ypocrates autem hoc reprehensus non quod negligatur sed propter potiori sicut alii eius: posuit sic in hoc amplius etatem et consuetudinem ponens [illegible] tamen intellexit naturalem tempus et regionem quod in aliis locis faciendum est neque ypocrati obviandum. Si ergo corpus naturam excedit medicandum est contrariis et reducendum est sanitati. Si vero naturam servavit in sanitate custodienda laborandum erit. Sicut enim ypocrates auctorizavit: de quibus planius in megategni diximus.

Quibus semel aut bis aut amplius aut minus: aut [illegible] propter dandum vero aliquid et tempori et regioni et etati et consuetudini

[illegible] semper de quantitate vel qualitate cibi sufficienter disputaverunt [illegible] quod ordine dandi retinere voluit. Non solum satis est infirmo multum aut parum cibi dare desiccativum sive humectativum: verum et hic sicut tamen semel aut bis aut amplius quod sit unus dandus sit [illegible] intelligens tempore et etate et consuetudine sit semper de qualitate et quantitate similiter dandum aliquid tempore et regioni ubi invenit vero multotiens [illegible] paulatim vel non etiam dandum sit omnibus disponendis qualitas morbi virtus quod infirmi considerandum est in primis deinde tempus etas consuetudo et plura que quo differat in presenti oportet dicta. Si virtus infirmi debilis sit et qualitas corporis corrupta vel mutata parum cibi et multotiens erit dandum propter debilitatis et defectum est virtutis quod est scilicet non suscipere multum cibum et multotiens est dandus quoniam corpus est inscratum et expectat multam refectionem ut cessat corruptorum restauratio. necessaria est cum temperamento. Et si virtus sit defectiva corpore non existente et humoribus naturalibus non corruptis habundantibus parum et paulatim debere. Similiter virtute existente forti et corpore corrupto vel tenui multotiens multum cibum erit dandus quoniam multa refectione indiget corpus quia virtutis sue fortitudo digerere potest eam. Et si hominis in corpore se obviaverit neque multotiens cibum dandus erit quoniam multum cibum deinde quod paulatim. Si vero virtus fortis sit et morbus ex habundantia fiat primus cibus detur et paulatim: licet enim digerat virtus fortis sit propter habundantem morbum parum dandus erit cibus. Cibus ergo dabitur secundum quantitatem morbi et virtutem infirmi secundum quod tempus et etate et consuetudine et similia: ciborum erit quantitas. In estate enim cibus multotiens erit dandus et parum multotiens quia indiget propter [illegible] sepissima dissolutione

parcius propter virtutis defectum in hy
eme multum et paulatim est dandum
plurimus propter virtutis multitudinem. paulatim
quia sepissime non indiget refectione
cum non possit digerere Sanos iam
dixi in hyeme melius posse dige
re cibos propter calorem latentem intus
medio vero vere et appropinquante iam
estate : parcius cibi et longius inter
vallis debemus dare. Quod enim tempore
morbi de plenitudine assignatur
quia humores coagulati in hyeme
dissolvuntur effluentes per totum corpus
Id quod diximus de tempore in morbo
faciendum est de plenitudine parce
enim cibi si virtus sit fortis longis
damus intervallis. Quod et in vere
faciendum est maxime in febricitan
tibus de quibus maxime loco ipso ser
mocinavit De sanorum etiam iam di
ximus dietis Autumpnus vero mor
bo de corruptione quorum assimilatur
Unde et febricitantes eo tempore sae
pissime indigent refectione cibi
laudabilis et in virtute forti multis
cibus et multotiens est dandum In
defectu multotiens et parum dandum
est Secundum etiam consuetudinem et
regionem et etatem considerandum quod hec
et vel virtute augmentat vel
confortat vel minuit et debilitat
qualitates. quorum et morbi naturam
augent vel minuunt vel in malas
qualitates convertunt
e Estate et autumpno ci 18
bos gravissime ferunt
hyeme vero facile vere
autem secundo Et quod putat quod
omnia vera non sunt duplicata se
dam enim asserunt quia dixit prius
ventres hyeme et vere calidi
sunt vero autumpno et estate cibos
gravissime ferunt : putat verba
duplicata. Secundo est ita Eodem
sup quem prepara anni qualitate or
dinande diete in infirmis
atque senibus intellexit dicit nomen

sunt dicit multum cibum semel dant
non dicit : quia ferunt facillime Inest
tate vero difficillime quod calor naturalis
exit corpus et virtus digestiva defecta sit
Unde caveat ne multum subito detur
cibus De aliis temporibus vere et autumpno
dico quod autumpnus in natura sua sibi est
contrarius ver vero hyemi Secundo potest
intelligi quia corpus in autumpno incipit
restringi pori vero claudi vere vero
dissolvi et aperiri pori et transire
quod ante ipso satis inminuit Ideo ergo
duplicavit eadem Item quod prius
dixit superius de sanis intelligere debet
quod autem attendit infirmis
c His qui in circuitibus ex 19
acerbantur nichil dare neque
cogere sed auferre ex
appositionibus ante crisim
c Omnis ordinatio diete vel
simplex est vel in quantitate vel
qualitate vel quando debeat
dare Duobus precedentibus in febrium
interpolationibus ulla ab ipso [illegible]
ritas dare Tertium in quo multe in
firmitates vitium etiam advenerit nos
Unde et in circuitibus in interpolationibus
ab ipso. Sed protendit inquit in inter
polationes quo tempore cibus debeat dari
Si enim interpolatio fit vivit tempus
ut possit et quia interpollat : tunc
nichil est dandum Si si unum tempus
non observaverit certa tempora cibum dan
di non potest certificari Unde ipso quis
qui in circuitibus non exacerbantur vel
dare dare. Quod precepit ergo nobis neque
in excitationibus sed neque paroxismis : neque
ad incipiendum appropinquantibus mor
bis cibum dari debere Quod dixit ante
crisim Sed vel ante horam accessionis
vel ante statum vel ante veram crisim
intelligi Sed licet accessionem intelligas
satis esse constat Sed tamen intentio sua
sua fuit non ante accessionem quod dari

Sic primus enim desperatam dixit ubi quod nec crisim recipiunt: et hoc solum ad accessionem intellexit.

A quorum crisis fit et quorum 20

facta est equaliter non movere neque novitatem facere neque farmaciis: neque aliis provocationibus uti sed sinere

Postquam de ordinatione diete complevit unde non debeat dimitti operari, ostendere incipit ut faciat hoc quod oporteat infirmus. Ostensum est autem ne aliquid adiutorium procurantes faciamus nisi solum diete ordinationibus et ondit quod non permittitur operari. Sed postquam debeat adiuvari dixit igitur circa quorum crisis fit aut quorum iam facta est equaliter non sunt permittenda ut unus qui oportet facere faciat neque nos decet intimum tamquam dechinius impediendam. Si non moveatur ad crisim in perfectione: nos quod de motu suo minuitur intimitas completur. Unum aliud in hoc est dechinius in quo hoc ad id intendit. Crisis magis perfecta est ut non curat sive quod omnes neque demus signum ad minuere. Prima signum prima haec est crisis cum purgatione melior est ea que est cum apparatione. Secunda est quando purgatis non timor sunt ea morbi et dunt eos corporis melior autem est ista. Sibi opposita tercia signis crisis est que cum purgatione fit recta a precedens de loco morbi que melior quia sibi contraria crisis est que cum quiete et levitate corporis fit et est melior sibi opposita. Quinta est per apparitionem signorum coctionis que melior est sibi opposita. Sexta in die decretoria est laudabilior sibi opposita. Quas omnes conditiones in crisi perfecta dicimus. Si enim una sit una vel alia aut crisim excedat, neque perfecta crisis esse dicitur in completa.

Que oportet ducere ubi maxime 21

decumque repit natura inde ducere per convenientes regiones

Nostris monuit nos intelligere purgationes humorum qui sunt morbi mali quibus in perfecta crisis est futura et etiam monstrat per que loca purgari oporteat. Et quo duo sequenti intravit primum scilicet naturam morbi per quod purgato fit et alterum quo humores fluere habeat. Dixit hoc unicumque materie dux natura. Loca vero per que apte sunt purgationes sunt haec intestina stomachus vesica vulva cutis item fauces nares. Cum enim debet purgari: purgabitur fluxu fauces qui amarissimus sit maxime morbo oppositus quod si non conveniet evenire. Est enim communes per loca si non conveniat est cum membra nobilius sit et sensibilius et ad patiendum susceptibilius: quod si purgare preter vere susceptivus magis dapnum quam si ad sit communis in currimus. Vel alias. Si in epate sint communi morborum generativi et quos purgari necesse sit convenientibus locis est stomachus ad inferiora proximus melioris sunt cum egestionibus quam superiora cum vomitu: vel renes et vesica. Sed si ipsi communi ad pectus et ad pulmonem generat seu ad cor preciant non signum laudabile est. Unde et mediare materie oportebit in repugnare per natura humores depurare velit. Sed si non ad apta loca miserit separat via corporis et suctat eis. Si autem quo quod possit repugnare eis et ad apta loca eos mittat vel minus.

Digesta medicari et movere non cruda: neque in principiis: nisi expediat. Multa enim non expediunt 22

Cum medicari dicat convenit dicere

laxativa sicut quod dixit furiosa ab usi
ne possunt cum aliis talibus mutua
tio furiositas quoniam h' habuerunt eum cum
alia ad contrarium furiant in loco unus
stat non potest propter minimam sui concupi
scentia quod monet ea et facit ea furi
osa nocte eis Unde et alii semovet
quoniam de membro currentis ad membrum
et infirmo nocent neque etiam considerare
promittunt actiones quia natura perficiant
enim sunt hic oportet eos purgari Si autem
qui restant in quibusdam membris civita
tis esse non movetur non sunt medi
camentis movendi quo ad maturita
tem pervenerunt quibus maturatis natura
nos adiuvat in expellendis aliquando
enim natura post morbum maturatum scindit
humores eorum superfluitates expellantur
que sunt nocive et morbi causa quo
tempore etiam solum evenire ad hanc natura
ad eius moveatur perfecte non indiget
medicamentibus Si autem imperfecte oportet nos
iuvare ea et inmoritate sue virtutis
expleri aut eius faciat perfecte cum
utroque id est natura et medicamentibus Nos autem
in hoc de virtutibus naturalibus intelligimus quod
natura cuiuslibet membri inter quas virtutes
appetitiva et attractiva sibi convenientia
retentiva ea retinere digestiva
excoquere digerenda expulsiva non
iuva expellere Item intelligimus
quod medicina laxativa attrahit et expellit
Unde autem nos adiuvat quod adiungit
cum illa ubi furiosa esse dixit et
est patet experimentis Raro enim est
de membro in membrum currere humores
maxime in uno eodem membro considerantes
in quo permanentes usque ad finem
morbi se excoquunt et digerunt quod
autem amplius raro invenitur in libris
sed ego eum inveni in pluribus libris

¶ Que egerunt non mul- 23
titudine considerare oportet
sed quo egerunt Si

qualia oportet purgari purgent
et confert et bene ferunt et ubi
oportet usque ad defectionem ducere
et hoc facere si sufficiat egro
tans. Oportet purganda quanti
tates que diffinimus sive naturalia
sunt sive artificialia et sic est in
venire qualitates nature morbi assimilates
Sic etiam quantitates purgationis secundum quanti
tatem materie debet fieri qualitates
autem purgationis semper intelligimus ubi in pur
gationibus ventris qui sponte fiunt
diximus purgationis vero quantitatis
nunquam tetigimus ergo in hac amplius po
sunt signa quantitatis purgationis Si
enim tam materia et etiam omnibus purgent
infirmus considerat levius Sed si tam re
naturali purgendo admissa eruat et
angustia infirmus tam sua deficiat
virtus Unde non sua ex quantitate materia
purganda considerare Sed ex dictis
signibus id est levitate infirmi quod qui
dem et notiorum ex earum qualitate
quod dixit oportet usque ad defectionem ducere
utile Sed deinde vel ponende sunt signis
quo fieri debeat et qua defectionem
temperantur Unde ipsa videamus illud
sic quod deflora vel alia modo evenit de
ex hac acutis in ore sto dentibus enim
necesse est desiccari Sed cum iste defectionem
solet contingere autem perfectis purgationibus
vel oportunas non videntur esse suffi
cientes Similiter febricitantes cumque
patiantur defectum propter angustias in
generetur vel emergentes vel propter eorum
assidue moveri et eorum surgere com
alii habent defectiones que non sufficere
flebotomando puto considerare impedit
at hic intendentes defectionem purgationis
quantitate fiant in acutissimo apparata
et se paruerit et magis dolere Non
tamen tenere nos intromittamus nisi
cum virtus impediatur quod inmabilis

Ex pti sim9 et maximu inflamacio
invenit9 Cu em flomanus usq3 ad
defectionez i pacutis fit refrigidat
scati cor et fic extingwit. plim
ventres solint sudores pciant et mlti
pstte sanat In dolore go magno ulla
me. fiat defectione e pfectior 03 ei
dispne ubi farmaciaz dare 03 et ubi
03 face flomia qd diximus in libro
de flobmia facere etc

In acutis passionibus raro 23
et i principio farmaciis
uti et h° prius diiudicantes face

Acute naz dixit pgandi n'tia
fiet pgacoes abmito necitas et
tm i pacutis: et raro si ad furiose
sint passiones. Precepit go si ad 9sidea
bile maior Indicatius morbis pur
gacoes expectat aliqs. coctides. Quod
at dixit hoc diiudicantes face qd inte
dit debemus ppende: sic cor9 infirmi
an pgacoez spac vel expectare naz
opari ut cor9 infirmi facile appa
tum sit: aut quid aliud ptendit Sz
quid ipe 9sidauit pusodicd et ame
dud e nob i pgacoibus qui9 Si eni q
n fiu q 03 dtr in fe acutis: piculo
sum est valde Omne em lexatiuu spi
inflam. ca e et sic et fe sic Non
em necte e go me ca et sic. sed
refrigeatiua et humectatiua Non go far
macia i febribus cit ca caloris cor
excitanda Danda ty e ca ahumor q
in. fit ahm febrem cu pgacoez intel
leximus plus inuante qua angustie
timore. qd fit ad in morbi ex nimi
tate f° pinguedis: vel ex multis fibi
vis 9ssis et viscosis vel ex tumoe vel
extensione sb dyafragte vel nimio
calore vel aliq metri apsate ipso illo
dextrque auctor Nulli aliqua hore
ad pgacoez apti sunt Ubi go pgato
9grunt nullus hor 03 invenire Eo
venerit cui ahumis subtiles et faci
les esse et sine viscositate et huiz
extimatu apta ee et sine 9stipaoe

Quod totu artificialit° aliquando fa
ciend est: ipud ypo. hr intedit et
se sequti auicenna 9sidit Inegne
aut acuta: no nisi ab inicio far
macia e danda die pma vel ad
nus secda die qr no est bn spaciu
ut corp9 ad hic appet sufficiend
Nisi si hic esse poss: melliciali bon
ee dari foret: i quo coquat° ysopus
calemeta amcos et silia Hac
igr° dicta rao pcepit farcia in
egrie acuta dari medie ad sit
furiosa que cu sit cauenda corp9
no cit pato nec anime morbi
dabit spaciu appandi etc

Qualia 03 purgari 24
purgent° et coferet
bn ferut 9tria vo iopertuc

Dicit auicenna i pporibus e expla
natis ibi de laxationibus
ventris etc Sz qr de artifi
ciali debebat fieri n grave fuit ei
sup repete qd ante dixit q adhic
sic repetit ut recordem° qd p9
dicat et qr i ppri auicenna artifi
ciale sola tetigit sic utrumq3 intel
ligendaz innuit

In quo morbo sopn9
laborem pcat: mor
tale Si vo sopnus iuuat
no mortale:

Demonstrat q in hic locu labore
nocumentu intendit qd et
sequtibus manifestat cu si iu
uat dixit. Unde ex opposito intel
ligedu est Nocumtu vo sopni duo
bus modis accit uno i vli: cu i
pncas virtpolatar fit. infirmus dor
mit: alio i particulari ut i mor
bis quibz dormiunt Hoc ypo
intedit cu pmo nec morte nec
nocumentu ptendit si potius naz
morbi in inicio iuuet calor em
cu spiritus virtpollate fit. i inicio
interiora petit Sic id a° innuit

Maxime si quibus rigorem et
timorem anxietates minimas tremorem
frigiditudinem in corpore et riori
Si ergo hii in inicio inpollate se
dormiverint prolongant accessionem
ergo se ad statum nisi per magnum
calorem approximat Si vero appta est
tur latitat augmentatur et si ethim
aquam ad stomachum currebat non
solum eum digerunt sed et augmentatur
quapropter infirmum in hoc tempore non sunt
permittendi dormire ut exteriora san-
guinem laudabilem et calorem recipiant
et interiora redarguimus si a sopore
nos obiicientibus quod a sopno non ve-
niunt necesse est sed a febribus quod tum
per extimationem minuuntur Magis at
noterz si non excitaverit non sic sop-
nus sunt tamen: sed quod non excitatus
sit Dicit ergo palam est non sopnum no-
cere in inicio febrium sed potius auferas
sopnum minuet inuamentum Alii vero
dicunt quod sopnus noster confirmatos
ypo intendisse non sopnum in inicio
se solum: sed proprius sunt tempore multis
at videtur innaturale in febris declinacione
aliud in statu, aliud in augmento statum
vicio Si ergo nocerat in augmento
statum vicio non est ad mortem fortis
tamen signum In declinatione vero nocere
tum signum dat ad mortem Si vero in
naturale solercia in suo tempore non innuet
cum debeat innaturale mala prolonga
est contra signum Nocumentum sopnum quando
est innaturale sum cum febre nominat
sed potius augeat dolores quam maiores
apostati augmentat et quoque infirmus
irrationabiliter in sopno loquitur cum ex-
citatur in eadem vanitate aliquamdiu
permanet aliquis surgit stupidus necesse
nisi cum magna gravamine que omnia
petet ex humorum pessimitate Ergo
cum calor naturalis in corde ethimus est
fortior: in sopno eos digerit Si at
debilior sit et ethimum eum vincat
durat ethimum in omnibus visceribus

Unde Galienus accidentia consumunt yppo-
crates intendit exteriora corporis in vigi-
liis calefieri in sopno infrigidari tl
In quo plurimis expositis videtur concordare
Sopnus at et vigilie calores naturalis
intus vel extrinsecus faciunt coadunationem
Si ergo calor naturalis in interioribus adu-
netur necesse natura tamen morbi segre-
diatur: ita morte committat Sed si na-
turam vicerit et sibi possit durari bonum
quod est sed non est certum signum sani-
tatis tamen potest dici apparet esse infirmum
posse sanari et aqua de ea pericli-
tari Sed si pareat apostema in aquo me-
bro nobili et apostema sit dure dissolu-
possibile quod est eum mori inde Bo-
num est ergo ut dicamus si laborem
faciat sopnus quod mors sequitur Si at
iuvat egrio facit Sed sopnus nocet
at in corpus dominatur ab yppo audiat
multi inquit contra alienationes ip-
si sunt et sopore alii vero pe-
sopnum dolcant etc.

Ubi desipientiam sopnus 2
sedat bonum: ubi vero
prestat malum:

S Sequitur superioribus continuatur ut vng
fiat amphoras ita dicitur: in quo
morbo sopnus facit laborem
mortale Si ergo alienationem sedat bo-
num est Unde iste amphoras porem
to firmare videtur Intendit at yppo-
bonum esse si dolores mitigat et apos-
sen se Sed cum dicit omnia intellexit
periculosissimis quod Unde hic omnia in-
telligentur nominavit

S Sopnus et vigilia utraque 3
magis modo facta malum

Secundum media arbitri sunt mallas
vigilias esse excedentes modum et sop-
num similiter sed non sit quando sit sopnus
bonum signum nullus eum sopnus modum
excedit: multi quoque excaminunt sopores
esse longum sopnum putantes quibus

tribus nos obviamus. quia nimium quantitate visus et stupor longus vocatur soporus. Cum ergo modo excesserit et sine stupore fuit longus vocatur soporus quia omnis sensus facit vel cerebri siccitas que si fortis sit et cum siccitati frigiditas catalepsim facit et congelationem. Cum vigilie ex omni sensus fuit caliditate que ex simplici sit que in cerebro manente aut ex eo. ... commixtione quod in quibusdam libris meis me explanasse meminimus. Verum hec breviter narrasse vel abreviasse sufficit. Sit autem quod sopori negant extra temperamentum. Item de vigiliis putat esse dicendum

x Non plenitudo non indigentia neque aliud nil bonum quodcumque magis nature fuerit

Cum in precedenti quid intelligitur et omnia sub intulerit ostendens sanitatem temperamentum esse et equalitatem. Exiens ergo temperamentum et equalitatem procul dubio incidit infirmitatem et in multum concidit morbus. Si vero parum causa morbi appellatur

7 Labores spontanei nunciant morbos

Omnem laboris motum non nimium ostendit. Sed quia nimius motus consistit. Si autem sine motu aliquid tale contingit non labor absolute sed potius labor sine causa appellandus est. Quia labor triplex dividitur sicut in libro de regenda sanitate dicimus: sicut dolor ulcerantibus. Johannes ulcerata apud grecos sunt tensiones carnis et separationes inducere quotiensque modo fiant et dolor quasi ... causa omni mali fit ... propter habundantiam humorum ... quod cum ita sit necesse quemque labores inicere morbos ...

6 Quicumque dolentes aliquid corporis plurimum dolorem non sentiunt his mens egrotat

Cum dolorem sepe appellat et sentiunt non dolorem intendit sed causa doloris sit in corpore dolores. Cum quod sustinent contra sunt sunt calidi. posteriores calidi et frigidi doloris. intelligit qualitates que sunt causa doloris. Item sequitur et aperta cum causa ut herisipila ulcera incisiones excoriationes contusiones et que corpus patiuntur in suum mente corpus tale eos sentire. necesse est sentit sensu neque intellectu seu memoria. //

8 Que in multo tempore //dicas extenuantur corpora tarde reficiuntur. Que vero in modico modice

Dicit que in multo tempore extenuantur corpora et in curatione contradictionis est intelligenda non quod dissolvantur solida membra que multo tempore emarcescunt carne dissolui contendit et membra per totum cibum ... indigentia intelligitur esse corrupta sanguinis consumatione ut non possit cibus digeri equalitate corporis sufficienti. Cum necesse sit tarde refici cibo multo tempore renovari. Sit autem ipso membra dicit sola caliditate et macilentia predicta cibi velocissime ad crassitiem reducenda. Membra cum appetitiva et digestiva credimus esse fortiora et sinus eius amplior in diversis ... invenit libris. Sed tamen ad id intendit quod in modico modice aliud cum in brevi tempore renovari convenerit cito

9 Si ex egritudine cibum accipiens quis non convalescat significat quod ampliori utitur cibo corpus. Si vero cibum non accipienti hoc fit significat quod evacuatione indiget.

ut amphor[is] ex b[e]n[i]tate v[in]i vi
est obscurus q[uo]d fuit visuale
aspa c[on]tantib[us] et e adque di
ventres eum accipies: desideans inte
lligunt voles n[on] desideantes eum
cibum n[on] accipiunt desiderantes et
corpus impletes dux: accipientes s[ed]
quib[us] g[ra]vo exies egeret cibu[m] desidans
et accipies corp[us] n[on] renovat ad p[ri]sti
nam sanitate[m] cibo accepto corp[us] n[on]
nutrit[ur]: s[ed] potius aggravat[ur]. neq[ue] de
sideans neq[ue] accipies corp[us] q[ua]ntum
sufficit c[on]tinu[um] malos se h[ab]ere significa[n]t
quib[us] si n[on] p[ur]get[ur] corp[us] ad v[ir]tute[m]
n[on] renovabit yppo. at in h[oc] loco
et i[n] alijs multis c[on]tinu[um] multos fl[ebo]tha
verunt inimicos Si at sit vng
su[n]t[ur]a minuat[ur] s[ed] ut ipe dixissi et
alibi p[ro]bassi: duos amphos s[e]p[ti]m[u]
let singulis c[on]cius sine de utraq[ue]
evacuatio[n]e explanat[ur]. Si at cibu[m]
in[...]t n[on] accipienti q[uod] sit signi[ficat] q[uonia]m
corp[us] multa evacuatio[n]e indiget alte
libri discordant[ur] de p[ri]mis duob[us] am
phis i[n] fine sui ordinacio[n]e[m]. Cu[m] at
sit ordinant[ur]: malus ordina[n]t
n[on] pura cor[pora] q[ua]ntu[m]q[ue] magis nutries
magis ledes ut sit c[on]ti[n]e[n]t[ur] v[er]ba
si cui cibu[m] n[on] accipienti q[uod] sit signi[ficat]
p[er] evacuatio[n]e indiget: q[uia] n[on] pura
corpora q[uan]tu[m]q[ue] magis nutries mag[is]
ledes. S[ed] cu[m] libros revolvere[m] et
i[n] eis ita sit n[on] libri c[on]tinu[um] inveni[m]
sic inveni ita dimisi explana[n]t[ur].

10 Corpora ubi q[uo]s v[u]lt p[ur]gare
oportet fluxa facere

Multi medicorum arbitrati sunt fluxum
facere ut vomitum p[ur]gandos: ante
vomitum p[re]parem[us] cu[m] aqua ca[lida]
et c[a]lidis et fastidiosis cibarijs
et sic tande[m] medicinas dare. Quib[us]
v[er]o farmacia danda e[st] ventres mo
lliant[ur] ut venia[n]t ad laxatione[m] p[re]parat[ur]
s[ed] t[ame]n q[uod] n[on] v[u]lt intentio yppo. S[ed] q[uonia]m
ad magis veniam posuit: q[uo]d mult[is]
mult[it]udines p[ro]bam[us] ex p[ri]ncipijs sub
tiliandi eni[m] sunt c[on]tinu[um] c[on]densi et viscosi

pori aperiendi quib[us] valeant cure
et medicaminib[us] expelli et ex c[on]tra
rio reparata medicina qua n[on] c[on]t[ra]t[ur]
nata q[uo]d qui neglexit et admedi
cinam t[ame]n intendit c[on]tinu[um] dissolutos
et angustiosos reddit et in nimijs
torturijs defectionib[us] q[ue] et vigi
lijs multis et pulsib[us] i[n]ordinatis q[uod]
quo fiat in quoda[m] l[ibr]o n[ost]ro exposui
mus. Sic intendit yppo. fluxa facere
vomitu[m] vel solutione p[ur]ganda facere
mollia ut laxant[ur] et pori aperiant[ur]
et q[uod] s[cilicet] t[u]lit[ur] in[...] et dissolvat[ur].

11 Non pura corpora q[ua]ntu
m[a]g[is] magis nuttres ma
gis ledes. Cibi sub c[on]tinentes
corpa n[on] p[u]ra[?] mundificata animalis
c[on]tinu[um] corrumpunt[ur] quor[um] q[ua]ntitas nec
esse est ut augmentet[ur] et q[ua]litas n[on]
mutet[ur]: [...] plurimi patiunt[ur] quor[um]
s[t]omachus malis redundat c[on]tinu[um]. Pa
tiunt[ur] et aliquid q[uo]d dicitur e[st] sing[ult]us
si exceptione cibu[m] quib[us] accipiendi n[on]

12 Aqualem e[st] repl[ere] [et] qualescat
exi potu qua[m] cibo:

Iohannitius liquida cibaria p[ro]ut o[mn]ia
intelligas potu c[on]tinu[um] intendit ypo
de c[ibari]js quor[um] corpa erat refrigerata
ut ad id reddat in quo fuerant sa
ni et volunt ostendere cibaria q[uod] faci
endum dicit eni[m] in quoda[m] l[ibr]o suo
de cibarijs. Cum cito v[u]lt reintegra
re ad e[um] q[uo]d p[ri]mu[m] fuit optimu[m]
e[st] replere c[a]lidis. Cu[m] v[er]o celeriu[s]
refecit potu refic[i]at[ur]. N[on] t[ame]n abso
lute intelligendu[m] est q[uod] ibi dixit
c[a]lidis. Sic at n[on] solu[m] potu s[ed]
potius illa q[uae] corporis sunt mutabilia
et c[on]grossis cibarijs adimittend[um] vina
sit vina grossa. Vinu[m] eni[m] aquosum
et subtile atq[ue] album visuale aque
e[st] vicinu[m] et illius v[ir]tuti vicinu[m] e[st]
admittendum. Unde vina p[ro]voca[n]t[ur]
nec corp[us] nutritur. Grossu[m] v[er]o et
r[ubeu]m nutribilius e[st] celerius implebit cor
pus obnoxia ramos. Cu[m] et a
quo cib[us] dig[er]it[ur] intelligit c[a]lida

cibaria et metabliora faciliora comprehendit

13 **Que relinquuntur in morbis post crisim: recidivationes facere consueverunt**

Et amplius quod superiori continuatur in quo dixit si excretione quibus accipientes cibum non convalescunt ampliori corpus refici significat. Si autem cibum non accipienti quod fit evacuatione indigere significat. Voluit dicere quia quidam absorveant cibum: si quibus accipientes cibum non convalescant evacuatione significat indigere: quoniam que relinquuntur in morbis post crisim recidivationes facere consueverunt. Quia relinquuntur. Hic intendit mali cremini quod quibus longo tempore putrefactis necesse fit generari. Omnis enim superfluitates quam non decenti corpus esse comprobat impossibile est ut mittat causam potius in putredine mutetur que in locis calidis congregetur fortior et velocior efficitur etc.

14 **Quibuscumque crisis fit crisis nox difficilis ante accessionem. Superveniens vero levior ut in pluribus**

Crisis est velox et vehemens motus morbi cum infirmus vel ad mortem vel ad sanitatem deducitur. Est autem cum natura ab eius dividit nocitiva et ut expellendum faciat apparata quod cum fiat necesse est ut infirmus patiatur angustias et morbus desistat nocte quod plus apparat quam consuetudo est humana ut de nocte dormiat. Si autem angustia sompnum auferat facilius quietis hora apparet periculum aliquod aut apparens in die quam crisis debet esse in nocte. Dixit propterea superveniens vero levior ut in pluribus. In quibusdam libris non inveniuntur. Propterea tamen crisis non intelligitur quam ad salutem tendit. Et dicit Ypocras quod post competens expulsionem necesse corporis sequitur quiete et levitate omnis cum crisis plus attinet sanitati quam morti inesse

morbus sit pestilencialis quod ipso corrupit principium vite

15 **In ventris fluxibus mutationes egestionum iuvant si non ad malum transmutentur**

Diversitates egestionum et mutationes earum significant purgationes melioram et diminutionem humorum. Fiducia quod sanitatis et mundificationis corporum nisi eo transmutentur ad malum. Si enim dissolutiones corporis et soliditatem membrorum corruptiones vel earum putredines malum erit: sicut Ypocras in pronosticis aut cum egestiones vel pinguedine putredinis tetigit quam sufficiat dixit dissolutiones specialis humiditatis fetente quod dixit egestiones que et corpus ostendit putredines et corruptiones

16 **Ubi fauces egrotant vel pustule in corpore nascuntur considerare oportet egestiones. Si enim colerice fuerint corpus egrotat. Si vero sanis similes est corpus nutrire**

Nota et amplius duo contraria videtur dixisse quibus opponentes necessitate esse non respondent. Sed est primus oppositorum partem primam sed contrarium oppositorum dixit. Per partes oppositas dedit intelligere veritatis. Si enim veritatis huius posuerimus talis verorum sermonum erit intellectus ubi fauces egrotat vel pustule in corpore nascuntur seu ulcera existant egestiones seu alia a corpore expulsa considerant. Si enim colerice inveniuntur corpus necesse est cum eramus ulterius ipsum nutrire debeamus. Sed si excrementa sanis sunt similia: corpus est sanum et erit perito intendendum. Unde autem Ypocras sic intelligit esse oportet hic sed unum. Natura aliquam regitiva in expulsa aliquos de membris nobilibus expellit humores ad vomitum. Aliud est arma egestionibus et vel pororum apertionibus

et sudore q si cos oplatos in pe-
mnt et in et pellanda grossa
et viscosa fuit no pt ana expel
li clausa stat sub cute corpis
vnde nece e wlna gnari nel pu
stule: fanit a facile recipiunt qu
descendet ab capite vn et sb sequ
cab infire q go qsidcare vtru
na ott illos qu. in debilia mebra
expulerit et anc q in reliquo cor
poe remaserit: ad intelli peten
cia acorpac Si cu na malos qu
no expulerit nece e egone collica
gnari q pustule ul aplca et in
censione sit sanguis q incisio per
to. eu sit: ypo. at mcanit q pig
tor debe mundificari ul mitri Cor
no mdisicato et multo magna sit
lesio Si at corp excmmia sanis
sut silia qnoces sanos icor sigficat

17 v ## Bi indigencia no oz la-

Certa fames e in // borac

Como abo indiget vnde
minus qsequit appetit fame at
ypo. indigecia noiat i scda epyd
pticla Helenes in q tu pp indi
genciam comedit regina: sequi cos
pedu debitas Omic go indigencias
cacta ul voluntaria fame noiat
vbi dt qndu qbus corp oz q indige
cia medicet: qua qu. desiccat p
i pnosticis Oz infirmu intuguis si
plone vetris minuta ul indigeciam
sunt Cu go indigenciaz noiauit cibi
paupie intellxit Vbi go indigecia
no oz laborac: q qn indic no oz
in adnciac no oz ut laboret labore
minimu: dicit monc cruda aqui ex
ercitium dicit Cib go exitum po
cius ad vlr sanis et infirmis e
faciedu Sanis cu no inugeda
e iciunium et laborac Itl nynsir
mor cor nimio motu no sut fac
cuda et fere iciunia: neq facida
neq fleobotomia iciunatibus q nectra
crmd hys motibus desicit corpus sine
vtus et dissolutur sine qn sanus

fuit sine infirmus ypo. at deshot
intendit ut solueret vtus infirmi
ul sani ut in li° de dicta virtutis
cui e vna et no vna. vna genere
et multiformis et no vna specie.

18 v ## Bi itaq3 cibus pt naz intrat qt egrez facit manifestat vero sanatio

4 Quod qt dicat i abo amplio mo
strat tn dixit nec plenitudo
ul alia res si excat naz lauda
bilis qt Ez qt desola dt plenitudine
nac posse excedere Cd pt naz dixt
ad qparacom albus plenitudinis op
posint q qparacio fit duobus modis ul
ad largitate vasis ul ad tenore vir
tutis corpus regentis Cu at abu pt
naz intratq corp facere dixt egrez
ob hc sbintulit ne intelligas stom
exedenciam note ul nug qua possit
tapc no noce Si cu vtus sit fortis
pot e abu stom i plenitue posse di
gi Si debilis primo cibus digi no
pt magne si sit digestibilis abus
iplens stomachum No at implens
indigestibilis Si e intellige de
scda eptib digone vtq cu sang
mb qnatiua si sit debilis mutac
i sanguinez chimos illos no potit
qui astomaco ad epar pveniunt cta
si qntitas chimorum fuy q oz fuit
Alm cu mutat melius et si ethi
mi duplicat ul tplicat ita dico
si vtus sit fortis et cibus fuy qua
litate qvenibil p q pendit
i tria digone qua etia vocat medi
ci nutrimentu. sic paq mebra corpris
recipiunt augmentu nullu aut parui
sine pron plus ad qparacionez vtutis
dnantis: Sic aut mod intendit
plinu fuy tenore vtutis Gnana
corpa vel regentis Albi at et ab aliis
posse est intelligi Vter nam
cu ypo. dicit abu esse naz ex
cedentez sue qualitatis ad intellic
videtur Ipse bonu Si est in bua

singula ad nutriendum expectat ge
neria alios competit illos continuus
naturales humores venientibus nutriunt. Si
at alicui membro convenientibus alterius
in contrarium alios convertunt ethicis preternaturaliter
possidendus et contrarius ei est cum non
conveniunt. Sed tamen non necesse est morbum
magis generari quam in quantitate peccans
digerit et ideo non magis morbos generant
quod extreme membrum corrumpere papa
ut mandragora opio euforbio et
similibus quibus non morbos generant in
quantitas eorum augmentetur. Vel etiam de
chimo intelligatur qui si debilis est
et pravus non morbi est generativus si
porus complexionis membrum cum competit magis
nutriret nisi cum ita fiet. exemplum enim
non vocatur cibum. Sic enim si vomitus
ad stomachum tractus descendat pravus
et quantitas aque vel pulmonis cana
les ad ipsum veniens prava nisi vi
deant et minus nociva sibi suppeten
dumque de aliis totum corpus nutrientibus
Alii aliter dicunt quod preternaturaliter ypo
crates dixisse arbitratur ut voluntas
nature sola excedat quod id est evidens
Sed neque est antiquorum usus ut distin
ente tela tali ponatur. Vocitata
enim ab eis generaliter solet morari
quod dicunt calor frigidus plenitu
do abore corruptio humorum habe
ret generant morbos putares quan
titatem nos intelligere neque necesse
est definitionem ponere. Non enim est
in cibum cibum naturaliter excedere in quan
titate sit si quis tamen alii libra solent
accipere sufficienter sue nature. Post
modum pondus denarii videlicet sup
addidisse et nichil ei in lesat quan
titatis excessione nocuisse ad
tantum morbum generandi eorum sit ca
si multiplicetur paulatim. Unde cor
ruptio videtur esse superfluum etsi
sit vera. Idem dico de compositione natura
excedente. Deinde subdidit mani
festat de sanatio cum dixit quia
non solum aliud preternaturaliter in contrarium

Corpus sanatio manifestat facere cum
titudine si et qualitas primus sanatio
cum effectu omnibus futura alios competat
ideo sanitatem purgatione vel notam
secundum sequentes intelligit. Porro id significat
aliter philippus preterea in libro suo que
composuit de cibis virtutibus sextus diges
de: quod totum sic explanatur. Sint
Ponamus corpus plus comedisse quam
comedat ex consuetudine et fuerit sua
consuetudine plus vel minus exercitasse
post vero quantitatem corporis superannisse
et cum rubore et minore venarum se
quasi fatasse quod ex quorum plenitudine
non frustra fuit existimare. Si tamen si
purget et purgatorem perfuisse vi
deamus quod tunc magis certificat et secu
rius alterum debeat cadi infirmitate
curare audebimus. Neque quod expectat
expectabimus qui futurum ex actorum
expectanda multis viribus autu
mat equale: aut certificat eos eorum
Sed nos quasi dubio si de plenitudine
abore quod fecisse Sed tamen in moratione
morat absolute: cum quod intelli
git equale succedat cum vero indi
ficationem tamen malorum quorum signi
in qualitate sanitas at in precedente
infirmitate: Sed fiat primorationem
non prindisfirmatorem: quod ex suo con
firmat dico quod ex quo sit plenitud
ine: quorum aut in erato significat
equaliter ad flebotomia capra et cetera magis
qua cum re alia secunda ad scarificatio
ne cetera spatulas. Sic consuetudo
nea fuit post extrema flebotomatione bal
nea fricationes accina talia ieiunia
que non minuunt sicut superiora sed
secundum dissolutionem sufficient ipsa plu
rima convenientibus particula mea de
plenitudine significat. Sed tamen quedam
res est que sit ungenda quorum ple
nitudo: secundum tenorem virtutis et qua
litatem quorum corruptionem que non
diu perfecta remanet si longo tempore

in qualitate corrumpitur quia dum sunt
plenitudo non corrupto vocatur quo
ad partem purgemus quod reputat bonum
esse intelligemus Cum enim sangui-
nem corrupto cogit aliud sit quod
in primo posuimus sicut cum vinum acetum
solum mutatur et in perfectum acetum devenit
impossibile est in vinum redigi Amplius
quando si pars parum mutetur et non adac-
tredinem ducatur plurimum adnumerum vini
vertitur et in sanguine intelligitur quia sim-
pliciter sunt corrupti impossibile est ut in
priorem sanguinem reducatur Si parum
superficialiter mutata et remanens in
natura sua reducitur Ergo quod hic con-
tingit multitudinem humorum non corrup-
tam quotamus corruptorum non cum
sanguis ad hoc devenit ut non pos-
sit digeri et ad suam naturam reverti

19 **Ciborum qui nutriunt**
copiose et velociter
velociores secessus fiunt

Quod dixit velociter nutriunt id est
hora qua accipiunt aut que
parum post succedit intelligi-
tur per totum corpus dispergitur quia
que sunt naturam velociter expellunt
maxime si cibaria sit acuta quia na-
turam maxime movet ut ea a se expellat
Si autem cibaria sunt viscosa ad
exeundum erunt tardiora subtiliora
velociora Cibum velociter et subito
nutrientium est primum paulatim et tardius
caro vaccina consule maxime ova
et simplicia duras carnes equina. Dum-
que caseus. cibo salsa et inquit in aq-
ua cocta et similia sibi. per tempus longum
post acceptionem nutriunt diuturna unde cor-
pus nutrit et magnitudine et fortitudine
pulsus cognoscit in firmum in digerendo
debilitate patiuntur voluntarii motus
facilius ad complendum in hiis quorum vir-
tus debilis est propter in ambitione iei-
unium sine laborem Quod enim hec
cibaria digestionem tardius accipiunt

et post longum tempus exeuntia necesse
est emittant Si autem hiis contraria acci-
piat facilius tempus supra tempus exeun-
tia vinum autem citissimum est contrarium Si
enim in actione diversa inter sunt et alia
hiis vero similia Si de primo tempus di-
cam postea de singulis Vinum aquo-
sum nimis dat corpori nutrimentum cuius
liquor est sit aqua subtilissima et
color albus Vinum grossa et rubea in
subtiliora sit quam aquosa. Si hiis nimis
quam nigra Vinum album et grossa nimis
nutriunt quam rubea grossa rubea
vero plurimum subtilia alba Secundum autem
diversitatem humorum et horum diversita-
tes corpus exeuntium aquosa cum autem
urina ad exeundum sit velociora alia
vero cum exeuntibus excedunt postquam
tempus nutriendi tempus sit exeundi Id
et de aliis primo similibus ptisanam cum
acceptum non multum corpus post non longum
tempus hiis non multum dat nutrimentum
Si in primo dat et subito defenimento
insula dat nutrimenta non subita
post longum hiis tempus et multa eadem
in aliis sunt considerandum per diversita-
tes specificas Similiter de multis. fabis
leguminibus fructibus et hiis similibus
carnes singule in hiis et artificiis
sunt accipiende ut vel primo cocte quia
sunt accipiende sive assate sit. sive alio
modo cocte sive assate sit. sive aliter 20
artificialiter hiis sunt considerande quare
commixtiones sunt nomine et potest
quibuslibet cautibus multis generibus et
multis fructibus et leguminibus quorum
preparationes sunt tales ut de in aqua
sunt cocta in alia misceantur illa
expulsa Si enim ita sunt facile
intelligitur tales qualitates sunt velocius
exeuntia seu tardius nutrientia: cor-
pus magis lucenda earum qualitatum
sunt in veniendo est et aliud nutri-
mentum et facile impeditur exeunt
liquida sunt velocissima Per autem in-
telligens similiter de minori contrariis

naturalibus relegas in quo dixi[m]us
stomachum primo recipe cibum. Unde quod
sibi placet et retinet ad sui nutrime[n]
tum. Eorum autem sufficient mutantur: resi
duum abeo emittitur. Comparat autem alimentum
Constantinus desiderio ante per mestruo
itam recipit quam stomachus redde
velit. Cum autem stomachus non indigeat
cum sibi corpus mittat postquam digerit au
tem quam a stomacho missa emittat
vel accipiat. Quod ad totum corpus naturalis
calor mutatur. Unde cum superiora
temptamus in examinato corpore probes
et sit diximus superius. Quidam
proposite quantitate secundum differentia diger
tisse et secundum volunt concordare ad quod
quod dixit in libro de dieta. Cibaria
que tarde mutantur tarde dissolvuntur
et velociter mutabilia velociter sunt
dissolvenda quod est verum et secundum Galenum
et experti non curant dicere recordantur
Experiencia enim convenimus dicere cum
quod cibaria sunt in corpore exeunt de
ventre ad equalitatem tota corporis pro te
Caro enim porcina et similia crudiores
vel cum grossos et viscosos generant
per longum tempus sunt dissolven
da. Sicut pisces de aqua clara et
petrosis locis in uno die crudiores
subtiles generant et ad nutriendum et
ad implendum corpus potioribus sunt fa
cilia. Sed tamen instabiliora et cito dis
solubilia

20 Acutorum morborum non omnino certe pronunt
iationes fiunt neque sanita
tis neque mortis.

Acuti morbi cum velocitate sui
sui finis dicuntur esse magni
fortius efficacia que cito fi
niuntur: non acutus morbus est vocan
dus: quia acuti morbi duobus
modis fiunt. Vel de acuta materia
non in uno loco corporis opilata
sed in omnibus membris equaliter causa

vel de acuta materia in uno loco corporis
opilata sit pleureticis peripleumonia squi
nancia et febribus que in acuto morbo
continue et calidissime morbi acutis
sime febribus sunt rari sit apposita
Diuturni vero morbi de grossis sunt
humoribus autem viscosis et frigidis non a
cito digerentibus sed in loco ubi morbus
est in vesicas raro sunt diuturni morbi
non inferentes aliam membro passi
onem. Sed quamvis molle et flexibile equa
liter caliditatem habundantem in venis hec
enim vero si putrefiant febres generantur
in quibus ipso pronunciationes certa
de certas propter tarditatem motus sua
materia. In acutis vero morbis non
certe sunt alii. Unde Ypocras testatur in
certas: quia alii sunt in quibus creat me
dicus non tamen simpliciter sed non omnino dicit pronunci
ationes ita certas ac si dicas non omnes
certo non inspectis quidam enim reperiuntur
non inspecti ita et certe primo non omnino
sanitatis vel mortis pronunciationes sunt
certe et in acutis maxime quod contingit
propter velocitatem motus materie morbi
que ad acuta sunt et instabilis et de loco
in locum mutabilis plerumque est mollis.

21 Quibuscumque iuvenibus
existentibus ventres humidi
sunt his senescentibus exsic
cantur. Quibuscumque iuvenibus
ventres sicci his senioribus
factis humectantur.

Hoc non semper contingere sed in pluribus
videmus et intelligere debemus
quia idem Galienus testatur cum dicit
Quibuscumque ventres sunt humidi: si
iuvenes sunt facilius commutat
humoribus siccis. In senectute enim debilis
exsiccantur enim ut in pluribus senesce
ntibus humiditate seu siccitate ven
tris omnino non autem simpliciter intelligi sed
secundum ordinationem dietarum et si contingit

In iuventute dicta qualiter alexima
fuit in principiis comedendi seu pistos
salsos et porros preparantibus postea
tota bibentibus. In senectute vero dicta
mutata ad lenientes sententibus et
ad pontica vina et plura in quibus ipsi
digestionis gulitate non arbitrantur propter
etate esse mutatam et cum sit in iuventu-
te preceptis aquis esse dictatum sit len-
tibus mespilis ponticis et vinis pro-
ceris in senectute vero ad alexinam se-
quatur dicta: non recte indicatur de
quibus scilicet fiunt ypo. Sed si diligen-
ter in dietalium in equali dietantibus
consideret si digestiones mutentur in quibus
propter etate paulatim consistit in quo conside-
randa est qualitatibus corporis. Diversitas
que ventrem in humiditate vel siccitas
mutat. Unde hoc fit quod multi in quibus
igravantur medici et ego ut demiram
apposui [illegible]. Sed non est volumine conti-
nere sufficere non audeam omnium pobid
facere desperavi non tamen hec q̄ recitatu
ry de pravitate operis. Volo ergo recor-
dari quod in libris debitibus et aliis
et de accidentibus dixerim ventres
in qua continentur humore minuta que
a stomacho ad epar procedunt de ciborum
commixtionibus que in stomacho digeruntur
in siccitate mutantur cum tota cibi com-
mixtatio a stomacho ad epar procedit
que a stomacho ad epar venit prava
vel quia humor plus quam oportet suffi-
ciat vel necessarium accipiat vel propter
velocitate cibi cum egeste egredientis
Sed cum cibus modum excesserit et qui
tota commixtationem capere non possit
sug ēt propter humiditatis egestionem illam
liquidam reddentis. Si autem cibi velo-
citer exierint: non inveniet spatium tale
spatium ut commixtationem recipere possit
velocitas cibi egredientis est vel propter
eorum nimiam ad stomachum et intesti-
na afelle missa vel propter defectum
contentive virtutis in hiis locis et vi-
ribus expulsive virtutis cibum plus
desiderant recipere ex omnibus stomachi
siccitate multa vel ex debilitate stomachi
propter siccitate nimis attrahente. Retenta
stomachi propter humiditate corporis deficit ventres
ergo in iuventute propter siccitate oris stomachi
humidi maiorem cibi quantitate accipiunt
ex desiderio. Sed in senectute cum in-
frigidetur totum corpus augmentata stomachi
siccitate necesse est ut appetitus minuatur
ex nimia ergo parum inducit commixta-
tionem cibi ut potest parum contentis. Propterea
et necessitate egestionem continet siccam. Hoc co-
tingit nimia contentibus humiditate propter
nimiam eorum ad intestina descendente.
Sed cum ad senectutem venerint et
eorum iuventutis deficit: necesse egestionem
desiccari. Humidis ventribus in iuventute
propter defectum contentive virtutis Non cum
in senectute ad quartum devenerint omnes
et siccitate cum quantitate caloris vel
frigoris in iuventute quantitatem in senec-
tute non amittat. Si enim stomachus in
iuventute infrigidatur in senectute fri-
giditatis augmentatur defectio contenti-
ve ergo remanet qualis antea fuit
cum quod omne corpus complexionis sic acci-
dens est defectus et necessitate. Sed si
stomachus ab initio calefit in senectute
virtus confortatur contentiva complexio eius
stomachi ut multum est sicca et fetida: ad
cum fuit humida quod si non est humida
virtus retentiva ab initio non defecisset
nisi parum eam cum ante fuit sicca
ea. Restat ergo quod in iuventute humidi
ventres semper in quartum venit plenius
In senectute vero humidi cum in iuve-
ntute fuit sicci. Siccitas enim ventris
est vel propter pravitate cibi ad comparationem
virtutis contentive vel ex pravitate eorum ad
stomachum et intestina ventris afelle
Desiderium vero deficit: eo festinante
siccari: quod calidus appetitus sine
siccitas stomachi humidi vel propter temperame-
ntum contentis est vel propter multum calorem
seu pravitas quod eorum ad intestina descen-
dentis afelle est extrapatis siccitate
eorum non humidante vel virtute contentiva
in stomacho ad complexionem inveniri.

sit siccior. Hec omnia tamen assumunt in
iuvenibus in contrarium mutabuntur in senibus
cum enim ex stomachi caliditate appetitus
deficiat in iuventute quolibet modo
eo in senectute frigescente desiderium
augmentatur eius et necesse est plus
accipere quam expetit naturalis virtus co-
tentiva. In iuventute fit virtus fortis
propter calorem sine quibus deficit in senec-
tute ex nimia siccitate et egestione
cibi fieri debet. Sed tarde sentit
eo in iuventute propter puritatem co-
rporis et puritatem ergo in tempore solis
tardare et commixtio per nimia de-
siccari tarditate in corpus alterationis
permanet in senectute et quidem fri-
gidorum corporum potest durari. Unde
humectationem trahere non possit et
ergo humida sit contra propter brevitatem
huius operis hic breviter tangere dispo-
sui. Hec non ignorantes ea communia et
occulta fore dicimus qui libros medi-
cinale de his tractantes non legerunt
sed hec ad medicinam tendentibus solum
quae posse sufficere videntur.

22 p **Omnis indigentia solvitur:**
Dicendo potus vinum intelligere
convenit vinum. Unde et in
libro de cura naturali dixit Si unus
et idem morbus contingit omnibus iuve-
nibus et senibus feminis et maribus
potum vel aquam bibentibus: et cum quid
eiusmodi inveniunt quod potu vinum esse
intendit quod famem quae auferre dic-
netur tamen esse ibi ablutionem intel-
lexit nec famem naturalem appetitum
faciebat sed ea qui eius innuo est
appetitus caninus et insatiabilis quem
medici vocant appetitum caninum
qua sola vinum solvit et famem cum
ex nimio ieiunio vel ex nimia in
anitate corporis quocumque modo fuit.
Vinum maxime impedit Si quibus
familiariter contingit vinum ante cibum
accipere: cito spasmum et aliena-
tionem mentis incidit. Caninum ergo
appetitum vinum solvit tamen non comedere
multum caninus ergo vinum opprimatur
multum calefacit sed acidum non solvit
quia calidum non est. Et ergo vinum
dari rubeum vel russum non acidum. Libe-
rius ergo ardimentur in primis purga-
et vinctosa que si non naturaliter exeant
artificialiter mactimentur et post cibos
cibos istos vena supradicta dari oportet.
Sic vero nisi aliter fiant procedunt
velox cessatio sive famis. Hippo-
crates intendit et bene quia caninus appetitus
est ex frigida stomachi quoniam tamen vel aci-
dis que in stomachum eius illius in vestitu-
tibus vinum at eo curamentum sit
utrique: solvere caninam famem est
necesse. Et in bolismum Hippocrates intendisse
potest multum alia intentione
dicunt Supprimus quia quod contra procla-
rent intendit vel accipiunt erronei
scitur quod bolismus ex sola extrinseca
frigiditate contrarium qui in principio famem
facit sed in augmento deficit.

23 **Ex plenitudine quecumque
quod egrotus fiunt evacua-
tio sanat et quecumque
ab evacuatione plenitudo
et aliorum contrarietas** : plenitudine : fiunt et reple-

s In morbis aliis ex plenitudine non
decessarunt ex abundantia: neque in
istis dubium est in mortandum
cum omne contrarium suo contrario sit medica-
mentum quia quod sepissime iam sit dictum
et hic quod ostendit ipsa natura morborum
et fit accidit morbos contraria
Disputatio ergo mea tamen erit de mor-
bis sanatis et superbus quos cessare
medicaminibus in ea spare per se ces-
sant contrarium. Et si ergo morbi sit
calor frigiditas erit curatio et contra.
Si vero plenitudo sequatur ad cura
evacuatio et si inanitio sit oportet fa-
bricatoribus cibis corpus imbui et ita
corpus cibo repleri quidam tamen arbit-
rantur quod ex anitate generatur morbus

sed no qa sola fe intelligit ee
morbu Si em intelligent mor
bud esse morbud Si em intellige
rent morbud esse oiby actoniby
nocetez ee infirmitate et omnez
ẜnez actoniby nocetez ee infir
mitatez nimiaz tam coez esse
causaz morbi no dubitaret In
veniunt em q nimis flux sive
de mestruis sive de emorroidiby
seu incisioniby i pliby nocet acti
oniby aliqn em mag cadit in
ydropisim et fasadud malr et ca
in fe nimias Dexeqs go dixi q
vu sit et iuuat Sz tn volo obuia
re ẜsig mediccoz smys qui ff de
sol' morby garunt putates fe dice
dentiby quorz noia sut Et auffe
re nequiunt caz morbi no e sana
re morbi: f qr pmisio iuuande in
firmitatis ẜntiby respondend est
solu i morby esse intencionez coz
de quiby no sunt ad os intelligitur
ẜsys go dico si ca morbi auffeat
nesy in corpore i veniat q i corpore
cat: curamentu e morbi Si at ca
morbi grauata sit vel inchil tn ad
qe feceit sicut plenitudo cae cuis
ablacio: ys cat ca mk que vocat
prisio curandi morbi Si vo ca
cuis eveniie incipit curacio cuis
ẜporita cat mt pnide custodiam
sanitatis et sanae et ablacio sua
mee est ys appellat q pmisio san
tatis custodiende v ablacio esse
morbid facture Si vo ca alla a
cuenit et q pleta sit ne sancte solu
sanae pnide et ẜporita est q
causa eveniie i cepit: ẜpleta est
sanae et que e curata est Sicut
invenimus autiqs morsus rabi
canis duoby modis mutipar Aly
eny dut sanae rabiositate canis
Aly p inde custodia sanitatis ne
eueniant rabiositas canis.

2x Ante ẜsues i quatuor
decim diety indicant

a Ante ẜsues sut et velocem
ẜsut motu et necesse e ut
velocit veniant ad statim
et maxis motu moueat morbus
qui motu ce. f. Di ad que ypo in
ẜsys vis intendit Aliu em ẜsys
infirmus sanat Aliu subito moit
aliqy vo monet ad via salutis
Aliu ad via mutat morts sed
mag adueniens deveniunt magny
go motu ẜste e quar tanar ẜsys
sit ad ypo. i ẜsys. f. ẜsina ẜsto
ca at aut inqt est ad mortem
aut ad vita aut ad melis sive
ad melis peius: qd ee necesse no
seruant i acuta ẜsue et sua ma
gnitudine et suoz accidentu pi
culositate aut subito vincit ẜtute
et i firmum quire aut nom ade
pellaud nocitiua quiby expelle
dis si pualuit: fit bona ẜsis et
laudabilis Si at vincat mala
et pessima ẜsis ẜsistit vn ẜsy
i acutis ẜsuiby no pmultus ẜsys
morat ẜsys at morbis ypo du
as eddomadas numant quas
acuta ẜsitudo no excedit Aly
tn ẜsis ante xiiij dies veniunt
multi em quos cognouimus et
vidimus et ypo. i ẜsys recitalit
quida ẜsim ẜsut i x v viij. v.
Aly q in sexto: f tn illaudabi
lis: sic in li° cris ẜsprendunt et
ypo. vt dcta attende i libris
se ẜsscat qe em obsarus sut
ppt breuitate Ego at dexys lacy
et planis dixi Si ẜsis no ẜsple
at f i ẜsnals moueat ptc: nec
tame i ẜsnals ptc moueat ẜsple
at f i quals inquiby da dieby
pq ẜsar ẜsplebit quas ypo.
i pnosticis inspicuuut et in sb
sequentiby incastus cat Sic at
motu ẜsis qui pq xiiij dies no
ẜspleta cat Si quid pmanent
morbus post mags ad sua ẜsim
explent et q tamen sunt q

non transit a xl. diem morbos ergo quorum crisis xiiii die uel circa ventura est ipse absolute vocat acutos. morbi vero acuti quorum crisis diebus non complentur crisis: si permanent aliquandiu posterioribus terminis complebitur secundum modos aboed sic apparebit. Quidam inquit acuti morbi sunt qui de quadam qualitate in complexionem aliam sunt mutati. quos et nominat in pronosticis. Oportet inquit cognoscere bonitatem flatus magnum esse signum salutis in omnibus cum hiis morbis acutis qui sunt cum febribus quibus supervenit crisis in xl. die. In hoc loco docuit ipse morbos absolute acutos quorum terminum xiiii die dixit. Non ergo tale intendit sicut quidam sunt arbitrati ut non transirent diem xiiii dici si per agentem crisim putaverunt minime. Sed si sic intelligitur: tunc et in morbis non absolute acutis a xiiii crises considerabimus. quia unius et eiusdem morbi communis est et alibi dixit acute in quietes egritudines in xiiii. iudicabuntur. In pronosticis vero dixit acute egritudines cum febribus quibus supervenit crisis in xl. die. Hinc loco docuit ipse morbos absolute acutos quorum est xl diem separavit. Non ergo talem intendit sicut quidam arbitrati sunt xl. dies indicantur. que omnia uel utraque cum non possunt sub intellectibus teneri: in quantum incomodabilem immo prodigiosam suspicionem inquisitionis disputationem incidemus. Sed ipsa veritas testatur quod absolute acuti in xiiii diebus iudicantur. Nunquam enim indefinitum morbum acutum et velocem motum atque ordinatum ab initio ab... habuisse et est terminum transisse nisi una qualis de maioribus crisibus crisis supervenerit quas iam diximus. Aliquando a quidam morbus ab initio prima die debilior est et primus post vero

acutior et fortior. iiii die incipit fieri et moratur tunc usque in x. vii diebus. Et est aliquis morbus qui v. uel vii.o die fortior et acutior cum tunc usque ad xx. diem moratur. Si nullus morbus est ab initio breuis acuti et continui et ordinati motus cum tamen xiiii die transgrediatur morbi ergo illi tamen diversos et inordinatos motus habentes a xiiii die ad aliquod spatium qualiter procedunt plurimorum morbos ac quorum motus pono diversos quos intendo qui confortantur aliquando die et augmentantur post vero sunt mutationes seu absolute debilitantur et inde ad id a quo sunt reuertuntur. Si ergo aliquis perspicaciter intendat qualitates morbi absolute acuti nullum inveniet morbum acutum. motum velocem et ordinatum habere et quartum decimum diem transire.

27 § Eptime quarta est indicatiua alterius ebdome de octava est principium contemplari vero xi. haec enim est quarta secunde ebdomade contemplaria vero xiiii. sunt xvii. haec enim est quarta a xiiii. septima vero ab xi.

§ ic intendit medios dies aliquas futuras crises ostendentes quas inditiatiuas et monstratiuas vocare consuevit. sic in pronosticis ostendit quorum unusquisque faciat quartanarium diuidens diuidendo bifariam unamquamque ebdomadem. Quarta inquit septimam inditiat xi ab initio morbi xiiii.am vndecimam cum media xx est secunde ebdomade et est dies iiii eadem ratione fit xvii xx de inditiatiua qui dies xviii terciam

septimana proximedium dividit etc
id est proximedium dies quartus Secundum hoc est
septimana secunde ebdomade continuada. Sed ypo. primam ab tertia
secunda separavit et alterius ebdomade
octava principium esse dixit: neque
in quantum tertie ebdomade xv. diem
facit sic fecerunt moderni Non
enim tercie ebdomade xxi. initi-
avit sed xiiii. initium faciens tertie in
xx. eas finivit quod qualiter facit
mercatiscos narraverunt ubi ostendi-
tur duas septimanas primas separavit
tertiam vero secunde coniunxit: sufficiat ergo nobis
sic ut intelligant dicenda Ideo
ergo ipse experimentis certificatur remo-
ta eius intellectus sicut autem ypo de
multis dixit infirmis de epydimiis quibus
sicut in hoc modo venit ut primas
tres septimanas in hoc modo ul-
timo xx. finierit Secunda vero in ebdomada in
xl sicut modo mius i lx protendit
et lxxx ebdomade. Experimenta quod que
manifestant et nobis id in mercat-
scos ostendimus ante de infirmis
pronetices quos ypo. recitavit in
epydimiis cum in hoc die venerat
Sed opus meum protendit si quemque
infirmorum hic recitavimus Suffi-
cit ergo tibi interposicio quod dicit in
pronosticis Enim acuta febre in ea-
dem paludis venit et peruenit
quarta febre in salvationis significa laudabilia
sunt et perfecta in die quarta finiuntur
vel antea et pluries mortales et expressi-
ore cum initium est sine dilacionibus
primus terminus est dies iiii. Secundus
dies vii. tercius xi. quartus xiiii.
quintus xvii. Sextus xx. hec declaracio
est istius cursus in acuta egritudine quarta-
narius usque ad xx. protenditur quibus
in verbis monstravit quod tercia septimana
secunde sit coniuncta et dies decimus
septimus xx. est initia.
26 Istine quartane ut
multum fiunt breves Aucta

principales vero longe et ma-
xime que ad hyemem con-
iungunt. 27 : quartane febres sunt in
Quando solum, estate breves secundum
: etiam omnes morbos
quia sicut ipse facile humorum sol-
vuntur et per totum corpus solvuntur
expergunt: solvuntur et inde exhilantur
Si enim virtus sit fortis et humoris
morbum quantum purgati morbus
cessat et quiescat. et si sit defecta
deficit ab purgacionibus illis unde fit
ut morbus nullus in estate prolonget
propterea ypo. morbum longiorem intro-
duxit ut per sunt ceteros morbos dare
intelligi. Sic enim in estate humorum
dissolvuntur ad bonum ut et virtus est
illius ad malum unde eis contingit in
hyeme ut eum congelati quiescat
in interioribus corporis et virtus etiam per-
maneat fortis unde neque mor-
bus finiuntur cum humorum opus quantum
moventur neque infirmus moritur cum
virtus custodiatur 27
27 F Febrem in spasmo melius
est fieri quam spasmum in febre
Insequentibus quod quidam spasmus est
replenitudine est et quidam est ma-
nitate: est dicturus Si sano spasmus
superveniat febris: recte est illud de
replenitudine si tunc calefieri et visio
si sint eius opus membra non sit spa-
smus intentus quibus si febris
supervenit acuta plurimum calefiunt
et dissolvuntur humorum nervorum spasm-
ati Si autem supervenit febris acuta vel
peracuta totum corpus desiccat desicca-
to corpori si spasmus supervenit
malum magnum et periculum erit quia
natura ad sanandum tendente et
magnitudine morbi non habent fini-
cum necesse est mori secundum virtute
28 n Non secundum racionem // dissolucione
alienatis non oportet credere
neque vereri valde:

mala que sunt irrationabiliter. Multa enim talium sunt in tantum et non valde permanent: neque morari consueverunt.

Omnia de hiis rationabiliter dicenda in libro crisium sunt data. Non ergo erit dubium nisi quantum sufficiat explanationi verborum. In magno enim et forti morbo si subita venit alleviatio non precedente purgatione vel vomitu vel egestione vel sudore vel sanguine ab naribus neque signis apparentibus coctionis non oportet credere vel confidere illi alleviationi. Plerumque coctionis apparentibus perfectis signis et infirmo difficultate anhelandi vel malo spiritu existente cum motibus alienatione seu febris duricie seu virtutis defectione non oportet de hiis desperare. Non enim diu permanebunt et aliorum horum laudabilium sufficit quod qualiter cognoscantur et prudentes permaneant in libris crisium inveniuntur.

29 Ex febricitantibus non fortiter neque omnino in superficie permanere et minuere corpus aut tota tabescere: malum est: magis eo quod secundum rationem sit. Est enim longitudinem egritudinis significare vero in debilitatem virtutis significat.

Dicit commentator: non fortiter quando ... loco absolute si dixisset febricitantibus non omnino in superficie permanere et nichil corpus minuere: falsum apparet esse quoniam est febrem venire et fortem et causam eius plenitudinem esse neque quoniam acutis feram fore et tunc magis corpus non minui neque si fiat est malum signum. Sed si minuatur plus quam oportet est malum signum. Seu febres fortes seu debiles sunt desiccationem enim virtutis significant. Quod autem dixit totum tabescere: non est accipiendum absolute sicut sonat quoniam verbum quod abusive positum est pro macrescat. Unde addidit magis eo quod secundum rationem sit ut tale intelligatur in febricitantibus non fortiter si minuatur corpus aut permanet plus quam debeat malum est magis eo quod secundum rationem vero ... membra. Si enim corpus plus quam oportet permaneat vel macrescat malum in bonum esset. Unde quod intelligatur ostenderem. Sed dimisit propter quod quia in quo libro congaudet brevitati. Nos autem inter eadem ipso dignum est ut exponerem et planeremus. Oportet in quo qualitates corporum considerare utrum crassescat vel macrescat secundum quantitatem scilicet et longitudinem membrorum etatem vero oportet providere et tempus regionem consuetudinem sensibile purgationem vigilias ... potus. Si enim febris maior sit et velocior atque maior et protelatur morbi magnitudo etate quoque oportet providere. Pueri enim et decrepiti enim magis et velocius macrescunt. Sed non eadem de causa pueri quidem et calore pueri citius dissolvuntur et plus decrepiti propter defectum virtutis. Tempora vero anni et regiones et aer si calida sunt et sicca citius et magis sufficiunt tabescere corpus frigida et humida claudunt ea et prohibent dissolutionem. Et purgationem sensibilem non in hoc loco est tangere necesse: cum omnibus sit intelligere facile. Ut si enim vomitus, sudor, egestio, fluxus sanguinis multus venit si macrescat plus quam necesse sit. Abstinentia enim ubi idem facit similiter et tristitia et motus minus fiunt in febricitantibus

est quia cito movetur cum plurimum
dabuntur cautelae et cum iste aliquis
ex his extra patiens incidit in fe-
bre continuat repentine et in modo
in quo maties sunt eo sequitur aliquis
vero in alienationem superveniet et
motum in lectis minimum et loquela
minima quorum in paucis diebus
necesse est ut macrescat corpus quibus
ergo corpus moratur et quaeris ostendit
et superfluitas eius est permanens. Ceterorum
horum singulorum defectio virtutis signi-
ficatur sed cum singulorum est causa ut
moretur. Sicut enim macrescat corpus
ita virtus corporis minuit. Si vero sint
praecedentibus plus quam oportet moratur defe-
ctionem significat virtutis et hoc est quod ego
dixi esse talem marciei decrepitorum
Sicut autem ypocras intendit de macie
corporis si plusquam oportuerit fiat
sed cum ostendit defectionem virtutis
quibus subinferre volo quemadmodum in
magis moratio corporis sequitur in
febricitantibus. Sicut autem est subtilia
quorum et raritas corporum quae
duo si iungantur fiunt cum velocitate mor-
andi corporis quae moratio occulta
et insensibilis dicitur a medicis sicut
si grossa vel spissities quorum et constipa-
tio pororum coadiuvet fiunt ea ut
corpus permaneat vel moratur plusquam
superfluitate tenus. Quod ypocras intravit cum
dixit sicut vero longitudine egritudinis si-
gnificat. Diminuitantibus oppositum sibi
quod dixit hic ponendum: febricitan-
tibus non fortiter si superfluitas corporis
permaneat vel minuitur plusquam opor-
tuit: malum est permanere enim plus
quam oportuit: constipatio pororum et
grossities quorum et multitudo corporum
unde et longitudo morbi significatur
minui vero corpus plus quam oporteat
autem quorum et multitudo facit sub-
tilitas et pororum raritas aut
prava virtus defecta est

30 Incipientibus morbis
si quid videtur movere
move: in statu vero silen-
tium agere melius est.
4 Quia de causa hic dixit ypocras in
subsequentibus intravit quod dixit
circa principia et fines omnia
in debiliora. Nos autem omnia intelli-
gimus accidentium causam accidentia facie-
rem non necesse est in statu esse ma-
iore insanabilis cum moritur est in
statu quam initio fuit. Similiter et ypocras
dixit movere cum infirmus debeat
sanari morbus enim non solum quod
non movere in statu neque ante
statum nullum autem quod medicatum mo-
rituro cuius virtus sit defecta in de-
fectione mortali est quod futura praedicere
et sit ab eo fugere. Si autem sanabi-
lis sit morbus de quo solum spes
salutis habeatur ad locum esse ad
fortem medicinam videmus et facimus quod
ypocras intendit hic fortis consolida
facienda et alia facta quorum
nullum in statu est faciendum eo tunc
sit certo morbi sit in libro consequens
dixi non esse purgandum in statu nec
parum autem quo in hoc plus oportet
autem in morbo digerendo natura admi-
nistrare quam farmacia dare si initio
quod facere est ut deinde minuamus
quo natura ad digerendum alleviatur
et corpus fiat facilius in statu ut si
sit quod tunc laborat plurimum dicta
virtus scilicet spiritualis et naturalis custodi-
31 Circa principia // antur
et fines omnia debi-
liora, circa vero sta-
tus fortiora. Sicut omnia accidentia
circa principia et fines intelligit
debiliora esse quae sunt circa statum.

actiones febrium et dare intpolones vigilie et angustie dolores. sitis causa horum attinuatiua i morbus necesse est ut declinac incipiat i statu sisit morbus sanatiuus etc

32 Ex egritudine vero bene resurgenti nihil addere corpori malum. Sunt amplius necesse est sequitur scilicet unde subsequens cum et ipse dictus est egritudine. ubi dicitur plurimi des male comedentes principia quod bene resurgentes et cum fit nobis minuit corpus nihil addere comedere est deficere quod est digestionem defecta egritudine mala aut ex humorum malorum habundantia

33 Exeuntes omnes male comedentes secundum principia quidem bene resurgentes et nihil addantes in fine rursus abstinet principia quid abstinentes sortiuntur postius vero bene resurgentes malius commutant. de exeuntibus egritudine et plurimum dictum est quod male sequantur ergo quod nihil addentes quod considerat cum ypo. et tertii antiqui pro nihil addentes intelligit egritudines exeuntes. Si ergo exeuntes egritudines i initiis se bene resurgunt et nihil addunt: tunc unde est quod facit ut i fine rursus abstineat. quia causa tunc diu angustietatur ut in infirmus defectum patiatur quod ypo. itelligit cum dixit bene resurgentes et nihil addentes: farmacia vti necesse est abstinentes principia sortiuntur postius vero bene resurgentes melius commutant quia natura cum abstinet i initio impedita fuit ad digerendum cam superfluitate quod fuit abstinentia memoria vel materia:

34 Bonum egritudine confortari mente et bene se habere ad oblationes bonum contrarium vero malum.

Vero in quibusdam libris ypo. bonum esse seu laudabile dicat non dicit intelligi non dicit intelligi ut infirmum necesse sit saluari. cuius malum signum dicat vel illaudabile. nam cum non est necesse aliquis malum signum bonum superat. aliud bonum malum quod sed bonum vel malum i sin natura necesse moriendi neque saluandi necessitatem donat. considerent ergo omnes communiter signa et ad se mente conferant sic ypo. in pronosticis aut dicat dixit. quod confortari mente et bene ad oblationes se habere bonum et laudabile signum esse eodem modo i dicta egritudine intelligit. Sunt enim quedam signa non i omni egritudine i homine bona quod i epydemia. Bonitas inquit spiritus forte et magnum signum est ad salutem in omnibus egritudinibus acutis cuius aut confortatio mentis et bonum et laudabile sit signum sic significat dispositionem cum eius sana sanitate cerebri et suorum panniculorum sicut nuche quod et dyafragmatis et aliorum neruorum membrorum et maxime cerebro viciatum Sibi si infirmus bene se habet ad oblationem ciborum sanitatis stomachi et epatis bonum est signum et ceterorum viscerum que ordinata sunt sana salutis est spes magna etc

37 In morbis minus periclitantur egrotantes quibus secundum naturam est et etati et temporibus et regionibus et habitudinibus egritudo inest magis vero quibus non secundum naturam sed aliquid horum inest

Natura multis modis dicitur sed hic taliter oportet intelligere tamen qualiter alibi consueverit ponere. Sic enim in libro de regimine acutorum: Natura inquit corporum est complexio eorum. Ac si diceret: Si morbus est secundum naturam complexionis vel alterius secundum etatis, sicut temporibus minus molestantur quam si sibi esset oppositus. Exemplum cum morbus calori attinet naturali etatis, sicut temporibus vernantibus caloris: convenibilis est secundum naturam secundum ut supra dictum est. Et sic est quod dixit Ypocrates vocatur. Diodis autem qui librum fecit de ebdomadibus quibus sunt vice datorum omne inquit morbo proprie morbum facit quasi fuere et augmentatur. Contrarium vero morbo: contrarium et curatio quia omnis cura contrariorum contrariis est facienda. Sic Ypocrates dixit intelligit omne acuta sunt in hyeme velociusque quam in estate sanari: non recordabis sed acutas in hyeme nisi excitata in sit quam natura corporis vincere non possit nisi fortis esset tunc si natura temporis neque infirmum vincens non potest quanto minus debilitat infirmum. Hoc etiam et pinnetis potest intelligi. Si autem quis sit considerans equales caliditate alteram vero in estate reliqua vero in hyeme: yemalem invenies periculosiorem. Si autem sunt acuta sit et calidior complexio aeris etatis

subito ad frigiditatem se mutaverit sunt quam magna quod curatoris que ante tempus non admittendum sunt. Acuta sunt laudabilis et natura temporis natura sunt incipiat signis quod in sit secunda Secunda in fine curatione venies bona est tamen frigiditas aeris sunt contrarium tunc esse. Nos ergo quod dicitur sunt amplius contrarium est. Sed et potius quod firmamentum contrarium ad desinentibus de brevia et torrere non maturant tempus liquor morbi sunt etati sunt contrarium non tunc sunt amplius est cum multis et transitus. Inprimis quia virtus non potest esse in materia acuta et periculosa secundo quia non dixit absolute tunc admittit valde quod vim videtur de omnibus morbis nascens valde se moribus ex defectione virtutis est periculosius quod testatur Ypocrates in prima epydemie particula. Senectutem natura sunt appropinqua ptisi plurimum sunt morbum necessitate. Hoc contrarium sunt. Senectutem enim naturam dixit non etiam intendit sed potius formam corporis quam aliquam naturam solet vocari. Si ergo acutus morbus sunt in acutis quibus minus acutis tunc et angustie pectoribus non solum ptisi fatale infirmantur sed et tunc incidunt: et periculosius morbus contrarium enim erravit in observationibus huius senectutem morbum dicentes naturam infirmum convenientem quam contrarius est sive quomodo. Sed quidam multi sunt remoti a veritate et ab Ypocrate sic dicimus erravit intentione. Velut ita quam contrarium naturam sunt: tunc sequitur minimam discrepantiam. Veluti si causon quod intendum interpretatur. Innuem contingit in hyeme significat quantum moderet ex crevisse et est peius quasi contingit in estate fortis enim 39

38

2

21

36 i (I)n omnibus morbis
ea que circa umbili
cum et pectinem
spissitudinem habere melius
est: nimis vero tenue et
tabefactum malum. aptum vero
hoc etiam ad inferiorem purgatio
nem. (T)otum ventrem dicit
que extra matricem sunt oportet esse salu
brem sicut ypocras in pronosticis sed ypo
condria locos nisi oportet esse dolo
rosos sed molles et equales et
teneros quoniam ergo grossi tabefacti
sunt meliores et tenues mali sunt
et malum significant. Significant enim defec
tionem locorum eorum et cibum in stomacho
non bene digestum neque sanguinem
in epate bene digestum. aut humiditatem
pinguedinis aliorum locorum quos
oportet esse pingues et carnosos ut
calefiant. Si enim materia sunt refri
gerari necesse est et non bene digi
pectinem locum aliud esse intelligimus
qui intra membra [illegible] sunt fora
[illegible] virilia et vulvas circa
et ventrem aut intra venter
dividatur sed ypocondria circa
umbilicum et pectinem quibus
inferiorem purgationem difficilem
dixit et bene sub pectore membra
si non sint fortiora ut sint purga
tionem ad nutrimenta; magna fa
ciunt nocumenta. Sed querendum est
quare inferiorem dixit et vomitus
purgationem retinent cum [illegible] periculo
sus sit vomitus [illegible] vomitus enim
vomitum periculosum esse patet inferior
sed purgatio [illegible] alter minor [illegible]
[illegible] sit [illegible] multo magis
Ana [illegible] et alia

37

corpora farmaciis purgati
celerius et solvuntur quam
malo cibo utentes.
c (H)ec [illegible] intendit quod
sana habentes corpora farmaciis
non purgantur sed potius co
sumuntur cum deficiat totus et sub
stantialis humiditas minuitur vel
consumitur. Unde necesse dissolvantur.
Malo vero cibo utentes velocius
[illegible] oportet cum eorum corpora malis
[illegible] sunt plena et occultantibus
se intra vacua membra quando cum
facta farmacia moveat apperte
et sua mala actionem ostendere ne
cesse est. [illegible] cibo dixit duobus
modis est intelligendum aut cibum
[illegible] aut que [illegible] mittit
[illegible] membris. Nulli enim est du
bium malum sanum malum morbum //
38 s (S)ana habentes corpora [illegible] // gravare
farmaciis [illegible] difficile
Superiori amplius addit quod hec
[illegible] sanis accidit de farmaciis est
difficile eius esse dixit Multi enim
virgines et picturam [illegible] inde
pariunt cum magna angustia et
duricie et pellendi [illegible]
et dissolvuntur: quia laxativa potio
[illegible] sit sibi similia attractiva et non
inveniat [illegible] [illegible] fla[illegible] et [illegible]
et aquosos [illegible] vertit se ad sanguinem
et carne plenum sibi cum magna
angustia magis trahens
39 p (P)arum deterior cibus et
potus detestabilior
quidem melioribus magis
delectabilibus est appetendus
(N)on solum in hiis dandis voluntas

9 sidat infirmum. sed qd edificat
corpus infirmus adiuvari. omnibus
aliquid enim sapidus in quo quicquid de-
lectat cum accipitur. apcius complexus
retinet et cum magna delectatione
digeritur plusquam quibus aliquis quod si sit
ab horribilibus fugit. unde vomitus
spasmus inflatio. rugitus generatur

xo 5 Senes iuvenibus plerumque
minus egrotant
quecumque vero his egritudines
cronice fiunt. cum eis multo-
tiens commoriuntur.

n Dicit enim omnis senex minus egrotat
quolibet iuvene. non enim omnes
senex plura mala dietas dis-
cernit quam quibus iuvenis. Ju-
venes magis egrotant quam iuvenes quod
corporibus sunt defectiores quorum
virtus cum est defecta. in cronicis egri-
tudinibus commorari est causa neque
morbus velociter digeritur quia morbi di-
uturni sunt frigidi et in senibus
eveniunt sepius quam etati
magis competunt.

x1 6 Branci et corize val-
de senibus non maturantur
Si vero superior sit amphorismus continuatur
vel talis est. At si dicatur senes minus
egrotant iuvenibus econtrario vero
egritudines eis cronice fiunt multo-
tiens commoriuntur. Hii branci et cor-
ize non maturantur in valde senibus
sit ergo inferior amphorismus superioris
est assertivus. Non solum senes quibus
infirmitatibus commorientes cum alie
sunt inconvenientes sicut podagra
artetica sciatica frigiditudo in
tepmorum. asma. tussis gibbositas
anterior vel posterior sine katalis
et ceteri etiam morbi in iuvenibus
ad sanandum difficiliores quanto magis in senibus.

x2 4 Qui exsolvuntur fortiter et
frequenter sine manifesta
occasione repente moriuntur.

n Dicit enim omnes qui subito corpore dissol-
vuntur frequenter et fortiter et sine ma-
nifesta occasione moriuntur sed
quod tali conditione adiungitur. Dico
enim quod in balneo morante magis
dissolutio quam balneum ex sibi lignis
nocivis erat calefactum quod tamen non
causa fuit repente moriendi cum
manifesta causa fuit. Dico enim in bal-
neo dissolutio materie ieiunii
et aliter sed non ieiunii sed cum
accipiat cibum corporum causa fuit vel ex
defectu cibi strictiori vel nimis sompnus
Sed ex solutis sine manifesta occa-
sione virtus spiritualis est defecta sic
quidam compressi sunt quod cum dissolvuntur
emotiones eveniunt in precordiis unde etsi subito
corporis sit enim propter videlicet nimia dissolu-
tione viribus cardiaca quibus frequens
et fortis corporis sine manifesta causa
sequitur minimam et subitam dissolutionem
subitam in locis proximis cordi que
per quas ad cor veniunt mortem in-
ferunt. Sunt autem manifeste occasiones
fluxus ventris. emissio sanguinis
longeque egritudinis debilitatio.

x3 5 Solvere apoplexiam
fortem quidem impossibile de-
bilem vero non facile.

Accidentia apoplexie que subito
corpori sensum et motum voluntarium
auferunt nisi tamen motum virtutis
spiritualis. quod cum aufert maior et
peior est. Si autem apoplecticum suf-
pirat dure tamen et angustiose
passio erit fortis. Si vero spiritus sit
diversus non eius sed ordinis et aliter
quiescat passio quidem est fortis non

tu prior sunt Sed quia spiritus
unius sit ordinus. passio est debil
in qua si medicus omnino maceficet potest
est tertia Causa omnis appoplexie
est quod spiritus animalis a capite ad
inferiores partes corporis vel in subiectum
corpus non possit descendere quod apparet
apertura cerebri flatica humiditate sunt
plena Secundum autem quantitatem tac. mor
bi magnitudo maior et fini est fortitudo
quo magis est inmovabilis propter impedi
mentum anhelandi Et est mirandum
in hac passione lacertos pectoris
moveri et dilatari se quod spiritus illuc
nequit descendere et moveatur ang
ustiose et omnium aliorum lacertorum sit
motus ablatus Sed arbitrio corporis virtute
vitalis mobile movere epiros
et spiritus desiderio Unde in appopleticis
pluribus lacertos totius pectoris inve
nimus movere In aliis vero passionibus
nisi sit nisi raro Et quod multum sit
extrictum corporis unius rei causa est
quia multum desiderat anhelitum in illa
hora In appoplexia vero non solum
propter appetitum anhelitus sed propter de
fectum et virtutis sic inveniuntur in
virtute defecta quia in febribus quorum
lacerti maxime movent ut multa
quantitas aeris quam paulatim recipere
nequiunt multo impetu recipiatur

xx 5 Tranquillatorum et dis
solutorum non diu mor
tuorum non referunt qui
buscumque spuma fuit ita ob
5 spuma generatur ex duorum cor
porum commixtionibus scilicet vento
sitate et humiditate quecumque
commiscentur nisi quedam quasi cor
puscula multum parva ex eis divisis
magis confirmuntur deinde conducantur
que ex parte humiditatis quantitatis partes
ventositas unde quedam granula
rotunda conveniant et multa
quorum materia tamen sit viscosa non

est cito dissolvenda. si diu moratur
ita concreata ut in ore videtur equorum
fatigatibus multis causis cursibus
vel porcis silvaticis etiam irascen
tibus Causa dissolutionis corporalis
et eorum commixtionis vel dextrinsece
corporis est collisione cum motus ne
cessitatis conculcatione que de uno seu
de utroque corpore sit vel de nimio ca
lore Unde tum nobis obviam potita
calore sine motu non fit posse cor
pus respondemus prefer que sensu
capiuntur Spuma duobus modis
generatur vel propter magnum motum quo
aqua maris percutitur et spuma
ex motu et percussione confit vel in
olla propter nimium calorem quod videtur in
animalibus In athletis enim virtutis
sive motus generat spumas ioribus
in porcis silvestris fortitudo caloris
in equis currentibus utrumque simul
adunatur Cum enim aer in eis nimio
motu et spisso intus et extrinsecus move
atur saliva dividitur et aeri commiscetur
sic quod spumam generatur Item de pulmone
ascendens fumus saliva quam multus
augmentat quantitatem spume albus
Unde arbitrantur spuma illa a stomacho
ascendere probantur decipi multo errore
Impossibile est a stomacho totam spumam sine
aliquo motu ascendere vel vomitu
vel scrreatio impellere sine quibus duo
bus a stomacho nichil ascendere videtur
Item impossibile est a stomacho
ascendere fumum sit a pulmone flatum
impellente quod manifestat a pulmone
sanguinis screatus qui videtur spumosus
et quasi scilicet spumis pulmonis a stomacho
ergo non pertinet Sanguis enim a pulmone
multus et subitus est cum tussi. fumus
vero exiens cum expulsione flatus
paulatim ex humiditate pulmonis egreditur
et ideo magis tussis non generatur Cum
tamen collum concidetur suffocatione cor et
pulmonem necesse est fumo sed aerem
expellere quod in inspirationibus alibi quam

necessarius sit quamcumque cum fumosus
aer exire negat spiritum a suffoca
tione cum maiori angustia a pulmone
expellit aquitalia cum ipso aere per
tem sue naturalis commoditatis emitte
nte sit in sanguinis secatione est
videndum quod cum appareat perditione significat
cum nimia sit angustia pulmonis
propter nimiam suffocationem qualis an
gustiatur at pulmo perimo calo
sibi a corde misso Si ergo ascensio
spume et caloris et ebullitione et
motus flanculi detinetur et pul
monis angustia in emissione signum
est mortale Sed tamen alii sed raro
iste suffocati apparuit per unam et non
mortui sunt Intelligendum est ergo et
verbis ypo. non in omnibus sed in pluribus
illud semper sed in nullo ampliori in
venit hunc eorum magnum extentibus
ventres contingentur itaque est in
omnibus sed in pluribus determinant quod
in fine particule et posuit dicit
sitatur cum ut in pluribus senes
centibus nimius debent flebotomari
et deinde loquari non fortis propter
spiritus per venas et paucitatem

27 c Rassi valde sanguinis
secundum naturam cito moriuntur
magis gracilibus:

c Rassos valde crassos a principio
sue nativitatis ypo intelle
xit bonum est enim eorum non
multum esse crassa neque esse mitu
maxillanitatem si tales perveniant
usque ad ultimam senectutem innuit
Si alias: melius est ut ultimet in
materie neque in crassitie crassorum enim
corpora vene sunt anguste Unde
neque spiritu penetrandant neque san[guis]
et ideo est etas eorum propter paucas
et parvis accidentibus extinguntur
Sed macri non sit: quia vero membra
eorum principalia sunt disposita per
venis et vasis sunt patientia separati
unde utrumque et dictantes debilitas se
ut in grossescant vene et arterie

corpora et forme permanet largestio
nisi extinguitur eorum calor

26 c Presentium in incibus
alternationes maxime
etatis et temporum et
locorum et vitarum faciunt

c Presentia ypo. est inania et
una utriusque est eam Sed in ypo
crates ad nuos veniens tota
est ablata In epilentia vero non tota
sed eadem ratione quodammodo est impedita
utraque vero facientes assimilant sunt fri
et grossi unde etatis mutationis quod
est ca. et pe. epilentie est inanem se
quant causatum faciunt et regionum
mutationes omnium et vitarum Sed non
mutationes omnium vitarum: sed corpus
ad qualitatem et siccitatem fecerunt pot
etiam vitarum intelligi ad solute
et imaniter est epilentiae est
cum passio est ex mala et inordin
ata dieta nascitur mutationes vero
que sunt esse ad meliora

29 d Vor dolorum que sunt non
secundum eundem locum ma
ior denigrat alterum.

d Sunt per de ipso quis ferrat
et stringit labia si enim cum
locum intelligis impossibile esse
videtur Si vero locum quantum tamen non
passionem quecumque armis brachio co
xa. crus. et plus In proximis eorum
duorum dolores sunt. unus alterum au
guebat nec alter alto maior se
licet Si vero in duobus locis et si ipsi
in brachio. alter vero cum sit maior
offuscat alterum. ortis cum sensibi
lis ad maiora sensit Ideo et in
experientia videmus quod dolor cum aie
et mox alius .itaque maior experientia
non utrumque sit de re una minore
tristitiam observat

28 Irta generationes famici

dolores et febres magis accidunt qua facta fame
s ames at de fame fit muta to i contrariis qualitates int bonu et malu se extites. Mutatio eni ad malu absoluta i putredine et fetore sic est mutatio v̄o ad bonu qualitatu me lius sicut separacio Sz mutatio famis int vtrumq; sic est necessaria eni de solo e calore nali nec non nali Dolor at fit ppt extensione mbri i quo e applica ad calefactione fu mor eni calefit et calefactus me bri i quo appa fit q cit ad san guis mouet ebullicies admixta dud i famis Sames eni dsanc est fit cuius exultore liquore accessione vnde et dolor et fe bres eminat cu ee ita i facta vide at maior si fames exdiat tunc e mala vel osmi et calor extu

29 n oi motione laborant corpis cu cepit quis dolere statim quiescere remediu
e Iterum vtile est na est qd mouet calore nalem et facit validu et validas fa virtutes que sunt i mbris i nales vitales et aiales Nam ptcirca no sunt considerada et tps et qua litas et modus vtendi vnd de quantitate reglam dat ypo. dolor exit qui e ut polos leg̃ q̄ccu ds sicut ratum cu fatigacoibus ex aut ipor esse intelligit pu ee vide Et eni ho se moueat quo ipsi mebra doleat exmino mo tu et cu fatiget ut no sine ma gno labore ead mebra moue ant: quies cu incepit dolere remediabitur. 27

70 A ssueti assuetos ferre labores et si fuerint in bacilles: aut senes in suetis et fortibus et iuueni bus facilius ferunt.
e It amposs superior e conthnua de sanatis smo e et supius qud dequti excaq exit vo intendit sicut mod ut sit sit oz excitatiuos ad osueta duce gignasia dat at nos ypo. meliq spez omnis osuetudo siq qtra le mor est Alt eni alto alr osueuit fatigari ut pote quida pedibus alt manibus aly de alys artubus et quida ex totis corporibus sic quida ead que ad mebra quibus ad la borem vtunt mag sunt exercentes quida vo mag mebra eni q ad labore sunt excitatoria ipa sunt ad illa quo osueuit: insuetis confortatoria et minus in lesa. 27

71 e x multo tpe consueta et si sunt deteriora insu etis minus molestari co sueuerit Oz igit ad no con sueta trasmittere
n on solu hic de exercitys ut i pon sz absolute de omni osuetudine dicit. sine potu sine cibi. sine balnei. quietis sopni. laboris caloris. frigoris Et nuc q oia si sunt osueta i suetis minus ledencia Eausa aute e q de exercitantibus ead mebra dicta ex osuetudine supius de oi mala co suetudine ego dicimus sn ne cibus potus spaz dat stomac naz depomatis cetra mebra mutat ut accipiunt sic potus et cibus quada mutatoe corpus in sua naz mutat que mutatio longus au gmentat tpibus et int cibu et corp quida accidens mediat: que dicu nos in vainus ilo de accidentibus

nisi ostendis quod omne quod aliis assimilatur alteri assimilans assimilatur in sua specie naturam et omne mutabile mutando sibi mutat mutando faci le ymo omnia corpora tangentia quod talis mutatione aliud erunt mutata et si aer non fuerit calido corpus tangere frigido pori clauduntur et corpus compri matur calido aperitur et rarificatur Si autem corpus calido aere rarificatum frigidus aer tetigerit statim interiora penetrat et multum sibi nocet que omnia in illo de consuetudine sunt dicenda quod ypocras inrautem quod ex prejuncto profundi: nec tamen eas ordinat Secundus quod quod satis meanimus Sufficit ergo quod a prima parte eius amplius non stramus Sed autem in fine dicit quod ad non consueta transmutare auctori zavit quando sanitatem corporis possit rectius vel restaurare Si enim homo vna consuetudinem exierit in dubio mo veatur et ultra ad aliud aliquod non consueto moveatur unde in lucem bonum esse ad omnia prandia se trans ferre nisi forte sibi evenerit quod consuevit aliter magis sibi noceat quod non facere potest si nisi in una con suetudine permanens ad contraria se transtulit

72 Secundum multum et repen te evacuare aut re plere aut calefacere aut infrigidare aut ali quolibet corpus movere fallax est et omnis natura inimicum Paulatim vero tutum et ab transire ex alio ad aliud non

Si nobis innuit ypocras oportet quod omnia ex natura molesta sunt corporis enim perfectio non est nisi in temperamento ad utilitatem veni entia naturam sunt corrumpentia quod paulatim de plenitudine et in anitione et pluribus sunt et bona et futura sunt in alio amplius dicit ad diversa consueta transire debere

73 Omnia secundum rationem faci enti et non evenientibus secundum rationem non oportet transire ad aliud manente eo quod visum est a principio:

apiente non debemus confirmare si non videmus in quolibet bene succes scit et si actio non apparuit ad qua intendit Sic enim aqua gut tatim effluens dure petre effectum suum nisi per continuationis solum quod quod ordinem sic et in morbis ad digerendum duris si vonalis et bona anima se generit sapiens et cum non statim apparuit a vna tamen omnino desistat vonali transire ad aliud quibus modis sit vel enim qualitate ut si quis a talibus ad frigida vel a siccis ad humida medicamina mutetur quantitate ut si quis a calidis ad caliora vel a frigidis ad frigidiora dicit ergo quod si per ra tionem medicatur et si non statim sen sus cognoscunt egroti adiutorium fieri sibi non transeundum est ad aliud qualitate vel quantitate ymo quod fac facere methodicorum est et cum quod sunt de pejuncto inde dixit manentibus que a principio visa sunt eadem Nam si mutetur ut desiderana fiat quod quid dicam tunc mutare necesse est mutare

74 Utrique ventres qui sunt iuvenes ad crescentes melius quam tat sitos quibus in senec tute vero deterius quantitat sitant enim ut in philosophis consenescentibus Sic amplius iam expositus est ut potest supra

Ubi dicit et ubicumque iuvenibus
est cui bonum est in iuventute flu
xu ventris esse cum superflua fa
cilius egrediuntur Sed quibuscumque non
sit et senectus est contrarius quam pro
causa superius dictam declaratur

77) In magnitudine vero cor
poris iuvenescere quidem
decens est et non in
suave Senescere vero inutile
et peius amoribus

Magnitudo corporis proculdubio
est de comparamento in lon
gitudine latitudine pro
funditate solum sic egreditur Sed cor
pus in longitudine sola homines con
sueverunt dicere magnum proprie
tamen dictum est solummodo longum corpus
in quantitate latitudinis et pro
funditatis magnum vocatur sicut
lectum dictum quando ypo vero non ad
quantitatem magnitudinem intendit Non
enim quod mala in senectute neque
quoniam intellexit eam sicut sit in senec
tute molestum non in iuventute sit
bonum Solum ergo longum in quo
intenditur in quo quod dixit certificatur
Sic enim in senectute torquetur et
incurvatur et gibbosatur et vix ob
quantitatem portatur talibus iuvenibus
convenit maiores in senectute minus
esse Unde tamen remanet longus
et peius cui hiis quam aliis moribus
et si contingat eisdem conditionis pro malis

4 In hoc vero praesentis li
bro volumine ypo
cras nunc expone quod in istis
tria particula dixit de vere
et hyeme autumpno et estate
Observatoria tamen volumus dicere
indigentia exponere de primo quod
post ergo communem consuetudinem est
monstrandum et disputandum

semper similia ypo in hoc volumine corpora
repugnandum quod est lucidius semper quibus
quae mirabilem visus est exposui
sse et intentionem ypo in hoc loco dissica
lasse quam quod exposuit aquod
magistro suo oratione accepit similiter
autem rationabile attulit sicut quod et
puncto dicebat ypo quod testatur
quod non solum et puncta introducuntur

4 Mutationes temporum 1
maxime generant mor
bos et in temporibus
magne mutationes
aut frigoris aut estus et
alia secundum rationem sic

1 Quidam mutationes arbitra
sunt ypo dixisse mutationes
temporum ac si diceret alteri quam
mutatio enim hyemis ad ver generat
sicut dixit infirmitates in vere
prius dixit maniam melancoliam epylen
ciam multas esse eandem ergo ver mutatur
in estate et in ipsum est estatis se
quentes dictum causon et alia quae
nominavit et testatur Galienus et man
tupus et in hyeme alia ypo in
tenderunt intendisse temporum mutatio
nes earum continuationes Sed in hoc
ampliusque unum quidem est quod hoc
non intellexisse autumant Si enim
essent mutationes temporum hos morbos
quos dixi generant non alios morbos
prius habitos mutant Sed sic ita
esset ut ipsi autumant mutationes
temporum ipse morbos generaret quam
aufferret Item si sit esse quam in hoc
magne mutationes magis adderet
Unde nos intendere innuit non
solum mutationes temporum sed contra quaecumque
quae maxime sunt generantes morbos
cum omni modo mutat quaeque suas
Idem in epidimiis dixit quod post dictum

Quod sub intellexit et a quo omnis ma-
xime morbos generari cum mutatur
in quibus sunt verum esse potuit si
non qualiscumque mutatio sit in ca-
dionis morbos generari nisi cum est
magna mutatio sunt alia et esse
non potuit et ideo magne muta-
tiones dicit in quo omnis frigus sine estus
et alia secundum rationem eveniunt
in humiditate et siccitate ventorum
etiam sufflationem et eorum quidem esse
videtur esse et posito libri et secundo
ypo. In alijs libris aliter invenitur
Eo versiones temporum cum tales sunt
generant morbos maxime si magne
sunt et in eodem maxime mutationes
quibus et vobis intellige obscurum
maxime quem in eodem exponere tunc
interiorem intelligunt et in alijs li-
bris aliter est in veme et itidem
et alia potest intelligi Aliter muta-
tiones temporum quidam intelligunt esse
transitus unius temporis ad aliud ut
estatis ad hyemem et hyemis ad
ver non obstante quidam nam esse
patuit eorum unum indigne sit
ypo. tradere si mutationes temporum
intelligende sunt eiusdem temporis secundum
qualitates alterationes ut ... Si id
quod est nam frigidus talem fiat ma-
gne sunt mutationes que cum qua-
litates permutationes sunt ut si estas
ca. et sic. frigus et humiditatis ef-
fectiones firmat vel si in eadem nunc
calor post frigus et iterum calor etiam
post frigus fiat

2 n **Aliarum quidem ad estatem alie vero ad hyemem bene aut male nate sunt.** ypo. natas

Hoc loco nominavit que secundo
et vere deberent nominari com-
plexiones naturis Nos autem

sunt complexiones eorum diximus esse
sic talium frigidum siccum humidum mo-
straviimus quoque in libro complexionis nove
esse complexiones vero equales et
composita octo vero inequales et in
perfectiones alijs sunt hee quatuor qua-
tuor singulis vel qualitates dominan-
tur videlicet ca. fri. sic. hu. inior in
duabus in ca. et sic. ca. et hu. fri.
et sic. fri. et hu. Unde quecumque humiditas
fri. et hu. in estate bene se habent ca.
et sic. in hyeme melius similiter ca.
et sic. in estate peius fri. et hu. in
hyeme peius Et est alia quod intel-
ligas in calitas et humiditas quod in
estate propter humiditatem et in hyeme me-
lior est propter caliditatem

3 e **Egritudinum alie ad alias bene et male nate sunt.** temperatarum complexionum bene
se habent frigus et
n Aliarum humiditatis in estate temperata
coartatur cum in moderatis
carum caliditate et sic. male autem
ca. et sic. se habent eo quod intense te-
perancie sunt in moderatione eadem
similiter et in hyeme fri. et hu.
bene et male a duobus modis
est dicere cum secundum equationem et secundum
solutionem unde bene natum est si
bene natum est solum ut ca. egritudines
bene nate sunt in estate fri. et bene
nate sunt in hyeme solum eo quod
horum contrarie sunt curationes alie
autem sunt valide ut [illegible] ca-
lidiorem in hyeme quod male na-
te sunt fieri ostendunt enim mini-
mam causam unde sunt ostendit
enim cum calorem minimum quod infert
male autem nate sunt solum in esta-
te et similiter secundum locum et
secundum dietam et secundum etates etc.

8 In etatibus quedam quomodo
ad regione et tpa et
dietas: aut pax ippo aretti
ne diximus de masse
ri. Bonum aut esset si sic di
xisset Omnes aut morbi sm
etates et tpa anni et regi
onum et dta dietarum comparates
bene vel male · melius vel peius nati
sunt Morbi ergo sili generati et egro
tanti meliores et comparatione vel
oppositione temporum anni sunt. quod nos
explanamus cum i morbis egrotantes
quibuscumque comparatione nature ameius perlitari
et cum diximus etates sit et nature
intelligunt: quod quibus complexitas do
minatur i estate et calitas equale
me melius se habent Juuenes vero
in hyeme. Et de morbis et etatibus
sm regionem intelligimus Morbi ac
tali · i regionibus nascentes talibus minus
sunt molesti Estas vero, ut si amor est
i regione frigida yemo calida omnia
bona sed egrio accepta Morbis eius
frigidis et etatibus dicte ta · sunt
meliores Morbi vero et etatibus cali
dis · sicut dicte sed licet esse sint
meliores egrio accepte cum tamen
temperate: tpibus regionem dietam oportet
temperatam esse esset cum omnia sola
reclinarent et frictudine sua eta
tes quod in eo sp sm natura sunt plebes
gaudent Juuenes vero quod contra naturam egris
i egrotantibus est esse summo etatibus
7 In temporibus cum eadem
die alias quando frigus
alias quando estus autu
pnales egritudines expectare
oportet anni non sunt ta morbi
sed mutationes sive temporum
t temporum nis et complexionibus
igitur singulis tpis i quibuslibet
sibi oppositis mutantis tempora
hora seu temporum mutatur necesse
est morbi generandi causa generetur
secundo in tpibus ut in vere incipit
si calor eadem die ita et tota hora
tertia fiat frigus · media autem die rur
sus frigus et inde calor: autum
nales egritudines · i · inequales expe
ctare oportet: nam inequales i autumpno
sunt eo quod inequale sit naturaliter Jn
equalitas tribus diebus fit calor
et tribus diebus frigus diffundit enim
contra calorem et relaxatur corpus
ita rursus frigore interio subito
venit i profundum nam constrictorum
corporis facies diuersa quo dicunt
vero ad calorem nunc vero ad frigus
dissoluntur laborans et tunc non
fit sm rationem digestio sed humo
res varii variant et inequales
faciunt et inequalitas egritudines.
6 a Ostrini flatus gra
uant auditum caligi
nosi caput grauantes
pigri dissolutiones quando
isti preualuerint talia i
morbis expectare oportet
Si vero boreas sunt tus
ses fauces ventres du
ri disurie horrores dolores
laterum et pectorum quando
isti preualuerint talia i
morbis expectare oportet.
Ostrinitates dicit surnas
et auctonos generare audi
tum dixisset quod necesse fuit
eum tangere quod oportet que nascuntur
de morbis naturis vel ex causis
extrinsecis medicum discernere ut
secundum quod iustum est possit iudicare

Non est aut graue indicare vnde
austrum grauat auditus quia
eius venti sit ca. et hu. necesse
est capitis facere grauitatem Vnde
cum iste sensus instrua sensibilia
humiditate i veniunt plena et
fit caput grauancia cum inicia ner
uorum conuenerit eius conuenctus
enim venti voluntarij motus ge
nant homines impotentes et debi
les efficiuntur Et in borea fit q
qd cum ps tangit ipo. Sed etiam q
les homines faciunt hij venti
hu. te tetigit ut possemus disone
cum que de morborum nascuntur
essencia et que decet extrinsecus
Vnde dicit Si vero boreas fuit
fiunt tusses q fiunt ex mutacionibus
humiditatis spiritualium membrorum et aspi
ratibus gutturis Eo eius fauces
ges dicit ad gulam attinent vo
cant i ad eius aspiritatem Eo
cum ventus gulam possit necesse
est inducit et desiccat Et io
ventres duros dixit et homines
intellexit que sicciores sunt
et duriores in tempore flatus ve
torum eo quod pedes toti desic
cat vnde plus debilitatur abore ne
cesse est recipiat et secces i ventri
bus duricies mouentur et sinsit
itate Dissinie vero sunt expres
sione vesice Eo eius vesica
frigida et sicca sit et sine sanie
pls patitur quia aliud subiecte
accidente frigiditate et siccitate
Item frigiditas borce facit dol.
in pectore cum sue desiccacionibus
et pectoris et mestrorum spus
vicinitate horrores q fiunt
ppr eius venti quibus fiunt
Ite dicit de cod austrum ca. et
et hu. Vnde resoluit eam que
in nobis est humiditatem et et
aut dissoluta dissoluit vocis
vi. patet. f. vitales aiales

et aiales Nam si circa venas ul
calitas multum fuerit humiditas
aiales soluit humiditates Si aut
circa arterias vitales Si vero circa te
rum neruorum et maxime voluntariorum
que fecerat humiditas tunc secundum diffe
rentiam locorum predicte accidunt passi
ones Nam si corporis detinuit faciunt
grauitatem capitis vapores multos et
spissos generans Si autem circa aures fa
cit grauitatem auditus Si vero circa oculos
venit oculorum caliginem facit et
si circa posteriores corporis partes facit
motus difficiles Dissolutis cum
virtutibus duobus fit mors aut cum
euaporatur aut extinguitur sic ex
tinguntur eam dixit

a
q Quando estas sit veri
similis sudores in febribus
multos expectare oportet

s Sicut ante dixit quod eadem die
aliquando quod estas sit aliquando
frigus autumpnales homines
expectare oportet Et plus et sic quando estas
similis est vero in tempore sunt homines
sue multos in febribus sudores exper
tare oportet Et verum est quod multus sudor
fit ex superflua calitate et multa hu
miditate Et verum corporum a hyeme e
veniente alterum in estate peruenit
Si ergo estas sit siccior necesse est hu
miditas desiccatur Si si sit similis
vnde necesse est humiditate corporis ad
sufficere tamen vi caloris et non apti
minimam calitate in fine dissolui
non posset in tempore estatis illos ex
pulsos vaporees sudores necesse est
fieri Ite . . . de cod. compe
des portis . . . sic autem desump
. . . est ille sermo i desiccitate
et non desiliis siccitate sed inmoderata
vero non quaslibet sed acutas i terciana
causon Nam siccitas per se sola cogh
generare . . . Et si estas vini

sunt siccitas qua ex omnio acuta fe fiat Si aut duo peior e q° Si vero tamen ut quod molestissima sig nam et pot guar generes pestilias et bubones etc.

8 In siccitatibus temporibus acute egritudines fiunt Et si magis dez annus amplius talis erit qualem constitutionem fecit ut in pluribus et egritudines tales expectare oportet

In siccitatibus temporibus non multas fe si acutas fatetur nasci post paulo vero constitutiones dicit et constitutiones anni omnio et omnis omnis quod sicce pluvialibus saniores sunt et minus mortifere egritudines at in pluvialibus dicit fe longas quod et necessitate fit quia et humiditas aeris multi humores fluxi in corpore adunantur et cum aeris enim siccitas egritudines minoratur in qualitatibus suis acutiores fa unde et pauciores fe sunt qua in humiditatibus temporum acutiores tu siccitatem etc.

9 In moderatis temporibus si temporaliter tempora se reddiderit: boni status et maxime bone determinationis egritudines fiunt In immoderatis vero temporibus maxime et immoderate et difficilis determinationis.

Vel intencio ypo- sunt de moderatis temporibus pot intelligi de libro suo qui intitulatur pythoncon nominato Si

cum apparent signa mortibus stellarum et occasionibus earum multa talia fiunt quod solet apparere et in autumpno quedam pluvie fiant hyemes vero temperata neque calide neque multum frigide Invere vero pluvie fuerit temporibus suis et tempestate [illegible] necesse est ut annus ille sit sanus Et qua ordinacione temporum tu ypo- precedentis intellectum potis precedentem quod hiis potius obviatur quod ipse dixit immoderatis et in hiis morbos nascentes dixit immoderate et terminacionis et bene quia cum in hiis morbis ad timorosis accidentibus venit aliquando in se ipsa naturaliter et pessima aliquando mortalis neque tota purgat nam si unde infirmus recidivat [illegible]

10 In autumpno acutissime egritudines et maxime mortifere fiunt ut in pluribus Ver vero saluberrimum et minime morti[ferum]

Quia tempora anni fiunt [illegible] fecit plerioris suas fieri quia oportet frequenter ver temporibus sanius est et minime mortiferum et temperancius est aliis Autumpnus acutorum morborum est generativus et pestilentior aliis temporibus: quia ver sit dicitur in suis temperatum et humidum Autumpnus in multis illaudabilis est verbis primo: quia aliquando eadem die frigidus aliquando fit calidus Secundo quia cum fit post estatem invenit in multis corporibus humores incensos et in quibusdam virtutem defectam: neque secundum hoc et pollud si antequam veniant humorum ad cutem movetur et dissolvitur sed iste veniens: quia frigidus fugat in interioribus corporis qua [illegible]

facit in omnibus corporibus particulariter vero in male dietantibus et in multis fructuum comestionibus quibus malitia humorum habundat in interioribus corporis

11 Autumpnus ptisicis malus est.

In superioribus amphorismis autumpnus comuniter est malus et sine contradictione blasphematur. hic vero particulariter est in ptisicis veros aut ptisicos hic intelligit ypo. et vulneribus laborantes pulmonis potest et quod dixit de omni corruptione corporis intelligi et accipi. unde non possum certificare ad quos horum intendent ypo. maxime sine pos... vel intellexit autumpnus necesse malus sit est enim frigidus et siccus

12 Et temporibus [et ordinatis] vero anni siquidem hyemis sicca et borealis fiat. ver vero pluviosum et australe necesse est estate febres acutas et obtalmias fieri et dysenterias maxime mulieribus et humidis natura.

De essentia tempore anni incipit et dicit vis et ... dicens Si hyems sicca et borealis fuerit ver quoque humidum et australe quidem mutatio contraria est: si ergo contraria ... unde in estate febres acutas obtalmias dysenterias necesse est fieri: quarum causas ... fuit in estate in pythoneon nota ... Si hyems sicca et borealis fuerit ver humidum et australe estate febres acutas necesse est fieri et obtalmias. Si subito necesse est obtalmias et austrum ... duplicitur ventres vero non desiccent necesse cerebri humiditas mutat necesse est febres acutas sed sequi et maxime fluxus dysenterie vero mulieribus et humidis natura et maxime in pythoneos notamatos et planabo et idem nasci dixit in estate ... in ... particula ... quasdam corruptiones dixit esse in estate ... civitate et nascebatur in corporibus eorum quedam pustule ... facit vocabatur et sic in eodem libro ... fuit in civitate craton in estate nimia pluvia et post a tota estate calida maxime cum austrinis ventis ubi ypo. invenit ... pustulas nasci ... complexio ... in qualitates putridines faciebat ... multum ... quorum natura ... fuit ... dixit hic morbi inquit humidis nascentes ... diutine sed febres fluxus ventris ut putridines et magis calor ... quia humiditas que ... et adeo fortior fuit ... in civitate craton fuit ... putrefacit Si vero hyems sicca et borealis fiat quibusdam corporibus ... dixit boreas facit asperitatem gutturis ventris: ventres siccos dysenterias horrores: dolores costarum et pectorum ... inquit Si tempus sic ... fuit ... facit inferri ... pluviale. et ... mortale. et cum hyeme sicca et boreales dixit esse ... necesse febres necesse dysenterias qualiter ... in vere si austrinum et humidum sit ... idem non ... quia hyemes ... frigidior et siccior ... unde ypo. non sufficit ... presentes qualitates corporum cognoscere sed etiam quales fuerit preterite Si ergo

in hyeme corpus primus desicca
ptea quod hyemis sicca et borealis
fuerat. non solum liberatur a passionibus
in vere contingentibus. sed et ab eodem
vere adiuvatur ut ad temperamentum
revertatur quod perdiderat. Si vero si totum
ver est humidum corpus siccum ut est
prius mutabitur in contrarium cum propter diu
turnitatem veris humidi temperamentum
perdiderit et sit in humiditate oz
ipsi venti quod superveniente estate
apparatum erat putredini unde et ca
obtalmie sit. Cum enim terra adhuc
sit humida nec venti illo tempore
perflatur adhuc apparent qui prius
in diebus apparere solent canicu
laribus. est necesse quod hoc tempore quod est
initium estatis et tam elatos dies
ventis ad hoc absentibus fore acute
sequatur. Humores enim putrefiunt in
corporibus ex calore et humore durantibus
unde et obtalmie fiunt et dissin
terie que bene contingunt propter tenuitatem
membrorum humores illos accipientium
et contra densitatem humorum corporum. Humida
salis vero sunt obtalmie omnibus
absque hiis qui videntur sani esse et si
tamen sive sicci sint sive sani et ab
istis hiis qui habent fortes oculos non
recipientes humorem a capite descenden
tes. Dissinteria vero humidis fit naturaliter
et mulieribus sicut ypocras testatur. Humi
diores enim sunt mulieres quam masculi
quibus si sola putredo infirmetur ne
cesse est humida corpora que predicta
patiantur. Humiditas enim est materia
est putrefactionis calor autem est causa
efficiens humiditas vero aeris superflu
itatis humoris in corpore desiccari non
permittit unde etiam causa est admi
nativa putredinis unde est quod frequenter
dixit plurimum pueri fore cum eorum corpora
sunt humida in quibusdam: cum quedam
putrefiant et in eis remanent febres
generant et dissinterias si preintestina

et cant qui morbi necesse est
per totam estatem sit si non in diebus cani
cularibus aliqua mutatio supervenit
sicut ypocras in peri toncon noreon
notamaton narrat Dissinteria magis
in mulieribus et natura humidis et omnibus et
reddidit Si pluvia ad hyemale
tempus post dies caniculares veniant
venti etiam perflaturi. illo tempore succe
dant illi morbi quos diximus sunt
ut speramus cessaturi et autumpnus
sanior erit. Si vero si non mortalis in
ptisicis pueris et mulieribus periculosa
erit Iuvenes vero sunt immunes absque
infirmitatibus Senes vero evaserint
cadent in perculdubio in quartanas
et inde in ydropisim que quare
fiant et qualiter: hoc dixit et in eodem
libro de explanatis Quis autem in
peri m et posui et necesse quod necessarium
sit preter nisi et hoc quod necesse est
in peri ytomeon noramecton ponitur
posui hoc autem certificaverunt experimentis
et rerum naturalium in vestigationibus
non solum secundum experimenta Senectus
autem in quibus in temporibus civitatibus
hoc probavit in diebus omnibus sive viri
fuit vel ter vel pax plus Si autem
videris quasi vel sex homines qualiter
medicina mobilis experimento non
potuisti solo certificare illa medi
omnes movere posse Vero ergo ypocras
dixit necessaria nisi et ratione et
rerum naturalium in vestigatione

B **Si vero hyemis au**
S **strina et pluviosa**
fiat ver vero siccum
et boreale. mulieres quidem
quibus partus ad ver instet
ex omni occasione abortiunt
Si vero genuerint imbecil
les et morbidos pariunt

pueros vel aut statim resolvantur: aut tenues et morbidi vivant epilepsie aliis vero temporibus quidem dissinterie et obtalmie sicce fiunt. Senioribus vero catarri celeriter dissolventes:

tempus corporis secundum complexiones in hoc amphorismo [illegible] oppositas superiori. est enim ver siccum superiori hyemi hyeme vero veri assimilantur. racionem vero dixim[us] quare in humida hyeme egritudines non sunt fortissime. Sic vero dicemus quod si hyems sit calida et humida ver vero frigidum et siccum necesse sit homines in vere egrotare. et mulieres futuras parva occasione abortire. Corpora enim calida et humida in hyeme sunt humida vero et tenuia sunt et rara unde cito frigiditas aeris ad interiora penetrat. Pueri longo tempore calido assueti aere possunt magna et subita pressione ac frigido penetrante. unde abortiunt femine. quia pueri in utero in ventre obeunt tunc quando exeunt quasi in vinos graviunt et non possunt magnam mutacionem aeris caloris assueti in frigore pati cito ergo moriuntur aut debiles vivunt. Homines autem flegmatici et maxime mulieres sicut dixit fiunt dissinterici et occasione flegmatis a capitibus ad ventres descendentis quod cum caput in hyeme flegmate impleatur in initio veris subito infrigidatur. Cerebrum enim cum infrigidatur necesse tamen necesse inut

meata digerantur. necesse ista inveniantur cum autem flegma eximia gignuntur frigida et sicca sit si de proximo dulce aut sine sapore. flegma ergo in hyeme calida congregatum in capite. salsum necesse est. et hyemis calor spiritu et dissinterie quia cum flegma illud in intestinis moretur et sua salsedine intestina pungant et vulnerant. cito dissinterie viscositas. In calidis vero vel et in colericis sicca obtalmia fit que sicca dicitur quia nil ab oculis emittatur. [illegible] mare fiunt eveniunt quia cum caput fuit in hyeme plenum humore. hyemis frigida et sicca exeunte clauduntur pori et comprimuntur et humor sicut a capite et premitur sicut cum spongia aque plena manibus premitur descendit et ad loca sibi apta humiditas. unde et oculos debiles habentes obtalmiam ab eorum paretes quia non erunt per frigiditatem eorum aeris in compunctionem superficiei in oculorum [illegible] quod ypo. palam testatur in pytonoo. nota amaton dicit enim quibus flegma dura necesse est flegmate a capite descendente dissinteriam paciant et maxime convenit mulieribus quibus flegma apte humiditate sua descendit a capitibus. Colericis vero sicca obtalmia vel propter calorem carnis et siccitatem sive per [illegible] dixit et amphorismo Seniores vero et decrepitis catharri dissolutes et cum in pytonoon nota amasolutes [illegible] intelligit Senioribus et decrepitis catharrei veniunt propter debilitatem venarum et compositionem carnis unde celeriter periunt vel in dextro latere paralisim sustinebunt. In hoc loco ypo catharrum non intelligit sicut solet intelligi qui a capite ad pulmonis canales descendit in venas que sub capite sunt. unde et ypo celeriter dissolventes hic addidit quia eius

rig catharri cito evenit: sic omnes
alii soleat. ec dictum. Alii autem dicunt
per hec inspectos intelligunt catharrum
descendentem a capite adgluttinari ad
canales pulmonis et ideo ipsi non ne
gativa periculi adiungunt sedentes
semioribus catharri non celerit dissol
vuntur confirmat quod omnes cathar
ri frigidi in hyeme non cito maturan
tur estate eorum Sed quod nos diximus in
potati in pistonicon notomaton
concordat ubi dicit cito permit

IX ı vō estas sicca et bo
realis fuerit autump
nus vō pluuiosus
et austrinus: capitis dolo
res in hyeme et tusses
et branci et corrize fiunt
quibusdam vō et ptisis:

Ic quoque estatis et autumpni
tetigit sic et prius hyemis
et veris cum hyeme et siccam
ver quoque pluuiosum et austrinum
dixit. ibi aut acutas fe. et obtal
mias et dissinterias in estate nasci dic
it vō in hyeme dolores capitis et
tusses et brancos et corrizas et quibus
dam dixit ptisim oriri: nec hic hec
tatis estate vō hyemis mutavit ...
unde videtur intendisse hyeme et
estate cum suis temporibus ac que si ad ...
temporibus mutarentur aliquos morbos facere
attinuates quibus mutatis ipso vō aliter
vertant hyeme sicca et fri. ver
vō ca. et hu. et estate quoque hyeme ca.
et hu. ver vō frigidum et siccum et estas
omnia in pistonicon natamaton dic
net plures quoque hyemis ibi notat
cum sic dixit Si estas hu. sic. et ca.
et autumpnus ... et alia multa dixit
Sed ... vertiuint que omnia explanabo
cum ipsum librum in exptatum ero ... modo
... vō dicens ... de qualitatibus

disputabo et incipiamus sic dicimus
ipso dixisse hyeme secundum qualitates
suas conservatam ut desiccato et hu
miditas vō et caliditas sit eam per oportet
mediocribus locis humiditatis in loca
paulo post ego dicam Si autem hyems
per qualitates supradictorum tempore sic
ta. non hos morbos generabit de
loco cum capitis tusses branci et
catharri cum caput impleatur
humoribus solent nasci Si aut in
supradictis ... temporibus scilicet estate
et autumpno pluuia et austrinum ve
ti sint apud estatis morbi in
apiunt esse ca. et hu. et si non
sint peruldu. in autumpno exspec
tantur extrema cum estas fri. fuit
et sic et autumpnus pluuiosus et
austrinus necesse est non morbo
... humiditas autumpni
siccitate estatis mitigant. sed
... in eadem quali. humiditatis
autumpnus totus perseverat valet
humiditatis plenitudines humorum in
capite necesse est nasci quia sunt
ca. humorum humorum accidere que sunt
ab yppo. dicta sunt: ptisicis autem in
quibusdam fit in hyeme secundum quod adptisi
sunt pati in sicca temporibus pectora
in quibus humores a pectoribus assue
ti ascendere ad pulmonem: fortiores
aut morbi nulli homini hyeme con
tingunt temporibus nisi tamen tusses branci
catharri et similia hyemis vō in
venit capita plena propter austri
nas in autumpno pluuias unde
si in capitibus plenitudo alia in
moretur dolores capitis generant
cum in hyeme de ... corporibus
humores dissolvantur ... quibusdam
aut propter siccitatem hyemis a capiti
bus expressi descenderunt ad ...
capitis subtiliora Unde tusses
et similia oriuntur &c

17 S [Q]vero borealis fuerit
estas et in aquosa hu-
midis quid natura
et mulieribus confert
Reliquis vero obtalmie erunt
sicce et fe. acute et corrize
diuturne quibusdam vero et
malencolie : non est duplex / sed per illud
S ut perse quem ita expo-
suimus ut illa utraque est
[illegible] Cum enim estate ipsa
[illegible] et sicca fuerit [illegible] boreale
et sicca autumpnum pluvialem et
austrinum posuit hic autem quod bo-
realem dicat et in aquosam dixit
et siccum et in aquosum Cum enim di-
cta tempora sicca sunt necesse est ut non
solum non cedant sed et ad invicem
[illegible] unde fuit monstra-
tum in pyrstoncon notamatis [illegible]
[illegible] vero inquit [illegible]
[illegible] corpora desiccentur et veniente
hyeme nulle humiditates [illegible]
aliis preter [illegible] sicca patiuntur ob-
talmias [illegible] acutas corriza et
[illegible] etiam [illegible]
[illegible] infirmitatum Cum dicit
[illegible] esse nocivum [illegible] corpora
nimium desiccatur [illegible] et sicce ob-
talmie erunt fe. acute et diuturne
et quibusdam melic. quibus etiam
subdidit Subtilis inquit et aquo-
sa [illegible] desiccatur et consumitur tum
grossa et acuta permaneat [illegible]
et [illegible] intelligendum est [illegible] at
causa est horum morborum sufficit
de qualitatibus aeris quas posuit
quare dixit alias relinquendum [illegible]
[illegible] alie sunt sed tamen unde [illegible]
omnium qualitatum aeris cognoscere pos-
sis volo hic ostendere oportet
[illegible] ut prius cognoscas singulas

aeris qualitates [illegible] et [illegible] fa-
ciat aliarum [illegible] ut fundamentum quod
deinde tribus modis dividas in fortissimas
debilissimas et mediocres deinde in-
vestiges quales morbi [illegible]
in quibus et in anni diversis temporibus et
sit diversis corporibus : postquam duorum op-
ponas [illegible] temporum [illegible] ipso [illegible]
[illegible] quod tamen investigatis fueris
ad triplicitatem [illegible] temporum [illegible]
reddi : et considera quales inde nascuntur
morbi deinde etiam anni [illegible] pone
tempora [illegible] diversas
quod cum feceris optime et perfecte ex-
ercebis Ergo autem fortitan si spa-
tium non dederit unde singulares libros
faciam hic vero sufficiat quod dicam quia
[illegible] temporum anni quas [illegible] 16
[illegible] ipso tetigit paucissime sunt [illegible]
[illegible] quidem
ad eas quas non scripsit : quas si dixit
[illegible] posuisse ad plenitudinem [illegible]
[illegible] portarum [illegible] cum quasi [illegible]
[illegible] esse [illegible] complexionum
super pyrstoncon notamatis et super epy-
[illegible] multa tamen dixit etiam [illegible]
quod super [illegible] democritate [illegible]
corporum in habitatorum hic dixit [illegible] quecumque
de mutationibus temporum ipso dixit
ad loca temperata et habitabilia intendit
mari vero vicinora et propinquiora ut
prope litora et pelagia sicut in proconso
et ab ipso mari remota sicut in nubia
et egypto sunt premissa Preterea
cum loca sunt sicca et humida nimis et
temperamentum excedentia alia nimis
calida et sicca que loca posui sola quia
in proconso sunt vicinora mari et fri-
gidiora ut prope a borea sibi propin-
quiora infrigidata In eadem quoque
proconso quam loca a mari remotiora
sunt et calidiora ut prope a borea se
elongativa In nubia vero et egypto
mari vicina refrigerantur ab eodem
borea remota sunt calidiora : loca autem

temperata et mediocria: a meridie oriente et occidente recta linea equaliter sunt distantia. Hec tota ypo. intendit cum dicit aeris vel temporis temperatis dixit de constitucionibus temporum anni quod ypo. in epydimiis et alii sapientes ostenderunt ab ortu pliadum constituit et initium et medium ortus canicularum semetis: ortum autumpni initiatur in occasum pliadum hyemis est principium in equinoctio post hyemem et incipiens ver. 29

16 c Constituciones vero anni omnino quidem sicce pluuialibus sunt saniores et minus mortifere

a) [illegible] quod esset si quis amplius priores sederet quod vel et artificialiter qualia semper perdunt qualia hec cum ponendo erat ut quedam perderet qualia quod etiam et persisterent: ideo hic est in famadius (?) sicut et quedam sequuntur quod ita possunt ut superiora inferioribus proportionaliter et generale continuet et hic dicit constituciones omnino sicce et cum quod in siccitatibus temporibus humiditates desiccent in pluuialibus vero adueniunt et putrescentes augeant sicut quibusdam ex raris declarationibus indiscretis balneis cum non conveniunt nisi quod curari eunt (?) interiora cum in solidis membris continetur exterioribus balneis non eunt sunt: necesse cum farmacia vel vomitu sunt purganda que et magna necessitati et ratio sunt expectanda. Unumquodque vero die in corporibus adunata media interiecte sunt curanda. Sed si quis semel in mense aut bis voluit cum farmacia vel vomitu purgari timens ne tempore humores adueniunt multi et nocentes in malos usus reducant corpus sibi aut cum duabus superfluitatibus habebant unam humidam et aquosam que et cibum subtrat altam quasi fumosam: cum cibus aliquid nocivum habeat quod in natura assimilare corpori non

valeat omnibus et dictis declarata corporis indiscrete. Cum hec itaque omnia ita se habeant necesse est ut animi siccis constitutionibus melius aueniret quam in pluuialibus. Unde et hic dixit ypo. constituciones anni siccitatis pluvialibus esse saniores et minus mortiferas.

17 c Egritudines vero in pluuialibus quidem ut multum fiunt et febres longe et ventris fluxus et putredines et epilentie et apoplexie et squinantes. In siccitatibus vero fiunt corruptiones ptisis obtalmie artetice stranguirie dissurie

Febres prolixe propter minimas

e Longe sunt egritudines ut pote longo tempore dissoluentes et quia humores fluxi in pluuialibus sunt frigiores ideo et febres longiores. Quia sic temporibus siccis febres nascuntur acute et brevissime et humoribus calidis unde fluxus ventris cum nimia pluuia fit palam est videre habundantes cum ethnici (?) quemadmodum purgandi sunt. Cum autem putredines in humidis fit citiores purgande sunt ut pote plures apoplexia epylentia ipse cum prolixe dubio sunt fluxi et ideo morbi humidis habundant in temporibus. Squinantia alia fit ex humoribus in gutture se coadunantibus et a capite descendentibus. In nimia cum pluuia humores adunatur et maxime descendentes a capite et a membris in membra decurrentes. In siccitatibus inquit fiunt consumptiones obtalmie artetica stranguiria dissuria. Si audeamus: cum parum neglexisse dicat cum quod ex qualitatibus humoris acris prisimi nasci dixit in ptisis ductus

fiat modis s. ex nimia frigiditate
aeris. Non quedam vene crepantur
in inspiratis spiritus ex primis aeris ca-
lore et sicci. Unde humores aduniati a
capite descendunt ad pulmonem
sz si aer sit siccus ad calorem extra-
ctus nulle sunt huius orbis morbis spe-
cialiter ptisim apparuit est aggrecie-
dis. Unde etiam quando ptisim intelli-
git passiones quas oculi patiuntur
consumptionem. at si dicit morbi nasci-
tur in siccis temporibus obtalmie sunt
et ptisis. et obtalmie ad consumptionem
oculorum deveniunt quod tunc fit cum
nutrimentum suum aufertur oculis sit
macilentis et exsiccatis plus quam
non expetat et sic cum pupillarum
angustijs contingit et ut gela-
ydos et euagijdos humoribus desic-
catis. Si vero obtalmie humoribus talis
intelligantur omnes sicce consideantur
Nos aut ante diximus. v. desiccati
obtalmia nascatur cum desiccatate
aeris loquentem. Arthetice consumunt
ex humoribus ad concatenationes me-
brorum descendentibus impossibile est desicci-
tate aeris nascantur. Alioquin non
arthetice consumuntur. Oz at investiga-
re est quare in siccis temporibus arthetycas
nasci dixit sed cum aer nimium
desiccatur concavitates concathenacionis
consumuntur. Unde durius voluntarij
motus patiuntur et nimium desiccantur
et hec erit causa illius doloris ...
sor tamen tercius arthetijcus non inde
nascitur. sz tamen aliqui omnem dolorem
que concathenacionum membrorum patitur
dolorem arthetijcum vocaverunt possibile
est sic intelligi. Invenimus enim tamen
dixisse ypo. in secunda particula epydimie
Athenienses cum legumina comede-
runt et in pedes ... debilitati
sunt comedentes aut in fame
orobum dolor successit genuum ...
tamen dolorem nominant arthetijcum
Si aut sophiste redarguunt non debere

nominari dolorem arthetijcum qui in
qualibet una concathenatione membrorum fit
sz que exsistit in multis et diversis pot-
est sic accipi de stranguiria quando
idem est intelligendum ut investigandum
quando non necesse est pati in siccitate
aeris nisi tamen dicamus s. ex ultimitate
siccitatis et calore et frigiditate quarum
tamen nulla sit memorata. Si quis naturas
aeris in omni tempore investigare voluerit
intelligat siccitatem aeris an in ulti-
mitate sit siccitatis. tunc enim in tempo-
ribus temperatis aliud facit et aliud in siccis
et aliud in humidis. et aliud in frigidis et
aliud in calidis et sic de aliis que si sic
oz investigaverimus. semper etiam in composito
aliud enim in calidis et humidis. et iterum de re
stranguiria dixit sciendum potius Stran-
guiria quod aut de acumine urine
aut de defectione nascitur continentie. in
vesica defectio autem continentie et sua
est quando desiccatis complexiones aut si-
ccis. quare unaquaque deficiente
et virtus deficit continentie ut deve-
niat in stranguiria. Acuitas ergo urine
est ex quibus corruptione et materie calide
vel sicce vel calide et humide vel solius caliditatis
de omnibus his Stranguiria nascitur
et ex vehementibus accidentaliter vesice
venientibus et purgantibus et ex mala
dieta et similibus. Cum ergo mentio de
aeris qualitatibus fecit consequenter
aut de stranguiria dixi. Idem dico
de dysinteria necesse tamen dissinteriam in
siccis temporibus dico absolute venire
sine quodam tenore in primis si sicci-
tas aeris sit in ultimitate deinde
sit in caliditate et siccitate. Non est ypo.
redarguendus in his tamen ipse qui hanc
artem tractavit sit primus artis cum ista
sit latissima et profundissima. Unde
non est mirabile vobis non omnes per se
sint certificasse potius quam miror dijop
... alios quam plures persolvit etiam certam
viam ypo. ad experimentum sequi

Volentes cum melius et magis est necessarium aeris investigare quali tates ut ad eorum finem inde veni rent Sed has dimittentes: Hii penitus nichil dicunt de eis Nos autem si deus omnipotens est opus ex plere permiserit opus inde singu lare sumus facturi.

18 Constitutiones vero qu otidiane boreales quidem corpora constitu unt et fortiora et bene mobilia et bene colo rata et melius audientia faciunt et ventres siccant et oculos mordent et et thoracis dolores et si quid prius est dolendum magis do let Austrine vero dissolvunt corpora et humectant et capitis dolores et graves auditus et vertigines fa ciunt in oculis et in corpore difficiles motus et ven tres humectant

Boreas vero cum frigidus et sic cus sit necesse superfluita tes corporis desiccent membra confortent actiones naturales et animales generes vegetentur naturale autem acti onem tetigit cum firma et corpora bene mobilia et melius audientia dixit naturalem intellexit cum ad decorem bonum coloris utrumque intendit cum constituit corpora fortiora premisit Ad auditum tetigit quare sensus recitatos intellexit in quibus omnibus adiuvatur boreas videtur

et maxime sanis et aliquantulum humidis corporibus nocet tamen si parum comparatus ad austrinum Ventres vero desiccat oculos mordet et thoracem mordet dolet nulli dubium est esse malum Sed hic cum auster dis solvit et humectat corpus eo sed est naturali animali actionibus est nocu mentum Item gravitas capitis et audi tus ut malum et lenis vertigo ab sque dubio malum est cum apparet et que sit victima est motus oculorum et corporis difficiles mala sunt cum non possunt in nullo aut perfecte Austrinus nisi quod tamen humectat ventres et etiam cum facit sola humectatione et calore agit Bonum autem esset si ventres humectat posuisset ut tale dicat Austrine humectant corpora Deinde subiunget alia dare cum intelligi quicquid aget hu mectatione sit et calore adiuv ari Ergo autem dico omnes actiones corporis eo qualibus esse membris que et humectatione nimia solent gravari et corrumpi.

19 Etiam dum tempora veris quidem et extreme esta tis pueri et hor affines etatibus et bene digerunt et magis sani sunt Estate vero et autum pno usque ad aliquid quidem senes Reliquo vero au tumpno et hyeme medii

Bene investigatur etate quod dixit et et insecus no in etatibus sed et in omnibus temperate dominus vere esse in venies optime omnia tempora temperata si sunt temperata ad iuvant et corpora confortant

naturas quoque et regiones tem-
peratas Non enim suas qualitates
mutat sed potius regunt ut custo-
diendo sibi similes sit faciendum et
contrarijs sibi mutentur in contrarias im-
mutabilia Pueri igitur etate et con-
similes in vere qualitatibus sunt
sunt perfectiores in hac etate sunt
meliores eadem quoque ratione in omni
temperata regione est quod sedcundum
veri adiunxit inveni estatis in-
tendens invamentum maiorem. Bo-
num esse: si sic dicat Pueri in ve-
re sunt optime Infantes vero
estati in maio Senes et sine to-
peidinis fortitute adiuvantur cum
calore et similiter perfecti iuvamentum
te hyeme tria sine quam in ra-
tione duante Similiter intendendum
est denatius corporum hyemes
est bona quibus in ratione duat
regionibus quoque temperatis ver bo-
num estas corporibus frigidis hyems
calidis Eadem ratione temporum medi-
ocria intellige perquirendum sunt est
quod ver pueris et non omni etati non
optimum sed mediocre esse debet du-
tempus omni etati omnique nature
est notum et omni regione sed
calidis et humidis minus

20 e

Egritudines autem omnes
fiunt in omnibus temporibus
magis vero quedam
secundum aliqua eorum et fiunt
et acuuntur quedam vero fiunt
et non acuuntur.

S Quoniam actis sole egrimo-
nie rare: notandum est omnes
homines infirmari in hoc
tempore assiduatim Sed tamen egritudines
et mala dieta ex vicijs veniant
et pluribus necesse est ut in hoc omnes
homines infirmantur temporibus in
uno quoque illo tempore infirmandum

est secundum sibi simile tamen omne tempus sit
augmentum egritudini sibi similem an
Item dulsitates nature adiuterij sunt
egritudini: sic enim et quando fuerit non
paciuntur calidis et siccis equaliter
decompositis intellige similiter:

21 v

Eve siquid manie fi-
unt et melencolie et
epilemtie: et sanguinis
fluxus et squinantes et corri-
ze et brancii et tusses et lepre
et lichines et alphi et ru-
bores ulcerosi plurimi et
pustule arthetice

S Italis sit sicut hic de quomodo
quid ypocras dixit ver est sanissi-
mum et minime mortiferum est
intelligendum quod hic ver mutatur infirmus
esse dicatur aliis temporibus manie
quoque et melencolie epilemtie et squinantes mor-
bi sunt autumnales brancii corrize
tusses hyemales estivos morbos
posuimus tempore tetigit et colligantia
sunt ver et estate dicens estate quidam
eorum subcadunt veniunt morborum In
vere tamen hij morbi prius nascuntur qua-
m in aliis temporibus sanguinis fluxus lepra
lichines alphi rubores ulcerosi plu-
rimi pustule et arthetice Sed hec
vernalia omnia sunt salubria unde
ypocras dicit confirmat ver enim sani-
tatis interiora et exteriora corporum alte-
rante mundificantur et mali humores deme-
bris nobilioribus et principalibus
ad cutem emittuntur unde omnia cutis
exterior scabies corrumpitur et alphi et lichines
et pustule nascuntur ad hanc etiam corpus
mundificantur aliter ulcerosis ruboribus
pustulis et artheticis quorum horum
omnium causa est mutatio humorum a me-
bris nobilibus ad ignobiliora Item
sanguinis fluxus sine dubio humorum

22 e

malorum purgat habundanciam et aufert morbos de illa materia nascitur. Per eum si equaliter temperatum humoribus invenit in eadem perfectione custodit: nec ex sui parte aliquid mali infert. Autumpnus estas hyemis fiunt ergo Quandoque enim horum tum corpus inveniat indispositum ex sui tum parte generat morbum. Estas enim co[mmento] .xii. quemadmodum flammam. Autumpnus co[mmento] .iii. augmentat. Per idem facit in corpore. Quod exercicia videntur facere quoque corporibus scilicet sana si tum exerceant plena flatu vel quolibet alio humore: generantur iccirco epilencie Ypo[crate] ex eorum exaltacione aliorum occupantur venae in pulmone vel febres nascuntur acute Si quibus corporis interiora indisponant exercicia et malos humores expellunt ad exteriora quibus generantur pustule in cute et scabies. Unde Ypo[crates]: exercicia in indispositis corporibus non indispositis generant pustulas in venis et calore et aceris tendante corpus et quod humores mali ad cutem expellunt dissoluti neque solum exercicia in corporibus veris sunt assilanda sed etiam naturales acciones actiones enim nec de corporibus dissolvunt dissoluncione amedictis peccata occulta: que tum corpora indisposita defuerint liberant ex tumidimibus

22 E

Estate vero quedam horum
et febres continue et cau
son et terciane plurime et
vomitus et dyarrie et ocu
lorum et aurium dolores et
oris ulcerationes et puden
dorum putredines et desudationes

I Nestate ypo[crates]: temperante vna
les nascuntur morbi vnde in
tum estatis intelle. Sicut enim
initium estatis veri in aere

assilantur: sic et estas in infirmitatibus generandis dixit tum estati hos morbos proprios scilicet febres continuas et causon et tercianas et omnia que de co[mmento] .xii. sunt vomitus autem est cum co[mmento] .iii. in humiditates co[mmento] .xii. natat in ore stomachi ebullienciam Diarrie ad petat inferiora Obtalmie cum implent capita Illa autem propter hec de capitis nascuntur plenitudine sic dolores aurium et oris ulcerationes et sic que cum in eis adunata ascendunt expellant capita et amicis circat in membra oris ulcerationes faciunt co[mmento] .iii. a capite descendente putredine quorum in vulneribus vero sepe in estate nascuntur nisi cum in humiditate mutatur aut cum ventis careat vel auster sufflet siquidem ventum habeat estas vero si adversum nature sue in humiditatem vertitur et sine ventis fiunt non solum in vulneribus putredinem faciunt sed etiam in omnibus membris sic ypo[crates] in tercia epydimiorum particula dixit sed tum si estas ipsa se mutaverit humiditate in vulneribus propria excusatione putredinem gignunt cum caloris et humi desudationes in exteriora habitudine corporis nascuntur in pore pustule que desudoris materia facte sic vulnerate et assant exteriore quorum causa est in illis sudor colicus Unde Galienus pustulas ab ipsime notant desudacionem. et

23 A

Autumpno vero et estiu
orum multa et febres quar
tane. et erratice
et splenes et ydropes
et ptisis et ulcerationes et
strangurie et lienterie
et sciades et saniantes

Et sanelitus et ylei et epi[le]ntie et manie et mela[ncolie].

In autumpno plura [et] colie dixit nasci estiua: quia cum in dualitates i estate et co. rui i autumpno i[n]trante remanent i corpore. Non enim sit cum estas per ver veniat purgant humores veris i estate itidem i autumpno eue nire solet: quia autumpnus eorum opportunitatis ... ab exterioribus non fiunt ... ad interiora estate portate ... ab interioribus ad exteriora. Unde yppo. nasci dixit in estate quosdam ...nales morbos ... at multa ... ...orum oriri dixit i autumpno ut ... quartanas que ex co. m. nascuntur que duobus modis fit aut de ac censione co. ru. aut de ... Et ... errantes i autumpno et co. ...batis autumpni ... fiunt et splenes ... que ... i corpore ex habundantia co. m. et ydropes ... splenis passiones et ptisis i assatis ... ... aut fit ... febre et siti et humorum corruptoes Strangurie ... tates autumpnales fiunt ... et i ordinate ... calide ... frigide unde patiunt vesice et humoru ... et ... que i ... tpe corrup tae maxie si subito i estate cog muntur caliditas qua humores ... claudantur qui i estate cito dissol vunt et ... ad vesicam veniunt: lien terie et volneribus ... interiori ... stomachis fiunt et ... aut ex defectione virtutis ... ex ... que mutatione ... et stomacum. Hec aut nascuntur ... in autumpno ... corrup ... et illius ... frigidiores ... colicos ... descendentes Differunt at

squinantes i hyeme et autumpno nas centes quia hyemalis est ... autump nalis ... colica sanelitus fiunt ... tibus humorum et illius ... Sic ylei ... sunt i ... enim et ... patiuntur ... et ... sit corpus: humores enim i estate subtiles sunt et ... in autumpno interiora petentes et ... ylcon ... Epilie ... ut ... ad ... morbum ... in hoc tpe ... i ... calido ... frigido. Nichil at magis ... ... Sic ... mutatione mame et ... colicae sunt corruptione melancolie et habundantia co. m.

28 Hyeme vero pleureticides peripleumonie et corrize et brancus et tusses pecto rum. lateris et lumborum dolo res capitis vertigines et ap poplexie.

...ratans hyemales et au tumpnalibus succedentes ... ... multa autumpnalia Sed ... morbos ... nas centes in hyeme: ... de ... ut ... et ... hyemales au tumpnalibus ... autumnat ... sed ... et experimentum testant ut ... hyemis ... autumpni ... hyemis sunt ... pleuresis peripleumonia catarri branci. tusses dolo res lateris et femore. vertigines et appo pleuresis et pipleumonia: et ... fiunt spiritualium passionum ... membra ... possunt descendi ... si ... pos. Unde et dolores lateris et tusses fiunt ... humores capitis descendentes

faciunt dolores capitis femorum et
[illegible] et vix omnia membra
nervosa et capitis passionibus pa-
tiuntur apposito ex capitis fluxu et plenitudine

27 In etatibus vero talia acci-
dunt parvis quidem et no-
viter genitis pueris oris
ulcerationes vomitus tusses
vigilie timores umbilici
flegmones et aurium humiditates

tates ipse investigavit per
tres annos quos etates i[illegible]
partes divisit tangens morbos
uniuscuiusque etatis ulcerationes oris
accidunt in pueris quod fit propter [illegible]
oris in [illegible] tenera et mollia [illegible]
propter teneritatem sui lac non posset pati
lac cum qualitates acutas et aquo-
sas et nec [illegible] mirandum si ulcerationes
oris pueros lac faciat vomitus
ex quolibet lactis eveniunt pueris
vigilie aut non eveniunt pueris
naturaliter nec consuetudinaliter semper
cum dormiunt et tamen si stomachus desiccat
ex quolibet sua cibaria corrumpuntur
quorum fumus ascendens capita [illegible]
eas et timores generat quod et planum
in estate pfotis in sopito [illegible]
videntibus in malo tibo dicuntur et
marie si ob stomachi debile sit
umbilici flegmones accidunt nec
mirabile ex incisionibus vicinitate
aurium humiditates dixit non narium
vel palati et cum illis maioribus
contingit aurium humiditates extra
naturales [illegible] sunt dentes in infantibus
vero ex abundantia flatus eorum capita
implentur et bene dixit quod humiditatibus
aurium propter [illegible] etati [illegible] [illegible]
cum corpus in nascentem sit humidissima
et in cerebro in etate profecta sit humidum
infantibus fiat humidissimum unde

et humores illi pravitates efficiunt

26 Ad dentes vero pro-
ducentes gingivarum fit
pruritus febres spa-
smi diarrie et maxime cum
producunt caninos et pin-
guissimis puerorum et duri-
os ventres habentibus

[illegible] gingivas dentes producere
sunt non est mirandum nec etiam
fe spasmi et diarrie nasci
[illegible] in infantibus dentes non inter-
mittentibus ipse attestate [illegible]
causa est quia dentes gingivas per-
forant carnes sunt quod spatie [illegible]
[illegible] tamen pungentes si in dentes
primis acriores faciunt dolores
spine cum eo penetrant in primis car-
nes sunt tamen ingerunt dolorem
dentes vero quidam emiserint
unde infantes patiuntur febres dolores
vigilias unde etiam spasmus sub-
sequuntur et quia cibaria [illegible] non dige-
runtur natura cum non dum est firma
nec fortis in digerendis cibis unde
et diarriam necesse est sequi quia
cibis indigestis nec in corpore per-
manentibus diarria sequitur pingui-
ssimis puerorum et duros ventres
habentibus quia cum corpus eorum plena sunt
humoribus nec propter constipationem egre-
diuntur inducunt spasmum et cetera quia

28 Emoribus vero [illegible]
factis parotisimia spon-
dili secundum collum interius
impulsiones asmata lithi-
iases lumbrici rotundi asca-
rides acrocordines sati-

ry asis · strophe et alie pu
stule ; qualitates infancium no
viciuns innuit ipsos nasce
re et post dentes producere
tangit quod tres etates quarum
dentes compleuerit et vicina
tur pubescencie similiter hec cum
e completa que est xv annorum vel eo
amplius xiii dierum et alia cum
multa horum contingit Dicit autem
particularia corporibus evenire quod
nomen timorem significat Circa ab
usione est nomen hinc loco invenitur
substitisse qui locus est inter os et
meri que ysmon vocant greci quod
autem greci dicunt via in al aliquam an
gustiam inter duo particula positam Nos
vero hinc viam semitam nominamus Hu
mor autem iste albus est in pellicu
lis nervosis stomachi meri guttu
ris et oris albus in lactis super
has pelliculas positus Unde neces
se est spondiles qui sunt sub collo
intus paciantur in pulsiones sicut
ipsos post pitissimam sermo insulit
scilicet collum intus in pulsiones has
cum spondiles cum lacti tenant in
medio necesse est nomen quod prorsum
colli id non recta dixit sed secundum col
li intus in pulsiones Deinde ergo in
quorundam quod hec accidencia non
innasci dicit pueris nascentibus quibus
id unum quia hinc etati innasci
tur ex cerebri humectacionibus que cum
sint hec necesse est humores
mittantur ad inferiora sed ipsos autem
manant et venas hic habent quod
nomen nascentes pueri pereunt
adhuc hec tota in innuerit quia
apostemata vel dificultates horum
locorum in meri in al humi et lactorum
hec ferre non valentem sunt membra
nomen gutturum talem temptatis sed
ut ex tensionem pati negant Asma
autem est spissitudo anhelitus sic
suffocati patiuntur propter necessitatem

respirandi multi spiritus Sed cum quis
aer nimium moveat sine suffocatur
totus flatus amittitur et cum respirare
velit necesse est multum trahi Si autem
asma propter istas causas venit propter
angustias viarum spiritus que sunt in
pulmone ozenam ipsum fieri sed autem vi
arum pulmonis angustia est et hu
descendentibus a superioribus fluxus hu
maris in nomen gementibus ozenam inde
fluens fiet ergo in his ipsos retineant
non inde neglexit sed antequam eveni
at eis pereunt nouiter geniti quia
qualitates eorum antiqua asma perio
ret vel antiquum de calore vulne iacis
hinc senitatem mutetur mutacio aborum
flegmatis umbilicum angustie de
cum corpus eos imme proinde hoc
at unum asma si eum supervenit
litiasis est morbus huius etatis et
proprius ex eorum gulositatibus unde hu
mandi et multi in eorum corporibus ad
unati sunt et ingrossescunt cum urina
in vesicas et inde in fit lapidis
Item cum calor eorum sit multus materia
illa mollis coagulatur et in petram
convertitur De hiis ergo candidis hic se
nibus multa quantitas remanens no
minatur in quibus tum cum gulositas non
sit ex defectu virtutis digestive quod
id eis convenit sed petra non efficit
quia calor deest naturalis unde ma
teria deficeret et lapis generatur inde
lumbrici rotundi et ascarides quasi
cicala inde creantur sunt et quedam
alia carencia semine Nascuntur
ergo ex putredine non sola quia et eam ca
lor augmentat bene at intelligimus
in stomacho puerorum et in intestinis
cibos corrumpi et putrefieri Unde in sit
vermium sicut nouiter in genitis
non tantum calor in est unde possit
hiis generari Hiis ergo secunde etatis sunt
proprius et calore unde generantur quantitas
lumbrici scilicet vermes in inferioribus gro
ssi propter nascentes · et in qualibus non bene
digerentibus multi apparentes Asari

des multi et sepius in superioribus in
regionibus nascunt et plus in infantibus
est etiam tercium genus qui lati sunt
et incontinentium vocant et certi sunt
longiores ut pote alternati sibi co
tinuantes · pueris non nisi rarissime
nascentes unde ypo · in libro
vocavit eos acrocordones et satiri
asis et porros strophe vero et papu
le non indigent expositione quia etiam ypo
appellauit papulas etiam sunt et hu
pessimus et multis ab interioribus
ad exteriores partes expulsis Strophu
le tamen in inguinibus et assellis nas
cunt atque gutturibus propter illorum te
neritudines in carnibus ·

28 S Emoribus vero adiuuen-
tutem accedentibus et
horum multa et se diu
turne magis et ex naribus
sanguinis fluxus
P ueris vero xiiij vel xv annorum
iam pubescentibus super diuersita
tes caloris quia pueri calescentie
citius alijs pubescunt Alij vero tardius
quibus magis primis horum sub auditione
predictorum in etate alia multa contingunt
propter plenitudinem ambarum etatum
patent etiam se magis diuturnas
sunt caloris etiam quia subito mutantur
in qualitates diuersas propter commu
tationes suas et virtutem fortitudines
sanguinis fluxus · quia calor augmenta
tur et multum iam locum · et quia non
multum crescunt · tanto plus sanguinis

29 P lurime vero pas- // sanguinis
siones pueris terminant
hee quidem in xl diebus
hee vero in vij mensibus
hee aut in vij annis ·

Hee vero et adiuuentutem
accedunt Contrarie vero per
manent pueris et non ab
soluuntur circa iuuentutem
aut sexus circa menstrorum eru
ptiones vetustate consueuerunt

I n alijs libris scriptum sit in
vita corum permanent si sig
diuturne addidisset melius quod
esset sed ex consuetudine verborum suorum
intelligimus · quia cum absolute dicis
morbos dicit diuturnos intelligit
In multis enim locis ad morbos acu
tos dicit · eos determinant diuturnos
vero absolute apponit vel in complete
ponit ita dicamus plurime diutur
ne passiones pueris terminant
hee in xl diebus hee vero in vij
mensibus hee vero in vij annis dies
aut xl secundum diuturnitatem morbi intelligun
tur vero sanguinis acutorum morbo
rum in diuturnos mutatorum Sunt
enim vero passiones huius terminum
suscipiunt per septenarium quod precedit
necessario solum dierum dicit · sed et mensium
deinde annorum Septenarium vero
suscipientes · necesse est xiiij compleres
xiiij enim est finis septenarij secundi
tempore aut mutationes fiunt cum pueri
iam pubescunt et mulieribus magis
cum menstrua adueniunt · quecumque vero
non tunc finiunt · necesse est inveterentur ·

30 A dolescentibus vero spu
ta sanguinis ptisis se
cute et epilentie etatis
egritudines · maxime vero predicte
ij P lurium spoliant ypo ·
etate usque ad pubescentes
ignoro autem quia quartana
preter nisi etatis quo est

uel pubescente et puberitatem iuuentute
si forsan nos putauit intellige
pauciore etate et secundum scriptorem qua
les morbi conueniunt etati sicut sunt enim
enim etas in aliis duabus etatibus in
multis conuiscat infirmitatibus et conue
nit maxime sanguinem emittere a
naribus quemadmodum contingit in pubescen
tibus atque ipsis enim sanguinis a naribus
fluere incipit et sunt ad ad puberitatem
etatem perueniat Ypo. rectionem
contrariat etatem post pubescentes ponens
adolescentes. quos dixit pati sputa
sanguinis et ptisim et secundum acutas epi
lencias et egritudines alias magis vero
puberitatis quod bene videtur admixisse
si tamen hic intellexit de semine determinate
acutis quando non nunquam pubescentibus
adveniat bonum ergo dixit magis
acuti morbi febres magis maniaca et
causon que deveniunt a sanguine
sunt quibus eam conuenit ptisis
enim et sanguinis fluxus. non sunt sunt
conueniunt etati accidentaliter et deve
niunt quedam unde sepius seniores
inquit nunquam egrotant quam iuuenes
Nos autem declarat ratio iam dictus cum
iuuenes pati multa possit temeritate
iam dictus non exercitium sicut de
fectionibus unde et eis succedit ut
sanguinis fluxus quod sit aut ex pressi
onibus aut de saltibus: aut de quibus
libet aliis eis tali obviantibus
sive de voce sive de nimia siccitate
vel ad iram sive cubitereis vel lectis
tenuis iacere vel de nimia comestione
Defluxus autem sanguinis incidunt in
ptisim ptisis enim non naturaliter venit
in iuuenibus accidentaliter vero
contingit epilepsia vero non naturaliter quedam
videntur accidere et est mirandum quare
dixit eueniunt eo aliam conueniunt mor
bum inscientiam propriam esse dixit sed
secundum etate crescente viscere Ado

lescentibus ergo euenire dixit epilensias
propter in ordinacionem diete et intollerancias
suas fatigacionis assidue ut pote
famis vigilie caloris et frigoris et mutacionis
et tedencium unde et calore mutato
in multas incidunt egritudines et hac racione
aliis quam morbi qui sunt succedunt multi
sicut considerauerit qui racionis bonum
esset si sic dixisset adolescentibus omnes
possunt morbi succedere quos in aliis
etatibus inueni me dixisse: sed tamen
ut pote causon et maniace
31 v Ultra vero hanc etatem as-
mata pleureumonides
peripleumonie litargie: fre
nesis: causon dyarrie di
uturne colice dyssinterie: lien
terie emorroides:
Diuentis triginta v annis fiunt
Ypo. in proposito plenius
inquit fluxus sanguinis sit quidem
quam cum xxxv annorum sunt etatis
Nunc conueniunt etati succedenti duo
assunt septenarii. in qua et multum la
borant et omnibus assuescunt passionibus
ut pote famis vigilie. caloris ini
mie siccitati et prave potionis et co
mestionis et pluribus sicut et fiunt
quare in iuuenibus Si tamen licet plus no
cent conueniunt etati quam iuuentuti quare iuue
nes enim sunt fortiores et tollerabili
ores et natura perfectiores hii autem co
lice et magis sunt quibus iam et in
maniacam incidunt in autumpno plus
sit vel estate Autumpnus enim eo quod esta
ti succedit corpora inveniunt plena
eo succensa in estate qui eo naturaliter
frigidus sit estati frigida assilatur
quare iuuenitute secundum eunte in
veniantur corpora colerica eo succe
sit in iuuentute Et est mirandum

qualiter cuique etati melius non asscripsit juveni tamen in quibusdam libris melius infirmitates hiemis attribuit sed nescio quibus succedens ypocras asscripsit arbitrans quod negligenter hec permisit. Multi quidem ptisici pereunt in hac etate juvenes autem sanguinem screantes et in ptisim devenientes. Si in hac etate moriuntur sed in pluribus remanet sanguinis screatus. Quia non tanta est eis quantitas sanguinis que facta est in iuvenibus. Asmata vero pleureticides et peripleumonias plus iuvenibus hiems quam iuvenibus qui ex hiis laboraverunt ut iuvenes et corporibus sunt debiliores in hos necesse est devenire infirmitates. Hic autem noraverit quoscunque morbos in adolescentibus permisit eis ibi brevissimas et alias esse dixit quia frenesis et flegmonibus veniunt nascentibus in cerebri panniculis seu diafragmate et causon oriente ex colera putrefacta intra vasa et colera in motu ex. vii. vomitu et capite et dissinterie non nunc tamen adolescentibus quia cuique etati innascuntur. Cause vero omnium horum sunt ex. vii. dyarrie in hac etate cronice sunt quia in iuventute est horum corpora nunquam indigent nutrimentis quam que libet alia in etatibus pluribus et nunquam de corporibus earum solet dissolvi neque tamen eis est caloris quantum perdentibus assunt virtus tamen qui sed na non est tamen eis defecta quantum in senibus ut de eorum corporibus plurimum eorum dissolvatur quia causa diarrie aut invenitur est virtutis digestive aut imoraco passiendi corporis aut acumine ex. vii. intestina pungentis. Que dia in etate inveniuntur ista vero necesse est dyarria sit diuturna. Litargia cum febribus et fluxus est quia in cerebro se adunantibus. Humores vero humidi

In hac etate habundantes sunt qui et si senibus sunt habundanciores tamen propter eorum frigiditatem nunquam generant febres aut quia corpora eorum non adeo sunt frigida. Febrium quotienscunque sunt generativa; lienterie vero cause aut sunt flegmatica frigida aut complexio mutata retentive in stomacho et intestinis aut est defecta retentiva propter ulcera in superficie interiori facta. Emoroides autem sunt huiusmodi etatis sicut nulla causa est ex. iii. descendens in posteriores venas ubique habundat. Quoscunque morbos cuique etati attineat tetigit ypocras ego propose in eo hoc exponere que qui facilius investigare voluit libros meos legat que de ordine legendi libros meos feci singularem et solum.

32 c Emoribus vero dyspnee catarri dissinterie et tusses stranguirie dissurie articulorum dolores. nefresis vertigines. appoplexie cathectic pruritus totius corporis melancolie ventris humiditates: oculorum et narium humiditates hebetudo oculorum glaucositas gravitas

Videam ypocras nunc auditus tantos faciunt dicimus inter senes et seniores dicentes eum intellexisse seniores acceptos esse senes qui post iuventutem sunt; seniores antecedunt etiam si omnium sit hic tamen differre

michil autumaverunt cum seniores
omnes dixerit et in hijs horis fine
posuit iudicat etate morbi sunt dis-
pnee defectiones spiritus et iordina
tiones eorum fit ex debilitate spiritualis
instrumenti catarri cum tussi propter fri
giditatem in cerebro dominantem et habun
dancia fleumatis: quia quod animi et gro
ssum in corpore corporibus et maxime
in cerebro dominatur descendens in pul
mone: facit dispneas et catharrum
unde tussis Si in renes: nefresim li
tiasis: articulorum dolores sunt propter
humores descendentes in eos aut propter instrumentorum
voluntarii motus frigiditatem vertigi
nes et fumositatibus ventositatibus
in ipsa cerebri immorantibus et ea
commovent: alii et pessimorum hu-
moris fumositatibus caput ascendentibus
apoplexie quinque etatis sunt proprie eo
tempore cerebri superfluitate fleumatica sunt
repleta unde si vulnera innascantur
propter pravitatem sanguinis numquam sa
nantur: et propter hec etas habet pru
ritum cum tussi cum non propter frigiditatem
cutis et cum conservatorum non ex
pellitur vigilie: quia vigilat se
nes et si non omnes: hec duabus
de causis aut ex corporibus siccitatibus
aut ex specia qua afficit eos sene
ctus quas quia patiuntur: sam sunt
ut expedit senioribus Nos autem
de libro de senioribus corpora seniorum
naturaliter sicca esse confirmavimus. et si humores
multa fleumatica in eis admiscentur quibus
frigidi et humidi naturaliter estimentur
propter hoc in corporibus adinvicem: multis
sopnus fit quibus et pulsus pigri
hic sub sequuntur Ex dolore humiditas
et narium pala est esse ex humore ha
bundantibus et cerebro qui si inex-
tensus descendat eos humectat hec
hebetudo oculorum et gravitas auditus
et defectionibus sunt communis sensus
et auditus sensualium Hec autem sitas
fit ex siccitate in sensu visuali 2/

1 Regnantes pur-
gare si convenit
a quatuor mensibus
usque ad septem me
ses iunioribus vero habens mi
noratus vero et seniora
vereri oportet

hijs verbis ypo. similitudo que
induatur ligamentis fetus in vul
va sunt sicut ligamenta fruc
tuum in arboribus primum fructus generantur
non firmiter ligantur unde si fortis fla
verit ventus: illico labuntur completi
ligantur fortius ut aucti flatibus non
decidant maturi autem cadunt sine
ulla vi et tunica cogente Idem
et de fetu intellige eum enim primo
in vulva incidit: ligamenta sunt
debilia unde si casus vel lapsus vel
ictus contingerit seu motus qualis animalis
vel corporalis: sicut excitatio in animo
et repletio et plura corporalia tunc
rumpuntur ligamenta fetus et abortit Si
completus prima ex occasione labitur
tempore mediante: ligamenta for
cia et duriora sunt unde mulier
fortiores patitur motus sine impe
dimento fetus Et intelliges ypo
crates dixit. pregnantes purgare et
cum si convenit purgari a quarto
mense usque ad septimum mensem
iunioribus vero habens: minora autem et senio
ra vereri oportet Nam aut omnes pregna
tes purgandas dixit si quas con
venit si si humores instabiles et
furiosi sunt sit humores aut corpi
huantes si de loco ad locum sunt mo
biles neque in aliquo membro se figen
tes natura que facit in hijs expellendis
unde indigent adiutorijs Set si qui
everit non oportet in pregnantibus in
quietare eos unde ypo alicui Si
quis inquit velit purgare infra
apostemata humoria vel aliqua fac

materia non purget in initio morbi
et morbus nondum farmacie est conve
nibilis quod … apta non maturant
Si cum dicit farmacia: sana etiam
debilitat loca morbo repugnantia
… at ypo. … dicat farmacia
dari intelligit quod a superioribus vomitu
ab inferioribus solucione indifferenter. Non
aut necesse est quorumlibet librorum sentencie
re … repetere. Reservetur ergo quilibet
in suo dicendum loco.

2) In farmaciis talia educte oportet ex corpore qualia et sponte vementia utilia sunt. Econverso que vementia utilia

5 spontanea cum de … quingestis
sit corpore educte que sine
iuvamento medici non videtur
emittere. quod aliquis facit exire in
corpore … expellens nocitiva
et mundans inde corpus. Aliquis humore
furor purgat unde intra vasa non
possunt continere. Si autem natura nocitiva pur
gat: iuvant extremi… Et si humore
furor sit vel quelibet accidentia: non
iuvant. Si … mala sunt signa …
ypo. … medicum debere nature
semper debere sequi. Oportet ergo in quolibet mor
bo ut purgentur que iuvarent si spon
tanee purgarentur. purgarent quod
vel videtur superius in … dictus
sit et in ambobus. Si quid qualiter oportet
fieri fiat et conferat et bene ferunt …
vero modo agit de purgationibus cum
farmacia agendis de eius diversitate …
quod artificialiter medicorum est eam facere
et corpora infirma indifferenter in …
posse meos disputare … Aliquis
… farmacia vel corpus indifferenter
cum vomitu superius et solucione inferius
Aliquis vero solum membrum purgat sicut
caput ut … et nares sine pul
mone et pectus cum tussi vel sang
uis … sicut …

cum urina vel cum in consideratione …
et aliis similibus. Aliis cum non totum
corpus purgat equaliter sicut
flebotomia facit intelligitur. Et omnis pur
gacio sanguinis qualitercumque conficiatur
sicut menstrua et emoroyde totum
corpus purgat diu. Et etiam fri
cationes balnea aque dulcis ma
xime si … aque sit nitra vel
sulphurea sine picea accidentaliter
aut … abstinentia. Omnia que … in
quod corpus equaliter purgat. Et si
experimentem diversitatibus …
… in … purgas invenimus …
et totum corpus purgat equaliter
diu potacionum vomitus et solucio
quod urina facit. aliam non agit
Palam est ergo intelligi de …
actionibus ypo. … videtur …
net … de … quoniam de
omnibus aliis intencio cum sua in
omni purgacione est una sunt e
mittantur superfluitatibus nocive cor
… que possunt intelligi ex
apparentibus totius corporis et ex
qualitatibus et accidentalibus sibi
temporibus … anni et regionibus eta
tibus … complexionibus. Nam infir
mi sua dicta. Si enim cuius cor
pus tota sit mutata in … ta
tem sit in … est videre et
… non appareat in regionibus
in corpore vero nascantur pustule …
lore et in quibusdam membris sunt sua
… vero … ut si in
stomacho … punctura quoque
augustia ablationem appetendi
… amaritudinem oris et aqua
erysipelas in quibusdam membris aliis
… seu … omnia … sicut qua oportet
purgemus cum medicamentibus sibi con
petentibus quod autem ypo. intendit
cum qualia vementia spontanea
purgare dixit. … si humores
corporis sub qualitatibus sunt

noscentes Hanc ergo purgatorum dixit
corpora mutare Sed quia sepe eundem
ipso omnes in purgatione sunt fallens
Galienus in hiis peritis errant medici
quanto ergo magis imperiti Necesse
ergo sunt ut aquas dare signes pur-
gationis quas et sub intulit s. le
nitate infirmi et purgationis fa
cilitate quibus ostendit quod bene pur-
ganda purgaminus neque in aliquo
erramus Secunda intencio in purga
tionibus habenda sanitas est infir-
mi et levitas sui Sed aut de
hoc vii dixi intellige de magis que
si corpori ducitur cutis in angredines
mutatur pustule nigre in corpore
nascuntur ceteris infirmitates de co-
rruptionibus nascentes sic lepra tantum quam
tanc splenes varices mame od
ia et audacia et detractiones et
agnicia anulecibus durant intel-
ligitur de micstruis quod ergo intra
in qualiter magis posse perpi tad
liber decoloribus videlicet impietatis
sui et hiis signis hoc in post
intelligi Sed studiose investiga
uimus non errabimus Secunda intencio
in purgationibus habenda sanitas est
infirmi et levitas sui Sicut
de hoc vii intelligimus et de ni-
gra similiter et et desperatione intellig
ad quod si corpori ducitur quanda ap
operata condebunt color corporis
al. mollis fe quottediana me
tis angustia. ocia. stupores. dor
mitationes. operationes capitis
gravitates extrema Cum et
isto adiuvetur ista hec signa pur
gaciones intrant dandas similes pur
gatorias Et si infirmus post
purgationes levius suavius et et
sollicitus purgationes valuisse
probantur adiuvat et hec infirmi
tas nature. dum ipsa vel regiones
pr̄ita dicta artes inquibusda
dum ex vii dicat inquibusda
adiuvat nigra Hec dicta acua

investiganda sunt et qualiter pur
gatio danda sit quia hec certificare Sed
et alia auctoritatem magis confirm
ant aut errorem manifestant firmat
levitas infirmi et iocunditas sui
ppalant errorem magis peioratio illius
et purgationis angustia Hec dixit
ipso ubi sic et manus et hec ipsi
agno libri rememorata desspon
taneis quod purgationibus in eius intrant
plenitudines multas unde in hoc libro
parum laborant in hiis ut dixit Ge-
aqua de venis in ventre intravit
soluitur egritudo i. ydropis sic dolor
in oculis diarria superveniente sol-
uitur dolor sic dolores in auricularis
si colica egritudo supervenit dolor
solvit et ex egritudine colicam do
lor aurium superveniens adiuvat.

3 S Qualia oportet purgari pur
gentur et confert et bene
ferunt contraria vero graviter

Hec iam sunt manifesta ex amphoris
precedentibus et positione premissa Unde non
indigemus ut alia inter exponamus
Unde et in aliis libris raro scriptis in-
venitur ne in eiusdem rei repeticione
more sui videatur fuisse

8 Purgare estate si quidem sup
eriora hyeme vero inferiora

Non solum temporis purgationis vel aliquis
dispositionibus hec natura instruxit est
considerandum. si etiam temporis anni Colera
namque in estate regnat. et cum ignea
et levis est semper superiora petit
purgetur ergo in estate et autumpno
per superiora nesorte ab hac dissipetur
fleuma vero in hyeme habundat quod cum
grave est inferiora petit purgetur
ergo hyeme et vere ne semper habun
dans distemperancia faciat secundum hoc
quod autumpnus accipit pro estate et ver
pro hyeme anni divisi in duabus
partibus Et potest accipi estas vero
sui et hyemis similiter secundum hanc

Smaz subingeritur. illud dicit fiant in ve(re) et autumpno q(ua)m grauis sp(iritu)s emendat et sic soluitur obiectio de eo q(uod) videtur esse contra sibi inferius ubi dicit 22 in quibuscumque farmacia uel flora confert eos vere flomac(ie) aut farmaciam dare conuenit.

5 S **Vb cane et ante canem molestie sunt farmacie**

Quod conuenit quia tunc tempore est calidissima natura tempus non valentes sustinere purgationes vomitus uel solutionis plurimum enim incidunt in febres sed quia virtus deficit et inmoderate caloris quia dantur potacionibus multo magis debilitaret sed quod calor extrinsecus vires potentius trahat extra Balneum enim aque extra repugnat solucioni et intus auffere solet et caliditas aeris tunc maxime sit fortis.

6 S **Graciles et facile vomentes superius purgare timentes hyemem**

Macilentis co(n)trarium uidetur si aut facile vomat. fiat tamen hys autem etiam in hyeme humores sunt quieti et coagulati et in tercio libro tempus sed hys bonum esset si pluvia alia addidisset. Alii enim in macilentis inveniuntur co(n)trario domari

7 D **Difficile vero vomentes et medie carnosos inferius timentes estatem.**

S Difficile vomentes et macilentes oportet purgari a superioribus et hoc in vere estate quoque et autumpno sit. sola hyeme aut est tamen: hii et medie carnosos et difficile vomentes ab inferiori necesse est purgari. et si indiget a superiori sola estatis erit abstinendum et alia tempora sunt cauenda.

8 P **Tysicos vero metuentes ad superiores farmacias**

In ptysicis quidem cauendum est ne superiores adhibeantur potaciones propter defectum nutrimenti specialiter ptysica hii sunt intelligendi aut qui iam sunt aut qui adhuc dispositi sunt sicut in prima epidimie ypocras plurimi autem qui sunt mortui quorum natura apparata erat ad ptisim ptisis a pectoribus sunt sicut quibus angustis plene necesse est angustari ad vias suas.

9 M **Melancolicos vero inferius vehemencius eadem racione contraria opponentes.**

quidem melius est quam humor contra Melancolicus quidem vehemencius glutinosior est quam reliquorum est enim fex aliorum humorum unde solus portat corrupcionem omnium humorum Racione vero consimilata contraria opponatur contrariis enim contraria conveniunt alia igitur colicis alia melancolicis calida aut frigida medicamina conferunt. Oportet igitur quibus co(n)trarium uidetur eo solucione ventris ab inferiori purgentur vehemencius dicit purgari propter gravitatem et fortitudinem co(n)trarium quod potacionem vomitus non obedit ab inferiori propter gravitatem suam Sicut enim co(n)trarium propter levitatem suam est purganda a superiori et tunc vomitu quia ipsa per se plurimum ascendit usque ad os stomachi. ita co(n)trarium propter gravitatem suam ab inferiori. tunc melancolia Intencio vera in utrisque purgandis autem est experiencia grauitas membra Sicut enim co(n)trarium a superiori. ita quod magis ab inferiori purganda erit propter frigiditatem suam minimam Superius oppositum est

ad infirmus sit aut ypo. credit

10 m̃ Medicari in valde
si necesse fuit eadem
die differre enim in
talibus malum est

Cum iam dixit quod cum ypo. furiosum dixit abrosine possunt sumes illud ab aliis ad libidines motus; fortis enim natura: tunc materia motum movet in expellendis spermatis superfluitatibus sicut ait Galenus in libro de spermate quod mulieres sicut et masculi sperma solent emittere Cum igitur in corporibus corpus natura moveat ut materia morbi expellatur et si sic a toto corpore in aliquibus eius membris movetur nobilibus corpus aut motum ypo. vocat furiosum Sapiens purgare corpus ante defectum virtutis et caloris si febrile augmentum humores enim furiose se moventes ad membra nobilia currunt et ea implent acutos morbos sunt intelligendi per acutos quorum exitus in prima ebdomada venit ypo. inquit si necessitas coegerit et cum tanta virtute violentia parata passio venit in septimana circa 4 in .iiij. die sepe tamen aut adiutoria conferre oportet timendum est ne ante terminum pereat

11 x. Quibuscumque torsiones
et circa umbilicum
dolores et lumbos
dolor non solvitur neque a
farmacis neque aliter in
ydropem siccum perficitur

Torsiones aut sunt aut ex minima punctura aut ex ventositate grossa et inflativa in gibbosis intestinis inclusa ut non magis exire valeat Hii torsiones sunt quae si circa umbilicum permanent vel lumbos non dissolute cum farmacia vel cum alio medicamine dissolute intelliguntur mali sunt male quoniam dicuntur quod mala quia si non dissolvitur ydropisis generatur quae ab ypo. sicca appellatur a modernis timpanites vocatur Sicut enim passio ista venter domatur: quasi timpanum resonat venter passus Causa vero sonis istarum passione eadem est quae et in timpano ... timpanum enim passio aeris per porositatem expellit Ideo in ista passione fit qua passione abusive vocat ydropem siccam tumetque ventris plenitudinem non quod aqua sit ventris ... sed potius quandam grossitas aeris: ydropisis enim nascitur et ... frigidioribus ... aut calidioribus impossibile enim est sine calore in grossum aerem mutari illos hu-

12 Quibuscumque vero ventres
lienterici in hyeme sup-
ius medicari malum est

Lienteria est quando illud quod comeditur in eisdem qualitatibus quibus sumptum fuit cito egreditur est autem ex defectu virtutis retentive quae fit et mala stomachi et intestinorum complexione et alia propter vulnera seu pustulas in stomacho vel intestinorum superficie sunt aut morbis stomachi vel aliorum membrorum contentis datur vel est ex flegmate viscoso vel acetoso in stomacho vel intestinis incluso vulnera aut ... sunt talis quos necesse est ... purgari qualiter est ita eos emitti sed hii non in hyeme sunt vero feliciter si sint in intestinis in vesicam: non cum vomitu sunt purgandi; quod multum cum vomitu

sint purgandi: quia in aliis cum vomitu
erit. nisi quia in stomaco solum sunt et
quia flā et solum inferiora petit quod sunt
causa huius morbi melius inferiora
purgatur quam superiora.

13 a **D**ELLEBORUS his qui non fa-
cile sursum purgantur
ante bibitionem prehumec-
tare corpora plurimo nutrimen-
to et requie oportet.

aliquando elleborus enim elleborus dandus
est si facilis sibi sit eductionis
ante temptare oportet cuiusque rei probato
est ad vomitum re et humectatione si
si autem et hoc non sit facilia: non elleborum dei
nisi prius corpus humectemus. quod
duobus modis fit: aut assuefactione vo-
mitus ad quam tamen hic non intenditur. velle
enim est quia ab omnibus scitur: aut exhumi
ectatione corporis et hoc melius quam ad plurimo
nutrimento et requie efficit. De requie
enim palam est. Sicut enim exercitia corpus
desiccat: ita et requies eius humi-
ditatem custodit neque dissolvit. Quibus
enim cibus non humectat absolute sed
ille solus qui caret omni fortitudine
vel acredine ponticitate salsedine et
amaritudine et forte non est vocandus
cibus absolute: sed medicinalis cibus
maxime. Solus ergo cibus sine alicuius
rei additamentis naturaliter humectat
spiritualia membra corporis. Requies vero
accidentaliter. Inde enim dicitur humectare:
quia non desiccat humiditatem cibi corporis.
Aqua vero si bibitur vel in ea quis bal-
neetur membra corporis spiritualia non humect-
tantur quod certificabit si libros meos de
virtutibus ciborum legeris et libros de ptisi-
cana. elleborus duo sunt genera. album quidam
al: altrum in: Album vero leviusque
superiora purgat. Nigrum quia gravius
inferiora et utrique minus desiccant.

14 c **Cum** biberit quis el-
leborum ad commociones.

quidem magis ducere oportet ad sopni-
os vero et immobilitates minus.
Declarat autem navigatio quoniam
motus corpus perturbat.

a **M**onstravit ypo. qualiter sit ne-
cesse et corpora elleborum sumentia
movere. Exinde enim si corpora
in suis qualitatibus manere facit motus
aut movere facit et turbare sicut videtur
in navigantibus. Quibus maxime ag-
entibus: solo motu corpus movetur etiam
to fiat magis acto si potus et motus
pariter advenient. Quandoque in quibus
da libris est non invenitur naviga-
tionem: sed propterea nomen quod est fastidium
et ab agitationibus significatur. ut sit aliquando
significat se declarat autem navigatio
et ab agitatione et fastidium secundum sequentia
motum corporis: quia motus necesse est
movere et turbare ventres. Motione
navis et humores moventur et turbantur
corporis huius autem commotis vel fastidiendi
facultas non datur. elleboro si in ipsa pertur-
batione subito purgandum esse fecit enim
tritur. Si enim diu moraretur paulatim
humores et carne desiccando: spasm-
um inferre et mortem movet ergo corpus
ut in perfecta turbatione quia in magna per-
ficio vertatur elleborum namque motio corp-
ora perturbat quod navigatio declarat
et hoc est quod dixit ypo declarat autem
navigatio

15 c **Cum** volueris ma-
gis ducere elleborum move
corpus. Cum vero statim
facere sopni et noli movere

Sicut enim motu irritatur natura
ita et requie mittigatur. facta
igitur purgatione fiat sopnus et requies.

16 c **Elleborus** periculosus est
sanas carnes habentibus
spasmum enim facit

n Etmo inquit sanb darc
ellm p sumat dcl aut
in ghs in quibus humore
distemperancia nimia sup
fluitate e facta ut forti in frenu ti
fortis occurrat me. Et cum humores
no inveniunt habiles ad expellend
desiccando spasmum facit

1a n On febricitantibus fasti
dium et cordis morsus
et tenebrositates ocu
lorum: et os amaritudinum
sursum farmacia indige
significant : in distemperancia sur
sum elevaverat fasti
dica nausea: quod facit cum acuitas
facit cordis morsum et os a
maritudinem: abstinencia cum e
tibus desiderium ablacio cordis mor
sus i ore stomachi et intellis: qz
antiqui ipsum cor et menbra appellat
convenerunt Tenebrositas e cum
ante oculos motus corporis nubes ut
nimia obscuritas apparet quod
fit exalacionibus et fugibus ioce
stomachi contentis a cerebro cum ad
stomachum magis descendit nervus
unde et os stomachi paciatur
quod vult ut ipsum acetum amara pa
ciatur quod vult accidit ex hiis omnibus
humoribus fugitivis Amaritudo
in ore ipse e ex eo cum Et bene
dixit infirmitatibus apparentibus
indigere superius farmacia i. vomitu
et si dolor est in sinistra parte corporis
maxillam sinistram ut in dextra
parte cum maxilla dextra motus
corporis e minucione sanguinis aut
in dextra aut in sinistra parte.

18 s ub dyafragma do
lores sursum farcia
in dige significant Qui
buscumque vero inferius far

macis inferius indige
significant : significat ostendit
Et nobis : ypo. sub dolores
q supra dyafragma
indige purgacione et cum farma
cia sursum oportet purgare
sub vero dyafragma purgacio infe
rior e necessaria unde et indige dicit
ne cum dolor superior vel inferiori
farmacia superior vel inferior dada
sit: si cum quibus ex indigerent et ideo
que sup dyafragma sunt superiori
diget purgacione: quia lenia et subtilia
sunt i inferiori purgacione indigent
et gravia unde fodit extractiones
inferius i que inferius vadunt. Ket
in sup cogunt vie et hiis inferiori
aperiatur porta deorsum quod fiat far
macia. Qui quo quibus sunt et sub dy
afragmate considerent in utrumque assit
sed quomodo est et sic solet multociens fieri.

19 q ui in farmaciis no
sitiunt cum purgantur: no
quiescant prius quam sitiant
q uidam cum farmaciam accipiunt
sitiunt statim quidam vero in dissolucio
sed aliquantulum morantur Quod
evenit extra stomachum vel ignis pon
cionis vel humore qui magis debet pur
gari extra stomachum: si siccus vel
calidus vel utrumque sit quia aut natura
sunt accipienti aut sunt potaciones tunc
evenit extra potacionis: forsi acuta
et pugitiva sunt Et humoribus pur
gatoriis si eo cum assunt hiis aut
sitiunt vientes potoribus Si contra as
sunt. i. no calitas nisi siccitas: no
sitiunt: si aut nimie purgaciones se
cuntur sequuntur sitis

20 n On febricitantibus extanti
bus si fiat stropus
et genuum gravitas et
lumborum dolor deorsum

farmacia indigere signant
s Sicut antea sursum purgationes
dixit necessitas: ita et hic ondit
perpetuavit cum intelligentibus
illos tamquam videtur hic signatas dixisset
utrasque vo innuit purgationes que
deorsum locis in quibuslibet membris pur-
gari oportet quibus talia insunt incommoda
deorsum fiat farmacia. que enim que sunt
ues sunt et sub diafragmate con
sidere tu videre ad sit sicut et sic
quod illos solent fieri

21 c **Sessiones nigre vel**
quasi sanguis sponte
venientes et cum febre et
sine febre pessime sunt et quan-
tocumque colores plures fue-
rint magis malum. cum
farmaciis vero melius est et
quantocumque colores plures
fuerint: non malum est.

n Nigras egestiones ostendit secundum
antiquos et ex eo in quo non ad
habuit accidentes neque a ieiu-
men: neque si intra decidat. ebulli-
tiones eo in attenuatas sed sunt sicut
sanguis vel grossi vini feces que
e in corpore permaneat neque inde exeat
mutate putrefiunt et ita eo in pa-
riunt Splen enim cum secundum sanguinis at-
trahat feces et decius epar indisiciat
et sic inde mutat sicut in libro de
virtutibus naturalibus diximus quod sibi
superest stomacho remandat et cum
aliis superfluitatibus expellit Sed at
splen potest oportet de his que epar non
mundificat. aut sibi multas epar de
his retineat quantitates aut si propter
defectum habens retinere non valeat ex-
eunt ad egestionem quam nigram dicit
ypo. quasi sanguis addidit quia

quasi sanguinem nigrescentem eas
ostendit. Quidam enim haec egestiones
arbitrati sunt esse nigra et non alia
de causa nigresse nisi quia in intestinis
diu sunt morata male autumant
unum impossibile enim est egestionem non
esse nigram in eo. Nos autem in qua-
dam peripulmonia vidimus multos haec
egestiones emisisse et tamen non plures abiisse
quam evasisse. Si tamen hec et si non appa-
ruerit neque in principio morbi neque in
augmento sin evaserunt infirmi et
aut in salubribus morbis ab initio
vel augmento egestiones apparuerint
et cause acceptibus sunt colorem
rubicundum vel citrinissimum et non aliud
quam egestiones vero in fine morbi ni-
gre vel febribus sanguinis assilantes in
nimiam rarefactionem vel putredinem vide-
tur significare. sic sit in talibus in stomacho
indigestis qui in pessimos humores et
malos solent mutari. Egestiones autem
et nigre si appareat in morbi initio
non bonum signum est magnam epatis
passionem portendunt. Si sic post statum
aliquod bonum sit signum quia naturam irritat
cum morbis pugnare et eos posse a
corpore expellere quod tamen ypo. non de-
terminavit. Sed alibi videtur dixit omnia
que prefata in crisi non apparent statim
ex re significata. Amplius sic intulit
egestionibus quibuscumque incipientibus
si fuerit nigrum sursum aut deorsum erit
mortale forsan cum dixit sponte que
dedit intelligere hic sponte videtur
longum tempus significare. qualiter egestio tales
in toto tempore morbi vel plurimo sunt
Si enim de uno solo tempore morbi in-
tellexit apparentes vel solum etiam
venientes debuit dixisse: sed quia
sponte addidit multum tempus puto
significare voluit Aliud accepta potatione
egestiones exeunt nigre sed non est illa
indubile nigras exire sed tamen ergo
diversi coloris bone sunt egestiones

Veruntamen spontanee mala materiam et multam et pessimam et diversam volunt monstrare

22 Egritudinibus quibuscumque incipientibus si fel nigrum sursum aut deorsum exierit: mortale est.

In amphorismo ante proximo monstravit qualiter colera nigra que est vitiata colera nigra differat ab illa que est nigra dixit et de causis unde fieret dixit secundum quod oportuit et qualiter in initio morbi malum significant in fine vero non malum modo vero in hoc amphorismo reddit volo ad id aliquantulum causam necessitatis sufficientem expositionis Dum in quantum morbus est in initio nulla quam faciat secundum cursum nature est purgatio sed potius est accidentalis quod qualitates in corpore sunt nam in morantes impossibile est enim cum nulla materie generetur a morbo necessario adhuc materie aliquid digeratur utrumque superfluum sursum multum operatur in bona enim est et laudabilis necesse est precedere coctionem et postquam divide et purgata expelle sicut ypocras in prima capitulo particula Coctio inquit ostendit bonitatem vel velocitatem crisis et fiducia sanitatis cruditates autem indigestibiles necesse est malum exitum sive protendat seu non crisis seu doloris vel morbi longitudinis vel mortis vel morbi recidivationis hic ypocras intendit Si autem post coctionem morbi natura quosdam humores malos expellit intelligimus super mundificationem corporis colere nigre et colera nigra et alii humores mali post coctionis signum apparentes: significant bonas et laudabiles purgationes Si vero colera et colera nigra vel quilibet humores mali ante coctionem apparuerint: sunt pessima signa cum in initio morbi coctio apparere non debuit necessario possit invenire vel ab origine sumi

23 Quibuscumque ex egritudinibus acutis aut multi temporis aut ab ortibus aut aliter extenuatis si fel nigrum aut quasi sanguis niger exierit: sequenti die moriuntur.

Intendit in hoc amphorismo quod si colera predicta vel egestio quasi sanguinolenta appareat et in firmiore corpora sunt valde attenuata: necesse est alia die tercia mori quoniam natura cum deficit iam in quantum non valens digerere dividere seu purgare humores malos magis vero sit necesse ut alii humores prevaleant et ex visceribus effluunt cum non sit natura talis que eis resistere posset quod cum ita sit non consequenter sic in aliis morbis sic et in hoc morbo mortem morari demonstratur at hic quod in amphorismo precedenti intellexit colere nigre inquit egestiones quasi sanguis et colera nigra sanguis debet intelligi dixit et modis differentiis inter egestionem colere nigre et colere nigre egestionem sicut sanguis niger est a sanguine vero differunt: quia hic est coagulata est sanguis vero non est coagulatus Item colera nigra differt egestio atre colere nigre cum egestio sit coagulata colera vero nigra est que nigra est et lucida sicut actu pigmenta et terre iniecta ebullit sicut aceto egestio vel cum colore habeat signum etc.

24 Dissinteria si a felle nigro incohaverit: mortale est

Plurima differentia est ex colericis in humore colerico acuta excoriet suo modo acumine intestina quibus ingeruntur ulcera multa hic habent causa dum egrediuntur Et si sit ex colera nigra impossibile est succedat sanitas cum huius morbus ad ulcerosum cancerem non differat: quia si cancer nascitur in exterioribus dure vel non sanetur et hic talis sit locus ubi medicina possit superponi quanto magis in intestinis ubi nulla medicina potest adaptari Eo quod tamen etiam sub quadam ypotesi quod medicina possit apponi cum hic egestio occupat loca infecta

nulla ibi potest remanere medicina

27 **[S]anguis quando sursum qualiscumque fuerit pessimum malum est deorsum vero bonum si niger exierit**

Namque pessimo alio iam ostendit de egestione nigra hic vero declarat ubi sanguis qualiscumque exeat seu de ore seu de posteriore parte ubi ergo dicit sursum de ore solum et non de naribus debet intelligi ac si dicat Sanguis de ore exiens et non de naribus malum est qualiscumque exeat sive spumosus niger vel subrubeus purpureus subtilis aquosus vel spissus de posteriori lauda bile Si tamen multus sit qui fluxus non est laudabilis Debet ac ut paulatim egrediatur ut etiam morando impetum inducat Si autem sanguis ad aliquod intestinum defluat debet ut arbitrentur esse malum sed primus melior est quam qui est et fluxus intelligitur ac ex verbis suis exire ab inferioribus bonum signum esse et hoc non dicit si ab usione ut pro pendamus nigre exeuntes bonum signum esse dicit et laudabile de ore exiens illaudabile est qualitercumque exeat Sed hic nobis potest obici quod superioribus quando dicit ut ego iam bona sit et autem nigra malum dixit Sed ad dicatur ergo ipsum est quod in corpus sanguinem nigrum dixit exeuntem de operatione omnis venarum quod dicit esse maxime putrame tum et est vero incidentibus enim maximam optime curantur si sanguis effluat ab inferioribus suspectis vero ad hunc morbum huius sanguis prevenire non permittit Sic ypocras intelligit sanguinem sursum exeuntem qualemcumque esse malum deorsum vero sit pemorroydas bonus est niger et si natura illius corporis multam quantitatem inde habuit et si non debet permitti naturam etiam ad hoc assuefa ctam utrumque modo sit molestum si plusquam oporteat vel nichil exeat 27

26 **[Nigre] egestiones si a dissinteria iam detento ut intestinorum carnes egerantur mortale est**

Dissinteria est exulceratio intestinorum que ulcerati sunt ergo ad hunc immo ciborum sunt ab egestionibus que pinguedo exit Sed si moretur et non repugnatur et ab egestionibus que pustule de superficie intestinorum excoriate effluunt et quasi cortices pellis exteriores esse videntur Item si ad hunc dissinteria plus moretur post superficie intestinum egreditur quo in tempore est vulnerato non in initio vel in augmento esse dicenda sunt si potius iam facta et completa fore dicit quod indissinteria de intestinis exeant que quasi carnes frustra dici valeant secundum ypocras mortale est vulnera enim in huiusmodi locis huius quantitatis impossibile est carnire sanare vel ea loca

29 **[Q]uibuscumque in febri || solidare bus sanguis fluit multitudo undecumque in re fectionibus ventres his humectantur**

Alor naturalis enim ex sanguis fluxus defecit non solum quod debet calidum digere neque in sanguinem convertatur quod cum sit necesse est ex toto corpore diminui neque corpus ipsum magis nutriri hoc hoc sit causa humectandi ventris ad plusquam oportuerit quousque ad suam naturam redierit.

28 **[Q]uibuscumque fellee egestiones fiunt surditate superveniente quiescunt et quibuscumque surditas fit fellecis egestionibus supervenientibus quiescit** 28

In hoc loco ypocras surditatem illa

que stabilis est et indissolubilis non
intelligat sed potius illa que in febre vel
in aliis morbis superveniunt ad colera capud
ascendit colera enim cum ad ductus audi
tus impellit facit surditatem quod in expo
ne nostra non contingit: surditatem illam
tollit: et cetera

29 q **Quibuscumque in febribus
sextanis exeuntibus
rigores fiunt difficile.**

q In febribus et maxime acutis ri
gores supervenientes consuevit al
leviationem sequi. Sed si rigores
in die critica fuerint et signa decoctionis
apparuerint crisis illa bona erit. Quod si non
in die critica neque signa decoctionis
appareant: crisis illa neque bona erit neque
completa teste ypocrate in prima epidimie particula
Quae inquit humores quibus crisis minime
est laudabiles sunt digesti. Non autem
neque diximus in superioribus signum coctionis
esse fundamentalem sanitatis et crisis velo
citatem ostendit. Sed crisim non omni die
venire dixit ypocrates in pronosticis. Idem
etiam in hoc amplius et in prima epidimie
particula que dicta sunt coadunamus
omnia et expossimus quando oporte
bat dies critice attinentia in hora
crises. Coctionum vero [illegible] in libro
crises sunt dicta minimus unam ex
discreta crisim vi. dies qua ypocrates te
tigit in febre sextanis si rigores fuerint
discreti difficilem intelligit ypocrates
mala crisim aut incredibilem aut
suspecta et ad infirmitatem redu
cendam seu morbi diuturnitatem
quia crisis in die venit cum pessimis
accidentibus: et hec omnia in libris pro
nosticis sunt dicta et experimentis fir
mata: Hec autem si omnia repeta timeo
ne forte opus prolongetur necessitate non
expertante et in aliis satis explanavi
mus libenter et cetera

30 q **Quibuscumque exacerbatio
nes fiunt vel paroxismi.**

**si in qua hora febris di
miserit in crastinum eadem
hora accipiat difficilia.**

S Si morbi initio acute febris
invadit in hora tertia diei et
postea cessans in qua hora diei
alia vero die eadem hora qua ipse
invadit in hora tertia diei: et in quocumque
diei tempore dimisit eam tertia et quarta die
accipit ut nunquam mittet sine accipe
sed tamen dimiserit incessare morbus neque
ipse prolongatur magis eo cum inceperit
dimiserit: quod ypocrates in hiis verbis suis
intelligit. Alii dicunt eum ostendisse quod
si febris prima diei hora tertia incepit
et xii. dimiserit in crastinum vero xiii
hora incepit et sic ex ordine ut si
nus precedentibus initium sit sequentis diei
difficultati sed dicentes: nulla vice
submittitur neque firmate sunt ex
perimentis contendit autem ypocrates difficilia
quia morbus durus et diuturnus sit ac
si diceret si tempus accessionis certe
sunt quottidiane seu tertiane vel quarta
ne. difficultatur febris expansus vel
nullus moratur horis hec autem dice
tes experimentis applicate sunt: ea est
si accessio febris instabilis non inter
polanda temporis inicium custodit sed si fu
erit stabilis tempus unum in interpolationis
suo dimittit tunc ergo eius dissolu
tionem cum instabili denecessitate est
facilius. Si autem in febre firma fuerit
et una in interpolationem custodierit nece
ssaria est medicina que moveat fortis
et spacium temporis et in febre hoc ypocrates dif
ficultati intendit et cetera

31 e **A laboriosis in febribus
in articulis et iuxta ma
xillas maxime apostemata
fiunt et cetera**

d Et labore dixit quia eius
causa est nimius motus et ex
labor dicitur ... et absolutus
Est aut labor alius qui non est ex
multo motu et forti et hic non dicitur
absolutus sed potius diffinitus i labor
spontaneus laborem ex nimio motu
nimius calor i consistentie membrorum
sequitur necessario mirandum est si i quibus lo
cis apostemata fiunt magis ex certe fierent
quia cum cathenationes plures oportet
calefiat necesse est apostemata collectiones
unde fiant labor vero spontaneus
humores ad concathenationes trahit sicut
et in omni morbo solet fieri cuius tamen
ex una re succedit ex apostematis in concathe
nationis in humoribus apostemate recipiende
in quibusdam in quibusdam membris appo
stemata rara solent fieri In morbis
aut ex labore apostemata fiunt plurime
et magis in spontaneo labore si la
bor ille ex nimius hic fit hoc aut dum
positus dicitur est intelligi laboriosis quo
quomodo in se apostemata in articulis et in
maxillis necesse est nascatur quarum
causa est febres alios humores mul
tos ad capud mittentes quos deinde
caro mollis recipit que est circa ma
xillas Si aut hic in ascellas descen
derint vel in inguina caro mollis
que est ibi eos recipit Unde appo
stemata necesse est fieri

32 In hiis qui resurgen
tibus ex morbis ali
quid doluerint ibi
apostemata fiunt : nimium motum fiunt
et ex eadem labor
S Fatigatio sit dolorem predixit
sicut ante dixi eum intendisse
in hoc quod dixit doluit necesse
est nimium motum intelligi et inde
dolorem pati Ego aut vidi homines
a morbis resurgentes cum in corporibus
sunt humores nondum mundificatis
vel mollificatis i digestis qui fecerat
materia morbi Et adhuc remanente
in eis aliqua quantitate cum

cum quedam in quibus membra fatigaret
movendo ut inde doleret apostemata
ibi nata sunt humore ea ibi labor
sunt Dolor vero signum est laboris
quia ubi nimius motus sit crescente et
faciente calor augmentatur quia hu
mores ad illa membra descendunt
et sunt signa apostematis in capite
calor enim et defectio in motu in
sunt ea collectionis apostematis hic
aut intendit de labore morbos
faciente potest aut hic intelligi quod
dixit doluerint ut adiutorium ne
sit sed hoc melius sue intentioni co
petit Eum aut febres ex labore
noceant debuit itaque sub scriptu
sed aliquis fatigaverit membra Verba
eius prioris amphorismi priorem sensum
dant intelligere ubi dixit labori
osis in febribus et cetera hic vero am
phorismus quia non interpretatur laborem
illud dat intelligere que ex egritudine
resurgentes patiuntur Verba vero
sequentis amphorismi et ad hunc ex
ponendi laborem ante egritudinem precedunt

33 S Si vero prius aliquid
doluit ante egritudinem
illic confirmatur egritudo
S Nam nam partes sunt etiam in
initio distemperantie et in pa
tiuntur conturbationes i qua aut
egritudine dolor precedens futura in
ceperit egritudine illic conferunt
egritudo quia est ad ipsum locum
superflua cum ea fuerit fermentatur
hoc quibus locis magis doluit
et ibi materia impendat cura
Nulla differentia esse videtur sive ipse
amphorismus superioribus iungatur et ipsi
omnes tres fiant unus sive
singuli adinvicem separentur et ipsi
omnes tres fiant quia mostravimus
quod tres sunt unus Si in infirmus
in sua infirmitate laborem
senserit oportet apostemari in articulis
et maxime in maxillis

Si autem egrotus existens aliquod membrum fatigabat ante infirmitatem in eodem membro apparandum est quia humores ad membra fatigata sepe currere solent. Et autem omnia in unum ypo. intelligenda in morbis suspectis ad apostemata faciendum ut in illis que de purgationibus veniat. Ego autem monstravi quo utrique morbi sunt intelligendi. quos si quis aliter vocare voluerit, ei libri cirse (?) de sunt legendi.

38 S A febre acuta tumore non existente in faucibus suffocato repente supervenit mortale est.

Nota quod ac acuta dixit absolute sit pro intelligi ac si diceret continuum habet se et non tumet ut pro se singula potiam (?) unamquamque determinavit. sit in respectu facere convenit. unde in multis locis acuta dixit febrem habuit. febris eam accepit vel febricitavit. non absolute quamlibet posuit sed hic determinate intelligit forte pro hic et etiam ut sine febris fortitudine suffocatione veniente repente fit mortale. Sed si minima sit tantum secundum fit quod infirmus non evadet et mors fit magis etiam in tali enim sic, sicut narravi in libris de spiritus corrumpere ...... aeris ...... est necesse suffocatum ac pare pro tunc suffocatione ..... morbus etiam significatur ...... in aciis (?) .... quasdam .... in ..... spiritus ..... que pervenit ex instrumentis angustis spiritualibus ...... ablatione spiritus vero suffocationibus differunt aut spiritus sine ..... vel ex defectione virtutis pereunt moventis aut ex minima fortitudine in

in initio in corde virtute dominante suffocatio ..... et angustia viarum spiritus sine dubio est aut ex plenitudine spatii quod est inter pectus et pulmonem medium ac in spatiositate ipsius pulmonis aut ex apostemate in ipso pulmone vel in canalibus spiritus vel in capite canalium quod guttur vocatur. Aliud etiam est apostema in spatio ante guttur id est in faucibus. Quos ypo. nominat cibus et potus per fauces transglutiuntur. Sic fauces intelligit ubi guttur et meri ..... ob .... ypo. quorum habet eundem locum fauces vocavit. cum dixit tumore non existente in faucibus: quo illo monstravit quod in tempore bene apparente ob locum ille possit videri certissime. Deglutire vero talis non fit. Sunt ergo dicta ypo. talia intelligenda acuta suffocatione subito veniente sine tumore in faucibus: mortale est. Autem qui apostema et tumorem dicunt idem esse intelligitur ac apostema et amplicat ..... dolore: quod a modernis flegmon appellatur: quo nomine calor et extensio significatur vel sine dolore et durum et sclirosis appellatur vel sine dolore et non durum et tumor seu mollities nuncupatur. Moderni autem omnes antiquitatis proponentes; omnes superfluitates in subtalibus membris collectas vocant tumores. Si autem fauces videris non apostematas et suffocatio perveniat subito passio est in ipso gutture intelligenda. que suffocatio sicut dixi aliunde venit subitam. Igitur hic de gutture venire dixit apostema enim in pulmone non subito suffocat sed ab initio paulatim augmentatur usque ad statum tandem suffocatio credit. .... etiam fiunt ulnera pulmonis. .... quorum fit cum spatium inter pectus et pulmonem sanie est repletum que sanies ex apostemate rupto est. unde .... tarde vel apostema in pulmonis canalibus

fiat duriciae spiritus si non suffocatur propter foramins longitudinem et sui corporis subtilitatem Non enim implebitur apostemate canalis plenus. Ergo necesse est ex solo gutturis suffocacionem subitam venire ubi materia prius fit angustie. que lacertis spiritualibus et pelliculis propter tracheam [?] dantibus apostemate superveniente opilantur: Hoc autem apostema quod medici vocant squinanciam alii esquinanciam [?] quidam alii synanchen. Synanchen enim si apostema sit in lacertis gutturis exterioribus necesse ergo gutturis sit dolor. propter quod significant ait in prognosticis: fauces inquit dolentes et non tumentes cum angustia et molestia cito suffocant et occidunt. Sed hii ille amplius quod non nominat dolor arbitrantur enim sine suo dicto nos posse intelligere aut intelligunt esse posse hanc suffocationem sine dolore possibile est enim ut quantitas minima flegmatis ad pelliculas interiores inferioris gutturis veniat et apostema sine dolore posse creare quantum [?] fiat aut calore gutturis apparentium motum auferat unde vere [?] suffocationes cogitur facere.

37 Si a febre contento collum subito vertatur ut vix deglutire possit tumore non existente in collo mortale est:

Dum tumorem nominaret apostema ipso non dixit loca quibus non appareat sicut superius dictis in faucibus fecerat Dico ergo vel in faucibus esse intelligendum vel nunquam in toto collo apparere neque quibus interioribus vel exterioribus possit. Unde quodcumque fiat necessarium in summis [?] deglutire valeat: necesse est mortale sit vel de apostemate in lacertis meum vel in spondilibus sive hoc enim in loco multa membra nobilia sunt adunata. si nervi pelliculae spondilium ligamenta nervi quod ad apostema nervos et ligamenta in membra ubi compressio [?] est attrahat necesse est spondiles moveantur ante aut ad partem unam Si enim extendantur nervi et ligamenta de parte alterutra movent spondiles in partem eandem Si de ambabus partibus movebuntur intus quod melius explanabo cum liber ipse de membrorum dislocatione explanare [?] in quo dixit tortura spondilium ex motu suo in anteriora est ex apostematibus item in eodem gibbus retrorsum distensionibus est spondilium anterioribus In secunda particula epidimie [?] quartam partem [?] vocant squinanciam Passio inquit squinancie fit ex spondilibus colli intus se moventibus unde et locus concavus apparet extra cum dolet si tangatur quibusdam et ibi quandam torturam spondilium interiorem intendit In hoc amplius dedit omnem torturam intelligi dicens Si collum contrahatur [?] et cum vero omnes compressiones [?] spondilium que generatur est sunt signata Huius torture in epidimia dolore de collo apostemate sed forte hic intendit tortura de minima siccitate et sola et inde mortale dixit Contrarium enim de apostemate non necesse est mortale esse sit illa que est de suffocatione propter molestie in suffocatione et instrangulatione non sunt que nisi cum forti tortura et ita non transglutire ex minima siccitate est magis cum fortitudine febrium ac si dicat a febre contento et cum minima siccitas veniens Quanto morbus ex febre est quae in hac passione signum et causa

sunt mortis signum quod minatur tor-
tura esse et crudelitate causa est quod
mortificat sicut et cetera
36 S Sudores febricitanti
si ceperint tertiam
et quintam et septimam
et quartodecimo die et xi et
xiiii et xvii et xx et xxi
et xx quarto et xxvii et
xxx et xxxi primo et
xxxiiii et xxxvii et xl
hii enim sudores egritudinem
indicant. Qui vero non
ita sunt dolorem signant
et longitudinem egritudinis
et reversionem.
Cum solum sudores sed et ceteros
multe urinarum quantitates ap-
cata per auriculas et in auri-
culis laudabiles sunt si diebus
creticis appareant si ita dixisset
sufficeret sed non intendit hic omnia
signa crisis ostendere nisi solummodo
sudores et dies creticos ante re-
dies evenire morbi enim eos tamen
consentientes non crisim eum sudoribus sunt
facientes neque cum egritudinibus si porro
cum dissolutionibus paulatim fluentibus
vel cum apostematibus Si primo ita
autem reputant quod non omnes dicere
unus diebus creticis est attribuendus
Unde est mirandum de istis qui nullam
nullatenus esse dicunt diram in diebus
quando ad crisim et bonum esset osten-
dendum eis si acquiescerent experimen-
tis et investigarent causas spe-
ciarum ipsis sicut nos fecimus in
libro metatriscos ubi ostendimus

in auribus particularibus prioribus quoque
exponet mediante de hiis rebus et
in tertia particula: circa causas multe
enim sunt dubitationes horum dierum in
multis libris in quibus non reperiuntur
posuit sunt voluerit si ergo secundum ypo-
cratem sit nusquam invenitur in ca-
et in hoc libro et in pronosticis que
enim odio adiunavimus in ysmat-
ceos posui libris. Quidam autem libri
incipit ypo at initio quod inveniat
quartum in acutis morbis post sub-
inferit quintum. quod ad crisis non veniat
in quinto: necesse appareat in quinto. Ergo
quantum possum totum quod ita in omnibus
libris invenimus: nec in aliquibus
libris quartum invenimus. Et scio tamen
quod quartus numerus est in actiate de
hiis licet ypo. hic permiserit vel
forsan qui primus hunc librum scripserit
quod si ypo. retinent: Sicut de ea
tamen fecit quod omnes peracutis morbus
cum crisis sudore ponditur vel pretenditur
in tertia vel v. plusquam in quarta est
factum. In quarto enim raro quod
primum investigatorem invenimus
Est autem causa huius quod ypo. pretermiserit
quintum in principio interpolacio-
nis peracuti morbi. Exaltationes
et consistentie debent quidem alte-
rari vero in metro. Secundum est enim in dubio
quod morbus est pacatior. Item quare
solutiones in imparibus diebus sunt
crisim faciunt velocitatem imparibus
tardiorem. Unde si non est nectio neque
interpolationes in primo impari fortiores
sunt et morbus constat per longitudinem
mutabitur interpolationum magnitudo
in parem unum. Sed ego intendo de quinto
In fine autem huius dimisit quidam
xxx quidam vero xxxiiii asscripserunt
Ergo tamen utrumque creticum dierum credo
sed xxx nunc est longior. Item permisit
quod quintum dicere creticorum indicantibus

morbis esse intendit. Dicit enim
oracium in veni precedente xl q
fit cum sudore venit raro sicut
xxx° ix et xxxiiii° et xxx viii°.

37 Sudores frigidi cum
acuta quidem febri mo
rtem significant. Cum
molliori vero febre longitu
dinem egritudinis significant.

Quod hic dicit: Hic esse in ex
perimentis comperitur. Sed tamen causa
investigari: quia enim impossibile
esse videtur corpore calidissima febre
existente et tamen in sudore frigescere. Sed hic
intelligendum est non ibidem esse calidam
febrem unde et frigidus sudor emergit
quia si esset, necesse sudor calefieret.
Sed cum sudor partes exeat que est
possibile ut sit frigida pot et sudor fri
gidus in vitioribus calefactivis. Nos autem
alibi meminimus febrem non esse ex
humorum putredinibus quia humores alii
in toto corpore putrescunt, alii in
quolibet suo vase. Si autem utrumque contingit
ut putredo sit in vasis et calor
naturalis membra sub alia regens vel
iam extinctus sit vel viam extinctioni
tenet: necesse est ut quod purgans
inde egreditur frigidum exeat: nec
mirandum est ut calor febrilis in suo
acumine permaneat et sudor frigescat
unde et mortem significat quia in
dicit esse nimiam et frigiditatem corporis
quantitatem: quia neque calor febrilis
neque naturalis calefacere potuit. Cum
febre vero molliori possibile est infir
mum sanari. Cum vero materiam aliam
frigidam et humidam longo tempore digesserit
aut sine febre. Ergo acuta et significatio
est mortis et causa. Causa quia
corpus dissolvit, signum: quia
humiditatem corporis denotat frigidissimam

esse ostendit quia neque calor febrilis
neque calor naturalis calefacere potuit febre
vero non acuta sed potius molli et
quieta dat natura spacia quibus in
illam digerat neque corpus dissolvit
sicut acuta non ergo mortem significat.

38 Et ubi in corpore sudor
ibi narrat egritudinem.

Hic porro innuit ut si potissimum
corpus non morbi assignatur necesse sit
etiam totum corpus sudore purgetur. Su
dor enim nichil aliud est quam pur
gacio nature ex nimiis superfluitati
bus ad bona corporis conservationem probatur aut
humiditas quam morbus cogere a
corpore dissolvitur: quod quando fiat extra
loca est ubi regnat infirmitas.

39 Et ubi in corpore calidum
aut frigidum illic est
egritudo. In membro corporis sunt
vocamen: calor vel frigidor ne-
cesse est ut morbus
ibidem sit. Significat enim me-
brum consistere temperamentum viciet mor-

40 Et ubi in toto ibidem est
corpore mutaciones vel
si corpus infrigidatur
aut statim calescit aut ca-
lor alter et altero fit longi
tudine egritudinis significat.

Morbus humorum multarum et diver-
sarum materiarum longior est
quam ex una et simplici. Natura
enim in primo tempore non potest digerere
alteri namque humores equaliter disperg-
ant: facere solent talia signa: flegma
quidem et coleram nigram infrigidant,
sanguis vero et coleram rubeam calefaciunt
faciunt. Denique et unusquisque
humor secundum se facit calorem. Longa
ergo egritudo fit quando alter alteri
non cedit

X1 (Pl)urimus sudor ex som
no sine aliqua causa
manifesta fluens signi
nat quod corpus plurimo
cibo utitur Si vero cibum
non accipienti hoc fiat signi
ficat quod evacuatione indiget
(Q)uidam medicorum asserunt quod
dampnosum Sudor multus in som
no sine manifesta causa et alii
sine aliqua causa quod si non fieret non
intelligitur Sudor namque multus
in sompnis accidit quando ciborum aliquo
quorum in oportunitate fit refectio
est cibo cum hic accidit qualis et
quanta dicta sunt sua Si enim cali
bus fuerit facile soluntur Si vero
ex humoribus evacuantur Multus namque
labor et multa fatigacio sudorem
fiat ergo qui in hoc cibum vel ex
cibis digerendis laboret natura fit
sudor necessarius Invenimus enim ipso
in multis libris sine hoc tenore
permisisse arbitrate nobis bene pos
se intelligere bene enim corpus accipiunt
que apparet non ex exteriora sed
potius interiora multum enim sudo
rem dixit quia si multus non fit ex
defectione virtutis vel ex raritate
corporis multum enim sudor duobus
est modis aut ex multo cibo in
morbum accepto quia causa est huius materie
aut ex cibi in morbo assumpti mul
titudine quam si fuerit ante morbum
bene purgetur post vero abstinencia co(r)rigatur
X2 (S)udor multus ca
lidus vel frigidus semper
fluens frigidus maiorem
calidus minorem egritudi
nem signat
(S)udor dicit continue debet esse autem
si sudore toto corpore morbi
sine certum apparente hic dixit
modo tamen sudor inquit frigidus ma
iorem egritudinem calidus minorem signat
causa aut ambo multos significant sufficit
ent frigidus frigidos calidus calid
os Unde et hic minorem designat
infirmitatem et frigidus vero maiorem
designat egritudinem quia multam materiam
ad parvo calore ostendit Si vero
calidus sudor multum calorem cum
prava materia etiam minorem ostendit
X3 (F)ebres continueque // egritudinem
non desinant in diebus tertian
is tertia die fortiores
sunt et periculose quocumque
vero sic desierint significant
quod non sunt periculose
(I)pse hic intendit febres non desi
nentes quarum in modificatione
corporum non sunt interpolantes
febres enim non desinentes neque naturam
quiescere neque egrum cibum sumere per
mittit propterea in tertianis in terciis di
ebus in quibus ad unum debeat fortior
fiat et crescat quibus dubitat peri
culum fit Continue vero non crescunt sed
in diminucione se paulatim minuunt peri
culose non sunt Et dicens si quis inve
stiget sic se hic invenietur febres
hic deficientes et easque in tertia die in
polomes quasi sunt interpolate
non sunt molleste quia nulla est fere non
mollesta nisi illa que corpus indisponat
et si non interpolatio sua fuerit brevis
sicut in vera tertiana est videri i
ut accessio sit minor xii horarum
solum non est molesta sed hic longi
ora quam in vera tertiana Unde etiam
dixit febres hic indispositiones corporum

43

in actione sua no sut moleste
Non eni sut ex astatibus i vi sce
ribus nequ ex pessimus humorum pu
tredinibus febres aut quibus non
mundificant corpora dixe.

xx Quibuscumque febres
longe sunt his
pustule i articulis et dolo
res fiunt. proveniunt ut alia quibus
et no sunt. Causa vero horum
quia diuturnitates
morborum aut ex materie mul
titudine generantis fe. sr
aut ex grossitudine aut fortitudine
aut ex feritate sua que eo ingerent
necesse est ut exigant multum tempus
digerendi Unde et cause sunt aptitud
et humore i articulos descendenti
et ex humoribus dolores fiunt

xxi Quibuscumque ex febri
bus resurgentibus
aut pustule aut
i articulis dolores fiunt
his amplioribus utuntur cibis
Id loquitur de egris qui cum
accipiant cibos plus quam oportet
necesse quod nascantur morbi ex
nimia plenitudine sua maxime
si virtus eorum defectu sit

xxii Si rigor incidit fe
no deficiente iam de
bili existente corpore mortale.
Incidit incidit ac si iam
sit invadit enim quod quasi
semel evenit. vere signum
Si aut iam dicit incidunt rigores
multos evenire sufficiunt Sed si sel
eveniet Non est illud signum mortis
sed bone esse quia que passio sit

et defectione virtutis (Tremor enim
in debilibus factus et motus et est
virtute defecisse signat et calor quod
aliquando est signum mortis et aliquando signat
quod cum si molesta sit bonum fu
turum ostendit Si aut rigores
multi evenient et fe. no defece
rint sic virtus eorum sit fortis no
in laudabile erit / si debilis mor
tale Si enim rigor purgatoem
sequitur et fe. no dissolvitur necesse
e corpus dissolvi duabus de causis
aut ex defectu virtute tremoris motio
nis rigores no patiente aut
ex purgatione virtutis defectionem
augmentante Et si rigor sine pur
gatione fuit. no quod laudabile
erit duabus de causis quod enim acuius
est causa defectionis virtutis seu
defectus vel signi. quod calor vel
defectus quia rigore purgatio
s. sudor vel vomitus provenit
sequitur quod cum absit debilitate virtutis

xxiii Excreationes // signat
in febribus no de
ficientibus livide
et sanguinee et fellee
et fetide omnes male sunt
egeste vero bene. bone et
secundum secessum et per vias
Si vero no ad utilem
egerat per sec loca ma
xime quod amplius // Uti est
dicit esse ita debet esse
masse omnes purgationes
que ex mala sunt materia ex ea
purgationes sunt in futuro
laudabiles Sed no ypo. taliter
dixit crediderunt igitur quod ita sunt
generaliter purgationis Primum est

p

ni et (con)stratione et ore altu(m) cu(m)
egestione: tunc est certissima. Postq(uam) in
vestigant (con)ferens purgationis ad
(con)stratione dicendu(m): l(ice)t unde sanguine
fellee et fetide que cu(m) cura sint (con)st
rictione attenuata et si cu(m) male
mala materia p(ro)g(re)dientia (con)sumptione(m) generatos
malos moveant corpore (con)g(re)gato
ex purgatio aliu(m) est. Si purgatio
(con)tingens et p(er)fecto (com)plete q(uod) no(n)
moveat morbu(m) illu(m) cu(m) causa
exeunt alia expurgo illa: sicut
sanies rupti apostematis que sequit(ur)
indificatio laudabilis membri in
firmi. Signa v(er)o bona (ess)e quod
egredit(ur) inopinantia materie est
maturitas et corporis tollerantia et (con)
sequens infirmi levitas et morbi
na(tur)a tempus q(uo)q(ue) et etas regio et in fir
mi na(tur)a (con)veniens aut s(ecundu)m ampliss(im)e i
libris inveniu(n)t(ur) duobus modis (con)
talit ut ex p(re)positis (con)stat. Si v(er)o no(n) a(l)i
quid utile egerat p(ro)locus hos
malu(m) aliq(uis) libri caret no(n). Si v(er)o
aliquid utile egerat p(ro)locus hos -

68) Et no(n) desitien(tibus) (con)malu
tibus fe(bribus) si q(ue) quidem
extra fria fiunt que
v(er)o intus ardeant et siti
(con)ceant mortale est

Poterit investigare si hoc
acciu(m) possit esse i(n) fe(bribus) non
desitientibus: neq(ue) enim ego
vidi neq(ue) cognovi nisi i(n) fe(bribus) p(ro)
acutis et (con)tinuis si p(er)iculose et
pessime sint sicut in fe(bribus) furiosis
et aliis no(n). neq(ue) i(n) acutis salubri
bus neq(ue) i(n) t(er)tiis que sunt calidiores
aliis. Quod v(er)o subiunxit tu dicit
no(n) desitientibus i(n)tellexit diurnas int(er)
pollatas et lipparios et lesiurias in
tellegit (con)ficit aut dicit i(n) sponda
libus no(n) solu(m) intendisse nunq(uam)

spondilos nisi in dorso (ess)e et ita sit
si interiora ardeant mortale i(n) quibus
d(am) fe(bribus) solu(m) i(n) no(n) desitientibus evenit
Causa aut(em) hor(um) accidentiu(m) apostema
est calidissimu(m) et flegmone(m) g(e)n(er)e
vel herisipilare que sunt ca(usa) fac(ien)s
tr(an)seundi ad membra ubi apostema fit
unde et incendunt(ur) interiora et cutis
circa exteriora frigescant sicut videt(ur)
i(n) initio rigoris i(n) febribus

69) Et no(n) desitiente v(er)o fe
bri si labiu(m) aut oculus
aut supercilium aut na
sus distorqueat(ur) aut non
videat aut no(n) audiat
iam debili existente corpore
quecumq(ue) hor(um) fiat iam p(ro)pe
mors est

Tortura fit i(n) membris cu(m) extend
unt(ur) lacerti morti ipsi (con)tentes
se ad radices sue originis. Spa
smus (e)n(im) et tractatione pacaunt(ur) nimi
aut et ca(usa) apostematis ca(usa) aut extrema
siccitate sive siccitate q(uod) si in initio
siccitate eveniu(n)t molesta sunt magis et no(n)
desitiente fe(bre) et i(n) fine debilitatis.
quecumq(ue) e(n)i(m) hor(um) apparent: mortis
ostendunt vicinitate(m) magis si no(n)
videat aut no(n) audiat q(uonia)m (cor)p(or)is enim
sensualis v(irtu)s est defecta.

70) Si in fe(bre) no(n) desitiente
dispnia supvenit et
desipientia mortale est

Secundo haec accidentia utraq(ue) sunt
de causa una. l(icet) ex febri passione
unde fit spu(m)s de i(n) pulmonis
magnus et verac(is). Aliu(d) aut(em) ex ra
dispnia ex passione est i(n) quibusda(m)

inspirati spiritualibus (?) conta: quia cum asthma
[illegible] cessare sit pectoralis molesti-
monie seu spacio pectoris et pulmonis
mutatur spiritus quod omnia molesta sunt et
periculosa maxime cum se quae hyemis
[illegible] evenit [illegible] aut dixit in fe-
bribus desiccare; superiori morte assalat sine

71 In febribus apostema non
solutum ad primas crises
ob longitudinem egritudinis signat
Quod in hoc amphorismo dicit palam
esse videtur neque esse sunt dicen-
tur sub dubio Enim ita est
ut si apostema a prima crisi non desiccat
longiorem morbum prendit prima
crisis vocat in cum sit crisis ideo
morbum longiorem designat quia minima
morbi nimium et designat quod propter
multitudinem cum tamen non precepit

72 Quibuscumque in febribus
aut in aliis egritudinibus
voluntarie oculi lacri-
mantur nihil inconveniens [illegible]
bus quod non secundum voluntatem
inconveniens est.
In prognosticis dictum est quod lacri-
me de oculis effluentes non
est signum laudabile cum in
qua [illegible] oculi patientes sunt
neque obtalmiam neque palpebrarum
asperitatem et plura lacrimare cum flu-
unt sine oculis patientibus: neque
ex voluntate infirmi defectionem
virtutis et contrarie significat Non autem
qui infirmum in fine [illegible] amphorismi
peior comparatione dixit bene dixit Er-
ror enim sunt in primis et febrientibus
non ypocras [illegible]

73 Quibus videntibus
in febribus limositates

sunt fortiores et diutinio-
res sunt febres
limositatis causa in magis est calor
quo humiditatis flita desiccatum.

74 Quibuscumque tusses plerum-
que sicce et modice pro-
vocare in febre urentibus
tibus: non valde sitientes sunt
[illegible] tusses intelliguntur quibus
nichil screant que et mala
aliis conpletione in [illegible]
dnante aut de guttis asperitate
vel ex subtili et pura humiditate
et quocumque [illegible] sunt neccesse est
canales pulmonis humectare
Si autem ex asperitate sola sit oportet
ut ex motu tussis plurimo humecta-
tionem sibi [illegible] et virtutis boris
[illegible] non valde sitiunt

75 In bubonibus omnes fe-
bres male exceptis effi-
meris
Omnis febris vinculum dicta ab [illegible]
ypo. vocatur effimera quae contingit
ex apostematibus que in assellis sunt vel
in inguinibus aliis [illegible]
corporis mollioribus quorum causa est
manifesta Non enim sit manifesta
et appareat apostemata non est febris illa
nisi [illegible] a qua viscera calida

76 Ebrisitati apostemata
sudor omnis superve-
niens non desiccare
febrem malum prolongatur enim
morbus et humores plurimos
significat [illegible] amphorismi signat
superiori contrariasset [illegible] sudor
[illegible] calidus dixit et frigidus
et frigidus melius esset [illegible]
mostraverunt unde malus sit ma-
lus sit Non enim sanus est [illegible]

morbus non desiciat si et longitu
dinem sui determinat causa lon
gitudinis nimiam esse demonstrant
que cum sit nimia necesse est temporibus
prolongetur quod que causas consumat

77 **A Spasmo et tetano
detento febris superve
niens solvit egritudinem**

Tetanus est spasmus species
quo ad utramque membra sit spas
maticum non oportet nisi quod
ante et retro extenditur equaliter
unde etiam proprie tetanus et tensio
dicitur Spasmus vero generaliter impletur
est vel enim ante vel retro vel tetan
icus in utraque Causa spasmi
sicut ypocras dicit aut plenitudo
est nervosi membri aut inanitio sim
qui spasmus ex acuta febre sequitur
et inanitione efficitur si si accidat
necesse est ex plenitudine fiat et
tamen spasmo si febris superveniat
dissolvit egritudinem talis febris quan
tum ad que oradus medici talem
intendunt qualiscumque sit spas
mus post febrem mortalis et pessimus
est quam non ante non

78 **A Causone detento rigore
superveniente solutio**

Ubi de rigore disputavi fit
in eo loco causa dixi quia
rigor aliquando fit de humoribus coleric(is) re
cedit(?) sensibilibus in membris sen
sibilibus que cum patiuntur necesse
est ut veniat sudore superveniente
vel colerico vomitu solvatur quia
humor colericus cum non sunt acute fe
bres continue mundificat corpus unde
et febrem sequitur Item ypocras in acute
febre est venalis desiccatio in testa
te quod venit humor calidos sibi attrahit
ex colerico genere etc.

79 **Terciana vera si non
iudicatur in septem per
iodis longissima erit**

Nulla est inter causon et terciana
terciana differentia quantum ad
materiam unde generantur am
bo enim nascuntur de colera rubea sed in
causon est colera ita coadunatur ebullie
ens intra venas cum sanguine
mixta Terciana vero cum movetur
extra venas vera terciana est que sua
similat accessione in qua eo pura
dominatur et multa tempore propter extremo
regione et etate et interim co
plexione similiter ea et sicut Terci
ana enim necesse est in vigore ut
pollari et cum sit sudore vel vomitu
vel colerica egestione sua actionem
finiri sine etiam ex octo horis quod
eo sit exaltatio sua multo mi
nor est quiete sua Tota enim
interpolatio sua duobus diebus
vel duabus noctibus completur secundum
enim continua in una die facit tum
interpolata in uno periodo unde
etiam iudicatur secundum numerum periodorum
quod enim in pronosticis ostendit ypo
crates quartana febre nominavit di
cens iudicium quartane est secundum
quantum rationem nos in prudentes
quartane vel terciane crises secundum pe
riodos iudicamus eas non secundum
dies vii aut periodi veniunt
terciane in die ab initio xiiii ubi
alie finiuntur nec xiiii expectatur
quando autem acuta finiatur xiiii
parata vero vii die similiter terciana
vii periodis peiores enim terciane
in vii periodis finiuntur et sicut
possibile est parata vel v vel vii vel ix
die finiri similiter tercianas in eodem
numero interpolationis nec non vera vii

per ydos expectat secundum quod ypo[crates]
tetanum appellat verum alii ab
solute tetanum sicut et hic dixit
consuevit cum ipse et omnes an
tiqui hic secundum istis duobus modis

60 Quibuscumque in // appellac[ione]
febribus aures sur
descunt sanguis a
naribus fluens aut ve
nter turbatus solvit egritudinem

In alio amphorismo ante di
xi surditatem esse cum cu
colici constipati caput
ascendunt qui dissolvuntur cum vel
solvuntur. Iste amphorismus eadem nominat
quod sanguis fluxum [illegible] sang
uis a naribus fluens solvit sur
ditatem in febre si non auditus esse
ntia patiatur. nec mirandum si ce
ssant cum purgentur humores

61 Que in pari // facientibus a
bus diebus non indica
ntur difficilia sunt et a
mica conversionibus

Istum amphorismum ypo[cratis] fuisse
ego non possum credere et enim
falsus est in pronosticis et in
aliis eius libris dicens creticos pariter
contrarium vincant et in epydemia mul
tos infirmos quibus est in xiiii die
venerit [illegible]. necessario solum in xiiii
sed et xx vel xl et lxxx. Item
a xxiiii possunt esse crisis et xxxiiii
et prima est in xiiii. Quoniam go
hic dicit si non imparibus dimise
rit diebus melius esset: si in diebus
creticis febris non dimiserit [illegible]
sicut etiam in quibusdam libris est
invenire sic hic sequitur

62 Ebrisitantem si non
imparibus diebus di
miserit: recidivari consu
evit Quibuscumque in febri
bus ycteritia supervenit an
te vii diem malum est

Ycteritia alia est quod tota vel per
totum corpus diffunditur et naturalis
in aute secundum eum. Alia est
accidentalis propter passiones epatis
quod replicatur patitur ut ycteritia generetur
aut enim dicunt superveniens apostema aut
calidum aut constipationes dicuntur at
apostema non venit subito quod sit
diuturnum malum et longis diebus
curatum. Calidum apostema et constipa
tio possibile est ut veniat subito ycter
icia aut ante vii dies decursus duo
bus est quod cum non potest fluere
et per totum corpus se diffundere et dividere
secundum estimavit vii dies. Ergo aut
ycteritiam ante vii diem dixit esse
malum. verum est necessario et post vii ve
niens bonum esse verum est sed nisi
contra hoc hic ypo[crates] bene dixit in amphorismo
sequenti quoniam potest esse ut durum
apostema vel constipatio post vii diem
veniat necessario et per totum corpus se diffun
dat secundum eum. Invenitur autem in aliis
libris esse alvus fluens hic amphorismus
sit nisi quod de ventre nimia effu
dunt exierit quod quam advenit: et
diffusa per totum corpus exire cum illa
crudelitate et morbum illum solvere intelligit

63 Quibuscumque in febre quottid
ie rigores fiunt quot
tidie febres solvuntur

Rigores sunt quod per totum corpus co
moventur effluente et in unaquaque
purgatur in expoliatione. Sed necesse

est se solvantur hic ypo. intendit
et si quartane et quottidiane sint
solvuntur secundum naturam suae interpolationis
postquam solent venire et interpolationibus
aliis. Si autem se solvant quaedam
inde malae qualitates remaneant
in corpore quae sunt causa reversionis supra.

64 In febribus in septimo in nono
aut xi° aut
xiiii° die ictericia super
venit: bonum si non dextrum
ypocondrium durum fiat. Si vero
non: non bonum.

Iste amphorismus superiori coniunctus
ut si dicatur ictericia ante vii
dies sine dubio malum est.
Si autem in vii sive post bonum nisi
dextrum ypocondrium durum fiat. Ratio
epar intelligitur pati sicut superius
dixi. Cum enim sanguinis in epate
non potest mundificari nisi fel totam
amaritudinem sibi commixtam et con-
tinentem traxerit per vias quae inter
fel et venas sunt epatis comparatione
inconveniente illius vias [illegible]
epate scilicet quibusdam aliis nocumentis
est ipsius sanguis non mundificatus per totum
corpus diffundi et ictericiam inde fieri.

65 In febribus et ventris
cauma forte et cordis
morsus vel timor malum.
[illegible] vero cor audiamus os
stomachi intelligimus. Anti-
qui autem in hoc conveniunt plurimi
ut dolor [illegible] loci dolorem appellat
cordis morsus aut cordis et dolorem
cordis esse intelligunt secundum eos. Alii
vero dicunt cum sic intendisse morsum
cordis quae interpretati sunt sic di-
centes: ebullitio cordis est motus
spissus quae quasi titillatio videtur esse.
Quando cauma forte in ventre
in stomacho est [illegible] in sua tunica
fervor [illegible] habet patientes morsum
in ore stomachi [illegible] est pati et cordis
morsum esse intelligunt. Haec ergo
accidentia ideo sunt mala. Si autem et
verbis ypo. morsum cordis spissimum
et velocem motum esse intelligere vel-
les et magis titillationem haec accidentia
sunt mala et in veritate pessi-
ma quia vitae fundamentum igneo
calore est calefactum.

66 In febribus et soporis
tumores aut spasmi
malum. Praecedenti amphorismo
ypo. narravit sopo-
rem alio: in noctes in fe-
bribus quod mortale dixit et
unde est fieret. [illegible] intel-
ligit ubi inquit desipientia sopori
cedat bonum: quibus et verbis dat
soporem esse quo desipientia non se-
datur sed potius augmentatur et eadem
ab eadem efficitur. In hoc autem amphorismo
narravit nocumentum soporis et tu-
mores et spasmi. Ideo autem spasmi
in aliis febribus dolorem [illegible]
multotiens vero videmus in morbis
mortalibus in sopore tumores dolo-
res et spasmos quod tunc consequuntur
ad malum [illegible] qui materia sunt
morbi in sopore caput ascendunt.
Tumores enim sequuntur malos [illegible]
qui sunt in morbi in sopore ascen-
disse ad caput et in voluisse cerebrum.
Spasmi vero in [illegible] tunc [illegible] natura
magis movetur intimus sicut qui
post cibum illico dormiunt gravitate
in capite patiuntur. Illi qui ad sopo-
rem [illegible] corporibus plenis humore dor-
miunt gravius patitur corpus cerebrum

Si enim humores illi sint multi et sint
tumores in aliis spasmus et dolores sed
et spasmus causa est hore quia consue-
verunt humores in viscera et circa membra
interiora si tamen ideo spasmus magis dat
iuvamentum indigestis humoribus. Unde
dormientes post saturitatem non
multum patiuntur. Sed aliis quibus non
solum in cerebro humiditates adiuvant
sed circa stomachum. Aut quod inde fiunt
magis ostendit. Sed tamen si humores sint
digesti; spasmus bonus erit si vero in-
digesti malus est.

67 **In febribus spiritus of-
fendens malum spasmum
significat**; hic intelligit per
ancelitum spiritus
potest aerem et ypocras ait
si dicat si aer qui est circa an-
helitus mutatus est a viribus suis
vel si aquis eum offendit ita ut teneatur
spasmus significatur. Cum enim non conveniunt
nisi in calidi et non movetur pectus
incipiant spasmari. Et si anguste
et in aliis membris multiplicetur spas-
mus incidit infirmus. Anhelitus
fit duobus modis cum in tractu aeris
et movetur intus aliter tamen emittendi
aerem et movetur exterius. Aer aut-
em hic offenditur in anhelitu attrahatur
et hoc est quod ypocras dixit. Tertius anheli-
tus aliter multiplicatur ut per corpore
tamen aliter sub sequuntur infirmo videat
sine quibusdam remissionibus. Aliis enim
emittendo offenditur dum exterius egredi-
tur. Non in quibus ambobus unus solus ter-
tius anhelitus ab eo intrat. Quia
vero omnis anhelitus esse offenditur
si inquit aer in viribus suis ex-
tinus vel interius vel utrumque
offendatur malum ypocras intendit hic.

68 **In febribus acutis sp-
asmus et circa viscera
dolores fortes malum**

Dolores namque dolores et spas-
mo sunt. Si ergo spasmus
in acutis fit fiat aut fe-
bres destruxisse aut nimium humo-
res et urasse signat.

69 **Quibusque nefretici sunt
super XL annos non
sanantur** // causa est quia morbus
longus est et senes
sunt debiles in virtutibus et morbo
longo vincitur debilitas defectu.

70 **Quibuscumque urine grosse
vel grumose et globose non
sine febre multitudo
veniens ex aliis iuvat
maxime vero talia fiunt
vel veniunt quibus ex principio
vel post principium aut ce-
lerius ypasmum habent**

Urina est colamentum sanguinis
ex corpore veniens ad vesicam
grosse aut et globose urine
ex pingui et glutinosa materia sunt
unde et pauce sunt quia de sua spis-
situdine impediunt exire hec aut
si multe et tenues fiant iuvant
quia materiam subtiliata signant eam
iam non sit exeundi impedimentum
materie hoc illis eveniunt in quibus
urine aut statim a principio aut
non multum post principium ypocras pona-
tur ante gravius cum est materia
et aut et grossam dixit non suffi-
ceret ypocras sed globosam adiunxit in quo
ostendere nobis intendit aut quantita-
tem grossitudinis sue aut densita-
tem similitudinem cum apparent in ea
divisa taramble similia. Quibusdam
libris loco tarambose vel
tembose in ponimus limosam.

et Hot in libris thimothei c inve
me et i libris dyonisii s humores
tu grossitudine sua diversitatez vel
debilitate ostende intendunt Non
enim quida signaverit Si aut qu
titate grossere no magis quan
alii mirauerunt i al' mixerunt sed
ypo in hiis vbis no se mirant
intendisse nisi vrina pauca et gro
ssam sicut p'gea testatur i subsequen
tibus cu multitudo veniunt Et hiis
tenuis dixit Et si vrina pauca
et grossa dicit no nunq significat
aliquotiens enim het vrina subtile se ve
ri na habundanciam humorum prenos
expellit Aliu etia het vrina c
sed se nec quisqua arbitrari potuit
q mutatio huius vrine adquid sit
illaudabilis ajutatores enim vrina
i se plin de tenuitate adspissitu
dine sunt ad morbus accidit ad declinandi
nandi Et nichil ergo aliud hic
ypo indicavit nisi ut qd caperat
ostenderet nobis Alii enim i initio mor
bi sine pace ps initiu vrina pa
uca et grossa qt in se. insedo
qd cu sit no sit alia vrina bon
signu hit Et sicut iterum vrina
i initio morbi ante humores dig
estos ypostasis apparcat no c lauda
bilis sicut etia si vrina grossa
et pauca i quantitate sit Non
enim prenes tusice potuit et cu
alii humores plin purgent qd
aut remanet digit. necesse est qr
vrina subtilem efficiat Hot
at plenius qua ab ypo dr: qr
ypo tenuem dixit absolute vrina
naturalis no absolute c tenuis
neq grossa s intvtu mediocris
i grossior subtili aquosa subti
lior grossa tenebrosa et necesse est
ut sit multa qr sed sua exclusione
primus no posset exire ul remo
te putrefacta opilatione multum
oportuit emergere etc

A1 c2 Quibus in febribus
vrine conturbate ve
lud subiugalium hiis
capitis dolores adsunt aut
q vnc quida di sup adeerunt
iori amphorismi continuat quatus
Quibus vrine sunt turbate
et diverse vel subiugalium dolores i
capite aut sunt aut aderunt Hot
quod quise dixit: quim putat superiori
posuisse i. tenuez alii vero grossa an
tendunt turbulente s qr pores sub
tiliorem vrina capitis dolorez signare
putant: fallunt: cuius doll. capitis
vrina turbulenta solcat ante cede
adscensum Item ypo. vrina que tur
bulente debe voluit intelligi cu
vel subiugalium se intulit Galenus
enim vrinas no humore conturbacio
aut ebore in digestio reddit quore
fumositas ascendes ad caput dolore
faciat. qd fit cu calor i grossa materia
incipit operari videmus enim i actioni
bus sed calor ignis i quibusda cor
poribus operatur ventos generari ul inter
illa perturbari sicut cera et pice i
aliis similibus pot invenire Quanda
aut huius diu turbulente exeunt q s
ypostasim grossa velocit faciunt qu
fiat velocitate morbi cessancie sig
num vero ypostasim no faciunt turbule
te exeunt si virtus sit fortis longi
morbu procedunt si debilis morbe
Sz hiis huius racioni amphorismi no attinet
Sz tu moq subdiderimus tu adiunct
q adquit amphorismi explanandu
attinet het est si vrina inquit
turbulenta sit necesse est ut dolorem
capitis aut adsit. au futi sit vel
iam affuerint sicut ypo dicit quise
enim ventositates a calore acto as
cendunt caput no tu necesse est i ci

capitis dolore cum vrina esse alia
cum dolor capitis fiant esse et solo
dolore vel et to. xii. i capite vel
somnus excitante. et alii cum multa
gravitate capitis i habitate aliqui
eius separatione. alii exgressa corre
ventositate quae hore nil necesse
est vrinam turbari

A^a c^a Inibus vij die tinnam
hysimbe et rubeam
quarta die vel 2a sig. fi. roce

Plurimi huius libri interpretes
ypo in hac arte ignorantes
sit etiam i multis locis itact
in hoc amplius decepti sunt et arbitti sunt
alia scilicet vacare dixisse ut ostendit
significationes a sopno vigiliis hancliten
potione vomitu et pluribus aliis in
principio inuitatis a si scilicet quod oportet appa
rat crisim in vij die futuram signi
ficant. quos ego dico ignorare huius
modi fundamentum quia in fine uti vi
gilant et plurimum augmentat et se
augmentant hancliturus mutare eo
ad crisim appropinquare. Non ergo necesse
est ex hiis i vrina significationibus
apparentibus liberatos hiis accidentibus
Intendit ergo eo alia quam scilicet vomer
dixit alias significationes multas saepius
apparentes quas ignorasse credo librum
huius interpretes isti enim sequuntur
ad interpretandum autem ypocratis cape
rent intellectum quarta enim dicit sic
dixit ypo. inuitia est quae inuat alias
sunt futura vij. Omnes ergo future
significationes digestiones portendentes et
i ipsa apparentes crisim significant
in vij die futuram. Sed non solum
rubea nebula i quarta in vij. crisim
signat. licet et alba et haec est tardior et
dignior et est magis si nebula media

sit suspensa quieta quoque et equalis
Si aut morbus paratus sit sola
mutatio coloris vel liquoris ad fu
turam crisim a vij. die sufficit Sed si
vrina tenuis si ingrossetur i quarta
die consistit mediata vel al. si extinct
ubi parum est tamen i hiis morbis p
acutos quibus necesse est crisis i vij
die veniat ypo. tamen vrina noiavit
signum i nebula rubea. principes nos
alias signationes tempore probant ostend
entes crisim futuram si sint tales quales
nunc probat. Haec at sig. i die qua
inuitia vocat sunt apparentia sicut
vrinae sputa egestiones haec enim ista signi
ficant crisim futuram si hiis non est lau.
dixit at amplius rubea sola nominat
que raro apparet et alba cum saepius
appareant i digestione clarissima est
Si enim ypo. de rubea tale quid retinu
isset. nullus i ea tantum in magis ex
tendet Rubeus enim color et ubi salu
bre signat morbum longiorem esse tamen de
nuntiat quam albus Unde i pronostic
ypo vrina inquit si sit rubea et
ypostasis. similis et levis signat mor
bum fore longiorem sed tamen saluberri
mum est et ad hoc oportet investigare si ne
bula rubea quae apparente i quarta crisim
futuram i vij die. significat ypo. Si i
his apparet i aliqua alia mutata
aliam futuram crisim sive non futuram predi
i septimi die etiam. Haec at i vestiga
ri faciendum est i infirmitatibus quibus enim
rubee argumentum non tale et tamen
tum si equalis alia apparuit. dat
signum quam et quintum i quarta apparens
dat indicium nisi ei mobilis motus sit
velocissimus In hac enim nebula
in quarta die visa tamen iam tempus prete
rit quinti usque ad vij constitutam erat
Sed ypo nebula apparente rubea in

in quarta possibile est crisim venire
in vii. Sed si in xi. apparuit in potentia
tres dies sufficit: necesse est ergo plus
temporis sibi dari. Si igitur nubecula ap-
pareat certum quod bonum significat. vidi
enim et nisi raro multotiens hec significatio
crisis apparere recta et ubi apparuit
ante vii die devenire crisis in xiiii
et nisi in vii vidi crisim devenire
in xi.o et ubi in xi.o crisis fuit in xvii
et aliquando in xi.o et crisis in xx.o die

72 Quibus urine lipide et
albe male maxime
vero si in freneticis apparent

Urine cum multam longitudinem
significat detentionis morbi vel
etiam virtute dissolui. morta-
le sicut videmus de se in frenesi. Et
aut confirmo infirmum cum non eva-
sisse si in qua tales sunt urine cum
sit ergo cum morbus desola sit valde
necesse sunt urina appareat albitatem
Sed urina limpida et aquosa
si appareat multam longitudinem de-
tentionis significat. motum et pretendit
ad caput ostendit. Alii cum urina
solum est lipida et solum alba: vel
solum tenuis et in colores albitatem
apparet. Sed cum aquosa sit lipida
in ultimitate est tenuitatis ... at dixit
maxime de freneticis in eis pertinentiam
apparere intendit nec ita sit. Alii
intelligunt quod in omni frenesi talem
videri necessarium sit. Et at confirmatores
nisi propter diversitatem littere sine infir-
morum intellexerunt sed quorum sunt
at in aliis libris tales scripti sunt
... : quibus urine lipide aut albe
male et hec in freneticis apparent
maxime. Sed quod ea ad litteram in quibus
est diversi unus ... et ita dicit sensus

73 Quibus ypocondria
suspensa et subrugientia a
lumbis dolore superveniente
ventres hiis humectantur si
non ventositates erumpant
aut urine multitudo super-
veniat in febribus vero hec fiunt.

Q Dicit ypo. ypocondria suspensa
dicit et tumida et intendit
quod inflatus sit et causa proxima
et ventositate grossa et inflata
et quod loquitur de ista est at duobus
modis vel in concavitate stomachi
et in mirach sibi locatis non etc. dis-
solubilis vel de alia causa accidi-
atque duo ypo. dicunt fiat in sub-
rugientia proxima cum non sit sonus
sed sub ypocondria ventositatem
et tumorem quod in ut alia sunt rugi-
tu quoniam quod vox est illius ventositatis
cum non magna sit vel multa: hec
aut ventositas de qua hec dixit
tendit ad inferiora cum humiditate proxima
que cum descendit per ea et tumor
ipsius ad ypocondria descendit quo
ad posse inferiora pervenit ubi cum
membra illa descendant inferiora
sunt dolorosa. Alii quod eadem humiditas
descendit in venas et largo fora-
mine facto tangitur humiditas exire ergo
bene dicat cum dicit necesse est hiis ven-
tres humectantur nisi sorbeat ad venas
ille humiditates: et tunc parum exeunt
ventositates. Alii et utrumque reddit
ad venas in ventositas et humiditas per
utrumque adversa quod in febribus humorum
dicat fit. Consuetudo enim antiquorum
fuit cum dicant ille febricitavit vel
sunt se intendere sine calore apparatus
et sine ulceribus et passionibus dolo-

mebro accidentibus aliqu(an)do at febricitat
ex apostate lat(er)is . seu pulmo(n)is . seu cuiusq(ue)
membri (con)ueniet . de q(ui)b(us) dicit pleuresis
peripleumonia splene et plus cos laborare
Intendit at hic in febribus duobus modis
aut ut hic acuta dicta i febrib(us) sunt
q(ua)n(do) sunt cu(m) apostat aut i hec membra
ueniunt no(n) uetositate(m) n(on) urina facit
causa : n(on) solu(m) quo(rum) ca(usa) q(ue) hic
singlo sitas ueniens in hec membra
s(e)c(un)d(u)m cursu(m) n(atur)e e(st) sed s(e)c(un)d(u)m morbu(m)

17 Q(u)ibus spes e(st) adue(n)ire
ulos apostema giti
eruet ab apostate urina
crassa et multa et al(b)a facta
ue(l)ut laboriosis fit si quar-
tanis diebus quibusda(m) in-
cipiat fieri solu(m) Si u(er)o e na-
ribus sanguis fluat valde
et celerit(er) soluit(ur)

Dicit antea i articulis labo-
riosis uenire ante morbu(m)
apostema et etia(m) fuit i membro
laborioso fuit illud membru(m) i q(ui)b(us)
Item quibus morbus (pro)longat(ur) q(ui)a fit
ex multa et grossis q(uod) si at natura
(con)fortat(ur) ad indisponendu(m) (per) urina(m)
corp(us) ab apostate euadit infirmus tal(is)
cu(m) urina purgitiua et multa(m) fluida
mala(m) ostendit que (per) corpus fluens
i articulos colli et apostema et dolore(m)
facit S(ed) si i q(ua)rta die que est septie
(con)templacia hec uri(n)e apa fiat mala
p(er) urina(m) deducat(ur) et q(ua)n(do) apostema fu-
turu(m) erat S(ed) aut dicat sanguine(m)
fluere a naribus euacuatio(n)e(m) ulteriu(s)
ostendit cu(m) purgationibus q(ui)a an(te) p(er)
urina(m) (con)gredit(ur) illi(us) m(ateri)e . i qua pur-
gationibus q(ui)a futura adacto(n)ibus fiat
ad apostema gn(er)andu(m) : et s(e)c(un)d(u)m laboriosas
et plenitudine(m) q(uod) sub intulit (pro)pt(er) q(uo)d
alia dicit intelligi i p(ri)ma (con)-
uenia fecit q(ua)ntitate(m) cure i urine
uias hec cu(m) s(e)c(un)d(u)m laboriosa sola
uelocit(er) gn(er)at apostema no(n) longu(m)
et (pro)ctrat (tem)pus sicut alij s(e)c(un)d(u)m alia
Alij apostata in q(ui)b(us) s(e)c(un)d(u)m (pro)p(ter) actio-
lo(rum) nascu(n)t(ur) sic et diutiu(s) s(e)c(un)d(u)m p(ro)-
cu(m) humores descendat ad inferiora
ubi etia(m) gn(er)ant apostema S(ed) si calor sit
multu(s) necesse e(st) ut ascendat superi(us)
unde ul apostema p(er) auriculas (con)-
gnit(ur) ul sanguis fluxus enaribus
q(ui)a q(ua)lit(er) apostema q(ua)n(do) urina sol-
uat(ur) no(n) est necesse inuet(ur) cu(m) (pro)ctrat
q(ui)a omnib(us) Vnde ypo. Si u(er)o sanguis
enaribus fluat et valde celerit(er) sol-
uit(ur) urina u(er)o soluit(ur) (tem)p(or)e longo
S(ed) dic(i)t i quartanis . i . i p(ri)ma die
q(ua)rta ad plenitudine(m) attulit i die
inceptiua S(ed) at s(e)c(un)d(u)m hec (con)tra
omne(m) die(m) intelligi incipia(m) .

16 S(i) sanguine(m) aut pus
minxerit renu(m) aut ue-
sice ulceracione(m) significat

Cu(m) ulcera in renibus sunt aut in
uesica et i hec loco ubi uena sit
no(n) (pro)p(ter) ua(m) magne co(rr)osione
aliqua : necesse e(st) sanguis sequatur
mictat(ur) Si at cad(em) ulcera no(n) i
loco sunt ubi sit uena nec sunt
corrosiua sequit(ur) sola sanies mic-
tat(ur) Aliud cu(m) ulcera sunt i urine
et in singit(ur) et sanguis et sani-
es hec aut uie sunt int(er) rene(m)
et uesica(m) Possunt cu(m) esse ulcera
i renibus et uesica Possimus et
intelligere in sanie . mictat(ur) q(uo)d
cu(m) intendisse Nos cu(m) id dicere
est sanguine(m) minxerit et sanguine
mingit Alij cu(m) exempat apostema

cta urine in (?) sta et tunc mingit duo
bus vel tribus diebus sanies in sanie
semper cessat Sed qui mingit sanguinem
multis diebus et mensibus significatur
ulcera esse in renibus et vesica Preterea
etiam intelligitur locus ubi ulcera sunt
ex dolore et ex contentis in urina que
dicta precedunt consideramus at in verbis
urine sit in renibus et vesica ul
cera esse.

[Q]uibus in urina pingui
et grossa existente carnea
frustra modica ubi
pili exeunt hiis a renibus
[f]rustra carnium in[tel]... excernuntur
telligimus esse de substantia renum
sicut pili non extra sunt substantia
Intelligimus enim renibus substantiam renum dis
solui impossibile est Et si quis dicit non
renum nescit neque de substantia sunt vesice
sicut quidam arbitrati sunt quod enim in
dissoluntur frustris assimilatur sicut
pauloplus ypo dicimus est ergo
tale sicut et ego vidi multociens
licet quidam medici ex punctatis
dixerunt ita se dixisse hic non ego
dixeram vero medici hanc passionem
vocant pilorum generationem quod quando
in urina hiis nascitur quasi pili
et magis albi esse videntur Ego
autem vidi ex primo longiorem
quam credi possit quedam ... extraxisse
pilos ... medietate unius brachii
Causa autem sunt quod antequam haberet
urina habebat potum dum fabas
fractas et multas et caseum vete
rem comederat et sicut alium ...
vidi ea grosse dicte sunt urinari
humores enim grossi in renibus propter
calorem accensi et exsiccati generant
pilos hiis curato vero hiis ...
... ... esse sunt ...
passi sunt non enim cum medicina
dissolucione et subtiliatione in ... dele
...ati sunt et ... dicta commentatoria
Si autem in renibus vel vesica adsunt
ulcera adeo magna non ... pili
dissoluantur decorum substantia non ...
iuvat sed potius nocet medicamina
... est ypo. tale vocasse con
passionem et eam determinasse et non
paucos usque ad presens tempus congregasse
locum etiam determinavit ... de renibus
... dixit ... sit in poris
significare dixit velut frustra urina
minxit et ... de renibus dicimus
non potest substantia renum sed carnis in renibus
intelligimus frustra enim carnium
... sunt renum non dissolucione ea
ulcerum pili non ... excantur
... renes sit et lepidea ... at
... sit male inveniuntur in quibus
... febris ... in urina sicut
pilos carnis frustra de renibus
habere ... ... dicta sit inter
pilos et frustra carnis ... pili
non assimilantur carni Ego at ...
... vidi ... ... si
in febribus vidi quasi frustra carnis
excedunt in urina cum ipsa urina
... assimilatur que de ... ... san
guinat ex calore renum seu ...
accensio frusta at carnis in urina sa
na ... vidi Potest ergo urina
grossa intelligi urina nata que
grossa est ... ad tenuem Grossa enim
et tenuis urina ... sunt ... in
ultimitate sunt intelligendum ...
... ... mediatione urine grosse ex
... alia ... est ... vocata ut
potest si ... ... urina ad grossa
vocamus tenue et ... ad tenuem gros
sam ... ... dicta ypo. tali ...
... ... sensus ... ... in urina
grossa ... ... frustra ...

carnis vel sicut pilos carnis quod
de renibus signat et si urina sit te-
nuis passionem erunt in renibus que se
tangit in amplexo sub sequenti

18 [U]rinibus prima pingu-
escente furfurea sedimi-
na mingunt hiis ve-
sica scabit. tenuis non equalitati-
bus et venarum bonis
urina: nisi tenuis vero si medio-
cris quando ypo. pingue dixit
quantitate sed urina exeat in renibus
vel vesica passionem et sicut sit quod dixit
ypo quibus urina pinguescente min-
git furfurea quia cum non sit de vena
granat et de vesica quia non esse de renibus
dixit est supra de vena vesica vero non
esse temperamentum urine demonstrat
alia vero venit de vena sit de vesica
de sanie incensione que fit ex calore
sanguinis vel humiditate enim sanguis
si grossus sit plus superat incendi
maxime si sit sicut fit in omni qua fecere
vocant ingenium medici quoque et sic
in scabie excoriatur cutis superficies
ex hiis corio tyrie assilata vel incidi in-
teriora membra intus passa. Si ergo vena
aut vesica scabiat necesse est exeat in
urina cortex quasi furfurea potest
aut per urina intelligi unde contra-
venit. Si enim urina est tenuis pa-
ssio est in venis si non tenuis in ve-
sica erit

19 [Q]ui subito sanguinem sponte
mingunt hiis de renibus
vene rupturam signat
nod sponte vel sine causa dixit
vel sine manifesta exteriori causa
vel subita sine accidentibus pre-
cedentibus potest intelligi sicut cum videmus
vulnera in vesica exeat ampulle et
ibi vena crepari per multitudinem
sanguinis sicut patet in renibus eadem
causa fieri non enim in vesice renibus

colatur sanguis sicut in renibus
Reddit colari nec ad eam sanguis
effluit nisi quantum ad eam nutriendam
sufficit vene autem cum rumpantur sanguis
exit sanus et clarus et subitus cum autem
perforantur non tamen sanguis emittitur
sed sicut sudor paulatim egredit stillas
et urina cum sanguine est commixta
alia tamen sanguis de renibus vesice
exit corrosis. Sed ante cedunt signa
quasi vesica sit vulnerata dolor et sa-
nies fit in locis suis et alia similia
de vesica secunda bonum est per sponte intel-
ligi subita si non manifesta causa ali-
quando aut de renibus sine exteriori
causa multus sanguis egreditur
in vene in eis crepantur vel ob sanguis
in eis augmentatur vel ex nimio sal-
tu casu quod et percussionibus

80 [Q]ui sanguinem mingunt
cruores et stranguria sunt
et dolor incidit in pectine
et subventre et perypteon
con. itaque vesice dolores signat
uris hiis amplexi inveniuntur
preter duobus modis alii cum
sequntur dolores et alii passione
si nulla hore post ... et dicta et
in alio est error cum enim ypo. circa
vesicam dicit intelligunt passionem
sed passio circa omni urine in stomacho
est conmixta vel vesice renibus ...
urine que intra vena et vesicam
dicitur esse bonum est ergo ... ...
sunt intelligi et vesica non solum in
vesica sed et interius urine ...
sic intelligatur planior et sensus
illius amplexi non enim dixit circa vesicam
ulcerationes sed in vesica

81 [U]rinis in urinis quasi
venosa substant se-
dimina hiis vesica
aut renes scabiasim

quarta

habent Si sanguinem et pus
mingant et scamas dolor
gravis sit ulcerationem vesice
significat. et sanies commixta
S angustis i. colicis urinis
urine significant
esse vulnera sed fetor cum sanie
vesice morbum et magis
sanie inveniuntur at in pluribus libris
qui mingunt saniem et pluribus vel sani-
em vel sanguinem quorum quodcumque
sit ulcerationem portendit sed tamen
intencio utrumque requiratur vel semel
saniem vel semel sanguinem.
82 Qui-bus in urinali vi-
a vel virga pustule
nascuntur sanie facta
et erupta solutio fit
S Per antiphrasim communia bre-
vitate sua videtur esse superf-
luus nulli enim est dubium
quin apostemate in urinali virga nato
et facto sanioso et erupto fiat mor-
bi solutio Sed investiganti perspica-
citer utile esse inveniet pustulas
enim has semper loquitur secundum genera quibus
purulentis cessabit secundum genera Sed ego
oblitus sum cuiusdam rei unde
forte sophiste me reprehendunt
si secundum genera potest resolui non erup-
ta sanie si ipse forte voluerit per
saniem factam vel eruptam secundum genera
non solum Alii etiam in hiis locis
pustulis natis non tamen sanies fit
vel erupit si post pustula per se
deficit Si ipse utrumque intendes
addi sub intulit quasi plenior esse
83 v Urina nocturna multa
facta modicum secessum
significat et est.
S urina fit extrema quod per secessum
sum aut dicit calor est

tempus egestionis Nullum enim est dubium
quin cum humiditas in ventre multa in
venas effluat egestionem deficiat et
minuat quod constat quod cum secessus exit absque
ergo liquidior et maior fit et urina
palam est minorari Quod autem minuit aut
minuitur aliquid siccitas et effluencia me-
diante sicut quod expedit Quando ergo vero
liquidior est quod oportet minoret potus
et ad vesicam detinetur Si autem siccior
sit potus maioret et quantumcumque pos-
sumus ne in venas eat prohibeatur.
1 S Spasmus ex elleboro m-
ortale est
Consuetudo fuit antiquorum
qui dicunt elleborum absolute
intelligere album quod incipit quod bibit et
spasmus ei purgato supervenit mor-
tale est Sed cum licet actius in inicio
purgationis non est mortale sicut
alie potiones que ut ebibite fuerint
illico fiunt suffocantes precipitant ergo
tamen quod moventur angustiantur in omnia
per nimis patitur crebro descendens
ori stomachi coniunctum et propter eius nervi
est ut os stomachi patiatur videns
enim multociens multos pacientes in
ore stomachi maximum dolorem qui
tamen elleborum non biberunt et ex dolore at-
tamen spasmus supervenit sicut videmus
in quadam infirmitate cinguine cuius nomen
nunc dicitur cum cingo cuius vocatur quod
pervenit fuit cum cingo in calore lum-
ba mimo in omni generante commota qua
cinguine commota statim sibi sequitur
est spasmus Cinguine vero purgata et
sanatur sic et a spasmo statim evasit
posse est ergo sicut diximus ut biben-
tes elleborum ad spasmum pacientur propter
colligantiam oris stomachi et inni in dolo-
ribus Alii etiam spasmum paciuntur bi-
bentes elleborum propter nimiam evacuationem

sicut accidit ex vomitibus etc. et fluxibus
plurimum nimia. Unde in corporibus sunt
quedam membra et maxime lacerti spasmum
ex repletione. Et spasmum in
spirat et curabilem si de minutione
minore et desiccationibus spasmus est in
curabilis. Aliud etiam spasmus est ex neg
ligentia quod neglexisse cum non debemus
desiccare. Cum enim ypocras dixit spas
mum ex inanitione et repletione.
Et illud etiam quod ex negligentia est intel
lexit. Aliud etiam singultus venit propter
dolorem et puncturam stomachi et inde est
ac excessus generis spasmum nasci solet
non tamen ypo. notavit. Sed intelligere
possumus sicut spasmum ex evacuatione
que omnis vel purgativa vel pungitiva
vel desiccativa. Secundum sunt genera spasmorum
ex illis venientia necnon quasi incurabilia
nisi quod est ex punctura et dolore propter
ex motum vomitum evenit. Cum tamen
est desiccatione incurabilis est bene
ergo ypo. dixit eum mortalem posuit
secundum cum spasmi sunt dicti ad curandum
prius est incurabilis

2 n vulnere spasmus
superveniens mortale

Sicut antea spasmum ex illis dixit
mortalem et periculosum esse intendit
plurimos tamen inde mori sicut et hic
supervenientem ex vulnere facto in principali
bus membris ut est cerebrum vel epar
vel in nervosis locis. Temptat ex mortalem
si tamen quotiescumque supervenit non necesse
est inde mori. Ergo plurimos mori et non
omnes et non aliud intenditur sicut etc.
in pluribus locis mortem significare et mor
tem dicit non tamen omnes moriuntur sed plurimi.
Spasmi ex vulnere accidentis causa
est tumor superveniens et apostema
que si fiunt in nervosis locis sicut ex
parte videri spasmatur propter nervosos locos

apostema vel tumori vicinos deinde
ascendens passio usque ad nervos ad nervum
et fundamentum nervorum devenit
et postea patitur totum corpus spasmum

3 5 anguine multo fluente
spasmus innatus aut sin-
gultus innatus malum
Non est intelligere eum de ypo. in
tendisse quod et supra consuevit
enim in multis locis dicere mortale
et mortem significare sed non equaliter
unde hic mortale non plene supponi
sed minus mortale. Quia et spasmus
qui de multo sanguinis fluxu est minus
est de superioribus quia causa eius ex
evacuatione comprobatur etc.

8 5 pasmus et singultus
post nimiam evacuatio
nem malum

et nod aut dixit illius bibentes
pati vel repetit quod ut non
solum ex illis spasmum devenire
debemus intelligere sed ex omni purga
tione ad ultimum ductam. Nec tamen
minus periculosum est sanie evacuatione
quam quod ex solo illo dictum est. Verum
sed etiam periculosi. Omnis hic que est ex
inanitione singultus etiam et spasmus
quod ex stomacho et nervi sicut
mutavit alias patiuntur.

7 n moderata purgatione
spasmus aut singultus
innatus malum
pasmus est involuntarius motus
voluntaria obtinens loca. Sin
gultus est spasmus stomachi in
minus plenum aut desiccatum aut mor
dicatione alia irritati. Omnis enim
immoderata purgatio mala est

Solvuntur aut per repletionem. Replet
vero spasmo et singultum presente si
i inebriatus aliquis incipit
6 S repente sine voce fiat
spasmo interemptus moritur
si non febris accipit eum aut
ad horam veniens secundum quam
crapule solvuntur loquatur
Iste spasmus de humore est plen-
itudinibus. Vinum enim naturaliter im-
plet nervos quia calidum est. Omne
autem quod calidum est cito perforat corpus
maxime si vinum non sit aquosum. Unde
vinum quod ebibitur et calidum et cito cor-
pus perforatum et nervos implens cito
facit spasmum. Si tamen aliud ex bonitate
sua quod nutrimentum est subito restaurat.
Si autem locus talis sit quod recupe-
rari non possit, talis spasmus cito
interficit. Oportet autem investigare species
tres quare ebriorum quod repente sine vo-
ce dixit. Hec enim que vocem et sensus
et motus aufferunt corpori et dicitur amara
appoplexia. Convenit vocare ypo-
cratem at nasci ex humore patien-
tibus fundamentis. Propterea ei est totum
corpus spasmetur si non febris superaccidat
aut consequitur aut ex calore naturali col-
ligantia ebrietatis aut antiqui
intellexerunt capitis passionem esse
propter nimium vinum. Vocatur autem lin-
gua grecorum exelios abusive acci-
piunt. Selios vero investigando ypocras vo-
cem ad horam incipit veniens secundum
quam crapule solvuntur. Tempus intendit
quod non laudabile est in omni consue-
tudine. Sunt enim homines qui secundo
die solvuntur ab ebrietate, quidam eadem
nocte, alii tercia die. Quia omnia
contingit secundum quod vinum est vinosum
et secundum naturam et virtutem bibentium.
Sicut enim non omnes cibum digerunt

equaliter, ita nec ab ebrietate dissolvuntur.
Unde nos oportet et spectare longius ebri-
etatis dissolvende tempus. Si autem fe-
bre non tunc subvenit nec ebrietas dissolu-
ta est, ille locutus fuit spasmo interemptus moritur.
7 Qui in aliquo tetano capiuntur morit-
tendunt in iiii diebus
pereunt. Si vero hos
effugerint sani fiunt.
Tetanus est morbus ab utrisque
posteriori et anteriori spasmo mo-
tis contractis. Unde nos esse
velocem esse necesse enim hunc motum vi-
det autem forte non potest pati propter longi-
tudinem temporis. Ergo quod huius morbi tempus
oportet esse periodo sine quod mortale est
8 Quibuscumque epilepsie ante pubertatem
nascuntur mutationem
habent. Quibuscumque vero
xxv anno fiunt plerumque
commoriuntur.
Mutatio morborum dicta est quod de membro
mutatur in membra. Alii vero ab-
usive quelibet alteratio morbi dicitur mu-
tatio. Sed quidam mutationem dicunt hic
esse non mutationem morborum sed
perfectius curationem eorum. Ita autem
simpliciter grossa est flecta atque fera. Cu-
ratio quod eius est in mutatione etatis
de humiditate in siccitatem. Tamen exercitiis
et cum castitate dieta et medicinarum convenit
morbo contraria nec congrua. Ypocras dixit
solum propter etatem quod in mutationem. Sed
autem bene investigavimus via medi-
candi huius infirmos fiat in
veniens quia prius quod dixit debet
intelligi alia cum morbo contraria.
Item ypocras in multis locis cum
libri epilencie incipit invenimus

cum mutacione etatis regionis et
diete euadit sic et hic etiam epi-
lepsie pubertate venientes in mu-
tant cum pubescant Si vero post xxv
annos commoriuntur hic attendit
tempus pubescendi scilicet quod a xiiii anno
incipit in xxv annis finitur Com-
muniter aut ante pubertatem sanant
vel euadunt tempore pubertatis si hii
quod oportet adiuti fuerint dico ad quod si
in alia etate veniunt et se adiuuari
voluerint sanari potest ex negligencia enim
sua non saluatur cum xxv anno etatis
Vel aut dicit si post xxv annos
veniunt ipsi commoriuntur cum iam xxv
annos transierit hic intendit epilepsia
que ante pubertatem veniens dissoluitur
in pubertate Si autem post pubertatem a
xiiii annis usque ad xxv veniunt
possunt sanari si non neglexerint
Si post xxv ut in quibusdam libris
inuenitur possibile est commori illos in
ea commoriuntur quod plurimum perspicitur

9 ¶ Quicumque pleuretici facti
non purgantur [sursum] in xiiii diebus
hiis in empima transeunt

Consueuit ypo. dicere purgacionem
in pleuresi ad screatum sputi et
mundificacione sui que nomina
sic inuenitur in prognosticis et in
pronosticatione est autem tempus mundificacionis
sue terminatur Si autem in empima
incidit empima autem intendit aut
omnes mutaciones apostematis in saniem per
in multis locis pronosticatione et inue-
niri aut fluxum cuius saniei in
spacium quod est inter pectus et pul-
monem mediastinum quod utrumque conue-
niunt cum pleuresi non mundificantur
sputis sed tamen fluxum saniei et sputum
pectoris et pulmonis mediastini
dixit etc.

epilepsia
sanari
si ad finem
[illegible]
post
xxv
annos

10 ¶ Ptisis fit maxime eta-
tibus a xviii annis
usque ad xxv annos

¶ In anteriori amphorismo ve-
nientes secundum etates inno-
tescunt morbos dicit nunc
nunc venire fluxum sanguinis et
ptisim quod in anteriore addidit quod
ego explanare volo cum inueniens
quod morbum incidant supra di-
xisse meminimus ptisis est ulceratio
pleura pulmonis vel quod super totum
corpus fit et sanguinis sputum et
pulmonis ulceracione cum sanguinis spu-
tum coagulatum est [illegible] etati congru-
ata est ergo et pulmonis ulceracio quod
de ptisis [illegible] [illegible] magis se-
pius vel asserunt quotquot sunt
tortorum [illegible] et longum collum
habent et pectus tenue quod ypo. di-
cens ptisim preuenire a xviii usque
ad xxv non intendit spacium tempore
esse quale quod si respiciant inte-
damus verum esse reperimus annum
etiam pubertatis sunt vel xviii et [illegible]
a xxv usque ad xxv sunt inclinatis

11 ¶ Quicumque squinanciam
effugiunt et ad pul-
monem eis conuertitur
in vii diebus moriuntur
Si vero hos effugiunt em-
pici fiunt

immitens muta-
cionem morbi
¶ Dicit ypo. in . agitatur usque
ad pulmonem dixit accidit
ante vii dies cum mutata
materia in saniem empicos

faciat Cognoscitur aut ad plerumque
ingressum mutationis pulsus nam
durus et inequalis et inordinatus
est et ad principale membrum translata
signat materiam mollis autem et equalis
et ordinatus cum bona respiratione
caloris dimissionem significat

12 **In a ptisi molestantur si sputum qualecumque expuunt graue fetet super carbones effusum et capilli a capite defluunt mortale est**

Per ptisim intelligit ulcera
pulmonis in quibus sputa
proiecta mutare probant si si
super carbones effusa fetuerint sicut
dixit de ulceribus vesice si urina
fetuerit et quod dixit etiam si capilli
a capite defluunt mortale et hoc est
verum quia nutrimenti significatur abla
tio fetor vero corruptionem humoris
et consumptionem soliditatis membrorum

13 **Quibuscumque ptisicis defluunt capilli si dyarria superuenit moriuntur**

In hoc loco ptisicos dixit
propinquos morti in quibus
cum capilli cadunt mutatur
iam quod significauit scilicet desic
cationem vaporis qui sunt nutrimen
tum capillorum si autem dyarria su
perueniente propinquos dicit esse mor
ti et verum est quia dyarria est
defectionem virtutis continue et ipsa
augmentat multo magis defecti
onem virtutis

14 **Quicumque sanguinem spumosum expuunt horum ex pulmone eductio fit**

In quibusdam libris inuenitur ex
puunt vomunt et multos perturbatos
ita legentes comparamus dicentes in
vomitu cum voluisse multa comitante
intelligere sed inueniunt videmus enim
multos de pulmone sanguinem spuentes
nec tamen eum vomentes Abusine quod
cuncunt dixisset non enim sanguis
spumosus est si sit multo et ideo de pul
mone exibit Si vero paucus sit non
ideo magis exit sed de aliis locis Sed
cum spumosum sanguinem exiens cum
tussi ostendit ulcera verum hoc cum
ulcera plurimum adsunt sanguinem spu
mosum est esse spumosum multotiens
enim videmus de alto cadentes et ali
os aliis collidentes et alios se in
uicem sicut in vice alios super alios
cadentes sicut athletas qui cum tussi
multum sanguinem spuebat bonum coloris
atque nullius doloris quia tunc sanguis de
rupta vena pulmonis venit

15 **A ptisi detento dyarria superueniens mortale**

Antea dixit si fauces fetuerint ptisi
cis et capilli ceciderint et dyarria
superuenit mortale hic autem posu
it dyarriam et fauces reticuit intantum
enim sufficit ad signum mortis sed ea non
una vicinari sit ex cadentibus capillis

16 **Quicumque vero ex pleuritide empici fiunt si purgentur in xl diebus a qua die ruptura sit soluuntur si vero non in ptisim transeunt**

e Vm enim per fluxum sanies dicti
morerantur solum illis accidit
quibus apostema rumpitur in latere
et fluit sanies ad spacium pectoris
et pulmonis medium qui omnes si
eis mundificetur in xl. ut in alteris
diebus: necesse est tabescentis pul
mo corrumpatur Sanies enim longo
tempore corrupta acuitur Unde admi
disitudinem pleuresis ypo xiiii dies
terminavit et saniei in mundicia
in xl. quorum dierum mean diversita
tem in libro crisios et malicios //

17 e Calidum nocet et ampliter
hoc frequenter utentibus
carnium effeminationem
facit nervorum incontinentiam
mentis stuporem fluxum
sanguinis defectionem spiritus quibus
mors sequitur

a Libi meavit ypo quod
calidum et frigidum faciunt si non
moderata sunt seu adulti
mitate de experiencia etiam quod libro
suo de calido et frigido in quo etiam oste
ndit quomodo operari oportet cum liqui
dis hic autem adiuvavit breviter
et primum a calidis dicens quod calidum
in oltimitate operatur acceptum ordit
efficiat carnes: i. mollescat et ra
rificat quod venis possunt abusive
absque tamen quod in omnibus femine mol
liores et debiliores sunt maribus
tempore quod quia nervorum i. continencia
addidit post nervum enim rarificatur
et mollificantur cum sua core: cor
calore dissolvatur mentis stuporem
intendit i. defectionem eiusdem me
tis que fit ex defectione cerebri
sicut et i. nervis conveniunt de
fectiones spiritus: i. in his qui ad
sanguinis fluxum sunt apparati Ex
fluxu enim sanguinis spiritus defice
conveniunt Unde et mors sequitur
si tamen quod succedunt et longitudine
temporis quibusdam in aliis: quibusdam
vero parvo fluxus vero sanguinis et de
fectiones spiritus sequuntur cito mors
hic at ampliter in multis locis
libris diversis est Unum tamen sciendum
permanet In uno libro spiritus
inveniuntur: morbus sequitur In alio
cum quod contingit mors succedit
in aliis quod fecit ad mortem

18 f Frigidum vero spasm
os et tethanos et
nigrores et febrium rigores

a It nimium frigidum ut est frigide
aque abusus facit spas
mos conveniunt intendit
spasmum et tethanum propter frigi
ditatem Sicut enim non conveniunt
ut ex nimio calore dissolvatur
humor sic oportet nimium infrigidari
quia frigidus constipat eos et
constringit Unde et nigrores fiunt
naturali calore a frigore constipato a
quo flavus et rubeus color conser
vatur et fit niger color sicut
facit nigredines frigide aque ab
usus: frigida quidem aqua per
se facit frigus per accidens autem
facit febrem Rigores autem
febrium veros esse aliis in libris
tempore ostendere etc.

19 f Frigidum est inimicum
nervis et ossibus den
tibus: cerebro spinali

medulle. calidum vero est
utile et amicum.
compensis lesionibus que sunt
ex frigida aque abusione
ondit partes quibus est in
nata et nota ossa naturaliter in
sensibilia passibilia tamen omnia
enim membra frigida non sanguine
carentia: necesse est ledantur
ex frigida in ultimitate quod cum ita
sit et calidum erit conveniens
20 Verumtamen in frigidata
sunt recalefacere oportet
exceptis quibus san
guinem manare futurum est
Hoc non est contrarium et quod contrarium
alibi contraria contrariis curant hic
aut satis explanaimus
et in repurgaimus in megatec
genni. nisi quedam intraimus necessarium
in medicina magis vel ut recipias
alia curatur partes que magis
sunt in substantia quam etiam in mole
ratione duriora. Galienus hic in
telligimus de sanguinis fluxu
unde ascia incipiat medicina
deinde adhibet reddaimus ut membra
ad suum temperamentum reducatur. si
nisi sanguinis fluxus est ideo ibi
non apponitur calidum quia calor
aperit et maiorem fluxum facit
21 Ulceribus quidem frigi
dum mordax cutem
indurat. dolorem sine
sanie facit nigrores. ri
gores spasmos febres.
tetanos.

Ut nota secundum virtutem vult
intelligere mordax solidum non
intelligat calidum sed tamen quia
sensus abhorret sua contraria ad sensum
dicitur esse mordax non quotiescumque corpus
tangat sed cum ulcera corporis tetigerit.
Omne enim mordax quod mordet perforat
ut morsus a superficie ad in
teriora morsione sentiat aqua
vero frigida cum non omnia solida perforare
valeat nisi quando sua equalisque
sit subtilitas expetit ulcerandis
in membris propter raritatem suam fri
gidum ipsum ad interiora possibile est
perforare. Nos autem in libris medicine
simplicis nam intraimus duplici
ter mordicans. Cum nodus quod firmum
modet omne ulcerosum. Non ulcerosum
induratur cum cutis propter fraterm suum
depressa sit. et dolor sine sanie sit
propter infrigidationem caloris naturalis calo
rem propter in ulceribus facientis et etiam
dolorem facientia dissolvi non permit
tit alia accidentia inde facta iam
supra sunt exposita
22 Est autem ubi in tetano
sine vulnere iuvene
bene carnoso estate me
dia frigide aque multa infusio
caloris renovationem facit ca
lor vero hec libera
Cum frigidum et calidum quidem
faciunt nocumentum. supra osten
derit ex iuvamentum eorum non
perpetue prodiint et de aqua tam calida
et frigida incipit. Est autem inquit
vel in tetano et hic esse contrarium
spasmum esse intendit et in media

etate et in iuuenili etate et bn
carnoso corpore. Aqua multa et frigida et
subito: facit ut calor reuocatus
reddeat in corpus intus Unde et mor
sus soluitur Est aut frigus non facit
naturaliter sed potius accidentaliter cum ca
lorem naturalem in carnoso corpus
reuocat. Hic aut contingit quod in aliis
non iuuat etatibus: neque etiam in ali(o)
tempore sed media etate: quia frigus corpus
percutit nature quod aut non reuocatur
calor: aut adiuuatur eius sed remanet
quod est defectus adiuuatur quod fortius
sit adiuuatio tunc sit: cum intus reclu
dat neque dissolui permittat compe
scitur aut aqua frigida in porum tetha
no exiuuetur et si infirmus sit in
iuuenis etate carnoso corpore media
estate calida regione frigidum cum fr
dam morderet est ulceris et dolorem
sine sanie facit Ubi vero spasmus
ex vulnere maxime ex membro nervoso
approximate frigidum est nullo non autem
quia dolor vulneris non mitigatur
et apostema non soluitur

23 c Calidum sanie faciens
non in omni vulnere ma
ximum signum est ad
certitudinem cutem mollit
et attenuat sine dolore rigo
rum spasmorum tetanorum est
mitigatorium eorum vero que
in capite sunt grauedines sol
uit plurimum confert in ossium
fracturis magis vero de
nudatis acerne eorum at
maxime vulnera in capite
habentibus et quecumque a fri
giditate oriuntur aut ul
cerantur et herpetibus vul
neribus comedentibus ano
pudendo vesice matri
calidum quidem amicum et de
cernens frigidum vero adver
sum et occidens

S icut frigidum causa spasmi est
et tetani raro vero cremat
tunc sibi et calidum vulnera
cum corrosiua et que humore adse
currentium sunt susceptiua: non
calor adiuuat sed maxime eius non
quia duo in pluribus adiuuatur vel ad
iuuamentum vulnerum et non adiu
uantur excitare saniem in vulnere
magna certitudo sanitatis propter
est enim in vulnere faciente saniem
ut periculosum vel molestum debe
at esse vulnus aut quod ea est
spasmum non facit saniem: neque etiam
putredo vel in contrario corrosiua
et omnia mortificatiua saniem non
sunt facientia Quia autem hic vul
nera certa vel propria sua sunt nomina
sicut est erosa et eius frigorosa absque
ascondita ea proprie currentem nomen mu
tuantia sanie formica et similia
hec sunt signum securitatis vulnerum
pro eum intelligimus de aqua ea que
est non iuuet vulnera non tamen fact
ea famosa Post hec ypocras nominat
iuuamentum caloris quod est certificans
in his mollit cutis cum in durat
et subtiliat cum in grossescat an
tequam sicut frigidum facit quod horribi
litatem nate vite ad ipsum et
ad caloris Ipse enim est quem

dicimus necessarium esse naturam que et
visceribus ad venit secundum temperamen-
tum facit omnia que diximus i-
maturata non maturata non bona
in bona mutat dissolvit et ex-
purgat non bona Si autem ista non
faciat patitur dolorem tamen mitigat
in passione capitis plus fiunt gra-
vedines tamen solvit quia materiam
morbi digerit plus non iuvat
ossium fracturas et materie denu-
data et in capitali fracta quia
tunc frigidum materie humoris nocivat
et non solum humoris sed etiam cerebro
et humoris quecumque frigida propter frigidum
moriuntur membra sicut videmus in
calcaneis digitorum extremis et
aliis extremitatibus corporis in
hyeme est ulcerosus sub quibus
calidum est innatum sicut conveniunt
calidum ulceribus comedentibus sicut
herpeti et similibus que sunt
calida et colerica ideo tamen frigida
sunt contra sicut ulcera mordicativa
operatur quia talia sunt innatura
et frigiditas ea mordicat sicut ca-
ano sunt amica frigida inimica.
Anus enim nervosus est. et ideo frigidum
propter colligantiam cito ad ventrem
ascendit a cano sicut et pude-
do vesice. matrici calida quidem
amica. frigida vero inimica quia cum sit
nervosa ad partem superiora magis
et necesse frigiditas cito ascendat
et procul dubio quod dicit ypocras calida
autem et detinuntur frigida et
sicca et accidens. ut si intrac
intendit quod ei inimica illa
vero inimica sunt
28) In his vero oportet
frigidis uti unde
sanguis fluit futu-
rus est non super ea sed
circa ea loca iuvat frigidum
Et quecumque flegmones seu
in flammaciones in rubeum
aut sub sanguineum colorem fuer-
int tendentes et recenti sa-
nguine quia vetera denigrat
Et herisipila non ulcerata
iuvat quia ulcerata nocet.
) Intendit ypocras docere in his
verbis sunt ubi frigida adiu-
vant Dicit ergo iuvare
illos unde sanguis fluit patet
vel unde sanguis fluxurus et necesse
est super ulcera poni unde sanguis
exiit quia sicut dictum frigida nocet ulceribus
sed circa ea loca et sicut ea loca unde
sanguis venit ad ulcera dicit
enim omne calidum per se apertum et
locos comestionis que intensa sunt
propter calorem suum similiter intendit super
eum loca et quiescentia et frigida sunt
contra que enim videntur quasi veteris
sanguis rubea esse continue unde
frigidum suppositum: liveste facit et
denigrat Iuvat etiam herisipilam
non ulceratam Si enim est ulcera-
ta frigidum est mordax: loca qualia
enim patiantur dolorem Dolor per se fit
causa tendendi aliunde sibi perfir-
mitate humorum.
27 f Frigida vero velut nix
vel cristallus sunt pec-
tori inimica tusses co-
moventia sanguinem fluere
facientia catharros facie-
ntia 27

q Verum de calida et frigida
aqua disputauit ypo. uel
aut. sicut nivem et cristal
lum frigida inserit que quanto frigi
dior tanto nocentiora sunt enim pectori i
nimica ut potest tussi emoitica et
plurimas venas vnde sanguinis flu
xus fit cum ruptura empyma et
catarros a capite i pectus et pul
monem deponentia quia cerebrum ...

25 Naruculis / frigida aqua
tumores et dolores
sine ulceratione poda
gras et spasmos horum
plurima aqua frigida infusa
refrigerat et attenuat et
dolorem dissolvit Stupor enim
mediocris dolores solvit
et minuit

f Frigidum sicut dicit apostata
minuat calida
et rubicunda
et sanguinolenta Repugnat
cum sanguinis uel humoribus ad
ipsa missuris (?) Sile et nunc hic
debet intelligi cum dolor mitigetur
propter ablata causa vnde fit ex frigi
dum suppositum hic stupore facit et
stupor cum sensu facit tollit do
lores minuit

2A qua que cito infrigi
datur et cito calesit
levissima est

n Vnde oz nos hic intelligere
ypo. intendisse levissima
in pondere Si enim hic inte
dixisset vile quid et longo tempore
et magno labore investigasset

ex tunc libre appositi et leviter
appendi potest Intendit ergo le
uissima que stomachum non ag
grauat et que cito transit digna
necesse solum hic que hic posuit
est repetenda aqua Sed quodam
huius hic de causa retinet que le
uissimum est et posuit obscura
Est aut levissima que non ebriata
secundo que in ipsa non apparet cor
terrea 3° quod non horribilis
est sapida 4° quod cito calesit
et infrigidat que cum ad sunt
cito digeritur et per tales digestus
bonus: sic aqua suo modo bona
esse videtur et levitatis sue di
gnitas dimittit ergo ad bibendum
aqua temptatum sit nec ceterora
experimenta hec possit sua cum
faciunt

28 Bibus talch desiderium
de nocte bibere valde
sitientibus si super
dormierint bonum est

n Vnde ypo hic dicit ut sitienti
minimum potus de nocte dandus
uel non dandus sit Sed innuebit
inquit si bibitur super dormierit
et sic cum sompno materia que ca
sitis fuit faciat esse digestam
Sed tamen procul dubio ut minimum siti
entibus potus eis det sitis at
sit ex vino post mitto aut ex
potu quo sanitas ergo custodit
ex modo Si humiditas prima est
compleat appetentia non est necesse
bibendi detur licentia Si si ex
prima sit humiditate licentia Sed
dare si ex multo vino: non in
diget potu dando si enim dor
mierit quiescit sitis etc.

29 **M** **Muliebria educit ex aromatibus calefactio multotiens vero et ad alia utilis esset si non capitis gravedines faceret**

M Muliebria sanguinem menstruum vocat. Intendit ypocras purgationem propterea que menstrua si eo purgantur ea a partibus in vulvam vel ex superiore aqua vel ex aliis pluribus que tunc singulis fuerant singule auferendo medicabantur. Sed si sine his predictis menstrua sedant tunc talibus calefactionibus remedietur. Cause enim retentionis eorum vel est grossicies sanguinis vel constipatio venarum sanguinem ad vulvam mittentium vel angustia orificiorum earum propter corrugationem earum materie quod cum ita sit tunc calefactionibus aromaticis est utendum que orificia venarum aperiunt si clausa sit. Sanguinem subtiliant grossum, constipationem solvunt. Si autem capitis gravedinem non facerent vel aliis in causis sic dixit utilia valerent et maxime in fetu capita inde gravantur et precipue autem repleta quia ex omnibus aromaticis dolor capitis generatur. Ratio autem sumitur eo quod pauca aromatica alia sunt calefactoria et calore suo nimio necesse est capitis gravedo sequatur. Aromatica autem que sunt cassia lignea, costus, cinnamomum, amomum et alia et que ideo est quia sunt calida.

30 **M** **Mulieri in utero habenti flebotomata abortit sed magis cuius maior est fetus**

F Fetus si nutrimento careat, necesse est pereat. Cum ergo sanguis qui nutriendi causa flebotomo demitatur consequitur ut periclitetur necesse solidum et flebotomia patitur. Si etiam in acutis materia abstineat languidum quanto ergo maior est tanto citius periclitabitur ut patet cum demat quantitas alimentorum cum plus comesturus esset.

31 **M** **Mulieri in utero habenti ab aliqua acutarum egritudinum accipi mortale**

M Quod causa dicitur est necesse est secundum eo sequitur. Si enim acuta egritudo cum fetu sit necesse est quoniam febris fit et calidissima. Si enim nata fetu acuta egritudo. Si in quantum eo fit mortale, mortale autem duobus modis fit et ceteris fetus quia cum mortificatur eo ei necesse fetus sit attenuari nimis quanti fetus sit. Sed si in medio velimus fetum salvari et matrem consulta ex ore generatione periclitari anguinetur materia fetus unde etiam consequitur ut pereat fetus. Si autem eadem egritudine sine fetu sit fit apposito quam tetthani mortale erit in magnitudine morbi et quanta tamen fetus pati non possit.

32 **M** **Mulieri sanguinem vomenti menstruis superuenientibus solutio fit**

E Vomitus sanguinis ad superiora moveatur propter vero demat menstruis necesse est et superior motus solvatur. Si autem artificialiter machinari et ut menstruis deducatur a colore nature egri

33 Mulieri menstruis de
ficientibus sanguinem
e naribus fluere bonum est
Hoc aliter signum est quod sanguinem
in menstruis fugi necesse
sed si ea deficiant et aliunde
sanguis effluat iuvat. Loca autem
per que sanguis exit cum multa sit
unum periculosum est ex naribus exit
alia tamen et si periculosa quedam tamen
plus quedam vero minus errore tamen
si aliqua non inveniuntur periculosa
non ideo in hoc amphorismo falsus est
ypo. cum absolute etiam mundere san
guinem dicat e naribus convenit con
venit ponere multa tamen notare
unde si per emorroydas sanguis
effluat non per contradictionem ymo
bonum protendunt.

34 Mulieri in utero habenti
si purgatio fluat multum
periculosum est abortiendi
In hoc loco idest quod de fleobotomia
intendit alibi de evacuatione
sed ibi ablatione sanguinis cum san
guis et debilitatur mulier commovetur
cum fetus et corrumpitur matrix.

35 Mulieri quam amatrice mo
lestatur aut difficulter
generanti sternutatio superveniens
bonum. Amphorismus iste bonum
spirat molestatio matricis
sive cum quidam intelligunt de
matricis molestia et non solum actus
aliud quod suffocatio matricis vocatur
Non enim quidem suffocatio esse videtur
si potius ablatio Ganelitus Alii
intendunt ypo. secundum intellexisse
passionem secundina cum gravet et volunt
huiuscemodi in nomine quod mulieres accita
te videntur deviasse et si videatur
unum dicere quod secundina cum non devolua
exierit cum fetu sternutatio supveniens
eam expellit. Sed error esse palam est
cum de secundina alias iam dixit ypo. et
ypo. cum tamen ad morbis impetum sit
quod partus vel secundina que non devol
ua exierit cum fetu ipsam eandem
sternutatio expellit que ideo de secundina
quod ipsi est secta. Sed errorem esse
palam est et cum Galenus quod licet hic
gravare ambigua sint in nomine
non tamen loquitur de volunte passione
intelligendum est de secundina dicere
et necessitate. Qui vero omnem pas
sionem volunte intelligunt arbitrantur
falsum. Palam est enim intelligi
flegmone sclirosim herisipila
et volunte volnera non sternutatione
adiuvari tamen quasi sua nomine esse
videatur ablatio enim Ganelitus quo
tudius sternutatione adiuvatur
cum quasi sua nomine esse videatur
In ablatio enim Ganelitus tamen
quasi mortua cogitet in sternutatione
quasi vigilans in validatur quia
quibus sternutationis motu necesse est
quodam superfluitas excita expel
latur quod planius et expressius est in
libris de sternutatione et fetu unde et
sternutatio in singultum.

36 Mulieri menstrua sine
colore ypo. et non secundum
se per ista purgatione indigere.
Amphorismus iste signat
in libris multis inveniuntur
sed menstrua si sint diversa
in colore et non secundum tempus

vementia purgatione indigere
significat. Item hec diversitas potest
intelligi que non in suo tempore ve-
nit tunc et cum corpus indispositum
est illa materia que prohibent ...
menstrua sed tamen non solum intendendum
est ad formationem verum etiam ad ordi-
nandum dietam quod ego inveni in
libro ypocratis de menstruis cum dieta
que aromatica materia sit et na-
turales plurime et diverse ... gros-
siore humore subtiliatione ut pote
calamentum per quas assuefacimus ve-
nire in menstruis provocandis. Adhuc cum
intendimus ut ... venare ad
vulvam descendencium aperiamus et
grossiciem sanguinis subtiliemus de-
grossis corporis indispositis humoribus.
Si autem humores diversi in colore in-
veniuntur tamen sit optimum cum corpus
indispositum ... cum colericis
non solum et fleumaticis humoribus sed et melancolicas
et colericas mutatur. ypocrates autem invenit
in libro de dolore muliebri quo
intelligatur quales sunt humores corpori
dominantes. Hic autem precepit cum for-
mationem et ... corporis indisposi-
cionem. Cum vero non secundum se fetui du-
cunt ... consueverunt ac-
si dixit si menstrua in colore sunt
diversa et non secundum se fetus pur-
gatione indigere significat quia cum
in corporibus mulierum mali humores
ducuntur non solum mutationes colo-
rum in menstruis sed et interpolati
temporis corruptiones paciuntur. Si
humores plurimi oportuit sunt
grossiores in cursu suo tardantur
diviciores et tardiores quia ...

37 Mulieri in utero gerenti
si subito mamille

graciles fiunt: abortit.

In hoc amphorismo ostendimus
quod fetus in utero mulieris nu-
triatur et ciborum innoracionibus
vulve cum mamillare quedam
vene coniuncte sunt in quibus si san-
guis minueretur necesse est mamilla
macilleret. Unde aut fetus moritur
aut ad exeundum compellitur. Sic ypo-
crates in libro de fetus natura protestatus
est. Cum inquit cibus qui causa est fetus
augmentandi quod quidem puer de vulva
accipit non tantum est quod sibi suffi-
cere possit .x. mensibus et acribus dul-
ciore cum et saporosiorem alium sub-
tiliorem sepe fudit sanguinem. Cum
inquit in magno fetu cibus non
tantus sit quod sufficere possit recalci-
trante et movente eo nimium vi-
tur quibus ligatus tenebatur pel-
licule. Quod intelligitur fiet cum non
inveniuntur cibos ante tempus cogitur
exire et abortire.

38 Mulieri in utero gemi-
nos gerenti si alterutra ma-
millarum gracilis fiat al-
terum abortit. Et si quidem
dextra gracilis fiat: mascu-
lum si vero sinistra feminam.

Quod de ambabus dixit mamil-
lis: quod de altera oportet intelligi.
Cum enim sanguis de venis
alterius mamille minoretur. Si in
qua gemini gerantur necesse est ut
cum intinctu ... venas illius
mamille suppeditabat abortia-
batur fetus. Cum vero dixit in dextra

masculum ab oriente, feminam vero in sinistra. Qualis autem ypocras auctorizabat inquiens masculos in dextris. feminas vero in sinistris esse. dextra namque pars calidior est in qua masculus ea parte iacet et calidior est. femina vero in sinistra que frigidior est quia pars dextra ideo calidior est quia epar quod est calidum et ... in ea est. Sinistra vero frigida quia splen est in ea.

79 S [S]i mulier que neque pregnans est neque gravida invenit lac et huius menstrua defecerunt.

6 [B]ene investigati et perscrutati quod ypocras multa disputatione indigebit cum eam intelligere voluit necesse est libros meos de virtutibus naturalibus prius legere. Hic tamen breviter dicendum est quod in hoc loco est necessarium omne membrum in se continuum quodlibet habet ... necessitatem explendam aliorum membrorum ab eo continuatorum ... hec autem humiditas sibi est quasi superflua quia quod plus sibi aliud membrum habeat vacuo soli deo est ... Sicut tamen quodque aliud membrum fuerat virtutibus impleat naturalibus multis et diversis. quare vena consimilis est et continuata que cibum ... attrahit ... commutat ... aut cibum in plenitudine attrahit ... mutavit cibum eundem augmentandi et nutriendi membra aliud causam facit. Hoc autem est quod ypocras alibi dixit cibus inquit nutribilis est cibus ... vero est quasi cibus vel unus remanens

superfluitas cuiusque dico et nature membri aquosa retinetur assiduitur. Si igitur in ossibus sit in concavitate eorum est sicut in capite sanguis pulmo enim sibi quedam attrahit spumosa superfluitate in sua eam reponatur concavitate. Ite et omnis concatenatio nervorum sibi reservat viscosos humores et inguina et vene que vasa ab inguinibus extremitia que per matris vocantur mistra inluta humiditas retinetur palma que vocatur ideoque mamille carnes sunt glandulosas que cibum sibi venientem in suis mutant natura est. ergo hec caro mollis et alba et non sanguinis tanta humiditas sibi veniens efficitur quasi lac que quanto magis effluit aliter tanto magis augmentatur sicut ... et ... ut in pregnantibus videtur quam vene plene et mill mamillare media parte sunt plene que sine acceptione possibile est contingere cum menstrua probantur defecisse quod ypocras intendit in hoc

80 in [U]beribus dixit ypocras quibus venit sanguis ad mamillas maniam significat

d [P]rimum in disputatione precedentis ypocras quod sanguis ad mamillas veniens in lac mutatur. ypocras fatetur quod si veniat et non mutetur significat maniam quod ego non vidi in tempore meo. Et si contingit quam raro credo evenire quamvis hec confirmet ypocras asseverasse. Si autem verum sit sicut asserit debet intelligi quia cum

chuda in mamillis cu no sanguinole
ta sint necesse est fra sit unde
et sanguis cu ad eas veniat no
mutat in lac sic ecce cas fr[illegible]
est carne epatis sic et lac fiunt
cu sanguine Cu ergo sanguis
alu calidus et ferventissimus atoto
corpore effluxit necesse fuime
ascendat et gravare mamas mu
lieri vero mis nimietate caloris
cu ad mamillas sanguis eve
nit no pt in lac mutari p
nimietate sua et magnitudine
caloris unde necesse est caput
ascendat et mamas gravaret

X1 Mulieri si uis scire si con
cepit cum dormitat
e mellicratum da bi
bere et si quid tortiones circa
ventrem senciunt: concepit si
vero no minime

Et tortio est aut ex hu
moribus aut deventosi
tatibus grossis et i flatis
no cito exeuntibus ut pote pte
qua ex caut carentibus qd mulier
pati ypo. intendit ad pssura
vulue et loca illa p que ventus
dz exire mel aut unde sit mel
licratum necesse e esse cau ad q
cum nos intendimus ut i illos et
ventositates generet cum dormi
tura est inquit ypo regimen
et ciborum plenitudinem: ecce enim
dus sunt causa ventositatis

X2 Mulier si quidem gravida
masculum concepit.
bene collorata est Si
feminam discolorata:

Ve dua no sint: quia femine
friores sunt masculis masculi
li vero fortitudinem et veloci
tate in motu sunt colorati et
no colorata dixit. quia i conceptu
femine femina no est bonum coloris
quia femine frigidiores sunt masculis Vnde
ty est accidit de concepti masculi
alia signa sunt fortitudines et
velocitate motus que etiam vera
videntur: quia femina concepta alio
fortior et velocior est i motu
no ergo hec signa penitus sunt suspecta

X3 In mulieri pregnanti i matrice fiat
herisipila mortale est

Oportet nos vestigari si sola
herisipila i matrice sit mor
talis vel etiam flegmones similiter
Sed erisipila necesse est ut occidat
primus flegmones no ita quia heri
sipila cum fiat ex co. vn. et ca in.
febre generat et io mortale est

XX Vel que tenues pt nature
existentes concipiunt ab
orcant antequam grossescant
Quidam interpretantes que dicuntur
explicat exponunt quidam enim ex
necessitate abortire intelligunt cum
pt natura sunt macilente quia sola
matrice intrinsecum sola deficere
pueris Alie si no crasse fiunt
et i matrice permanserint Alie cum
pt natura tenues grossescere incipi
unt precedit et aborcant. Iorcme
nus hic intelligit in ultimitate
tenuitatis esse quibus necessaria

refectio fit multa ut ad naturam red-
dant corpus earum unde fit i eis
crassescentibus fame fetus abortiat
hoc autem intendit ypocras

45 c Vetulis vero graciles corpore
moderate existentes secundo
mense aut tertio abor-
tiunt sine occasione mani-
festa his cotilidones muss-
cillaginibus plene sunt
et non possunt retinere pr-
e pinguedinem fetum sed abrumpunt

c Quod dicit sine manifesta cau-
sa febre acuta intendit sine
diarria vulnere erisipila flu-
xu sanguinis saltu percussione morsu
ab pulice animo timore et similibus
sine quibus precedentibus si abortiunt
corpus moderatum habentes: ex necces-
sitate ora venarum vulve abor-
tiendi erunt cause quibus eadem sedima
intinctum accipiat si matrix muscil-
laginibus plena sunt abortit quia
intinctum sedime datur hec venarum
ora cotilidones appellat ut sicut
putant quidam carnes tenues ori-
ficia venarum innascentes ypo-
cras in libro de passionibus mulierum
Si cotilidones appellat inquit
in ore vulve plene sunt sicut me-
strua sunt pauca et necessitate pit-
tagoras vero in parte prima de
rebus naturalibus cotilidones appellat
ora venarum et arteriarum sanguinem
ad vulvam trahant etc

46 t Vetulis vero preter naturam
esse existentes non conci-
piunt his pinguedo os
matricis obturat et prius
quam extenuantur non conci-
p Ret namque ypo dicit piunt
crasse intendit positas in
transitione ultimitate alii
si extra temperamentum sint crasse
sed priores sunt veriores: quia
pinguedo illa vocata zirbus non
premit os vulve quod in interioris col-
li est extremitate et in medio vulve
intendit hoc cum dicit os vulve
et non illud quod in exteriori colli
est extremitate et ne intelligatur facie
illud cum non os internum sed vocatur
os colli matricis:

47 s In matrix in vertebro
posita fame facit
necesse est comotum fieri

c Aranatum vel comotum orta-
cem esse intelligit et hoc
quia si faniem faciat ma-
trix et maxime in parte exteriori: necesse
est licet curari et his similibus sicut
ypocras intendit hic

48 t Fetus quidem mares
in dextris femine vero
in sinistris magis

l In libro de spermate dicit
quod fetus masculus non fit nisi
cum complexio sua in initio fuit
calidissima qua etiam adiuvat
si locus ubi exercatur calidus sit
dextrum autem locum matricis constat
esse calidiorem cum epati vicinetur
et adiuvatur talia quod fetus sperma
de testiculis mulieris existente quod
sunt in matricis angulis positi

Quod cum in dextro exit: masculus tum currit et calidus sit de sinistro in sinistrum. frigidius et aquosius unde fetus sinistri lateris necesse est frigidior sit unde ego lateris disputatum in v° particula mea super anathomiam ypocratis

69 Atritis et percipitationes obtalmicum appones asspicede ob et

Sic dixit quod cum nares sedme percipitatio continget flatum clausa et motum in me... per certum obtalmicus apposito: necesse est sedma egredi

70 Mulieri in utero continenti thenasmon in natis aborsum facit: fit ex humore gravitatis grossi thenasmon: sed pungetibus intestinum quod vocatur colon qui inferum ... gut exprimere forte ... ... grossitiei ut ... difficultate cum pungetibus possit emitti ... et expressio ... si mulier gravide evenit sit ypocras dixit causa est abortiendi unusquisque cum expressus nimium facit motum unde ab ortire necesse est fetum quod magis rumpitur ligamenta

71 Mulieri si vis menstrua retinere sicud maiorem ad mamillas appone

Sicut ypocras auctorizavit quod menstrua immorata et pro excementia debet ... medicari sed ... intrat quod minima sit refrigeranda et ad mamillas ventosas maiores iubet appone ... appende

sunt nisi fetus cum si super venas de minua ascendentes adipas maioris dixit ut magis et fortius sit

72 Mulieri in utero continenti exprimitur claudit os matricis

... agnum signum ... est ad intelligendum si femine conceperint si forte os stertex manum imponat mulier et tangere possit sperma cum si vero non inveniat et mulier concepit: concavitas matricis tangit lateraliter et ita os matricis necesse est stringi

73 Mulieri in utero continenti lac ex mamillis multum fluens debilem fetum significat. Si vero data sunt ubera sanum fetum signant

Vero primo mense lac effluit primam sed si sexto et plurimis operteat exierit multa quantitas vene vulve et mamillare medie plene sicut plenitudo cum illa et habundancia materie est fetum et ex fetus non recipientis debilitate dz ... considerare quod si mamille macillente sunt sicut ante conceptum fuerat unde cum puritas significare sanguinis quod non sunt. causa est fetus perditi nec cum oportet multum esse plenas ut non lac effluat duras necesse est et mediocriter non durissimas et macerrimas cum contrariis fetus non moretur nec debilis est

74 Mulieri corrumpi si futuri sunt fetus hys ubera gracilia fiunt Si vero rursus dabur fiat

Dolor fit in ybibus aut
i vteribus aut i gembus
aut i oculis et no coreu

Vere dixit ypo. primit
mulieri in vtero ghnti si alta
mamillarum fiat gracilis gemel-
los gnti altum abortiet et si dextra
masculus si sinistra femina Et asi
gnitis incipit si a mulere abortien-
da dictis tribus vbera gracilia fieri
neque tamen macillencia mamillarum
ad abortire signat neque solum quia
signum est abortionis Sed ergo semper
investigari quod appareat i grandis
vnde ex macillencia non solum ne
esse est ut abortire si ex solo casu
abortit vel solo saltu vel ex clamo
re forti vel ex magnitudine odii vel
ex sono magno et subito sicut
tonitruo potest etiam esse ex se vel
erisipila vulue vel ex habundantia
i fundo matris macilla et pluribus
vnde evenit sic abortione sine
macillima mamillarum Sed ypo in-
tendit sine macilencia non posse
sic vnde multociens presentatur si
si sum posse cape intellectum
et reperi Et si etiam ex predictis
abortitur non tamen sine macilencia
sit mamillarum Et si cum ma-
millarum macilencia sit ex puncta
te sanguinis i venis mamillarum
et matricis medijs que ea sunt
auferendi fetibus cibum vnde perit
Si aut existentibus predictis fiat ma
cillima intellige occasio fuisse natura
magno impetu ob vulue app
iusse et ita sanguinem i contraria
membra venisse Natura cum
magno conamine nocivum expel

lit sanguinem quendam et spiritum movet
quibus se instruit vbi i expellen-
dis nocentibus vnde applicata sunt
i membris pacientibus forte motu.
festinat enim natura ut dicta loca dole
ncia defendat et transmittit illuc spiritum
et sanguinem ad hoc expellendum suffi
ciat hoc in prima huius amphorismi
particula Secunda que intitulatur
prime est secunda Si rursus fiant
dura in quibusdam locis fiat
dolor et non abortiri tale intelligitur
Si mamille sunt matre abortiri
est necesse Impossibile est enim abortire
sine causa matricitate Si aut
mamille sunt dure non significat
abortire Sed potius in quibusdam
locis duricies sequitur dolores
Sicut ergo macies paucitatem
sanguinis significat sic et durities
multitudinem ostendit Potest ergo
hec duricies causa esse ad superiori
que facit significat sanum illa cum mo
derata fuit hec i vltimitate mo
derationis est ad quam cum sanguis
devenit natura in illa membra
expellit fetus tamen permanet i passi
bilis est aut hic locus invesu
gandus cum natura ad vulua non mit
tat et ipsa faciat et si ap amit
cur fetus illesus permanserit si ve
abortiuus non fit hanc passionem
sequatur mollities committitur pri
mus raro fortuito cum tractu non
intendit si ad sempiterna et non
fallancia intendit hanc si dixit
Si mulier abortiat mollicies
mamillarum est pronotanda Du
ricies cum sine plenitudo in
pluribus ad alia membra vbi ad
vulua repellitur vnde dolor quem
ypo. dixit sub sequitur Et si ad

Et si ad matricem deveniat procul dubio mamille matre sunt. Si ergo ex pinguitudine tibi abortiunt maciliencia committatur. Si ex aquositate sed adrolua descendentis et fractura veteris ligamenti hoc quoque sine macilencia prima sit

77 a **Quibus os matris durum sunt hijs necesse est os matris gelandi**

d Iam est in antiquioribus quod clausis ore matris apostema ut grossitas sequitur que tamen differunt. Si enim matrix durissima sit et clausa durum est apostema sine durici et ca. e in ea. Si autem sit grossus naturalis erit tactu mollissima. Unde autem ordinassent si superiori amplexo sub infert mulieri pregnanti os vulve clausum est et in utero habet:

76 q **Que cumque in utero habentes a febribus accipiuntur et fortiter talesfiunt sine occasione manifesta generant difficiliter et periculose aut abortiunt periclitantes**

c Quibusdam pregnantibus alij humores corrupti in corpore colliguntur. Unde febris fortissima fit et sine dubio est causa aborciendi. Aliud tamen febris molestat secundum naturam humorum que quamvis mollis sit tamen non evadunt secundum quod oportuit cum materia remaneat febris quam medicina medicari neque dictare bene possunt quia sunt grandes: et ideo febris ipse reddit fatigans eas tempore toto

gravitatis ideoque fetus non perferens passiones matris perit. aut si sustineat cum infirmus permanebit deinde materia matrina eum sustentabit et materia ita debilis sunt que in difficultate et periculose generant quod ad partum utrumque corpora debeant esse fortiora. sunt tamen debiliora.

79 7 **In fluxu mulierum spasmus et animi defectio si supervenit malum:**

n Quoniam in omni fluxu spasmus sequitur sed in solo longiori et fortiori. Defectio vero animi omnium in antiquorum est velut que fit mutamento cordis deficiente: sed spasmus hic non omnibus mulieribus fit cum manuum maxime si famosa paciuntur membra.

78 a) **Que cumque plurimis venientibus accidunt egritudines et non venientibus a matrice accidunt egritudines**

82 Quidam arbitrantur medicina esse habundancia sive superfluitatis morborum generari sicut ypo. non tamen ex habundancia sicut ex pinguitate. et non solum in mulieribus sed et in maribus ex paucitate enim corpus desiccatur. Aliquorum corpus desiccatur aliud refrigeratur aliquando utrumque sequitur. Item omnia mala quo ultimata sunt acuta nocua nascuntur de morborum generibus. Nichil ergo in ypocratis dictis varium est et occultum tamen menstruis plurimis venientibus venire dixit egritudines neque a matrice inicit neque cum venientibus a matrice venire egritudines sub intelligit sicut utrique membro vel soli secundo a matrice

debeat inqui necesse est pervenire quod
nullatenus adipisci possumus nisi
unde prius ul magna fiunt menstr-
ua. dicimus aliis quod menstruore
humorum plurimorum ex larga est apertione
venarum omnis ad vulva venientium
Aliis quam sanguis talior est et subtilior
alii est toto corpore in malas qualitates
mutatur quod a sanguine generatur ul si
sanguis sit mutatus a suo temperamento
naturali qui quando corpore inde generatur
ad venas omnis vulve expellitur sicut
videntur morbi egentium in ad quedam
membra deducunt quum mali hec
sunt tamen menstruore habundantie
et cause pravitatis quibus sunt genere
ul enim ex conclusione ul ex venarum
constipatione per quas menstrua veni-
unt ad vulvas ul ex grossitie san-
guinis et feritate sui ul ex venarum
fortitudine sanguinem quod tibi non
recipiente quedam aut horum ea fiunt
post longum tempus necesse est inde
morbum generari s. herpilas fleg-
mones scleroseum tantum. bene quod
dixit ypocras non venientibus men-
struis amatre accidunt egritudines

79 In ano flegmone pa-
tienti et matrice fle-
gmone patienti stran-
guiria supervenit et in ren-
ibus saniem habentibus: stran-
guiria accidit. In epate
vero flegmone patienti sin-
gultus supervenit:

s Stranguiria est prava et spis-
sima minctura quam alii fit
ex defectione virtutis continentis in
vesica aliis ex acuta urina con-
tentiua defectat causa male huius
ul apparatur. Acuitur vero urina ex pres-
sione renum ex calefacto sanguine
et calore humorum ad renes descen-
dentium et urina acuitur et hu-
dixit stranguiria si ex flegmone an-
patis sive matris in quibus vesica
colligatur unde et colligabit ei pa-
tientibus. Cum quod in renibus conducu-
ntur materia putrida: necesse est per
vesica confluat ad quam perveniens
sua ea pungat cogit et commovet
ut ea expellat. Si autem apostema in
ano fiunt necesse est vesica pati
quam stringit ea atque premit. Cum
quod anus et vesica sint vicina
magis necesse est compati ut ergo
dixi alibi. Sed ypocras presente pas-
sionem aliunde venientem dixit. non ab ipso
lente posuit. si in magnitudinis ulti-
mitate eam intendit hoc quoque
modo intellexit in per flegmonem
in epate venientem singultus asserit
Ea enim cum epatis et stomachi
sint colligati necesse est alterum
alteri compati presertim cum aposte-
ma magnum sit.

60 Mulier autem si non acce-
pit in utero velis autem
scire si accepit. contegens
vestimentis suffumiga eam
aromatibus deorsum et si-
quidem videatur transire odor
per os et nares per corpus
cognosce eam quoniam ea
non propter se non generat:

b sit igitur culpa viri per hoc
quod dixit suffumigatio subfumi-
gatio in hoc loco intellige-
da est mitre storacis que optima
est et fumigatio plus non calorem et
odoriferorum quorum natura proprietatis cuius
ascendit quousque ad os et nares
veniat a quibus cum odor perfecte non
sentitur matrix opilatur quod cum sit ne-
cesse est non concipere. Et non propter se non
generare dixit quoddam inanime
tam ponderose innuit multi cum
volunt homines ditissimi utrumque
filios vel filias debeant habere in
quo maxime nobilissimi valent
habere solent ad hoc laborare cum
autem femina non concipiat: reperiantur
ut cum solos filios vel solas habe-
ant filias super statuto pose reli-
quant que hereditates suas possi-
deant. Plato in libro ad Critiam
generandi tetigit artificium. Cuius
pauca prelibatum sunt dicta sed
prius exponendi sunt omnes amphi-
de materia traditi

61 M Ulieri in utero habenti
si purgationes exeunt
impossibile est fetum esse sanum

I N purgatione vero intendit
menstrua in tempore sit ante
ea pervenientia neque porez
quantitate moderancia unde sequitur
defectio fetus. Si enim prima vel tertia
venerint et semel vel bis non
necesse est fetum infirmari. Sed si
quantitates temporis ordinemque servave-
rint: fetus sanus non erit. Ego
autem non arbitror menstrua appa-
rentibus effluentia per venas tan-
tum illas egredi que in collo matricis
secundum ...oribus venarum inferi-
oribus concavitatis vulve sit suspensa
unde consequitur ab illis venis vel
menstruorum egrediatur. Cum vero aliunde
effluunt neque admittendum fetum per-
venas superdicti gratiam veniunt
necesse est fetum infirmari ut pote
cum alimenta deficiunt

62 S I mulieri purgationes
non exeant neque rigore
neque febre supervenientibus
angustie vero ab horrore
et defectiones animi ei
accidant: reputa hanc in
utero habere. est bonum de illis quare

I Stud intelligendum: menstrua
ex ordine et nulla re intrinsecus
inveniente veniunt si subito
et sine ulla occasione manifesta
se stringunt: quod ex illa signa auctori-
zaverit debet perpendere vel ab horrore
angustia defectione menstruorum ces-
satione ex quibus intelligitur mulier
concepisse sicut et appetitus passimi-
tate quia in conceptu oris stomachi
nocent que tamen omnia posse evenire
dicas sine conceptu sub...
cum quibus male dominentur stomacho
vel alii membro unde consentire cum
medicum bene

63 Q Uecumque frigidas et
densas matrices habent
non concipiunt propter frigidita-
tem. Et quecumque humidas
habent matrices: non concipiunt
extinguitur enim in eis semen

Et quecumque matrices sic
tales sunt magis et arde
ntes non concipiunt indige
ntia enim intrinseca corru
pit semen. Que vero
in utrisque temperie sunt mo
derate conceptive sunt

In ipso audere tamen mittac
amplius et oportuniori lo
co tradere michi prius fuerit
quam vim hiis duobus autem potius
respondeam et a hiis locis paucis ut
disputatio interiori compleretur.
Et quot modis sterilitas fieret
de matrice precederet ergo illa
mulier si non accipit in utero velis
aut sterilis si concipiat: contegere
se fuga deorsum et reliqua sequ
itur aut locis qui nunt et paucis
et ubi dixi quecumque tempore sunt
ex utrisque: conceptive sunt in
moderate at si non tamen in ultimitate
et corripiendum sunt dure ergo ulti
matrices erunt steriles ex quibus
etiam pendet quae subtilitas fiat
in matricibus quod tamen occultatur ut
multis si non perspiciatur intrinsecus
primo palam est quae non conceptivi
quidam masculi post quam patebit
cum utrisque conceptive medie ex
omnibus. qua si excedunt non conci
piunt. Incipiendum ergo prius apta
libus mulieribus que malum complexi
sunt valde in primis in ultimitate
in quibus quelibet quatuor parti
palium ducitur qualitatum sive
due contra sicut diximus in libro
nostro de complexionibus ubi omnes dis
paratas octo esse diximus in ore

simplices que sic tangunt et
inter composite et ex hiis quinque
simplicibus. Si ergo matrix ducitur
nimia frigiditas in ultimitate et
matrix de prefato magis ora ve
narum ad os vulve venientium
ex necessitate strictissima sunt
steriles sunt mulieres quia frigida non
patitur solidari venare oribus
unde etiam si fetus possit recipere
intrinsecum non tamen necesse. Non enim
illud intrinsecum possunt penetrare
et si quomodo illud contingunt
pressissima sunt. Item quia vene
condensantur sterile que sunt strictae
Sanguis enim qui in eis adu
nat frigidus et siccus ad plurimas
qualitates corporis ex qualitatibus
consideratur matricis refrigescit
ergo sperma virile ex matricis fri
giditate nisi sit calidissimum
naturaliter incipit ergo primum de
hoc frigida. Que vero inquit fri
giditas et humiditas ex quibus
datur intelligi frigiditatem et densi
tatem conservari unde pendet
quod frigiditas siccitati vel humiditati
per conservatur si non propter hoc
semper enim ex matricis frigiditate de
nsitas subsequitur et inde sterili
tas sequitur sicut diximus est
autem hoc considerare quod si matrix
frigida sit: non capere est propter oppilationem
vel oppilationes si sine spiritu
non tamen densitas causa est non con
cipiendi sufficiens enim intelligi
nos putamus. Et que matrices
humides sunt in ultimitate non
concipiunt: quia semen extinguitur
in humore sicut in grano frumenti
et ordei videmus quod tamen in
paludosis locis seminantur non

ubi nascuntur. Et quecumque siccitas
non magis ardentes sunt, non
concipiunt: cum non recipiat semen nutri-
mentum quod ad id conveniat. Ac si seminaretur
in arenosis locis vel non cultis
vel petrosis in maxime ac calidissima
estate patitur: quod semen in ardenti-
ssima terra patitur: vel si in indictis
cancellaribus seminaretur. Ex hoc
nobis satis fecit de qualitatibus
matricis monstrans earum virtutes sin-
gulares quibus et earum complexiones
intelligantur. Conventusque ex hiis
temperiem sunt mediate corporis genera-
tiones sunt que extrinsecus sunt. Dicitur
enim ex qualitatibus intelligatur in
qualitatibus quattuor sunt et utrisque
ergo hiis contraria si intendit calidum
frigidum siccum humidum. Nos autem
monstravimus in libro de …
ex calore cum frigiditate ex siccitate
cum humiditate temperamentum esse ex-
titit. Ergo temperamentum ex horum
est paritate contrariorum id est ex frigiditate
et caliditate siccitate humiditate quarum
primum si unum desunt non sufficit
fertilitati. Si enim matrix in caliditate
et siccitate temperata sit: tem-
periebus autem in humiditate et siccitate
desit sterilis tamen permanebit. Unde
ergo Hippocrates de sola feminarum sterilitate
loquebatur de matricibus cum tamen
dixit. De maribus vero omnino re-
ticuit vel quia nos intelligere
fiduciavit vel quia de ipsis post-
modum dicturus erat. Quiddam …
aut Hippocrates de maribus sunt …
philosophi interposuerunt similiter
et in maribus dictos et reliqua.
Sed multi interpretes ab Hippocratis
intellectu longe esse asserunt.

Nos autem ex dictis Hippocratis in mulieribus
idem in maribus esse intelligere
possumus dicentes frigiditatem nimis
spermatis maris non bene decoqui pos-
se: sed tamen si temperamentum in proximam
frigiditatem exierit et valde calidi-
ssimam inveniat possibile est generari.
Sed si ad ultimitatem temperies exierit
impossibile est generari. Et caliditatis quod
non potest sperma bene decoqui. Si ergo
in ultimitate devenerit impossibile
est generari. Si enim sperma calidis-
simum fuerit quasi res in causa
quasi erit necesse generat. Similiter super-
fluitate ultimam non extenderit
… mediat valde quod ad concipien-
dum mulier est necessarium sit …
de spermate ostendimus nisi non
plurima valde … semen
extenderet feminam non concipere posse
diximus. Sunt autem pauca fecimus
quasi … subaudiendo re fu-
damenta. Exinde autem Platonis
additum premisimus nos dicturos
esse sub intelligimus. Magna est
in qua auctoritas et glossa
intelligere qualiter duo corpora con-
veniunt ut … ad invicem
convenientia et concordia. Sunt autem
et quod supra diximus monstrantes
qualiter femina sterilis sit et non
generat masculum. Quarum causa
sunt et in maribus et feminis re-
periuntur in ultimitate egredi
que tamen intemperies si prima sit
et corporis intemperamentum et con-
trarie qualitatis se miscuit possibile
est concipi. Si vero migrant sibi
simpliciter impossibile erit. Si enim sperma
frigidum valde invenerit im-
possibile est concipi. Similiter si siccum
in sicca et similiter in aliis omnibus

est intelligendum. frigidus vero sperma
in matrice calidiore necesse est inci
dat humidus in siccitate debet etiam
opposito utique: alius modo non generante
ubertitas vero matricis potest intelli
et quodam amplius precedenti mulieris
ria inquit et aromatibus non educit
calefactio et tamen Tanta enim est mat
cis opilatio ut non odorem aromatum
permittat transire ad nares et ob idem
facit etiam humiditas sicut dixit cum
semine et fugat aromata in grossat
et inspissat ne sursum transire permit
tat calor uteri si in ubertitate
sit mutat qualitates aromatum et cor
rumpit et intensa facit ut etsi as
cendat non tamen in sua proprietate deve
niant quia calor si contrarium adsit variatus
tamen erit. Preterea tamen in feminis que
naliter frigidiores sunt masculis haec
igitur investigatione aromatica denotantur
fertiles et non fertiles concipientes et
non concipientes. que etiam denotari
possunt ex signis ipsarum. sic et apposite
aromatum. ut si macilentissime
levissime. grossissime vel crassissime
fuerint non concipiunt haec amplius
ypocratum et si non sit tamen esse dicatur

6x Dimisit aut etiam ma
s ribus: aut enim propter
varietatem corporis sperma
extra fertur ut non incidat
semen: aut propter densitatem
diffunditur humidum et: aut
propter frigiditatem non calescit ita
ut congreget ad locum Aut
Aut propter caliditatem hoc
ipsum fit : ⁓ ⁓

In tanta temulentate devenit
huius amplius lector ut non
seipsum intellexit premisit enim
se indeprehensum esse item in
masculis excitat ergo necesse probat in mulie
ribus humorem sicut nos secundum ipsum
incipit a varietate corporis quam si
in feminis proposuit et ideo si perspiciat
indagantes duobus modis oberrasse
invenies primo quia si ita esset realiter
ordinatum apposuisse deberet Secundo quia
intellectus est Invenitur enim masculi
corporibus variis et tamen generando cali
dissimi nec mirandum est cum vari
tas si calore et humiditate fiat
esset aut tamen: spermatis habundan
tissima est: et perfectissima ad generandum
cum spermatis decoctum materia in huius
corporibus sit perfectissima et plenis
sima et virtus ad hoc quidem fortis
sima et emissio spermatis non nisi
ex vasis sit fortissimus non ex emis
sione spermali et si enim sperma
humiditati committitur quandam substantiam
videatur habere spiritualem humiditas tamen
quedam est necesse per quam emittatur
unde latrator iste probatur falsus
esse et deceptus dixit item propter cor
densitatem non extra effundi humidi
tatem. qui si aliam intellexit quam
spermatis humiditatem: asensu ali
enus fuit Si autem spermatis humi
ditatem intendit et propter densitatem
corporis totius nunquam effundi quod dit
intellexit sicut de genere vasorum sperma
tis nescius enim dicit si propter structu
ram vasorum sic asseveret quod sperma
subducit propter siccitatem huius corporis
non calescit et eam causam esse non
generandi verum quidem dicit sed
ex sub sensibus veritate falsificat

dicendo ut congreget ad que locum. Cum enim que loca nominavit ex verbis suis non sunt determinatis nos intelligere fiduciavimus quod primum est dicendum. Quantum ad magis sive … iuxta sequenti cum loco: error enim in … aut propter talitate corporis ipsius sit. Iudicat enim quod ipsius … sit dixit aliud … ipsius penderet se conprimisse in mutando. Cum ergo ipsius dixit propter … non tale sit ut congreget ad locum que … vero propter talitate dicat ipsius quod sit … propter talitate non calefit ut congreget ad locum que quod in sanis est dicere ut propter talitate ipsius quod sit ut congreget ad locum que. quod malum est dicere cum calor dissipet et non congreget bonum quod esset dicere propter talitate intendi vel quod aliud caliditati attinens non quod propter tal' non calefiat ut quod non congreget ad locum que

67 **Ac hac caput non dolentibus malum. malum vero et febricitantibus et quibus ypocundria suspensa rugiunt et siticulosis. Malum vero et quibus fellei secessus et rarius fe et quibus sanguinis multa egestio facta est. Convenit vero ptysicis non valde febricitantibus. Hac vero in se longius nullo practor signorum presentium et extra rationem tabescentibus**

Et est primum de rebus cito mutabilibus. quod duabus de causis mutatur. Si enim lac calorem inveniat plusquam oportet cito in fumositatem se mutat. si minorem: in acetositatem convertitur. quod facile intelligere: si lac novum … coquatur. aliud quod non cocti … reponatur: totum vero in fumositatem non totum convertitur in acetositatem. sed … quod convenit digerentibus lac bonum et multum nutrimentum fit. Dum tamen coquitur et digeritur: in fumo se … diafragmate et dolor in capite conficit quod in sanis lac agit etiam infirmis aliud quod experimento didicimus qualiter vero fit omnibus intelligi. Si enim sanis facit in flore ypocundrie et dolorem capitis: quanto magis facit caput dolentibus et … in flaconibus … aut quibus ypocondria dixit suspensa sub intelligit cum lac non nocet quibus locis nisi ypocondria quoquomodo suspensa sunt … apostematibus sicut flegmone erisipela … et sclirosi quibus omnibus attinet quod suspensa sunt. Nocet etiam et que locorum rugitibus et si sunt sine apostematibus: cum tamen rugitus nichil aliud sit quam quedam ventositas et inflatio. quibus lac nocet quia mutatur in acetositatem. Aliquando tamen damus in huiusmodi infirmitatibus si cum sale et melle coctum est et conficit quia ventrem humectat. nocet etiam siticulosis quia in fumositates venit sive sitis sint sempiterna et naturalis sive temporalis et accidentalis. Nocet autem felleis secessibus cum cadit fumositati plus colera vomentibus

Quod sit quia lat magis p(er)
calore mutat(ur) i(n) fumositate(m) con-
venit ptisicis ex pulmone ul-
ceratis cu(m) dicat tesalus ullo
signorum pectore p(re)sente Sed ul-
lat bonum esse dico indigentibus bo-
no et facili nutrimento: q(uia) cu(m) dixit
n(on) febricitantibus bono et facili
nutrimento dignum est investigari
q(ua)re n(on) validissime p(er)mittit(ur) Er-
go querere si possit dari febricitan-
tibus valde. q(uo)d ubi n(on) necessarium
fuit Nos tamen q(uod) i(n) sequenti cum temp(u)s
oportunum fuit modo breviter dicamus
q(uod) n(on) est dand(um) valde febricitantibus
amor tum q(uia) i(n) se diutius dari
iubet(ur) et cum dixit sup(er) in se malum
dari quando q(uod) valde febricitantibus
reperit cu(m) i(n) aliquibus n(on) consuetudo
fuit Sufficit eum potare: quod
sed sup(er) dicat Sed cu(m) i(n) verbis suis
compleat breviter n(on) tum reperi(r)e
timenda dubitavit..

66 ¶ Quibuscumque i(n) vulne-
ribus tumores apparent
n(on) valde spasmatur
neque insaniunt his v(er)o n(on)
apparentibus repente spas-
mant(ur) quibus aut(em) retro
apparentibus: spasmi et tetha-
ni fiunt Quibus v(er)o i(n) priori
p(ar)te: mania et dolor lat-
eris acutus aut empyma
aut dissinteria si rubei fu-
erint tumores.

¶ Tumores intelligit omne(m)
apostema vel grossitudinem in
corporibus et magis eminentem in
quibus denotaverit flegmonem
que cum quadam apostemata acutis solent
dici. Antiqui tum omnem calorem nimi-
um vel intensionem sive apostema
vel tumor sit: flegmonem dixerunt Dicit
ergo ypo(cras) si i(n) vulneribus tumores id est
apostemata appareant n(on) spasmant
neque insaniunt Spasmantur ergo alii
et in saniunt sed tamen raro Si autem apostema
sit magnum valde et pessimitate(m)
habens in se neque subito appareat
et retro fiat: spasmum et tetanum
significari voluit Quod vero dixit. de
... intellexit Si ante appareant
alia pars voluit esse retro cum
locus nervosus est ante venenosus
et arteriosus Sed ergo de vulneribus
apostatis ad pessimum ad aliquod membrum
nobile devenit Si vulnera i(n) ner-
vosis locis retro fiunt: necesse est
spasmum vel tetanum exspectari quia
hec pars sunt nervose locorum Et si
ante sunt et pessima materia pec-
tus ascendit dolor fiat lateris et
pleumonia inde fiant empyema Si autem
materia descendit i(n) intestina et inde fit
sanguinis Si tumores rubei sunt et
subito evanuerint sanguinis egestionem
intelligit: q(uia) sine vulneribus fit in-
testinum que passio sepe creatur vel
nota in dorso sicut vel ante in
locis dorso oppositis et si subito retro
se verterint non tamen absolute innuit
quum manus et pedes possunt etiam
intelligi Sed cum in priora venerit
non tamen lateris dolorem fortibus cordis
vel magnus: tota tamen i(n) genuum
parte maxima corda habeat: post
est secundum colligantiam sive adiuvitem

pedes magis monstrant passiones
spasmi cum laboret in posteriori parte
corporis locatione cum in hac illi et
maiori parte sunt carnosi non ergo
spasmus ex sola causa vel nascitur
et sepe non solum in pedibus sed etiam
in manibus et videamus que loca
longe annexa sunt remota et
inde et manuum et pedum annexa
pendent inde dorsi non solum

67 g [I]n ulceribus malis
et fortibus existentibus
tumor non appareat.
Magnum malum laxa se-
cunda mala

Quod magnum dixit ulceribus
ut attinet vel apertis vel
utrisque. Hoc pessimitas eius
intendit inesse ulceribus vel
apertis que in fine sunt labore vel
corporis capitibus maxime in illis que nati
sunt nervis et in extremitatibus vicina
sunt cordis. Sit contra mala dicit
apposita subito apparentia: Et dicit
quod aperta omnia mala esse asserit
et ulceribus malis ulceribus cum
quibus maxime si doleant: ad nobilia
membra cum malos descendere festi-
nant cum dolores quorum fluxus pro-
tendat cum eius plus malitiosum
est: nam quando debilitatur humores
vero superbiunt et discrepant Ergo
nisi ad plus confluxerint et
tumorem quando manifestant et
corpus diffundi. spasmos. tethanos
et maniam faciunt: laxa quidem
et fluentia ulcera bona sunt cetera
vero dura et indigesta mala
In quibus autem ulceribus medici mul-
tum fallunt stringentes defluentia
frigida et sicca et stiptica me-

Dolor autem fit ex locis nervosis pri-
mo calefactoria est ad bibendum:

68 p [P]osteriori vero capitis do-
lentia in fronte recta
vena incisa iuvat

Non solum incedit sed propinquitates
dolentis infirmus sed materias
opposita eius extrahere satagit
ut fit eius Si ergo in latitudine sunt
a dextra in sinistra vel a sinistra
in dextra. Iuvat si ex his in profundi-
tate sunt: anteriora vel posteriora
autem sed medicam unde ypo. po-
steriora capitis dolentia et cum
nos et sanavimus melior inde
dolore cicius si habundant quorum
longo tempore effluctus per scarifica-
tione in parte posteriori et inveniet
posterioris summitate

69 r [R]igores quando mulie-
ribus incipiunt ex
lumbis magis et per
dorsum ad caput sed et viris
vero magis quam in priori
parte corporis velut cubitorum
coxarum sed et alter rara
declarat plus

Rigor vero sensualis cum frigore
incipit frigor vero a dorso
solet solet ex maior et vero
magis subito Bene ergo dixit ri-
gorem in his locis incipi et
maxime mulieribus cum frigores sunt
maribus Rigorem autem illud necesse
est stringere ad interiora unde quod

in capite esse constat. Nucha vero
cum sit ex dorso nervi et inde pati
et per cerebrum per quam aquo nucha pro
cedit et ex ordium sumunt quia quam
molliora admittantur et facilior
dutior pars corporis non frigescit
ideo fit quod sit rarior et magis
fit calidior testantur quod pili inde
exeuntes quorum generationem in libro
de quibus sufficient explanam
pili aut raritate declarat ra
ritas caliditatem.

10 Q Quartanis capti non
valde a spasmis ap
prehenduntur. Si vero
apprehendantur prius et sup
veniat quartana solvitur

S pasmus ex inanitione acutus
est et mortalis. Sed si ex plen
itudine unde sorpe [?] inchoans con
tingit sicut in epilenticis et in
quibusdam aliis: non acutus neque mo
lestus sicut prior est. quia ypo. que
intendit: et cum quartana se veteris
veniunt non permittit dissolvens eum
et cum super venit: cum medicandi
duo sunt modi. scilicet cum purgationibus vel
cum coctionibus. que utraque in quartanis
considerantur purgatio enim ad regem
cocto vero eum cocto calido fit

11 Q uibus coxa calefien
dunt sicca et dura
sine sudore finietur
vita. Quibus relaxata
et rara cum sudore finietur

P ropinqui morti precium
cutis dure et sicce et ex
tense morituri sunt sine
sudore. Rara vero et laxa

cum sudore quorum fit causa in corpore
est quia dum caret humore vel si
quam habuerit non exit in cute sed
per multum et intra cutem exit illa

12 ij Eteriti non valde inflantur:
Quod ypo. intendit: est
ad aduci ventuositates que
coadunata a cute vel corpore sup
exiens vel eructatione vel infe
rius modo vel permanens intus
generat ventris inflationem. Alii
ex defectione visceris alii ex coad
unatione fluxus. Cum ventuositati
sunt yeterici ideo quia sunt colica
yetteria si ventositate est non ty
est magna ac calor magnus
eam dissolvat etc.

1 I N diuturnis lyen
teriis acetositas sup
veniens prius non
existens signum est bonum

e Lienteria est velox exitus
cibi et potus in eisdem qua
litatibus quibus comesti sunt
que etiam sic ale breviter potest
diffiniri. Lienteria nichil aliud nisi
cibore indigestio quibus egredientibus
nulla mutatio virtutis digestive in
venitur in eis in colore liquore odore
imo in nulla qualitate. Quidam
in diffiniunt levitatem intestinorum
quia levitate intestinorum
paciuntur. Sed cum multi antiqui laud
abiliter nomina imposuerunt. hic tamen
non sunt offendi ignorantes quomodo
actiones cuius est nata complecti
et tenere recepta et digna mittere
ad inferiora. Sicut autem vesice fri
giditas non tamdiu retinet urinam

que adigit si vel per sui qualitate
vel acumine emittit ea foras: sic
cibus et potus a ventre emittuntur
quod est commune omnibus egredientibus
Quod si Galenus intellexissent non
sicut diffinivissent. Si stomachi et
intestinorum defectiones tu concepta
stomachum generant et intestina cum
que ac sit ex superficie excoriata in
teriori stomachi et quia acutis non
tamen minus defectio virtute stomachi
tu necesse est deficere Differunt
tu utique quia hec excoriatio cum qui
mollibus quiescentibus et frumentis cito
sanatur tu a varijs stypticis et si
diu permanserit: ad egestionem sa
niei sic mutatur Sed defectio con
tentiue virtutis ex mala complexione
que si perfecte alii membro ducitur
dante sanatur Non tamen absolute
dixit extremitas in lienteriis [illegible]
signum esse si in ductus addidit
quia aliud extremia in hac passi
one est apud [illegible] et post no
[illegible] dixit Sed cum hec passio
desit [illegible] stomachi refrigeratiuo: ex
tremia nullo tempore cessat tu cum in
separabiliter sit cum passio sed
ergo extremia non sit principio
lienterie. neque lienteria sit causa
extremia quia aliquibus temporibus superveni
ente significatur cibus in stomacho
morari aliquandiu necesse est ergo
ut digeratur quando non est sua actio
[illegible] videtur michi in hoc
amplius mea sufficere disputa
tio huius fundamentum qui tamen vo
lunt librum meum de victibus stomachi
inueniet [illegible] tamen in tertia
particula de investigatione medi
cine est de prioribus [illegible]
antiquorum auctoritatibus in lienterie
passionibus Vnde [illegible] repeti:

permittendo verba [illegible] lienteri-
am inquit tempore dixerunt
antiqui. Alia enim dissinteria alia
lienteria. alia tenasmus sed quando
passio diuersitate aliquam in excretibus
putat diuersis Si inquit aliquid
de sanguine quod exierit vel mu
cosum vel viscosum cetera vero ventre
ex eminentia sit digesta atque cetera
vocatur dissinteria Si autem nichil
digestum sine cetera sanguinem vel
viscositatem egreditur inuitando lien-
teriam esse dicit Si autem sanguinolentum
exierit et mucosum aliquantulum
digestum tenasmum esse dicit hec
sunt verba [illegible] Nescio autem quid
[illegible] re indigestam urge
[illegible] sanguinis et viscositatis [illegible]
cum [illegible] contemporaneum eius sen
sisse videtur neque [illegible] neque
eraclides neque alii qui usque ad
mea venere tempora neque [illegible]
et sui socii: neque alii [illegible]
eraclides [illegible] in libro suo de [illegible]
bo et causa et curatione morbi
ait passio [illegible] quam [illegible]
[illegible] vocat [illegible] dissinterias
quandam vero vocat lienterias: Hac
[illegible] egestio multa
et spumosa et fetida [illegible]
in [illegible] particula de acutibus mor
bis [illegible] dixit [illegible] inquit
[illegible] intestini [illegible]
[illegible] necesse est eos pati
[illegible] sunt remissi et quibus [illegible]
cibus velociter egreditur Vnde ergo
et alii medici multi [illegible]
nichil [illegible] esse hac passionem
quam cibi et potus indigestionem
quod etiam [illegible] intelligunt antiqui
[illegible] in libro ipso de lienteriis in
venit [illegible] in lienteria cibus [illegible]

et nō coagulatꝫ sine doloꝛe ege
dit͛ vnde cū cor͛ ꝯsumat͛ nō
coagulatū intellexit indigestū. Eo
fuerunt cum antiqui nō coagu
lata dicit que indigesta sunt
in libris enim que ypocrates in
venimus intitulatū de regimento
sanore que hi negant alij esse
ypocratis ꝯfirmeties eum esse
quidam phylisophi sine femini
sit repert͛ spiritu alij invenimt
aqui aquibus cibus crudus indige
stus et subtilis exit et sine dol͛
nō ppt͛ alia passiones sit lyentia
venit sicut dicit ofistratus fuerunt
antiquiores posteriores vō multi
succussenrt quod ofistratus facit͛
se indixisse et concordant ilyent͛
de passione Restinus ergo vnde
ofistratus tale quid dixisse sit
coactus ut et antiquioribus sunt ob
marct et posterioribus interens
lyentiam et ipsam cum re indigesta
mixta cum sanguine diceret

2 Ꝑ **vibus nares ꝯmende
nata et semen ꝯim
du: sanis egris ex͛
bus vō ꝯtra salubrius**

Vibus ꝯ nasi ē sitior
illa res sensualis ad
nares effluit de cerebro in
1 pectore cor apparet sudor sup͛
fluitas ergo illorum ꝯtr͛ illata cum
purgatione emittit illa q amedi
tis vocat͛ scilta Et quoꝛe ꝯo
nalis ē humidior: materiam acripe
emittit habundantia et magis
acerbo cum nā specialis ē frigidi
or: horum etiam senile ē que liqui
dius et humidius sicut cherio in
fectioribus aquositas ꝯsumit͛

et semine ex siccat͛ Quore vō ꝯ
totius corporis ul etiā cerebri sunt
humidior sanitate corrupta esse
constabit. cum ex ꝑua occasione
eis veniat catarri Si aut hu
illi afluentibus ad inferiora desce
derint: nocent gutturi canalibus
pulmonis pulmoni membris stomo
et alijs membris vnde necesse ē
tussim incidant ꝯtinentiam sequi
antia et indigestibile corruptela
et alij dyarria et si falsa fue
rint et fluida dissintia quod
monstrauit in ꝑyprocon note
on nexamaton ypocras

3 ⁊ **Ꝑlongis dissintijs
cibi abstinentia m
alū et cum febre peius**

2 Dissintia nasct͛ sit dixim
ex talis hu intestina pun
gentibus et excoriantibus
Excoriato vō in superficie inte
stinorum ex in ꝑcipio ꝯ ꝯ dimi
diret magis recurat et efficit
vlcera vnde sepe ex colligancia
intestinorum patit͛ et augmentate
morbi patitur ob stomachi vnde
oꝛ abstinentia ꝯb sequi. que ab ini
tio succedit ꝯtinuit morbo ppt͛ cum
ab epate ad stomachum reflexos
qui de coliacis sunt ꝯtribus magis
cum corrumpunt intestina quj cum
ascenderint superiora: stomacho
innatat et magis cum abstineat
fit ex colligancia intestini et ꝑ
abstinentiam quedā actus aufert͛
naturalis sine qua vita nullatenus
potest regi Sicut cum dum ꝑma
ferunt: duo ē necesse intelligi ut
ut vlcera sint famosa ul magis
innascitur apostemata cum ut

fiet evenerint et stomachus et viam
tate intestini patiatur procul dubio
infirmus periclitari incipit

**Influentia ulcera
male consuetudinis
mala sunt:** vidis eadem aliorum
ulcera tendan-
vim pilas: tibus mali eu-
veniunt in esse maleque cor-
rosiones et pruritus in ulce-
ribus ... et necessitate non per-
mittunt ulcera sanare

**Dolores in lateribus et
in pectoribus et in aliis
partibus si multum dif-
ferunt ad discernandum ma-
li sunt:** loca non solum sunt
dolorum: investiganda sed
corporis qualitates quorum
scientia est necessaria quasi
infirmitatis future et curationis
meditande prospecta Si enim costis
magis dolor innascatur et quasi
ad furculas digrediatur vel sub
hypocondria descendat: tam significat
eam passionem que dicitur esse sit in pole
sive pelliculam costarum passiones
... et quod passio sit molesta
et periculosa et fortius adhibenda
est post medicina Si ergo passio
ascendat ad furculas flebotomia est
necessaria Si descendat ad inferiora
in dyafragma farmacia est dan-
da sicut in pleureticis testatur ypo
Si dolor sit preter costis et quasi
punctura que solet evenire in costis
non ascendens ad furculas neque
descendens sub ypocondria passio
est in his carnosis locis constare non
molestiam nec minus fortius est danda
Et aut modo considerent singulorum

dolores indicrorum et magnitudines
eorum: similiter si aptata sunt in pelliculis
locis dolores erunt graves sicut
ypo in epidimiis: grave pondus portare
invenit in locis doloris dixit Et
enim inquit dolor est in certis partibus
venit tunc dolor sub sequitur acutus
Et certis dixit: pelliculis tendentibus
singlas venas: venas quoque
et venam arterias et concavitatem
cordis intendit et etiam porta in
vena exit Idem de epate intel-
ligit in omnibus carnosis partibus si
dolor sit erit gravius Si autem in
pelliculis sunt sive venis dolor
acutus erit Acutitas acutus dolo-
ris est causa nam fascionum humorum
Si enim humor sit colericus erit dolor
acutissimus Similiter si grossa sit
ventositas non causa unde exeat
Si autem materia sit flegmatica mollior
dolor erit Non igitur ex quantitate do-
loris intelligitur sola qualitas
sed si et etiam debeat quamdiu in
morari Si autem ypo ad hoc
intendit ut nos prudens redderet
de qualitate unguis quod ad hoc
qui mea disputatio sufficit Si vero
non solum quantitate diversarum dolorum
sed etiam investigandum convenit in
invenit ut si intelligemus quale
membrum sit vilius quale nobilius
et quale adpreciatum pelliculis ac si
diceret non sufficit sola investigatio
quantitatis doloris in diversis locis
neque si in eisdem dolor unus et non
multiplex sit Unde si ex igne
patiatur in latere et eodem die dyo
genes patiatur in eadem parte non
debemus equales dolores intelligere
sed si plures sunt vel differentes oportet
investigare Hoc autem duobus
invenit modis vel ex qualitate
doloris vel ex quantitate fortitu-

qualitate si pungitiuus vel corrosiuus vel inflatiuus, quantiuus vel corrosiuus semper vel in diuersis equalis vel diuersus quantitate fortis cum plus vel minus oz intelligere quod intendimus si quantitatem magni doloris dicimus. Eo conuenerunt cum medici rem fortiorem appellare maiorem et sic pertineat ad quantitatem et qualitatem dicat cum sit magna vel parua quod se nichil aliud sit quam calor. Non ergo mirandum si dolorem fortiorem dicat vel maiorem rem si dicit esse rem diuersam in qualitate maiorem esse volentes differentiam grauitatis in dolore pungente et plibus.

6 m **Nefretici et circa vysica dolores laboriose sanantur in senibus.**

p Passiones in renibus et vesica sanari durum est in senibus cum numquam quiescat actio membrorum horum et membris hiis patientibus quies necessaria sit ut sanantur. Item hec passio durat ad sanandum quia habet cum sit quantitatem superfluitas que in partibus locis vlceratis transeat vulnera ibi renouat et magnificat. Quia passio in senioribus indurat quia calor declinat sicut alibi dicit ypo senes hiis passionibus moriuntur.

7 d **Dolores et tumores et ventrem existentes superiores quidem leuiores non superiores vero fortiores.**

s Superiores intelligimus hic ubi ex membrorum longitudine si potius per sensum iterare.

Hii enim loci vocantur ab Galeno epulia et apellitulis ventris ad exteriora quod autem pelliculas vocat idem in intestinis et in stomacho intellexit. Ubi non superiores fortiores esse dixit et hic de dolores hiis locis innascentes fortiores sunt et maiores.

8 h **Ydropici que nascuntur in corpore vlcera non facile sanantur.**

I In libro de vlceribus ypo alibi dixit vlcera si non perfecte siccentur non sanantur. In ydropicorum autem corporibus propter habundantiam humiditatis impossibile esse videtur.

9 l **Late pustule non valde pruriginose facilius sanantur.**

p Pustule vniuersaliter sunt duplices quedam enim sunt dispositionis alte et acute forme alie alte in fundo si sursum non ascendunt alte et acute calidiores sunt medicine late vero et non sursum ascendentes sunt frigidiores et inter duobus decaus non prurientes vel non late sunt vel non acuti frigidiores.

10 c **Capud dolenti et circumdolenti sanies aut aqua aut sanguis defluens secundum aures aut secundum os soluit.**

c Vltimis in locis de egritudines hic dolore ita disputauit vt si non subtiliter indigemus et non sicut alii arbitrentur

quia solum aliquibus ex causis egritudo et
solvitur et quia non per dicis valet ypo-
cras absolute dixit Si sanies vel
aqua ex auribus naribus effluxerit
solvitur egritudinem. Nos autem intelligere
debemus si ex apostemata sanguinea do-
lent caput vel aliis de causis ... co-
adunatis. Sed si erupint et sanies
per loca effluxerint egritudo solvitur
sic dixit ypo. Sed si dolor sit ex gro-
ssa ventositate inflativa vel ex co-
leri capitis pungitiva vel ex pessi-
mis ulceribus vel aliis apostematibus
sanitas aliter prosequitur

11 Melancolicis et ne-
freticis emoroydes
innate bonum

Morroides non solum curant secundum
ypocratem solvunt egritudines
causa si et secundum ypocratem
humore ... ut si sint nigri
cum melancolicis ... qui sint in sa-
guine sicut in vino fex. Non ergo
mirandum est si melancolici et nefretici
per emoroydes sanantur

12 Morroidas sananti an-
tiquas si non una re-
licta sint periculum
est ydropisim fieri aut pti-
sim aut maniam.

Morroydes est impossibile esse
sine omnibus venare apertione
in ano per quas propter multitudinem
et grossiciem sanguinis epar melancolicus et
sanguinis feces expellit: quas si penitus
recis: ne pora venarum et cadit in
epate dura apostemata nascuntur ma-
gnitudine et grossicie sua epar

aggravantia et calorem eius extingue-
ra sit sicut si pro igni multa ligna
aggerent suffocatur igitur subito Si-
cut sanguinis non ubi naturalis calor
sit calore extincto vertitur in sanies
non generari ydropis ... non generatur
nisi cum sanguis non generatur secunda
maniam si epar expellere non potest
arcus pulmonis ...
et ptisis efficitur Unde ergo dixit de
emoroydibus multis una remane-
re debet per quam melancolia expellere possit
... magis si antea solita sit pur-

13 Singultu detento ... sternutatio supveniens
solvit egritudinem

Singultus sicut dixit de ple-
nitudine et de inanitione
fit et magis de plenitudine
quando evenit necessarius est motus
fortis quo humiditas illa expelli
possit sed autem motus in sternutatione
invenitur fortis. Singultu autem de
plenitudine fit: ... deprehenditur
et prius quam ... replevit ...
... si teneat a frigidioribus fit
eius ... frigidior cum ...
loca ... ad dissolvendum omnem
superfluitatem et magis singultus fit.

14 Hydrope detento secundum ve-
nas in ventrem aqua
fluente: solutio fit

et sic in spontaneis pur-
gationibus valet et secundum
ypocratem nulla medicina indiget
Si enim adhibeas medicinam non iam
spontanea erit.

15 Diarria detento diuturna
spontaneus vomitus

sup veniens solvit egritudinem

Pleureticus hec est alia
signo purgationis spontanee
que ex actione nature est
dans auctoritate medico quesit
utilis ad extrahenda materiam in
contraria loca

16 a **Pleureticum superato aut peripleumonia diarria superveniens malum**

Intentio sua quod
ex sola colligantia membrorum
scorum in passione sunt accidentia
Intendit ergo potius ad fortitudinem
et magnitudinem passionis epar vero
singultum patitur quia ori stomachi
vicinatur similiter et tussim propter colli
gantiam spiritualibus nervi ex hijs
aut verbis ypo. innuit quod con
suetudinarium fuit non enim dixit
quia peripleumoniam vel pleuresim
habuit sed quia ab hijs superatus
sit et bene si enim hec superave
runt: et diarria superveniens ma
lum signum est causa diarrie
est quia epar sibi cibum non potest
...
quia diarria superveniente solum
maxime si causa ...
oportet medicum studiosum esse ut ...
...
sicut diarria ...
...
ex certa morbi significationes
enim semper sunt ...

19 **Noctis paste ad diarria**

accipi bonum est:

Et amplius ante explanatus
est non autem quod diarriam la
udavit si spontaneitate ven
it: quia quelibet medicus autorizare
debet: sicut medicos nostri temporis videmus
...
la farmacia mediante

18 v **Scissam incisam: aut cerebrum: aut cor: aut diafragma: aut renes: aut aliquod intestinorum gracilium: aut vesice aut epar mortale est**

4 non mortale dixit in multis
locis: morte putes ostende
runt in multis signorum esse
solet fieri mortis si in hoc loco non
innuit quod ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
non solidantur quia semper moventur

Vesica quia nervosa est et subtilis
et sine sanguine que tamen sanatur
ut dixit extrahendo lapidem incidit
quia collum eius carnosum esse videtur
separ si incidatur: sanantur plures in sequela
patientes aut moriuntur: aut qua
solidetur quod fit cum vene sue incise
sunt unde arbitror verum dicere dicen
tes posse sanari cum incisio intra
grana non sit sed circa ductum eius ex
tremitates quod digitos eminentes pos
se incidi et non sanari incisionem
quod cerebri multotiens vidi sanari Sed
cum vidi in nulla concavitate sa
nata quedam magis concavitatis
incisum circa cerebrum et tamen mortem
evadere: quod rarissime contingit etiam
ergo dicunt incisionem magnam et per
foratam esse mortalem vere dicunt
Si enim pertingat usque ad ventriculos
cerebri periculum est mortale. Subtile
autem supra dictas quod carnosa sunt
incisa non tamen grana possunt consoli
dari Sed si ad concavitatem incisio
pertingerit: vix vel rarissime possunt
sanari quod etiam convenit in renibus
quod non solum carnes decantat sunt in
curabilia: sed quia carnes interioribus
membris non possunt imponi medicine

19 c **Vm incisum fuit os aut cartillago aut nervus · aut maxille tenues: aut spuitum: neque crescat neque glutinatur:·**

co Quod dixit non crescat: non
tantam redde essentiam inter
dum conglutinatur cum extremita
tes investiuntur Nulli autem dubium
est ossa et cartillagines non crescere
amissa quadam sui parte sicut dixit aut
discordantur: quia investiantur et co
niungantur Quidam tamen asserunt palam
videri ossa fracta investiri et
solidari et videntur esse decepti certi
tificantur enim quia cum in quibusdam
alibus ossa fracta sanatur et tamen
moveantur sponte vel occidantur
ossi non fractura circumdedisse corp
usculum quoddam subtile quasi liga
mentum invenimus. quod si paulatim
evellatur fractura neque solidatur
neque iuncta reperietur. Alii tamen in
membris aliis carnea repugnant
ex principiis dicentes crescere sed reconsoli
dare crescere aut ubi debent soli
dari sed neque vidi neque audivi dicta
crescere carnem carnis in locis neque ubi
scissura et incisio fit aliud enim est
fissura usque ad alia lata crescunt
ypo dixit non posse solidari ea
quia loca nervosa sunt et subtilia
neque tamen ipse dicit sed quod separata sunt
magnis spaciis etc.

20 c **Si in ventre sanguis effundatur preter naturam necesse est in saniem converti**

c Hic ampossibilis membris dulsi
mode inveniuntur in aliquibus
enim scribitur Si sanguis in
spacium effundatur et omne spacium
ventris carnis intenditur quod for
matur in spacium ventris intellectus
Rasis quod preter naturam subinfertur unde
intenditur quod sanguis a loco in
quo est effluit ad spacium ubi
esse non convenit alii enim venas
exit et ad spacium inter venas currit
quod dixit necesse facere saniem in quan
dam saniei speciem intendisse videtur
in qua sanguis locum suum naturalem
exiit: nisi in sua natura permanserit

si mutabitur in saniem sive nigredinem. Alii autem effluunt ad spaciosissima loca non sibi naturalia, unde quandoque necesse est ut faciat emoroydas vel aliud simile.

21 **Maniacis varicibus aut emoroidibus innatis maniae fit solutio.**

Via natura quorumdam generantes materiam expellit ad membra non sibi naturalia quia cerebrum et cetera. Sit cum sanguis melancolici sunt et grossi necesse est ut varices emittantur et emoroydas. Ui ergo quod mania a cerebro salvatur. 20s

22 **Quibuscumque dolores a dorso in cubitos descendunt flebotomia solvit.**

De dolore collecto invenitur in aliis libris quod dolor facit et est utilis in potentia. Cum ad lactosos locos et carnosos quandoque descendunt et dolorem non faciunt. Alii vero libri quod dolores aliquando a dorso removent quia alii materia a loco in locum effluunt. Alii vero sanes materie et in inflatiua fit ventositas et grossa. Oportet ergo purgari materiam ab inferiori cubito per flebotomiam quod Ypocras incantavit cum dixit. Quandoque per loca convenientia purgari convenit et si in hoc loco collectionem intellexit. Cum dolor descendens a dorso in cubitos propter collectionem fit non quod centralia loca carnosa vel lactosa dolorem fit materia. Et cum flebotomia valet per evacuationem totius corporis purgationes

23 **Si timor et pusillanimitas multum tempus habent perseverant melancolicum hoc**

Quibus timores et pusillanimitates sine occasione manifesta patitur, quod venturam melancoliam suspicantur, quamvis quandoque accidunt non diu morantur. Sed si quando quorum ab initio talia fiunt et morantur perseverant maniaci efficiuntur. Multos enim in hac passione vidimus sicut ira, odium, tristicia que sunt passiones animi mature in hiis quorum corpora apparata sunt passionibus.

28 **Intestinum si incidatur aliquod gracilium non conglutinatur**

Verum amplius Ypocras iam premisit etiam de incisione vesice etc. membrorum dixit. Nisi quod in prima frigiditati. Non ergo videtur hic. Quod oportet esse repetendum.

27 **Erisipila extrinsecus fieri intus conversi non bonum. Intrinsecus vero extra.**

De de sola oportet intelligi erisipila scilicet de omni passione de ignobilioribus membris ad nobiliora converti et ad exteriora se mutare, que si fiant contrario ut ab extrinsecus intus se convertant malum. Sed videmus Ypocras multa in hoc libro notantem ad similitudinem et ad aliorum mentorum auctorum. Quod autem intelligit et per puncto comprobandum invenitur et apertum est racioni. v.

26 **Quibuscumque in causon tremores fiunt alienatio solvit.**

Quibusq[ue] aliis p[er]mitto sicut
amphorism[um] explanandum
vel investigand[um] q[uo]d ad
plurimos alios auctores intendat
sive ypo[cras] sicut amphorism[us] sive
quibus aliis. Ergo tu sit inde dico
materia unde nascatur tenson int[er]
venas et arterias e[st] que si mutet[ur]
ad nervos in primis fit timor et ter-
rore passionibus cerebri q[uo]d cor[pus]
est fundamentum patitur et sic nimis
fit alienatio. palam est ergo q[uod] si
materia a venis et arteriis ad ner-
vos se mutaverit: tenson solvitur
s[ed] sicut ypo[cras] non asserunt cum
cum ex acutis passionibus senci-
tibus solum dixit p[ro]fecta salutem
intendit cum ergo passio solvitur
et tenson. passio alia q[uo]d ideo est
longa p[er]iculosa incurritur

2a Quicumque empyici aut
ydropici urunt[ur] aut
inciduntur his effluente
sanie aut aqua multa
repente p[er]eunt:

Potras empicos vocare
consuevit continentes saniem in
spacio int[er] pectus et pulmo-
nem. sicut quid intendi debeant
invenit quia incitu est si vene
pulmonis q[uia] alii in titulat de em-
pyicis: quibus non est utilis incen-
sio nisi multo laboret empimate
et magno et quibus tu sanatur
desperat liberatio hic magna aug-
ustia sp[irit]us p[er]curunt quia spaciu[m]
pectoris materie eis fugit. unde
et incisiones cogunt[ur] ydropicus
vero con suevit aut que medi-

mediante plusquam incendi ypo[cras] in dixit
incensiones vel incisiones qualem-
cumque purgationem intendit subitam
utrumque causam invenit: q[uia] futurum ma-
lum intendit contrarium magis tu
dixit de ydropicis q[uia] multos vidit
subito et multa purgatione subita mori
subita arreptis febre a deficientibus
membris sic et deprecatur p[ro]t intel-
ligi magno cum apparatu innato et
incisio. Sanie vero incidente efflu-
ente subito moriuntur quia
subito incidunt sterilitates et vir-
tutis defectionem et vix p[ro]pter ad se
reddent: q[uo]d ideo in empyicis fieri
arbitror quia ora venarum apiunt 2
sunt continentia tu saniem in locis illis
extendatur aut sp[iritus] acumen sui q[uia]
intendit ibi p[er]stat q[uia] opilationem
faciens tu aut subito exeunt ora
venarum apiunt et multum sp[iritu]m
emittunt et sic e[st] causa defectionis
In ydropisi vero q[uia] epar dicta sit sola
tu redundat aqua. venit quasi
concavitate duas apparatus portat q[uo]d
est in epate unde si subito exeunt.
aggravatur in s[an]guis epar et secum trahit
dyafragma et cetera pectoris vis

Eunuchi non po[do]gra
dagrisant neque calm[ositatem]
fiunt: testiculorum eunuchi
incisione assimilantur feminis sic
ergo femine non calvescunt
cause sue humiditatis sic
eunuchi non podogrisant dixit
dixit quia in tempore suo ita erat quod
non podogrisabant. sed hodie eius e contra
quia filii eius temporis vivunt in sua
ultate. luxuria. et gulositate.
ypo[cras] sic intendit q[uia] in omnibus
podagricis sunt pedes in alet

defectu · sicut in corporibus apparatus et
bene deficit. Sed hec passio non accidit
nisi in dicta pertinentibus. Non ergo sunt
podagrici nisi cum ad pedes corporum hu-
(mores) descendunt qui si non fluerent neque
crescunt huius passiones non fierent
Ruminago(?) quines vel extracta huius pas-
sunt nociva. Notare enim vinum forte
et multum maxime si processit satietas
cibi. Sed enim bibat tunc inde vinu
cito patiunt nocumentum et coytus Quod
in tempore ypo(cratis) homines fuerunt vari regimi-
te et bona dieta quasi facientibus
et continentia secundum corpore suffi-
cientes. Cumque ergo nostri temporis ho-
mines ad delectationem sunt declives
et ideo sunt podagrici nimis · ut
potentiam nimium crapulati et ma-
ducantes plurimum digerere possunt
et vino inebriati et qui forte vi-
num bibunt ieiuni et habundan-
tes in coytu qui etiam si non iteratur
omnia per duo vel plura: sunt tunc
nociva. Licet ergo ipsi eunuchi nullo
tempore non tatscant(?) : tunc podagrici fi-
unt ex nimia gulositate et delec-
tatione. Quecumque dicta sunt de
podagra intelligenda sunt de artetisy-
ca quod patres sunt podagrici propter
artetici ex hereditate et podagra
tu comitatis. Proxima enim quia ma-
culatus fuerat in membro pedes debi-
litantur filiorum passione duplicata
et parentum culpa et eorum causa.

29 m

ulier non podagrisat si non menstrua ei defecerint

non podagrisari
si pregnantem(?) mu-
lier contigit ergo : licet cum me-
struis ergo in precedenti
amphorismo mirum podagra
non fore ex sola nervorum defec-
tione nisi cum humores ad pedes
decurrerent quod verum fuit ypo(crati). In mulieribus
podagra non contingere nisi menstruis
deficientibus. Sed tamen nostris temporibus eveniunt
menstruis etiam supervenientibus quia male
dictantur a multis tamen quia menstrua non
eveniunt ex ordine suo propter tu-
propter malam dietam

30 p

ueri non podagrisant ante affrodisiam

Coytus est causa fortis generando
podagram quod manifestatur ex verbis de
eunuchis precedentibus sed cum eunu-
chos podagricos esse viderim pueros
numquam me vidisse memini nisi aliu-
tumores in genibus ex nimiis gulositati

31 d

olores oculorum vinum sine meri potio aut lavacrum: aut piria: aut floia aut farmacia solvit

c

od dixit hic experimento non
ratione attendit. Non enim mi-
randum si balneis utentibus
dolor oculorum solvitur aut si etiam
vinum meracum fuit et abstinente
non nocuit propter vero nimia delectatione
bibente nocuit et multa huius que
in libris suis scripserunt non bene de-
terminantes medici. Ideo ypo(crates) fecit
notandus quid et nisi res innuerunt
et nullam inde rationem reddens nisi
quod dolore innuat experimento diffi-
niens michi quod idem provenit. Unde
ego credo ypo(crati) et expertus cum vidi
cum quosdam iuvare vinum quosdam
vero iuvare balneum. Numquam aut fle-
botomat ypo(crates) nisi prius universaliter rectifica-
ret. Sed ego vidi nullum nigrorum quod
tale quid faceret sed prius venes corporum

in vestigam que cu [illegible] certificaveri
in doloribus oculorum operari cepi
sanatum ergo ex ptib sum a primis
cyrurgicis aut quendam an me floma
uit quendam in die passione sua
et bu p9 ecet omnia sub veni ergo
sibi cu medicina expunctata spt
ca. apma qd in oculis quit cuius
dolor intpolabat s cu cu accipie
bat magis quod erat q2 ca. qui
subito veme senciebat adoolos
quibus ab oculis ex cutibus oculorum
mittigabat dolor no tu omno
et ex inungebatur eluta die dolor
no cessavit s potius crevit vnde
pa. me vocare precepit convenit cum
duos invenes asstantes medicos
meliores oculorum qui i stat vel rome
valent. qui quod collia facerent
solidativa et dolorem mittigativa qle
est illud, in quo causa intrat loca
anind q et opm ab oclis expelle
ncia ad eos confluencia et sensuali
dolorem mortificativa Ego tn medicinas
hu9 nunqm laudam Non enim repug
nant humoribus ad oculos currentibus
si sunt fortia s potius cogunt ea re
torat Si ergo confluencia sunt acuta
corrodunt et vlcerant vue ab oculorum
tunicas Si aut sunt multa extendunt
et scindunt eas Cum ergo medicina
tunta inde no habeat ut acuta
ab dormire faciant: intollerabiliter
dolore augmentat Et si adeo sunt
collia fortia ut totu dolorem sunt
emittencia: spm visibile extinguit
ut post sanitate appatis visus de
ficiat et duricies et grossicies in
corpe panniculis sup sunt Ego aut
ronabili hec distincius et i multis
humores acutos venis sencientis

mag. primi facere calefactionem ut ma
gis posse depas. certificari consue
tudo cum calefactionibus dol. solet
aliqn dum mitigare et p9 alios qu
ad loca dolencia adducere q2 vinte
qn primos dissolvere dissoluunt
et alii de porib9 locis cum aqua
ca. et spongia deferent sensibilit
infirmi multociens inquit duc q
vos sine medicamine Et ego a
quod ergo tibi fecit dolorem inquit
primo mitigat s multo plus post
confortat. Hijs auditis medicos et
aliorum repuli et remanens solus
sibi bn primsi sine refrigerati
bus collirijs sanari. et statim
i balneum misi ipm Sic ergo qui
evit tande et tota nocte dor
mivit Vnde certificam q in
acutis noctibus oclis et multis
corpore no pleno oz sut pacientes
balneari Post vidi quendam
iuvenem obtalmia pati multis
diebus antequam viderem i villa cum qua
dam morabatur: s cum dolor aug
mentabatur ad civitate venire co
gebatur Vidi ergo oculos quasi siccos
et tn vene inflate et q2 plene
sanguine erat Misi eu in balneum
et pcepi ut vinum bibet parum mix
tu: sicque sopitus ejus vt sibi
et tota nocte sic eo dormiente
dolor cessavit i crastina die hijs
vigil visis et expticis ceteris itaqe
ut cu sanguis grossus et coagulatus
sit i oclis sine reliqui corporis ple
nitudine: medicatur eis cum potacione
vini Vinum enim eam coagulata dis
solvit et post motu sum citissime
apervit erat Hec ergo oculorum medica
sut magna si quis ea opera s
pz Calefactio vel e salubrior

et amolestacione remouetur aut
cum curationis est figura aut
ipa eadem est cura Si curac in-
deserit qd clausum supat curat
et dyssoluit Sz si adsunt curarit
et calefactio subicit statim dolor
quiescit et multo maiorem adducit
Unde nos inuit plenitudinem
adesse corporis Oportet ergo investi
gari ut si corpus quoribus sit
plenum flomma adhibeat et si
uno et eadem malo firmatia det
sz non facile desinunt si multis
alijs malis seu solo fame repleat

32 t **Rauli adij // corpus
arria maxime
tapiunt longa.**

b Albuties in hac lingua
dulsa est secundum balbos
litteras corrumpentes R. ergo
corrumpentes vocantur trauli si
suo loco utatur l. Alii vero
corrumpunt s. et sua vice t. ponunt
possunt appellantur physos et
pyssos Sz ypo in est dumptaxat
solos posuit traulos Cum aut
longam licentiam vocasset omnes
vocata est balbuties quia mollia
cum lingue propter humiditatem in
tendit que omnia attinet bal
butiem testantur qui infantes R
s. et l. alias litteras corrumpentes
Si ad etatem uenientes linguas
eorum perfecte solidantes amittunt ab
balbuties tamen a quibus in eis
remanentibus Causa ergo omnis
balbuties est mollicies humiditas
sz in litteris formandis lingue sunt
diuise Si aut lingua adeo sit
formata ut in omnibus sit fortis

et firma ad pronunciandum absolute
eis balbuties Si aut alit balbuti
aut in illa littera sola in qua ei lin
gua est firmanda eam tamen non pro
nunciat Ergo estimo quod R. consentis
l. posuisse ypo. traulos quia eosdem
uexunt antiqui Galenus hoc nomen
dat balbutienti quia in omni R. peccat
mas in illa tamen que solum perde tan
gens sit quia est maxime lingua opor
tunt firmari Inveniunt et alij
uice R. pronunciantes in multis locis
et eam tamen non nisi perdat sz hi
nomen posuerunt Galenus aut quia
illa vocauerunt sola in qua maxime
firmanda linguam senserunt aut quia
hic tempore gat non habebat ipsi sua
nimiam abstinencia quod testificatur
quia non multa balbuties inueniuntur
que ab illis non ponitur Causas aut
quales uitii d. a. perferunt et uite
re. ce. aut et multa hiis retinen
entur Inveniuntur etiam pueri facien
tes quod pala est ergo propter ista ballu
ties qua a tam corrumpit R. mas
in lingua firmanda est qd sit in
traulis et alijs pluribus ut cursus
curso in quibus eam lingua firmanda
esset non dilatatur neque firmatur
perfecte et denum extremitate Causa
aut est quia lingua non est compos
ita secundum quod oz uel quia corpus
mollior est et humidior Unde pu
eri habent balbuciem quod patiuntur
sicut debilitatem in pedibus quos
non perfecte supportare possunt firmare
patiuntur etiam etates perfecte in dextera
dextera linguarum imitatione patiuntur
et illi quorum Uirtus minus pas.
desinit Solet etiam contingere extremitas

sicitate lingue durante et qualibz
infirmitate que sicitatis rao venit
et eis qui sunt sicissimi et ma
balbuciés sunt e ai lingwe lacti
tate nimie humiditatis i et tunc
dentibz nequiunt pfecte dilatari q
sit cause defectionis sue ul iuuoz
acebro ad lattos deuenient Cebri
osit qz solz id dingit ul qz celebru
nimia humiditate diffundit ul
quia inde aggrauat Naturalit
aut balbucientes ul pp celebri nimi
as balbacunt quitates ul pp lin
gue nimiaz humiditatez ul pter
vtrumqz Cu go cebru sit humidissi
mu e illa humiditate descendit
ad stomachum vnde ca e longe
dyarrie. q si lingwa natalit sit
humidissima et stomachi sub sequit
humiditas ad pelliculis stomachi
lingwa operata sit Dyarria at
longa stomachi e passio et hu
33 a mide ructuan | ssimma
tes no valde pleu
ratici fiunt : valde dixit
: varie necesse
c Vnz cu no . est no quia
unqz contingeret qp quida
intelligunt quo ampliu
inpfitantes Nos in alio loco dixi
depleureticis qp si sputu citum po
ltu aut citum vii. duabz attinet
spebz colicas Ey si fuit spumosu
fle. si nigre melic attinebit ru
bicundissimi sanl. pleuresis eny e
apgma i inferioribz costaru pelli
culis Apostema nascit et quibzda
hu. supfluis Secun qualitates go
durantis matie erit qualitates spu
torum et signis infirmoru Simili let
et spem salutis et ad desperatione
morbus Pulmo et costarum pelliu
le humores no recipiunt equaliter
qz pelliculé spisse sunt et pulmo
et solide i tota sua sba sua e vary
Vn no omnes hu cito recipiunt co
starum pellicule nisi qui decoliro egit
Vbi go fla durat no pleuretici
fiunt max si fla sit salsu pungens
et mordicans intepida ad illud pur
gandu neqz solu pgat fle s etia
omn humore cu eo descendere Vn
ypo i quoda lib. s. aphorismo. humidi ve
ntres naturalit neqz pleuresi neqz
aliqs incidunt infirmitates
38 q uicunqz calui fiunt
hiis varices mag
ne nascuntur Et in hiis
caluis existentibus varices
magne i nascunt rursus
capillati fiunt
S I quis pmordes i libris sapi
entu ad falsu inuenit
admirabit ul dubitabit
nisi in spaciolo no qsi dubitand
qsirabit tande re litificata qsi
falsa sapientes no ee dicend illud
no dubitabit Omnibz aut certu e
caluos aut no posse capillari
et si varices magne fiant i eis
Sed vo quod dixit si varices
magne nascunt capillantur
vn quod dixit alij caluiciez ti
niositate intelligunt q cu passio
et malis hu. nascit sic allopi
cia tyria Cum si vtunt ad pdictis
necesse est fit varices et pili reuiuit
quia ad humores putres pilos cor
rumperent necesse e reddeant desen
dere alij cosch 27

35 **Ydropicis tussis super-
veniens malum pre-
cedens vero sine malo**

a Ydropicis dicentes supervenientis superveniens vel superventa convenerunt intellige que accidentia passionis ex passionitate vel ex augmentatione sua sicut fecit theomogenes in libro de accidentibus morbis supervenientibus. iste idem in hoc amphorismo ypocratis. de tussi non ex morbi essentia fecit non enim sitis superveniens ydropicis mortale est sed tamen tunc cum exsiccat ex morbi essentia. Si enim crescat quantitas aquosa ydropicis perfigens usque ad canales pulmonis generatur magis tussis unde magis est suffocatorum. Johanicius per pulmone canales plurales per pulmones processus oportet intelligi. Cum autem canalis dicatur singulariter guttur unde dimisse precedit intelligens per canales intelligentur dimisse.

36 **Dissinteria flegmona sol-
vit incisa vero ve-
na interius que est in talo**

Et non certificamus nisi quedam adiciamus ut dicamus mediane venas solvit dissinteria et vere flegmona solvuntur. dissinteria si toti corpori insit sanguinis habundantia. quod autem mediane dixi si intelligamus venas in brachiis falsum est: neque convenit dictis ypocratis cum in passionibus superioribus epatis et renibus flebotomari iubet in inferioribus vero a genibus inferioribus aut super calcaneum mediam venas dicas convenit. Secunda hec arbitrantur quod audiant intra interiores venas dicam in pedibus sed prima est dicta ut exteriores et inferiores pedum venas tamen de una et eadem exeant. Dico attamen ego et affirmo non sunt amphorismi esse ypocratis. Johanicius. cum dicamus intus et extrinsecus intelligimus latus intus vero basilica cum in manibus ab assella est procedens. extrinsecus cephalica cum ad spatula veniat intus in pedibus sophena est ad asimiliari latere exeat. extrinsecus sciatica: cum ab exterius latere exeat &c.

37 a **Squinantie tumo-
rem fieri in gutture: bon-
um Extra enim convertit morbus**

Quod verum est et utile cum enim morbus ab interioribus ad exteriora cutis moveatur et a nobilibus ad ignobilia bonum est signum

38 **Quibuscumque cancri ab-
sconditi fiunt non cur-
are melius est. curati ci-
cius pereunt non curati
vero multum temporis perseverant**

a Absconditos cancros intelligit in interioribus corporis profunditatibus quorum non apparet extremitates sed vel uncosi sunt intus et fumosi et perforantes interiora corporis. Quod autem non curari melius esse dixit intelligamus duobus modis. Sed videamus cum quecumque oportet non posse fieri secundum quod oportet in membro sic sanetur profecto

vel desanando eos nos intromittamus
Ergo tempore passio ut membrum
possit se defendere malignitate eius
pacendo maxime si erit vulnerosus
sit Et etiam si non mediocrem a
maiore tamen passionem Alii laudes
et non aliquod est secum quod ex
experimentis est probatum et ratione ut
non faciat putredinem neque me-
bris præstat fumositatem Cum autem
absconditos dixit cancros non
curare intendit non debere incidere
vidi autem quosdam medicos incid-
entes superiora cancri in ano vel
in matrice colli. neque sanitati pro-
fuerunt sed potius infirmos dux-
erunt ad mortem quibus si non me-
dicarentur diutius et cum minori peri-
culo viverent Non ergo est curandi
qui cancros habent occultos Sed cancros
exteriores præcipit curare si quos in-
radicatus possit incidi Radices
cum cancri sunt venæ extendantes
ipsum plenæ sanguine. milia enim ca-
sione multi prohibuerunt sapientes
eum curare vulnerosum et ideo pas-
sionem ut infirmum incidi præcipit ipsum
Si in tali membro sit ubi radiatus
radiatus non possit non possit incidi
quod etiam multi medici cirurgici
interdixerunt nec ipse Galienus dixit ad
incidendum Sed si in extremitate sit
corporis ex verbis suis incidere vel
intendere debere non potest intelligi an-
tecedens et diascorides cum suis se-
quacibus intelligunt et cum verbis
primum purgandum curandum est

39 Spasmus fit ex reple-
tione aut eva-
cuatione ita et si-
ngultus . .

S Spasmus est ad lacertos cum sua
extremitate continue et ipse mo-
tus non est naturalis neque vo-
luntarius Fiunt autem contracte ad
nervosa inferiora replicantur etiam
quod et corde iniusiore patiuntur quemad-
modum ac infundantur a se moventes
vergentes et hoc fit si aer sit multum
siccus Idem patiuntur contingere soli
exinanitione vel egritudine apposite Singultus
etiam vocatur spasmus in stomacho
vel morsus factus cum spasmale convenit
cum saepe velimus: non spasmus est
sed est quidam motus ad vomendum
forcior tamquam vomitus adque duo
stomachus et morsus movetur ad aliquid
a se desiderant expelli per vomitum
aut morsus et stomachus ad expellendum
nocivum movetur per singultum quæ
interiori parte stomachi sunt expellunt
Cum enim adeo angustiosus sit motus
eius in singultu at si inflati sint
stomachi sibi emittunt Si quis cum
pipere solum seu multum bibat piper at
bibat vinum mixtum cum aqua ca-
statim cadit in singultum quia per
vinum est sedatum stomachi piper instat
eius acumine desiccari nocivat stomachus
movetur ut per singultum eiciat Ergo
aut in libro meo de accidentibus mo-
straui scintillaciones et tussim id operari.

40 Q Vbicumque dolor fit
circa ypocondria sine
flegmone his supve-
niens febris solvit dolorem.

D Dolor pungens non ex consue-
tudine punctura vocatur
Yliaca aut colica dolor
vocatur quod hec apta dolor semper
comitatur Si ergo dolor sine apos-

cta ypostasia venit neq(ue) putr
ida neq(ue) ador venit. comparatio
sive retosa grossicies et inflatio
et i(n)temperancia q(ua)n(do) cum quorum
puro est se liquefaciens et dissol
vens materia(m) comparatio et ven
tositatis quantitate et mala(m) sine
adtemperamento adducit.

XI et Vbicumq(ue) sanies facta i(n) corpore manifestat(ur) h(is) p(ro)pter spissitudine(m) saniei aut loci sit

in libris duobus modis i(n)venit(ur)) p(rese)nt(er) duplex et diversimode ex ponit(ur) ... modo est unq(ue) via cum grossa sanies manifestat(ur) ... loci non est ... grossa ... et grosse saniei quidam asscripserunt quidam grossiciei loci ... utrumq(ue) ... adu net ut ... p(ro)pter suam grossiciem et loci spissitudinem manifestetur sanies ... est et verum

X) Ictericis si epar durum sit et malum.

Duricies cum sua durum seu calidum ... in epate nata ... Si ... ictericia fuit sine duricia ... comparata et vena ... materia(m) ... et ... expellit

XI) Vitiq(ue) splenetici ad dissinteria capiunt(ur) h(is) supveniente dissinteria longa ydropis innascit(ur) aut lienteria et perimit.

b Cum esset si quidam duplex sub sequentes premissis ubi ad dissinteria splenetici supveniunt bonum quod ipe in quo loco ab h(oc) posuit ... cum ... convenit Cum ergo spleneticos dicit ... duricies ... est splenis intelligit h(is) si dissinteria sup venit duricies solvit ... fit ... purgatur melius ... sit splenis purgatio vero cum mod(us) excesserit et diu duraverit infirmus ... dissinteria ... que ... elongat ... mali ... intestina ... et ... intestina ita ut ... deficiat et calor naturalis dis tempet(ur) ... fiunt ... ydropisis et lientie p(ro)pter passione(m) intesti nor(um). ydropisis p(ro)pter colligancia(m) epatis et intestinorum

XX et Vbicumq(ue) ex sanguinea ylcos innascit(ur) h(is) in vii diebus perimit si non fuerit supveniente urina multa fluxerit

) Nylcon ... infirmus ... et si ... Omnes aut(em) media ... ylcon ... infra claudat(ur) ... subtili intestino seu grosso ... ti ... apte ... tinge sive ex opilacione et ... ... vel ex quorum grossi ... et ... sic ... dico si enim

credo comparari cum grossis et visco-
sis contrarium michi posse fieri
quadam quasi ypothesi omnibus fere
representantes cum amphorismum dixerunt
quod ratione est remotum et ideo non
credendum dicunt enim si in vesica
nascatur apostema paciuntur propter com-
passionem intestina et magis pas-
sio erit fiat. Ego autem vidi in
meo tempore multos de stranguria ad
mortem devenisse et multos mor-
tuos esse quorum vesica visum ap-
parebat plena extensa et dolorosa
et nullus tamen erat pacientium dolore
incidit yliaco. Cum ergo yleos quia
propter compassionem intestina ab apostemate ve-
sice in nascatur. Et si fiet magis
intestinis ex apostemate vulve contingeret quia
vulva ascendit usque ad dyafrag-
ma unde magis intestina debu-
erunt compati. Si enim vesica aposte-
ma contigit solum rectum intestinum corrum-
pit ad quod dum venit tunc fit ca-
ylleon unde satisfaciat tunc fit quod solum
apostema vesice sit. Et quanto ma-
gis maioratur, tanto plus febris
augmentatur. Est enim fit accidens
quoddam propter apostema comitans neque
propterea fit sanari nisi cum curatur
apostema et apostemate sanato fere
quandoque curatur. Non ergo fit yleos est
curari sed potius ex cessatione fit.
Non ergo fit bonum et laudabile sicut fi-
erit sicut dicunt ipsi. Ille non fe-
cit curam aliquam morbi nisi de
fortitudine fuit sola vel cum quibus
fluxus vel cum ventositate grossa
et inflativa. Cum ergo ipsum fieri
dixerunt ignoro autem neque ratione
auctorizari potest neque experimento
Item nescio quomodo investigari possit
erit quod si ypo. aut aliquis aliquando
contigit amphorismum fecit in scrinio

vidisset cumque. Nescio enim quomodo contigit
amphorismum fecit bonum esset dici cu-
randis et grossos et frigidos arti
fuisse cumque morbi. et tunc non fit et
urine purgative purgari sicut
dicunt ipsi humores cum illi propter fe-
dissolvuntur et prima multiplicata et gros-
sam sicut emittuntur.

XI v. Ulnera quecumque an-
nua fiunt vel longius
tempus continent: ob necesse
est emitti et cicatrices
cavas fieri. : elongantur
et non sanantur

v. Ulnera quedam, vel si sanantur
necesse est ut dure sanantur
vel quia mali cum adpa-
gaverunt vel quia membra in quibus
sunt propter humores cum currentes
in malas mutant qualitates vel
propter magnitudinem et pessimitatem
sua antiquum cum ulnera vocave-
runt fiersa secundum specificam differre
volentes unicum speciei nomen imposu-
erunt quorum quedam chironea vo-
cantes denominatione a chirone fuit
et sanante quedam telephea a
telepho qui primus sanavit ea. Que-
dam corrosiva que cum superficie
corporis vadant non cute perforant
alii formicas alii sacros ignes que
cute interiore et carne perforant
vocantur corrosiva que cum ulnera
putrefactiva vocantur non tamen sunt
ulnera sed quedam passio a ulnere et
putredine composita. Sunt enim quedam
membra putredine sine ulcere
pacientia et quedam sola ulce-
ra que vocant herisipila. Erit ul-
nera cum nomina erisipille fiersa far-
macia alia que non sunt cum ul-
nera solum antiquum appellaverunt

In hoc autem proposito ipso sunt mirare volunt quia vlcera non elongantur nisi quia ossa paciuntur et experimento testatur et ratione firmatur. multociens enim sanatur et paulo post tumescendo reuertuntur quod fit quia mediante carne super mala ossa sanate apparet vlcera quasi sana ad nostris sensibus subiecta permaneat corruptela. Et ideo fit ea reuertendi tumorem incipiente sanie scaturire et vlcera in carne faciente et ita non sanatur nisi cum medicina quia in libro suo dixit de vlceribus quia ego narrabo in tractatu propria megategni. Et dicit omnia vlcera desiccatur maxime si ossa mala fiunt tamquam sic racionis est quando corruptio apparebit ossibus et os extrahetur post sanatio ergo vlceris quantum os exierit tanta remanet concauitas

x7 Quicumque gibbi ex asmate fiunt aut tussi ante iuuentutem pereunt

Quando gibbositas fit in libro de cura tractione membrorum mirabiliter aut quod ante quod retro quo lateralis fit. Et passio maxime attinet dorso quia per se intelligitur liber suum est lectoris. Alii ergo tamen dicunt quando necesse fiunt gibbositas dorsi venit ex percussione sine causa seu ex duris vlceribus interioribus. Et si fit in una dorsi spondili et in parte interiori extremitas fit in medio spondili. Si ergo gibbi ex asmate fiunt aut tussi ante iuuentutem pereunt quia molestates factas faciunt propter imperfectionem membrorum spiritualium contingit enim etiam si causis non perseuerit neque passio et solo asmate duro. Quando autem digestio intus vlcerantur aut asso in vicem differunt secundum quantitatem loci et duritiem. Et sunt in loco nobili et magno quandocumque fiat maior et periculosior. Si aliquibus humoribus in canales pulmonis fluxit generatur tussis quandoque non aut vlcera non fuit dura et ideo alii post saniem fit et infirmum occidit vlcera vero effluencia non ylico infirmum mortificat quia humores grossi et tardi et duri fiunt. Sed que fiunt cum tussi saniem faciunt et occidunt idem et vlcera cum asmate faciunt ante iuuentutem. Et cum aut fiunt magna antipriciosa loco pectoris pulmonis aut et cordis corporis eorum patientibus loca ea tendancia propria fiunt et angustiosa. Non ergo cor et pulmo crescunt neque ad vitam sufficiunt quia gibbositas pectoris spatium angustat et ideo asma incidunt quod nulla tempus euadere queunt. Si aut fit ante gibbositatem spiritus angustatur propter solum asma quanto magis si dum crescunt et augmentantur vlcera passiones aut spiritus multe fiunt et diuerse secundum ipso. Hic nomen solum posuit eius qui spissa patiuntur spiritum consuetudo fiunt enim antiquorum spissitudinem spiritus et angustia vel minus exercicijs vocatur quando etiam modernorum et fit sine febre et pessimitas spiritus adsit.

x6 Quibuscumque flobotomia aut farmacia confert hos vere flobotomare aut farmacia dare conuenit

p alam est ergo intelligi quod
hic dicit attine sanis
qui tamen nisi corpora purgaue
rint : non diu erunt sani
oportet ergo in veris inicio purgac
ciones cum flobotomia si de plenitudine ti
meatur cum solutione et vomitu si
decorrupcione humorum Dum enim multos
quinque custodiui ut singularibus egro
tarent annis . multis quoque poda
gricas artheticas non tamen ad hoc fortes
ut putrescat digiti Et non sub
veniamus et venturas passiones
dissimulamus Sub exclamamus quibus
dam empyma epilensia et cum
cum in purgacionibus flobotomia aut vo
cacione medicina enim pars de plenitu
dine purgacio cum solucione et
vomitu si generaliter attenditur prima
esse videtur Et si specialiter non est
vna que cum quibusdam hominibus
collericis conueniat purgacio conueniat
aliis alios quosque secundum naturas mor
borum diu assuetorum diuersi fortiuntur
sunt purgandi Ego autem cognosco
quendam cum annuatim solet euenire
mania si non purget corpus de quo
miratus sum quia ad veniendi ma
niam incipiat ab inicio ea sanitatem
cognoscit et tamen me vocauit data
purgacione quiescat Ama purgata
dura facit inmundicia quia corpus
mundificat a malis humoribus et acuitis
ad annum venientibus apperiuntur vene
emorroyde per quas pessimus san
guis effluit Et si sunt con
suetudinarie et claudantur mania
inde gignitur Dedi hinc purga
tiones non vere solo sed autumpno
et hoc per singulos annos Si autem
huius purgacionibus neglexit ma
nie future signa sentit Scio
quendam mulierem talentam conuenit
qua forti medicina purgauit
eam . in . expellente et deinde sin
gulis annis cum farmacia in vere
Quando si neglexerat : multum in loco
caute dolebat Noui etiam quendam
cum lepra incidit que tamen cum
flobotomia et farmacia curaui cum
postea suffecit in vere flobotomia cum
ati et per mitenti signa apparere
bant passionis Ergo ergo indige
bat purgacione necessaria eo . in .
epilensie . asmaticus inmoracio necessaria
est febris ethica et degnere album
est frena deffluo Noui etiam quendam
cum per singulas estates terciana ve
niebat data est huic farmacia
eo . tamen purgatio et sic per multos
annos cessauit terciana medica
batur aut in fine veris sibi sicut
et conueniebat huic cum incipi
ens ethica et multa alia que
egritudinibus de hoc . genere in
inicio veris conuenit farmacia
vnde feci vnum librum quibus
tempore necessaria sit quod purgacio tamen
tamen quod pars est regende sanitatis

47 S **Plenetias superveni
ens dissinteria boni**

Hunc explanamus . cum superius
contingit splenetici ad dissinteria ca
piuntur et ad exponamus

48 q **Veterum podagrice
egrotes sunt acce in
xl diebus defervescentes**

t primores pedis // residet
gricis et humoribus sunt
habundantibus in catthe
nacione calcanarum descendentibus
ergo in primis lactosa loca et alia

cutem crudancia recipiant Cum
go tota illa impleant. Quae totis
extendit que concatthenationes custodit
Sicut Nervi et corde in podagra
no tumescit dolent go in ex
tensione concatthenatorum Sed intelligitur
quia spatio sub sequente in poda
gra si videntur spasmus plenus gre.
expiate in venis et cordis Curatio
aut podagre et omnis quam apertis
vena est et cornis. si ut dissolvatur
materia ad talitancos flumda Subtilis
cito dissolvitur Grossa et viscosa tar
de Si utraque assit tardius Cum tu
mores no tinsevunt ult xl dies
si passio sint obediens Apostema
ta in locis carnosis tinat i disso
lucoe eade ut acuti morbi i xiiij
diebus et in carnis rara e etterna
quantitati prima In asma in
cordis et nervis tarde collectae in
incipit et tardius dissolvitur qua
sunt duriores et ideo ad dissolutionem
collectonis erunt tardiores Neque
ypo. dissolutiones podagrorum no i xiiij
diebus terminant si i xl quia qui
i concatenatione descendentes nervi
e antea dissolvatur et sumosi fiat
consistendi substantiali quantitati conca
tenationis et ita exeunt purgantur
et dissolvuntur. que omnia in xiiij diebus
no sunt si xl. at nominant i prost
dictis in ypo. tum diuturnorum morborum
et finiunt tum acutorum et omnia manife
os efecte exposui.

29 Omnibusque cerebri
concutitur necesse est
febre et fellis vomitu si venire

Cerebri pati expressissime cere
brum e dimbus nobilibus membris
si ca. aperta sunt: fellis
vomitus et colligantia nervorum
cerebri et stomachi sub sequitur acci
dens cum duo magni nervi descendunt
ad os stomachi Colera aut solet de
scendere ad stomachum no ex ea solu
qua: sed propter dolorem nimium i ficcia
angustia. maxime si stomachus sit destitutus
contra cum descenat ex viis sun
inectis queres recipiunt materie
subtiles sicut colera et quantitates
depositas Colera cum quam evomitur
aquose quantitati consistet Sanus
at colicas multi actibus retardatis
colera ad stomachum quemunt no so
lo aut ex passione cerebri colera
evomitur si si durior cerebri panni
volut qui dura mater vocatur
patiatur et cum in multis i locis
iungatur cerebro. ypo. patiente et cerebro
patitur Consistiam sunt immo no
qui a cerebri pamclis. et ideo cum
vlnerata sunt i dura mater expla
illius pamcle veniunt passiones qua
i sola sunt sunt et contra Het consi
stiam no consistratis dixit consistra
tus cum i senectute sua librum fecit
de anathomia i quo dixit multa
et fundamenta cerebri sunt nervi que
expressisse ego explanavi in ana
thomia ypocratis

70 Quibuscumque sanis dolo
res repente fiunt
capite et continuo sine
voce sunt et stertunt: pereunt
i vij. diebus si no fe. accipit

Cum ypo. sine voce aut
mutos dicat no de sola voce
intelliget ul sermone sed de
sensu et tota voluntaria nobilissima
actione et alium inde sensus lib
erat et quosdam sine voce esse

Et tu sentire ypo. invenit de
tisse sed cu acto tota volutaria
et sensus patuit: appopexia ap
pellat Est aut minor et maior
Stertes signum e maioris Et defec
tone aut minori actonis simula
tio sit ambarum apponat que
perfecte inveniam i libro de interioribus
membris: Et hic inde dicit hunc
qd necessarium est cuicumque sano subito
venit capitis dolor ca est gros
sa ventositas Eo tingit aut in
sulta materia fluita i caput veni
ente subita tamquam curaceo est sub
sequens febris: quia calefacit
grossam ventositatem et fluxum mat
eriam dissolvit Et at pars vi
dicit no credit: cu membru nobi
lissimum sit et membra nobilissima
periculum morbi et longitudinem
temporis negant pati sicut ea multis
ostendimus locis

71 **Attende at os et iu
dicia oculorum i sopnis
Si eni quid albi ap
pareat dimissis palpe
bris no ex diarria existe
aut fartie potoe malu
signu et mortale valde**

Nunc apparet albedo oculorum cu
no perfecte oculi se claudunt
Et hoc duabus fit ex causis
aut ex defectione motium sudia
rria aut i farmatia ex defectione
fit sua que tatius apparet in
palpebris qua i ceteris membris
Sunt eni coria subtilia dure et ten
duntur sit et Et membra si pati
aut nequis dubiu e si virtus de

defecta sit oculos no posse claudi ne
solu oculos: si nec etiam os unde
quidam defecti ore apto dormiunt.

72 **Desipiente cu risu sa
ciete securiores q vero
sollicitudine**: desipiencia e
salubris q tu
vella quidem: cu risu fit: magis
e periculosa sicut dixit Gal
eno desipiencia aut ex passione
cerebri et sui solius aut ex colli
gancia aliorum membrorum et cerebri
Est hic diversa secundum diversas causas
Desipientie eni ex solo calore sine
materia corruptione e qui i ebriacio
vini. de colera cu sollicitudine est
sputacia. cuius icensio si augmentatur
ut i co. m. mutet: fiat qui maniacus
Os at recordeis qd de co. m dixi
aliquis qui quadam e de icensione colera ru
que ceteris melitis spectacle peior
est et fetri sanguis assilat Est eni
sicut ductu est quo grossior et ceteris
gravior Et sit albi dixim no
to medicine pessimum morbi magis
grauant

73 **Naturis passi
onibus cu febre luctuo
sa suspiria malum**

Vltoties i pueris vidimus qui
cu laborant tractus acris im
pediatur et quasi i pectore figit
sit qui quasi intuallu et post modu
impletur qd vocaverunt ypo. i epid'
de quo spu dixit Spiritus duplicatus
intus sunt que quasi vox aqua
sdoret quod sit ex defectione et vir
tus debilitate vel extorgam duricie
seu utrisque vel quasi ex spasmo cal
lore pectoris sit at virtus defecta sit
et pigrescat i dilatatione pectoris

quantum sufficiat alii in medio sub sistit sue actionis et quiescit propter adeffriacend' suum i ceptum reddit sui viriis organum dilatationis spiritus cum levitate non suffit spiritum necesse est ut teneat i dilatatione pectoris spiritus cum spiritus debeat fieri non quia nos virtute sunt aut lactis pectoris frigidis ducere ut quibusdam unius sit duricies i quibus organis et motus distinguere spasmum et secundo fit et omnis cal. et res sanat quam est si ad quibus actionibus sit se intelligere possumus quia non frigidis lactore et lmorum pectoris quod fiunt: sit ergo ut et duricie propter nimiam siccitatem vel et defectione virtutis vel ex genere spasmi speciali sit allaudabile et i morbis acutis est ostensiones spiritus i luctuosi motu dicati inspiri vel spiritus intellexit et si intendicit ut spiritus spiritus debeat cum voce quia luctuosa sit nimium dolorem significat quod in illo spiritu sentiat ac si diceret suspiria alta cum voce composita

78 **Magrita et mania vere et autumpno mouentur ut in pluribus**

Assio podagra mania et arthetica mouentur plurimum i vere cum ab ipso cum Vualtes notavit passiones et arthetas sub intulit de locis aliquis etiam in autumpno mouentur quorum i corporibus mali quia propter fructus i estate comestos adunat ergo inspiro de virtutibus naturalibus iuvamen debitum et pulsiva quid nociva expellit Notavit res scilicet aliu et multi quod sunt quod conueniunt et alii quia qualitates sue repugnant rei nociuae an scilicet diuturne passiones mouentur i vere duabus quibus causis predictis medientibus humores enim i corpore liquefiunt in vere et ad debilia currunt

loca deformibus loci mouentur aut i autumpno propter aquam causam predictam

77 **Similiter passionibus ad quos periculose fiunt eruptiones appo. aut spasmi aut cecitate sequitur aut maniam**: et totaliter ueniunt de

ipso quod spasmus: ille et causa in quare causa ideo sunt mania non tollitur quibus impossibile est cum deflere nasci cum materia quod gignitur ex incertitudine furiosa sit et causa cum semper et quam qualitatibus nimis non possunt nisi cum multum sit intensa et malas qualitatis vicious corrupta.

76 **Apoplectici maxime fiunt i etatibus a xl. annis usque ad lx.**

Non quia est intelligendum omnes appo. vel epilepsia sed potius cum quod ex causa in nascatur et i precedenti ampliori duratur et quod propter duratione causa in i quibus etatibus fiunt i autumpnali ipse

79 **Omentum exeunte necesse putrescere fieri**

Multi putant omnes ampliorum propter decrementum sua et plurimum sic ergo dico ipso intendisse quod omentum supra ipsum scientiam ipsorum omentum esse est cum exeunt et appellat exeuntis a pelliculis totum ventrem operientibus que supplicat vocant ex ossibus quando sit aliquamdiu i post est i ceteris vesicis sanum remaneat sit et in aliis exeuntibus inveniunt sicut si inte sinua et extremitatis operatur exeunt et tamdiu post manserunt donec

nimia fortitudine surgerent valde
ut in pristinam sanitatem sanata veteris
incisione quam et si non diu extra mo-
rentur cum in reddentur putrescunt pus
et consueverit medici nunquam quando quamquam
exeunt inde et si quodque exierit
et ab ipsis reductum non putrescit non
contingitur ypo. membri quod valde invenitur
et in plurimis contingit quod dixit

78 A Quibuscumque a sciatica
molestatis vertebrum
resilit et rursus in-
cidit his inutilitates fiunt

C Ultores in coxis sunt
nature humores adiuvantur
fluxu qui nuntillaginis
vocantur a medicis quibus coxis
natis fluxerit et eo ossa aliorum sunt
spatule conjunguntur et veniunt quod
incidit de sciaticis Oportet autem intel-
ligi non vertebrum egredi sed ossa
ponamus posita ibi sicut in libro de catha-
creticis dixit Et cathetericis inest
spatule et una ex his resilit parte
intellexit autem axem in spatula
positum qui ex una parte resilitur.

79 A Quibuscumque a sciatica
molestatis vertebrum
resilit corporis his
tabescentibus et claudicant si
non uruntur

C Oportet autem procedere apos-
temata quibus sciaticis et
nimia humiditate fluxu vertebre
resilit et venit longo tempore cum
putrescit et eo fiunt nisi cum ferro
succendatur et crementatis et siccetur.

Sit si propter grauitate annis in libro
de catharticis ut si cum incisione sint
curat sibi et confirmetur mollicies cutis
qua etiam sit repugnare et comprimatur ne
de loco suo exeat amplius vertebre at
si exierit et diu permanserit pus dubio
claudicatio fiat in cum pes non firmetur
super quod oportet inde contingit in membris diffi-
cile motum suum naturalem amittentibus.

60 A Intercessores: mei an-
tecessorum interpretes ypo. maiora
egressi sunt quam oportuit enim
quanto plus processerunt tanto plus invene-
runt verum enim et alibi devenit fie-
ri tunc tribulaverunt quia in explanationibus
suis vel sic utilitatibus extraneis talia
dicunt sic quibusdam rethoricas quasi tum in
causis suis desertaverunt obligatas: tamen
veniunt deservientes quod fecerunt libri
huius interpretes nil utile afferentes verum
eo multum magis tamen ne incurrerunt
infamiam huius rei devitantem cum
in utilia explanans componere utilia et
apta et totius huius libri interpretatione non
excessi mensura neque cum nimis ab-
breviavi neque non amplificavi ami-.

1 C Acutis morbis frigidas plurium
extremitatum malum

Indicatur morbis et mag-
num signum in morbis enim sem-
per frigidas extremitatem non periculosa
est sicut nasum auriculas pedum
plantas et manum Et in acute acuta
non minimum periculosum est sed potius
mortale et periculosissimum et molestissi-
mum apparet sunt ea in visceribus magnis
et fortia ypo. alii pacientes passio
contingit scilicet calidissima et contraria quasi
sic sit sine apparente extremitates

infrigidari non est rationabile sed
magis intendi debent et calidissima
si extento magis igitur cum caput sit in
visceribus calescunt cum interiora quia
visceta totus sibi corpus sanguinem
suggerunt sicut ventosa sed ergo fiat
calidissima et extrinsecus frigidissima sit
semper extinctiva unde nulla operi
lucta possunt pati cum adeo magis
sit ausura i...sionis

2 N osse egrotanti caro
liquida malum

Hec species col' non primi prolixi oportet
in passione ...ibus ossis ...git cum pos-
sima putredinem et in carne conda-
te ...tionem et caloris extinctionem et
de humoribus fuerit

3 N vomitu singultus
et oculi rubei malum

Si singultus sit in stomacho quasi spasmus
in ... notitiam alii ...tibus sto-
machi vel soli ...ibus ori et mercurii voi-
tum super veniente necesse est ...
Si aut applicat in fundamento est ...
in febris vel stomacho. Rubor at ocolorum ad
utrum pertinet sequendum sit discrete ...
mortis quia natura in ...ibus sit perita.

8 N sudore rigor malum

Ubi dixit attidetia ...
non facietia ... sicut et
...a ut morbum fugiat magis rigor
in sudore malum est

7 N mania dissinitia aut
ydrops aut extasis bonum

Dissinitia et ydrops post signat
sanitatem mamie ... quia ...
hinc inferius mutantur a capite ...
extasis longa est magis cum rationabilis

sit augmentatus qua sanat Sed hic
extasim intendit extenuatatem
et fortitudinem materie qua manifestus
vidi in primis principia quant pos ...
augmentatam et causa fuit salutis
unde admire redy et invenigit
inveni fortitudinem motus matre
materie fuisse causa sanitatis ...
sortia dicit si vemeatia bone ...

6 N egritudine // fuit causa
diutina abstinentia
et egestiones colice malum

1 Abstinentia sola malum est in
passione diutina ... enadem
... ex consuetudine polcat
... et si quant colice
... appetitus ... et si coli-
ce egestiones sequuntur peior est ... si coli-
cas dixit de ... sine in-
tellexit vel viridis vel sanguinose
... signat ... et
calore se esse ...

1 2 Ex multa potatione rigor
et desipientia malum

Nulli dubium est multam potationem in-
tellexisse multi vini bibitum
quia aliquis sequitur desipientia ...
...sanat et ... replicatur
... ... inveniunt
... rigor ... cum ...
plenum aut ... calor na-
... et ... vel potest
multo vino superatus sicut et flamma
ignis multis lignis solet extingui
in lucerna multo oleo apposito sibi

8 2 Ex apostematis interius ruptura
vomitus dissolutio et de-
fectio ... sit

4 uod vero dicat stomachum
intendit vomitus cum sequitur
cum persistit aliud Si tamen
ruptura in pectore uel in pulmone
sit nisi vomitus veniet sanguis
et alia suffocatio Si ruptura sit
in intestinis ergo erit sanies Omne
aut ruptura de sito comitatur ad
quam calor naturalis exeat sic intrat

9 In sanguinis fluxu alibi
vel desipiencia aut
spasmus: malum:

1 Hec autem amphorismus magna
auctoritatis largitur quod alienacio
de iaciendo sequitur sit autem de
timore maium et pedum dixi que
sunt ex defectu virtutis motive
Et cerebri motus disturbat cad
ere. Hec tamen desipiencia non est
fortis sicut in illo spasmo et in contra
bilis Desipiencia autem post sanguinis
fluxum mala est et si sit sola peior
sicut cum spasmo Item spasmus solus de
inanitione malum est et mortale
Sed alienatio sine spasmo non est
periculosa adeo

10 In yleon vomitus sin
gultus spasmus et de
sipiencia malum.

1 In isto yleon intestinum descendit
in scrotum quod compositum videtur
hunc esse passionem vomitus
vero non dicit durat sicut superveniunt tamen
admonitionem quibus creuat Qui si
augmentetur: sicut omnes emittit vo
citum et singultus sequitur et alia
in eorum passione spasmus et deve
nit post eum alligante cerebrum
et stomachum intestina cum tamen

cum paciens adcertandam egestionem
monetur Quia cum infirmus non
possit exire propter gelusionem vie
monetur tamen angustia non valet
ad superiora et pellunt notitia

11 In pleuretide peripleumonia
In pluribus libris sic malum
invenitur in pleuresi peripleumonia
non sequitur malum Quia ita legi
ipso intendisse credit post pleuresi
peripleumoniam sequitur Ego autem dico ipso
voluisse innuisse passionem et alia
veniente passione et priore super
mansisse quod passio nec pura nec
salubris Et si ipse malum non
adiungeret ex necessitate tamen mala
esset Si autem augmentatur materia
unde pleuresis constat et dilatet
in costis aut effluat: necesse est
ad pulmonem currat et peripleumoniam
faciat peripleumonia non necessario sequitur
pleuresi si enim pura sit et salubris
materiam illa per tussim et expectorationem
emittit Et si magna et mortalis
quibus suffocat infirmus prius quam
pleuresim consistatur

12 In peripleumonia frenesis
Si peripleumonia de malum
acutis sit quibus necesse est
in cerebrum ascendat fumus unum vel
frenesis consistatur et

13 In traumatibus fortibus
spasmus aut tetanus
malum. In libris est amphorismus
et talis dementio
1 lectibus: unum spasmus aut
tetanus malum et plurimi
in textu sunt: Si solus zenon
Pinterisec unum unum motum
posuit dicens hic confirmari.

in ampsso sc secunti . et tumor spa
sinus tetanus maior vlceram sequit
si cum intencione dicit sit quod oportet
plurimos secundum alii intensiones
intendunt de se alii acute alii
tirnechiam cum foro et dolore viii dicit
Spasmus enim et tetanus de quibus
venientes vero vel vlceribus
pessimum videntur cum desiccatione
vel inanicione et cognoscatur nos
aut in dextris quod spasmus de
inanicione sit periculosus in capite

18 Ex plaga vel percussione
in capite stupor et de
sipiencia malum.

2 Desipiencia potest intelligi cum quod
non oporteat infirmus lo
quitur vel facit stupor cum
nec loquatur nec faciat aliquid si
velit aptus et sicut amens tacuit
et percussio quas patitur in cerebro qua
virtute regitiua quorum dominus necesse
est ergo intelli . quia percussio usque
ad concauitatem venit cerebri et hoc sine
dubio malum.

17 Ex sanguinis sputo sanies
sputum . passionalis extra
Hic ipso notant virtute passione nas
Pitagoras fecit librum nominatum
necesse in omni sputo sanguinis sequitur
saniei sputum nisi cum pessimus sit
sanguis Cum quod de pulmone sit
semper est quod sputum saniei

16 Ex saniei sputo sit pt
ysis et fluxus vbi vero
saliua retinetur moritur

Ptisim intendit consumpcionem
totius corporis que cum lenis est
fit propter vlceram pulmonis

fluxum aut intellectum capillorum
de aut plorem cum colita eorum
que duo eueniunt ptysicis et appro
pinquat mortis vel propter siccitatem
vel virtutis defectum vbi saliua te
netur . moritur notamus quod ptisi
ci moriuntur Dum enim tussiunt et spu
unt ff consumitur deficiente virtute
permanet intus materia et clau
duntur vie spiritus et illa suffocati

19 Ex flegmone // moriuntur
epatis singultus malum
Dixi omnibus amphorismos istos se sequi
mutat quod passiones et accidentia
equalia passione nascencia et ang
nectas passione contraria quod sin
gultus fit nascens de epate ex
epatis apostema aut ex eo quod non sit
nec quale cumque nascit sed adeo ma
gnum et calidissimum . ut os stomachi
ad superiora sint pacant que sunt
duo primum colligant sibi ypo
in sola particula epatis nam ipse
subtilissimus est et in stomachi extre
mitate patitur nisi apostema magnum
sit et pessimum quod si sit calidissimum
facit colicam minimam in primis cor
virtute admittit quod cum ascendit
ad stomachum pungens os eius facit

18 Ex vigilia spa // singultu
mus aut desipiencia
malum . Spasmus sicut dixi
omnibus de plenitudine vel in
anicione fit vigilia vero
peior est inanicione cum desic
cat vnde et spasmus de vigilia
de inanicione est pessimus est
vigilia cum exsiccat aliunde vel
est causa superueniens aut in
quibus libris desipiencia non
nominamus si sit ex vigilia

sp̄ams malū ergo at arbitror
pma ēt i mūt ypo· peiora ac
cidentia morbos sequencia· cc

19 ## Nossis denudacōe
Erisipila malum

Quod dixit malū· o intelli
pessimū nec ī sola denudacōe
ossiū s; semp̄ appet ut omē q̄d
dudat carnē erisipila faciēs
pessim sit et mollestissimū·

20 ## N herisipila putrido
aut sanies malū

In litargico tremor malū
et eius accidencia nascunt
cū pessim sit apta ī pupi
cebri q̄ in illa flata gene
rari Tremor aut ī eo est
malū Sic̄t cū maliciaȝ p̄t
ī q̄ncciaȝ sūt ad lenos motos
qui ī posteribi ut dcm̄ est alibi
oriunt reddundasse cum ī fusioe
nim s; remolliti ut sputo nō
desicc̄ate nec ūng et ī palisi olo
remollitis v̄tute regitiua me
bra sursū restrant Et q; ner
ui remolliti nō sufficiunt dare
mebris firma sedē et stabile
mebra ueium sua grauedine de
scendunt et qūbȝ motȝ qūs sit
tmor ul' eciā ī litargia sit
tremor maliciaȝ ī ventositate
resoluta q̄ nutrigas et ī mōs
qui ab eis oriunt monet et
gentit vnde fit tremor·

21 ## N forti pulsu ī vul
neribȝ emorosagia
malum : ī in vlneribȝ de

respūs : pessimus ap' alīs
dante ppt carnē ros cru
dante mt monet et cu

dolore cū ergo se dilatat malū
dol' facit ex pcussiōe sua qm̄
cū ī nā sua sit et ipa spacia
q̄rut cū dilatat et sine impe
dimēto aliquo Cū at ī mebris
ap̄tina nascat calidū scētura et
dolor sensū faciunt nociuum et
q̄ ab cordȝ pulsȝ vocat et pt
esse ut motȝ pulsȝ sit augmē
tat Ergo vo ītam mebro de
v̄tutibȝ nalibȝ v̄tute expulsiua
expelle nociua sicut sudorem
egionē et sanguis fluxū ī die
crētica quā cū acto nalis adu
nat magne mutat pulsus et
adtcē nociuas et pellidas cogi
et ideo sanguis fluxȝ sequnt·

22 ## N dolore diutino circa
ventrem saniēs

Sit dolor ex fcate ul' ex diuisa
stomatis ēne sine ex grossa ve
tositate· seu ex putrine acute quorū
ue remanēdi si īfirmo pfecte
cuasserit Si at mutabit nerūo
ī ap̄tina ul' collectaȝ et cū necē
ē sequi saniem·

23 ## N celerito secessu diss
nitia malum

Nulli dubiū est qn ergo ī u· pa
sine nisi aliqua corrupat in
tesina et ī u· sit dissenterie causa

24 ## N ossis fractura desipi
encia si ī vacuū accepit
malum est : caucū capitis

nō ab solute ors
ntendit solū· fractura s; tātū
illā que pforat interiore supfi
ciem usq; ad vacuitatē scili
dante cerbrū que si incidit sit de
sipiencia facit qma passio appre
hēat au kiaȝ pellicolas et

essentie cerebri Ut expo go quod
zenone cogerit actentie dicta
ypo ut dicens in ossis fractura de
sipientia incidit dein si inguinum accipe
rit altius amplius pudarius facit ingens
ita si inguinum accepit in farmacie po
tione spasmo mortalis / Dixit ypo in
tendisse spasmum i amore et ideo
si i vacuum accepit altius Amphi
pudarius facit ingens ita si i vacuum
accepit i farmacie potione spasmus mor
talis Dixit ypo intendisse spasmum
de inanitione et ideo si i vacuum accepit
dixisse et bene quia spasmus de inanitione
mortalis est Sed ideo ypo dixit spas
mum de farmacie potione mortalem de
trahat igitur pudarius amphilon falsificando
quod non nascatur desipientia de sola
ossis fractura sive eam i capite sit
aliis sit mebris nemo tamen inde
desipit nisi percussio usque ad pellicu
las cerebri pertingit.

27 In farmacie potione spas
mus mortalis

Dicimus quod tamen absolute farmaciam
ponat solutionem ventris et vomitum
intendit neque quamvis dubitabit
signis dicta nostra primus resolvunt
quasi corpus forte purgatur farmacia
et spasmus mortalis sit et pessimus

26 In dolore forti et ventre
extremitatum frigiditas
malum i ptoo (?) ... tes
etiasmus superveniens ab
scidere facit : est passio recti i
testinum ... egrotet
Ortasmon : sanguinis et vol
neribus super hec intestinum re
manentibus Est autem verbum
equivocum vel ... abusive positi
quod sit ex passionis ... i. vel

sive vel illi rei egrum expressionis
quia sepe inde ad sella surgit et ex
surgit unde sepe toti corpus laborat
et fatigatur et maxime matrix ipsi con
intestinum sive et intestini neque mirandum
si quod ab ... cum ... et motu ...

24 Nodatiq os aut / sibi quiqt
cartillago i cisum sint
in corpore non augetur

Sic Amphis ... autem altius in par
ticula quaenam vel ... quocumque os
incisum sint aut cartillago
... vel ... tenues vel spu
... non crescit neque conglutinant ...
quo sit ... non opus quod repetatur

28 In albo fluxu ... dyar
ria supervenit fortis
solvit egritudinem

Consequens ypo et omnes in e
fluxu al vocatur una species ydro
pisis quam nos ... vocat ypo
sarca. fluxu autem dixit al quia alii est
... et aliorum commixtionibus quorum
et etiam fluxu ... al. Dicendo go al
... confirmavit ... sicut et
i libro de generationibus dixit spon
diles dorsi non quam alii quod in dorso sit
solvit quo egritudo ... dyarria sup
veniente forti

29 In ... spumose egestiones
i dyarria hiis fluxus a
capite defluit

Unde sit explanans et dyffini
... non ... quia alii spu
mosa egestione ... descendit
humore ad stomachum a capite multi
cum ventositate alii ... inde
humore et stomachi ... hore

fiat una qnt causa ypay alia
no ypay: ypaz od grossa vento
sitas forti motu ab ipsis mo
ueat cu q flita cu indiuisas
diuidant ptes Ventositas at
mouet aut exsin na aut ex
immititate caloris manifestu est
ipud ex ehys que fotu ex caput
matie si mata sit viscosa ex
sin na sit videmus itepestaltema
eis cu ad se invite collidat venti
arbitrantes flis vias apsone ad
stomachu descende et in spnosu
appare R qao quo i egrotantis
intelligit i quo cu humores pala
acapite ad pulmones descedant qu
no spumosa exeant de pulmoe
no spnosa exit sanguis nisi a
ipo ps spe pulmonis exeit et
i pupleoria spir ex igneo calore fa
in tpe passionis Si at acapite
ad canales plomis p descen
derit et ps abipis ad stomachu
et intestina exierint nulla via
tiscendi inveit u dicat quam
dicas pia pcordis intellectus et
quare ut descendit ad vena q vocat
gotina ut ad epis gibbu Gra i
interiora sua et ps in venas que
diuidut aporta extendant intestina
et aventriculis cordis i maximas
vena descendunt et deide ad vena
vel diuisioes epis et quo i mam
pnosu ad cu sane tam longa via
30 q Vibrisaliq // sit multu ac
in febribus i urinis
tinoydes i postases
sunt superius vo tenues aut
tam egritudinem signat

Ut est viii et ex pnicto est
pbatu q2 cu in urina quasi
tinoydes i grossa fumiceti
fuerit appeat mo e sic ad ipiust
dimbus plez ivris appeat ante
morbu morbus corp sequat plus spy
elonget quoz q saluat. morbi
elongat q2 sut tenuissimi et io
tardi digeri. ps i epyd multos
i tulit infus i quoz ifirmita bus
talis urina apput et quida cito
mortu st. Aly longo tpe ps tuz
tpm qlitates et pletas noie. In
firmi noie reliqis sua passione
leuitaverit tuc ypo. dixit q urina
fecit nulla subita atz grossa qua
si moueas apparet urina qi tinoy
des al. et extrina apnt qus fia mor
tuus go sut indic xi. Dectio infir
mo int ptula cu huius incipit pus
sicz dicit. In firmo piecto i folle
bda. venit urina subtilis extensa
qui ve pnissimas suspensas qi
tinoydes tume vet. eps in die xxiiii
intelligit q moritur cito morriunt
euadentes longo tpe ps sanantur
31 q Vibrisaliq distantes sunt
prime cyne i corpore
pturbacio fit. distantes ut
pcati firmus
) scdm ex ulu. sina falsifi
cabit ad i urina nullus sit locus
vacuus Sz si distantes diuisas
intendunt ptes bn dixit Cu i qr
urina turbata fortis fit corporis
q si na ducit et vicat fit viua
equalis i oibus ptibus ex si causa
morbi si pugnet. ps ubi nata
prvalz no assilat pti rqua mor
ty potio Si aut in morbi pua
tendine ptes sunt plane apparet

maiores ventositates sunt que exigunt distribuciones fortissime etc.

32 Urinis quibus in urinis ampulle supernatant nefreticum significat et longam egritudinem fore.

Ampulle iste existunt quando est viscosa grossa ventositate mixta materie: si sit viscosa eius scilicet frigidi morbi in renibus in quo ventositas grossa est adunata et ita longa egritudo est significatur quia cum morbis frigidis durare dignoscitur. Alii arbitrantur urinam acutam acuitate sua cera cum calore ardua in renibus aperire et inde est spumas excitat ampullas facit causabiles

33 Urinis quibus pinguis hypostasis et conglobata his nefreticam significat et acutam fore egritudinem.

Videtur ergo quod vel urina pinguis est pinguedinis significat dissolucionem renis magis eius quam in renibus: quia quod in toto corpore generatur vero ergo solis renibus attribuitur quibus morbus si toti pinguedini poneretur a igneo calore dissolvitur. Et autem de duobus modis intelligere potest cum passione esse in renibus vel non passiones quia intendit species secundum acuitatem eius vel alie mutatur: hic ampullas ut ab quibus mutatur in temporibus quando vere nefresis tebri possiderit frenesi quia tamen non significat frenesim neque absoluta: neque in occasiones quod erat minima. Et enim vele signum omnis fecit corporis dissolucionem cruda pica dicitur conglobata scilicet ipse assentia vero est protendit conglobata cum ipse et subitum significat. Conglobata vero quod vero a quo mota est quod omnibus est cum ipse glomus: nisi filum filo amplicibus cumulatur. Conglobatum vero est grandiis quod supradixit distinctionem quod locum antiquum et minores ipsi ad numerum temporibus (?) sit expectatum. Ergo vero cum globata dicitur pinguitate apparentie ipsius ostendere volunt. Unum et ipse conspicere pinguedo significat quod pinguedo totius corporis conspecta non subita ad urinam venit si paulatim. Sicut ergo dissolvitur primum victus membris labitur et de illis ad vicinum et ita membratim donec ad renes venerit pinguedo vero eius dissoluta ad urinam venit subita adunata. Et hic tempore experimenta quod ampulle in libris inveniuntur. Unde Alii sit quod existentibus inferius urine pinguedo hypostasis. Alii superius pinguedo hypostasis. Ergo assentio quibus superius hypostasis omnibus enim pinguedo solet superna tale non in renibus descendere:

34 Urinis quibus nefreticis existentibus predicta signa non acciderit et dolores acuti circa musculos spirituales sint. Si quidem circa locos exteriores sunt apostema futurum exterius significat. Si vero dolores magis circa interiores locos apostema:

futurum et pectabis magis

a aymodbus precedentibus spiritus apertis ypo. intelligunt quo passiones renum possint intelligi

Sicut quando dum renes patiuntur dicat si singulis pectoris dolores et musculos spondilium senserit significatur apostema future scilicet musculorum vnius esse secundum cute retro tendentis ambo lata terga dorsi alter autem non extensus intrat per torsi corpus per spondiles tenus quorum et quibus patiuntur: futurum ideo apostema exspectatur vnde intelligunt si apostema debeat esse in renibus vel in lateribus vel in spinis renibus quod cum sit alius tendit ad inferiora alius tendit ad exteriora

37 q Inaniter sanus vomit si quidem sine febre salubre Si vero ex febre: per in accessum curare oportet sciptiis aut in frigidantibus

v dubio quod emittit amarum conuectos per os: ex corde exit et stomacho secundum tamen a pulmone et canalibus suis non vocatis Sed sputum vocatur ab antiquis scundum interpretes arbitrantur quod ypo. intendit ex tussi a pulmone et suis canalibus si falsus est corpore intellectus Sicut sanguis a pulmone cum sputo exit non est salubris et accentibus febre si hec passio elongetur vero febre sanatur nec vomitu dixit in hoc ecia re dicens quod salubritas intelligatur vel si et qualibus infirmum inuenit si febre exibit sine non Si febre nosceat locum vnum exit sanguis infirmum non est apta si vel vene sit apte vel est vlcus sine apte quam vlcus

cum sciptiis cito sanabitur Si cum febre sit et apostemate magis mortale est.

36 a Catarri in superiori ventre in saniem conuertuntur in .xx. diebus

Superiorem ventrem intendit pectus continentem pulmonem vnde si catarri descendat a capite ad canales pulmonis in pulmone passio erit et saniem febre fiet in diebus .xx.ti non in .xx.y sicut alius inuenitur secundum tamen dies creticos a bcedendo dum non .xx.y. sicut in malefecos expediunt

37 s In sanguine et tribos mingit et stranguria habet et dolor incidit in pyteco et sub ventre et perineo ea que circa vesicam sunt egrotare significat

) hec amphorismus in multis libris non inuenitur Nos autem quia in aliquibus libri perfecta [illegible] ea explanamus videlicet si sanguinem mingit et trumbos et strangulia habet et dolor incidit in pectine et sub ventre et pytoneum et vesica dolorem significat:

38 s In lingua intemperata repente fiat: aut apoplexia autem corporis quod melancolicum

) Intemperamentum lingue // Simus est cum sermonem clare tranlatus formare non potest sicut ergo aut vultu tota amittit ita vomitum non possit secundum appleciam aut a corpus dicere ablutionem sensus et motus intendit si negatio habet per accidentia secundum singulis dicat apoplexie passiones signa ita intelligunt cum alius dixit contrarium

lepram alopicia .Iterum aliquis cum
diu timuerit et suspectus habebit
sine causa manifesta erit melius
licet aut acuti morbi nominant
ypo. alii vero nec aliquis antiquorum
sed non omnes ita determinat ut de melius
esset fieri et reporte repente
aut intendit molestia spirale cum
casu gradu sui et intemperante
pro chronis non spirale dissolvi

34 S **In super purgato semori singultus si peciat non bonum.** et nisi pro sit habundancia
et vel melius egestionis sine
vomitu propter defectus statis
laudabile cum ut [illegible]

35 S **In febre non a colera existat aqua multa calida capiti infusa: solo fit febris.**

[illegible] po. ubi in multis quia non dicit
febre a colera fit. Si vero non a colera
fit Galienus in expositione [illegible]
lectore potato est pro aqua multam
calidam capiti infudisse [illegible] liberatur ex
febris cum de calore solis vel [illegible]
aqua calida capiti infusa [illegible]
et ea qui de calore vel porore opila
tione vel sua [illegible] vel alia re
porose opilate de aqua enim ca in
tendimus ut per eam calor febris exeat
et dissolvat sed si aspera cum fe. sit
non minuit [illegible] sicut quorum sit
putredine nisi [illegible] noti
nos purgemus vel [illegible]
[illegible] at antiqui erat pas
vocat pleuresim peripleumoniam [illegible]
pleuretica in ambo febre putant
esse accidentale non spirale [illegible]

dicunt aliqua febrisitate [illegible]
febre: nec aperta in aliquo membro
intendit [illegible] de aqua vel [illegible]
sed multis [illegible] [illegible] intra
vasa est [illegible] quod dicitur spirala
in qua [illegible] et calor non [illegible]
sunt loco separata [illegible] multis
callidissimum et [illegible] facit
[illegible] nimium est [illegible]
a nobis vocat morbus [illegible]
causon [illegible] [illegible] Nullus
aut antiquorum sunt qui febre pi
plomia et cepita dicit ypo
vero intendit febres que et ipse sunt
passiones et sine [illegible] Invenitur
in multis libris vice aque sudor
at si dicat febre non [illegible]
de capite aqua multa effluxerit
febris dissolvitur [illegible] at non solum
intelligunt a solo capite sudore
effluere sed etiam de toto corpore [illegible]
principale membrum toti corpori intel
ligerunt. Ego aut dico quod si [illegible]
[illegible] febre. a [illegible] sudor iste non
[illegible] sed videmus multas febres quibus
[illegible] tertiana et causon
dissolvit [illegible] sudoribus [illegible] in
tentio multo melior erit

XI **Mulier ambidexter non fit**
multi masculi pro ambidexter
manibus at si dexteris opera
non sed [illegible] mulieres non [illegible]
taliquid facit [illegible] sine defectione
[illegible] masculis at [illegible]
[illegible] et lactis in mulieribus
[illegible] [illegible]
[illegible] ypo. in [illegible]
mulieribus [illegible] affirmat intendi
ut plus accipiant [illegible] et [illegible]
[illegible] cum [illegible] debilis est

dextre. Alij loco ambarum dextrarum dextra non gre intendunt dicentes ypo. intendisse vel ma dextra non secundu. Alij vero ab ypo. non discordantes. dicunt eum intendisse Hermo frodi tas qui dena sua sunt mulebria si vero mixtis cormosiodite non ad sua na sunt virilia etc.

X2 Maiusque empicum vertunt aut insidunt si sanies quidem pura fluxerit et albi evadunt Si vero cenulenta et male olens fuit pereunt

Ex sanie omnia intendit vel va aptata collectionem sua in sanies mutata Illa hoc in telligit collectionem que fit in pectus et pulmonem ubi est empyma collectio sic facit solent ad exitum sanies neque dubium est alba sanies laudabilis et male olens et cenulenta e opposita

X3 Epaticus in epate ysse sa ne vrunt siquidem sanies pura fluxerit et alba: evadunt Continua enim illis sanies est Si vero velut amurca fluxerit pereunt

Et nobis vincit pereunt unde etiam in sirum pereunt et vix evadit Si enim sanies continua sit optis et secunda sua sana et sine maculis sit: evadunt etc. si secunda epatis corrupta sunt: necesse e pereant De pessimitate saniei que velud amurca dixit signum dedit pecundi si in secunda sit epatis etc.

XX oculorum per dolores vinum potiones et lavatra multa ea. et floria solvunt

Et non assilat dictis ypo si apposuerit alius ad placitum ypo non e quia superiori amphorismo dissidet. ubi dicitur dolores et dolorem mentem potio aut lavacrum aut purcia aut floria aut fecuria solvunt quod nobis in vi probamus particula quo vim passioni verbis sub intulit medicinas in suis ubi prius fuit alterum non apponenda dixit continuus confirmat eum ex ypo. inostrent ubi certa conveniunt in oculorum passionibus etc. si intra inimus aquiescemus eum fuisse ypo si sit ypocraticum inpositum fuerint nequaquam sum fuisse probat potuerunt quia inspiciamus eorum recipiemus vel non alia fictiones sentquod in sinis dicat corporibus multipliciter vitium planatur nisi cum in corpore sanguis malus grossus et intus sit quod necesse sit purgare bonum est quod dicunt ut sanguis in principio dissolvunt et pro flos inimat Nos aut sanguinem dis solvunt nisi vinum purum et balne lum etiam aut quando dicit appositum si est excitantes in medicinibus: ipsi in telligent quia efficiant quia corpus plenum non patitur balneum neque vinum potabit Nos enim conveniunt ipsa nisi in sanguine grosso et coagulato in quibusdam membris et non in toto

X7 Hydropicus si corpore plenus tussim siccam habeat

despatus fit: ante expositus
est nisi esset
ste amphorismus: fere verbis de
ydropisis si tusse rebat
malum.

Stranguiria et dissu
ria repletio vini
et flebotomia solvit. Inscin
dere vero venam que intus in talo
est bonum:
cum guttatim ve
et velociter excitat
Stranguiria
in dyssuria cum duricie et an
gustia necnon sine magno la
bore actiones sua implet vesica. Stra
nguiria cum deiectione urine aut de
gutia in vesica virtutis contentive
sectiones in vesica ... gentis
defectio aut habet aut est ex apostme
aut ex ulcere aut de intemperata que
seu de grossa ventositate. Si solae
dissuria vel ex virtutis defectione est
seu ex apostemate utraque autem horum
passionum fit defectudine et iuvat
passio vini potatio. Intendit enim ypo
cras vini potatio quantitate vini aut pare
mixtio iuvat aut vinum apostemata
de grosso sanguine opilatio si autem
nos fuit plenum: tunc enim ad flebotomia
solvendum est ... intus in talo ...
iam supius exposui ubi flebotomia
solvere dissuriam dixit et ita ...

Squinantie habito tumor
et rubor in pectore sup
venientes: bonum foras
enim convertitur egritudo.
Iste amphorismus in ... particula ... libri est
expositus ... adiungitur foras egritudo.

Quicumque span
celon patiuntur in
cerebro in tribus diebus
pereunt. Si vero hos effu
giunt sani fiunt.
Et passio ... nominat
in libro suo de dislocatione
membrorum ... amphorismo non
... cerebri intendit ... pas
... Si tres dies effugiunt
sani fiunt seu hec passio ... aliud
est nisi ... cerebri ... membri
in quo ... si in
cerebro fit quod sanet ... quod
vocabulum positum est et intendit
... quod passio incipiat et nondum ...
sit et ... sicut passio ...
carne mortua ... est vocata
... peiora ... in illa carne et
magna nascit ... sensus
... et loci ... colores
... sicut mortue carnis faciens
sicut ... hec passiones incipiens
et non dum ... venientes ...
... vocat completa autem in
carne non ... sit pass
... in cerebro potest intelligi ...
possibile est ut hec passio sit carno
si membri que ... est magnum ap
... quam ... vocabant ... de quoddam ...
so dixit ... vel formosus in
... spanchelo est passus ...
aut modo solum dici in cerebro ...
aut velocitatis morbis est magni
tudo morbi et nobilitas membri.
Si aut in tribus diebus non moritur
et adhuc progreditur possibile ...
... et evadat ...

Sternutatio fit a capi
te excalefacto cerebro.

aut humectatis quod est in capite vacuo. Effundit enim aer intus exiens fortis, sonat vero cum per angustius est ei exitus. // Hoc intelligendum est duobus modis aut enim vel aut particulariter vel ac si diceret omnis sternutatio nisi ex cerebro calefacto et loco vacuo in capite humectatis provenia[t] ac si diceret vel ita ponet sternutatio procedit ex cerebro cuius causa est sit cerebri calefactio et loci vacui in capite humectatio. Quod autem primo modo non enim est omnis sternutatio ex calefacto cerebro et loco capitis vacuo humectato. Penna enim si sit sternuta in naribus posita sternutat et aliquando ventus cum tussi ascendit ab inferioribus cum sit sternutationis causa cum ad narium veniat foramina, fallitur ergo arbitrantes esse causam sternutandi solummodo aera a capite exeuntem. Palam enim videmus quod aeris ad pulmonem ascendentem sternutatio pectus [...] dicimus quod sternutatio fit per dit aeris attractio spiritus quia multum aeris adunat ut sternutationem faciat. Necesse est ergo ut illa sternutatio aut non causa ventositate grossa et inflatiua et pellentia a capite sic intelligatur quod non tota ipsa sunt necessaria humectata enim capitis vacuitate sufficiunt et in sternutatione dicit quod si humectato habundat a capite non sternutatio fiet nisi prius dissolvat illa et ventositas inde exspirat. Palam ergo in multis videmus quibus quibus multi et nimii effluunt a naribus necesse hic sternutatio comitatur necesse enim sternutatur nisi ex aeris humiditate si naribus aliquid aculeum in ponitur. Unde dico quod sicut naturalis tussis purgo est canalis pulmonis sic et sternutatio mundificat narium foramina; foramina autem narium quae ad os vadunt et quae larga sunt vel ad cerebrum et quae strictura sunt ad os venientia mundificat de ventositate ab inferioribus ascendente quae et cerebrum mundificant de ventositate ab ipso descendente. Si autem in regiminem sternutationem a cerebro sernonente capud allevat: quia cum sternutatio sit ex humiditate cerebri solvitur et aer efficit quae non potest expellit; aut humiditas illa non dissolvitur nisi calore naturali excitatur. Adunatio humiditatis non est nisi ex defectu caloris naturalis sed non dixit vacuum locum in capite ventriculos cerebri. Deinde intellige aut quae cerebrum exteriorus contingit posse quod enim aere inde exire et scam cerebri penetrare ut primum tangat illa humiditate et deinde ad nares veniat ipso sonitu sternutationis dicit de multitudine aeris subito exeuntis quod vel est dubium.

70 Quibuscumque epar exurentis tumdolet hiis febris superveniens solvit dolorem

4 Nota dicit superveniens mon[...] steriunt dolor epatis venientes non hic febrem sic dolor est in epate sit maior non est nisi ex apostemate causa magna. Sed sic dicit ergo de ventositate grossa et inflatiua contingit autem quod ex opilatione sed sunt prius dolor est in epate aut aggravat quod dolat magnus dolor non sine febre ex ventositate grossa est. Ubi si febris superveniat sine dubio est cura sua

11 Quibuscumque confert sanguinem auferri ex
venis oportet eos
flebotomari in vere

Ypocras Amphoris pro est illius ubi
flebotomia vel farmacia conveniunt
in vere dicimus esse. Sed quia non
invenit in quibusdam libris commenta
in hoc loco siluerunt et reticuerunt
alii non ex toto hic nominant. Miror
enim quia hii illis scribunt in his inter
pretantes non recordantur eum ea fuisse
interpretatum. Cum enim ypocras nunc ex
his posuit interpretacionem summariam
facere non oblivionibus fuerunt tales
sed recordari possent hic positum
fuisse. Tum plus miror eciam repe
tant diversis tamen locis interpretacionem
dant diversam. etc.

12 Quibuscumque inter renes et
ventre flegma concluditur
et dolor prestat non exeuntibus
exitum in neutrum ventrem his
secundum venas in vesicam conver
se: solus fit morbi.

Primum dicit Amphoris dubita
et causa quod dubitandi ad
hoc enim loca non solet venire
flegma et si veniat cito descendit ad
inferiora. Paterole aqua. Item mericum
impossibile inquit hoc flegma grossitie
sua penetrare venas, sicut transduitat aquo
sa ydropicorum penetrat venas et
tunicas prout ad urina emittatur.
Ergo aut dico si per mericum volumus
intelligere ad quod dubium remanet
quo flegma possit perforare. Si enim dicat
advenies inde fit longe: bonum ergo
est intelligamus sicut alii preter

mericum interpretantur ut spacium
inter renes et pitonea intelligatur.
Primum tamen omnibus certificari quod ypocras
dixit naturam forti morbi posse re
pugnare in expellendo. Quamvis materia sit
grossa et ante stricte sunt videmus
enim quod multis apostematis cum natura ea
a quibusdam expellat locis ossa
etiam transit. Non enim ergo impossibile
flegma venas posse penetrare et
urina transire. Sed tamen precedere et multum
subtiliare ut possit exire.
Sic enim ipse operatur in sanie inter
pectus et pulmonem se coadunante.

13 Quibus epar aqua
impletum in omentum
erumpit his aqua
ventrem implet et moritur.

Ostensurus autem aqua plus
ad epar quam ad aliud membra
[illegible]. Et maxime ad eam
secus tendantes pelliculas. In
aliquibus enim quae comedimus epar
ipsa aqua tendatum invenitur.
Si autem vesice ille crepentur aqua
decellens circuens in spacium pellicularum
super ventrem extensarum intus oc
ret nisi prius in ydropicum aqua
polz adunari. Hec enim pellicule
sunt quasi solide et inutiliter perforate
neque intus continent corpus nisi solum
stomachum colon et splenem. Cum
autem dixit ventrem implet aqua
non inferiores intendit pelliculas
sed stomachum potius ubi cibus et
potus adunatur. Item dico eum in
tendisse spacium in inferiori pectore.
Multociens venter ex diximus et quod
locum intelligimus sicut enim dicimus
aliquem magnum habere ventrem et mul
ierem in ventre fetum habere. Ergo
ergo dixit ventrem et mericum his

aqua impleri . et investigari si
ff vel raro intendit q' si vides
eum ydropicum aliu evade et in
i ventrem aqua t'ire Sz similitas
spec evacuat si catharticis diu
reticis et cataplasmatibus
dyssolutivis medicetur

78 b Rathior extensio
nes : aliter ositatio
nes : rigores vinum
moderate bibitum solvit eg
a ritudine
in sanis cum tedeat eos
quos qualitas corp' cal
...

77 a Ribus pustule
i veretro fiunt

huius fame fcta et crupta
solvit dolor et ...
cebrum ...
amfesta occasione ...
sine voce statim fieri
...

76 Corporibus humidas car
nes habentibus famem
ad hibere oportet faciunt enim
siccitatem corpora
n Illi dubium est, humidos si sit
desiccativa fames eum desiccat
...

Aliud est nisi cum humores corporis
fumosi per poros educuntur quod duabus
causis efficiatur exteriori ac et interiori
calore Unde aualia in hyeme in
sua accubentia et qui dormientia
nullum quod caloris intus ut extra ad
nutrientiam nisi ab eis dissolvitur
et si ad est provissimum est ideoque quod
non indigent cibo quia vero prius
explanatio etiam amphorismus ypo. duos
alios invenimus in multis libris ex
positos antiquis quos cum quidam
expositores exposuerint dimisso quod
apponunt ideoque qui priorem obliti
sunt ego in quinta particula eos explana
bo Vera enim sunt cum et etibi non
quod prius non approximus ut deglutire
non possit primus amphorismus sic se est

1a S A febre acuta tumore non
existente suffocatio repe
nte innascitur ut deglutire
non possit mortale: Ex his talibus in veniuntur

8 A febre acuta tumore
non existente suffocatio
repente innascitur
deglutire non possit mortale

79 S A febre acuta torque
tur collum ut deglutire
non possit et tumseglutti
endo angustietur sine tumore
manifesto mortale::

q valuit eos in quinta particula
explanandum taliter sicut sunt
representandi ubi dicit Si a
febre acuta collum contrahatur ut vix
deglutire possit tumore non exi
stente in collo mortale ab eis his
cum ambobus nichil remanet ex
ponendum nisi quod hic additur super
fluum et transglutiendo angustietur
in qua passione patitur angustiam
sine tumore colli. per clarum autem in
telli si bene aperiat os infirmi
et lingua extendatur plane in in
ferioribus oris: tunc cum directio tran
sglutiendi appareat etiam propter interiores
tunica gutturis quae utique incipit dy
cum ab ore qua scilicet illa pellicula
inferius tendit et in accipiendo at
que velit guttur sursum ascendit
cum autem approximat in gutture versat et
moratur pellicula illa stomachum non
absorbentem et tegenda tendat inferius
aut minus ipsi obedit etsi contra
eam angustia maiori unde sit
ut nil aut si quid cum directiu
glutire possit etc

60 S Sudore multo frigido
calido superfluente oportet
emitti humiditatem a
corporibus fortibus superius
a debili vero: inferius

q Iste amphorismus etsi superius
dictus sit qualiter ex ponitur
tamen at in quinta particula taliter invenitur
positus potius Sudor multus calidus
frigidus superfluens: frigidus maiorem
calidus minore signat egritudinem Ergo
sudoris multitudo in corporibus colle
ctam esse humiditatem quam ex preciptur
expelli superius cum vomitu acri
fortibus inferius cum farmacia adebili
neque dignum est reprehendi ergo
curent qualiter in libro de curis ad
pass. dicimus ille ergo curet am
phorismus ab quibus ponitur hic et alius
tres amphorismi que sequuntur in qui
busdam libris qui iam superius dicti

sit et exposita in nostra practica
ideo superfluum est hic illos repe-
tere post hec et febres quecumque non
desiccantes tertia die fiunt fortiores
periculose et quecumque non sic desicca-
verint significant quod non sunt periculose
aliis sit et quibuscumque fit longe
hiis pustule in articulis et dolores
fiunt tercium sit quibuscumque fit
pustule diuturne aut in articulis
dolores fiunt hii amplioribus cibis
utuntur hii amplius cibi sunt ex super-
fluitatibus in prima particula positus est
par desserunt in urinis: insuper ter-
cium est desiccationis post hec
aliud hic invenitur amplius

61 Cibus quem accipiunt
febricitantes sanis
est virtus infirmis vero mo[rbus]

Sermo iste longe / cibus
est ab ipso dictus cum an-
tea non pura corpora qua-
tinusque magis nutries magis
ledes item si excepcione cibi accipi-
entis quis non convalescat significat
quod corpus ampliori cibo utitur
Si vero cibum non accipienti hoc fit
evacuatione indiget et multa hic
alia ... altercatio decepti
ergo sunt qui cibum virtute sanis
infirmis vero morbum dicunt esse
cibus enim sed est virtus sanis
Si virtute sanis facit neque mor-
bus infirmis; sed morbum agit et
alias amplius hic solet sequi

62 Remissis alicubi
excitibus et non
motis sed quasi ra-
sura intestini supernata

nescit prima primus est mor-
bus Si multa multus hora
vero multa est ventris solutio
Si vero venter non indificabitur
sed potius iussela dabimini
quanto magis dabuntur tanto
plus peiorabuntur

Insuevit ipso dicere excitu-
ra et intelligere que excitant
primitiva et non alia Sed
quidam intelligunt de urina de qua
sic solet si ad audiat permutari
et non moveri Alii etiam dicunt amplius
discordat ubi enim supernatavit est
ab aliis supernatavit legitur intelli-
gentes urinam quod et superius et infrigi-
dat resolvi solet utrumque dici posset
Sed intelligentes ... melius subter
quando supra legeret Non enim potest
videri ... posita ... sed ubi dicit
quasi rasura ... intelligunt non
urina Ex hiis igitur ubi non ...
neque dissimilis invenitur amplius non
fuisse ipso adquit et falsificatur
ubi necessaria solutio ventris dicit esse
neque enim necesse est hoc neque illud
ut eius quod obsit acceptis viribus
quia non nos multis ... ...
continentibus et ad rasuram usque provenientibus
neque aut per iussela necesse est
ventrem solvi si dixisset quod cor-
pus purgata sit Intencio ergo huius aphorismi
ita inordinate ponentem: sunt tamen
ita implicat que maiori expositione
indigeat quod sophiste solent facere
multiloquio in volumentis se exercitantes
... negant ipso prohibuisse
iura dabitur sed dari multa ne

sepius intrasse cortacem que ad
hec apposuisse et quanto magis da
buntur tanto magis peiorabuntur
quasi sic diceret vocat viscera modum
dandi excedencia Cum ergo amphorismi
compositi et inordinati sit sophi
zant ut quosque modo sensus possit
ingentes et dementes sit plac
cendi excrecencia cum dicit premissa
alium exponere et non mota si super
videat quod viscera multa multum
morbum: parva designat parvum
et in multis morbis necessaria est ven
tris solutio et cum iungitur aliqui
aliud Si aliquid de interioribus spissi
sum egreditur et multa viscera ap
ponatur: tanto peius addunt etiam
aliud quod alius amphorismi exponunt
quod materia multa et videt que
multa erit Si parva: et multa parva
Alii sic materia de insicioribus exuda
excreat erit multa Si multa: et
multa Si parva parva Alii si multa
morbus erit multus Si parva
patet que diversitas et obscuritate
amphorismi est etiam Ergo dicit amp
horismum neque ponderosum esse
sermo neque obscurum sicut poemus
falsum Hiroclitus et cetera cothy
dos et extrinsecis premium interpretatores
dicit amphorismum exponunt sic Cum
de insicioribus res exuda excreat me
lancolica est materia et cum quod
dicit quod particulare aliquid quam fuerit
vel intelligit unde accidit dubi
tacio Si sic accipiatur sic ergo sumus
interpretatus: neque dubietas neque
obscuritas erit Ipsius exponere exu
da excrete multa materia constituatur
in instrumentis virtutis digestive
et ideo exuda erit ergo Colera
vero rubea sicut atramentum

in qua solent interpres errare
Ex predictis amphorismis ipso. Et
in fine sepe que racionabilis
et autenticis interpretabantur amphorismi
sus ut refellerem non esse dicta
tanti patris que vero omnia sit
apponere verum quia quilibet
poeta inveniens falsa et non
esse ypocratica confirmare potest.

Explicit commentum Gali
eni super amphorismos ypo
cratis et est finitus die
sabbatho infra octavas
ascensionis Anno domini
m° CCCC quadriges
mo quarto:

Omnis qui medicine artis studio seu gloriam seu delectabilem amicorum copiam consequi desiderat ad eas prudentias regulas quas hic monet

Videtur michi quod excellentius est uti providentia. Sicut medicus providentie utatur etc.

Manifestum est quod ypocras in ista hac dicit providentia [illegible] pronosticationibus [illegible]

[illegible]

Omnis qui medicine laudabilis exstitit cum actor futura in singulis prenderit [illegible] posset [illegible] totum animus narratione allevatus est

[illegible]

Vel si possit iam non futura providere [illegible] appellatus vobis dicetur [illegible]

[illegible]

Et in singulis valitudinibus preterita presentia et futura cognoscat et egro vi[illegible] let que de se ipso egrotus ipse minime presenserat Si enim se p[illegible]

[illegible] conquisierit et totum se illi animus con mittit

[illegible]

Et intendit ad illud exitus quod non est possibile
ei [illegible] qui accidit et [illegible] quod ne fiat
magna forte Et medicus quando possibile
est omnino ut accidat resistit cibis actiuis
quod accidit sicut [illegible] manus [illegible]
qui [illegible] in [illegible] quod [illegible] super se

Et quia in consuetudine

est eius hic repente mori con-

tingit aliud et nunc apparet fuerint

et uix dicitur [illegible] ad [illegible] quedam
in [illegible] medici [illegible] ad [illegible] medici
et experimentate eorum [illegible] et quedam earum non
[illegible] quod [illegible] eum quod [illegible] que non
[illegible] in die una [illegible] illo [illegible]
[illegible] medicus eum arte [illegible] actiuum
[illegible] ut cognoscat [illegible] ac [illegible]
[illegible] [illegible] corporis et si fuerit
eum eo [illegible] et in consuetudinibus [illegible] celeste est
quod sit medicus eum [illegible] quod [illegible]

Narrauit ypocras in quarto sermone suo duos
[illegible] accidunt [illegible]
et [illegible] dixit [illegible] in [illegible]
[illegible] sit quod [illegible] et indicant mortem eius
[illegible] mortem et salutem eius qui saluatur [illegible]
et quod quedam medicorum [illegible] experimento [illegible]
[illegible] adolescente [illegible] in balneum
[illegible] cepit [illegible] quod [illegible] ei et
cepit letari et gaudere propter [illegible] eius quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible]
[illegible] in [illegible] aduenit ei [illegible]
illius [illegible] [illegible] super [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] dixi [illegible] ad
[illegible] nisi [illegible] quod [illegible]
ypocras in libro suo [illegible] [illegible] quod ipse
[illegible] [illegible] [illegible] eius et si [illegible]
est fuerit ad in consuetudinibus [illegible] celeste [illegible]
[illegible] qui non [illegible] est in [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] et eius studium
[illegible] magistri ad [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] in sermone [illegible]
ei [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] ei [illegible] [illegible]
qui [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] ei [illegible] eius est [illegible] qui
[illegible] sermone [illegible] [illegible] et [illegible]
est [illegible] quedam absoluta [illegible]
[illegible] non exponimus est ei [illegible]
[illegible] quod [illegible] qui [illegible]
[illegible] magis [illegible] usque
quod [illegible] ad [illegible] ypocras [illegible] ut
[illegible] in consuetudinibus [illegible]
[illegible] et [illegible] medicina

Interest artifici ut uideat egri-

tudinem eius quid spendat uidetur michi quod

[illegible] est quod [illegible] medicus [illegible]
[illegible] ypocras hic [illegible]
[illegible] consuetudinibus [illegible]
[illegible] quam [illegible] est quod non
[illegible] greci hac dictione [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] illud
quod [illegible] [illegible]
[illegible] in sermone suo Et [illegible]
[illegible] apud suam mortem [illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] ut [illegible] eius [illegible] secundum [illegible]
[illegible] quam non [illegible] quod [illegible]
Et [illegible] in [illegible] sermone [illegible]
[illegible] ubi greci [illegible] in [illegible]
suis [illegible] super [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible]
eius [illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] apud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hac [illegible] ypocras [illegible] ad [illegible]
sermone suo [illegible] hac [illegible]
[illegible] eo [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] illud absolute [illegible] quod [illegible]
istis duabus intentionibus scilicet quod est quia
[illegible] hominem [illegible] ut
hac dictione [illegible] super [illegible] quibus
cogitat et quasi ymaginatur aliquid
[illegible] et secundum hac dictione [illegible]
[illegible] quod est quia [illegible] in
[illegible] [illegible] intellectum
aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] secundum ueritatem quod homo non [illegible]
in [illegible] [illegible] et non uoluit [illegible]
[illegible] [illegible] quod cogitat
[illegible] et ymaginatur [illegible] aliquid
[illegible] et [illegible] illud [illegible]
[illegible] uel [illegible] absque uo-
luntate [illegible] accidit [illegible] quod [illegible]
in [illegible] [illegible] aut quasi
facit aliquid [illegible] cogitat [illegible]
[illegible] quod [illegible] cogitatur [illegible]
[illegible] et sollicitudine et [illegible]
[illegible] ubi [illegible] quod [illegible] medicus
[illegible] illi [illegible] in
[illegible] et [illegible] et [illegible]
et medicinis ut [illegible]
[illegible] [illegible] illas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] et ubi [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] illud quod [illegible]
absque uoluntate [illegible] absque
uoluntate et illud ad quod egreditur
[illegible] quod est [illegible] dicit in [illegible]
quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dixit
[illegible] suo et [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] quod fit [illegible]
[illegible] [illegible] illud [illegible]

Sicut p(ro)uisio [illegible] q(ue) sic(ut) [illegible]
q(uod) n(omi)ne p(ro)uisio [illegible] d(e)
actio(n)ib(us) bonis (et) d(e) actio(n)ib(us) malis
n(on) sic putat quida(m) q(uod) d(icitu)r d(e) actio(n)ib(us) bonis t(antu)m q(uo)d (est) q(uia) i(n) q(uest)io(n)e d(e)
q(u)o q(ue)ritur [illegible] an [illegible] mundi
[illegible] p(er) fortuna(m) (et) casu(m) a(ut) p(er) [illegible]
[illegible] n(on) [illegible] significat p(ro)uisio a(utem)
[illegible] (et) significatio [illegible]
[illegible] sic(ut) q(ui) [illegible] p(ro)uisio(n)e loco casus
qui [illegible] eo i(n) [illegible] opposit(us) [illegible]
[illegible] qui ponu(n)t p(ro)uisio(n)e(m)
[illegible] opposit(um) p(ro)uisio(n)i loco [illegible]
(et) [illegible] intentio(n)e(m) [illegible]
[illegible] philosophos [illegible] dicentes [illegible]
q(uod) regime(n) [illegible] eo (est) [illegible] bonitatis
creator [illegible] (et) [illegible]
(est) p(ro)uisio (et) n(on) excipitur i(n) [illegible]
[illegible] bonitatis [illegible]
n(omi)ne p(ro)uisio [illegible] d(e) actio(n)ib(us)
[illegible]

[illegible] i(n) eo actio(n)e q(uod) n(on) sit p(ro)uisio [illegible]
ut intendit [illegible] in ea [illegible] intendit [illegible]
[illegible] aliq(ui) [illegible] uolu(n)t [illegible]
q(uod) [illegible] sic n(omi)ne p(ro)uisio [illegible]
[illegible] siue sit bona siue sit mala
sicut [illegible] q(uest)io(n)e [illegible]
sit t(antu)m n(on) [illegible] q(uest)io(n)e [illegible]
mundi [illegible] intentio(n)e [illegible] bonitate t(antu)m
[illegible] n(on) [illegible] dixisse i(n) [illegible]
q(uod) n(on) [illegible] futuris t(antu)m [illegible] q(ue) sunt
[illegible] reb(us) [illegible] quida(m)
[illegible] prudentis d(e) eo q(uod) [illegible] quod sit
[illegible] d(e) eo q(uod) futuru(m) (est) (et) [illegible] 2
[illegible] d(e) reb(us) [illegible] 2
[illegible] n(on) (est) laus [illegible] laude illa(rum) dua(rum)
[illegible] ista duo [illegible] (et) futuru(m)
sic [illegible] in [illegible] q(uod) q(uam)uis 2
sit [illegible] in [illegible]
[illegible] q(ue) sunt [illegible]
a futuro [illegible]
[illegible] narratio(n)e [illegible] sit [illegible] ut [illegible]
de eo q(uod) [illegible] reb(us) [illegible]
prudentia [illegible]

[illegible]

tias 2um plurium g'rebz certis ctitudis sempitnis z quis d'z d'rebz i cez ctitudine mgnat abell' pat z ff id i beig expositore hic ueniunt sic adde et ul z tae illud qz eunitat dicunt q° i albusad illay quat pt mittut eu qbz et' in capit qz pnosticat d'eis eu cta d'quadad fidutia Et quibusda coy vi qz pnostici meis e z fortasse uocat qgnitor cay meridica d artificale Digut q' p illud qz addut de illo ad q' uome qo b id qz sit sup certa ueri pnosticac q' oz qz dicit sm duos mos quoy vnus e sup res ctas nas ff z alius s res q numdit abell' p u i ctitudine Dogmica ff vero d cta e sic qz nec cog z tit successe hyemis z e ptq ipsa estas z ptq estas e autupnu Illa a qz scdi ua ctitudo no e e sicud pmo aliis in illud qz qd e cicior ex mutat miditer i celiac sit illud ex sufflacoz septem z tonis Et si e expansa sicud exsuffla tore austrinu ua q' ua vaz dz plurim secud sit id experimentu z fortas z se no iuenit ita Et potest quod abr z ntal' uit qz pnosticat d' i rebz ctas sz auctessio indicat vt eis certa quod dud qz plure res q auctedat z indicat z no certificat Possibile eu e qd ut auctedat z indicet fter qz pparat eis rem quod indicat illud e pgle ut homo loquat exiis eu qz e in ea Et si no auant qz noceat rem forsitan duo nocaut eay prius dubio appnatadur qfitat de ea Et si no fuit i aliud eius qz auctedit z indicat d'aliquare non qfuita tue i aia eius grad du bis erit opinio de ea Vietz d'effecy qsuetudie no e ut dicat auctessio api z uius nec potest abrutal' z quinus sunt duos i rebz multay vz 2um illud qz qsuetudo grecoy e i usu coy z terming eos qfitetes qz no d' auctessio opinius Si q' res ita e tc pault no in aliud qz sit hac itero ut pnosticatoz pquod qfienti sp hoc exceptione eis qz pt z fuerit ut z si no e pgle ut faciat illud tc oz eis ut exusat e i illud illud qz sit certz tam qz e qsuetudo de ea d currit qsuetudo ut indicet pnosticat p tusa cay d'aptitudie quay e ut succedat sm plur z ray ctay d'ueray eueticum non dubitat Et apa quod prudetia medicoy non d'inquisita d' quis tribus videtur auctessio indicat e de eo qz accit i finis z intencio in illo z ctificat sm plu Et si accit in illo error ram erit Cuius a in sm plur quinis sit de eo vna tu eo qz ipse de ea

ducat dubitate multa z multitudie z dub paucitate qd e qz qd qo sit z indicat aliquam et z i ueniet meca qz multiz z e conuenit i ca sel tue error eius no extrinsecit eu absenue ut sit medicis quidu e melior eo qui euarauit bis z alle q cura z rauit bis melior e quod i e q cura rauit plures durebz dicat qz ipse cz rauit 2um plu Et sp q' oz e ut intendas ad illas disciplinas q fa te aique veritate quod eu artificis erit tibi ctificata tua z ctitudo tua plq qo palliata sit d'eis z adiste eius inquisita vero de eo qz sicut uenia addet i ualitate fundicq eu sophia qui delexit q' capliad z intendet intencioz eius i eis qz dixerunt ei z adidit eu ses actoris disciplinis Et fruit z ff illud exponitq ut videt postuleis de eo in suid locis qz ipse eu laudandq in rebz aly z p h' ct sit qz ego iaz posui in reliqua z tiande abrutalis qz melius e prod z te addere eos qui puti sunt ad distancia medicinaz ptis ctas ue z ras z dimitte phicoz eay z cosu ut uita eay eumodis durebz q' z ing e i discendo eos i larginteg su z pticz z alienaz eay Et aliq est incredendo illis deceptiobz Et ff hec uisio z intelli melius e ut i tena indica' libo ad doctu rebz quibz sit innuamento eis no sit pgle hec loquta sparam ut intelliga melibo de d'eo qd dixi abrutal qsicurendo pc si ipse i pnosticat

Et etiam quoddam celeste

inmo quasi ipsum medicum p

uide (re) si tanta sit prudentia

mirabilis e nimium quasi stupenda

Nonne illius e ut futurum predicatum

uel diu prohibeat | uel e competenti
faciat

animiculo tolerabilis fiat

Et si moriturus sine ullius vero

salutem prouiderit nullius actu

patione malitiosus meretur:

Et si interpretatur totum accusa uar
rate allemantur est dignius ut
qfidat d'eo qz patitur e sui ibi i finior

Oportet ei qui vult expo-
nere aliquem sermonem [illegible]
ut audiat illud in primis
actu deinde intendat ad consideracionem
eius illud in loco [illegible] in disposi-
cione qua homo videt et facile [illegible]
quando sciat viam exponendi et explanandi possit
invenire secundum planum eum antecedit et in-
dicat de eo quod futurum est [illegible] convenien-
ciat de eo quod preteriit preter quod testificatum
sit illud ante narrat deinde predictis
preter quod lector aliquando audiat illud
exceptis aut videat illud et [illegible]
quando difficile et nunquam necesse est ut
sumat in veritatem in eo quod dicatur quia [illegible]
[illegible] certitudinem eius in ipso [illegible]
medicine. Et qui non cogit me alias
loqui nunc una et eadem duabus
[illegible] quarum una sit in exposicione [illegible]
huius libri et altera in exposicione sermonis
[illegible] qui fuit in eo sermone. Videlicet
[illegible] quod melius est ut [illegible] ex-
posicionem huius libri in hiis verbis et [illegible]
[illegible] medicine de hiis in exposicione
sermonis medicinalium qui sunt in libro
quem volo exponere et [illegible] eum aliis
eorum qui exposuerunt hunc librum non
fecit id et necessitas [illegible] fuit valde
de vehementi quod est quia ypo [illegible]
eorum dimisit [illegible] eius in quo
[illegible] medicinam [illegible] qui non [illegible]
[illegible] ipse quod oportet ut cognoscat illud
quod non [illegible] et quod [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]. Et si fuit et est
in [illegible] rebus celestibus et [illegible] ut
sit medicus in hac [illegible] sapiens.
Accidit ut multis expositoribus
huius libri in intencione hac quod
vocavit ypo celeste et precepit
ut sit medicus eius [illegible] de [illegible]
sapiens [illegible] multa quod est quia [illegible]
[illegible] eorum videtur quod [illegible] accidit
[illegible] ex [illegible] dei qui benedictus est
et sublimis et faciunt testificari [illegible]
illud homines multos ex eis qui [illegible]
[illegible] precedente [illegible] quod [illegible]
tendat quod ypo [illegible] fuit [illegible]
qui edidit librum [illegible] Et non [illegible]
[illegible] illud nomine predictis [illegible]
[illegible] quod est quia [illegible] expositores
non est [illegible] absoluta de eo quod
videtur [illegible] eius qui edidit librum
[illegible] sit [illegible]. Et usus non [illegible]
[illegible] ypo [illegible] in aliquo librorum suorum
quod deus [illegible] et sublimis [illegible]
aliquam [illegible]. Et ypo quando [illegible]
[illegible] in libro suo [illegible] acuta
in egritudinem [illegible] quod vocavit aliqui

[illegible] nomine. Et [illegible] quod [illegible] liber
[illegible] egritudinem est de libris ypo [illegible] in libro de
[illegible] que [illegible] est in egritudine divina [illegible]
in illo sermone [illegible] illa quam [illegible] quod
deus benedictus et sublimis sit causa egritudinis.
Non [illegible] ut [illegible] in hac egritudine [illegible] quod
est egritudo celestis [illegible] in amore [illegible]
[illegible] quod amor est egritudo celestis
et testificatur super id [illegible] poeta
[illegible] super egritudinem filii [illegible] quod [illegible]
fuit amor. Sed ypo non ostendit quod [illegible]
[illegible] egritudinem celeste [illegible] ypo [illegible]
[illegible] medicorum [illegible] cum [illegible] manifestet
[illegible] amoris [illegible] cum color [illegible] sit [illegible]
[illegible] ei [illegible] ei [illegible] [illegible] de [illegible]
antiquus [illegible] quandam [illegible]
[illegible] et una earum angustia. Et ex
[illegible] et cum [illegible] angustia [illegible]
[illegible] filii sui [illegible] eius aut amici [illegible]
[illegible]. Et [illegible] et [illegible] istud [illegible]
[illegible] eius timore adveniente [illegible] super [illegible]
[illegible] et [illegible] angustia in [illegible]
quam [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] et [illegible]
qui diligit aliquid et [illegible]
[illegible] ingreditur ille cum [illegible] angustia
[illegible] amoris [illegible] quod sit eius egritudo celestis [illegible]
[illegible] sermone [illegible]
ypo [illegible] quod amor accidat in [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
est celestis. Ypo [illegible] non [illegible] suo
[illegible] ypo quod est quia nos non dicamus [illegible]
[illegible] et cum non est [illegible] ut [illegible] aliud
[illegible] quod est celeste [illegible] non dicamus in istis
[illegible] quod dicamus [illegible] quod sunt
[illegible] extunc [illegible]. Et nos in [illegible] ypo
et [illegible] ut [illegible] libri
[illegible]. Et ego [illegible] dixi in eis [illegible]
[illegible] sit et sit [illegible] meliorum
sermonum et [illegible] sermonis [illegible]
[illegible]. Et [illegible] de eo quod
[illegible] non [illegible]
de eo [illegible]. Et [illegible] quod [illegible]
[illegible] sermone et in [illegible] sequuntur.
Et [illegible] qui legit in [illegible] loco
ubi [illegible] illius. Et [illegible] voluntas
[illegible] super [illegible] non [illegible] ut vituper-
[illegible] multorum in [illegible]
[illegible] expositores quod est quia [illegible] qui
[illegible] illud quod [illegible] studio et [illegible]
[illegible] illos sermones [illegible]
[illegible] aliquas [illegible] in expo-
sicione quod vocavit ypo celeste in [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] nomine [illegible] ypo
[illegible] apud homines quod [illegible] quod sit [illegible]
[illegible] in arte medicine et quod ypo non
[illegible] laudant [illegible] illud
quod est quia laudat [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod non est in [illegible]
[illegible] nomine quod vocavit ypo celeste

Una ex rebus quas ostendit ypocras in libris suis. Et similiter ego dico audacter et recte quod non est possibile ut sit aliqua res qua indigeat ypocras celeste in dispositione aeris contingentibus nobis. Et ypocras quidem posuit de ea in libro amplissime quod sermonem quem fecit de temporibus quatuor anni videlicet quod si fuerit yems sicca et aquilonaris et ver fuerit pluviosum et australe oportet ut veniant in estate febres acute et obtalmie fluxus sanguinis et maxime in mulieribus et quibus natura humidas ostendimus sermonem quem posuit cum preposuit, non est in pronosticatione de rebus que accidunt corporibus propter dispositionem aeris. Quod autem dixit in illo libro amplissime non est nisi sermone brevi. In libro autem suo in egritudinibus acutis loquitur in eis sermone amplo, in libro autem pronosticationum dimisit, dico illud quod scientia illius est utilis in quo modo sic Galienus ergo est expositoribus ut dicat de causa propter quam dimisit ypocras narrare quod est quod indiget ipse celeste et dimittit sollicitudinem in expositoribus suis. Galienus autem dicit quod ypocras dimisit narrare in libro pronosticationum in egritudinibus acutis ut non prolongaretur eius sermo et ex eis qui sequuntur est quia cum fuerit quod liber dicit in isto eius sermo et oportet ut intelligas in eius sermone subtiliter et non scriptura dispositio quod posuit ergo fit in sermone suo isto quod oportet medicum ut sit sciens pronosticationem in egritudinibus acutis plusquam sit scientia eius in aliis speciebus pronosticationis et post sermonem suum quem dicit sermone et narrat quod est in libro amplissime sicut dixi in sermonibus brevibus. Et loquitur in libro de egritudinibus acutis sermone amplo longo et propter hoc posuit quidam expositores expositiones suas libri huius in egritudinibus acutis propter expositiones suas libri huius et sermo huius medici ut ego faciam illud.

Oportet ergo te circa acutas egritudines sollicitum fieri primo et cum egri faciem prenotabis utrum sit sano similis et etiam sibi sano similis sit quod optimum est. Si vero contrarium pessimum est.

Oportet ut ponas consideratorem tuam in egritudinibus acutis secundum hanc viam. Considera faciem infirmi an sit similis faciei sanorum et etiam an sit similis ei secundum quod fuit antequam esset infirmus secundum meliorem dispositionem eius faciei faciem autem quia est contrarie faciei similis vel sanis propter illud quod fuit est deterior facierum.

Incipit ypocras sicut manifesta ergo sermonis eius in hoc libro de egritudinibus acutis et incipit loqui in illo ex faciebus aliquorum et aliquibus quia sit prius quod apparet et quod inter cetera in pronosticatione est magis et res in hoc quod ipse sit sensibilis quod apparet et manifesta sed quod vidit cetera in pronosticatione sunt. Non fateor meo quod est possibile videre faciei tuum priusquam mittetur tuam in pannis et loquaris cum eo quod est in hac arte. Autem dixit in libro suo nominato cathagenitorum quod dixit quod res simplices et duplices in principio rei sunt composite valde. Nam non est inceptio pronosticationis tantum quod sit consideratione in hiis rebus sed de medicis etiam sunt res quas medicus oportet facere. Et consilium quidem tibi dedi et hoc res quas oportet facere in libro meo de ingenio sanitatis in sanitate vero oportet ut facias inquisitionem et considerationem tuam de pronosticatione in hoc libro. Quapropter facies tuas priusquam mittetur tuam Sed quod sequitur tuam quibus significabitur quod futurum est partes sunt artis medicine quod sit pronosticatio sed ille quibus pervenitur ad quod sit cura eius quod percipitur et ille quibus apprehenditur quod est prius in corpore infirmi.

Vultus cum consuetudo eius sit non indiget consideratione propter hoc significat ypocras quod precepit ut ponas considerationem tuam in primo in facie infirmi an sit similis faciebus sanorum sive non et magis si fit similis ei secundum quod fuit sicut cum fuerit in sanitate quam ipse sit ypocras. Sed est quod oportet ut inquiratur de rebus quod sunt mortale medicine contraria quod tum sed oportet ut inquiratur de eis. Ex te vero quod est contraria utilitatis sanitati.

Inde est quod tu invenies eam quod in loco quo preposuit ostendit locum medicus a fine et membra autem ne ponas considerationem illam comparationem in medicis opere membra sed membra pars. Et melior quidem dispositionem faciei in infirmi est quando invenitur similis ei secundum quod fuit in dispositione sanitatis. Et deterior quidem dispositionum eius est dispositio in qua secundum finem contrarietatis illius faciei similis ei sicut quod fuit eadem dispositione autem cum inter medias dispositiones que est melior et illa dispositio que est deterior non est vitare tamen quesite quod termina determinantur quod est quod propinquior eorum faciei cuius dispositio est melior dispositio est melior eorum et propinquior eorum faciei cuius dispositio est deterior dispositione faciei est deterior eorum. Et quod longitudo ab utraque earum est equalis dispositione eius est media inter utraque. Ypocras autem sicut facie eius cum dispositio est secundum meliorem dispositionem in sanitate vera quod est quod ex faciebus que est meliores dispositiones est que magis similis est faciei naturali faciei

aut quia valde faciei [illegible] mali in
ultima quod non est quia nasus acuitus sit
infectum super ceteris signis in lee [illegible]
et ego sum [illegible] de [illegible] illam
secundum [illegible] que sunt post

Et si nares acute

Nasus enim sit acutus Iste
quod est prima secundum Et iste est modus
cum [illegible] quas posuit ypo[crates] ut
est nasus eius acutus Oportet autem ut possit
[illegible] tamen de naso [illegible]
[illegible] secundum ad aliud 2um quod sunt [illegible]
[illegible] sic dixit quia nasus acutus non est
[illegible] tamen quod sit [illegible]
in [illegible] rebus sed de [illegible] in [illegible]
rebus aquis [illegible] quod [illegible] dispositionem
acutior est qua sunt et [illegible]
[illegible] Et oportet ut sit servans
dispositionem nasi [illegible] Vera [illegible] longitu
dinem eius ab illa dispositione ubi possit
[illegible] mali eius quod [illegible] apud [illegible]
te Et [illegible] quidam nasus [illegible]
[illegible] in [illegible] corporis macrescit [illegible]
[illegible] longitudo [illegible] dispositionem ad pe
[illegible] labor aut casu forte aut
[illegible] causa [illegible] acuti ei [illegible] Et
[illegible] apud [illegible] modicum
Ratio [illegible] in hac [illegible] quod est mala ac
[illegible] infirmitatibus malis qui [illegible]
in [illegible] de [illegible] apud [illegible]
super quas [illegible] inquisitio aut
de infirmitate in qua [illegible] nasus acutus est
de [illegible] quod est quia [illegible]
[illegible] non est possibilis [illegible] quam ap
[illegible] rebus occulte [illegible] appeti
[illegible] ut [illegible] in [illegible]
de significationibus quas diximus in [illegible]
[illegible] que [illegible] rebus que occultantur
[illegible] aliquo [illegible] melior est ut [illegible]
[illegible] in [illegible] super quod
[illegible] Melius ideo est quod
ut [illegible] et in [illegible]
[illegible] in [illegible] rebus occultis
manifesto

Culi citrini tempora

planta autem frigide et
granate et pulpe car[nis] universe
frons arida et tensa color fa
ciei color viridis seu nigre
ante pallidos sive plumbeus

Et modus eius ut sit nasus acutus tempora
[illegible] [illegible] autem frigide et [illegible]
et pulpe carnis universe et cutis que est super
frontem dura et tensa et color faciei [illegible]
[illegible] aut nigri

Et iste significationes apparent in [illegible]
[illegible] et apud labores et
apud [illegible] et [illegible] mortis
Et [illegible] illud sit in [illegible] de omnibus quod sunt
[illegible] apud assimilantur faciei [illegible]
que [illegible] mala [illegible] autem
[illegible] super quas [illegible] quod [illegible]
est [illegible] rebus ultima [illegible] est
[illegible] super [illegible] et [illegible] rebus [illegible]
significat [illegible] Et illud [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] sunt de istis rebus non est [illegible]
in quo [illegible] de eo [illegible] est [illegible]
[illegible] Oportet autem ut [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] in quod sit [illegible] rebus
[illegible] super res occultas [illegible] autem [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] corporis et corrumpit [illegible] aut
a debilitate caloris [illegible] qui [illegible]
[illegible] ut non sit ei possibile expandi
et pervenire ad extremitates corporis [illegible] est
in [illegible] tamen [illegible] caliditas et sequitur
illud ut non currat sanguinis et spiritus
ad extremitates corporis sicut currebat [illegible]
[illegible] et [illegible] Et [illegible] illud oportet ut
appareat [illegible] alteratio de dispositione mali ad
dispositionem [illegible] egrediente [illegible]
et [illegible] quod est quia non sunt ossa et [illegible]
et caro in hoc membro [illegible] [illegible]
et ossa qui [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible]
sit [illegible] et [illegible] faciale
[illegible] quod est in [illegible] et
[illegible] ut sit [illegible]
[illegible] in facie et corporis [illegible]
[illegible] quod sit in reliquis membris quod est quia
[illegible] nasus non apparet [illegible]
acuitate tamen reliquum [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quasi [illegible] ut [illegible]
[illegible] acuta et [illegible] illud
[illegible] super [illegible] Et [illegible]
[illegible] qui [illegible] quod est quia [illegible]
[illegible] est in
frigiditas oportet ut nasi [illegible] acutior [illegible]
[illegible] Et ypo[crates] quidam non certificat
[illegible] nasum acutum [illegible] extremitas
[illegible] acuta [illegible]
[illegible] videtur extremitas nasi acuta
[illegible] ab istis [illegible]
et 2um [illegible] corporis [illegible]
[illegible] extremitate nasi [illegible]

[illegible]

De si sic fuerint in pr(incipi)o
egritudinis oportet inquirere an
vigilie precesserint an ventris
solutiones an ieiunii labores
prius affuerint Et si aliquid
horum nouis precessisse minus
periculosum iudicabis Et si die
ac nocte precedentibus quietem
hoc sustinuerit non multum pe-
riculosum probabis Si vero nichil
horum contingens inueneris sit
necrepabilis

[illegible]

tibi scribitur ad istorum et non evenerint in
spacio quod dicitur tamdiu aut tunc sed ut
scias quod illa sunt accidentibus morbis
Nisi sufficienter exequimur
magis precedens et loquar
accidentia [illegible] que faciunt
etiam decepcione sui adventus sicut morte
[illegible] quod facit eam extraneam illius et con-
trariis morbis [illegible] hac [illegible] et [illegible]
tudo in qua facit [illegible] eum de eo
hac dispositione [illegible] secundum multi-
tudinem superfluitatis et [illegible] et levitas
necessarie quod est quia [illegible]
talis est ut non cadat neque in [illegible] ab
una earum [illegible] [illegible] tertia
in ea et in dispositione est [illegible] que est [illegible]
tas [illegible] et non est malicia
in malicia conformitatis Et [illegible]
tas plane et breviter [illegible] dis-
positione facit eum hac dispositione [illegible]
[illegible] dico ergo quod aggregatur
virtus [illegible] sit de
[illegible] et [illegible] sit de subtilis
et caliditatis est vehemens [illegible] et
quod debilitate [illegible] evacuacio corporis
semper evacuacio de qua dicitur sensi-
[illegible] et quod illud quod est [illegible] non est [illegible]
subtilibus et [illegible] caliditate [illegible]
[illegible] subtilis plus et de subtiliacione quod
[illegible] non est [illegible] subtilis [illegible]
evacuacio [illegible] de ea [illegible] omnino est
absconsio secundum evacuacio assidua que accidit
procedit ad [illegible] levitate [illegible]
[illegible] vel urine [illegible]
iste [illegible] evacuaciones sunt sensibiles et [illegible]
[illegible] et illud quod diximus est [illegible] sunt
sensibiles [illegible] illa evacuacio est [illegible]
[illegible] subtiliter [illegible] evacuacionis [illegible]
Et [illegible] illud non [illegible] facit eum hac
dispositione in [illegible] ex [illegible]
[illegible] morte [illegible]
ut faciens fiat [illegible] dispositione [illegible]
[illegible] et ut [illegible]
labor vel angustia [illegible]
[illegible] non [illegible] in corpore [illegible]
existens [illegible] Et si [illegible]
que [illegible] sit [illegible] ea [illegible]
[illegible] anni sit estas et [illegible]
[illegible] sit ea et [illegible]
in [illegible] Et [illegible]
[illegible] caliditas [illegible]
et [illegible] quorum
[illegible] debile Et [illegible]
[illegible] narravimus [illegible]
in qua facit [illegible] sicut morte facit
valde [illegible] sit [illegible]

[illegible] indubitantur [illegible] tamen
[illegible] medicorum Et ita ut [illegible]
[illegible] et ut
ponat [illegible] de illis [illegible]
[illegible] evacuacio
[illegible] evenire excessus est [illegible]
[illegible] ut [illegible] de
[illegible] dispositione
dico [illegible] illud quod dixi ipso
[illegible] sunt fame et [illegible] et levitas [illegible]
[illegible] Et absolute dico est ut [illegible]
[illegible] que [illegible] sit evacuacio [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] que sit in [illegible]
[illegible] sit [illegible] Et [illegible]
angustia vehemens [illegible]
Et [illegible] et ex ipso angustia [illegible]
[illegible] ponat [illegible]
quod est [illegible] multis [illegible] et [illegible]
et ab angustia [illegible] ut [illegible]
[illegible] et similiter [illegible]
[illegible] apud [illegible]
[illegible] evacuacio [illegible] et qui [illegible]
talis est [illegible] excessus ultimus et
est [illegible] de [illegible]
tur [illegible] faciens [illegible]
dispositione [illegible] et dif-
ficile Et [illegible] illud abstinencia [illegible] multi medi-
corum [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] Nos autem [illegible] narravimus [illegible]
in libris [illegible] quorum [illegible] et [illegible]
de ea narracione quod quem [illegible] et [illegible]
in firmum [illegible] sunt [illegible]
et ut non [illegible] faciens
eius cum hac dispositione et [illegible] sicut [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible]
[illegible] eius et [illegible] si [illegible] ex-
pertus pulsum [illegible] eius et [illegible] expirmento
caliditatis febris qualiter eius [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] cum [illegible]
eius sit labor et [illegible] et angustie et
sit illud [illegible] estatis [illegible]
et [illegible] sit [illegible] et etas
eius sit etas [illegible] et caliditas
sit cum illa fortis et [illegible] eius
[illegible] et pulsus eius sicut [illegible] de-
bilitate dico quod [illegible] ut [illegible] in-
firmi est [illegible] que est [illegible] et quod facit
eum cum dispositione cum qua sicut [illegible] morte
velociter [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
quod narravimus non [illegible]
[illegible]
[illegible] fuit [illegible] et si est
[illegible] quod [illegible] dico quod [illegible] faciens eius
[illegible] infirmi est [illegible] cum hac dispositione [illegible]

Sed causis extrinsecis tunc quando scivisti de certitudine
eius dicet ipse illud quod sit possibile quod sit propter
illa causa an ventris fluxus superfluus
aut ingluvies quod est quia non est possibile quod faciat
remanendum sit tunc hanc dispositionem subito propter quod
cause earum faciat illud sic dixi ut sit de
firmum in via sua sed necessarium sic est et si
tu non invenisti in firmum in die aut eam dedit dice
tunc impossibile est ut sit debitum arte si est de natura
eius quod accidit ei fluxus ventris superfluus
ex se ipso quod est quia signum quod significat fluxum
ventris sit manifestum Sit ergo quando ego
narravi causas in libro meo de crisi et in libro meo
de pronosticatione expulsum acceptum cum signis
illas significatis potius in hora quia vides de firmum
indicium quod accidit ei ingluvies superflue quod est
quia videbis oculos exsiccatos et non est possibile
quod sic eam [illegible] emanationes et videbis palpebras
eius cum difficultate moveri sicut cum dispositionem que
ipse sunt in facto ad unitatem affixe sicud
palpebre illius qui est [illegible] Et si tu non invenisti
infirmum in illa hora et non invenisti [illegible]
tunc iste significationes et signis acceptis a pulsu
sequitur quoddam significatum super eum quod fuerat
quod est quia si est quod fuit illud fuit cum superfluitate
fluxus ventris tunc eminebit super infirmum
[illegible] causam [illegible] emanationem
accidentem Et si accidit et [illegible] magis
in [illegible] expulsum [illegible] quod sit coniuncta [illegible]
temporis in eo et quod eius facies est tunc de dispositione
remanendum [illegible] non [illegible] aqua hanc
significationem que sequitur [illegible] neque sequitur
[illegible] et non sit pronosticatio de eis in de [illegible]
Post ea eorum [illegible] et expulsione hanc sit
[illegible] et non ex [illegible] hanc signum a [illegible]
[illegible] et plus illo multum quam [illegible] cum
[illegible] istius cum resolutionem corporis et [illegible]
declaratur et quod fecit sit ita quod si declaro tibi
quod dispositio fecit sit quia dispositio [illegible] quod tortuo-
sitas faciei ei non accidit in abstractione non est
[illegible] et quando ut [illegible]
tunc in tactu eius et ponas manum tuam super
[illegible] non super locum quem tenet tantum
sed super locum qui est [illegible] eo qui [illegible] et
[illegible] manum tuam [illegible] vehementi
an sit ea tunc an non [illegible] et cum illo
[illegible] que sunt [illegible]
[illegible] manum tuam qua tangis infirmum et
et [illegible] mala [illegible]
[illegible] facere [illegible] causam in dispositione
in qua [illegible] dispositio [illegible] est quod dispositio eius
[illegible] hanc [illegible] et difficilis [illegible]
non [illegible] emanationem ad [illegible]
est difficilis ei quod non [illegible] et [illegible]
multo Et in quando multum [illegible]
tunc [illegible] et [illegible] dispositione

Sed sunt [illegible] que sunt [illegible] quemadmodum
diximus [illegible] de pronosticatione
quod est quia apud eum qui videt et percipit
et indicat causas [illegible] quia [illegible]
[illegible] est [illegible] et non [illegible] in illo licet
sit eius difficilis [illegible] illius apud
rei Post narravi quoque [illegible]
aliis similibus et ultra [illegible] non de
possibile [illegible] ei qui non [illegible]
[illegible] de [illegible] est aliquis super quem
[illegible] illud propter illud aut quod dixi de
hoc [illegible] intendi in [illegible]
in hac [illegible] et [illegible] qui non [illegible]
infirmos et [illegible] quod est
quia non est possibile ut [illegible] quod accidit
infirmo [illegible] tunc quando [illegible]
[illegible] dico quod ingluvies accidit ei [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quam videt [illegible]
aut [illegible] volantes [illegible]
ut pulsum illius [illegible]
te [illegible] sed [illegible] Sed
ipse non sufficit illud in quo eo [illegible]
sed quod est quia [illegible] in
[illegible] super [illegible] infirmi accidit
ei ut [illegible] exeunt
[illegible] quia [illegible]
[illegible] pulsus eius statim et cor-
ruptus est [illegible] eius [illegible]
[illegible] et [illegible] illa [illegible]
[illegible] pulsus eius [illegible]
[illegible] super [illegible] quod [illegible]
de pulsu [illegible] non [illegible]
[illegible] et est [illegible] agitat [illegible]
et [illegible] eius [illegible] ut sit [illegible]
[illegible] quibus videt
quod est quia illud quod [illegible] infirmus
et sit accidit expulsum eius de [illegible]
non est illud in [illegible] que [illegible]
[illegible] ego [illegible] in illo libro [illegible]
[illegible] pronosticatione [illegible]
[illegible] ut [illegible] super quod [illegible] illud
[illegible] via [illegible] est illud quod est [illegible]
medicus quam medicus [illegible]
[illegible] que [illegible] a [illegible]
[illegible] infirmus ut [illegible] quod
[illegible] quorum [illegible]
[illegible] et lenitate in ad
[illegible] et fortasse difficile sit [illegible]
quia [illegible] sit [illegible]
[illegible] quod sit [illegible]
[illegible] possibile de ut [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible]
et illud [illegible] illud qui audit
illud ut [illegible] in [illegible]
at illud propter illud quod [illegible] unde
[illegible] et [illegible] ut [illegible]

dicit infirmus que est ... [illegible]

[illegible]

Et si huius consuetudo cotidiana fuit qui precesserit labores non inquisitabis et alia que sunt inquirenda circa corporis quietes et circa oculos

[illegible] ... scribit sermonem et dixit

Tum si lumina effugerint volentes et lacrimas effuderint aut fortes tamen in suffocato premuntur aut alteri alterio minor apparuerit et alba eorum in sugillationem commutata sunt aut tamen vene in eis nigre vel pallide visibiles fuerint et lippitudinem habuerint et instabiles aut tremuli fuerint aut extra modum exstiterint aut intra multum delituerint et tota facies horribilis apparuerit et humida pilosa et mortalia

Nam si oculi ... [illegible]

dante superfluitatis lippitudo aut fuerit acu-
tati aut instabilitatis aut tremuli et eminen-
tes aut profundi valde aut fuerit color
faciei totus mutatus tunc est ut timeatur
de quibus sequentibus dictum est quod sunt signa valde
pernitiosa

Et quidem in omnibus accidentibus istis que
numerantur ipse. Et quod sunt ex malitiam
eorum non dubitatur quod quedam dicuntur esse
quia rebus malis simpliciter absolute et que-
dam dicuntur esse quia rebus malis valde sunt
ipse autem in eis que premissa sunt et propter illud
dicitur in eis quod aliqua sunt signa male pro-
gnostica secundum permutationem in qua significantur sup-
ra malis. Et nunc cum eorum sit plus de illo
que primo dictum est ut declarando causa
quibus accidunt secundum sunt ipse dicit quod
oculi efficiuntur aliud propter debilitatem
virtutis visibilis et virtutis et debilitatem
huius virtutis fit in albugineo humore propter debi-
litatem visibilis virtutis vel spiritus eius sed
illud quod accidit in obtalmia. Et forsitan de-
bilitas sit quod dolorem eneccat nocumentum
humoris et quod debilitatis est propter hanc
tamen est illud secundum [illegible] est mortalis et similiter et
quod lacrimarum. Et si fiunt ille lacrime
propter obtalmiam que accidit eis aut propter materiam
que descendit ad eos de capite tunc illud est
secundum diversitatem corporis malum et non significat
mortem prenuntians et si fiunt propter debili-
tatem virtutis significant mortem et pernicioso
et ostendit fit non oculorum accidit in eis a
principio lacrimarum movendo eos. Et quod fit
quod non de lacrimis movendis oculos tunc non potest
esse malum illud. Et quod fit propter [illegible] hu-
morum que veniunt ad caput et ad oculos et
illud est secundum [illegible] permutari quod est ex lacri-
mis rebus vehementiusque sentitur quique ac-
cidente in eo et aut de lacrimis fortasse
quod non accidit ei in lacrimis oculorum quod dixit
ipse in secundo quod et fortasse accidit in lacrimis
temporum qui sunt in quibus locutus est ypo-
crates.

Et diminutio unius oculi
ab altero cum diversitate corporis malis est accidens
pernitiosum quod est quia significat mortem virtutis
regentis oculos secundum [illegible] alterum sed
illa que accidit in obtalmia et aliis sunt te-
plerosi alteri. Et inceptio ipsius et multotiens
significat apostema quod accidit in istis multis
quod est ex effuso perveniens ad venas que sunt
in oculis propter quod videntur alba eorum rubea
et est pannicula que tunc sunt oculi qui non
tinctura rubea non fit de albis duabus cau-
sis. Et ego iam vidi in libro uno de una
thoracia quia isto panniculus ligat
oculum pannicularum que sunt de oculis et
[illegible] et iterum quod extremitas apostematis ad
veniunt sive loco ab oculis videas quod
est in modo de venis. Iam autem dicit ipse
dispositione medica quia intelligit per
venarum sanguinem vel albedinem eorum quae sunt
venas in eis que significat per illud et ideo
ipse dixit de sunt in eis vene forte
aut tincte. Et quidem accidens pre-
dictum est pernitiosum quod est quia vene que sunt
in oculis apparent rubee de [illegible] ad
venam sicut dixi quod propter apostema in declinatione
et fixatis et magnitudo accidit ei in oculis
quod infrigidatur et non infrigidatur
quod accidit in eis melius et propter illud
isti colores significant pernitiem
lippitudo accidit sicut tu scimus propter
cam que est de infirmitate que sunt de oculis sed
illud quod accidit in obtalmia et de quibus
aliis existentibus oculi et non sic illud
timorem et accidit propter debilitatem virtutis
visibilis regentis oculum quando non sit dige-
stio cibi qui venit ad oculum quod est
quia oculus quod lippitudo est superflui-
tas cibi eius digesta non rectificata secundum
dominationem est ne sit propter debilitatem obtal-
mie ut rectificetur digesto cibi que venit
ad oculum propter multitudinem humiditatis
effusionis a cerebro capitis corporis malis [illegible]
significat accidentem in istis oculis unde
quod est diminutio nutrimenti a sanguine eius
non data sicut illius est secundum dispositionem oculorum
et tunc de sicut non est ut sit cum [illegible]
quod accidit lippitudo multitudo humi-
ditatis et evacuatur ut sit cum illo
debilitas virtutis tunc et ut non sit
illa debilitas parva ymo multa
valde ita quod non sit propter virtuti di-
gerere cibum qui venit ad oculum
secundum vehementiam pernitiem eius
oculi aut acuitati sunt quorum motus
sunt et significat aut maiorem autem
motus laborantem movendo oculos
et ista duo que accidunt simul
in quibusque de una est simul significat
pernitiem quod est quia mania que est ad ve-
niens propter similitudinem humiditatis est multa
valide et et tremor accidens propter
siccitatem humorum non est melius non
desiccantur nimis. Et ipso quidem
intrepant oculos eminentes
et profundos valde secundum eminentiam
oculi quod sit in presentia capitis et perfusio
in eo qui movetur propter cibum multum
que superfluit aut [illegible] multum quod debet
profundatio non eorum multa non accidit
in proportione et propter illud non de portis
ipse ad eorum deorsum profundo simul pri-

Sed dixit magis acutus et oculis subductus et non dimisit dicere oculus eminentes ut infirmi qui in quo ipsi non videntur eam quae dispositio in facie significat mortem quod est quod impossibile quod sint eminentes simul et subducti valde nam sub nervis positi sunt non posset dicere quod nam non accidit oculis nimis eminentibus. Et dixit ypocras quod est mortale in hac quod dixit eminentes oculorum quod sit quasi causa in illis quod recessit de principio suo quod est quod eadem recessit et locum et in facie significat mortem quod nervus eius sit acutus et oculi subducti volunt ut reddat et disturbet illud cum significatio quod apparet post ipsum dicere Et inde sequitur de principio quod sint eminentes et ego quod potest id et in illud ad quod contendit in quo principio suo propter oppositio eius eminentiam eius et in hac ordinem. s. si egritudo transiret in 3 dies et fuerit facies ad hanc dispositionem tunc ut quod diximus et continuas de ratione quod est quod eminens sit de coniunctione de eis. Et consilia aliquas ponentes in corde de eis. Et significat quod apparitio est de oculis. Et significat quod apparitio de oculis sunt ut fugiat aliud quod lacrimentur aut torqueantur quod mortem quod unus eorum ab alio quod videatur alba vena eorum rubea quod sit in eis vene nigre aut fusce aut apparet in eis lassitudo cum agitatione quod sint eminentes quod subducti valde quod color totius faciei cum illo est sit mutatus significat omnia sunt significantia timorem et mala. Et non vidi illud nisi in facie quam dixi in nigra sicut enim morte secundum quod contendit videntur quod ypocras intendit significat quas posuit ut apparent in facie significat mortem eminentem oculorum significat mortem quod impossibile est ut accidat id in eo quod ypocras non intendit sufficiens [illegible] accidit in facie significat mortem tamen si distinguit ponens significationes principii si apparuerit de facie et illud dicam quod impossibile est in facie significat mortem quod accidit quod diximus et non [illegible] tamen plura eorum non est quod ypocras intendit quod intentio est ut [illegible] in omnibus significat tamen [illegible] patet quod ypocras tamen dicit sed dixi in principio suo s. et non est possibile adhuc significans in [illegible] significat. Et [illegible] accidit [illegible] dixi sed non appareant quod egritudo quod si appareant non sufficit [illegible] duo principia [illegible] quod [illegible] cum mortem in fine [illegible] accidit in eorum [illegible] inde est quod accidit [illegible]

ut fugiat oculus aliud de principio egritudinis [illegible] vel [illegible] nimis et vehementiam [illegible] Et similiter est quando accidit ut lacrimentur aut torqueantur et eminentes aut rubeant vene quae sunt in eis. Et amittantur [illegible] quod sunt ad [illegible] ad [illegible] non accidit in principio egritudinis neque subductio oculorum est de principio sui submersione vehementi neque accidit in eis [illegible] si sit nigra in [illegible] 3 dies vel quatuor

Oportet etiam videre quid de oculis in sompnis videatur si enim pars aliqua albi videantur subclusis palpebris neque solutione ventris presente neque per katharticum precessit neque ex consuetudine hoc evenit mortale

Oportet autem ut signa timeri [illegible] illud quod apparet de [illegible] oculorum in hora [illegible] quod apparet aliquid ex albedine oculorum subclusis palpebris [illegible] fuit ex solutione et aperitione medicine et non fuit ex consuetudine eius est ut dormiat oculus eius [illegible] dispositione tunc illud est signum malum et pessimum valde

Galenus exponit ypocras sermonem suum s. quod apparet in hora sompni de [illegible] oculorum de principio suo s. si apparet aliquid ex albedine oculorum palpebris subclusis et addit de [illegible] [illegible] s. deinde non sit illud ex solutione ventris aut [illegible] medicine solutive et est quoddam ut [illegible] addamus ad illud quod accidit [illegible] sit [illegible] Et ego quoddam [illegible] agregans [illegible] summa [illegible] quod accidit ad debilitatem virtutis moventis palpebras et est ut destitueris si non fuerit eventus eius [illegible] egritudines [illegible] indigeret cum [illegible] quod accidit ut [illegible] sit de vehementia virtutis [illegible] ut [illegible] et mollificet cum sit solo [illegible] ventris aut propter medicine solutive et [illegible] et angustia vehementis et [illegible] ubi expressio vel [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] Super illud autem quod paulo ante dixi quod ypocras intentio est ut ineat significans omnes [illegible] [illegible] [illegible] quod apparet in facie tamen significant de quo principio eius [illegible] ubi dixit de inde non fuit illud ex solutione

aut apostema membri solutum quod est quia accidit sibi excrepitus in sermone suo in facie sequitur mortem non dubium aut lenitur vento cuius levitate vehementi. Secundus ergo cuius leniter ventus cuius quod est solonii et flegmoni ventus qui sit apostema mediate solutio undique in quo sermone non deceptus in reprehensione causa ergo vel timendum accidens precautionem addidit utrumque exceptione quia oportet ut excipiens in eo quod nomine sit illud

Et si palpebre inverse fuerint aut livide sive labia sive fuerit livida vel gutta aut nares distorte hiis signis sive solis sive cum predictis mortem propinquam indicabis

Et si palpebre inverse fuerint aut livide vel livide et fuerint labia et nares cum illa dispositione cum aliquibus eorum illorum signorum reliquorum tunc oportet ut sciatis quod infirmus est approximans morti
Replumbas pretextus quando dicit et in hoc intentione hunc sermonem supra
et est de aliquibus eorum in utroque loco spasmatum et illud quod sit quod dicto spasmatum est quarta species quod accidit membris quibus advenit frigus et quando accidit sequitur mortem membrorum ad frigus ipsorum et similiter et lividitas in utroque aut palpebrarum sequitur spasmum aut mollificatione utriusque vel duorum lateorum corporum accidit et ambe iste causas inficiunt in falsum cum reliqua que sunt sicut sunt illud et sicut supra hoc ipse in sermone suo cum conclusione eorum signorum quod dixit quod non sufficit solum de signis predictis

Omnino est egrum invenire iacentem in dextro latere aut in sinistro melius tamen in dextro et manus et pedes et cervice non ut in spasmo distensa et totum corpus in sua positione flexibile et minime rigidum que habitudo sanis est familiaris et amica et considerata in modo

Et oportet ut in sanis melius est. Vicinatur medicus infirmum iacentem super unum laterum suorum dextrum videlicet aut sinistrum et manus et pedes eius ad corpus flexibiles parum et cetera cuius dispositione sua quia plures sanis iacent in sompno suo cum hac dispositione est laudabilior de omnibus et saporum de [illegible] sic est
Famosus iste est sicut ipse dicit in hoc sermone magis vera similis sicut quoniam quod est quia cum tu ducis eum in hoc sermone invenit sicut quoniam sanitate que apparet in toto corpore et non decepit in illa intentione. Et quoniam dicit de eo quod processit de sermone suo quod est quia eum processit et dixit in sermone suo in facie sequitur super mortem quod oportet ut consideres reliquas formas in toto corpore et ad delas et invenit per illud reliquas formas corporis unde cum investigatione aliarum formarum de eis et oportet ut inveniat medicus formam in hoc quod infirmus iacente super unum duorum laterum eius non sit eius dorsum sicut quod est mollificatio non sit in signis laudabilis quod significat vehementiam virtutis decentis corporis et significatur ipsa cum lacertis sic sicut quia super eum virtus debilitate est ut non inveniatur possibile est infirmus iacere super unum duorum laterum similiter. Et ipse quando dicit in sermone suo vero quoniam est sicut sanus eis quod plures sani non iacent de sompno nisi cum hac dispositione. Et manifestum est ut inveniat infirmum iacentem quia oportet per quem modum in hoc non ingreditur super eum. Oportet ergo ut intelligas illud absque quoniam non dixit illud quod est quia non absolute sermo sicut et dixit et oportet ut inveniatis infirmum iacentem super unum suorum laterum. Et addidit ad illud inveniret medium vere cum dixit per illud oportet ut sint manus et pedes et cervix duplicata parum de consuetudine multorum plurimorum sanorum est ut iaceant in sompno cum hac dispositione. Et ipse quoniam complendum et plurimi sunt qui plures sani alio quam in pessima dispositione sit una media figura cum indigentes ut quoniam dimittat incurvationem eius et aliorum eius et est quia quod inveniatis eum esse cum minoris infirmorum sicut alias et quoniam oportet ut iudicatis quod illud quod est quia eum qui indiget in firmum iacente de sompno sua de consuetudine plurimi sanorum et ut laudetis eius de virtute. Et quod indiget videbitis eius dispositio ab illo non oportet ut in tempore

q[illegible] sit sig(num) mala ymmo i(n)quie(tudinem) [illegible] a(n) d(e) (con)suetudine infirmi accidit ut iaceat infirmus in illa fi(gura) in [illegible] et sit [illegible] [illegible] [illegible] ad ipsa(m) extensio(n)e(m) [illegible] q(uo)d est q(ua)n(do) man(us) et pedes [illegible] ut sit duplicabiles par(um) et totu(m) corp(us) et [illegible] ut sit decubit(us) [illegible] ut sic [illegible] sit longinqua ab extremitat(ibus) figure decubit(us) [illegible] equalem sit in quibus [illegible] corp(us) [illegible] extensionis et alie in quibus man(us) et pedes et [illegible] [illegible] sit duplicata [illegible] duplicationis Et figure [illegible] decubi(tus) [illegible] equalite(r) [illegible] in [illegible] de motib(us) [illegible] ad equalitatem [illegible] et [illegible] extensionem [illegible] d(e) aptitudine [illegible] corporis [illegible] ut tendatur

Iacere non est signum lauda-

bile cu(m) corp(or)e supino

Iacere vero [illegible] rigidis ac pedib(us)

[illegible] [illegible] extensione [illegible] et pedu(m) [illegible] et colli [illegible] laudabilis quam illud

Et decubitus [illegible] laudat(us) [illegible] laudabilis [illegible] non [illegible] [illegible] laudabilis Et [illegible] significat [illegible] decubitus [illegible] laudabilis [illegible] [illegible] et [illegible] si [illegible] descendat de lecto [illegible] pedes [illegible] decubitu [illegible] decubit(us) [illegible] malus Et [illegible] [illegible] decubitus sunt medie [illegible] laudabile et [illegible] non est [illegible] in significando [illegible] in significando morte(m) [illegible] decubit(us) [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible] ut [illegible] cum [illegible] duab(us) [illegible] [illegible] [illegible] decubit(us) [illegible] laudabilis [illegible] decubitus [illegible] [illegible] [illegible] decubit(us) in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medietate [illegible] ut [illegible] decubitus [illegible] laudabile et [illegible] [illegible] laudabilib(us) [illegible] Et si [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medie [illegible] laudabilis [illegible] [illegible] [illegible] laudabile et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et si repente se a capite lec-

ti ad pedes iactavit signum

malu(m) non dubitabis

[illegible] pedes [illegible] decubitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pedes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mala est [illegible] [illegible] mortem [illegible]

Et si pedes nudus et tepidos

inveneris et inordinate

cu(m) labore crura atque pedes

iactavit pessimu(m) est et an-

gustie signu(m) in illo [illegible] pedes [illegible] [illegible] valde [illegible] pedes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angustia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible] pedes [illegible] [illegible] [illegible]

qui dispositus est in ventre infirmum detegere pedes suos et iactare tunc id est significat illa super molestationem infirmi et quod habet angustiam Et si in ventre eius cum fortitudine magis suas cum crure et pedibus suis fede fuerit dixit ypocras in eis que premissa sunt scilicet ut inde ad medium fuerit ista proiecta cum dispositione agitationis et diversitatis tunc significat quod id est signum mala quod est quia significat angustiam sed dixit et hec nomine angustia sed quia differt singule dixit cum omnibus signis cum quibus discutitur et permutatur quod de signo ad signum Et quando invenis infirmum iacentem sic dispositum et videris eum quod permutat figuram in qua iacet et manus et pedes iactat cum hoc diversitate et agitatione et situm semper mutans cum super pulmentum tunc significat quod id est angustia quoniam aliquid quod est quando quia inde scilicet aliquid est debilitate virtutis sine potentia aut quiescentis et in illo voluntate infirmi consideratione sit ex mollicie peractum quod tenuit credens quod actum eius quoniam sit prava et de bilis non eius

Ser si iacuerit reiecta cru-ribus et ore aperto

Et illud significat mortis est ut dormiat infirmus ore aperto ypocras est

Quando dormit infirmus ore suo aperto est et non accidit id ex opere aut ex passione aut non solutione aut re alia cum sit quod virtus tunc est ex debilitate virtutis mouentis lacertos qui applicant os et claudunt ipsum sic dixit quod in lacertis qui mouent palpebras Et caue quidem significat quibus scilicet hec figura est supina Et secundum hoc infirmum cum dispositum in quibusdam significaturus antiquis et in medicis in aliquibus significatur sed diversitate eius ex significans cum sicut ex infirmus significatur dispositione secundum hunc modum Et significatur intelligimus ut sit infirmus ore aperto et dormiat est In quo autem sunt due significationes quarum una est apertio oris et altera assiduitas sompni Et ypocras quando id dixit in hac significatione sic quia est mala quoniam non sit eius os aperto in loco amplissime ubi dicit Sompnus et vigilie quando vnusquisque illorum preterit quantitatem equale tunc illud est malum Et melius quod est ut sompnus contineat per illud quod non non solum os aperto invenitur cum eius sompnus Et non tunc eo id accidit et per plenitudinem apertum sompnum Et si in infirmus accidit et sompnum aperto os sompnum tunc significat quod id est signum significatur super malignitate magna

Cruribus expectatur

Et ut pedes ypocras iacente super dorsum suam sit duplicati duplicatione et contorti

Invenit in quibusdam significat tabulis duplicati duplicatione vehementi separati separatione vehementi Et iste quidem discutitur est malus quod significat permutationem infirmi quod est quando in infirmus accidit ex consuetudine contraria ut iaceat in supino cum hac figura et si tu scis forte quod permutatum et quod scis figuram eius scilicet duplicati duplicatione vehementi tunc id est id est discutitur malus quod est commune quod est quia discutitur ex consuetudine sua cum pedibus duplicatis et contortis est et communis ex forsan non dicendum dispositione facit

Vel si super ventrem prosolutum iacuerit malum est/ extend alienationem mentis significat sive ventris dolorem

Dispositus autem in figura eius super ventrem suum preter quod consuetudo eius in sanitate fuit dormiat super ventrem suum illud est signum malum quod est quia significat permutationem rationis aut dolorem in partibus ventris

Invenitur ypocras demonstrationem scripsisse id est hoc et permutatum est cum distinctione sua quod oportet distinctionem scilicet ut distinguatur per illud ut id quod non accidit consuetudine infirmi adeo quod significat permutationem rationis discutitur quod est quando ipsum accidit dolorem in partibus ventris quod est quia tunc in infirmus multos ex eis quando habent dolorem in ventre pro eligere appunt supinum propter dispositionem

Et si in augmento egritudinis repente steterit in omni egritudine acuta malum est in peripleumonia pessimum

Et saltus infirmi ad sedendum in hora status egritudinis sue est malus valde in omnibus egritudinibus acutis et deterior est quando fit in peripleumonia ventris

Vult ypocras peripleumonia in pectore suo et pulmone suo quod infirmi vehementer quando dormit

super cervicem suam et quando sedet / claviculas
eius et mentum / quod est quia / partes pectoris
que sunt in anteriori parte eius cadunt
super dorsum quando dormit super cervice
sua quod accidit ut constringatur unde plus
... non ingreditur ad eum de spacio
... quantitas ... fiat / sufficientia
in evacuatione corporis. Inveniuntur
de egritudinibus sessio in fervore et febre
stantis est mala ... ut
... illud ... vehementi
... non ... suo
... significat mala valde /
quod est quia egritudo ... accidit ...
... quietem et tranquillitatem
... vehementia sui ... Et
si intenderit ... aliquis ...
in hac ... unde ... fit /
similiter ... accidat /
... ita ut ... de ...
ad sedendum ... statim ...
... tunc ... ut ... illud ...
super ... difficultatem
... claviculas eius aut super ...
... super ...

Frendentibus dentibus in
febribus quibus preter
solitum nec a pueritia mor
tem vel maniam significat.
Et si frendeat cum in sani
a mors vicina sequitur.

Stridor autem dentium in febribus ...
... consuetudo illa non fuerit a
pueritia sua ... dispositione sua est signum
manie vel mortis quia ... ut ...
... et indicat illud quod tunc ...
infirmum ... simul ...
... illud quod fit unde ... tempore
... tunc illud signum quod ...
tunc appropinquatur.
Stridor autem dentium accidit quando
moventur lacerti qui sunt in temporibus
... et ... mandibulis ...
ta spasmi. Et ... cui accidit
illud ... consuetudinem ... accidit ...
lacertos ... ad ... pueritie ...
aut infirmitate eius ... aqua ...
Et ... cui accidit illud ... in ...
... accidit ... non ...
... accidit ...

spasmum ... quod ... curatio eius
... membrorum in unoquoque corpore ...
... et non ... Et ...
illud ... in libro ...
ultimo ... in hoc autem ... sufficit ...
... illud ... Et ...
ut hac ... in ...
... si ...
... in ... de corporibus ...
ita ut accidat ... spasmum
... lacertis ...
... bona Et ...
... malam ...
corporum ... quedam corpora sunt ...
Et ... corporum ... difficile Et sic
... fortitudine et debi
litate ...
... pedes ...
... Et quibusdam corporibus accidit illud ...
... pedum et quibusdam ... et quibusdam
... in aliquo ...
... apud ...
... sunt lacerti ...
debiles in quibusdam ... et quibusdam
corporibus lacerti ... mandibulas
ita ut accidat ... illud ... et stridant
dentes eorum ...
... accidit ... ut moveat ...
motu frequenti quod est quia stridor dentium ...
... est ... apud ...
... non est possibile ... ut
... motu ...
spasmus ... in lacertis mandibularum
... nocumentum ... super cerebrum
... accidit in lacertis ...
...
... quod est quia ... accidit
... in quibusdam corporibus ad
lacertos ... in quibusdam corporibus ad lacertos
... et temporum et ad lacertos qui ... mandibulas
... dixit ... quia illud accidit
signum manie et mortis Et ...
... et ...
... vehementis ... mortis ...
nocumentum ...
... signum eius ...
... signum eius quod ... illud ...
illud quod ...
... mors eius appropinquat / ...
quia si stridor dentium ...
... et ut quiescat / quod ...
... ut ... vehementis et forte ...
...
... stridor dentium accidit ...
...
... accidit ... Et si ... /

Dus accidit sic scilicet maciam et stridorem dentium senectus quia eius mortis appropinquat valde [illegible] et sicut [illegible] volunt insi[illegible] quando videlicet dentes infirmi stridere [illegible] quia eius [illegible] sit [illegible] tunc [illegible] absoluta quia illud est signum malum et mortis [illegible] volunt [illegible] quod dixit quando videlicet dentes infirmi [illegible] de [illegible] tunc [illegible] quia eius mortis appropinquat valde et illud quod [illegible] signum malum valde quia est quia eius mortis [illegible] et ipse [illegible] ante mortem et addidit [illegible] valde et dixit ipse [illegible] quia eius mortis [illegible] appropinquat volens quia non tardabit sed festinat valde.

Si in egro corpore fuit an
trax vel carbunculus si
ue presserit siue exiui superve
nerit opus est attendere quod si
exsiccatus fuit locus et colorem
viridem vel atrum vel liuida
pretulit mortem diem primam.

[illegible] fuit ulcus in corpore infirmi aut antecedens egritudinem [illegible] egritudinis [illegible] tunc [illegible] quod est quia infirmi [illegible] ad [illegible] tunc ulcus illud fit [illegible] morte eius siue sit [illegible] cum liuiditate aut ad viriditatem.

[illegible] debilitate [illegible] virtutis [illegible] et [illegible] color [illegible] in [illegible] color [illegible] in quorum [illegible] quia [illegible] et [illegible] color [illegible] in corpore quod [illegible] et color [illegible] et [illegible] in corpore [illegible] color viridis aut liuida et [illegible] color [illegible] color [illegible] color [illegible] color confusus [illegible] quando color [illegible] viridem [illegible]

[illegible] in corpore [illegible] est [illegible] facit eius [illegible] liuidum colorem quod [illegible] color est [illegible] colorem et quando est [illegible] colorem [illegible] et viridem et [illegible] illud [illegible] sit [illegible] eius [illegible] et quidam alii [illegible] mortem [illegible] cum viriditate.

Signum nobilitatis sig
na sit prostabus in fe
cutura et in piplo et in fre
nesi non vera et indolore
capitis si manus tulit ad facie(m)
tactus quadam positum vel
quasi aliquid collecturus
hac illac quesierit vel de
vestibus qui pilos euulserit
vel quasi festucas de parie
te deterserit pessimum est
et mortale.

De ce[illegible] [illegible] est [illegible] quia ipse in fe[illegible] et in piplosia et in frenesi non vera et indolore capitis quando [illegible] facium qui [illegible] ut colligat festucas aut euellat [illegible] de [illegible] floccos aut euellat [illegible] quod de pariete [illegible] malum est et mortale.

[illegible] [illegible] color [illegible] quia magis [illegible] quod [illegible] quia [illegible] quod [illegible] color [illegible] qui [illegible] festucas de pariete [illegible] in [illegible]

Simile ergo quod accidit ducunt in istis quod ypocras dixit in fe. acutis et in perplexia et in frenesi et in dolore capitis quod est quod putant se videre res de foris et ipse non sunt ad extra oculos corporis ... eius ostendunt quod simile insensibile splendidum simile claritati clare subtili simile valde elongatione que fit in vinculo custodia ... tali ... ita accidit in oculo ... Et iam ostendimus quod lumen insensibile penetrat ex pupilla ad aerem extrinsecum et quod ... claritatem et ostendi etiam in sermone meo de visu quod aer ... liquidum ... stat in loco ... et plus ... in tractatu meo in libri mei de ... et in tractatu meo ... libri mei de ... et sermones ypocras ... plenius ... libri mei de ... membrorum. Et sic ... dolorem qui accidit ... indigent ... fit medietas ... sentit res insensibiles ... de foris ... sit quod est longitudo ... longitudo ... aggregata in oculo stat ... claritate ... inter pupillam ... plus ... aut ... imaginatur ... accidit ... aggregatur ... claritate ... lumine claritati insensibili grosse ... lumine penetrare extrinsecus ... imaginatur ... claritatis ... insensibilis ... fortasse ... capillo ... Et fortasse ... aut ... Et fortasse ... quod elevatur ad caput vaporem

... et contrastant claritate clara que pupilla est quod est quod ... imaginatur iste res ... dixi ... capitis ... in frenesi quod caput est plenum ... ad oculum est ... Et non ... medii ... cum ... frenesi ... et convulsionem ... accidit quod est quod ... imaginatur ... causis ... quod est quod ... quas ymaginatur et ... Et ... quod est ... que ... accidit ... ad ... accidenti ... quod accidit ... quidem sermo ... sicut ... Et ... extimabat ... quas videbat paleas ... extimabat ... et quod valeant ... oculis ... ut ... quas ... accidit ... in perplexia et in dolore capitis ... accidit ... magnitudinem ... et in frenesi ... et in perplexia et dolore capitis et ... magnitudinem eorum

Ructus si frequens sit do-
lorem et extensionem in
hys que sunt sup dyafragma
Et si magnus et cum intermis-

sione alienationem significat. Et

si idem per os et nares frigidus

Spiritus autem fri-
exierit mortale est. frequens est sig-
doloris aut intensionem caloris in locis
que sunt super diafragma. Et quando est in-
missus deinde est in magno spacio longitudinis significat
permixtionem vocis et quando egreditur de naribus
et ore frigidus est perniciosus valde.

Illum appositum sermonem de spiritu exposui
completa intentione in 2o libro meo
de malicia hanelitus. Et sunt
ego sum narraturus in hac lectione plures quam
quod dixi illic. Dico ergo quod ypocras intellexit
per sermonem suum in hoc loco spiritum hanelitum.
Dico ergo quod hanelitus frequens fortasse
significat dolorem et fortasse significat inflamationem
et est in membris que sunt in pectore et significat
plures et cor quorum locus est super dyafragma.
Et ego quidem iam ostendi quod hanelitus
in hora doloris est parvus et frequens et apud
inflamationem est magnus et frequens. Hane-
litus autem alienationem facientium est rarus et ille
qui est in magno spacio longitudinis si fuerit magnus
significat permixtionem vocis et si parvus significat
extinctionem caloris innati. Quod ypocras significat
hanc causam in sermone suo si quando egreditur ab
ore et naribus spiritus frigidus tunc est pe-
riculosus valde. Et ego quidem iam ostendi in
2o tractatu libri mei de malicia hanelitus
quod ypocras non dixit in libro pronosticorum nisi
has species et speties malicie hanelitus
quarum causa febris non est in egritudinibus acutis.
In libro autem suo qui vocatur epydimia dixit
species alias cum speciebus malicie hanelitus
que sunt preter has species hanelitus.

Spiritus vero bonus ex

suo ipso ordine cognoscatur.

Et habet evidentem salutis

ostensionem in acuta egritudine

que cum febre est, cuius terminus est

in xl diebus. Necesse autem bo-
nitatis hanelitus apportare facere quod
videas est valde magna in significa-
tionibus salutis in omnibus egritudinibus acutis
que sunt cum febre et in quibus venit crisis
in xl diebus.

Ypocras nominavit hanelitum [illegible]
bonitatem hanelitus et illud
significat quod membra que sunt in pectore et in
pulmone et in dyafragmate non est
causa dolorosa. Et membra etiam que vici-
niora sunt illis membris quando in eis
est apostema aut causa dolorosa dolent
et apparet motus eorum in hanelitu sicut
istis membris ut sunt stomachus
splen et epar. Dico ergo non est in aliquo
istorum membrorum egritudo neque cali-
ditas superflua ita quod estimatur quod fi-
at quod [illegible] eius [illegible]
[illegible] apud frigus ita quod non [illegible]
[illegible] innaturalitatis quod [illegible]
[illegible] manifesta. Spiritus
in acutis egritudinibus et quod eger sanabitur
ex egritudine sua quia tamen non cadit
egritudinibus acutis nisi de [illegible] ingre-
dientium [illegible] aut [illegible] que appellatur
[illegible] nomine [illegible]
[illegible] et si non acute
eis aliquod horum accidentium cau-
tela et timeri [illegible] quod
non fit securitas super virtute quod
timeatur et cadat super longitudinem
spacii. Et [illegible] illud [illegible] ypocras
[illegible] causatur in hoc loco
[illegible] indicium suum et in egritu-
dinibus acutis. Et quia quedam acu-
tarum egritudinum sunt duo quorum unum
est egritudo que dicitur acuta absolute
acute et 2m genus est egritudo que
decidit ex acute. Et significat ypocras in
sermone suo si egritudines acute
sunt cum febre in quibus venit crisis
in xl diebus. Illas duas egritudines simul
declarat ergo in sermone suo cum febre
faciens differentiam inter istas egritudines

Et spasmum et postemam et similia pass. et reliquis egritudinibus acutis in quibus non est febris. Et in sermone suo [illegible] venit crisis in xl diebus in eis quidem et in [illegible] [illegible] acutis egritudo qui [illegible] absoluto [illegible] acutis et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

nisi unum dierum creticus. Cuius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quibus [illegible] crisis [illegible] ad dies xl post dies xiiij dicit et [illegible] dies in quibus venit crisis in istis egritudinibus [illegible] in hoc sermone sunt dies xl.

Sudor bonus ~~est laudandus~~ et laudabilis in omni acuta egritudine qui in die cretico fit et egrum liberat et bonus qui in toto corpore et eger exeo sudanti et fortior efficitur. Et non multus. Sudor fervidus est inutilis frigidus aut malus est peior si in capite solo et in ceruice. In acuta quidem egritudine mortem significat cum lentitudine prolixitatem egritudinis

[illegible]

quod est quia sudor qui fit in aliquo die cretico et perfecte evadit infirmus perfecte et ... eius sit perlaudabilis in toto corpore. In sermone suo in sudore laudabili qui non est in summo bonitatis dixit quod accidit in corpore toto et alleviat ... infirmitatem ... de diebus creticis quoniam illud est sequens sudori laudabili quod est quia sudor qui fit in toto corpore et alleviat egritudinem advenientem eius fit laudabilius in aliquo dierum creticorum et species ... speciebus sudoris ... melioris ... parva et est ille in quo dixit. Sudor autem qui melior horum fecit non confecit. Innuit ergo per sermonem suum in illo quod sudor qui fit in corpore toto est ille quo ... febris ... ad quem ut facilius tollat egritudinem suam et iste quidem sudor est ... in duobus modis quod est quia ... facit accidere ista duo iuvamenta que diximus ... corporis et qui ... ac minoris est qui facit ... duo iuvamenta ... et ... quidem sudor ... in duabus dimensionibus ... una est que facit accidere iuvamentum primum et altera que facit accidere iuvamentum secundum et melior quidem est corporis sudor qui ... fit in ... talem ... egritudinem suam ... non fuit in toto corpore ... qui non facit accidere ... sed addit in ... egritudinis ... fiat in toto corpore. Et ... iste species sudoris ... et ... non dixit ypocras in aliqua earum quod est calida ... consuetudine eius est ut dimittat ... qui sequitur ... aut intelligat ... ypocras quedam ... species sudoris frigidi ... ergo ... sudor est qui est frigidus. Et dicit ... de sudore qui fit in capite et cervice quod est malus quod est quia iste due species sudoris indicant malum ... et si sudor est frigidus et capite et cervice tunc est ... speciebus sudoris quod est quia tunc indicat effectum ... vel non indicat effectum ... et ... apparet ... si fuerit acuta tunc ... abundantia speciem sudoris duarum frigidi ... fit in corpore toto et illius qui fit in capite et cervice ... sit ea ... sit tranquilla et quieta ... ut sit in quibusdam horis ut possit ... digerere ... in longitudine temporis ... non accidit in vehementia ... declinus ... non dixit aliquid in sermone suo de speciebus sudoris quas diximus ... eius ... illud ... de ... speciebus sudoris et non facit ... qui ... ut ... diebus ... suo ... et ... in ... sermone quidem una earum est ... ut ... si est ad salutem et si est ad mortem ... et ... sciat quod ... in ... que ... qui ... sudor est quidem frigidus a capite et cervice tunc quidem iste due species ... speciebus sudoris ad mortem ad longitudinem ... et ... quidem est quod ... et brevitas ... quod ... intelligitur ... est illud ... quod intelligitur ... et non ... addatur ... addito ... sudor frigidus ... acuta ... mortem et ... lenta ... quieta ... longitudinem ... et ... in quibusdam ... successione ... in sudore et ... qui ... quidam ... non ... ypocras ... et multi alii

Et ypocondria si sine dolore fuerint, si molles, si bene composite hinc inde bonum erit. Si vero ferventes aut dolentes fuerint vel quodam

modo spasmo distensiue co-
inter se dissimiles in hijs con-
siderandum est / Cuius uero que
sub ypocondrijs est melior dispositio est ut
sit saluum a dolore leue equale
a latere dextro et sinistro Et iudi
uero est inflammationem aut dolorem
aut tensionem aut latus eius dex-
trum est diuersum a sinistro latere eius
tur oportet ut totum caueatur

Cum autem [illegible] naturaliter
melior dispositio est sub y-
pocondrijs [illegible] et [illegible]
dicit quod sub ypocondrijs melior
dispositio eius est dispositio in qua assimila-
tur valde dispositioni naturali [illegible]
aut eam volunt variari [illegible]
significat quod sufficit super illos [illegible]
[illegible] et variant [illegible] quod non sup
[illegible] meo et super quas [illegible]
non medicina [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] illud sit accepte [illegible]
accidentibus [illegible] [illegible] loco Natura
[illegible] eius melior dispositio eius
quod est sub ypocondrijs est ut sit sal-
uum a dolore eius quod dixit in [illegible]
[illegible] [illegible] aut eius leue
et plane et equale sub [illegible] quod
in [illegible] leuitas eius
non [illegible] eius dispositionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] super [illegible]
[illegible] quod est [illegible] cum [illegible] quem
dispositionis est illud quod [illegible] [illegible]
quod [illegible] super [illegible] impulsionem [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] qualitatis
aut eius [illegible] est in [illegible] qualitate
tum quam possibile est ut sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius
dolet [illegible] eius [illegible] dolorem et partes
eius [illegible] [illegible] eius est frigida
et [illegible] eius est [illegible] [illegible] eius est
[illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] ypo [illegible]
illud [illegible] dispositio est [illegible] loco est
melior dispositio [illegible] eius quod non
est equale et [illegible] quod est inflamma-
tio aut dolorem [illegible] aut tensionem a la-
tere eius dextro diuersum a sinistro la-

tere oportet ut omnia caueantur Et [illegible]
eius inflammationem est [illegible] ad totum locum
Et manifestum est quod [illegible] non [illegible] [illegible]
et [illegible] Et [illegible] [illegible] et eius
[illegible] super [illegible] totum locum Et [illegible]
eius [illegible] a tensione [illegible] [illegible]
ad [illegible] totum locum [illegible] [illegible] [illegible]
quam sub latere eius dextro diuersum
a latere eius sinistro [illegible] diuersum [illegible]
[illegible] in caliditate et frigiditate [illegible] aut
dolore aut inquietudine [illegible] [illegible]
et grossitie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fortasse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est sub ypo-
condrijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inflammationis aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] membri
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] frigiditate [illegible] aqua
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] aqua [illegible] inflammationis et
est aqua [illegible] quo est dolor

Si vero in aqua parte
cor. pulsus fuerit nimis
augustiam seu aliena-
tionem significat / Et si [illegible]
quam est sub ypocon-
drijs fuerit pulsatio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] loco pulsationis [illegible]
Et [illegible] non dubitamus [illegible] [illegible]
accidit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pulsationis et pul-
sationis accidit [illegible] [illegible] magnus [illegible]
[illegible] in [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] quam
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] in loco
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pulsat est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] manifestum est [illegible]
ypo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
loco pulsationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] fortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] super illud Et fortasse [illegible]
[illegible] [illegible] Et fortasse manifestat
[illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

est signum non laudabile quod est quia vocatur
pulsatilis iniqua et unum de membris
nobilibus Et similiter etiam significat quia epar
et diafragma et que in medio est in loco
quod quidem sub ypocondriis pulsa-
tio vel saltus tunc sicut ex unum
membrorum istorum est infirmum quod dia-
fragma quod illud in eo accidit propter
eius subtile accidens in toto similiter et sicut
est illud accidens ab sede non minus quam
sicut id quod accidit diafragmati quod
est in eo apparet infirmum vel reliquum
aut membrum quod sunt in ventre quod ac-
cidit cum aliqua egritudo qualis diximus
sequitur illud timor Et propter illud
dixit ypocras et bene processit sermone suo
quod hic accidens significat agitationem aut
perplexitatem eius quod sequitur oculos
firmiter quod sunt in eis timor aut
timeant medici et non infirmi propter
magnitudinem eius propter diafragma vel ab
sede Et oportet ut intelligamus de lacerto quod est
super ventrem quod non oportet necesse ut ac-
cidat perplexio eius et timor quod
accidit in eo pulsatio aut saltus
Et propter id oportet ut intelligatur ab ypocrate in ysto
sermone suo quod si fuit in illo loco
ut significet pulsationem vel saltum quod est sub
ypocondriis pulsatio quam multi putaverunt
sicut in yscore et eodem loco significet
pulsationem vel saltum qui sunt in membris
partis illius lacerti vel etiam ab sede

Tamen inspiciat eque oc-
uli sint intuendi quia
si volatiles fiunt mobiles ap-
paruerint maniam significant

Et ut consideres oculos propter hanc
infirmitatem etiam si inveneris oculos
moveri motu frequenti tunc time-
bis eum habenti maniam

Cum processit ypocras dixit in
sermone suo in hoc accidente quod
significat agitationem aut maniam
narravit et hic sermone suo quod accidit
mania vel quod perveniunt agitationi tunc
de discretione illius in quo convenitur oculorum
de motu aut oculorum oportet te consi-
derare praesentationem in hoc accidente tunc si

in reliquis accidentibus praecedentibus de quo
etiam consuetum est similiter eam perplexionem
quod est quia motus oculorum quando est motus
frequens significat hoc accidens scilicet perplexio-
nem eius Et non dixit ypocras in hoc
sermone perplexionem tamen absolute
sed dixit tunc time habenti eam de ma-
nia quod nobis significavit quod sicut hoc accidens
quod narravit ypocras perplexionem vehe-
mentem Et in quod non videtur quod
ostendit quia motus oculorum quando est mo-
tus frequens indicat conversionem de ca-
pite perplexionis eius et eius quod pervenit
ad eam sicut quod lacerti oculorum sunt de
nervis membrorum quod sentiunt egritudine ac-
cidente membro Et egritudo quando accidit
membro propinquitate diafragmatis
quod est sedes ingenii accidentis et eius
sicut iterum adveniunt eius dolor propin-
quitate reliquorum membrorum naturalium in
egritudinibus suis quod est quia nervorum ca-
pitis membris quibus adveniunt nervi vel
motus in egritudinibus suis quando aliquando
sensus eorum est debilis ...

Acuta existente passi-
one collectio si affue-
rit in ypocundrijs cum
tumore et dolore ut am-
bas partes teneat malum
est. Si vero in altera earum
que in sinistro est melior est

Collectio quando accidit que sit sub ypocon-
driis que est cum tumida et dolorosa
de toto est quod comprehendit illud totum si
fuerit in duobus lateribus tunc saltus
est ... que est in sinistro latere

Et conveniendum ypocras est ut
intelligit in sermone suo collectio-
nem grossitudinem contra
naturam sicut Galieni aut medicorum
nominant hoc nomen speciem unam tunc
ex speciebus ex apostemate Et est apostema quod
quando non magis tunc accessit in ventris
ipsis leve in quo etiam dolor non est

Et apostema et quod appellant vel apparent nominant calidi nominant ypocras et ceteri antiqui dolorem quod est quod nominant nomine quo nominant nomi medicorum sic apostema scilicet inflammatio et manifeste est quod est egritudo que accidit in ventre sic in latere dextro est eius vehementior malicia propter epar Et sic est in latere sinistro est malicia eius minor propter splenem et diaframa est quod est que appellant duo latera

pl'

Ve collectio si a principio ad mortem subitam non intulit

Et istud apostema sequitur in prodo veniendo mortis subite/

Dicit ypocras quod apostema dicitur dolor copia que accidit in cisti quod sunt sub ypocondriis et sunt illa que nomi medici nominant apostemata causa sequitur mortis subite Et quod non addit quod nomi est cum illo abque membris quod intellexit que sunt epar/ stomachus et splen et sifac quod super ventrem est apostema non est possibile ut apostema calidum quod est super ventrem faciat accidere mortem nisi sit apostema inquam quod magis aut multis in fine sit debilis aut errant medici in curatione eius aut errant infirmi super se ipsum quod eis opello ut quoniam iste sit sicut per quod dicitur et desolvatur

Et si usque in diem xx permanserit/ neque febris decadeit neque dolor defecerit in pus convertetur

Et si fuerit xx diem et febris remanserit et apostema non quieverit convertetur eius ad pus

Humor faciens apostema causa sit uncat virtute in qualitate et quantitate sua aut efficacia sed quod in calidi multi in partibus et cum ad mortem ita sicut dicit ypocras Et si non fuerit cum dispositione dispositio tunc non accidit una duarum aut ut corpus eius et resolvatur apostema et consumatur apostema faciat et dispergatur apostema aut ut non intrat apostema

in hac hora victoria Sed quod illud fuit ita accidit in una duarum aut in resolutione et expiet quod fuit in eo calidus subtilis et aperiatur et inducitur quod fuit grossum quoniam sequitur illud sepulatio calidi quod est in loco apostemoso et quietis doloris et tunc accidit et ex parte apostemate liquefiunt quod non resolvitur neque mutat aut ut exspiret extra aliquid sed medicina detentus in aliquo et materia eius et cum qualitate eius et cum fuit illud non quiescat. sed neque confundatur apostema et illud est cum duobus modis aut ut intrat apostema et resolvat apostema quod sit sanatus aut ut non possit resolvi non apostema propter debilitatem suam quare putrescit et corrumpitur sicut accidit in cadaveribus mortuorum Secundum quod dixit ypocras quod si sic remanet et non quieverit apostema convertitur ad pus quod est quod aqua apostemata sequitur resolutio. que fuerint apud et quietis sic sequitur et apud valde subtilis scilicet quod est apostemate et sic dixi et non illud accidit multo et est quod illud quod est in fine apostema calidum subtile resolvitur/ et quod est inspissatum et grossum resolvit et fit in loco/ Et tamen est propter quod posuit ypocras terminum aggregationis pervenire in istis apostematibus diem xx in natura et totaliter secundo libro meo de diebus creticis

Olet quoque huic accidere ei cui infra vii dies fluxus sanguinis e naribus utilis supervenire perquirendum est aut utrum dolor sit frontis vel flebotomia que si affuerint sanguinis fluxum e naribus mutabit/

Habentibus autem hanc dispositionem accidit infirmis periodus fluxus sanguinis e naribus et invenitur quod ipsum valde est oportet ut quotiens ab eis aliquod habuit

doloris capitis aliis scotho mia ... si fuerit eius aqua ... excessit illud est motus ... deliberationis

Similiter et facit de eis apostematibus accidentibus in ... ventris in hoc loco non ... [illegible]

quod est quia dixit et accidit ei fluxus sanguinis ... [illegible] valde. Et ... quod illud est ut accidat ... qui fuerit ... aut ... apostemata ... sic dixit ypocras. Sed dixit ypocras de loco laudabili fluxum sanguinis narium ... membris inferioribus ... illud qui est ... sic si ... aposteatio ... fluxus sanguinis ... illud non est laudabile. Et quia dixit quod fluxus sanguinis accidit eis ... periodo intellexit periodum ... quod est periodis dierum ... Et iste ... in quibusdam de ... et in quibusdam ... aggregate quod est quia in quibusdam ... periodo et in quibusdam ... periodis ... Et si tu intelligas ... septimum ... periodos ... Et si tu intelligas ... sufficit periodos ... in aliquibus quod accidit fluxus sanguinis in septena ... ut intelligas iste ... secundum ... de periodis ... quod est ... accidit fluxus sanguinis narium in ... diebus ... et ... quibus accidit fluxus ... in ... die aut in ... Et ypocras addidit ... ad superiora et est illud ... accidit fluxus sanguinis narium et dolor capitis et scotomia ... Et ... completo ... in ... Et ... fluxum sanguinis narium ... completo ... ad sermonem eius in illo

V. et hiis membris e

tas triginta quinque an

norum est. Et dignius quidem est ut ... fluxus ... etas est xxxv annorum

... ypocras ... qui ... in ... de fluxu sanguinis narium ... et ut ... fluxus sanguinis ... etas ... xxxv annos quod sanguinis ... etate est multa ... et ... est multa

Postemate vero molli

existente sine dolore

et subtactu inabili quiet

eginem tiaui in predictis

tamen septimus ... apostemati ... quia est leve a quo non est dolor ... sub digitis ... super ... tardior ... et quando illa apostemata ...

... apostemata ... non ... antiqui ... cum apostemati levia ... fortasse ... non est dolor ... Et fortasse ... claritas ... quod est quia ... apostematibus ... non dolor ypocras ... hoc ... illud ... et quod ... sub digitis quod ... super ... non est ... levi ... ut ... apostemata que ... super ... digitis et ... illud accidit ... apostematibus ... sed illud non accidit ... mollicies. Et quod ... apostemata ... elongatio ... tumor ... longitudine ... cum fortitas ... non ... caliditate ... tumoris ... dolor ... doloris ...

Quod si usque in die

xl sit permanserit, sciendum non dissoluente in pus conuertetur

et omne apostema circa ventrem

adhuc modum diiudicabis

Quasi si pertransierit xl dies et se rinduxerit, apostema non quiescit, sicut illud dicit quod non in pus transibit, et quod ex apostematibus fit ex hiis in reliquis partibus ventris corporis eius est cursus iste.

Nam procedentibus quod loquitur de ypo in apostematibus calidis quod festinet tollere incipit quod non quiescit sed incipit apparere apostema et resolui post xx dies inflammatione post tempus collectionis saniei etiam in apostematibus fit in diebus xl Item iterum apostemata que sunt media inter ista apostemata in quibus quod aggregantur sanies est diebus. Et ego quidem iterabo sermonem et eo quod probavi ipsum et ordinem in fine meo iudiciorum Et illud dicit ypocras quod non in apostematibus que sunt in eis que sunt sub ypocondriis aggregatur sanies quando in eis longius spatium sed in eis que sunt in reliquis partibus ventris Sed quod dicit quod est sub ypocondriis apud eum est in extremitatibus ventris et ille locus vocatur ypocondrium quod est quod ipse nominavit ipsum ypocondrium et expositio eius est quod est sub costis.

Postema vero solidum

cum dolore horrendum

est et cito mortiferum Quod

autem molle et sine dolore et

sub tactu cum digito cedit tardius

Quasi autem ex apostematibus fit dolorosum durum timendum significat mortem subitam et quod ex eis non sunt dolorosa sed leue et mouetur sub digitis quando ipsum comprimitur, et illud est illo tardius

Sunt addit in fine sermonis sui istos sermones quod compressit et non dixit quod in sermonem suum apostematibus duris ad quibus non est dolor que sunt magna. Et ego quidem iam enumeravi in eis que premissa sunt ut dixi quod apostema ... quod accidit in membris ventris si non sunt magna valde non exeunt ut mortem.

Postema vero circa ve

trem minus hiis tolli

git quam quod in ypocondriis

minime vero circa quod sub umbi

Et apostemata que sunt circa

lico est ventrem sunt minoris aggregationis quam apostemata que sunt in eo quod est sub ypocondriis et minoris in sacculis eius que accidunt sub umbilico

Aggregatio saniei in apostematibus que sunt in membris ventris scilicet in eo quod est sub ypocondriis quoniam non expellunt apostemata et velocius propter illud ex ... Sed quia elongatum apostema a loco ad inferiorem est dimissio aggregationis saniei et ... propter hoc fit quod apostemata que accidunt sub umbilico non ... in pus in raro.

Regantur omnibus signis

signum sanguinis effusio

est ex hiis que sunt in parte nota

Et non oportet ut timeatur

tibi locis in illo inferioribus fluxus sanguinis in apostematibus et propter hoc locis que sunt alendo eis

Nam ambustio de precedentibus de membris partis ... ex eo et propter hoc ex locis que sunt alendo eis et significat quod non fit effusio sanguinis in apostematibus accidentibus in eo quod est sub ypocondriis tantum sed etiam in apostematibus accidentibus in eo quod est sub illo loco ad inferiora et in qua ... membrorum propter hoc ad ablationem significat illud effusionem sanguinis et accidit etiam in apostematibus que sunt inferioribus ventris

Quia vero illud minus est quod illud quod [illegible] sermo [illegible] et in quibusdam [illegible] [illegible] non invenitur et non [illegible] invenitur sermo iste scriptus in eis [illegible] hunc modum et non est nisi [illegible] in illis effusio saniei nisi [illegible] loco qui sunt alarum eius et sic sermo iste [illegible] [illegible] qui [illegible] quod effusio saniei non accidit in apostematibus acutis in inferioribus ventris et id est intellectus [illegible] quod effusio saniei non accidit nisi quod apostema est in loco qui sunt super umbilicum et quod est apostema in eo quod est alarum [illegible] loco est effusio saniei multo plus et quod est in loco alarum eius [illegible] est effusio saniei multo plus. Et ipsi quidem [illegible] [illegible] [illegible] in eis qui sunt post. Et ego [illegible] loquar in illo sermone [illegible] completo quod sit iste [illegible] pervenerit ad illum sermonem

[Q]uae apostemata dimittun-
tur in supradictis lo-
cis in pueris committetur

Et ista omnia apostemata quae [illegible] spacium eorum et antiquitatem [illegible] loci [illegible] et [illegible] eius quaestio in pueris [illegible] ipso [illegible] iste [illegible] [illegible] quod [illegible] sermo [illegible] et [illegible] illas [illegible] [illegible] dixit singulariter in summa [illegible] quod non est ubi [illegible] [illegible] hunc sermonem [illegible]

Oportet ergo te esse atten-
tum in his quae compre-
henderunt [illegible] huius disciplinae
Quod enim eminet omnino ex-
tra et intus minimus est

Oportet ut [illegible] [illegible] tua [illegible] [illegible] quae in pueris [illegible] [illegible] in illis [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] quod laudabilius eorum est quod [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] capitis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] caput [illegible] acutum

[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] in quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ventris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in pueris et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod illud [illegible] est in hoc [illegible] [illegible] forma quando [illegible] est quod [illegible] [illegible] in pueris [illegible] est [illegible] extensio super ventrem et [illegible] quando est quod [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] qui sunt super ventrem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui sunt [illegible] et non [illegible] et [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] illius [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quando [illegible] in illo [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et quod sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est quod illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modum est laudabilius eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudabilius est [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caput [illegible] [illegible] est [illegible] quod est [illegible] apostemata [illegible] fortitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quando [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caput [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acutum

Et est per acutum lau-
dabile quod vero est
spaciosum et minime acutum

pessimum. Eorum autem que in
tus aperiunt si quid quod
exterius apparet pessimum
Quadrum vero medius signi

extra est/ anigmatum
Et laudabilius eorum est quod erumpit
ad sit ad interiora ut nullo modo cor
rumpat loca optusa scilicet et est constricta
lateris et non est dolor eius et medi
locorum eius exterior totus similis coloris
Dum dicit in istis apostematibus que sit
laudabilior sanie absolute
scilicet per comparationem que corrumpitur
ad exteriora et ad interiora simul quoniam il
la que dicitur illud quod erumpit ad ex
teriora quod est quod eorum erumpere est in istis
simul loco cutis quod est quod apud spiritum
dicitur exteriora eius quod erumpit ad exteriora super
ventrem Et erumpere iterum quod est ad
interiora non est possibile ponere super locum
inferiorem mediastini sic possibile est
illud ad exteriora et effusio sanie
iterum quod est ad intestina non est secundum
totius super eum quoniam mediastinum et alia
tas super ea quoniam accidit inde et albu...
det apud quem accidit inde et alius...
flegmatis ventris. Et quod effundit
sanies ad intestina et ceteris autem ad
intestina minuta ... vocat illud apo
...ubi ad ... et quod effunditur
ad stomachum corrumpit dixit stomacho ...
festum est quod dicitur apostemata est
quod exiens erumpit duo latera simul scilicet
ad interiora et exteriora quod est quod ...
duplicatur hic et non est naturale
locus a quo incipit ... carnes
sicut fundamenta que ponuntur super terram

Vrina autem lauda

tur ea que alba est/ et/

equaliter per totum neque su

perficie inequalis neque mali

odoris. Que vero contraria

Sanies autem laudabilius
pessimus est que est alba equalis lenis
et non habet odorem horribilem illa et
cum dispositio est secunda ... illi
dispositio est in fine malicie
Verum autem oportet ut sanies
habeat odorem horribilem manifes
tum est quod est quando odor vehementer
fetidus fit post putrefactionem ...
Cum autem oportet ut color eius sit aliquis
...illud quod intelligebat quando sit vel
sanies declaratur et illud et fere in
ordine quem dixi et in aliis locis
vel libris quod est quod oppositum est ...
quandoque vero in dum loco non est ...
...incipit ut fetor Et rationes quod con
cludi in libris meis sunt iste/ quod in
libro meo de virtutibus ... dixi quod
... et virtutis ...
tum que digeritur alimentum in stomacho vel in epa
te et quantitas ... ad sanguinem ...
in stomacho ad humorem ... et fiat sanies
et quodcumque membrorum humorem qui
... sine ... ad se ... quod est
... fit per ... intentionis ...
... et assimilatio eius ... et ... Jam ...
... quod ... et ... et ...
longo ... quodque membrorum Et ...
... in libro meo de ... quod sanguis
... in ... ex ...
... et ... quedam ...
ad quandam ... quod est quod non est ...
... venarum ... exalatio ...
... quod Quidam autem medicorum
... hanc ...
... decoctio quod ...
... et ... qui ... non ...
decoctio ... colore suo non ex substantia
sua Et ego quidem iam ostendi in libro
meo de grossitudine ... quod ...
sit ab effusione sanie ad locum apostema
sis ... venarum ...
... et ostendit ... que ... postea ...
... ad locum ...
... circumitu ... quodque me
mbrorum et alia loca ... subtilia
Et ego ostendi in libro meo de malicia

[illegible] Et quando iste sanguis [illegible] in membris [illegible] [illegible] ut ab intrinsecis [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et putrescit [illegible] calefiunt [illegible] vehementi in loco [illegible] [illegible] calidi [illegible] egre[illegible] [illegible] naturali egressione [illegible] putrescit sanguis [illegible] [illegible] Et si [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] ad dispositionem [illegible] naturam [illegible] dispositio naturali [illegible] putrescit [illegible] dispositio [illegible] Et [illegible] dispositionem [illegible] [illegible] in colore et odore et [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] ut sit alteratio [illegible] [illegible] ad [illegible] alteratione laudabili [illegible] putrescit [illegible] [illegible] [illegible] ad putrefactionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odore Et [illegible] colorem [illegible] [illegible] [illegible] albedo [illegible] [illegible] [illegible] membris radicalibus [illegible] [illegible] [illegible] assimila[illegible] colore membris radicalibus assimilatione [illegible] [illegible] [illegible] dispositio [illegible] [illegible] [illegible] dispositio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguis [illegible] ab intrinsecis [illegible] natura [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] albedo [illegible] [illegible] [illegible] membris radicalibus [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] in urina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ad sanguinem [illegible] in urina [illegible] alteratur a bona et fit sanies [illegible] sanies cause [illegible] efficaci cum [illegible] dispositio extra naturam

Chronicus ydrops in acuta fe[bre] mala. Infestatus enim fe[bre] et gravedine membrorum et dolore consurgit aut exlumbit et yliis est aut ~~chronicus ydrops~~ et ab epate quando [illegible] fit in acuta fe[bre] [illegible] [illegible] [illegible] cum non [illegible] vehementi et dolet dolore vehementi [illegible] [illegible] et [illegible] quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab epate.

[illegible] quando [illegible] [illegible] dixit ypo[crates] et [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] in acutis [illegible] et in [illegible] [illegible] in [illegible] faciem [illegible] dixerunt [illegible] quando [illegible] quando [illegible] [illegible] egrotationis [illegible] mortem in acutis [illegible] [illegible] sequitur mortem in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legunt [illegible] dixit in [illegible] libri sui ubi dixit [illegible] iste [illegible] [illegible] in acutis [illegible] et qui [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et dixit [illegible] ad illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible]

salubris in doloribus egritudinibus acutis que
sunt cum febre et in quibusdam vero earum
non veniunt in illis diebus Ypocras autem
loco addidit dimissione manifesta ex
signis eius non est in omnibus speciebus
ydropisis sed in illa que fit in acutis
egritudinibus tunc Deinde loquitur post
illud in illis que sequuntur sanguinem et spa
mum et in quibusdam postea et loquitur
in febribus quartanis Et omnes sermones
ex ipse fecit de egritudinibus acutis
Quod autem dixit in hoc loco est
sequitur ydropisis que fit in egritudinibus
acutis dimissio est mala ideo est quia
sunt eam non cadit esse vehementi
et permanet dolentis dolor vehe
menti Deinde narrant et e
eius vel quidem Et dixit epar
non sunt et dixit etiam membra que sunt
in locis non cuius non sunt ea alia
membra sunt intestinum ieiunum
et vene mesaraice et intestina que
alia que non continent propter
sunt loca vacua in membra que sunt
in membra que sunt subcostalis et
et inter os femoris quod quia est
loca ad loca que sunt altiora eo
loca que sunt inferiora et sunt que sunt
inventa est que non est vacuum
et totus locus in venit lumbis
cum ipso non suscipit ex proximo
et aliis multis et simile et
quia inflacio non sequitur quemadmodum sunt
lenem ad quod locum videlicet quod
dimissio speciebus ydropisis pueri
dum accidit acute in uno egritudinis
sunt que efficit absolutio in epate et
quod est eius applementum ei Et secundo
abacia accipiunt digestionem in stomacho
accipiunt digestionem in epate et venis
Et sunt in virtute digestiva secundo non
fortasse est parvum et
fortasse est magnum sunt et in epate
Et fortasse necessitudo accidit
epate ex amicos est et sibi et in
stomacho et fortasse est propter quantitate eius
in aliis membris in ossibus Et
manifestum est quod omnia membra que do

lent quedam dolent propter nocumentum
quod eis accidit aut propter propinquitatem
aut vicinitatem ad id quod aut quia
ipsorum quantitas est magna sicut in ve
nis et renibus Nam epar coniungitur
cum splene et renibus et stomacho et testibus
permanet magna Et propinquitas eius
item ex ipsis membris est propter quantitas
eius quedam eorum coniunguntur alia ab
epate et propinquat quedam eorum ad
tactum eius Quando Ypocras non dixit sple
nem in hoc loco quoniam eius signum non
est in egritudinibus acutis Et nos
quando in venis epar quando in quo modo
accidit epar propter egritudinem ieiunum
eodem ei in dolore declarat quod absque
mediatione specierum ydropisis que prohibet
totum corpus Et dixit Ypocras membra que sunt
in locis vacuis ventris et narrat
species ydropisis que accidit absque di
missione

Consurgens autem ex lu
bis et yliis sequitur
ex pedum inflatione et ve
tris diutina effusione no
tum cum defectu doloris seu
ventris tumoris

Quando itaque incipit ydropisis ex
ex yliis et lumbis pedes eius apparet
et accidit ei fluxus et permanet eo
eo spacio longo et non est solutio
propter dolores quos invenit in yliis
pueris et lumbis sunt necesse est intestinum
ventris eius

Postea modo proponendum est quod ea et
tatis omnibus speciebus ydro
pisis et propter quod dixit Ypocras
accidit ei cui advenit ydropisis acu
accidente epate Et accidit iterum ei cui
advenit ydropisis propter splene et alio
dum cui accidit ydropisis fluxus ventris
quia est acutus et est quidem ydropisis que incipit
ab yliis quod accidit intestino ieiuno quia
ageregatur epatica quod est quia diebus

cui accidit quod ypostasis ydropisis non accidit [illegible] nisi in venis quibus quare tibi et ab [illegible] et sub vene que sub gibbo epatis [illegible] et mesaraice. Et ideo quoniam in eis accidit illud non [illegible] nisi eius [illegible] ponderositas [illegible] quare adducet intestinis ventris et intestinus [illegible]. Et quia sub illa membra debilitata ita ut omnis [illegible] ea aliquis expellit ipsum totum [illegible] ad inferiora quare fit illud ex quo accidit fluxus ventris et [illegible] quandoque [illegible] membris [illegible] hanc dispositionem [illegible] ad eo [illegible] ad eo [illegible] membrorum aquatorum aquate [illegible]. Et quia [illegible] illud accidit intestinis mordicatio vehemens excitans ea [illegible] ad expellendum [illegible] et retentum [illegible] fit et illud causa [illegible] ad hoc ut [illegible] ei fluxus ventris [illegible] dixit ipso ut iste fluxus ventris non sedat dolores ut [illegible] aqua [illegible] et [illegible] fluxus ventris qui accidit eis [illegible] dolor et [illegible] aquatum [illegible] inflatus [illegible] adveniens dolores [illegible] ut fit [illegible] aqua [illegible] et [illegible] mordicationem [illegible] ventris et inflatio [illegible] ut [illegible] testina [illegible] vento inflatus et [illegible] ventositatis eius [illegible] est [illegible] digestio [illegible] ventositatis [illegible] debilitas [illegible]

Quibus vero origo est ab

epate fit cum tussicula

vero quicquam proficiunt &

tumet pedes et non egerunt

nisi modicum et cum angus

tia et circa ventrem aposte

mata fiunt non continua

extra manentia. Sed quique

Veluti fugientia

In ydropisi autem qui fit ab epate accidit [illegible] ut provocet se [illegible] ad tussiendum [illegible] ad [illegible] quod fit [illegible] et apostemantur pedes eius et non [illegible] venter eius et non egreditur [illegible] dura cum molestia et accidit in ventre eius apostema quandoque in latere dextro et quandoque in sinistro apparent quandoque [illegible] [illegible] qui [illegible]

Et [illegible] provocat se [illegible] ad tussiendum [illegible] appetitum et [illegible] ad tussiendum [illegible] non [illegible] tussire et accidit [illegible] provocat [illegible] ad illud [illegible] incipit tussire abstinet a tussi et non incipit [illegible] ut [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] accidit [illegible] constrictio [illegible] in [illegible] pulmone [illegible] descendere ad [illegible]. [illegible] accidit illud [illegible] tussis et [illegible] ad tussiendum [illegible] ledente et [illegible] accidere [illegible]. Et ideo [illegible] abstinet [illegible] quemadmodum intelligit [illegible] in [illegible] illud [illegible] in seipso [illegible] vana [illegible] ad tussim ut [illegible] accidere [illegible] pulmone [illegible] non [illegible] tussire [illegible] multum accidit [illegible] lateris [illegible] aut [illegible] in [illegible] tussire et non [illegible] aut sentit [illegible] non [illegible] ad illud abstinet a tussi [illegible] accidit ei ut provocet se [illegible] ad tussiendum [illegible] incipit tussire abstinet [illegible] quemadmodum non

quod non expellit ad eam sit quantitas
et grossitudine subtiliorem et aquositatem
secundum spumam qui venit ad eam a
pulmonibus ex venis quibus san(guis)
aquositas contentus. Licet ergo dicam
nos ydropisim dicere quod est acutem
et nos species ydropisis quantum tamen
modo precessit. Et nunc eas etiam
et dicam alia in superfluitatem multitudinem
descendentem inferius et paucitatem
eorum quod est ex eius intestinis sub o
forma a [illegible] que sit itera
et ex accidit eis fluxus ventris
Cui vero accidit ydropisis cum consilio
et ista membra non sunt equaliter et
ideo eius non corrumpuntur ut aggravat
super ea membra propter virtute eorum
Ideo ergo accidit eis fluxus ventris
Sed forte ubi inclinatur in corpore eius
et post eius preterit nunc [illegible]
ypochondria quod est super ventrem et pars
eius comprimat et repleatur propter primam
adustionem et decoctionem sui complexionem
materiam. quod est in epate et est cutis
corporis inventa mollis levis laxa quod
[illegible] eius est ex sanguine acuto
et subtili. Cum ergo premis super eam
digito tuo tunc recedit subito statim
[illegible] non moratur quousque redeat ad
dispositionem suam primam et non est de
aptitudine illius ut accidat ab
ipso principio ydropisis eveniens
Sed pedes [illegible] apparent propter [illegible] //loco
[illegible] membris multe calefactionis
Cum ergo prolongatur spatium eius accidit
[illegible] in toto corpore et quando premis super
cutem eius digito tuo profundatur locus
ille et cedit [illegible] non [illegible]
[illegible] donec redeat ad dispositionem suam
primam iste sermo est ypo(cratis). Et sunt ap-
[illegible] quousque deinde non [illegible]
quod quiescant. Et postea quod est ex
eo volunt [illegible] suam istam [illegible]
accidat [illegible] apparatum [illegible] quod
in principio sui [illegible] quiescant ultimo
[illegible] quod [illegible] quiescit pedi et
[illegible] deinde [illegible] illud
[illegible] accidunt. Cum ergo [illegible]
[illegible] quiescunt et deinde [illegible]
[illegible] quiescunt. Et dicam quod [illegible]

ista apostemata quod cum dixerimus accidere
ei cui advenit ydropisis cum pluribus
est quia quando digito tuo comprimis
supra cedit sub eo et descendunt
et cum in illis est quod materia eorum est flegma
[illegible] secundum illa apostemata

Et si caput et plante pedum et vole manuum frigide fuerit venter vero et lata et mandibule caluerint malum est.

Et cum fuerint caput et pedes et
plante manuum frigida venter et
latera calida tunc illud est malum.
Regulariter quando [illegible]
et [illegible] in hyeme et in corporibus
[illegible] non est mirum si in
frigidentur extrema corporis non est
in [illegible] principio febrium tunc
secundum [illegible] eorum et quando [illegible]
[illegible] sunt pauce carnis et loca
eorum sunt valde longinqua ab eo
visceribus [illegible] ypo(crates) in hoc loco
non est de egritudinibus cronicis [illegible]
[illegible] in frigore [illegible] in acutis egri-
tudinibus [illegible] est quia causa
faciunt illud in egritudinibus cronicis
quod est ex eventu [illegible] accidit in
egritudinibus cronicis est quod caliditas
naturalis non pervenit ad extrema corporis
propter debilitatem [illegible] In egritudinibus vero
acutis eventus eius est quod [illegible] ad
corporis totum [illegible] quantitatis [illegible]
propter magnitudinem apostematis. Causa quod
est in visceribus et est plurimum [illegible]
[illegible] in membris apostematis et propter
illud [illegible] medium corporis ut sunt
pectus et venter et [illegible] vehemen-
tioris caliditatis quam [illegible] proximi-
[illegible] acutis ultimo [illegible]
[illegible] et cum [illegible] et non sunt
[illegible] corporis [illegible]

et que est super pectus et ventrem totum [illegible] si fuerit non sic mollis si aut [illegible] pectus [illegible] calide et addatur caliditas eorum [illegible] in illo membro et [illegible] fuerit [illegible] super magnitudinem [illegible] quod est [illegible] et dignius ut sit rectum et ut intelligatur [illegible] eius ut sit verum et [illegible] caliditatis [illegible] et [illegible] quod sunt [illegible] hypocondria [illegible] est illa in qua aggregatur in corpore caliditas et frigus [illegible].

Bonum est autem egrum ex toto calere et molle et suave quiescenter

Et de inclinabilibus rebus est ut esse sit totum corpus calidum leve et equalitatem

[illegible] narrant ypocras dispositionem [illegible] que sunt in [illegible] [illegible] membra media corporis et extrema frigida narrant [illegible] ypocras dispositionem que est melior dispositio et illa est quod est totum corpus calidum leve secundum equalitatem quod est [illegible] secundum equalitatem [illegible] duobus [illegible] simul [illegible] et calor et [illegible] et caliditas corporis [illegible] equalis [illegible] in eis [illegible] et [illegible] calidum leve et equalitatem [illegible] melius [illegible]

Bonum est modeste se here et non laboriose et non repente eundem latera commutare et si sibi levius videatur

Et oportet ut sit [illegible] in fine [illegible] facilis et [illegible] est corpus eius leve

Quod in dicendo [illegible] que est super illud quod [illegible] et qui vult [illegible] inter fortitudinem [illegible] et fortitudinem [illegible] quod est [illegible] in [illegible] et quando debilitatur virtute infirmi non [illegible] dummodo non cadat in [illegible] error et ypocras quandam narravit [illegible] in [illegible] est et oportet ut [illegible] virtute in infirmi et virtute [illegible] [illegible] est [illegible] prognosticationes et [illegible] virtutum que sunt in corpore sunt tria que [illegible] partibus et sunt [illegible] [illegible] debilitatis [illegible] et virtutis [illegible] operationes [illegible] species autem virtutum [illegible] sunt due species et est quod quedam [illegible] sunt [illegible] et sunt cogitatio [illegible] et quedam [illegible] sunt [illegible] et sunt ille quibus fit sensus et motus operatio autem virtutis que est in corde est operatio que appellatur pulsus venarum pulsatilium [illegible] operationes virtutum [illegible] sunt ille que [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] et quoniam [illegible] prognosticationes sunt due [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] quod narravit ypocras [illegible] est sit [illegible] ut [illegible] in [illegible] et oportet ut sit [illegible] in [illegible] facilis et [illegible] sit corpus eius leve quod est quod [illegible] ista [illegible] vehemens [illegible] corporis [illegible] et non est [illegible] in hoc loco [illegible] voluntatem et [illegible] et [illegible] in [illegible] in hac [illegible] illud [illegible] ypocras dixit [illegible] in eis que [illegible] sunt et [illegible] est et oportet ut [illegible] in [illegible] iacentem super latus dextrum aut super sinistrum quod est [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] que [illegible] ad [illegible]

Quod

verum est absque lacteorum. Et dicit consuetudinem
quando in ea est et nomine sed dubitando
nomine declarato correspondentia vtri
que. Et ego quando iam loquutus fui in eo
sermone longo in libro meo de medici
nis lacteorum. Et dixi et ydropicis
per corpora aliud composita sunt ex diversis
sentire et dolato et ex diffusis est
virtutis dolatum et corpus. Et secundum
illud quando qui de signis aliquod si est
cum ei sit debilitas motus cum
corpus est leve et pondus est facile
sicut ipsum virtus quia est fortis sit ei
facile deferre corpus et non advenit
ei aliquod motum sicut non convenit
et quia est debilis cum et sit grave
difficile sublevare et deferre ipsum

Ramus vero si fuerit
manus eius et pedes
ponderosa horrendum est. Et
Et quando corpus fuit cum et
manus et pedes cum tunc timor
erit augmentatus magis

Significatio ipsius super in
virtute membrorum suorum est cum
ceciderit motum cum gravitate
Et gravitas virium declaratur ei
quando conatur surgere et ambulare
aut movere ea et est quando ipse est
necessarius. Et et gravitas motus mani
num declaratur ei quando conatur extend
ere eas aut aliquid capere cum manu
sua aut ponere eas aut gravitatem
doloris ad latus. Et similiter gravitas
colli et reliquarum partium dorsi ostendi
tur ei quando vult gravitatem sustinere
cerebri aut ponere eas de dispositi
one in dispositionem. Gravitas autem
membrorum est cum accidentibus significan
tibus debilitatem virtutis dominationis
locorum eorum. Vere non est significatio
super debilitatem virtutum diminute
dicit in eis si remissa sunt sed est
significatio super debilitatem virtutis
que est in nervis et lacertis tantum

Quod si livor admix

tus viridi in unguibus digi
tis que efficit mortem ad
venire non dubitabis
Quod si cum gravitate fuerit pallor
tendens ad viriditatem in unguibus
et digitis tunc mors desperatur in eis
Iam ostendi in libris aliis
quod sit destructio virtutum
regentium corporis simul nam
cum una earum corrumpitur sequitur tunc cetere
corrumpuntur cum dispositione paulo dubio
videtur ipsa parti quod necessarium fuerit
que sequuntur resolutionem virtutis movendi
lacertos et easdem eius addidit ad illud
signis aliquibus significantibus destructionem
virtutis alterius. Quod est ex pallor
unguium et digitorum qui tendit ad
viriditatem significat ex tertio calorem illius
non invenitur extendere per illud non deperit
sumere absolute ex pallor qui tendit
ad viriditatem significat mortem quia est cum
gravitate capitis sed addidit et cum
illo sermone suo descendit in ipsius
quia iste defectus apparet apud mor
tem diversarum virtutum simul

Et si color hic in unguibus
non inficit licet ce
tera membra corrumpit
spei locus non deerit. Prodit
vero cuncta signa perpen
dere. Et si egrum sufficien
tem videris et una boni
significatio affuit termina
ri tibi promitteris cum quoli
bet exteriori apostemate

et futura salute. Sed pallores in predictis locis pericula non de erunt /

Et si denigrerentur dicti pentimus et palescit illud est nunquam in significatione periculi quod fit quando declinant ad nigreditatem et pallorem secundum naturam est tamen ut considerabis aliquas significans et tegas tecum. Nam si videbis in firmum tolerantem quod advenit ei de nocumento tolerantia facili a fuit eum hac signa / ad ea significantia que salutem significat illud significat quod in firmitas expelletur propter tales ita quod salvabitur infirmus et eadem loca que denigrata sunt et pro ea quod convenit eum dicere tunc id est nigra in significatione periculi secundum quod id fortasse non significat precedente pentimus et fortasse significet signa in ultimo sed prediti ducem et fortasse putatur aliquis de ipso quod non sint scribus illud quidem non utitur hoc sermone secundum vir te quod signat secundum res non est ita quod est addedit ad que sermone descriptionis eius infirmitatis in fine et de terminationis eius et indicent illud narratione manifesta declaratur ostensione apparente quod sunt secundum veritatem in eo quod dixi vide et ipse non perseverantiam est exquisite te exponem infirmus qui fortasse de ingratur melius propter materiam que effundetur ad ipsa. Et ideo ostendet ypo ostensione manifesta quare sequitur illud quod ad dispositionem quando indicens in firmum tolerantem illud quod advenit ei de nocumento est tolerantia facili scilicet patiens et fuit cum illo sequitur alia ex significationibus significantibus salutem sunt scias quod nigredo membri non accidit nisi propter materiam que effundetur ad ipsum et si res fuit cum dispositionem illud signum quod est super mortem

Testes et virga ultra solitum contrahi diminui que apparuerint aut imminentis doloris aut mortis adventum pronunciabunt

Testes et virga quando contrahuntur non significant nisi dolorem vel mortem. Narrat quod si membra contrahi inceperit qui est dolor [illegible] approximat morti et illud quidem necesse est quod virtus debilis cum modicum ita ut non sufficit pollere pervenire usque ad extremitates corporis secundum testiculi virgas et ideo sunt et radices sue ozimio et sequuntur ad inferiora que rugantur et contrahuntur versus medium corporis et similiter pro dolore videmus multos et [illegible] versus ad quos sua membra et quod illud est naturale est ut membra contrahantur et convertantur versus ad quem propter dolorem

Sompnus ut noris est quietus et naturalis ut noctem non effugiat et diem non impediat est laudabilis. Contrarius vero improbandus nimius tamen si animam usque ad terram tenuit

Sompnus autem est ut scitur [illegible] cum ea consuetudo quando currit tempore naturali ita ut sit in fine in die expergefactus et in nocte dormiens. Contrarius vero id est dispositio de natura et unde quod est lesio et nocumentum expressum qui est quando dormit impedit diei usque quando perierat exces et terrendum ipsum sompnus autem qui est propter hac hora / [illegible]

Scite facit ypocras eum nat
ralibus sequitur quod sompnus
assumptus et conueniens
sua et ideo in illo et in sanis
totum quod est nimium malum est
dicit quod est sompnus in quantum illau-
dabile est quando est ex dispositione
malorum et est sompnus contrarius et
superfluus quoniam est propter melan-
coliam que est causa in sompnus
cum est reditus spirituum animalium
ab instrumentis sensuum et motus
ad profundum eo quo fiunt contra-
rio spiritus sompnus quando naturalis
absolute est quando reditus eorum propter
dactione spirituum vitalium et aduertenda
ut digestio talibus sompnus naturalis
absolute est ille in quo sit reditus
spirituum ad profundum propter superfluitatem
resolutionis spirituum et non tollit eius
species dilatationis propter defectum aug-
menti sui est similiter et sunt res
ad quibus est consuetudo vigilandi
si fiunt contrarie tunc consuetudini
sunt laudabiles et si fiunt cum
quibus non currit consuetudo
sunt illaudabiles dicta rebus naturalibus
sompnum tempus ypocras non facit de rebus
quibus currit consuetudo vigilie
aut in quemque dimittens faciendum
sed illius in omnibus rebus et
in sompno et dormiunt eo modo
et vigilant in nocte et quando consue-
tudo currit est contra cursum naturalem
dissicitur iste sompnus que dixit ypocras
quod est quod consuetudo in hac hora
est maleis plus in apud homines
diuitias conuenientibus tantum
explanantibus apud plures vitas

Essomnium est autem
non dormire aut
cum magnitudine doloris
significat aut alienationem
Ex dictionibus sequitur est ut non
dormiat in firmum neque de die
neque de nocte quod est quod non vigilat
in ex dolore et angustia aut quod aduen-

punctis in rore sua autem hanc
significationem
Accidit autem infirmus
die ac nocte aut quod dolor
qui super eum sunt punctis
et constringant eum aut quid
punctis vomitus incepit in eo
eius est quod hic attus facit possidere
vigilias propter siccitatem que dicatur
super explorationem cerebri

Tercio si ego si
venter exsiccata fuerit
neque liquida nimis
sed coniuncta et hora so-
lita signum est ea que
sunt sub dyafragmate etc
Ego autem lauda-
bilior est quod est lenis
coniuncta et exitus eius in hora
exitus sui que sunt in dispositione
quantitatis et est qualitatis eius proportio
comparatione eius quod aduenit corpori
quod est quod ego quando est eius hac
dispositione est partis inferioris ventris
. ypocras assumpsit signa(. . .)
venis sequitis egestionem lau-
dabiles et species eius et quan-
titatem temporis et horam operationis sui
Sequentes autem sequuntur egestionem il-
laudabilem non rememorat eas super
fisse optibus hinc .s. ex colore et o-
dore et voce dimensura egressionis
eius Ego quoniam species naturalis
est que non est dura in lenitate ita
perfecta neque lenis in lenitate aqua.
ut fluat et currat sed est de leni
tate eius dispositione ad quam possibile
est ut permanent coniuncta preter
quod fluat et currat Quantitas vero
eius naturalis est et proportione eius
quod comederit Hora autem eius
naturalis operationis est hora eius quando in
est consuetudo in firmi eius sani-
tate sua et hoc est ut adiungas

ad illud quod dixit egestio colorem naturalem et
odorem eius oportet ut sit sicut quando
quod fuerit in tempore sanitatis Verum
ypocras non narravit illud quod possibile
est tibi ut intelligas illud quod effunditur
eius in egestione egredienti ad ipsius
proprietatem quod est quod de consuetudine
eius est in intestinis ut sufficiat
causa quod colorum eius et dimittit rema-
nentem causa quod nobis cum sunt
Et non dixit quod egestio fuit in hac
dispositione sit insensibiliter sine ventositate
sana ... ad ipsum apparuit quod ypocras
appetebat ut intelligas quod effunditur
eius isto stomacho et intestinis scilicet
non et reliqua que sunt post propinquorum
intestinis et non est inter occultatio
sine dubio quod est de egestione est cum dispositione
talis quando dispositionis ut sufficiat quod
dispositio horum membrorum sit egressa ad
proprietatem naturalem quam ypocras non dixit illud neque
est sine stomacho quam possibile est ut sit
membra que sunt in ventre in fine sana
a natura ad ea quod epate et splenes
multe male mutaciones colorum egestionis
naturalis et similiter saporis et odoris
Et multe addunt in quantitate eius
humiditatis que effunditur ad stomachum
et necesse est exitu eius esse in hac
quare que sunt cum illud Ego autem
non est in ultimis feliciter egestio naturalis
non sit quod partis inferioris ventris sit
sane tamen sic dixit ypocras sed quod non effun-
ditur ad eas sicut quemadmodum quando
... Ego autem egrediendo
cum fecitasse quod membra que sunt
in ventre sit tamen in forma vel forte
quod effunditur ad membra que sunt
... sunt super ea humiditatis et species
quedam quando egestionis sit multe
diverse quam non appellant epar ad
stomachum superfluitatibus suis et quod ge-
nerantur in eo quemadmodum et humoribus
a non egredientibus sed etiam appellantur
superfluitates tocius corporis ad epar quod
est quasi stomachum quantum ad omnes membra
membra epate et capitis sed superfluitatis
omnium membrorum ypocras mentio Et for-
tasse quod quod appellat dicta ad ipsum
quam multe mundificationes tocius corporis aut
aliquod quemadmodum eius aut duo aut
multa membra et illud est illud quod ef-

funditur ad ipsum primum accidit et
quando illud sit effusum in toto cor-
pore aut in omnibus membris eius vel
in multis Oportet autem ut quod
debes in mente tua est quod ypocras nar-
ravit in sermone suo et successi-
one quorum sermonis et addidit
ad illud quod dixit

Laudabilis bona est si
sine ventositate
sonora fuit nec mordica-
te manaverit Si enim fre-
quenter manat egrum
maximo labore ac vigiliis
afficit et in defectum ad-
ducit

Et si egestio fuit sub tali
natura laudabilis ... ac ne-
cesse est sit non ... et ne si vox
et ne sit eius egressio frequenter
sed paulatim quod est quod quando est illud
accidit lassitudo infirmo ex multi-
tudine surgendi ad egestionem
eius et accidit vigilie Nam
extremus rei multo multotiens non
fit ... infirmo de ...
Et manifestum est in eo quod
egestio quae ... aut quod ...
... non penetrat de ven-
tre ad epar aut quod effunditur
ad epar ... aut ... splene
superfluitates Verum possibile
est ut sit illud laudabile quando
possibile est ut epar et splen a toto
corpore mundificentur per stomachum et
non est illaudabile nisi quando est
cum ... accidentibus scilicet quando non
penetrat ... ad epar aut cibus
que effunditur ab epate ad stomachum
sequitur dispositionem malam Et dicta
quedam ... dispositionem sanam et
... hanc dispositionem ... quod ... egestio
in dispositione sana non est ... et ...
est dicta ... est quod egestionis
egressio non est frequens sed

paulatim quin quod egreditur secundum
modum lentus est et a[d]a ex accidentibus
ut fluxus fluxus aut ventris
superfluus qui fit ideo melior sig
quem laudabile et signat quia na
expellet vero superfluum in quanti
tate et qualitate sua ut evacu
entur totum corpus aut ad ex
nebres eius ut non deficeret quem
est intellige per semel mediam eva
natio in aliis corporis absque dubio
naturalibus qui multiplicatur in
quantitate sua per mundificationem nec
et fluxum ventris intelligo nocivi
tate corporis absque dubio e[x] conditio
nibus in qualitate sua aut et
consequitur hac egestione nocumenta
illa que alibi dixit ypocras in sermone suo
quod est quia quod est id donique accidit in suo
lassitudo et multitudine surgendi
et consuetudine eius accidit ingeli
e oi et quia ipse interpelat et e
gestio que fit cum multitudine frigid
ti non e causa quia cum quod ipsa dicitur
et mollificat ventrem quamvis raro
accidat et laudetur semper dispo
sitio vero tamen tenesmus ventris
autem ei illaudabilis est sicud
fluxus sanguinis autem accidit sine
uit corpus eius in quantitate sua abie
quare

Tale est stercus eius

vire sed quantitate

assumptorum ciborum et hiis

bis aut ter in die in not

te vero semel et iam luce

prima aut solito more

Quia ideo oportet

contingere ut sit ego sim
illud quod advenit corpori duabus
vicibus aut tribus in die et semel
in nocte et sit plurimum eius
ipse mane aut sic de consuetudine
hominis est surgere

Alibi dixit ypocras hec sermone
suo in cibis quia sit semper compressa
Et melius quod erit ut
pareat sermo suo nunc in egestione
multa que sit sine modo consistit et
e illa que narravi autem Et ego quod
virtute sermo eius sicut ut
sit egestio duabus vel tribus vicibus
in die et semel in nocte et eius
quod ipse persistit quod quia superfluum
e vel fuit vere dixit illud
quod est quia sufficit ut dicat sicud
de consuetudine e hominis ut surgat
Et aut dixit in fine huius sermonis
et e sermo eius et e plurimum ipse
mane aut sicud e de consuetudine
hominis ut surgat inveniuntur in
quibusdam de exemplaribus sicut eius
superfluum illud Et in quibusdam de exemplaribus
additum inveniuntur sine illo autem et in
modum lenis et e plurimum eius ipse
mane sicut e de consuetudine hominis
ut surgat Et non e differentia inter
has duas scripturas quia in utraque
e intentio unica et est quia melior
egestio est autem qua in tempore consuetudo z

Tale et est iam appa

rente timore con

suetudinis idem stercus con z

Oportet ut condep

dempsari fiet ego quia est
vel tenditur versus consistentiam
Cum condepsatur egestio quando
in forma tendit versus consistentiam / assumat
versus quod sit aquosa a sibi
autem et vero quod sit spissa dura pro
sermo eius e in eo autem egestio apud
sic consuetudinis e quando tamen
quia abierimus de sermone de consuetu
dine antiquorum fuit et ipse ypocras
significavit rei ex sermo quod est et di
minus condensans eius talis sine
more z

Et colore subcitrinus

fieri nec in solidum quod prius fui
Et oportet ut egestio sit declinans
ad aliquam citrinitatem et non sit ve
hementis lenitatis
Eius enim si fuisset humi
ditas in prius sue lenitatis
ordine ita ut humor eius esset
in principio humidus Egestio enim
laudabilior est que est lenis quanta
exitus quod eius est in eadem hora sim exitus
cum sit in dispositione sanitatis / Et qua//
litas eius est secundum quantitatem eius quod ad
venit corpori et color eius declinis
ad citrinitatem et non est vehementis
lenitatis. sicut iam determinavi formam
egestionis et quantitatem eius et humi
ditatem eius et qualitatem eius quod sit vi
sibilem et odorabilem sicut iam di
xi ante quam feci et ante quod co
lor egestionis naturalis trahit ad
citrinitatem quia color descendens
ab epate per intestina ei et illud est
quod cum ea commixtum est et equalis in quan
titate sua et inqualitate sua et quod multi
super illud omnes medici quod quando egreditur
ab epate ad ventrem etc. egressa in quan
titate et qualitate sua ab equalita
te sua non pertinet color egestionis ad
citrinitatem sed est citrinus purus et
quando non effunditur ad intestina
color sicut illud quod accidit ei qui habet
ictericiam tunc color egestionis est albus

Omni est etiam silu

bricus adiunctus ha

bucit Res quod laudatur eadem
est ut egrediantur cum egestione
lubrici quando appropinquat in fi
nibus recessus crisis
Non laudatur eductio lubricorum
nisi quando natura expellit eos
inferius ad reliquas superflui
tates que sunt in corpore ut quando
non egrediuntur per causam aliquam hu
iusmodi accidentis Et ego quidem iam
locutus fui sermonem longum

in rebus que precedunt secundum quod feci
iam ea in libro pronosticorum

In omni acuta egritudine

ventrem non ut plenum

sed ut vacuum tractare et

non tenuem sed carnosum

invenire bonum est etc.
Et oportet ut sit venter in omni
acuta egritudine vacuus pinguis
Primo quidem eius vacuus
est / ipse extensio plenus
Et pinguis est ipse macies
et extenuatio sicut sunt dictiones pa
res retentas in ventre et sicca
sunt ventre ipso sicut sic dicit
quod dicit et in omni acuta egritudine
ut sit venter eius vacuus et
sit corpus pingue non macrum

Ruosum vero stercus

et liquidum seu al

bum aut nimis citrinum

et spumosum malum est etc.
Egestio enim aquosa subtilis
valde et alba et citrina vehe
menter citrinitatis et spumosa
totum illud malum est etc.
Egestio autem aquosa significat de
structionem digestionis
Et alba significat sicut dixi antea
quod color citrinus non descendit
ab epate ad partes stomachi sed
in egestione vehementis citrinitatis
significat unam duarum rerum aut egestionem
cui permixta est ea alia multa aut
egestionem cui permixta est ea que indiget in
eruginis humoris quod est quia hec res
quod dixit ipse significat quod in lingam
presertim duos quas colores simul
Egestio autem spumosa fortasse
significat pinguiorem ventositatis et in
flatione humiditatis aut separacio

aberat est difficilis. Et fortasse
significat caliditatem superfluam quod
est quia nos in venis eius dicimus spumam
extremis secundum hunc modum per mai
quod propter ea quod pervenit aquam
venti secundum in profunditatibus pelagi propter
superfluitatem caliditatis

Tenuem modicum ster-

cus et viscosum et
[illegible] quia assatas attestatur super siccitatem
lene seu album seu minus

citrinum aut spumosum
Et egestione
malum est. Et quidam mala est
parva et viscosa lenis sive al-
ba sive citrina

Narravit ypocras in hoc sermo
ne duas species ex speci
ebus egestionis que abso
lverunt colliquefactione corporis
et non est diversitas inter utrasque nisi
quia parva viscosa provenit ali
quefactione adipes corporis facta
a caliditate ignea que non est vehe
mentis malicie sed egestio que est
a debilitate lenis provenit alia facta
adipis liquefacti eius eventus est
autem quoniam caliditas faciens
ipsam est vehementis malicie quoniam
quoniam adeps liquefactus antequam
est quod corrumpit quadam putrefactione
quod est quia videmus quod adeps cum habet
quando putrefit extinguit colorem ita minus
tamen quod videtur utrumque visione indica
declinat ad citrinitatem egestio alium ad
nigredinem declinat secundum nigredines eius fuit
propter admixtionem eius. videtur ut crocus
[illegible] eius ipsa quoniam ea ostendit
quod hic color est malus egestionum ve
hemente citrinitate et eventus
eius est aliquefactione vehementi
Et omne quidam quod procedit a corpore
quod videtur lene est propter unam duarum [illegible]
tamen aut propter ea quod ipse [illegible]

digestionis secundum qualitatem eius quia non
effugit naturam propter aliquid eius quod
ipsa non [illegible] aut propter liquefactionem
vehementem eius quia non iam in a parti
mediante cui non adveniat ea propter hoc
quod eius melius est in omni quod fit ei
namentum ut sit equale. Sed [illegible]
quod est vehementiori malicie quod
est inequale [illegible] quod est
quia si non [illegible] [illegible] in eius to
talitate sed quod viscosa [illegible]
festa est et exposita quia eius eventus
malitie est quando vehementior est ca
liditas rei et multiplicata est et fortasse
fiunt humores viscosi propter caliditatem cibo
rum vel [illegible] vel humores qui procedunt
[illegible] eius parva [illegible] a
viscosa que procedit paulatim est quia sic
[illegible] parvo quod est quia eius
vehementiam [illegible] liquefactionem vehe
mente faciente [illegible] ventris
[illegible]
[illegible] fetida et dixit quod
[illegible] humores [illegible] est in
quod [illegible] humoribus [illegible]
non est fetor

Effimum est et mortis

signum nigrum et
livide [illegible] ad omnes [illegible]
viscosum et fetidum ac unde
Et significativa mortis magis
hec est egestio nigra pinguis et unde
Egestionis nigre — et fetida
quod nigredo fit ex admixtio
[illegible] pinguis [illegible]
fit ex admixtione [illegible] et
quantitas eius est parva egestio aut
pinguis procedit aliquefactione adipe
a caliditate ignea et fetida aut significat
putrefactionem in corpore quia fetor super putrefactionem
attestatur [illegible] varii sunt colores

Livida quoque pro dolore [illegible]

egestiones significat sed neque

signum est mortis quod quod

lotium intestinorum profert
aut colorem porrorum seu in
strum quod et colores istos similiter emittit
Egestio autem diversorum colorum indi
cat longitudinem egritudinis plus quam
indicant ille species alie et non est
dubium quod sequitur de predicatione nisi quia
illud quod sequitur ille et intelligo per
illud egestionem in qua est intensitas
et cuius color trahitur ad colorem porri
et que est nigra. Et fortasse egrediuntur
illi colores omnes simul et fortasse egreditur
unusquisque eorum per se.
Gestio autem diversorum colorum
significat quod egritudines multe sunt in
corpore que indigent spatio multo
donec digestionem suscipiant quod
est quia quando sint multe possibile est quod
sit spatium earum quodcumque spatium longum
et si non fuerint in eis egritudines lon
ge tunc procul dubio quelibet earum
est ei ut resistant virtutes multe in
diget etiam ut acquirat tempus longum
in expugnando eas

Entositas sine sono lau
dabilior est quam que
cum sonitu. Que vero
cum sonitu melior est quam
que intercluditur. Significat
tamen amentiam aut dolorem
laborantem nisi sit volun
tarie. Ventositas cuius exitus lau
dabilior est cum qua non est
vox et cuius exitus cum voce quam
melior est quod cuius retentio non est.
Et quando egreditur cum voce tunc non
significat nisi quod continens eam aut est cum
dolore aut est permixtione rationis fuit
exitus ventositatis absque eo ut voluntarie
ex hominibus est ex quo egreditur
ventositas cum sonitu propter quod
audeat. Et exitus est qui eligit
mortem super sustinere aliquod quo egre
ditur ventositas cum sono. Et multi
quidem hominum sunt qui utuntur illa oportet
quod ut ponatur illud exitus sine voluntate du
ctum dispositionis aut ut non intelli
gant quid faciant aut vehementi
dolore cogatur et ad illud absque vo
luntate ipsorum propter istos aut ex illis qui
non sperant ad illud non oportet ut existi
metur exitus ventositatis alicuius cum
voce significare rem malam. Verumtamen
melius est ne sit exitus eius cum voce
quod est quia ventositas que egreditur cum illa
cum voce significat procul dubio aut multi
tudinem ventositatis grosse vapo
rose aut strictura intestinorum magna
per ... Cum vero non fuerit multa
ventositas et instrumenta quibus
egreditur ampla tunc ventositatis
eius exitus est absque voce

Olor sub ypocondriis
hanc proprietatem habet
si recens et sine calore
fuerit si rugitus superve
nerit et cum egestione vel uri
na erumpit solvitur aliquid
ad inferiora transmittitur
Et apostemata autem que sunt in eis que
sunt sub ypocondriis et que re
sultant ex eis que sunt propinqui re
et non est ex eis que sunt propinqua eis
non est cum eis inflammatio rugitus
accidens in illo loco resolvuntur
si egrediatur cum egestione aut urina
et si non egrediatur tunc per permixtionem
corporis fit. Et quam sit inanimata
item per descensionem eorum ad inferiora
Ipse significavit in hoc loco
per apostemata que sint in locis

q sunt sub ypocundrys et qz acci
tant ceteris apparata que nominamus
in precedentibus tercia i. udimma s3
mollities et omnia apparata ysta sunt
grossitudo extra naturam et quando
non est cum eis caliditas sunt ven
tosa et ypo si sunt propinqui tempori
ypo ideoque dixit q ista apparata esse
inter quod accidit in ventre rugitus
veruntamen ista vox non significat ventu
sitatem in ventre tantum sed q ista
ventositas e propinqua humiditati
cum egreditur q ventositas inferius
aut non egreditur sed descendit ad
partes inferiores sedant dolores
dus accia que accidit in eis s. dolor
et grossitudo et ypo si euacua q
ventositas cum urina et egestione
quin quando accidit hec euacua
nis vineanz aliquid in vete exspectaui

Urina vero lau
dabilis q yposta
sim albam subsidentem et
equalem et continuam
atque lenem habet et sic p
manens usque in morsum e
rit Est enim fidelis in
ua salutis et significat bre
uitatem egritudinis Cu
si modo cum ypostasi p
dicta in vero sine ea sit
diuturnitatem egritudinis significat
neque est omnino fi
delis Et laudabilior quidem
urina est in qua e sup
fluitas residens alba equalis et
lenis in toto tempore egritudinis usque quo
veniat in ea crisis significat enim
saluacionem et breuitatem egritudinis e s
salute ita ut indicat unaque precedit
quibus et quodque considerat in ea sup
fluitas alba lenis egritudo e lon
gior et erit securitas minor mag
Decet dixi ante q significa
vehementie virtutis patientis
sum q ostendi in libro alio
esse cibum et debilitatem eius ex opa
racionibus eius voluntatis similiter
et cum venimus ypo assumpsisse similiter
vehementie virtutis carnis et de
bilitate eius comparatione illius natu
re et iam quasi significationes invenit
quasdam in eis que premissa sunt
et inveniunt et quasdam alias in hoc
sermone cum premisimus determinacionem
et inveniunt hanc urinam in qua e s
nis eius uniuersitatem in mutacionem sig
ficacionis vero que significat forti
tudinem huius virtutis et ipsius debi
litatem in isto similiter circulus qui
egrediuntur cum die sig significacionis
significatis vehementia virtutis eius
et debilitatem ipsius in quele e
maioris similiter contra quod e qz
declarat in ea significationes materie
quarum quedam significat digestionem
certam et quedam alias digestionem
diuturnam et quedam aliam digestionem de
corruptam et quedam destructionem
digestionis Et similiter et declarat
in eo q procedit ex ventre et secundum
eo dicit q in egestione sed signa
significa egrediens per egrediens ventris
similiter et in urina apparent signa
significancia infirmitate aliarum pro in
firmitates epatis et venarum significant

Notandum quod incipit ipse in sermone
suo sub signa significancia di
gestionem deinde addidit ad
illud dicta signa et ipse quod sparsa
ut loquamur in primis de signis
que ipse narravit in primis capituli
secundi cum primis narratione
precipit ei ut consideremus substanciam
que in urina residet an est alba leuis
et equalis aut mutata ita ut sit in
quibusdam horis sicut quod ipse dixit
in quibusdam vero eorum contrarius illius
et frequenter mutatur illud ita ut indi
get infirmus Et sic inde est a
laudabili urina Cum fuit in
nocte quod est pars ipsum mingat urinam
illaudabilem et deinde mingat in
mane diei eius urinam laudabilem
Cuius fuit in prius illius dici indi
gat illaudabile urinam et id quod sit
extremis urina est quod quando quidam quod sit
in venis vel aperiunt digestionem et indi
ces vel quando contrarium vero aperiunt
digestionem eius si nocte mingat infirmus
urinam indigestam in eo quod est inde
vias digestas tunc urina eius inde
est urina Nam si urina fuerit
similis ei et sit alba leuis et equalis
et si dispersa eius in toto spacio
eius usque quo efficiatur et si non
fuerit urina sedimen tunc ex penuldac
et sit urina nebula alba et ex
venis ut sit dolor inde equalis
in vitalitate et secundum eius mediocritate
subtilitate et grossitie sicut urina
apparet urina in qua non est sedimen
mingit ille cum patitur est equale
in ultimis subtilitate et urina in qua
sedimen est multum mingit cum patitur
est equale multum grossum urinam
vero in qua est sedimen paruum in
gestis ille cum patitur est equale et
similiter et color urine Nam ipse
in egritudinibus que accidunt a colera
et declinis adulteratem et in
egritudinibus que accidunt ex colera acuta
est declinis ad albedinem et similiter
est sedimen propter eam in egritudinibus sicut
absque acutis est multum et egritudinibus

que fuit acuta non est diu aut est par
ua valde Ut tamen sufficit ut sit
urina in istis egritudinibus nebula pen
dens et significat congruentem materiam
nebulam et grossam aliquid quod est in ur
ina non inepte superius nota dominus in
facie eius sed in loco quando est inter que
dus aut medius inter aut declinis ad
superiora aut inferiora Et de consuetudine
quidam urina est ut nominetur illud
hoc nomine ypo aut notat quod
nubes que est in urina sicut nubes
in aere quod est quia nubes que est in
urina est grossior ea sicut nubes que
est in aere est grossior aere inter
eo dixi quod illud quod pendet in urina
est simile nubi et est illud quod de consue
tudine urina nominat nebulam pendentem
Illud est quod quod ex te addiscere in primis
necesse quemadmodum Ypocras in que
sub posuit ex ut possimus invenire quod
Ypocras que ypo dixit quod est quia
urina in qua residet sedimen est sicut
ei quod narro significat solucionem et
securitatem quod in infirmitate non est
timor a quod de optitudine eius est quod
dubio ut solucio solucione propinqua se
dicit sed sequitur eius solucio eius ad
sedimen si urina cuius quantum hanc
dispensacio in die primo et nocte que
est post ipsam ea die secundo et nocte que
est post ipsam non remanebit consuetudo pro
pter primum ex prodesse duorum crisis
Et in consilio est ostensione bona quod sicut
iste ypo non est nisi in se qui significat
in urina non sit super egritudinem que acci
dit in cerebro et in meningia et in pec
tore et pulmone propter quod ad eius
se aut sint salute et quibus non sit
malicia ex causa aut in eis
sit timor et parum eius sit longum
eius prognostice aliqua cum aut quod ita
sit incorrupta et sedimen sit residens
in urina album Jam ostendi in
sermone a fame in sic totaliter primi

Urina rubea inde

cum sit a simili sibi ypo
stasi longitudinem et spissitudinem
significat magis superioribus
est tamen circa eam et
fidelis procedens salutis

Quod si urina traxerit ad rubedinem nimiam et supernatantia re
sidens in ea fuerit tunc illa albe
dinis lenis est et spissitudo longioris
spatii quia firma est tunc salus
Color urine de valde
albus ad rubedinem quando
tenet aquositas [illegible]. tunc
ea sequitur illud multitudinem
quod non est recte digestionis [illegible]. Et
[illegible] tunc attendens est [illegible] quia
magis [illegible] est ex [illegible]
[illegible] in [illegible] illa [illegible]
non est timor. Et quando urina est
albus ad rubedinem et aquosa significat
[illegible] indigestionem digestionis et digestionis
in digestionis spatio temporis donec comple
atur [illegible] [illegible] sequitur [illegible] urina
[illegible] tardat plus
quam [illegible] in qua [illegible]
in urina sedimen album

Et si eiusdem yposta
sis furfurea fuerit
mala est pessima vero
si squamosa alba autem
et liquida et lenis ma

la peior tamen quam dicta
est furfurea

Et quando supernatans
residens in urina est similis gros
sis partibus similis ordei tunc ypostasis
mala et deterior ea est que similis petalis
et que est subtilis et alba mala est
valde et deterior ea est quam est
similis furfuri
Rossa similis sit furfuri
magna que videntur in
similia ordei quando cassantur
et sunt illa cum [illegible]
[illegible] in urina
sedimen similis isti furfurea tam
[illegible] quod illud est significativum ma
la quod est ex grossa in similis
est quod circa non est [illegible]
[illegible] illud [illegible] quod [illegible]
in urina non est [illegible] ut sit partibus
tibi qui penetraverit ex [illegible]
ad [illegible] et permanserunt donec
[illegible] illud est [illegible]
tamen aut ebullitione [illegible]. grossi
et eius [illegible] aut [illegible]
tamen [illegible] et [illegible]
[illegible] quando liquefacta est quando
[illegible] partibus eius [illegible]
de [illegible] et [illegible]
partibus que [illegible] et [illegible]
[illegible] super [illegible] quod
est quando [illegible] in [illegible]
[illegible] deinde
[illegible] propter illud quod est durior et anti
quior deinde propter illud [illegible]
mollis deinde propter illud [illegible] anti
qua [illegible] deinde propter illud [illegible]
bra ipsa Et quando [illegible]
[illegible] in urina partibus et inequales
similes petalis et [illegible]
na in qua [illegible] similis petalis de
terior valde quam urina in qua [illegible]
similis grossis similis [illegible] Et [illegible] in
[illegible] [illegible] sedimentis subtilis

sicud spuma in aqua grossities non est
albi coloris et ea albedinis colore cui est
permixto aeris attendens ei ad totalitatem
sui plus quam quod sit commixtio cuius ei que est
sui Eventus aut eius sedimenti ventositate
tate grossa est quod permixtio non est superfluitatis
humorum quarum digestio non rectificata permix
tione qua difficile est separari eas ex eis et
hoc sedimento est disposito quam de consuetudine
ypostasis est nominatio equalitatem et coniunctionem
est quando sedimen totum equaliter est permixtum que
quod est compositum totum aliis partibus eius videntur
divisi in sua substantia et suo colore et
sedimento diviso cuius partes sunt parve est de tenuibus eo
cuius partes sunt magne Quod est quod
sedimento diviso cuius partes sunt magne
consumitur et sufficiat eius [illegible] vigilantie [illegible]
illius subtile operatione [illegible] et rec
tificatione digestionis eius partes autem
parve sequitur quod in ea [illegible] separa
[illegible] et quod pugna [illegible]
est equalis equalis [illegible] res [illegible]
sedimento equali superfluitas autem
que sunt particularis in eo [illegible]
bonitate virtutis [illegible] digestione
et malitia eius [illegible] quod [illegible] est diges
tio Et ypostasis quidem dicit [illegible]
[illegible] speciebus sedimentis speciei et
similis [illegible] et [illegible] speciei est de hac
specie tria quod est quod est sic partes [illegible]
et 2a sequitur quod calitas sic est [illegible]
a liquefacientibus et [illegible] ordinata [illegible]
per tria

Ebula pendens in urina si alba bona est Si vero nigra est mala

Nebula pendens in urina quando est alba laudabilis est et quando est nigra illaudabilis est
Ostendit explanans ypostasis [illegible] sunt insperitibus sedimento re sidente in urina redit ad [illegible] qui [illegible] in ea [illegible] [illegible] sunt pendens quod [illegible]
propter corticem pendentem in ea Et manifestum est quod in malitia eius [illegible] in hoc est quod nigredo accidit aut propter frigiditatem vehementem sicut sanguis qui de nigredine quando coagulatur et sit pendens sicut et [illegible] quando infrigidatur frigore ultimo et quietis dispo sitioni admixte aut propter super fluitate calitatis [illegible] et quando aduritur de nigredine et similiter et reliquorum corporum et illorum et que inducit [illegible] longo tempore est [illegible] de nigro colore

Cum urina clara et citrina fuit in digestam significat egritudinem

Et cum urina permanet citrina et subtilis semper significat quod egritudo adhuc est indigesta
Color urine malus est cum citrinitate quod est quod coniunctio eius est apostemaribus [illegible] quod admixta [illegible] de eo quantitas [illegible] Cum aut eo permixto cum [illegible] bus est plurimum [illegible] sit sicut qualitas eius fortis indicabis colorem urine colorem egritudinis Cum ergo urina [illegible] sunt tenuis significat quod egritudo non digestam quod est quod [illegible] sicut dixi urina valet in colore suo temperata in maturitate et in substantia sua equalis ita ut non sit subtilis sicut aqua neque grossa sicut urina asini et bo vis Et [illegible] quod certum narrarem totum quod sunt [illegible] de urine et speciebus eius [illegible] de [illegible] et [illegible] hoc est ei qui non de sideat scientiam pronosticandi ut in tendat ad intelligendum illud [illegible] de [illegible] quod [illegible] in [illegible] non est nisi explanatio quod dicta de [illegible] et [illegible] dispositionem autem [illegible] illud quod dicit

titudinem. Et ut illud quod
non est ita et naturale demonstra-
tum sciam utrumque sunt est hec sup-
plenitate

Vincendus est ergo

infirmi defectus ut sit ad illo inspa-
cio e longitudo temporis non sit se-
nitatis quod remaneat infirmus us-
que digeratur eius egritudo
Si moram urina spacio longo p-
ter digeratur hypsis tunc sup-
infirmo unde est timor ne virtus
resistens egritudini sit valde fortis
et manifestum est quod necesse est ratio-
ne illius si micis memor illius
quod est dictum in libro amplior ra-
tionale virtutem vehementem et
contimationem spiritus ne infirmi quod
non est de natura egritudinis morari
usque recipiat digestionem Cum
ergo senties considerabis an sit
possibile egrum morari usque ad
tempus status sive egritudinis aut non

Urina mortis sig-
natrix et fidelis et ita
est aquosa aut fetida
aut nigra sive lutosa
Et de urinis magis nigris si-
gnificantibus mortem est que
ocius est aquosa et fetida et que
est nigra et que est grossa
Urina aquosa est cuius substantia est tenu-
is et color eius albus et significat
indigestionem humorum in fine ultimo
et debilitatem virtutis facientis
digestionem In reliquis autem fetidis et reliquis
nigris iam locuti sumus in eis que
premissa sunt et iste quidem non
sunt singulares sive in aliis
significant mortem ... aut ...

Una in[..] ... est de urina
grossa an significet mortem sin[..]
quod indigeat insigando illud ut
componatur cum urina quia natura-
liter an eam si nigra et ego sum
audiens quod vidi unde apparet de-
terminatorum consideratoris in ea et
presentatorum urine illius et quod
legeris illud postea sit tibi ut co-
gnoscas in eo veritatem et eligas
meliorem opinionem eius sermo-
nis Dico ergo quod ego inveni quod
primo quod urina nigra quanto plus est
grossior tanto eius malicia est
fortior Urina autem cuius color est
talis sed est grossa evenit eius
contrarium ad urina dicatur vero de quo
est quia finis eius fortasse quibus
additionem et fortasse ad sanitatem
que venit in primo sicut invenit
in rebus aliis multis que sunt contra
naturam cum multiplicitate peccati corporis
manifestum quod ipse nominat urinam
grossam quidem est valde grossa
quod est quia urina que dicitur grossior
nomine absoluto non significat periculum
ultima significatione

In utroque vero sexu
nigra pessima est In
primis vero aquosa ma-
lum est Et deterior urina
in viris et in mulieribus
est urina nigra et pinguis et
aquosa In primis vero aquosa
Urina nigra et aquosa signat
periculum in omnibus etatibus ve-
rumtamen significatio nigri super illud
in etate senum in iuventute
est in pueris et significatio aquose
super illud in etate puerorum est in
primo gradu ... et quia iam
dixi in eis que premissa sunt quod
res que in ultimo sunt contrarietatis
rebus naturalibus sunt in ultimo

Signifcatio perditionis est contra: rietas urine nigre ad urinam natu: ralem in prius non est sicut contrarietas urine aquose in cuius causa est quia de: natura priorum est ut inficiant urinam grossam nigra sit secundum nature nil ex [illegible] non in inveniente urina est tenuis et sedimentum in ea residet parva parte et propter hoc est quod urina nigra signat in eius perditionem non perditionis finem et propter hoc dixit Galenus in prius urina aquosa significat sine perditionis propter causam aliam. quod est. quia cau: ses recipiunt in eius digestionem re: bat propter vehementiam virtutis nutrative quia in eius est. Et de natura quidem digestionis est ut non inficiat urinam tamen si est egredens et agit cuius quod recipiunt digestionem in isto et grossat sicut in eo quod pleuresim et peripleumoniam aut frigiditate descen: dentem a naso ut in coriza et lippitudine ait in eiusdem obtalmie et sanie in vulneribus et propter hoc est perim et quia tingunt urinam aquosam et prolongat spatium illius in eius preter quod innuitur ad grossitiem eius aliqua innutacio significat illud perditionem

Urina clara et can: dida et diminuta cum signis aliis bonis: cum est apparitur sub dya: fragmate urina

candidam tenuem spatio longo sine re: liquis significationibus indicant quod ipse salvabitur te oportet ut conspicias contrariam que competit ei in locis que sunt inferiora. nam sunt quod narrant ipsi diaphrag: matis in hoc sermone. quod est quia ac: titudinis quarum digestionem difficile est suscipere et sunt ille quarum ge: neratio est ab humoribus frigidis grossis de aptitudine quorum est

ut veniat crisis in eius ad quantitatem que accidit corpori egritudinum ex quarum genere est ab hoc ca[illegible]libus in crisis cum cum solutione ventris. Cum igitur [illegible] moratur urina longo tempore preter de digestionem tunc oportet consideres virtutem infirmi et contemplari si sint ei impossibile minimis propter longitudinem egritudinis considerando ad longi: tudinem aut crisis erit ei ad eius: tinua aut eveniet ei [illegible] dis: cretio illius erit ex reliquis signi: ficationibus quod est quia si reliquis significationibus significant perditionem tunc illud est signum mortis et si non significaverint rem malam tunc illud erit significatio crisionis [illegible] sunt in [illegible] in partibus inferioribus corporis et [illegible] [illegible] frigiditas in [illegible] grossitudo et debilitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quibus fit crisis declinat ad [illegible] [illegible] [illegible] non est pos: sibile in eis ut dicatur de eis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erit ex reliquis significationibus

Rasticies ut aranee tela super natans urine est vituperanda significat enim egrum ligni

est oportet ut tu vitupere[illegible] [illegible] urine que super natat sicut tela aranee [illegible] [illegible] significat liquefactionem

Ventus [illegible] super urinam quando [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible]

et e illa in qua posuit ypo primos
sed e similiter eiectum suos superius qui
in frigida et ypo quoddam narrant
causam in gradatione illius

Nodis vero est et or

dinem in nebula

non negligere utrum sup

mum aut medium teneat

locum Similiter et color est

enim media e cum pre

dicto colore laudabili lau

dabilis est Suprema vero

et nigra vituperabilis est

Et oportet ut consideres exurius
illam in qua e nebula an illa
nebula sit in inferiori parte eius
aut in superiori aut cum quibus
coloribus e Nam que cum in fun
descendit cum coloribus quos dixi
putabis de ea quod bona sit et
laudabilis et que cum superius de
scendit cum coloribus quos predixi
putes de ea quod e mala et vitu
peres eam

Significavit ypo in hoc sermone
significatione manifesta quod no
minavit nebulam rem grossam
pendentem in urina quam nominavi
in in dicto nomine derivato a
nomine caliginis nebulam Et
iam dixi illud in dicto libro Signifi
cat quod per hoc quod dixit vitium dedicavi
rem aut quod hic vera significat
nomine generis diversum nebularum
et caliginem aut quod nebula non
nominatur in aqua hodie caligo
Cum autem fiat inanitio per esse quod
pendet in urina et secundum descensionem
eius ad inferiora eam ostendi ad
illud in eius quod premissi sufficit

in quibus dixi quod multos premisi ...
ventositatis grossa vaporosa sed quia
non digestam eam esse dicta et di
ceta adequata et spiritus eius assilantur
est in qua non e ventositatis que
descendit ad inferiora vasis in qua e vitra
illud et cum premisso aer et vapore
quam ad superiora elevatur et eius ele
vatio et ipsius declinatio in multitudine
et paucitate per spacium eius quod facit

Cavendum tamen est

ne vesice capiaris

morbo ut quod ab ea est ali

ena dividitur Et tamen acc
idit curare fa
te vesica ita ut non in ea sit
egritudo et videtur in urina aliquid
mode illa cum significatio non est
tunc super toto corpore sed super vesicam
solam

Tunc egit ypo in exceptione
sua quam inde fecit in hoc
sermone ut non conveniret
facere illud quod emulus multos
decipere in egritudinibus Et dixi quod
ut conveniremus huius exceptionem quod
inquisitionem urinam et dico quod
accidit de ventre quod e quod contingit non
est dubium evacuationibus simul quod
est quia ipse significat evacuare
superfluitates totius corporis et super
fluitates membrorum ex quibus evacuat
et attende quando dispositio corpore
e dispositio naturalis ut evacuet
suam superfluitatem per urinam et superflui
tatem ventris per egestionem Cum ergo
dispositio eius sit dispositio naturalis
evacuatur tamen urina aliquid de renibus
et vesica et tunc designat quod non
est egritudo et evacuatio aliquid de cor
pore cum egestione quod significat egri
que e in ipso quod e quod tu inveniens
multas homines inique paucie Cum
ergo illud e ita vere e tibi inquirere
de loco ex quo egreditur illa paucie
Et similiter illa paucie est et quando
egreditur cum urina rem similem

ypostasis. Et iam inquisivi de illo et sicut est quando egreditur cum urina sanies. Et cum illo quidam inveni huius urinam fetida cum admixta est ei multa et est illud ex renibus et vesica. Et inveni quod illud a toto corpore per viam dissolutionis humoris in toto corpore huius autem [illegible] minus et ipsius manavit sicut ostendi ab ea parte et forte non erit in hoc membra egritudo sed totum corpus mundificatur putrefactio et venit eis aliquis cum membris eius ita quod [illegible] dicte superfluitates que sunt in eo ad venas cum [illegible] et currunt venas sanguinis qui in eis et egrediuntur superfluitates iste cum aquositate sanies sicut etiam accidit quando [illegible] in corpore sunt et cetera et eiciuntur et sanies que in eis egreditur quando est rupta cum urina

Laudabilis est vomitus cum flegmate admixtum est coloribus necque multus est vistosus et eo vero a simplicitate remotior tanto suspectior est.

Vomitus magis est in malus in quo flegma permixta et coloribus valde et non est quod vomitus ex coloribus spissus valde qui quando vomitus est spissus quandoque plus adhuc quod sit prius et deterior.

Significavit ypocras per sermonem suum istud vomitum quem nominavit purum per hoc quod posuit [illegible] ipsam permixtam et significat iterum hoc nomen purum quod in sermone eius non est in illo quod est quia diximus in vino quod purum est quando non admiscetur ei aqua aut quando permixtio aque est valde parva et [illegible] quod reliquorum corporum dicitur quod est purum quando non permiscetur ei alia substantia eius videlicet expellit vo

mitus et procedit inferius et est illa quam nominamus quidam humorem similem [illegible] et fortasse invenies eam plus humidam et magis in grossa et clara et est illa que nominatur [illegible] et fortasse videbis ei flegma permixtum subtile aut humiditatem aquosam ypocras quod videre ut aquosus sit humor purus sed quod omnes permixti sunt simul quod est quod purum [illegible] et de quibus eo significat vehementiam victoriam caliditatis flegma vero purum significat frigiditatem et unusquisque humorum horum duorum quando est purus simplex videbis eum grossiorem quod est quia flegma coagulatum est propter frigiditatem sed illud quod [illegible] est ex eo propter victoriam caliditatis videbis quod sit adustum et siccum humiditas eius quod [illegible] duos modos sunt tam vomitu egressum superfluitatis caliditatis superflua et frigiditatis multa quam caliditas siccat humiditates et siccat eam frigiditas vero congelat eam

Omnibus sicut succus porri vel viridis vel plumbeos aut nigri malus est.

Quod sit illud quod cum vomitu expellitur sit in colore porri aut viride aut fuscus aut niger tunc est et putatur quod omne quod est ex istis coloribus quod malum est.

Et color quidem fuscus aut niger iam locutus sum in eis que premissa sunt coloratam quidem porralem dixit ypocras in hoc sermone sed huius colori non est nomen proprium et non invenitur ei hoc nomen nisi ex porro [illegible] non videbis quod porrum non [illegible] ex hoc colore nisi quia iste color nominatur [illegible] quod est quia declinatio in quibusdam animalibus est manifesta ita quod possibile est ut an [illegible] aut compositum eorum [illegible] autem declinatio eius [illegible] est ex ipso in colore lactis et tunc [illegible] in quibusdam [illegible]

egritudinis vomitus positum possibile sit
et vomitus denigrati albos quod est quia
possibile est videlicet dicamus quod color dac-
tileus non nominatur a dactilos sed
dactilus nominatur a colore dactilos
similiter et colore minus tu non
potes facere an nominetur ex minio
an minio ab hoc colore et magis
et cuius color est vero clarus et non satis
an ex eo nominatur color vero clarus sit
nomine an ipse ex eo habet ergo vide
in hoc libro de [illegible] [illegible] [illegible]. Oportet
autem ut sit sollicitudo tua de esse
omnino pallido quod fit nimium vel
vel quod minus. Iudex est quod signifi-
catio sit manifesta super intentionem
quam significat. Sollicitudo autem de
eo quod est plus hoc est ex superfluitate
et per illud oportet tamen ut similiter vitam
vitam nimis. Verumtamen inclusus est
ut conveniat autem tertiam in studio
de eo quod fit diminutio et non in
[illegible]. Etiam sicud generatur in eo
quando est secundum dispositionem naturale
et vero etiam sic generatur in eo quando
dispositio eius est propter naturam
[illegible] [illegible] color cuius color est color
porri. Et multe quidem generationes
in ista [illegible] color [illegible] albos de [illegible] [illegible]
que non recipiunt differentie sicud al-
lia cepe et porri et fortasse generatur
sic eo in venis absque illis albos
propter aquam [illegible] et [illegible]
ad [illegible] aut admixtione et signifi-
cat illud caliditatem in corpore anime
egredientem et superfluitatem cum
[illegible] [illegible] sicud illud quod ap-
paret [illegible] qui generatur ex hiis
leribus que nominavimus

In omnibus istis in-
fectus fuit est mor-
tis minatus. Quando vomuit homo omnes
istos colores tunc illud est mortale
Et per istos sermones suos
voluit omnes istos colores
quorum precessit rememoratio sicut
colorem porri et colorem [illegible] [illegible]
grum et sic voluit pallidum colorem album
propter istum egredientem [illegible] tunc illud
est significatio super perditionem secundum duas
intentiones simul quod significat quoniam
corpore sunt egritudines multe preter eas
quas quod est vomitu expellitur et inde
et est secundum tunc significat mortem [illegible]
valde. Iste vomitus facit secundum quod dixi-
mus per significationem suam super putredinem
et super mortem si fuit memor eorum
que precessit ex sermone meo

Omnis odor malus
in quocumque vomitu
malum est. Et omnes odores fe-
tidi mali [illegible] [illegible]
[illegible] putredo addit malitias eius
secundum quod diximus sunt in omni quod vomi-
tu expellitur
Glosa malus est quia omnis e-
gritudo in qua accidit putredo
addit malitiam eius secundum quod diximus

Sputum in omni egritudine
pulmonis seu coste uti-
le est si velox si facile si
sine labore. Sputum vero in
omnibus egritudinibus
descendentibus ad pulmonem et ad
costas oportet ut exitus eius sit
velox et facilis
Tamen quidem illius velox
significat [illegible] egritudinis
[illegible] finis eius facilis est [illegible]
si dicit et eventus illius quod eius
eductio est velox et non est non-
nocentie eius quod est quia ex facilitate
et velocitate productionis sputi intelle-
ximus duarum spectationem. Prima signifi-
cat principium egritudinis et secunda
spatium temporis actionis quod facilitas
productionis sputi est quando aggregantur
iste due res simul quarum una est
ut non sit in pectore dolor vehe-
mens. Etiam quando illud est
[illegible] pectus ab [illegible] suo et [illegible]
[illegible] incipit complexio. Et secunda
est ut virtus non sit debilis. Nam

quando motus est debilis molli-
catur ante quam compleatur actio sua quare
prohibetur sputum Et notum est
etiam illud ut sit quod sputum facile
Nam quando est inspissatum in instante
in membro in inspissatione vehementi
omnis eradicatio est absque difficultate
Et quando est illud et exsiccatum propter
adhesionem suam in meatibus pulmonis
Et similiter est si est vehemente
grossitiei sit difficilis productio eius
et est necesse inferius ut laboret
in productione eius quod adheret in aliquibus
meatibus concavitatibus concavitatibus
pulmonis et propter hanc causam accidit
multotiens apud illud propterea et spu-
ti aquositas et subtilitate vehemente
difficilis sit productio quia currit in
circuitu aeris ingredientis et in-
hanelitu et cadit extra et ista est per
causam aqua sit eductio sputi et que
nominatur in principio Quod est
quia prima causa secundum 2m duos mo-
dos quos ostendi in libro meo de
causis quorum unus est ille qui est cum
et secundus est ille qui est in corpore
motus Et in corpore motus sit ad
tussis excitate moderate per totum Et iam
ostendi illud in libro meo de causis acci-
dentium quod constricto pectore quod
est brevis sit difficilis aeris egressio
cum fortitudine et vehementia Et quo
motus est quod est retentio innaturali-
bus pulmonis et propter hanc accidit multotiens
in aliis membris et in membris diversis
in eis Et propter illud compatitur pectoris
quando est forte et non est quod prohibe-
at ipsum et humiditas retenta in con-
cavitatibus pulmonis est equalis in
grossitudine productio sputi bene et
facilis Et quando non est aliquod istorum
duorum sit contraria productio sputi et
prima est quod si unum duorum accidentium fuerit in-
ventum et alterum superata erit productio
media inter meliorem et deteriorem
et ad secundum secundum multitudinem vel
paucitatem in unoquoque duorum cum
istorum vel raritate et debilitate corporum
istorum Et invenimus quosdam homines
productiones sputum facile et in quibusdam
eorum sit difficile producere sputum ipsum
iam secundum mensuram quod ostensum est tibi
ostensione manifesta et certificata

Apud tempus vero ipso in fundo sua
in Deo quod productio sputi sit facilis
et quando certificatum est illud tunc cer-
tificatum est etiam quod sermo velox eius
non significat spatium temporis tussis sed
harum sua exitus eius et est illud
qua dixit in libro amplius quando impleri
venter sputum apparet in augmento impeti
per equius cum egestio est brevius Ve-
rum tamen si intellexeris ex sermone suo velox
quia intendit spatium temporis actionis
et est illud de quo ostendi quod ingreditur
sermone suo facilis est enim tamen du-
obus modis quorum unus est ex tumore
vero ipso qua dixit hoc tempus breve
Et secundus dimissio qua dimisit illud
quod dixit in libro amplius Et motus eius est
magna valde Et iam ostensum est
tibi etiam quia si est ex hiis verbis duabus
corporis ut intelligas sermonem eius secundum
illud de quo diximus de expositione
nostra ad hoc quod dicemus post sermonem
hunc

Si subrubeum et sanis sputo admixtum

Et videtur michi meo quod rubedo
est valde permixta albine
Melius est ut intelligas quod sa-
nies eius valde sit super permix-
tione non super rubedinem
sicud si diceret corporis ut videatur rube-
do mea permixta valde albine Et
hoc dictio quod valde significat
vehementiam apud eum et multitudinem
Et iam eius dixit ante illud et valde
invenitur et permixtus in quo est flavius per-
mixtum coloribus valde Et dixit in hoc
sermone et videatur in eo rubedo valde
permixta albine et tu quidem potes
scire quod nos iam invenimus extra quod exposu-
imus melior sermone cum intellexeris
sermonem qui sequitur eum

Si vero tardum nimis ab initio principio aut rubeum aut citrinum cum laboriosa tussi neque sanum spu

to adiunctum malum ind-
icat V. Tamen si tardatur apertio
dolore tardatione multa
deinde sputum mixtum sit saliua
valde malum est et si sit rubeum
aut album aut cum tussi laboriosa

Non possibile est ea que premissa
sunt ut ostendam verbum
dicens attentio eius ve-
lox et attentio eius valde cito
ergo qui redegit in sermone suo isto
ad narrandum res graues et que ea
premisse sunt sicut de consuetudine
eius est quod posuit sermone suo velox
in sermone suo V. Tamen si tardatur
apertio doloris tardatione multa
et curam sermone suo valde [illegible]
mixtum sermone suo et est premis-
sio saliue valde et curam sermone
suo et oportet ut sit eius sputum
facile sermone aut suo cum tussi
multa quod est quia sputum [illegible]
absque dolore cum velocitate et facili-
tate non indiget tussi nisi quantitate
leui [illegible] oportet ut res
[illegible] evacuationem [illegible]
[illegible] et non evacuatur aliquid
[illegible] purum simplex iam dixi in
eis que premissa sunt Et dixi [illegible]
[illegible] meo [illegible] et in expositione
mea qua exposui libro [illegible] quia
oportet ut sit productio sputi in ple-
nis velox

Et rubeum omnio
molestum album
globosum viscosum in-
utile est V. Rursum quando
sputum est rubeum
significat tumorem et album viscosum
globosum inutile est
Non addidit nobis ypocras in
hoc sermone ad super aliud
quod dixit in eis que premissa
sunt quod est quia [illegible] non premisse
sunt [illegible] aliquid [illegible] purum
et rubeum quod autem in ea [illegible]
[illegible] et viscositas [illegible] glo-
bositas accidit [illegible] adusto Et

ergo quod iam ostendi in aliis locis q-
[illegible] que effundit adiunctus fuerit in
eis [illegible] et [illegible]
et apostemata lapidosa et cancros
et quedam sunt mala et malignosa
sunt apostemata [illegible] accidentia
[illegible] et si mutatur [illegible] a-
postemata est secundum [illegible] generantes
ea quod est quia [illegible] est sanguinea
et [illegible] et in q-
sunt [illegible] et [illegible] sit male [illegible]
quia iste humores duo sunt sub [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] quia [illegible]
fiat [illegible] et [illegible] def-
[illegible] est [illegible]
difficilis quod ille humoris [illegible] grossi-
ciem suam et frequentiam suam
[illegible] in [illegible]
[illegible] et sit difficilis [illegible]
illam causam [illegible] ex eis

Viride malum spumo-
sum malum Et quod [illegible]
viride et spumosum
malum est
Ulterius iam dixi [illegible] con-
suetudine ypocras est ut significet
per sermone suo viride aut
[illegible] aut [illegible] quedam [illegible] vocat
zinzarium id est eruginosum Et ego
quod [illegible] sermone in hoc
quod iste duo colores [illegible]
sit in fine ultime [illegible] tue [illegible]
mali [illegible] loquutus sum in eis que
premissa sunt ibi et [illegible] humoribus
pure Quod est quia [illegible] humores [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] mala quod [illegible] est
[illegible] inflammata quod est [illegible] color
[illegible] quod est [illegible] significat [illegible]
eius quod [illegible] aquosa
[illegible]
adusta est et [illegible] zinzania [illegible]
[illegible] ex [illegible] et de
[illegible] eius [illegible]
[illegible] est illa quod
sit [illegible] in [illegible]
aut [illegible] grosso quando [illegible]
[illegible] illam [illegible]
[illegible] et est [illegible]
[illegible] super ipsa [illegible] mortem
[illegible] Et [illegible] memor-

Et non invenies autem ut manifeste habeo
multotiens et eadem sputum vero
spumosum est aliud quod dixi in fine ser-
monis huius cum propinquum in coar-
tationem pervenit per admixtionem aeris ad
humiditatem sputi quod est quia generatio
spume in omnibus rebus non fit
nisi secundum hanc similitudinem. Generatur
quidem in mari tunc cum ventus invadit
super aquam inspissans multas partes et
retinetur in eo quod est inter illas partes
secundum figuratam meam quod de aqua est pro-
pter superfluitatem caliditatis et quantitatis illis
duabus rebus simul et generantur ab
utrisque ampulle multe parve et fit de
facili ex pluribus earum ampullarum quae se
aggregant in illis iste due res scilicet
et sic ut sit retentus in eis aer tur-
bidus vaporosus et humiditas in qua
est retentus aer grossa et viscosa quoniam
in humiditate tenui sicut aqua pura cla-
ra cum non admiscetur aqua res qua aer
elargetur non est possibile ut mo-
retur in ea spatio longo quia quando
qua ampulle disrumpuntur ille pervenit
ille aer qui est in eis ad locum qui est sibi
propinquus et propter hanc causam fit quod ampul-
le que fiunt in magis modica velocitate dissolvuntur.
In humiditate vero grossa viscosa quando
aer turbidus fumosus retinetur et mo-
ratur in eo tempore longo quoniam sola turbida
fumosa non properat ascendere sursum sicut
aer purus quoniam humiditatis disruptio
est difficilis sicut cum generatio ampul-
larum est in ista humida quoniam quando intrat
aer et retinetur similiter et respondet earum fit
apud disruptionem illius humiditatis et
disruptio illius fit facilis quoniam ita est
viscosa ma et motus aeris qui est in ea
ad ascendendum sursum est motus fortis
et difficultas disruptionis cuius fit quia
non est subtilis neque motus aeris qui est
in illa substantia tenerosa forte est
ad superiora. Et hoc est quidem dispositio
aeris fumosi turbidi quod est quia aer
eius est dispositus secundum dispositionem non
ascendit sursum nec est subtilis sed est
ex humiditate eius dispositione cum
qua non est possibile ut solvat illam scilicet
humidam viscosam et propter hoc quando ha-
qua bulle non generantur in ea
ampulle quarum dissolutio fit difficilis
Ampulle autem quarum dissolutio fit dif-
ficilis generantur apud humiditates grossas

vel apud diversitatem humiditatis grosse et
viscose aut ventose aqueus generatur
ventus vaporosus. Et est etiam humiditas
que est super eis vasis nebulosa viscosa
sed secundum hunc modum quoniam ut generant
spumam in corporibus aliis quod est quia
non oportet ut existimet quod spuma generetur
in corporibus aliis sicut generatur in
mari ab agitatione venti tunc cum eo
fortitudine sed caliditate igneà aliqua
sicut sanguinem et generat in eo
ventositates vaporosas. Et inde quando
in venis ita accidit in sanitate multe
infirmorum. Ideo autem quod dixi in alio
quod est sufficientia. Et tibi quidem
necesse est ut sis memor cuius ine-
veniri sunt spumosi seu sit croceum
seu nigrum seu sputum. Quecumque
rei nocetur que declaravi in eis
non fit in eis nisi secundum hunc modum.
Et non dixi aliud id est ut non consideretur
nisi aliud aggregans causam in eum
eventu quod consequutum est.

Nigrum enim mor-
tale est si in pul-
mone cohereus spume ut
tamen quicumque exierit
malum est. Si sit scilicet in
illo consequitur
ex superfluitate sua et indebet ipsum
tunc nigrum tunc est detentum

Nam loquutus sum de hoc in prius
sermone qui est in eis que
premissa sunt et dixi etiam
in hoc videlicet sermonem quia sputum
Si ergo non fuit sputum aliud tunc
vedi adipiuo et lege 2o illud ne
lucis est quod si scilicet eius vetus unde
inlitur

Terminatio cum uri-
nate in omni egritu-
dine pulmonis et coste
mala est. Sunt enim

Illa sternutatio precedat sive coequina sit egritudini malum est. Sternutacio in omni egritudine a pita sive reumate bonum

Sternutacio vero et coriza in mod egritudine costarum et pulmonis semper mala sive sit illud cum eventum egritudinis sive post. Eventus autem sternutacionis in reliquis egritudinibus principiis et sternutacio ex hiis ex quibus sit iuvamentum

Et consuetudo omnium medicorum est ut significent per sermonem suum corizam humorem ab leve cucurbita decurrentem sicut de ipsis cunctum eorum et nominavit humiditatem que descendit a palato catarrum. Et mirum est quod ypocras dimisit sermoni suo ut adderet corizam loco sternutacionis catarrum quoniam est quia malicia corizie quando accidit in aliquibus egritudinibus non est nisi catarro ex parte catarri quia malicia est duobus modis. Et ego quidem iam ostendi multociens quod nos invenimus res quarum malicia est multiplex quia ipse sunt cause rerum que nocent. Verum ipse dominantur quas insignificacionibus malis. Et invenimus item res alias absque quod non sunt nisi signa male tamen a quibus non accidit res nulla et significant item nisi causam malam vel egritudinem quam generat decisio. Et item invenimus res alias quarum dispositio est dispositio tercia quarum malicia est ex duobus modis simul scilicet ex parte significationum et ex parte causarum. Ex parte quidem significationum quia eventus earum est propter egritudines malas et ex parte earum quia ipse faciunt evenire egritudines malas. Catarrus autem et coriza sunt in egritudinibus pulmonis quando elevatur ad caput vapor calidus vero a nimietate dulcis puccionis excessit et non ab eis utrisque simul sed ex eius eorum tamen et catarro quod est quia coriza est res evacuata a naribus et fit evacuacio eius

Necessarius ad exitum quod est ut sit catarrus deterior corizia et propter hoc inserta quando dimisit ypocras dicere catarrum in hac sermone non vult ut intelligatur ex sermone suo coriza et catarrus et propter hoc aliud esse quod similiter primum dimisit scilicet illud invenimus quod res multas in quibus accidit hoc accidens sternutacionis aut primum plus procedunt et coriza quod movetur et tamen instrumentum respiracionis toto pectori tamen nocet pulmoni. Et propter hoc ergo ut dicitur in coriza et catarro quod similiter significent male semper in istis egritudinibus cum impleant pulmonem humiditate mala in malicia autem eorum quod accidit postquam elongatur egritudo et causa quia significant quod egritudo que est in pulmone est magna et fortis et quod capiti iam venit idem nocumentum. In reliquis autem egritudinibus non est possibile ut accidat sternutacio in principio egritudinis nec aliquid ex illis accidit. Et si accidit post longitudinem egritudinis significat causam quod egritudo sit principalis secundum reliquas significaciones quod est quia significat digestionem et fortitudinem virtutis expulsive que est in cerebro. Cum enim virtus quando fortis est expellit ventositatem vaporosam quam generat in eo calor ad humiditatem que apparet in quibusdam horis et sentitur et occultatur in quibusdam et non sentitur et fit eius asperitas difficilis et facit evenire sternutacionem

Sputum subsanguineum clarum in pulmonis valitudine in principio nullo dolore turbatum salutem significat si usque in diem VII aut plus idem sputum manserit suspectum est

Sputum cui aliquid sanguinis permisce-
tur non est multum et est rubeum clarum in
apostemate pulmonis in principio con-
suetudinis significat salutem valde
Et si egro advenerit dies vii aut plus
illo aut sputum fuerit cum illa dispositione
tunc fiducia de illo erit minor
Galienus et iste est totus in doloribus
apostematum etc. Et ideo dixit
ypocras ipsum multotiens in doloribus et
est quia cum ex humore effuso ad membrum
apostematum quod in ipso est subtile
simplex quod quod appetit ex membro in quo
est apostema non spissum in natura sua se-
cundum apparuit et propter hoc quando accidit
morte aut in duobus foraminibus na-
rium et in oculis apostema evenit ex
eis humores subtiles similes veneno quod
erit exsiccatiuus propter hoc et quando
in pulmone fit apostema evacuatur
ex eo humiditas ad loca vacua que sunt
in eo et sunt tamen divise in eo
et quando humiditas elevatur in thorace cum
sit et expellitur et significet materiam
sanitatis facientem apostema in pulmone quod
ipsa aquositas est sanitatis albus Et propter
hoc si quando factum apostema fuit ita
videbis colore albus humiditate et
... Et si fuit sanguineus vel colo-
ricus in claro Et si fuit commixtio ex
his duobus scilicet videbis colorem eius
in claro et reductio sputi illius humi-
ditatis est una significationibus lauda-
bilibus et unum ipso est laudabile sputum
sanitatis puri et dignum est ut abstergeat
thorax et signum est ... illud quod
accidit in pulmone quando corrumpitur aliqua
vena eius exulcerata quod accidit in eo quod
sputum tunc est ut sit purum sanitatis Videtur
quod evacuatur de sanitate et expellitur ...
... est parum valde subtile cum
materia sanitatis expulso eius in eo cui advenit
... in pulmone ... tussis ... fre-
quente ipso et accidit ... simile ei
quod effundit ad os sanguinis subtilis ...
et est ... mollificativa ... non est possi-
bile ipso ... ipsum abstersive
et etiam evacuatur ... simile ... san-
guinis subtilis absque ... v. Ron
est ergo ... si accidat ...

In pulmone Et hec quidem passio
est ut significetur super illud ex
... sanitatis est ... qualiter quod est
quia pinguis que evacuatur ex
in pulmone non est grossa in sub-
stantia. ... multum ... maturatur
hec accidens ... in die septimo
sed mutatur ... et digeritur in pri-
mis quatuor diebus Et si non
mutatur in hac hora mutatur pro-
culdubio in prima ebdomada
Si autem maturatur et in hoc spacio
... dispositio secundum illam in tempore
longo tunc manifestum est quod consuetudo
prolongatur quod sic permanet usque
in diem septimam postquam recipiat di-
gestionem scilicet quod ipsa recipiat
digestionem in longo tempore Et de
aptitudine consuetudinis vel spacii
temporis quod prolongatur infirmitatis
est ut accidat in cuiusque ...
error multus aut ... confirmus
aut excessus qui ... ei aut
... Et multotiens accidit
remedio quod si non accidat error
ex aliquo istorum non fit secundum
super ... qui cadat et in
in hoc spacio in quo recipit diges-
tionem Et propter hoc tunc dixit ypo-
crates si consuetudini super ... dies
multi et sputum fuerit cum illa dis-
positione tunc fiducia tua de il-
lo erit minor

Omne sputum pro-
ueniens dolore est ma-
lum Sputum vero
nigrum pessimum est O-
mne sputum cum dolo-
ris diminutione laudabile
Est omne sputum per quod re-
quiescat dolor ... est
et ex eo ... est quod est
nigrum ... et omne

propter quod est doloris sedatio est laudabile.
Et unus iste est contrarius manifestis
eo quod praecedit accipe dixi cum
ita in libro alio ut dicitur
amplius ubi dixit quod oportet esse ut
corpus quiete egritudinis ambo
cum ponitur natura super egritudinem quamvis
egritudo sit mala et multa et ad
et super eam quae modificat corporis
perturbationibus vel inde ex eo Et ideo
respicit illud illic qui audit ipsum
et considerat maliciam ipsius tunc exce
quam nescit quid sit eventus illius causa
causae qui sit praecedens aut sit
propter ea quod natura evacuavit verum
tamen et rememoratio eius quia fit
ipso melius amplius non est cursus ad
manifestum quieti tantum In hoc autem
sermone adiungit ad illud dolor et dixit
illaudabile quia laudant et sputum
et omne ad quod est quies dolor
Et nos quidem intendimus illud propter partem
salva manens signis autem cum
dentes in egritudinibus qui quidem
ad salutem et comprehendit in modo
quiete et separatur tibi ita quod praecedit
in sermone suo ut proprietas per contra
rietatem in significationibus quas dixit
ut sit tibi possibile quando apparuerint
aut ad invicem iudicare super qualitate
doloris egritudinis utrum sit salus aut ipsa
malicia secundum est illud quod intendimus
in pluribus eius sicut in hoc sermone
quem intendimus exponere dixit enim
in productione sputi quod propterea non
quiescit dolor tunc non est illud signum
laudabile Et non sufficit tibi ut scias
illud tamen in prognosticatione eius per illud
quod accidit secundum indigestionem et ut aspicias
in reliquis accidentibus Et nos invenimus
ipsum intendisse illud cum ipse dixit
sputum nigrum et modo est quod modo est
per dispositionem unam quae est significativum corporis
Necesse est propter illud quod considerare necesse
quod exspuit per sputum sicut est album
aut vero sicut illud quod tinctum est cum rubore
Si nigrum est significativum peius sicut
forti valde Et ideo ergo inquisitionem de
illo et perscrutatio sicut id est de aliis
rebus remanentibus aggregabitur tibi
inde vel una tantum prognosticatio

Certa et ipse quidem ordinavit post
hunc sermonem significationes laudabiles
et illaudabiles ut rememoraris
per illas illius quod praecessit de sermone suo

Omnis dolor sedatior
locorum superiorum cum
sputo et solutione ventris vel
flebotomia adhibito vel qualibet
competenti medicatione si
non fuerit diminutus pus in
futurum denunciat Et quando
dolor in
istis locis non quiescit propter educ
tionem sputi neque propter evacuationem ven
tris per egestionem neque propter diminutionem
et vomitum et cum eadem solitudine hoc
oportet ut quod esse quantitative ad pus
Postea ut scias de esse doloris
qui fuit in parte pleumonis et pectore
et non quiescit secundum accidentia
praeter quod sit eorum malicia exce
dens excepto hoc capitulo tantum quod quidem
ad pus est est quia iste egritudinis qui fiu
nt ex qualitate seu modicum inter egritudines
et ulcerationem et interiorum illarum non est sanatio

Ytreda colica est sputo
to admixta et sine
sputo mala Et quando pus
accidit super sputum
ad hoc vincente eo est mala natura
deficit exitus eius quod egreditur
sit quam sputum super quod vincit
eo et quandoque sanies et fluit
usque exitus sanies
Vanitas apostematum quod in
pectus continetur in superficie
corporis in quibusdam quorum quidem
pars est sanies et residuum illorum in

Digestio non est cadens cum saluo
Si dixerit ostendit^e in eis cum illis ma
la significat^a d.a. est eius malicia plus
Et plus illius malicie est aegritudinis
quod fit in nobilibus membris est
est quia significat quod causae facientes
ea sunt malitiosae valde quia illud
significat quod natura contra^e nationem agit
et quod ipsa non invenit modos, quibus resistit

Si tamen adie sep timo convertit Et proprie quod magis pauca
et cum sputo venit eius dies vij

Quamvis iste canalis modus quod alios
iudicat crisis quod est quia convenie
bit ei in aliquo dierum crisis secundum
prosperitatem et certitudo eius Aliter est sed
laudabilis aut illaudabilis sequitur ex significa
tionibus aliis quod quod infirmo accidit medi
cus sudore aut fluxu ventris et per curia
tio est per viam dispositionis eius propter illam curationem
ationem est melior tunc illa significationes
laudabiles si est dispositio eius deterior
illa significatio illius illaudabilis est
et significatio autem hanc secundum quod est
in aliquo dierum crisis magis est certa et magis
credenda quam quod est in alia Et ego quod
iam locutus fui in illo sermone plures
vices modis de est et in illo modo de crisis
dicitur Et ei qui vult intelligere
quod dicit ypo in isto libro certitudinem
et proprietatem ut creatur in illo libro

Certam namque in
xiiij die permutabit
nisi quodlibet aliud signum pre
sentie salutis adesse ostendatur

Et tunc ei qui producit hor
ribiles sputo quod indicatur in xiiij
die et ad vomitum ei accidet laudabile

Non intelligo ista certitudinem huius
sermonis et veritatem eius experi
mentis meis modo de me quod
iudicavi super infirmos et consideravi aptius
ut considerarem illud quod dixit ypo et permutabit me
tamen iudicium in eo et ut cognoscerem si sermo

Eius quod est secundum illud quod scripserunt
multi medicorum in sermonibus singulis
non sit sufficientia per rationem illorum
tunc Eius comprehenditur intentio com
mentis quod apparuit in infirmis declaratum
alicuius quod sit falsus Et quod est quod tu
quod considerabis quam certitudinem quam
narravi et scribere in anathema illa
et eius dispositio est modus in certitudine
laudabiles et inter certitudines in illis
partibus et indicatione et dies diem a
moritur infirmus pone ergo Et quod
quod aliquis infirmorum expuit sanies
non parvum nec sputum nec in
illa die tantum sed cum eo permixtum
aliquid de genere eo aut fuit totum
quod expuit huius generis tantum preter
quod fuit cum eo signa reliqua re
manentes procedentes illius infirmi
fuisse medie sicut etas et morbus
et reliqua res remanentes ita quod
fuit virtus infirmi fortitudinis ne
infirmi debilitate Et similiter est re
gio et hora temporis ex hore anni et
dispositio aeris et etate Et ponamus
quod omnia fuerunt media inter illud
quod est infirmi bonitate et inter
illud quod est infirmi malicie et
secundum narramus in ista rebus a fuit
medie in bonitate et malicia Et
quoque ponamus quod deinde quoque signum
signum quod apparent in infirmis est
medium Dico quod ille infirmus moritur
tunc expectatur in xiiij die quia
hoc est hora media in eventu in
tis quod si apparent modo significationes de
laudabiles tunc scias quod mors eius
tardatur ultra tempus Et si apparent
modo significationes malae tunc scias
eius mortem ante diem xiiij et
ypo quod narravit significationes lau
dabiles et malas in eis quod sint plures
et decem quadam cum nobis sunt
et aggregat ad medicationem sicut quando
cum non sint oportet ut tu perpendas
ab illis significationibus opinione ab
soluta quod fuit equales in virtu
te sed oportet ut reuocare eius
quod dixit ypo in eis et quod nos ad
duxi ad illud ut considerares minima
cum et virtute apparens iudicandis in eis
ergo ypo dixit quod scit causas valde

Aut p[er]ducunt bene eam infirmu[m]
du que quidem significatis euasi
onem an significationibus laudabi
libus et que significant p[er]dicc[i]o[n]e[m]
an significationibus illaudabilibus et
sunt et aliqua dixit q[uod] significat
mortem infirmo aut quia e[st] pri
uosa valde Vel quia et[iam] sic mor
tem valde et non dixit in eo ab
solute quia e[st] p[re]uiosa a[d] significat[ionem]
mortem et sunt et intelligit in
significationibus que sequuntur signa ba
na sup[er] euasionem aut dix[it] q[uod] sig[ni]
ficant sup[er] salutem aut febrem et q[uod]
egritudo e[st] breuis spacij et que sunt
illis similia Significationum aut[em] in
quibus dix[it] ipso sermone absoluto
quia sunt p[re]uiose aut indicant eua
sionem n[on] e[st] mediante duabus e[n]i[m]
tatibus et non e[st] inte[rpretandu]m d[e] hijs
significationibus in quibus loquitur sed
p[er] curationem suam quia plus sunt signi
ficat[iu]e mortem aut plus significatiue eua
sionem et addidit ad eas mul[t]itudinem
et diuisionem quoniam quando apparent in
sputo p[re]uiose et ostenduntur in die
vij quedam significationes male que
sunt in sexto gradu non e[st] possibile
ut remaneat infirmus usque in diem xiiij
et plus illo multo si apparet cum eo
plus significatione mala et similiter
cum appareant cum eo quedam significa[tiones]
laudabiles quedam illaudabiles p[ro]tra
datur egritudo usque in septimanam secu[n]
dam si inueniantur significatiue significatiue e[uasionis]
uasione et significatiue mortem simul
deinde fuerit significatiue sic tunc significa
biles aut fortiores aut significatiue
mortis plures aut fortiores tunc iudic
atur infirmus in primis diebus quod
prolongabitur spatium vite et expecta
in illo quando illius f q[uod] spacium vite
abbreuiabitur Similiter si infirmus
fuit senex et debilis virtute aut fu
erit hora p[re]sens tempore anni male
quantus egrediens ab equalitate a[d]
dispositionem aeris in ea hora similiter tunc
expecta mortem ei cum velocitate
postquam sanies et in istis in fecta
sumpta a virtute est magna valde

Quod huius est robur
et constancia egri
et bonus sp[iritu]s et facilis
p[ro]iectio putredinis cum tus
si et equalitas totius cor
poris vel equalitas in ha
bitudine calore et mollici
dinis neque fuerit et in
rina et stertus et sudor et
s[t]omachus bene se habue
rint que bene sunt se ha
bentia vitam sunt palli
tentia exquibus si plura d[e]
sunt post diem xiiij morte
fieri p[ro]nunciabis Et con
trarium quidem quod e[st] mortis
nuncium huius est debilitas eg[ri]
sp[iritu]s anxius magnus et dep
sus et dolor permanens et
p[ro]iectio laboriosa cum tussi
sitis p[er]seuerans et corpus
caloris inequalitas ventris
et lateris dolor magnus sed
et frontis et manuum et pe
dum frigiditas et urina et
stertus et sudor et stomachus
ut diximus sunt mutata nimis

si hec signa predicte pu
tioni colice uel putre
dinis super venint morte
futuram ante xiiij dies
non dubitabis uel in ix
aut in xi et hec consida
tione sputi dicis esse
mortale et si talia uenis
que signa coniungi in eis
pronosticare rectitudine
in offense progredere
Et ista signa sunt laudabilia
De sermone magistri ypo
cratis significata sunt lau
dabilia et illaudabilia
et sunt iste in quibus loquitur
est dictis que premissa sunt et ipse
hec pertransito eius dictis et veniamus
ad exponendum quod dicta partis eius

Possunt quedam
in xx quedam in
xl quedam in lx rupturam
ram differunt reliquorum
sanitatis
plurimi rumpitur quedam eius in xx
quedam in quadraginta quedam eius sexaginta
In dicabitur consimiliter in lx
sicut reliqua sanitate quod
est quod est possibile
est quod ipse significauit per reliqua
sanitate aliud quod accidit in membris
aliis non quod accidit in pectore et
pulmone et est illud in quo accidit
sanus eius usque ad hunc sine Et est
possibile ut significauit per illud species sa
nitate accidit in iste membra eius non

assimulatur aliis speciebus quarum precessit
rememoratio Et possibile est quod significauit
per sermonem suum ista duo simul
Et quod dixit species que non assimulatur
aliis quarum precessit rememoratio est tunc
ut ponam attencionem illius dictis quod
quod ypocras non posuit sermonem suum ita
quod sicut in omnibus speciebus sanitatis
accidente in pectore est in aliis membris
admisceatur sanie de genere eorum sicut
dixit Verum non posuit sermonem suum ita
in omnibus aliis sed in aliis quod rumpitur
in diebus vii Et patet accidit aliud quod
plurima eorum rumpitur in xx et de istis sunt
quorum spacium est longius isto Et sunt
illa in quibus sermo eius sunt nunc
et earum species sunt duo quod diuersificantur in
tempore quarum una est secundum membra in
firmitate et secunda secundum humorem diuersi
tatem secundum membra quod quando quidem
ex membris est calidius et leuius eius
sanitas fit velocius et quando quidem
est frigidius et durius sanitas eius
fit tardius et secundum humore quod quando
accidit ab humoribus calidioribus eius sani
tatis est velocior Et quod fit ab hu
moribus frigidioribus eius sanitas
fit tardior Iste ergo dicte species se
cundum substanciam rei consistere et consequun
tur dixit alie due extrinsece et
sunt etas et regio et hora
anni et quod expositio aeris et virtute
infirmi humoris eius ea in omnibus
istis sunt velocior sanitatis et sunt
tardiores Dixit enim quod dixi unde est quod
intellexistis quidem in omnibus speciebus
sanitate et videbitur michi quod sermo eius
nisi scilicet locus de in sanitate que fit
in pectore et pulmone

Oportet ergo medi
cum principium non ig
norare et in qua hora cor
habuerit primum calorem aut
frigus aut per infirmitatem cog
noscere quando et quando recepit

in eodem loco dolor et corruptio
tionis sentie. hec enim prima
collectionis indicacio fuit ex quo di
es tibi erunt computandi hinc ex
erupcionis expectabis in potia hora
Et oportet ut consideres quando est in
tepacio sanioratis et computes illud ab
ipso primo die in quo ipse febricitavit
infirmus aut advenit ei si advenit ri
gor et si estimet ut in venit dolor et
facta est in loco eius gravitas in loco in quo
invenit dolorem. Iste enim res sunt earum
que sunt in inceptione saniositatis
Ab hac ergo hora oportet te mirari et expectare
rupturam in quacumque hora processit remedio
Summe rerum super quas conveniunt me
dici omnes ut faciant eam apparere
apparere manifesta est quia in illa hora
saniositatis apparet quod fuit in membris
invisibilibus que non respondent per medicamen
quod fuit saniosa accidit rigor et febris illud
Et ergo quod iam ostendi in libro meo
de virtutibus quia eventus eius est ex acuitate sa
nei generate in membris visibilibus que inci
dunt ea et corrodunt quia retinentur sanies in
eis sicut faciunt medicine acute que appropinquant
ulceribus malicosis et corrodunt acuitatibus
ex putredine accidit eum tunc rigor et sic qui
sequitur hunc rigorem et sic propter quod dixit ypocras
dies acuta similiter Et possunt sanies ex ceciis dixit
sic dixit enim a primo die in quo febricitabit in
firmus et non voluit id per id primum diem complexionis
sed dicum in qua accidit sic eum rigor in quo
est sed sic prima febris est plures quam sunt Et accidit
et infirmo in illa hora gravitas quoniam cum dicit
est impletis partibus multas et sic quod distergitur
in membro apposito et conducitur ad saniem
et aggregatur in loco uno calore vacuus frigido
membro apposito. Videt ergo ypocras quia oportet
te expectare rupturam apostematis in die
xx aut xl aut lx ad horam quam accidit ei

Tardamentum et sunt tres quarum una
est rigor et prima est gravitas et
tertia est sic vehementius plus quam
sunt multum sicut dixit

Et si hec collectio
in uno latere contingit
aut in ambobus eve
nit utiliter perscrutabis
et si in altero magis ca
luit. Dehinc latere super
alterum videbis et si po
dus in altero sentiat
interrogabis et exhibet apo
stema in uno latere vel
in ambobus indicabit.
Quod si fuerit saniositas
in uno latere tunc oportet ut con
sideres de re istorum an in neutra
dolor in latere et si primum duorum
laterum sit calidius reliquo
super infirmus ut iaceat super
latus sanum deinde interroga
eum an ymaginetur ei quod sit
pondus suspensum in latere
superiori. Nam si res sunt ita
tunc saniositas erit ab uno latere
Cum saniositas exclusa sit
a mathematica quia pectore et
pulmone dividentes
ipsum per duas medias et constringit
aut dispositiones eius quarum
unaquaque tendit a thorace
ad dorsum quod sunt in
pectore due concavitates et
propter hoc quod aggregatur in uno latere
eius saniositas non transit
ad latus aliud sicut accidit illius
in loco qui est inter pectus
Quod est quod saniositas in hoc loco

Sunt huius causa omnia intestina
que in pectore non est possibile
ut exeat a latere eius dextro
ad latus sinistrum aliquid de parte
vel econtrario id est neque a latere eius sini-
stro ad latus eius dextrum et hoc
propter precepit ypocras ut aspiciatur paciens
et consideretur si sit contenta medi-
cinis lateribus pectoris simul an
in uno eorum tantum quod est
quod est in apostematibus pleumonis
continet ad sanationem et consuetudinem
pleumonie et aggravatur propter illa pari-
ter in duabus concavitatibus pectoris
simul non in una eorum aut illud
quod est in apostematibus accidentibus
in panniculo tegente costas in-
terius plures quando ad sanationem
aggravatur paciens in una duarum
concavitatum pectoris et non
in ambabus et si ponitur super latus
infirmum exequalibus rebus quia
una est unitas caliditatis eorum
et quia latus infirmum sentit
vehemencius caliditatem et pro-
pter gravitatem quam quando facit iacere
infirmum super latus altum sentit
quasi pondus suspensum in late-
re superiori propter aggravacionem facit
in illo latere

Et signis huius que
predicta sunt quod
triabis febris que est
indeficiens sed in die mo-
dica in nocte vero magis
attensa sudor multus et
in tussiendo falsa quedam
et oculorum reductio vel
submersio atque in eorum

Angulis rubor et unguium curvatio
et digitorum calefactio simpliciter
tamen in eorum summitatibus et in
pedibus fiunt et recedunt in-
inuta apostemata fastidium pa-
ciuntur et precipue vesice nas-
cuntur et non morantur
Et oportet ut scias omnes empicos
pestas significationes Primus quod
si non separatur abcessus sed ipsa in
decem erit continua Cumque fuerit nox
magis erit augmentata et sudant su-
dore multo et quiescunt a tussi et non
expuunt aliquid de quo sit curandum et si
incurgitur oculi eorum et rubent gene
eorum et curvantur ungues manuum
eorum et calefiunt eorum digiti et precipue extre-
mitates et accidunt in eorum pedibus
apostemata que fiunt deinde quiescunt
et non despiciunt cibum et fiunt in cor-
poribus eorum vesice in quibusdam locis manent
retenciones

Inveniuntur ypocras eos in quorum corpori-
bus paciens est aggravata et precipue
aggravatio in membra apostemosa
et si iam ruptum est apostema empicos
Sed tamen de consuetudine medicorum est
nominare hoc nomine eos qui habent saniem
conclusam in pectore et pulmone suo et paciens
quando incipit consuetudinibus per quam rupitur
apostema aggravatur in spacio quod est inter
pectus et pulmonem et quando non ex-
spuitur illa paciens cum facultate et subtili-
tate cedit dispositio ad ptisim et morbum
infirmi et quando est aliud accidit ei fe-
bris continua et assidua et augmentacio
huius consuetudinis precipue est in nocte et illud
accidens accidit omnibus habentibus se ethicis
et addicias quod in nocte in caliditate
se non est exaltatio sui vel in se dequod precipue quod

Et est quoniam membra radicalia cor(dis)
eius que habent se ethice ad calo-
rem et inflammantur. Et propter illud
necesse est ut sit sic quod habent in
omnibus horis equaliter et qua sen-
titur caliditas levius sicut calidi-
tas que sentitur ex calore. Cum ergo
comedit infirmus et bibit et dici-
tur albus eius accidit ei sicut
eius quod accidit calci quod crematur
vel infunditur super eam aqua
sentit enim quod eius corpus tangitur
extinctione quia caliditas eius
fortior est quam fuit ante illud.
Et ego quidem iam ostendi
vobis illud multociens. Nam si
tu abstuleris illud qui habet hanc
febrem in hora [illegible] sacies quod
illud non accidit ei nisi propter
cibum non propter extenuationem
quod est ex tunc in venis tali tale
se attendit hora assumptionis
cibi et augmentatur hora qua accipit
infirmus cibum suum et fit velo-
cius et fortius valde in hora
[illegible] cibi ad corpus. Sudor
vero accidit ei propter debilitatem
quod cibum [illegible] ad corpus
eius dissolvitur et etiam accidit
desiderium tussiendi quod advenit
ei propter sputum qui fit in
gutture et non generat aliquid cui sit
quantitas quia si generaret aliquid cui
esset quantitas non remaneret
empima. Et cause propter quas non
generatur aliquid cui sit quantitas sunt
tres quarum prima est subtilitas
humoris et grossities eius et secunda
est spissitudo panniculi continentis
pulmonem tertia est debilitas
infirmi. Simo autem ypo-
crates [illegible] accidit
omnibus habentibus se [illegible]
et [illegible] quorum [illegible] est [illegible]
manifesta. In rubore autem
[illegible] causa est caliditas que est
in pulmone et tussis quod est quia iste
due cause sunt rubificant faciem
et totum caput quando elevatur va-

Vocatur ad ipsum ex materia que fit in
pulmone in maturitate aut unguinem ca-
est liquefactio carnis que fugit eos et
retinet adustibus lateribus similiter [illegible]
vero quamvis sit secundum plures [illegible]
[illegible] infrigidantur tamen in ethica
sunt calidi quod generatio hanc forte est in mem-
bris radicalibus et caliditas effunditur in
extremitatibus digitorum plus quam intus in illo
carnoso et non extra et causa in illo os-
tenditur et si [illegible] sunt eius quod nar-
ravi tibi quod accidit [illegible] ubi causa
est quia [illegible] caliditas multiplicatur in
loco ubi est humiditas plus et prolongatur
tempus apparent eorum pedes qui mortis
tacius corporis [illegible] illud propter longitudinem
eorum [illegible] et incipit [illegible] plus
quam aliquorum membrorum et tunc illud quod sit
dependium eorum quod [illegible] deficiunt [illegible]
tum [illegible] vesice aut ventris
[illegible] corporibus propter [illegible] viscerorum
[illegible] et corruptionem in eis. Iam [illegible]
[illegible] humorum [illegible]
[illegible] dixit quod [illegible] subeunte
[illegible] retinetur [illegible] quod est
quia [illegible] penetratur et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
eius apparentem [illegible] apparentiam sua
quia est spissa valde et propter hoc [illegible]
corrumpere hanc partem cute et separat [illegible]
ipsam et inter partem [illegible] illo
alter. [illegible] in illo loco qui
est [illegible] duas [illegible] vesicas

Illi empici sunt in quibus
hec signa sunt. Cum vero
velocius empici sunt utrum extra
quod diximus [illegible] aliud signum con-
tingit considerabis an spiritus
sit frequens et sputum est tussi
in deficienti et utrum cum excreatione
cepit dolor amplius fiat [illegible]
[illegible] ruptam cum xx dies [illegible]
[illegible]

Jnveo aut aut plongat spa
cium apamostate 2 appent
signa ista et oz ut tu consideres
per ultima fiducia Et
aut excess est breuis spacij
oz ut consideres an meo sit
aliqua harum significatione
impeditas q consideres si malic
litudo illius hominis e ad disposi
que sit deterior

Hinc autem ypos in hoc
sermone in eo longo
longa spacio apamosi
tate etc oz ut fiducia habeatur
de ea ultima que hic sequitur ex
earum significationum ne in ea ac
cidit dubitatio neque ambiguu
tas Jamostas aute propinqui
temporis significatur per significationes
quarum processit rememoratio 2 sunt
minor sc. vehementes 2 quantitas
et per significationes que dicte sunt
in eo aut plongat spacium
quo appent et per difficultate ha
nelitus quando addidit malicia
sup illud quod fuit in eo quod pres
sit quo euentus huius accide
oz ut sit notio quod est quia
pulmo consumitur 2 coartatur
2 constringitur quando implentur con
cauita pectoris sanie uel sanie
...state
ipso

Et quos fe cum dic
ruptetur dimisit
eos euasiones prauitatis
tunc cibos appetunt neque
sitiunt et medicina alterique
iuncta est quod egerunt pus
quod sciant album est et

Lene et per totum equale et
sine labore et cum mediatione
et hyp inbrein sanant hijs hec hos
sunt qua prima signa sanitatis coe
hebunt Quos aut febris in
apostemate ruptura non dimittit
et quasi sinthina postmodum ma
net et affligit sitis et fastidio
cibi et egerunt molle 2 pus
quod tactant mirth 2 linet et
fla est admixtum 2 propinqui
hos signis pertinentibus pituros
non dubitabis Quod aut
ruptetur excellen
ter eruptio eius sit tardior uel velo
cior per istas significationes oz ut
cognoscas si dolor accidit impe
rei 2 malicia hanelitus 2 tussis et
eductio sputi non cessat remanen
tes oz ut expecteris eruptio ex xx
die ante illud Et si fuit dolor
minor et omnis iste res 2 in corpo
hanc tunc oz ut expecteris samostas
post illud spacium nate est aut ut illud
spacium ut augmentetur dolor 2 ma
licia hanelitus 2 productio sputi 2

Prenosticatio samostate an fe
tuet an tardetur euentus eius
est ex rebus ex quibus pronosticatio
est eruptionis apostemate samost et
iste res sunt dolor 2 difficultas hane
litus 2 tussis 2 productio sputi Et
est quia iste res si sunt assidue fortes
significant quod eruptio properat et si non sit
assidue neque fortes significant quod tardabit

117

Et oportet ut nos qui curandi curam ... nisus est caruit exacuitate et ut accidat inde dolor Iustus si aut est predictio sputi est sit virus subtile quod petit et egreditur de corpe nisus est retentus in insufficientiam ... sit est vero insuffi tate causa dolor qui addit et fit primus

Vi u quedam

hor et no omnia habebit ex quidem hy ... hy vero in vita manebunt ... tu difficile exitu sequitur hy tu prudentie tue indi tio discernetur

Et qui salvatur plus ex istis aquo se separatur exitus tuo eruptione et desiderant ... album vehementer

... apud omnes qui sunt ... in eis qui ... et ... dicta ... vibus piplomat

... aure et intra apostema quievit et putredinem fecit cum ... fistulam ... et sit e uadunt ... exitus ... tate piploma apud aures et ... tue ...

exitus fiunt ... et fiunt fistule et hab ... cuadunt

Fistule aut sunt exitus que ... sunt ... nomine fistu la sunt ... similes ... cannule ... ut tantum ... aliud ... natura similes ... nominat hac nomine fistule fistulas Et puto quod ... non ... hab exitus ... nomine nisi ... longitudinem ... Et pro ... sermonis est ... exitus qui accidit ... piploma fiunt ... gladiolis ... sunt ... que ... sunt ...

Oportet aut tua diligentia

... hi precepta ... si fe ... manet vel dolor minuitur et sputum est ingens et exitus non est talia vel humidi urina maturam ... plurima et alia ... signa sunt bonum ... tue salvatione ... apostema futurum ex spectabis Et oportet ut ... morbus ... similitudine quando fiunt ... et dolor non quiescit et predictio sputi ... vel ... super illud quod descendit ... et vel ... valde ... urina est multa valde et ... sit residentia multa et reliqua ... salute tue ... ut expectes ... hanc dispositionem ... exitus

Narravit ypos ... sermone ... in duabus ... et narravit ... in qua ... homo et ... exitu ... Et narravit ... qualis homo ... et ... in ... exitus ...

Uestatis aut inflationibus que sunt subaudibus et aut eventu exituum in loco que sub subchondrinate. Et melius quod est ut incipiamus ad unionem primam. Dico ergo quod summa sermonis eius est ut egritudo difficilis digestionis non sit mortalis. Causa est quia [illegible] passibile quod maturitas egritudinis sit facilis et resoluta per exituum accidentem. Et per fluxum ventris aut per expulsionem paulatim vel ut sit per magna et accidat exitium cum esse sit necesse. Oportet ergo ut sit egritudo resoluta pervenientes exitus medie que sunt inter egritudines que non sunt in se et egritudines principales. Necessario ergo ypocras significavit illud faciendo significationes quasdam harum egritudinum malas et quasdam laudabiles. Et ergo quod sum narraturus unamquamque earum et ponendo infirmis illam aqua illarum inter [illegible] eius et est illa in qua est sermo ypocratis cum hac distinctione quando est se permanens. Significavit ypocras ut infirmus habeat se permanente que omnino non inpellat et dolor non quiescat. Tamen si dolor quiescit non indiget eventu exitus. Causa est quia egritudo tunc est sedata et quieta. Et productio sputi est sicut quod oportet. Cum productio sputi est secundum quod oportet non habet infirmus necessitatem ut accidat exitus. Neque est intentus super illud quod descendit de egestione dicto. Jam dixi in eis que premissa sunt quod in egritudinibus que sunt acute non accidit exitus quod est quia in eventu inter est exitus [illegible] sunt [illegible] accidit grossum ut prolongetur egritudo et non consumatur [illegible] sed per exitum aut per digestionem accidere paulatim tamen. Causa autem dixit propterea hanc formam quedam habentes [illegible] tamen hanc [illegible] et non sit liquidum purum et [illegible] eius [illegible] quod non [illegible] alius et quod qualitas

Cuius una est equalitas et colores que eius purum et ut sit liquidum significat multitudinem fluxus ventris. Cum fluxus ventris fiat rebus que sunt de genere eo et fuerint liquide quo preveniunt exitus [illegible] profluvium ventris. Et quando homines [illegible] hanc formam secundum hanc [illegible] diversitate illius et non sit quod egreditur de genere eo sed rebus liquidis [illegible]. Et intelligo ex forma eius liquide rebus que descendunt descensione [illegible]. Et ex [illegible] eius liquidis [illegible] rebus descendentibus aquositas quibus non [illegible] rebus [illegible]. Jam dixi in his que premissa sunt quod nomen [illegible] cadit super illud cum qualitas est simplex cum non permiscetur alicui. Et dicitur manifestum esse quod ypocras in narrando fluxum ventris qui est de genere eo nominavit [illegible]. Et illud cum qualitas est qualitas una rebus aquosa et sunt ille que non suscipiunt digestionem et propter hanc causam indigent tempore longo vel spacio donec suscipiant digestionem et est spacium in quo preveniunt exitus. Causa est quia de aptitudine acutarum egritudinum est quod cum eis fiat cursus [illegible] profluxum ventris [illegible] egritudinum [illegible] est ut eveniant in ea exitus [illegible] accidit [illegible] tibi absolute [illegible] ut [illegible] de diversitate [illegible] in [illegible] que sequitur [illegible] hora [illegible] autem [illegible] narrans [illegible] sermonis ut inquiras [illegible] in arte medicine. Dico ergo quod intendens ypocras in hoc sermone suo est ut indicet illud quod est [illegible] in egritudinibus quarum est [illegible] exituum et necesse est procul dubio ut eveniant iste egritudines [illegible] grossis et indigeste. Causa est quia quando egritudinum quiescit cum hac dispositione prolongetur spacium preveniunt [illegible] exitum [illegible] resolvatur per digestionem et significationes digestionis sunt cum sit urina multa inqua est fex multa et quando urina est inqua et fex multa [illegible] et substantia eius procul dubio est grossa et quod [illegible] urine naturalis et propter eam [illegible] hanc [illegible] in [illegible] qui quod [illegible] tamen hanc [illegible] est urina multa valde et inqua fex multa [illegible] et ex eis fuerit qui

Depascunt secundum hunc modum
neque et est urina multa valde et
mea est fex residens multa

Apostema fit sepius in
vasis quibus dolor
et calor sub ypocondriis est
Quibus vero peripleumonie ypo
condria neque dolent neque
calent et spiritus est depressus in
cessant sine causa manifesta
hiis apostema super aurem nascitur
Et quibus hiis contingit fiunt in
locis inferioribus non eveniunt in
eis qui sunt in eis que sunt sub ypo
condriis aliquid inflamatio et que
in eis fiunt sursum non eveniunt
et cum ea que sunt sub ypocondriis sunt
vacua agravitudine et dolor semper
Deinde accidit si malicia [illegible]
[illegible] et indicat spacio aliquo [illegible]
quiescit absque causa

Vanitas autem in egritudinibus
que perfecit [illegible]
subito malicia [illegible]
Deinde quiescat eveniens eius est
ipsius quiete absque causa mani
festa sita significet clemencia [illegible]
morbi ad capitis sic significat ite
rum declinationem eorum in febris appa
ris caliditatem in eis que sunt sub y
pocondriis [illegible] est quia oportet ut
intelligatis ab eis exprimere eius
quia non accidit nisi que sunt in
eis que sunt sub ypocondriis ad cali
tatem inflamationem egrediens [illegible]
Eveniens huius caliditatis est aut
propter apostema quod vocatur ypo [illegible]
[illegible] aut propter apostema quod vocatur
[illegible] [illegible] si divisio illius acci
dat ut eveniat quod est sub ypo
condriis et appareat [illegible] [illegible]
[illegible] propter malicia [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] expectata eventio [illegible]

Les que sunt [illegible]

Apostema vero veniens in
pede natum peripleumonico
salutem promittit. Melius tamen
est si in principio sputi pectoris ex
rubeo in album mutetur [illegible]
signis vero salus promittitur
Sed si quod creatur non est ut
oportet neque in urina [illegible]
timendum est ei in membris cum super
venit apostema periculum
[illegible] autem que fiunt in pedibus
in egritudinibus peripleumonie [illegible]
[illegible] sunt omnes [illegible] et meli
or eorum est [illegible] et cuius
quod producitur cum sputo mutacio apparet
quod est quod eveniens huius apostematis
et doloris [illegible] illud quod cum sputo
producitur iam est mutatum ad rubedinem
ad dispositionem [illegible] et predictum
[illegible] salus illius [illegible] est sup
[illegible] et [illegible] quiescat
ita quod non pareat dolor in [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod cum sputo producitur
ingreditur secundum quod oportet neque
apparet in urina fex laudabilis [illegible]
[illegible] non sit securitas qui [illegible]
[illegible] extra aut [illegible]
[illegible] causa vehemencia fortis

Ventris [illegible] in crudibus
in egritudinibus peripleumonie [illegible]
est laudabilis [illegible] quod est
quia [illegible] quod [illegible] est intracta
tu secundi libri ypo in egritudinibus
subitis et exitum laudabile [illegible]
[illegible] et est [illegible] quod melior eorum
est que est [illegible] [illegible] [illegible]
valde [illegible] [illegible] est egritudo et
apparet quando est illud cum digestione
[illegible] laudamus digestionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in sermone [illegible]
Digestio significat velocitatem [illegible] et

Firmitudinem sanitatis et sig-
nificat super digestionem et est
mutatio sputi et evacuatio eius
cum mollitudine absque dolore et
labore. Sermo eius in sputo et
precedit ad extrema non significat
aliud nisi quod si accidat morte
certa aut quando materia apta (?)
per impetum evadet infirmus absque
timore qui timetur super eum ex
infirmitate peripleumonie. Unde
fit difficilis sanatio melior a qua
accidit et potest esse ut accidat in
quibusdam horis ab illo contra
Et ypocras loquitur est in hoc loco absque
aliqua significatione digestionis
sicut fecit etiam in eis que premissa
sunt et renumeravit absque aliqua
significatione digestionis. Secundo vero est quod
addidit ad significationes super tres (?)
ex sputo malo significationes
et super tres extrema. Significatio (?)
ne autem per eos de sputo malo nisi
addere sermone suo et non est in
digestione. Sed quod est appositum (?)
digestioni. Secundo continuo sunt tamen
ut dicit quod si precedit sputum
et non egreditur sed quod quando
nisi est ei quod hoc signum est sufficiens
super firmitate virtutis et eius [illegible]
[illegible] processio sputi tamen aut quod [illegible]
suscipit digestionem tamen non suffi-
cit in hac egritudine. Tertio est quia
multotiens precedit sputum cum multitudine
extremis propter quod egritudo adhuc
recipit digestionem et multotiens egritu-
do iam digesta est et non est pro-
cessio sputi. Secundum quod est et illud quod
accidit in quibusdam horis ex de-
bilitate virtutis moventis pectus
et fortassis est ex angustatione propter
[illegible] et fortasse est
ex aggregatione ambarum rerum simul
per debilitatem virtutis et grossitiem [illegible]
[illegible] Secundum eius in egritudinibus de
aptitudine quarum est ut sanentur
et suscipiat egritudo digestionem.

Et precedat sputum extremis secundum quod oportet
Sed in egritudinibus opposite sunt egritudini
sufficit significatio una et est ut non pre-
cedat sputum et in quod oportet. Significat
etiam malignitatem egritudinis et eius
maliciam prohibetur sputi egressione extra.
Secundum quod oportet et evacuatione materie re-
tentis in pectore et pulmone. Significa-
tiones alie que apparent in eo sunt in
digestione similiter quem unus est quod malicia
egritudinis additur quod non egreditur sputum
et illa etiam quando remanet sputum sunt
in pectore indigestum retentus sed mox (?)
in illo est malicia quod similiter est digestus
et processio eius non est extremus. Secundum quod oportet
[illegible] mundificatio etiam sed quia plures extra
quod non accidit nisi in melioribus sicut
dixit ypocras in libro epidimiarum (?) scilicet etiam in
hoc loco quamvis egrediens sit album
[illegible] sua. Non fit ergo securitas
[illegible] melior [illegible] egredi-
entia et causa in illo est locorum ample-
tudo locorum vacuorum que sunt in melioribus
suscipientibus materias effusas ad eas.
Et possibile est etiam ut veniat ad illud
melius eorum. Secundo quia effusio hu-
morum [illegible] que movent et tale
sunt est facilior.

Vero si apostema illud eva-
cuavit atque sputum pu-
tredinis non eiecit neque se de-
crevit malum est quia amentiam
mortis proximam expectabit.

Si sectile occultantur et quod dicatur
sputum non precedit et se indesi-
nens est tunc illud malum est quia non
est securitas super infirmum quod [illegible]
[illegible] illius ratio et moriatur.
Unde est illud quod significat sermo
eius si occultantur exitus eius
sic et quod significat sermo eius quod
quiescunt quod quia sermo eius quod
est significat rem equalem. Sed
sermo eius occultatur significat velo-
citate quiete eorum subito. Et illud
quidem accidit in quibusdam horis propter
subtilitatem humoris et raritatem membri
et caliditatem humoris [illegible]

Et virtute mediante administra te et vehementia virtutis infirmi. Nam iste cum dicunt quando aggregantur apostema ut si scit repleri. Et de aptitudine ex tertiana esse ut consultent post inplin qui vere ex eis liquorum ... [illegible] eius ...
intus admiscentur ex quibus fuerit plus effusa. Et de aptitudine ypocras est ut removeat illam actionem reductionis humorum ad alia membra ex membris que sunt inprofunda ex corporis et propter eam cause que vel a quibus consultantur continue grauare sunt valde quoniam significant velocitatem evasionis a re ledente aut egritudine magnam valde que accidit propter additionem materie apud membra nobilia. Veruntamen iste res sunt quos in debiles exit et discretio eorum est quod in omnibus exituris que accidunt. Quod est quia oportet ut considerentur res quas significat et propter quod apparet in membris dolor propria ante in ipso exitu et consideratio membrorum apparentium in membris humiditatis. Et ypocras quidem narrauit hanc dispositionem. Et manifestum est quod consequitur illud et discretio quidem. Quod est quia dixit ... quod si consultant exitu et quando producitur cum sputo non precedit et ... est indeficiens tunc manifestum est quod sermo eius consultatur multum ut submergantur in profundum corporis vel euacuantur in membra nobilia quoniam si ipse expellerentur sanaret se permanens et productio sputi esset facilis. Et manifestum est quod submergitur ab isto in pulmone. Et propter hanc causam accidit eius pinnitis vacuo quoniam illud est unum de accidentibus que accidunt ei cum dispositio ex peripleumonia ad has egritudines. Et causa in diuisione ypocras est quando accidit eis malicia humiditatis et inducitur status eius quod illud quod nutritur est cerebrum quod non sit rancoratus.

Quicumque ex hijs qui grandiori sunt peripleumonia collectione deperierunt alij vero alijs collectionibus magis. G. Quod autem ex habentibus famositate accidentem ex peripleumonia moriuntur sunt qui in etate processerunt plus ex reliqua famositate illi qui sunt adolescentiore etate inducunt.
Unde oportet ut intelligantur plures alios sermo eius qui iam processerunt in etate non est possibile ut saluentur ab aliqua egritudine plures quam sit salus adolescentium in ea. Sed illos qui sunt inter illos et inter stantes in adolescentia scilicet illos qui dicuntur difficilius euadere ab egritudinibus plus quam adolescentes sicud dixit ypocras in secunda particula in apostematibus calidis in auribus acutis in famositate acute propter peripleumoniam. Nam in hijs egritudinibus sanacio fit cum productione sputi et fit virtus necessaria in illo forte oportet ut sit euasio adolescentis ab ea plus quam euasio eius qui plus processit in etate. In reliquis autem speciebus famositatis de aptitudine adolescentium est propterea ut adolescens festinet mors ante augmentum. Aut cum propter dolorem et sanguinibus dixit ypocras in eis qui iam processerunt in etate hunc sermonem. Sed decrepiti sunt tardiores illis multum. Quod est quia senes et pinnitis [illegible] adueniunt eis vna et auertit eorum sensibilitatem quando famosi sunt propter hanc causam in istis etatibus egritudinis vel vacasses quando veniunt interficiunt plus habentes calorem. Adolescentes vero cum quando fiat cum eorum famose moriuntur. Quod est quia de quorum auribus currit sanies separatur adolescentibus salus. Et si apparet in eis aliquid signum laudabile accidit hoc in reliquis speciebus famositatis ut sit mors adolescentium ex eis cum hora euentus famositatis velocior propter febrem et dolorem.

Cutis se existentibus si dolor alvinibus et femore ad dyafragma ascendit mortale est alijs tamen signis premissis

Ex quorum pluralitate vel paucitate diiudicabis

Dolores autem qui sunt cum fe in lumbis et in locis inferioribus si inducunt dyafragma postquam separantur ab eis inferioribus illud est mortale valde ergo fo ut regas rationem tuam per reliquas significationes nam si videris cum illo significationem malam ex significationibus reliquis tunc spes non est illi infirmo spes Quod si egritudo ascendat ad dyafragma et relique significationes non sunt valde male tunc confirma spes tua quod infirmi illius est reditus ad sanitatem

Intellexerunt quod ex sermo ne suo inducant dyafragma ste si dicet fatum accidere et permixtis vacuis quod dictum est sermo hic modo dolores qui sunt cum fe in lumbis et in locis inferioribus quando ascendunt ad dyafragma fatum accidere in eis permixtis vacuis vehementem et sunt ex sermonibus qui intelliguntur hic melius quam isti et inspiciuntur ab illo sicut illud quod nos sermo et signum super certitudine illius est illud quod ipse posuit in fine sermonis sui ubi dixit tunc confortabis spes tua quod esse illius infirmi reditus ad sanitatem Quod est quia prius in sermone suo ut significet quod quando egritudo ascendit ad pectus accidit ab illo vna duarum rerum aut perditio infirmi subito aut si fuit egritudo ultimo bonitate accidit ab illo sanitas Sed illius discretio est ex reliquis significationibus nam si non fuerint male accidit sanitas Et si appareat saltem vna significatio mala infirmus peribit morietur

Vesica dolens atque rigida febribus non desistentibus prenunciat malum magis tamen est ventris strictura Et quando vesica est dura et laboriosa et dolens in omnibus dispositionibus est in febribus et magis est intensionis quam ab illo est fe non desistens Quod est quando locus vesice constatur ad hoc ut constringat et venter non perdit in illa hora

Iudicavi multotiens quod ypo significavit in sermone suo flegmone in flore super apoa quem nominat ypo crates et a parte eius venire hic namque significavit ypo per determinationem qua ipse determinavit sicut dixit quod fecit in hoc loco in sermone suo Et quando est vesica dura et dolorosa Causam autem propter quam dixit in ista infirmitate quam si sermo magis et quod est cum eis fe indesistens significat in sermone suo significatione manifesta et est inquantum de dolore et constrictio ventris et retentio urine in aqua accidit propter stricturam intestini recti et propter dolorem vesice quam infirmus prohibetur alcuitate et propter quod accidit ei de doloribus hora qua conatur illud quod accidit et hoc quod accidit est quia in omnibus doloribus dolor aut locorum inquibus est apostema calidum fortasse accidit ab ipsis locis in quibus est apostema et fortasse accidit a membris vicinantibus ei Et similiter quando pectus movetur in hora hanelitus accidit ventri dolor et quando in splene aut in epate aut in inuoluc ventris est apostema calida et propter hoc ut accidat infirmis species malicie hanelitus neque sit hanelitus spissus frequens Et ego quod iam ostendi causam huius speciei malicie hanelitus et reliquarum specierum malicie hanelitus in libro meo de malicia hanelitus

Et si supuenerit vrina qua si pus cum ypostasi dolor soluitur Et proferunt illud in vrina quando mingitur sicut pus et est in ea fex residens alba lenis

Dum recipit apostema calida
accidens in vesica maturatio
effunditur quoniam digestio ad
partem quod est in vesica ut eva
cuantur ad urina ergo ostenduntur
in fecce significationes digestionis
laudabilis

Si vero urina sit
non fuerit et vesica
non mollescat neque se
dedit mors in primo
periodo aderit Quod si
non leniatur urina ponitur
neque vesica et est se indefi
ciens tunc habuit illum dolorem
in primis periodis egritudinis pue
exspecta perditionem

Hic quod sermo non leniatur
vesica et est se indeficiens
est sermo manifesta In
sermone autem eius quod si non
leniatur urina est difficultas et
clausura Quod est quia de con
suetudine eius est ut significet
per hoc nomine super egritudinem
et non super accidentia et similiter
et reliqui qui venerunt post eum
post eum dicunt leniatur aqua
leniatur duricies mollificatur
tensio leniatur dolor et non in
venimus quem istorum dicit le
niatur urina Potest ergo esse
quod ypocras utitur hoc sermone
urina per viam translationis
vel transumptionis ut intelligatur
ab eo mutatio urine ad illud quod
est melius et quando contigerit
illud est possibile ut significet
hec dictio evacuationem urine
post retentionem eius secundum intentionem
ex sermone eius apostema vesi
ce retentionis urine et de consuetudi
ne eius est ut accidat quando
egritudo est pernitiosa valde ne
infirmi ab ea evadant Et in
veniantur vero similitudines in venientium
primo isto scriptis eius de prophetis

Veritate et de apostematibus et de septioni
bus aliis ab istis et in verum etiam
cum quibusdam de pertinentibus secundum
scilicet hunc modum Et si non procedit
urina et non leniatur vesica et non
est necessaria in hac descriptione inqui
sitio neque questio

Et autem species puere
amplius a septimo anno
usque ad xv evenire solet

Et hec species apostematis pueris in parte
tum sunt vii annorum quousque con
sequentur quindecim annos

Dum pueri multiplicant comes
tionem eius hora in qua non
querunt et ut in corporibus eorum
aggregatur multitudo humorum qui
non bene digeritur et nominatur cru
dus Cum autem mundificet na
tura humorem hunc ex eius dece adpo
tem vesice et currit ad ipsam in me
atibus urine aggregatur illic et ge
neratur in eo in quibusdam horis lapis
et puerorum ab eo in quibusdam eorum
quando egritudo apostemate ea est
in vesica et non accidit illud nisi
quando advenit vesice nocumentum
magnum ex transitu huius humoris per ipsam

Ut autem se idem est Tercius pronosticorum
terminus quibusdam ad
vitam quibusdam vero ad mortem
Et se autem venit tristis in annis de
cursum eisdem in quibus salvantur
ex hominibus qui salvantur et per
duntur qui perduntur

Vos acquisivisti amice amici
amici omnibus qui rogasti me
ut exponeam librum ypocratis
absque prolixitate super illud duos
libros quorum unus est de diebus creti
cis et decursi Et iam propter fuit isti du
o libri in manibus auctorum habitum sic
alii celebres multe in quorum eductione
rogasti me Et propter hanc causam non
propositum ad exponendum a quo libro animi

Ypocras vero filius suis (?) propterea quoniam
ego iam narravi totum quod est
necesse sicut decet in expositione
medicine et in quarto libro multe
quos et admisci ad illud ex
positionem que ei convenit quoniam
multas sermonum eius propter illud
quod est in eis ex dubitatione
exposuerunt quidam mala expo
sitione non placuit autem mihi
illud si bonum fuit nobis illud
quod vidisti de intellectu illorum
ante qui sunt plures et con
venientes secundum ypocras. Rogasti
enim me ut firmarem vobis quod
audivisti ante auditu meliori.
Dixi autem vobis propter hanc
causam quod cum me sit expositio mea
cum sermonum eius expositio una
qui non exposui eos omnes ex
positione una et eadem. Sed
expositio autem mea est ut ego tibi
pronunciatus fui que non dixi
in aliquo utrorum librorum expositionem in
tegra aut sermonum quos ex
posui melius meum integra et
erit expositio mea eorum brevius et
abbreviata ut non cogar uti
nisi sermone meo uno et eo
dem (?) rebus eisdem multociens. Et
propter hoc quod ego narravi totum
quod necessarium est secundum mensuram et indi
get auctore indubiis librorum meo
rum. Ego dicam nunc loco secundum illius
tum et ponam particulam sermonis
ubi alio loco. Dico ergo quod
nomine crisis in consuetudinibus non
est propter cum unum consuetudine que
nominatur hoc nomine in medi
cis quod significat mutationem
velocem valde que accidit in eg
ritudinibus. Et sit illud (?) quatuor
modis quod infirmus aut eva
dit ab egritudine sua statim aut
declinat declinatione magna ad
illud quod melius est aut moritur
statim aut declinat ad disposi
tionem malam declinatione vehementi
verum duo modi qui sunt propter

Eos nominant crisis absolute. Sed
duo qui post eos sequuntur nominant
proprium crisis cum additione que ad
ditur unicuique eorum a nomine
crisis et est ea mala aut secunda aut
res alia similis ei. Et forte nominant
absolute omnes crises tantum. Et nos
iam scimus omnes species crisis que
accidunt aut permutationes manifesta
aut precedentes in corpore. Quod est
quia mutatio infirmi que est mutatio
vehementis ad quod est tanctum (?) quod sop
(?) et sudore longum non fit nisi ra
ro et in infantibus tantum. Et aphoris
mus (?) quidem sunt qui nominant illud est
sum (?) et gravis sunt qui non nominant
ipsum crisim. Dies autem crisis sunt
in quibus accidit mutatio plurimis
multum valde et est firma in eis et
in aliis enim diebus non accidit nisi
secundum consuetudinem neque et accidit in eis mu
tum. Et nos quidem non invenimus ypocras
non invenit (?) non intellexit naturam
dierum crisis in hominibus omnibus tamen.
Sed invenimus et ipsum intellexisse eos
melius quam omnes homines et nar
ravit causam in eventu eorum. Et
nos narramus illud melius in
dierum crisis et ostendimus in eo quod
fortiores propter dies accidentium prin
cipiorum sunt illi qui in septenario sunt
deinde secundi post illos sunt illi prin
cipii qui sunt in quartane et eorum cuicumque
est divisionem septimane medius.
Et significatio super crisim accidentem
in septenario sunt (?) ex quarto. Et hoc est
quia dies quartus indicativus est
septimi et dies undecimus indicativus est quartidecimi.
Et ypocras quidem nominat hos dies in
dicativos et inveniuntur (?) ut inveniatur
septimane secundum hunc modum. Hoc quod
dixi septimane prime sit secundum modum
disiunctionis. Et tertia est secundum modum
continuitatis. Et modus quidem disiunctionis
est quando consummatur ebdomada prima
inaugurando dierum et computatur initium ebdo
made secunde a die que sequitur ipsum.
Modus autem continuitatis est quod sunt
due ebdomade scilicet indie uno apud
quem consummatur prima et incipit
septima secunda. Et propter hoc factus est

Dies xx ultimus dies septi-
mane et quia ista septima com-
ptatur cum xiii que in secunda
diuisione oporteret tunc ut esset
dies xxi fortior die xx. Sed nos
non inuenimus rem ita quoniam crisis
accidit in die xx plus valde et
causa et propter hoc cum due septimane
compleantur in diebus xx et prima
septimana quarte sit xxi dies et
sic septimane alie compleantur et
in xx diebus. Dixit ypocras in die
xxi quia est dies crisis et non
dixit illud in die xxi. Et similiter
etiam dic hic dixit decimum lxxx
et non dixit dies crisis decimum
lxxx neque lxxxiiii. Hec est ergo
computatio ypocratis que accidit in
septimanis que sequuntur illud quarta
computatio ypocratis que accidit in xx et
quod est quia unaqueque septima-
narum in duobus diuiditur quarte
oportet ergo ut sit dies quartus
ultimus egritudinis consummatio quarte
prime et principium secunde quarte. Deinde
in die quartam que sequitur primam et
est tertia incipit et adiecit viii quoniam
septimana secunda et incipit a die
viii cum septimana secunda et incipit
ab hoc die ergo dies xi est comple-
mentum quarte tertie et principium
quarte quarte. Deinde quarta
quinta incipit a die xiiii quoniam
septimana tertia incipit et ab hoc
die et propter hoc factus est dies xvii
consummatio quarte quinte et est dies
in qua commutantur quarta quinta et
quarta sexta et sunt ille in quibus
diuiditur septimana tertia et in
hanc computationem sit dies xx consum-
tum septimanarum et factus est certa
unum. Isti enim dies crisis sunt qui
faciunt paroxismos ypocratis. Et in-
venimus dies alios in quibus sit crisis
in egritudinibus acutis inter istos
dies. Et ergo quidem iam dixi et
inveni illos in libris meis de
diebus crisis et sunt dies tertius et
quintus et xi. Et fortasse et acci-
dit in quibusdam horis crisis in
et vero veritas iste dies est crisis
male quod est quia impossibile sit crisis
plena cum accidentibus in quibus in

Et fiducia et remanet de egritudine post
ipsum residuum neque et forte assumitur crisis
de mea consumptione completa. Et si non
solvitur in quibus quedam hore solutione crisis
vero vel incompletis. Et ego iam narravi
omnes istas res et res alias multas
in libris meis de diebus creticis. Et nar-
ravit etiam ypocras plures eorum. Verum alia sunt
separatim in libris duobus. Et ego iam
aggregavi illud totum in libris meis de die-
bus crisis et dixi eum et exposui eius quod
non dixit et diminuit et complevi
totum illud quod abbreviavi. Et ergo propter
hoc ei qui vult ut instruatur huius prosecutio-
natio ut legat in illis duobus libris. Et
et sunt liber dierum crisis et liber de crisi.
Intentio autem hora non est mea in eis
nisi ut exponam sermonem eius ypocratis in hoc
loco. Illa dies in qua salvatur ex sanitatis
et perit qui perit.
Sermo autem eius iste intendit aut se
crisis aut super dies crisis aut est ex
aut est dies crisis. Et melius est ut in-
telligatur de crisi illud non de diebus crisis
quoniam sit possibile ut intelligatur de diebus
crisis cum sermonem eius in quo dixit salvatur
qui salvatur ex hominibus et perit qui perit
non est initiatus ad illud quod sequitur crisis. Et
propter illud et dies faciunt illud. Et sermo
eius qui salvatur exit a morbo
qui moritur significat ex nominibus et
sunt mutationes vehementium accidentium
egritudinibus non illa que convertun-
tur ad salutem tantum

V. In quibus febris significata sig-
na bene apparuerint et spe-
cies mali in quaquam non
fuerit in die quarta terminantur
vel prius indicabis. In quibus
vero febris significata signa male ap-
paruerint neque boni species nul-
la affuerit in quarta die vel an-
teriorem obibit. Quod est quia
magis salvatur febris in quibus sit in
ante sunt sine firmiores permistione et
consumuntur in die iiii vel ante ipsum et in
febris in quibus febris et quibus apparent dies
vel signa die quarta aut ante ipsum
mortui sunt

[I]nsensatus ypocras quemadmodum
sunt salvatores [illegible] quietatis
simplices que non habent
fraudem neque malitiam cum iste
sit qui apparent in eis prognosticationes
super quas est in medicis confidencia
non prohibent quartanam fore secundum
salutem medice quarta vel an illa
Et similiter de [illegible] sunt ille in
quibus apparent prognosticationes predi
ctionis earum aut inspectio est medi
ce quarta aut circa ipsam [illegible]
tum est ergo quod vocavit ypocras dierum
tertiam iudicativis [illegible] Huiusmodi pro
sequitur medice quarto quoque ante
ipsam. Et similiter invenimus ante
talem primi libri epydimiarum posuisse dies
primi de diebus [illegible] dierum
creticorum significationes aut magis
sit in [illegible] super fiduciam [illegible]
prognosticationes [illegible] quas
laudavit laude vehementi et ipse
[illegible] et [illegible] prima
[illegible] viam explicavi

Hinc producitur hoc
nomine connectitur [illegible]
in vii.o Tertius in xi. Quar
tus in xiiii. Quintus in
xvii.o Sextus in xx. qui
nus per quaternarium aug
mentando deinceps in acu
ta egritudine usque in xl die
neque est computum in completo
nis dierum quemadmodum ne
que annorum neque mensium ad
quorum formam septimanas 3
in xx.ti dierum spatio [illegible]
Et producitur [illegible]
[illegible]
Et [illegible] et totum quod
sequitur [illegible]
et manifestum est apud eum
qui intelligit [illegible] quod dixi in eis

[Q]ue premissa sunt. Et non est
possibile ut videtur [illegible] horum secundum
computationem dierum completorum nisi quod
ipse computavit 3 septimanas in xx
diebus. Similiter anni et menses [illegible]
Non enim est possibile ut computetur secundum compu
tationem dierum completorum. Et illud quod
[illegible] est quia annus [illegible] est ccc et lxv
dies [illegible] et est quarta diei [illegible]
et ipse [illegible] una ex [illegible]
aut unusquisque est magis [illegible] xxx dierum
et plus xxx [illegible] mensis
apud [illegible] manifestum est et
apud illos qui sunt [illegible]
[illegible] cadit super illud quod est aut [illegible]
[illegible] et lune. [illegible] ergo [illegible]
[illegible] secundum [illegible] quod
[illegible] super illud [illegible] libri [illegible]
pletum quem [illegible]
[illegible] Est enim lib. aliud quem
edidit in eo [illegible] Hoc ergo dixit ypo
quod non [illegible] computet septimanas
neque quartam [illegible] computationem dierum
completorum [illegible] est in illo [illegible]
qua complentur tres septimane in xx
diebus. Et ego quidem iam ostendi tibi
in illo [illegible] libri mei de diebus
creticis [illegible]
[illegible] illud

Et hinc secundum hanc aug
mentationem [illegible]
producitur in xx die. Secundus
vel tertius in lx die.
Deinde [illegible] producitur secundum
illam viam et illum modum addi
tionis [illegible] producitur [illegible] et [illegible]
[illegible] in xl [illegible]
In [illegible] sermone [illegible]
ypocras quod non sit [illegible] dierum xx et
xl et [illegible] aliquis dies [illegible]
fiat [illegible] illud [illegible]
modum iam [illegible] sermoni [illegible]
[illegible] est quod dixit in libro epydimiarum
in quibus sit [illegible] dies. Et quod
[illegible] in egritudine [illegible]
ipse voluit non quod ego narro et est quod
ipse [illegible] computavit tres septimanas
[illegible] in vestigatis [illegible]
ad xx diem et non computavit eas [illegible]

Computatur equali sed separant
septimana secunda a septima prima
et consuetacio eius propter causam
hanc in die xiiij et continuaret sep
timanam etiam cum septimana
secunda et consummata sunt propter hanc
causam in xx die preterea propter
hanc causam ut computetur sep
tima que secundo post diem xx secundum
illam dispositionem Sic ergo
computantur due septimane ex
eis secundum distinctionem et septimana
tercia secundum continuitatem ut compleantur
tres eciam in xx die Est ergo lex
secundus in quo complentur tres septi
mane alie dies xl et est complementum
duarum ex eis in die xxxiiij Et propter
hanc eciam dixit ad diem xl Et
secundum hanc computacionem complentur
tres septimane tercie in die lx
et similiter dies lx xxxiiij est aput
eum dies crisis non dies lxxx
sicut dixit in libro crisis et non
verificatur illud nisi quoniam tres septimane
complentur in xx diebus et est ita
ut computentur due septimane
ex eis secundum modum disiunctionis ut com
pleantur consuetacio eius in die xiiij
et computetur septimana tercia secundum
modum continuationis cum septimana
secunda et compleatur in die xx

In quibus valitudinibus
determinatio tarda est
pronosticta in illis in inicio
sunt latencia Earum enim
hec principia confusa sunt
ideo cautius invigilandum
est et in singulis quaternis
diebus studiosius intuendum
est quia si feceris aut raro aut
numquam falleris

In quibus autem ex ipse venit crisis
spacio longiore pronosticacio ...

Cui est difficile quod est quia ipsa
principia eorum sunt occulta valde
quia prima die ut cogites et quando
transeunt iiij dies considerando non eam
occultabitur tibi ad quid declinet
Exercitacio eius in hoc loco
huius nominis crisis significat
quia antiquus per ipsum duas mu
taciones simul scilicet illam que conducit
ad salutem Et illam que conducit
ad malicia Quod est quia dixit et
significat per egritudines de apti
tudine quarum est ut consumantur in ci
tibus paucis a principio sui ad quid
convertitur est facile valde sicut dixit
ypocras in egritudinibus in quibus venit crisis
in iiij diebus suis quoniam de aptitudine
eius ut sit que quievit die quarta
est quieta valde Sed illa de cuius apti
tudine est ut inficiat in die iiij est
maliciosa valde Et significaciones et
que apparent in unaquaque harum duarum
sunt que quod apparent in die sicut plura
sunt omnes significaciones laudabiles
valde bone et quod apparent in sema
liciosa omnes sunt illaudabiles male
valde et cum ergo ita sit non est rectum
ut transeat a qua eorum diem quartum
Quoniam omnes eam scimus quod crisis accidit
per aut egritudinibus quando natura vincit
egritudinem et superat eam aut quando
vincit illam et superat ipsam Egritu
dines autem quietatis valde innata na
tura Et fraudulenter vero malis superatur
natura velociter Et propter hanc causam
sunt egritudines in quibus crisis venit velociter
contrarie valde Et egritudines que indigent
in cum pressione sua spacio longo et ingre
ssus sunt similes quoniam superfluitas in
virtute in egritudinibus velocibus consump
tionis est magna et quandoque est rectius
et quandoque est egritudinis Similiter et
quando non superfluit una eorum super
tempore suam in virtute superfluitate angina
Et eorum pugna est similis equalitati
Necessarium est ideo ut incitat una earum
spacium longum temporis Significatio
enim prudentium calculatur super illam qui
vincit eis duobus luctantibus non est
nisi quoniam hunc modum quia cum aliquid

[F]ebrium videtis superfluitatem et virtutem
corporis superare semper in virtute supe-
rante magna, presentat ei victoria ex-
tra sua. et si eum videt aliquis corpus
superante semper superare semper in virtute
superante magna sciat quod spatium
luctaminis corporis prolongatur. et non
sciat ex furore illo quis corpus mutat
sed declara cum prius extendi tempus.
prudens quod in arte ad intelligent-
ia loca cum vulgares homines qui ipsi
sunt potentes ad sciendum superflu-
itatem pravam in virtute cum ipsi certi
est contra res quae superfluunt pereunt
in arte super ignorantes eius. et sentis
superfluitate prava contra eam quae
de superfluitatibus per paucitate sua
occultat a sensu non est possibile sequi
precedentibus super illam horam qua appa-
ret sensui et per hoc oportet considerare
inmutationem eius in omnibus quarum die-
bus variatur. si considerares eum non occultabit
tibi ad quid declaret, sive ad sani-
tatem sive et ipsius evasionem ita
ut non mutat aut ad periculum eius
ita ut eum mutat custodio hoc est summa
huius sermonis. Sensu a standi semper
ad accidentes in libro meo de crisi etc.

De signis quartane huius-
modi est. Et quidem quartana
et non est in se sed habet
ordinem.

Transivit et sermo iste super multos
mediocres et non intellexerunt eum
et propter hoc in nomine eos immunitates
de nobis. et estimant quod medicina mea
in curatione qui habet sic quartana quod
cum sic constituitur [illegible] post
xv dies non est sed [illegible]
hoc quamvis ipsi non mutant de
nobis qui precedimus et indicamus
aliquis sicut in se. [illegible] et statim
in sanitate aliquis super quod [illegible] ubique
sunt: quia sic nos [illegible] sic.

continuus omnes dies secundum continuitatem
et prostratione de aestu de omni apti-
tudine est ut accidat semper et
manens in se. Similibus paroxismus
in periodis: quod illud quod facit dies
quartus in se continuus illud
idem quod facit dies unus in se
facientibus paroxismum tertianam
et similiter. et sic quartane [illegible]
[illegible] ei venit in omnibus in septem pe-
riodis adiuvando in vij diebus et
[illegible] dici quarti et apparens
signum ad diem vij et sic [illegible]
[illegible] periodi quarta ad periodum vij
[illegible] qui dies quartus est indica-
tivus diei septimi. et periodus
quartus est indicativus periodi
vij. Et ego quidem iam narravi
in totum illud in libro meo
de diebus creticis. Et propter hoc sufficit
et tamen ut scias in hoc loco
quod crisis sic quartanarum sit
in periodis non diebus. Non
est nisi secundum ordinem et [illegible]
[illegible] ordinatur dierum [illegible]
[illegible] defectus [illegible] est
malicia ordinis [illegible] et perfectus
ordinationis est ordo et propter hoc
cum indicaret [illegible]
[illegible] sequente ordinationem et
ordinem quorum omnia quae sunt
in ipso primo sunt ordinata. terra
cum est in medio ipsius vero
illud mare est super terram ipsius
et terre mare est aer et post
aerem est ignis deinde orbes
post illud continentes omnia ordi-
nem a motu stellarum fixarum
non est in [illegible] dico et illud
semper invenit et [illegible] dispo-
sitio [illegible] stellarum [illegible]
[illegible] non sicut equale in omni
die [illegible] secundum ordinem et or-
dinationem [illegible] est quod ipse servat
semper in tempore equali loco eodem
de rebus signorum ut de or-
be signorum

De [illegible]

fiunt facilius cognoscu-
ntur dia enim illarum est
evidentissima et cum sunt
eadem spiritus suavis
vel dolor aliquis et
quies nocturna in illis
et cetera signa dicta
boni ordinis ut diximus
Morientibus vero ipsis anxi-
etas et tractus animi instan-
tia vigiliarum et cetera
signa mali initia
signorum et quartarum consue-
tudine est ut consuetudo ea-
rum in [illegible] spaciis sint
faciliores [illegible] vel difficiliores
[illegible] est quibus et quibus alie
differunt sunt secundum maioritatem quod
est [illegible] illorum que sunt
secundum semitas salutis est hanc
[illegible] bonum et sic salus sunt
ad [illegible] et dormiunt in nocte
et sunt reliqua signorum in eis
secundum ultimam fiduciam illorum
aut qui [illegible] habent est
malus et permixtio permiscet
eos et accidit eis inquietudo
et sunt reliqua signorum in eis
secundum ultimam maliciam

Iam dixi in reliquis que pre-
missa sunt quod vult per sermo-
nem suum facilius et levius

et magis leve et dixi quod quartane
que solvuntur [illegible] sunt ille in
quibus est mixtio super fiduciam
et forciores signorum qui fiunt
in die cito aut ante ipsum
In hac autem hora quod intendit sermo-
ne suo est significet ei signa
manifesta signorum laudabi-
lium et propter illud addidit ei quod
illorum qui sunt secundum semitam
salutis spiritus est bonus et sunt
salvi [illegible] et dormiunt in
nocte Illorum autem qui pereunt
spiritus est malus et regit eos
permixtio [illegible] et accidit eis
inquietudo et addidit illorum
ad [illegible] horum duorum ser-
monum [illegible] suum et sunt
reliqua signorum in eis secundum
illam [illegible] dicit quod in
sermone suo primo et sunt
reliqua signorum in eis secundum
ultimam fiduciam et dixi in
sermone secundo et sunt reliqua
significationum in eis secundum ultimam
maliciam [illegible] quod signa mala
[illegible] addicit quod cum [illegible]
[illegible] horum duorum ser-
monum [illegible] signorum quibus
[illegible] est [illegible] secundum [illegible]
[illegible] cum sua [illegible]
ad sermonem suum est et quia
[illegible] alia quibus differunt secundum
maioritatem quod est [illegible]
[illegible] dixi [illegible] in
eis que [illegible] et [illegible]
in quibus de [illegible]
est ut consuetudo in morbis
spaciis [illegible] alias que salva-
[illegible] et inter eas que inter-
ficiunt est magna valde [illegible]
[illegible] aut quartarum spacium pro-
[illegible] vero est dia [illegible] salvat
et [illegible] magis secundum earum
signorum sunt [illegible]
[illegible] aut [illegible] eos per-
mixtio possibile est ut significet

illos quorum pumptiones pmisset
vonces et p[illegible] est ut significet
eos qui exagitat et inquietat
et non sistunt in eis decubitus
Et melius quidem est ut intelligat
ex eo prima intencio non fit hec
dictio ei convenies vehemencius

Onsiderabis autem augmenti
tempora eorum in stellatum an
sit ut semper diximus

Ozia ut cogites eciam hore et ecce quali
tat singulis augmenti illis esse
quat egritudines horam digeri sine
qui iste sint omnes sed ut
narravimus

8 Sicut dixit ypocras in quarta
particula et dicit ut a primo die
cogites deinde addit ad id exempla
in eo et in verum in dixisse
in sermone suo hoc eius similiter
ut remamoracione fiere ei quod
dixit in hoc sermone et hoc est sed
oz a primo die ut u cogites et quocies
pertinent in diebus considerans non enim
occultabitur ad quod declinent

Etiam hec autem intencioz

et i preteribus cautius erit

et non preteribus simpliciter et
Et si hec via ocult esse in infir
bus per primo eorum partem ut
sit computatur dicere in hanc
egritudinem a primo die in quo mulier
peperit non a die in quo invadit ea
febris et quia plures earum vadit
fe. in die secunda et tercia post partum et
ab istis diebus incipiant plures medi
ci et experiatur esse et illud quod
non est retro sed post invaserit dies
ab ipso die partum incipiat simpliciter et
quia ypocras narravit totum cum scia
quod vero in diebus esse tercie
neccia est in diebus dispositiones cuiusque
et compendiose in isto est inuicem
ut faciam te rememorari cuius
quod in locis dixi in alio loco et

et quia nos invenimus [illegible]
tatis de quibus fit inquisicio cuius
non fit intellectus in opere me
dicine rectitudinis nos de eis
inquisiimus inquisicionem rectam
et quia inniuitur in
pronosticacione non est in exigen
die in quo venit esse egritudinis
Si enim de quibus queratur de ea
egritudine an oz ut moriatur egri
tudo acuta absoluta aut
acuta valde aut acuta ab
acuta non addicione et conclu
sione id inquisicio eius
est illa non est in nominibus
non intentoribus corporibus est
possibile homini ut cognoscat
pronosticacionem de ea de eius apti
tudine et ut eveniat ad sanitatem
medicacionibus secundum rectitudinem
ponimus quod pessima
et sunt sola tanta quod
infirmus evadat ab egritudine longa
sua in die xx et quilibet eve
niet sed quod nos sequimur de eo
veritatem a quibus dicet quod illa
egritudo est acuta quia et terminus
et alius dicet quod non oportet ut
ut moriatur egritudo acuta quia
et terminus egritudinis acute est dies
xiiii Isti duo ipsi dubitant
dicet enim unus eorum in hac
egritudine quod oz ut moriatur quia
acuta quia iam pertransivit dies
vel status in quo egritudines acute
perveniunt est egritudines quod
non erunt secundum aliam terciam ex
parte temporis quod moriet egritudo
acuta consimiliter et dicet alius
quod moriatur egritudo acuta est
addicione paulatim Si autem homo
in tenebris hominum non consi
lium ut absentat sermonem
amplius horum et illud quod
conatur ratificare et querat
primo id et considerat recte quibus
istorum invenit verum vel quibus

illorum curavit finiet in eo vita sua et per tempus longius post quam perficiet per illud in operatione medicine in aliqua ex rebus. Et quod hanc egritudinem ex qua potest perdere et medicare quod egritudo salvetur in die xvii. post quod fit ei post iudicium in egritudine aut oportet ut nominetur acuta aut cronica an acuta cum additione aut acuta consumptiva non ei nocet illud in operatione medicine in aliqua ex rebus quorum melius est ei ut ponat numerum specierum egritudinum secundum tempus et per quantitatem temporum in quibus accidunt crisis. Quod est egritudo que solum in quatuor diebus finiens prima acuta simpliciter deinde secunda post eam in qua venit crisis in quatuor diebus secundis deinde tertia post eam in qua accidit crisis in quatuor diebus tertiis et post ipsam egritudo que consumitur in quarta quaternitate deinde que resolvitur in quinta quaternitate et post eam illa cuius crisis venit in quarta sexta et est illa que resolvitur in die xx. Illud ergo fuit post hanc dierum duplicatur et venit crisis in septenis et non extendit iterum tunc duplicatur iterum septimane et solvitur egritudines in xx die deinde post eam hac permutatur ad menses deinde transeunt ad annos. Ergo oportet inde ut apud egritudines sint duo termini quorum unus dicitur acute et alius cronice veritatem tamen ego nominavi eas nullo alio nomine ut clarificet sermonem et forte cogimur ponere dictam inter istas egritudines que nominantur dissimiliter. Et secundum eum erunt species egritudinis tres quarum unaqueque dividitur iterum in species alias. Unde est quod prime sunt egritudines acute quas nominavit ypocras egritudines acutas nomine absoluto: et quasdam earum acutas valde et sunt ille que non transeunt vii diem sed resolvuntur eis aut in hac die aut ante eam egritudines. Aut que nominantur acute absolute sed ille que extenduntur usque ad diem xiiii. Similiter aut que ultra sunt quam diem in inceptione nominum cadit eis hesitatio quod non est possibile ut ponatur egritudinum cum crisis venit in die viii nomine quod sibi appropriet. Nam egritudinem in qua venit crisis in die xx et cum illud ita sit cadit in hac requisita hesitatio et apparet cum verum est mea precessit necessitas ut ponam tibi terminum acutas egritudinis die xx non xiiii. Et in illo item est alia hesitatio magna, quia per acutam non intelligitur nisi egritudo in qua est febris vehemens assidua. Illa autem quia ita est, tunc super ipsa consumitur in primis. Quia ipsa illud penulati tunc nominatur egritudo acuta. Iste ergo sunt species egritudinum acutarum et hec sunt species alie in quas egritudines dividuntur quarum crisis venit post diem xx. Et istis egritudinibus certa non est latitudo nulla et videtur michi quod oportet ut ponatur que eis extenduntur usque ad diem xl in dispositione una et singulariter eius fiat species alia et ponat eis que extenduntur usque ad septimum mensem species alia. Et illis que consumuntur in annis species alia. Et propter hoc ego fuit dictum in hoc sermone illud quod de consuetudine mea est ut dicam et est quod convenit tibi ut recedas ab hoc toto et ponas studium tuum in cognitione hore in qua resolvitur egritudo. Unde est quod invenit ypo. in una specie egritudinum et est illa quia de consuetudine sua est nominare similitudinem secundum quantitatem ponere terminos crisis eius et nominare eius in quibusdam hominibus die xx et in quibusdam die xxxiiii et in quibusdam

corporis ut aut dicit ypocras et propter hoc sua
dimittens rememoracionem prudencie eius
et posicione nominis vivimus istas species
et toto studio meo ad istam prono-
sticatoris de die in qua incipit aspi-
cere unamquamque speciem istarum samositatis
et illius quod incepio et per duas vias
et sunt experimento et ratione per expe-
rimentum eius comprehendit unumquodque species
speciem aut duarum specierum samositatis
propter creaturas et significat speciem samo-
sitate et causam facientem ipsam et res
adiunctas ad speciem, cum tu videris
verbi gratia quod quedam species samositate incipi-
unt in die septima et tu inveneris eventum eius
fuisse ex hoc quod tepidas tepidas et cum hoc
ea tepida in frigore et inveneris eta-
tem infirmi et regionem et naturam cor-
poris et medium anfirmum ad tepida
in frigore, deinde videris aliam incipi-
re in die septima et inveneris complexionem cor-
poris que naturam declinare ad fri-
gus et videris aliam incipi in die
tertia et complexionem omnem corporis quorum
possunt rememoracionem declinare in
ea ad caliditatem, poteris inde scire
reliquarum reliquarum specierum samosita-
tis ea possim in totum tuam in intere
tum illius quod comprehendisti per experimen-
tum et comparans alias species samosita-
tis ad species quas diximus scilicet caliditate
tate et horum mutationem ad frigus corporis
et cum mutationem eius et est caliditas
innata et reliquae res adiunctas
ad illud et est tempus presens et regio
et dispositio aeris existente aut
secundum quantitatem virtutis facere illud sunt
propter infirmi et tu consistis ratione et
hoc medium in quo accidit samositatis
et cum aliis signis figurationibus de
bilitate virtutis que est inveneris plura
tibi et ad fortitudinem eius etiam
apud quem non est cognitio istarum rerum
comparat comprehende scientiam omnium disposi-
tionum specierum samositatis experimento et
consideratione indiget alia scientia ancorum
tantum aut considerat ad qualitatem calli-
ditatis innate et quantitatem eius cum
quemadmodum qui indiget dirigere comprehendit
illud ad cuius intentionem intendit fa-
ciens ~~patrone~~ peritiore et propterque

vita et hoc quod dispositio est
eius cum possibile est estimare
res occultas ex rebus mani-
festis et est tibi possibile ut
estimes ex una qua specierum
samositatis quae incipit eodem
septimo aut in septima et secundum hanc
similitudinem in speciebus aliis
et ideo non est necesse dicere in con-
tradictione an oporteat ut no-
minetur acuta ante tertiam
an quartam differentiam et illius
et illius determinatio non est decepti-
one medicorum quorum animus est
ad speciem tempus eorum non tamen, sed
est comparatione sophisticarum quorum
studium est inquirere vanitatem
et propter hanc causam invenimus
eos in hominibus magistrorum sedentes
super sedes altas et loquentes dis-
cipulis suis in illo loquentem
multa valde virtute ignorantia
eorum non est nisi de expositione eius
de cuius aptitudine est ut audiat
ipsius et plurimum ignorantia propter
de quantitate certitudinis magis et
pertis sicut quidam alii quorum dispo-
sitio est circa hanc dispositionem scilicet
ille in quibus est possibile intel-
ligere certitudines et prenosticare
de eo quod futurum est et non est po-
ssibile eis respondere et quibus
locucionibus et propter hanc causam pu-
tatur de quibusdam eorum quod sunt me-
dici et de quibusdam eorum quod sunt
sophiste et per hanc rationem est
propter quod vocantur isti medicorum
speciem huius nomine et qui videant
aliquid legere in libris aut voti
remanere in expositione rerum
quibus sit immediata, estimat
de eo quod est de medicis qui vocantur
medici loquentibus etc.

Dolor in capite acu-
tissimus cum febre assiduus
et signum aliquod ad apponen-
dum mortis mors illo accidit

Et si signum aliud mali non
affuit et dolor capitis in xx
diem permanserit et se abierit
sanguis fluet de naribus ex-
pectatur aut apostema aliquod in
inferioribus corporis sperabis
Sed dolore adhuc recedente
sanguinem de naribus fluere
expectabis aut apostema sperabis
maxime cum dolor frontis et tempo-
ra non relinquerit Et quando
fuit in ca-
pite dolor vehemens assiduus
cum se et fuit cum illo aliud
signorum mortis tunc est eum
mortale valde et si fuit dolor
absque illis signis et preterierit
dolores xx diem et fuit se in
spatiis tunc apparebit ut ex-
pectetur fluxus sanguinis a na-
ribus aut aliquem exitura in
partibus corporis superioribus Sed
dum permanet dolor recens ex-
pectetur fluxus sanguinis
a naribus aut saniositas
et propter quod dolores non sunt circa
tempora et frontem
In hoc sermone exposuit ypocras
innationem valde de rebus(?)
et est sed prognosticatione
veniunt eo et alias ordine si
cum ordinata est secundum hunc
modum et cum fuit in capite ve-
hemens dolor cum se assidua et
fuit cum illis aliud signorum
mortis tunc erit illud signum
mortale valde et si species
exilis remansit et evadet in-
firmus tunc expectatur eum
fluxus sanguinis ex naribus
a principio doloris capitis ad septimum
Et si tempus extenditur ex-
pectatur ~~et illud~~ expecta et
illud et expecta tunc quod eve-
niet ex naribus aut auribus
quibus sit evacuatio infirmi
Et si permaneat isti dolores qui
fuerint in capite capitis ad diem
xx tunc expecta ex fluxum sanguinis
a naribus veniet illud non sit
nisi cum expectatio aut sanguinis
ex naribus aut eveniet exitura
in partibus superioribus accidit
multotiens in illa hora quo
cum expectatur ad fluxum sanguinis
auribus tunc ~~accidet~~ accidet
speciem ad illud et illud dolores in
acutis versus tempora et frontem
Fluxus sanguinis sperabis plus
in illis qui quidem minus xxx
annis sunt et amorum apostema
vero magis in hiis qui sunt
ampliaris etatis Et metas
expectare excepta sicut est enim
etatis et in xxxv annos et
aut est adultis etatis quia illo

experta ali(quando). propinquitate Infla(m)ma-
tione perveniat tunc spe(cialiter) propter
ad fluxum sanguinis evacuabi(tur)
exigente et causa in illa est mani-
festa quoniam iuvenum complexionibus dixit
et est quod quantitas sanguinis in hac
etate semper etas eius comprehenditur
xxxv annos in multa quantitate
et est est cum illo talis. in illa
etate et ea super illum est dominatus
magis et ergo quando offendit iam
de eis quod premissum sunt quod sanguinis
tunc disposite est hinc dispositio
est preparata ut natura faciat accidere
fluxum sanguinis per nares

Aurium vero dolor acutus
cum acuta febre permanente ma-
lum est. Expectabis enim in
eo alienationem et mortem
quia grave est et molestum.
Interest ergo tua hunc aptis-
sima precavari et attendere
signa. Dolor autem aurium acu-
tus cum febre acuta assi-
dua forti cum signis similibus
quod est quod non fit securitas super
ante ipsum quia pronosticatur
varios et monstratur [illegible]
sic nomine huius ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] tunc apparet ut [illegible]
done tua reliqua aptissima
de [illegible] aut carthilaginibus
appendiculis que ostenduntur ex
aure magis accidit. Vehe-
mens doloris [illegible]

sic accidet illud timor inde non
sequendum quoniam hic intus non
est extrinsecus nobilioribus quam
continentur in membris nobili-
oribus sermo ypocras non est
hic [illegible] ymo de quo sermonem
eius est sicut similitudinem
mediacione alterius [illegible] febre
per sermonem suum dolorem aurium
~~[illegible]~~ [illegible] dolens [illegible]
forma aurium quod est quod [illegible]
tamen est de [illegible] de quo [illegible]
sit a [illegible] nam est ei [illegible]
[illegible] totius [illegible]. Et propter
hanc causam oportet ut pereat
cui accidet dolor vehemens
in aure sive quod febre [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] in [illegible] et
propter hoc accidit ei cum advenit
[illegible] hoc [illegible] permixtio [illegible]
et mortis et quod [illegible]
accidit illud subito sicut illi
cui accidit apoplexia et natura [illegible]
[illegible] aurium [illegible] [illegible]
eius tamen perveniat cito ad [illegible]

Iuvenes enim qui sunt in hac
passione in die septima vel
prius pereunt. Senes vero
tardius quia febres et
alienatio minus eis quam
iuvenibus contingunt. Atque
aures eorum corrumpuntur et
pus emittitur. In senili
tamen etate valitudo re-
surgit et intervenit.

Juvenes vero antequam xii
patiuntur apa perunt. Cum si ex
puerint et quolibet signum
bonum appareat aliquod
bonum probabis. Et moriuntur
qui ex hominibus
sunt Juvenes vii diebus
ex consuetudine hac et relatione
illis senes vero tardius illis
[illegible] est quod si propin
tiores morti adveniunt
eis minus et amicis eorum
sunt in [illegible] et famosi fuerint
propter hanc causam Verum in hiis
etatibus redditiones
[illegible] et inter
ficiunt plus quam causa in
venientes aut antequam amicis
eorum famosi sint moriuntur
ideo est quod si timet famosis
ex amicis eorum tunc propter
Jnvenibus salus si appareat
in eis signum laudabile
Juvenibus aut quibus
accidit sed ut melius
propinquo plusquam
videntur super quos
eorum est terribilitas
et ideo et propter hoc oppositum
ut accidit propinquo
sine partis eorum antiqua
[illegible] amicis eorum et cer
tiores stant [illegible] ac
est timor super istas rex
[illegible] [illegible] [illegible]
super illas qui timent [illegible]

dolorem non recipit dignitates
in eis simpliciter complementum
propter signum mortis super
complexionem eorum reliquorum
aut quod ipse dixit in
sermone suo isto cuius
ta sunt explana

Apostema in guttur
cum acuto quedam sunt in mi
[illegible] et si aliquod mali
signum exierit deus visu
sunt mortale est Nota
Gutture
aut magno accidit plus
rum sed est signum mali
quod si apparet cum illis signis
aliis ex hiis que enarrata
sunt in hiis que sunt premissa
que male sunt tunc
apparet ut perdatur et medi
tes quod infirmus est cum
apparentia huius timor
Vel cuius accidens in guttur
cum signis malis est in
tempore est hiemis, in
illis [illegible] vel et est in
[illegible] magno val
de ita quod cum illis sit accidens
[illegible] in cum dolore vehementi et
[illegible] reliquias sequentes
in [illegible] postea [illegible]
cum eo quod est futurum et si
apparet [illegible] propter hoc mortis
significat et propter in illis que
non sunt in [illegible] laudabilis
Nota in alternis me
dicati et sunt illic ex quibus

est de consuetudine ypo(cras) propter reli
quas species considerare

Squinantia pessima est et cito
mortifera que in gutture non appa
ret neque ostat in cute cum rubenti
tumore dolor tamen acutissimo con
tinet et spiritum arthanie
Squinantia autem deterior est et mortifera
magis et velocitate in qua non apparet
in gutture neque in cute aliquid manifestum
et est in ea dolor vehementior et
patiens gaudet a illa squinantia cum
dispositio est dispositio que suffocat similis ea
in primo die aut secundo aut tertio aut
quartum iam manifestum est tibi comprehensione
ypo(cras) autem sermone eius s(cilicet) quod deterior
species squinantie est in qua non apparet
in gutture neque in cute aliquid quod
neque in colore neque in calore neque in
inflatione sed est quod significat per guttur
locum qui est inter mery et epyglotum
ideo est quod significat quoniam collum
per guttur vult penetrare quod ostenditur
post linguam ad apparatum os et ponitur
lingua desuper ad inferiora et in hoc
spatio sunt duo meatus quorum unus
est mery et alius epiglotum cum
ergo ostenditur in aliquo duorum meatuum
ad os quod non est et signas quod apostema
est in membro quod est intra epiglotum
et est illud cum ea suffocat ideo est
quod meatus gaudet non est spatium eius
ergo accidit ut claudatur penitus propter a
postema illorum membrorum in necessario
ut suffocetur infirmus et propter quod cogit
cum gaudere vult et separare dimittere
sed ut meatus epigloti aperiatur saltem
parum ideo est quod decubitus super collum
claudit epiglotum penitus quoniam membra
que sunt absconsionibus sub anterioribus
cadunt super illa que sunt retro versus
spondiles cutis ideo quod propter hoc cum
et propter apta ea et est in lateris civitas
ut accidat dolor etc.

Hec mali species in prima
die suffocat aut secunda aut tertia
aut quarta alia quidem mali species
est cui in gutture apostema rubet
et ipsa mortifera est peior ad
primam Squinantia autem in qua de
lateris sunt signa illud similiter si
accidit cum ea apostema et rubedo in
gutture mortifera valde est si tar
dior est illa quod dictum est ad spatium
In hoc sermone suo dicit ypo(cras) species
aliam ex speciebus squinantie ex qua fit
locus qui est in gutture apparens rube
us et sunt in ea dolores similes eis
qui sunt in specie prima communiter et spatio
gaudendi non est in ea similis sibi in
pravitate s(cilicet) difficultas gaudendi
non est in ea vehementius prava quod
lateri epigloti non apparent cum ea
aperte vehementi dispositio ergo necessario
in hac specie quod est mortifera secundum illud
et tardius quam species qua diximus
ad illam

Tertia vero qua tumor et
guttur rubent securior diutur
nior est et nisi tumor ad interiora
redierit spei salutis bone omnino
non resistit Squinantia autem cum qua
rubescit guttur et cadit tumor est
tardioris spatii et forte forsitan
ex ea salvabitur patiens ea quod est
in cute et gutture rubedo et rube
do non submergit rad interiora
Exponit in hoc sermone species tertiam
ex speciebus squinantie et nomen eius
apud medicos diversificatur ideo
eum nominant eo nomine alio communiter
dicto mutuaris inveniunt ypo(cras) ex
scripsisse id quod est quod dimittat prolonga
tionem in nominibus et nominat communiter ut
tamen solum quod separat ei quod sunt super
intentionem est generatio ire quesita

tur contentas in nominibus in tenendinque non
est squinancia in hac intentione in-
venitur apud eum quamquam est cognitor
operatoris medicine etc. Et de-
terior species squinancie est cuius
vehementia pervenit adhuc ut coar-
tetur infirmus cum ea ad spacium exanelitus
s. ad in qua sunt dolores vehementes
et non apparet cum ea in gutture
neque in collo aliquid ex accidentibus
et que sunt minoris malitie quam
iste species est species cum qua exanhe-
litus non fit difficilis: si dolores
sunt vehementes cum apparet gutturis
et cervicis et colli rubedine et mi-
noris est sunt malitie quam ista sq-
uinancia / illa quam narravit ypo.
in hac simul cum premissis re-
memorationes etc. Et est illa in qua
dolores non sunt vehementes neque
spiritum neque sit difficultas exanelitus
in ea in illa squinantia cuius dispo-
sitio est dispositio: epiglotus est in colu-
mnis absque et non aggregatur
sanies in ea et in gutture aut
lingue aut in utrisque similis et
intelligitur super hac sanies et sputum
eo et quod est non sit apostema in ea
nisi permittitur extra et sanies et
saliva. Et quod est dixit ypo. et non
permutatur rubedo in interiora quamquam
abeat in istis locis apostema molle
(?): est sanitas velox facilis
et non est illa egritudo: acuta egritudo
reliqua autem que sunt in hac ser-
mone sunt manifesta

Et si deliraverit tamen
non ipsa cretica die nec post
aliud apostema rubentis tumoris
alio transduxerit: neque contradi-
nes patiens exspuit vel
admodicum desierit si dolor

vertitur mortem vel iterationis
laborem permittit.
Etc. Si fuerit declinatio rubedinis non
in aliquo dierum crisis neque apud ex-
iturum que coagulatur in exterioribus
corporis neque quod exspuit infirmus cum
tussi sanies facile: et videris in
fine ita quiescere dolorem significat
mortem aut reiterationem egritudinis
Res in malicia egritudinis si occulta-
tur apostema aut rubedo exterius tempore fuerit
neque utraque similis invenitur in
dispositionibus prout quod exspuit sanie
infirmus cum facilitate aut coagulatur
in exterioribus gutturis corporis que
egrediatur manifesta et apparens in-
terius aut sic in aliquo dierum
crisis est prolixitas et inquisitio an opor-
teat ut intelligatur occultatio apostema et occul-
tatur in aliquo dierum crisis aut accidat
in fine res mala etc. Ad eum exposi-
tiones ad finem hac intentionem an oportebit
ut addatur id ad illud quod est post quod
ita ut ypo. voluit ut illud accidat
in aliquo dierum crisis ut sit crisis qua
fiducia exhibeatur: dico et est vitans quamquam
permutatio egritudinis ad malitiam est ut
reddat rubedo ad interiora et non re-
solvatur apostema et si fuerit in aliquo dierum
crisis non solum erit illaudabilis si erit
malum valde etc. est quia malitia per-
versitatis eius quod indicat dies crisis
et significat etc. Si fuerit productio sputi
cum eventu exitus in manifesto cor-
poris facilis et apostema et rubedo tunc
non expectatur mors infirmi et

Donec aut est timore et ru-
borem foras exprimere etc.
apostema si intus ad pulmonem
lapsum fuit primus ibi efficit et
amentes reddit // Et melius qui-
dam est ut fiat rubedo declinet extra
exterior et non sint reliquie extrabe

declinoe ad illud quod manifeste sermo et qui est post manifestum est apud eum qui est melior eius quod precessit de sermone eius

Uel tumidam et rubentem timendum est inaduere quia aut sequitur fames uel sanguinis fluxio nimius laborabit quod ardentiam tu rani confugere Et si uero sit potens infusione effugere et amplius crescat et liuescat et quod palato adheret sibilia tunc inade quam cum prius totum corpus festinabis purgare presumere et suffocationis timere minime reluctare

Quod autem in infusione uuule et suffocationem eius est timosa dum permanet rubea magna causa est quod sequitur illud apostemata naris et fluxus sanguinis [illegible] in illa hora ut determinetur per reliqua ingenia cum quod euacuat illud quod dicitur zimia et sit extremitatis uuule maior grossior et declinat ad palliditatem et sit quod eius superius sibilia tunc in illa hora conuenit incidere de radice uuule et incidere quidem ut conuenit ad curationem eius postquam euacuauerit uentrem cum sunt spacium temporis secus et non cuiusmodi in fine ut preffocabitur

Dixit ypocras cum hac sua prognosticationis sequitur curationes quia non est possibile addiscere prognosticationem si intratem et fiducia absque curationibus suis Nam si incideris uuulam aptitudinem aptitudine aut ante eam sequitur illud fluxus sanguinis et apostema cum quod euacuat totum illud si uero dicitur una tunc inade eam et ypocras si descenderit materia et uenit solum in multitudine aut experte ipso aut experte medici

Nota. Fe si promodicum lentescit uel signum finem de egritudinis sequitur uel fe desacto(?) in die acuta sunt inalterem egritudinis expectabilis

Aqueo a quiescit et quod expectur in eo signum significatiua consumptionem egritudinis neque [illegible] quies fe. cum in aliqua die crisis sed ut expectet reuersionem egritudinis super quod

Sed ut expectet reuersionem egritudinis quae apparet una duarum significationum quarum diximus si quae apparet cum febre finem eius est quod egritudinis quiescit absque ea illud faciente decapitudine causa est ut redeat quoniam sit quies eam in aliquo dierum crisis Et manifestum est quod nos signamus per sermone nostrum ille quiescit absque ea faciente illud illas que quiescit est quod apparat in eis significationes signantes euasione in diebus crisis

Rubigine fe. permanet neque grauamen labore neque ime nullo dolore molestanti [illegible] iniunctum est infirmorum in pau(?) Et cum quo permanet fe. eius et cetera dispositione salua et non est cum eo dolor ex labore pectoris neque ea alia manifesta sed ut expecte ei conuersionem ad apostemate et dolore iuncturis et precipue in inferioribus

Cum narrauit ypocras in hoc loco illud totum quod ipse dixit in eis que premissa sunt in sermone suo in egritudinibus [illegible] Et in sermone suo et in egritudinibus pectoris et pulmonis causa est quod equale longitudinis fe. cum sunt tres quarum una est inclinatio in quo est egritudo quod sanatio eius est difficilis et secunda cum humores crudi grossi qui non digeruntur Et tertia est error accidens tunc si accidat ut non sit causa conueniens infirmorum neque error commissus super ipsum aut a medicis super ipsum aut ministris aut extrinsecus sicut error qui accidit ex parte [illegible] et ex regione et dispositione aeris in quo est infirmus et ex loco in quo est

malus ante et nocumento quo ledit
aut tedio aut tristicia tunc remanet ut
sit ea longitudine. Sed humores crudi di-
spositi digestionis et de coctione quod non est
ut expectat humores humores ad quedam
membra ignobilia quoniam non ei possibile est
ante eos nisi cum iam depositi per despe-
rate humores ea subtilia in sua substantia est
ut fiat crisis eorum post evacuationem
humores crude aut et grossi sicut non indi-
ficat corpus aut receptiva accidentes
in corpore aut per digestionem digerentem
eos et quod propter quam nocivi digestionem est
evacuatio non a virtute per urinam sed plurimum aut
per solucionem ventris vero etc

Causantes xx diebus post
febrem. Et quod ut expectetur
continua cum perficit egritudo xx die
Reverius eo itaque deposuisse xx dies
in eis que premissa sunt continuo
in suo egritudinibus eidem ut sit
ut quod non deponit de egritudine que est
cronica donec perveniat ad xx diem
et ego quod iam enunciavi in eis que
premissa sunt causa propter quam non est pos-
sibile aliam ut eveniat secundum veritatem
finem egritudinum acutarum. Non est ergo mirum
quod deponit in egritudinibus quod crisis eorum
venit in xx diebus si rememoratur et
cum die xx postrema sua super-
atur egritudinum deponit etiam die xx
et amplius in quo deponit illud est istud
indicativus est indicativum xiiii et quod istud
septimane est xiiii dies et indicativus
xiiii est dies xvii quod est quartus septimane
et dies itaque xxi est itaque dies
indicatus xx quod est dies quartus a xiiii
die et septimus ab undecimo

Et idem aliquando evenit
illis quorum etas est inferior
a xxx annis etc
Et conveniens est ut fiat iste continue
multe in spacio temporis minoris cum est e-
tas infra xxx annos
Nec ut dixi iam quod crisis egritu-
dinum que finiuntur ab ea acute
quod virtus est forte fit cum solucione ven-
tris et per quam illa crisis egritudinum

accidentia ab hac frigida que virtus est de-
bilis non fit per continuum necessario per velocem co-
solationem quod cum sufficiant nisi in aut
digerunt in spacio longi temporis egritudinum
aut mediam vel etas sit inferior per quam
vim et sunt ille in quibus inveniuntur
minus scilicet humores duorum modorum quod deponi
et significo per duo que scilicet...
per deponi et quod xxi vel virtute eorum
est quod inveniuntur in unaquaque causa due
res que eis que sunt in unaquaque causa
Contrarium quod illarum in non humores
quod sunt humores in eis sunt humoribus
ea quam et quam quod virtute quod virtus
est in eis forte et sunt eis debilis
et quod humores sunt ea non est possibile
ut virtus sit forte quam de aptitudine
crisis est ut accidat eo continua que con-
ditur accorpore et quod sunt humores sunt
sit necessaria est virtus forte in continue
evacuatione et significatione quod est subjectis
debilitate virtutis ut eius fortitudine et
superstans proprie virtutum causa et sunt que su-
unt corporationibus causa iam deponi
in eis que premissa sunt in eis adolescente
aut etate sunt ille que capiunt ut
juventute et senectute et sunt ille que
declinant ipso in hoc sermone et conve-
niens est ut egrediatur continue multi-
tudine et in spacio minore cum est etas
infra xxx annos. Nunc autem est maio-
ris etatis quam isti sed non pervenit adhuc
ad terminum senii eventus continuans in eo
est minus et in tempore minore judicatum
in etate eorum illarum est minus illo
multo valde et facit nos rememora-
ri itaque in sermone suo isto cum de-
deponit in principio sui sermonis et est
sit eorum ad prolongata. Sed sua etate in
dispositionem salvi et non sit dolor dolor
tamen necessario causa aut manifesta et re-
liqui quod sequitur illud

Quibus vero etas est prolixior
et fiet apostema febribus
causa minutibus in cum aut quam est
maioris etatis quam illi evacuationes continuat
quoniam prolongata sed est cum est minus
illud necesse est quod necesse est in eve-
nit crisis per eventum in corpore ut ita

ficat per aliquod fortitudinis et non sit
debilis in ultimo et propter hoc tamen quod
ut sit contra consuetudinem, quanto plus pro
cedit homo in etate tanto minus in eis cadit
qui in senio sunt non tamen ipsi accidit secundum
quod valde in ultimo dixi hec autem senio
ne suo non sequitur per sermonem sunt
maioris etatis quando illi decrepitos
absolute secundum illos qui sunt maioris
etatis per comparacionem iuvenum et quibus quibus
supervenit xxx anni Et ego quidem
iam ostendi in eis que premissa sunt
illud super quod ubi ypocras in hoc nomine
sunt maioris etatis et ostendi tibi illud
non minus quam ostendi ostendetur
in sequentibus

f Febribus non in mediate vaga
tibus quartane sunt forte cer
tius tamen circa autumpnum

Et hoc ut appareat quoniam apostema quod
fit est ~~facit tempore~~ per invenis et
appareat mutacio fit ad quartanam
quod facit interpolacionem et redit non secundum ordi
nem et sit illud circa tempus circa
tatis autumpni etc.

Iam dixi in libro meo de speciebus
febris quod sit quartana quid ab ipsa indicio
et dixi causas quod generacio humoris ipsa accidit
secundum duos modos quorum primus est causa
humore grosso qui assimilatur in venis
secundum in vasis vini et fecibus et aceto
ei qui ad vinum et secundum species secunda est eo
materia est maliciosa malas corrodens
membra in quibus digesta secundum species secunda
maioris est malicie et frande et ipse
quam autiquitur spacium eius in corpore
et accidit in eo caliditati superflue extra
dam et est illud ita sit tunc eorum consue
nit fit assidua que non quiescit neque
interpolat ut appareret et quod prolongabitur
ut tardatur ad quietudinem quam dixi et
quod antecessit aliquam interpolacionem et accidit
illud accidere in ea ipse ypocras ad assimilati
onem estatis tunc suas quod esse eius tunc
ad fit quartana etc. est humoris
bullitis in estate in febre assiduis et
quam sunt eo in contingunt eorum caliditates
quadam adustiones qua cadit infirmus per
illam eorum acalorum febre et ypocras quod acci
dit est sudor sputo si na non precedit
et evacuat res adustam consumcionem qui

est sicut fit per sanguinis in corpore redit
fedem et calescit et putrescit et quod
accidit ei itaque illud bullit fedam infla
matur fit Cum ergo accidit sudor resoluitur
tunc eo res que ea bulliert ex eo
in Cum quod bullit itaque res alia ex ea
accidit proximum alius ex ea Et quoniam
egritudo corporis non est egritudo
una secundum multe egritudines quam eo in
gruatur in quibusdam membris et quiescit
motus eius in quibusdam eorum et sequitur
et quod ano in quibusdam eorum aut
putrescat / quod necessarium ut non sit
proximum fit sed ordine Cum ergo consequi
tur aliqua egritudo in omnibus venis
cum victoria eo in et accidit tunc quar
tana et ypocras sic quod anni est tempus
in quo per inmutacionem estatis ad autumpnum
ita ut perficiat resolucionem humorum
et faciat eos redire ad profundum
corporis Cum ergo faciunt humores et
accidat corpori secundum illam disposicionem
addit in ea cum ad nunc ad recti
naturam humorum ad interiora corporis
Generata ergo super illum illa infirmitas
usque quo advenit tempus aliud in
quo per inmutacionem ad caliditatem

F Fiunt illis quos pre
diximus apostema ante
sic quam xxxv annum prete
reunt et quartana efficitur
Et fiunt accidunt ei contrarie eius est
est per invenibus infra xxxv annis
et sicut accidit ei quartana ad si ea
supervenit xl anni aut est etate
maiore illi etc.

Iam locutus sum sermone longo
et diuturnitate etatis in libro
alio et propter hoc sufficit michi in
hoc commemorari eius compendiose
Cum ergo quod sanguis invenitur in corpo
ribus iuvenum multum valde et similiter
esset eorum principio in regione esset
illic humor in corporibus eorum itaque
multum valde propter illud quod congregatur
tas eorum virtutis cum ipsi commedant multo
tiens sanguinem ad ut omne in corpore

corpus et humor qui nominatur crudus
cum pervenerit ad tempus adolescentie
tunc complexionis est qui regitur regimine non recto
et qui facit illud in corpore eius est
incaus sanguis tunc et complexionis est qui
errat in regimine suo et permiscet plus
quam permisceat pueri [illegible] et propter hoc
accidunt istis infirmitati infirmitatibus
continuis fortibus cum humor crudus a
gregatur in corporibus eorum propter eius multi
tudinem in etate autem eius qui hac se
etate aggregatur in corpore eius qui per
miscet propter et errat in suo regimine
humor qui est de genere eorum qui remanet
in corpore eius cum sanus humor qui
vocatur co. ci. et co. ru. et moratur
illud in quibusdam humoribus usque super
veniat ei xxx anni et in quibusdam
eorum usque proveniunt xxxv anni quoniam
primus tunc in declaratione corporis ad
frigus sunt xxx anni et tunc secundus
post quem sunt anni xxxv Et multotiens
quidem homini inicium procedit propter sue
puericie et propter dispositiones diversas atque
permutationes corporis propter causam que accidit
ei aut propter mutationem consuetudinis in
medio spacio inter duos terminos quos
dixi et propter hoc tamen invenies ipso se
te dispositione etatis eius est xxx anni sed
fecit in hoc sermone et forte dispositione
eius etas xxxv Et est imitatio in
uno quod tamen cum sit diversa non est
possibile ut inveniam omnibus etatibus secundum veri
tatem spacium unum quod fecit etas in consue
tudine Et ego quidem indigeo te ad hoc
ut scias hunc sermonem similem Nam cum
dixi tibi in etatibus que premissa sunt in
sermone quem in dictibus crisis Nam si
tu sumpseris ipsum et adiunxeris ipsum ad
illud cum premissum rememorationem non erit
tibi difficile invenire tamen in eo quod memo
ravit ipse in hoc sermone Nam sicut
humores si hora anni calefaciunt in esta
te calefactione vehementi ita ut bulli
ant sicut ebullit et sic eorum concessio [illegible]
illo ut quoniam ab eis co. m. et cum fit
quod eos autumpnus aggregatos in cor
pore non permittit eos resolvi propter fri
gus suum necesse erit evacuari facile Similiter
est sic in etatibus Nam corpus
cum permutatur de etate status ad etatem
[illegible] humoribus in etate status

ad etatem [illegible] ~~ad etatem~~ incentibus tamen resolu
te a co. m. et eam prohibebit hoc etas illa
ad resolvi qualiter accidit ab ea sed est
tamen et indiget ille cui hec etas est
mundificatione sui corporis ab humoribus huius
urbis longo spacio et propter hoc tamen sit
quod omnes egritudines multiplicantur multiplicantur
in hac etate que sequitur etatem status
Virtus diminuitur in paucitate et multi
tudine et sunt longe et egritudo in qua
operatur cutis et tamen et algesire
quod insita fit et. s. epitima

Hyeme apostema magis
in yeme quam in ceteris tem
poribus evenit et amplius mo
ratur et si sana non recipiantur
De esse autem contrarius est hoc scire quia
sunt in yeme plura et causa humores est
tardior quia causa radicationes sunt magis
Ut hoc autem loco fecit ipse certius
tamen necessaria quod verum est et
est primum quia fiunt plus in hye
me et secundum est quia causa qui eorum
in hac hora tardior et verum est quod
causa radices sunt magis Causa autem quare hec
fiunt in hyeme plus declaratur tibi ex natura
humoris qui remanet in corporibus in hac
hora Nam cum dixerimus in eis que premissa
sunt quod crisis humoris ca. sit [illegible] veritas
ratione et humor quidem frigidus crisis sit
per [illegible] Causa autem in causa tarditate et
quiete causa melius quidem est ut potentia
non humoris et frigus Causa quod necessa
rium est in sanatione eius ut resolva
tur humor faciens apostema procul dubio quod resolu
tio humoris grossi viscosi est diffi
cilis et propter hoc frigidus frigidus causa
et propter hanc tamen sunt radices huius
egritudines que redeunt indigent
motore qui moveat eas donec rede
ant, quod humor frigidus motu valde est di
fficilior
Quibus assiduo sunt non mor
tifere hec testantur dolores
in capite et paraliticis ante se pu
tant tamen emissis vel aliqua in
temperata voluntate et si dolor in talibus
in ore stomachi supervenit. i. co. m. pro
mutationes temporibus et si frigus

affluit et sub ypocundrys sentit
frigiditatem i. certiorem et subito vomi
tum separabit Et secundum cibum et po
tum quem accepit i. recipiunt
Illud conqueratur in se non est morti
fera de doloris capitis aut videt coram
oculis suis ad niger tunc si accident
cum illo dolor in ore sui stomaci accidit
vomitus eo Et si advenit cum illo ri
gor et sub partes inferiores corporis que
sunt sub ypocundrijs aut frigide accidit
vomitus velocior ad ipsum quod si recepit
aliquid in hora illa de cibo et potu
festinat ad quod valde vomitus

[I]ntencio ypo in hoc sermone est
ut loquatur de vomitu qui accidit
sponte sed motu crisis Et prima decla
racio eius est et egritudo in qua accidit
illud non est mortifera et [illegible]
quam nominat hanc egritudinem nomine
declinato de confusione ab ea et secundus
huius est ut accidat infirmo dolor ca
pitis ut videat coram oculis suis res
in Et illud quod accidit a vapori
bus eo. m. e. at pue ipse cum humor
qui calefit calefaccione vehementi et ad
uritur et generatur ab eo fumus niger
accendit ad capud et est ille cum ca
accidit dolor capitis et quod pervenit de ip
fumo ad oculum contrahit eius claridita
tem claris luminosam per adustionem qualiter acci
dit ex simile illi quod accidit in aere cla
ro luminoso quod permiscetur ei subito fu
mus niger et alia que videntur nigra Et
quod sentit illud super visibilis qui acce
dere precedit in oculo sic accidit in eo ~~inde~~.
in eo apud aggregacionem aque in ocu
lo accidit ei inde ut res nigras
imaginetur Unde autem ut vapores as
cendentes et plures illis est multitudine
a pulmone et ut alios qui elevantur
a stomacho i. est quod accidit cum iste dolor in ore
stomaci quod est quia pulmo non sentit lesionem
huius humoris propter paruitate sui sensus
cum quod non est ei sensus peritus ab aut
stomaci quod est valde sensibile propter multitudinem

nervorum descendencium ad ipsum non est
possibile ut perveniat super ipsum aliquid
corporis que accidit in ipso et propter hanc
causam fit quod cum humor qui est de genere
eo. mordicat ipsum accidit in eo dolor
qui dicitur dolor cordis et propter hoc oportet
ut accidat eis vomitus eo Et sequitur
illud ab medicis quod eo dicitur cum perve
nit dolor ad cor et accidunt ab eo acces
evacuaciones quas sunt media que se
quuntur eo Sequitur ergo permione sum(?)
quod committit mocionem sua qua movet
vomitum. quia permione cor vult inte
ligere os stomaci et propter hoc nominat mor
dicacionem acutam in eo dolorem affrodij
i. cordis Et narravit etiam ypo in alio
loco ab isto significacionem aliam sequa
tem vomitum in crisis et est saltus infe
rioris labij et motus eius Et causa quia
tunica intrinseca continet stomaci quia in eo
accidit mordicacio propter eo movetur huius
motu Et nos quod intelleximus oportet
alie anathomie quod tunica intrinseca
continet stomaci tegit ipsum et tegit me
in et tegit linguam et guttur et totum
os et omnes partes huius tunice sunt conti
nue hec ergo tunica est qua movetur
labium quod accidit in eo mordicacio
de acume eo in ore stomaci aggregate Et ad
est quid de aptitudine huius humoris
est non natat super os stomaci propter levita
tem suam et quod ascendit eo ad
os stomaci evacuatur velut ab eo et
eiciatur vomitus cum facilitate Et si
accidit influo in illa hora rigor non
solum apparet crecio nocivis sed accidit
et cum multitudine quam de multitudine
rigoris est quod plus ut faciat accide
vomitum cum eo sicut ostendi in sermo
ne meo in rigore Et si sumat
etiam in illa hora aliud de cibo et
potu apparet ei crecio nocivis valde
quam eo retenta in se illud quod susci
pitur corrumpit etc.

Quibus ille dolor in capite
accidit ... est in septo
die aut i. Ubi dolor augetur etiam
septimo evadat Quibus vero ille
dolor in tria die cepit tersit

usque in quintum diem vel in septimum
et fiunt in primo vel decimo quarto
est etiam ubi est dolor in quinta
die quoniam urina ... sol... liber
est in decima quarta die liberat
Et in quo eorum incipit dolor ab
initio et in primo die . x tunc dignum
est ut fiat forte in die quarta vel v
et tunc fiunt septimo deleatur ab eo sed
plurimum incipit dolor in die tertio et
forte fit in eis propter in die septima
et evadat in die nono aut post et
corporis sunt in quibus incipit dolor
in die quinto deinde fiunt reliqui disposi-
tiones corporis secundum dispositiones corporis que
precedunt illos verum consumunt egri-
tudo corporis in quarto decimo die
Narravit ypocras in hoc sermone
tres species complexionibus doloris capitis
accidentis in eo secundum ipsum et 2as tertias istis
corporis complexionibus quod prima eorum incipitur
in die primo eventus egritudinis et secunda
species incipit in die tertio egritudinis et
3a species incipit in die quinta deinde
aut curat eis omnibus est quod crisis
eis venit propter diem vii ab eo quo
incipit dolor et propter hoc dolores qui
incipit in die prima venit crisis in
die vii secundum illius quod incipit in die 3o
venit crisis in tertio die post et est in
ab illo die computando hic dies cum non sit
dies crisis quod venit crisis in die
nona vel post ante die x vel post propter
predictum et secundum ante et in hoc loco
quod dies x vel in diebus crisis sit
dies tertius sicut ostendi in eis que
premissa sunt et non est de aptitudine
egritudinis ut veniat crisis eius in
quartis quod in septenis secundum in diebus me-
diis inter eos sicut ostendi in libro de
diebus crisis species aut 3a complexionibus
doloris capitis et est ille qui incipit in
die v ostendi usque in primum quoniam ca-
lamitas sit non secundum fortitudinem et signum
illius est tarditas eventus doloris eius
usque ad diem v et quoniam quod accidit sicut

illud in dies aggregat complexio toto prius
dies viginti dies prius non est dies crisis
neque est possibile in hac crisi ut ante-
cedat predictum quam ostendi quod illud est
proprium in egritudinibus quarum motus est acutus
et propter hoc necessarium est ut tardetur
crisis usque ad diem primum

De dispositionis in tertianis eve-
niunt equaliter viris et
mulieribus minoribus eveniunt secundum
signa in febre dimittunt et in iuvenibus tri-
...anis Et iste res fuerunt viris et mu-
lieribus in febre tamen propter in eis qui sunt
minoris etatis quoniam illi accidit cum in
eis ille res in febre illis viginti eventus
corporis in febre qui sunt diuturniores plus est
in tertianis febribus primus

Et aptitudine corporis est ut accidat
eis qui complecti sunt in etate sua
et sunt illi quos de consuetudine ypo-
cras nominare viros et mulieres in omnibus
febribus tamen quoniam eo in hac etate est
virtutes in corpore victoria vehementi
illius aut quoniam etas est minor hac eta-
te non accidit illud in omnibus febribus
tertianis secundum impuris corporis tamen quoniam eo in
ea etate sit vincat valde et accidit id
ideo in egritudinibus acutis valde quoniam
eo in eius egritudinibus vincat victoria
vehementi et superflua et propter in illis
qui sunt in statu iuventutis et non dimi-
sit dicere nisi quoniam possibile est nobis
intelligere illud ex sermone primum

Si febribus si est dolor ca-
pitis neque ante oculos nigro-
ribus quibusque apparentibus secundum vel
vocati fladina lampadibus et
sub ypocondria dextra vel sinistra
sunt tensiones et tumores et tre-
tham ... per dolorem sanguinis fluxus
est eveniunt Cum autem eveniunt in
quinque febribus dolor capitis et ad veniunt ab
in oculis simul loco nigredinis quod vi-
dentur coram eis caligo aut coram ocu-
lis videntur sicut coruscatio et ad veniat

loco dat tensio in eis q sunt sub ypocondriis alicui dextro aut sinistro absque dolore neque inflammat, expectata eis fieri per narium loco vomitus, nec expectata ipse in huius loco ei qui est minoris etatis eruptionem sanguinis narium aut consequentibus xxx annos. Quibus et qui est minoris etatis non sit expectatio tua de eruptione sanguinis, sed ex his nec expectes ei vomitum.

Significavit ipso sermone suo in huiusmodi febribus febrem quam signavit in principio sermonis sui cum illa additione, scilicet qui conquerent in ea non mortifera de dolore capitis et reliquis que consequuntur. Illud autem est quod postea signat, in duabus febribus sed dixit quod conveniat eis utrisque crisis, veniat scilicet utrisque per evacuationem. Deinde ad illud addidit quod ipsum est vincens hic quomodo venit crisis per evacuationem in ea per eventum vomitus et posuit eam in ea scilicet cum fluxum sanguinis narium et significationes signatos. Illud in ea quod per et posuit eam et sunt inundationes [illegible] et dolor affectus et in 2a quod tenebrositas visus et corporis calido que [illegible] oculis et tensio accidens in eis q sunt sub ypocondriis absque inflammatione et iste significationes signat significationem magnam de elevatione humoris ad caput. Et ipso dixit et in eis q promissa sunt ex fluxu sanguinis narium accidit a crisi apostematum [illegible] accidentium in eis q sunt sub ypocondriis et ipse in eo qui est minoris etatis propter multitudinem quod est in corpore eius de sanguine et addidit etiam in sermone suo isto ad rememorationem eius vomitus eo quod illud accidit iuvenibus in hac etate et propter libri epidemie dixit in eo de aptitudine eius est ut accidat ei fluxus sanguinis narium quod accidit et ut eius oculi lacrimantur. Et si aggregamus illud totum et adiungimus ad illud quod dictum est in libris aliis potest procedere et iudicare in omnibus rebus sanguinis fluxum narium quod accidit et ipse si ostendit eum ostensione manifesta signa evacuationis scilicet expulsu huius eius non procedit fluxum sanguinis proculdubio.

Spasmus accidit pueris in acuta febre, nisi autem si ventre constricto fuerint, vigilent et expaveant et plangant et colores varientur nec non citrini nec rubei neque lividi neque viridis fiant. Hec eveniunt pueris usque in septem annos minoribus non his et iuvenibus: spasmus non contingit febribus nisi magnis contingentibus infirmitatibus et in frenesi.

Pueris autem accidit spasmus quando febris est acuta et ventres eorum sunt stricti et sunt vigilantes et paveant et plangunt et mutantur colores eorum et provenit ad citrinitatem et lividitatem aut ad rubedinem aut ad fuscedinem et ad palliditatem et facilius quod sunt pueris qui sunt in ultimo pueritie usque perveniunt ad septem annos, pueris vero qui sunt maioris etatis et iuvenes non accidit in ea eorum spasmus quam non supervenit eis aliud ex significationibus [illegible] in fine malicie scilicet significationes que accidunt in frenesi.

Causa cuius iste non est in spasmo accidente in aliquo membrorum sed in spasmo accidente in toto corpore et eveniunt huius spasmi accidit facile pueris et ipse lactantibus [illegible] et causa in illo eum lac et ipse quod est grossum et plus quod accidit illud per cibos multos quos suscipiunt et in hora sua [illegible] quia ille non intelligunt aliquid [illegible] nisi solam comestionem et [illegible] et que ad illud iuvat est debilitas virtutis [illegible] in eis et mollificatio corporis quod est quod virtutem [illegible] regimine corporis sunt causa et non inveniuntur in pueris non [illegible] sunt virtus aut causa quo est in iuvenibus inveniuntur in eis debilitas mollificatio

mortificationem vehementiorem aliarum reliquarum virtutum et propter hoc cum evenit spasmus in eis fit facilis valde et fit facilis iterum eorum reditus ab ipso ad dispositionem suam. Verumtamen autem non fit facilis eventus spasmi neque etiam facilis eius sanatio que fit in eis propter vehementiam debilitatis virtutis nervorum accidit iterum spasmus sine febre quia accidit frigus super que cetus et multiplicantur in eis humores crudi et grossi et accidit iterum quia accidit in nucha et tergo apostema calidum et propter commotionem cerebri cum eis in egritudine. Verumtamen sermo ipsius in hoc loco non est nisi in spasmo acute in se. Et quia intencio eius ab initio huius est ut narret pronosticationem in febribus acutis et in egritudinibus continuis et sic spasmi accidentis ei qui id est completum in huiusmodi egritudinibus suas significationes que significant frenesim malitiosam malam et speciali tortuositas et stridor dencium et multitudo palpitationis oculorum eorum et tortuositas accidens in eis que sufficiunt in primis vigilie tunc et vehementia timoris et est illud quod ipse significat per sermonem suum oppanescunt et et flectit et vehementia tensionis corporis et constrictio ventris. Verumtamen iste res non in tanta eventus spasmi significationes sed significantes eveniunt eius ab illo causa facit calorem grossum cuius accidentes eis significantes malitiam humorum propter quos accidit eis spasmus. Et est quia color vadens et declinans ad fuscedinem vel palorem sicut quod qualitas humorum eorum est mala sed color rubeus significat multitudinem sanguinis etc.

Interest ergo tua ut multo studio pueros et evasiones sive pueros sive iuvenes discernas

Et ergo ut significet de quo curatur ut salvetur et quibus peccant et quibus et omnibus aliis signis apparens sicut ostensum est quod esse sicut eorum et in unaquaque egritudinum etc.

Verumtamen scripsit ipse hunc sermonem in eis que premissa sunt et scripsit eciam iterum in hac hora et scribit eciam iterum in sequentibus quia eius utilitas est magna valde. Verumtamen quia est res illud et tradunt sermonem suum multo cuius cum iam pervenit ad multos medicorum neque ipsi intellexerunt quod multociens videt in aliqua egritudinum significationem malam et evadit infirmus ab infirmitate. Estimant ergo dicere ipsum super hoc quod ipse unum fuit in sermone suo et videns et significationem laudabilem et deum perit infirmus. Verumtamen ergo quod ipse circuit cum sermone suo prout quod ipse intelligat quod fortasse superat et vincit significationes multas laudabiles signum unum malum et fortasse superat eas et vincit signum unum laudabile significationes multas laudabiles.

Et in aliqua egritudine negliget te offertas etc.

Et sermo eius hic non est nisi in egritudinibus acutis et quod operis curatur. Cum scripsit ipse hunc sermonem et sermone qui est ante ipsum non eciam presumunt tarditate eorum qui legunt eius suum librum et audaciam eorum et quod ipsi erant inquisitum de eo quia propter quod dixit dicimus ypocras et quidam sanio sitate empyicos et ydropicos et quidam sunt curantes quia eciam nos videmus eos nunc qui iam dixerunt sermone manifesto quod sermo eius non est in egritudinibus acutis tunc sermo eis quod quoniam continuatur et prolongatur spacium inquisitionis de illo tunc sermo sicut quod essent inquisitum de illo sermo non scripsisset hunc sermonem etc.

Questionum quod est sive salutem promittere aliquem mortem promittere et in brevi et prolonga egritudine ut dixerimus omnes significationes oportet demonstrare et equa racione predicere atque indicare atque considerare tamen in hoc in mente et in sequentibus facere etc.

oz eius procede et curade salute cuius q
salvat et morte cuius qui morit et in
dicte longitudine egritudinis in quo p
manet ipsum egritudo diebus pluribus
et abreviacionem eius in qua moratur egri
tudo cuius in diebus paucioribus ut co
gnoscat omnes significationes et discernat
eas postquam comparat virtutes earum adin
vicem sicut narravimus in omnibus significa
tionibus et ipse in urina et sputo qui
sunt nisi in fame eius eo

Unde autem oz ut consideret et speculet
super omnes significationes et non sit
contentus in verificatione unius significationis
iam enim dixit illud in hijs que premissa
sunt In hoc autem sermone addidit ad illud
rem parvam sed est iuvativa valde
et est quia non oz ut ponderetur virtus si
gnorum earum absolute sed respective unumquodque
eorum ad suum par Unde cum significatio
nes male sunt in scriptis virtutes diversi
ficant in illo multitudine et paucitate et
sunt ille quarum virtutes ponderavit in eis
que premissa sunt: sic ostendit et dixit
in quibusdam earum quod sunt mortifere
Et in quibusdam earum quod significant mortem
et in quibusdam earum quod sunt valde et for
tasse addidit ad illud preterea et sic
et signorum laudabilium ponderavit virtutes
sed hic mortis et dixit in quibusdam earum sermone
absoluto quod sunt salvee volens quod
significant evasionem et dixit in quibusdam
earum sermone absoluto quia sunt lauda
biles et fortasse addidit ad quasdam signi
laudabilium eas et dixit et virtus earum est
magna valde in significando salutem est magis
ultimum quod sermo meus absolutus quod significant
salutem tamen In hoc autem sermone dixit quod oz
ut cognoscas signa et discernas eas
postquam comparavit virtutes earum adinvicem
non quia dixit quod in hijs tamen significationes
significationes laudabiles adinvicem sed diversa
significationum significationes laudabiles et illau
dabiles inter se nec per hanc comparationem
poteris scire in primis quod non sufficiunt ex
eis in eo quod sequitur ipse suspendens et
facies quod quia sentit illud non faciet
te timere illud quod est validius et tracto
ut inquiratis et consideres quod sic ea in certe
tu illius et quid sit quod significet illud
virtutis iam quod narravi totum in libro

meis et ipse in libro de crisi et non e
sedum ut faciat te rememorari in hoc
loco sed via exempli et ponam ipsum
propter omnes eius rememorationem faciat ex
ipso rem toti arti quia comprehendit pro
nosticationem dico quod quia oz ut consideret in
primis an omnis res an in quibusdam
membris corporis sit egritudo et sit ipsa
cuius an egritudo sit fortis consistit in
membris seu in venis deinde consideret per
illud quod virtutes illius corporis ipse minui
sunt sed tenuie et ego quando eo posse
et dixi quod virtutes sunt iam deinde consideret
per illud significationes laudabiles et
illaudabiles significantes dispositionem illarum
virtutum ponamus quod virga quod virtus fortior
dicit aegro non habeat egritudinem necessarium
aliquod ex membris corporis et ea eveniunt
sed est putredo humorum in eius quod posuimus
illud ponamus ex quod apparuit in eius
principio egritudinis significationes lauda
biles dico quod iste infirmus non sit ipse
ut moriatur ea eius egritudine et si illud
si accidat ut appareat in eo signum timo
rosum tunc non oz ut terreat te et faciat ti
mere sicut accidit multis medicorum ipsum
oz ut scias quod est similiter eveniunt res eorum
est quia accidit eius infirmitas ipse crisim do
lor capitis et principio vide et inequalitas
erit in et alias et accidit eis visus
tenebrositas et dolor in fronte et tensio
in locis que sunt ypocondriis et quod et
egrum egere malam aut apparuit spu
tum fedum aut vomuit vomitum spissum
asperitatem et denigravit membra corporis et
putrefacti et moriendi sed via morte tunc
illud quod apparuit est dispositio corporis
dispositio melior eorum est quod absolute
eorum multum est bonus et quiescat quod
est tunc eius de dolore et ipsa appetitus
~~[illegible]~~ eorum in aliis eorum et sentiat
in corporibus suis levitatem apud eleva
tionem ad sellam et quod eveniunt hoc
evacuationes sed illud quod omnia eorum
significationem manifesta quod in eius indi
cat eorum eorum et reddit et fugit quod erit
speciebus et apparet loco medicinalibus vieto
ria sicut eam omnes debuerunt et discer
nunt in hoc libro et non tibi possibile hinc
nisi ut adiungas ad eas significationes
que sumuntur ex pulsu Et quod quam iam

ostendi eas in libro meo de pulsu. Et
quod miscuerunt eis parabolas et fabulas
sicut sunt parabole et fabule quas scripsit
[illegible] grecus. postquam ego intellexero quas
vos in anima tua ut comprehendas eas admini
culum: poteris enim emendare illud quod illo quod
precessit dicere infirmo ex rebus quarum
scientia non est apud eos quod sit propter sic
videlicet ante faciem insultavit ego illo ad
sermo meus in illo enim dentes stride
bant et illud erat ei per naturam ita quod pro
vocavit illud qui audivit me quod ille
de domo eius ut estimaret de iudicio
de eo quod iudicavi quod non esset de ar
te medicine sed ex arte divinatoris, et simili
ter illud quod iudicavi de eo necessario
quod ergo quod sit quod est illo naturale. Et intravi
semel ad unam mulierem et vidi oculum
eius dextrum multo minorem sinistro. Iu
dicavi ergo super hoc quod illa convenientia que
apparuit in oculo eius accidentes sunt
cum eius egritudine et vidi albumen
[illegible] plana propter quod fuerat facies illud
an ad. et iudicavi super illud quod oculi
~~eius erat naturaliter lacrimosi et super ipsum~~
~~aliud et super infirmum aliud quod oculi~~
eius super illum quod illud erat naturale
Et iudicavi et super infirmum aliud quod
oculi eius erat naturaliter lacrimosi et multo
acres: et iudicavi super tortuositate oculo
rum et labiorum quod eventus illius fuit cum
egritudine propter eius constrictionem, et multo
ciens iudicavi de pulsu diverso et de illo
de quo ostenduntur cum ceteris quod erat id
per naturam propter quod sanetur, et postquam sanatus
est infirmus ille permansit in illo. Et
iudicavi etiam de voce bona et de voce
rauca et voce tremula quod una earum est
per naturam et earum propter accidens ante egri
tudinem et iam locutus sum sermone
longo in libro meo de veritatibus pro
nosticationum tuarum non est necesse nar
rare illud in hoc libro. Sed sufficiat mihi
ut faciam te rememorari tunc sermonem
per quem comprehenduntur cetera res. Deinde absol
vam sermonem meum hunc dico ergo quod
cum ostenderit in egritudine quod non est ti
mor ex omnibus significationibus: oportet ut
scias quod eventus illius accidentis procul dubio
fuit cum egritudine ab aliqua causa
manifesta et propter hoc oportet ut verificare

ne sermone meo et sermone ipso ut
consideres omnes significationes quas iam
modo precessit post quam pendeamus ab
tute eas sed quod precessit et ipso eventi
ant deo / ipse enim dixit illud sed sani
tatem ex complexione in sputo quod sputum et sub
in illo eo. et sanies propinqua et ser
mo eius in illo est in loquendo. ista
dixit enim quod ex saniositate accidit et
super sputum adhuc vivat eo est malum va
lde sive sit illud quod de eo egreditur
cum sputo semper quod vivat eo et quando sa
nies aut sit corpus utriusque simile quod est
quod precepit tibi in hoc sermone ut consi
deres in omnibus significationibus que appa
rent in infirmis considerationem exquisitam et
addit ad illud multas res et posuit pri
mum sermonis sui a significationibus lau
dabilibus et dixit, et ista signa lau
dabilia sunt ut infirmus sit bene tolerans egri
tudinem suam cum facultate et ut omnis
anhelitus bonus et ut sit salvus a do
lore et ut proiciat quod proicit ex sputo fa
cile cum tussi. Et deinde postquam complevit
enumerationem signorum laudabilium incepit
in ordine narrare signa mala et dixit
quale autem significationes sunt contrarie illis
et sunt ille ut difficile sit infirmo tolera
re egritudinem suam et ut anhelitus
eius sit magnus frequens et non quiescat
ab eo dolor eius et ut sit sputum eius
quod expuit cum tussi et labore et ut
paciatur siti vehementi et ut caliditas febris sit
in corpore diversa. Iam ergo ego sunt incom
sermonis sui de significationibus malis
quas precessit rememoratio in successione
exempli quod narravit in sputo et dixit
quod oportet sicut scripsi in hoc loco ut fa
cias ita in omnibus locis propter quod divinitas
aliquam continebit et cogita inter te et
inter animam tuam de virtute cuiusque signi
deinde confer eam ad invicem

Et licet mea doctrina in acutis
passet et in epydimiis egri
tudinibus vel longis ut mania et
similibus periculis ne torpeas
Et oportet ut cogites admirare cum velocita
te super eventum egritudinum et non effugi
at dispositio horis presentis

aliquid innuendum sit in pronosti
catione accidit de quorum aptitudine
est ut accidat in finis precognitionum
seu per aggregationem egritudinum presentium ex
ea re significata et ipso quod narrauit
in libro amphorismorum similiter breuiter in egritu
dinibus que multiplicantur in unaquaque horarum
anni et que sunt proprie secundum dispositionem aeris
presentis et dispositiones accidentales dixit enim
in horis anni in ver accidunt aliquociensque
multa mala et enim qui inuenit post illud
ex egritudinibus que sunt proprie veri et vin
cuntur horarum anni qui fuerint similes illarum
Iudicabis autem que similes sunt non fuerunt illas
dixit enim sermone quod accidunt egritudines
que sunt proprie illi dispositionem aeris de qua
narrauit que harum egritudinum accidat
in secundo et que accidat in hora mutationis
aeris presentis in eis que accidunt in hoc
dixit enim sermone quod si tempus hiemis pri
uata pluuia borealis et ver pluuiosum
et austrinum et reliqua que sequuntur illud
de egritudinibus autem que accidunt in dispo
sitionibus aeris proprijs horis anni dixit
enim sermone horarum anni in qua est uarie
tas pluuie sanior est quam cuius multi
tudo et reliqua que sequuntur illud vnde tamen
quod dixit in egritudinibus superuenientibus
in libro amphorismorum non est nisi similia breuis
Iudicium autem eius dixit ea que sunt ne
cessaria scire de esse earum continuitatis autem
que necessaria est in cognitione harum egritu
dinum hijs eius est nunc quod sit certius in cognitione
earum natura nisi tamen ego narrabo ea in
expositione mea qua exponam librum epidimiorum
quod est complementum huius libri Iudicat autem hora
ego sed narrabo in expositione mea similia pro
nosticationis dico de quo loquitur est in hoc
sermone cum premissum rememoraui dico
ergo quod precepit tibi ut addas ad istas sig
nificationes quas narraui in libro pronosti
cationis proprias in egritudinibus acutis signi
ficationes quarum euentus ea est aer ponit
ergo alius quod ostense sunt tibi in significationes
indicantes super egritudine signaque signantes
secundum sanitatem et sic hora puta ver dico
quod illud quod accidit ex ut sit expectatio
tua euentus secundum sanitatem plus quam si
fuerit euentus contrarius aeris presentis ea et habue
rit plus illo in illud de signis cum in duabus

temporibus aut tribus temporibus anni in
iam fuerint sicut necessaria similiter
sanitatem tunc est proprius tua ut ve
niat secundum sanitatem multo plus et
similiter quod in reliquis speciebus eva
cuationis est similis ei qui est in secundum
sanitatem et propter hoc sufficit mihi
ut faciam te rememorari in illo exemplum
unum et est sudor de cuius aptitudine est
ut accidat dico ergo quod in secundo plu
in hora estatis cum premissionem pluuie non
accidit sudor quod si accidat in hac hora
secundum praua qualitas pluuie accidet in
secundo sudor iam ergo ostensum tibi ex hoc
sermone manifesta apparente ex quo ad
iungi ad reliquas significationes proprias
egritudinibus significationes sudorum de aptitu
dine cuius est ut accidat secundum dispositionem
temporis presentis est proprius ei de aptitudine
cuius est ut accidat et tenor et magis
manifesta festina

In temporibus presentibus quorum mori
bus attendas scito omnes va
litudines evenire posse omnibus
temporibus quasdam tamen quibusdam
magis evenire et quatenus signa
mala sunt malas esse vel bona
et si habere etc ut signum de eo
signum bonum et reliquorum signorum quia in
omni anno et in omni hora ex horis
anni que contraria sunt mala significant ma
lum et que contrarium signum est laudabilis
signa bonum

Inuenimus non tamen medicos inquirere
de dicta in significationes et sig
ne ex rethoricis quorum necessario de illo non
causa quod signa eorum secundum ingressum in
questionem de eo cum quedam intentio et
propter illud ex ut intendas admirationem du
orum intentionum quas significat hec due di
ctiones et sunt ille quas inuenimus medi
cos qui ante nos fuerunt sciuisse et ite
rum rethoricos confirmasse ipse signat
illud dico ergo quod dictiones que sunt in usu in
omni demonstratione quia vera sit aut suffi
cientia faciens sunt due quarum una est
necessaria cum unaquaque per sequela suam
ipse et sunt ille de quibus expositio ipse est
altera non inuenit [illegible] et sunt plurimum et domi
dunt [illegible] iste dictione alia in duo
quorum unum comprehendit exemplum et alterum

paracionum iste quod sunt dictiones intellectum
invenimus aut significacionibus rerum inveniri
omnes grecos fuisse usos super ea eadem
nominibus secundum predicaciones eorum. Verum ego in-
venit dicunt tamen rememoracionem reliquorum
et ipsi quando utuntur in dictione prima super
rem que significat super unam et eandem
rem nomine significacionibus. Et utuntur secundum
plurimum rem nomine alio significat super aliud
significatum. In sicut aut vel diccione secunda
nominant eos comprehendentes convenienter et re-
signum et quod comprehendent veritatem sig-
num in [illegible] secundum scientiam quam utuntur greci
et quod hoc non innatur medici secundum artifices
quorum est propria scientia vel cognicio lingue grece
earum. Sed ex dictionis cognitione in qua dimi-
simus nos sit nocumentum magnum valde
in denunciacione et pronosticacione. Nunc autem in-
quod manifesta est et plana apud omnes
homines in sermone ipso quod utimur horum duorum
generum in illas duas significaciones
quibus significandum est utraque una et eadem super
que significat rem malam et inquisicio
necessaria multa in libro [illegible] est quod Ypo-
cras dixit quod egritudo est conveniens nature
et etati eius et tempori anni [illegible] et hoc presenti
quod homines animi timor eius est minor
quam timor egritudinis que non est conveniens com-
plexioni. Verum ego quod dicat iste sermo
sermoni eius in hoc loco quod est quod dixit
in eo quod iste significaciones male significant
rem malam et non dixit simul quod significet
causa super illud quod sit unius dispositionis
In dicta aut eius principium rememoracionem
non permutat vera horum duorum generum quod
quibus significacionum ad convenienciam sic ut
secundum unam et eandem. Quia quedam significant salutem
et quedam significant rem malam et ideo est necessaria
inquisicio in libro [illegible] aut dixit in am-
phorismo quod egritudo est conveniens nature infirmi
et etati et tempori anni et hoc presenti
quod homines animi timor eius est minor quam
timor egritudinis que non est conveniens com-
plexioni. Verum ego condicat sermo iste
sermoni eius in hoc loco quod est quod ipse
dixit in eo quod significaciones male significant
rem malam et non dixit quod significat causa super
illud est unius disposicionis. Dicta aut eius
principium rememoracionem et non permutat vera
horum duorum generum quibus significamus
ad convenienciam sic ut secundum conveniunt quod unum

quod quod faciat illud secundum suam multitudinem et pa-
ucitatem et secundum naturam et etates et reli-
qua que ipse dixit in illa hora. Sed ego
quod illo quod ipse secundum hoc non dixit res graves
et ipse in sermone suo secundum non est ut
glorietur propter levitatem quam inveniunt ipsi
propter diversitatem [illegible] sed ut terreat te
res prima que absque [illegible] accidit plus
omnium eius quod accidit ex illo non forte eius
ratur ut planga eius spacium omnes [illegible]
ge et non est ei convenire quod dixit in hoc
libro quod non scripsit hunc sermonem qui est
in hoc pronosticacionum non pessimum eius causa
quod imitatur conveniencia significacionibus malis ad significandas
laudabiles et conlaudabilibus ad malas
non est [illegible] quod accidentibus consequuntur aut
non est aliquod de aptitudine eius sit ut
[illegible] ad convenienciam eius secundum quod ipsum est secundum si
fuerit bonum aut malum cum multitudine
et paucitate. Potest enim significari in hora
aliqua bonum et post ipsum malum [illegible]
inde est quod signa superius contraria de quibus
dicta quod sint mala non est possibile quod
fiat in aliqua horarum laudabilia neque
sic laudabilia est possibile ut mutentur
in aliqua horarum et fiant mala. Et similiter
et signa que apparent in corpore et fa-
cie eius et tempore forma et figura. Si
est sermo eius cum accidit sompnus in
decubitu et pallore membri et eius cum
nigredine et aliis cum infirmitatibus
que accidunt in eo. Et quod omnia ista sig-
nificant contraria secundum virtutes quod in eis sunt
propositum et non est illud in magnitudine quam
tamen premisi et dixi quod significant salutem
et diminucionem. Sed quod in hiis non est possi-
bile mutare aliquod consequentibus laudabilibus
ad genus significandorum illaudabilium neque aliquod
consequentibus illaudabilibus ad genus significandorum
laudabilium cum negacione de eis cum descripcione
que est propria aut accidentia propria quod non sunt ita
quod accidit quibusdam difficultas anhe-
litus et permixtio racionis et terror earum que
sunt yppocondriis et videt coram oculis suis
speciem commixtam et imaginatur res in
et accidit ei dolor aspectus et saltus
labii et egrediuntur ei [illegible] ad latus
auris aut in alio loco et forte erit
per eas crisis et forte tarde accidit
in magnitudine et omnes ypocondria. Et
ipse narravit in sermone suo quod auctor
in quibus sit crisis qui non faciunt

illud. forte significat mortem et forte si-
gnificat maliciam crisis. Et ego iam decla-
ravi totum illud in libro meo de cri-
si et in aliis libris ut non minuatur tibi
scientia cuius vero in prognosticatione et prop-
ter meos sermones piger [illegible] consilio
ante in hac hora cum de consuetudine mea
sit ut minuam illud [illegible] et est quod [illegible]
tibi in [illegible] ut sibi succedet ad [illegible]
illud quod ingreditur in opere medicine
de rebus aut quarum cognitio est in dictis
rebus aut in eis quod significat nova aut
quarum scientia est necessaria ad dyalecticam
ibi in uno tibi ut tardes [illegible]
tuam de eius usque ad horam qua ab
[illegible] sit illud quod ex te fuit in hac
hora in eo quod signa quoniam significant
et scientia sit [illegible] in operatione que
tunc ego sed adiunges ad sermonem me-
um item aliud quod certifica illud quod dixi
eis que premissa sunt. Dico ergo quod accidentia
quibus fit crisis nominant signa secundum sig-
nificationes eorum et possibile est ut nominetur causa et
quas greci nominant hiis duobus modis
scilicet signo et significatione. Res ergo quibus possibile
est scire si infirmus salvetur aut [illegible]
decedat que sunt signa que significant
debilitatem virtutis et si aliquis diligit
aut aggregat illud in summa una di-
ceret que sunt signa que significant de-
bilitatem virtutis que regit corpus et
eius fortitudinem et manifestum est hiis quod
ingrediuntur in eis significationes que significant di-
gestionem et eius diversitatem. Et accidentia
dentibus vero quibus fit crisis non est aliquid
eius dispositio sit que dispositio secundum ante
quam crisis accidit et cum illo con-
venit sit cum evacuatione an accidat cum
[illegible] aut cum quibus evacuationibus et
[illegible] accidat sicut fluxus sanguinis narium
vel [illegible] et [illegible] que sunt a
duobus lateribus aurium utrum tamen an illa
crisis fiat bona aut mala nisi post scire
[illegible] significationibus quod omnis crisis istarum non
in rebus [illegible] ad salutem plurimus [illegible]
[illegible] Et ipse quidem non narravit disc-
[illegible] eius et aliis [illegible] in fine
veritate [illegible] secundum quod significationes et sig-
nificationibus quod dixit quod digestio signa
velocitatem crisis et firmam sanitatem [illegible]
aut [illegible] quod non dignum quod [illegible] [illegible]

ad [illegible] malam significat aut quod non
est crisis aut dolor in longitudine
[illegible] propter hoc ergo possibile est ut sci-
atur si crisis que accidet ab accidentibus
quod sequuntur crisim et possibile est
ut nominentur illa accidentia quod significationibus crisis
utrum tamen an illud quod [illegible] ad salutem aut ad
perditionem scilicet quod digestione est et sit [illegible]
gestione [illegible] si accidat crisis secundum [illegible]
accidat [illegible] aut mortem. Et
ex [illegible] sit illius [illegible] cum eo quod
exposui tibi [illegible] fiat [illegible]
[illegible] in arte mea. Et [illegible] quod
signa quibus fit crisis ingrediuntur in
genere accidentium que significant eorum eva-
cuationis et eorum [illegible] et quod ille
evacuationes [illegible] in veritate non sunt nisi
[illegible] consuetudinis aut [illegible]
[illegible] in significationibus que significant illud

De hiis que significant quas dixi in
in ethiopia et septentrione et
[illegible] sermo [illegible]. Et est quia tu
in [illegible] significationes istas quas pre-
cessit [illegible] [illegible] in regione
nubie et ethiopie et [illegible] et regio-
ne [illegible]

Cum vero ipse in sermone suo in
regionibus [illegible] brevitate secundum
consuetudinem suam est ut faciat [illegible]
et quam possibile fuit ei ut adiungeret ad
sermonem suum per duas dictiones [illegible]
et non fuit ei necessarium ut scriberet [illegible]
sermone. Et propter hoc ego [illegible] adiungens
illud sermoni suo et ostendam ostensionem
manifestam quomodo erit quod addet ei illud
quod dixit cum ut tu scias de [illegible] sig-
nificationem et reliquorum signorum quod ipsa
in omni anno et in omni hora [illegible]
nis anni et in omni regione que [illegible]
tas sunt mala significant malum et que
[illegible] sunt laudabilia significant bonum
Iam ergo manifestum est quod additionem meam
in hoc sermone meo et in omni regi-
one quod [illegible] eius cum [illegible] re-
memorationem est superfluus [illegible] est nece-
ssitate [illegible] non intelligit [illegible]
quid aliud nisi quod significationes laudabiles
significant semper que [illegible] sunt lauda-
biles signa [illegible] et que sunt male

in aliam. Dico quod in omni regione sive sit
complexio eius sic frigida sive equalis. Galienus
dixit: quod rememoratio eius de regione
Lybie et Scithia exemplum significat
regiones calidas et regione Sclavonie
frigidas et regione Egypti temperatas.

Et aliqua de istis te pro-
hibeat locupletari et cum esti-
mes tibi accidebit signorum se-
cretis: scilicet ut moneamus nostre
virtuti in vigilando. Galienus: ergo si scias
scientia certa quod est necessarium in loco eius
que sit invento tua certa multiplicata
cum tu eam cognoveris significationes et
sciveris quod discernas et regas eas cum
certitudine etc.

Et quod dixi in eis quod sit privi-
legii ypocras ea quod sint necessaria
scripsit cum opposito in libro hoc et est sermo
eius quod qui intelligis intellectu bo-
no signa et virtutes significationum eius
cum tu non precedas et scias quod
de cuius aptitudine est ut accidat
secundum veritatem. Verum tamen cum iam verificasti et
recte invenisti secundum plurimum dupplicia multa
non errabis et in hoc ostendit bonitatis
hominis super aliud operis qui ante ce-
dit et indicat illud quod futurum est corporis.
Galienus dixit: quod in vero sit quod cadat ero
in illa error est maior quam necessarium
virtutis hominis. Comparatus enim errores
est de operatione prudentium in arte sua
et qui recte invenit ... ex pro-
nosticabus et errat vice una melior
est eo qui errat in novem vicibus
vice una. et melior etiam est eius in
omnibus tamen vicibus error est vice u-
na multo melior est eo cuius error est
in omnibus pronosticabus vice una est
melior isto etiam est cuius error est in
omnibus tamen vicibus vice una. Galienus: ergo
ne ... sit aliud de quo querere a
nobis commentatores de addicione ma-
... in eo quod diximus. scilicet aliud ponit te
ut ... Galienus: ergo non possumus com-
... secundum dispositionem quam
invenimus ex complemento artis ad plurimum vel

plurimum aliud ad quod pervenimus multociens
non in pronosticatione eius quod futurum
est tamen: sed in sanatione egritudinum.

Et ad alias egritudines et
alias dispositiones te diffundere
non est quod tu determinat esto nunc
dicens certitudinem nunc quod sunt compo-
site ordine preceptorum. Et non oportet
provocas ad nos aliquam egritudinem
que non dicta est in hoc libro. Galienus dixit:
quod omnes egritudines que consumuntur
in spatio temporis eiusdem permissum et deter-
minavimus cognoscas per eadem signa quod
sunt nota et descripsimus ea.

Petrus nichil ... quod ypocras scripsit hunc
sermonem in fine libri sui ypocras de
... Galienus quod sermo eius
est iste in egritudinibus acutis et que
sequuntur ... et ypocras hic cum ... non
dicit plures significationes laudabilium et ma-
larum quas dixit in sermone absolu-
to qui continet omni egritudini et quod ...
... sunt significationes ... separate ab
illis fecit nos rememorari sermonis
sui quod non dimisit dicere aliquid quod
rebus de quibus sunt nobis dignum desti-
mare quod sit. Galienus dixit: quasdam egri-
tudines morbis sunt et dimisit dicere
quasdam earum significant quod aliud quod
non fecit aliud quod fecit in ... ma-
sive eius ... in egritudinibus quibus-
dam sermo necessarius ypocras ... reli-
quias earum. Et ypocras hac tamen dixit ...
... quas dimisit rememorationem
ac ingreditur in signibus ...
quod aliud quod scripsit in principiis in sanitate
significantes mortem necessarium sit ut di-
cit. Galienus dixit quod est signum mortificans in
omnibus egritudinibus acutis. Et sic quod scrip-
sit in decubitu respirationis et anhe-
litu in sompno et vigiliis et rebus a-
liis remanentibus ... venit ...
quas determinavimus in eis ...
qui liber iste cum non est in egritudinibus
acutis secundum ... dixi in acutis egritudinibus
et que accidunt ... et sequuntur ...
in qua venit crisis earum et dixit in qui-
busdam earum quod accidit per dies et ideo

dam cetera in sexto et in quibusdam aliis
in sexagesimo

Ut de egritudinum
accidentibus in
singulis egritu
dinibus tracta
res potius con
sensisse feruntur eos quod in
his que tradiderunt in veniisse
quoddam dubium non est. Poste
riores vero medici quibus ad scien
tiam non egri accidentia propri
e denotantur et eorum est que
ad hos medicos scire necesse est
et absque egri iudicio nota fieri
dant: plurima aptata diviserunt
Illi quidem sicut ab aliis de accidentibus relatas
scripserunt de accidentibus que in egris
in unaquaque suarum egritudinum accide
dunt non invenerunt potuit aut facere et
quod invenerunt in eo omnes qui medicus non est
cum bene intelligit in unaquaque egritudi
num illud quod ipse invenit de infirmitatibus
rerum aut quas medico necesse est
facere vero iste Herodicus qui infirmus dicat cum
plurima dicere diviserunt vero tamen illa acci
dentia dixit diversa sunt et quorundam eorum so
llicitudo magnifica in significatione
Non solum vero scripserunt conversationes
sententiarum illis de assiduis non di
miserunt aliquod docere quod acciden
tibus que infirmis accidunt quando ante
nos eos dixisse de accidentibus plusque
oportebat sicud ostendam prius post hec
aut actio non est operatio prudentium in
arte si vero non dimittat dicere aliud
quod rebus quas vulgus facere potest cum

medicos prudentiam in arte sua non e
get, sed ut sciebat totum quod est invenire
tum in meditatione egrorum docet
ipse et hoc sit necessarium addere
res quas omnis sciunt vulgus et dimi
sit causam cenorum rerum necessariam quod illa
quas ipse sciunt quasi videlicet quod in ipsis
non est inventum in sua arte
Ne quid in diversis egritudinibus
diversa oporteret abstrusa et
intelligi difficiles hec sequuntur
Cognoscunt illa accidentia diversa fuerunt
in diversis egris et quorundam eorum
magnificaverunt studium in signo
Et quod est scientia scripta quod significationibus
nulli aut utitur hoc nomine s. s.
quod super signa venalia sicud
ostendi in tractatu quem apposui de
accidentibus et significationibus dicat
quod ipse de rebus ad quarum cognitionem
et scientiam sit in hac sua cognitio ne
cessario in quibus innatur medici
quod non est inventum invenitur
scripte in sententiis relatis illis de
assiduis sed dimittunt in multis locis
Sed cum sagacia et oportuna
investigationem talis scilicet di
scutiantur in universalibus mor
bi typo: non nulla ab eorum sen
tentiis discrepantia potuerunt
invenire. Et qui susceperunt illa res
ad significationem sic etiam in signo unius
cuiusque egritudinis non sciuntur quod
eas res nulle aliter quod narraverunt illi
Ostendit dixit quod medicum qui fuit
vel de illis de assiduis dimi
serunt dicere res multas quibus
sit inventum in signo sequitur
est illud et narraverunt illud per
intentionem sermonis sui in significationem
et dixit: sic etiam in sanationem cuiusque
egritudinis quod est quod omne opus sit

innuamentum in invencione sanacionis
egritudinis est ex arte medicine Et
propterea quidem est ut estimet aliquis quod
ypocras dimiserit dicere signa que ne-
cessaria sunt in cognicione egritudinis
et pronosticacione de eis, sed res non est ita
Nam signa iste complete sunt ne-
cessaria in signis quibus fit innuamen-
tum in medicacione per cognicionem egri-
tudinum ~~et pronosticacione de successione~~ si
enim non fuit innuamentum per cognicionem
egritudinum et pronosticacione de successione earum
in invencione medicacionis melioris
esset scientia illa non esset necessaria
... Unde ... per eam fiat innuamen-
tum in ipsa tunc quod illud est innuamen-
tum in sanacione egritudinis: et res in
hoc quod ad cognicionem signorum super infirmi-
tates fiat cognicio in sanacione egri-
tudinis est in qua loqui nobis non est
necesse Causa est quod quia ut cognoscamus
in primis egritudinem que sit deinde
intendamus post illud ad medicacio-
nem eam Causa quia per pronosticacionem
fiat innuamentum fiat in medicacione
egritudinum iam ostendit ypocras in pro-
logo sui libri de pronosticacione: ita quod
si aliquis dicat quod per omnia que sunt
in medicina non fiat innuamentum non
in cognicione egritudinis aut in pronostica-
cione de eis aut in medicacione earum erit
intencio eius in hoc sermone preter inten-
cionem eius in sermone primo Causa est quod
medicacio est medicina / non est nisi post
ipsam scilicet pronosticacio et cognicio egritudi-
nis est ante medicacionem et propter illud
non est possibile aliquem ut dicat quod
finis medicine est cognicio egritudinis
aut pronosticacio de eis sed diximus de sa-
nacione egritudinis Et intelligere oportet
in hoc loco quod sanacio egritudinis est
destructio egritudinis: postquam est causa
egritudinis ut evacuetur que futura est
adhuc Nos autem scripsimus in omnibus
illis illud quo constituti sumus in tra-
ctatu que edidimus in fine medicine
et non quia nos nunc ut occupemus ab eo
ad quod intendimus per illud quod est expo-
sitio Causa est quia iam intelligimus sententiam ypo-
cratis quod indigemus sermone exquisito in scientia
medicine Et quia iste sermo ad unum ex-
posicionem intendimus invenitur scriptus in
pluribus descripcionibus in quibus est conside-
ratio secundum modum alium: tunc non est superfluum
dicere illud Dico autem iterum et iterum
sermonem quem scripsimus et posuimus est
in dictione omnia et est iam quod est
quia scriptus sermo secundum istum modum et
suscipitur iste res ad significacionem
aut sicut quia in sanacione cuiuslibet egritudinis
Causa autem scripsit hunc sermonem secundum hanc
disposicionem intelligimus ab ypocrate quod ser-
mone suo significavit cognicionem egritudi-
nis et pronosticacionem de eis et sermone suo
sanare quod in sanacione cuiuslibet egritudinis
intelligimus quod visum est ei quod medica-
cio egritudinum non est ingrediens in hoc ser-
mone scilicet significat sanacionem egritudinum
si illud est ita / tunc dimisso ypocrate di-
cendi ex parte artis qua fit medicacio
egritudinum in sermone quem dixit an
hunc ubi dixit / in eo dimiserunt plura ca-
pitula iste signa dixit fiat in egritu-
dinibus diversis et quorum causa magis
est prolongatio in sermone / et ideo non
est secundum rectitudinem et manifestum
quidem est quod qui dixit hunc sermonem dixit
quod ypocras non ... est sermone suo et
scripsit sermonem hunc aliud ut addet ad
sermonem suum primum rememoracionem partis
huius artis medicine scilicet medicacionis egri-
tudinum Et quia non est diversitas in dicto
quo fiat innuamentum in medicacione egri-
tudinum / tunc prolongatio sermonis in eo est
superflua quia ego ut appareremus ad sermones
in quibus docet ypocras res quibus fit innua-
mentum in medicacione egritudinum

Non quo tamen non solum oportet non
lando ... quod medicine

propter paucam uiam aliqui voluerint propter
in egritudinibus acutis conue
nit uti lacte statim ad et
scirem temporibus finis Et ypocras quod tam
non laudo eos sed quia ipsi non utuntur
speciebus sanationis nisi quadam minus
est paucis Galienus Et quia propterea quod in
uenimus de sanationum partibus sanationis egri
tudinum acutarum non est nisi dare in
potu medicinas et aquas lapat mas
et aquam casei et lac in horis suis
sunt usi et ceteris speciebus sanationis que
sanitatem etc.

Post quam ipsi acquierunt faciunt rebus
paucis quarum una est paucorum quod
aliis que sanitate acquierunt secundum
ceteris aliis in acutis egritudinibus inuenit ypocras
ad hoc quod ipsi dixerunt in eis multas species
sanationis et propter inuentionem meam uideo quod ipsi
faciunt aliud uerum aliud quo ipsi usi sunt
in egritudinibus cronicis et non complectitur
apud eos nisi per potum medicinarum so
lutiuarum et aquam casei que bibitur in
horis suis

Et posteriores eorum corri
gentes dieta medicinali
vie quedam sequentes et egro
tanti similantes reliquerunt

Illi autem qui post eos venerunt postquam
uiderunt et testificauerunt quod scripserunt
illi, scripserunt res similiores medi
cine et de rebus quas cum ipsi nituntur
in sanatione appropinquare ei

Post in libro qui scriptus est secundus
post librum qui ante ipsum scriptus
est quod est magis rectificatus quam est inten
tio illius secundum intentionem illius qui dictus
est ante ipsum causa et sunt plures dicto
res eius, ille dictores cum uerum tamen
minuunt quedam aliud quibus posuit
in illo libro primo: et adduntur in
illo libro primo res que non sunt in
eo et mutat res in eo ab eo quod est

fine illo Et quoniam illius est si volu
eris ut rectificetur tibi liber auditus
secundus qui nominatus est auctoralis re
ctificatus post librum que scripsit an
tea rectificata prius librum que scripse
rat ante eum secundum quem modum
et inuenies illos de assiduis quoniam me
dici illius regionis posuerunt sinas
alias post illas sinas precedentes eorum
sunt quedam ille secundum eandem sine et inue
nies quasdam res et adduntur in omnes res
dicit quod ypocras in hoc libro secundo quod ea
positio eius est similior uie medici
ne libri primi etc.

Et antiqui prius de di
eta leuia uiribus contra
ria utiliter edidentur eo quod nulla
diminuit perscripserunt priores
de dieta minus utile tradiderunt

Et antiqui non scripserunt de regimine
aliud an sit que ciuitas
Omne regimen cadit super medicationem
que fit per medicationem in qua in
cidit consuetudo sicut per formam et cali
ditatem et reliqua que operantur per manum
nominatur operationem que fit per dietam Et
nominat ypocras tria cum istis duabus capiti
bus medicine: medicationem Et manifestum
quidem est quod complementum quarum partes sit
per consilium medicine ypocras, quod reducitur
medicos qui fuerunt ante ipsum quia
non scripserunt de regimine aliquid an sit
quod ciuitas et non dixit sine sermone
non quia non ipsi scripserunt in eo dietam
sed non scripserunt in eo aliud an sit que
ciuitas de qua curatur Et ypocras quod quidem
dixit in sequentibus de sanatione an est
que ciuitas qui medicatur

Inde leuia uiribus quod con
tra in utiliter edidit mutan
tem in hoc tractauit: quoniam ipsam
uarietatem morborum eorum quod multi
plicitatem partium ignorauerunt

quantitatibus aut diversitate omnium egri-
tudinis et multitudine dicimus eumque non
ignoraverunt aliqui etc.

Propter vero ignoraverunt tamen multitudinem
specierum egritudinum sed ipsi scripse-
runt in omnibus eis plures oportuit
sicut ostendam in sequentibus

Et quod potuit nomine palam
tradere conati non invene-
runt cum quam fortasse difficile esset
reprehendi, sed quia est altissimum
investigandum sit autem quoniam vero
cum aliquis ab alio videatur differre
non videtur nec idem esse sen-
tientur non eodem nomine vocatur

Et id autem reprehendunt eos quod unam
egritudinem plures esse crediderunt quoniam
diversa nomina habuit et hoc quia erant
decepti per fallaciam eorum

Tamen in uno specierum autem egritudinum
sermone ponere voluerunt non in-
venerunt in eo quod scripserunt unde et
dicitur quod non forte facile est comprehendere
unumquodque eorum sed est sermo significationibus
super egritudines ita ut in unaquaque earum
diversa aspectio corporis sit in aliqua regio-
ne putavit enim quod illa egritudo apud alia
eadem non sit vel alicuius cuiusdam egri-
tudinis etc.

Cum dixi paulo ante quod non
dici qui sunt de illis et assi-
dis scripserunt aperte cum quod
scripserunt de accidentibus pluribus omnibus eis
et quod dixerunt quod egritudines que
sunt acute sunt in et postquam pau-
latim processerunt scripserunt eas species
egritudines vesice sunt xii deinde scripse-
runt post illud et egritudines sunt
iiii et scripserunt eas post illud et
egritudines distillationis urine que
vesica sunt iii deinde scripserunt eas
post illud quod species spasmi sunt in de
inde sequenti sunt et scripserunt species ic-
terice sunt iii et scripserunt eas post

~~illud et egritudines distillationis urine~~
que post illud species pleuresis sunt iii et
quod quia non consideraverunt in diversitate autem
aliud que mutat eam multum et non consi-
derant compositionem egritudinum et non consi-
derant in eis sic est aliud quod fecit ypo-
crates in inventione etc. Ipse vero ostendit est in i°
canone quo solo possibile est invenire
numerum egritudinum Ego autem iam osten-
di in illo canone in primo libri mei
quem est de ingenio sanitatis et ante
quam vero illud rem etiam priva in libro meo
o de febribus sed sermo ypocratis et imposuit
ibi tractatus quem composui sermonem
breve abbreviato qui est in specie-
bus egritudinum Vult autem illud ad
quod omnes nos intendere est consuetudo vel
consequentia sermonis ypocratis quem intendo quod
ponamus non in hoc quod est quam co-
natur compositer constituere demonstra-
tionem super illud quod dicat in compositione
sua causa exposuit librum prolonga-
tum quod esse [illegible] [illegible]
[illegible] egritudines qua sit maxima
[illegible] in medicatione egritudinum
sufficientiam [illegible] [illegible] [illegible] sermonis
ypocratis cum [illegible] [illegible]

In quibus epydimie mor-
bi qualitas aut quantitas
est maior mortalis: sed ipsi morbi
varii et inequales sunt affi-
ciunt plures quod ut dixi [illegible]
particulares que [illegible] intelligitur nos
[illegible] eas quod non est dispositio
egritudinum [illegible] dispositio egritu-
dinis mortalis [illegible] sed sunt egritudines
diverse et propinque et accidit pluribus
hominibus et temporibus quas [illegible]
et [illegible] ut moriantur etc.

Sequitur ypocratis per sermonem suum [illegible]
quod ex egritudinibus est egritudo
que [illegible] multis hominibus in [illegible]
una et quia egritudines sunt [illegible]
biles [illegible] illa egritudo mortal(is)

et qui est facit nomina illa egritudo
alio nomine quod ipsam sequitur vocat ita
quod egritudo que multiplicatur multiplicata
in hora una in regione una et
est si esse mortalis illa egritudo
algaphet pestilentialis et hec est ad
terminus in quibus egritudinum generalis
multe et vocatur egritudo diversa et
ipse contraria est omnibus egritudinibus
sunt ille que accidunt et regione et
ipse leduntur [illegible] per eas / ~~[illegible] ipse~~
~~sermone suo sequitur aliud sunt~~
~~egritudines diverse~~ sed medicos diverse et
et non est [illegible] aut [illegible]
est ut sit ipse per sermonem suum sequitur
aliud sunt egritudines diverse et ipsi
que [illegible] est quoniam necessarium est ut di
ca in eis [illegible] quoniam sermonis si non
[illegible] si scilicet [illegible] indicandum in egritudi
bus regionalibus et egritudinibus al
gaspd principaliter non est ibi passilacon
eorum [illegible] quod necessarium est ~~ut dicat~~
~~aliquis~~ in illo in una [illegible] / [illegible]
an cum ut dicit quod [illegible] descriptionem est
descriptio in qua est sed sunt egritudi
nes diverse non [illegible] aut ut a sermo
ne cuius [illegible] non expectat nec oportet
intelligi que auctoritate proposuit et
[illegible] sunt [illegible] quibusdam sed egri
tudines que sunt in eis si egritudines
de quarum eventu erit consuetudo Nam egri
tudines agaspd et egritudines pestilentiales
les accidunt [illegible] de eventu a causis quas
ipse vocavit diversas [illegible] eveniet
consuetudo et sunt ille in quibus est ser
mo eius in hoc libro suo qui vocatur
epydimia et loquitur in egritudinibus
regionalibus in libro suo de aere
et aqua et locis et non singulariter
in egritudine nominata mortali fecit li
brum [illegible] que narravit in libris illis
quod est una egritudinum algaspd

Et est vulgus peritus ab
imperito cuius cognoscenciam

discerne nequiunt / vulgi autem non
cognoscunt meliorem amicliorem in
cognicione harum egritudinum

Dicit quod vulgi non cognoscunt
procul dubio meliorem medicorum
in cognicione harum egritudinum ab aliis
et manifestum est quod sermo eius est
in egritudinibus acutis quas dixit
paulo ante ypocras

Illa laudantes et alia vi
tuperantes / laudant et vituperant
[illegible] species aliquas et speciebus sanacionis

Dicit quod vulgi non cognoscunt species
medicaminum quibus oportet uti et
quas laudant oportet uti laus ipsorum et
illorum vituperacio non est [illegible] non despicit
aliis et [illegible] hoc diximus quod causa laus
et vituperacio ipsorum non sunt consuetudine
[illegible] ipse per successionem cuius sermo
nis postquam narravit de ano [illegible]
super sermone suo scripsit [illegible] sermo
nem [illegible]

Verum eciam in hiis eorum quod
medicina ignorancia habeat

patet maxime quia dictum sup
sigue [illegible] namque tocius me
dicinalis [illegible] ab hiis [illegible]
huius egritudinis [illegible] di
sputa [illegible] in ea ad una
re videtur cuius nomina sunt ha
bilia [illegible] quod ea digne nomine
ut ptisana videlicet et simpnum
aqua sed mellis et huius et [illegible]
a vulgo medicus habet que in
spicit illud ut sapiens medica
re putatur et maior [illegible]
[illegible] quod vulgi ignorat valde est egri
tudinum harum et sed medicacionum earum quo
oportet ut sit esse quod dico et [illegible]
de illo capitulo quod non [illegible] de
eo putat quod est [illegible] medicine [illegible]

propter quas egrotes. Sed est quia doctrina
omnium specierum specierum sanationis de quibus
estimatur quod sunt veteres curationum
quas egrotes est facilis, quoniam quomodo quoniam
sit est nomina scilicet aqua mellis et
aqua ordeacei. et potus ille et ille
et aqua mellis: estimabat de eo
omnis vulgi quod sit medicus cum sit
illud quod narrat melior et vilior
vero una et eadem

Cum sint medicine quibus
utitur melior medicorum et
vilior eorum medicinarum eedem et eadem
sit propter illud melior apud vulgum
non cognitus cum ipsum non intelligat
differentia inter illud quod medicatur egrotos
in horis suis et certa quantitate qua
oportet et inter illud qui facit illud in
inmensurate. Dixit ypocras. postquam
absolverit in hoc loco propositionem suam
prologi libri sui incipit de rebus quas
intendit: ex sermone qui sequitur
sermonem suum ipsum

Scriptura itaque mee ce
ca que hactenus igno
rata sunt necessarium dico
eorum utique doctrina excellentis-
sima est in hiis que innume
ral lesionem sunt scriptura. Non a
quod ignorabitur a medicis: est cum
medicorum per totius vite sue
non desistit dicere propinare in
acutis passionibus ptisanam ordi-
aceam non colata utiliter operari
confisi. Alii non ut nec unum
granum ordeacei transgluciat egro-
summopere studet eorum si fieret
et non collata esset: maximum
credit esse nocumentum. Alii autem
non colatam: nec non collatam
dant eorum unquam penitus
per nisi vii. die transacta. Alii
vero morbo deficiente iudic cre-
tica. vero aut michi quod oportet
ut sciam omnia de quibus medici
scientiam non ... eorum cognicio

nobilis sit quantitatis et magne sue
et omnia que faciunt iuvamentum magnum
aut nocumentum magnum. Res autem de quibus
medici sententiam non ... scilicet ipse: quia ita est
propter quam sit quod quidam medici moniuntur
tempore vite sue toto dantes infirmis
in potu in egritudinibus acutis ptisanam
ordei non colatam et quidam faciunt id estimans
quod medicatio eorum ipsis est secundum rectitu-
dinem. Et ex eis qui conatur studium suum
ad hoc ut non deglutiat infirmus unum
granum ordei: estimantes quod illud est
nocumentum magnum: sed dat ipsum in
potu infirmo postquam est collata: et ex
quibusdam sunt infirme in potu non dabunt neque
ptisanam ordei neque aquam eius. Et ex eis
sunt qui non faciunt illud usquequo tran-
seant super infirmum vii. dies. Et ex eis
sunt qui non faciunt id usque confirmatur
egritudo et terminat crisis

Deinde declarat questionem quam dixit
ypocras quod est questio dialectica possibile
est enim medicantem egrotes secundum veritatem
preter quam inquirat de hiis questionibus. Sed de
quo ypocras dixit quod egritudo in medicatione egrotorum
est in medicis ex cogitatione rerum quas oportet
eos facere non ex diffinitione tamen ex diversitate
cadente inter illos qui scripserunt species sanationis
diversas in egritudinibus eisdem. Quod autem questio non
est valde innata tamen ipsius ostendit quod pre-
mitta questionem de ea super omnes res sicut
ostendam cum procedam in sermone meo. Quod
est: quoniam dignius est ut ostendam in primis
in eis quod necessaria est questio de ea et qualiter
est responsio mea. Eorum autem inquisitio mea de
ea sit naturalia intelligere ex eo quod dico. et est
quod diversitas que cadit inter personas: non invenitur
inter instrumentum manifestum quo comprobatur. Sed
est: quia tu nisi invenis instrumentum manifestum
quo comprobatur sermo qui dicit: quod mundus non
est generatus neque sermo eius qui dicit quod
est generatus. neque sermo eius qui dicit quod
est corruptibilis. neque qui dicit quod non corrumpitur
neque sermo eius qui dicit quod in eo
est extra ipsum vacuum et sermo qui dicit
quod est infinitus. neque sermo qui dicit quod
mundus est unus. et sermo qui dicit quia
est plures. nec etiam si non plures unus
quantus sit eorum unus: si sunt plures quomodo
vero correspondeat eorum unus. neque invenitur
neque etiam est possibile ut aliquis utatur in
inquisitione de illa significatione manifesta
et similiter est disputacio multarum aliarum

ex rebus de quibus in ea presentia est questio ex
eis enim sunt res in quibus non est
possibile omnino iudicare iudicium absolute
et ex eis est res longa indigens inqui
sitione. Rerum autem quibus iuvatur infirmus aut
qui nocet eis dispositio non est apparens dispositio
sed est quia in initio eorum est necesse in
longum tempus et nisi se invenisse putat
quod iudicium in eis sit facile. Cum si inve
nerit tunc utitur in infirmis: tunc oportet ut la
udaretur et suscipiatur et si nocet tunc causa
est usus: tunc oportet ut fugiat ab eis
et caveant. Et si non nocet aut iuva
rat nocumento aut iuvamento cuius qua
litate non certat: tunc oportet ut putetur de eis
quia sunt ex rebus que non faciunt aliqua quare
duarum actionum. Principium operis medicis dignum
ut elongetur ab omni quod nocet nocumento
manifesto. Res autem que nocet aut iu
vat nocumento aut iuvamento parvo
non est mirum si retinet eas omnis autem
putat de eis opinione in primo aliqua
ex aut res inter quas est differentia magna
valde ita ut laudat eas quidam homi
nes aut vituperet eas quidam eorum:
cadat admiratio ex eis qui laudant
res quarum virtus in nocumento est cuius
magna valde. Et ex eis qui vituperant
res quibus utilitas est iuvamentum ma
nifestum: Hec est questio de qua intendit
ypo. in fine exemplorum particularium
et dixit ea ubi architectos et respon
sio est in ea in primo tractatu sui libri
de febribus et i... in abreviatione
sermonis in eo et in explanatione eius
...a ypo. Sed est quia postquam narrat
in libro suo quod dixerat de illis qui
cadere faciunt virtute infirmorum propter ...
... oxymellitem longam actionibus.
et dixit catone medicum qui cibabat
infirmos carne et potabat eos vino
secundus est illud in hoc sermone et est
primo tunc dictione sua si faceret cadere mul
tos infirmorum in passiones magnas
valde et si omnium febricitantium evasio
ab infirmitatibus esset propter regimine in
sanatione usque quo evasio mala veni
ret ille qui exercet medicinam
secundum hunc modum: non sanatos aliquem
infirmorum cui neque magis similis ut
sit: est quod in meditatione omnium febricitan
tium non est ... et eodem regimine ergo
ut laudet architectos et homines qui

in quisivit ex eis questionem prius
quod sepserunt responsionem in ea.
Dignius est ergo ut laudet qui fuit
primus qui quesivit de ea et studio
quia inquisitio de ea et respon
sio in illa in egritudinibus acutis
dignior est quam in reliquis egri
tudinibus remanentibus: Sed est quia
inquisitio de ea est contrarius quam
aliis sequitur: quoniam diversitas in medi
tatione non cadit inter medicos in
egritudinibus acutis tantum: sed est in
omnibus aliis egritudinibus et propter hoc
in unoquoque in unoquoque eorum spatio
longi temporis secundum regimine quod visum
est ei quod videt quod quidam homines
iuvati sunt eo: De reliquis autem rema
nentibus: propter eos quorum multi est
iuvatur per regimine eorum licet ipsi exti
mant super infirmos quod ipsi errant
super ipsos secreto. Et forsitan est sic
dixit ypo. in libro suo de algebra
in illis errant in structura essendi
quod frangunt et accidit in fractura
corporis vulnus et ledit infirmos per
illam causam sed est quia ypo. dixit
quod ipsi non curant: quod causa in illo
nocumento sit fractura vel ligatura
si malicia fortune similiter accidit
similiter sicut in egritudinibus quarum
sanatio sit per regimine: Iste autem omnis
quod dixit in hoc sermone primissime
ad exponendum: est manifestum quod
legit hominis eius bis vel semel et posuit
mentem suam in eo: quod est quia tu in
venies ypo. fecisse in exemplo pre
cedenti sermonem contrarium convenientem
et est sermo de quo consuetudo curavit
pluribus preteritis. et pluribus sophisti
cus: artis dialetice ut noverunt
ipsum et sermonem eorum Alchitiates
aut dixit regimine horribile medicum
scilicet quod est secundum finem gravitatis ei
quod dixit ypo. aut diminuit dicit regimen
horribile: et dixit regimine medium
sed est quia fames que est in ...
et repletio que est per ... equa
litatem quam fecit cato est in vari
etate horribiles: si appropinquat cuius
duobus ad equalitatem: est regimen
quod narravit ypo. quia qui regit per
ipsum in egritudinibus acutis est

est commedicis autem magnitudo et nobilitas: cuius causa est quia commedici qui cibant infirmos ptisana ordei: et ex eis est qui potant eos aqua eius tantum. et ex eis est qui non potant eos donec veniat crisis et reget in fine in hora que est inter initium egritudinis et inter crisim: et eo quod dixit tantum sicut est aqua mellis et similibus indiget in quibusdam horis venit sine tempore arte. Causa autem diversitatis inter eos est rei quod dixit ypo et narrat eam in sequentibus. Sed archigenes dixit illud ad inveniendum in illo tractatu primo libri sui in febribus et est quod quidam commedici indigent aqua ordei tantum. et quidam eorum non indigent aliquo eorum: sed sufficit eis ut observant se et eo quod dixit tantum usque ad horam crisis. et innuat per illud etiam quod dixit ypo et narrat sermonem in sequentibus. Ex infirmis est qui indiget ptisana ordei et aqua. et ex eis est qui indiget aqua eius tantum: et est qui non indiget aqua eorum aliqua

De hoc vero ut interrogati aut non interrogati nec umquam in idem eundem respondere solent. Et plus ille qui non est de consuetudine medicare et garrant de quibusdam questionibus aut potest esse quod non inveniat apud eos responsio et sunt interrogate de eis etiam

Manifestum est ex sermone plana bona expositione sermonis quem ypo posuit primum qui quesivit declarat expositionem et vidit de ea et dixit quod medici non conveniunt interrogati de quibusdam questionibus et si interrogat eos quidam commedicis de eis aut conquerant non est possibile eis invenire responsionem in eis

Ex itaque ars ita declarata est ut etiam vulgo liquidissime clare videatur et medicine ars omnino ars non esse videtur convenientis appropinquatio sit quod toti arti ut vituperent eam vulgi in vituperatione magna donec ipsi non estimant omnino quod ars medicine non sit inventa

Non est sermo inveniens ypo. tantum monstrasse per in res particulares que vero tantum supponimus quidam vero ex diversitate que est inter illos qui exercent aliquam artem vertendo quecumque sunt dubitat quod quod faciat eum hesitare quod non est eis sua scriptura. et secundo quidem non continua eorum in ea est signum magis super scientiam eorum: et hoc est quod nos diximus ad introductionem de demonstrationibus geometriis cuius causa est quia demonstrationes iste non sufficiunt sapientibus tantum: sed inveniunt eas etiam apud vulgus famosos per certitudinem. Sed est quod ypo dicitur in eo quod utuntur demonstrationibus geometriis que declarat rem manifestam in qua non est diversitas et ypo. quidem narrat sermonem in hac diversitate: in oratione que sequitur est sermones etc.

Verum ergo quamvis dissensionis magnitudo de aetatibus passim aurores (?) eo usque invenit ut quod egrotanti laqueum perfectivum aliorum alii iudicantium notivum ars medicine in divinationis vanitate redacta est: quia divinatores habent suas ut auspices. quas quidem aves in sinistram partem volare iudicant: malum. quas vero in dextram: bonum presagium protendere iudicant. Si autem aruspices sunt ille sunt contrarium videt

Et ergo quantitas diversitatis inter medicantes in egritudinibus acutis que sequitur hec sermonem itaque illud quod appropinquat alicui infirmorum ex medicamentis tantum quia estimat quod illud est iuvativum valde: estimat super ipsum alius quia malum est tantum et etiam ex dicta in arte medicine quia est similibus

Diuinacio. Nam qui vtitur diuinacione dicit in aue vna: quia quando volat sinistre, tunc illud significat malum; et quando volat dextre, tunc illud est signum bonum. Et inuenitur simile huic auspicium in arte que considerat in victimis in rebus in quibus aspiciunt. Et diuinus sunt qui inueniunt genus horum ...
volunt per diuinaciones augurandi arte
in consideracione in victimis: arte quam plures nominant et nomine inspectacionis in victimis: et est quam antiqui nominant et nomine ... quia scientes postquam aspiciunt in victimis procedere et indicant de eis successiones. Nomen enim victimarum cadit super omnia sacrificia que offerunt deo gloriosa sublimi exaltando venerando et magnificando eum: et sunt illa in quibus considerantes predicunt et indicant de eis postquam aspiciunt in visceribus eorum. Illi autem qui diuinant per volatum auium nominantur auctores augurandi: et sunt illi quos ypo. in hoc libro nominat diuinos quamuis diuini et diuinacionis nomen cadat super omnes artes in quibus fit processus et indicant successiones eorum, et quia diuini nominantur speculatores in victimis: et auctores augurii et illi qui considerant in natiuitatibus: et illi qui indicant successores per signa in quibus considerant et eciam isti sunt illi: eciam qui prophetizant: et illi qui diuinant per somnia et ex eorum sunt qui nominat hoc nomine eos illos quos nominant poete interpretes propriores. Omnibus manifestum est quod ypo. nominat hoc nomine per diuinos auctores augurandi tantum sicut facit usitatior et est quia eciam dixit usitatior in multis locis usum suorum quod ars augurandi precedit et prius quam est futura: et dixit ypo. in principio sue summe: et sermone suo veniete et interrogemus quosdam diuinorum et alienigenarum more et signa in sermone suo: alienigenas eciam illud qui aspicit in victimis quando interpretatur sompnia ... adeo vndique est quia sompnia sunt et sublimi parte manifestum est quod signa per diuinos illos qui diuinant per volatum eorum est: et non est possibile ut diuinitatur ex quantitate augurii: et ipsi iam dixerunt in alio loco suorum usum in rebus nobilibus quantitatis: quod est quia vtitur arte que considerat in auibus et ipsam nominat pronosticans

augurandi et potest esse quia ego prolongaui in nominacione diuinacionis plus quam oportuit: sed hora est michi ut reddam ad intencionem ypo. in sermone suo et est ipse ... inter illos qui vtuntur arte augurandi plus diuersitatis non cadit quam inter medicos in pluribus rebus particularibus.
Deinde est quod ego inquisiui ad cognoscendum quosdam ex auctoribus augurandi diuersificatos fuisse in eo autem quod nominauit ypo. in hoc loco dextras et sinistras: et erat vnus augurum arabs et alius grecus de terra asie dicit ipse arabs quod auis volans dextre significat saltem ulterius ex ciuitatibus suis: et auis volans sinistre facit notam in questione diuersorum qui ipsi euadunt de infirmitatibus. Quando volans sinistre facit immo in questione de illo eum interrogacionis: et cum non interrogaui eciam utrosque augures an videant quod est virtus auis sit sinistre aut dextre quomodo volatus sit: an videant quod inter hoc ut auis volat volatu alto valde: et inter hoc ut volet prope terram: aut inter hoc duo et si est inter hoc duo alia: an utrum propinquo alto et propinquo inferiori aut medio modo fit dextra et postea interrogaui eos de aue volante propinquitatis vel longinquitatis in volatu suo an apud eos sit inter illos differencia arabs autem ex eis dixit quod non est differencia inter aliquod eorum quomodo volans sit seu sit longinquus in latitudine aut latitudine aut altitudine. Grecus dixit quod inter hoc est differencia et dixit quod auctores augurandi propter hoc quod dicunt aue que volat dextre aut sinistre postquam non elongatur in volatu suo: sed si in illo est secundum equalitatem fit equalitatis virtutis. Deinde dixit et virtus auis equalis in volatu suo in propinquitate et longitudine est secundum genus virtutis in equalis. Deinde dixit quod testificatur super illud sunt plures libri priores augurum et specialiter agamemnon atrideis qui nominatur poeta: et alii eorum et famosi

actorum augurandi. Scivi ergo ex hoc quod aput eos est discretio et quod est bene in arte sua. Et hoc est: quia diversitas tante quantum scientia que possit ex puncto sit per distinctionem scientiarum eius et divisionem dissolutionis eius et ego quidem possessi et primo et ypo. Indicavi ergo illi auguri gratis quod iudicium eius in volatu avium est stile plus nec artis: postquam ergo ad augurandi credendum plus sermonem eius addidit ubi est testimonia multa famosorum exactoribus augurandi: credidi plus sermoni eius. Postquam vero arripuit artes testimonia multa super certitudinem eius quod permisit et indicat in infirmis amittendi ei tamen indicium sui esse in plurimum. Et hoc est: quia avis equalis in volatu suo in longitudine et profunditate: indicat salutem morientis et avis inequalis in longitudine et profunditate indicat salutem infirmorum et aves quarum volatus in longitudine et profunditate sunt inequales: sunt multe valde: et quando quamvis volatus sit equalis in illo una vice, tunc necesse est quod sit iudicium eius in multis temporibus et minus verificat in paucis temporibus. Aliquando vero genus addidit ibi ubi distinctionem aliarum in quo ostendit quod avis dextra quando sit equalis [illegible] volatus eius in profunditate et longitudine signat in quibusdam horis salutem egri et in quibusdam earum periculum egri. Et hoc est: quia ipse dixit in molli et tamen avis est sicut avis infirmorum: sit comparacio cave quod salus eorum est possibile illius quo fit salus infirmorum et indicatur etiam inde quia meliores actores augurandi despexerunt hoc in libris suis et addidit ubi illis eciam et disputatores alias ostendentes quod illi arabi non erat scientia de aliquo eorum. Et ego quidem non dixi sermones istos nisi per sermones ypo. qui sequuntur sermonem istum: quia non exposuit eos aliis secundum quod oportet neque sermones etiam quos dixit ante ipsum qui dixit et plus illo quia non est de consuetudine medicorum ut inquirant de aliquibus temporibus et possibile est ut non inveniatur responsio in eis et

si intelligit de hiis etiam. Et hoc est: quia ypo. quidem audivit verum in quibus est diversitas secundum que modum intellexerunt quidam hominum sermone eius illud non recte de ptisana ordei tantum: et intellexerunt eum quidem includere quam ipsi sermoni de regimine acutorum egritudinum / et intellexerunt eum quidem secundum medicine absolute fuit ergo intellectus eorum melior intellectu omnium qui precesserunt eos. Deinde ipsi non intellexerunt eum in collectu completo. Et hoc est: quia id quod inquirit ypo. sicut dixit est in omni diversitate que cadit in omnibus artibus quas ex puncto possibile est scribi et sit scientia certa et manifesta quidem et hoc est sicut monstravi in sermone qui sequitur hunc sermonem.

Totum videlicet omnium intendit studium est infirmo sanitatem: sano vero conservari et honestate tum communa voluntate fuerunt. Et hoc est: quia sollicitudo eorum in omnibus infirmis: est magna in acquisitione sanitatis et sanis in cautela. et eis quod student acquirere famam bonam in bonitate acquisitionis sue. Et hoc omnia est sollo dei.

Sermo iste detegit sermonem eius qui estimat quod quod ypo. quia dixit sermone suo quid est ante ipsum: non est nisi in ptisana ordei tantum: et qui estimat ipsam est in regimine acutorum inperbore ut in regimine omnium egritudinum ad eo quod premissum est: et plus ipse detegit errorem eius qui estimat quod eius quod est in omni sanatione illorum: et qui estimat quod sermo eius est in ptisana ordei tantum aut in regimine acutarum egritudinum tantum in eo quod premissum est. Dixit ergo in hoc sermone et est sermo eius. Et hoc est: quia sollicitudo eorum in omnibus infirmis est magna in acquisitione sanitatis. Et hoc est: quia omnium infirmorum sanatio ab omnibus infirmitatibus suis non est per regimen tantum: quoniam ex eis sunt multi qui indigent sanatione per manum aut per medicationem per medicinas et plus illo etiam non est possibile ut sit sanatio per ptisanam ordei et possibile eius: nec est possibile ut sit sermo eius iste in regimine acutarum egritudinum tantum: ac in regimine omnium egritudinum absolute neque in diversitate que cadit inter ipsos tantum

sed in omni diversitate absolute que cadit
in omni arte que experimento experitur. Secundum
est: quia invenit canones vel unum quam in omnibus
artibus in quibus est experientia rerum particu-
larium et conversionibus quando particularibus est in qua
cadit diversitas propter perfectam ordinem et plus
igitur est diversitas que cadit propter regimen
quod non sit in consuetudinibus civitatis tum. Et quod
est in reliquis eis et plus etiam non
est diversitas que cadit in omni sanatione
et plus quam etiam diversitas que cadit in eodem
sanatione et plus quam etiam diversitas quarta
est que cadit in omni arte que fit in
corpore omni. quamvis sit etiam propria quod
est: quia ipsa etiam indiget arte que recti-
ficet eos et regulariter regat corpus eorum
ut non acquirat eis sanitatem tum: sed ut
conservet sanitatem super eos sanitatem eorum et
est illa in qua dixit ypo. et primus in cautela
secundus est: quia in conservatione corporum rerum est necessaria
cautela et dixit etiam ypo. quod per hoc acquisi-
tum sit iuvamentum et acquisitione forme
bone. Secundum est quia si cum in sanatione eorum
necessaria est actio inquisitio secundum quam inquirit
nunc ypo. similiter etiam est cautela sanorum
in conservatione sanitatis corporum: et studium etiam
qui sollicitus est habere formam bonam indiget
illo. Omnes ergo iste res indigent in arte
que est sollicita de esse corporum. Sed aut dixit
post que sermonem: comprehendit omnes artes
Secundum est: quia dixit in omni quod vult homo
Alia auguris etiam aruspex et cantor
et rector et vel omnis artifex scit quod
causa diversitatis in arte est res una. et est
ut sumat universalitates eorum rerum particula-
rium et ponat eas vel in est quod ego
nunc scivi diversitate que accidit inter
aruspices augurandi et non iudicavi
eorum in rectorem non perfectam meam dixit
est propter hoc dixit causam auguris arti-
ficii et istius artis: quod est: quia rectifi-
catio omnis artis non est nisi per discretionem
rerum particularium artibus vel. Sed enim
est potens discernere res ystas est melior
artifex et sicut rectificatio artis fit per
discretionem harum rerum / similiter est iudicium
in ea. Secundum est: quia oppositas earum
erravit quod posuit quod accidit omni homini
ut timeat super omnes homines aut sup-
plices quam oporteat, nam quod numquam
homini accidit non invenit aliquis
artifex qui principem suam tunc sic faciat
quia sic invenimus. Aliud est: quia

diversitas rerum non est nisi ut sufficiat
homini quia illa res est sicut estimat
non ut misceat defraudet et decipi-
at: et perveniat quando invidiam sic
faciunt multi quorundam hominum in
aliquo post illud ita quod formavit
ipsum in sermone diverso quam sit illud
secundum quod est et sicut illi qui dicunt
quod non declarat ibi aliqua diversa
dispositionum an sumus nos dormi-
entes an vigilantes et intellectibus
medii sit sani an permixti. quod si sic con-
tulerit ergo eis quod illud est verum dicit
quod non est manifestum que duarum sententiarum
sit verior in sermone suo vigilantes
sunt dormientes: an sani. an permixti
quod si sic contulerit est quia tu non in-
venis aliquid hominum qui dicit aliquid
sermone aperte que non sit sufficientia
quod illud est ita. neque aperit que sit
opinio cadens in anima sua ymmo non
dixit aliquid sermonem nisi quando intendit
ad contradicendum et resistendum est accidit
sibi quod etiam in arte medicine. Aliud
est: quia quidam presumunt ad hoc ut
faciat accidere in ea res propter quod
credunt et vituperant et eis sunt qui
invenerunt res meliores rebus que
invente sunt sunt antiquitus et non
faciunt hoc nisi quando intelligerent
accidens quod accidit vulgus quod
narravit ypo. dixit enim quod est
quia ibi laudet rem quod est extranea
primitiva. propter quod intelligit eam
sermonem quod ipsa est magis innatura quam
res aliqua secundum quam antiquitus sunt
quod est innativa. Et ex hominibus sunt
quidam qui regat in sermones ita ut
sufficiant eis propter id quod facit in eis
fiduciam de electione illius regiminis
et sicut quod illud deceptio est et fraus
principum ille qui aufert illud super
eos: et diligens tempus et domi-
nium ergo narravimus ex sermone
in diversitate que non est nisi per
sermonem tum. sicut diversitas que
cadit inter aliquos homines remanet
ut diversitas etiam inventa non cadit
nisi quando discernunt iudicium vel
non abscinditur proprium nisi aut

sup plus quam oportet aut supportare
quod sit esse eius simile sic dicit ergo
etiam oportet ut laudetur etiam ypo. in rememo
ratione diuersitatis etiam medici qui attendit
ei qui conatur asserere eo etiam ac
cum quod estimat illas res et exigitur
in quantum eius aliter quam oportet
et non est illud ex eo sermone tan
quemadmodum resistere eum in ingenio aut
cum fraude propter quod decipiant propter
quendam dolum et principaliter et aggre
gationem censimus. quod est quia non in
venit aliquis ex illis qui intendunt
vel experimentum et composuerunt
recepte simas cationis et abac illud
qui dicit febre acuta: carnibus assatis
et potationem cum vino: et abac eos sim
simas cationis possitum dicitur sit quod in
potu dat eis aqua quantitatem
cum omni dispositione est dicit in regimine. se
cunditas eius et infamia est in sine
et usus eius est adiuvat diuersas res
ante quam quidam deceptores visi
sunt propter admirationes eius in omni
re et eius famositate. aut quia
ipsi fuerunt in fine infamie si exti
maverunt quod ipse vel in inventione
sua invenit rectam. secundus quod proposuit
ypo. non rectificatur propterea ut intendit
nisi intellectus eius sunt sollicitus
est vel affirmat aliquam racionem
quam non attendit nocumentum malum
quod administratur aliter quam oportet
secundum est: quia in omni dispositione
dicit ypo: discrecio inditii exp
imitum est difficilis. In rebus autem vel
de manifesto inditium compunctum
est valde facile. at non inditium
diuersitate intrinsecus inter quas est contra
pro. et inter illud quod oportet nutrire
cum ptisana ordei egros quorum
egritudines sunt acutas et quos oportet
nutrire ptisana ipsa et quos non
oportet nutrire aliquo duorum sed regi
potu aquam tantum: est res quarum intel
lectum ypocras.

Tisana vero ordeacea mi
hi me indice super ce
degenus secundum cibarium
in hiis acutis passionibus
excellentissimum habetur
eique qui illam primum

et papum omnibus aliis pre
tulit collaudando assentio. primum
quippe quia utilis viscosa est
et levius incta quam et mollis. nec ad
et lubrica. temperata quam equalis
ditatem, sitimque extinguit. atque
si opus sint ablui facilis. ne
quaquam ptisana sit mixta et non
adiunctum nec ad laborem sin
osa non inflatur in stomacho vel
advertit que utraque minimum
indecorose dum in potestate
haberet. explicit. Ptisana
quidem ordei apud me recte electa est
super reliquos cibos qui sunt egrorum
in istis egritudinibus et laudo illum qui
promisit ea et elegit ipsam sed alia
secundus est quia in ipsa est viscositas et con
tinuitas, levitas et mollities et
lubricitas et humiditas equalis et sedans
sitis et velocitas ablutionis si illud
necessarium est etiam causa sed eius est in com
pletatas neque cumulatio mala neque
inflatur neque resistit in stomacho quando
cum inflatum sit et acetum in decoctione
in ultimo quod possibile sit in ea inflari et

Qui dicunt quidam ex illis qui antiquitus
qui apposuerunt discretionem quorundam
libro aqua ptisane ordei neque elege
runt tamen non est sermone, sicut illi qui
posuerunt ibi descriptionem et titulum eius
in contradictione sermonum illis principium de
assidiis non elegerunt tamen nisi prolongum
quorundam libro secundus est quia ostensum est in
proportione sui prologi. quod ypo. non intendit
in sermone suo quando dicit medicis qui
sunt de illis de assidiis. Ypo. ipse non
nominavit nisi assiduationem in medi
tatione egrorum egritudinum acutarum. Secundo
dictum eius quae dixit post illud usque
ad hunc locum est exposita arte regente
egritudines acutas. et non est inuamentum
eius in illo, immo tradit sub ser
mone alio principio eo, et ego quidem
iam ostendi in expositione mea quod

et posui librum ypo. de reparatione et dislo-
catione et librum eius de incturis. quia de con-
suetudine eius est ut ducat cognoscentem et faci-
at eum stare super sermone qui cadit sub
sermonibus aliis grauioribus eis. et doceat
eum res celatas in illis verbis in quibus inte-
ditur ad sermonem et ponat eos loco exem-
plorum. Sermo eius est quia considerat hac operatione non
elongatur ab eo dignus ingeniositate intendit
neque est quod doceat cognoscentem cerebris obliuis
occultum. et ipse ponit sermonem suum in
ptisana ordei et inquirit de ea quesitates
qui cadit inter eam eius et diiudicat in ca-
pitulo. et inueniat in iudicio quo iudicat in
toto illo regimine quo regit egritudines acutas
Sermo eius est quia dubitas que cadit inter medicos
in flebotomia venarum et in medicationes
cum medicinis. et etiam similiter in emplastris
in Emplastris et vaporatione et positi super
positorijs et glisteris vini. et ydromellis
et balneatione et balneatio non est per viam
et ypo. quod iam narrauit illud totum
in quarto libro suo in canone vero et dixit
illud ante. et est consimile quod actores
experientie qui separant inter res particulares
et inter res veras cum dixit non sciunt illud
canone. et consuetudine quod corum est ut
nominet res quibus distinguit inter res eorum
et rerum grauium separationem non dubiam Consi-
deremus ergo nunc in sermone ypo. in ptisana
ordei qua recte elegerunt medici antiqui
dixit eis aphorismi videtur quod ptisana ordei
medici recte elegerunt antiquitus super
reliquos cibos qui sunt in granis in egri-
tudinibus acutis Egrotas pacibos qui sunt
de granis ciborum qui sunt eorum Et nomine
quibus granorum cadit sub frumento et mi-
lium et ordeum et reliqua grana ut lens
et fabe et lupini et panicum. et mos
et feniugreco et cerebus et titum primum et
cicer et reliqua grana similia istis.
omnes ergo tibi scripti ex alijs granis sunt
mali apud vulgus quibus faciunt accidere
velociter nocumentum magnum excepto pa-
ne et tandaruso tamen ypo cum abarit
ex eis utrasque quitos egritudines acutas ad
hec duo oportet tamen tibi ut compos pti-
sanam ordei Sermo dicitur est: quod lens et mi-
lium et semen grecum non dantur ut cibis
infirmis in quibusdam horis quasi loco
medicine quia dolores quasdam qui sunt
in ventre non sedat quod ipsa sunt cibi
abant eos dixit ergo ypo. quod posti

ptisana ordei recte eligitur super
reliquos cibos qui sunt ex granis
et manifestum quia etiam que eligitur
super tandarusum et pane et grana
de quibus fit decoctio que nominatur
tathais secundum tarabicos Sermo eius est: quia
tu potes destruere errorem eorum qui
putat quod tandarusum nondum erat
sanum in diebus ypo. et paucitate
sunt illorum de illis quia qui quod quod
antiquorum posuerunt tantibus quod
videantur quotidie: dixerunt tan-
darusum. et ypo. quod dixit illud
in libro suo de regimine et dieta
Sermo eius si dixeris quod ille liber non sit
ypo. tunc est cursum aut lexarius
aut rason. aut rataputo aut
quorundam antiquorum. ipse enim per
ordinat multis. omnes ergo quos dixi
antiqui fuerunt quorum quidam an-
tiquiores sunt ypo. et quidam eorum
in tempore eius fuerunt scilicet non cuius
recordator fatio in hac hora. et
est ex illis qui nominat quod noie
scilicet ypo. filius euclidis et cuius
qui mihi edidit librum eius Sindro-
da filius gurahtilly in alia et
in quibusdam inditur quod mihi edidit
librum eius et quibusdam visum est quod
ipse edidit duos libros tamen scilicet alij
algebre: et librum de incturis ca-
ant quod qua eligitur et proponitur
ptisana ordei super reliquos cibos
qui sunt ex granis: est manifestum ex
sermone ypo. que dixit in successi-
one eius sermonis Sermo eius est: quia
omnes bonitates inuentas in ea
in medicatione egritudinum acutarum non
inueniemus in aliquo cibo reliquorum
et certificat medicum tuum in illo qui
facias bisice prouectum tuam in egritudinum
acutarum. et virtute ptisane ordei
Sermo eius est: quia natura egritudinis acute
sicut dicit ypo. aut est illorum in
quibus fit est per alterationem in
natura ad caliditatem igneam vel
extraneam sicut ondit ypo. in locis
alijs. et in hoc sermone suo Sermo eius
est: quia incipit a pectore et ascen-
dit flammam eius ad caput.

Et sibi invenimus de consuetudine
eius in tractatu quod dicere est ut noceat
sed magnam quod est nomine ignis
et sic illud aput illud quod non est
natura eius corpora alia nisi secundum
ignis secundum si intentio medici non
est nisi oppositione contrarium contrario: tunc
fervor eius [illegible] in se. et ut regimen per
infrigidationem et humectationem [illegible]
tunc [illegible] erit opposita nature se-
que. [illegible] est et sicca calida est: quia
ignis est in [illegible] dispositione et
[illegible] acuitatis etiam fit per putre-
dinem humorum / [illegible] ut sollicitudo
tua sit ad hoc ut digerat cibus et
in quo possibile est digestio. et evacu-
es cibus aliud quod iam evacuatum
est et egressum ad hoc ut in eo sit
possibilis receptio digestionis sol-
licitudo tua / et si necesse est [illegible] ei
qui est [illegible] acuta ut sit spacio
ubi in corpore ipsius in ultimo bo-
nitatis. et illud non sit de quan-
titate et velocitate digestionis et descen-
sionis et penetrationis: tunc ag-
gravant in hoc cibo omnia que sunt
nociva. Laudamus ergo que scilicet
ipse in virtute ptisane ordei quod
sit dixit eum quod est quia in ipsa
est viscositas cum qua est levitas
eius: aut quia levius dissolvit contraria
est dispositioni asperi asperitas vero
in est omne aceto acrimonia
aut acetoso aut stiptico. res enim
acrimoniam habentes: sunt omnes res
[illegible]: sicut cicer et orobus: et
fenugrecum. Rerum aut acetosarum re-
memoratur [illegible] nos dimittere quod
secabimus tamen. Res aut stiptice
sunt sicut [illegible] et sorba / et omne
quod est simile eis: et ligumis sicut
lens et que excidit sunt aliorum
similia. Videmus ergo quod ptis-
ana ordei innatura est mali ac-
rerum apparet: quia in ea cum viscosi-
tate sua sensibilis est levitas / et
viscositas continua / quod est scilicet
[illegible] propter continuitatem suam illud
quod invenis in aqua gummi

micus / Et laudamus ipse. quod ptis-
ana ordei etiam cum habet laude molli-
tie eius cum leve sit resistens asperita-
ti. scilicet quod est in virtute sua. et sua insipiditate
et sapore abhominabili sicut panis est
comedit plus. propter quod confundat cum mi-
nuit ab bonitate ptisane ordei. [illegible]
sana vero ordei non est licita [illegible]
sorbetur tamen sed bibitur et in ipsa tamen
est alia magna bonitas scilicet lubri-
citatis ipsius et [illegible] aque cum
non ipsa transit in decursu suo [illegible]
per quod remaneat in corpore [illegible] ad
sicut remanent corpora que retinentur
et adherent et hoc quod est res que ac-
cidit omnibus rebus viscosis fere solum
excepta ptisana ordei. Judicatur quod in
veniens sorbitionem secundum [illegible] que vo-
catur candarusi [illegible] [illegible]
lubricitas: ptisana vero ordei invenis
lubricitatem facit propter illud quod in ipsa est
de abstersione. unde est quod medici quando
volunt abstergere stomachum [illegible] vis-
cosis. qui in eo retinentur dant vomitu
cum aqua ptisane ordei sicut faciunt
illud cum ydromelle. Si tunc ipsi terunt
[illegible] et [illegible] cum ipsa faciunt
ut abstergat propter et deleat de ipsa ma-
licia. [illegible] que est in arte [illegible] abs-
sionem que est in ea sit [illegible] in
descensione eius et penetratione ipsius
[illegible] et propter quod [illegible] est ubi pe-
netratio alicuius [illegible] spatii adlatus
eius gibbosum [illegible] est: quia omnes res
que generant [illegible] grossum et vis-
cosum adherent illi et retinentur. et propter
sit quod res [illegible] quod vocatur candarusi
non solummodo nocet illi cum quod est
[illegible] sed meatus eius naturaliter strictus sunt
non [illegible] dispositio est hec dispositio naturaliter omnis
res que adherent grossi chimi retinetur et
adherent eis illic: et propter hoc sentit aspera
penetrationis [illegible] dispositione
hec dispositio [illegible] in hoc membro et
cum hoc etiam cum viscositate ptisane ordei
non est humiditas superflua sicut ydromell'

et sorbitionis facte ex tritico quod nominatur
cantabrensium et quod fit ex omnibus aliis speci-
ebus consimilibus. Commentum dicit: Ydromelis ipse vero
mollificat stomachum et faciunt nauseam
ita quod si sentit in fine illud nauseam in
ptisana non ordei cum ea quantitate est
quod non faciat nauseam / et intellige dicere
in hoc libro sermones meos stomachus.
oportet consuetudo in intellectu eius: quia
meo tamen: si os stomachi est. Nam
quando os stomachi est debile mollificatum
moratur quod comedit natans super ipsum
spatio longo. Et quando cofortatur per
quosdam cibos confortativos convenientes sto-
macho et expellunt ab eo quod fuit
reclusum in ipso et quod accidit illi in ipso
convenienter accidit. Commentum dicit: quia quanti-
tas superflua que est in ipso expellitur
ab eo statim et dicit illud cibum expul-
sum et in dispositione sua: propter quod natat
et volvitur super os stomachi moratur
in spatio longo mediocriter in digestione et
neque descendit neque egreditur penitus
Commentum dicit: quia spatio longo medio non est
nisi desiderium ad digestionem eius aut
ex cibis et ptisanis tamen quod ipse con-
fortat os stomachi augmentat ipsum et
vigorem ipsius facit: et confortat etiam ipsum
plus quam mensura equalis sit aqua
et sorbitio facta ex tritico quod canda-
rensium nominatur: cum quantitate sua
faciunt accidere nauseam. In ptisana
vero ordei ad eo quod est in ea que sunt in
illis / deinde ypocras dixit in ea post
illud etiam quod est sedativa sitis ergo
testificatur ei ipse sermo iuvamentum
valde magnum in eo quod egritudinibus
acutis est in hoc exemplo capitulo plus
iuvativa quam ydromel: quamvis
ulceritas ablutionis quantum dicitur post
illud quod est inventa in ea est ei sicut
ydromellis Et si comparabis ptisanam
ordei ydromelli invenies ipsam
meliorem illo in egritudinibus acutis
Omnibus ostendam hoc quod precedam in
sermone meo. Ideo dicit in hoc modo
ut compleam sermonem meum in

ptisana ordei. Commentum dicit: quia ypocras
dicit in ea: quia est ulceris ablutionis
et addidit ad quod sermonem si necessarium
est illud ex ea ... sit ergo in sermone
suo ad hoc quod nos indigemus in
omnibus acutis egritudinibus eius ulceras ab-
lutionis. Commentum dicit: quia reliqua bonitates
quas narravi de ptisana sunt iuva-
mentes in omni tempore in omnibus egritudinibus
acutis per ulceratione et ablutionis sit
iuvamentum quod leniter volunt nature
cum ciborum quos accipiunt infirmi tar-
datur descensus et exitus. Non est ergo
ulceratione ablutionis vero tunc dispo-
sitio contraria dispositionibus. scilicet neque sit
una specierum medicaminis convenientis
ei. Et est ei sicut res vetustificans
accidentia quedam consequentia eam
Deinde ypocras dixit post illud et non
est in ea stipticitatis neque similitudo
mala et manifestum quidem est quod
sermo iste est in viscositate ptisane
ordei. Commentum dicit: quia incipit loqui in id
cum est in quantitate eius stipticitatis
est iuvamentum sive plus. Commentum est
quia tu non invenies aliquem qui vitet
aliqua vere stipticitate nisi propter acci-
dens quod facit nauseam aut propter sup-
fluitate levitatis etc. Commentum dicit: quia
cibi stiptici congregat corpora et strin-
gunt ea. et cogunt meatus cibi autem
quando penetrat in corpore atque ut eo
...: et prohibent respersione que est
occultata consensu et illud quo fit
iuvamentum in hoc est ut sunt meatus
aperti. Sermonis autem eius intentio
non est in ea simulatio mala: est quod
non facit accidere in tempore digestionis
sue / et simulationis. Laus ergo eius
est qui laudat ptisana ordei / et hoc
cum nocumentum quod fit in pluribus ciborum
Commentum est: quia quidam eorum faciunt acci-
dere inveniri mordicationem. et quidam
eorum insufflant. et quidam eorum sunt com-
posita ex partibus diversis vel dissimilibus
Invenimus hoc duo in lente et caule
Commentum dicit: quia corpus cuiuslibet

Secundo dicit: quia corporibus cum habebat eorum duorum est extremus que retinet naturam. Aqua vero qua coquitur est ex rebus optimis subtiliantibus sicut accidit illis quod ciborum bonos efficiunt cum sale. Secundum est quia bonum quod sit ex tibiis etc. quem modum sit difficilium propter adiuvare resistendum. Cum de aptitudine cibi est ut moveat. Et difficilis fiat eius descensus. Et res quod in eo permiscentur festinat ad exitum velocem et similiter cadit omne quod fuerit cum sale aut alumini aut melle vinibus cum exsisto composito. Virtutes exeunt contrarie super omnia intra nisi prava exeat. Et propter hoc dixit ypo. in principio sermonis sui cum laudavit viscositatem ptisane ordei. scilicet quippe est qualitas. si non est possibile illud esse preter quod contra sit illa nisi [illegible] nunc autem scripsit in sermone suo similiter laus mala. Et non dixit absolute quia non est ptisana ordei similacionem immo addidit ad illud sermonem suum mala. Secundum est quod non invenitur aliquid ex rebus que sunt contrarie diversi ciborum plus exeat acute. Ita quod omnes qui scripserunt de cibis dixerunt quod res duriores [illegible] et propter hoc qui comedit sal capons [illegible] contrario dicit res nociva valde cum prohibeat stomachum comprehendere cibum et retinere donec digeratur digerere aqua completa Et nos quidem invenimus ex hoc in civitatibus et quinque centa secundum semita [illegible] nam ipsi comedunt prandio suo in mane: panem [illegible] et comedunt in vespere vel in cena sua carnem et si non [illegible] sua ulla: quia in potest invenire res [illegible] solis vero de civitatibus naturalibus. et loquerer in eis plus hoc sermone Sed si tu nisi legeris in libro meo illo tunc [illegible] tunc

in legendo hunc librum cum nam Et propter hoc absconde sermonem meum in simulacione et sine venies ad exposicionem eius quod dixit ypo. nisi loquitur de ptisana ordei. quia non inflat neque accrescit in stomacho. Secundum est/ quia cum scivit ypo. quod multi homines vituperant inflammacionem inflacionem ptisane ordei addidit in sermone suo et dixit: quod dicit quia inflat et crescat i. decoctione ultima quod possibile est ut inflet et crescat Significat ergo in sermone suo quod vituperationem qua vituperat ptisana et cum ctam reprehensionem in ea et narravit decoctionem eius et cum scirem quod propter hoc scripsit decoctionem eius et insequentibus post Nunc cum mittere unde ut reiterem sermonem meum de ptisana ordei etc. Dico ergo quod si tu decoquis ptisanam ordei decoctione valde bona scripsi ia cibum non inflabimur [illegible] aut detrahit etiam si [illegible] corporis non erit tibi possibile ut inflaciones ab eis remaneas. Secundum dicit: quia inflacio eius magis [illegible] eius propria non ex diminucione decoctionis eius sicut ptisane ordei. Unde quod tu invenis de consuetudine eorum qui coquunt eam ut ex [illegible] farine [illegible] et propter hoc coqui dimittunt eam cum [illegible] fabam tundam super tabulam deinde calefaciunt eam post illud paululum. et mittunt eam dominis suis non decoctam decoctione decenti Postea ergo loquar sicut dixi in decoctione ordei in sequentibus. Nunc ergo post quam ypo. significavit virtute ordei ptisane sequitur illud cum descripcione usus eius Et ego sum venientem [illegible] super illud post quam congessero et annotavero tibi ex eo [illegible] et implebo sermonem meum in comparatione et complexione inter ptisanam ordei et inter ydromel et reliquas res remanentes. in secunda etc.

Ita capitulum cum eam in [illegible] morbis congrua diximus Exhibere cavendum est ut nec

Una die venas et inaniti-
one pinnitas: sed absque ulla im-
positione dare nisi consistas
nisi fortassis quando potione
vel clisteri sint necesse
Non enim oportet uti et ptisa-
na ordei utitur in quibus egritudini-
bus utitur evacuatione venarum neque
die una si utitur ea et non impedit
eam nisi indigeret illo plus
tamen medicine aut usum clisteris
Abbas hic incipit expo-
sitionem questionis qua incipit
Inquit Quum non utitur illo
nisi sermone diminuto dubitat quo
sermo eius perficiat causa Bona
ergo amicitia proqua disponi
posse eum quod iste sermo et non est con-
sultatio et imitatio eorum a principio
sui et ipsa quidem causa est quod quidam
medici est quod ea in diversitate inter medi-
cos itaque quidam eorum utuntur in egritudini-
bus acutis aqua ordei et eam ea forte cuius
et quidam eorum non utuntur aliquo eorum
duorum nisi veniat eius et ego causa
in responsione aut eius quod est ut audias
ea enim quidam eorum qui curant egritudines acutas
ledunt aqua ptisane ordei plus et
quidam eorum ledunt ptisana ipsa
et quidam eorum non ledunt aqua earum
Unumquemque ergo medicorum invenimus
confirmare vel affirmare iudicii super
omnes passiones egritudines acutas prout
competat idest in omnibus eas et ego
quidam sunt discretus inter esse infirmorum
corpore quibus iuvatur eam ptisana ordei
et quibus eorum iuvantur aqua eius tantum
et qui eorum non indiget aliquo eorum
duorum. Dico ergo quod indiget ptisana
ordei qui est egritudinem acutam eorum
qui non indiget medicatione alia
ante usum ptisane ordei sicut flebo-
tomia et solutione ventris et aliis quibus simi-
libus: neque est accidens aliquo ti-
meatur super eum predico super quem ledit
aqua sive ptisana ordei: necesse
est uti quod est ad corpore eo quo timetur
super eum et quod eorum necessitatis ut flebotomia-
rum aut solutionis ipsum aut doloris propter
quod est tamen non oportet ut detur ad eum
ptisana ordei neque aqua eius
donec facias eum eo quod
est eum est quod
oportuit ipso imprimis scilicet deinde
tempore articulationibus verbis in uno
quoque et locum in eis si fuisset eius
intentio componere sermonem suum
et quod non fecit idest dubitatur sermo eius
nectere quod est idest quod perficitur eo eo
ordo rerum que oportuit ut ordinaretur
Quoniam Galienus quod postquam sequitur
sequentia sermonum eius ut addamus
unicuique eorum ad principia eiusdem
eorum quorum premisimus rememoratione
et intendamus primis ad quod ser-
monem exponendum que premisimus
oportet ergo ut audias sermonem
meum in illo ergo quod ego inspicio
sermonem eius et dico ipsum sua dic-
tione postquam addidero mea quadam
additione ut ostendet Dico ergo quod
convenit omni infirmo qui utitur ptisana
ordei in istis egritudinibus et ego quidem
dicam post paululum quod infirmi debent
uti ptisana ordei ut non utantur
evacuatione vel venarum vel indi-
geant illo propter potius medicine aut
usum clisteris egritudinibus hic enim sequitur
sermo eius. Si enim quamvis des
eis et ptisana ordei bis quando
indigent illo: tu tamen recte invenies
in operatione tua quod oportet ut sit quantitas
quam das eis comparata cum quantitate
corporis Et ego quidem narrabo quam
accidit in quibus tu considerabis
utilis flebotomie solutionis ventris aut
minutionis aut evaporatione exemplis
Et ergo in hoc sermone pre-
misisset. expo. et dixisset illud
deinde redisset ad illud post
consequentiam dictionum eius, deinde
posuit eas per ordinem, qui necesse
faciens erat. non esset sermo eius
dubius. Nunc autem eum intendit
nisi narrare quod accidat primus

donec remaneat sermo eius ꝑ
seuerancia spacio longo similiter ser
moni clauso. tunc necesse accelerat
sermo eius et tu scies sermonis mei
rectitudinem cum inuenies sermones
meos ꝑticulares expositos et in
ordinatam ꝑ illam causam

Q ergo ciber bis in
die sumere cibum con
sueuit: bis et ptisana
dabis similiter Et si semel
et semel ꝑma die post
modum si potes bis assuescere
si illud replere videris:
necesse habere // Cui autem
consuetus est bis in die comedere
oportet ut des ei ptisanam ordei bis
et si consueuit comedere semel oportet
ut des ei semel in prima die et
gradatim ipsum si possibile est ita
vt recipiat corpus bis si uides
quod indiget addicione

Dicit quia oportet ut cibetur
bis cum consuetudo in principio
cause est illo et cum indi
geat sumere bis et tunc oportet ut des
illud bis etc. quod si consuetudo
fuerit ut comedant semel tunc
in principio eis dabis semel. deinde
ꝑmitte te ad illud paulatim
vsque cibes eos bis Nam sermo
eius et gradatim ipsum non sequitur
nisi quod et de 2a cum modum
et est ut des ei in prima vice
totum quo indiget in illa vice
Deinde in 2a sunt vice da ei
residuo quantitatis prime deinde ad
de in illo post paulatim vsque
cibetur bis in quantitate cuiusque
aut sermonis rectitudo non ostenditur
ei qui legit eius librum quem ipse
nominauit sequitur qui regimina
tur ꝑ vsum ptisane ordei

Vnum est ex eo quod confessi et dixi quod
ypo. non voluit per hoc nominare regimen insti
tuendi cibandos est ptisana et quanta o
stenditur eum ꝑmum post quod ypo. nolu
it ex quo est ꝑ illud ex intencio
sermonis eius ꝑmissimus ut expo
neremus ipsum Nos enim non inuenimus
multos hominum confessione cum quacumque
et qui consuetus est in die comedere semel
oportet ut des ei in primo die semel cum
gradatione quod si possibile est in ptisana
ut des eis bis illud tunc da eis si
uides quod indigeant addicione Vnum
non intelligit ex hoc sermone aliud
quod. quia sermo eius in die prima cum
gradatione non est possibile ut sit cum
de aptitudine sermonis ꝑ consecucione non est nisi
non sit in eo quod sumitur multociens non
in eo de quo sumitur semel neque in
principio rei et ab ipso primo die etc.

Itaque quot modo quanti
tate dandum est: quod
nec multum nec parum sumit:
neque grossum uel nimis subtile
sumit: vt cordis corpora ea que
non fuerint necessaria intraducantur
nec coacte minimum eximantur
Et oportet ut detur infirmo in principio rei
quantitas non multa: neque grossa
inueniat ꝑ consuetudinem cor neque
superueniat in eo euacuatio venarum

Considerandum quod dixit ypo. magister
sermonem illum qui ꝑ stimulat qua
impleabat infirmos. cum ipse in omni
die cibabat eos ptisana ordei quod
non est aliquid erroris non ignorarem
sermonem ordei est quia ipse non ꝑcepit ut
in potu detur infirmo de aqua pti
sane ordei nisi quantitas qua sequitur
corpori et ꝑ consuetudinem et non super
fluat in euacuatione venarum Et a
testetur quod quantitas que datur in potu
de aqua ordei in omni die bis usque
ad diem vii. et est ponderis octo
aureorum in omni vice et de vinis

mior multu quam tibi quo ipi cibant in
finoe i mite vina: tunc in vide qd abstie
at ab alia evacuatione Omnib ergo este
dam est opus p9 paulatim Nunc aut
expona sermonem ypo in principio rei
dd e qd ipe no volt p sermonem suum
in principio egritudis ymo conuenit tibi ut
intelligas ab eo in sermone suo in principio
rei intentionem aliam quod significat intentione
sed e qz oz tibi qd videt infirmis q
infirmus indiget ptisana ordei ut des
ei comparata quantitate non multam neqz grossam
sam ypo. n. fecit cauere quibus semper
ut impleatur corpus aut evacuetur multum sur-
Secundo vero si eger // sub
sitior sit quam oporteat non
multum vinis dandum est: sed ante
illud aqua mellita propinandum
sine vinum potabile videlicet quod
innatum videris esse votare q
innatiue sit in sequentibus
explanabimus Conuenit tamen at que
dat infirmo de sorbitione secunda voce si
egris fuit sitior quam oportet non oz
ut sit multi. si necesse est ut prandeat
et bibat an quam bibat sorbitionem aut
ydromel. aut vinum quodcumque amborum
inueneris magis innatiuum et ego quod
annunciabo magis innatiuum i vnaqueque
disponam in sequentibus
rx egritudines sitionem inducunt sicut inducit
quamuis res cetinus mutabilis in
ea sit vna siripiplonia quidem
et plecsimunt qd no exprimit infirmus
aliud ex membris infirmus q infirmitate
aut epatis et forte stomachi et intestinorum
splenis et pleuris qd retinet ra q
in si procedit causa a'd aut i'd qd procedit
causa sit cum difficultate: et sunt febres
que crescunt scite dure symbalce:
Sup egritudines vero sitias que sunt in
venis plasantibus sequitur prelicitate lin-
gue et tenebrositatem totius cutis
et plit res in vlceribus etiam qui sunt

deforis ostenditur ostensione
manifesta Apostemata enim que sunt
in eis sunt sicca qd no curant
eo sed a quod cum est et plit
est apostemata oculi multos sunt
sicca qd no curant ex eis aqs
egritudines ceteri est qd no cu-
rant p nares aut p palatum
addd in eis necesse eum sunt
sicce et oz quod ut sicca
vlir q sic sup omnes egritudines
sitias est retentio superfluitatum
in eis et prohibitio eius ad eorum
quam rem ypo. precepit ypo in ipsis
egritudinibus ut sumat infirmus
ante susceptionem sorbitionis aquas
res conuenientes sicut ydro-
mel et vinum innuit ergo q
ipsa sunt plus conuenientia q
aqua. et cum sic facit facere
sermone multum vtrorumque necesse
est michi ut postponam dicere
comparationem inter vtrumque et aquam
vsquequo perveniam ad illam
partem quam libri in qua narrat
ypo. virtutem vtrorumque
Vero si tunc secundum
qd sumendum factum
sunt et de plenitudine opi-
nio exprimit: eius intentio
secunda repletio de negan-
da non est: qui enim citiore
multa q siccitate gra-
udat eius citior e tamen
Semi enim tarda: et pna
tamen tardior expectatur
Et si conueniente dicit et sunt qd
explicit expletione sedem
q d: non est necesse eius omnis
sorbitionem inter sua secundum e: qz
sup que sup fluit siccitatis

velocius et plus et significat illud
velocitatem crisis eius et superfluitas
cruditatis tardior et minor: signa de
tarditate crisis eius et
nominat tardior aut permutatam
egritudine, egritudinis scilicet ad agricas(?)
qualitates eius. et dixit quando
causa preter quam addidit ad sermonem
suum: et potest esse ut sit sermo eius
in illa egritudine secundum viam complexionis
sitacionis per operationem eius superfluis
egritudinis congeneras ei: necessario sollicitatur
sermo eius eis. et quod sermo eius
significatur et ex prius complexione
secundum quod oportet. et significat super aliquod egritudinis
non omnis membri absolute. sed que
ex eis sunt ad infirmitatem quarundam
in simplicium(?) glandularum et quod est. et con-
sideratur sermo eius contrarius sermo eius
sanus et verax et est qui evadit
ex infirmitate et sputum eius quod
expuit est sanum quod oportet est crisis eius
velocior. et cum disposito eius disposi-
tione contraria accidit ei una duarum rerum
aut perit aut ut prolongetur spacium
egritudinis eius. oportet ergo ut sit prestita
credi ei tamen evasio. absque ea est
evasio bona ut addat ad in virtute
eius et ad iuvet ipsum ad expulsionem
eius quod expuit ex humiditate cum
tussi: Nam per sermonem suum sanum quod
oportet non vult nisi id ad quod est significatio
digestionis. et ego quidem iam narravi
in istis significationibus in libro meo de crisi
et in tractatu quem composui de crisibus
egritudinis et narravi rem non modicam
cum magnitudine mea qua exposui
librum. amplius in loco ubi docuit
ypo. qualiter oportet ut sit prosecutio
ex signis que apparent in sequentibus
et posuit exemplum in sermone
suo pleuresim: et scripsit quod ser-
monem ex exemplo illius est
in pleuretica: et est quod si apparet sputum
cum initio rei ab ipso principio erit
egritudo brevis et si tardatur appa-
ritio eius egritudo longa erit
Sextus 207

Egritudines autem que pre-
missimus quod qualiter
dictum est maxime eve-
niunt. atque vero quedam preter
missimus que elongatoria:
magna et recta(?) per igna-
orancia(?) post medium exeque-
mur. Et quod quidem non inve-
nio fiunt secundum plurimum quemadmodum
narravit et ego quidem premisi dicens
vos alias multas elongatorias quantitatis
quantitatis(?) oportet ut sciatis quod ego narrabo
eas in sequentibus
aut ego dixi iam quod in sermone eius
invenitur ex rebus quibus fit in
nameratio(?) indispositione eius quo
indigetur quantitas non parva. et ypo
quidem secundum facit sermonem eius in propriis
rebus singulis aut hora percipit ypo.
vel audiatur id quod dico tamen. dico enim quia
res que evariatur in scriptis sunt se-
res quas narravit ypo.
Et quando sputi plus
est secundum quod velud in sermonis
quoque plus ad dandum est
crisis usque ultimum sui temporis
et postea duobus diebus ex se-
quentibus est deinde vero minus
tamen indicatio .v. vel .vii. die
vel .ix. et ut est pare et im-
parem numerum consideratio am-
plectatur: eius ius ad providen-
da. et ad certam illud in albu-
grossiorem muta // Commento.
fuit indigestio plus oportet ut plus
sit in latitudine eius quod scripsit in
sermone 2o illud usque ad horam crisis
et plura eius usque ad duos dies post-

esim in eo anni indies sicut esim in die
vo . aut . vij . aut . xo . ut sit sollicitudo
tua circa complexionem patientis et in parte
anni . Sed ergo fuit post illud : omnem ut vita
ris sorbitionem in mane et quod fuit inepte
permutate ad cibos

ignaravit ergo per sermonem suum esse
in quo locus aut solone esse co
pletam . aut permutationem esim
ab illa dispositione in qua est ad dis
positionem in qua sit securitas super ipsum
in quod determinat et ypo . quod post
ut perveniat in illo duobus diebus post
esim ut perficiat potius qui fit in empis
credendum : quia accidit in locis ut sit fidu
cia super quae quod consuetudo sit soluta solone
bona eius et regat infirmum sollicitudine
minore quam sit illud ea ut veniat ad
dispositionem febrium Confidentibus ergo
in illo est quamvis videas esim iam
evenisse ut servetur sanitate regiminis
quo usus est infirmus et mutatus quo
usque transeat duos dies post esim Cum
ergo transierit duos dies post esim : tunc
confide et rege infirmum regimine grossiori
post quod permutatus est cum ad quod regimen
fuit : sed utere sorbitione in mane
et cum fuit post quod et recepit dies : utere
cibis Manifestum est igitur quod ypo . non
dat infirmo cum ponit determinatam quam
autem supponimus : neque panem neque aliud
ex reliquis cibis : sed contentus est
usu ptisane ordei quod autem operatio non
est eius qui implet infirmos et saciat
eos sed quod est eius quod ponit vituperare
ypo . est operatio eius qui subtiliat
regimine infirmorum . plus quam oportet
Non est autem operatio eius qui vult sub
tiliare regimine infirmorum plusquam
oportet et hec operatio non est eius qui
ingrossat regimine eorum sed est operatione
eius qui regit infirmos regimine
medio nec minuit omnino superfluitatem
et est melius regimine et demonstra
tio super principium quod hoc ipsum regimine
medium est resistentia eorum qui vi
tuperant ypo . et amor eorum ad medie
tatem Erasistratus enim est qui redarguit

eum propter quod implet infirmos et
saciat eos secundum consilii et scriptis qui
vituperant eum propter ipse proponit fa
me sit Erasistratus enim est qui dicit
Crisippus resistit nec et apollonio et
anaxagoras discipulis ypo . in tertium
primo libri sui defe . et vituperatis
utrorumque dixit quod ipsi interficiebant
infirmos fame non transit super ypo .
magistrum eorum omnino oportebit
cognoscamus ipsius sermones eorum cum
sit magis licitus et plus secundum
ypo . Et mihi autem videtur quod imple
bat infirmos per sanctiones ciborum
quae ut putamus sententias que fuit plures
consilio medicorum eorum Nam tu invenies
plurimum ignarum cui non est intellectus
ex aliqua sententias quae dixit ypo . in
regimine neque in aliis

Et item dicitur mare
qui ptisanam ab
initio in tempore tota ex
cuius morbi et iuvant
pluries res secundum plurimum quod utitur
ptisana ordei quia totalitate sua
ab ipso principio egritudinis

Illud quod intelligitur ex sermone
suo ptisana ordei cum
totalitate sua et ptisana
ordei cum fece sua et ptisana ordei
absoluta : quia res una eadem et
est ptisana ordei non colata eadem
est : quia si tu colas eam per quod ipsum decu
quitur et removes aquam eius
post deinde das infirmo aquam
illam tantum : non dicitur tunc quod utaris
ptisana ordei cum totalitate sua
neque cum fece sua : sed aqua eius
tantum et ego quidem sed dices ut
est illud qui indiget ptisana
ordei cum totalitate sua ab incep
tione egritudinis sue et dicto mea
in illa quae dixi abbreviatione et ba
nitate si non fuit tarda neque piget
ab alleviatione eius quod perdit ex ser
mone suo . dico ergo quod quidem illud
quod exprimit cum sputo est sed quod

oportet et no est infirmo necessitas
sumendi medicinam aut minuendi clistei
tur ypo. precepit ipm uti ptisana
ordei. et iam auctoritas sunt suam
in hac amoniatione dedi pit

n pleuriticis et cum do
lor mox ut plus co
pure precipiunt vltimo
quiescendo maliorat. purga
tio vero ad perfectionem curationis
necessaria prodicit virius virus
vero coadiuvat. et si ab hac
diuisa dicta detur. necu et
timus lenior atque purgationis
effectuator magis quam recadimus
necesse est. ceu d. quia dolo
mens qui sunt pleuresi quiescunt
statim corporis cum incipiunt spue ad
cum sit quantitas et bonitas eorum mundi
ficatio. quod d. quia indigestio corde tunc e
magis completa. et aggregatio putrefacti
cis est maior. et si regnauerit con
trario quia res his et casus e facilior et
lenior euacuatio et maior reditio
ma d. quod nutrimenta sunt apti
sana ordei. cum conditas quod
capud necte est commentum eti
adit incisione i equali. cum vrine
confortat et mundificatus in infinitorum cau
sedibus ab cumulorum malis sit compos
duobus actibus. s. conditatione et incisione
velocius. et nos invenimus ptisana
conditatem eos commodi. et ingalie eos
precementia cum virtutis et fortitudo eius
no inveniunt in ydromelle sicut
in vemmus eas in ptisana ordei i
pane aut in ctica quod nominatur cau
darusd invenimus compositione illius: quod e
quia precementia virtutis et fortitudo inve
niunt in vtrisque conditatio d. et in
cisio no inveniunt in eis neque in
aliis corrodiis cibis quos consuevere
medicorum est dari infirmis sicut

ova et testiculi gallinarum et
pisces petrosi et pulli columbarum
et que sunt eis similia. Et medicus
est qui dat infirmo quod est ple
nequam postquam declinat causa
egritudo declinatione completa ita
ut no indigeat aqua recu
excepto sputo illorum quorum qui
digi sunt lentos sectus ad acu
necessario purint secundo quod ipsa est
causa mortis eius quia cum quod
suffocatur nocte sedia omnibus
tu no invenimus aqua excio
quibus e ratio d lentibus tibe
infirmos et infirmis ptisana
et ydromel absorbat et no
bibit ea. tunc magis conuenientes
cibi ei sunt pisces petrosi preparati
cum aqua et porris aneto et
sale et quantitate olei temperata
Et reliquis d pisces nisi species
quorum papius no est in petris
pisces cum qui nominatur aulisfo
bros ut perdas et dos ei an
illa de scanabim ordo d quia
scanabim no nocet stomacho
nisi fuerint nimii illius egri in
firmi: et magis indicies Cu
nat ergo loco eius quasdam
medicinas reliquas sectas sicut
medicinas sectas cum yssopo et
radicibus. quia cum medicina
sola cum bibit ad ydromelle
inciserat superfluitates que sunt
in pectore et pulmone maturi
tate bona et facit eos facile
spue eos cum sputo is

tisana vero ex op
timo ordeo facta
bene ad perfectionem decocta
est d. precipue d. si no
collata dare volumus
d. similiter d. si collata

Et ergo oportet ut ptisana sit facta
ex meliori ordeo et componitur eius
decoctio ultima bonitate et ipse si
non est voluntas ut administret aqua
eius tantum &c.
oportet ut cognoscas melius or-
deum et proprietatem eius per
impletionem eius et ipsius spissitudinem
tantum. Inquit propterea non cum hordeum
melius quod inflatur in decoctione sua ul-
tima inflatione. et est sorbitio que fit ex
eo multa valde et cum sorbitio est sicut
illa aqua que extrahitur in bonitate ordei neque
ipsius masticatione vel digestione in omni
hora. Si voluntas eius est contrarium complen-
ypocras ergo precepit ut ptisana ordei
in omnibus horis sit in ultima boni-
tate et ipse quod non est voluntas ut
aqua tantum. Si spissitudine eius ypocras ita
audit tamen in illo

Quam enim omnes alias
est bonitates: lubrica
etiam est unde et no-
cumentum ordeum signis tus
glutinet. et illud scilicet illa
bendo usque locorum subducit
neque enim est inconvenientia-
ndo usque locorum errati pec-
toris remanet vel inviscatur
catur. etc. quia ptisana cum
reliquis quae in reliquis ipsa
sunt de bonitatibus expellit. plu-
ralitate sua quae in ipsa est nocu-
mentum ordei cum deglutit. quod est
quia non moratur neque ad herere
in transitu suo in aliquo locorum in rect-
itudine pectoris
tamquam ypocras intendit per
sermonem suum rectitudinem
pectoris plurimi rectitudinem
vie per quam fit in transitu: et quasi
sicut perspicuum rectitudinem intra
dentis in hepate suo etiam ma-

manifestum quod est bonum quia rectitudo
vie in pectore et rectitudo adveniunt
ptisane ordei: cum deglutitur ut veniat
ad stomachum properans vult ergo
per sermonem suum quod non herere ad
de ptisana ordei in hac via ergo
est quod ex ultima quae est in partibus pec-
toris et pulmonis vehementer multum
ita quod constrictum est quae adherere
in ea: et siccitate cum motio diffi-
cilis fit: facit in ea quod adherent accidere
angustiam et sitim
Insuper etiam que lubri-
catissima est sitim am-
putat facile digeritur valde
lenis est perfectum conveniunt totorum
quibus videlicet omnibus necesse
habet eger. Et ptisana
quidem ordei est lubrica valde sedans
sitim velocis digestionis vehementis
debilitatis cum eius decoctio multa
fit bona et omnibus rebus indigentibus est
ondixit ypocras: in eo tamquam be-
nificat coctio ex ptisana or-
dei quia est lubrica valde tantum in-
sedes sitim velocis digestionis: sed ad-
didit ad illud sermone suum vehementis
debilitatis sermo ergo eius in eo
tamquam bonificatur decoctio et ptisana
ordei ergo est lubrica valde. ita dixi
in eis que premissa sunt sermo-
ne suo. quia in sedans est sitim addidit
in sermone suo propter non ordei et ego
ante dixi quod oportet ut inducerem
de spera calidi et frigidi: in corporibus alium
in libro meo de humoribus in corporibus ac
non spirantibus in libro meo de virtutibus
medicinarum simplicium. Inquit ypocras dixit
in eo tamquam decoctio bona sit ex pti-
sana ordei ergo est quia est velocis
digestionis est difficilis mollificationis
neque inflationem propter longitudinem
spacii coctionis eius in eo quod dixit
in fine sermonis sui et est sermo eius
quod illud decoquatur de ptisana ordei

Hac de ratione est vehementis de
bilitatis si non dixisset qr est velocis
digestionis erat nobis facile si dicemus
q sequitur sermonem suum vehementis
debilitatis sic si diceret quoniam velociter
digeritur in stomacho et alteratur oportet
ergo igitur cum perfecit et dixit que sermones
ut intelligatur ex debilitate eius aut propter
paucitatem eius quod advenit corpori
ex nutrimento eius aut quoniam tamen non
venit in eo qualitate forte ita ut paciat
nervos · ante meatum cibum et vinum.

Nisi ergo medicus in
omnibus hijs quecumque in
accipienda ptisana necessaria
sit egro cura adhibeat n(on)
videlicet in illis que sibi
ad ea opus est sit perfecta sit
procul dubio multis rebus no
cumenta // Cum ergo medicus non curat
de infirmo cum toto quo indiget in eo cuius
dispositione est de acceptione ptisane ordei · que
dispositio si sit ultima in eo quo indiget
advenit ex ea nocumentum rebus multis
incipit ypocras narrare id in quo
considerare fecit sermonem paulo ante
ubi dixit et postea misit dicere res alias
multas nobiles quantitates · quas te con
siderare oportet · et ego narrabo eas in
eis que sunt post

nibus enim ciborum reli
quiarum in ventre existentibus
ea antequam purgentur
porrigitur ei si dolorem existunt
augmentatur Si autem non existunt
nocumentum flatus crebrius ducatur et
quod malum est excitatur pulmo
nam desiccatur sub ypocundrijs
et diafragmate laboratur ·
Nam in omni ventre superfluitas
cibi retenta et dat ei dolorem quantum

sorbitionem postea que prius evacuet aliud
superfluitate tunc si est dolorem ad
dit in eo · et si non est dolorem accidit
in eo dolor et si anhelitus et magis
additur frequentia et iste quidem anhel
itus est malus secundum quod est quia desiccat
pulmonem et facit laborare ea que
sunt sub ypocundrijs et inferiora
ventris et diafragmate

Significavit per sermonem suum super
fluitate cibi facere ciborum re
tenta in intestinis que nominantur
stercus et merda Quando ergo aliquis
dat ptisanam ordei et in ventre re
tinetur aliquod stercus cuius mora prolongatur
illic postea quod evacuetur necessario oportet
ut eveniat illi nocumentum propter
opilationes accidentes in intestinis ex
tercore retento in eis quoniam ventositas
non transit ad inferiora et eius nervorum
per acceptionem ptisane ordei · si venit
ad locum infirmo advenit malum · quia
ergo in illo necessario ut si iam dolor
quievit post paulum reddatur ergo infir
mus iam quievit omnino · hoc accidit ei
dolor secundum quod est · quia vapores et ventositas
inflatam et fumus qui elevatur ad loca
que pervenient ad latus infirmum faciunt
in ipso dolorem · et addit dolorem eius
et omnino que res anhelitus eius sit · tunc
anhelitus vehementis frequentie secundum
quod frequens fit anhelitus in infirmis
pulmonis calliditates magis addita
propter frequentiam motus eorum ergo desiccatur
pulmo et diafragma propter caliditatem
et desiccatur secundum quod est · et calescunt membra
corporis que sunt sub ypocondrijs et in
feriora et anhelitum primo autem quod dixit
in acceptione cuius sermonis et ad finem eius
Nam in omni ventre est superfluitas cibi
retenta · est quedam occultacionis secundum quod ergo
ita dixit · sermo eius sanus est secundum quem
modum et quod medicus sollicitus est de in
firmo in eo cuius dispositio de acceptione pti
sane ordei est dispositio eius remanens
necessarium primissime · accidit malum in locis

nullus nocumentum. Unde est quod in ventre est superfluitas cibi retenta et dat ei quis sorbitionem aquosam antequam procedat evacuat illud superfluitatem accidet ei dolor magnus valde etc.

Quibus vero circa latus dolentibus calefactorium adhibitum dolorem non allevat nec exit sputum bonum sed pertinax et indigestibilis efficitur, rursus vero nisi catharticis aut flebotomia utens, si in quo necessarium videbis dolorem dissolvat in hijs existentibus statim positis si ptisana detur in brevi mortis in ipso subiugabuntur // Et ad hoc si sunt dolor lateris assiduus qui non allevatur per evaporationem et fomentum nisi extendit si addit viscositas eius absque maturatione. Et si non resolvitur dolor evacuatione nisi per flebotomiam quod declarat significat quod necessarium est et dat quibus sic existentibus ptisana vel quibus sic dispositis adveniet periculosa velocitas //

Portet ut redeamus et morbo dicamus quod sermo ypocratis non complet nisi per modum exempli. Et ego quidem iam audivi quod causa eventus est ab apostemate quod fit in panniculis succingentibus costas. Cum ergo illud apostema est in tempore sui status et dat aliquis illi infirmo ptisanam ordei nocet ei nocumento magno. Et signa que significant statum eius sunt plenitudo et assiduitas doloris et ut non allevietur ex eo quod per evaporationem etc. Ypocras quidem addit in sermone suo signa alias que significant plenitudinem maligne magne et sunt additio viscositatis sputi et prohibitio illius ab exitu et absentia illius quamvis dicto illa sufficit per ... viscositatis. Sufficit

ergo hoc quod ante additionem in signo declarat inter illud cum viscositas addendo sint sicut modo illud quod precipit maturationem sed duo quia recipit maturationem est viscosum et viscositate repleta, verum tamen illa viscositas non addendo sit illud non accidit in fine oculis et accepit hoc super lectore libri sui. Non sunt ergo addere super sermone suo absque maturatione sed est quia quod non maturatur et addit ei viscositas est malum. Cum ergo dispositio infirmi est sicut dispositio et dat ei aliquis ptisanam ordei antequam resolvatur ab eo dolor aut per minutionem aut per evacuationem, nocet et interficit ipsum. Sed ergo quod ypocras dixit in plenitudine cuius dispositio est sicut dispositio quam dixit quia non allevietur per evaporationem tunc remanet super eo due medicationes alie resolventes dolorem et sunt flebotomia et solutio et evacuatio ventris. Sed quia usque medicationum que sunt ex opio et iusquiamo et mandragora non resolvit dolorem pleuresis verum ipsa non faciunt aliud nisi stupefaciunt sensum et dixit ypocras in hoc loco flebotomiam et evacuationem ventris remediationem absolutam intendo autem quod est preter ipsam ... usum tempus eorum

Ex quibus vero inmineret tibi et aliis similibus convertere eos quidem ptisanam cum toto recipiunt in vii die aut antea necesse est interire quorum utique mente patiuntur, alii vero orthopnea vel stertendo suffocantur. Propter causas ergo tales et alias causas que eius sunt quidem utuntur ptisana ordei cum totalitate sua dignioris ut moriantur in die vii aut ante ipsam. Et quidam eorum moriuntur postquam ingreditur

super ipsum nocumentum et in mete sua
et quidem eorum provocatur cum ancelitudo per
parationis

oportet ut annuatim cum aliis
quas dixit ypo. corpus esse ipsius
causis: et quia ipse morte subitam
timeret · dico quia ipse dixit in sequenti
quia ea in illo est usus ptisane
ordinati antequam resolvatur viscositas spu
ti accidentibus propter frequenti anhelitus
omnis tale provocant. et possibile quod
est ut eveniat eis nocumentum quando
bibunt vinum antequam evacuetur sic dixit
ypo. aut ydromel · aut secanabin
Dico quia reliqua vos non occultatur
insignis necnon aliis Nota ergo
dixit quia quidam eorum moriuntur post
quam ingreditur super eos nocumentum
in mete sua De consuetudine eorum
quorum accidentium est ut consequatur
potum vini et potus vinosus ad
sunt illud in non sua hora etc

Vos quidem utinam
omnes celeriter esse
pectoris antiqui arbi
trati sunt: quia in eis tum
mortui fuerint: latus putre
scere sicut in percussis assole
tis respiciebant. Antiqui autem
estimabant super eos propter quia eos percussit
passio de celo: cum ipsi
moriuntur latus eorum incipit vide
re sicut vidit sit locus percussionis

aut estimatum estimaverunt
antiqui per velocitatem mortis
eorum et vidit sit locus lividus
in quo est extitudo et manifestum
quod est: quia ille locus est locus in
est l radiis apostematis · Dico quia
quoniam sanguis cum effunditur ad illum lo
cum propter dolorem totum quod dimiditur
ente sit viride et addit in hora mor
tis nigredinem assimilatur ergo locus
illi qui fit taliter propter per
cussionem etc · Sequitur

non quidem eo continge
bat quod ante quam do
lor dissolveretur morte
preventi fuerint: quoniam desi
derium magnum qualitatis in
tervenit // et causa in illo est
quoniam moriuntur antequam dissolvatur ab
eis dolor et propter hoc cadunt in cum an
helitus velocitatem

vult quod cum anhelitus magnitudo ma
gnum frequentem et significat quod anhe
litus eorum erat cum hac dispositione
in eis que sunt post dicit ypo.
et propter anhelitum multum frequentem
parvum dixit quod sit sputum viscosum
non maturatum qualiter cum quibus vi
scositas elevari ita quod corrumpatur

Putum quippe quod non
excreatur necesse est
aerem introductum contineri
et velocius exire cogit
Dico quia res que corrumpitur cum
retinetur prohibeat aerem ingredi et
cogit cum exire velocitatem motus
inspirationis et egredientis accidit quandoque:
non omnis aer prohibetur ingredi quando
accidit hoc omnes necesse ut moriatur suffo
catum sicut res qui provocatur. Unde ma
nifestum est ideo quod non prohibetur ingredi
nisi quantitas sufficiens immanente
anhelitus et propter hoc moriuntur brevi
spacio temporis cum ergo illa diminuta
dicitur per longitudinem temporis moliuntur

Non utrique aliquando
adipiscitur suggit eo
plementum spiritum namque
viscosum flatum spissat. fla
tus autem spissus spiritum vi
scositate augmentat elabi
vero vetat et campi etc

2 sit ergo q vna quaeque earum duarum cau
adiuuat alteram sup pdictom uel piculi
secund 2: qr sputum qd retinetur facit cau
litudinem frequentem: et caliditas eius q fit
frequens addit inviscositate sputi et
facit ipm sputum lubtari sput et
Significat ypo sique mam separati
spera intetoz sermonis sui sit
ergo q vnaquaeque earum duarum cau
simul adiuuat alteram et qd narrabo
labo id eam dico ergo q sputum qd
adheret tunc pulmonis constringit me
atum aeris in ea et coartat eam
sit ergo q attingit infirmi decere
illud constrictionem et coartationem viri
et p strictatem pauitatis eius attingit in
firmus decac ad diminutio eius quo
indiget refrigeramento caliditatis cutis
qr fit separatio corporis iuuite sed ad
attendendum velocius q ipa fit vitae
prima ut noias ipse modum caliditatis
frequens

Quod non tantum cum ptisana
si non suo det tempus quot
comitem etiam multo magis
cum et aliud cibum potum ne
umquam ea aperit summe per
mittunt et non accidunt ipse
res apud vsum ptisane ordei in
non sua hora cum ipse accidunt
eam plus ipsorum multum qui comedunt
et bibunt res alias umquam concreuit
qua sit ptisana ordei

Iam locuta sum intentioni cuiusque
sermonis apud sermonem ypo
et qz sermo eius et causas eius
et causas alias corporis eius Dixi
ergo non dixi illic nisi unum et ipse
mel et secanabin Nunc autem oportet
ut narrem reliquas res remanentes
quarum nocumentum ostendunt
plures medicorum in eo cuius
dispositio cum dispositio eius in
et crescentis nocumento ydromelis
et secanabin et vini

Via autem sustentandi
tam eos qui colatam qui
non colata et qui pculter
illorum sibi assumunt et qui
non sepissime vna eadem
mutaliud aut diuisa quia
oportet aperit dicam tibi fa
cias oportet Via quae
sustentandi sunt plus quae vna
eadem quia eum qui vult aqua
ordei et eum ea fecit eius et eum
qui vult aqua eius tamen et eum
qui non vult aqua earum duarum
sed contentus est eo quod bibit et for
tasse est via sustentandi diuisa
Dicit q via sustentandi est
propinqua adiuuite ut
eum qui vult ptisana
ordei et eum qui vult aqua eius
tamen et qui non vult aqua earum
duarum sed contentus eo quod bibit
tamen uel fortasse est necesse ut
sit via sustentandi sic mixta
diuisa et ypo quidem dixit in
eis qui sequuntur sermones eius
sicut similiter sit via susten
tandi sic mixta diuisa

Incipiente itaque fe
bre cum dolore siue
sine dolore siue cum puo
pus sumptum cibum temporis
transacto nondum venire
consumato: egro conducendum
est atque vsque dum videtur
cibum ad inferiora inte
stinorum nominis descendisse
Et oportet omnino ut facias quod
dicam quando incipit inuadere
febris cum dolore aut absque dolore
et tempus eius ab ante tacere ubi
est propinquum et videre eius
non euacuatur adquirit tunc
oportet ut prohibeatur cum ab antecessi

sorbicionum usque sciatur quod cibus eius iam descendit ad inferiora intestina

Sicut fecit ypo quod abscidit sermonem suum et quia non ordinavit eum ordine quo oportuit ut ordinaret et propter hoc invenimus nunc eum iteravit sermonem suum in terapeutica in illa inceptione que necessaria erat et non accidit ei quod accidit nisi quia ipse incepit narrare visionem in hoc quod contingit de diversitate que cadit inter medicos et dixit in parte illius verba multa que continuit in tractatu in dietis regimine sanitatis. et quia sunt necessaria eum sequebatur ... quod accidit ei ut deberet ... totum quod superstat. ideo predicavit sermonem suum ... sermonis sui ... quod eum accidit multotiens ... et visum est michi quia melius est ut iterarem sermonem a principio sui ... eius quod sit ... totum quod superstat in primis. Et est quidam sunt narras que necessaria sunt ei respondi in hac ... de aqua ... et ponam sermonem eius in ordine et alleviare viam ... ut componat ei ... ad complendam narrationem: absculta nunc ergo in intellectu tuo ... est audire sermonem in principio sui ... quam sit multotiens quod accidit cibis quibus est mensura comeditis ut cadit inter eos diversitas in medicatione infirmitatum ex opinione ... quosdam ... et invenit quibusdam eorum ... eorum ... cadit diversitas inter eos in regimine acutarum egritudinum ... quidam eorum aqua ordei in infirmis usque ad horam crisis. et utuntur quidam eorum ptisana ordei et quidam eorum ... quibus non videtur ... eorum duorum accidit ergo ... inveniunt in quibusdam et ... in quibusdam ... est quia quidam qui ... egritudine acuta indiget ... ptisana ordei et quidam eorum indiget aqua eius et ... quidam sunt qui non indiget aqua ... usque ad horam

Et ergo ponam sermonem meum in illo ut ... una acutarum egritudinum. Pone ergo quod nobis intendimus mediam ... ergo quod si infirmus fuit ... tibi et invaserit eum ... eius: tunc non oportet ut ... sorbiciones donec sciatur quod cibus quem accepit iam transivit in ... tempore suo ... intestina ... ergo quibus incepit in sermone suo ... in inceptione ... sequitur ... reliquis ... eum ordine quo oportet ut ordinet non est in eo occultum

Is autem qui pleureticus fuit deponit exi... dandum est. si hyemis tempus fuit calidum, si vero estas: frigidum. Si nimia siti laboravit mulsa melius cum aqua

Et oportet ut utatur ... in eo qui habet dolorem pleuresis ... ...
... si fuit ... tempus hyemis utatur eo ... et si fuit estas utatur eo frigido. et si fuit sitis vehemens utatur ... ydromelle et aqua

... est usus eius ydromelle ... infirmis

... sitim. ... ut faciat eum ... ab usu ... ydromel ... est quia ... ut utatur ... plus ... ergo bibit infirmus ... multam. et est sitis eius ... ut sumat in potu post ydromel et sitis eius ... post potum ... fuit ... ut ... potu sumat aqua ... est quia ypo ... potum ... Et tunc quidem sitis in sequentibus

res ppt quas vituperat potum aque
in parte quarum libri in qua loquitur de virtute
aque vini et oportet ut intendat ad ex
ponendum quod ipse dixit in sermone certi
tunc superius rememoratorum quare
precepit ut daretur in yeme secanabin
quod est calidum et ut daretur in estate eo
sicut frigidum sanguisicio eius dixit a
monet nos ad vitandum potum aque
tum in inanitis nobilis in eo quod est excu
situm de qua optima propter ypo. dimisit
rememoratorum eius prius esse quidem
est ut castigetur vel redarguatur. ypo
crates dicit quod sermo suus in eo meretur
ut dignus sit ut sit singulis 2m sing
ularitate sua propter non in parte sermonis
si qui separatur et possibile quidem est ut
intelligatur sententia eius in usu potus
aque frigide ex hoc sermone que dicit
ipse dico quod qui in potu datur eis
infirmitas quod sicut in aliquibus horis se
canabin in frigiditate tunc manifesta
est plene. quod iam dedit eis in potu eam
aquam frigidam illud enim est sententia
sententia eius quamvis non dixit in aqua
frigida ad huc. quoniam in specie videtur
quod. sc. sit quasi declinat caliditas innata
ad caliditatem ignee et mediantes quod
sit per oppositionem eorum cum quo. et quia
ignis in sua natura calidum est et siccus
et plus sc. tunc aqua invenitur contraria
nature sc. quoniam ipsa commictat totum
et infrigidat et cum hoc est iam dixi
sermone multum cuius est quod ego vidi
sc. extingui subito apostema per potum aque
frigide in hora in qua oportet ut bibatur
in libro meo qui est in viii de regimine
sanitatis et eo quod sed narrans
summas illius ut dico ergo quod quando
accidit. sc. propter quod cum ea sit dispositio
aqua cum sit possibile eorum ex potu
frigide aque nocumentum tunc si vero
aqua frigida non solum est possibile ut
noceat in inanimento eius est magis
et quantitas quam bibitur. et sic inanitum
per eam ex aqua frigida est eo in mensura
qua possibile est ut satiet eum postquam quod
sequatur accidere sed quoniam quod de seca
nabin bibitur est quantitas parva

non est possibile ut quod datur in potu
datur in omni die vice una sit
plus iiii et 2 et intentio ergo
dandi in potu secanabin et dandi
in potu aquam frigidam quia est quando
volumus extinguere. sc. et datur
in potu eorum quantitas multa subito
donec impleatur circa infirmum et
dissimilis causa est quia quod bibitur
2m circa modum non bibitur nisi secundum
quod est mediana secanabin aut
infrigidatio non sumitur in potu in
fine in hora estatis nisi ut non
faciat eos circa lites et noceat
oportet enim ut adiungatur quando
possibile est ad iuvandum super eorum
illius et propter quod tamen sunt ausi
ad dandum. infirmo in potu in hora
estatis secanabin in frigiditate
antequam maturetur eius egritudo et
non datur in potu eius aqua fri
gida. donec sanetur in eo quod ma
turatur egritudinibus causa est quia aqua
frigida in spissat apostemata et confortat
quod est in eo. quoniam sc. non advenit
infirmo nisi propter apostemata et probat quo
modo qui in eo infirmatur propter illud
maturari esse quare si datur in potu
infirmis de secanabin non nocet quia
datur quantitas parva. quia procedit et
calefit in stomacho eius calefacere
rigoris antequam perveniat frigiditas eius
ad locum apostematis in pleursi et si per
venit circa quantitas est parva reti
ficat eam secanabin propter id quod in
ipso est virtus incisiva causa est
quia illius in quo est in scisio et pene
tratio disposito est contraria dispositioni eius
quod est inspissans omnia corpora

non supito si dolor lo
co ingerit et egro
accidentia videantur esse
timenda: expedit ut eius
quantitatis mus detur que
neque multa sit neque grossa
et hoc post vii dies si virtus
eius tolerare queat 217

Post illud autem timet si in loco sint
dolor aut videbis in urina aliquid
accidencium ex quibus timetur super emin-
tem oportet ut id quod datur de scibilitate sit
quantitas non grossa neque multa. et sit
dacio tua decima post diem vij. si
virtus eius sit tolerans etc.

Iterum autem videtur quod qui dicunt de ypo-
crate quod ipse implebat infirmos: ipsi
visi sunt esse dicentes secundum esse in-
tencionem eorum et est quod ipsi non permisi-
erunt esse sermonem nisi superfactenus
post quod steterunt super ipsum. Similiter autem
qui dicunt de eo: quod ipse inanificabat
infirmos fame: non audiunt dicentes nam
quod ipsum non eligeret nisi esse sermonem
tum. Et si unusquisque esse duarum sectarum
consideraret esse sermonem in mente sua
et rememoraret eius quod dixit ypo.
et invenisset in eo unum et est sermo eius
quod differentia inter nos est multa magna
fortassis ipsi non viderent esse ipsos tenues
rebus contrariis et plus illo etiam si reme-
morarent reliquarum rerum sermonem
eum quas ipse dixit tunc audit quod re-
giones distant adinvicem diversitate
magna valde. et corpora anni et consue-
tudines et etates et regimine quod secundum
est initium infirmorum antequam iam infir-
mentur. Unde est quod si comparaveris inter
res contrarias in omnibus que dixi in-
venies maiores differentias in regione
eadem quando videbis quandam corpora quorundam
quibusdam: invenies etiam differentias me-
dias inter istas multas valde. et ego
quidem locutus sum iam in diversis quas sunt
in istis rebus sermonem completum in libro
meo in via de regimine sanitatis. et
ego quidem sum iam dicturus summam illius
ponam quod unus fortis corporis naturaliter est
sicca et superficies corporis eius ex-
tensa est spissa et vene eius sunt
ample. et virtus eius animalis est
fortis: et de consuetudine eius est ut
comedat cibos multos: advenisse
egritudinem in hora hyemali quando non est
frigida frigiditate vehementi et ha-
bitacio eius in regione tenuis

dispositionis est similis dispositionem corpore
presentis. et sunt regimine eius ante
egritudinem ipsius regimine declinans ad
quietem et exercuit in eo quod conve-
nit et eius usus est ex cibis ex
quibus multiplicatur cibus multitudine
tum. et os stomachi eius ex illo est
forte et ponamus alium cuius forma
corporis forma est quodammodo levis et
superficies eius extensa est rara
et vene eius sunt minute et virtus
eius animalis est debilis. et de consue-
tudine eius est ut sumat ex cibis
quantitate parva: advenisse egritudinem
in corpore estatis et situatio eius est similis
dispositioni illi. et regio. et pone eum
ipsis rebus quod eum egritudinem laboravit
et fatigatum corpus eius propter tedia que
advenerunt. et operationes continuas
et quod comedit secundum consuetudinem eius quod
tenuit consuetudo eius cibos paucos
ex olibus et aliis rebus ex cibis quorum
nutrimentum parvum et quod os stoma-
chi eius iam est debile non forte. Cum
ergo posuimus esse duos secundum compara-
cionem. pone ambo infirmari sub
egritudine una. et pone egritudinem illam
que eis advenit egritudinem quam dixit
ypocras: in qua sermonem secundum comparationem ex em-
plastracione s. plenitudinem an vides
quod oportet ut sit tua curacio in regimine
utrorumque unus. an vides quod oportet
ut cibaretur fortis corpore a principio
die egritudinis sue sicut primus regitur
eo quod bibit tamen usque ad diem vij.
cum sperabis quod non tardabit egritudo
eius plus illo Ego autem animo
eius est id quod expertus sum in utri-
sque tempore longo Et ego quidem in-
veni esse regimine in utrisque unum
alterum valde. et si tu vertis re
in utrisque et cibamus primum corpore
a principio egritudinis sue: et
prohibuerimus alterum a cibo usque ad
diem vij. interficies utrosque
simul ante diem iiij. cum tu pre-
focabis unum corpore cum velocitate

et p̄ſtinus utatur altius et poc
cio pone eo eo qd' diximus ſi ius
illud q̄ diſpo etatis cuiuſq3 corꝑ
ē ꝯtraria diſpoſitioni altius etatis ita
ut ponas ꝯ̄trariū corꝑ ſiliū xl
annorꝫ. et 2m ꝯ̄trariū nō cū tu po
ſuelis illud erit mors ꝯ̄ſequens
ventura coꝝ velocior: quoniam in
omnibus que unt diximus i tercio
vna ē et ypo. quod ſequitur illud
in ſermone ſuo: qd' ē q2 dixit et
ſi ut fit ut dēs ei ſorbitoꝝ poſt
die. vij. ſi virtus ſuit tolerans et
tūc q̄ ſinis ē locucio vna. Vi
tū anvercio eius ē ex verbis quas
dixi ante Gal' ē q2 tu ſcies
an virtus ſit tolerans ut remaneat
cum arteis mea ſecundabi et ydro
melle et aqua uſq3 ad diem. vij.
ex omnibus q̄ dixi cum quedam corꝫ
q̄ diximus ſit inuenta et quedam
coꝝ nō ſit inventa et ſi ꝯpas inter
virtute verū inventam et ī virtute
verū q̄ nō invenimus: ꝯ̄ponis ſcie
qd dicebis ſit ꝓbabile infirmū remanē
tū cibis vere ſit ē quod iam
narravi totū qd dixi in libro meo
Si ergo iā legiſti illud ſat tibi cum
tu ſcis tue ꝯ̄mētū tuū Et ſi non
legiſti illud tue intende ad legendū
i primis ſi niſi intelligere veritatem
ſnie. ypo. Nos enim iā narra
uimus omnia illa loqui ſumus
ī oibus que ſcripſimus ſnias ypo
cū fuit ſnie certe valde ꝯ̄munibus
nō eſt ꝓbabile ꝯ̄iuu cum ſi ad
diſcit aliquid artium 2m q̄ d3 ut
diſcat et ꝯ̄phendat oīa que ī ea
ſunt ex verbis ꝑticularibus et ꝓpt' quod
tum nō ē neccē tibi ut ꝯ̄rat au
dire oīs res ꝑticulares ab ypo.
Sed ut caſtiges ꝓpt' illud enim neccē
eſt exponere totum. qd dixit ypo
et bn invenit ī eo et ꝯ̄planavit cum
et dimiſit illud ꝓpt' amorē vic
torie et laudis Et eſt intentio eius
ut facias evenire ſnias aliqua

fieri medicinas Hui nos ꝓpt' vene
ratorē meū qua exhibemus vitati la
damus. ypo. in reliquis rebus et i re
memoratione ſua et intentionē eta in
vna quoniam recte ita quod in ea aliquis
reſpicit in eoris oibus intelligit maz
i lucenteoe ſpem meditaciōis ꝯ̄ſumata
Gal' ē q2 ia ordinis q̄ intentio corꝑis
in dando cibū oibus ſanis corꝑis et
egris eſt intentio ſecunda et ꝯſerva
tio virtutis animalis. et ypo. quedam ſequuntur
ſup' id in hoc ſermone ſuo ſi fuit virtus
eius tolerans Gal' ē q2 comeſtis et ſtatim
hora ſanitatis et reliqua q̄ ſunt ſcilicet
quibus ſit minuendum in eis ut remaneat
vita: nō ſit niſi ꝓpter virtute. ꝯ̄ſtituit
cum ſinuit cibus et pol in hora egritudinis
Gal' eſt. q2 i medicatione ſequitur i primis
diſpo egritudinis. et ſunt reliqua quibus
ſit minuendum ſcilicet. febris. et etiſicie. et
ſimplex. et ebriatio et ſolutio ventris
et potus ſecundabi ydromell' et reli
quorū q̄ iſtis ſunt ſimilia ꝯ̄munibus maz
ꝯ̄ſervatio nō ſequitur niſi ſup' vſū cibi in
q2 ſi cibus nō nocet etiā in aqua ꝯ̄ſo
vatiō i aqua diſpone egritudinis cibaria
egros ſit cibaria ſanos ꝯ̄ſiderando i
virtute bn Sed cum multociens nocet ſit
diximus oz ut ꝯ̄ſideremus ſup' id i diſ
poſitione egritudinis nō 2m q̄ ipsa ſequitur vſū
cibi in aqua horarū ſz q̄ ipsa pro
hibet abeo quod nō ꝓhibet abeo aliud
et vocat te virtus ad verum eo oz ut
cibes infirmum: qd' ē q2 ꝓhibendum iſte
ypo nō ſit minuendum in aqua horarū
i diſpoe egritudinis. et eo nō dixi ꝯ̄munit'
ſermone nec cum multociens invenit
in vna mense vires cibi et virtus
medici ſcilicet id qd invenit in ptiſana
ordei Gal' qt. q2 vires eius ꝓpter
debilitatem virtutis ē 2m q̄ ē cibus quod
nutrit et quoniam ꝓpterea incidit et ꝯ̄ſtit
tat res quas ꝯ̄ſpuit neccē ē ſua op
atio eius niſi eſt ſicut operatio me
dicine Triticum aut qd novat tan
darum nō eſt niſi cibus bn ei qui

habet pleuresim Secanabim vero e
mediana Sed in ptisana ordei iuvat
virtus utrumque plus et stat egritus mun
namento vel statue vel loco utrorumque
Puit insirmus non suscipit eam sim
q ipsa est cibus ut consuet virtute sed
in quod est. me. propter medicatoem egritus
cum ergo tolat virtus ut vel moret
usque ad horam crisis egritus post q in
firmus sumat ptisanam ordei. tunc secan
iabi et ydromel sufficiunt infir. Se
canabi quando quidem virtus eius e vtg
me. tum Sed ydromel. quoniam nutrit
nutrimento debili pro Cum ergo speras
q eveniat crisis ante die vii. et. iiii.
V. G. aut .i. tunc invenias multos
infirmorum quos possibile e moral absque
acceptione ptisane ordei. et cum tarda
crisis usque ad diem vii. tunc q provid
e q invenias aliquos eorum quos
possibile sit morari. Causa e qr quoniam
est virtus fortis et forma corporis e
dura sit difficilis resolo eius et
commodes q sit in eo grossi sit et
viscosi et ace spm cum motos est calidis
Causa e qr si non expiraret ex eo re
quod non est nobis necesse sumere
sed cum expirat et sit ex eo aliud
tunc oz ut sit quantitas cibi quam
sumit cum id. Ille ergo extinguitur
illud quod resolvitur est quantitas pa
valde est possibile ut serviret eam p
phibitoe cibo et plus etiam illo si
fuit virtus eo illo a tempore principio
rei fortis: quoniam virtus eius cum est
debilis sit interceptis vel in senibus
advenit eis debilitas velocior
quoniam morietur q expirat dicetur
et propter hanc causam dixi paulo ante
illud cum supervenit pl. anni et
dimisi illud dicere cui super venit
anni quinquaginta vel septuaginta

Sed si antiquus cibus
non dum descendit ab
brevius temporis mora p
novissimum tibiam sufficient

neque ferre valeat ei si
virtus eius qz etas per
miserit: clisteri opus est
Si aut defectus sit: suppo
sitorium mittendum est: nisi
tibi sponte sua bono qz
ex iu egrediantur Et qui
cibi antiquus non descendit d
cunt adepus eius ad alio
est opus propinquo tunc si virtus eius
est tolleras et etas eius e iuve
tus oz ut clisterizet Si at debiles
sunt: oz ut supponat licinium
nisi egrediatur cibus ex tempore bono
exitu in quo loco etiam sufficiat se
medicatoem egritus corpis et in
venimus enim rc.

Invenimus ippocratem considerasse
eo illo in virtute non cum q
ipsa fuit in aqua consuet
medicatoe. si cum ipse multociens
fuit cum illis et prohibet ab
ea Causa e qr q infirmus indiget
clisteri non e cum virtus eius e fortis
Si fuerit propter id est ex disposicione princi
virtus a qua est fortis sucipit in
evacuatione. et cum est debilis p
hibet ab illa: et considera etiam in
mente sua consuetudinem ypo. Causa
e qr inveniis eum in quibusdam locis
Inconveniens utitur tum in cunq
infirmis sic invenies eum scripsisse in
sermone cum promisimus inconvenie
nciam et fortasse inconvenientem
etatis Causa est qr sollimior om
n rationem e in tercio supra a
virtute consequente a Autem necessaria
e tertio etatis: cum virtus in
pueris debilitatur velocius propter mul
titudinem eius quod currit et expi
rat a corporibus eorum et moratur
in illo in senibus in iuventute.
Puit sicut invenitur tempore in

infantibus in hoc quod spacium corporis
eorum est breuis et grauditas cor
poris eorum et resoluitur corpus eorum sit
illud tantum tamen uirtutis et resolu-
tionis eius Similiter etiam inueni
untur res in regionibus et horis
anni Verum tamen que corporis est
causa est dissolucio uirtutis et
tamen eius propter multas euacu-
ationes corporis plus Ratio igitur
inuenitur ipso . sermo plenum posuisse
sermone suum in uirtute tantum
in hiis distinctionibus : et multociens
quidem rememoratur etiam tamen ea
rumque reliquarum rerum remanent
tamen quarum rememoratur tamen
rememoratione utrarumque simul
illis rebus remanentibus

Et videndum est quo
tempore cibus dandum est
in principio uel in omnibus
temporibus morbi Quando enim
plante pedum frigide fuerint
tunc cibus et maxime omnis
potus negandus est : sed tunc
cum iam calor in calcaneum
descendit dandum est Nonnumquam
enim uirtute eius temporis in morbo
bis quando omnibus quam magis
sit : et in acutis maxime In
hiis enim quanto plus calo
ris tanto plus maior cum
fallacia fit // Et oportet ut pre
parabit horam in qua oportet dari sor
bitionem in principio egritudinis et in reli
quis horis eius Verum quando pedes
sunt frigidi : tunc oportet ut prohibeatur
ab acceptione sorbitionis et plus in
multum oportet ut prohibeatur ab accep
tione omnis quod bibitur Cum ergo
declinat calitas ad pedes : oportet
tunc ut detur sorbitio Et quod preci

pias quod omnis hore in omnibus egritudinibus
est utilis magna et ipse in acutis eg
ritudinibus et dispositionibus egritudinibus preter in eis
in quibus febris est magis addita
est in hiis error est plus.

Sicut dixit quod tercio iacta
tione tibi est una et consuetudo
uirtutis Virtus oportet ratio ut
sit cum illo etiam consideratio in disposi
cione infirmi Similiter et in tercio hore in qua
oportet ut detur sorbitio in fine est quod non
prohibet egritudo ab eo quoniam fortasse
necesse est nobis multociens ut cibis
in inceptione paroxismorum sermonem intencionem
propter perceptam ex uirtute sit est id quod
inuenimus in sanis quod appropinquat uirtutem
propter quasdam euacuationes naturales
ut cadat et resoluatur quoniam indiget
ut confortetur et quoniam de aptitudine
tibi quam sumitur in inceptione paroxismorum
et in hora status eorum est ut noceat
infirmo nocumento magis propter illud
prohibetur ab acceptione eius quamuis
corpus eius indigeat eo uehementer
Sunt ergo sunt hore meliores ad
dandum cibum infirmis quas medici attendere
quod manifestum est quod melior horarum in
illa acceptione ac retencione cum hora
in qua inueniuntur partes pectoris et
stomachi in ultimo tranquillitatis et quietis
Deterior uero horarum est hora in qua
inueniuntur ipsa membra cum deteriori
dispositione . et manifestum quidem est quod hora
in qua sunt in deteriori dispositione est hora
inceptionis paroxismorum Et hora in qua
sunt cum meliore dispositione est hora de
clinationis paroxismorum Iam ergo mani
festum est tibi quod melior horarum suscipiendi
cibum est hora in qua decli
nat paroxismus egritudinis Et in inceptione
quidem paroxismorum est hora in qua
aggregatur calitas que est in corpore et tendit
usque cor et pectus Sed augmentum
paroxismorum est quod expanditur paulatim
calitas usque extrema corporis
Hora uero status est cum expanditur

caliditas in toto corpore et quod secundum ascensio-
nem eius est super ipsum totum equaliter. secundum
vero declinationem eorum est contraria hore
in corpore: quoniam est quando dissolvitur caliditas et
separatur a membris corporis mediis est tunc
hora qua significat ypocras in sermone suo
ypocras. que dixit. et sermo eius est
eo quod declinat ad pedes eius et est quod
non est sermo dictus eo quod sunt
pedes frigidi aut calidi sed sermo
eius est declinat caliditas ad pedes
cum declinatio sequitur permutationem cali-
ditatis doloris ad locum calefactionis
ad pedum post ut ea caliditas sit fixa
in locis mediis corporis. sed est id quod est
in hora statuit etc.

Usus ptisane succum primo
deinde grossum adhi-
beas: oportet autem post hoc pro
spiratione ratione preditarum
conditionum et signorum operari
Et oportet ut utaris in primis aqua
ordei Deinde utaris post illud
aqua spissa post quam consideraveris
considerationem expositam in signis quarum
premisimus rememorationem
Postquam ypocras precepit et dixit quod
oportet ut regatur infirmus cum eo
quod bibitur tantum et cum oportet ut regatur
cum ptisana ordei redit nunc et ordinat
quando oportet ut utatur aqua ordei tantum et
quando oportet ut utatur cum ea sorbitione eius. et dis-
traxit id breviter. et plane quod est quia
cum tu cogitaveris in mente sua et considera-
veris in significationibus quas dixit et in-
veneris quod infirmo necesse est uti ptisana
ordei tunc incipiat uti ea in primis
ab aqua eius Deinde permutetur
ab ea post hoc paulatim ad utendum
ptisana ordei: et significo permutationem
meam paulatim: quod utaris in primis
aqua ordei tantum eius quod sunt post hoc
dabis infirmo ex aqua ordei quan-
titatem multam: et ex ptisana quanti-
tatem parvam Deinde dabis illi post
illud ex una qua aliqua earum quantitatem

equalem Deinde dabis illi post id
quantitatem ex ptisana multam eius quod
fuerit in fine: utaris ptisana sola
ordei propterea quod scimus quod ptisana
ordei in tribuendo corporis et confortatione
eius virtutis et in vehementioris
eius coctionis: sit in facilitate digestio-
nis et mollificationis est aqua eius
eo quod indiges dispositionem corporis ad
deo fortitudinem et vehementiam virtutis
addite: tunc adde in eo quod das
infirmo de ptisana ordei etc.

In pleuresi vero ac-
cidente dolore si-
militer sine post
mora primo quod calefactio-
nem adhibendo ea doloris
dissolvendi intentio non sit
secundum inutile// Et quando accidit
in pleuresi dolor sive sit permixtus
sed in fine tunc oportet te uti in primis
evaporatione conando prius resolvere
doloris quod non est secundum inconveniens
Sermo eius apud me est ut di-
camus in capitulo hora eius meam
illud quod dixi multotiens
et est quod quia expositio non est nisi
eius quod in sermone est occultum
Multi expositores non sunt contenti
in eo tamen in expositionibus suis immo
conantur inserere sermones quos ex-
ponere intendunt. propter quod accidit quod eos
prolixitudinem cogat ergo eos ut di-
mittam altercationem omnino in eo quod
non in bona est ex sermone et
adiungam ad illud cum dispositio
est necessaria sermone plura. sermo meus
in eo. ut dico ego non scribam
de maiori in eo quod indiges etiam
esse in hac dispositione cum dixi in
uno quoque eorum sermonem suum
et non dictum tamen non summa quod

iam dudi in aliis libris sit ego iam sed faciet illud i. dolor in hoc loco dico ergo quod iam narravi de dolore in libro meo de crisi et in libro meo de helis secundum sententiam ypo. et in libro meo de morbo et accidentibus. Et dixi quod eventus eius in corporibus sensibilibus est quod accidit in eis alteratio magna subito que exiit ea a dispositione naturali. Hec autem alteratio accidit secundum duos modos quorum unus est cum subito sive violenter mutatur a qualitatibus suis et alter est cum fit in eis solutio continuitatis. Alteratio ergo corporum per multitudinem plenitudine fit in qualitatibus suis agentibus quando calefiunt i. aut infrigidantur aut siccantur aut humectantur. Continuitatis autem solutio fit in eis cum incidunt aut tenduntur tensione vehementi aut finduntur. Secundum hanc ergo dispositionem invenimus doloris in pleuresi si in eis quidem que accidit et sit illi membris scripsit ypo. apparet eundem et quod sit in istis locis facit dolorem propter multitudinem caliditatis que est in eo ergo ista autem ledens membra propter maliciam complexionis et repletionem que tendunt ista membra apparet precepit ergo ypo. ut sit medicatio prima qua nos contendimus in medicatione illius doloris et sedatione eius vaporationis. Secundum quod est quia de natura vaporationis est ut cum rarificet cutem et sit facilis resolutio eius quod replet ea et subtiliat sanguinem qui est in apparentibus et resolvit eum. Cum ergo fecerit hoc: evacuat ad sanguinem qui est in apparentiis et minuitur tensio membrorum lesio propter quod quiescit quod in eis est. Et quod non minuit sanguis retentus in loco apostemoso ad generatur in eo cum illo ventositas vaporosa propter caliditatem accidit in ex illo ut detur dolor qui est in eis et non minuitur sanguis retentus

in loco apostemoso nisi propter multitudinem eorum in toto corpore. Secundum est quia vaporatio propter caliditatem suam attrahit ad locum morbi et sanguinem plurimum resolvit ex eo cum decapitudine rerum calefacientium est in natura sua ut possit ipsam resolvunt rem retentam in membris quibus approximant. Similiter etiam attrahunt ad ea et quod invenitur superfluum in membris vicinantibus eis. Cum ergo non resolvitur dolor per vaporationem oportet ut evacuetur totum corpus evacuatione forti. Evacuatio autem fortis in eo est quod est consequens accidit est secundum duos modos quorum unus est per resolutionem ventris et alter per flebotomiam. Secundum nullum eorum precepit ypo. cum post narravit accidentia que significant fortitudinem virtutis immunitatem. Hec ergo summa sermonis eius premissi ... et ... intellectui: ego sed exponens dico occultatur super plures commentatores quam qui id scripsit et expertus est intellectum sermonis antiqui: tunc qua primo est id cum intellectus sit super eum occultatur ex sermone ... intentio mea in expositione non est in istis tantum etc./

Fit autem minatinum calefactorium ut vitreum vas vel eneum seu terreum aqua calida plenum.

Et magis quidem vaporatio mediativa est que est cum aqua calida ex qua impletur uter aut vesica aut vas eneum aut fictile etc. Omnem vaporationem cadit super omne quo calefit corpus aliquo modorum. Species autem vaporationis alia est que est humida in vero et alia est que est sicca in vero et alia est commixta et alia mordicativa est et alia que non mordicat et in istis sunt species medic... et alia species eius est illa quam dixit ypo. in hoc sermone. Secundum est quia non mordicativa est humida et secunda species

est media int' frigida et sicca et
mordicatiua Et tercia species sicca est
non mordicatiua Et si ipse dixisset morbos
in quibus non necessaria quecumque harum specierum
est forma sermonis eius in narratione
sua erit iuuamentum quod acquirit ille
qui legit ipsum. et quia non dixit illud
tunc non est aliquid quod cogat nos ad
dicendum illud cum intentio mea non sit
in expositione sermonum alterius auctoris non
annectam sermones meos in ea quamuis
non sit intentio mea in expositione quia
exponam reliquorum expositorum sed
est quod expositores alii auctoribus implent
sermones suos in sermonibus suis quorum
scripturam in quibus non est iuuamen-
tum discentibus intellectum summis artis
Et ego sum conatus ut dicam res
quibus sit iuuamentum ultimum.
Vide in tunc ipse quod res in prius
in sermone ipse adde id tamen [illegible]
rationem dimisit. Vnum ego sum
quod sermones eius et scriptura eius
plura Dico ergo quod in narratione pa-
ulo ante quam ipse quia sit quod va-
poratio multum confert in doloribus et
narrauit etiam dolores in quibus non sit
iuuamentum per vaporationem Aqua non
dolorum in prius euacuetur totum corpus
et quamuis et cum sit res ipse
communis omnibus speciebus vaporationis
tunc oportet ut scias per vaporationem que
est humida sit maius iuuamentum
in apostematibus. causa quorum cuius est
ab humoribus. causa et quorum cuius
ab humoribus que sit de genere calido et
pilla que est sicca sit magis iuua-
mentum in eis quorum cuius est ex
sanguine subtili atque sed quod
oportet ut scias tempore quo mittis tunc
in oculis quod medicatio sit per vap
porationem cum spongia Nam que
tade a tentione in ueris sit iuuame-
tum per vaporationem cum qua non est
mordicatio in meditatione quorum aus
[illegible] et pilla que est mor
dicatiua sit iuuamentum [illegible]

membris grossis uiscosis cum
sed subtiliat et incidat ipse Et ergo oportet
te conari et considerandum quod in
tota in membro apostemoso et sicut
id quod dixit de etate infirmi
cum nature eius et hora presenti et
[illegible] et regione et regione quo pro
cessit Cum ergo apparent apostemata tibi
tunc significat esse id cum accutibus
continuis ipsum. et si dolor et
magnitudo apostematis et quod ipsum expel
lit maxime calefaciat eius Cum
ergo sunt concludo ad quod mediat
vna intendis plurimis ut [illegible]
tunc significatur id ex rebus que ex
primit cum sputo. et cum significatio
quod dixi non est in [illegible]
non [illegible] non est
timor et ipse quod [illegible] in quo
est dolor in profundo corporis tunc
oportet te ipse cum meditatione atque
quarum iuuamentum uides magis
ultimum quod reliquarum rerum re
[illegible] si prius esset non
sit iuuamentum [illegible] abeis
ad illum reliquarum rerum Si autem non
quiescit dolor tunc euacua tot
corporis et nos quod inueni ypo
[illegible] apostematibus va-
porationis [illegible]
et est humida quod pectus non mordicat
Sed est quod usus vaporationis qui-
mus per ipsum non sit iuuamentum
tunc non est nocumentum eius magis
Experto de euaporationibus que sunt
cum aceto et cum spiritus aut cum
aliis que sunt [illegible]
[illegible] ut conuenit morbo tunc
[illegible] non sit [illegible] iuuame-
tum [illegible] vehementi
[illegible] est fortis

Sed antea quod
liquidorum appone
dum latus est ut videlicet

calefactorium succedens leniter

toletur quod utique melius

est spongia speciosa aqua

calida infusa et post ea

expressa // Et oportet ut antecedat

ac et ponas s. illos super latus

aquas res molles ut sit vapo-

ratio magis continua et melius est

etiam ut ponas post istud super latus

spongiam magnam mollem infusam

cum aqua calida et expressam

Oportet precepit ypo. ut exp

rimatur aqua lateribus vel

costis eius in vitre vel

in vasculo aut vase aneo

precepit ut ponatur super ipsum super co-

stas vel lateram quedam res molles

ut non sit ob [illegible] illorum rerum que

latera vel coste vapodantur sunt co-

aptate ne ledat omnino et propter

quod est ut lana mollis sit aut

aliquid aliud volutio pannis vel du-

plicatis duplicatione multa ut

convenientur pannum explanaribus

quos solent ducere ponunt et cetera at quod dicit

de vaporatione que sit cum spongia

non precepit ut ponatur sicca aqua

Deinde calefactorium

ex omni latere cooperiandum

quasi quedam vespis claudet

oportet ipsum factum ibidem diutius

in more laudem et ne

sumus inde adeo nares

sit ad odorem ascendat

ne quod propter inflamationem

videbitur nam et est tertio temporis

ipsum interdum innatat et et

oportet ut cooperiatur locus vapo-

rationis ab omnibus partibus preter

claudantur cum quibusdam que reprimunt

spiritum cum foris est et erit mora eius et

remanentia spatii eius longior et non

ascendit vapor eius etiam ad illum etiam

ad nares infirmi et attingit ipsum in

vaporibus que innatat propter illud in quibusdam

rebus fortasse et innatat in quibusdam

aliqua que dixit // Sed cum Oribasius

ypo. in hoc sermone manifesta

est intentio eius vaporis huius ex

eo ut exponamus ipsam dico ego

quod vapor facit accidere angustiam

vehementem et lesionem et additionem in

malicia egritudinis propter additionem suam

in caliditate et coartatione inflamationem

pulmonis quod accidit eis quod impletur

vaporatione quidem remanens igitur

ut propter attinctionem vaporationis non accidat

quod accidit eis non fiat inflamatione

cum aliquo aliquando plenius est spongia ex aqua

non exprimitur ad inflammationem cum

tunc in attinctione vaporis est plenius

necessarium accidens ex ea propter

quod loco invenimus ypo. abscidisse

sermonem suum in hoc primam et speciebus

vaporationis deinde post illud

incipit narrare species alias dictas

Post ea ordeum et oro-

bum in aceto infusum

aque mixto commixtatur

ita fortiuncula sit quia qui

possit bibere: facit bullare post

ebullitionem vero in sacculo immis-

sa lateri supponere sed etiam et

de super sive // Oportet autem re-

dauis ad ordeum ex eius infusum a-

ceto permixto permixtione paulatim

fortiore ea quam communiter bibere est

bibe pequam repellimus illud et faciat

ipsum farinam vel in lingua sitam expone

ipsum super latus ipsius cum sursum est

// quo modo

In inveniunt ypo. propter
ut decoquatur eadem et quibus
cum actio sum quod ipsa sunt. Sed
postquam convenit et est quidam
manifestum est ex sermone suo et quia
primo cum postquam resolvitur id est cum
quando potest sit ex ipsa actione quod
ypo. voluit illud quod ego dixi. Sed
est quod vaporatio est cum qua disponit
convenientior et fortior. Et propter quod precepit
etiam ut fiat desiccatur sicut illi
et non sit quod species vaporationis fortior
specierum quas premisi in inceptione in
propter [illegible] actio est secundum secundis ipsa
cum orobo admirabiliter id est etc. superbi
bite eius inunctio in [illegible]. Sed est
quod convenit orobi sit sufficientia in
incisione grossitudinis humorum et digestione
eorum et vaporum resolutione. Et propter quod
ideo ut utaris ipsis speciebus vaporationis
in eo in cuius membris coagulati aggre
gatos [illegible] grossos et viscosos. Quando
et apparebit tibi ex hoc quod precessit
quia sunt convenientia frigidi humor
et ex [illegible] iune in sua et ex hora
presenti et ex horis anni et ex regione
et etate. Et cum id est etc. quod sit una
media perfectam specierum similium et speciebus
vaporationis quietis tranquillitatis et
speciebus vaporationis et non sit media
media pro ut scias quod cum in dolore
est grossitudo humorum aquositas resolvitur
vapor inflatus ledens qui non est
et [illegible]. Species vaporationis
quas dixi inveniunt resolutione re
ceptiones et humores convenientes cum
et propter vaporis que sit cum orobo
Unde ypo. dixit commixtio ac
ti cum aqua donec coquatur cum ser
mone eius in ultima omnium et bonita
tis. Sed est quod dixit ideo ut sit
commixtio magis acetosa panca
ta qua commixtio qua communiter potest
est bibere. Sicut ergo dixi quod convenit
tibi ut demittas quod aceti acutum
est propter mordicationem suam et acuitatem

illud super quod vincit aquositas
propter distinctionem actionis eius acutum eius
acuitatem invenit in incisione humorum
grossorum viscosorum et resolutione ven
tositatis qua est super quod aquosi
tas est magis vincens et quando mem
bra apparata non est possibile ut tolera
rent medicinas. Posuit ypo. ipsam
commixtionem aceti mediam inter duo
extrema. Et est ergo secunda species ex
speciebus vaporationis quas dimisi
in principio sermonis sui

Specierum et calefactoriorum

ea convenientia sunt que
cum sale et milio simul
assatis in sacculo recondita
apponit milium quia quando
in pondere levius atque sub
tilium est. Et species quidem
vaporationis sicut convenio est
illa que fit cum sale et milio as
satis in sacculo lane. Sed est quia
milium est levius ponderis etc.

Ypo. narravit in sermone suo
isto tria species in speciebus va
porationis [illegible] quas dimisi in
principio sermonis mei. Et dixit
sale et milium et [illegible] que
communis est utrisque est sal est penetrativus
etiam quia fortior est sali [illegible]
quia est mordicativum et milio quia
non est mordicativum

Iam quoque calefactorium

illud quoque quod usque ad
furculas ascendit dolor dis
solvit. Et resolvit etc. [illegible]
vaporatio dolores qui ascendunt usque
ad furculas [illegible] ypo. si
convenit manifesta [illegible]
sermone quia resolvit quod vaporatio
reliquos dolores [illegible] quod pervenit
ad loca que sunt sub ypocundriis etc.

ncisio aut no fit inst
tut tm cu iam usq
ad spatulas ascedit dolor
Incisio at resoluit dolo[rem] cu[m]
sit mod' usq ascedat ad fur
amsqu c ypo tulas
p[er] sermo[n]es suu intellit i
cisio flebotomia vena[rum]
et aurtanus nos ec[ia]m q[uod] decet
mediacioe sit minuendu i fmoe
suo et tuc no resoluit dolore[m]
cu[m] que mod[um] c ypo quid' nar
ravit de ea q[uo]q[ue] medicacois res
inltas ad eo q[uo]d sup[er]sit i sequentibus
isi ergo calefactorio do
lor disoluat[ur] no i co
ntinus imorand[us] est pul
mone na desiccat et
spuma madimat // Et si
nisi resoluu[n]t[ur] dolor evaporacio
nt no o[portet] ut plonget[ur] mora i
eis cuius r[ati]o e[st] quia pulmone[m]
desiccat et fame[m] aggrau[at]
ompe[?] ypo narrat[ur] spes va
poracois diu[er]sas q[uo]ru[m]q[ue]
da est quida queda sicca
queda mordicatiua queda no
mordicatiua Dixit go q[uod] si experit
tem i[d] et no resoluu[n]t[ur] dolor tuc
evacua corp[us] et dimitte evapo
racio[n]e[m] et ec[ia]m ne exsiccet pulmone[m]
et aggrt fame r[ati]o e[st] q[uia] ipe
morb[us] acuit qu[ia] no resoluu[n]t[ur]
apa q[uo]d e[st] in late[re] et quitum[?]
ad fame[m] deinde respdat p[ost]q[uam]
i[d] ad latus q[uod] q[ui] int[er] pectus
et pulmone[m]
Quando q[uo]q[ue] dolor ad spa
tulas ascendendo iam
saltu[m] oplevit si quitas
q[uo]d in brachio ul ctra pecty
ubi dyafragma ongit Se

Basilica vena est flebo to
mand[a] // flomo go adhibito
nullatenus revocet[ur] q[uo]n tan
ta nimias q[uan]titate sanguinis
usq[ue] du[m] videlicet illu in
splendidu col[or]e ul ex splen
dido in rubeu aut ex rubore
i nigredine videat[ur] co[n]u[er]ti
qui vero colores i sanguine
accidunt // Et q[uan]n pvenit dolor
ad furcula et accit i eo q[uan]titate
aut desub mamilla a i dyafrag
mate: tuc o[portet] ut flomet[ur] vena
q[ue] nomi[n]at[ur] basilica et no p[ro]hibeat[ur]
eius no evacuet[ur] ex sanguine q[uan]ti
tas multa du[m] p[er]maneat color ei[us]
vehementer rubedis et splendoris
aut videt[ur] cu[m] col[or]e rubitudo
fieri nigru
Si eni duo colores accidit in
sanguine Invenit ypo cua
uac c[?]mode[?] fuerit app[ar]a
cu[m] declinacois eor[um] r[ati]o e[st] quia
p[ri]mo eis o[portet] ut extrahat[ur] ex pte
ad qua declinat plor[?] q[uan]titas
est p[ri]mo sang[uinis] vera[?] et accidit
ple[?] q[uo]n i[n]ueniet[ur] cu[m] d[e]n[s]itate
p[ro]pt[er] p[ro]p[ri]a pamcle[?] velatis costas
r[ati]o e[st] q[uia] q[uan]n i p[ar]tib[us] cuius supio
rib[us] accidit ap[os]t[em]a: et sequant[ur] i
dolor furcula i sup[er] cubitu[m] et
ascend et mamilla p[ro]pt[er] a inferi
ori[bus] dolori sequant[ur] dyafrag[ma] et
loca q[ue] sunt sub ypocondriis tu[n]c go
extendit[ur] dolor usq[ue] membra alta
tuc o[portet] ut minuat[ur] ex vena
que est i c[ur]uata manus vena
p[er] qua pple e[st] attrahe ex sanguine
q[uod] i[n] i[n]fimo membro adgeni[?] p[ro]pt[er]
ad qua declinat q[uan]titate multa
cu[m] velocitate Et q[uan]n extendit[ur]
versus membra inferiora oport[et]

ut fiat evacuatio per indisposita cum medicinis. Et primo ipso an accidit gravitas in pectore. et in alio dimissio eius ut ducat loco gravitas ascendit dolorem cum vehementia fiat in fine eius. Causa autem est quia gravitas significat declinationem sanguinis et agitationem eius illic ad mixturam cum non sit in ambulatione sanguinis. De consuetudine autem temporis est ut accidit post gravitatem in dolore cum tendunt loca vicina loco inferiori quod multiplicatur in eis sanguis propter hoc ergo cum precepit ipse ut evacuetur sanguis qui multiplicatus est per flebotomiam vene que vocatur basilica que est in curvatura manus. Causa autem est quia in curvatura manus sunt vene multe quarum descriptionem nominavi et ego quamvis iam loquutus sum de corporibus eius in tractatu libri mei de anatomia et tractatum autem quem singularem feci in anatomia venarum pulsatilium et non pulsatilium. Est ergo utriusque memorie est summe illius propter quam unitatis finibus eius ab ipso principio eius dico quod vena que vocatur profunda cum ascendit cum sanguine a gibbositate epatis ad aurem dextram ex auribus cordis dimittit ex eo quantitatem parvam in membris que sunt inter ista duo loca et infundit plurimum eius in cor et cum sunt prope recipit illic in tempore secundo sicut sit in tempore eius ab ipso principio suo etc. Et ascendit recte usque donec perveniat ad partes pectoris dividitur in duas venas magnas que dicuntur due guigedii. Et primus ramus eius qui procedit ex ea antequam veniat ad cor sunt due vene procedentes in diafragmate et vene alie parve dividuntur in paniculis qui sunt in pectore prope a inferiori pectoris opposita ex viii° costis mittitur ex vena prius antequam non est pertransitus qui ramificatur in quibusdam dialibus ex vena profunda quod prope appropinquat cordi ramificatur in quibusdam eorum et

et in quibusdam corporibus est ex vena que tangit venam profundam iuxta inter cor. Causa autem est quia quod antea ab hoc loco est declinatio eius usque dorsum propter quam cursit cor vehementer depressa parte quod vena dividitur in partes pectoris inferiores opposita ex viii° costis in unoquoque duorum laterum ut sunt quasi que diafragma. Cum autem non corpus remanentes quod sunt in superioribus pectoris mittuntur capiti ad venas quod ramificatur ex vena profunda antequam dividatur in duas venas dictas due guidegi sed ramificatur ex ea propter istas vene que veniunt ad manus ancillato.
Vena autem que vocatur cephalica ramificatur ex vena profunda propter quam in duas guidegi dividitur et ex guidegidis apparentibus. Omnes ergo partes colli et que capiti sunt extrinsecus in parte mittuntur ex duabus guingedis extrinsecis per membra interiora eorum mittuntur ex duabus guingedis intrinsecis parvulis ... et ea quod in dorso ... adveniunt vene ... que sunt sub loco ... que ... [illegible] ... loco ... quo ... dixi quod contat duabus guingedis extrinsecis et cephalica. Necessario ergo sit quod cephalica evacuat ex sanguine que est in locis que sunt super furculas et quod sunt in collo et capite evacuationem valde velocem. Vene autem que veniunt ad curvaturam brachii ex parte titillici evacuant partes pectoris exterioris locis et partes supra locorum que sunt altiora ex parte in capite cum omnes partes pectoris inferiores mittuntur ex vena alia que oritur ex vena profunda antequam perveniat ad cor. Evacuat ergo vena ... dixi quia nutrit loco inferiora pectoris ex transitu suo in latere plures propter latus duarum radicum vel costarum usque perveniat ad diafragma. Ramificatur rami qui dividuntur in unoquoque locorum

que sunt inter loca latis simul et dext
et sinis. et reliqua que remanet extra
cum continuit dyafragma dividitur in capi
ta primis que decurrunt super dyafragma
venarum autem que veniunt ad mamil
las extra tullita invenimus originem
propinquam valde origini venarum que
intinuit costas quatuor superiores ex
costis que sunt in pectore et quanti
tas earum in parte magnitudine est maior
multo quam venarum que veniunt ad spe
tule parte et quod incedit unaquaque
earum duarum venarum super partem earum
totam assellas. vadens extenditur ad partem
brachii et nascitur et unaquaque earum
ramus magis in latus quod sunt in parte eius
quo pervenit unaquaque illarum venarum
ad naturam manus ramificatur extra
vene que veniunt ex parte intrinseca
alarum continuate brachii ad brachium
reliquum autem qui remanet extra
dividitur in duas partes que proten
duntur ad naturam manus. Earum ergo
inutilis extra super eum quod decurrit
brachii apparet est vena que flebotomatur
et que transit super ipsum ab interiore
eius est vena que dividitur cum vena
[illegible] que est illic et nos [illegible]
manus item vena alia in curvatura
manus reflexa sic est vena que
nascitur in unaquaque duarum manuum
ex vena que venit ad manum
extra spatulas et est vena nigra
Secunda est vena que venit ad ma
nus ex parte spatule continuit partem
sub cute dividitur item in curvatura
manus in locis superioribus eius et
manifesta est et illa loca sunt
superiora quoniam tu figuras manuum sicut
figura quam narravit ypo in libro
suo de restauratione et dislocatione
Secunda quod remanet [illegible] vena post
divisionem eius supra in transitu eius
per loca manifesta brachii et ut
flebotometur ex parte loci in quo dividitur
invenit situm quod vene secundum recti
tudinem originis eius prope capitis
id sit quod ipsa evacuet sanguinem
ex locis que sunt super furculas pecto
ris. Secunda autem venit extra ad cur

vaturam manus obliqui evacuet san
guinem ex istis locis minus. Verum illud est
plus eo quod fit in reliquis venis vena
[illegible] illud [illegible] quod venit ad curvaturam
manus ex vena in [illegible] obliqua magis
quod evacuet de sanguine ex locis quorum
premisimus rememoratione est prius
valde. Ex locis vero superioribus pectoris
est prius valde. Verum ergo vene que
venit ad manum ex parte tullita propin
qua est vene que intinuit partes superiores pec
toris. ypo vero precipit quatinus venam
flebotomari [illegible] et [illegible]
vena que oritur ex vena que venit ad
manum ex parte spatule et cum hec
vena fortasse non apparet tunc minuitur
loco eius una venarum in [illegible]
quas dixi veniens ad brachium et
cum non apparet aliqua earum venarum in
[illegible] tunc minuitur vena que generatur
ex commixtione duarum venarum obliquarum
et minor earum in curvatura manus et
cum possibile est in quibusdam corporibus ut non
appareat hec vena et appareat vena
que venit ex parte spatule tunc oportet ut flebotometur
etiam propterea quod evacuatio ex
quibuscumque locis sit attingit ex toto
corpore aliquis. Verum non sit eo velociter
neque equaliter ex omnibus venis. Nos
autem conamur et studemus ut sit illud
quod evacuetur de sanguine ex membro est
[illegible] velocius et plurimum ex reliquis
membris et precipue in egritudinibus acutis et
in venis illud in flebotomia vene que
nominatur basilica et plus [illegible] multum quam
est declinatio san[illegible] qui multiplicatur
ad partes superiores. Aut sunt superiores
partes ex partibus pectoris [illegible]
[illegible] pectoris [illegible] et [illegible]
et in mamillas [illegible] que sunt in
partibus pectoris inferioribus cum ipsa
sunt propinqua dyafragmati tunc [illegible]
dolores qui attendunt [illegible] veniunt
ad loca que sunt sub ypocondriis. Non est
[illegible] evacuationis ex curvatura
manus in hac egritudine [illegible] magis
valde cum loca cordis est [illegible]
inter utraque. Et vos [illegible] iam audistis

Iam dicentes ante quod vena que nutrit
partes inferiores pectoris oritur sub corde
Ratio ergo huiusmodi dixi assignando quod
ipse. Sed invenitur in huiusmodi sermone: oportet ergo
ut flebotomemus venam que nominatur basilica
et quando posuit finem evacuationis san-
guinis mutatio coloris eius: tunc sequitur
illud quod diximus ut loquamur de illo
Dico ergo quod illud tollitur de sanguine in loco
apostemoso: mutatur color cum cale-
factionis reliquum, et quod remanet ex
eo in omnibus membris simile ad invicem
ita ut accidat quod sit sanguis qui est in toto
corpore similis: oportet ut sit sanguis qui
est in latere apostematico rubeus et si
fuerit sanguis qui est in toto corpore rubeus
oportebit ut sanguis qui est in latere
infirmo sit declinans ad nigredinem propter
adustionem suam. Color autem medius inter
alterationem a colore rubeo ad colorem
nigrum: est color rubeus clarus. Signum
ergo super evacuationem ex latere apostematis
est mutatio coloris. Nos enim iam
narravimus quantitatem evacuationis que
sufficiat in hac egritudine. Et quando virtus
fortasse prohibet evacuare hanc quantitatem
sanguinis: tunc oportet ut scias quod iuva-
mentum quod suscipit membrum apostema-
tosum est tunc unius virtutis oportet ut sit
diminutio tua causa virtutis plus quam
evacuatio tua eius quod multiplicatur
ex sanguine etc.

Verum si passio sub dia-
fragmate fuit dolor
que usque ad furculas
descendit nam cum ellebo-
ro nigro vel felliceo levias
oporteret elleboro nigro dauco
vel siseleos aut cimino sive
anisum sive quolibet aliud
odoriferum: et felliceo aut ase-
re commiscens. Sive utrique
si commisceantur idem opus faciunt
Sed tamen ex elleboro nigro solo
sit utilior et ad egritudinem pro-

vocandam efficatior. Illa vero
que ex felliceo est: ad dissol-
vendum inflatum ventuosi-
tate propitior est. Cum si
egritudo fuerit sub diafragmate et as-
cendit dolor usque ad furculas: tunc
oportebit leniatur nam cum potu ellebori
nigri aut potu medicine que nominatur
felliceum postquam miscueris ellebori
aut cum semine dauci aut cum siseleos
aut cimino aut aniso aut aliis
medicinis odoriferis. Sed cum medicina
que nominatur felliceum permiscueris asam
et cum permiscens ipsa duo erit
operatio eorum fortior. Sed quia solvit
elleborus niger cum mundatione et magis
attractione est quam id quod solvit me-
dicina que nominatur felliceum resol-
vit ventuositatem inflationis plus
quam elleborus niger.

Nos autem experimentum fecimus
virtutis medicinarum laxativarum
et quorumque que solvit utraque
earum iam scripsi in libro meo de
virtutibus medicinarum simplicium cum
inventione cognominis eorum in qua
necesse est solvi in locis ad que
declinat humores qui veniunt et
multiplicatur ad imperat rationem
virtutis. Signum confirmationis et testimonii
super hoc est inter ab experimento et
ipse quidem scripsit super virtutes
medicinarum quas nos in potu
ponimus in fine in libro egritudinum. Et
dixit de elleboro quod solvit res que
magis sunt mundative ad egritudinem. Et
dixit de medicina que nominatur felliceum
quod adiuvat ventuositatem inflationis. Et
nos invenimus huiusmodi causas res
que sunt magis mundative ad egritudinem
facere aptiores eas res que faciunt
egritudinem eius resolventes. Sicut si
diceret quod sunt magis mundative et
quando omnes medicine laxative sunt
nocive stomacho et propter hoc oportet
ut sit plus super quod propter illos qui
curantur in eo visum est ei quod oportet
ut commisceantur cum medicina

quedam medicine odorifere ut non
accidat vomitus medicinarum solutivarum
ori stomachi nuda simplex pte
q permisca ad me. h. a d. eciam
dicit aliquid permissis medicinam q
vocatur sollicitudo et eclim pl. et e
opaco eius illius scilicet et mult. q
plus utriusque e contra et non e
contraria rana cum alii ord. e q
corrupto permixtionis medicinarum
solutivarum non est n. quod una
earum solvit eo. v. q. et alia scilicet
scilicet ord. e q. post. d ut tunc tact.
cepi dus equorum pl in hora una
qui una earum solvit hora advencio
sui ad corpus et alia per spacium
longum cum susceptione sua. Eciam quando bibi
medicina composita ex istis duabus me-
dicinis pl. ad solo inequalis agi-
tativa et propter cognoviones med.
inequalis agitativa cum existimam
q medicina ea descendit et abscisa
est a solucione et incipit post id solo pad
ord. est quod dessortudine me. que
solvit hora qua advenit corpi ad
ingrediatur ad ea ad eius qui solvit
medicina alia. Eciam quando remanet
ex illo equore quantitas prima et debilitat
tatur virtus medicine est incepcio
eius cum solucione equoris contrarium
et ubi terminus quando hore in qua
solvit medicina que vocatur sollicitum
lud e terminus hore in qua solvit illud
et de aptitudine eius cum illo esse
ut solvat equorem multum sicut illud
inquit at hora manifestum est quod
oportet ut sis sciens tempus tuo sicnas
eas. Vsus aut earum in eo qui est
plecsim non oportet ut sit in omni hora et
remorac amplius in quo suscipit ipso
que superioris. Recte e in egritudinibus
acutis raro uti medicina solutiva
in principio earum quando non est egritudo
firmitas acuta tamen sicut plesis sicut
e ad ea febris fortis valde. ergo
ut caveas cautela vehementi
ad hoc ut des in potu medicinam
solutivam et utere evacuacione propter

pleuresia cum eius dolor iam pervenit
ad loca que sunt sub ypocondriis
inveniatur cum eius inicia sit minus
quam quod solucio. Multum fiducia in ea
e vehementior. Item in evacuacione
pleuresia non accidit ad timorem. Supposito-
cione autem accidit timor multociens
et ipse cum non sunt cogitur nec infirmi
ex quibus eius sunt quas e solucio dif-
ficilis nam et ex eis sunt quos solvit
septima quantitas me. solucio multa
et oportet ut sit quantitas quam das in potum
potu de medicina cum mensura eius
quam permisisti in pluribus quibus et recepi
ea solucio mensura equalem. Nam
quod tamen non est facile nam hominibus cum
in potu das medicinam tunc es in
timore ut solvat eum medicina
plus quam oportet aut ne solvat eum
omnino aut moveat nam omnis et
non compleatur e quod necesse est
omnis quando ipse aliquando sunt super illud
quod in et eius acuta nocumentum
magnum valde eius rectificacio
non e facilis sicut facilitas eius in
eo quod non est. sic. Eciam quando non e se
fortis et tu es qui scienter nam infir-
ma ei in potu medicinam solutivam
aut illam quam narravimus ypo. a
alia ex reliquis medicinis solutivis
cum pluribus in una illarum medicinarum
e quod de superiore medicina e vocat
yera quod at me. composita dupli
modo sit melior ex pracio
ei qui solucione propter potare me.
ad illam in qua cadit collis et
non cadit in ea scamonea.

His itam factis post
solonem de ptisana
dandum est minus quam inde quam
eo superabis sed in reprehensibilem
minuas quantitatem.
De ptisana ordei oportet ut detur bibenti
medicinam post quam biberit eam

quantitas non diminuta ab eo quod de
consuetudine eius fuit sumere diminu
itur cum sit quantitas faciens consuetudinem
potest etiam ut sanitatem impe-
diat ori stomachi nec eveniat
ei nocumentum propter potum me-
dicinarum solutivarum: et propter quod potest
medicinam i. qui quod sit et una
quarum rerum quam conservat os stomachi
ne eveniat ei nocumentum est ut non
bibat medicina simplex propter hoc quod con-
misceatur cum ea aliquae res corrigentes
quarum est sedare malitiam eius exemplum
est: quia vero medicinarum solutivarum est
contraria naturae corporum quae ipsa solvunt et
sunt vel venenantes et timentes
eam. Sicut nos cum bibimus quan-
titatem magnam ex opio et mandragora
et iusquiamo et aliis ex medicinis
solventibus quarum sunt acutae proprietates
contrarie corporibus perimentes ea et hu-
manam propter nocumentum magnum. Sic
etiam medicinae solutivae nocivae sunt quo-
niam contrariae sunt naturae verumtamen non
sumimus ex eis quantitatem parvam et
utimur ea corrigendo nocumentum.
Sic ergo nos in hora cum in potu
medicinam damus solutivam com-
miscemus cum ea quandam pennam
odoriferam ut sedetur malitia per
eam medicinae et non perficiat operationem
ab operatione sua cum virtutes cor-
poris subtiliantur in speciem gum-
mositatem eorum aperitiones viarum per
quas fit solutio. Similiter etiam fit
iuvamentum propter potum medicinae solu-
tivae per usum aliquem de ptisana
ordei. Exemplum est quia medicina solutiva
propter frigiditatem sui figitur in concavi-
tatibus stomachi non solum recipit
extra loca ista in situ cum propri-
etate immo adhaeret et adesse eius
et nocet ipsum eius nocumento ma-
gno. Sed non sit potus aquae or-
dei iuvativus propter susceptionem medici-
nae: quoniam diluit eam ut abscindat
et attenuat in corporis totum quod retinetur
de medicina in situ suo per
loca illa et temperat et in solvat

qualitates quae retenta est in eius propter
quas ergo res praecepit Ypocras dari in
potu et de aqua ordei post acceptionem
medicinae solutivae praeter quod so-
lutio est ita incapabilis non condiuntur
ei aliquid de aqua ordei quam timet
et cavet ut destruatur operatio medicinae
solutivae propter id et dixit

Tempore cum solutionibus
nullum ovit primae
solutionis ergo cessante p-
rimum quandoque de ptisana mini-
strare quoniam conveniunt. Deinde
Deinde non sitim assedendo
usque dum plus dederit si dolor
conveniunt neque quodlibet
conveniunt dantes obstitit. Non
autem ut in hora solutionis det aliud
sorbitionis cum cessat solutio. Sed de
aqua ordei ad sorbendum quantitatem
modicam eam cum quam erit consuetudo
eius ut bibat eam. Deinde fiat ac-
cessio aliquid sed addantur in potu
quantitatem multam si dolor non convenit
et non creat aliud aliud abortus,
invenimus Ypocras docet ut dicit
de quarum rerum contrario eius
quod sicut ut deceat multum me-
dicinarum in hoc anno exemplum est: quia qui
medici solvunt infirmum ciba illud
post id cibo multo. Ypocras non praecepit ut
det bibenti medicinam post medici-
nam de aqua ordei quantitas modica.
Exemplum est: quia virtus corporis quod solutio
est cum praeparatur et debilitatur propter solutionem
non est ei possibile tollerare cibum et cibum
digerere ipsum in sitis paucum valde
et eum ut id quod sumit potator
medicinae ordei de aqua post exitum eius
in extra in hoc puncto cum mensura
quam digerere possit. Deinde addatur
in illa post paulatim si dolor iam convenit
et non potest inde aliud ad te ante

Doloris maius quid est Symonq at
eis et no pstitis abso qd ad ut
intelligas scd. amplr. quorum re
memoratio scripsit inst. euacuat
colera ypo. in qua oz te regere in
qbus egritudine acutis aqua aqua ordei
et summa illis qr qr oz ut sumat
sorbitioz qui separas q fiat esis
an qz neccte sit insir sumere ea
et qz i quorum veteris i loco aquo porte
mato no e ad maturitatis iste
ego simo est meq et si neccte e cu
aqua ordei
iam dixit ypo i eis unius
q pceserunt . etc q cora su
mitur ptisana ordei et sumedi
aqua eis est plus : et q diria no
qr it unusq nasc i re una tm
etc e simo eis . qr oz ut sit id qd
scripsit insius inpmis aq ordei
t vo pbi ptisancopy
fuit sepe illay dari
apud morbi melius
esse fateor qz venay et
iampetos pcede pg mod
no idie tria morbi aut
qrta . a v . aut vj . aut
vij . dari i sepe nisi tn
esis tepis fuit spectat
Et ego quidem dico i sepe dare
insirs sorbitioz apud qui molis
e qua pcede et vti euacuare
venay Deinde incipe dat sorbi
tioz i die, tio ejmo sue a iqrto .
aut i v . aut i vj . aut i vij .
nisi accedat esis insimi et fiat
incidat spacio
Invenimus ypo petq in simo suo
ipo illud qd dixit i libro suo
de amplexus . et e qd videt
ei ut sit ops regis qd e i villo
sine subtilitatis in colera parvus :
egimus tm et si vidis q parvus
egimus tm / et si vidis q parvus

sit in die quarta . et vidis q infirm
no qt posse ut remaneat unus usu
aqua tm . tunc ypo // q melius e et
sumat insirmus i prima egimus sue de
decoctiana ordei et sit incipiat illis
i die tio . aut qrto . et plus etc . pe
dixit i eis q incipiunt insirs dare
sorbitioz in die . v . a vj . aut vij . q
ipi ceciat si no separat ut fiat esis
i illa colera . et oz ut i telligas ex sa
mee eis . et sit dixi no qsi ipsum
egimus tm q sic tunc qpleta sed
pmutatioz insir ab i a disposic ad dis
positioz aliaz pmutatione magna
Nquibus pnotationis pri
ncipiud maxie si 2 ii plc
oportet ut dictum est . et
pcessio quod separatius etc in
yeie oz ut sit plus 2 plurium pe
cadentis Dixit etc in illis in qbus nec
est ut dees ei sorbitioz i prima : oz
ut sit separatius an cessio etia et
bis etc si indigent febria ut
clepse an usu suppositorij tunc fiat
a illud in primo etc
Dicit aut et de illis po
tibus quos bibi quenit
quos dicturi sumus : Na et
eorum que diximus plurima
eadem sunt . et sibi eciam vere
eo qd oz ut bibat ex potibus de
ego dica in sequentibus . Simo tn
meus 2 plurium e iste simo
Item ypo . precipit ut sit separa
tionis an cessionib etia autequam
sit regimine insirmi cu ea qd bibit
tm pt q velit sorbitioz . s . quia
febria aut ops clistere aut opus
suppositorij : oz ut precedat primus
tio Nam multos medi
tos qui q q oportuim
est operantes ab omnibus

in principio duobus vel tribus
sive pluribus custodiunt diebus
postea vero iubes et potum illis
simile permittit quod et preripe-
dunt. Causa enim eorum maxima
mutatione mutantur. ei maxime
mutationis contrarium illius corpus
esse dicit maximum et illius
contrarium mutationis optimum est
scilicet secundum utilitatem et concordis-
sima sanitati exhibendum est
et maxime mandando cibum in
corporibus que media sunt. Galenus
et multos medicorum facere contrarium eius
quod oportet fieri causa est. quia ipsi omnes cu-
stodiunt infirmum compertis cum sumus
duobus diebus aut tribus et plus illos
deinde dant eis sorbitiones et potum; et
potest esse ut videatur illi quod hoc
contrarium et est ut qui alterat corpus alte-
ratione magis fit illud quo recipit
alterationem magis valde contrarie oportet
ut sit corpus illius firmiter attritum et fidu-
ciam. et ex mediis quidem alteratio non
sit et assumptio ciborum.

Novimus ypocras redarguere
medicos qui precipiebat infirmis
vel custodiunt eos vel usu cibi
medicis similis deinde permutabat
eos subito scilicet quosdam eorum adventu
ptisana ordei et quosdam eorum advoca-
tio eo quod bibit et permutarat
eorum quod dat infirmis excessum quod est
fortius ipsis. Unde mutantur egritudo
causa est quia descensione eius est
multotiens per dixit paulo dein ut
committat illud quod valde magnum
est ex contrarie et non contradicat ei; et
ipse quidem surgit pillas res albus
vituperat contrarie, primo nocumentum
quod accidit ex contrarie magno dicat
enim et de omnibus que recipiunt
egritudinem et contra manicum fuerit
ut continuetur quod operatio eorum est secundum
veritatem quod componit mutationem corporis
et quod id quod videtur debet esse bonum contra
tamen non omni mutatione oportet uti sed
mutatione quadam et ypocras quidem
dixit in illo sermone quedam in illis
quod sunt premissa et ipse etiam sequitur
in eo in sequentibus et perficit per sermonem
suum illud quod fecerit de cautela
et mutatione subita.

Dicimus vero in mutatione
relinquit quod ptisana cum
fecerit nutrivit: nocet
enim et qui tamen adhibet
sucum. nocet et qui solum
sumat potum: sed etiam no-
cumentum eius ad illos nocet,
et quibus plus advenit tamen
nocumentum excessu quod erat
in usu permutationis est ex usu aque
ordei et ad ea securus eius et nocet
etiam id cibus quod vincit etiam illo quod
bibit tamen quibus nocumentum cibus
in ipsis est magis vehementer advenit
nocumentum ex regione mutatione
subita. Et ideo dixit dicit ypocras
quod medici custodiunt infirmos in primis
et exhibent eos potum similem vehe-
menter deinde incipiunt eos cibare
usque die quarta aut quinta deinde
commutant subito administrandam pti-
sanam ordei et ad eam fecerit cibus est
magis id cum permutatio est ad aquam
ordei et magis evenit nocumentum cibus
quod vincit eo quod bibit tamen: causa est
quia quantitas nocumenti est secundum magni-
tudinem quantitatis eius quod administrat.

Cum consuetudinem in
dieta diximus sanitas
adest sed immanentium precede
debet. Cum ergo ex dieta in
sanis maxima diversitas

et alia consimilia videantur quoniam totaliter est necesse fieri in morbis. et maxime in acutis propter quod fatale est comprehendere et ideo ut curat conservando in regimine dum permanet sanus etiam vero magis in natura. Sed est quero ex regimine apparet sanus diversitas magna in speciebus diversitatis eius et in complexionibus et aliorum: tunc quanto forsitan oportet ut sit diversitas eius et in senibus maior et egritudinibus propter quod sunt acute sunt acute valde et eorum illius est fatalis

Incipit ypo. demonstrationem facere super permutationem suam in regimine que precessit et dixit eam et quod dixit etiam in illo eis qui avertunt speciebus regiminis consuetudinis eius quod contra ut vitat et consuetudo eius est plenius videtur in hac autem ratione vel dicto quod ymnia proponit quibus actum est in demonstratione superius: est sententia verbis quod dicit in Almanzor Si permutatio subita in regimine accidit eius etiam quod est faciat sanus nocumentum tunc forsitan accidit nocumentum infirmis multo plus Et nos quidem possumus exponere hac propositione exemplis multis sermonibus et dictionibus diversis. Verbi gratia vel dicatur quod ad veritatem sanus ex nocumento apud permutationem suam in regimine subito ad contrarium est minus eo quod sustinent infirmi secundo. cum sit quod sustinent infirmi detrimento apud permutationem eorum in regimine subito ad contrarium plus est eo quod sustinent sani. et ubi quidem est possibile ut sicut ea ex dictione alia convenientiori: hoc sunt que sanorum nocumentum que nocumentum faciunt accidere sanis minus est eo quod est infirmis et tali etiam dictione conveniore hac si est nocumentum rerum que faciunt accidere nocumentum eis: que sunt fortes minus tunc nocumentum eorum eis qui sunt debiles vehementius est. ut tibi

quidem non est absolute ut dicatur in textu quia dixit sicut contrarium eius quod diximus autem ex ipsa re quasi sit permanentia primitus in ea super quod faciat demonstrationem aut ex una propositione que componitur in ea et est ergo continua duarum propositionum quas ypo. dixit et est propositio secunda que convenit ut de alia re. et secunda eius est ut noceant illa tunc quod est dispositione ex propositionibus necessarie contra quod propositio autem secunda est tunc certus subita ex permutatione Sile ut audias ea scias quod permutatio regiminis subito ad contrarium eiusmodi secundum quod est nocet sanus et plus illo in firmis. et concludit conclusionis duabus propositionibus quod igitur quod sustinent infirmi ex permutatione regiminis eius ad contrarium eius secundum quod est: est ex nocumento magis valde. et plus illo infirmum cuius egritudo est acuta valde: Sed ego intentio in sermone ypo. et non venimus ad dictam propositionem que componitur duarum propositionum super qua convenit per se absolute preter quod demonstravit super eam et ratificavit ea. propositionem autem secundam invenimus eam esse sicut ex particularibus rebus que ex primo consequuntur et scias illud ex sermone suo que sequitur cum sermone

Alia namque dicta tibi vel potus que secundum simile sit securior est in omni tempore sanitatis tamen quia ea quidem melior est si in ea subita mutatio fiat// Scilicet quod regimine malorum cibaliorum et potum solum ad invicem maioris fiducie est vel in diebus horis in conservatione sanitatis quam permutatio subito ad regimine quod melius est

Incipit ypo. in hoc sermone ratificare propositionem secundam duarum propositionum quibus ypo demonstrationem facit

super sermonem suum exemplis per
tinentibus multis et aggregavit illud
in summa una et dixit quod nocumen
tum quod est vehemens ex permutatione ma
gna subito egrediente ab eo quo
erit consuetudo: non est parvum. Et ex
eo sequitur quod percussit ex sermone suo
est planus et manifestus. Continu
am expositionem si scito ex eo super ad
quod videatur non indigere expositione ei
qui non est exercitatus vel intellectu
extimationis sermonis ad invicem non
ero piger ad expositionem eius. Causa autem
est quia oportet ut in expositione intendat propter
eam dilectio hominum communis: non intentio
expertorum vel expositorum in sermone tamen
si etiam eorum qui non sunt experti ex mi
ro consuevit sermonem quod non expertus in
exercitatione peritus in aliqua scientia tunc
dicitur ut in illa arte exercitatum.

Quibus enim semel in die vel
bis comedere consueverunt
si a solito usu in alium subito
mutentur: nocumentum eis generat
defectionem: Similiter autem non ex
consuetudine prandentes et prandent
mox deficiunt corpora eorum et
aggravantur et torpent atque mol
lescunt. Si cenant cum illo: eruc
tant acide. Alii sunt qui naturale
mollitiem patiuntur propter ea
quod stomachi eorum continent cursum
sive naturaliter aggravantur cum videlicet
ex inanitione sint afflicta: non
autem bis implere et bis digere
re possunt /// Inde est quod illis
quorum consuetudo currerit ut come
dat in die bis aut quorum consuetudo
erit ut comedat semel in die deinde
permutatur subito ad contrarium eius secundum
quod fuit accidit nocumentum et debi
litas: et quorum non est consuetudo prandere

et prandent. Debilitat illud ipsos
statim et gravat corpora eorum et reddit
ipsos pigriores et mollificat ipsos.
Et si cenat cum ipso eructationem ace
tosam et excessus sunt quibus accidit leni
tas nature et cum illo est quod gravat sto
machum eorum secundum contrarium eius super
quod erit consuetudo eius. Causa autem est quia
consuetudo currerit apud eos ut stom
achi eorum sint vacui: et ut non
plenantur cibis bis neque digerant
cibos etiam bis.
Ypocras quod non fuit ipse contentus
ut enunciaret quod eveniet eis
qui permutant subito ad contrarium
eius quo erit consuetudo eorum no
cumentum magnum sed narrat etiam
summam quam propter eam ut rectificet illud
in unoquoque hominum: prolongatur sermo eius.
Causa autem est quia si ostenderet tantum quod advenit
eis nocumentum magnum apud mutati
onem eorum subito ad contrarium eius quo
erit consuetudo eorum: et sermo eius
in intellectu brevis est summa quod permuta
tio quae subito fit ad contrarium eius quo
erit consuetudo eius: est ex permutatione
quam dixit Ypocras. Ut si quorum consue
tudo non est ut prandeat et prandent
ipse enim dicit in eis quod illud debilitat
eos et gravat corpora eorum et facit
eos graves et mollificat eos et
non accidit eis accidentia ista nisi
quando fit cibus superfluitate eorum in loco
pondus. Causa autem est quia debilitas virtutis
in eis non est excessus quam ipse fuit ei sit
quod de consuetudine eius est ut accidat
apud prandium ciborum propter quod ergo accidit
in sermone suo quod corpora eorum quae
reguntur cum regimine gravant et
mollificat. In eo autem cuius consuetudo
erit ut prandeat et non facit illud
enunciat in eo quod destruit debili
tatem virtutis et non dicit cum illo
gravitatem. Causa autem est quia virtus cuius apud
permutationem debilitatur ipse et cum illo
et ipse dixit de illis qui reguntur
cum regimine cuius permisimus ex

q porcionum: quod illud facit accid(ere)
pigritiam. Dixit ei post illud et
timet et omnibus operationibus suis
si dicit quod ipse timet ut contrari-
os operacionis et dixit quod ues est
nocturna cum alle cum quod dispo
sentit debilitatem forte et non audi
... et facit operationibus quas fa
ciebat dum deinde dixit ei et
quod uenit eius euacuatione in regi-
mine accidit ei ut timet quod sunt ves-
sica eius a suspensa et mingit
urina acutam viridam et mani
festum quod quod sunt ex permotione sua
urina acuta. urina que cale-
facta est plurimum de consuetudine
eius est calefacta per viridem quod intersit
id quod invenimus de consuetudine hor(um)
e amitatis attendentis intelligit ex
ea et invenimus id remanere eis
nisi ad quod fine cius est quod quo
ipse videt colorem cum dolor quod cum
interrogat eum qui sit ei in viditate
col. eius post quod ipse videat quod
mutet ut dicat viridis et cum
est diversa et dicunt de colore quod est vehe-
mencius viriditatis quod fuit et
sequitur per illud vehementia ca-
liditatis et dol. quod cum ve-
est color eius et urina sit cum
dispositio quam permiserit cum superflui
tas aquosa eo rubeo clare eius
est quod declinatio colore rubee clare
a colore rubeo ad colorem album que
est in mensura declinationis eius ad color.
rubeum. Et proposuit ei ipso accidentia
alia que in eis accidunt quando eius
regitur regimine et eo quod in
quantitate decis quod provenit ad ser
mones eius deceptio et ... ut
ut attendamus ad exponendum sermo-
nes eius cum permissionibus ...
eorum eius est quod ipso accidit ad
accidentia. que accidunt eis que perdet fit
quod consuetudo eorum convenit cum illo
eorum si tenuerint cum illo conveniat
convenientione acetosa et nos quidem
scimus quod constrictio acetosa sit
ex frigore stomachi et sit in locis

ex flagmate quod aggregat in eo cum multitudine
ciborum et cum sit contrarius repati-
tus in quantitate sua et in debilitate eorum sit firme
et vas eius in eis ipsis uas est
disgregatum caliditatis in natura que in sto-
macho est et quod ibi inuenit eam et
defectus abiectio eius ab digeren-
dis cibos illos sicut est illud quod accidit
quantitati corporis ignis quod super eam
ponitur quantitas lignorum multa et
quantitas caloris eius quidem parua deinde
dicit ipso et quibusdam que est regitur
regimine accidit lenitas nature et mixti
nubilas deceptionibus loco noui quod
sequitur lenitatem ut non ad esse ei
signis angustia et inquietudine
et manifestum quod est quod angustia
et inquietudo accidit cum multitudine ciborum
eis qui reguntur hoc regimine et dif-
ficultas decoctionis et multitudine per mu-
tationis super locum et assiduatio eius
et nos quidem inuenimus ipso. oste
ndisse in praesenti hoc sermonis osten-
sione manifesta quod dico est filios de
coctionem sinunt. ... quod sit a
caliditate quidem non pura tenebrosa
vel sit est caliditas sicut est caliditas
vaporosa quidem. sicut caliditas
naturalis que est in corporibus aliorum ...
constrictio acetosa

In quorum extremitatem
eminitur potest si ut
adimnentur sit allemando
se ab ipsis quod ex permutatione
dicte in contrarium patiuntur: oportet
itaque ut post cenam prolixam
dormiat nocte. si hiemis
sunt a frigore. Si estas a ca-
lore cum eorum si non dormiat
diutissime suauiter de am-
bulando non cesset de inceptione
uel aut mediocri aut leuia
aut minime notitia tenet

bibant quod potu vini nec aque
commixti. Et necesse est illis ut elle-
ctur abeas quod advenit eis apud
pinguedinem corporum in regimine ad gravitudinem
commentum est: quia oportet ut dormiat per quantitatem
integre noctis post cenam ipsorum cum cus-
todia a frigore et in estate ad
cautela a calore. Eorum si non fuerit eis possibile
ut dormiat per ambulet per ambulationem
multa facili et levi. Similiter quod fecerit
eum ergo fuit post illud: aut non cenent
aut si cenaverint cenat cenat levi
cena que non noceat eis: et bibant
vinum et parum et non permixtum aqua
ex eis quandoque neque est res una
que cogit ad ducendum ipsam in corpore
solo commentum est: quia intentio ipsorum est
ut ondat primitatem eius cum quo erit
consuetudo subita nocumentum corporis cogitur
oportet et medicet illi quibus accidit
de nocumentis eius: et cum visum est
ei ut faciat id tunc oportet ut sequantur
eius humores eius dico quod quia post
quod precepit ipso est ut dormiant
sopno multo spatio longo sit consumet
plures ex potentis post cenam. Et sicut
sequitur intentio eius humores post prandium
commentum est: quia non est solum ut sufficit
per humorem suum per quantitatem noctis in-
tegre nisi sopnum diei non sopnum
noctis commentum autem dixit etiam post
nisi dixi quod si non fuerit eis possibile ut
dormiat deambulet deambulatione
multa levi post quod sterit et cum fuit post
illud aut non cenat: aut alleviet
cenas suas: separatur quod ipse precepit
ut sit sopnus post prandium eorum ergo est
si est una duarum rerum aut ut re-
sistet sopnum cum sit ex toto et re-
bat commentum est quia oportet ut dormiat per
quantitatem noctis integre post cibos
suos in hyeme cum cautela a frigore
Sed in estate cum cautela a calore: aut
si fuerit sopnum eius quod est post cenas
eorum 2ᵐ quod ipsum est ut intelligat
humores eius sicut sunt mali commentum est
quia oportet ut dormiat non autem ante
cibos suos sicut dormiebat ante
post cenas suas per quantitatem noctis

integre ita ut sit humor eius post
cenas suas adiuvatur ad humorem
eius per quantitatem noctis integre
illud vero quod ipse precepit post prandium
humorem scilicet de remissione cene et
dominatione eius et alleviatione
sopnus: eius intentio est intelligenda
manifesta commentum est. quia vult ut sequatur
sopnum. Conveniret quod id quod precepit
sopnum de ablatione qui evenit ei ex
consuetudine sibi quo aufert et non fuit
consuetudinem magis etiam ut sit
id quod bibit purum non commixtum
commentum est: quia oportet ut cenet. Et sopno diei
eventus nugitus et eius quod con-
mescitur stomachus ex multitudine
ciborum et infrigidat eorum et cum
in illo est illud quod gravat stoma-
chum ex multitudine ciborum et quod accidit
ei ex vino. Et ut sit corpus
eius calefaciens et confortans sto-
machum. Et ergo intentio ser-
monis sui eius reliqua autem que
sequuntur eorum sunt manifesta

Multi autem et quibus
in die comedere consue-
verunt sed post prandium
dormierunt: corpora eorum
in se deficiunt atque membra
eorum extenuantur et precordia
dolent adeo ut cor miseria
sibi esse suspensa videatur
urina colica viridis que post
mictum conmixta atque oris
sunt amaritudines oculos
obductos tempora formica-
ria frigidos sentiunt arti-
culos: plurimum quando a prandi-
um dormierunt: cenam ne-
queunt explere: qui si cenat
stomachus eius generat sopnum

pro molestiorem quam si pri-
si fuerint dimittit. Et similiter
qui consueverit bis in die comedere
cum dimittit prandium mollificantur
corpora eorum et debilitantur et cessant
ab omni opere et accidit eis dolor in
precordiis suis ita ut estimet quod
viscera sua sint pressa et fit eorum
urina acuta nimis colorata. fetus
eorum intensus et exeunt quidam
qui inveniunt in ore suo amaritudinem
et inveniunt oculi eorum concavi et
tympora saliunt et infrigidantur ex-
trema corporea et plures qui dimit-
tunt prandium non est possibile eis
ut compleant cenam suam et quod
cenant gravatur stomachus eorum ut fit sopor
eorum super eos molestior plus multis
quam si prandium precessisset et pransi fuis-
Reliqua que sunt in [illegible]
[illegible] sermone [illegible] que sunt
similia eis que accidunt eis
qui cenant non sunt quod consuevit con-
suetudo ita ex propositum [illegible] eo
sui illa accidentia in eo quod est in ipso
quod est in sermone que dixi
ego sed dico vero quod dixit ypocras
et est fetus eorum adustus et ma-
nifestum quod est quod adustum et
intensum accidunt stomaco [illegible]
quod est quod corpus in eo qui di-
mittit cibum suum quo cucurrit con-
suetudo eius fetidus et vehemen-
tius intensum inde dixit et exeunt
et quidem quod accidit in ore suo a-
maritudo et est ille similiter quoque
ex eis quod vincit [illegible] caliditas
[illegible] et inveniuntur oculos eorum
[illegible] et causa est ex [illegible]
[illegible] quod accidunt
[illegible] aut corpore volunt
quod [illegible] quod sunt in
eis pulsus manifestum quod est et causa
in illo est declinatio caliditatis
in natura ad caliditatem igneam
in venis super quas vincit colera
extremitates autem corporis infrigi-

dantur in eis eo quod impletur stomachus
materiis que sunt declive eo. mordi-
cantibus eum et ledentibus ipsum quare
resolvuntur a eis venis [illegible] et infrigidat
extremitates corporis. Et plures qui
dimittunt prandium non est prandium eis
ut compleant cenam suam et quod cenant gra-
vatur stomachus eorum et fit sopor eorum super
eos molestior plus multum quam si prandium
precessisset et pransi fuissent.
Nec sunt [illegible] eo et movetur
propter quod prandeat [illegible] quod consuevit eo
consuetudo eius resolvit [illegible] accidit
[illegible] disponitur stomachus sui
[illegible] eorum [illegible] et fit et cibus
[illegible] super ipsum et gravitat eo
fit molestior et propter id sopor eorum
sicut dixit ypocras et fugit id quod [illegible]
movetur super lectos suos eo [illegible]
sua mala

De accidentia si quando sanis
contingat extremitate di-
ete medie in genere quam
solebat. inquit est apud me
ut nequaquam contingat aut
[illegible] [illegible] aut accidit ista
accidentia sanis propter quod ipsi mu-
tant regimine suum in medietate
diei ad genus cui non consuevit con-
suetudo eorum tunc certificatio con-
iunctionis apud me est in [illegible]
neque minuatur in ypocras in
[illegible] in [illegible] sermonis
sui in accidentibus quoniam que ipse
narrat accidentibus eis qui mutat
consuetudine sua subito ex sanis
simili sermone que plus est nar-
rationi accidentium que accidunt
sanis quod est quod manifestum est
quod [illegible] mutationis corporis
in medietate diei in sanis [illegible]
[illegible] forma est tunc forsitan quod
accidit illud in fine plus in est
deinde post illud reddit ypocras ad
narrandum accidentia que accidunt in eos
qui [illegible] [illegible]

[I]tem qui semel in die
consuevit consuetudine sua
comedendo tota die ve
nas evacuet plus solito
cenavit: corpus aggravatur
si post dimissum prandium val
de sine corporis ac desiccatione
post cenam vero gravedines
sequentes. Si ergo aliquis qui come
dit non secundum quod currit consuetudo
eius semel in utraque die prout toto
evacuatione venarum et cenat cum
quod currit consuetudo eius gravatur
corpus tunc eius ut gravet corpus plus
multo sicut qui dimittit prandium fati
gat corpus et debilitat tunc quod cenat
gravatur corpus eius
intendo circa sermonis est id quod ergo
maxime: dixit ipse postquam dimittet
prandium sicut quod currit consuetudo
eius quod cenat unum quia currit con
suetudo eius uti ea gravat corpus
corpus eius in nocte tunc forsitan
contra plus gravabitur post multum si co
pleverit cenam suam sicut currit consue
tudo eius inquit Galienus ut
intelligas in aliis ex sermone suis
unum quia currit consuetudo eius
cum eo uti ea non in una cena tantum
sed in duobus cibariis sicut in prandio
et cena erit quia ipse dixit: et
cenat secundum consuetudinem eius est
ut faciat intentio est quod in hoc
sermone suo et cenat unum quia
currit consuetudo eius uti ea non
est possibile ut intendat per hoc dicere
ipse sed quod comparat quod comedit nunc
ad quantitatem quam comedebat in
prandio et cena simul dicit unum quia
consuetudo eius fuit uti

[I]tem si cenat post evacuatio
nem venarum extremi
tatem: multo magis corpus gravatur

Et si reddit ibi et cenat post
quam currit evacuatione venarum
spatio longo gravatur corpus multo plus
quidam corpus qui dimittitur absque
cibo est quod currit consuetudo corpus
immorat spatium suum ieiunii et
quidam corpus prolongat id spatium
ieiunii ipso quod dixit in istis quod
prolongat quod gravitas corporis eorum
fiet multo plus

[Gra]vat itaque corpus et
venas post solitum ex
inanientes si ab his
qui eodem die patiuntur fi
endo se a frigore et calore
atque labore alleviant quia
illius passio in corporibus eorum
duplicatur cena quod sua le
vior sit solito: nec siccata sed
humida sit potius vel non sit
aque permixtus nec talis
quantitate minor: postera
autem die prandium alleviet
sicque gradatim ad solitum
veniat cursum / gravatur
etiam qui utitur evacuatione ve
narum secundum currens consuetudinis ita
ut alleviet ab his que eis
eveniunt in alia die secundum quod
maxime cavendo a calitate et
a frigore: vel a labore: est enim
molestum tollerare illa et alle
viet ei in cena ab eo quod currit
consuetudo eius qui sit quod cenat
siccum et humidum et vinum bibat
commixtum quod non sit minus quantitate
sibi sui: usque fiat a mane alicuius
diei alleviet prandium suum ut
reddat ad illud quod currit con
suetudo gradatim

[Co]nvenit quod ipse sentit ut
si fuerit ... quod

dixit nocumenta eveniunt ei quia
cibat alia quam conveniunt consuetudini
eius. Galienus et nunc invenio quod ipse
certificat nocumenta que accidunt
ei qui dimittit cibum precipit ergo
ut caveat ab alteritate et frigore
et labore. Deinde dixit quod si ipse
tollerare resistat cum molestia
et precipit post illud ut alleviet
in cena sua ex eo quod erat con-
suetudo eius. Communiter invenimus
plures homines facere contrarium huius
doctrine. Sed dico quod ipse precipit
ut ille qui prohibet complere prandium
suum propter quasdam occupationes com-
pleat illa diminutione in hora sue
cene propter quod facit quod quamvis
corpus indigeat vel ut compleat
quod minuitur de cibo eius tamen
stomachus non potest digerere propter quod
advenit ei de nocumento propter
longitudinem ieiunii et cum hoc
quod precipit ypocras de alleviacione
quod precipit etiam ut sit quedam
tibi. Sed dico quod consuetudo tua est
contrarius stomacho et corpori quod
exspectatio et expectacio vehementi
et videre et ut corpus confortetur
stomachus post cenam et precepit
ut sit quod ex eo bibit non compre-
hendo neque diminutio quantitate
tibi. Sed dico quod vinum quantum
commixtum debilitat stomachum vinum
bibere quantitate parva ex eo est
contrarius stomacho qui expectatus
est et precipit ut sollicitudo tua
reatur de consuetudine regiminis ex eo quod
advenit nocumento huic aut
modicum in mane illius diei et
procedat et alleviet de cibo suo
quod comedere convenit et red-
deat corpus eius ad illud quod
tenuerat consuetudo eius gradatim
quibusdam partibus.
Cum vero in summo
corporis colera dominatur

et ipsi plurimum hoc molestum
patitur. Cum vero extrinsecus
superior corporis colera vincens fuit
tollerare hoc vero est plus eo
molestum. Iam dixit paulo ante
dicens quod co. est vincens quod tol-
lerancia eius est quam permutat
regimine suo subito ad ieiunium
est molestior hic tollerancia eius
superque vincat fleuma. Sed dico quod
co. super forma corporis eius et stoma-
chus calefactus causa autem propter
quam non absoluit ypocras sermonem
suum et dixit super que vincit
co. colera sed addidit quod super
frigore corporis eius et quod co.
citrina clara que nominatur colera
citrina aut colera rubea que natat
in superioribus stomachi nec non dicitur
illo cum dispositio est ita quod vincens
super membra et co. in frigoribus corporis
eius et hec est descriptio cum
ad inferiora nominatur colerica in infer-
ioribus corporis sui. Sed dico quod velut in-
venimus Ganlid (?) sacerdotem quamvis
vincens super forma corporis eius
est fleuma huius co. rubea clara
natabat in stomacho eius omni die
ita quod necesse est ei nomine ex ea
in primis quantitate non parva aut
in balneo aut post exitum eius
ex ipso. Sed invenimus alium puerum qua-
lem mucianus (?) qui fuit vincens
super complexionem eius co. contra illa
co. descendebat in eo ad intestina
intestina. Et quando quidem invenimus
eum non erat co. et invenimus pau-
citatem diuturnam co. super corpus in
paulo post modicum diuturnum eius
super corporem in ... Cum ergo
dimittat cibum suum ex eius quod
fuerit consuetudo eius et est
vincens super forma corporis sui
et in stomacho eius co. operatur

ut accidat ei sicut dixi pa
ulo ante. Quorum autem super que
est comestio etc. Et in stomaco
nim inuenimus accidentia que
accidunt per molestiam tollerancie
illius super eum et plus accidentibus
que accidunt in eo super foras cor
poris eius et eius stomachum pe
tentis est etc. Reliquorum autem
accidentium quedam non accidunt
ei penitus et quedam eorum accidunt
sed ipsa sunt leviora et minus qui
etiora secundum quod est, quia ipso cessit
et dixit de eo quod dimittitur et
fluxum eius quando eius que occurrunt
consuetudo eius cum terre ab
operationibus eius et dolor cardia
cus vel oris stomaci et putat
quod viscera eius sint suspensa
et vincit viciam acutam viam
et advenit sitis eius et ex eis
sunt qui inueniunt in ore suo
amaritudinem et sunt cum eorum
subuersi et saliunt tempora eorum
et infrigidat eorum extrema et
quedam eorum accidentium accidit ei plus
super formam eius corporis cuius
vinces est colera; et quedam eorum
accidit plus ei super cuius stoma
colera est vinces et quedam
eorum accidunt utrisque simul in
dispositione. Dolor autem cardiorum
vel oris stomaci accidit ei in
cuius stomacho vinces est co
et accidit ei propter hoc sitis ablo
sus et frigus et extremitatum minima
acuta et colore viride et ad
ustio scientis et semper con
celorum et saltus temporum accidit
ei super foras corporis cuius vinces
est co. Accidentia autem que accidunt
utrisque simul sunt consimacio
eorum quasi viscera eorum sunt
suspensa et amaritudo ori
ficiorum eorum secundum quod est, quia ipsi sen
tiunt propter ieiunium quo non

nocuerit eorum consuetudo quia eorum viscera
non sunt fixa; amaritudo autem oris acci
dens ei super foras corporis cuius vincens
est co. non accidit eorum quia ipsa sit causa
quod eueniat propter hoc in ore: si quis sensus
eorum propter hoc non sit dicta propter hoc nisi illud
secundum quod est quia non nisi omnia membra possunt
ob apprehensionem saporem adversio quod scientis
sit plus in eo ex eius corde vel ex hepate effundi
to adeptum stomachum et natat in eo
et sit eius in eo in quo etc. illa descendit
in fundum secundum quod est, quia cum ieiunus mordicat
intestina et facit ea comparare adeuanacio
nem quellibet autem nocumentum est in stoma
et propter hoc ieiunus fiebat quod audiuimus esse
sunt in omni die bibere et quasi tres et pa
ulo quasi non consimigebat omnino secundum quod est
quia in intestina si non mordicat ea quedam
res modicatiue aut generat ea multi
tudo. non pruocat aliud cuius sit adeua
cuacionem et nos quidam non inuenimus consequente
eorum duorum accidentium accidens ei super super
nova corporis cuius vincens est co. quando
dimittitur usum cibi secundum quod est, quia intestina
eorum non mordicat eo. Deinde ipsa ascendit
ad os stomachi et mordicat ipsum et
ledit ipsum. neque inuenimus intestina etiam
generat in eo qui multum comedit.

Non autem sola est dimitten
tibus maxime si ieiunat
contra stomachum suum. Similiter
eius fecerunt ieiunium quod semel
in die comedere propter usum facile
sustinent // eius autem proprietas corporis
duorum vinces est sola tollerancia ie
iunii et consuetudinem vel plus e contrario
in carne propter hanc causam sit tollerancia
eius in suscipiendo cibum in die semel
et consuetudinem facilior
Dixit expositor: cibi quod premissa sunt
quod tollerancia in illius super superior
corporis duorum vinces est etc.
suscipiendi cibum semel in die est non

lepior. Aliud autem invenimus eum
cum intendit ad primorum in cibis per quos
est vomitus fleumatis: dicit in sanis hoc
per scriptum tale cibi scilicet ieiunium po
suit ergo permutationem sed cum re cum
nocumento est manifestum quod rerum
nocumentum occultatur cum ratione. Ratio
est quia si contingat vel melius est
ut suscipiat illud vel vocat illi
qui perficitur ab acceptione cibi dicere po
terit quod consuetudinis nocumentum plus
et si suscipiat qui dimittit cibum
cum unus illo et tollerantia super
que est vomitus fleumatis ieiunii est tolle
rancia facilior quam tollerantia
eius super que est vomitus colere. Et hoc
manifestum est ex hoc quod tollerantia in
susceptione cibi scilicet est facilior causa
ad tollerandum eius super que vomitus
fleumatis ieiunii et susceptionis cibi scilicet
causa eius est in eis que premissa
sunt in sermone meo super que vomitus
colere. Ratio est quia ieiunium fiat ob
amarum vehementius quod fuit coniunctum
ad flegma quod digeritur in illo spatio
generatur et mutatur ad sanguinem eum
sequitur aut amarum coleris non est possibile
ut redeat ad statum suum. Ratio est quia
colera cum generatur quod cum talis fit res pin
guis que est in sanguine malencolia
aut generatur vel ex habundantia adu
stionis colere citrine. Aut quod aduritur res
grossa terrestris que sunt in sanguine
desiccatio ad flamam procedit super in cibis
illis quibus vomitus est fleumatis generatur
sanguinis et conversio eius tunc dispositio
est habitudinis ad sanguinem sit me
diante sanguine. Et hoc quidem res
invenimus accidere non in cibis malis
tantum sed in uno quoque de quibus
putatur quod sit in fine bonitatis sicut
panis tritici quod nominatur canda
rius et pisces saxatiles at qua
ex positi in hoc sermone est ad moli
ciem dispositione et rectiore eorum

Ratio est quia res que sumuntur ex
hoc sermone cum legitur prope vera est
et certa et innata ei quod precessit
de sermonibus et quod quod est melior
intentio ad quam intendit in exposicione
verborum non invenitur expositio in
omnibus libris: immo invenitur in qui
busdam libris in ea quidem eius quod
invenitur in quibusdam et invenitur
autem sermonem in unoquoque librorum
tantum quod invenimus eum in alio sit
ergo post illud in continentia ei quod

Et aut adhoc / proposuit
significatores sufficiat
quod mutationes magne in rebus
que nature mee accidunt cor
pori quod significatione generat morbos

Quod iste ergo est tantum significans sufficienti
verbis ibi et quod mutationes magne
valde in accidentibus que accidunt
in rebus naturalibus et forma corpo
rum quod generat morbos
omne naturale significat apud ypo
cratem multas. In hoc autem loco
illud quod dixerunt principes
est: quia significat perpetuam quod corporis
et plures invenimus eam nominatam compositionem
membrorum in hoc sermone foras et
intrinsecus in commune vel compositione me
mbrorum naturalis eius quod nominat ex
eo in superioribus corporum et sedimen
quod ex ea residet inferius et sus
pensio viscerum et penitus flexi
onis eorum. Ratio est quia stomachus quod
est magis naturaliter adheret visceribus
et retinet ea apud repletionem eorum
ex cibis et cum evacuatur ex eo
dimittit viscera exagitata et
descendunt et colligunt. Et propter hanc
causam sentiunt illi quorum sunt in
visceribus suis que ipsa sunt sus
pensa: ... eo ... natat
in quibusdam corporibus propter

stomachum. Iam dixi illud in eis
que sunt premissa et amictum
quod illud sit quoniam mutat situs
vene que confundit eo. Accipite
ad interpretandum quod nominatur duodenum
vel xii digitorum. Virtus quoque con
tinuatur extra partes eius stomacho in
istis quo invenitur eo natatur sic
in aliis rebus in vena cava [illegible]
acre inferius

Non igitur oportet multam
exinanitionem venarum fieri
ante suum tempus neque dari
cibum in acutis morbis
nec dietam subito in his
neque in aliis mutare. Sermo
iste est quod possibile in evacuatione ve
narum multum uti in hora non sua
neque dari cibum in hora status
egritudinis et inflammationis causa
neque est possibile etiam mutare regimen
subito neque apud sanos neque apud eos.
Non sepissime ipso consuetudinem
tam ordinem et seriem eius est
quia oportuit ut adiungeretur ad eos
quod dicitur in ipsum donec fiet totus
sermo sicut magis et super super
vero corporis cuius permutatio est causa
tollerantia eius quoniam rerum tam
plurium est molestior. Et super superan
corporis cuius permutatio est facilis facili
lior tollerantia ieiunii super ipsum
et consuetudinem tam plurium est vehe
mentior. Propter hanc causam
oportet sit ipsum tollerare comedendum
cibi in die semel quam consuetudine
facilius. Sermo est quod possibile uti eva
cuatione venarum multum ibi non
sua hora neque dare cibum in hora
status egritudinis et inflammationis
causa eorum est: quia ipso non complet
sermonem suum in quo ostendit quod
mutatio magna in regimine nocet
sanis non dum infirmis: tunc vero
posuit illud cum re que plus est

venenorum omnium eorum quod dixit et
dixit non est possibile uti ieiunio multo
in non sua hora. Et ego ostendit illud
ad quod ostendendum intendit propter res quas
dixit permutatur ad sermonem aliud quod
ostendit rem per eandem et quod utitur ex
istis rebus levibus semper quas excitant
non tam semita studii in sermone pre
ceptorum. Et ego sermonis sui etiam nunc
nunc ipsum ponere exigit sermonem secundum
rectitudinem. Causa est quia sermo eius
est hic tamen sufficiens sufficienter in hoc
quod mutatio magna in accidentibus que
accidunt in meatus naturalibus et informationem
corporum significat quod hec est causa et invenimus
sermonem propterea et continuat cum sermone
et aliud in quo est ut dicat res alias
multas et contrarias et stantias ipsius
rebus accidentibus in stomacho et ego quidem
ostendam expositorem cum sermone: in explana
tione. Nunc autem ego sum rediens
veniens super sermonem quem ante ponere
deinde premisi et intentio quidem illius
sermonis est quod intentio non est possibile uti
fame aut multitudine neque permutatione
in regimine in hora status egritudinis eius
nis et addamus cibum per quod non est
possibile uti contrario illius subito et ma
nifestum est ex quo quod sequatur cum ser
mone et regimine eorum ut sit sermo qui
monuit ipso et summa illius est cau
tela a permutatione subita adgrediendi.

Et alia hiis convenientia
dicemus de hiis que sepius
patitur: quod videlicet cibos soli
tos: et si illaudabiles sint
levius ferunt et potus similiter
insolitos aut contrarios: et si non
sint mali: et potus similiter.
Et dixit quod intentio est ut dicat res alias
alias similes ipsius in contrariis ex
rebus accidentibus stomacho: et sit
quod tollerantia sumendi cibos quos

comedere consuetudo sunt continue in
natura sit illaudabiles et facilior super
eos et super potum illos a tollerare
cibos quos comedere non convenerit
et molestius quamvis non sit malum
et similiter potus

Et consuetudine ypocrates est ut sig-
nificet per hoc modo sicud res similes
sunt si diceret de quas malum con-
sequitur est: et meliores inter res alias: sunt
res convenientes igitur complexioni valde con-
gruentes cum reliquis sive supponit sicud
in illo sicut accordes et filii frigide sunt
et reliquum que sunt similes ceteris in
reliquo at quod in stomacho certo sermone
manifestum est: ad quod ypocrates addit id
quod iam declaratur capitulo sermonis sui
et summa illius est quod res consuetudo
est res fortis valde et permutatio
autem ad contrarium subito nocet corporibus
nocumento maximo et

Nam propter eos qui carne
multa et alia et similia
magnam virium continentiam
contra consimilem recipiunt vehe-
menter admiror propter hoc de
qualitatibus quia in stomacho
quedam plus faciunt dolores
aliis et alia minus Sed si
ea que subsequuntur pertendenti-
do preceptis necesse est ut in
hac vera proportione ciborum
vehementiusque admireris

Ex omni autem quod facit superfluo
carnis multe quod consuetudine a
aliis aut lactis eius aut amigda-
larum aut lactis eius aut ramorum
aut reliquorum que illis sunt similia
comparabis quibus ipse in sunt virtutes
admiror magne continentie eorum
continet est dispositio quod quedam eorum
faciunt in stomacho plus doloris
et quedam minus et si consideraveris
et senseris reliqua que scripsit
quod sed dictis in primis iterum
que valetudinis secundum reddibo
post illud ad loquendum de iuva-
mento quod accidunt contrarii parti-
cularia que sunt in eo dico ergo
quod tota intentio huius sermonis est
quod non est ut sit admiratio ex
nocumento quod accidit superfluo a
compositione in regimine ad illud
cum virtus cibis et potibus et
virtus magna ex nocumento
quod accidit ex pluralitate ad ci-
bos et potus quorum virtutes sunt
debiles quamvis etiam non eva-
cuat qui narrat necessitas parti-
culares que sunt in eo accidit
admiratio. Et est intentio huius
sermonis nostri at particulares que
sunt in eo sunt res ipse quas
dicit ypocrates in parte huius sermonis
et dicit quorum virtutes sunt fortes
cum nobis fuit comestio car-
nis multe et alii amidi et
lactis eius et ramorum eius
et manifestum est quod sequitur post
hoc amidi et ramos eius
quod sermo eius in alio amidi et
lacte eius et ramis ipsius est
sunt ad plures. Ad comestionem
vero carnis addet eam multi-
tudinem est quod magnificatur virtus ipsius
cum comeditur in multitudine in alio
cum autem comeditur cum equalitate:
sed virtus eius non est magna
in servamus at qui sequitur hunc
sermonem quemque ypocrates proinde talem
addiscendo cibos quorum virtutes
sunt debiles scilicet sorbitionem factam ex
simila ordei et panis facti
dico etiam talium et humidum et
illud ex quo fieri non auf-
fertur deinde dicit post hoc

ideo speciem sic oculi retiue e
extra · et antiqua et mediam et
post aqua quam mutat illud contra
consuetudinem ad potum vini puri
et quinti addit ergo ad dictum dicens
et vinum aquaticum commixtum sto-
machum mollificat et dissoluit
eum et debilitat ipsum et generat in
intestinis ventrositatem vinum autem
purum facit saltum in temporibus
et grauitatem in capite et sitim
et non facit vinum purum quibus op
atores nisi propter caliditatem suam
Aqua vero facit grauium cor propter
humiditatem suam et frigiditatem
suam. et dixit quod sunt species viorum
congregat ergo ex omnibus que sunt
in inceptione sui sermonis · sermo ulti
et est: quia omnis permutatio extra
cursum consuetudinis nocet corporibus
maximo nocumento
Et enim contra illud est
immutatio ergo dicere sit
in quibus enim corpus non
sunt adiecta mutatum nisi
ad vegetationem virtutis unde
necesse est ut addamus in
cibo et non in desertae unde
necesse sit sub esse / et oportet
ut mutemus in qua per sermonis
nostri sermonem cum ei et dicamus
quod mutatio in regimine quam administratur
ipsius propter quod corpus permutetur non
ad vehementiam suam virtute: tunc
oportet iam ut addatur in cibis neque in
debilitetur et oportet ut minuatur ex eis
Non est possibile ut sit admirandum
in sermone absque alteratione eius
eo ita quod ipse sit verax quod
est quia ipse diuisit sermonem suum
in duas diuisiones quarum una
est sermo qui bonum efficit et
alter sermo communis et alterationem
vis adque sine a sermone que
quia ipse bonum efficit deinde redit
init cum venit ad alterationem a sermone
alto Alium enim incepit ut dicat in
eo qui vidit similiter illa quod magis
simile est ei, quod egri innatur permu
tationem magnam in regimine quam disponitur
in eis est iam permutata et adiuuando
eius 2a quod fuit vel fuit in eo quod
precessit. sanis et facta est ut egra
ipso · quidem conduxit continue sermonem
quod permissum est ex sermone eius ultra
et est sermo unde oportet ut permutationis
res cuiuat 2a vera ut et fecit
cum ea cautela et sequitur super initium
sermonis sui secundum rectitudinem propter
multas et assignat illud scilicet cum breuitate
et dicit Non est ergo possibile ut
administretur varietas cenarum cum
militare ibi non sua hora ut detur
cibus in hora stabilita secundum in flamma
tionis earum · neque est possibile etiam mutare
hoc regimine subito · neque apud ipsos
neque apud illos: oportet ergo ut ypocras
concedat et condicat continue sermonem que
dixit ut cum ipse assereret de sermone
gratia sermoni suo et addat id quod
etiam dicat et oportet etiam ut sciatis cum
est maximam vehementiam virtutis in
fine et dispositionem cuiusque secundum et ultima
que dixit ypocras per illud in sermone
super expositionem eius veniam per succes
siones communes sermonis Galieni
ymo · G. etiam narrat in primo res mul
tas quibus sit innatum in corpore
eius et sequitur per eas dictum eius
sed ergo incepit in narratione ex
emplorum que ipse attulit ex ser
monibus ypocras · qualiter oblitus est
ipsum exponere · et dixit etiam quod ypocras
precessit et contradixit illi et non certi
ficauit quibus est ille et propterea
etiam cum G. iam dixit primus quod
oportet ut per expositionem intendatur
dilectio hominis ut per eas inueniat
debiles ex eis tunc visum est michi
ut ponam sermonem ypocras cum expositionem
ipsum cum expositione quod conuenit ei

Oportet ut mutemus in quantitate pro
fluxionis ventris fluxionem contrarium ei et adeo
ei quod permutatio in regimine quam vult
in ipsius pertractatione quod sit mutatio corporis
non ad vehementiam forte qualiter
necesse sit ex illo addere in cibis
neque ad debilitatem qualiter sit necesse
minuere ex eis. Hymanin enim
deceptavit ipso. Defluxione deo complevit
fuit reddit ad deceptandum defluxione
falso contrarius fluxioni suo. Similis autem
contrarius fluxioni suo. Est similis enim
qui dicit quod oportet quando corporum permutatur
de sanitate ad egritudinem ut permutetur re-
gimine in eo permutatione magna et
ipso quando contradicit contrarium fluxioni
in eo quod sit permissa rerum fieri
rectorum convenit narret in fluxionis
aliquid cui nolunt contradicere ita ut si
recipit ille fluxus non intendit nisi
ad contradicendum ei et contradictio eius iam
precessit perauditum. Et non recipit
Secundum hoc ergo invenimus ipso pre-
cepisse et contradixisse contrarium fluxionis in
fluxione suo quod res permutationis est
bona contrarium. Oportet ut cum res eius
rerum rectitudinem. Non enim oportet ut per-
mutetur subito ad contrarium neque oportet ut si
usus ieiunii cum multitudine. Deinde fiat
reditio eius subito ad ingressendum
regimine infirmi in hora inflammationis
fit. Secundum ergo contrarium modum invenimus
ipso contradicere contrarium fluxioni. Inquit autem
socio adiungit ad illud questionem adu-
cente contrarium fluxionem. Et dico quod quia
ipso cum dicit comparatione quod sanorum
corpora agitant apud permutationem
eorum a consuetudine quasi quereat
a se ipso questionem et dixit questionem et
dixit et dicunt ex aliis qui contrarium
contrarium fluxionis eius sicut in quod ut
dicat quod agitatio sanorum corporum
quando permutatur ab eo quo nutri-

consuetudo eorum accidit necessario
quod est: quia corpora eorum non permutatur
ad vehementiam virtutis et indigent
additione: neque ad debilitatem et indigent
diminutione in regimine eorum ut conservetur
per illud semper cum sanitas eorum. Sed
quando egrotorum corpora mutantur muta-
tione magna a sanitate ad infirmi-
tatem: fuit oportet ut permutetur in eo re-
gimine in eo permutatione magna.
Deinde postquam incepit contradicere
contrarium fluxionem revertit ad illa que-
stione precedente eadem et dixit eam
et adiunxit ad illam res alias
in quibus necesse est considerare
et scire eas in infirmis et dixit
contrarium fluxionem

Inter quos etiam morbi
tempus et dispositionem egri
et virtutis atque naturam et in
dicta tam cibi quam potus
et consuetudinem oportet cognoscas
Et oportet ut etiam et cognoscas
vehementiam virtutis infirmi et
dispositionem eiusque egritudinis et naturam in-
firmi et consuetudine eius in regimine
ipsius non in illo quod est in cibis tan-
tummodo in illa etiam quod fit cum potibus
potionis precepit ut addas
ad reliqua que ipse docuit
te ut sit ordo tuus quo
ordinas regimine in eo quod pertinet
egritudine curationem secundum sine vestiti
divinis considerationem in vehementia
virtutis infirmi et dispositione eius
tempus eius et natura eius et con-
suetudine eius. Et dico quod quia
summa eius in consuetudine est ut
non mutetur forma regiminis in se
donec appareant signa digestionis
et id quod est ut an tertio et
sciatis in quibus diebus possibile ut
perveniat egritudinis status. Et quod
possibile est mutare regimine quod

narrat in additione et diminutione
qua infinitum differunt ad invicem
in vehementia et debilitate virtutis
et complexione corporis naturali et dispositione
egritudinis et consuetudine quam precesserunt
ante eos. tunc et iterum scilicet in quibus
si consideramus potius proximationem
artificialem cogitare additionem et di
minutionem in forma regiminis et secundum
perfectam regiminis considerationem. scilicet si oportet
ut regatur infirmus potu scecaniabin
aut aqua mellis aut potu aque
tantum usque appareant signa digestionis
aut oportet ut detur ptisana aut aqua
eius tantum bis si necesse est id est in die
aut semel. propter has igitur res quas
ypocras dixit oportet ut cogitetur additio
et diminutio in regimine. et iterum
est quia non est possibile tibi ut scias
quando inducitur aqua ptisane ordi
et quantum oportet dari extra
plus eam quando necesse est potius scecca
nabin aut ydromel. et aqua
ubi sit necessaria est in intentione vel
similitudine forme regiminis cognitio
virtutis infirmi an sit fortis an
debilis; et cognitio dierum in quibus
maturatur egritudo similiter oportet et
cum illo ut consideres ad quantitatem
vehementie virtutis infirmi et de
bilitatis eius. et iterum est quia super
fluitas in vehementia virtutis eius
et debilitatis eius in diminutione
et additione est multa valde ne
cessarius: et similiter dispositio infirmitatis
etiam oportet ut cognoscatur quamvis non
est tibi possibile tantum ut consideres an egri
tudo sit pleuresis an peripleumonia.
immo oportet ut consideres cum illo qualis
sit dispositio eius in doloribus acci
dentalibus cum ea et in febribus et in
eo quod sequitur in sputo. et iterum est
quia in quibusdam pleuresis
in quibus est dolor et est fortis
est: sit dolor vehementior et
in quibusdam eorum sit dolor le
nior et complexionibus eius sunt

quibus sunt secundum quietem pusilliores
et in quibus sunt id est secundum vehementi
ores et plus propter quod comprehenditur nam super
fluitates in eo sicut dixit ypocras in
libris preteritis. et quando infinitum di
versificantur in ipsis superfluitatibus
quas dixi vero ad est possibile ut narra
remus quod narrare volumus preter
quas noverunt experti medici convenienti
in additione. et iterum est quia non est possibile
ut scribantur superfluitates in quibus
superfluunt virtutes alie super alias
aut in quibus addit secundum vehementiam
aut mensura etiam additionis cum
quantitatis per comprehenditur ad invicem
diminutio eius et additio cum in calore
aut in odore aut in dispositione sputi eius
sed cum necesse tibi ut intelligas diver
sitatem rerum particularium singulariter ut eo
rum aliud cum aliis deinde congreges
eas in summa una et in qua quod
debilitat bonitas medici et utili
tas eius quamvis id est sicut quod sit una
res: et iterum est quia solertis est
diligentia ut augeatur cognitio cum res
particularium summa una qua intelli
gat forma regiminis quoniam oportet res et quo
titudo ... illorum scilicet illud atque
cognatum invenies in illo magis similis
est et qui est diligens laborem in
venies cum illo plus quam illud quod est
piger et qui est ... in venis
cum in illo plus quam illud cum non est
experimentum et qui est ... invenimus
cum in illo plus quam illud cum non est
memoria. et iterum est quia debilitas
virtutis sequitur quod oportet ut detur in
fine multiplicatis cibus paulatim et
separatur illud et infirmitatem si eo
rum multa contrarit ut comedat bis
in die vehementia quando virtutis sequitur
... virtutis cum quando consuetudo re
mis contrarit ut comedat in die se
mel oportet ut det ei cibus in die semel

via utrosque sequentes signat illud
et similiter cum est resolutio facili
or et provocat illud nisi ut inde eve
niat eius et cum corporis resolutio cum eo
est difficilior causa provocat quod in eo
adherent et tamen corpore sunt quedam mobi
lia: facit id veteris tibus ipsum
et omnes sunt quod est qui sunt in corpore
eius quod illius signa illud vero quod
contra et addito continuatio in uno
quoque eorum non sit ubi vero operatum
sui ad seipsum et sed immanendum
quod acquirit et eo ergo quia iam narravi
omnia ista in libro meo qui est via de
ingenio sanitatis et ordinavi secundum
ingenio et in ordine redegi ut allevi et
cogitatio operis et prius memoria sed
est quod impossibile quod fuit possibile ypo.
loqui in omnibus istis vero quod oportet inde
et serie in libro meo uno et est iste
in omnibus corpore nos sumamus et ypo
tamen fuit primus qui invenit quasi rei
ante qui dixit ab ypo scilicet id absque
serie et ordine deinde singulas
facit seipsum ut contrariat et inter op
eri eius in arte medicine non est impossibile
quoniam ei sit possibile ut addat in corpore
eius quod dixit ypo et ordine eius
et prius serie et si potest ponere
illud in tractatibus multis et digne
ut expositio eius de illo sit multo
plus. Ideo ergo oportet ut non convenit cum
ut obiungit eo et in quietudine
rei super ipsum insuper libro propter mul-
titudinem eius quod pervenit ei
de accidentibus. Unde oportet ut sciat quod
nos ordinavimus unumquodque eorum acci-
dentium determinatione propria in libro meo
qui est in via de ingenio sanitatis
et quia si reddit ad illud librum per
dilectionem eius ad sciendum intelligat
unumquodque eorum: et facit nunc quod iste
res dicte sunt absque serie et ordine
et quando solicitius eis desolata

in contra operatione medicine et laudabilem
certitudinem eius. // Textus

Et non in mutatione sua
semper minime adiungens
est minimi neque maximi
augmentum est. Sed cum corpus
tollerabilis sit et moribus
in statu sit usque dum status
compleatur et digeratur

Oportet ut sit permutatio tua
ad additionem minus multum sed quod
quia diminutio eius est magis
innata vel plurimum eius in fine
est tolerans dum permanet eius de
eius status usque consequatur statum
suum et digeratur.

in forme cuiuslibet speciei
Ista iuvatio sit cum rebus
quas dixit ypo. in eis que premissa
sunt et quia oportet ut sciat
cum illo causa id quod ipse dixit
in sermone qui est cum eius ut sit
possibilis conturbatio in una quaque
specierum regiminis sicut super id in hoc
sermone que ad exponendum premissa
sunt dixit ergo oportet ut sit
permutatio tua ad additionem minus
multum sed est quia diminutio vehe-
menter magis innata in pluribus
corporis sed est quia non sciunt quod
in corpore cuiuslibet specierum curatio
necessaria est conturbatio artificialis
et quia conturbatio artificialis non
est nisi ei qui intelligit omnes
res que sunt necessarie in arte
medicine et qui sciat eas ut medi-
cinam et qui curat operationes
eius et conferentia in eis. Et quia
mutatio eius minus est dispositio
quod sit prima valde adiunxit
ad illud et presupposuit quoniam sermonem
que dixit vere et recte fecit

illud et innuit quod permutacio
ad diminucionem est quam cognicio cuius
effugit mensuram quia omnis plus
ea que est ad addicionem secundum quod est
quia addicio sum plurimum nocet nocu
mento cuius rectificacio non est possibilis
rectificacio autem nocumenti quod
adminuacione accidit est facilis
quando possimus quando videmus utru
mque iam superata dare intus ex cibo
quantitatem parvam sed quod minuat
ex cibo quando provenit ad stomachum
plurimum omnis est difficilis in omnibus
disposicionibus et precipue in consuetudinibus
acutis Secundum est quia diminucio
est valde magis minuta secundum
plurimum quando infirmus est tolerans
et permanet cuius egritudo dispositus
usque dum consequatur statum suum et
maturetur posteriorem permotionem quod possit
in si ut novi ut rememorari
te faciam in tercio secundum quod invenit
on itam etiam consequendo
eius in hoc libro et libro
amphorismorum secundum est quod omnis
tibi quam videre infirmum possibiles
remanere usque ad statum egritudinis propter
quod cibos ut pacientibus cum aliquibus
aliis cibis et utaris in corpo
re quorundam qui bibunt hanc quo
sanguinem videris necessarium esse
uod in quibus mor
bis et etatibus oportet
fieri dico Et ego quedam
dicam secundum hoc sed narrans ut
manerem in quibus egritudinibus omnis
ut administret illud
iam relatum est quod ypocras
voluit reddere postquam ondit
regimine precipue in hoc libro
et loqui in egritudinibus reliquis
verbis non invenitur ei sed in hoc
secundum est quia illud quod invenitur
scriptum est in quodam libro post moe
in balneacione et si res inventa
est in domo ypocratis quia scripsit locum
rememoracionis et descripcionis sicut
sit rememoracio et descripsit ea
et conservavit ipsam inveniens post
mortem ypocratis perallauit conventibus
tunc est dignum ut sit id quod ex eo quod
est precipue ut sit secundum si est loco libri
ad minori tunc non est ex eo quod sit
precipue permutacio ypocratis et plures eorum
res signate sunt ea in egritudinibus
et morbis quamvis sint in eo
res multe bone valde et eciam
describam aperias res eo ex propria causa
t aliza cius necessaria etc.
Principias signes sub
tilge primi post omnes neque
morbi formam mobilem
sub tilge in quo plurimum sa
mo vir continetur sed quod per
violentissimum est ibi dicen
dum est et quoniam quando inquit
ut sciat alias res sensus verbi
ipsius iam reddit item ypocras ad
illud quoniam sermones que inclusi eo
sicavit et complevit et ondit quod
permutacio ab eo quo curit consuetu
do neque infirmus verbis tunc sit per
mutacio eorum in illo arcu qui
accidunt sanis non infirmis propter
illud dixit quod ipse sunt sane et
sequuntur ex sermones suum istud quia
sunt plures et sicut super illud quod ipse
voluit dicere quod sufficiens permutat
neque plus neque sana sit digestive
eius et nociate eas sed apparet
est intencio qua intendit et certifica
bit tibi intencio ex similitudine suo
exposicione mea exponam sermones
sequentes quos sermones
Orbus acutus eadem
die qua inicium est
vel postea a quin quantumque
recipiunt Alij autem quemque

vir ptem assumit / cetera
aut potu quod panis fu
erat in fusus excine quide
omnia peiora sunt quam si
corpus eius dictarentur Sed
tu et mag notanda est quot
tempus quam duobus diebus vel
tribus primis venas exina
nire Et si factus ex iiii. vel
v diebus eius dicta impli
ri / Peius aut corpus omnibus
diebus venarum euacuato in
fine aut eius dicte aut
morbi eiusdem fecta exhi
bitione Erat dicta etiam illa
partentibus reliquis morbis plus
intenditur nisi cum fuit mor
bus in perfecta salute neque
erroris in morbi principio
facti sicut est est posse sed
medicabilior est / Et melior
sustus in illo est quam non est similis
mutationi in qua suffocat primo
nosse Sed et melior similiter
ille est quidam in quo incipit
egritudo acuta fortasse comedit
in die illo quo incipit egritudo
quosdam cibos et fortasse sumit
cibum amane illius diei et excius
est qui bibit ad sorbitionis quantum
sunt, et excius est qui bibit vinum
in quo est ipsum e panis si totum in
declinus quam si regeretur corpus illius
Virtute minoris notandum est quod
est in hac hora quam si infirmus
utetur varietate venarum in duo
bus diebus aut tribus ex primis dio
bus etiam perficeret egritus sue
iiii. dies aut v. utetur regimine
et declinus illo est ut utatur vetu

venarum in diebus illius cetera
sunt in fine regatur eius regimine
antequam maturetur eius egritudo
ex. est quia morbus firmatur ad
posse ei quam utetur eius regimine
plus non egritudo fuit in ultimo
salutis erroris aut qui fuit
in principio egritudinis non est recti
ficatio sicut rectificatio huius er
roris in posse sed medicatio eius
facilior est multum

Remanet que premissa sunt dixit
Ypo. etc. accidentes famis

Cum permutat regimine aliquis
quo curavit quam fuerando corpus per
assellationem et infirmitatem Nunc
vult dicere quod permutatio eius non est
ex via assellationis sed ordinatur in
ipsa etc. Ad cuius declarationem in
tendit in principio sui sermonis ab
ipso medico quia dispositio eius est
et dispositio eadem Considerans quo
quod sit quod dixit ypo quia non est
de ellenicis infirmos in primis
diebus. Etiam appropinquat hora sta
tus egritudinis implebatis corpora eorum
ypo. cum ipse sunt sermonis que
dixit non intendit oportuerit no
tandum quod accidit super infirmos
iste illud enim errorem qui cadit
quando appropinquat hora status
egritudinis esse magnum errorem
aut quod sit in incipiente egritudine
Cum dicit medicationem et facili
orem Infirmus et suo esto quod
dicit ei qui incipit ingrossare
regimine infirmorum et dies iiii.
et v. antequam maturetur egritudo

Et cum innativo in
quo in videor magis
perfectus tantum itaque est
ne in primis diebus principio
morbi aliquibus virium
que dimissa est esse pro

sorbeas egrotum paulo:
post eundem refectui
vidi^r multos qui extimaverunt
meo quod ad cessim tibi est qm
no solum oportet ut prohibeas i fine
in diebus pris sue egritudis aquam
quibusdam sorbicionibus secundum quod ipse
divisit^r ut tu pacias eo pq
paulatim tibatr illud quibusdam
illarum sorbicionum

exmo ypo. in hoc loco est
ipsemet sermo que dixit
in eis que premissa sunt
mutaciones cum precepit cibare illud
cum non est possibile remanere usque
ad horam status egritudis absque cibo
aqua ordei in principio egritudis prout
quod sumat defectum eius quod ad eam
est quia fortasse tantum permutatur
ab eo ad regimen quod est subtilius
eo. aut cibare infirmos cum horum
status est necesse est eis et si sunt
regimen eorum in eis quod prius fuit
grossius ut permutetur ab eo ad
regimen subtilius eo.

Sunt enim qui ptisanam
grossam dant in principio
morbi et notitiam igno
rant cum rursus dederunt
eam post venarum evacuationem
duobus diebus vel tribus sine
pluribus secundum Sunt etiam
qui succum dant et plus
nocimentum nesciunt esse dan
di principium sine utilitate
non fuit. Nec quisquam attendit
ad aut intelligit nisi
in hoc quia ptisane grossum
aut morbi digestum fuit
datum ei qui succum sumere
consuevit a maxima vel lesio
contingit

Invenimus qui utuntur a principio egritudis
ptisane ordei ex tantis: quod nocet
infirmo quando precipit ut faciat
sorbere eum illa per aquam preferret
et utuntur in eo evacuatione venarum
duobus diebus aut tribus aut plus
illis et plus tu invenis illos
qui utuntur aqua ordei ignorantes
quia nocebat infirmo quando in potum dant
illud propter quod incipiant dare ei
ipsam contra rectitudinem et non firmat
eum et non sciunt quod nisi si bibit
infirmus ptisanam ordei antequam
maturet^r egritudo eius cum iam fue
rit egritudo consuetudo eius tamen uti
aqua eius facit accidere sibi eum
nocumentum magnum

Sat ypo. quod medicus non est
sua declaratio in qua oportet dare
infirmo ptisanam ordei aut a
quam eius multum ipsi sciunt ex eo
quod sit quod est quod dat infirmo pti
sanam ordei antequam maturet
eius egritudo nocet ei quoniam aut
illud quod intellexit ex eo quod sequitur
quod in sermone eius est ille eadem
res quas mutaciones dixi visum est
mihi ut dimittam eum cum sit sermo per eum

Nequibus plurimum ipsi extre
contineret quippe qui semper
ergo evacuatis venis
ad accipiendum mis transmutat
tunc potius a accepto cibo ad
evacuandas venas esset
mutandum et maxime si mole
stus fuerit morbus // Ergo
quidem secundum plurimum ex eo sunt super ea
rum eorum quod est quia quando ipsum mutaciones
permutat infirmum ad vacuitatem
venarum ad utendum sorbicionum in horis
in quibus multum inducit permutacionem
desorbicione ad usum vacuitatis ve
narum si contingat ut molesta fiat

egritudo in illa hora
Sexto ypo. quod est quia cum
illuvaciones permutat infirmi
varietate venarum signum per-
mutacionis eorum qua permutat cum
cum permutacione. Galienus. quod est quia
signum permutacionis sue quod est quia permuta-
tio medicorum qua permutat regimen
ex dimissione cibi ad vitandum fortitudinem
est ipse in illa hora in qua fit in
namentum per visum seminum ostendo
ergo permutacionis sue quod est etiam in-
quit Galienus ad explanacionem quia necessarium
est ut administretur quando existimatur egri-
tudo status sue scilicet regimine
Illuvaciones autem et a capite
et a pectoribus cum pectoris ceci-
derint degnus colera adveniunt
Sudores: vomitus cum illis vigi-
lie accidunt que propter digestionem
morbi repugnat et angustia
superhabundat: minuuntur et
perturbant mentes: oculi subito
quasi splendore obtunduntur
auricule ventositatibus tinnitibus im-
plentur accidit frigiditas prima
in digita. Spiritum subtile et
purum et salsum saturatur tinctum
tunc collum sudor inquietatur
flatus et tractus inde per-
mutantur atque fortis et creb-
rius ductatur tympora planatur
Sed tamen defectus spiritus
accidebit: qui penes et aperte
oppinata repellit inguinis
tremunt pluribus et inferiora
labia palpitant // Et illuvaciones
quando accidunt a capite et a pectoribus
pectoris separatis humoribus cadentes

degnus colere et accidunt cum
vigilie exhibentes egrorum a
digestione et eorum angustia fit
vehemens et minuuntur et per-
miscetur eorum ratio et accidu-
nt oculis eorum splendor rubor
et implentur auditus eorum vocibus
infrigidantur eorum extrema et unde
eorum sunt indiget et sputum eorum
est subtile salsum purum tinctum
colore puro et accidit eis
sudor in egris qui circa collum
sunt et accidit eis inquietando
et mutantur anhelitus eorum in
attractione aeris ad inspirandum et fit
frequens et magnificatur et planate
sunt tympora eorum et quedam
eorum fiat accidentia pinitatem
spiritus defectus quoque et expellunt
apercionibus suis pannos suos
et tremunt corpora eorum et multo-
ciens salit eis labium inferius
Dixit ypo quia omnia accidentia
eveniunt eis qui regunt
infirmos et medicus regere
malo scilicet qui exercit et scitat
totum eius in diebus primis demum
permutant addendo cibos
per illud subito in die tercio vel
iiii. aut v. vel vi. an quod
consequatur egritudo statum suum
Invenit Galienus ad quod quia si egritudo
consequatur statum suum in uno horum
dierum permutacio eorum in regimine
tenerit vel rectum. Tercio est quia
summo eius est ut mutetur
regimine sanorum in hora eius
eorum videtur in quo id
declaratum est et certificatum in eis
que premissa sunt sermone:
Cum eum sint disposiciones corporis
in scilicet sanitas eius et dis-
posicio eius ab initio hore
egritudinis eius ad horam status
eius et terciam partem duas

dispositionis est dispositio cuius principium
principio illius ipsius que firmatur complexione
integra deinde dispositio
contraria post illas est dispositio in
qua regitur regimine qualitatis
ipsius sanatur sanitate vel sa-
natione firma: ergo ut in
unaquaque earum dispositionum non
permittatur accidere sicut quod est
permutatione magis donec per-
mutetur absque dispositione earum quod
est ad dispositionem aliam quando ergo
possibile est ut conservetur infirmus ipsius
corpus sine ut prohibitione vene-
menta accidens ipsius ad statum eius
ut cuius regimen non est aliud nisi
ut declinetur eum super illud et
tunc non est possibile conservare ipsum
in quacumque dispositione cum non sciatur
quando cadat virtus eius in dispositione
illius: tunc manifestum est in hoc
quod peccaverunt in hoc qui prohibuerunt
infirmum accidens ad perquisitionem
vehementi tunc id est exsiccatur eius
corpus plusquam oportet quod est quia si
regitur et dare cibum in illa hora
in qua oportet ut fortificetur in regimine
eius quando statim egritudinis eius
appropinquat tunc manifestum est
quod corpus eius exsiccatur desiccatione
extranea absque egritudine propter
hoc quod dixit ypo. quod sequitur illi
cuius dispositio est hec dispositio ex
regimine accidentia multa mala
Deinde narrat etiam illa accidentia
scilicet unum in vestigio alterius et posuit
principium quod dicit in eis humores
crudos qui sunt digestione et
non nominat eos humores scilicet crudos vel
quando alterato superfluitatum apud
eum nominatur digestio quamvis non
sit possibile eis alterant et mitigant
vel mitiget corpus sic sunt due
colere et virg vbiquamvis
illud sit ita. tamen tamen natura sit

vincens eius superfluitates currit
concoctionis eius apud eum ut noceret
illud quod superat natura ex eis digestum
et id quod non superat indigestum est
aliud dicit etiam infirmamente quod accidit
ab apparatibus quando mutaverint quamvis
tu non invenias aliquid ex membris
corporis mutari ex ... sic mittitur
ab humoribus qui nominantur crudi et
ex ... quando completur digestio eius secundum
complementum ita ut sit possibile in eo
ut mutat corpus animalis Secundum
hoc quod invenimus digestum in quo
rebus qui sunt digestione ... potuit
in venis illud in sanguine quando est
in apparatibus quando sit sanies et
intellige nomen digestionis in hoc loco
... ... generaliter et ideo
quando ... ... in ea est quando natura
est vincens humores potens ...
eos secundum suas virtutes ... putrefactio
fit ex humoribus in corporibus non spiritualibus
... quando qualitas in natura non
auxiliatur in alteratione corporis ... propter
id est egritudines ... eius quod digestio
et accidit ... etiam multotiens in superfluitatibus
aquositas que evacuatur
... [illegible] et propter illud dixit in urina
quod ex ea est digesta et ... in
digesta quamvis non sit possibile corpus
mutari ex urina digesta et nos ...
... ... in ... ...
digestionis quando dicimus in crisi aut
in venatione ... ... quod cadit
et ulceribus et materie ... in
obtalmia que sunt digeste aut indigeste
Secundum hoc quod ... dicitur in eo.
quia est cruda indigesta aut digesta
quod est contra digesta autem ... est ...
... ... non est mor-
dicatio ... fetoris Dixit hoc ypo.
quod ergo ... ... regitur regimine
malo ut effundatur et resultet ad
stomachum eius eo indigesta destru-
dens ad ... ex capite et pectore

in unaquaque duarum horarum scilicet in
hora in qua prohibet infirmus a cibis
ut petatur famem propter quam oportet
quia sedet stomachus eius ad quibus ad
rebus innatis in prima hora in qua per
mutatur ex prohibitione vehementi a cibis
ad sumendos cibos fortes propter stationem
egritudinis Deinde exposuit quod specifi
ficat etiam accidentia alia que accidunt
ex regimine malo quorum primum est vigilie
et manifestum est quod vigilie sequuntur
prohibitionem vehementem a cibis et suspe
ctionem eorum in hora sua et ista duo
simul illaudabilia sunt ex regimine
medicorum Et manifestum quidem est quod
ex vigiliis accidit ne digeratur cibus
et sompnus sequatur digestionem Deinde dicit
quod vehemens fit cordis angustia
Et manifestum quidem est quod ipsa eis accidit
ad navibus rebus scilicet prohibitione vehementi
a cibis spacio longo et acceptione ciborum
fortium subito propter quam gravatur stomachus
et cum gravatur stomachus malignus fit
spiritus infirmi et accidit ei tribulatio
Deinde dixit et minuitur et consi
cat [illegible] sive ymaginem aut similem illi
quod sequitur sincopis qui est ante ipsum ad
est quod sit dolor [illegible] in quo est tribulatio
quam vincit super eum nulla [illegible] quod
dam eorum fit velocius [illegible]
cum aggregatur in eius stomacho cibus aut
amaritudo que accidit eis in consiliis sive
ex [illegible] cibo aut propter permixtionem ra
tionis [illegible] decrepitudine eius est
ut accidat ei quod est velocius [illegible] et
ei in cuius stomacho aggregatur cibus et
in cerebro eius Deinde dicit quod accidit
eis [illegible] sive corporis [illegible]
et ea in illo est elevatio vaporum
qui elevatur a stomacho et multitudo
sanguinis qui ascendit ad caput
et primum horum accidit [illegible] propter
ea quod infirmus sumit cibum non

in sua hora et cum quidem fit
propter fluxum sanguinis narium
a quo fit [illegible] aut propter permix
tionem [illegible] que accidit in [illegible]
et similiter quod in plerisque auditus
ex vocibus: fit autem propter vapo
res qui elevantur a stomacho
aut propter ventositatem inflatam
que generatur in capite [illegible] extremi
tatibus Deinde extremitatibus aut
corporis etiam sunt sicut manus
et pedes et facies quod infrigidantur
facile cum advenit [illegible] sin
copis alicui ut propter famem longam
et quando accidit in eo mordica
tio ex materiis que sunt in stoma
cho. aut propter permixtionem que
accidit in eo de multitudine ciborum
qui sumuntur in non sua hora et
ista duo accidunt ei omnino
[illegible]. et
diximus quod medicina precedit
et expectat eorum in [illegible] in
diebus primis Deinde permu
tatur cum post illud subito ad
usum ciborum fortium ex egritudine in
hora in qua est [illegible] ut
[illegible] regimine eius et
similiter [illegible] in
[illegible] regit infirmus quod
regimine cum super [illegible]
in hora in qua expectatur eorum
infirmi cum non dat ei in potum
aquam ordei aut ydromel
aut [illegible] vincit eum ad
[illegible] permisceat ei res illa
alia neque mundatur sed in ho
ra in qua permutatur subito
infirmus ad [illegible] cibum. tunc
cum stomachus eorum gravatur et
laborat [illegible] virtus animalis
Unde quod sincopis accidit
sequitur [illegible] manifesta com
municatione virtutis animalis
oris stomachi in [illegible]

in sua hora. et 2m quod sit
propter fluxum san. narium aqua
sit. Causa autem est. quia quando membro
advenit lesio propter aut reliqua
membra ex fame et acceptione
cibi in non sua hora propter quas gu
res fit eius spiritus eorum sotilis
falsus paucus uetus coloribus
sanis pueris. et accidit eis sudor
circa pectus et advenit eis inqui
etudo et malicia qualitatis. Causa
est: quia egritudo in digna man
propter unumquodque duorum sunt simili
tudo. s. fame longa. et acceptione
cibi non sua hora. et specialiter pluribus
digestis. spiritus quod narravimus et
simile est sudor qui accidit circa
pectus propter casum virtutis ex fa
me. et propter illud generat eam
ex acceptione cibi non in sua hora
et sit inquietudo ipsa est accidens
quod communicat istis duobus simul
s. fami longe qua impletur
stomachus vires et acceptioni cibi
in non sua hora quia aggregat ipsum
malicia at qualitatis accidit
propter apud acceptionem cibi in non
sua hora non apud famem. Causa
est quia mutatio qualitatis et
eius status in hora ex qua fit qua
litatis est. Sicut super tortuositatem
et spasmus quando accidens eius
ad suam fit apud exitum quanti
tatis qualitatis aut quando quod
narrat ypo. in tractatu suo et vis
libri sui in egritudinibus acutis precedens
Postea dixit et reductio duplicata
ad interiora est sicut ille qui
attingit attractionem post attractionem et
declarat tibi quod licet species et spe
cies qualitatis accidit propter
acceptionem cibi in non sua hora
non propter famem et sicut ypo. fit
etiam frequens et magnificatus
qualitatis in eo qui regitur regi
mine malo. Causa est quia qualitatis fre
quens et magnus accidit ut innoce
accusatur diafragmatis ex aliis
in stomacho retentis. quando non superat
eos stomachus nec digerit eos quia
generatur ab eis ventositas. Causa est
quia omnis necessitas tunc ut mutetur in
tromitus aeris in qualitatem propter eius
operationem diafragmatis. communis di
latatio pectoris fit eadem dilatati
onis que fuit in eo quod fuit ante
pro quantitate quod diminuitur eius quod
attrahitur de aere. Secundum 2m quod fuit
in eo qui fuit ante et diminutio iu
vamenti qualitatis et propter hoc di
minuitur omnis necessitas aut ut ponat
animal dilatationem sui pectoris magnam
aut ut fiat frequens dilatatio. aut
ut faciat duas res simul. Et ego qui
iam locutus sum in omnibus speciebus ma
licie qualitatis sermone meliori
in libro meo de malicia qualitatis
Et ego quidem eminentiam in eo cau
sas facientes illas species et reliquas
species malicie qualitatis evidenter
declaravi super illud et finivi quantum
illud ille eo quod dixit quoniam ypo
dixit post illud quod tempora plurimum fuit
in eo qui regitur regimine malo fre
quenter aut quando sermonem exponunt per
duos modos. Causa est quia in venis
rememorationem in quibusdam dispo
sitionibus singularem secretam et com
planat tempora eius et illud quod in
tellige. Et hic sermo est quia tempora
eorum tenditur ad latus aut sursum
qualiter fortasse accidit illud apud
tensionem laterum temporum spasmum et
apud tensionem venarum eorum et fortasse
accidit illud apud mollificationem venarum
eorum. Deinde dixit ypo. et quodcumque
ex istis accidentibus fiunt oriens per
virtutem spiritus eius dextere est s. eiusdem
accidentium que narravi et propter hoc
etiam repellunt pannos a se quando
in planatur corpus et accidit eis angustia

et quandoque accidit in manibus: et pedi
bus; tremor cum magnificatur nocu
mentum. et albus aut inferioris labii
eius significat morsicationem vehementem
in ore stomachi vomitus propter quod sit illud
accidens provocantis vomitum acutorum humorum

Hec quidem
accidentia si in principio
morbi appareant minimam alte
rationem significant et egrorum pluri
mi moriuntur. Et cum appa
rent ista accidentia in principio egritudinis significant
permixtionem [illegible] vehementem et
moriuntur infirmi eorum plurimi

Dixit ipse quod ista accidentia que
narravi cum accidunt in principio
egritudinis significant permixtionem [illegible]
vehementem et [illegible] ut intelligitur ex
sermone eius principium egritudinis in hoc
loco totum tempus in quo non apparet aliquid
ex signis digestionis. Iam dictum est quod ego
dixi in libro meo de crisi quod principium
nomine ordinat intentiones multas
et quod intelligitur ex hoc nomine principium
est una dictionum [illegible] ex dictis
omnibus eorum et temporibus egritudinis ubi
cum dicimus quod egritudo est composita
ex principio et augmento et statu
et declinatione. Quando ergo apparent ista
accidentia que narravimus ante [illegible]
tionem egritudinis significant crisim que fiat
[illegible] et manifestum quod est quod
sit in egritudinibus quibus evadit in
firmum. et cum apparent in principio egritudinis
non est possibile ut indicat crisim. Iam dictum
est quia non est possibile in aliqua egritudine
ut veniat in ea crisis in principio
egritudinis cum ipsa sit salubris. Virtus
ipsa non significat hic nisi [illegible] propor
tionem. Et ego quidem iam locutus
sum de istis accidentibus sermone
prolixo in libro meo de crisi. Et qui ergo
vult intelligere illud legat illud
librum. Iam dictum est quod sermo meus

prolongatur enarratione [illegible]
[illegible] unde ego contentus sum
sicut feci in reliquis rebus
pluribus ut faciam in istis etiam
ut dicam summam earum cum dico
ergo quod quando apparet ita ut faci
at crisis: accidit vero inquie
tudo que apparet propter ista acci
dentia significat manifestum [illegible]
[illegible] manifestationibus digestionis [illegible]
aut accidit inquietudo propter
[illegible] propter quod natura [illegible]
[illegible] expellendi [illegible]
nocumentum est [illegible] magni
timoris. Et ego quidem iam locu
tus sum de accidentibus a quibus
accidit crisis in expositionibus in libris
pluribus et narravi naturam eorum et
in quo differunt accidentia que
nominant apparentia [illegible] et in
[illegible] in [illegible] accidentium
[illegible] signa digestionis. Iam dictum
est quod exposui librum [illegible]
ante expositionem meam [illegible] librum
et sermo quem in re alia
[illegible] [illegible] qui diligit prolongationem sermonis

In vero evadunt
aut naso apparente
aut sanguine provocato
fluente aut grosso est
perimatis sputo liberantur
alio qui non. Galienus ait
ex eis evadit est cuius eva
cuatio aut [illegible] que
accidit ei: aut profluxu narium
sanguinis: aut per sputum sani
ei grosse [illegible] vero non
est quod dixit ypocras quod
infirmum moriunt appar
entium eorum accidentium

et no dixit illud absolute s
accepit eo cum plus et noluit
enunciare qualis sit posse ut
firmaret quidam casum nunc incipit
narrare illud in quo sermone et
dixit et ex eis sunt qui cadunt
aut precipitacionem aut fluxum san
guinis aut per sputum sanguinei
quod digna est maturitate vene
incisi. Significo ego quod est quod ipsa
accidentia eveniunt infirmis ex multi
tudine humorum

Est etiam quemadmodum me
dicorum unicum receptus
est quam egrorum habitu
dinem cognoscere queat si
cut dixi. Si videlicet virtu
tes deferentes patiuntur aut
si ex ipsa venarum exinanitione
aut ex alia simili aut ex
labore egritudinis afficiente
seu quoniam alio corpore
nature accidente vel pluribus
et non invenimus medicos cu
riosos ex infirmorum qualiter
oportet eos cognoscere illud quod acci
dit eis de debilitate egrorum
an sit pravitate venarum ex
inanitione alia aut labore
eveniente infirmis aut eo quod
eveniunt in reliquis accidentibus
preter corporis et eius disposicionem
et species illius

Est quam ipso posuit
sermonem secundum fortitudinem
virtutis infirmi et debilitatem
eius cum ista duo sunt ex
accidentibus que sunt similia quod

accidentia sunt in corpore cogitantis
regis. Iterum nunc sermonem suum
in illo et dixit: et non invenimus
eadem medicos narrantes de esse
infirmorum qualiter oportet eos cognoscere
illud quod accidit eis ex debilitate quod
est: quia debilitas fit aut propter va
cuitatem venarum vel vacuitas
venarum est una rerum significandum
illa significare prima et propter illud
invenimus ipso multociens reiterando
nominare vacuitatem venarum cum
de consuetudine eorum est uti nomine
generis ad speciem que est sub eo aut
propter laborem quorum est dolor: aut
propter mollificationem infirmorum in egritudinibus
acutis et ex ea est quod fit propter
simulationem aliqua alia. Et non
est facile ut intelligamus intentionem
sermonis eius simulationem vel alia
sed est quia si intelligit per
mordicationem accidente in stomacho aut
intestinis tunc manifestum est quod
accidere est in egrediens in nomine
dolaris. Et si intelligit per
vigilias aut sincopi accidente
ex stomacho tunc non est sermo eius
cum virtute simplex et quod significat volun
tate appetit vel quod cadit
aut per evacuationem que fit fluxu
sanguinis narium vel vomitu
vel solutione ventris: aut sudore
aut per ieiunium longum excipiens
illud quod oportet: aut per vigilias aut
per fluxum assiduum assellandi et
hoc etiam fit propter lesionem oris
stomachi donec accidat sincopis
et hoc quidem accidens evenit propter
multitudinem ciborum et quantitatem
ipsorum aut propter qualitatem leden
tes: hec enim duo simul fatigant os
stomachi et faciunt in ipso cad

virtute propter gravitatem Summa autem ista
nocumenta eveniunt a causis ma
nifestis et que sunt nocumenta alia
quorum cause non apparent sed quando fit dis
positio corporum infirmorum esset dispositio
sicut quod accidit eis evacuatio ap
parens: aut vigilie aut fatica
aut senciant in ore stomachi sive
aliud post id quod narratur ypo. in
principio libri sui de pronosticis cum
dixit et fit nasus eius acutus et
oculi profundi et timpora plana et
reliqua que sequuntur illud: quando ista
dispositio corporis evenit aut vigiliis
aut solutione ventris superflua aut
fame et fit absque istis causis quando
accidit ut humores qui sunt in corpore
sint subtiles et caliditas sit adveniens
secundum quod est: quia resolutio eius quod subtiliatur
ex membris in hac dispositione fit per
evacuationem que occultatur a sensu et
quorundam etiam hominum debilitatur
virtus propter malitiam complexionis que accidit
in uno principiorum quando advenit ei lesio
primum quia cum advenit labor est
principium a quo accidit lesio Deinde
secundo post ipsum duo principia alia secundum
quod est: quia tussis quod una virtutum est
virtus que est in naribus et eius
expressio est a cerebro et virtus secunda
est illius que est in venis pulsatili
bus et origo eius est a corde Et tercia
virtus est in venis non pulsatilibus
et eius origo est ex epate Multo
tiens enim accidit malitia complexionis per
virtute unius eorum membrorum quoniam
sunt que ei propria existit et leduntur
per lesionem eius etiam due virtutes
alie magis vero significatus in pulsatione
est valde quando accidit lesio in corde
Deinde sua post ipsam quando leditur
cerebrum predicto aut accidit ab epate
est tardior eorum: et sicut cum ista
membra leduntur propter malitiam
complexionis que accidit in eis recipit
virtus que propria est illi non
nocumentum magnum valde Sic
quando leduntur membra propinqua prin
cipiis quorum principiorum propter
malitiam complexionis que nunc
super ea advenit nocumentum
magnum propter gravitatem eorum cum
ipsis principiis et ex membris
sunt membra quorum non sunt
propinqua ipsis principiis verum
tamen propter gravitatem eorum cum ipsis
in quibusdam spetiali
bus suis leduntur membra ex
quibus est principium illorum vir
tutum Sed ergo omni tempore contrariat
virtus animalis in lesione accidit
sinthomatibus et quando leduntur princi
pia animalis lesionum accidit ab eo
per inceptio somnus et spasmus
et fortasse accidit ex eo lesio
nervorum omnium ipse que
cum eo fiunt apparent omnibus
hominibus Quando autem eveniunt
eorum et quando augmento pa
rum deletur super plus me
diorum et omnes ut cognoscas non
que consequuntur ex multitudine et non
occultatur in illis: Si in principio
eventus eorum: et cum permanet
in generatione: hoc enim melius
est eorum si non separatur et tunc
in hora augmenti eorum per
cum videtur in
ypo. sequuntur prime sunt
quod omnis illas res cum dixit
et quod accidit ex reliquis ac
cidentibus propter naturam corporis et
dispositionem eius et species illius
Significat ergo premonere sunt
dispositione corporis compositionem
eius: quia eius corporis natura

est rara. tunc raritas eius et
eventus sincopis est ei facilior
et tamquam corporis est strictio prolongatur
eius egritudo et plures membra
eius. Et quoniam cum sint quedam
quedam membra super quod est frigi-
ditatis: et ex eis etiam sunt quedam
membra que sunt peiora: et ex
eis sunt quedam membra que sunt ...
mediocra. et deinde eius tamquam quia
corum est ut infirmitate que est causa
infirmentur.

Aliud est nimium timu-
eri in doloribus vel in
orbi accidentis defectum
in divitiis dicit. potum aut
cibum: aut ius accipere per-
mittunt: quia ipsam defectionem
ex mania estimat esse
Et rursum extra malum est
continuis defectionem ex mania
eo quod ignorans medicine
cibum restringit donec utraque
exitus eum molestant. Con-
tra hoc multum est minimus
malum ponere. Convenit tibi fa-
miliaris esse ergo. Si quis
alius medicus vel plebeius
ad egrum ingressus hoc
accidens intellexit et quia
causa tibi vel potus que
a priore medico vetita fuerat
accipere precepit non est dubium
quin egro iuvamentum sit et
...ig magno honori dedecus
est: quia potencior medicus

vulgaris plus mortuum
suscitasse videtur. Ex de-
terioribus rebus est ut sit debi-
litas infirmi propter vehementiam dolo-
ris et acuitate egritudinis et preci-
pitatur super saltire accipere ex pomis
aut sorbitione: aut cibo et ypapi-
eius illud estimat quod debilitas
infirmi non sit nisi ex vacuitate
et ex deterioribus rebus est ut sit de-
bilitas virtutis ex vacuitate ve-
narum et non sciat illud medicus
et constringit super illud in cibo quoniam
cum error facit accidere super infirmum
huiusmodi contingit maior est medico
quam primus et est dignior ut deceat
vocatur plus quam exercere primo. Si
si ingreditur super infirmum huiusmodi
contingit maior est multum quia primus
et est dignior ut secundo videatur
plusquam exercere primo. Quam si in-
greditur super infirmum medicus alius
aut aliquis ex vulgo et cognoscit
illud quod accidit ei et precipit
ei accipere cibos et potus etiam
aquis prohibuerat eum ille primus
medicus: tunc debilitate manifeste
iuvamentum eius infirmus et de-
decus super illud tamquam ... est dispo-
sitio ex hominibus et multum mirabile
... est: quia ipsi vident imperite
post ... sive si sit medicus
aut vir ex vulgo suscitasse mortuum.
Credit infirmus ... ut
propter dolorem desperabit ...
eorum et cadat ... eorum
et non moveatur aliquo motu
et accidit ei similiter illi ab accidente
egritudinis et ex hominibus sunt
in quibus non sit casus virtutis propter
quantam causam si propter vacuitatem
venarum et sunt quedam modus
sit illud sive sit propter evacuationem

sensibilem aut remotā a sensu
sive sit ppt fame vehementez
ipse cum advenit illud ppt fame
vehementeq indiget accipere cibi
et spatium in illo. ipse vero cum accit
illud ppt doloz aut acuitatez
egunt indiget exitio illig qui in-
diget multa evacuatione ipse: nisi
addiscere in corpe suo. et qui procedat
ad exitus: nocet ei nocumento
magno valde. Cumq aut corpus
debilitat ppt vacuitate venaz
et regit regimine subtili nocet
illud ei [illegible] debilitatio illius
nocumenti et eius tamq non est in
pluribz. sicut qua qt in primo Et
quid qt ut no sciat an debili
tas membri sit ppt vacuitatem
venaz ipse aut ppt doloz vel
qua at que sunt in hoc sermone sunt
manifesta Et ego quidem pd [illegible]
signa quibz oz signari unumquodq
Item sciat fidem in hoc sermone sit
sciat paulo ante qui sedeat libz
aliud in consuetudinibz accidit

Deinde aut sunt reb etiam
alie que accidunt stom-
acho Si enim corpora ppt sua
consuetudinez magna torpat
quiete: no plus sunt saltim
confortati. et si quiescunt
atq requiescunt plongum
tempus pauca vero ad laboris
exercitia sumunt translata malū
est. Sili vero modo et singula
corporis membra ut videlicet
pedes vel manus aut cum aspecte

solitus Si quando subito
ad insolitum transferat labo
ris exercitium eodem modo
et in dentibz et in oculis
accidit Nullum denique
invenies membrorum cui non
itidez contingat. molli
enim iacens cubile preter
solitum fatigat corpus
super durum. et etiam sedens
diu indurat si solitudine
approximat a rebz acutis
[illegible] ipse rebz eadem qt
qt corpus qui quiescit quiete
multa contra consuetudinem suam
non est possibile ut consuetum
statim. Nam si quiescat et re-
quiescat tempore longo deinde
post illud redit ad vitandum
labore: facit operacionem magna
manifeste. et plus ceteris membris
eorum ad corpus: depende enim
sit cognoscit operationem et
de medicina alia qui non qt
de consuetudine eius tamen cum ut
faciat eo laborare Et accidit
ceteris sicut cognoscit in dentibz et
oculis et universis inveniet
membrorum. aliquid cui non accidit
illud Inde est qui supponit se
lectum mollez contra consuetudinez
fatigat corpus et dormiens
super indurat lectum durum
et plus diu contra consuetudinez corporis.
iam reddit ipsum ad
sermonez ad quem itedit
propter qua complevit

simonem suum ad quem reflexi
fuerat ab illo simone in debilita-
te virtutis. et dixit quod quarta res
quas dicit vult sine pluribus rebus
accidentibus in stomacho quas
prius narravit. Quod est quia ipse
intendit per simonem suum eandem
summam quam vsitavit quod per
mutatio magna subita ad
contrarium facit extremis super inf-
irmum magnum nocumentum Et
quod scripsit in quarta simone est conti-
nuit modus Sicut stomachus quando
deficit et dessuescit ab operatione
sua longo tempore non est ei
possibile ut perficiat operationem suam
quousque donec reddeat eius suescat
illud eum quod fuit paulatim
et exerceat in operationibus suis
quousque sit ei ipse Similiter etiam
corpus totum et vnumquodque
reliquorum membrorum deinde
dixit post illud vnum post aliud
ex illis membris cum nominibus
suis Dixit quod in fine simonis
sui mutationem scripsit et instruit
etiam per hoc ad quod intendit
apparitio simonis sui in mutatione
consuetudinis

Verbi gratia Homo

quamvis in aure du-
bium vulnus quousque commisit
se in initio laboris ad me-
ditandum: ita ut ne pedes
de loco dismovit: ab ipso
itaque apparatu: Hac operatione
melioratus sanus efficitur
quamquam si in meditando

sint. et redincit Et si super
pedes stando sexto die vel
vij° sine tremore incipit plus
illico accidit sibi dolor quam
si aprilapis in meditando me-
lius et redincit Si quoque
aliud opus exacuit fit eius
causa gravior quam si quiescens mo-
in meditando eandem laborem
eisdem assuescit diebus

Videtur autem mihi etiam quod o-
ut probare exempla harum rerum adire
ergo quod quando accidit homini in ventre
suo quod non est salvum neque secun-
dum legem dictum. Et est valens
in corpore suo neque salvum neque ma-
lignum Deinde precipit seipsum a
primo die ad curam et non movet
suum pedem: et non separat corpus ad
aliquod spatium: delectat illud ab eo
apparatu proportionem eorum per et partem
corporis eius velocius melius: quasi
curatur ipso recedere et redeuntem
Et si surgat et ambulet super pe-
des suos in die v. aut vj. deinde
illud erit illud quod accidet ei cum
dolore statim vehementer quasi
curatur in primis diebus sine exercitiis
ipso recedat et redeuntem Et si fa-
ciet seipsum subito superfluus laboris
sit egritudo eius vehementior
multum quam si curet secundum quantum
modus et laborat quod laborem in
diebus illis

In hoc simone suo posuit ipso
simonem suum in mutatione sua
subito et posuit exemplum

cum reliquis multis exemplis
quorum rememoratio prolixa sit. plaga
que accidit in pede et dixit si acci
dat alicui vlcus in crure suo et
opus ut quiescat et requiescat et di
mittat et ponit ut deambulet
et incedat deambulatione mediocri
Secundum quod est: quia si motus eius incedit et
reddet sicut erat nocet ei per sol
ambulo . verum illud nocumentum
est minus illo nocumento accidente
ei qui quiescat in diebus pluribus deinde
inde incipit ambulare subito
in die quinta aut vi. aut certe
illud in die tertia aut quinta et ex
quorum quidam sunt qui putant quod
si motus eius certa illud intendat per
dies qui sunt post v. dies scilicet vi
vii. viii. si necesse erit illis ut
sciendum sit locum sermonis eius contrarium
contra illud Secundum autem dicit non
est possibile in quibusdam corporibus ut
accidat corpori vlcus: et incipiat
ambulare in die vii. aut viii.
sed sunt ante illud quietus et
tranquillus et faciat illud evacuare
super eum nocumentum magnum. ego
autem dico quod illud accidit multo
tiens valde quando vlcus est magnum
valde: aut est malignum ma
lum et plus illo multum si aggregantur
ista duo simul. Secundum si vlcus non
est magnum neque infirmum mali
vlceris maligni et curet sicut in
eo quod ostenditur ut intelligas quod
in eo cuius bona sit dispositio et
melioratur certa die. vii. aut viii:
et possibile est ei ut incedat postea
quod nocebat ei eo in aliquo quod est quod
ergo addidit ypo. in sermone suo
in vlcere. et non est sanum licet
sermonem audit ergo per illud quod
significat postea sana vlcera
plana et quod sermones sunt
in libro et sunt vlcera que
sunt in corpore eius non salva
neque maligna mala per
dixi Secundum est quia cum dispositio
est secundum dispositionem deinde non
cadit contraria ei error nisi
error sunt in deambulatione
sua pausatum. et oportuit
ei ut quiescat et requiescat
ad veniet ei nocumentum verum
tamen non est illud magnum
sicut ille sigetur et quiescat in
diebus quibusdam deinde incipiet
ambulare in die tertia aut
iiii aut v. aut vi. Secundum autem
est vlcus malum et vlcus
quod fuit in corpore suo est
vlcus malignum magnum valde
non est nocumentum deam
bulationis eius apparens
sue infirmitatis nocumentum
propter ymmo magnum valde
propter ille cum vlcus quod
accidit ei est parvum et sunt vlcera
que accidunt salva. si sint
et quiescit in diebus quibusdam de
inde incipiat ambulare
cum dies v. aut vi non nocet
ei id nocumentum magnum
sicut sermo quod est hic ergo posuit
ypo. sermones suos in isto cuius
dispositio est media inter duo
genera et intelligo per duo genera
vlcus magnum et parvum et quod
est malignorum vlcerum et cum
vlcera sunt salva Secundum est quia
vlcus non sanatum non nocet
nisi ut quod est nam locus in quo
sit quando vlcus est magnum

quamvis sit illud quod desēpsit
ipse ipsum de corte et carne
suum aut ipse quantitate eius
quod descripsit in certa aut ipse
illud est vlcus saliud s
planum primum: aut ita est ipse
natura loci qui est inobilis
aut ipse illud quod descripsit
absco qui est parvus

Hec itaque omnia ad
se invicem testificat
et videlicet inmutatione
subita in eius tam in hijs
que in alijs in nocumento
magno constat // Omnes
ergo iste res sibi ad inuicem
testificant super quod mutatio subi
ta adueniens apud istos fiat
nocumentum valde egrediens
a mensura. Ypo. in successi
one omnis exempli quo ex
emplificavit premenorat
eius ad quod intendit per sermonem
suum. Inde est quod in hoc loco post
quam dixit exemplum quo ex
emplificavit in ulcere fecit
illum comparatos

Plus tamen ledit stoma
chum subita inmuta
tio ab inanitione veniens
ad accipiendum cibum multo
atque subito a nimia qui
ete ad multum laborem quoniam
ex mutatione ab accepto
multo cibo ad euacuandas
venas necesse est at
corpori ut quiescat

et requiescat. Et si inmuta
tio sit subita de labore
in quietem, oportet itum stomachum
ab accepto cibo multo cessare
Et nisi fiat corpus vexatur
atque fatigatur // Nocumentum
aut factum in stomacho apud per
mutatione subito plurimum conuenit
ex vacuitate venarum ad recipiendum
cibo plurimum conuenit. Et multiplex
multum. Intelligo a corpore quod nisi
permutatur ex tranquillitate subito ad
laborem subito vehementem est illud
quod conscripsit de nocumento plurimum
illud quod aduenit ei ex permuta
tione sua ex multitudine cibi ad vacuandum
vanitatis venarum et indiget
corpus in ipsius cibum ut quiescat
et requiescat et si est permutatio
eius ex labore vehementi subito
ad tranquillitatem et quietem. Tunc
oportet illud est ut stomachus cessaret
ab amplitudine sumendi cibum
Sed quando non faciunt illud fati
gantur corpora eorum et grauatur ca
put. Et est intentio ipsius in eo quod
intelligit declaratione post hoc
permutationis subito in eo quod
venit ad stomachum. Deinde ipse
post illud tamen permutatur a sermone
in re generali qui nominatur et vsus
loquitur in omni permutatione facta
subito a loco quo currit conuersando
vsque ad hunc locum: Sed est quod ea
sunt species comprehense in quibus et
res praeteritas in omnibus rebus: oportet
quod sit permutatio in omni re subito
terror. Dixit ipso. Et hic sermone
eius reddit ad loquendum de esse.

stomachi: narrauit spes [?] p
innitatois que fuit in eo. et dixit
q nocumentu sequi a repinitate
i respe quam est aprehensibile cibo
ad multitu[dine] comestionis subito e
multiplicatio multa nocumenti
secundu repinitate secundu amultipli
catione comestionis ad prohibitionem cibo
et assiliatur cibus ei qui accidit tuc
corpori apud repinitatem subito
et tranquillitatem. Amotiu cum enim
eo quod e ex repinitate amotu ad
quietem. Donec non sit creatu quod
rememoratio est nectera neque
ingrediatur in eo quod e in via ei
et sepsit in hac repinitatem cibum
que sit in sua hora rectifica
tionem eius post sepsit in eis q
premissa fuit: hec est ergo q voluit
in sermone suo precipiens repinim
tate a tranquillitate et quiete ad
motu et operationes. et tranquillitatem
fiat ex motu et q quiescat corpus
eius totum a motu et ipse est
sermo eius: quoniam ego ergo famem non
ostendit ut laboret et repinitat
a labore vehementi ad tranquillitatem
et quiete ipso precepit ei ut sit illud
quod comedit decebit magis eo quod
comedebat ante illud et hec e tranq
uillitas sermonis quoniam quando corpus eius
laborat et comedit quod comede
non convenit: generatur in corpore eius
multi humores generatur quod opportet in
ea. et laborat labor quando sequitur
apud eum magnum nocumentum
in hoc loco quoniam generatur ipsum loco quoniam
quod dividit in spes nocumenti multas
in aut omnibus de inim
tate quidem repletionis
et inanitionis maxime

agitur valet aut ad omnem
acutarum cogitatione et
ad eam. Unde sermonem
habui in acutis morbis
scilicet modum dandi cibum secundum
utilem innitatem. Ad
scire quoque signetur nec
non quod appareat sub di
agnoste sicut dicitur co
simn: oportet enim ut sit p
innitatio sicut precepi de
ea. Deinde ut non ad
ministretur aliud ex sorbi
tione donec digeratur
egritudo. aut ut appareat
in intestinis signum
pronotatu ad dimitte
ndum prohibitionem ab usu
tibi/ Plus aut sermonis
non est nisi in repinitate ad
repletionem et evacuationem
et innamentu quod sit p
cogitationem et innamentu quod
sit in dimidio egritudinis et sit
innamentu quod oportet ipsum esse
in eo in quo e sermo meus
cum repinitatem in egritudinibus
acutis ab usu sorbitionis
ad vanitate veniatur: oportet
enim ut sit repinitatio sicut
precepi de ea deinde non ad
ministretur subito ad ex sorbi
tione donec digeratur egritu
do aut appareat in intestinis
signum aliquod pronotatum

ad diminuendum prohibicionem ab
usu cibi aut signum similans
aut ostendit ex esse locorum que sunt
sub ypocondriis que ego nar
rabo in sequentibus //

Cum congregavit ypo
tesim sermonem suum in hoc
sermone in summa una
et precepit ideo cum dispositio est
una ut non mittat regimen
suum quolibet aut quod permutatur ex
sanitate ad egritudinem precepit
ut permittat regimen suum quo
niam non oportet ut sit permutacio
qua ipsum permutat. plus per
mutacioni relinquit medicorum
Deinde scripsit post illud in summa
una in tentione in regimine eius qui
est egritudinis acute et est quia
precepit. si egritudo ea sit digna
ut detur aqua ordei. et si non
est digna. tunc oportet ut permittat
ipsum adhuc donec appareat tibi
aqua acetum quod sequitur tibi et
secundum virtutis per excreacionem pecu
liaris suppleria. aut simulacio
disposicionis aliuius accidat
quod non sunt an et aggravat
in se illo suo simulacio quod
facit tale virtute a quo in
dorum in quo ingreditur mordi
cacio que sit in intestinis aut
in stomacho ab humoribus acutis
et ipse more sunt. et vigilie
et tribulacio et angustia et
fumos qui ascendunt ex in
ypocondriis ad stomachum. et
puto cutis aut quorumdam
membrorum. cum simulat in acute
sit yo etiam cum virtutis qui
non est propter mordicacionem sum
sed propter vigilias etiam deinde

dixit et loca etiam que sunt sub
ypocondriis cum videbis ea
per ego suum narrabo in eis que
sunt post sequitur et eo quod dixi
quod oportet ut detur in usu cibum aut pro
hibeatur et postea est enim ut intelli
gantur quod est duo scilicet ferri quod exigit
in textu cum simul est quia
ypo. post prohibicionem sua sub tempore
post plasane ordei donec ma
turetur egritudo. et manifestum est
quod id est cum in usu est tolabis. ad
didit ad illud hunc sermonem et dixit
nisi appareat in intestinis signum
significans prohibicionem admissione usu
cibi. aut simulacione. ut ostendatur
per ea locorum que sunt sub ypocon
driis. illud quod ego narrabo in
eis que sunt post sequitur quod ad hoc
quod est et provocat ad dandam ptisanam
ordei antequam maturetur egritudo si
cut est yo quod vult per sermonem suum
ipsum: illud cum loca que sunt sub
ypocondriis extenuata sunt ex
siccitate vehementi macra extenu
ata. Sed cum hunc medicus
palpat ut sentiat loca que sunt sub
ypocondriis eius ad dandum sorbi
cionem eo modo qui sicut morte mor
tuam intelligunt cognoscunt: in quo dixit
ypo. et est itaque eius cum actum et odi
eius sub clusi. et depressa supra est
est. quia ad aggregacionem istorum signorum
inveniuntur loca que sunt sub ypocon
driis eorum depressa valde. ita ut
oreret in eo eorum qui non est extrema
et exprimet. quia sunt extenuata super
si non est eorum locorum depressio sunt
in multitudine siccitatibus in eis et
attractio eorum super sunt aliud
apparet quod in eis est aliquid et est
quia ex siccitate corporis superveniente

inanspirad quedo tendit diafra
gma tempore vehementi attra
hit eam totam q fit sbyppocondrijs
sursum aptitudines et necesse est corpori
ipse ut considerans in mente sua et
disponens ab illud qd accidit de illo pro
sicitate ab eo qd evenit propter
arpha qui ut meditatores eorum
et dicam causa est quod cum hec ambo
accidit indiget utraque regione sub
tali ob apparentia et cum accidit illud
propter siccitatem indiget ut regatur illud
eo quoniam regimen s. ut detur ei dieta
ordinata qualitate mitigatam paulatim
ulte vigilie faciunt
contra cibi potus q
digestionem similiter aut mutatio
indulpam ptem eius mollit
ipsum et quasi coctum reddit
et grauat caput vigilie ve
hementes prohibent cibum et potum
adigere et similiter permutatio ad
partem aliam mollificat corpus et ponit
ipsum post illud qd decoquitur et ag
grauat corpus.
iam multociens premissum meam
permisimus in hoc libro quod invenit
eam in cordialis oculos et post
qua mortuus est ipso. exivit eam
ad homines causa est quod in ordine
sermonis qui fit in eo nocet totum
nisi scribens tempore et ipso quidem
non firmatur illa exempla nisi propter
quam invenit ea verificatam suam
et intentionem suam videlicet in hoc libro
s. quedam eorum super margines eius
et quedam eorum super dorsum eius et
non sunt possibile scriptori primo ut po
neret unumquodque eorum exemplorum
secundum in loco in quo oportuit ut

causis re

poneret. Unde est quod dico in
hoc sermone cum premisimus re
memorationem dicimus in suo loco
causa est quod locum eius iste non
est locum eius si autem ipse per
successionem addiscunt subito
consuetudinem. cum autem ut fie
ret eam ipse sermo ad illam
rem. s. quod permutatio a consue
tudine advenit vigilie
probat cibos et potus adigere
(?) quam permutatio ab ipsis vi
giliarum et multitudinis sompni
contra consuetudinem facit accidere
mollificationem corporis et grauitatem
capitis causa est quia
remeditatio decoctionis et
mollificationis quod ostendit
sit in summa una sicut summa
illa causa virtutis quod accidit
propter humiditatem accumulatam
non siccitatem. quia de captura
vigiliarum est ut repleat corpus
et exsiccat ipsum de captione
ad sompnum est ut digerat et quietet
locum in interiora corporis et pro
hibet eam ipsum qui currit
in corpore ammouet et propter hoc
ut multiplicatur in corpore eius
qui dormit sompno multo propter
qua fuit consuetudo eius super
fluitatis vaporosa qualiter
fit corpus eius propter eam causam
mollificatum sit et id quod decoquitur
Omnis autem dul
cis vel vinum
sive album sive
nigrum et aqua
mellis. et aqua oxi
mellis sive secun
cim

in acutis morbis exhibe-
nda sunt post multam
consideracionem in hiis
Vinum dulce et vinosum et
album et nigrum et ydromel
et aqua mellis et secanabi-
on ut sit usus eorum in egritudinibus
acutis post consideracionem in istis rebus
Non tamen non invenitur ypocras non
ordinasse sermonem suum istum
et in sene posuisse sermonem quod cum
sic invenitur dimisisse in commemo-
racionem specierum vinorum Ergo dico
quod una rerum in qua diversificantur
vina est color et secundum est sapor
et tertium est substantia . et quartum est odor
et quintum est virtus diversitas eorum
in colore dividitur in album et ni-
grum . et citrinum et rubeum clarum
et iterum ista etiam sunt species alie
et sunt inter eas ista diversitatem
in colore Similiter invenitur ea diver-
sitatem in sapore contraria autem iterum
ea in sapore dividitur in dulce et
stipticum et manifestum quidem est
quod inter hec duo sunt species medie
in quibus non venit aliquis eorum
duorum saporum et quod forte etiam
ex ipsis duobus saporibus diversi-
tas autem eorum in substantia dividitur
in aquosum subtile . et grossum
valde et medium inter hec duo
quod est medium inter unumquodque duorum
extremorum Diversitas autem eorum
in odore est quod aliud eorum est quod
bonum odorem aromaticum delec-
tabilem apud sensum . et aliud
eorum est cum penitus non est odor
sed est sicut aqua Diversitas
autem eorum in virtute est quoniam ex
eis est cuius virtus est fortis
valde et ex eis est cuius vir-
tus debilis et ex eis est medium
in virtutibus suis . et ex eis est cuius
virtus est inter medium et inter illud
quod est in duabus extremitatibus
Et forte quidem est ex vinis quod
calefaciat corpus vehementer replens
caput debile autem est id quod facit
contrarium illius medium vero iterum inter duo
extrema intelligens ex determinatione
mea qua determinavi extrema et
forte quidem ex vinis nominatur vinosum
debile autem aquosum Ergo dico quod res
qua differunt inter vinum quod videmus
cum in uno eorum forte valde no-
minamus id vinum vinosum vinum autem
cuius dispositio contraria huic dispositioni no-
minatur aquosum quod sit simile aque
in omnibus dispositionibus suis scilicet colore
et substantia et privatione odoris et privatione
caliditatis [illegible] sunt diverse
vinorum que sunt eis proprie Ergo dico
autem addunt illis alias que sunt in al-
teram tempus quod preterit unicuique
eorum Ergo dico quod ex vinis est quod est
antiquum et ex eis est quod est recens
et ex eis est quod est medium inter hec
duo Et manifestum quidem est bene
quod iste due res accidunt vinis ex
rebus extrinsecis accidentibus Ergo dico quod
quia acuitas vini et calefactio eius
que accidunt ei tempus quod preterit super ipsum
debet quod eius mutetur causa eius in
colore et odore et virtute et substantia tem-
poris [illegible] Nos enim putamus debere
quod fuit evenire vinis species diversas
Etiam si tempus non mutaret aliquas
eorum non nominarent antiqua a
quibusdam antiqua et recentia [illegible]
primo eorum in hoc non est adnecessitatem
in eo quod est [illegible] vini annorum sed
cum ipsum ad hoc quod dicuntur multi annos
[illegible] vinorum Ergo dico quod
ex iuvamenta et nocumenta que

que sunt antiquis non sunt similia propter
eas de tempore: similiter et diversitates
corporum et diversas que sunt in eis non
est nisi in virtutibus et in iuvamentis similium et
ex eis diversis etiam quod sunt hec vinis
sunt quarum iuvamenta et nocumenta
sunt ex specie media eorum. et ex eis sunt
etiam accidentia ex specie quedam
in eorum sunt dulcedo et stipticitas
et similiter fortitudo et debilitas et sub
tilitas et grossitudo. Illa autem que sunt
secundum colorem et saporem et odorem
sunt etiam vina accidentia ex eis ex vi
nis est quod est aquosum. et ex eis est
quod est album. et ex eis est citrinum: et
ex eis sunt nigra et ex eis est quod non
est sapor sicut aqua et ex eis est bonum
odoris sicut res aromatice. Inquit
Iohannicius sermonem istum nota invenimus
in duabus descriptionibus. sicut ex quibus
liber iste instituimus. et est plenius
expositione et ipse id scis quod non intelligitur
ergo nisi ex eo et videtur ut mutet
ipsum et rectificet ut intelligatur et ac
quiratur ex eo intentio in qua fuit in
iuvamentis similium huius modi. et ex eis quod
ex vinis est album cum calefactio est
prima competit ei invenitur ipsum replere
caput primum. vinum autem quod ex eis est
citrinum: cum est vehementioris calefac
tionis sit quod ipsum replebit caput ve
hementius. Nigrum autem invenitur propter com
parationem ad citrinum cum sit minoris ca
lefactionis eo: minus ledit caput propter
comparationem albi cum ipsum est tardioris
descensionis eo in ventre et minus
velociter provocatum invenitur ipsum ve
hementius replere caput. Secundum ergo hunc
modum sit quod diversitates que sunt in vinis
in colore faciunt iuvamenta et
nocumenta permutata. Ille autem que

sunt in eis etiam in odore: cum
quod ex eis vino est bonum odoris
est melioris chimi et secundum
illud est minus quod implet ex
eo caput. illud est quia est subtilis
et caliditatis. illud autem ex eis
est mali odoris etiam malitiam
chimi generati ab eo et pa
ucitas digestionis eius in capite
illud est: quia est frigidum et grossum
illud autem cum pervenit non est
odor: non facit quod dictum est accidere
in capite cum est vehementer
grossum. Sed ergo iste sunt diversi
species vinorum cum in eas sint
etiam que sunt secundum has vias
accidentis. sunt manifesta et
tibi illud cum rememoratus
eorum fuerit ipso. de eius
causa et separatim ordine in sermone
cum primum exposuerimus
vinum et invenimus ipsum reme
morati cum numerabimus in quibus
sit iuvamentum in cognitione vi
norum in eo quod sequitur hunc
sermonem conditionaliter ei illud
quod diminuit et tunc diminuit sit
inconveniens in hoc sermone

Vinis potius magis
aggravat caput
quam vinum. mediocriter per
tit magis intestina vtrasque
magis ex purgat: sed mus
ta implent inflat sple
nem videlicet et epar:
Colarum aut renibus a
maratum ineptus est: quia
reis statim inferunt

Superioribus quoque inte
stinis est innatiuus: nec
in concavis et inferioribus. licet
inflatiuus sit propterea tamen
eius inflatio in intra corpus
minime sit descensus sed
potius locis que sunt sub
diafragmate immoratur.
Potus dulcis magis generat carpo
sitatem ventosum: et magis prouinit
mollitiem: et plus cruciat intestina
in quibusdam rebus quam potus
ventosus communiter inflat viscera
scilicet splenem et epar et non est
tamen amarum contrarius: quod est quia
facit euenire in eis spissitatem dissolucionem
ditatem ci. et est ideo quod inua
tiuus superioribus intestinis. sed
tamen non est nociuus inferioribus
intestinis: et id quod accidit de in
flatione scilicet apotum dulcem: quoniam
non est descensus eius velox
sed tardatur et moratur in locis que
sunt sub ypocundriis
Potus dulcis nominatur secundum
nomen in qualitate sua et
sapore et flauus perspicuus
et acer. aquosus autem diminsit
in commoditatem: quoniam in quo dicitur in
septico: quoniam in ipso est stipticitas
tas propria quod est quoniam quando tamen co
pas saporem eius dissipatio est
secundum est vinis cum aqua: inuenie
nis ipsum quod tamen capas ipsum
manifesta inuencione: quasi quod
iam recepit rem modicam de stip
ticitate: aquosum autem expolia
nominat omnem potum qui assimilatur
in colore suo et sua substantia aque

secundum est: quod vinum radicis liquidum
clarum quod etiam penetrat tamen
subtile in substantia sua: et virtus eius dis
perso est secundum est: et ex vinis est
propinqua aque: quoniam non infirmit
in caput debile vehementi dico neque
omne eo quod est generaliter debile et
est quod non calefacit manifeste et
ego quidem eo dicam in quantum ipse vi
norum in eis que erunt post Potus
autem dulcis nominatur secundum nomen
ex sapore suo et diuersitas quidem inter
ipsum et aquam in colore suo et in
substantia sua est magna valde
secundum est: quod tamen non inuenis vinum
dulce in aqua secundum corporum subtile
duobus et additur et non inuenimus
in primo subtilitatis neque albi co
loris vinum minuitur ex his duobus
et additur et non inuenimus in eo
aquosum utrorumque simul Inde est quod
vina dulcia famosa sunt vnde
nominatur sorisse et nominatur sarlyn
tis et ista duo sunt crossa quorum u
trumque est nigrum Et vina etiam
que sunt in macedonia et vinum
nominatum temlys. et vinum nomi
natum catabis sunt utraque dulcia
et diuersa quidem inter vtrumque in gros
sitie et nigredine et inter quod vinum
omnis permissum remeorum: est
per quantitatem diminucionis eorum ab eo
in dulcedine: et vini nominati
bimbuxigi fieri ex expressione vue
postquam decoquitur quantitas additi
tionis in dulcedine super vinum: et
per quantitatem addicionis nigredinis
coloris eius et grossitatis eius
in substantia sua Et ego quidem iam
ondi in tractatum quarti libri
mei de medicinis simplicibus: quod
omnis liquor dulcis sit acilior

non egresso a temperamento vel ab equalitate forti sicut illa aqua sunt res acute frigide et calide vehementer. Acetum autem est separabilis ab eo cuius dispositio est contraria dispositioni. Et invenimus etiam vinum dulce apud usum suum quod calefaciat corpus calefactione temperata et siti faciat et est in illo amicabilitas eius et grossitudo eius.

Unde quod tu invenis compressione eius ponere addicionem in grossitudine et [illegible] et dulcedine propter multitudinem tarditatis more eius super ypocondria (?).

Nam si pertransierit in decoctione sua equalitatem convertitur ad amaritudinem et similiter etiam mel quod dulcis est omnibus rebus quando est multiplicitas in decoctione eius est amarum. Et ego quidem iam narravi sicut dixi de saporibus in tractatu omnium rerum et est tractatus quartus libri mei in medicinis simplicibus. Et ego quidem sum in credulis in hac hora etiam postquam incessi in reliquis expositionibus meis quibus exposui libros ypocratis dimittens rememorationem rememorari de monstratione super sermones eius. Cum autem sermonis istius tantum

inquit ypocras. Dico ergo quod totum de vinum dulce calefaciat et sit sicut dixi grossum in spiritu suo: quoniam virtutes proculdubio que apparent ab eo quando bibitur non sunt nisi ab istis qualitatibus duabus. Secundum est quod caliditas in se non est virtus in iuvamento vel nocumento propter multitudinem grossitudinis eius cum tarditate penetrationis eius. Oportet ergo ut ex illo non solum nisi appareat opilationes aliquorum membrorum sed faciat in eis opilationes, et propter hanc causam sit nocumentum eius epati quando est in ipso inflammatio (?) nocumentum magnum et similiter in eo in quo apostema vel lapideitas et nocet etiam membro nocumento non parvo quando opilationes que sunt in eo accidunt ab humoribus grossis aut propter debilitatem in eo sicut quod sit in ipso super ipsum inflammationibus que similiter vocantur dolores epatis. Deinde membrum cui advenit nocumentum post epar communiter est splen. Res autem non est ita in renibus plurimis quando est ratio in causis que sunt in eo humore grosso. Secundum est quod penetratio eius in epate est ex venis que dicuntur porta ampla ad venas strictas que sunt in latere eius concavo et non sunt in latere gibboso et in istis venis est penetratio [illegible] quod penetrat ad totum corpus [illegible] aut accidit [illegible]. Secundum est quod quod pervenit ad [illegible] est post penetrationem eius in venis [illegible] et digestionem eius in eis et [illegible] spacia strictarum adque pervenit ad [illegible] plurimis sunt spacia stricta. Deinde penetrat ex illis ad spacia ampla et penetrat [illegible] in transitu suo humores grossi qui non solum sint validiores eo sed sunt subtiliores etiam ipso. Et nos quidem sumus quod mundificatio plurimis ab ipso quod est in eo ex humoribus grossis sit propter tussim. Secundum est quod omnes res aquose subtiles in ultimo conveniunt in concavitate [illegible] ad tussim et consumunt ad [illegible] eius [illegible] in qua [illegible] aer. Quando aer ex

ex infectione in tussi fecerunt illi quo-
rum locus manifestus. Et manifestum
quidem est quia oportet ut sit grossi-
tudo humorum ad mensuram ut sit
possibile aeri defferre illos et non
sunt sicut liquidum quod sputum est atte-
nuatur in canna pulmonis. Propter hanc
ergo causam non invenimus in tussi
indigestionem humorum grossorum et
viscosorum qui sunt in pulmone:
cum humores grossi viscosi qui
moventur in fundo pulmonis
adherent illic tamen quod sunt in eo
prohibent sputum. Et id quo indiget
medicus in indigestionibus humorum gros-
sorum retentorum in pulmone certum est
ut sit dispositio humorum temperata in
grossitudine sua et subtilitate sua.
Humoribus quidem viscosis non prodest
incisio et commixtio illorum. Sed
certum indiget abstersione. Abstersio
autem fit cum rebus acetosis. Et propter
hanc causam fit ydromel exeuntibus
convenientibus screatui rerum gros-
sarum per sputum. Secundum hoc aut
screatui humorum viscosorum: et etiam
post ipsum ydromel: est aqua
ordei cum vino aut dulcis potus
quia post potum aque ordei et etiam
ut sit potus eius etiam post ma-
turitatem apostematis facti in pulmone
in egritudine que nominatur peripleumonia
aut in pleuresi non in hora
generationis eorum corporum et aggrega-
tionis eorum: sed post maturationem
apostematis. Si autem est vinum quod
bibitur facit sitim: tunc convenit
in screatu eius quod necesse est
excreare per sputum et minor. Et
manifestum est quod vinum dulce
in egritudinibus acutis convenit
ad excreandum illud quod ex-

creari necesse est per sputum propter
operationes eius quas narravimus
et propter causam eandem convenit omnibus
vinis. Sed propter fortitudinem virtutis quod
ad res necessaria est ipse ideo qui
vult excreare commixtiones reten-
tas in pectore suo per sputum et
aut per sputum clarat sit diversum in
substantia sua et in suo sapore. Et diver-
sitas eius sicut dixit ypocras in libro suo
nostrorum in locis in quibus narravit
speciem quod exponitur. Et nos quidem
non invenimus in eo cum est extra
diffusio ex vinis quod bibit ypocras id est
cum scilicet est iuvamentum aliquod
non est iuvamentum. Vinum nocu-
mentum eius quando bibitur est in
nocumento potus vini quod est
vehementioris qualitatis caliditatis
eius et non est in eo iuvamentum quod
quod narravimus nunc quod adiuvat
ad evacuandum ventrem primum et
propter quod invenimus ypocratem reppulisse in
principio sermonis sui narrare res
quarum nocumenta ex potibus omnium
sunt prima cum sunt plures
reddit post illud sine sermonis sui
et narrat iuvamenta que contingunt
vino sunt contraria cum sit pauca.
Narremus ergo id quod dixit et
sequamur in illo ordinem eius
sermonis narrando quod dixit etc.

Entem leuius penetrat
qua reliqua fortiora
vina. Et expulsio eius qua
penetrat melior est minor permissione.
Significavit ypocras. Vinorum
cum ipsum facit penetrationem
rationis vini quod fortia

propter vehementiam sue caliditatis
replent corpus fumositatibus et vapo
ribus et calefaciunt ipsum propter quanti
tatem ergo diminutionis caliditatis
vini dulcis et paucitas quantitatis
sue qua gravat caput et penetrationis
sue qua pertransit meatus. Verbum
ypo. dixit quod vehementius evac
uat urinam qua reliquum vinum
quod inflat vesicam et addit in respi
ratione cor. Et ego quidem iam
narravi res istas ante demum
ypo. dixit. quod illud et non quod
vinum dulce quibusdam. id est. amarum
s. super quod corporis totum. id est.
est vinum et dissolutudine
quod medicorum est ut intelligatur
per fumositatem suam. id est. absolute. id est.
citrina aut. vel. In colera aut
nigra non absolvunt fumositatem
et dicit. id est. sum: si addit ad illud
nigra. Colera quidem nigrum est
attropa sed colera citrina et amara
propter quod ergo causam nominant ypo.
illos super quos est vinum colera
citrinus. id est. amara et cum per
miscetur quod. id est. vinum aquosum
videbit eam subtiliorem et vehe
mentioris citrinitatis cum ergo non
permiscetur ei quod aliud grossam ru
bedine clarum. Et colera quod
generatur in corporibus quorum q. est
id est. et sic et generationis mediatis
in generatione. id est. sunt res dulces
et propter quod sit quod mel plus omnibus
rebus generat. id est. cum ipsum est
dulcius omnibus rebus: et post
ipsum vinum dulce et non solum

vel generat et qui habuerit fe
llibus unum est quod dispositio eius
ex vinis cum eius caliditas est
vehemens. cum amarescat qu
propter quod sit quod ei. id est. et sic. sed
per ipsum propter grossitudinem suam
non provocat ei urina velociter
quod ergo ex illo ut non egrediatur
in exitu eius quod. id est. nigre
nec evacuat eos in eadem
hora sui permanentia ergo in eo
non est nisi vinum q. s. quod ipsum
solvit ventrem cum quis non fuerit
illud non nocet ei ex omnibus modis
Galieni dicit: quod in reliquis que sunt
in eo faciunt sitim. Sicut ergo de
eo velocitate alterationis eius.

Ed plurimum || ad coleram

ving i vir penetrativum

Cum ergo dispositio est quod ex vinis
ipsum etiam inflat.
nod e: quod quorum grossi
tudo calefiunt generant
ventositates sicut eius vapo
rosam grossam Et eventus
in flobus sit ab quod vetustate
cum annis pluribus non generat
ventositas et si generat abeis
in aqua generat ventositas est
subtilis aerea non caliginosa
vaporosa. Verbum in inferio
ribus intestinis dicit ypo. quod vinum
dulce non nocet eorum quod ventosi
tas generata ab eo tarde pe
netrationis moratur longum tempore
in locis que sunt sub ypocondriis
et propter quod causa nocet intestinis
inferioribus lesione vehementi
sed propter longitudinem more sue
in locis que sunt in eo quod

est sub ipocondriis videlicet
quia digeritur illud deinde complecta
ta et subtiliatur. atque suscipit
illa ventositas digestionem simul
sit penetratio eius facilis et e
inflatio earum absque subtilis
et ea quod propter quod expellitur
ab intestinis superioribus ad intestina
inferiora et causa aqua egre
ditur ventositas extra. Secundo
est quia potus vini ille dulcis
magis provocat urinam secundum
plurimum quam potus vinosus al
bi ut inquiras et consideres quod
ex vinis nominat ypocras vinosum
al. Secundo est quia nos iam diximus
in eis que premissa sunt quod potus
vinosi nominatus vel est nomen
et vinum econtrario vinis aquosis
Omnino est ex hoc ut cellis est vino
calefactione forti valde et sit
replens capud et facit permix
tionem venis et addat in caliditate
se. Verum illud tamen dispositio
est est ex vinis ut est al. id
quod est rectus. neque quod excessus
Secundo est quia tu non invenies ex
reliquis vinis aliquid vinum
pure album quamvis sit in
principio suo album si semper quanto
plus antiquatur sit citrinum secundo
quod est in fine suo sit citrinus
color. Secundo est quod quia ypocras in
telligit per sermonem suum potus
albus vini subtilem et nos
quidem non invenimus est vinum
provocativum urinam et si grossum
est tardat eius mora in locis
que sunt sub ypocondriis et eius
non est grossum non moratur illic
tempore longo sicut vinum
ingrossum nec penetrat et egredit
ad urina sicut vinum. al. pauce
supertiatatis Secundo est quia vina ista
provocant urinam et ea in illis est
falsa vapore adversus nocumentis
sit quorum ea tardat exitus ag
et vini. in aque cum tardatur
exitus propter spissitudinem suam et vinum
grossum magis propter grossitudinem suam
Secundo est quia vinum subtile est summe
caliditatis quod comparatur reliquis vinis
et propter hoc sit quod potus eius confert
diarrie. Verum non provocat urinam
provocatione vehementi est ergo
Secundum quod ypocras dixit in hoc vino
quod est magis provocativum urine eius
comparatione vino nigro.

t enim que in spiritu
sit exsiccatum plus
alio potu ad minat

Et vinum dulce magis inmutatum
est ad servandum quod servat spiritum
quam vinum aliud

Ex spiritu aliud intelligit
ypocras. aut potus quem comparat
potui dulci et coniunctus
sim in eo quod est quia iste potus
est magis provocativus urine secundum plus
quam potus vinosi al. vel intel
ligit per sermonem suum quod vinum a
ex est tamen si omne vinum quod
non est dulcedo absolute Secundo
quod occultet cognitio eius per ser
monem suum et illud quo sit mina
metur et ut sit sermo eius in
potu vinoso albo addidit ea
ex illo occultationem. quod non decla
ratur ostensione manifesta quod vinorum
et potus vinosi albus aut et
vini forti vehementer

calefactionis aut vehementis po
tentatis quod nominant illi de lingua
nostra ponticum et nominant vinum
sed quod est leniis eo stipticum et
sunt que sunt extremorum in hoc eius expositione sed
declarauimus veritatem eius ad quod
intendit Dico ergo quod potus dul
cis est magis inclinatus omnium
vinorum ad exsiccandum et quod siccat
corpus quia non est vehementis
grossitudinis nec est etiam propinquus
potui aqueo donec sit in grossitudine
sua et dulcedine sua vinum at
tamen est malum in eo quo indiget
ille qui est febricitans quia est calidum
vehementis caliditatis primum ergo
ergo quod conueniens ei quod necesse est
ex creatione complexione post vinum
dulce quod non est vehementis gro
ssitiei et dulcedinis est vinum
aquosum quod confortat virtutem
debilem et communicat humores
et inspissat eos in stipticiore prima
et postea quia vini etiam inmino
ris caloris est in eo qui est
febricitans quam post aliorum vinorum
Nunc vero quare quidam vinum
bibendo sitim pa
ciuntur magis siccant quam
si aliud biberent vinum
quidam vero non contrarium
Cuius ergo facit potus huius vinum
siti est quod ipse exsiccat propter
potum alterius vini Sed cum non
facit euenire sitim illud quod
ipse propter potum eius exsiccat
est plus eo quod exsiccat propter
potum alterius vini etc.

intellexit ipse per sermonem
suum in hoc loco vinum
ad omne vinum quod non
facit accidere siti causam
aut propter quam sit quod illud ex
vinis quod non facit accidere magis
est inclinatum ad siccandum spiritum
facilius et etiam in venas si est
memor eius quod precessit de
sermone meo etc. dico est quod sitis
moratur in quibusdam corporibus
qui bibunt vinum dulce quia
caliditas febris quando aduenit est magis
addit malignitatis et mali
cie et quia caliditas febris est ad
dispositionem que siccat spiritum et
ponit eum maioris grossiciei
et vehementioris viscositatis
et non est nobis necesse dicere
quod illud huius dispositionis est quod
ex ipsius exsiccare est graue
De vino et eius albo
an sit laudabile an
illaudabile primum
dictum est in eius que de
dulci tractauimus potu
sed transitus eius in vesicam
facilior est quam cuiuslibet
alterius potus in quo etiam
vini vidi aptitudinem que demonstrat
quam in eius morbis semper
inclinatum est Vinum etiam
magis in aliis alio vino
conueniens est Sed tamen si quid
in corpore mundificat per
viam vesice est necesse

vt a morbo liberet si potu
oportet postmeti. Et bonu
est cognoscere illa signa
vini que iuvamenti et
nocumenti est iudicativa
tamen quod totius noticie
omnes quidem medici pri
ores expertes fuerunt Respon
dent vinoso albo. iam inspexi
aut maiores res que laudant
in eo et vituperant et plures
earum sunt in sermone meo de vino
dulci : et cum penetratio eius
ad vesicam est velocior multo
plusquam alius potus et ipso
tamen est occasio qua fit ex
iuvamento in quibus egritudinibus
in rebus aliis quare est quod ceterius
fit in rebus aliis magis gravius
quod vinum album subtile secundum
dispositionem quam mundificat corpus
per viam vesice facit euadere
ex egritudine quam administratur cum
quo et tamen bonum est cognoscere
quas signa significatiua iuva
menta vini et nocumenta
eius quarum quidem scientia non fuit
in illis qui antiquiores fuere.

tam narravi de vinis que
in sermone meo de potu
dulci Sed est quod ypocras
parat ipsum ei et inquirit
de virtute eius in hoc tractatu
Et dixi quod in assertio de potu vi
noso albo. non est ipsa Sed est
quia non est possibile cum ex vinis
album ut calefaciat calefactione
vehementi. Subtile tamen calle
factio ex vinis est vehementes

eius color rubeus clarus et sapor
post ipsum est vinum quod nominatur
citrinum. et tamen post hec duo est
vinum. rubeum. et potus dulcis est.
quartum vinum album. est minoris
calefactionis omnibus vinis et
dixere philosophi in hoc vino in pau
citate et multitudine sunt multe
Illud album ex vinis huius dispositio
est Et iam dixi in eis que pre
missa sunt quod est velocioris
penetrationis ad vesicam quam
potus dulcis Quantum autem sermonem
dixit ypocras quod convenientia eius
in aliis rebus est minor quam
vini dulcis Res autem iste
sunt ventris solutio et exscreatio
eius quod exscreatur per sputum deinde
dixit quam bonum est cognoscere
significationes significatiuas virtutes vini

albi et quod et pon
tic et nigri in aliquibus
morbis vtilis est
si non fuerit capitis gravitas
ac mentis non timeatur nec
fuerit difficilis sputi screatio
et exitus vrine non est
difficilis : et stercus humidum
et liquidum plus solito in
tempore aliorum si quid
est fuerit album vinum et
similia vinorum non dare.

Si autem vino citrino subtili
et nigro in quibus egritudinibus ex
rectitudine quam non est in capite
gravitas nec times quod ledat
mentem : nec sputi exscreatio
est difficilis aut vrine exitus

dessialis aut egestio subtilis quando degerit acrazatatem Narratum est quando aqua vero quay e ut dimittas vti al. vino et ome qd sic ad ei pvmo

omne vinum dulce e nigz

si no ome vinum nigz e dulce. Vin tu invenis nigrum qd est stipticum sicut vinum qd invenit apud nos in asia spe cimitate pgamie i cimitate q noiat samane et i cimitate que noiat actas. Vina aut que sut in babilea q noiat dainas: sut stiptica dulcia co posita ex duobus contris saporibus et ppt hanc causam fit malum qm no penetrat in venas neq descendit ad stomac velociter sed morat in eo tpe longo et i flat eum. Pillud at qd exvi mis est nigri coloris. stipticum in quo neq est dulcedo: fit in namcum in quibusda egrinibus accidentibus in ventre quando descendit qd ad ipsum pvenit plusquam oz: aut est illud qd egredit acratatem: tu enim invenis tm quod vinum grue et plus etiam vinum albud et plus etiam vinum stipticum et reli que mediane qrientes ypo. cum dicit cuius disposicio est qec q vinum citum que ei e tuo dr illud absolute in omni vino citino. sed in eo qd est citum stipticum sed est: q2 oz tibi ut intelligas ymoez eius sup q duo sit sicut dic. Vino aut citino et stiptico vino nigro oz te vti in quibusdam infirmitatibus

sed qd q2 vinum citum dicit de duobus potibus et plus vinum nigz amorz vini e dulce vinum et altius ymum stipticum. et vi qd vinum a. citud pt qcc duo qposita ex ipsis duobus saporibus pt vni illud tm sapor e vnus noiat ex colore suo duobus no minibus. Vinum at citum vero mcag ledit caput et mentem qm est calidius nigro. et ppt hanc tamsam sit addens i se qd est q2 qrientia vina i se sut via aquosa tm. Narratio go pquam ypo. vti vinus stipticus quorum color citus aut nig qm i capite e gravitas aut in mente nocu mentum. s. quando se ledit mentem et tangit ipsam et i egrimbus cordis q sunt in pectore et plone qua mis in eis sit gnie circa putrid et dicit ibi in ea cuius dispo est spt ex rimis qd est in qrientis qm exitus urine est dessialis Et manifestum quod est q illud est ppt grossitud eius et ppus stipticitatem.

Sciendum etiam est quod superioribus et inferioribus membris minus nocivum est si aqua sup misceat tria aut i tertia salubrius si sint pvru vinum // Tibi aut necesse ut scias q nocumentum eius omnibus superioribus membris et membris que sequunt vesicam est minus qm est pvinitum

superflua permixtione. In superioribus
autem intestinorum nocumentum
est plus quam pituitati precipue ex
ti vino stiptico. Superfluit
conveniens est in infirmitati-
bus accidentibus in intestinis
quod narravit ypocras. Cum etiam propter quod
sit quod nocumentum eius in eis est
quam bibitur eius purum propter stip-
ticitatem ipsius quam fit nocumentum
in eis loco eius. Et fiet quando
stipticitas removetur ab eo cum
miscetur cum aqua commixtione
multa. Et sicut nocumentum in
ipsis est propter stipticitatem que
est in ipso quando bibitur eius pu-
rum. Sic etiam invenimus no-
cumentum eius in partibus capitis
et pectoris esse vehementius
quando bibitur purum. Et hec ergo sunt
membra que sequuntur ypocras per
sermonem suum. Et dixit quod nocet
omnibus membris superioribus. Et
nocet corporibus qui indigent
evacuatione per urinam. Causa est
quia vinum stipticum prohibet omnes
species evacuationis et abscindit
eas. Causa ergo abscondit ypo-
cras sermonem suum in vino in hoc loco
sunt secutus ipsum in sermone
in ydromelle et ipse quidem iam
narravit in sermone suo totum
quod necessarium est scire de esse
vini non puri. Ipse enim dimisit
rem vini quam non exposuit
et est quam ego dixi in principio
sermonis mei, scilicet quod conveniens
ex omnibus vinis ei qui est
egritudines acutas est vinum aq-
uosum. Et hoc vinum est vinum
cuius color est albus et substantia

eius subtilis et non ostenditur in eo
aqua ex qualitatibus que inveniuntur
in reliquis vinis. Nec stipticitas
nec ponticitas nec asperitas nec
dulcedo nec amaritudo nec vetus-
tas est ei. Causa est quia hoc vinum so-
lum privatur nocumentis que proveniunt
ex potu aque et omni malitia
qua eveniunt faciunt reliqua vina
et nos quidem invenimus quod vi-
num in multis locis in regione
ytalie et in regione asye. Sed in re-
gione autem ytalie vinum quod
vocatur menusie de quo etiam in
potu datur febricitanti. Sed in regione
asye vinum quod vocatur [illegible]
et vinum quod nominatur siblos. Et
vinum quod nominatur tiblie. Et quia
iam intellexisti signa eius tunc
facilis est tibi inventio eius et vinis
in quocumque aliorum in regionibus
in quibus est difficilis inventio
vinorum subtilium et aquosorum in-
de est quod ego vidi huius vinum [illegible]
[illegible]. Et in [illegible]. Et in [illegible]
et fortasse forte non inveniunt in
ipsis locis huius vina subtilia
aquosa. Puto quod invenit in quibus
locis vina quam [illegible]. Et mi-
rabilius in hoc loco est quod ego vidi
in egypto. Causa est quia vina for-
tia grossa vehementis odoris
inveniuntur in locis terre. Sed in regione
autem ytalie. Et in regione germa-
nie. Et in regione asye non est
mirum si in eis sunt vina aquo-
sa. Oportet ergo ut inquiras et consideres
quam causam sunt in dimissione ypocras ut
non loquatur in hoc vino secundum sermonem
[illegible] in sermone qui precessit cum
quod ipsum est minoris nocumenti
quam reliqua vina ei est quam

rabz se. Causa est quia non est tibi possibile
ut dicas quod ipse non fuit sciens
qualitatem vini. Quoniam tu invenies eum per
paululum post sermonem suum de ydro-
melle expressisse sermonem et quod
in quibusdam rebus fecerit vinum sub-
tile prius tollentis aquam cui non
est odor et in quibusdam rebus debi-
lius. et non dixit tunc sermonem
in eo ipse comparavit ydromel vino
subtili quod prius tollat aquam cui
non est odor. Narrat ergo signa
vini aquosi sed ex parte et per
similitudinem. Dignum ergo quidam
narravit de potu vinosi et si
dixit quod ledit caput et mentem
pervertit visum est ei quod sufficiebat
intellectum vini aquosi. Quoniam
possibile est ei qui considerat ut sciat
res multas ex eius contrariis.

Ydromel autem quamquam in omnibus temporibus morbi bibitur in acutis egritudinibus sed eius convenientia plurimum invenitur est eis quibus colera est amara quamquam magna sunt viscera quam non convenientibus

ydromel aquam bibitur in omnibus
temporibus infirmitatibus in egritudinibus
acutis sed minor est convenientia eius
in pluribus convenientibus colera amara
et quorum viscera sunt magna
nunquam sit convenientia eius in eis
que non sunt ita in aliis temporibus
infirmitatis

Sermo eius in aliis temporibus
infirmitatis significat quod sermo
eius in aliis egritudinibus
in quibus dicit quod oportet uti ptisana
ordei antequam consequatur
egritudo statum suum est in convenientibus
omnibus cum est sermo eius acuta
et non est in pectore eius et pulmone
ne apostema aliquis ex morbis et
virtus eius est fortis: et de capi-
tudine egritudinis est ut consequatur
statum suum circa dies v. tunc
sufficit ut remaneat super potum y-
dromellis solum. et tollet ipse ydromel
ergo in omnibus infirmis est convenientia
valde in aliquibus egritudinibus: convenientibus
autem colera amara iuvamentum
eorum quorum est nunquam causa est quod
convertitur in eis ad coleram amaram
nisi accidat et egrediatur aut ex
intestinis: aut ex vesica. Ita si
accidat et egrediatur eo quod non
nocet sit iuvamentum quorum
iuvamento magis valde. causa
est quia egreditur cum exitu eius colera
et ipse. quod significat in sermone
ad eo quod dixit gratia ydromel
causa est quia magis iuvativum est
ut sit quod decoctio bibit ille dis-
positio nature cuius est dispositio
quod permixtus est permixtione re-
centi donec fiat propinquus aque
sic enim non excitat sitim. neque
generat coleram amaram et sit nocet
convenientibus coleram amaram plus.
circa dicit modo quorum viscera
sunt magna: et in hoc loco
intelligitur per viscera magna non illud
cuius viscera sunt magna per naturam: sed
illud cuius viscera sint magnificata propter
apostema lapidecium in eis vel ex
apostemate calido vel ex apostemate mo-
lli. Causa est quia ydromel nocet
eis cum non est possibile in eo ut
descendat et egrediatur acer

poribus cor velociter sed quantum ad colam facile et propter in apoga
tikis calidis et causa in illis est
calitas eius cum in apoga tibus repli
cionis egredientibus anatina cunis
moris nocumenti etc.

Ydromel aut plurimus sitis furiam
attendit quia vinum
dulce: et pulmonem conue-
facit. et ad sputum ex tre
anda inviamentum prestat. siti
sedat: Hoc aut ideo: quia
virtutis habet quedam lenita
tiue sputum viscosum plus
quam oportet reddit // ydromel
secundum plurimum magis excitat siti quam
vinum dulce. Secundo est: quod mollifi
cat pulmonem et adiuvat ad ex
screandum quod excreatur necesse est ad
sputo: iuvamento equali et facit
tussim. et causa in 1o est quia in illo
est quedam ablucionis. et est quod
ablucio viscosum sputum facit plus
quam oportet

Cum posui in eis que premissa
sunt causam dicit quod sit yd
romel magis excitans sitim
quia vinum dulce in eis quibus
ondit quod ipsa ambo sunt in dul
cedine sua etiam se pervenit quousque
ad colam et quod ydromel secundum
subtilitatem suam et penetracionem
suam ad omnia loca magis est
excitans sitim quam quod moratur
in stomacho longo spacio excitat
sitim non magis quam excitat ea
vinum dulce. Virtus est acci
dit raro. velocitatis eius
aut penetracionis eius a stomacho
et intestinis et ab epate advenies
et ad vesicam plus est quam vinum dulce
non accidit non solum raro: sicut in
veteri in ydromelle in omnibus corpo
dicit et sicut secundum est. ydromel magis
excitans siti quam vinum dulce ipso
aut non loquitur in eo sicut dixi sed
conuertit quae facit pulmonem intencionem
suam modum aliud signat per con
tem ydromellis ex operacione eius in
pulmone. Secundo est quod ostendit in
ydromelle. quia non facit operaciones
illas si non penetret in spacia que
sunt in pulmone ut abstergat eum
iuvamentum aut ad exscreandum id
quod exscreatur necesse est de sputo non
dixit pulmone absoluto: sed addit
in eo inequalitate equali in 2m
facilitatem propter. Secundo est quia non oportet
adiuvare ad id quod exscreatur in
iuvamento magno prout stranabi
fuerit quod in ipso est sedacio que non
est in stranabim penitus. Secundo est
quod stranabi excitat tussim. cum
mordificat et asperat propter vehemen
ciam sue abstersionis in ydromelle
aut et propter quod ex eo est melle co
mixtionis est abstersio aut pauca
valde. et notatur illud cum dicit
virtus est vinum lotum et non
dixit in eo ipso. quod in eo est quedam
ablucionis nisi propter hoc virtu
tem et signat paucitatem que est ideo
decet vinum per pulmonem suum quedam
hoc enim dicto quando addit ei ad
quod additur significat paucitatem hoc
per ablucio propria mixta in ydrom
elle ut viscosum efficit spu
tum non quam illud in quo est virtus
illa facit illud sed propter paucitatem

eius que est ypo de illa cad
est qr necia est in eo qr desputo
est grossu matie vehement ob
essionis q possit abstrge cu vis
cosu q iaz tene i cana plonis
Si aut humor grossus que e cong
atus i loco qui e itra pectus et
plonez : tuc forsa neca e in
expectatione eius plus multu mac
ans vtus i mtsione sit fortis et
abstsione ut abstrgat illu humorez
a panniculo tegente costas et in
cidat ipm et subtiliet eu cad est
qr no est pole ut penetret iste
humor i panniculu velante plonez
ita ut veniat ad canaz eius nisi cu
stat dispoez eius Non ergo bene
fecit ypo in hoc qr addit melior ad
sermonez suu et causa in i° est quia
in ipo est quedam ablucois scdm
sermonez suu et licet quod ablucio
viscosu efficit sputu plusquam oportet
cad e qr melius est ut diceret cum
hoc modo et causa i illo e quia
in ydramelle e abluco preter q
nelloravo facit descende sputu
et angustat viscositatem cum plus
quam oz cad e qr angustacio
viscositatis sputi no est cum dis
posito ydromellis e hec dispoio
si id est res que ppria est sputo per
ydromel aut no fit i eo innatae
su sed dimittit ipm remane ferri
sua naz melius ergo ut no fuit
ut diceret qr per ydromel no sit in
natum aliquod in sputo visceso
nisi qr addit in viscositate sputi
Sermo enim ypo i viscat sputu
est quinatio eius in ydromelle
qr ponit sputu cu hac disposic Se
quitur sumari sermoez hic dicit
. G . in quo fuat cerac ypo di

ligens victo, de colatus Inde est
qr in venis cum per paulatim i
expoe sua qua exposuit sermonez
suu ypo in quo destruit opacio
nes ydramellis vehementis
puitatis : et int opacioes ydro
melle miste quintarois testificam
in eo ydromelle : qr quia e quanti
tas eius que e in ipo de melle
multa excitat sitim et viscosu
efficit sputu et ego quod facio
testificam sup sermonez eius quod quod
pveniens ad ipm Non ergo e sermo
ypo i ydromelle per hoc quod dixit
et ca in i° est qr i corpe quedam
mea ablucois : et licet ablucio
viscosu efficit sputu plusquam oporteat
no tamen et mansfestu quod est
qr sermo eius iste no est sermo ab
solutus i omni ydromelle sicut eo
qr quo vehement puitatis ita
ut propter vehementiam calitatis sue
propter multitudine eius quod e in eo
de melle excitat sitim et ipm
sputu efficit sputu viscosu cad
est qr abluco no fit i ydromel
le nisi propter mel. et abstsio etiam
mellis no fit nisi propter calitatem
eius sic in quibus est abstsio. et
propter hoc dixit ypo i virtute
ydromellis que vocat abluco
quod cum est i ydromelle plusquam
oz efficit viscosum sputu : no
cum abluit et abstergit sicut cum
calefaciat et i flamat cad ergo e
ita sit : tunc no oz ut vituperatu
ypo : et diceret ypo cerac i sermone
suo neque vitupet etiam G. naz
quod diximus nunc ut dis
putaremus per illud disposi
no accepimus id nisi ab eo .

qua mellis mixtam
provocat urinam nisi
sumit aliquod vis-
cidum condiat Ydromel
etiam provocat urinam vehementer
nisi prohibeat ab eo quedam viscera
autem dixit quod ydromel
provocat urinam quia pene
tracio eius ab aliis visceribus
que sunt inter stomachum et renes est
facilis et ondit iterum quod qui in
epate est constitucio non oportet ut bibatur
ydromel et notat etiam solem
quia ideo est aqua calida quod est
quasi que conveniunt ex caliditate ignea
que est in aqua calida velociter
ad eo et dignum est etiam ut vis-
cera delectentur in ydromelle propter
dulcedinem eius sicut propter qualitatem
provocat ea ad trahendum ipsum cum
velocitate et similiter etiam reliquas
res dulces Nam alium est
ut dicitur in eis sicut ipse delecta-
biles sunt apud stomachum ita delec-
tabiles sunt apud omnia viscera
et ex stomacho quod apparet quod
ipse delectatur in eis rebus causa est
quod propter quam deglutimus eas sentimus
quod stomachum desiderare eas preter sen-
timus eius per se cibi autem apparet
animalis non in hora qua come-
dimus eas tantum sed post illud etiam
percipimus et propter illud non invenimus
aliquem qui sumat eas in aqua
corporum nisi secundum viam medicine
propter hoc aggravatos non secundum con-
suetudinales in stomacho secundum
vero stomachus servat sanitatem
suam ledit omnibus rebus oppositis
res aut delectabiles invenis
dulces res tamen Sed omnia

et mox in invenimus delectari cum
delectatione vehementi quia deglutiuntur
res dulces quam quod membrum capud
et natura sui et circuitus eius omnino
dispositum est quod ex rebus quas at me-
dicina generato est ex pannello intrinseco
ex pannellis stomachus et tegit ipse
pannellus cum linguam Unde
quod ex lingua manifeste apparet sicut
cuius dextrum dulcibus et ex mox
at sentimus quod ipsum delectatur
deinde ob stomachum ex rebus dul-
cibus que deglutiuntur quia aliter est
remanens secundum sanitatem suam Sed
quod ergo oportet ut viscera delectantur ex
rebus dulcibus qualiter attingunt ex
eis velocitate quantitate multam in hora
sanitatis et intrinsecum corpora cum
ipsa sunt in hora qua ledunt a se
et aggravantibus calidis conveniunt illas
res ad eo Unde est quod tu invenis
epar in eo quod mittitur conveniens
parti compositionum sicut magnum valde
delectabile delectacione manifesta quia
epar nutritur et impinguatur et magni-
ficat ex comestione ciborum dulcium sicut
aggravantibus aut calidis et se non conveniunt
quibus res adhibentur ut addant in magnitu-
dine epatis si conveniant eo et est
quod calida se est vehementes si caliditas
innata est equalis Inquit commenta-
tor Jam accidentibus in visceribus
quia in eis sunt morbi convenientes rerum
dulcium ad coleram propter caliditatem que
est in aggravantibus calidis et ipse quidem
primo efficitur in aggravantibus calidis tamen
In opilacionibus aut aggravantibus ne
lapidis et similibus in quibus cum sunt
in visceribus addunt res dulces quas
comedunt aut bibunt causam at
communem in hoc quod res dulces nocent
omnibus ipsis morbis iam dixit in

in postremo tractatu libri sui de
regimine subtiliativo et ego post
quam finiero sermonem illum cum dictionibus
suis etc. Et sit vinum dulcis
sima cum cum eis miscetur quoniam
mediante subtiliatione mundificat hu
mores grossos · viscosos · fleumaticos · qui
sunt in pectore et pulmone Similiter
et cum epar est oppilatum aut splen
est nocumentum accidens ab eis magis
quam iuvamentum eorum causa est · quia
ista membra ad se trahunt res dulces
quando perveniunt ad stomacum velociter
qualiter attrahant propter illam in
extremitatibus venarum que sunt ibi
fiale · et ipse vene que sunt in
epate in locis in quibus occurrunt ex
tremitates venarum diffusarum ramificatarum
ex vena que est in epate
cum concavo nominata porta et ex
tremitates venarum ramificatarum ex
vena que est in latere eius gibbo
so que nominatur profunda Res ergo
dulces currunt velociter versus viscera
cum in eis sunt oppilata nec cum in eis
est lapideitas : nec quando sunt orificia
venarum que sunt in eis oppilata nec
etiam ipsum mel quamvis in eo sit
virtus incisiva contra medicinam se
angunt vehementiam dulcedinis mel
lis cum aceto · cum sit secanabim
cum probas ipsum cum radice et pun
cto convenientibus rerum et magis inna
tum earum in regimine subtiliativo
Sed ego sciens hoc in eo tempore · Si non
est tibi necesse ut audias amice
rem aliam in eo quod est · quia iam
declaratur tibi in sermone uno quod
res dulces nocent in omnibus in
firmitatibus accidentibus in visceribus
in quibus coarctatur via Sed illud
est propter oppilata aut propter oppila
tiones et est sermo cuius iste quies

in regimine subtiliativo oppilati
bus aut · ca · que accidunt in eis
propter res dulces si earum perven
tio non est fiabilis et festina sed
cadunt ex tarditate illorum oppilatio
ad coleram :·

Vinum res dequoque co
lericum purgat
ab infra causa aut
purgat aliquis bonum · ali
quis plus quam oportet satis bene
plus exigendo plus quam proposito
sunt que maxime coleram
continens · quamquam magna
viscera habet coniungit
Et solvit etiam humores que
sunt dequoque co · inferius et quamque
est quod ex eis educit bonum et
cum est tinctum plus quam oportet · et etiam
plus quamvis accidit est in habitibus
co · et quorum viscera magna sunt
portet ut rememoreris
in hoc loco sermonis eius
precedentis in quo comparavit ipse
ydromel et vinum dulce dixit
in ydromelle quod magis excitat
sitim quam vinum dulce Similiter
ergo in hoc loco invenimus comparat
ydromel cum vino dulci et
dixit et solutione educit humores
qui sunt dequoque co · et quandoque
solutione educit inferius unde
quia vinum dulce etiam solvit
ventrem ydromel quamquam solvit
humores dequoque colere et quamquam
solutione educit humores · malos et
isti humores sunt mali sunt de
que co · quibus res alia penitus
non est admixta · et color co
qui est in eis est igneus et

color xii. clarus grossus et spiritus
q accidit in istis commotionibus est
multociens sit euentus eius in eo
quod calescit propter calefactionem for
ti super ipsas rebus naturali
spiritu et quando est euentus spumae
in eis sit est euentus eius in
commoditatibus quibus nocet venti
et euenit ab illo spuma et
primum quidem horum duorum sequitur
calitatem egredientem ab equalitate
et 2m sequitur coartationem in strictione
et agitationem ventorum inflan
tium vehementer in loco quem non est
penetratio. et quod quidem vetusi
tates egrediuntur multociens in febri
bus in quibus longa fit tempus. et potus
quidem ydromellis in corpore sic
est in summo contrarietatis ei quod in
eis est nocivum et nocet vltimo
nocumento eis in moratur. potus
aut aquae frigidae est 2m quod
illius est ultimo iuuamento
ypo. at dixit quod euentus cum
corporis ipse propter potum ydromel
lis in eo semper quae vincat na
tura. scilicet cum completo est ea
egrediens in calitate sua ab equa
litate et accidit in corpore spirituali app
aia in visceribus simul quibus spiritu
aliud est quod nomine magnitudinis
in quo loco est proximum ei qui eius app
aia ea quando non est inflammatio
sit. ab apostemate lapideo. neque
ab apostemate molli ergo manifestum
est quod quod sit in constitutionibus talibus
in quibus est in summo apparatue
et ea non apparet lapideum aut
apostema molle. et illud cum
dixit est cum dixit nominauit
ypo. in hoc sermone magnorum
viscerum etc.

creatus oportunus
cum spiritu ac pulmo
nis commercato. in
anxie fit ex potu aquae y
dromellis plus mixte
Sed ego sitoris colcam
continuum et calore ex pom
aquae mellis cum mixtio
pirus viaa sunt plurimi
cuius cum quoniam aqua duatur
sereatus ergo cuius quod excitatur per
spiritum et mollities pulmonis
sit ipse ex potu ydromellis mixti
super fluxe commixtionis desertio
aut ex omnis spumose et illius per
quae est vincatur eo. ea sit a
potu ydromellis cum commixtio
est vehementis pinitatis plurimi
illius super commixtionem cum vitto
iam diximus in / est aqua
eis quae commissa sunt ex ydro
romel continue in constitutionibus
acutis ad eo. et non eis propter id
aquae enim tarda penetratio et mo
ratur in locis quae sunt sub ypo
condriis tempore longo. et propter hoc
necesse est tibi ut fugias ab usu
cuius. tertium ergo est, ut vtaris
potu commixtio exquisite sit et fit
commixtio sua qua commisces ea
exquisite multa aquae cum pau
citate sua mellis quod enim facit
ipsam penetrare penetratione sua est
est. quia contra vero sit facilius
per aquae potum. et exsiccato cuius
quod exsiccatur per spiritum fit velocior
et facilior. quoniam accipis ipsum 2m
quod manifestum est sit permiscetis
cum hac quantitate. aquae mellis

quantitatem maiorem quam quantitate
facit eveniens siti velocitatem et addit
in viscositate sputi. Inquit commenta-
tor iste est locus de quo promisi in
eis quod promissa sunt que faciunt testationem
super ipsum ex sermone G. quoniam in-
venimus eum confiteri manifesta confessione
quod ydromel propter suam permixtionem
prima facit siti devenire et sputum
efficit viscosum. Non ergo meliur
ypo. vituperacionem super sermonem suum
in ydromelle quod quando facit sputum
viscosum quamvis G. premus illi
videatur. Propter ergo quod cum sit quod
ydromel commixtum commixtione mu-
ta contrarium o in consideratione eius
que ex fortate est necesse permixtum et
in provocatione urine. Comparando autem pro-
positum invenimus vehementius quam
in solutione ventris. Causa est quod mordi-
catio eius quanto maior est et velo-
citatis eius solutionis eius qua sol-
vit ventrem et multitudo eius propter
illud. Et quando glistrizatur etiam est
multitudo solutionis eius propter subtilitatem
penitratis eius. Hec est ergo causa in solutione
eius cum dispositio ex ydromelle est
et dispositio qua solvit egrotum super
qua est vincens co. victoria vehe-
menti in subita tinctura super
qua est vincens co. victoria ve-
hementi et egrotum spumosum. Causa
est quod exitum huius egrotis inveniunt
ex ydromelle cuius dispositio est contra
dispositionem et invenimus ipsum propter hoc
mordicatione integra et ab stage ca.
Et quando contingit item ad colam addit
in multitudine egrotis super qua est vincens
cola. Et propter id hoc laudavit ypo.
usum eius et propter sermonem suum et
illa super qua est vincens colera
preterquam egrotum aut spumosum
vituperavit ypo in libro acutorum

et ego super quam est vincens co.
si illud tum non permiserit aliud
a°. est mala. Causa est: quia omnis quod ut
ego sit non vehementer tinctura
neque in dispositione ut non permiserit
ei vere alia. Si sit equalis inter
ista duo et non quidem contraria
inter sermones neque in loco equ-
alis aut prope commixtionis. Causa
ergo suis sanitatis tuas vero. Et
videbis infirmum egere eadem
spumosum super qua est vincens
colera tunc facias quod scis. Cum est
ex scientia loquacitatibus. Et propter illud
necesse tibi ut provideas ab usu
ydromellis in quibus febribus et
utaris aqua ordei et attendas
et consideres apparitionem signorum urine
quamvis vilis sit vel que ap-
pet tibi in urina signis di-
gestionis existentibus. Causa est quod quando
tu das ei in potu in illa hora
aqua frigida iuvabis eum iu-
vamento magno.

Causa etiam cum egrotum habeat

Inquit qualitatem ipsi
magis nocumento est: neque
enim ardorem qui fit dyafr
agme est extinguit si potus
ferventem permutat. atque in
firmo morbi in tolerantiam
membris que generat mole-
stiam. In intestinis autem et
stomacho colerica generat
in illa autem cuius dispositio est
hec fit item alia nocumenta
magna. Causa est quod non ex-
tinguit inflammationem fetam

in locis que sunt sub ypocon-
drijs sed excitat et accidit ab ea
putritas tollendi egritudinem
super infirmum et ingrando me-
diorum et facit accidere vlcera in
stomacho et intestinis

E consuetudine ypo. est
ut noiet res ledentes
nocumenta sicut facit in libro
suo de regimine acutorum et in libro
suo de aphorismis . quod est quia de con-
suetudine illorum de quibus est ut
utantur loco sermonis eorum nocet
ledit . et plures invenimus ypo. vti
illo intellectu et dixit in libro aphorismorum quod
nocumenta egritudinis quas cum pres-
sit pinguedo sunt magna .
egestio spumosa super qua vincit
colera . et de consuetudine quidem eius
est ut vtatur intellectis dictionibus
que significant res ledentes et
corpora quibus adveniunt nocumenta
super significatos quidem est quod melius
fuit ut diceret in hac egritudine quod
significat nocumenta magna . quid
Non ergo dixit quod significat no-
cumenta si in ea sunt nocumenta
magna . quamuis nocumenta
non eveniunt nisi in corporibus in-
lesis . Causa quod sunt fractores
nocumenta et significantes significat ca-
Audi ergo ex ypo. nocumenta
que significant causam cognitione .
Dixit enim . egestio quod non extinguit
inflammationem que est sub ypocon-
drijs . sed excitat ipsam et non dis-
soluit sermones . et cum intelliges
sedat egestio spumosa est vincens
ipsa colera . Inflammationem scilicet
in locis que sunt sub ypocon-
drijs et addit in sermone

suo in egestione spumosa super qua
vincens est colera . quam non extinguit
inflammationem sed facit accidere com-
illis . et quod addit in ea vel augme-
tat ea et est quod assellat
huius egestionis non sedatur ab eo in-
flammatio que est in locis que sunt
sub ypocondrijs sed facit eam fortem
et malignam et facit infirmo
accidere inquietudinem scilicet angustiam
sincopis et putritatem tollendi .
egestionem quam cum ergo accidit ea
que inflammat loca que sunt sub
ypocondrijs . et descensione eius
in intestinis accidit acoratharum intesti-
norum causa ut eventus illorum
acuitatis eius et ea eventus eius
acoratharum intestinorum . et egestio resol-
ta scilicet tinctura super quam vincens est
colera . ea que est in locis que
sunt sub ypocondrijs . non est nisi si
sicut signification super ea de con-
suetudine quidem ypo. . et sicut dixi
ut intellectis vtatur dictionibus que
significant res fractores morbum super
significationes que significant res et

Diversitates autem me-
dicamentorum necessa-
riorum . ad eos morb-
os medicandos post ea
memorabo . Species autem cura-
tionis quibus ipse egrotos curavit
ego narrabo in sequentibus
igitur vim ypo. in eo quod
processit in sermone suo quam
incepit narrationem curationis
cum quo egritudinem acuitatem et significat
id eam in sermone meo non mag-
is quod significat illud in eo quod premis-
sum est . et ego in quibus dictionibus

Additis in hoc libro per sermones
in balneatione et ab eo quod est in
libro suo an sit dignum ut pre-
cant ipso in expositione mea qua
exponam 2os libros etc.

Sed si in quibus morbis
competit vel potum a-
quam dederis mellitam utili-
ter tibi in multis operibus
ut multum delinquis quia
aut optat illam bibere que
non: dictum est ut oportet
tunc dixerimus quod etiam im-
pedimentum inferimus Si
tu utens in quibusdam egritudinibus loco
sorbitionis et totum quod bibit ydro-
melle: erit tibi necessarium incomplementum
et non erit tibi possibile ut exeas
errorem nullo modo quod optat
id dare in potum: et tu non optat
illud iam dixi ergo quod oportet
ut in eo dicatur Sed est quia
in initiis earum in qua non oportet ut
infirmus detur in potum ydromel-
lum sequuntur ipso signa ma-
nifesta quia precepit uti ydro-
melle tamen usque ad horam
crisis Sed est quia nos non
utimur aqua ordei nisi in egritudinibus
in quibus sufficit totum aut in
eo tamen virtus non tollat usque
ut moriatur usque ad horam crisis
conclusio quod in egritudinibus est necesse
ut regatur infirmus in eis ydro-
melle tantum etc.

Sed quidam iam dimittit
dare illam: quia videtur
debilitat illa virtute
bibentium Unde et eam
tunc morte credunt intendere
Sed itam esse ideo videtur
sibi quia is qui bibit
nimie potum superveniunt
Sunt enim quidam ca ta-
rro utentes qui etsi op-
time utuntur ea dimittunt
aut homines uti ydromelle
quod facit eadem virtute eius
qui ipsum bibit et propter causam
causam putat quod fuerit evacuationis
mortem velociter et non dicunt in
eo quod: nisi qui biberit ipsum non
quia possibile ut moriatur propter ipsum
eius Sed est quia ex hominibus sunt
qui utuntur ydromelle tamen
secundum quod usus eius fuerit in a-
liquibus secundum rectitudinem

Cum est sermo ypocratis dicentis
in potum ydromellis quod
preservavit virtute infirmi
et sermo eius: quia non mutant
ipsius aut operationes admirationem
dimisse sunt que exeunt preservant
virtute sic fluxus sanguinis de na-
ribus fluxus ventris superfluus
et sudor et vomitus et precipue
ambo paroxysmi dictum de medico
quia preservant virtute medico aut quod
prius nisi mutavit sicut aqua
Sermo quia preservant virtutem aut
confortat eam non est contra vitalem
quia secundum viam consumptionis
et hec Unde quia quod aqua non
solum confortat infirmum secundum
quod ipsa non mittit ipsum sed est
loco medicine que reducat quemadmodum
eius semper que superfluunt ma

bica quamvis donet gustui illarum ad
esilitate extra aut extremis anal
est eius mitinctum est primum. et est
possibile ut morat. quo si utat
ex eo possibile eius quod est dispositio non
... vitus eius cadit ex usu
illius si quis addit mea add
...magna et ex ipsis red... est
ydromel ... quia ...
...acibo ...
...tudine eius ut moratur
tur est possibile ei ... ydrom
ellis ut remaneat non usque
ad ... si usque ad die ... intel
ligite etiam ... sermonem ... mel
le Natura ... mellis est ...
que ponit ydromel ... tibus
que mitinit ... mitincto
... quia aqua non est ... expo
suit tibi. et medicare ubi tibi ...
... ipso ... dixit ... sed re
liqui boni medici ... pa
uci ... dixerunt ... aqua quia
... est ... tibi Ille ...
res quas dixit ipso ... in
ydromelle ... aut ...
illud ubi est ... tibi quia dic
...

Non tamen ... etiam in melle

... sensus ... mo ...

... aut sententia non est ...
... Non est ... ydro
mel attrahat morte ... in
in quo non sit ambiguitas ...
est quod mors ... super eos
... bibat aquam solam ...
tum sit mitinctum quod pervenit ad
... ex ydromelle ... non
est possibile ut ... corpus
ita ut remaneat in vita

sua pro potu eius ... eius ...
sicut si bibet infirmus aquam
... tantum ...

Nec tamen fortior est quam
si sola bibatur nisi ve
trem solvit ... est
ydromel multum fortius aqua
... bibitur ... nisi leniat ven
trem ... ex ipso quod sequitur per
... multum fortius aqua
... aqua est ... ex aqua mult
... Et possibile quod est ut aqua
... dimissionem
... ipsum et ...
... ut moret ... potu eius
infirmus ... longiore tempore
quo remanet ... non bibit aqua
... detiare in
eo quod addit in sermone suo in
ydromelle ubi leniat ven
trem ... est quia ydromel ...
... et debilitat ...
in eo cum ventre lenit ad ...
... multitudinem
... ventris non equalitate
eius ... ydro
mel purum est plus ad solvendum
ventrem. et quod ... quo
... est plus mitincti et in
telligere ... et ... illud ...
vias ... aut ...
... illud ... ydromel ad
vino subtili aquoso ... absculta
ut intelligas ... illud ...

Est etiam ... illud for
tius est illo leni
vino quod aqua sustinere
non potest: et quando debilius

Et non invenimus ipsum etiam esse fortius vino subtili quando tollamus aquam in quibusdam horis et in quibusdam tamen debilius

Et omnibus quidem qui scripserunt loco fortioris et debilioris vehementioris virtutis et vehementioris debilitatis et ex eis sunt qui scripserunt id quod scripsimus ipsum et ex quibusdam sunt qui scripserunt in loco quarundam horarum quod in hoc ex(?) et quandoque invenimus ipsum etiam fortius vino subtili aquoso et quandoque invenimus ipsum debilius ipso Sermo autem iste significat ex omnibus istis descriptionibus unam et eandem rem Sermo est quod Ypocras dicit in ydromelle quia in quibusdam horis fortius vino subtili aquoso tamen dispositio est contraria dispositioni et ego quod ita tamen ex vinis dispositio sit contraria dispositioni in sermone dicimus ypocras vero abstinuit a commemoratione eius quasi ignoraverit illud et significavit id in hoc sermone manifesta significatione narrando fortitudinem eius in sermone suo subtili et narrando virtutem eius in sermone suo parum tollendo aquam Sermo est quod vinum non nocet parum tollendo aquam nisi quando non est necesse ut permisceatur ei de aqua ut bibatur nisi quantitas parva valde quoniam quod est contrario illius scilicet tamen commixtio ydromellis aqua multa nocet plus tollendo aquam Vinum vero non tollendo aquam est debilis virtutis quod non fit inflammatio in bibente ipsum quando commiscetur cum aqua multa et simo eius ipsum in hoc vino quod non est ei odor: significat significatione manifesta debilitatem eius et frigiditatem

ipsius valde et est simile mixtioni duobus aque sicut si vinum est fortis odoris significat illud significatione manifesta vehementiam virtutis eius Sermo est quod alteratio vini aquosi dum permanet una cum virtute est parva valde et illud quod admiscetur ei de celo(?) circa est valde parva quantitas ista quod ipsum est loco eius et miscetur quantitas parva ex sola terre et ignis et non est necessaria in descendendo secundum duo in eo scilicet nisi digestio parva valde vinum autem tamen dispositio est contraria scilicet nullum tollendo aquam non fit cum contraria dispositione et digestione parva tamen quando longitudo eius ab aqua est magna valde et quantitas caliditatis qua agit super illud est multa et est cum illo odorem etc.

Differentia autem que est inter virtutem vini aquosi et mellis vel virtutis non commixti est magna Secundum enim duplum vini puri bibit quam mellis eius virtutem magis illud mellis confortat nisi natura convenientiam faciat secundum corporis et duplum excellit Et differentia inter virtutem vini et mellis non mixtorum in virtute tamen quod est magis quam si aquis bibat de vino et ponat duplum eius quod ipse bibit de melle confortatur virtus eius ex potu mellis plus multum quam si non bibit

naz tm̄ ·2^m· est qma eius
cgo que egredit^r abeo ē dupla
ibi mel ydromel qset pmo
maior et manifestior
Dixit ypo loco smonis
sui ·2^m· est · q^r pmo eig
fuit usq3 ad finē smoz i
ydromelle et ipe cpauit eū
vino et maifestū quid est
cpparatio sua qua cpauit ipm
fuit cū vino mixto cū aqua
no cū puro. Intētū eī intēdit
ut ex spē cpationis inveniret
2^m instītiaz posuit smocm
sui i vino et i melle ·2^m·
est · q^r ex qbus est qui errat
in cpatōe sua int^r faciet duo p
intentōz extā ut faciat eē une
aliud et ex eis est q errat i
eo absq3 voluntate sua unde ē
q exprimit^r res p^t qd admis
cē cū res alia · et ponit v
tutes eoz no eis quibq mis
cet^r aliquid ad tm · s qubq mis
cet^r quecuq3 comixtio sint et
plit eciā invenimq alios exp
ientes res que cmixte sunt
cmixtōe multā et indicāut
ex eis sup omē qd cmixtū ē
quecūq3 cmixtio sint et no
esset eis nocumentū ut pone
ret indiciū 2^m hc exemplū
s eis esset cmeus ut faciunt q
ydromel: qm miscet^r oz ut sit
cpatō eius cū vino cui cmi
xta ē aqua qm si fuit aptitu
do una ut sit cpatio una int^r
vinū purū et ydromel mul
te cmixtiois no eit insita et
qm cpatō est difficilis in eo
tm admiscet^r res alia abea

ponit ypo · smoez suū i rebus
in quibq no admiscet^r res alia
abeis et sunt ille que dicunt^r pure
Comparauit g^o int^r vinū qd
no cmiscet^r et int^r ydromel
et dixit qm aquis bibit dey
dromelle est nutrimentū eius
magis nutrimento ydromellis et
qm cmā vinoz multa sunt: no
posuit in eo smoez suū qd ex
eis est forte i pmis in caput et
faciet pmixtioz i racōe: sed in
debili ex eis aquoso cpat ergo
hc vinū cū hc melle et maife
stū ē q mel ē plus nutrimēti ipo
et qm ipe pcepit ut cpetur
int^r qntitate vini et it^r medietate
eius cmelle no vult q oz ut
bibat infirmus vinūquodq3 eoz pe
q admisceat^r ei aqua i aliud
vinū quodq3 eoz sed postquam
mesurat devinoq3 istoz qntitas
qua vult et colā et dat ea3 i potu
infirmo qualit^r vult naz illud
no nocet i exhibitōe una aliud
·2^m· est · q^r pole est tibi v · g ··
ut accipias de melle qntitatez
ʒ · i · ℞ · s · et des eam ei i potu
p aquam pmisceas ipm sic diligas
·2^m· est · q^r tu potes qm experieis
hc i vino eorum plurium i omnibq
dispositōibq suis et i vino cū
cpom̄ibq eciā pone in eo de aqua
qua ipe vult · et illud facias oī
die et accipias itez de vino q
titate ē · m · i omī die et des
ei in potu ipm postquam pmis
cuis ipm sicut diligis nisi in
una hora eadē ut tu cognos
cas virtutez cuiusq3 eoz s'm vir
tutez eoz qm qndo mel no leuit
naz ipe cpletatem sua in una

possibile est ei qui vtit melle
ut moret diebus multis Ergo
illud sit ita · qualit dixit ypo
in pricipio smonis sui Et inveni
etia ipm fortis vino subtili
pm tolante aqua i quibusdam
corib et i quibusda eaz debilius
qm no est declaratu · qz quasi
est fortis · quasi debilius si in
venit ptr scdm qd dixi ante
fortis Causa aut in illo est
qz ypo · ad qplevit smoez suu
pter qd discnerent ipm et enuc
leavit qparatione eius equalez
in illo qd discnit ipaz recte dixit
qz qd mel invenit i quibusdam
corib fortis vino et i quibusda
eaz debilius Ideo est · quia qui
no discnunt ex qmixtiois ang
eoz qputat multocies qd vinu
est debilius et quasi qmmatur
aliud ab illo Ergo ergo determiu
illud sicut dixi et addideris ad
illud qsideratoz i lenitate nae
invenies ydromel fortiois nutri
menti ptr qua vinu mixtu pre
illaz qmixtioz Ideo si ex corpe qua
edueat ydmel tepita no cadit
vtus ut tu scias qd illud qd
egredit in eo qui nutrit potu
pm tm addit tibi ex illud i
est quod ydromel e plus nutri
menti multu qua vinu Ideo est
qz si ergo que egredit absco e
duplicia multa et tollat infir
mi ut remaneat post quod
nutrit eu ydromelle diebus
multis · tuc manifestu e qd mel
est fortioris nutimenti qz vinu

Ost ptisanaz vero
si aqua mellis
bibat minima sa

turat replone et iflat
cis que sub diafragmate
locis minime nuat an
tea vero no adeo noci
tiua sed etia iuuamento
stabilior qcat Ideo si sor
beat ptisana ordei deinde
bibat post ipam ydromel sat
ipm saciate saciatate reple
menti et iflat eu et no sit
iuuamentu pi i locis que sunt
sub ypocondriys Si aut bibat
ydromel ante sorbitioz no
nocz ei illud sicut e nocumentu
eius qui bibit post ipm sz quasi
sit iuuamentu qz illud etiam

iuuit smoez dixit ypo · i
ordine autem qd oz te ordinare
vsum ydromellis et ptisa
ne ordei Et qd fine eius iste
est smo quis qui intelligit
ppvno eoz particularium si ydro
mellis et ptisana ordei Ideo
est qz oz ptr ut sumat in primis
id cuius corruptio e facilior et
descensio velocior deinde secdo
post · qz est aut qtrariu illius ptisan
vero ordei est velocioris corrup
tois qua ydromel et tardioris
descensionis Ergo ergo bibit i prius
ydromel e i loco facilius pe
netrare et facilius descendit pti
sanaz ordei Et si bibat i primis
ptisana ordei : tunc ydromel
perficit descendere qualit stim
ulat loca que sunt sub ypocon
driys et qntitate aut longitu
dinez tpis ad coleraz et quasi
qntitatem ptisana ordei et quasi

Ostium aut corruptoe
mel vsui apparet

3 rc

melius quia subtile et
album lucidum quod magis per
forabile Sed etiam bonita
te illud quod crudo
preferatur melli dicere non
possum. non enim saporosius
crudo si mel ante coctionem
bonum invenitur si etiam phlegma
defectum et ad digerendum stomachum
invalidum comprobatur quorum
neutrum convenit ad nutrimentum
inclusum nectarum est. Adeo
atque expediat medi
tatio. Sed si ipsum mel
malum fuit aut immundum
in receptione odoris magis coloris
coctio eius malignitatem
minuit aut fetiditatem
Coctum aut ydromel melius
est in proprietate sua quam id
quod non coquitur quod est videlicet
ipsum subtile clarum quod album
quod penetrat lux Sed quia in eo
fit bonitas quae antecedat illud
ex ydromelle crudum ergo non
possum dicere quod non sit saporosius
crudo si non contingat quod mel
sit bonum. Unum quod ex ydromelle
est coctum debilius est eo et minus
faciens descendere secessus Et non est
aquarum quorum duorum nectarum in
innuamento et principiis quod prestat
ad urinam eo decoctio est
quando quod ut mel sit malum

non magis nec bonum odoris magis
coloris. Decoctio namque diminuit
de malitia eius et verumetiam
sue fetiditatis
Et hoc toto sermone suo narra-
vit ypocras. dicam inter
illud quod dicatur de ydromelle
non ipso nectura est expositio
mea penitus etc.
Omnis aut qui eximit
et dicatur consueme da
tus in acutis passi
onibus plurimum invenitur
est. Omnibus enim nocere
et servare innuat flatum
bonum facit. Potus autem qui
nominatur secanabin in operibus in nullis
egritudinibus acutis et innuatur sed
est quod innuat ad servandum illud
quod per principium exercitare et nocere
et bene etiam facit laudabilem
cum ergo quod usus ypocras in
sermone suo nominatur et vocatur
et que sunt plura eius et quorum
est quod consuetudo non erit eius usus
illius nomen apud omnes lingue
illius omnes et quorum nominatur illa
res illo nomine [illegible] vitate et quorum
est qui vult scire proprium rei arti
ficiales sed [illegible] in scriptis te-
porum etiam masticationem et manife
stum quod est apud priores quod seca
nabin non nominatur quod nomine ut
sufficiat aqua operatione construat
ypocras non dixit in eo non
nominatur secanabin sed una duorum
rerum aut sunt vituperans qua
vituperatur quod nomen fecit
in scriptis temporum masticationem aut
quia consuetudo non occurrit sum
usibus eius medicine qualiter

ad dixit in sermone suo in ea. ppt
hac causam nominat et possibile est
quidem ut sit unumquodque eorum duo
rum sicut non ppriud sint iterum
usus eius ex in illa hora etiam
ut ypo. vituperavit est ipsum nomen
ad significat sirupus hic qd est medicina
composita ex melle et aceto tamen
secundum dispositionem vero melius in
sexo in qt nomine i greco possibile
est ut intelligatur proprium mel ac
cosum (iam ypo ostendit quod voluit
ypo. per sermonem suum secanabim
nominatum. Secundum autem necesse est p̄nc
i arte medicine de eo eius. oportet
ut audiamus eius interiorem. Dico
ergo quod compositio secanabin non est
ex aceto et melle tantum. Sed ex ipso
eo melle et quantitate pura aceti
Et melius quidem in ipso est ut de
coquatur. Secundum est quod virtus mel
lis frangitur cum decoquitur quando
acquirit ydromel per mixtionem cum
innatandum qd greco nominatum est
Et non est possibile ideo qd nominat
ypo at narravit i principio ser
monis sui iuvamenta que acci
dunt ex usu secanabin. Et nos
quidem narrabimus ea in sequentibus
Iuvamenta vero aceti aqua eo mo
strat ypo. in hoc sermone suo que
primissimum est primo eius. Secundum est quod
adiuvat ad excreandum illud quod
excreare necesse est perfunctorie et
facit bonum anhelitum et nos
quidem narrabimus illud quod ipse
dixit in fine sermonis sequentis i
illo vestigium inquit ypo. Hore
eius vero sit iste inquit Et intelle
xit per horas eius et horas in quibus
oportet ut administretur prout est consue
tudo eorum in illo. Aut

innatanda que acquirunt
ex illo. Et ergo quidem iam dixi
quod ypo. utitur hac dictione mul
ties secundum intentionem quam ante.
Mediocrissimus vero ex his
quibus sitcare est
necesse non parum facit quod
inclusum. Secundum est: quia
adiuvat excreare lubrica
faciens atque canalia pul
monis dilatans preparat quan
dam quietem: quia illum quem
dum reddit semper maximum
impendit iuvamentum quod
videlicet mediocrissimus plus
quam sitcandum perfunctorie fieri
admittens adiuvare non
potest quare sputi visco
sitas augmentatur. Vero
et opus illius impeditur.
Secundum est quia ei qui extra est
acetosum valde non est possibile ut
compatiatur operationem mediam inter
sitcare eius quod excreatur per
functorie necesse est: quoniam si adiu
vat ad excreandum non nece
tas in pulmone facit accidere ab
lubricationem et dilatat canales
pulmonis et tunc quiescere facit
pulmonem quandam quietem. Secundum
est. quia lenit eum et eum efficit
eius operationes consequitur iuvamentum
magnum et quamquam non est possibile
ei qui extra est acetosum valde
ut possit facere sitcare quod

necesse est exscreari sputum. Et
ideo aliud est ubi addit in viscositate
sputi et nocet superius cum mitiga-
mus hoc sermone quo iste ypo· nocu-
menta que accidunt ei in illo tempore
quo indiget tunc ut screanabit acu-
tosi et hoc est quia qui non indiget
ut medicina cuius acutositas compre-
hendatur summa et tunc suppositum est
evacuare nocumenta que accidunt
ei ab ea et hoc est: quia ypo· non dixit
acuto sed tantum· si addidit ad hoc valde
sic si diceret vehementis acutositatis
et ille cuius dispositio exscreanabit est hec
dispositio: non est possibile ut efficiat in
sputo grossitudo viscosa retenta in pulmone
operationem mediam: si autem incidat illas
materias et abstergat eas et adiu-
vat ad exscreandum eas: aut elon-
diceat ab operatione sua eas: aliter
exsiccat eas: quoniam sit illa ex medi-
cinis cuius dispositio est hec dispositio incisa
dit inceam et abstergit eas Calidi
est invenimus ea exsiccare eas et
nos quidem non utimur nisi in screatione
materiarum grossarum retentarum in pulmone
non ad exscreandum eas: nam hec est
nociva sed ut incidat eas et abstergit
eas. Et ideo non est possibile ei ut
efficiat aliud· ne sit iuvamentum per-
fectus et nocet nocumento magno valde
et ypo· quod narrabit in sequenti-
bus cum non est possibile ei ut abstergat
et incidat quod est in hoc loco· videtur
ideo mihi ut loquar de hac descriptione
secundum quod sermo iste invenit descriptum
in multis libris et hoc est: quia invenitur
descriptio in multis descriptionibus loco
medium magnum ita ut fiat totus
sermo secundum hoc exemplum et hoc est quia acuto-
so valde· non est possibile ut efficiat
operationem magnam Sermo iste est
verus sermo et hoc est quia ypo ostendit
dit in eis que sunt post quod screa-

nabit acutosum valde incidentem
fiat profectus eius iuvamentum
magnum: et nocet quamquam nocumento
magno: ergo actio cuius hec est
actio magna et non efficiat in aqua
secundorum operationem parvam et hoc ideo necesse
est ut dicatur quod operatio cuius hec est
aut iuvamentum magnum: aut no-
cumentum magnum melius ideo est
ut dicamus in eo quod non fiat ab eo
operatio media &c·

Cadit autem color illius
maxime quorum mor-
bus periculosus est
videlicet sunt necessarie tussis neque
ea que in pulmone sunt cla-
usa screare possunt· Illi er-
go cui accidit plus quam accidit illi
cuius egritudo est periculosa et cum
quo causa sunt aliud non est possibile
exscreare res retentas in pulmone
dixit ergo ypo· quod vehementia
viscositatis eius quod exscreatur
cum sputo et grossitudo eius
cum non iuvatur per usum screanabium
acutosi: accidit in eo cuius dispositio
exigens predicta scilicet in egritudine cuius cura
non est digno omnino: cum ille cuius dis-
positio est hec dispositio nisi exscreat per
sputum aliud periculosius

Quod si ita sint mirum
infirmi necesse est ut
cognoscas: et an sibi si con-
silium dederis: salus speretur·
Sed ideo aliud sit tunc oportet ut cognos-
cas vehementiam virtutis infirmi
et an speretur evasio ei cum utitur co-
ium precessit et dixit quod ille
cuius egritudo est periculosa non
iuvatur profectu screanabium
acutosi iuvamento magno

et quod in eis quidam fortasse
evadat quando iuvatur quorum non
dimisit quem rememoratur propter
quia iuvatur ysti raro et sicut
quod iuvamentum evenit ab
usu secanabin vehementis ace
tositatis provenit quia infirmus
est vehementis virtutis quamquam ab
isto sicut non est possibile ei ut iuvetur
per illud cum dispositio eius est secana
bin iuvamento manifesto qua
vis non careat iste secanabin
una duarum operationum aut non
incidat eos et absterget hu
mores si addit in viscositate sputi
aut ut incidat eos et abstergit
ipsos eadem ergo efficit id secanabin
ex eo manifeste illarum subito eodem
mensurae propter quod virtus sit fortis
super id manifestum est igitur propter id
quod sequitur curat operationem est in
perfectum infirmus
Ad egroto oximel
quando dare volueris
illud in ultimo: sit tepi
dum atque paulatim dan
dum necesse est. Et om
ne sit quod ex eo sumit in potu
infirmus quia vis ei dare in
potu secanabin cum dispositio est
sic dispositio tepidum in ultimo et
sit quod das ei in potu ex eo paru
non eadem multitudine
ipso precepit ut in potu detur
ei quam non sentiat aliud
enim propter grossitudinem
sputi et viscositatem eius. et
virtus eius non est debilis et
secanabin vehementis acetosi
tatis tepidus in ultimo et
sit quod ex eo sumit primum tepidus
aut in ultimo est quam est medium
inter calidum et frigidum. Et in vita
tem quod est quod virtus eius secana
bin tamen sit fortis valde. facit cave
ipso. ut non detur in potu et eo
quantitas in vice una et pluries
eum invenimus eum facere cave
a potu eius debilem sed sit frigi
dus sic precepit de eo in eis que
premissa sunt: quoniam in pleuresi et peripleumonia
quia non exsiccatur aliud. significat
id quod ille non sunt dixit vero
a indigentie propter quod confert calor. et
nocet ei frigus causa autem propter
quam prohibeat ypocras ab usu seca
nabin calidi est cautela eius ex
malicia eius propter quam: quia
quando in potu datur infirmo cum
secanabin permanet egritudo
eius indigna et accidit ex potu
eius quando est calidum ut addatur
sitis plurimum sunt et ego quidem
iam ostendi tibi quod hoc accidit
addit in viscositate sputi, sed
calidus est ergo oportet eum ut sit
secanabin tepidus parum et id
est ideo quod refugit ab eo. quod
possibile est accidere a secanabin ca
lido: et sequitur usum secanabin
frigidi nocumentum.
Aqua autem acetosissi
mam os et palatum
confricando facit sputum ad
iuvat exsiccari sitim
extinguit locis qui sub
diafragmate sunt et visceri
bus aptum. ac lesionem
que ex melle accidit

repugnat atq amaritu
dinem aceto precedentem
mortificat // Causa autem quare
acetositatis est quod administratum
conmittat os et palatum et ad
iuvat ad exscreandum sputum et
sedat sitim et est conveniens locis
que sunt sub ypocundriis et vis
ceribus et propter absentiam noci
mentorum a melle. Causa est quia
refrenat eo quod provenit ab eo.

Postquam complevit sermonem
suum ypo. in sceanabin
aceto scilicet. reddit in sermone
suo isto ad narrationem sceanabin
quare acetositatis. et dixit in eo
quod conmittat os et palatum et ad
iuvat ad screandum sputum et se
dat sitim causa est: quia cum ipse egre
get res quibus fit inviscamentum
in ea ex extremibus, cum dispositio est
contra dispositionem non est possibile ut fiat ex
eo nocumentum unum. Et causa
in eo est bonitas conmixtionis eius
quia quantitas que in ipso permisce
tur ydromelli ex aceto est quantitas
qua fit sufficientia in refrenatione
colere quod provenit a melle scilicet quod
minuit ex ipsa eo et sedat etiam
inimicitiam eius. Causa est: quia iam
ostendi in tractatu quinto libri mei
de medicinis simplicibus quod virtus eius
quod dulce in sapore suo contraria est
virtuti eius quod est acetosum. Ergo
quo in ydromellis virtute aliqua
sunt quod necessaria sit in quolibet extremis
excepta re una tamen in qua conveniunt
et causa est scilicet quod calefit plus quantitate
equali; convertitur ad eo. et permix
tio aceti cum eo probat quare altius
eveniet tunc manifestum est quod

aceto ponit ipsam medicinam
in ultimo bonitatis. Causa est: quia
fit patens sedativus sitis facile
efficiens screatum eius quod est spu
tum est in ultimo conspissitudinis et visco
sitatis et tollit quas duas opera
tiones ex operationibus eius cuius est
dispositio esset ut ex sceanabin: ut
conmittet partes oris et palati
et purificat operationem etiam que fit
ab eo in veniens ipsum vehemens
conferre splenem et epati quod aptis
oppilationes accidentes in visceribus
et mundificat ea absque lesione:

Ursus ventositate
relaxat: urinam
provocat // Est etiam resolu
tivus ventositatis et provocativus
urine. Causa sit sermo eius in scea
nabin quare acetositatis narrat
magis propter quod administratur in in
firmitatibus pectoris et pulmonis
magis autem inviscamentum quod fit ex
usu eius et propter conmixtionem aque
cum aceto et melle in eo per equalitatem
Causa est quia id cuius dispositio est contra
dispositionem ex sceanabin ut resolvat
ventositatem grossam et inflativam
que est in locis que sunt sub ypocun
driis: fit quod educat illam ventosita
tem inflativam a biliosiori et ad
aperiat et mundat omnes vias conti
nuat concavos aquosos et illos
qui sunt declives colerica provocativam

Causa inferioribus inter
siorum ultra quam
opus sit conmunditatem
infert: ea quia excoriat

Partez intestinoꝝ aliam
ꝃnetat plusq̄m oꝫ et facit
accidē in ea excoriatōꝫ Lu
dixit ypo in ſcundiᵗᵉ q̄z qt
plꝰ q̄m oꝫ ſeq̄uit id q̄ illa
ē groſſa aquitate nal. ypo
go dicit q̄ ſecanabī facit ꝯ
pꝰ dc̄ q̄ abradit ſhuoies gro
ſſos viſcoſos q̄ tenebāt. locꝭ
ſupioribꝭ et iſcidit eos et
monet eos ad exitū et fit
ex facilis rꝑſat ꝟtute deſ
cepiꝭ ꝑꝑ ſſuitatē que deſ
cendūt ab epate Lu ergo aggᵉ
antᵉ eꝭꝭ q̄nditates i inteſtīs
ꝑpue i inferioribꝰ coꝝ. accit
ex multiᵗᵘᵈⁿᵉ eaꝝ ut ꝑmutant
in illam q̄ntitatē nalē et ex
scoriat inteſtīa ꝑꝑᵗ qualitꝫ
ſuā et q̄m i ſecanabi eſt
vrtus abſterſiua poſſe eſt in eo
q̄ q̄m adminiſtrat ꝗo ſego ut
excoriet iteſtīa et ſuꝑfluitates
tollit ex que in eo deſcendūt
vtꝫ ē ex eadē ꝟtute et ꝑꝑᵗ
ꝗat ꝟtute ſi accidit ex in
quibuſdā ꝯpōib ut multiplicat
ſicᵗ dc̄ q̄ ꝯſumat ſecanabin
excoriat inteſtīna etc.

[Q]uod malū i acutis
plum̄ accidit mor
bis. ingxie: quia
ventris vetuſtas exire
ꝓhibet sursu q̄ vomitu
et q̄z debilitat ꝟtutem.
articulis et frigꝰ i portat.

Et q̄mq̄ accit ꝗet paſſio i
egr̄mibꝰ acutis et ꝓlixa ꝑꝑ
q̄z ꝓbat ventuoſitates penetre

et facit eas reddire ad ſupiora
et q̄m facit et ꝟtute cadere
facit accidē frigꝫ extremitatē.

ventꝫ aut excoriatōis
i inteſtis. nō eſt laudabi
lis ſz plum̄ in egr̄mibꝰ
acutis excoriatō vō inteſtoꝝ
eſt ex ꝑueatōne ad venies i
ſupꝑficie coꝝ appente Lu go
aliaꝫ eſt ita ꝑꝑ noleduiuꝫ
niſi ad omnibꝰ que pcedūt ad
orbē: et ꝑꝑᵉ ad reꝫ mordica
tiuis et q̄m leduntᵘʳ inteſtina
et nō pcedūt ſtati inferiꝰ iᵉ
res mordicatēs eᵃ reddent
ille res que penetrat exit
ad exitū deſcendēdo ſurſū ꝑꝑᵉ
ꝗat go cauſam accit in ven
toſitatibꝰ i flatus ut reddeat
aſcendēdo ſurſū Lu̇d ē. quia
ꝯpatō inteſtoꝝ nalis ſit ordi
in Cᵒ meā ꝟtutibꝰ naliꝫ
ē expꝛeſſio uel expulſio reꝫ rete
taꝝ abeis inteſtis Lu go in
cipit motꝫ iꝑe a ſupioribꝰ
euacuatᵘʳ ille res retēte i inte
ſtinis ab inferioibꝰ. et quādo
icipit ab inferioribꝰ impelluntᵘʳ
ille res ſurſū et declaratᵘʳ
qᵗ actus oppoꝛe manifeſta
i ꝯpora ſanitatis q̄m deſcēdit
i quibuſdā ꝯpōib. eo. ſubito ad
inferiora inteſtīa: et ꝓhibemꝰ
illud ab euacuatōe aut ꝑꝑᵗ
ꝯtractōm ꝟtutē eō actiōe q̄
ſcimꝰ qua ab ſeide nō poſſumꝰ
aut q̄m locꝫ i quo ſit euacua
tio ē longiꝰ Lu̇d eſt. quia
nō ſentimꝰ i hꝭ ꝯpōib illā
eo. appare ad aſcendēdū ſurſū
ita q̄ non egrediatᵘʳ Eſt eni

ex coitionibus cum accidit propter eas
dictam illius. et est lesio in stoma-
cho. Et ex eis est cum capud
impletur et facit ei solida et
ledit ipsum et ex eis est cum ac-
cidunt ista duo simul. Secundum
est quod et invenimus propter excoria-
tionem intestinorum cum quis sentiat
centrum digestionis egestionis et descensum
eius ad inferiora cum intestina
non tolerant id quod suscipiunt, quia
loca excoriata ex dolore et
cum quis impellit illa egestio pene-
trans ad exitum ab inferiori cum
non procedit ab ano hora qua
impellitur ad ipsum. Secundum contrarium
illius lacertus rotundus qui est in ano
et compellatur extremitas intestini
recti: qualiter ponit Ypocras in eo
cum exprimit quod est in intestino pro
rotunditate ab inferiori. Non ergo
ventositates tamen exeunt sed super-
fluitates in stomacho egestionis redeunt
ascendendo sursum. et accidit inde
ut suscipiat nocumentum propter mor-
dicationem penetrante penetrare illas
res que fuerint in intestinis
[illegible] est: quia loca excoriata le-
duntur lesione vehementi: quamvis
sit mordicatio illarum rerum que
fuerint in eis parve valde. Et
tu quidem scivisti iam quod omnis dolor
dissolvit virtutem et facit eam
cadere et propter hoc causam eciam
evenit frigus extremitatum etc.

Itaque quod nocumentum
ex oximelle nascitur
id notare necessarium est:

Hoc autem nocumentum factum ex
potu secanabin scilicet quod inde
[illegible] bibatur etc.

am ostendimus in eis que pre-
missa sunt ex sermone meo quod
secanabin [illegible] in commi-
tione sua non facit aliquid ex no-
cumentis que sunt ab ydromelle
et vino et aqua. Et si noceat
in aqua ordei: tunc nocumentum
tamen eius non est nisi quod excoria-
ntur intestina et non accidit illud
ab illo in quibusdam corporibus nisi in
eo in quo intestina iam fuerint debilia
preparata ad suscipiendum causam passionis.

Dum quidem est bibere
inde parum de nocte
ieiunus autem accipiendum
est ius nec quicquam prohibet
dari aliud post longum
tempus // Et quando convenit po-
tare [illegible] pura ex ipso in
nocte et super ieiunium ante
usum sorbitionum et non prohibet a
potu eius aliud quod accipiemus sibi quod
preterierit super illud tempus longum

Ostendit Ypocras narrationem virtutis
secanabin redditus in sermone
suo iste ad inspirandum horam
in qua oportet ut bibatur ipse et primum
quod narrat inde: est hora in qua
est possibile homini ipse ut utatur eo
quando est exeuns qui regitur per usum
sorbitionis. Deinde narrat post
illam horam in qua oportet ut administretur
cum regitur infirmus cum quibusdam
potibus non sorbitionibus. Dixit enim
decet qui utitur sorbitionibus quod necesse
est ei ut caveat potum eius in hora
tamen in qua fuerint sorbitiones. Et
manifestum quidem est quod ipsa sor-
bitio est aqua ordei et vinum al-
[illegible] ut videntur ea corpora et confortent

Hec quidem duo cupiunt in ca
sum cum digerit eius de digestio bo
sit cum sola est in illa hora in
stomacho eius est quia tunc iam stomi
sti exsmoe meo in eis que premis
sa sunt que diversitas specierum rerum
que comeduntur et bibuntur ipse cum
non sunt plures in virtutibus suis fa
ciunt stomacho inquietudinem propter
quod ergo causam non oportet ut bibat
secanabi donec digeratur aqua
ordei cum digerit absoluit potum
eius in nocte in mane illius diei
antequam sumat sorbitionem et suf
ficiat quod ut sit hora que est inter
acceptionem sorbitionis et inter potum
secanabi quantitas horarum duarum
eius est quia secanabi perdit in se
spacio et penetrat etiam post eius
advenas et post eius descendit
venit ergo ad stomacum aqua ordei
et est vacuus mundus cum perfecit
et curationem eius cum secanabim
in aut solo potu di
etatur non congrue ptisa
ne quicquam accipie
tes et non illis oximel
convenit solum propter eius
compescet que exsiccaret intestina
Idem est enim agendum cum
vene sanes sunt sua ma
lior prevalet potentia quoniam
ipse non est facere si aqua
mellis minuit eius vir
tutem // Cum in ergo utitur ingre
suo eo tamen quod non bibitur et non
sumit ptisana ordei utitur seca
nabim solo et ipse cum abradat
intestina et exsiccaret ea eius est
quia maior potum est actionum
cum vene sunt vacue plus eius non
sit ei sex et eius est etiam minuit
de virtute ydromellis
in utitur que bibitur tamen et non
suscipit ptisana ordei non
convenit potare secanabi
in omnibus horis eius cum ab
radit intestina vehementer eius
sint nuda neque regit ea quod
eius est quia absumuntur aptisana
ordei: cum sumuntur et cum persolvit
ut premat corpus aliud est in
namentis que accipit exydrom
elle et ipso. quod iam non in
in eis que premissa sunt aliqua
ex iuvamentis quibus iuvatur
ex potu ydromellis 21
Si ergo admisceri in iu
vamen oximel omni
tempore morbi novis esse
necessarium: aceti prius atque
mellis minimi puto ubi
sit adiuvamentum tamen videre
posse sufficere quod eius quod
minuit nocumentum ac
iuvamen impedit necessarium
est si vides infirmum iuvari
perusu secanabi in omnibus
horis eius iuvamento magis
tunc misce cum ydramelle quan
to quantitate parva ita ut ondatur
sapor eius in eo tamen tunc enim minora
nocumentum eius valde. et iuvatur
qui indiget iuvari per ipsum
nando exitat infirmo potum
ydromellis siti aut sunt
in tana aut humores nisi si
retenti. aut vehementer

grossitudinis tue tm indiget
usu sectanabin : et oz ut scis me
mor q iste res dicte sunt i eo
qui utit sis que bibunt tm
et no utat ptisana ordei ergo
go indiget uti sectanabin : sic
dixi oz ut infundas sup ydro
mel quantitate pua ex aceto ut
fiat innanimentu aceti et puct
nocumentu qd pvenit ab eo et
manifestu est q oz ut decoquat
acetu cu ydromelle qm pmis
tes ipm cu eo · qd est : qr nocu
mentu eius tunc min est etc

Mu salit a aceto
aceti eos innat qui
colera sunt amaram
no aut qui nigram · eo · q
evanescendo i naz flis
transfert cu ab aceto tepit
In nigra vo bullit et
crescendo multiplica. a
cetu vo · eo · nigratam in
nat multiplicari // Acetosit
aut aceti innat vir colerm
habentes amara · no contes
eo · m · causa e q eo · amara
expirat et quatit in naz flis
qm eradicat cam acetu Colera
aut nigra ebullit et crescit
et multiplicat i aceti multitudie
causa est : qr acetu adiunat ad
generatom melic ·
y Po intelligit pmiocm
sua contre · eo · amaram
illos i quor corpe pmn
amarq generat na s · eo · citrina
et ipi quide sut illi in qbq
dixit ypo · q acetu confert eis
Natius aut melencolicas nom

valde et causa in illo est q eo
m · est acetosa qm est pura
et e disposito corpis conferens a
dispoe nali causa est qr sapor
eius qm corpq est sanu e pprin
quus sunt sapori que variantq
et no est extco fm fines relicq
aut que sut in est pmoe ma
nifesta sut causa est quia ypo
narrat i eo quo innat pace
tu contes eo · amara quido
talitas e vinces sup conc
eor tu acetu sit frigidum:

Tm femus plussi
masculis inimica
quia vulne nocivu est
chulicibq aut acetu fm plinj
est magis inimicu qz invis · qd
est quia tedit incitem
nod aut acetu nocet nimis
exprimitu testificat supid
et rotacio sigt etia causa
est qr nimi pnati sut sanguine
frigidi ppt illas cam oportet
ergo ut eveniat eis nocumitu
sensibile ex omni re · i natura sua
frigida subtilium pondo Nocu
mentu ergo advenit nimis ex
omnibq rebq frigidis i naturis
suis precipue acetu ppt sotilitas
tem sue que est penetracom et pe
netrat i totu mebru ita ut no
remaneat in eo pars quamvis
sit pua valde cui no noceat
2m est ergo acetu nocet mebris
nervosis omnis ergo actores Ana
thomie conveniunt sup est q
medie est mebru nervosu et
tu quide indicabis sup ipam qm
vides cam i anathomia ab ipsi
pmoe Anathomicor qr est
mebru qd dilatat et extendi

dilatacione et extensione valde
magna et contrahitur cum donec
minuatur quantitas eius valde causa
est quia invenit quod extenditur in
sanitate et obsidione renum similis magni-
tudinis eius et implet concavo ante
spatium quod est ei sine primum sit sine
magnitudine Sed cum stomachus eius impletur
cibis potibus stomachus non permutatur
permutatione magna valde ad
contraria in materie qui accidit permutatio
valde magna Dilatatio est me-
broy et corpus extensio est valde ne-
cessaria que est in corporibus anima-
libus non corporibus carnosis

que vero nullum inve-
ni usu nisi quia iacen-
tes bibitur morbis neque
in plenitudinis sitim sedat Sper-
mum ubi adiuvat sicare
et in hiis magis aliis potibus
operatur si est omni tempore mor-
bi vertit ea. Si vero decoca-
parum inter oximel bibit
et aqua mellis siccatum
adiutorium largitur Cuius rei
causa est potum ipsorum
qualitatis mutatio que ab
ea fit Alium enim nullo
reperimus eam sitim sedare
vinum magis furiam mit-
tit et aque potus et
tolerans: et quibus sub diafrag-
magte eo durat: in tolam
mutatur causa ad eam bi-
bunt ventre magnito:
corum corpora indefectum ad

ducunt magnitudinem
splenis et epatis augentur
si infessiones creant. renum
tu facit. in stomachis na-
tat quia tristitie moratur: eo
quod frigiditati pertinet. et
indigestibilis est. et nec
coriam provocat. non mittit
quia naturaliter non est forte
Sed sicut pedes friget
aqua bibat: cuius nocu-
mentum augmentatur multo
magis. Aque vero nulla
aliam operationem invenimus nisi quod
in acutis egritudinibus bibitur causa est
quod non sedat sitim in perplomeo
neque adiuvat ad exsiccandum
sputum Sed operatio cuius meliore
minor operatione omnium reliquorum
potuum quando vertitur inferius potu
eius commixtis calidis egritudine Si autem
bibat ex ea quantitate parvam et
potum cuius et stomachum et ypo-
condria adiuvat ad siccandum
sputum Et causa in hoc est mutatio
qualitatum potuum illorum causa est
quia fiat in eius contrarie Secundum
vero aliud modum: non invenimus ea
sedare sitim ymo creatur causa
causa est quia potus aque contrariis
eo. vii. natura et in illis in quibus
pervenit eo in locis que sunt super
dyafragma et in locis que sunt sub
dyafragmate etiam addidit in mali-
tia cuius quia quantitatur ad eo. et
debilitat corpus eius bibitur vacuo
ventre et addit etiam in magnitudine
splenis et epatis quod in eius
est in flaccidum et facit accidere

vngitud et natat in stomac°
qd qt· qr penetratio eius tar
dat et causa in illo ē decli
natio eius ad frig9 et aqua
qt indigestibilis et no facit
descende egerez et no provocat
vrinā· et addit etiā i nocu
mento eius· qr nocumento eius
qr no ei fex vel sedim in
nā sua et si fuerint pectus
et in aqua corpore frigidi et
bibit aquā multiplicatur no-
cumenta eius in omnibz cpribz
ad quadrupl corpus declinet
Qn inveniunt in aqua
virtus i stisina sit invenie
illud in aceto· neq3 ca
lefacto· sit invenit ē i mel
le et mel et ad calefactoe sua
ab frigit et in stridit et ppt hac
cā oz ut aqua tota sit tarde
penetrationis difficilis digestionis
et difficilis descensionis qmvis
sit excepte alia laudabilis dū
no vituperatur sed qt· qr aque
que aut ille quarum odor est
fetidus· aut falsie· aut ille i
quibz ondit sapor aliq ex sa
poribz malorz no sunt sic aqua
simplex tm si aqua cui pmis
cet illa medicina in qua ondi
sapor eius sic sicarus expri
mel malid· aut aqua ordei
corrupta aut acetud aut vinū
aut que illis sunt plia sed ē
qr tu vituperas in vnoquoq corpore
totud genus eius· sz illam speciem tm
ad cuius itendis vsud et qm ser
mo iste ē i melioribz cuiusq
rerum quas expit necesse est tibi
ut intelligas ab eo in qt loco
sermonem eius i aqua scdm ra
tionem Et quia ipse opat

vnaquaq rerum quas variat ad
meliorem eam Et est aqua clara
cui no pmiscetur qlitas aqua
nisi in gne suo/ hac ergo aqua
qmvis sit melior aquarum tn in
venimus eam morari i stomacho
tpe longo qualiter facit acetū
qr facit acetū in eo fit plus
vngitud ita ut si accidat q cola
vinatur ppter stomachud in sua
nā· corrupit aqua in eo ppter
eam illa et qm ꝑlaborem de
stomacho ad intestinud ieiunum
no penetrat ex ipso sicale neq
ad epar neq ad renes et pectus
et pulmonem Et ppt hac causam
fit q aqua no provocat vrinā
in nā sua neq adiuvat ad sc
andud sputud· neq ad resolvendū
totud corp9 sed qt· qr hec opatio
no fit nisi cum rebz subtilibz sicce
tilud pond calidis no cum rebus
frigidis grossis et no invenimus
potud aque etiā sedare siti et
cā in illo qt longitudo more
sue in stomac° et intestinis nec
subingit et aqua i pfundo
corporis neq vires tenuit neq
cpitat aciditate eius sed ē ipa
no imitat corp9· iam diximus
in eis que pmissa sunt ppt et
ergo no invenimus ipam posse con
fortare alaes virtutes Et iste que
sunt cause q provocaverunt ypo
ad utendū aqua ordei· et secaniā
bin et vino i infirmis et dimittere
vti aqua scdm ergo hac rem
no oz ut administretur aqua sola
i infirmitatibz i aqua corporis·
Dubium tn invenis reliquos me
dicos vti ea· et ypo· Sz ypo
vtitur mag qua vtantur reliqui
medici Secundo est quia ipi

restringunt ad uiandum aquam. quia
nocumentum eveniens ex errore in usu
eius est minus nocumento eveniente
ex errore in usu reliquorum potuum
Et causa in illo est quia virtus eius
non est vehemens / et eum locutus
est in ca in quarto simoc. et est quia
dixit quod cibi fortes et potus qui
administrantur in corporibus sine consuete
nocumentum magnum valde. Et
qui administrantur in non corporibus sine
nocet nocumento magno valde
Nocumentum autem provenit ex oxisecca-
nabin et ydromellis et vini aut
propter permutationem subito in usu eorum
ad gravem sicut dixit ypo. aut propter
commixtionem aque dulcis cum eis
ex usu suo plurium. Medicum enim qui
utitur eis oportet commixtionem eorum
Unde est quod ego dedi in potu sel
viro decrepito infirmo in omni die
vinum aquosum. et infunderet super
aquam ex eo quantitatem parvam valde
et mirati sunt super eum medici ceteri
medicis Cum ergo vidit me fundere
ex eo super aquam quantitatem parvam
valde. risit et dixit Iste infirmus
non bibit vinum et non facit nisi
quia videt vinum tamen visione Et
ipse quidem non intellexit quia quanti
tas commixtionis vini cum aqua qui
bibit quando delectatur est propter
quantitatem commixtionis eius qui bibitur
ut propterea fiat innatum. Secundum est
quia oportet ut misceatur cum aqua de vino
quantitas parva valde et adiuvet
ad penetrationem aque et est causa
eius et est ut sit aqua prima tamen
et ponat aliquod vinum et nos
quidem invenimus multos ex pueris
bibentes vinum quorum permisceatur
aqua cum eo quantitas multe

Quidem non oportet ut considerent
super saporem eius magis sit
aqua quam vinum in eius //
occulta et plus et invenimus
// aut oportet ut sit compositio saporis
vini in eo quod bibitur occulta
et plus etiam invenimus ypo.
dixisse in secabin pasculo and
eum ipse miscuit ex eo aque cum
mixtionis et ydromellis etiam
qui voluit secanai autem et eius
in usu eius utitur cum aquoso
ex eo mixto cum aqua commixtione
multa Secundum est quia eius quod ex eo
provenit est si non prodest et solvit
ventrem. nocet etiam usus eius propter
in quibusdam talibus. amaram et quarum
viscera magis sunt. scilicet opilata et
aqua nocet etiam ipsis qui utuntur
in eis ad eo. propter longitudinem
more sue in locis que sunt sub
ypocondriis Secundum est quia in aqua
cum reliquum que sunt in ea de
nocumentis est quia non est ei fex
neque solvit ventrem. Nocumentum
autem eveniens a potu aque in pluribus
proximorum. sed. quod intelligit ypo.
propinquus sunt Et si fuerint pedes
in aqua corporum frigida et biberit
aquam duplicatur nocumentum eius
in omnibus ipsis corporibus manifestis
apud omnes convenientes super aquas
sunt Propter potum aque sit prima
sententia cum regimen infirmi est
cum eo quod bibitur tamen et non est post
usum aque calide Secundum est quia
in potu datur aqua quando regime
eius est cum eo quod bibitur tamen ut
potu illarum medicinarum et propter quia
infirmus est sitim Secundum est quia
aqua facit accidere illis potibus

Sicut dixit ypo. contrariatas s.
propter multitudinem quantitatis sue
et propter quam causam precepit ypo-
crates in potu quantitatem parvam
aque aut potu ydromellis et
secanabi ut adiuvet ad quantitatem
illas res quas [illegible] necesse
est dari etiam in potu aqua que
potus vini nocet nocumento
magno: oportet autem ut audias ab
ypo. sermonem eius in illo.

In dolore capitis tem-
cas mentis qui percus-
sionem: abusu vini
summopere tibi cavendum
est. Dandum ergo precedente
tamen aqua. aut vinum
palmarum colori simile sine
odore. aquosum et plurimum
tamen. post quod etiam aque
permanendum est parum quia eius
virtutem minuat in capite
et in mente. Eius ergo timeas
in istis egritudinibus ex dolore capitis
aut ex percussione mentis oportet ut ele-
mentis usum vini ab summo ve-
hementi et utaris loco eius aut
aqua aut vino coloris citrini vel
palmarum colore aquoso commixto
cum aqua commixtione multa tamen
non est odor. deinde des ei in
potu post potum de aqua quantitate
parvam. causa est quia virtutis vini
imoratur lesio in mente et in capite.
[illegible] in se et [illegible] quia
ambo percutiunt mentem [illegible]
faciunt accidere in ratione
[illegible] permixtione. Secundum
[illegible] ergo [illegible] ypo.

intelligere per sermonem suum in hoc loco
percussionem mentis permixtionem [illegible]
et precepit ut alienet potum vini
qui accidit illud et plus etiam precepit
alienationem eius in doloribus capitis
vehementius. Et ego quidem iam loquutus
sum in [illegible] duobus [illegible] que
premissa sunt de sermone in meo igitur
loco. Dixit ypo. in quo loco [illegible]
percussionem etiam dixi oportet ut alienes
usum vini alienatione vehementi
qui accidunt ista accidentia que narravi
et dixit successionem illius quod necesse
tibi ut des ei in potu vinum [illegible]
citrinum vel palmarum aquosum mixtum
cum aqua commixtione vehementi [illegible]
non sit odor. Et sermo eius aquosum
commixtum commixtione multa [illegible] non
sit odor quia sermo [illegible] [illegible]
[illegible] non recipio causa est quia
melius esset ut utantur in ista
vino aquoso albi coloris. illud
[illegible] quod precepit ut detur in potu ei
[illegible] [illegible] [illegible] successione
vini cum vehementia cautele eius
causa est quia dixit quia virtutis vini
[illegible] imoratur lesio in capite in mente
et non dixit in vino quia [illegible]
percutiunt mentem nisi propter caliditatem
eius et velocitatem ascensionis
eius ad caput. et elevationem [illegible]
qui in corpore [illegible] [illegible] et
nocumentum capitis [illegible] mentis
[illegible] est: quia [illegible] cogitatione [illegible]
[illegible] anime [illegible] [illegible]

[illegible] aut solam aquam
bibere expediat [illegible]
multum aut parum et an
frigidum aut calidum plurimum
iam diximus. quod vero
restat: suo tempore [illegible]

Et aut om in potu sumne a
qua tm et que oporteat i
potu ex ea sumne quantitate multam
valde et que oporteat minorem
quantitatem eius quam ex ea i potu
sumit frigidum et i quo oporteat
ut sit illud quod ex ea i potu sumit
calidum: iam iam ptz ei[?] cuius
narrami i eis q premissa sunt
et ego narrabo pte eius in hoc lo-
Cristratos aut red // sunt
arguit ypo· ppt malicia
intentionis sue i libris quos
edidit in hec. et dehonestavit dis-
cipulos eius s. appollo et dartansis
et dixit in eis q ipi fecerunt me
suram ex. e cesar dedie imple-
bat ergo ex eis vna et duas et
dabat e in potu ei q erebat se.
Ypo· at apparet q ipse vtebatur
omnibus potibus s[e]c[undu]m c[on]suetudinem eius
i hoc sermone tm et que om sumne
in potu Et in reliquis qui pre-
serunt de hoc suo sermone Illud aut
quod dixit in sermone precedente et
eo quod dixit significat manifesta
illud est sermo eius que om in
potu ipse sumne aquam tm· et que
om sumne in potu ex ea quantitate
magnam valde eius est q dela-
rat et ex eo q vtebatur ex ea
quantitate magna valde Erasi-
stratus aut p sermonem suum i illo si dix-
it q nos cum damus i potu mi-
nimo quantitate aque multam pt
q addidit ad illud valde in
redendo Erasistrato et detegendo
maliciam eius operationis in hoc
q ipse rememoratur appollonii
et dartansis Et ipsi quidam sunt
duo viri de quibus impossibile est
ondere q ipsi ediderunt librum de
vinum eorum sermo potentiis onde

Ypo q dixit et om ut mul-
tis admistret aqua quanti-
tas magna valde et sermo eius
est in eis que premissa sunt eo
precipit dare in potu aquam mul-
sam idromellis et secanabi
q propotum aque sit iuuamentum
et quod facit accidere maiorem multi-
tudinem significat et Et sermo eius
i idromelle et secanabi eo
mixtionis eius aqua multa cum mixtione
quia illis conferunt eos et prouocant
vrinam no sicut q ipse in potu de-
derit de vnoquoque eorum. i e. au
e: ij: si secundum quantitatem multam
cum e quantitas eius qua potest con-
mitare eos et prouocare vrinam et
adiuuare ad exscreandum id quod ne-
cesse e exscreari ex pulmone
In secanabin aut scripsit sermonem
quod si videris ut iuuamen-
tum fiat propter eius potum cum mul-
titudine in omnibus locis eius
edidit ergo i sermone suo ad multitudinem
ut significet illud quod dixi Suf-
ficit ergo quod dixi in cognitione ma-
licie intentionis Erasistratis per
ypo· Scias ergo q ypo· facit
ei multitudinem fiducias in eis que
premissa sunt de sermone suo cum laus
i unaquaque eorum sermone qui
est eius propterea eo ipse non exprimat
i hoc suo libro quo ee acutis
regulis earum. si non narrat
nisi res modicas i eorum vna per
semitam exempli et est planius

Scias quo tempore debet
dari potus sicut i e
qui est ex ordeo factus
et cum hoc bis quinquies
de iuuis passis et qui-

de mellis imre et qui
de frumento. et qui de
malis granatis et qui
de aliis speciebus etc.
Et plurs et ego narrabo
coram in qua oportet ut administre-
tur reliqui potus preter potus
factus ex ordeo. et potus factus
ex avena et potus factus ex mi-
passis. et factus ex expressione me-
et factus ex frumento. et factus ex
tartaro. et factus ex aqua granatorum
et potus factus ex reliquis
rebus remanentibus et narrabo
etiam horam in qua oportet ut admini-
stretur reliqua potus facta ex medi-
cinis compositis
Necesse sermone committit ypo-
cras sermonem in unaquaque
egritudine manifestum est igitur
quod libri in quibus scripsit ypo me-
dicinam cuiusque egritudinis acutarum
in singularitate sua autem non
sunt finiti usque ad finem meam
horam. aut preter eos non credit
credendum est. quod isti libri qui inve-
niuntur attributi ypocrati non
assimilantur sermoni eius. Quoniam
meus sunt res multe declinantes
ad sermonem eius: sicut sermones in-
venti in successione sermonis eius
in balneatione in hoc libro et ego
quidem exponam unamquamque illarum
rerum sicut dixi secundum virtutem in ex-
positione mea in eis.
alnea in quibus-
dam morborum mu-
ant in quibusdam
minime rursus bona
in quibusdam plus in quibus-
dam minus. si videlicet necessaria
alia propter eo non sint: cum vi-
delicet sint instrumenta operi
necessaria sive utilia aut
ydonei ministri raro in-
veniunt. Cum ergo infirmus non
bene balneatur: maximum
inde patitur nocumentum ne-
cesse est enim sint officio lo-
cus coopertus et a fumo
tutus: maxima aque ple-
nitudo. Non autem crebro
balneandum est nisi fuerit
forte necesse. ¶ Post autem ba-
lneationis possibile est iuvamentum
sit in multis egritudinibus et in qui-
busdam earum plus et in quibusdam
earum plus non et quando est necesse
ut moretur usus eius. et quandoque
non est necesse illud quo indiget
eius ea credendum est quod instrumenta que
necessaria sunt in usu eius et
ministri qui ministrant sicut oportet
non inveniuntur nisi in paucis ma-
sionibus. Et quia non bene balneatur
infirmus possibile est ei ut eveniat
nocumentum magnum credendum est quod
indiget in balneatione loco tecto
ubi cum in quo non sit fumus
et quantitate aque multa et ut
balneatio non sit quod manifestum
nisi illud sit necessarium
Simile est quod in diebus ypo
balnea forte non erat credendum

Sed quod est quoniam sermo eius quem in-
venio in sententiarum que necessaria
sint in usu eius et nostri qui
inspiciet secundum quod non invenimus
nisi in paucis mansionibus et ser-
mo eius etiam quod necessarium in bal-
neatione est locus quo tegatur in
quo non sit fumus et quantitas aque
multa et reliqua que sequuntur
illud significat quod Grecus ad summ-
um volebat balneari calefaci-
ebat aquam in vasis et fundebat
eam in tinam deinde sede-
bat in illa tina Sed autem dixit
in fine sermonis sui et est sermo
eius et est necesse ut balneatio
non sit ad unumquodque nisi quod sit ne-
cessarium. Et ut sciretur in eo quod
venit de sermone suo post sed
est: quod invenio ipsum curare
in eis que sunt post de illo in-
diget in quibusdam horis bal-
neatione almacharfis i. infusione
aque super infirmum Et sermo
dixit illud quecumque hic
abeo ut dicamus illud abso-
lute neque superflue sed secundum ordinem
sequentem sermones eius

**Ubi autem corpus de-
ponendum est non
calidius quam ipse
consuevit esse et primo
utique parum aque deinde
crebrius supponendum est**

Et et ne abstergatur corpus
infirmi. quia si abstergatur hoc
fit illud quo abstergitur collum
collectum duplicabis multis vicibus
quam erit consuetudo eius eun-
do et infundatur ante usum
eius ex aqua quantitas nisi

pura et post ipsum velocit-
er non indiget aquis
infirmorum ut abstergatur
corpus eius quando balneatur nisi
super ipsum sit aggregata sordicies aut
sicut pruritus Sed est quod lesio
infirmi ibi aqua et balneatio
eius cum aqua est ut sit absque la-
bore neque lesio Abstersio autem
corporis sit cum rebus quibus abster-
gitur Res autem iste omnes sunt
mordicative et siccative propter ergo
operatio est contraria ei quod necessarium est
de balneatione admirantibus quod
acquiritur ex ea. Sed ergo indiget
infirmus ut abstergatur corpus
eius aut propter sordicies que aggregatur
super eum aut propter pruritum que
movetur super eum. Et ut fragrantia
utique mediocre eum qua abstergitur
ita ut misceatur cum ea ex aqua
quantitas multa et misceatur cum eo
quod exoleis Et propter quod dixit
Ypocras ut sit usus eius quo abstergitur
multiplicata multa secundum illud quod
erit consuetudo scilicet plurimum erit
consuetudo eius sanorum cum usu
eius Sed est quod non solum precipit
post ut sed medicine qua abstergitur
corpus infirmi sit multiplicata multa
Sed est quod scit intentio significat
quod et ut dimittatur usus abstersio-
nis non procedat ad illud sordicies
aggregata super corpus aut pruritus
etiam ut non admisceatur in illo medi-
camine quicumque non admisceatur aliquid
aliud Et potest inveniri fragr-
antiam medicine qua abstergatur corpus
quod qua admisceatur quantitas aque
multa plures et inveniri fragr-
antie abstersionis et effusionis
aque super corpus aut pruritum

cuius aque multe calefate
perfusionem super illud et post
eo cum aqua illinis ..
Via ergo breuius sit
ad solium introitus
vero et exitus facilis
esse debet // Et necesse est
ut sit spatium ad locutionem s
ne et sit introitus ad ipsam et
exitus extra facilis Et quando
est quando tenuis sine balneo
neo sit sine in quibusdam do
mibus quando attendi ignis
in eo et implet tinea aqua
ca sit sicut nunc multi in
mansionibus qui indiget balnea
tione et non sunt in loco balnei
Et sit ingressus ad eam et exitus
abea facilis videtur de balneo
ipso quod non oportet ut laboret infirmus
et propter hoc tamen precipit ut sit
introitus ad tinam et egressus extra
facilis Et illud quidem sit qui
non potest opertus coniungere tinea
elevati neque saltem ascendere ant
tinarum est ampla que sit propter
aqua balneis omnes at iste
exceptis paucis qui sunt non
habentes elevatos sed propinquos potest bre
Ni aut lauatur sol
utus tacitus nec
quicquam agens sed alius
supponens corpus diligenter
fricando pertractet oportet
ut qui balneatur sit quietus
tacitus non faciens aqua operationem
sed alius fundat super ipsum aquam
et fricet corpus eius ..

per nos etiam adiuuat ad pa
ucitate laboris sicut nos
quarum precipit sumemoratio
Et quies etiam infirmi cum innati
tudine Sed est quia lacti tendun
in hora motus et quia tendunt
lacti innozat leuitas eius et
spiritus mollificato ..
Emde aq multe perfusio
Eius ergo sunt illud post
appareat aqua multarum quin
tam supposita videtur ut appareat
aqua quam est fundere super infirmum
post exitum eius de tinea sit de co
nsuetudine medicorum e facere in istor
meis tempore qui voluit ut balneatur
infirmus ipse enim non gaudet ei
initium ad locum in quo e aqua
frigida · neque ad locum in quo est
tinea subito sed fundunt super ipsum
loco illius aquam tepidam et ce
[illegible] sunt qui implet tinam
de qua aqua et faciunt infirmum
sedere in ea Sed est quod corpus
propter rarificatum est et extenu
atum propter balnei actorum cum aqua
ca · congregat ipsum et stringit cor
eius paulatim quod et adiuuat
ad additionem in virtute neque sit faci
le ut eveniat ei nocumentum qua
uis propter ut eveniat ei in acre
permutate permutatione subita ad
[illegible] quidem est quod inveniunt pa
nos quia se propter hoc tamen
in aqua frigidam post balne
ationem corporum cum aqua calida
videntes infirmum quod corpora eorum
sunt debilia propter aquam tamen
non tollerant ut tangat corpora
aqua frigida qualiter ledant
propter illud et propter hoc tamen

inveni9 ypo frange et frigore
aque miscendo cu aqua calida
conaturitas vero aque qua oportz
misceri ex aqua ca. cu aqua fri
gida sumit in primis in gsidera
cone i disposic partis tpis Deinde
ex gsideracione in na inferi ppa
et ca qora partis in hora anni
et regione et dispoic aeris con
tinetis psente Qoies vo melius
operacoes sut qui spant ires
pes ex spebus aque tepide que
admivice sit divise aut vtantur
cis p9 balneacom sua i aqua
calida et pa spes aque tepide
que ex cis tepida vehemeti tepore
et sca post ipaz imoris tepois
Et tcia est ppinquior frigori q
sca Et ple est q ypo non
voluit in eo qd pcepit effu
cone aquaz multaz mixtaz
nisi qd dixi Et qt qua no
oz ut sit fmo eius aqua mul
ta fmo absolute Sz melius
est q voluit pfmoez suu et
spet aqua gmixta multaz vno
spez multaz ex spebz aque con
mixte ut sit pmutaco ex vsu
aque ca. ad vsu aque frigide
paulati quo infirm9 no tollerat
pmutacoz adqrud subito ig

ultu deinde superfusa

Et sit infusio aque velox
Oportet ut intelligatur ab
eo ex fmoe eius velox q inte
dit sup ipaz actoez aii sup spaciu
spaciu qd est int effusioz aque
ita ut no sit sup effusioem aque
pmaz et effusioz scdaz int poico
et noiat eet acto fm vitare
no velox scdm frequecs Et
quide inveni9 hoc duo quasi
equalia apud antiqs s freques
et velox Et qt q ipi quiqz
noiant actoes frequetes veloces

Ost q loco fricatorii

vtre sponga ad de

siccandu corpus //

Et vtere loco exsiccacois cu fricaryis q
siccatoe cu spongio.

On invenim9 medicos necqz a
que qonu vti in hac nra
qora i exsiccatoe corpis in
fine necqz fricaryis necqz sponga
s invenim9 eos vti i exsiccacone
infirmoz p9 balneacom madili
bz et i qui bustd coz cu panis
et ipse eudis q exeis no fuut
cadidati Involuut eni cu eis
cor9 infirmi abond late et i vol
unt ipm cu eis i volutoe vehe
meti ut sudet sudore multo sed
no qt vetite ppr ut sudet sudore
multo infirm9 post balneacom
sua Et qt q nos vtim bal
neacoe multociens no ad euacu
andu corp9 sed ad grand albuc
pq ad humectadu ipm et molli
ficandu ipm qn e vehementis
siccitatis Cu g° indiges i eo qt
no oz tibi ut dimittas ipm mo
rari in balneo longa mora qr
sudet sudore multo s oz tibi ut
spes ad intromittadu ipm i tyna
cuda patens ipm abea exsicca
corpus eius velociter

ude quado no multum

siccari in purge Neqz oz
ut v gat corp9 eius cu oleo squo
ide e vehementiois exsiccacois
4 int fmoez dixit ypo i
successione fmonis sui

et oportet ut vtatur locis exsicca
tionis et fricatariis exsiccatoe ad
spongia Et melius quidem est ut
sup vsum balneatoris ut non esti
met aquis de ipso quod dimisit
aliud excedit ad tunc remeuo
rationem sit coactio Sed est quia non
invenimus eam postquam exsiccatur inf
irmi cum spongia post balneationem
non ostendere An oportat uti oleo
aquo an non Et si vtatur eo in ali
qua horarum manifestum est quia non
vngit infirmus eum oleo corpore eius
humido nisi dicat aquis quod exsic
catur corpus infirmi et addit aliquod
oleum ex exsiccatione eius cum aqua
manifestum est ergo quod res quarum spera
sit iuvamentum: et inquisitio de
vsu olei post balneationem et re
spondit illa necessaria est inquisitio
de vsu eius in hora balneationis et
an oportat ut effundatur oleum
sup balneum postquam sudat aut
antequam sudet et corpus sit siccum
in hora que exiuit pannos suos
aut non oportet ut vtatur aquo horarum
duarum Et quando incipit corpus
roridum vel tepidum fieri Et aut
rememoratur quod dixi in virtute olei
in libro meo de medicinis simplici
bus sit sua etiam quod melior horarum
vti oleo est hora etiam ex horis
quibus inspirat oleum et scimus
et quod oportet ut cum oleo vngatur corpus
balneati postquam balneatur quia est
quia oleum calefactum mollificat corpus
et aperit poros eius et resoluit
ipsum Oleum autem cum tactus est
frigidus non plus facit aliquem
harum operationum: si inuenies ipsum facere//
Sed et cap. quintum (?) // tremaos (?)
plus possis spongia

desiccandum est // Oportet
ut caput quoque exsiccetur cum exsicca
tione per spongiam quantum potest et
sis sollicitus de illo. Res autem in
est quod oportet ut exsiccetur caput post
balneationem exsiccatione exquisita
ita ut non remaneat super ipsum
aliquid humiditatis: et si pars sit
est manifesta Sed est quia decap
titudine omnis quod remanet sup
ipsum de humiditate est ut infrigi
det ipsum Verumtamen non est tibi possibile
ut facias illud per spongiam nisi sit
illud in principio vel post vsum aque
quiete et melior quam vsus
spongie in illo est vsus mad[...]
Et cauendum ne testi
culi et caput et neque
quicquam totius corporis
frigescat // Non oportet et ut in
frigidet extima: neque caput: neque
aliud in reliquis membris corporis.
Sermo iste est minor quam ut re
memoretur solum apud me quoniam
manifestum est apud omnes homines
quod non oportet ut dimittatur aliquod et
membris nudum in hora qua exsic
catur corpus ex aqua que admisit
post balneationem Sed est quia omnes
homines sciunt quod ad membra fa
ciunt frigus quum nuda sint prius
dispositione //
Sed neque balneandum
propria temporis mora post
acceptum cibus vel quicquam pot
Neque oportet ut vtatur balneatione neque
quando est in principio temporis sorbitionis
receptionis neque quando est tempus post
quem potationis etiam ex potibus
Non in fine tempore si fames etiam
non est conveniens ut vtatur balneatione
in hora qua sumpsit cibum et
potum Sed est quia vtitur aquo

potum deinde balneatur post illud
repletur caput eius et ad sumitur
cibum deinde utitur post ipsum bal
neatione repletur caput eius. Et reli
quum corpus ipsius propter ea quod attra
hitur ad se ex stomacho indigestum cum

Cum etiam ipsam horam bal
nei permanendum est / Neque
etiam oportet ut utatur sorbitione neque dec
et potibus hora qua balneatur
melius est ut suscipiat cibum
et potum post quietem corporis eius
et inquietudine accidente post balnea
tionem sic facit illud post quietem
inquietudinis accidentis ex exercitio
causa est quia cibus ciborum et potuum
post balneationem statim implet caput
et natat quod ex cibis sumitur super os
stomachi sine plenum

[I]n balneum amat vel
sanum consueverunt cibis ma
xime adhibendum est cum non
desiderant Si ergo dimiserunt
et nocet et iuvat et oportet
ut administretur balneatio infirmis
pluribus in cibis qui indiget illa
consueti illa et iuvatur ea et lae
duntur cum dimittunt eam

[N]am ordinem in maiori parte tracta
tus sequi nunc expositionis qua
exposui contra librum summa
virtutis consuetudinis in sermonibus
in quibus sequitur ypocras significatione
manifesta utilitatem consuetudinis

[B]alneatio in peripleumonia
iuvativa est quia in
acutis febribus inflationem eius
et tenet coste atque inter spa
tulas existentem dolorem
mitigat Item ex eo quod

quod per sputum necesse est
exscreari et adiuvat fla
tum et humificat siccitatem
aufert laborem quia artus
mollit cutem humidam facit
urinam et pellit capitis
revelat gravitatem nares
humidas reddit // Iuvamentum
autem balneationis super pleuresim in
peripleumonia est plusquam in adu
rentibus febribus causa est quia sedat
dolorem accidentem in latere et torace
et inter duas spatulas et maturat
quod screari necesse est per sputum et ad
iuvat ad illud et bonam efficit
evacuationem et sedat penam causa est
quia lenit iuncturas et excitat uri
nam et provocat urinam et resolvit
gravitatem capitis et humectat nares

Intendit ypocras in sermone suo
isto tantum propter quod sit iu
vamentum per balneationem in
peripleumonia et febribus adurentibus
in sermone suo causa est quia sedat
dolorem in latere accidentem et torace
et spatulis et maturat quod exscre
ari necesse est per sputum et adiuvat
ad illud et facit bonam evacua
tionem propter quas ergo res sit balneatio
valde iuvativa in peripleumonicis
causa est quia peripleumonici evadunt
ab egritudinibus suis cum exscreant
humores retentos in pulmone per
sputum et sic peripleumonicus et ple
uriticus iuvatur per ipsam iuvamento ma
gno propter ea quod sedat dolorem quem
est propter quam melior est una
duarum rerum aut ut sedatur etiam
iuvamentum per balneationem in peripleu
monia in phrenesi est plus quam sit

in febribus advenientibus aut mol
ligat abeo et sermone eius p
repletionem et plesis Secundum est quia
dolor lateris non accidit nisi replesi
no in repletionem et sicut etiam pre
moes sunt et inflammatio ma
gna per balneacionem est plus quam
in fe advenientibus quia iuvant
per balneacionem et quidam qui sunt
advenientes Et manifestum est
quia est necessaria in cogitatione eius qui
conferentibus fe advenientibus in diget
balneatione discretio Et non est possibile
ut dicamus in eo aliquid postquam
oportet ipso non dum dixit in hora
in qua oportet ut ad inferat balnea
tio. Quod postquam ergo audiemus
ex eo in primis quando oportet uti
balneatione in sermone qui sunt
sermones sequentur redibimus ad sermonem
suum in hora in qua oportet ut utatur

Alneatione quando vult
quando ventre constitutis
non est plurimum necessarium neque
eis qui stiptici sunt plus
debito nisi ventre prius
purgato. neque defectus con
venit neque fastidio vomen
tibus: neque fluxu sanguinis
per narres conferentibus nisi
illud minus oportuno
sunt Et in quoque scias quantum
tum oportet esse Si ergo
minus sit balneum minus est
adhibendum Si autem corpi
videtur necessarium // Illos autem
oportet minus uti balneatione
quorum venter in egritudine sua est

plus quam oportet. neque oportet uti bal
neatione illos quorum venter est
strictus plus quam oportet nisi evacuentur
eorum in primis neque in eis qui sunt
prostrati quorum anima nauseat
aut qui sunt vomitum neque
in eis qui eructat aliquid de
genere eo. neque in eis quibus
advenit fluxus san. narium nisi
sit ei minus quam oportet Et tu quidem
scias quantitatem sanguinis quam oportet ut
sit fluxus san. narium Et si
sunt minus quam oportet tunc uti bal
neatione si corpus indiget illa et
iuvat pillam in reliquis rebus
in quibus iuvat propterea quoniam
caput tum indigeat illa
in fluxu sanguinis vetribus
superfluum abscindit abeo
introitus ad balneum propterea
quia attrahit illas materias superfluas quando
ad totum corpus eius ergo illud ita
sit advenit propterea nocumentum
Cum autem natura stringit et non egreditur
non debet superfluoque quando indigens
sit ut evacuentur venter eius in
primis aptera antiqua quae est in eo
Deinde proprietas per illud balneum
neat similiter qui est precipuus. scilicet
cuius virtus dissoluta est et incita
Secundum est quia balneum addit in
repletionem eius et casu ipsius et
cuius et anima nauseat cessit voi
tum non oportet ut balneetur Secundum est
quia timet super ipsum quod resolvatur
virtus eius subito et accidat
ea ei sincopis provenientes a stomacho
Et illorum est in ore stomachi
quorum agitatur eo. et sunt illi qui
sequuntur ipso. ex sermones suum conti
nuat eructatione de genere colere
et propinquum esse eorum ipsorum Et
preterea etiam non oportet tibi ut utaris

balneatione in eis qui sumunt flu-
xum sanguinis. Innuit quod balneatur
continuit naturam mensuram in multitudine
sua manifestum est igitur quod oportet
ut uti balneatione ad sedationem
cum fluxus sanguinis narium est dimi-
nutus aliquid quod necessarium est dispo-
sitionis quid necessaria est balne-
atio ad sedationem ut precipit mater
sanguinis qui in capite est et nos
quidem utimur balneatione cum in
digerem fluxum sanguinis narium ut
eveniat et non evenit Illud
autem quod addit ypocras in sermone suo
si corpus indiget illa et unum
per illa in reliquis rebus in quibus
per ea iuvatur omnibus corpus cum
indigeat illa Significat per illud
significare manifestum quod est necessarium
medicationis et calefit aqua ex
domibus et sedat insuper aliquam
tyma et infundatur aqua calida
super caput eius cum absque aliquo cor-
pore spumas etc.

Balneatio non nocet a-
mantibus et si bis in
die precipis. Sermo autem di-
ligens est balneationem non nocet
ei si preparatur et balneatur bis in
die non nocebit ei.

Invenimus quod sunt sermones eius aliis
sermonibus scripsisse medicationem quam
transmisit vicarius consuli cesari
tractando in regimine sanitatis sermo-
nem ypocratis. Cum medicatione fe-
cit de sermone suo in quo dixit
ypocras oportet ut non prohibeatur insuper
in diebus primis sue consuetudinis
in quibusdam sorbitionibus aut in
sermone in quo dixit et congregavit
consuetudo uti bis in die alios
oportet ut dicatur ei tibi bis semper

tu invenimus eum dimittere ex uno
quoque horum duorum sermonum medi-
cationem cuius dixit et sermonem quem
premisimus ad exponendum non dimi-
sit aliquid unitum non narravit
horam in qua precipit ypocras uti
balneatione bis in die in eo qui indi-
get balneatione et manifestum
quidem est quod ypocras intellexit per
sermonem suum qui delectantur de
balneatione in hora sanitatis sue
provocat eos ad utendum ea in mul-
tociens in die. Credo est quia isti cum
utuntur balneatione bis in die sa-
nitatis curatur res sua in illo ser-
mone consuetudinem quam tenuerit eius oportet igitur
ut intelligatur ab ypocrate hora in qua
precipit uti balneatione etc.

Balneum multo convenientius
est ptisana cum fece
sumentibus quam qui accipi-
unt solum succum quibus
tamen conveniens videtur quandoque
rursus in aliis minus con-
grum est qui solo potu
dietantur. Sed in aliis contrarium
conveniens est. Et usus bal-
neationis in eis qui sumunt ptisa-
nam credo et sed ea fece eius
est possibilior quam sit in eis qui
utuntur aqua eius tamen et cumque est
possibilis usus balneationis in istis
tamen minus quam sit possibile uti
ea in illis qui reguntur potibus tamen
si possibile est uti ea in istis etc.

Ostendit ypocras in sermone suo
isto horam in qua oportet uti bal-
neatione et si ipse fecisset id
in principio sermonis sui non

stultitie· nos et sermonibus nostris
in sermonibus quos dixit ypo-
crates medios sermonis sui Et est quod
ypo· dat illis aqua ordei in
fine sua· quorum consuetudo est quieta
quorum autem dispositio est deterior quam
dispositio dat eis in potu aqua ordei
tamen et quorum dispositio est deterior dispo-
sitione eorum quorum consuetudo
est acutior Invenimus ypo· uti in
eis potibus tamen Et ego quidem iam
multotiens vidi quod sermo eius in
toto libro est in morbis pectoris et
pulmonis et quod narravit in hoc
libro res universales tamen via exempli
[illegible] in consuetudinibus eorum membrorum
et [illegible] pleuresis et peripleumonie Et oportet
quare precepit in ptisana ordei ad
maturationem consuetudinis et in quam hora
est usus balneationis absque ti-
more quoniam adiuvat iuvamento
magno ad expectorandum quantitates
retentas in pectore et pulmone
in eo cuius dispositio est et dispositio
est consuetudo eius [illegible] in usu
illius tamen non probat aliquem in eo
administret balneationem sermo [illegible]
[illegible] dicam autem uti potibus tamen
ypo· dicit quod iuvamentum eius in
balneatione est parvum valde gr[illegible]
aut intellexerunt ab eo ex sermone
eius parum valde· et quoniam non oportet
ut administret periti [illegible] autem
non est ita· quoniam ypo· dixit post
illud Et quidem est possibile uti bal-
neatione in pluribus eorum Et non nar-
ravit quoniam possibile est uti balneatione
in eis [illegible] est ergo nobis ut nar-
remus illud usque ad primam statim
et [illegible] in eo quod diximus sermo
ypo· dico ergo quod ypo uti poti-
bus tamen in eo cuius consuetudo est con-
suetudo acuta quoniam precepit ut potius
tollet expectorationem super illud

usque ad primam horam status consuetudinis
[illegible] autem consuetudinis est quasi multo
[illegible] ad maturationem cum sit ille qui
accidit in morbis pectoris et pul-
monis Et est quod in istis consuetudinibus
hora qua maturatur incipiunt
screare et quasi incipiunt screare
illud quod expectorare necesse est
non est possibile in aqua horarum ut
addat consuetudo quieta et acci-
dentium neque in ipsa natura sua neque
in accidentibus quantitatibus eius
Et est quod consuetudo multotiens
est quieta et accidentia quanti-
tatis [illegible] addunt sicut illud quod
dixit ypo· in membris apostemosis
quod dolores et [illegible] accidunt in hora
eventus saniei plusquam in fine
est et multotiens addunt et minu-
unt in quantitatibus accidentium
et quantitatibus consuetudinis et [illegible] quidem
sunt in apostematibus in quibus sanies
que in eis generatur est congressionis
sicut decem [illegible] cuius est ut
accidat in quibusdam eorum
[illegible] in peripleumonia et pleuresi possi-
bile est in istis consuetudinibus ut in-
veniat infirmus [illegible] balneationis
et regimine cuius sit adiutus ad
potibus tamen Et est quod ypo dixit
quod balneatio sedat sudores acci-
dentes in eis et maturat quod
expectorari necesse est [illegible] tamen
manifestum est quod oportet ut utamur
ea post evacuationem corporis [illegible]
cum [illegible] quod si balneatio administ-
retur ante evacuationem corporis attra-
heret ad loca que sibi supponuntur
materias Et si fiat post evacuationem
corporis adiuvat ad maturationem et
iuvamentum quidem balneationis
quidem administratur in hora sua

cu consuetudinibus i quibus p̄g̃le ē vti
balneatõe i toto corpe et ppt
quat causa sit innanictū p̄ ca
i eo qm est fc̄ adurētis et qm
eo fc̄ sua nō est appa ta. neq3
aliquid ex appatib9 fētis et ta.
ta. vl xii. tin que abullit i cor
suo Et qm signa maturatis ap
pūt in eis : tūc innanitū cor
p̄ balneatõ3 ē plus mltm Et qm
fc̄ adurētis ē q̄ficē falso put̄
fētō : tūc o3 ut tu scias q̄ illi
qui eg febris est balneato est
gna valde: qd' est q2 quoz fluxus
nō i̇pulsit p̄ balneū: sic repul
sit p balneū eo. qm ē gressus
vrsaq3 et ei9 caliditas nō extu
guit̄ neq3 extinctõe sufficit
qm indiget maturatõe in spacio
longo Nos aut̄ nō p9posuim9
sermõe i eo nisi ut rememorem̄
eius in fine Recordor aut̄ q̄ dixit̄
ypo. i p̄ncio expositõis mee qua
exposui sicut liber i resistendo
medicis qui sut ex illis de as
sidis sicut sermõe Deinde aut̄
quas oportet medicū face pt̄
q̄ nesciunt eas ipi dimitt dictat
ples dimiserut Iste aut̄ res
apud illos quibus vidēt̄ q̄ ypo.
sit. q̄ ypo sit ex legitis sunt
mebra lesa et morbi accide
tes in eis et cause facientes i eos
morbos Quibus aut̄ videt̄ qd
sit de empiricis sut contra am
consuetudines. et etates et dispo
sitiões aeris q̄tinet Nos vo
scimus q̄ p̄ rogatõi om̄ contra
terio quas dicut loica et em
pirici innat̄ medici Et quod
nos invenimus ypo. post quam
narrauit in hoc libro in

tenues multas quas qm format
eas in mente sua pt̄ sine regime
nō dimisisse aliquas earum q̄ dicte
sunt nisi consuetudines pt̄ q̄ ipe
dixit i intpoc illius res alias qs
ego narrabo tibi Quod ē q2 ego
p9posui sermõe in eis nō fuit nisi
ut narre eas sermõe bñ et fa
ce sit ei q̄ legit sicut librum intelle
sermõe meū Dico g9 q̄ vna i
tenuitate et p̄a carp est intentio
qua dixit ypo. in semita con
plificatõis i vna consuetudine et est
p̄cipis quae dictae quantitas at
que dat inferiora desorbitionibus in
vite sua si ē consuetudo ē actuacõ
eius o3 : nō o3 ut sit mlta Sz o3
ut plus bibat antq̄ sumat sor
bitionē ydromel. aut vinum aut
qd eoz vidis magis ē necessariu̅
Deinde dixit et p9 sermõe q̄ si
consuetudo ob et illud qd consueuit
ex pulmone ē 2m qd o3 Deinde
o3 ut des ei sorbitiõn̄ secūda vite
omnes Sz quas res et q̄ eas se
qut̄ nō invenim9 medicos de
alicubidis eis dixisse ypo. aut p9
sermõe sicut dixit et o3 ut q̄sideret̄
i digestioe i consumpcione apud
eū est ex maioribus intentionibus in
tenuitate forme regimis et om̄ i
secundum particularium que sunt i eo.
Deinde dixit p9 has res sermõe
Nam i tunc ventre ē superfluitas
tibi relata ut dat ei aliquis sicut
sorbitionē Ppt q̄ plus euacuet̄
corp9 eius ab ista superfluitate et eo
qd etiam tunc si est dolor addit
i eo si nō sicut dolor eveniet
ei . et dixit illi p9 id sicut ser
mõe eo illo etiam si dolor lateris
sunt ppt qui nō alleviat̄ corpo

ratione etiam sputum non egreditur
si additur ad illud viscositas absque
maturatione: tunc si non resolvitur dolor
aut per mollificationem ventris aut
phlebotomiam, sicut quod sequitur quod in-
diget ea. et dant ptisana cum
hoc quot infinitis et ipsum sunt cum
illa dispositione supervenit ei morbus
velociter. Deinde dixerunt per similitudinem
suum et dicit et quando incipit ingre-
ssus ad dolorem aut absque dolore:
et tempus eius ab acceptione cibi est
propinquum et venter eius non evacuatur
et adsunt: tunc oportet ut prohibeas ab
acceptione sorbitionis donec scias quod
cibus eius iam descendit ad inferiora
intestina. et posuit itaque per hunc sermo-
nem. et quando cibus antiquus non des-
cendit et hic eius cum cibo alio est
propinquus: et venter eius tollerans et
status eius est etas iuventutis: tunc
oportet ut clystericetur: et si ipse est debilis
oportet ut supponat suppositorium nisi
considerat cibum ex tempore egestionis nullam
bona. Dixit ergo similem invenimus
eum narrationem esse cum eo quod narrat
in tractatu preceptum. et videtur sic facit
in sermonibus qui sequuntur cum similiter
hoc enim precepit in multis locis
considerare in eo quod facit taliter veniret.
ubi dixit quod medici non sunt et
et dixit item quod illi in quibus procedit
dolor usque ad locum quod sunt sub ypocon-
driis: innatur cum medicina tali
dum tali. Illorum autem in quibus dolor
ascendit ad quantitatem usque aditum
eius et principia pectoris imminet
eis est pleuresiam. Invenimus etiam
medicos qui sunt ex illis de aliun-
dis diminuisse rememorationem omnium rerum
earum et reliquarum que eis presentes
sunt: et rerum etiam que dicte sunt

in egritudinibus consimilibus: penitus
et plus illo instrumentum: rerum naturarum
et specierum corporum quas invenimus
ipsos in multis locis quem librum dixi-
isse. et nominant quosdam eorum
cum eo amaram: et quosdam
eorum stiticos: et quosdam eorum cum
eo in sed est: et invenimus
eorum rerum nominant permutationem
regiminis in sanis et quo oportet
necessitatem et regimen infirmorum et
in sermone suo in vino et ydro-
melle et secaniabi et aqua. In-
venimus eum dicere eas quod easdem
intentiones. et dixit in alio loco
maleloco eorum: et non est hoc
apud eum in tenas anhelo in regitatione
forme regiminis egritudinis et permuta-
tionis in eo: et plus invenimus eum dicere
istam consuetudinem quandam similem
et ponit considerationem in hac: in regitatione
in consideratione regiminis rerum non
extra eum. ergo earum rerum et aliarum
ex eis que sunt plures illis diminui-
sse rememorationem medici qui
sunt de illis de aliundis de aliundis
et medicus indiget ut sciat eas
omnes propter hoc quod infirmus ei
dicat ipsas mixtio et ipse est sic

Reuertendum ad sermonem
exponentem illud clausum
est de sermone Galieni
in isto libro nominatur ars
parva. Dico ergo quod G. no-
minavit istum librum artem parvam
ut significaretur isto nomine quod liber
ipse continet regulas artis medicine
omnes. quod est: quia ipse determinavit
doctrinam artis medicine in libris suis
quos posuit in eis et aggregavit in
isto libro summas eius quod complevit Textus de
in expositione in libris suis: quam
posuit in isto libro. factum est ergo
quod in isto libro est parvum in comparatione
ad illud quod in eis est libris propter
unum eorum in omni re simile est in
forma magnitudinis completionis. eius autem
quod in isto comprehendit libro comparatio
ad illud quod in illis est libris est
sicut compositio parva ad modum perfectionis
Et qui putat quod liber de ingenio
sanitatis est magna ars per com-
parationem ad istum librum eius opinio
est vana. quoniam liber de ingenio
sanitatis est parva respectu medicine
Et est pars magna que continet
regulas curationis tantum. Et remanet
ex arte medicine partes multe: sicut cano-
nes de regimine sanitatis. et canones
de morbis et accidentibus: et canones
urinarum: et canones pulsus: Et alie
multe res. Et propter hoc intelligitur sermo
illius qui nominat istum librum artem
parvam comparatione facta ad librum de
ingenio sanitatis. Et verificatur ser-
mo eius qui nominavit eam artem
parvam comparatione facta ad complementum
artis medicine quod continet omnes libros
suos qui sunt in ea. Prima nominatio

Galieni qua nominavit librum
suum de ingenio sanitatis artem
magnam est istud quod fecit cir-
ca istos donec opinati sunt de
Et nos quidem exponemus in libro
sermonem eius expositione completa
sermonis eius et indicabimus quod non
sit in sermone nostro egressus ab inten-
tionibus eius. referemus in primis
dictiones eius ut appareat quod sermo
meus est continens non egrediens.

Tres sunt omnes doctrine que ordine habentur.

In omnibus doctrinis que currunt
secundum ordinem in quibus sunt sunt tres
ordines. Doctrina est actio doc-
toris in discipulum et magisterium et
semita et via sunt nomina synonima
nam significatio uniuscuiusque eorum est
eadem. et significat alterius. Et antiqui
quidem voluerunt per illud. Plato
id est doctrina que facit scire in animam
discipuli id quod scivit ipse magister
preter ipsum et intentionibus vel qua
intendit docere eum. et nominatur ergo
doctrina Plato. Et equale est sive
doctrina sit prolata doctoribus aut
audita. aut scripta inspecta et
qua intelligit eadem dictiones: aut
indicata manu aut digito aut
statione qua intelligitur illud quod
significant dictiones. Doctrina enim aut
est prolata actu aut potentia. Non
est differentia in illa an cuius doctor

sit primo qui doceat discipulum an non
primo tamen ipse eam firmavit. et post
serit et exemplificavit ita ex quo
intellexit doctrina donec assequaris in
aliquo ex libris antiquorum secundum formam
doctrine addiscat aut ex ordine vel
deinde libros absque mediatore. Dixit
enim G. in tegni primo libri de iuvamentis
membrorum quod per scripturam intel
ligimus sermonem platonis et aristotelis
et ypo. et aliorum antiquorum expositis
et mediatis quasi nos presentes au
divissemus eorum doctrinam et doctrinam quidem
currere secundum ordinem est ut incipias
de aliqua re deinde procedas extra secundum
continuationem ad consequentias usque compleas
totum quo indiges et ipsam currere
non secundum ordinem est ut incipias aliquam
rem deinde continues eam cum eo cum
quo non continuatur. Et G. quidem dicit
quod doctrine que secundum ordinem currunt
sunt tres. et narravit eas. et tacuit
de doctrinis que non currunt secundum ordinem
cum non existat species que sunt ut arte
usum est in arte dyalectica etc.

Prima quidem ex hiis
notitie que secundum dis
solutionem fit // Una earum
quidem ut statuas rem ad quam intendis
et ymaginaris in mente tua inquiris scientiam
secundum finem complementi eius deinde
consideres in propinquiori et propinquiori
ex eo sine quo non stat illa res neque
completur usque pervenias ad principium
complementi eius etc.

et est una specierum doctrinarum que
currunt secundum ordinem et est
illa que vocatur dissolutio per
quisitionem et quidam posuerunt ei ex
emplum dicentes. corpus est compositum
ex membris. Membra composita sunt

ex humoribus. humores ex cibis
cibi ex elementis. Hoc autem exemplum
non convenit huic. G. neque convenit
scientie antiquorum quod est dissolutio
partium in elementa. Item ordinem
accidunt que sunt et dissolvens. prima
in scientiam et predicatum quod est in eo.
et considera scientiam post deinde
scientiam predicatam. et extrahe proprietatem
totalitatem eius et si invenis
in aliqua propositionem eius loco considerato-
nis solve illa propositio et non
cesses hoc faciendo usque descen
das ad actus principium et sinas
to genus. Et geometre quidem
et similium auctores sciunt similiter
modum doctrine. Et explicans quod
ponit hunc modum in analeticis
Galienus igitur vult per dissolutionem
hanc intentionem. non intentionem quam
quidam intellexerunt intellectu extra
dicente ab omnibus simul. et igneu
te sanctis. G. est enim primo eam
et statuas rem ad quam intendis
et ymaginaris in mente tua
secundum ultimum complementi eius. scilicet
ut accipias quesitum deinde consideres
in propinquiori et propinquiori ex eo
sine quo non stat quesitum neque
completur usque perveniat ad principium
eius. scilicet ad scientias sanitatis co
gnitas. et principia eius sunt
cognita in diffinitione. Exemplum autem quod
convenit huic. G. est secundum quod
modum volumus addiscere artem me
dicine. Invenimus ergo artem medi
cine habere duas partes quarum u
na est inquisitio sanitatis alia
conservatio sanitatis. Considera
ergo inquisitionem sanitatis. et

Et invenimus eam ex ipsis per
contrarium et alios et medias
et consideramus in consideratione sa-
nitatis et invenimus eam esse per
alios et regimine deinde con-
sideramus in unaquaque re et
non cessamus descendere usquequo
pervenimus ad stias notas et
ipsi adeo que est ponere practica/

Secunda //medicis
vero que est compo-
sitione est secundum resolutionem
inventorum// Et secunda doctrina
est per viam compositionis et generatio-
nis secundum partem primam et est ut in-
cipias a parte adquam in pre-
misisti per viam dissolutionis et divisionis
deinde redi in illis rebus et
compone eas ad invicem usque perve-
nias ad extremam eam. Et est
species secunda doctrinarum que currit
secundum ordinem et in intellectu ex
sermone meo in genere eius quod est dis-
solutio. Et demonstrationes quidem
sunt in istis duabus doctrinis de-
monstratio quidem que est quod sit per
compositionem: et demonstratio quia
sit per dissolutionem.

Tertia vero ex termini dis-
solutionis tum invenit in-
sistimus appellare aut lit-
terius doctrinam non tantum dis-
solutionem sed etiam apertionem
ut quidam nominaverunt et
resolutionem: aut divisionem
ut alii quidam: aut explica-
tionem et expositionem ut alii:

Et tertia fit per viam dissolutionis
et est semita qua utimur in isto
nostro libro. Et an inquit ut nomi-
nat doctrina loco dissolutionis tantum
ut quidam nominaverunt an separationem
tantum sic nominaverunt eam quidam
aut resolutionem tantum aut divisionem eam
sic nominaverunt alii: aut expli-
cationem: aut expositionem eius aut de-
finitionem prius sic nominaverunt alii.
Et est tertia species doctrinarum que
currit per ordinem. Et est ut
accipias dispositionem quesiti
et dividas ipsum per partes eius et
accipias unamquamque earum postea
rerum eius et componas considerationem tua
totum quod tunc intellectu indiges
in illo quesito. Et G. quidem in-
venit in sermone isto suo: nomina quibus
antiqui semper nominaverunt doctrinam
unumquemque enim eorum nominaverunt eam
nomine quo invenit facere intelligere
auditores eius doctrine: et sunt
ergo ista synonima nomina rerum.

Conati sunt //doctrina
quidam ex philosophis eius
facere doctrinam: quemadmodum
Eraclides et Eritheus.
Et conati sunt quidam priorum ex
philosophis invenire quam viam doctrine
ut Eraclides et Eritheus vult dicere
quod quidam medicorum qui sunt ante
ipsum conati sunt facere doctrinam
artis medicine per viam dissolutionis tantum
et si ipsi complevissent doctrinam eius
que est modo doctrine: excusavissent
G. ab intentione ut intenderet eius
doctrine. Unde ipsi conati sunt
eam facere: sed non compleverunt:

Conati sunt et eam que
secundum compositionem et ipsi

exopsili et quidam phisistra-
torum et athemesis athaleus
Et conati sunt isti viam compositionis
socii exopsilis et quidam sacrato-
rum decipitratis athemesis qui dictus
est athaleus / vult dicere quod quidam
medicorum qui fuerunt ante ipsum cona-
ti sunt doctrinam artis medicine per viam
compositionis in qua sit inceptio ex prin-
cipiis medicine et solutionibus vel siccijs
satis et componitur et extenditur per compositionem
eius totum quod est necessarium in medicina.
Nullus tamen ante nos
scripsit eam que ex suis
notitie incipit. ex qua omnes
artes componuntur secundum rationem:
Et nisi est usus aliquis eorum qui
fuerunt ante nos in aliquo librorum suorum
doctrina cuius inceptio est ex termi-
ne inceptus ad finem rei ad quam
intenditur: quamvis hec via sit quam
omnes artes extenduntur per viam rationis
vel quod solutione per viam quesi-
tionum non est usus aliquis
medicorum qui preceperunt eam
in doctrina artis medicine. Et signi-
ficat per sermonem suum ipsam scilicet quod
hec semita est ea qua extenduntur
omnes artes per viam rationis: quia
vult per eam doctrinam id quod du-
cimus de solutione quesiti ad subiectum
in eo ad predicatum et reliquas ar-
tis solutiones. Cum ergo premisimus
quemadmodum est finis. Scilicet non enim
quod exemplificaverunt alii ante nos
eam et illam quam alii
pretermisimus. Etiam
fuimus usi illa doctrina in alio
libro abiecto summa usi est solutione
per divisionem in doctrina artis medicine

in libris in quibus non complet
doctrinam artis medicine etc.
Ille vero diffinitiva
faciemus doctrinam
que extra relinquitur
ab ea que est secundum dis-
solutionem in dignitate et
ratione: tamen est habundans
est ad comprehensionem totius
et memoriam eorum que
secundum partem / et faciliter enim
memorabilia sunt satis
ex tamen dissolutione ita
eo quod contineat in se totius
artis capitula. Et optimum
tamen que et specialiter quidam
nominat sermonis dividen-
tes Grece qui notores
appellant et illi si quid
ab accidentibus diffiniunt
rebus: alii vero a substantia ipsa
constituunt: In hoc autem
libro meo utrumque doctrina que
sit ex dissolutione diffinitionis con-
tra ergo innuitur hec doctrina
a prima in dignitate ex compositione
rationis: tantum superfluit ci-
in hoc quod ipsa aggregat totam
rem et facit rememorari unam
quamque partem eius quam valde
facile est. Secundum hunc id
et rememorari aliquis quod
adipisci per viam dissolutionis

tum ea q diffinitio continet si
mab toius artis qm est dissolu
bona et hac diffinitioz quedm
noiant sbaler ut distingat int
eam et it diffinitioz quas vocat
nobiles qm ille diffinitiones no
diffinit reb nisi particularia
que comitat. eas et dissolutio
sbalis diffinit rez et qu sbareti
iffinitio sbalis est q ostiat
rez diffinita p res ecia
les et diffoes noiate
naturales. sicut descriptiones et qua
quedm int diffitoz et descriptioem
est qua in diffitone ponit genus
rei et adiungit ei i spetatibus
et accitibus que diffinit descrip
tio ul descriptioem ab alijs et no
prem essentiales et qd remanit
ex sermoe eius intellectu est

ne verbo secdm partem
est tractatio vniuse
metlis speculationis
aut multis alijs a nobis
scripta est negotijs quibus
expedit uti ad res doct
traditionem aut 2m ptem // nabis
totiq hic artis met in venimus
i alijs libris multis i quibus
declarat res ad ventend rbq doct
nis que current 2m ordinem
ult q ptractat particularia
quibus vtunt rbq doctrinis
que current sim ordinem et tam
cplevit eas i alijs libris multis
ex libris suis doctrine vo 2m
ordinem no current est divisio
et descripto et G quedam dixit
doctrinas ut invitaret nos adis
cend arte dyalectice et ut faceret
nos sac q impole est 9prehende
arte met sine arte dyalectica
nisi sit qd intelligentis nature

sicut ipso Plat bonitas nae eius
et suffitientas ploie qmo pdu
xerunt eu adeo ut vtet qsid doc
trinis absq arte dyalectice nalit
est inveng aque qeoie no creatu
qm na eis pducit eu ad declaraoz
et quosda eo4 no cocrac qm in
eis est ars. et quosda eo4 cavuc. et
qm in eis no est ars ppt defectu
gmatice ppt cbinatoz go nau4 eo4
eis tpis. G invitat nos psuc
simoes adiscend arte dyal. et fac
nos sac q sine ea no 9prehend
ars met. et et G quoibus sui tpis
dicat sicut simoes et comitates i
eis sunt famose. et phia sit eis
qmt manifesta. sunt que e comuio
tua declaraoes eis tpis quo4 phia
est extranea vara

Et nunc ad diffinitiua
incipiemus tm adeo
apponentes q sola capitula
et volunt conclusiones et sim
explicatoem demonstrato4
dicent nunc // Nunc at appios
libri rerum sicut pdactinad que
sit p viam dissolutois diffitionis
psua faciemus scire q nos no
dicemus in lib hoc nisi summaz
eius qd ostendimus sim expositoem
i alijs libris. et hoc id quod e
i eo est ope simo. et e sicut conclusio
eius quod est i alijs libris :
Sacrificavit G intrans sua
i hac lo dicens. nos no no
dicemus in eo nisi summas qd
determinavimus ul declaravimus secdm
expoem in alijs libris. et q ipse
sunt sicut sunt conclusiones eius qd
est i alijs libris intelligimus
go ab eo q no sunt 4 conclusiones

sed plures conclusionibus Et ipse quidem
super firmitate sue solicitudinis et bonita
te sue scientie dixit esse sermonem
et si ipse dixisset quod sunt conclusiones
tue doctrine cuius curavit non sem
ordinem Tamen ego estimat quod sunt
conclusiones tue non intelligit auctoris
autem qui dicit quod sunt fructus illorum
librorum Sunt valde elongati
ab intellectu sermonis. G. quam fructus
est id quo fit iuvamentum ex illis
libris Et G. quidem narrat quod
intentionem ut diligat vel detineat me
tem discipuli et perfecti sicut diminuit
iuvamentum quod fit ex eo quod esti
est hic perfecti quidem. quod firmat in
mente sua canones huius artis
et faciat rememorari eum eius quod
forsitan oblivisceretur in dispositione
sermonis Et discipuli quidem quam sit
quod est in hoc libro artis medicine inve
nitur ponit ei propinqua et applicatione
ad actum Eum ergo incipit aliquid
operationum scientiarum quod erat in eo occult
tum ponit ad effectum Impletum
ergo ei proposita artis medicine.

Medicina est scientia
sanorum egrorum et

neutrorum Dico ergo
quod medicina est scientia rerum pertinentium
consimilium cum sanitate et egritu
dine et dispositione in qua non cadit
nomen sanitas neque egritudo:.

et est diffinitio substantialis medicine
quod est que determinat intentionem
artis medicine per res essentiales
Generis quidem eius est sermo ipse
scientia rerum continuarum Nam scientia
earum rerum est genus omnium ar
tium factarum a principiis sumptis a
scientia naturali. sicut agricultura et
curatio bestiarum et pectoralis

aliarum scientia et medicina Et differentia
eius est sermo suus eius sanitate
et egritudine. et dispositione in qua
non cadit nomen sanitas neque
egritudo Est enim differentia determinat
essentialiter artem medicine ab omnibus
artibus factis sumptis a principiis
ex scientia naturali Et dictiones quidem
eius diffinitionis sunt diminute
diminutione vero earum occultet G.
in intentione sua quam itavit litteram
B. Dicit enim quod G. apud ara
bes sequitur rationem eius quantitate et
in hoc quod semel rememoratum
nominis Et eum non manifeste sit
omnibus dictiones assumpte in ea: sermo
hic medicina est scientia rerum propor
tionatarum continuatarum cum sanitate
corporis Et rerum proportionatarum co
ntinuatarum eum egritudine corporis Et rerum
proportionatarum continuatarum cum
dispositione in qua non cadit nomen
sanitas neque egritudo Et si G.
medicine propinquius esset nunc et dixit
eius aggressisset G. duo nomina
et coniunxisset ea diffinitionis continuatione
verum quam genus non fuit ei illud
neque dixit continuatis; verumtamen nominis
ut intelligat ex eis intentio
generis propinqui eius et dixit que
distinguunt eam essentialiter ab aliis
artibus ordinatis sub genere eius
putatur quod in quarta diffinitione est
assumptum quod est contrarium sermoni
Aristotelis in predicamentis quod sanitas
et egritudo duo sunt contraria in quibus
non est medium At vero de dis
positione que non est sanitas neque egritudo
putatur quod ipsa est medium inter eas
Eamdem tamen affirmat eius dispositionis
inventionem per alterationem corporis
ex sanitate ad egritudinem et econverso quod
cum dispositio transit per medium que

que est dispositio tertia cum sicut
intelligitur ab aristotele in predicamentis
et c. et c. Sed quia dicunt
eorum ambiguitas removetur
quod est quod aristoteles vult quod possibile
est a corpore sanitatem et egritudinem
simul removeri et fieri in eo tertiam dis-
positionem in qua non sit proportio sani-
tatis neque proportio egritudinis et hoc
verum est et sed vult quod dispositionem
corporis que neque est sanitas neque egri-
tudo dispositionem in qua simul sunt egri-
tudo et sanitas et una earum in una
parte et alia earum in membro alia aut
proportio cuiuslibet earum aut secundum semitam
permixtionis aut commixtionis et
quod illud nisi sermonem et indicium
super inventionem huius dispositionis tertie
sed narrat dictionem que significat
illud quod dixi et est sermo eius
et hoc etiam in possibile est et non est
et apprehensio in sermone aristotelis
aut dicitur quod necessarium faciat contradictionem
quod est quod intellectum eius contra ser-
mone aristotelis quod corpus alteratur a
sanitate ad egritudinem et ab egritudine
ad sanitatem et quod in hac alteratione
accidere possibile est invenire sed dua
contraria aut in partibus corporis longin-
quis aut in partibus corporis propinquis
aut in divisione temporis et una quarum
sanitas et egritudo quando alteratur
ab ea corpus necesse est ut addatur
altera et magnificetur eius additio
usque compleatur eius esse et hoc ad
dico et diminuendo inveniuntur in
se et ergo dispositio tertia qua di-
cit convenit sermone aristotelis et arabes
quidem non praebuerunt nisi ut dicatur
quod invenitur corpori dispositio tertia
divisa sanitati et egritudini scilicet ut
sint tres dispositiones ordine autem
quarum sit sub genere sub capitalis

ordinem alterius Nam sicut prohibet
aristoteles dici quod in tertio simul sunt
prohibet eam dici dico ergo quod qui in-
venientes sunt et diversitas est posita
ta inter eos quarum sit manifesta
sermone et sic fac illud comparan-

tienae ergo natura quidem sit
et non ipse audire oportet

Et oportet ut intelligas nomen sanitatis
in hoc loco quod quantum in intentionem non
quidem intentionem propriam et vult ut intelli-
gatur hoc intentio generis sub quo
ordinantur omnes artes factive corpori
corporis sanitatis scientia naturalis et nam
genus quod est non proprium ipsius

Cum autem et egre

num et neutrum explicatur

unumquodque est quidem

ut corpus hoc autem ut cau-
sa hoc vero ut signum et cum
et cum susceptibile sanitatis
est corpus et efficiens autem con-
servans eam causa est et de-
clarans eam signum omnia
ad hoc vocat conferens sanitati
Secundum vero eundem modum
et egra et susceptiva egritudinis
corpora et efficientes et conservan-
tes egritudines causas et signa
declarativa et veniunt secundum
eandem rationem et corpora
et signa et causas et
illud quidem quod nominatur de
omnibus his tribus et proportionatur
eis scilicet a sanitate et egritudine et
dispositione que non est aliqua earum

est una tantum terminorum scilicet aut corporis
aut cause aut signum. Tertia autem est
singulis membris comparantur corpus susci-
piens sanitatem et causam facientem
et conservantem eam. Et signum declarans
ipsum ad sanitatem. Et secundum quartam rationem
comparantur corpus suscipiens egritudines et
causas facientes et conservantes et
signa declarantia eas ad egritudines
et similiter comparantur corpus causam et signum
susceptibilis dispositionis que non est sanitas
nec egritudo ad illam dispositionem.
Sermo iste intellectus est ex ponere
partem diffinitionis etc.

[E]t secundum quidem comparationem primam
rationem scientia causarum
sanarum medicinalis est
post illam autem et aliarum. Scientia
vero et egrarum: et tertio neu-
trarum: et posterius est corporum. Pri-
mi quidem et est sanorum: de-
inde egrorum deinde et neu-
trorum. Et de signis vero secundum
eandem rationem comparationibus
vero prius quidem corporum co-
gnitio ex signis manifestatur
posterior vero et earum causarum
inventio // Et prima quidem
intentio medici non est nisi ad sciendum
causas sanitatis et deinde procedit
postea illud ad reliquas causas scilicet
egritudinis in primis. Deinde ad causas
dispositionis que non est sanitas nec
egritudo. Postea venit ad corpora. Et non est
intentio eius iterum in primis nisi
ad sciendum corpora sana. Deinde ad
sciendum corpora egra. Deinde ad
illa que non sunt sana neque egra.

et secundum quartam rationem comparationem conve-
niens signorum in operationibus non est
in primis nisi cognitio dispositionis
causarum corporum per signa. Deinde
inventio causarum sanitatis cor-
porum per signa et egritudinis eorum.
Dicit nos scire debere in quo
sermone inter doctrinam artis
medicine et inter operationem per
illud quod diximus excepto et
quod dispositio excepto est contrarium quod dicit
sequitur cognitionis et ultimum opera-
tionis. Et primum operationis est
ultimum cognitionis. Et sermo eius
intellectus est. Et nunc exponemus
dictum vel dictorum eius ex primis
explanationem qua dividit partes
diffinitionis medicine ut dicatur partes
medicine meos quod est prius id est. Dico
ergo quod causarum sanitatis sunt
duo modi: unus eorum est causarum
facientium sanitatem et ipse eedem
sunt cause sanitatis egritudinis
sicut curatio medicine et cibi et ceteri
nominum earum causarum complevit
doctrinam in libro de ingenio sanitatis
Et modus alter est causarum conserva-
tiua sanitatem et canonem conservantium
causarum complevit doctrinam in libro
de regimine sanorum. Et docet in isto
loco autem per hoc quod medicus per-
venit per causas sanitatis ad cau-
sas egritudinis in primis. Deinde
ad causas dispositionis tertie neutra
causis sanitatis et causat eas
egritudinis et dispositionis tertie et neutra
causis sanitatis sicut premisit in libro
sectarum. Et tertie egritudinis sunt tres.
causa antecedens sicut repletio.
causa coniuncta sicut putredo facta
eius sit. Et causa primitiva sicut
casus percussio aut obviatio.

caloris sol. aut frigoris aeris
et cum hoc similiter sunt cause
dispositionis que non est sanitas nec
egritudo Deinde docet quod medicus
pervenit per cognitionem harum rerum
ad cognitionem corporum sanorum deinde
egrorum et per eorum que non sunt
sana neque egra Deinde dicit quod cum
hoc racionem currit res signorum
scilicet incipit medicus accognoscere signa
sanorum post hec signa egrorum deinde
signorum dispositionis que non est sanit
as nec egritudo Deinde dicit Sed
in dispositione operacionis non est sanitas
nisi cognito dispositione corporum per
signa scilicet incipit medicus quando
vult operacionem in eo et scit dis
posicionem corporis per signa tunc si in
venit signa sanitatis in eis con
servat sanitatem eius et si invenit
in eis signa egritudinis vel signa
dispositionis que non est sanitas nec
egritudo curat egritudinem aut curat
illam disposicionem Deinde dicit postea
que est per illud intencio sciencie
causarum salubrium sanitatis cor
porum et egritudinis eorum propter quam
cognoscit medicus disposicionem corporis
invenit scienciam harum sanitatis aut
conservacionem ex eis ante sanacionem
et conservatibus conservat sanitatem
eius et in effectibus sanat
eius egritudinem Et per qua complevit
G. explanacionem diffinicionis medicine
ad partes suas utras et doctrinam
qua docuit nos ex harum dispositionis
sanitatis et disposicionis egritudinis vel
operacionis incepit iterum dividere
unamquamque harum et explanat eam
certa que et dixit

Ed quoniam efficiens
et declarans et su

sceptivum duplicatur unumquodque
dicit hoc quid simpliciter
hoc vero ut in nunc sciendum est
utrorumque scienciam et medicinalem
Et ipsum vero simpliciter dupli
citer est quidem ut semper est
vero ut in pluribus et est utrorumque
horum sciencia medicinalis
Et unumquodque quod efficit aut
conservat aut signat aut recipit
dicitur secundum unum duorum modorum aut
absolute aut in tempore presenti et medicina
utrorumque est sciencia simpliciter absolute dicatur
secundum duos modos aut semper aut
in pluribus disposicionibus et eorum omnium
medicina est sciencia

Primo eius causa quod efficit
tollat ut vel causas efficientes
sanitate cum sint sanantes
infirmitatem et tollat ut velit
in eis causas efficientes egritudinem et causas
efficientes disposicionis que non est sani
tas nec egritudo et primo eius con
servat tollat ut velit conserva
tes causas sanitatis cum et tollat
ut velis eas et velit in eis causas
retinentes egritudinem et disposicionem que
non est sanitas nec egritudo et
primo eius aut sufficiat vult signa
et sunt ea signa egritudinis et signa
sanitatis et signa disposicionis tertie
et primo eius aut recipit vult
corpus quod aut remanet et
primo eius intellectum est et
primo eius medicina est sciencia omnium eorum
vult rememorari nos quod iste
res sunt explanaciones diffinicionis
medicine et cum ita sit tunc medicina
est sciencia omnium eorum et preterea di
minuit in sermone suo iste

rememorari dispositionis tacte fuit
capit ergo questio eius ita exponere.

Eorum vero et // et dicit

causa et signum et corpus
et quod simpliciter dicitur. et quod
ut nunc complicitur unumquodque
dicitur hoc quidem eo quod neu
tro contrariorum participet hoc
quidem eo quod utriusque contrariorum
equaliter: hoc autem eo quod aliud
quidem est: aliquando est horum
vero ipsorum secundum. secundum duos
modos dicitur: aliquando quidem
participando utrorumque contra
riorum equaliter aliquando vero
amplius altero // Sed aut
proportionatur ad sanitatem nec ad egri
ciem sed sit aut causa. aut signum aut
corpus sive dicatur absolute sive
in tempore presenti unumquodque istorum secundum
tres modos. unus eorum est ut sit
proportionatum utrisque simul aut ad
aliquid duorum contrariorum. et secundus ut
sit proportionatum utrisque simul.
et tertius. ut proportionaretur aliquid
unumquodque eorum quasi ad unum
quasi ad alterum et in horum tri
bus in duo contraria. aut non proporti
onatur ad unumquodque duorum con
trariorum equaliter aut ut ad unum
eorum proportionetur plus quam ad alterum
ergo proportionate coniunctionis ita
sunt tres. scilicet causa corpus
et signum. et quia multipli
cantur cum sanitate et cum egritudine
et dispositione que neque est sanitas
neque egritudo. proveniunt xx. quod

fusciatur ergo ex eis illud quod
proportionatur et coniungatur cum hac
dispositione et remanebunt sex. que
quando multiplicantur cum absoluto
semper et cum absoluto secundum plures
dispositiones et cum tempore presenti provenient
xviii. et. 6. quod rememe
moratur in hoc capitulo dispo
sitionis rerum proportionatarum coniun
ctarum cum dispositione in qua non cadit
nomen sanitas nec egritudo et dicit
quod hec dispositio est una secundum neutrali
tatis in ebus significatis et secundum
significatum dividitur in duas partes et
in eorum est duo ergo sit hec dispo
sitio que non multiplicatur cum uno
rerum proportionatarum cum eis proveni
unt aut xx si non dividitur aut
xxi. si dividitur secundo illud mul
tiplicatur cum absoluto semper et cum
absoluto secundum plures dispositiones et
cum tempore presenti proveniunt xxiiii
si non dividitur secundum xxxvi. si
dividitur secundum et tu potes notare
istas dispositiones in tabula. et ex
cusabitur per illud modus tua et in
pertabitur tuis pondus ad quas di
viditur diffinitio medicine

Sed ante et determinato termino
dubitatio queratur secundum
loquitur quia et ipsam oportet
determinare. Dico enim quod dicit
medicinam esse scientiam sa
norum et egrorum et neutrorum
signum quid et omnium pau
signum aut et quarundam
signatur aut et qualem
Sed omnium quid in eo

t1

pꝫensibile est et impole
Quarundam vero ĩ pfectu
et non artificiale Qualium
vero et artificiale simul
est et sufficiens ad omnes
ptes artis quas totum
dicimus in medicine diffone.
Et ĩ euidencie huius totius dif
finitionis est locus dubitacionis
qua determinare oportet: quod est: quia cum
nos dicimus quod medicina est scia
rerum cognitarum cum sanitate et
egritudine et dispositione que non est sani
tas nec egritudo. est ut intelligatur
ex hoc sermone quod est sciendum
rerum: et licet ut intelligatur quod e
scia quarundam sed quibusdam et
licet ut intelligatur quod est sciencia
vniuscuiusque rei ex eis que in a
nimus omnium esse omnium earum non
comprehendit neque continetur neque
peruenit ad illud esse vero qua
rundam earum est diminutum et non
assimilatur medicine artificiali esse autem
cuiusque ex eis quod inquiritur. scia
assimilatur vere artis medicine. et suf
ficit omnibus rebus medicine particula
ribus et hec est intentio in diffone medi
cine tamen G. rememoracionem
diffinitionis medicine predictam sua
diuisam adiciens ex eo quod
precepit ut faciat scire apparentem
se quod non oportet ut attendat ad dic
tionem qui remaneat intentionis
intellecte apprehense Deinde
dixit dubitacionem et facit scire quod
intentio scie que est accepta generaliter
medicine distinctio eius diuisa medicine gene
rali. est scia cuiuscumque rei cuius
sciam inquirit expertus medicine. quod
est: quia indiuidua cuiuscumque illorum
xxviii et xxxvi sunt infinita

et hoc quidem apparet per id quod osten
dimus in tractatu primo libri nostri de
ingenio et doctrina artis medicine
quod aliarum medicinarum intentio modo
nostro dictarum virtute mirabili
nostra et aliarum medicinarum et infini
tatis indiuidualium naturarum est una
indiuidua accepta sunt infinita si
nec comprehenduntur neque continentur neque
perueniuntur ad ea sicut dixit G. et
non sufficit in eis nisi ut sit apud
nos canones et regule quibus
comprehendamus totum quod occurrit ex nobis
eorum Ergo quod dicit G. medi
cinis simplicibus in libro suo ipsis
medicinis non est nisi exempla ponere
via doctrine eius in v. tractatibus pri
mis eius At dicimus in illo libro
dicens est scire. G. Et post quam
docuit nos intentionem medicine explanauit
nauit diffinitiones acceptas eius suas
et insinuauit ad narrandum eas
per unamquamque. et facit nos scire quod
medicina est scia cuiuscumque earum in
quibus sciam. scilicet quod medicina est cano
nes et regule quibus sunt intelligende
quecumque res querunt ex partibus
eius incipit ideo in hoc loco ut
faciat intelligere unamquamque partem
medicine ad quas explanauit medicine
diffinitionem. et incipit ex illis ad
canonibus corporum suscipiendo:

Incipiamus igitur a
corporibus primum qua
lia sana et egra et neutra
contingat esse existentia post
hec vero designa et cau
sis oracionem ponamus:
Incipiamus ergo memorare nunc
corporum sanorum et egrorum et que
non sunt sana nec egra que
corpora sunt: deinde signa

illud cui rememoratiue significa-
tur et causatur Sermo iste manife
stus est Si ergo quis dictionis
egra et quis dictionis infirma
una est, i. sanatiua etc.

Sanum autem est simpliciter
corpus eucraton quod
existens ex generatione
in simplicibus et primis par
ticulis: coequale vero quibus
que extra componit orga
nicis. Sanum vero ut nunc
est corpus quod secundum presens
tempus est sanum Est autem
et est secundum quod sanum est
corpus eucraton et coeq
uale non secundum optimam
eucrasiam et coequalitatem
si secundum quas ipsius sanum tempus
contingat: Semper tale est
maxime eucraton et maxime
coequale ut melius
vero: ab optima compositione de
clinatum est: et sic vero melius.
Dico ergo quod corpus sanum absolute
est illud quod nominatur eucraton et
illud quod nominatur absolute eu-
craton est id cuius fabricatio ex
principio creationis in ventre matris
sue: est secundum temperantiam complexionis me
mbrorum priorum simplicium primorum
et equalitate compositionis instrumentorum
compositorum ex illis Et sanum corpus
ut nunc: est illud quod est ita in
hora presenti et hic et in hora in
qua est sanum temperate complexionis et
equalis compositionis cum hiis temporibus

temperantia et ipsius equalitatibus non
sunt secundum meliorem dispositionem equalita
tis. Si semper ita est i. uno tempore
natura complexionis et compositionis quod extra
est et temperantia ipsa. Corpus autem
sanatiuum eucraticum quod extra
est in pluribus dispositionibus ita est
quod minuit ameliorare dispositionem
diminutione non multa

Postquam G. explanauit
diffinitiones medicine ad suas partes
et docuit dupliciter qualiter
stat illud cum quo incipit summa ex
tus incipit hac expositione una
quaque partium diffinitionis medicine
extra sunt corpora perspicientia et
eum determinatur ea: sunt diuisa sa
na quidem paulo ante docuit quod
sunt sana et post id incipit in hoc
sermone exponere unumquodque corporum et
nominauit sanum simpliciter eucraticum
et significat per hanc dictionem eucraticum
assiduitatem sanitatis et extremitatem
eius et significat per hanc dictionem
compositionem conuenientium quatuor qualitatum
que sunt caliditas frigiditas siccitas et humi
ditas ad inuicem et significat per hanc di
ctionem sanum: sanum simpliciter. Et cum
dicto est in ipsis simplicibus et actibus
secundum quod ipsa est nomen quod
quod voluerit per ea quod est simpliciter
et est impossibile ut quod ponatur tibi
alio et membrorum plurium partium a
omne membrorum cuius partes plus sunt
in sua parte ad toto et nomen cuius
est sicut nomen eius. v. g. Et
frustra ossis est plus sua sola
in sua sua ossis Et nomen eius
os sicut nomen eius totius: et est
frustum carnis plus est sola in
sola carnis. et nomen eius est caro
sicut nomen sole carnis totius
et est frustra vene est plus

sbe ad sua vasa vene. et non
cuius vene e sit na vasis et
membra quod parum plus sunt multa
sunt ob duinis. vene. arterie. ad
pinguedo. cartilago. cutis et
in significatiue e dico quod significat apud
medicos membrorum compositorum et in me
bris parum plus et iterato eius
est in significatiue ac generis i cor
quo efficit quasi sua comparatiis
et membra i significatiua sunt mul
ta sunt cor: epar. cerebrum. testiculi
stomach. splen. pulmo. renes.
vesica. oculi. aures. nasus. os.
manus. pedes. collum pectus dor
sum. Et quod cuiusque membrorum com
positorum e composita et completiue
membrorum parum plus exquirunt
componitur. Completiones at membrorum
plus parum non sunt res una
et eadem. Et quod ossis est alia
complexio et quod vene e alia a
complexione arterie. Et sic de ceteris uni
cuique membro complus parum conveniens
est propria. et quia unumquodque me
brorum est creatum complexione sua propriam
invenit exigimus causam omni quo
temperata sua declinationem complexionis
ossis et nervi et frigidi temperat
declinatio complexionis arterie et carnis
ad calorem Et cutis quidem in
tercet membra plus parum temperate
complexionis e proprie cutis interioris
partis palme quia est complexione sua
propriam consequens At vero quod sit diu
sa propter diversitatem etatis regionis
et complexionis et aliorum manifestum
est igitur quod complexio unicuique me
mbrorum parum plus f. ut sit in
senitate exempli proportio complexionis
ossis in etate puerile in lati
tudo/ et sanitas corporis e ut sub e
cis causa quod propria. Ergo sanitas

est in complexione ut proportionetur complexio
membrorum parum plus f. ut sit proprie
senitate exempli proportio complexionis ossis
i etate puerile ad complexionem carnis
sunt quod eius ad eam i etate iuve
tutis: aut adolescentie aut senii
et sic de ceteris i reliquis quo corporis
sanorum complexionis membrorum plus p
pri sunt in proportione unica et
de proportionalitate quidem e tempe
rata ergo unicuique membrorum i significa
tiuis compositorum ex membris plus
parum quod propria. i quatuor rebus quarum
prima e in consideranda quantitas. secunda
forma. tertia situs et qualitas
complexionis cuiusque corporis e ut ponetur
sua propria compositio i unoquoque corporum
quorum manifestum e igitur quod quanti
tates corporum sunt diverse naturam non
cessant augmentari donec asse
quatur ultimum terminum sue adolescen
tie deinde stat augmentum corporis
qualitas ergo complexionis oportet ut rema
neat in proportione unica i suis
qualitatibus cum ergo adequatur i corpore
uno et sit temperate complexionis et equalis
compositionis: tunc hoc vocatur in melio
rem formam corporis Et ita ostensum
est quod melior forma non e latitu
do superioris et inferioris: quia
iam esset mutationem et permissionem
ut latitudo esset conveniens unicui
quoque eorum. Et sanitas oportet talis
sine in meliori formarum etatis
tenet i multitudine eorum que conve
niunt: et hec latitudo composita la
ta i duobus s. temperantia complexionis
et equalitate compositionis Et quando
minuuntur quod aut temperantia aut
compositio diminuta que non mi
nuitur: Et illa quidem ad quan
talis que non videatur impedi

R vc

operationes diminutae apparentes que vero minuitur vel manifestatur. Virtus corporis minuitur a meliori fortitudine et quod est ita sanitas eius et est firma propter hoc firmitudo eius est in firmitate sanitatis corporis quod est in meliori fortitudine sanativum et ipsum est quod est corpus sanum secundum plures dispositiones scilicet in pluribus qualitatibus etatibus et regionibus et dispositionibus et aliis pluribus. Ipse autem intelligit per dispositiones eas quas habet et earum operationes. Et quoniam diminuitur et contrario diminutione plurima donec fiat corpus susceptivum egritudinis non nominatur sanum nisi hora presenti nam in hac hora sunt contraria in eo et contrario: secundum aliquam temperantiam in aliqua complexione scilicet in sua complexionem sua in pluribus dispositionibus et manifestum est quod sanitati uniuscuiusque corporis est latitudo que est preter latitudinem eius in corpore alio. Nam sanitas certa in qualibet dispositione alia est a sanitate claudi.

Egrum vero corpus simpliciter est quod egritudine aut dispositum in his que plures sunt partes. aut vero equale in organis aut in utrisque simul. Corpus egrotativum est illud quod natum est aut propter quod male membrorum principalium aut secundum in complexione membrorum in officialium. aut secundum duas res pluries per quam pervenit corpus sanum absolute. Et corpus sanum in hora presenti et apparet quod hoc corpus est male complexionis aut compositionis aut utriusque simul

et quod non pervenit ad eius equalitatem nisi quedam in hora presentia qua est sanum declaratur. Inde quod est ex corporibus quod est egrotativum autem manifestum est quod pallavit eius in quo est simile quod est medium eius communiter malicia membrorum principalium: aut secundum in complexione membrorum officialium aut ambarum rerum simul. Et egrotum quod non est egrum sed est id ad quod accidunt egritudines contrarie infirmitatibus quarum debiles sunt aut pauce et non fluunt in eo quod pervenit ostendi secundum est corpus et ipsum illud non manet eius in pluribus dispositionibus per quam declaratum est a Galieno in investigatione loci in quo declaratur.

Egrum vero ut // cetera

Cum est corpus egrotans in quo tempore dicitur tale existens manifestum est aut quod in eo secundum quod tempus dicitur esse egrum aut dispositum est in pluribus existentibus partes: aut in equale in organis: aut in utrisque. Et propterea quid egrum est quoniam ex egritudine aut dispositionem sanitatis existens in simplicibus particulis: aut in omnibus: aut in quibusdam: aut maxime dominantibus: aut est in equale

in organis Simulit vero
et hijs aut omnibus: aut
quibusdam: aut maxime
dnantibus: aut etiam in equale
organicis Ut multum vero
egreu est corpus adequus mali
cia delictu: non dum vero in
medio constitutum: Et corpus
egru et nunc est illud quod est
infirmum in hora in qua dicitur esse
infirmum est male compositus in membris
plures partes: aut abequaliter egro
ssu in membris principalibus: aut
agregatas ambas has sl. et corpus
egrum ss est id quod est natum sim
que longinqua abequalitate in
membris simplicibus pro omnibus
aut unione eorum: aut corporum
sb'liminoribus: aut cum que longi
qua abequaliter in membris in
pcalibus oibus: aut unione corporum
aut eorum sb'liminoribus Corpus vero
egrum in plibus dispoibus est id quod
iam diminuit et nondum consequit
dispositionem mediam ..

Acravit G in ptibus dispositionis
corpus infirmum et multiplicat
egrum p absolutum ss: et p ab
solutum cum plus dispositionis: et p
tempus pius et sic in temporibus pius
amelion cum eorum Silit in apit
in corporibus infirmis amelion eorum
cum Nam corpus infirmum in hora
pauci tum est in alia hora sanum
in alia infirmum: aut est in dispositione
que non est sanitas nec egritudo
Et corpus infirmum ss est in tota
vita sua infirmum et non est ei
hora in qua dicatur quod est sanum

Et egrum corpus in pluribus dis
poibus est corpus quod est infirmum
in plurimo vite sue et malicia
eius maior est malicia egritudinis
ss Et primo eius et non sequitur
ad hanc dispositionem mediam sicut corpora
que: neque sunt sana neque egra
ss sunt media inter Nam quod
declaratum est quod melius corporum
infirmorum est illud quod est infir
mum in hora pauci et sanum in alia
Deinde quod est infirmum in pluribus
dispoibus Deinde quod est infirmum
ss est eorum corpus est in formis
debilioribus sic corpus sanatum
est in formis melioribus Et ap
moe eius longinquum abequaliter
est intellectum: quia vult malicia
sanus aut corporis malicia quod
sanus est in membris pond plus
Si malicia corporis est in membris
principalibus et in minus eius
et quo comparatur membrum principa
le: aut in quantitate eius: aut in
forma: aut in situ

In aut et neutrum
corpus applicatur dicitur
hoc quando eo quod neutra
extremarum dispositionum participet
est vero utraque quod at eo
quod aliquid quando habeat. aliud
vero habeat Secundum primum quod
est signatum neutrum erit
corpus medium vero extremis
sanissimum corporis et egr
rimi Media quoque iam quod corpus
quod non est sanum neque egrum
dicitur secundum tres modos quorum

vnus est ut non sit in eo neque v^a
duarum dispositionum contrariarum secundum ulti
mitatem earum. et secundus est ut in eo
congregentur due dispositiones: et tercius
est ut sit in una duarum aliquid: et
altera aliquid corporis aut quod non est
secundum est neque egrum secundum intentionem
primam est medium quoniam privatione et
participacione aut quod est in ve
tuis egris ita quod commixta sunt
confuse adinvicem quod non distinguitur
aliquid de ipsis etiam toto tempore egritudinis.
re hec dispositiones sunt communes
scilicet sanitas et infirmitas et
ultimum sanitatis est melior
forma et ultimum egritudinis est deterior
formarum et dimisit dispositionem que non est
sanitas neque egritudo: et hijs disposi
tionibus quarum una est ut non sit in eo
neque una ex sanitate et egritudine secundum
ultimitatem earum. Et dixit in hoc
quod est medium secundum privationem et particip
acionem inter meliorem formarum et de
teriorem earum scilicet longitudo eius ab una
quaque earum est longitudo una Sed er
go prius quod sanitas est in eo commixta
cum egritudine sicut oleum cum aqua
et utrumque ab alio distinguitur Et secunda
est ut congregentur sanitas et egritudo
simul in eo. et est si fuerint quedam
membra sana: et quedam eorum infirma.
Et tercia est ut sit compositum simul: quod
egrum Declarat igitur per illud quod
non diffinierunt sicut Explicit igitur
quod non est ut sanitatem et egritudinem
alia dispositio equalis in genere
et isti tres modi quando multip
licantur cum absoluto semper Et cum
absoluto in pluribus dispositionibus et cum
tempore presenti proveniunt novem
dispositiones et ipse explanat eas in hoc
sermone

et eius quod hoc
semper tale est. hoc
vero ut sint quandoque
in presenti tempore medium vnde
existit et sanissimum cor
pus et egrum eius vero
quod semper est et quod sep
tale quod in omnibus etati
bus vel semper maxime per
manet tale: hoc vero ut
nullum quoniam mutationes
quasdam est accipiens Secundum
vero secundum signum neutrum erit
corpus conversus simul dispositionibus
participans egritudine aut
secundum vnam partem. aut secundum
duas differentes Secundum vnam
quidem. si secundum alterum oppo
sitorum curationum sunt effec
tuarum qualitatum. aut secundum
utrumque quod Sed etiam forma
tum aut magnitudinem a
minimum particularium: aut post
lapsum et cetera. In hijs quod
tercio tamen omnibus aut in
quibusdam: in transitu vero de
linquens in differentibus vero
partibus: et secundum omnes oppo
sitiones ponit aliquid con
trariorum participe simul
et semper quidem tale est

t1

sedm omes etates manes
sile. et sp quide tale vt
multu vero e qd pmu
tal' sm aliqs. Jsta vo ut
qd ut mic neutr eut
corpus sm sedm signu: au
eo q ita vna pte q
heat sana. q vo egra
aut i ptentu ei. aut et
ptes differentes Sedm vo
tium signatu neutr eut
cor9. qd quid mo sani
modo vo egr. i pte sit
tpis quemadmod aliquib9
mheat. pueris quide et
ntib9 sanos ee adolesce
tib9 vo sanus. egros vl eg9
Jn vno vo tpre ita neutr
ve no spt. qsipre Sedm
vo latitudine qtiu Sem9
vo qm mic duplit dici.
Et illud qd dr in est smone
absoluto e natu 2m illam for
mam et qd dr q e ita mic
e i qd est in hora pntu med
iu vo qd est sanius et corpo
rum eius qd dicit ex eo qd est
smoe absoluto. e qd est ita
sp: et e i qd remanet i oib9
etatib9 sm illam dispom: et ex
eo qd e in plib9 dispoib9 est
illud cui accidunt mutatoes qda
Et corpus qd no est sanu neqz
egru sedm mediu sedam est
illud qd natu est 2m egritudinem

duarum dispom qtrarum i eo aut
i mebro vno aut i diusis in
mebro quid vno qm est i vna
duarum spere qrietatis mit quali
tatis effectiones tpatum aut qm
e tpatu in duab9 spebus pme
vnde tm est nocumentu sit in
forma sua. aut i qntitate sua
aut in nuo suarum ptium. aut i situ
suo. et qm est 2m sua qposicionem
illius qd est equale. tuc e sanu
i omib9 istis aut i quibusdam
earum vnde tm e lapsu in sua
que Jn mebris vo diusis est
possibile tm ipo ut adiqret corpus
vnd duo qra i omib9 spebus
qrietatis. et qd e ita sp e quod
remanet i omib9 etatib9 sedm
illa dispoes et quod e ita in
plib9 disposib9: est cui iam accidunt
mutatio. et sic est corpus qd
dr q no e sanu: neqz egru. et
mic 2m itencoes sedam aut est
qdam cuius qd est in eo sanu: et
qdam cuius e egru aut i mebro
vno. aut i mebris e diusis
et cor9 qd no est sanu neqz
egru 2m itencoem tcias: e illud
quod e quasi sanu: quasi egru
sicut accidit i quibusdam: qui sani
sunt aut eg9. Jncora at vna
no e pole ut sit cor9 sedm hanc
itencoem. neqz sanu neqz egru
eorum si tm qsistimaueris hore lati
tudinem: tunc iam pole est illud
Et nos scimus q mic dicit sed
duos modos

Jste sermo apparens e vn
tm no sit diusus i disposicione
que no est sanitas nec
egritudo sine dubio i et thuis
smonis plus est intellectu qm
tm in eo est dicto ppus dictioni

et potuit indigens exemplo
eo quod secundum sermo eius mutatur. Nam
quod dicto significat apud medicos
horam presentem: et sicut apud philosophos pro-
nectit dividere inter tempus preteritum et
futurum. Et hora presens apud me-
dicos dicitur secundum duos modos unum
quorum est quantitas eius parva et ipso-
nominavit hanc horam strictam et alte-
rius modi est quantitas eius ampla
sit ipse dies: aut sicut ipse io-
mijn: aut sit ipsa septimana
vel sit ipse mensis: aut sit ipse
annus. Et exemplo quod sermo eius
qualitates eius active sunt cum
qualitates sunt calitas et frigiditas.
Calitas quidem nominatur activa quia
separat eius partes cum supervenit
et propter illud diffinit eam dicens: quod
ipsa separat res diversas et diffinit a-
ctiles quia aggregat res congene-
ras: et frigiditas vero nominatur activa
quoniam ipsa aggregat partes eius cum
supervenit et prohibet separationem eius
et propter hoc invenimus quod ipsa aggregat
res et qualitates aut passive sunt
humiditas et siccitas. Humiditas vero
nominatur passiva quia per ea sit facilis
passio eius cum supervenit. Sic-
citas nominatur passiva quoniam per ea
fit passio difficilis eius cum super-
venit et duarum specierum una est
species activarum qualitatum et alia
est species passivarum qualitatum.

**anum vero et egrum et
neutrum corpus quotiens
dicitur et quale unumquodque est
sufficienter determinatum est.
De signis vero deinceps
dicendum est.** // Iam determinavit
de corporis sani et eius quod neque
sanum est neque egrum et quotiens
secundum quot modos unumquodque
eorum dicitur et que res sit unum-
quodque eorum determinatione suffici-
enti et oportet ut sequamur illud
rememorando esse signorum.

Iam determinavit quidem quod corpora
sana sunt tria et infirma tria
et que non sunt sana neque in-
firma .ix. et equivocatiua unum
sunt ergo omnia corpora supra in
diffinitione medicine. Eius cogni-
tione dispositionis omnium ipsorum com-
plevit incipit esse in cognitione

**nut autem et corporis signorum
ipsorum sana quidem
quecumque presentis sanita-
tis sunt signa demonstra-
tiva: et future prenostica
et preteritis facte rememorativa.**

Dico ergo quod signorum alia sunt
sanitatis alia egritudinis alia dispo-
sitionis que non est sanitas nec egritu-
do. Signa ergo que sanitatis sunt
alia significant sanitatem presentem aut
indicant eam antequam sit: aut re-
memorantur eius postquam iam fuit.

Signa sanitatis presentis sunt
et vocat apodictica: id est que
eius rei absque prohibitione
et lucem eorum signorum et ut co-
gnoscatur secundum quod ipsa est. Et quidem
videmus medicum quod aliquod eorum
corrumpit mutatio aliqua ma-
rat absolute eius quod mutavit
ipsum donec remaneat sanitas
secundum suam dispositionem et signa sanitatis
sunt indicativa multa: quorum dum
fortiora sunt signa vehementie
virtutis in dispositione egri et eius
convalescentie post eius separationem.
Deinde signa digestionis. Deinde
signa crisis salubris. Et hec
quidem signa indicant adventum

sanitatis in dispositione egritudinis et
lucrorum eorum signorum medicus quod
est quoniam confortat propterea seipsum et
apparet ei ut confirmat de consideratione
primi. et firmat quod proficit propo-
ponendum dico quod in consideratione sunt et
infirmus quidem. quoniam indicat ei me-
dicus id quod videt et indicat suis
et facit eos scire salute eius. cum
quoniam evadit ex egritudine sua fit eius
bona fama et extollit ipsum nar-
rationibus suis infirmus. Et signa
sanitatis rememorativa sunt illa
quod sunt medicus de dispositione sanita-
tis an infirmitate. scilicet qualiter fuit
corpus ex forma eius et quan-
titate et spissitudine et aliis. Si
enim medicus non fuit scientes infirmi
ante egritudinem eius: tunc ipse indiget
ut discat per interrogationem et examina-
tionem qualiter fuit dispositio in sanitate
eius donec sciat per id declinationem
corporis a sanitate sua sicut si inter-
roget de appetitu eius quo appe-
tebat cibum: aut quod suscipiebat
ex eo et in qua hora suscipiebat
eum et quoniam egritudinem non sunt proxime
et inpotentes in quibus infirmo
cibus in hora consuetudinis quod sit
inpossibile proximi in hora sue con-
suetudinis accipiendi cibum dentur
ei in illa absque cum fiduciam:

Signa vero signa et
presentis egritudinis demon-
strativa sunt. et fu-
ture pronostica et preteriti sunt
rememorativa:

Et signa
egritudinis presentis sunt que sequuntur
egritudinem presentem: aut indicat egritudinem
que est an que sit. aut reme-
morantur futurum eius quod sunt
signa egritudinis presentis sunt
ab lesione operationum et respiratione

egritudinis et lucrorum eorum signorum est
cognitio egritudinis sicut respirat[ione] civi-
co quod est et consumendi et signa indi-
cativa egritudinis future secundum diminutionem op-
erationum a suis dispositionibus et sermone
ad salutis imitatio operationum a suis
dispositionibus naturalibus: lucrorum eorum signorum
est ut antecedat medicus cum purgatio-
ne et evacuatione corpus aut immittit
illud quod est accidens in eo donec
prescalbiat causis per id corporis in egritudine
Et signa que rememorantur fuerunt
egritudinis et eius quod precessit ex ea
sunt sicut discoloratio. extenuatio et
fatuitas multa et sicca Et lucrorum
eorum sicut dicit ypocras est ut confidit
de eo infirmus et sui et committit
se in manibus eius. et fit ei potestas
curandi eum sicut per eum et apparet
scientia eius ad artem et bonitas
sue et alia que sunt sicut ista

Eorundem vero que et que
veniunt dispositionum demon-
strativa sunt et pronostica
et rememorativa et sunt si-
gna secundum aliquid quidem sa-
num secundum vero aliquid quidem
egrum declarativa dispositionum

Et hec quidem secundum tempora plura
in sanis et egris // Et secundum
predictum signa dispositionis que
non est sanitas neque egritudo: sunt
que sequuntur illam dispositionem que non est
proprius aut indicant eam an que
sit aut rememorantur eius post
quam fuit et sunt illa que omnino
non significant aliquam duarum dispositionum
aut non sunt digniora magis
ut significent unam duarum dispositionum
sanitatis et egritudinis plus quam al-
teram aut quod significat unam

dispositionem sanitatis et alio modo dispositionem egritudinis aut que significant quandam dispositionem egritudinis et istorum est esse currit secundum ista tempora secundum quod indicium quia currit esse signorum egritudinis unde simile eius dispositionis

Nam ipse significat proprium quod ipse sunt tres necessitates et si fuerit memor eius quod preterit de capitulo medi. ibi diximus quod est disposito corporum sanitate et egritudine aut ...

pellantur autem (?) excessus

Omnia quidem signa a veteribus medicis posita et si presentium aut preteritorum aut futurorum declarantia sunt. Et quamvis iam appellavimus signa que significant rem presente nomine significativa et signa que significant rem futuram indicativa et signa que significant rem que iam fuit rememorativa tamen nos invenimus antiquos nominasse omnia signa indicativa quamvis significent rem presentem vel que iam fuit secundo opere et intellectu.

... et utilitas quidem magna et de numero (?) ... ratiorum et maior utilitas non est nisi signorum significantium rem presentem aut rem futuram. Sin utilitas signorum rememorativorum eius quod fuit est minor illis.

Utilitas vero signorum rem presentem significantium est necessaria in arte medicine propterea quod per signum indicativum scitur quod futurum est ...

Existentibus vero sanis simpliciter quidem ... Et iam diximus quod corporum ...

que dicunt sana absolute sc[ilicet]
mo[do]: due sunt species propterea quia
quedam corpora sunt sana simpliciter. et que-
dam corpora sunt sana in pluribus dispo-
sitionibus. Sana quidem simpliciter sunt
que ex eis sunt in melioribus formis.
Et sana quidem in pluribus disposi-
tionibus sunt que ex eis diminuuntur ab
illa forma sed non est diminutio corporum
tamen sermonis sumus multa
sed in corporibus sanis ut fa-
ciat rememorari appare-
tes in libro suo eius quod preterit ut
representetur sunt in mente sua in
omni loco id quod pendet ex eo
et ex eo in quo preterit sermo plus
quam enim ipse adiecit super scientiam
signorum corporum. facit nos reme-
morari sermonem suum in eis.

Cognitiones vero corporum et ab
incidentibus secundum speciem corporum
vero est et ab hiis
que ex necessitate conse-
quuntur effectibus et talibus
que et accidentia vocantur spe-
Oportet ut sufficiat super ea rebus
que sunt eis in dispositione speciei corporum et
ex operationibus et actionibus que consequuntur
ista necessario. Signa corporum sa-
norum ea sunt. primum eorum est quod
est assumptum ex eo quod in eis est
in dispositione corporum speciei. et ista signa
sunt necessaria visitationis et secunda
supra sunt apparentia vitalis et
tertia sunt supra ex accidentibus et
consequentibus ab eo quod est eis in
dispositionibus speciei corporum consequentibus
ab eis operationibus. et ista in libera
eius sunt visitatio et quod ex eis
metitur varium est secundum iunc-
quam est optime temperatie
signum tertium sc.

sed quidem ipsa corpo-
ra optima compone sunt
cum temperantia secundum quod
partes conveniunt in caliditate et
frigiditate et siccitate et
humiditate. Organicorum vero
in quantitate et qualitate compo-
nentium ea. et adest in forma
tote et partium particularium
uniuscuiusque et totius organi.
Signa quidem ipsa sunt. quam corpus est
sanum melioris forme. inter ex signis
eius est equalitas membrorum eius
primum similium in cal. fri. hu. et sic.
et equalitas membrorum eius officia-
lium in quantitatibus earum et quibus
sunt composita et numero eorum et forma
cuiusque earum et in loco et forma
in similitudine totius et loco eius
Cum preterit ex sermone meo
quod equalitas omnis in uno
quoque membrorum primum simili-
um est quod convenit ei et ista quidem me-
bra divisa sunt ex eis cum est
membrum supra quod caliditas magna
vincens sicut cor. et ex eis est membrum
super quod est frigiditas vincens si-
cut humiditas et cerebrum quidem toto
cum proportionalitas omnium membrorum
similium primum est proportionalitas ex qua
fit quod corporis qualis sunt compositio me-
brorum in similitudinibus et est duobus
modis. unus eorum est compositio in similibus
totius et alia est compositio membrorum of-
ficialium cuius exemplum est quod manus
est membrum in similibus primum compo-
situm ex membris in similibus. et sunt
digiti. vola. et rascheta. et bra-
chium. et adiutorium. Sunt ergo manus
due dispositiones quarum una est

s. totius manus· et alia est quod cutis
pmi eius. cum ergo convenit cum equa
litate corporis cuius ut sit membra
in simetralia et equalis cutis in duo
bus modis pl'· ille ergo res sunt signa
sumpta ex diffinitione sanitatis corporis
quibus sciatur melior formatio:·
Ex hijs vero que ex necess
sitate consequuntur siles q
des partes convenientia quantum
quidem ad tactum in duricia et
mollitie: quantum mediocritas vero
ad visum: bonus color et pu
lcritudine et asperitate medioc'/
ex rebus autem que sequuntur //tas
ex necessario cum ex signis que consequuntur
membrorum similium prim est quod declaratur
sensui. tactus et est equalitas inter
duritiem et lenitatem et est ex eis
quod ostenditur sensui visus et est bonitas
coloris et est equalitas inter pauci
tatem pilorum et eorum multitudinem z/
est cum ostendit signa sumpta ex
corporis sanitate significantia melio
rem formam: incipit signa
ostendere significantia equalitatem forme ex eis
que sequuntur equalem formam ex accidentibus
et dixit quod ipsa in membris prin
cipalibus sunt due res· quarum una est
que declaratur et apparet sensui tactus
nam quando tu ponis manum super corpus
invenies ipsum equale inter duritiem et
lenitatem et alia est que declaratur et
apparet sensui visus· nam cum tu aspi
cis corpus invenies ipsum bonum colo
ris corpus et paucitate pilorum et multi
tudine/
Eiusdem vero effectus indicium eorum
operationum perfectio quia et
virtute nominatur// ex eis quod
apparet in operationibus et complementum

eorum quod nominant ipsarum bonitate
ostendit postquam sermonem quod sig
significantia meliorem formam sumpta
sunt ex operationibus membrorum prin
cipalium. virtus operationes eorum comple
te et ostendit quod complementum est
illud quod medici nominant
bonitatem eorum,
Eorum vero que orga
nica consequuntur in eo
equalitate et pulchritu
dine omnis corporis organi
corum: amplius et in convenien
tiis effectivum in virtute
optime utitur compositionis
corporis et de inspirativa
signa sunt decem: et ex signis
que sequuntur membra in simetrie
talia est equalitas in simetralis
cutis corporis totius et bonitas
eius et virtus operationis eius postea
ostendit postquam sermonem du
as res quarum una est
que consequitur ab equalitate com
positionis membrorum in simetralium
corporis et consequitur eum eo ut
sit totum corpus equale pulcre
forme et ipsa signa significant
meliorem formam et altera
est perfecta operationum membrorum
in simetralium cum nominant bo
nitate eorum vel bonitate et illa
significant meliorem formam:·
Eorum vero que quidem
desistunt a sana
vero sunt: decem quidem
in similes partes quantum
lapsa sunt contrapantia

t ij

i primi quidem lapsu est
uero i equalitate organicorum
primi accipiendum: et iste lapsus
aut est omnium aut aliq
norum aut secundum utrumque.
Et corporibus aut que iam diminuuntur
animalioe formarum sunt si sint
adhuc i sua sanitate: sed illa
i quibus est lesio i quae membrorum
similium primi et est cum equat prima et
ex eis est i quibus est lesio i hoc
membrorum i specialium. et illa lesio
ibi est prima et lesio quidem in
quae membrorum primum similium: aut
est i compone membrorum i specialium
aut est i omnibus aut i quibusdam
ast quoniam ondit signum // corum
signitia meliore formarum i
cipit onde signa signi
tia forme que est minor ea
pauca diminutione et est forma
corporum sanorum secundum plures dispositiones
et lesio i quae est ut i quae me
brorum similium primi sit addita que
dam major qualitatum. aut minuatur
ab eo quod conuenit ei et lesio i
compone membri i specialis est aut
i numero suo. aut quantitate: aut
forma aut situ suo: et conditio
nat ut sit lesio pauca et consi
quatur ab illo sanitas eius secundum
plures dispositiones. et lesio prima secundum
similem eius est quod non appet sensum
Et medici quidem qui nominant
eam debilitatem membri attende
ergo sermonem eius et intelligatis
ipsum secundum quod oportet:
Enea aut lapsum ea
dem sunt cum quibus que
utute corum complent

temperantia quantibus similes
plures Nimis uero et fortitudo
et magnitudo et paruitas in
organicis utriusque uero tome
unitas quia et continuitate
nominamus corum // et quia lesio
nnd sunt qui rerum quibus complentur
utus corum: et sunt i membris primi
similibus quod et i membris i specialibus
numerus. quantitas. forma. situs et co
tinuitas communis mit eas:
3 plenam. Et decora signorum sig
anam corpus sanum i decora pri
signi apte est quemadmodum signum
sanitatis ut nullum remota sunt
ameliori forma: eodem signa sanitatis
ut minus remota sunt ling maiori
remotione amelione forma: quia
sic intellecta diminutione prima cum
utute sui sermonis i signis corporum
que minuuntur ameliori fortitud
diminutione prima et prolongatione sermonis
quia lesionum sunt qui rerum quibus
complentur corum utus ut sunt i membris
similium primi quod et i mspecialibus me
bris. numerus quantitas. forma. et situs
et continuitas communis mit utrumque post
quod utus primi membrorum similium est
perfectio operationum corum et complemen
tum compositionum corum non sit nisi ab e
qualitate quantitatis corum Cum ergo quod
corum equalis: tunc ingreditur ea lesio
et exponit quod sit lesio malitia
quantitatis / et utus membrorum i specialium
est perfectio operationum corum: et per
fectio operationum corum non sit nisi
ab equalitate compositionis corum i uno
quorum quatuor que nominamus s. numero quan
titatibus: forma situ Cum ergo compo
corum non est equalis: tunc ingreditur
super ea nocumentum Deinde dixit

X. ve.

et continuitas cum sit inter utramque s. inter membra similium partium et membra instrumentalia et lesio intrans in ea est solutio continuitatis :-

Rursus eisdem vero generibus et egrorum corporum est vitium secundum singulum egri signatum. Decernimus vero utrisque generibus distinctionis in operationibus sensibilis lesio: et in ipsis generibus in infirmis eisdem est videre infirmorum corporum secundum quamque duarum intentionum quas nomen illud continet et intelligatur de utrisque. et cum quo sit significato corpus sanorum infirmorum inter utrumque est sensibilis operatio

Enca lesionum sunt in lesio ta. lesio actus in operatione sidum membrorum similium partium et lesio in compositione instrumentalium membrorum accidens: et lesio actus in continuitate membrorum: et una duarum intentionum quas continet nomen corporum infirmorum est corpora egrotantia et alia corpora infirma et media inter utrumque est quod nocumentum operationis in egrotantibus: est insensibile occultum et in corporibus infirmis est apparens

Prima vero de sensibile in ea cum compositione corpora [illegible] quando lesa sunt corpora secundum veritatem: non est sensibile est quod. Super corpora vero que minuuntur parum a meliore forma ingreditur lesio ex modis a quibus unus est ei insensibile. Vult s. quod super corpora sana diminuta a meliore forma ingreditur lesio a quibus modis. s. aut in complexione membrorum corporum similium partium aut in compositione membrorum instrumentalium. Vnde illa lesio est occulta valde et insensibilis:

Estimatur ea magis et minus in operationibus et egris causis repugnare

Cognitio corporum est per comparationem in operationibus et in resistentia causis infirmantibus. quoniam super corpora egrotantia et egra et corpora diminuta parum a meliore forma omnino ingrediatur.

[illegible] est [illegible] lesio [illegible] et dixit est cum est quod membra corporum egro[illegible] operationes sunt magis diminute ad resistentiam eorum causis infirmantibus est debilis. Et corporum diminutorum parum a meliore formarum operationes sunt perfectiores s. et resistentia eorum causis infirmantibus: est vehemens et corpora comparantur in sanitate secundum operationes comparationem operationum corporum comparationem resistentie corporum causis infirmantibus

Ampliatur vero egra corpora determinata sunt eo quod facilius abscon[illegible] is causis vitiantur et eo quod secundum multum aliquis secundum virtutem operationum declinant. Corporum autem que dicuntur esse egra sermone absoluto

Cognicio est propter quod talis
infirmitatis conuenit ea videtur
et durant in eius velocitas
facile et ipsa est diminuto cor
in virtute operationum et multa ..
et est illa differentia inter egro
tatiua corpora et diminuta
a meliore formarum prop
corpora enim egrotatiua durant
velociter tunc infirmitatis et
dominantur eis faciliter et dimi
nuto corporum in fortitudine operationum
est multa apparens sed non est de
corporibus diminutis propter ame
liore formarum

Inter vero corpora vtraque
in medio neutra et
que vero dicuntur neutra
et que in latitudine
quadam // Sunt ergo corpora
que non proportionantur inter has
duas species dispositionum sive sunt
illa corpora illis que vocantur
taliter secundum veritatem sive sunt
ex eis quibus latitudo aliqua in ...
vult quod latitudo comprehendit
absolute quod accidit ut sit corpora
que non proportionantur ad sanitatem
neque ad egritudinem media inter cor
pora sana et egra sive sunt corpora
sana ex eis que vocantur taliter
secundum veritatem aut sunt ex eis quibus
est latitudo aliqua in sanitate et egritudine

Et dividitur totius sanitatis
latitudo in tres partes
latitudinem continens et ipsas
multam quarum prima quidem
est sanorum corporum secunda
vero corporum tertia neutrorum
Sit ergo latitudo totius sanitatis
dividitur in tres partes et unaquaque
partium illarum est latitudo magna
et prima illarum quidem est corporum
sanorum secunda est illorum que non
proportionantur ad sanitatem neque ad
egritudinem tertia corporum egrotatiuorum
vult quod latitudo sanitatis ha
beat illud et longitudinem quod
est inter sanitatem corporum que sunt
in meliori formarum et quod est
inter corpora egrotatiua: et iam ondit
in eo quod posuit latitudinem corporum
sanorum et latitudinem corporum que
non proportionantur ad sanitatem neque
ad egritudinem et latitudinem corporum
egrotatiuorum latitudo ergo sanitatis
est magna quando est quod corpora egro
tatiua non sunt egra sed est eis sa
nitas egrotatiua Sunt ergo innata
in corporibus sanis Similiter corpora que
non proportionantur neque ad sanitatem
neque ad egritudinem sunt in medio
corporum sanorum Declarauit
ergo in hoc sermone quod sanitas et
egritudo sunt due dispositiones inter
quas non est dispositio alia que sit
secundum veritatem equalis eis vtrisque
in virtute quod est quod nominantur corpora
ista media in corporibus sanis.

quibus de mediis sunt
egrotatiua corpora le
sionibus sensibilibus operation
um detrimenta // Et postquam
ista corpora sunt que iam tenderunt
in egritudinem et completa sunt differentia
inter illa et alia in completionem sen
sibilem operationum quod apparent in eis
vult quod comprehenduntur corpora egrotatiua
corpora ipsius et eis sensu est intellectus

olentia vero et quorum
motiones sunt delin
quentes: aut omnino
pierunt manifestos con
trarios exemplique vero in fir
mas sunt operationes in
magnis vero quinde distes
sibus facile discernitur. Sed
vero minores ambigua sunt
et propter hoc etiam hoc ge
nus lesionis neutro co
rarior participans existit
dispone quia et ipam
neutertam diximus noiam
et corpora quibus iam accidit dolor
et in quorum motibus iam est agitatio
aut motus eorum destructus omnino
etiam est manifestus corporum aut
quorum operationes debilitantur tunc si a
debilitas elongatur longitudine
valde a dispositione sanorum discretio facilis
est et si elongatur pauca longitudine
tunc in eorum est ambiguitas et propter
illud fit quod dispositio que non proportionatur
neque ad sanitatem neque ad egritudinem
et non est nisi in hoc genere lesionis //
et generis lesionis //. i neutrale
est lesio in qua dubitatur est
non apparens sensum quod non est signum
sanitatis neque egritudinis et residuum
per eius intellectum est
minimus huius sensu iu
dicatis non secundum ipam
vero naturam periculum enim
est sempiterne passionis
irrepere dogma: ipse omnes
res non discernit nisi per sensum
non proprium rerum naturam cum si ponitur
eorum discretio secundum quod modum
fuit non servatur cum erat via
procedunt cum cadat in eius sectam
qui videt quod omnia corpora sunt
continue egrotorum // in egritudinem
significantium discretio est per
sensum non per naturam rerum ideo
est: et si in hiis aspiciatur secundum naturam
rerum invenimus omne corpus resolui
occulta resolutione separata a sensu
ideo ergo lesio est in sensibilis et
facit eandem sectam eius qui videt
quod corpora in egritudine sunt ideo doceat
ergo pervenit sermonem quod consideratio
medicinalis sit secundum sensum
et quod in illo quod a sensu egreditur
non est medicinalis consideratio eorum si
dixeris membra interiora et eorum
egritudines sunt res non sensui percepte
et aspectu in eis est medicinalis
Cuidemus quod eis sunt signa sensibi
lia et eorum lesiones et sunt sensi
biles quemadmodum naturam sentit quod ei
accidit exterius vel interius.
Signa vero eorum que
sanantur corporum et
egrorum et sanorum continui
quantitate distantie differt
inter signa que significant corpora que
nunc sunt sana continue et egro
tativa egritudine occulta: aut sa
nativa aut non sana neque
infirma non est differentia nisi in
quantitate longitudinis a duobus
extremis. velit quod differentia inter signa
cuiusque corporis fiat per longitudinem
eius a signis corporum que sunt
meliore forma et ab eis que sunt
additione forma et ipse determinat
hoc sermone absolu
luto. x.

p [P]onentibus nobis ex-
tremos contrarios alte-
rutrius optimam
compositionem et nunc sciatur esse
ne. Considerantibus vero
eorum quorum sunt vicinora
tunc probantur corpora propinquius
optime compositioni et sanitati. Eorum
vero ab hac longius iam
vero existenti propinquius
egritudini. Utrorumque vero me-
dium equaliter ab utroque
abesse apparens neutrum
erit. Sic optime ergo
compositionis corporis dicte sunt
contrarie. Deficientium vero
ab hac equalia quidem
minus secundum hanc generationem et
magis et minus dividi-
potentibus et separatis in
tres latitudines.
Oportet ut ponamus meliorem
formam et complexionem que in medio est
duos terminos in duabus extremitatibus
contrariis donec donec quod volumus
exprimamus corporis et sanum in quo bo-
num est. Et consideramus ad quam duarum
extremitatum sit propinquius. Nam
corpus quod est ad meliorem formam
propinquius est sanativum: et corpus
quod est a meliore forma longin-
quius. et ad corpus quod cecidit
in egritudine propinquius in existentiam
et corpus quod est utrique et lon-
gitudo eius ab utroque: longitu-
do equalis est. est illud non propor-
tionatur ad sanitatem neque ad egritudinem
Et nos quidem nominamus signum
melioris forme corporis comparata
aut que veniunt ab ea possibile est
ut dividatur divisionibus quarum unum
non comprehenditur propria multitudinis et
paucitatis. Unum iam nos aggrega-
vimus cum rebus tribus quibus lati-
tudinem diximus quod vult intendere
per dictionem sanativum: quod est
conservativus sanitatis et durabilis
et posuit in hoc sermone sanativum
oppositum egrotativo ut intelligatur
per latitudinem sanitatis est inter utrumque
extremum illud terminorum unum est sanativum
Secundum est id quod non proportionatur ad
sanitatem neque egritudinem. Tertium est egrotativum
Et ipse quidem in eo quod in principio no-
minat meliorem formam omnis sana-
tivum et posuit ipsum quod est diminutum
a meliore forma. et illud est
manifeste contrarietatis. Et ego dico
quod G. non fuit oblitus sui sermonis
unde ipse posuit meliorem formam
ultimum fine sanitatis. et quod res non
fortassis non invenitur et si invenitur
occultum est a sensu. Propterea ergo
scivit quod media non considerant in eo
quod occultum est a sensu posuit sa-
nativum quod appropinquat ad meliorem
formam valde. Ad illud quod non appre-
henditur sensu. et non apprehenditur
nisi cognitione et ratione. Corpus ergo
sanativum est melior forma apud
sensum et manifestum est quod que
veniunt a meliore forma secundum
intellectum propter resolutionem occultam
a sensu et diversitatem eius occultam
a sensu in etatibus. et quod rema-
net de sermone eius intellec-
tum est etc.

s Signa igitur egri corporis sumpsimus dicemus. Complexionis enim exeunt et reliquie due latitudines manifeste secundum vero quod dictum est prius in optime compositionis narratione. Secundum vero speciale nunc dicetur. Primus nos dividimus declivibus partes.

Et nos sumus narrantes signa significantia corporum declivio ab eo quod est in fine absoluto sanitatis quoniam quando narramus signa complexionis corporis declaratur ex eis signa duorum terminorum reliquorum. Et nos iam narravimus signa corporum que in summo sunt in meliore formarum. Et nos sumus narratores corporum species postquam divisimus et narravimus in primis meam ostendit signum // brevia omnia corporum que sunt in meliore formarum et ostendit quod super corpora diminuta abscis in complexione delet unum et unum generum lesionum: aut duo ex eis: aut tria et post quam complevit illud ostendit quod corpora dividuntur divisionibus quarum unus non comprehendit propriarum divisionum multitudinis et paucitatis et quod contrario unumquodque corporum per comprehensionem quantitate signorum et longitudinem corporum ad duabus extremitatibus quarum una est melior formarum et reliqua deterior formarum. Et quod est medium inter illud: est illud quod non proportionatur ad sanitatem neque ad egritudinem et ostendit quod unumquodque corporum sanorum est latitudo. et infirmorum similiter secundum quod complevit cognitionem illius latitudinis compositionis sunt illi ut ostenderet signa corporum egrorum sic ostendit signa sanorum corporum et quoniam egritudinis tria sunt genera quorum unum est malitia complexionis et sunt ei multe species. et alterum est malitia compositionis: et sunt ei multe species. Tertium est solutio continuitatis: et sunt ei species multe. Et unaqueque species corporum etiam quoniam diversificatur secundum diversitatem membrorum. et post illud consequens est ei ut dividet et narret in primis membra omnia et ostendit dispositiones singularum corporum et natior at sit // narrat

q Due omnes membrorum enim earum sunt principia. Quedam vero ab illis ex orta sunt. Quedam vero neque aliarum dominantur neque alie dominantur earum innatas continentes virtutes et regentes eas. Quedam vero et innatas similiter continent et influentes. // Et species omnium membrorum sunt minor quod est quia ex eis sunt radices: et ex eis sunt rami qui nascuntur ex radicibus illis. et ex eis sunt que non dominantur super regimen aliorum neque alia dominantur super regimen eorum quoniam virtutes quibus sit eorum regimen innate in eis sunt. Et ex eis sunt quibus sunt virtutes innate et virtutes venientes ad ea ex illis radicibus.

v Petrus est quedam ea que dicuntur efficaces. et omnium membrorum est virtus infixa in eo qua facit suam

operationes propterea. Et secunda quia virtus
sunt sua substantia. et hoc est quia forma, scilicet
forma complexionis. Et tertia substantia
animalis est que in spiritualis parte qua
operatur virtus. et virtus est natura me
bri qua suscitatur. et diversitas
est non nocet in aliqua operatione me
dicine. et iam perscrutati sumus de ea
in libro meo de medicinalibus. Et ostensum
est videtur quod membrum principale
est cor. Et hoc ponit ea quatuor
scilicet cor. cerebrum. epar. et testiculum. Et
secundum diversitatem istam non nocet in ali
qua operatione medicine. et iam declaravimus
istud in libro meo in meditatione
et videbimus in expositione huius libri
ut tractemus de omni diversitate
que non nocet in operibus medicine
in eo quod factum est ut rememore
mur diversitatis que nocet in arte
medicine tantum et maneamus in ea
ad illud quod sit iuvamentum in
medicina. Et dico ergo quod virtus cuiusque
membrorum aut in est virtus fixa in
eo tantum: aut in est ei cum ea virtus
tamen alia fixa a membro alio et
plures virtutes fixe a membris
Membra vero principalia // plurimis
igitur sunt. cor. cerebrum.
epar. et testiculi. Radices
ergo sunt cor. cerebrum. epar. et testi
culi. Cerebrum quidem est radix sen
sus et motus voluntarii. Et cor
quidem est fons vite et caliditatis in
nate. Epar quidem est radix ope
rum naturalium virtutum. et sunt attrac
tio. retentio digestio. et expulsio
nutrimentum et augmentum et productio
speciei. Testiculi sunt radix generatio
nis et generationis
Ab illis vero exorta
sunt et illis famu
lantur nervi quidem

et spinalis medulla ce
rebro: cordi vero arterie: vene
epati. Seminalia vasa
testiculis. Et rami quidem
qui nascuntur ex hiis radicibus
et dant ab eis illi quidem qui nas
cuntur ex cerebro et dant ab eo sunt
nervi et nucha. Et illi qui nascuntur
a corde et dant ab eo sunt vene pul
satiles. Et illi qui nascuntur ab epate
et dant ab eo sunt vene non
pulsatiles. Sicut et oriuntur a testicu
lis et dant ab eis sunt vasa spermatis
vero autem oriuntur ex posteriori ce
rebro sicut oriuntur rami arboris
et nervi oriuntur ex cerebro et
nucha. Et sit cerebrum loco radicis
arboris ex qua oritur truncus ma
gnus quod est nucha. Et rami sunt
nervi nascentes ex cerebro. Et nas
cuntur nervi multi ex nucha: sicut
rami nascentes ex arboris trunco
Et hoc dispergitur in toto corpore. Et
vene pulsatiles oriuntur ex corde
secundum illud exemplum. Et est quod nascitur
ex latere sinistro auris cordis: ar
teria magna loco trunci arboris
et oriuntur ex eadem arteria. omnes arterie
corporis. Sit ergo cor sicut radix ar
boris et arteria magna. sicut truncus
et quod oriuntur ex ea sunt sicut
rami et secundum hanc similitudinem
est dispositio epatis sicut enim est sicut
radix arboris ex qua oritur truncus
et est vena cotiana et oriuntur ex
ea relique vene. Et oritur ex cor
de alia venalis arteria. Et pulsat
ab epate alia vena. Et ex testiculis
oriuntur vasa spermatis. Sunt ergo
ipsi sicut radix arboris et spermatis
vasa: sunt sicut rami qui nas

mat' ex eis. Et quando tu consideras
corpus sicut quod diximus invenis
ea que ramificantur ex radicibus
in modum retis mirabilem adinvicem
et pendere. Et invenis ossa sicut
sustentamenta et scutum et iterum parties
eos invenis quedam implecta que
implent ea. Et sunt membra composita
in spiritualia sicut lacerti et plumo etc.
et membra plura propria sicut tunc
glandosa et invenis panniculos qui
separant ea adinvicem et continentes
Et cutis est panniculus quo continentur
omnia desursum. Completur ergo ex omnibus
istis sicut visum est corpus. Et illud
quod dant animam et membra a cerebro
est species animalis altera quo fit sensus
et motus voluntarius. Virtutes autem
sunt nervi qui currunt in membra
et nervus a cerebro ad membra sensi
bilia et motiva voluntarie. Et
illud quod dat arteria magis et quod orit
ex ea ex arteriis a corde est species vi
talis quo existit vita et caliditas
innata. Virtutes enim iste sunt vene
que currunt a corde in arteriis ad re
liqua membra corporis. Et quando ab
scinduntur arteriis moriuntur sicut
quando abscinduntur virtutes sensus et
motus voluntarii: desistit sensus
et motus voluntarius. Et id quod
dat vene non pulsatiles ab epate
est species naturalis quo existunt virtutes
naturales. Iste enim virtutes currunt ab
epate in venis ad reliqua membra.
Et quando abscinduntur a membro desistit
eius nutrimentum. Et id quod dant
vasa spermatis a testiculis est species
composita: species ex tribus speciebus quo
currit generativa virtus in spermate
Et hoc est ergo quod sit inmanifestum
in medicina. Aristoteles autem vult
quod reliquie virtutes influat a
corde. Virtus sensibilis et motiva
voluntarie existunt in corpore me
diante cerebro. Et naturales sunt me
diante epate et generative medi
antibus vasis spermatis. Et suppo
nunt quod sperma a toto corpore ve
niat in hora motus coytus
verum non est ei aliquid cum di
versitatis quod nocent in opere medici
qui credunt quod cerebrum est ea prima
aut secunda necessaria in motu et sensu
Et quod epar est causa prima aut
secunda necessaria in virtutibus generatione
eius cum enim est necessaria ea prima aut secunda
necessaria tunc innuitur aut desistunt
inter operationes prefinitates
eius aut prefinitates eius
quod oritur ab ea et dat ab ea et
in diversitatibus illud totum in libro
medicationis inter Aristotelem et Galenum.
Et conveniunt nobis in operatione medicine
ut accipias signa. Et cum non sit
diversitas in eo quod est inmanifestum
in medicina inter istos me signas
eorum duorum virorum. Sicut ergo
dicimus in illo libro cuius eius est
quod quando desistit sensus me
mbri aut motus eius aut utrumque
simul secundum signa quando Galenus
intendit in curatione loci unius
aut uniusque cui accidit lesio
a qua fuit illa destructio. Et tunc
quando signa quando Aristoteles intende
dicit curatio illius membri cuius
dicitur sicut quod ordinavimus in libro medi
cationis qui non complet illa opera
tio nisi per hunc modum unum aut
utrumque. Due ergo curationes sunt
una intrinsecus non est diversitas
quamvis. Sed videtur dicendum quod

cõet est causa prima et digest
videt q̃ cõet causa est sua necã
in illa operatione Et ppt̃ illud
melior est in arte me͠c prima
S. quã secunda dĩg. qm̃ prima
digest fuerit curatõ medicos

Pa vero sopa regunt
cartilago ossium
contictio : membrana gla
ndula pinguedo caro

Membra aut quor regimẽ
ẽ ex̃ sepis. sunt cartilago et os.
ligamentũ et pannilg. et caro
mollis et pinguedo. et caro si
mplex. q̃ sũt membris in sunt con
tentis i nate i eis quibz regunt
eor regime catibo ẽ e contra eor
c̃ad' est q͛ no' gtinuat in eis
arteria q̃ det eis acorde. nec
descendit eis vena que det eis
a hepate nec venit ei nimis
que det eis a cerebro Et i ome
eor ẽ dubitacio an perveniat
ad ea ex̃ gtis radicibz ncis cap
illares occulte ascensu aut
no' veniat in ea penitus exe͠us
aliquid Et gsideratio instar du
bitacõe ẽ opsitio sciẽ nalis
Medicus vero no' est gsideratio in
illa ppt̃ ea q͛ no' videt sensu
rem que perveniat ad ea. ppt̃
q͛ ergo abscondit S. peritior q̃
sit regime ẽ eor est ex̃ sepis
ut doceat ri͛o q̃ gsideratio me
dicalis no' pervenit sensu

Sic vero oms ptes
tome cõis cõitates
adsim vpnis regimi

atijs et nervis et venis
indigent Reliqua vero omnia
membra quid tenniatt cõijs membris
que diximus i q͛c q̃ regime eor
ẽ ex̃ sepis. et sunt cu illo indigentia
venis pulsatilibz et no' pulsatilibz
ascitus quidm oms / et nervis
et reliq̃ membra vemendatia
exceptis eis quor vemenditio
ptijt sic sunt pulmo stomag et renes
et splen. et alia ex membris ext̃ms
eis et i visceris in unoq̃ quor e
virtus i nata fixa i eo et venit
eis ex̃ cõibz radicibz q̃ sunt cor. cereb.
et epar. virtutes alie Et nervi
quidm lucrant eis virtute sensus
aut motus voluntarij et virtutis
pl̃ Arteria vero faciunt eos adipisci v
irtute vite et caliditate in naturam
Si vena fac̃ ea acqre virtutem

Capillor vero et vnguin
um neq̃ regime est
aliquod si gnacõ sola

Capillis vero et vnguibz no'
est regime i ipsis corporibz suis
et no' est eis nisi gnatio et ce
tantu Capilli et vngues gnat̃
materijs quas expellit na ad
corpis expulsione exteriora extrema
et illud quod gnat eos ẽ na
et si sunt eis ex̃ sepis virtutes in
nate n͛ venit eis ex radicibz
virtutes Et manifestũ ẽ q̃ capilli
et vngues sunt in gdictis i mũo
membror sic pili palpebr supra
ciliorum Jam enim sunt membror ipsis
maiora quo sunt radices Deinde
que nascunt ex radicibz deinde i
quibz sunt virtutes i nate et virtutes
alie venientes eis ex radicibz

Deinde illa in quibus sunt vir-
tutes innate sicut dentes capilli
et ungues in quibus non sunt vir-
tutes innate nec veniunt eis
alie virtutes

4 Et quidem primum sumit
duc signa vero vi-
cinis cascos demceps di-
xit que sunt species membrorum trium
et nos sumus narrates post
illud signa que significat que
videmus eorum Post quam dum
sit membra secundum virtutes eorum
quibus efficiunt operationes suas
et virtus naturalis secundum suas earum
et sed ahne supta permittit sig-
nificancia que singula eorum na-
turam et significancia complectionis mutat

Principium autem
a cerebro nos ponentibus Sunt enim quedam
innata quia quoniam earum
primum quod totius capitis dis-
positio Secundum vero sensibilium
operationum virtus vel virtutum
Tertium operationum operatiorum secundum
tu principalium. Et quantum
naturalium Aliud est genus
in omnibus hiis quibus abhiis
que extrinsecus et accidunt
alteratio Et in capitulo rememo-
rat signorum significationum que capitis
et quia quedam signorum innata sunt
vel v. omnium eorum est dispositio
totius capitis Secundum est constitutio

actionum quibus sunt operationes
et corruptio earum et secundum est
rectificatio actionum eius sensibilium
et earum corruptio Et quartum est
rectificatio actionum quibus sit
regimine et earum corruptio et
quintum est rectificatio vel actionum
quibus sit virtus eius naturalium et
corruptio earum et hec est aliud genus
ab hiis omnibus que narravi et est
quod accidit cerebro de mutatione et re-
bus que mutant quamcumque

cerebrum capitis et medulla
et signa significantia que
eius naturales et difficultates
passionis eius: et signa que
eius que mutant se sunt species quedam
earum sunt ab eo et sup-
tus secundum est ex velocitate passi-
onis ipsius et difficultate passi-
onis ipsius accidens in firmati-
bus ex quo si fiunt actus et hoc de-
clarabit omnium quemlibet ipsorum in eo
quod futurum est

Totius quidem capitis
dispositio ex magni-
tudine et signa eius
et capillorum accipitur
Dispositio autem totius capitis
sunt et quantitate eius et signa
eius quod est in ipso et capil-
lis quod primo dedit lic
et disponit totius capitis
capitis sunt cerebrum rebus
secundum quantitate eius et signa ipsius
et eius quod est in ipso ex capillis

Primum vero caput
parvum compositionis ce-
rebri ipsum est signum

Capud ergo paruum est signum
pessimum malitie forme cerebri
a Respondendo dixit S. quod paruum
capud est signum pessimum male
forme cerebri et causa illius
est constrictio ventrium cerebri et debi
litas eorum quia generantur ex cerebro de
minus et macra. Quod est quia si radix
parua fuerit quod nascitur exorta est parte
et secundum quantitatem eius constrictura
ventriculorum eius et meatuum eius
equaliter non est secundum animalis lantu
do in qua generatur et capud quod
parum generat quantitate minor est
si signum eius cum illo est inconveniens
est malicia in forma cerebri maior et
manifestior est quia paruitas capitis
generatur. Sequitur ergo ab illo ut ma
licia forme cerebri generetur.
agnum vero non ex neces
sitate bone compositionis
est signum. Si enim propter
vehementiam factum est magnitudo
eius quia in est virtutis in materia
multam et bonam operantis bo
num est signum. Si vero propter
solam materie multitudinem non
bonum est signum. Determina
dum est ergo ea et ex signa et
ex hiis que ab eo nata sunt
signa quidem si bone forme
est. Semper enim bonum est
decor signum. Hiis vero que
ab eo nata sunt ut si col
lum forte est et aliis

ossibus optime dispositum
est. et si omne quod eius est
nervosum est et plenum et
vividum. Propria vero capitis
signa est vero si videas spe
ram perfectam teream ex utraque
parte leniter compressam. Necesse
est enim capitis talis gibbosa
quidem secundum speram posteri
ora fieri et anteriora. Late
ralia vero fieri que ex utraque
et capud magnum non propter
sequitur necessario bonitatem forme
cerebri. Cuius causa est quia magnitudo eius
non provenit nisi ex virtute bona et
materia. Et visus eius in alte sua
qua creata est naturam similitudinem bona
fuit et signum bonum. Et si non
provenit nisi propter multitudinem ma
terie tunc non est signum bonum. Ergo
ergo ut distinguas inter ea compiciamus
ex partibus que nascuntur ex capite. Propria
signa quidem ut consideres an sit
forme bone an non forma eius
bona est bonum signum est. Propria vero
que nascuntur ex capite est ut consideres
an collum sit collum forte et dispo
sitionem eius sit melior disposi
et omnes iuncture fortes. Aut vero
et signa que comparantur capiti est
quod tu ex ymmes spera totius sane
rotunditatis cuius duo latera sunt
prava compressa veram quod complectitur
capud tale sub speciali dicto quod necesse
sit exteriorem partem capitis et post
teriorem eminentes magis exeuntes
extra rotunditatem spere et duo
latera eius sunt magis strictiora et pro
pinquiora ad planitiem.

xpo toto simoe intelligere
q consignis bonitatis cebri
est magnum capud c figura
qua exemplificaverunt in forma certa
et cum multitudine colli et reliquorum
nervorum et ossium Est magnum
capud cum est cum figura diversa
et cum subtilitate in nervis et collo et
ossibus: tunc est signum malitie
forme cerebri Et manifestum est
quod bonitas forme cerebri et malitia
forme eius comparantur secundum quod cum illo
coadditur vel diminuitur: quod est
quia bonitas forme cerebri sit a forte
virtute et multa materia obediente
et malitia forme eius cum est cum
magnitudine figure capitis: sicut quia
sunt virtus debilis: aut quia materia
non sunt obediens Sequitur ergo ab
illo malitia in eius complexione:
Si vero secundum occipitum
eminentia sit minor
aliam · considera et nervos
et collum cum aliis ossibus: et in
natura: si quidem conveniunt se convenienti
bus: indigentia tamen non virtu
tis in debilitate talem factum
est Etc: Superioribus vero existe
tibus inferiorum et principium
simplicibus vero secundum occipitum
indigentia in debilitatis eorum
quae dicta sunt. Sequitur et raro
valde non tale quod vero Grossus
simus vero secundum occipitum con
sidera capitum eodemmodo eiusdem
in toto magno nato decli
atis simplicibus vero ut et est
bona signa facte partis
pecabilior et bonum signum
quanquam quidem medicorum po
sterius cerebri noiant
Quemadmodum igitur est poste
rius determinatum: forma vero
verum lauda convenientem commissu
ram Sperme vero principium
cuius pars est et pellam omnium
secundum totum aliis: corpus sunt
minorum actiones: ipsa vero po
terior pars secundum se in omnibus
partium sensibilium principia
pat multarum vero operationum
Sic igitur animus sensibi
lium quando plurimorum par
tium vero operationum. Itaque
quod et bene disposita per
fectas convenit naturas secundum virtutem
quandoque proprias Succede vero
in anterioribus capitis eorum
quae secundum predictam determinationes
sunt aliis que secundum determinationem pos
terius ad parvitatem ad ma
gnitudinem eius nobis respi
cientibus et signarum Etquin
sunt in aliis sensus s.

Visu gustu · et odoratu
alterum cum sint cognites·
et sibi invicem attestantur
et a principio nata princip
ii virtuti et vitio et prin
cipium eius que ab eo na
ta sunt // Et si videris con
venientiam que est a compositione par
cium; consideranda tunc est in
venis et ossibus et collo Nam
si ista sunt secundum naturalem disposicionem
tunc non proveniunt in disposicione nisi
ex diminucione non est ex debilitate
virtutis Et si iste res quas
narravimus secundum deteriorem disposicionem
disposicione naturali inveniantur · tunc scias
quod radix est debilis Et in pluribus
quidem disposicionibus sequitur diminu
cionem occipitis : debilitas harum
rerum quas narravimus Et non for
sitan res eadem cadit in diversi
tate illius in radice Et cum inveneris
occipitium capitis vehe
mentis eminentie tunc considera
in illo quod deterior est secundum consideracionem
et dictamus in capite toto: quod
est magnum et inveneris quod etiam
in pluribus disposicionibus secundum potenciam
partis cerebri et quod continet ipsum
ex capite quod est cum figura bone
forme quod est signum bonum Et
quidam medicorum nominant hanc
partem cerebri · cerebrum posterius et quod
compositionis sic nominavit ipsum
et dictamus ipsum etiam quamvis sit
que assimilatur laude littere in
libro grecorum · et hec pars cerebri

est mucha Et quia est radix ei
tunc est radix omnibus nervis quibus
fit voluntarius motus in toto
corpore aliis extra autem nervos
oriuntur nisi pauci tamen nimio
ad sensum: multi vero ad motum
fit ex alia parte que est in anterioribus
partibus nascuntur tamen multi valde
minus ex nervis sensus · et tamen pa
uci nimio ex nervis motus Ergo
iste partes si secundum disposicionem bona
sunt res que nascuntur ex unaquaque
earum fortes Et dicamus quod aliter manus
et dictamus extra posteriorem partem
capitis: oportet ut observatur in anteriori
parte capitis: quod est quod oportet ut consideres
in quantitate eius et ipsius figura in
sensibus qui sunt in anteriori parte ca
pitis · et sunt visus gustus: ol
factus Iste enim res significant per se
ad invicem et testificantur sibi ad in
vicem, si ex radice nascentes res
significant et testificantur radicis recti
ficacionem et corrupcionem eius et radix
ipsa testificatur corrupcionem rerum que
ex ea nascuntur et rectificacionem earum

Capitulum e Consilium memorare cuius //
quod perfecit de expositione mea
tunc primo iste totus est intel
lectus tibi ita quod non indigebis
expositore in eo Verum fac consi
deracionem eius bonam tamen et for
sitan laudem sum gr. // Et ma
nifestum est quod complentur tres species
signorum quarum una est disposicio
bonus capitis : et secunda est rectifi
cacio actionum quibus sunt opera
ciones et corrupciones earum Et

iste operationes sunt que fiunt per nervos. Quando enim ossa et nervi grossi sunt et fortes et operationes fortes: et virtus capitis vehemens. Et cum sunt subtiles debiles sunt operationes et virtus est vilis. Et ita est operatorum sensibilis rectificatio et corruptio eorum. Et ergo exponam ista modo quod futurum est paulo post expone ulna magis et melius.

Et principalium eius operationum virtus et vicium eiusdem principii solius scilicet cerebri sunt cognitiones. Postea autem has principales operationes eas que a solo principio fiunt: rectificatio autem operationum quibus fit regimen et earum corruptio: sunt signa radicis solius ita quod non aliorum. Et signorum partium quibus fit regimine sunt operationes ipsius radicis solius

vel predicte cerebrum et est medulla capitis que medulle enim sunt quantitates scilicet ventres et ita est vere exactius medulle quod sit inmaturo rectius se in vice a grandi enim et positio est super cam. et repletum est quod est intus de medulla capitis: et continet ipsum duo velamina et sunt ei aberrationes quinque cuius duo ventres quibus fit ymaginatio et in medio

eius venter quo fit cogitatio et in postremo eius venter quo fit memoratio: et per ipsum tot sunt virtutes quibus fit regimen et iste virtutes in spe sunt eo et sunt forma eius: quod est quia contalis spiritus vel spiritualis dicuntur in rectibus suis ipsius cerebri in volutis ab aliis et generatur ab eo in cerebro alius spiritus et per istum spiritum fit penetratio virtutis cerebri ad reliqua membra.

Agilitas igitur intellectus subtilis est de cerebri et cogito: tarditas vero intellectus pinguioris. Et presentia ergo mentis et placere significant quod substantia cerebri est substantia subtilis et tarditas mentis significat quod substantia cerebri est grossa. quia per id fit quia ea velocius disciplina propter velocitatem sigillationis formarum rerum intelligere subtiles in quantum primo puram et claram substantiam et non grossam et turbidam substantiam. Quando est substantia cerebri est prima penetrat in ea virtutes anime Et cum est turbida difficilis est penetratio earum in ipsa.

Agilitas vero discendi est mollis et memoria permanentis: Et velocitas discendi significat quod substantia eius est substantia in qua velocius suscipit sigillatio rerum: et bonitas servationis in memorie significat

q sba eius e sba tn i qt fu̅mo[do]
4 ando sba cebri e mollis
clara pura sepat i eo
sigillacio formar rer
quaqz sit gnis ea veloris dis
ciplme apt velocit[er] sigillacois
formar rer et qz e no moll
et turbida sit facilis sigillato
in ea formar rep et qz sigil
lant in ea fore rer. Sit si re
tinet eas et frent nouatur
supra sba eius et e id bonitas
formacois eius quo formatur illud
qd in ea sigillatu e et si no
formant eas nouat sba eius flu
da. q e illa mollicia formatis
eius. s. si no sigilla i ea aliquid
deformis. Et apparens e ex hoc
qd prcellit sz q claritas sbe
cebri sit equalit[er] omnis eius
pe. et q turbulencia eius sit
ex mixtudie omnis eius ab eo
qd e nectem ea na et q rete
cio eius qua retinet id q si
gillat in ea ex formis fiat
quadaz siccitate cebri et flu
xibilitas eius humiditate
5 Et vo et difficul
tas distendi dura
oblivio pro fluctus
Et plr et tarditas distendi
fiat q sba eius e sba i qua
difficile suscipiunt formato rer
Et oblivio fiat q sba eius e
sba turbida fluida tn no est
t diu mo // frutudo
bile i opioibz est
calide. mais vo frigide

Et multitudo opinionu p[er]mu
tacois i volutatibz fiat q sba
cebri e sba calida. Et siccio in
osilijs fiat q sba cebri e sba
frigida Intellige finnoez eius
calidi aut frigidu. aut humidu
aut siccu. s. q ad hnc eius co
posita ex qua dr qualitatibz vincit
id qua si dr calid: tunc caliditas
qualitas e augmentata i eo Et si
dicimus frid: tunc qualitas frigiditatis
est augmenta i eo
6 Desut vo in videt[ur]
duo qd de ee gna
togium que ex pncipio sus
cepi dicre quod unu na
lu: altum vo extinsecus
accintu Et sit at gnis de
utrisqz ratio. Et iquitud in
videt: iaz remanet duo gna
ex quibz signor q pmisi me
dicturi in pncipio mei sermonis
quor unum e genus qualitatum
natu Et altum genus est qd
accurrit capiti extinsecus et ego
ponens sud finnoez utrisqz finnoez
hic finio e intellectus hui
am si cerebrum cebr[um]
existat fm inior qua
litates: oia que di
cta sunt debit in modest
mensura Et superfluitates
quetuqz p pallatu: aut
nares: aut aures purgant[ur]

et sic recipit modatione et mi
nime ledit ab omnibus
quecunque extrinsecus cale
faciunt et infrigidant et de
siccant et humectant. Dico ergo
quod cum cerebrum est temperatum in qua
litatibus suis: tunc oc res quas
diximus sunt in eo contrarie qualitates
et superfluitates quas expellit
ad fauces et adnares et aures
sunt contrarie qualitates et fortasse non
venit ei nocumentum ex rebus que
occurrunt capiti extrinsecus exterius
que calefaciunt ipsum et infrigidant
ipsum et exsiccant ipsum et humectant
Complexio cerebri naturalis est
ut sit caliditas et siccitas
pauciores quam frigiditas
et humiditas. scilicet ut frigiditas et humiditas
sint in eo augmentate parum
et et quod homo nominat qualis
comparatione sui ad cerebrum cum est in complexione
naturali sibi
alibus quod infanti
bus existentibus: capilli
sunt subrussi. pueris
vero subrubei perfectis vero ru
bei medii vero commodatione existen
tes corporis et simpliciu
neque talium sunt faciliues:
Et tunc est haec dispositio: capilli qui
nascuntur super caput eius dum est in
fans. declinant que declinat ad
planitatem que tendit ad rubinitatem
cum ergo sit puer: tunc capilli

declinat ad planitatem que tendit
ad rubedinem et est ipsa premit
ad dispositionem complementi: tunc capil
li eius sunt planum tendentes ad
rubedinem et sunt in illo medio
in inter illos qui sunt crispi et inter
capillos planos et non fortas
se ei tunc est haec dispositio: advenit
talium tamen.
Innuit G in hoc prime
etate infantie et etate
puerorum et dedit signa
pillorum signum qualitatis hominis
cerebri et manifestatum est quod vult
pillos capitis tantum et sermo
eius est intellectus.
Audire vero oportet que
dicte sunt et que dicende
sunt cognitiones ut ibi bene
temperatis complexionibus: Et
oportet ut intelligas omnia que narra
in et narratio ex signis sequentium
quod primus eius non est nisi in eo
cuius complexio est regio equalis
Regio temperata est que est
in fine climatis tertii et
que est in climate quarto
et melior earum omnium est que
est apud principium climatis quarti usque
admedium climatis eiusdem et
melior earum omnium regionum est
que detecta qua montes non
cooperiunt tunc scaligana i. campania et
colles ampli sunt et non est fa
bre in ea latitudo superflua
et extremis que sunt declinio
res ad clima tertium melioris

qualitatis e que e sup mad
falsum Et similiter absoluto re
gio temperata e super tung aerem
no vincit aliqua qualitatum vnd
Et signa quorum signes mu
tat 2m mutacoz quod regiois
sut ea quibus manifeste acuit
aer continens et sic color cutis
et pili In intrioribus aut ex quibus
no appent ii apparentes earum por
tionum aer continens nisi perpeflung

ucstig vero sm ca
pillos ii in regio
nibus tm sit i aliud or
temperantia proportionum sut
temperantie eorum q sm cebrum
Intellige ergo re sm q sermo
ine e in eis que ex ipis signis
sut i capillis quare in eo quod
narramus declaratur regionum
sm q quod commorantium sunt
tom cebri

apilli generant ex vapore
fumoso resoluto a chimis
qui sut i corpore Dicat ergo
S. q no certificat eorum significatio
nisi cum chimi sut sim similitudinem
sms cebri Sequitur ergo q signa
capillorum no certificantur nisi regio
sit equalis et commorantium
s. sm similitudinem sms cebri qz
si diuersificatur id no erit significatio
eorum vniuersalis Cum ergo regio est
equalis et quo commorantium equalis
est vapor fumosus qui est in ca
pillorum equalis inter illum qui e
adustus niger et inter illud q
est grossus albus propter illud ergo

capilli qui declinat ad flaui
tatem q resistit ad citrinitatem i etate
i infantie significat equalitatem sms cebri
Et cum infans sit puer aug
mentatur calitas et sunt capilli
declines ad flauitatem et que
declinat ad rubedinem Cum ergo
sit fortis calitas eius i etate
adolescentie sunt capilli decli
nes ad rubedinem et post propter q
litate materie sue medii inter
crispos et planos Sunt ergo
signes capillorum sm equalitatem
capillorum et cum regio e equalis
et chimi sut equales Si ergo mu
tatur ab illis et regio e equalis
et chimi sunt equales significant mu
tacoes sms cebri et declina
tom eius ad quam partem decli
nant capilli

I vero calidi temperato
sunt cebrorum secundum vero
altam oppositionem eucra
ton Si quid plus sunt
calidi: fortia oia q dicta
sut et dicenda fiat signa
eorum vero super habundan
tia caliditatis: semina dominis
vero cor racio sit i oibus
que dicende sut in partibus
earum que in omnibus temperan
tijs dicende sut cognites.
eorum si cerebrum calidum e temperato
et e in quantitate et figura temperatum
tunc s super fluitas caliditatis

enus sup equalitate e sup
fluitas multa Sunt ista sig
que narrabo pg fortia et si
sup fluitas calitatis eius sup
equalitate eius est sup fluitatis
pauca sunt signa eius debilia
et femo iste e quis semo 10ibq
signis q ego narrabo 10ibq
speb9 qmis

optquam narrauit signa
qmis cebri equalis et co
pleuit ea incipit nar
rare signa qmis cebri quando
egredit ab equalitate sua propria
multq dicit ergo q si egreditur
ab equalitate sua propria multum sunt sig
fluitatis adqua egreditur fortia
et si exitus eius est pruus sunt
signa eius debilia et i quo
i distemperancia qmis membrorq.

Cum ceps vo sig
na cius que in
cebro e calitatis
in quo que prius dcta sunt
rubicundiora et calidiora
que cta capud oia et que
i oculis vene sesibiles
Capilli hor nator citi9
i capite nascunt multu
quod calioribq exntibus
bn tepatis mg et fortes
et crispi sunt No multu
vo calioibq: subrubei qd
prui sunt deide nigres

cunt Accidentibq vero
calibq calun sunt et mag
plum cali Supflui
tates vo sunt palatu et
naris: et oculos et aures
breues: et digeste eius
sunt qm n'repheensibilis
sani sunt Repletio aut
alui capite eminet et
maxie eis qui dietam
neglicit obseruat. hoc
tale accit. plurima quid
sed no indigna sunt sup
flua Repletur at et ge
nerat capud extibus tale
facientibus et potibus et
odoribus et extrinsecis
accutibus oibus talefa
cientibus i quibus e et qm
es nos: aer ad huc a
mag si no plu calida
sit calun na sed et cum
da: breuibus pprius
eius teperantie duantur
ad hoc ne prondi ipi fiat
Et si ex eo q sequitur calitas
cebri est cu eo quod narra
mmq qmis q capud e cu
toto qd e in eo vehemens
rubendis est et vehementior

calvitatis . et q vene q sunt in
oculis declarant sensum et sup
capud eius cum est et dispositio
capilli nascuntur post nativitatem
velociter et si est calidus et repleto
multum: sed capilli qui nascuntur sup
capud eius nigri fortes esse et
cum non calvus cerebrali multis
sunt capilli qui nascuntur sup
capud eius in pectus declinet
ad flavitatem q tenet ad rubedi-
nem Deinde nigrescunt et quando
extenditur tunc eo etatis iuventu-
tutis . accidit ei calvicium et pre-
cipue cum est calitas in cerebro eius
multa et superfluitas in faucibus
et naribus et oculis et auribus
Indulte cum dispositionem sunt pau-
ce superfluitates digeste et
permanent et sanius Sequitur
ergo q signa capillorum notti-
ficantur donec regio equalis
sit et quod eminorum sit super pili
iudicia quibus cerebri et non est
infirmitate Cum ergo accidit ei in
capite suo repletio et multociens
ei advenit id et precipue cum
non purgatur in regione sua nam su-
perfluitates in corporibus locis magis
multiplicantur quibus non sunt
in digestione Et accidit eis repletio et
commixtio in capite et omnibus rebus
calefacientibus sive sit cibus
aut potus . aut odores et res
q occurrunt corpori et climate in quorum
unius est aer calidus nos Et fre-
quenter si res iste tunc calidiores sua
sunt commixtione . et contra quare sine
sufficiat commixtionis primus . Dicere
est q frigiditatem et gravitatem

sta sunt signa quibus cerebri
cum egreditur ab equalitate sua
ad caliditatem suam : et sunt convenien-
tes ad illa . si addite caliditatis
et est regio equalis Et vult
per pilos qui nascuntur sup capud
eius pilos barbe et cognomen et
generationem et augmentum pilorum
tunc et vanitatem pilorum superi-
orum Jam enim vidi q nature sup
caliorum pilos non sunt demum
nati sunt ei pili post nativitatem eius
et sermone quid absoluto aer
pili illi capitis ocean noiantur
intellige ergo id et non est necessarium ut
impleantur cerebrum velociter in hac
quare nisi cum calitas ascendit commi-
ditates ex corde ad ipsum Cum ergo
agitantur in ipso repletur in eius
capud et reddent in suis inferi-
oribus Et multociens reddent frig-
ide . quod accidit in ascensione vaporis
in balneo ascendit calidus vapor
et agitatur in camini balnei et
reddit descendens frigidus propter id
ergo multiplicatur in eius medulla
commixtionis et putredo et reliqua que
dicta sunt in hac summa sunt intellecta.

f

Frigidioris quia operis
cerebri commixtio sunt . Et
capilli ruffi / sunt
plurima superflua humiditatis
effluxiones / et capilli ruf-
fi : et recti et manentes .
et post multum tempus nascentes
subtiles et exiles primum
et facile cadentes frigidi

leduntur et secundum idem ipsis
lesionis catarrus et tors
sis consumit: neque tangen
tibus calida quam cum capud sit
neque in spiritum movetur rubea
et odorate pene invisibi
les: et propter nolectiores qu
odas sunt // Signa autem cerebri
quod est frigidum quod cum sunt superflu
itates in meatibus cerebri plus
et quod sunt pili plani flaui tende
tes ad citrinitate(m) fixi et non
tenuit nascuntur pili super capud
continue ... continue nisi per quod quandam
nascuntur tempore longo et secundum quod
nascuntur sobiles debiles et ...
ad ipsos lesio et nocumentum ex rebus
frigidis et in hora qua advenit
illis ... nocumentum: accidit eis
coriza et catarrus in ...
et cum tangis capud suum non
invenis calitatem eius et quando
aspicis ipsum non invenis colorem
eius rubeum. et vene que sunt
in oculis: non apparent multum ...
quamvis sit ... non
dormiens parum. Cum egreditur
cerebrum ab equalitate sua ad frigidum
accidit ista accidentia omnia et sunt
intellecta secundum quod sermo precessit.
S icioris vero cerebri
cognicio: non superflu
um est in effluxionibus
et sensum perfectum vigi
lantes vero sunt: et capi

llos fortissimos habent
et citissime producunt nam
magis quam rectos: calui
vero in ... sunt ... Humidioris
vero cerebri capilli plani
et non ... calui sunt et
sensus hebetes sunt et sup
fluitatum multitudo et hec
quidem simplices distem
paties sunt // Signa ergo
cerebri quod temperatum est ... ...
dispositio cerebri a superfluitatibus
et claritas sensuum et quod ...
... vigilat multum. et nascuntur
super capud eius postquam nascuntur
capilli fortes valde: et ...
... quam pla
... accidit eis
calvitium velociter Signum vero cerebri
quod est humidius temperata: sed quando
capilli sunt plani et non accidit
... ipsum calvicium. et quod sensus
eius sunt tardi et quod superflu
itates in meatibus cerebri sunt
multe et quod sompnus est eis ...
et multus ... ergo sunt ... cerebri
simplices species
Species ... sunt ... una
equalis et viii ...
tes ab equalitate ...
... ab equalitate iiii or sunt
simplices et sunt ille in una
quarum quarum vincit una ...
qualitatum et iiii or sunt ...
composite et sunt ille in unaquaque
quarum vincunt due qualita
tes equalitatibus quatuor

et sunt pte calidū et sic ca. et
hu. frigid. et sic fri. et hu. et
talimtud quod accit ab spissic
generatois vapois fumosi. et
ab spissi ciuq sit aut acalitate
q obmcit spm et destit generato
eius et ꝯ ut itelligas i vnaqꝗ
spcer qmis cebri vx fm equalitate
vapois et declinato humor
pmis ad declinatoz qmis cebri
et qmo quod quasi e fm mat
ia. et qusi cu matia Sunt
go qmis egredientis ab equalitate
specs xvj pmus e m et pmus
fm matia et accit quz ut sit
malicia qmis i vno ventrim
cebri absqꝫ quibusdā retm eis
aut venaꝝ eius Et go duplicat
q fm pte cebri eueniunt
ex eo multe spes ex specebus qmis
egredientis ab equalitate et ꝯ
qui mod intellige i aliis me
bris et i corpe toto. et qmo eius
est i tellectus alio qmis cebri
egredientis a cursu nali et ipe
quod iaz narrauit excis p
vnaz equale. et maior duas
masioes exitus pauca et exitus
multi et docuit signa cuiuslibꝫ
eaꝝ. et ipe quidē mit remo
morat maior cpoitaꝝ et facit
pre quals earu 207

Compoita quidē ca.
et sic pma quidē
e fm qua no ha
bundetur pt i superfluita
tibus sed pfecti sensibus
et vigilantissimi: et
talm sunt actus pa

quidē hy generato capilloꝝ
citissima e eis et plenis
sima et magis capilli et
crispi sunt. et tali pt tem
gentibus capd. et rubicundi
vsqꝫ ad statu temporꝫ
Compoitaꝝ go pma e ca. et sic
quido viuat ꝯ go sup cebꝫ sunt
meatus eius mdi et superfluitatibus
et sunt sensus clari. et opus eius
que e vigilias plus quā alij
cpoies. et accit ei talimod velo
cit. Natiuitas ac capilloꝝ i
pmis i eis est velox valde et
sunt in illo spissitudo et fortitu
do et nigredo et crispitudo et ꝗ
tangit capd eius i veis spm ca
lidū et ꝗ aspicit caloꝝ eius i
pemis spm xu. et hec e disposo
eius vsqꝫ ad hora statu adoles
cencie eius
Iam diximus i eo qd pcessit qꝫ
equalitas qmis cebri ipa e
ut sit equalitas diminute cali
ditatis et siccitatis s. addite fri
et hu. Et dixꝫ quod vult qꝫ illd
qd poni ut i frigidi et quietum
qd facit accidē superfluitas cali
ditatis et siccitatis actiaꝝ ꝗ
bus rete cebri e exaltād et ꝯ
quod vult qꝫ e. poni ut i fric
et quiete qd facit accidē cali
ditas motu cebri ex calore et sic
citate pcd quecumqꝫ fuerit duaꝝ
sit illud quo indiget medicus
e ut sciat qꝫ qmo cebri nalis e
frior et humidior Et go e cali
et sicca. tunc ea egredi ꝯ itu
multo ab eo qd nale est. ꝓpt

remanet sup(er) paritatem quandam
aut sup(er)fluit calitas eius etiam
siccitas propter quod ego non ponit
G. complexionis calide et sic ma-
ior(em) cum additione et diminutione
s Si vero humiditas acce-
dat calitati parum
quod sup(er) egredientibus
utriusque mediocritatem: fit hoc
color: et calitas: et in oculis
vene magne et superflui-
tates plurime mediocriter
digeste: et capilli recti
et subrubei. et non calvi
fiunt facile Replentur
aut quantum capita aut
calefacientibus Si vero au-
mentatur multo magis statim
sup(er) habundanciam quantum super-
fluitatum etiam vero ad plu-
rimum humiditatis et cali-
tatis veniunt: egritudines
capitis et superfluitatibus
plenum et facile ex calefa-
cientibus et exercitatibus leditur
Nothus vero huius sp(eci)ei complexionis
optime vero in borea de-
gunt: neque excitari possunt
nisi admodum: et ad sompni
convenientes scriptis

plus et quantum dormi-
entes et vigilantes et fan-
tasias vident: et sensus
sunt imperfecti Si vero multum
fuerit et repato calitas
cerebri propter vero humidis
remanebat tales esse eos
cognoscens consistere a
cis lenit humiditatum
cognoscens velut agno et
si multo quod sit humidius
cerebrum paulo vero calitas
manifeste quod exeunt et
vehementes humiditates levis
vero calitatis cognoscens ex
si qualitates intendunt et
signa exeunt intensiora
Si vero remisse remit-
tunt et signa ... vero
natio est ... in omnibus similiter
quomodo distemperantis
Si iam ita est quod cerebri ...
et est superfluitas prima. tunc
ex signis contrariis eam est ut sit
bonus coloris et quando tangis
caput eius invenis calidum
et quando consideras oculos eius
in eis venas grassas et in-
venis superfluitates, incalu-
isse cerebrum in eo multas digestiones
addispositiones que e parata et

et inveniens capillos planos
planos qui tendunt ad rubedinem
et non accidit velociter quando fit depre-
dacionem calvitiei cito et accidit repletio
et grossitudo in capite eius ex
rebus calefacientibus et propter hoc
si accidit ei quod fiat calefactio et humi-
ditas et multiplicatur superfluita-
tes in meatibus cerebri apud id
et quando est superfluitas cerebri et humi-
ditas eius ab equalitate exiens
est superfluitas multa valde est
quoniam tenebit multarum superfluita-
tum in capite suo: et sunt superflui-
tates in eo multe et apparet ad
ipsum lesio et nocumentum ex rebus
humectantibus et calefacientibus
et incidit est ex mutabilioribus
rebus et magis nunc quando fiat dispositio
contrariis. Et melior dispositio-
nu eius est quando flat septentrio et
non potest longo spacio manere
vigilans et quando venit somnus acci-
dit in eo ei subeth et vigiliis
et imaginationibus in visionibus
et visus contrariis quando fiat dispositio
est turbida et sompnus eius non
sunt clari et si superfluitas ca-
lefactionis cerebri ab equalitate est
multum superflua: et superfluitas
humiditatis eius est abscondita propter
quod signa caliditatis cerebri vincunt
et cooperiunt eius signa debilia
ex signis humiditatis cerebri ab equalitate
exeuntibus et similiter si superfluitas
eius humiditatis cerebri exeuntis ab
equalitate est superfluitas multa
et superfluitas caliditatis eius
est superfluitas pauca: tunc signa
humiditatis in quibus ipsam forcia
sunt manifesta et signa cali-
ditatis sunt debilia occulta.

et ipse est fumo tenuis in die quoniam
nido humido cerebri ex // contra-
rius ab equalitate sua ad cali-
ditatem et humiditatem fuit manifesta
est quod exitus eius est ad caliditatem
multum et exitus eius ad humiditatem
parvus propterea humiditas in eo est
multa et quando ipsum natura est humida
et humiditas que est in caliditate eo-
rum flat diversitas eius in additione
et diminutione et tollerabunt etiam
additionem caliditatis eius et dimin-
utionem eius propter id posse in cerebro
ut sit ei multe species et diverse
in additione et diminutione caliditatis
et humiditatis contrarias docuit Ga-
lienus canones eorum signorum in istis sermone
et quando vero medici est calidus
et humidus sit quod quando flat notus et
sic cerebrum est dispositio quam addit
ei calorem et humiditatem et quando
ventus septentrionis frigidus est contra-
rius fit quod quando flat confert cerebro
eius sic est dispositio quam minuit
et calorem eius fortitudine sua et consu-
mit eius sua siccitate et in quod
convenit tibi ut intelligas
iuvamenta et nocumenta omnia
que accidunt cerebro ex mutationibus
in diebus temporibus eius et quod est typus est
in causis in creatione quod resplendet
malicia complexionis et in confusione
sanitatis quod resplendet malicia

Frigide vero et complexionis
sicce crassos cerebri
frigidum et sine colore
fiunt capud quod in ipsis
est semper cum oportet

memisse eius que i pri
cipio declaracionis dcta sunt
co sideracionem aut conti ex
quar crassi altant que
cc illud sunt Stati vero
eius ceces sunt vemis cca
oclos sunt et afrigidis ca
usis cito ledunt ideo que
inequaliter sunt sam. alii
quid levissimo sunt ca
pita. et no sunt supflue
effluxioes: alii vero cori
zis et catarris i p(ri)nci
piis cito co(n)sumunt Senes
vero eius i p(ri)ncipia quid
p(er)fecti: p(ro)vectus vero emar
cescunt citius et ut breviter
dica cito senes cc capd
sunt oes ideoque canescunt
cit(ius) Capilli vero eius na
tis quid veniunt pix ci
iles. et ruffi Accidente
vero tpe duante quid am
plius frite q(uam) sicci(tate) no
calui polim. corrio vero
si accidat sicci(tatis): quid
amplius dominan cu(m) frite
frit(atis) vero calitate: p(ri)mi
eius calui fiunt:

co plecto aut friga et siccita
cum vincit sup cerebrum tunc capud
port capud frigd(um) mali coloris
sum q(uod) facit ei nocum(entum) et go
Jam go oz ut sciatis q(uo)d q(uo)d
dudi et declaravi i p(ri)ncipio sermo
nis mei sufficiam ff et ut
attendas o(m)sideracione tua i
que ccbri. conti oz nutari
capud et q(uo)d est i co ff gnez
cemmor et ioclus quid contis
eae que no appent venect
appant adiptis lesio et noci
mentu afrigidis causis et q(uo)d p(ro)pt(er)
hoc sanitas eius e i(n)stabilis sa
nitas dudsa. sum qui e levius
capitis valde et meatus eius
mundi a sup(er)fluitatibus et quo
adveniunt corize et catarri
mitior velocit(er) et qlz ca. et
sensus eius i adolescencia sunt
clari eiquibus no e infirmitas
cito Cum go p(er)ducit ei eo etas
contingunt et debilitat velo
cit(er) dequalis circa et veloci(ter)
senectus capiat adip(iscitur) i ca
pite ei omnibus q(ue) sunt in eo et
p(ro)pt(er) q(uo)d cito adveniunt ei canum
et tardat navitas capillorum
sup capud eius postquam nascunt(ur)
valde et sunt subtiles. debi
les flavi advenitate dicali
nes cu(m) go p(ro)longat eu(m) eo
tpus: tunc si victoria frigid(itatis)
est amplior q(uam) victoria sicci
tatis no accidit eis calui(ci)um
et si accidit illi dius sed illius
donec sit victoria sicci(tatis) multa
valde et victoria frigiditatis

sup[er] caliditate pauca accidit ei
talium. Cum enim egreditur cerebrum
ab equalitate sua ipsa ad frigiditatem et
siccitatem fuit malis ... et frigiditas
eius est addita ab eo quod est et sic
titatis eius est superflua. Si
autem contingat ut quis sit temporis [illegible]
[illegible] ... conveniunt ab
eis in illis omnia signa que dixit
G. nam scit quod est senectutis vero
Et etiam difficultas motuum [illegible]
[illegible] accidit ab ea. et cum sup[er]
fluit: est mors et propter hoc non
specificavit G. ei species diversas
quis corpus sit sicut implevit
calida et humida.

Umide vero et frigide crases cerebri similiter faciunt dormientes et sopnolentos et inutiles sensibus et facile patientes a frigore et facile repletos capite et facile patientes catarrum an carni... nec talium sunt humiditates corporis aut frigiditas et quod humido vincit super [illegible] [illegible] profunditas sopni et sopnus eius et sensus eius sunt mali et sunt superfluitates multe et [illegible] ad caput frigus et accidit ex repletione [illegible] et [illegible] adveniunt coriza et catarrus et non accidit [illegible] in [illegible] [illegible] dispositio [illegible] [illegible] nisi egreditur cerebrum ab equalitate sua et frigus ad humiditatem sit multe declinationis ab

vero mali. Si autem additur caliditas
eius ad illud. cadit [illegible] ea
a [illegible] et [illegible] ei Et propter hoc
sunt non est quoniam diversitas omnium
additione et minutione [illegible] [illegible]
sunt G. variatio propter hoc quod si
additur frigus eius ut [illegible] [illegible]
[illegible]: cadit [illegible] eius in [illegible]
aut in apoplexiam aut in mortem. Cum
igitur illud ita sit. fuit [illegible]
[illegible] eius ad frigus adsimul
cum [illegible] et sequuntur eam omnia
accidentia que nominavit G. et non
sequuntur id quod dixit omnia que dixit
in humiditate cerebri nisi cum eo
sit [illegible] si ut quod temporis decli
net sit et declinatio [illegible] [illegible]
ut sit quod equalitas regionis quod
est et non quod [illegible] [illegible] sit quod
temporis declinior ad caliditatem
et quod cerebri ad frigiditatem [illegible] [illegible]
sequuntur illa accidentia [illegible] cerebri
[illegible] aut sit quod temporis decli
nior ad caliditatem et siccitatem
et sit quod cerebri declinior ad humi
ditatem et tunc non sequitur illa
accidentia cerebri humidi. an sit quod
temporis declinior ad caliditatem
et siccitatem. et tunc cerebri declini
or ad frigiditatem et humiditatem et non
sequitur illud accidentia frigidi cerebri
et humidi. Et [illegible] dispositio est in
[illegible] [illegible] et dispositio aeris
regionis in [illegible] et respicit que
[illegible] [illegible] [illegible] propter hoc
[illegible] [illegible] que cerebri declinat
ad malitiam [illegible] fuit interde
ut declines que temporis ad
illud quod ei convenit ista [illegible]
pelles [illegible] nocumentum

descendes ad cerebrum et ad ventriculos
eius primum ad illud quod facit
innamentum magnum et extremitates
que inprimunt in cerebro: et
ac continues nervos et quos non contin
nat et ex nervis neque corpori exe
prevenit aliquod absque medio ad
ipsum ex auribus · et naribus et
ex poris et iam declaraverunt ipsi
S. in alio libro ab isto

et igitur sunt signa earum
que in cerebro existunt

Ista ergo sunt signa specierum omnibus
cerebri · scilicet primo et duabus speciebus
prima quarum est ut intelligas primum
omnia quorum signorum omnibus cerebri sex
et colligat ut intelligas primo signa
simplicia extremitatibus naturalibus cerebri et
signa simplicia ex eis que accidunt
ei ex extrinsecus tantum

X Ergo tendes ad
unumquodque organum
sensus: facies cognoscere
transferens te de alio ad aliud.
Sufficit vero in oculis tantum
dicere. Quando ergo vis scire
omnes species cuiuslibet membrorum sensus
sunt mediocre quot sensata contra
causam in extremitate signorum cerebri
et pruinta ea ad ipsum et suffi
ciat tibi ut rememoreris tibi de
oculorum tuum

Sensus sunt quinque et omnes pri
mo venti in capite et sic dicit
in quarto sermone quia via cognoscendi
sermonis in signis omnibus cuiuslibet
qualis et unius quodlibet

ad equalitatem est via eadem qua
dixit in sermonibus cerebri et tu adducere
potes in eis equalitate omnibus extre
morum et declinatione omnibus extre
morum ad declinationem omnibus inte
rni in sensualis sine sensibilibus et
est quod potest exemplum in sen
sibus vero qui sunt visus auditus
et gustus odoratus et tactus
quod est: quia inter oculos et cerebrum est
continuitas plus et unusquisque
sensus in sensuum est cognitum in
specie excepto in sensu tactus sic
nascitur omnibus in toto corpore
et tactus quidem non est res una
simpliciter quia apprehendit diversas
contrarietates: quod est quod ipse apprehen
dit calidum et frigidum et siccum et humi
dum et molle asperum et leve
et sic et secundum unusquisque sensuum
aliorum non apprehendit nisi unam
contrarietatem et percipit mediante
ea ad id quod est per eius visum vi
sus enim apprehendit colorem
album et nigrum et qui sunt inter
utrosque: et auditus apprehendit
vocem acutam et gravem et
que sunt inter utrosque Olfactus
apprehendit bonum odorem et feti
dum et qui sunt inter utrosque et
gustus apprehendit dulcedinem
amaram et que sunt inter utraque
et signa super omnes cuiuslibet eorum
post gratia que dixit in cerebro
eo sicut secundum id et intellige
et non queras ante exponere
singulas dictiones nam nobis non ex
posuimus nisi quod clausum est
ex sermone eius tenetur

in tactu igit[ur] tan-
gentibus ocli mani
feste sunt cali[di] et
mouet[ur] facilius et freq[ue]
ne[n]tes et venas latas
h[abe]nt. tali sut omnes q[ui]
i frigidi vero: qm h[ab]ent co[n]
trarij. humidi vero qui mol-
les simul et multe humi
ditates sunt. sicci vero q[ui]
di[cun]tur sicci et aridi sunt

Quo ergo q[uod] ocli de tangis ca
lidi sut et motu eor[um] velo-
cibus: et vene i eis sunt
grosse. ample: tu[n]c ipsi sut
calidi: et q[ui] sut i[n] duresita
te illis: tu[n]c sut fri: et q[ui]
sut molle plenu humiditate
tu[n]c sut humidi et q[ui] sunt
sicci duri tu[n]c sut sicci.

Cum vero fuerit q[ui] sut p[ro]p[ri]i
diu[er]sitate illius s[e]c[un]d[u]m
q[uod] q[ui] volt sunt actia
illis co[n]tra accide[n]tib[us] p[re]cede
tib[us]: tu[n]c p[ro]p[ter] q[uod] eor[um] sut
fri et scimo eius toti[us] in
telectu est: et sut semita
t[ra]nslatois ut enunciat et q[ui]
sut 2[us] q[ue]rim illis est p[ri]mo
manifestior

t leduntur qu[an]d[o]q[ue] a
plib[us] talib[us] sine f[ri]
facile: innant[ur] vero

a co[n]trarijs: si moderato usu.
et apparet ad eos lesio ex rebus
quaru[m] q[uod] plus est q[ua]m eor[um] cor[um]
et innat[ur] ex reb[us] q[ue] eis
i[n]sunt: q[ui] usu vtu[n]t[ur] tep[er]ato
q[ua]ndo q[ui]nto oclor[um] est de
clinans ad vna q[ua]litatu[m]
sep[ar]a ad eos lesio et co
trarietib[us] reb[us] q[ue] eor[um] et
sut vel res q[ue] q[ua]m eor[um] co
trarietes eis et si administrant[ur]
usu tep[er]ato et p[ro]p[ter] q[uo]d tep[er]
ati dno s[ecundu]m modu[m] (vnu[m] eor[um] est
ille q[ui] est tep[er]atus in q[ua]lita
q[ua]litates: et alt[er] e cui[us] decli
natio ad p[ar]te[m] vnia[m] e equalis
q[ui]ntis declinatois oclor[um] et
illius causa est q[uia] q[ui] ocli ca
sut: tu[n]c actu ca et c[on]tinu
ta adducit eis calitate q[ua]
ta[m] suppleant q[ua]litas eor[um] et fit i[d]
equitudo et res tep[er]ate non
nocet eis sed q[uia] sunt eis in
nam[en]tu[m] cui[us] res aut frigide
innatte sunt eis p[ro]p[ter] q[uo]d
minuit calitate eor[um] si cali[di]
tas est eis i[n] p[ri]mo gradu
et iuuamentu[m] est eis cui[us] fri
g[id]i[tas] est i[n] p[ri]mo gradu: q[ui] vero
suppleant frigi[di] eius sut ledit
et nocet eis

t hoc come i omi
co[m]plexone trascoe oi[b]

p[ar]tis meminisse oportet
et q[uod] ut co[n]siderando fuer[it] q[uod]
et accipias illud radicem q[ue]m

In significatione eius supponens quoque in omni membro

vult quod est ut presente sanitas membri tua in omni complexione inequalitas membrorum est et est in quo imprimit cause. Ita si leditur a causis calidis et mutatur a causis frigidis tunc est ea. Si ergo frigide tunc ad suas causas contrarium interiori in complexionibus et siccis et in c[illegible] compositis etc. Et manifestum est quod in-namentum quod sit aut complexionis conveniens equalis omnibus membris eius dicti membri aut pertinens equalis aut illarum quarum declinatio propria est [illegible] eorum est ut sit hoc membrum adeo intra caliditatem et siccitatem in suo gradu. Tunc [illegible] membro est aut equale aut declinare ab equalitate ad suum [illegible] adequalitate [illegible]. Si adducitur frigus eius et complexionis [illegible] membrorum [illegible] et facit pervenire [illegible] ad [illegible] mala. Et est ut intelligas quod G. in sermone suo visus equal[illegible] dixit ut administret ea [illegible] secundum gradationem et ordinem et non [illegible] in opera vite et administret eas et [illegible] membrum

Magnitudo vero oculorum in proportione quidem et operationum virtute multum dicit [illegible] certitudinem ex qua oculi facti sunt ostendit [illegible] multam quidem [illegible] sed non certam: declarat [illegible] vero oculorum in proportione

quidem et virtute operationum parva quidem sed certam declarat [illegible] ex qua facti sunt oculi. Cum non proportione vero quadam et virtutis operationum parva similiter et inutilem esse significat [illegible] eorum. Magnitudo autem oculorum quando est cum proportione et bonitate suarum operationum tunc significat quod materia [illegible] creati sunt fuit multa et equalis. Et si non est magnitudo oculorum absque duabus proprietatibus quas narravimus tunc significat quod materia sit multa sed non fuit equalis [illegible] si est cum proportione et bonitate operationum tunc significat quod materia ex qua creati sunt fuit pauca sed equalis. Et si est cum malicia proportionis et malitia operationum suarum significat quod illa [illegible] ex qua creati sunt fuit pauca et mala

Quando magnitudo oculorum est cum proportione et bonitate visus significat quod materia ex qua creati sunt oculi multa fuit et equalis ex qua postea fuit ut virtus creativa facit oculos magnos proportionales fortitudini visus. Et si est magnitudo oculorum absque proportione et non est virtus in visibus tunc significat quod materia multa fuit et inequalis. Non igitur proportionata fuit virtuti ut

facit q̄ cā q̄d oportuit sup̄ui
tate oclo⁊ dixit q̄ si est cū ꝓꝑ
tione et bonitate opatonū co⁊
tūt est sig̃o q̄ nō et qua creati
sūt sunt pauca et equalis Sꝫ
si est cū malicia ꝓportionis et
malicia opatonis ipo⁊: sig̃t q̄
illa ꝓpt q̄ qua fuerit creati sūt
pauca mala Diuſitate g̃o fecit
int̃ sermone suū ꝯuit et id̃ q̄d
dixit i cerebro: q̄d ē q̄r vituparūt
ꝯdam ꝑm s̄m q̄aꝯq̄ formaꝫ
sūt facti. et nō vituparūt o
ulos ꝑuos s̄m quātitatē depraꝯ
Et causaꝫ quidā in vituparatione
sua: qua vituparūt ꝑuitatem
cerebri. ia p̄misimꝯ et explanaꝯ
illā q̄m ꝑuꝯ ē radix amice et
ī uo⁊ Existis quid oꝫ ut sit ma
g̃itudo et colons oculi aut sunt
rami et nō radix nō g̃o nocet
ꝑuitas co⁊ q̄n est cū ꝓportione
et bonitate i visibꝫ Scd̃ est qua
ꝯtus eā invenit maꝫ ꝑuaꝫ ꝯsile
fecit q̄ cā oclos ꝑuos bonos
Scd̃ g̃o ē ꝑuitas co⁊ cū ꝓportioē
mala neq̄ bonitas et ī visibꝫ
et sūt matia et q̄ qua fuerit sūt
pauca mala. et ꝓpr̄ q̄ sūt ne
cessario alıca qualitas sine debi
litas ꝯtutis creatiue. fecit ergo
oclos malos

2 Ea vero que s̄m colo
res: sit oꝫ extimari
Glauci quid̃ oculi
splendentes hn̄t̃ ꝑa et
nō multa luminis splendi
di sūt glaucia Nisi ig̃r
vō ꝯtrio Medij aut s̄m
medias causas: Esse aut
colonis oclo⁊ quar̄ via oꝫ declarāc
Dico g̃o q̄ glaucedo vincit sup
oclos ex multitudine splendoris clari
q̄m ꝑsunt ı ꝯmoditate clara nō
multa et q̄ nigredo vincit sup oclos
ꝯtrio illiꝯ medijs vō int̃ glau
cedineꝫ et nigredineꝫ: sit ꝑ causas
medias q̄ ꝑponit s̄monē suū
ꝑpt pōr ꝯuit s̄moneꝫ

2 Lauaris vō oclus
aut ꝓpt magnitudineꝫ
aut splendorē cristalloy
dos aut i sūmo ponē
aut ꝓpt s̄btilis et aquosi
ꝯnorꝯ q̄m ē s̄m pupi
llaꝫ paucitas et ꝑuitate sit
omnes quidē simul ꝯueni
bus sunt glaucissimi Si
vō q̄ quid̃ co⁊ adsunt q̄
vō: maḡ et miꝯ in glau
cedineꝫ cosistunt/ Glauce
do aut vincit sup oclos aut
ꝓpt magnitudineꝫ qualitr̃ grandinee
aut ꝓpt claritateꝫ eiꝯ: aut ꝓpt
locuꝫ eiꝯ est locus eminēs: aut
ꝓpt paucitas s̄btilis aquose que
est i loco pupille et claritateꝫ
eiꝯ et q̄n aggregantur iste cause
oīs: est oculꝯ in ultio glauce
dinis et si quid̃ ea⁊ sūt i ventre
et quid̃ ea⁊ nō est augmentū et
diminutio ı glaucedine s̄cdm̄ illud

x ro

Ntellectum est ex dicto sermone
quod splendor clarus est claritas
humiditatis grandinee et ma
gnitudo eius et reliqua que dixit
ipse: et quod splendor non clarus est
secundum contrarium illius et .G. quidem
narrat eas differentias quas nominat
in eis que premissa sunt in ingredientibus // oculorum
Si igitur vero oculus
sit aut propter in profundo
positione aut propter paruitatem
cristalloydis: aut quia splen
dor et rutilans perfecte
non est aut quia subtile humi
dum: aut amplius: aut purum
non est: aut propter quandam causarum
aut propter quia natum est fieri
magis et minus in eis que-
admodum dictum est prius.
differentie in ingressu oculorum veniunt
super oculum: aut propter paruitatem
humiditatis grandinee: aut quando
locus eius est locus profundus
aut quando non est clara neque lu
minosa: aut quia humiditas est sub
tilis: aut est pupilla plus quam
oportet et non est clara: aut propter ag
gregationem aliarum causarum earum et ad
dicto differentiis et diminutio eius
fit secundum quod diximus in capitulo in glan
dinee. Sermo iste est intellectus
Subtile quod dicitur humidum
aquosum et amplius
factum humidiore dec

monstrat oculum quando cadit
si spississimus et minus fiat si
cciore: et humiditas subtilis que
est in pupilla quando est subti
lior et amplior quam oportet videtur
oculum humidiorem quam oportet et plus
si est illa humiditas grossior
et minor quam oportet est oculus siccior
Pupilla est foramen quod
mediat in oculo et est
foramen uvee tunice et
humiditas subtilis que est in hoc
sermone foramen vocatur albu
ginea propter similitudinem suam cum
albugine oui subtilis. Dicet ergo
humiditas si est subtilis et multa est
oculus humidior: et si est pauca
et grossa est oculus siccior.
Cristalloydes vero si quod
durius sit, sicciorem
operatur oculum. Si vero
mollius: humidiore. Sta vero
si quid addatur cornee
subtili: sicciorem. Si vero deficia
at contrarium // humiditas autem gran
dinea si est durior quam oportet facit
oculum sicciore et si est mollior
quam oportet: facit oculum humidiorem
et plus et si superfluit super hu
miditatem subtilem donec non capitur
ei ponit oculum sicciorem si minuitur
ab ea: ponit oculum secundum contrarium illius
Humiditas autem grandinea
est qua fit visus quia in ea
formantur ymagines eorum
que videntur. Et omnia que sunt
in oculo extrinsecus et interius

aut sit multa in eo aut humiditas ei opposita. Et ideo quando indurat facit oculum sicciorem et quando mollificat facit oculum humidiorem et humiditas albugineum rorat ea desuper. Et ideo quando superfluit gran dinea abea: remanet abea quod non rorat albuginea: qualiter sit durior et quando sit durior sit oculus siccior: et si minuit grandi nea ab albuginea: alterat eam albuginea, quia fiat ea mollior quapropter sit oculus humidior. Et est ideo ultimum quod dixit G. insignis complexionis oculorum et manifestum est in eo quod aggregavit in eo sex genera signorum que dixit in libro eo sicca. Ideo illud et inquire ut extrahas signa aliorum sensuum re liquorum per eundem modum. Ita quod in exercitatus sensus tui in usu in eo quod diximus ex signis complexionis cerebri et ex signis complexionis oculi: non occul tabuntur tibi certa signa complexionis auditus: neque signa complexionis odoratus neque signa complexionis tactus, neque signa complexionis gustus. Et intellige omnia quia volo per auditum instrumentum au ditus. per odoratum instrumentum odoratus. per gustum: instrumentum gustus. per tactum instrumentum tactus. Et illud instrumentum gustus: est quod sit lingua est magis in proportione et virtute sensus gustus: et est in eo difficile partes earum calefactibilis et in qua grauata est multa et equalis et per eundem modum probabis si sensus re memoratus omnia que dixit G. ex rebus omnibus complexionibus simplicibus et compositis. Et G. quidem

dimisit dicere in oculis quatuor complexiones compositas. Et sunt calidus sic cus. humidus frigidus. et siccus frigidus. et humiditas quam sunt cognite ex illis simplicibus primis. Et est quod si ideo oculorum est ca et siccus. tunc aggregaverunt in ea signa complexionis calide et signa complexionis sicce. Et ideo oculi calidi et vene eorum grosse et ample et oculi tunc quod sunt duri et sicci. et non est possibile ut sit motus eorum velox: quando eorum siccitas prohibet ab illo. Et si sunt calidi et humidi. tunc tales sunt oculi velocis motus et vene eorum sunt grosse et ample et videbis eos plenos humiditate et per eundem modum cetera. Et non est perfecta a G. nec omnino nec dicta ubi particularia omnia ...

Et cordis autem causis deinceps dicta prius sunt commemoratis nobis quod una quaque parte caliorem aut frigidiorem: aut sicciorem aut humidiorem seipsa factam esse dicimus non ad aliam ali quam comparantes. Et natura quoniam cor fiat quandam naturam fervissimum, multo calidius est secundum naturam calidissimo cerebro. Oportet autem ut dicamus inuit ex partium complexionum cordis et dicamus primus quod non quando dicamus unamquamque partem membrorum quod est calidius: aut frigidius. aut humidius aut siccius quam esse eius non dicimus comparatis

ad aliud naturaliter cor si consequatur in
frigore quod est ultimum quod est possibile ipsum
consequi in complexione naturali: tunc quod eius frigida
dispositio est in ultimo calidior cerebri complexione:
et si comparatur cerebrum ultimum
quod possibile est ipsum consequi extraliter
caloris in natura tunc quod eius est in
tantum frigidior complexione cordis

Neque possibile est ostendere quod
quod singulis membrorum naturalis est
a[?] et complexione alterius et quod ca-
liditas complexionis in uno quoque membrorum est
propria illi membro. et quod dicitur ideo quod
est calidus. aut frigidus. aut siccus. du-
cimus non dicitur nisi per comparationem
ad complexionem eius naturalem. non comparationem
ad complexionem alterius membri

Validioris igitur ut ad
primum modum referamus
cordis signa in sepa-
bilia quidem et familiari-
ter sunt: magnitudo respir-
ationis et pulsus velocitas
et frequentia et audacia: et
ad actiones in pigritia. Si vero
ad plurimum permiscet calidita-
tis furor est eius. et mani-
acia considerantia. est autem et pilosi-
cies pectus et circa ipocon-
dria et quibus proxima sunt
pluribus vero et totum corpus
ta. et calido corde fit nisi
maxime quod operatur comparatur dicitur
a paulo post totius corporis
complexionis

Signa ergo cordis quod est calidus
sua complexione canali que sunt in-
separabilia et propria sunt magnitudo
respirationis et velocitatis pul-
sus et frequentia eius et vilitas
et superiora adamaciones. Et si for-
tis calitas sit valde in corde
tunc ex signis eius est velocitas
ire. audacia et furor et prius
cautis erat dispositio est multorum pi-
lorum. et perque aut antior pec-
tus eius et quod est ex ventre et late-
ribus et propterea cordi vel pectori et
in pluribus dispositionibus eius totum corpus
calefit calefactione cordis si non
resistat ei contrarie resistentia eminen-
ter et dicta post paululum signa
totius corporis

Magnitudo quidem respirationis
fit ut sit quod ingreditur de
frigido et quod egreditur de
vapore fumoso generato a calore cor-
dis plus. et plus est dispositio in respira-
tia et velocitate pulsus eius et
sequitur ut sit pulsus eius maior
quod est: quia velocitate et frequentiam
eius precedit pulsus magnitudo
dicat ergo est velocitate pulsus et
frequentiam eius tamen / et tenet dein
magnitudine eius cum id est rebus conse-
quentibus dein et in corde non est con-
tudo quod debilitet virtutem et cum
mores anime sint sequentes complexione
corporis: sequitur a calilitate cordis
vilitas et superiora et reliqua que
dixit de moribus et possibile est quidem
per perfectam accipi istos mores et ca-
sigationes et disciplinam legis: et propter
quod est intellectum complexione eius quod
ipsi mores sunt sequentes a calilitate

cordis deinde non prohibet quod quid
ab eis et multitudo quidem pilorum
est consequens multitudinem materie et
vapor fumosus ex quo generantur pili
c Sit tamen latitudo pecto
ris caliditatis cognitio
nisi et sit aliud cerebri
maxime contra operatur cognitionem
aut spinalis medulle
magnitudo proportionalis est
illi plurium tanta sunt spon
dilia secundum magnitudinem quanta
spinalis medulla statim
et spinam totam contingit
vero thorax ad posteriorem partem
secundum longitudinem quidem ex
his mecha freno secundum
latitudo vero tamen quadam propor
tionali grossitudinem spondi
lium connectio fit secundum illam
cum vero caliditas cordis domina
ta fuerit augmentabit tora
cem secundum partem generationem proporti
onaliter eius caliditatis ideo
et tamen in pluribus quidem capite
thorace lati sunt maxima
secundum cor sit cognitio caliditatis
cor secundum vero in magno
pectore maxime et est proprium
signum est cordis frigidis Si
vero proportionem excedat tamen capite

Aliis signis determinandi erit
de corde ita ut ex thoracis
quantitate vel acceptis sis
Amplitudo pectoris est
ex signis caliditatis cordis nisi
resistat cordi in illo etiam
cerebri resistentia vehementi quod est
quare quantitas in pluribus dispositionibus est
proportionalis cerebro et quantitas est
secundum quantitatem nuche et ideo ut sit
quantitas dorsi totius secundum quod et spectus
quando compositum est super parte dorsi et
sunt xxii spondiles absque eo quod est
sub caude sit compositum nam super
ligamine super quod est eius fabricatio ex
illo ideo oportet necessario ut longitudo pect
oris sit proportionalis longitudini
xxii spondilium super quos est compositum
amplitudo quidem eius tunc est quando est
proportionalis composito cum quantitati
et spissitudini spondilium secundum spon
diles Et quando vincit caliditas in
corde aperit pectus et dilatat ipsum
tempore generationis sue ideo secundum caliditatem
cordis est amplitudo pectoris et per
quam est amplitudo pectoris in parvita
te capitis tunc illud est ex maioribus
signis et magis significantibus caliditate
cordis Et quando est strictura pectoris
cum magno capite tunc illud est
ex fortioribus signis frigiditatis cordis
Et quando pectus est capiti proportionale
tunc pone determinationem tuam cordis ex
aliis signis propterea quod tu non poteris
signare ex quantitate pectoris
super aliquid extra cordis
Nam autem caliditas apparet me
lius quando generantur invenimus
ipsam additam in principio

generatiuis: illud autem quod ipsa ex
tendit membra et amplificat ea virtute
est quod magnitudo pectoris et paruitas
eius sunt signa rerum duarum quarum
una est disposicio nuchae et altera est
disposicio cordis id est et est virtus nucha
quando oritur in posteriori parte cerebri
et ideo quando cerebrum est magnum et id
quod generat ab eo proportionale ei in
magnitudine et similiter ab eo magnitudo
spondilium qui sunt tutamen nuchae
et cum magnificatur est id quod ab eo
fabricatur super eas magnum et pec
tus quando fabricatur super xij spon
dilos ex eius disposicio ac cordis est
quoniam pectus creatum est ut sit tutamen
cordis et defensio ideo cum disposicio
cordis est disposicio pectoris et ideo ut
ab eius mutetur figura pectoris ut in
paruitate et magnitudine et ea immuta
tur quantitatis capitis et caliditatis
cordis. Et manifestum est quoniam cor est
calidius quam cor fuit est maioris quanti
tatis. Sed quod diximus quod caliditas ex
tendit membra mollia tenera et di
latat ea in principio generationis et est an
gmentum eorum in sequentibus sequitur mo
tus eorum ad ipsum vero intellige ideo a
me expono et intelliges per id suncu
est totum et quamquam accidit tamen tum ut
sit quantitas nuchae non proportionalis
quantitati cerebri et non est proportionalis
cerebri quantitati quoniam conuenit in disposicione
generationis ut sit nucha mala et virtus
debilis et illud quando quoniam puer
et propter illud dixit est quod quantitas
nuchae in pluribus disposicionibus est pro
portionalis quantitati cerebri et non
dixit quod illud est semper.

Et frigore cordis pulsus
minores sunt competen
tibus non tamen ex necessitate
tardiores et rariores: et
quoniam cor est frigidum sua complexione calidi
est pulsus minor calidi et non oportet pul
sus ut sit tardior eo et vehemen
tius tarditatis raritatis inde
accidit quando pulsus est
cum frigus cordis non indiget
multitu aeris frigidi multum
neque generatur ab eo vapor fumosus
multum cum spiritus sit necessarius cum
sepiuncte et virtute: ac si esset non oportet
pulsum ut sit tardior et vehe
mentior tamen est cum si frigus cordis
est primum tunc paruitas pulsus sufficit
in eo quo indigetur calor innatus
et si super fluit frigus cordis non
sufficit paruitas pulsus eo illo sui
dictum ideo quantitas caloris innati ut
tardetur motus pulsus et rarificatur.
Pulsus vero signorum quamuis cum
tanto minor tardior sit
quanto cor fuerit: pul
sibus est proportionalis si vero
thorax maior fuit secundum
quantitatem cordis: non minore
tamen sed tardiores declarat
plurimum natura. Respiratio autem
si quantitas paruitatis pectoris est
propter quantitatem additionem frigoris
cordis: tunc est proportionalis pul
sui et si quantitas pectoris est maior
quantitate additionis frigoris
cordis: non est respiratio minor

tin . s est in illo tardior et
vehementioris veritatis:
q Uando vincit frigiditas complexionis
naturam fuit quantitas eius
est minor et consequitur ab illo
parvitas pectoris cum ergo pectus
est parvum sequitur ut sit dispositio res
pirationis sicut dispositio pulsus equaliter
s ut sit respiratio parva et non potest
dubium sit tardior et vehementis
sit rara et quoniam iniuria est magna
et sequitur a magnitudine eius ma
gnitudo pectoris oportet ut diversificetur respi
ratio eius a pulsu ut sit respiratio
parva rara.
t Ales et timidi et iur
iosi et inde cis pi
lis est pectus de p
vitate eius declaratum est ut
prius dictum est. Sed hic vero
et de totius corporis qualitate.
Et complexionis quarum dispositio naturalis sua
est timidus et non est ei furiosi
tas vel pilositas nec audacitas et
est complexionis tarditate et prolongatione
durior post pectoris est multa pil
ositate aut pectoris oportet ut declares
sicut quod diximus ante et super e ce
frigoris corporis totius:
Sequitur frigus cordis tactu quod
dixit super de membris et non
remanet cor propria : aut
castigatio aut aliquis ex consuetudine
eius et dixit in sermone suo in calli
ditate cordis et frigore eius est
corporis totius ut intelligas ab eo
quod si cor est calidum complexionis sequitur
ipsum vilitas corporis totius et si
e frigidum: sequitur ipsum frigus totius
s iecorum vero cor //corporis
pulsus operatur duriores
furore non primum quod
sit fortior et difficilius placa
bilis: ut multum vero et totum
corpus siccum si non operat cont
operetur humidioris cordis sig
sunt pulsus molles et co
firmatus facile mollis ad
iram: et facile placabilis: et
totum corpus humidum non ea que
secundum operat contra operetur.
Et cum cor est siccus sua complexione
equali facit duriorem pulsum
et ipse non est eo velocitate mo
tus adversa contrario quam quoniam con
trariatur: sit parva: et sit difficilis se
datio motus eius ad totum corpus
apud illud totaliter in pluribus
dispositionibus est siccus complexione sua equalis
nisi resistat operatio cordi. Et cum
cor est humidum complexione sua equali
est mollis pulsus: et motus quoniam
ipsum adversatur velox contrario sedatio
eius est velox ad totum corpus
erit humidius nisi resistat operatio cordi.
n on remanet malitia est et in
dispositione cordis sicut frigidus
sunt et pulsu sed vehemento
ratum est resistat operantis cordis
in dispositione complexionis corporis calidi
et in complexione eius frigida: propter ea
quod cor est origo caloris innata
ita si est calidum ponit calorem in

natu in corpe ampliore et mai
ore et ppt quod tale sit abco totum
corp nctis et no pot e aliq
quamis ostiqua in frigore qd est
vltim quod forsitane pot ut con
sequat et resistat calori i nato
guato aqshe cordis cali et in
qd quam: qn cor est frigidu pont
calore in natu in corpe minore
sonalit i frigida tobi corp nctis
et no e poss aliquid qmis osequat
in calitate qd est vltim ut co
sequat qcs ut resistat paucitati
caloris i nati a qhe cordis fri
guati et S quod dum sit si
gna ex tusetti ppt appentiam
cor eorum est quod si cor calide im
primit i corp calitate cu veloci
tate: tuc ipe sequit calitate cordis
propue si se oppant ad cor et q
rueret cursu eaz et si cor fride
i primit i corp fritz cu veloci ate
cu velocitate: tuc sut sequites
frigi cordis et in hoc modu
est disspo in calis et siccatibus
et causis ocultatimis et qd ex
hmoi o remanet intellectu
est scdm hmoi preceitos

[S]ecundum singulaz pro
par qualitatum diste
pantie cordis sit se
quit: calidi quidem et sicci
cordis signa: sut pulsus
duri et magni et veloces
et frequentes et multo magis
ad velocitatem accidit et

frequentiam: no crescente
scdm pporcione cordis
thoracis: Spez aut qmis
cordis pportaz et qualitatibus
primis disspo est quod est exigu
quid qmis tale et sicci cordis
e ut sit pulsus durus magis
velox frequens et sit respiratio
magna velox frequens et digu
lus ut multiplicet additio eius
i velocitate et frequentia qn no
e supfluitas pectoris eius super
fluitate caliditatis cordis.

[D]am diximus in eis que
pmissa quod cor e in loco
radicis arboris et arteria
eius magna nascens ex ventre
eius sinistro e simile trunco
arboris et quod trunc qn elogat
a corde dividit in duas diccioes
magnas: quaz una vadit
ascendendo superius et alia descendit
inferius et iuxtant ex una ra
quaq diccione ramus multi per
ordinem vniusquisque vadit ad
membrum et sic ramificat ex vno
quoque maior ramoz rami
minores: et exeunt alii rami
magis parui et no cessat talis
illud esse donec pervenat ad
arterias capillares sparsas in cute
et i aliis membris et qn dilat
cor dilatat oms arterie corporis
simul et qn constringit constringunt
omes simul ipse hoc quod est qn
permanet corpus scdm disspoez
sanitatis: aut scdm disspoez in
qua no mutat consuetudo disspoez
arteriaz: et pdilatacionem eaz attest

t 11

aer frigidus ab extremitatibus corporis
ad interiora eius: et in constrictione
earum exprimitur vapor fumosus
generatus in eis et extrahit ipsum
ad exteriora corporis et illud est
ex orificiis suis capillaribus
cum eo quod appetit decocte commu
itatis Et 2º quod vult quod ca
lor in natus eventetur per sicut
eventatur ignis per flabellum et
stringitur eius accensio penetra
tionem et equatur complexio eius Tercium
vult quod fumus eius sit vestax
et quod remansit super ipsum residu
um ad quod est radix in eo quod
dixit 2º et hoc residuum est mo
tus cordis et arteriarum generat per
fricationem earum calorem innatum
et eventat ipsum similiter et postquam
generatur spiritus animalis descensus sub
anima ac et propter hoc ex arteriis quan
tis ab eo quod ascendit ad cerebrum
ex duabus arteriis quarum una
descendit et altera descendit
tenent rathesia et se invicem
invenibiliter intrinseca et movent
autem motu invisibili valde: ge
nerantur ab eis species spiritus descendentes
ex partibus anime parte eius rationa
lis Et vitalis quod materia quod
vita sit amotum cordis et arteriarum
et quod virtutes motive et sunt
vivificatives sunt fixe in corde et
currunt in arteriis ad unamquamque
partem corporis et attrahunt eis vita
sibi propria et calitate innatam
sibi propriam Et dispositio pectoris in eo
quod ipsum extrahit sua constrictione de
vapore fumosa generato in corde
et quod attrahit de aere frigido ad cor

est dispositio cordis et arteriarum
in eo quod attrahunt de aere frigido et
in eo quod faciunt exire de vapore
fumoso Et dixi autem utrumque est quod
pectus movetur voluntate et facit
exire quod agitatur in eo exeo quod
expellit frigidum ad ipsum cor et
facit intrare ad concavitates suas
aerem frigidum qua attrahit cor Et
ego vidi in anathomia rem
mirabilem et est quod intromisi manum
meam in animali decollato ad finem
sui agitate ad cor quod secundum pectus
et tetigit ipsum et inveni ipsum re
cipientis calitatis et fortis flamme
Et eadem res sit sic dixi hoc mani
festum est quod respiratio et pulsus
mutatur et sequitur secundum tres cau
sas earum est necessitas et conserva
tio calitatis innate et eventatio
eius et generatio spiritus animalis et sua
est virtutes motive Nam si ipse
sunt fortes: faciunt operaciones suas
absque prohibitione: et si sunt debiles
alterant earum operaciones Et hec est
instrumentum obediencia Nam pectus
et arterie: cum sunt sana obediunt
virtutibus in operacionibus suis: et quando
sunt infirma non obediunt Et ma
nifestum est quod iste virtutes sunt in
species virtutis scilicet dilatatives et ipse
agunt cum specie villorum et virtutes
retinentes et ipse agunt per speciem
aliam villorum et virtutes que
retinent et faciunt quiete post
dilatacionem: et virtutes que reti
net quiete post constrictionem et
virtutes faciente retinentes duas
quiete operantur omnibus speciebus vil
lorum medium in arteriis et quod

R. ic.

cet quid est maiscepu i anat
comia q ipe cut duas tunicas
s. tunicas cuius villi sunt longitu
dinees. et tunicas cuius villi sunt
latitudines. et aggregat utrosque
villi capietes vel extra intus se
Et i pectore vero ipe sps i vil
lis i veniunt i lacertis pectoris
monet pillud qd advenit eis
extrinsecus. et ppt quod e motus pectoris
pvolubitatem Et propria quid ceca
tus soliumis a vena quoque cor rez
e indebile cpomis valde exa
miseria e igit est ideo qd narram
ius q cum cor est calidus et siccus
na qua convenit ei: tunc cor eius
et cor arteriarum: est tenuis et durus
ppt exsiccationem: et respiratio et
pulsus sunt veloces magni et fre
quentes Et magnitudo quidem est ut
ingrediatur pea aer frigidus plus Si
p velocitate intellige ut tempus mo
tus i dilatatione sit plus et i con
strictione minus Si frequentia sit quando
duo tpa quietis sunt minora quod e
qui cum non sufficit magnitudo tunc eo
qd necessarium est uti na velocitate
et cum non sufficiat cum illo uti frequ
entia Intellige ergo totum qd dixit tibi
et scies p illud totum quod indigeres
ex te signis frigoris p respirationem
et p pulsum simul et intelligeres p
illud similiter. Et cum ita est q
si caliditas augmentatur augmentatur
magnitudo. et non cessat magnitudo
addi additione eius usque consequatur
na finem suum. et tunc uti natura
velocitate p additionem caliditatis
cum ergo non sufficiat velocitas: utitur

etiam frequentia: et quando diminuit
caliditas: tunc primum qd accidit e
diminutio frequentie et rarefactione
quies et cum addit diminutio eius
addit raritas: et cum consequitur
effectum suum tardat et non cessat
tarditas addi donec consequatur
finem suum. Tunc ergo magnitudo
incipit minui minoratur ergo plus
Et non est tibi ut primas p prim
cipaliter pulsu vermiculoso et for
micali Isti enim non sunt veloces
neque magni: si sunt spissi frequentes
ppt debilitatem virtutis Et nos
non ponimus exemplum tibi nisi ppt
necessitatem tuam et e caliditas et
ita alterantur respiratio et pulsus
cum virtute et cum instrumento etiam
et totum illud est intellectum p sen
te sermone meo etiam Et tu sciendum
i eo exemplis Et in respiratione
et pulsu Et non est malum ut
ponam tibi exemplum et ex dispositione virtu
tis. et exemplum in ex dispositione instru
Virtus vero si est salva fortis effi
cit omnia que diximus i eo quod
precessit Et cum non debilitatur non pt
extendere venas et extendere ipsarum
in omnes diametros eius. et ppt
qd minuitur magnitudo et cum dimi
nuitur magnitudo additur frequentia
et velocitas. et addit frequentia ut
compleat partem illius qd deficit a
complemento suo p magnitudinem et
velocitatem Instrumentum vero et e corpus
vene si est obediens dilatat ipsum
virtus et si non est obediens minuitur
magnitudo et accidit in loco eius
minoratio i motu et quiete etc.

minimi pilosissimi
sunt cum secundum pectus
et ypocundria. Audato
res vero pati et animo si
ad velocitates et tyrannica mori
bus et cum furiosi sunt et
difficiles placabiles Dilatio
vero corporis est adequate et to
racis amplitudine proportio
naliter cum his que prius dicta
sunt determinatum est. Et que
gaunt dispositione est plus pilosi
quam alii calidi in anteriori parte pec
toris et quod secundum pectus et ven
tre et lateribus. et iracundi et prop
atus ad actiones velox fortis nec
ad mores tyranni sensibiles quo
ira eius movetur velociter et
fit difficilis quies eius esse
ad quantum totius corporis et est am
plitudine pectoris cum ut declaratum
sum quod ante diximus. Totus
iste sermo intellectus est secundum quod
diximus inspice.
Si vero complexitas optimi
erit cum taliter pilo
si quando minus his qui
prius dicti sunt cum et pati
ad dictores vero minus illis
non tamen ferociores in minore
si in ira tamen pati pulsus
vero molles et magni et
velocies et frequentes. Et
spiritus toracis quando proportio
nalis se complete cordi secundum
cum formam est filis pilosi
bus. Cum minore vero complete
tato velocior et frequentior est
predictis spiritus quanto thorax
minor. Multa vero quesitione
sunt tamen facta et maxime
si sed contra accidit quot predicta
que dicta sunt adequate et in
putridas egritudines et corrup
tis et putrescentibus in eis qui
moventur incidunt et expira
tiones maiores et velocio
res in spirationibus et in pulsi
bus systole velox. Et quando
variat super cor complexitas in caliditate
sit pilosus in complete quantitatem dispositionem
unum quam in illis que diximus
an contrarium minuitur ab eo in expi
ratione in ciositate ad actiones et no
fit prius ira eius si est velox in
pulsu vero eius est magis mollis
non velox. frequens cum respira
tio eius cum pectus est proportionale
cordi est secundum modum sunt que est
pulsus: et cum pectus est mag
nitudine respiratio addit in velocitate
et frequentia ab eo quod narravimus
sunt quantitate parvitatis pectoris
et cum est respiratio in thorace que
multa superflua proprie si accidat
ut sit illud in caliditate: tunc est quod
narravimus accidunt egritudines et pu
trefactive cum humores in complete quantitatem
dispositionem corrumpuntur et putrescunt
et fit exitus respirationis maior

R. ic.

et velocior in motu eius et quando
e contrario pulsus venarum velox.
[D]ictus iste sermo est intelligendus
secundum quod diximus in eo quod premi-
sit et iam certant in eo
super hoc totum quod dixit de causis respi-
rationis et pulsus et dixit canones
quibus sciuntur proportionalia pulsus
et dispositionibus sanitatis et egritudinis. quod
est quia cum cordis complexio est calidior quam
oportet et siccior. patitur totum corpus
caliditatem et siccitatem si non resistat ei
equalis in humiditate sola. Et quando
additur caliditas et siccitas simul
et non resistit ei equalis in humiditate
fit [illegible] respiratio pulsus
et corporis. et propter hoc accidunt
ab eis febres putride et propter hoc pul-
sus omnibus febribus putridis est ut sit
quantitas respirationis per attractionem per
totum et per contractionem [illegible] et ma-
ior et velocior motus eius pro di-
latatione cordis. quod est quia generatur
a putrefactione humorum vapor fumo-
sus plus. quare est necessarium ut recipere
ipsum et expellere ipsum a corpore plus
quam indigeat calor innatus
[illegible] aeris frigidi. calor enim innatus
in dispositione febrium est minor proporcio-
natione cordis. quod est quia febris est ca-
lor accidentalis et calor innatus
est caliditas naturalis quam debilitat
calor extraneus propter debilitatem
ergo caliditatis in natura non est necessa-
rium ut intret aer frigidus multus quo
eventetur propter putrefactionem humorum ge-
neratur vapor fumosus multus in cuius
egressione est necessaria magnitudo
contractionis et velocitas eius. et propter
illud sequitur ab eo quod diximus

nes generatas ex putrefactione et quia
frequentia pulsus post dilatationem
sic ut sit requies post dilatationem
minoris temporis quam quies facta
post constrictionem.

[H]umiditatis vero et fri-
giditatis cordis signa
pulsus molles et
consuetudo tumida et for-
midosa et pigra. Sunt vero
et timidi pigri cum sedent per
totam et numquam irascuntur
et in ira non sunt patientes [illegible]
vero et thorace et totum
corpus cum hiis que primus di-
cta sunt plus declarandum est
Et cum cor est frigidum et humidum sua
complexione equali sunt pulsus eius mol-
les et quia complexio est privatus vi-
ritate timidus. piger. et est an-
xior [illegible] cuius [illegible]
et fortasse non retinet [illegible]
[illegible] disposicionem pec-
toris et dispositionem totius corporis opor-
tet determinare. [illegible] quod premissum est
[illegible] in sermone qui
est ante ipsum [illegible]
titatis mutationis pulsus
a mutatione necessitatis que est
[illegible] caliditas et generatio fumo-
si vaporis et [illegible] illud tibi
[illegible] qualitate alterationis
pulsus ab alteratione instrumenti
nam cum arterie sunt molles aut
dure. alteratur pulsus mollities
quando cor consentit [illegible] motu
et per duriciam cordis fit difficilis motus
cordis et propter hoc indiget virtus

t4

ut aggrediatur vehementia eius
et manifestum est ex hoc sermone quod
ut pectus sit strictum et molle
et plus cor induratur et artie
molliores et strictiores sunt ex pri
mo ut sit corpus totum declinans
ad frigiditatem et humiditatem et sequitur
frigiditatem cordis et humiditate corporis
totum quod narravit in hoc sermone
de timore et pigritia et pauci
tate generationis vaporis fumosi
ex quo generantur pili
¶ residuum vero et situm
cor pulsus quidem
duos operatur et pectus
Spiritus vero si quidem proportiona
liter fuerit pectus thorax sit
competentes Si vero maior
varium et tardum: minime vero
nascendi qui coacti in anhali
tum nasti fuerint memo
riam Sunt vero et hiis non pilosi
pectora omnium marie De
paruitate vero thoracis et totius
corporis frigiditate declinationem plurimae
cum pleno aut frigus et siccitatem
qui vivit superior hic spiritum post
pulsum durum et parvum respira
tionem vero si pectus est minus comparatione
frigoris cordis: tunc spiritum ponit
equale et si pectus est minus addi
tione frigoris cordis est sic dispo
situs: et si est dispositio pectoris ma
ioris comparatione frigoris cordis: fit
respiratio varia tarda. et hiis qui
fuit e morus ire qua homines
aliquis vult qui aliquo egreditur

ad eam fuerit eius memoriam
et est minus aliis corporibus pilosus
in anteriori parte pectoris dispositio
vero in paruitate pectoris et dispositio
in frigore corporis totius ideo declinat
frigidum quod premissum est
¶ aliud quod sequitur a frigore
cordis est ut sit cor minus
et pectus minus non resistat
et cerebrum et maxime et si quantitas
pectoris proportionaliter quantitati cor
dis sit: fit respiratio equalis
et si quantitas pectoris non est propor
tionalis quantitati cordis alteratur
respiratio. Et tamen hoc enim si cor est
frigidum et pectus est magnum ampla
manifestum est igitur quod frigus cordis
non indiget extrinseco aere plurimo
neque egressione vaporis fumosi multa
propter illud quod sequitur ut rari fierent
tempus quietis pectoris et tarditatem
motus eius pone ergo frigiditatem cor
etiam unamquamque quantitatem cordis et
pone indirecto unamquamque earum
amplitudinem pectoris et strictionem
eius et proportionem eius et scies
per hoc et intelliges totum quod intellexit
in dictis eius quod sequitur ab illo
de malitia respirationis et totum
collectum est quod ipse dixit de in
mutatione respirationis secundum ab
alteratione caloris cordis intellige
quod apparet eius in motu arteriarum
Residuum autem sermonis in collectum
est ex hoc quod premisit de complexione
¶ nunc tamen in iiiita
omnibus hiis que dicta
sunt commemorantes
quectuque de moribus: autem

aut sedm aliam aliqua scrip
ta sunt oratione ad agnitionem
grecos. non probans au pmis
moribus ex perfia cxitatorum
si principalibus cum tamque dictum est.
Et oz ut sit memoratus rerum que
grauant eos que narrauimus et
est quod pro illud quod diximus nunc
aut in sermone alio ab ipso de eo
mor volentes per illud ostendere
quibus non signum mores quos
acquirit homo ex contemplatione
et per quod si boni sunt mores aut
mali. Sed nos intelligimus per illud
nisi mores innatos sunt quod vnus
quisque hominum natus est naliter.
Dicit alij sunt innati et sunt
secundum quod dicit. G. sequentes
quod corporis et secundum quod dicit
aristoteles illud quod recipit quod corpus
ex separatione ad quosdam mores et
alij sunt aquisiti per disciplinam et
leges et per physicam et non conueniunt
medico ut per aque ex moribus ac
quisitis significet super quid quomodo
aut in nati sunt secundum separatum ad
quos nascitur ergo et sunt in quod
oz medicum ponere signa significantia
super quid naliter: quapropter oz eum
qui signat pecos ut caueat ab
errore morum acquisitorum et non tam
endi ipsum est ut considerat si illud
quo morigeratus ergo est ex lege
ad quam intendit ex quo morigeratus
est et ex consuetudinibus eorum qui sunt
de doctrina sua et morum qui sunt
de arte sua. et secundum quod sunt consuetu
dines V. g. lex quedam precipit
vinum aut prohibet: tunc iam mori
geratur omnis qui credit ei per illud

Et plus consuetudines regionis
Onde de talibus enim sunt mores eius
grauatos et arabibus sunt mores eius
gratos et scotis sunt mores contra
rios eis et plus etiam opinionis
earum. Iam mores scriptorum sunt
alij amoribus multitudinis alij amo
ribus imitatorum eorum si contingat ut
sint leges et consuetudines eorum
de regione: et alias grauant eam
rat ergo de quos ex moribus: et
ille ergo inueniet nam exemplo
mores separatos separatos amo
ribus ab alijs Et dij monet ipsum
de qua ex moribus rebus tunc dimit
tit mores suos acquisitos et
apparent ei eos mores sunt innati
Illi ergo mores sunt fundatos signi
nos super quemcumque eius et ego
quidem vidi virum tali corde et
sicut nam et soluit mores eius
super ipsum nam super fratres suos et
super parentes suos et omnes
super quos regebat dominium et
delectum erat ei bonum et operati
nes pulcre electe ex lege et ex
mixtio eorum que sunt circa et
caritas et religio. et industria
nostrorum ex operationibus suis et in
quisitio quecumque licuit in lege et
tota gratia et morigeratus est cum
religiosus et bonus. et tamen est quando
de qua nos monebat tota eius
commonebat ea et probauit ei
ea et wapsebat quamuis mori
geratus est ex religione et propter
quam consequutus est etate in fine
senectutis multiplicatum est illud
quod generat complexio eius calida
et sicca. ex eo in. et sequuti sunt
illud Gn. malencolica et appa
ruere in corpore eius pustule

multe etiam et color citrinus usque
pervenit citrinor et iam perditum fuerat
inflatum et eo quod acquisitum fuit
consumit. Ergo quod accipit de luxuriositate
eius et ipsius dimittere i dispositionem
capacitatis eius et eius religione
one nimia. Signum vexas valde
super victoriam tallitatis et pe
ribus super quinque cordis eius. Secundum
est ex age in signum superbie et
moribus colorem cum capitulum est
magnum sucum et inanamenti in
medicina et perdidit in medicina quod
cum sciatur quod vincas ex moribus com
cubitus vera: si in persona cum scitur
quod vincas eam malorum morum fu
elimentur. Ergo quod adquirendum eius sicut
dicitur in regimine sanitatis et actiones
que eum noceres assiduos contra
moribus naturalibus in eo aut per dis
ciplinam aut per contemplationem et penitenciam
aut plagas et castigacionem et hoc
quod est magis inanimentum in mu
tacione infirmitatum propter namque velo
cum sit recipientes illud quod acci
piunt ex disciplina et fit consuetudo
in eis illud quod in rebus est innata

Patis vero calidi cis
coloris venarum am
plitudo rubea colorata
multa in tempore post augmen
ti etatis in prima calidi
cis sanguinis et spiritus colorem pru
rsum. corpus. calamus. nisi
ea que secundum cor quod operentur
Depressitas vero cor que sub
ypocundrium et ventrem
epatis aut signa quando est

calidum sit amplitudo venarum
non pulsatilium et quod est eo citrina
plus: et a hora parentis adolescencie
multiplicatur ad ea eo m. et quod san
guis est calidior est spiritus quod calet totum
corpus. nisi resistat cor ei et mul
tiplicatur prius in eo quod est sub ypo
cundriis et ventre

Cum diximus quod calitas quando
est augmentis virtus naturalis apud
creationem a quo melioris
sunt ipsa dilatabit illud et facit
ipsum in magnis maius et spiritus illud
sequitur ab ea cum in natura est addita
separate ut epar sit maius et sit
et adeo quod nascitur proportionaliter
et nascitur ex ipso est sic tuus ac
boris et est vena concava profunda
et exea ramificatur vene omnes non
pulsatiles et dividuntur a membris
corporis sibi et cum sit epar et
vene ea. calescit sanguis plus
quam generatur in eo ea. citrina plus
et cum consumitur adolescencia secun
dum. et declinat corpus ad quando
melius. adunitur eo. citrina et sit
eo. m. quod est ex coloribus multi
duo sunt modi quorum unus est sci
licet. et hic ipse est qui quidam ma
lencolicus nominatur et alter est qui generatur
ex adustione colorum ad colores quod
qui adunitur sunt multi: et sunt
scilicet salsum et humor rubeus et
sanguinis et eo citrina. Ideo quod ad
unitur eo. ea. nominatur quod extra
adunitur eo. m. et generantur ab
unoquoque colorum colorum quando
adunitur coloris multi diversi
manifestum est et quod epar cum
est ea. multiplicatur generatio vaporis
qui est materia pilorum propterea ergo
multiplicantur generatio pilorum in eo quod

est sub ypocondriis et ventre et
sequitur acalitate san. et inflamma
tione eius per calitate epatis et ve
narum quod calefiat corpus totum nisi
respirat et cor. Cor namque cum est frig
porit corpus frig et propter hoc illud sequitur
quod cum quantitas frigoris cordis est
sicut quantitas calitatis epatis
ut sit corporis equalis inter calitatem
et frigiditatem cum frigus cordis et cali
ditas epatis sint permixta

Frigoris vero epatis co
gnites angustia ven
arum fla. plurimum san
guis frigidior et universa
corporis quantitudo frigidior nisi
ea que est cor calidum fuerint
inuda per ypocundria et
venter. Et cum epar est frigidum et
signa sunt eterna venarum nopul
sabilium ut sit pulsus fla. et sanguis
frigidior et ut sit totum corpus propinquius
ad frigus flatus nisi calefaciat cor
ipsum et ut sit quod est sub ypocun
driis et ventre inde pilis

Sagima naturale est sanguis
diminute digoris. Eius ergo
epar est frigidum sequitur ex fri
gore eius parvitas eius et quod generat
ex eo ex venis et debilitas digestionis
san. ergo generat ex eo fla. et propter
diminucionem calitatis epatis ipsius
accidit flatum ut infrigidet. Generant
autem ex aliis naturalibus species famose et
multe diversi flegmatis quod est quia
generat ex eo fla. quod est dulce fla.
et quod est acetosum et salsum
et vitreum. Et dulce quod est
in quo est calitas addita no
ex siccans quantitate eius sed tri
lem si digerens quod in eo consi
sit acetosum quod eius est quod
ex eo est subtile et frigus eius
propinquum. Salsum vero ex eo quod
est eum accidit ut ei dominetur ca
litas super ipsum et siccitas quoniam totum
eius subtile dulce quod est quod
subtile eius sed frigidat et repel
litur et remanet salsum quod quidam
accidit ei sicut quod accidit aque
maris. Vitreum vero generatur propter
superfluitatem frigoris super ipsum
et cum sanguis in toto corpore
est frigidior sequitur ab eo frigus
corporis nisi respirat et cor. Nam
cor cum est calidum calefacit
corpus totum et si est quantitas decli
nacionis frigoris epatis plus de
clinacione quantitatis calitatis
cordis sequitur ab illo ut sit corpus
equale inter calitatem et frigiditatem et quan
titas generacionis pilorum est eorum
cum in corde generato innotarum
ex frigus epatis

Caloris vero sanguis
quando spissiorum et pa
ucior vene dure
et universa corporis quantitudo
siccior vel durior. Et que
quando siccum est ut ex signis
eius est quod sanguis grossior
et paucior est et quod vene non
pulsabiles sint dure et quod corpus
totum siccum est. Sermo iste
iste idem est intellectus etiam

dimisit ex eo rememoratoes re
sistentie cordis epati et causa
eius est qz origo caliditatis to
cius corporis qz ex corde est ergo
epar e secundum. mutat conditas
corpis sic cum cor e frigidum infri
gat corpus sm eius dispones.

Indiciorum vero epatis co
ditiones sanguis qui e
plurimus et conditus vene
aut molliores. ita vero et vni
versum corpus nisi ea que sunt cor
ctra operent. // et cum epar e
conditius conplexione sua assimulantur
ex spiritus eius et sanguis
est plus et conditior et quod vene
non pulsatiles sunt molliores
et plus corpus totum nisi resistat
ei cor. sicut sermo intelligitur e quod
est: qz resistentia cordis e in
epar dispoe sum hec quod conplexio
eius excitat conditate epatis
et sic quod ex potentia eius quod
pus paululum:

Calidi quidem simul et
sicci epatis signa pi
losi ypocundrium dex
trum sanguis spissior et
paucior amara co. multa
citrina angmastica vero ea
tem nigra. venarum amp
litudo et durities: ita vero et
vniversum corpus: et cum epar
est calida et sic sunt ex signis
eius est quod pili in eo quod de
sub ypocundriis sunt multi et quod sang
uis est paucior et grossior et
quod co.. a. est sm plurimum quod est et
maiora statuis adolescentie multi
plicatur co. mi. et quod vene non
pulsatiles sunt ample dure et
plus est dispositio totius corporis

Venis et porus agregantur
in stomaco et consequendit eos et
decoquit eos donec fiat
totum illud in centera aque ordei
et atyles quod est tertium non
aut et sic quod elegit est non
est deinde epar attraxit eius chili
ficatum a stomaco et ab intestino ie
iuno per venas multas epatis que
nominantur mesaraice ramificate
ex epatis porta. et est vena que
nascitur ex concavitate epatis et
terminant quedam earum ad corpus
stomachi et plurime earum termin
antur ad intestino quod nominatur
ieiunum ergo pervenit sicut chili in epate
decoquit ipsum ibi et fiunt ex eo
humores iiij.or et atyles quod
nominavit eos ermosos et sic quod
elegit est non. ex eo igitur quod est
ex ipso tenuum et quod non est perfecte
digestis generatur sanguis purus
et ex eo quod est ex ipso e superflu
itas et fex generatur humor melicus et
ex eo quod de ipso e spuma et quod
super ipsum natat generatur humor
colicus et creator quidem sublimis
ordinavit splene ut attraheret hu
malencolicum donec mundificaret residuum
san. ex eo et ordinavit fel ut
attraheret humorem colericum donec mundi
ficaretur residuum san. ex eo. et non
ordinavit humorem flatius mede

R. vc.

cap(itul)um ex quo nutrietur sanguis
immo posuit ipsum permixtum in
sanguine ut compleatur in eo digestio
post tempus et fiat sanguis in
venis et committat membra et
propter iuvamenta alia et hoc non est
totius invadere omnia ea et que in
venis generantur in ceteris membris
isti cerebrum que(m)ad(modum) et generantur in
unoquoque eorum modi diversi. Secundum est
quod associatur cum omnibus sanguis
a principio generationis sue et ericit mixto
ex eis cum attractio evadit splene
et fel et ordinavit creator sub
renibus duas venas ut attrahant
aquositatem sanguinis. Secundum ergo epar est
ca. et sic. facit sanguinem grossum
declinantem ad caliditatem et siccitatem
et generantur ab eo omnia quoniam es-
caliditas si quidem a corde
provenit: verum postquam
pervenit ab epate fri-
giditatem quemadmodum et fri-
giditas si quidem caliditatem
Caliditas que profluit ex corde post
vincit frigitatem que profluit ab
epate sicut siccitas cordis etiam
vincit caliditatem epatis
cor est fons totius caloris
et exeunt procedunt in membra totius
corporis mediantibus arteriis et
in unoquoque membrorum fingitur caliditas
que est a propria fit quod acquiritur a corde
in principio generationis et sequitur cor
in caliditate epar quod est creatum
et decoquat secundum corpus et faciat
eum chymum Sequitur ergo ab illo illud
quod dixit G. in hoc similiter
siccitate vero in pole

est ad cerebrum a corde comendi
cum frigido: addunt Sicci
tate vero que est propter epar non
post cor quamvis sit humidius
vincatur eam et quiete ad cerebrum
par est fons humiditatis
corporis quod est quod ipsum est
illud ex quo generat chymos
Secundum ergo ipsum sit fons vel radix
humiditatis corporis et sit siccum
nemo post aliud membrorum quodam tota
ad humiditatem s. ut resistat sic
citati eius in principio deinde ad
dat et gustat corpus et faciat ipsum
proprium fuit siccum non humidum
Omnia vero est que ab e-
pate humiditas corporis
que dicta sunt. et ma-
gis si quidem ab ea que in
corde est vincit siccitate
quod siccitas ab humiditate: humidi-
tas vero que est propter epar est
media inter duas dispositiones quas
diximus Secundum est quod siccitas cor-
dis vincit eam plus plusquam
humiditas que est propter cor et sic
citate que est propter epar
non est facta humiditas epatis
media inter que est ut sit victa
semper siccitate cordis et victa
sit a caliditate epatis nisi propter ea
quod quando cor est siccum calefaciat
totum corpus et exsiccat ipsum quod
est quod caliditas addita non semper cali-
ditate membrorum cum vincat sic
citate in desiccando humiditates
quia propterea sequitur ut vincat humiditas
epatis et quod epar est fons humiditatis
sequitur ab illo ut sit humiditas

r 4

eius media in te(rtio) h(abe)t ut sit vincens
et vincta magis qua(m) caliditas ep(at)is
c Cuius vero caliditate am
plius at minus frate
fatale est cum viabilis
est h(abe)t cor(poru)m q(uod) ab ep(at)e p(ro)ve
niunt q(u)alitat(em)// et frig(us) cordis
q(uo)d vincit caliditatem epatis pl(us)
q(ua)m vincat eius humiditas epatis
et caliditas cordis frig(us) epatis
multoplus (com) vincens q(ua)m siccitas
cordis humiditate ep(at)is p(ro)pter ea q(uia)
frig(us) q(uo)d est ex epate est vehemens
et imprimens adventicium q(uam) omnes
qualitates que sunt ex eo
c Amon quo intellig(itu)r totum est(...)
est q(uod) plus c(ommun)i(u)m q(ua)m g(ener)a
ut in epate attingit cor extreme
g(ener)ata s(ecundu)m nisa et epar effundit i(d est)
in ventre cordis sinistro et d(i)c(itu)r co
quit illud cor s(ecundu)m Ar(istote)les vult q(uod)
cor sit illud q(uo)d decoquit et g(ener)at
sanguinem purum medium quo m(...)
(n)t(ri)untur membra nobilia et G. q(uo)venit
et s(ecundu)m h(oc) et diversificat(ur) in eo q(uo)d
est plus expend(it) corp(orum). q(uo)d vero q(uo)d cor
s(...)tit(ur) nutrimentum et influit v(ir)
tutes nutritivas ad reliq(ua) membra
que sunt subiecta mediante epate
At. vero G. vult q(uod) epar s(...)tit(ur)
nutrimentum et influit virtutes nut(ri)
tivas ad reliqua membra absq(ue)
medio et h(abe)t q(ua)m diversitas no
mi(n)at i(n) arte me(dicin)e p(ro)pter h(oc) q(uod) epar
s(ecundu)m similem declivis certa est membrum
nobile et quod influit cor vir
tutes suas nutritivas et figu(n)t(ur)
in eo et sustentant(ur) et influit eas
cor ad reliqua membra que sunt
subiecta mediante epate et G. p(ro)pter
q(uod) epar influit ei(us) ad membra

has virtutes membris absq(ue) medio
et influit eas ad membra superiora
mediante corde Sequit(ur) ergo ad uni(versa)
s(ecundu)m h(oc) s(ecundu)m q(uod) epar e(st) membrum no
bile cuius alteratione alterat(ur) corp(us)
et sunt q(ua)litates cor(um) s(cilicet) cordis et
epatis resistentes et sit totum corp(us)
s(ecundu)m q(uo)d dixit. G.
Manifestum est ergo cum si
in idipsum concurrunt
utrorumq(ue) p(ri)ncipiorum
crases totum corp(us) p(er)ficere et
eas disponere Dicitur aut(em)
paulo postius totius corporis
cognitiones s(ecundu)m ergo manifestum
est q(uod) aggregat(ur) ex h(i)is duabus
radicum complexiones s(ecundu)m (quas) in una
tur corporis totius secundum rectitudinem
et virtute sit complexio utriusq(ue)
compl(exion)is et enunciabo post paululum
signa que signant ista Sermo
iste intellectus (com)est satis complete//
c Humidu(m) quid(em) s(ecundu)m / mod(um)
et calidum epar: minus
quid(em) calido et sicco ea que
circa ypocondria sunt operant(ur)
pilosa. plus vero sanguinem
et venas magnas et corp
oris (ex)titudinem (com)pinda et
calidas si non ea que circa cor
cetera operant(ur) Si vero amplius
utrisq(ue) q(u)alitatibus aut(em) ab eo
quod secundum natura(m) p(er)mixte con
sumunt(ur) a cacothimis et

et putrefacientibus commixtus
adequatur vero magis si plurimum
augeatur frigidum paululum
vero calidum Si vero contrario per
iunctum quando frigidum plurimum
vero calidum minime catarri
non fiunt Et quamvis epar est cali
dum et frigidum: tunc epar facit pi
los in eo quod est post ypocondrium
unde qua in comparatione epar ca. et fit.
et facit sanguinem secundum plurimum grossum
et facit venas non pulsatiles
magnas et totum corpus frigidum et
calidum et si non resistat tunc cor
Et si elongetur complexio cordis in
duobus qualibus scilicet [illegible] anima
dispositione. Sequitur ad frigiditatem cordis
complexionis putride que sunt ex additione
humorum et precipue si additur frigi
ditatis additione multa valde et
addatur calitatis additione parva et contrario
si. ut sit additio frigiditatis parva
et additio calitatis magna valde
tunc forte non accidit corruptio secundum
dispositionem malitia humorum
t Quantus ipse sermo intellectus
est quando intelligeris de putre
factione que generatur ex additione
humorum Et intellectus eorum est
quoniam hunc modum quando multiplicantur
humores in corpore aut multiplicatur
unum eorum aut plures unus: aut
[illegible] in membris: aut non resol
vuntur a membris superfluitates eorum
aut prohibetur cursus eorum et resolu
tionem superfluitatum eorum res alia
Et scilicet res alia aut debilitas
virtutis et est ut pigra sit virtus

adelatione eorum et parum regimine
et vocatur repletio secundum virtute
aut implet vasa et exten
duntur in diametris suis et vo
catur illud repletio secundum effusionem
Et accidit etiam huic fortis sit virtus
et prohibeat resolutionem superflui
tatum eorum oppilationes generate
ex eis aut spissitudo pororum quando
coartantur et prohibetur eorum resolutio
et non solvuntur Et quamvis refun
duntur ad quedam membra et in
viscerantur in eis et tamen non effu
duntur contra quando coartantur et
prohibetur eorum resolutio putrefiunt et
quando putrefiunt generatur a putredine
eorum calor extraneus Et a putre
dine eorum generatur ipse etiam pu
tride omnes et apostemata et cor
ruptiones membrorum et sic putride
et alie egritudines Et G. quidem
totum sermonem in hoc libro summa
ti tetigit et tu videbis sermonem
in eo quod est 3° huius post et
ex eis que generant oppilationes
sunt viscositas humorum et gro
ssities eorum Et plurimum generatio
illius est ab additione frigidita
tis Et ex eis que resolvunt
oppilationes et prohibent coarta
tionem et resolvunt viscositatem
humorum est additio calitatis quando
ipsa liquat humores et subtili
at ipsos Intellige ergo sermonem et
compara id cum eo quod prescripsit de ex
positione mea et intelliges propositum
sermonis G. Avicenne
R Quamdiu vero et frige
epar sit quando habe
ypocondrium sangui
nem vero magis oportet

flictu. cum venarum gracilitate
et vniuersum corpus similiter sequitur
nisi ea que accidere sunt ad
contraria illud tunc dicitur frigi
dus et siccum epar pauci sa
nguinis et gracilium venarum
efficit corpus et frigidius et
hypocundrium nudum pilis nisi
et calor vincat cor // Et quia
epar est frigidum et humidum tunc quod est
sub ypocondriis est nudum pilis et cum
sanguine vincit flegma cum strictura ve
narum non pulsatilium et est totum
corpus propter propinquitatem cuius dispositionis
nisi mutat ipsum cor ad contrarium Et
quando est epar frigidum et siccum: tunc
corpus eius est pauci sanguinis cum
strictura venarum et quod est sub ypo
cundriis est nudum pilis nisi vincat
n omne sanguinem apud ypo. // cor
et hoc est quod significat cum
puracunque duarum intentionum
venarum vna est aggregatio humorum
permixtorum in venis sicut est quod vi
demus in flebotomia egredi Ipse enim
sanguis non est purus sed in eo sunt
eiusdem humores mixti et quando san-
guis purus fugit ipsum colore suo proprio
propter subtilitatem suam et ideo est
quod ipse plus est aliis calidus et humidus natura: tunc
nominatur summa eorum nomine eius Et
secunda est sanguis purus et hic parum
fit singularis et purificatur ita quod
non associetur alicui humorum ei
Cum ergo est epar siccum et siccantur
humores et propter frigus eius est primo
decoquens eos debilis Sequitur ergo
ab illo paucitas humorum et sunt
illi decursibus emittat hoc in hoc

in hoc sermone scilicet sanguis: et residu
um sermonis eius est intellectum
per illud quod premisit de expositione Galieni.
Capitulum vero de testiculis calidi
quando masculi generent
et masculorum generatrix
et citius pubescunt eis partes
genitales. Cum dico autem quod testi
culorum est calidior caliditate naturali: tunc
cum eos est venenum multe generationis
efficaces et festinat in eo nativitas
pilorum in membris generationis et egritu
dinum eum eo quod est in eorum circuitu
aliena exponit in hoc sermone et
in hoc quod generatur cum eo est firmae
et testiculis. tam principatur
testiculorum: quod est quia ipsi alterant totum
corpus et virtutes alie sunt propter mutatio
nem calidius eorum Exemplum est quod videmus
de mutatione corporum et aliud
castratorum quod mutantur et declinant
ad naturas mulierum propter abscisionem testiculorum
et ex eo est quod sicut reliquum quod nar
ravit hoc: in diversitate calidius eorum
vnde quando testiculorum est calida fit
homo desiderans coitum et fortis
super eo multe generationis efficiens
in eo et multiplicatur in eo quod sequitur
eos generatio vaporum que est materia
pilorum / apparet ergo principium sermonis quod
quando eorum est calida: quod calefaciunt
totum corpus Iam ergo dixit ypo quod
sperma venit ex toto corpore in dispo
sitione coitus. et generatur in testiculis
sicut spuma in orificiis equorum
quando instimulantur Et sic generatur ex
mixtione vndique maris Et hoc quod
dixit quod testiculi sunt in quibus generatur
sperma Aristoteles quidem dicit quod sperma
generatur in venis in volutis sed in

in vasis spermatis et compleetur eius
generacio in testiculis. At vero qualiter
eciam diversificentur disposiciones virtutis que
facit sperma descendens ex membris in disposicione
coitus scilicet virtus generativa currunt ex
omnibus virtutibus corporis ad testiculos
et fiat sperma conpositum ex eis. Sequitur
ergo vna duarum rerum aut sit virtus
generativa fixa in testiculis aut ut
adveniat testiculis in disposicione coitus
virtus generativa et figatur in spermate
intra testiculos. et egrediatur sperma
deferens eam donec generetur corpus et
nutrimento sanguinis embrio et quodcumque
illorum fuit manifestum est aliquod quod testi
culis est principaliter secundum eius operacionis
f

rigida vero complexionis participantia

est contraria. et quia complexio
corum frigida
est signa eius generacionis que nar
ravimus. Sed significat quod qui in frigidum
corpus et quod eius eos respicit ad coitum et
est pauce generacionis et non perficient
et morantur in eo quod sequitur pecti
nem et coxas et partem umbilici et quod
est sub eo pili

d

umida quidem et multi

seminis et quidem est sicca

vero et pauci seminis est et me-

diocris spissi. Et quando complexio corum
est humida: sunt quidem eos exuberan
tis spermatis et quia complexio corum est sicca
sunt quidem eorum est pauci spermatis et
sperma eius est ad grossitiem parum
declinans. Et quando testiculi sunt quidem
complexionis declinat corpus ad humiditatem
et valet illud in utroque quod generat
et spermate propter multitudinem materie
et propter illud est sperma multum sub
tile et est aquosum quia sunt siccum et ca
in multitudine spermatis et paucitate
eius et ipsius subtilitate et gro
ssitie et perfectione et non perfectione illius
est illud signum quod est testiculorum complexio.
Causa est quia generantur sed eis artic
ulis et venis et hanc magni
tudinem quam deferunt eis spiritus et
sanguinem et reliquas virtutes. Dicitur
loquitur ergo ipsum sanguinem et generat
ipsum in sperma et figitur in eo virtus
generativa et reliqua virtutes. Aristoteles
vero dicit quod in spermate est quedam
intelligencia divina que est generans
ut civitatis quod generat embrionem.
Sequitur ergo quia est complexio corum humida
ut multiplicetur in eis materia sper
matis et sanguinis. Cum vero complexio
corum est sicca sequitur ut minoretur
in eis materia spermatis scilicet sanguis.

Calida vero et sicca complexionis

et spissi seminis est

et maxime generatur masculo-

rum et citissime ad coi-

tum excitat animal a principio

generationis et eius citissime pube

scunt in partibus genitalibus

et in omnibus membris suis

Sed sicud quidem usque ad re

gionem suam et umbilicum de

orsum vero usque ad medium

corum. Pecunlarum igitur est

cuius complexionis satis ad venire

citissime vero saciatur et si

coitum nocet. Et quando

complexio corum est calida et sicca

sunt sperma est grossum et est semper

eos multe generacionis valde et

et excitatur ad coitum valde velociter in principio pubertatis sue et nascuntur eis pili in locis inferiorum generationum velociter et in omnibus que sunt in circuitu eorum et continuatur desuper ad partes umbilici et inferius ad medium coxarum et contrarium generat complexionem simulatur ad inquirendum coitum cum virtute ventris lassatur et abscondit velociter et si agit super seipsum et multiplicat advenit ei inde nocumentum

Cum sit quod simulatur cum eis caliditas velociter valde ad coitum in principio iuventutis sue nisi quia calor simulat eum et sperma eius medium in principio pubertatis sue propter illud quod remanet cum eo de humiditate infantie et manifestum est quod est propositas generationi in hac dispositione. Cum ergo multiplicatur coitus inflammatur materia spermatis propter caliditatem testiculorum et ipsorum siccitate quare lassatur et abscondit velociter. Si autem multum fatigat seipsum super additionem in eo advenit ei nocumentum ex quo accidunt ei egritudines que generantur ex melancolia complexionis eius et siccitate et residuum formis eius in calefactione.

Convenientibus siquidem caliditate et humiditate pilosi quando minus complexionis qui dicti sunt multi vocis magis vero concupiscunt vero magis aliis. Sustinent vero sine lesione magis vere eis plurimis Si vero patis augeatur utraque et calidum et humidum: non sine lesione abstinent a veneris // et quando aggregatur cum caliditate in testiculis humiditas et pili sunt in genere eos in locis generationis minus et sperma eius est plus propter desiderium eius ad coitum non est plus quam desiderium aliorum et tollerat coitum multum propter quod evenit ei nocumentum ex ipso et si siccitas addantur qualitatibus sicut additione multa sicut caliditas et humiditas non potest contra excitat complexionem coitum quando excitat ei nocumentum

Et quando facit ex ubertate sperma et multiplicat ipsum et simulat ad coitum sic simulatur quod caliditas eius est quia caliditas simulat eum et humiditas et ubertat sperma sequitur ergo omnia signa que dixit G. Cum ergo videris eas aggregatas tunc scias quod testiculorum calida et humida sit natura

s Si vero frigidi et humidi fuerint testiculi inda fuit que sunt in circuitu pilis et tarde coire incipiunt neque vehementes sunt ad operationes a quo sunt vero et tenue eis semen et parum generans vel non generans: et si generans scias generans. Et quando complexio testiculorum est frigida et humida illud quod est in circuitu eorum est nudum pilis et quod eos tardat in principio ad ipse virtutem coitum et non fortiter complexionem et sperma eius est aquosum

subtile et pauce generationis ge
nerans feminas
Qualitas vero quidem peior est
sequens paucitatem materie
peiora signa generant et illud
quod generat generat materiam cuius calitas
est quedam frigiditas testiculorum et humiditas
eorum ponunt eos ita quod non decoquunt
sanguinem et digerunt convenienter
faciunt ex eo sperma equale tunc sequuntur
ab illo omnia que diximus et hoc
quod innuit in hoc sermone complexio
et est sermo eius et generans sciatis
Nam putat in eo quod sperma quod est
calidum et siccum est generans mas
culos quare ergo tacuit hoc in eo quod
protulit de sermone suo dico ergo quod
ypocras ondit in libro de embrione
quod causa in generatione masculorum est virtus
spermatis et in generatione feminarum est
debilitas spermatis virtutis aut de
bilitas sunt signa similia hoc qualiter modo
virtus aut spermatis est sequens comple
xionis ad equalitatem et hoc quidem
exponet Galienus in tractatu in eo quod
est post et quedam est quod diximus
est quod complexio eius est calida et sicca et de
bilitat etiam virtute ergo generat fe
minas et generatio feminarum est a de
bilitate virtutis spermatis nisi ac
cidat ei ex viro aut uxore eius
aliquid quo repet et generet mas
culos Apparet ergo per illud quod
diximus quod hoc facit nos reme
morari sermonis eius quod sperma
frigidum et humidum generat feminas
Sed generatio feminarum est a debilitate
virtutis spermatis et generatio mas
culorum est a virtute spermatis et
ideo dixit ypocras complexio calida
generat masculos et frigida feminas

Et hoc quidem dixit in exponendo
illud quod virtus spermatis secundum
plurimum est sequens complexionem ca.
nisi superfluat complexio frigida et calida
et cadat debilitans eam et de
strat generationem et quod debilitas sperma
tis secundum plurimum est sequens comple
xionem frigidam nisi moreretur esset quod et eius
debilitat eam et si non esset
non esset possibile et generaret mascu
los in latere matricis sinistro nisi
raro et femina in latere dextro
nisi raro Nam si res decent secun
dum sermonem ypocratis esset sperma cete
ris masculus qui in latere dextro et femina
in latere sinistro matricis et tamen per
vitam meam est eius plurimum et tamen
fit diversum raro inveniens et rogat
te et facias eum generare mascu
los tunc extrahe signa significancia
equalitatem complexionis spermatis et eius
illius et uxoris eius ex regimine et
cibis et medicaminibus bibitis et ce
teris quibus fit suppositio et emplastri
et invento quidem illud est quod
quod generat agregatur sperma utriusque
in matrice et complexio aggregata
equalis eius signum cuius est exemplum
si sunt signa significancia quod sperma
unius eorum est frigidum et humidum calidum et
siccum que frigiditatem eius minoret
et ipsius humiditatem et calidum
et siccum frigidum et humidum ut minoret
caliditatem eius et siccitatem ipsius
et administra ex cibariis et fri
catione et balneatione et cibis totum
quod confortat et apparat ad coitum

Item quidem rorulus
et frigida crasso plus
quidem plurium cui que

[illegible]

perfecta est crasi. Spissius
vero semine eius et omnibus
magis exiguum // Et quia complexio
testiculorum est frigida et sicca sunt
esse [illegible] eius est in [illegible] dispositionibus
suis sicut dispositio eius que est ante
ipsum. Quoniam sperma eius est grossius
et est parum vel exiguum valde
1 Minor complexio eius iuvat ad
generandum masculos et frigidi-
ad generandum feminas. Ipsum vero
est quia caliditas adiuvat digestionem
que est naturalis. Cum ergo digeritur sperma
est virtus in eo magis completa et
quia siccitas prohibet [illegible] sine
naturalis sit sine accidentibus [illegible]
Et quia sperma est crudum et in-
digestum virtus eius debilior est
et propter hoc fit quod latus dextrum
matricis adiuvat ad generandum
masculos propter caliditatem suam et latus
sinistrum ad generandum feminas propter
frigiditatem suam et non est ad [illegible]
caliditatis et prohibitio frigiditatis ex
ipsis causa essentialis in illo. Sed
causa essentialis est illud quod dix-
imus. Nam propter hoc quod equalitas
[illegible] facit virtutem ad meliorem
et exitus ab equalitate facit
eam debiliorem. Quod est ergo quod oportet
[illegible] et [illegible] et manifestum est
quod frigus testiculorum facit sperma
indigestum et eorum siccitas minorat
ipsum. Cum ergo aggregatur in eo ut
sit frigidum grossum paucum no-
minatur [illegible] vel exiguum. Intelli-
ge ergo ipsum et scies quod non est
generativum propter frigus suum et suam
grossitiem et paucitatem suam
et si cadat in matrice aliud sperma

ex probantibus caliditatis possibile est ut
generet embrionem malum aut fedam
membrorum aut diminute forme quod
est quia [illegible] est [illegible] quod est [illegible]
spermatis masculi et femine quando
non accidit ei in hora impregnationis
prohibens aut alterans virtutem matricis
propter humores aggregatos in corpore ma-
tris vel propter causam aliam quecumque
sit. Iam ergo declarata est causa quod
dixit de dispositione principatus cordis
et quia est cor princeps omnium et sequitur
ipsum in principatu cerebrum et sequitur
cerebrum epar et sequitur epar testiculi
et [illegible] signa [illegible] dispositionem
[illegible] membrorum
et [illegible] quod illud quod sequitur
vel quod nascitur ex [illegible] eorum
dispositio complexionis eius est sicut
dispositio complexionis radicis ex qua oritur

Membra vero corporis consimilia
dicta quidem sunt prius
in eis que assimilantur cor-
di et epati. Dominatur vero
plenitudo vehementiorum [illegible]
tis membri cuiuslibet primarum
qualitatum quas et operativas
nominamus. In dispositionibus autem
corporis totius iam ante diximus
quod sunt plus cordi et epati. Unde
videtur in eo plenitudo cuiusque eorum in
quo est qualitas fortior quecumque
qualitatum sint ex primis que no-
minantur active

Eo plus quanto est secundum veritatem
pars plus eius et quanto est
non plus ei secundum veritatem vir-
tus assimilatur ei. Sed est plenitudo
propinquior aut longinquior

dispositiones ergo totius corporis assi-
milantur cordi et capiti. aut secundum vi-
tam: aut secundum propinquitatem cor-
valde et assimilatur cerebro et capi-
culis pelliculis longiores ita
Sicut accidit ut sit pectus corpora-
nale cerebro et nuche propter spon-
diles super quas est fabricatum et acci-
dit quod cum capitatur ergo ut assi-
milet corpus eius et mores eius
corporibus mulierum et moribus earum
Intellige ergo quod .a.b. omnis
tates aut sunt que nominantur
active sunt ca. fri. que sic sunt
aut nominant eas activas aut
cum faciunt aliquid in corpore aut
cum corpus et aeri patiuntur ab eis
cum quod accidit in loco predicamentorum
in tertia specie ex speciebus qualitatis et
multotiens quidem nominantur calitas
et frigitas active et nominantur
humiditas et siccitas passive. Ca-
liditas enim cum ipsa calefacit
et digerit. Sed frigiditas cum in-
grossat et congelat et aggregat
humiditas vero cum per eam fit passio
vel facilis. Sed siccitas: cum per
eam fit passio vel difficilis. Et
sed quidem nominat eas omnes acti-
vas in hoc loco secundo similis di-
alecticas quod est quia qualitates
active et passive in uno tempore
sunt capitulorum dialectice conveniunt
t
Ossium vero corporis quid-
dam sunt illis maxime
distinguntur partibus que
tunc videntibus prima sub-
iacent. Musculi vero super sunt
omnibus ossibus circumvolu-
ti et composite quidam carnes

sit ex simplici et prima
carne et nervis quibus
hec circumvolute sunt propria
cum musculorum substantia hec
est. Verum vero adeos ex
necessitate hec vasorum velut n
in quidam sunt non complectes
eorum substantiam sed sinentes ad
conservationem et quidem dispositionem
totius corporis divisionem: tunc primum
quod singulis per illud extremitatibus
illud quod cadit in primis subvi-
sum et illud est musculus circumvoluti
super ossa et musculi quidem est eis
composita ex carne simplici prima
et ex nervis qui involvuntur et super
quos componitur caro et substantia quidem
magna ... non est nisi et due
res vene et que continentur eis
eis non sunt eis nisi sicut rami
et non sunt complectes eorum substantiam sed
adiuvat ad hoc ut remaneant
Illi qui involvuntur et super
et super quos componitur caro
sunt quidam enim quod continuantur
cum carne musculi et ponuntur cum eo
et sunt villi quibus texitur caro mu-
sculi. Cum ergo appropinquat finis eius
redduntur dispersi et aggregantur et fit
ex eis corda que continuatur cum membro
cuius ergo tollit musculus virtutem ta-
ctus sua: attrahit membrorum ad quod
continuata est corda ad partem in qua mu-
sculus est positus et continuatur cum
musculo alteri ... que dat ei ta-
... in natura et propter eum
cum eo continuantur. Et continuatur cum
eo vene que bibunt ipsum ...

dant ei nutrimentum. Cor ergo arte
dant ei calorem naturalem et spiritum
animalem et sanguinem subtilem et
vene non pulsatiles dant ei san
guinem ex quo nutritur: remanet er
go totum quod dispergitur in partibus musculi
ex venis non pulsatilibus et arte
riis nomine quod utrisque et est vene
et dixit quod id non complet secundum
musculi et non dat ei nisi sicut
cum scilicet vene non pulsatiles et
adiuvat et addit ut remaneat
scilicet vene pulsatiles in arterie intel
lige ergo quod abeo ut non oblivi
scaris sermonis eius et quomodo dicentis
dispositionem totius corporis. Tunc postquam
quod signum plurimum est musculis. Sed
iam remanserunt extra nervos alie
utilitates et sunt reliqua membra que
sunt sicut radices aliorum et que
nascuntur et que sunt sicut musculos
sicut ossa et ligamenta et panni
culi et reliqua membra officia
lia sicut stomacus et pulmo renes
et vesica et alia. Corpus enim totum
compositum est ex omnibus membris sicut
musculis et aliis

Scientur igitur et corpora circa
secundum cognitiones hominum bene
temperata complexionis et
regionis: permutat enim di
stemperantie regionum cu
tes secundum se formatas et
corrumpunt quasdam cognitiones.
Ita vero et si secundum bene tem
perata regiones tempore messis
semper soli aliquis modo
exponatur permutabit ille
eas cognitiones quecumque

secundum colores sunt et in mol
litie et in duritia secundum co
aspectum. Si vero ut bene temperata
est regio et ipse bene tem
perata dicta utatur: neque est su
bus in sole iaceat in diebus
unaquaque die plurimum neque
ut quidam moretur virgines in
umbra degentes perfecte etiam eos
demonstrabunt signa eorum
si in quibus igitur in ordine
sentiat intendas iam intellect
tu est. Ergo sermo tibi narrans
ea signa quibus musculorum in com
munitate vel qualitate temperata complexionis
eius: male quibus mutet cute et
declinat eam ad illud quod convenit
ei et corrumpunt eadem signa. Et
plus et si aliquis exponat se in
regione temperata soli in hora estatis
et corpus eius sit detectum tunc permu
tat ex signis corporis eius que sunt
contraria coloris et duritie eius et
mollitie et si regio est temperata
et intendit aliquis corpus in regione
sua in melioratione equalitatis et non
exponit se corpore eius modo soli
in omni die longo tempore donec sol
aduerat eum et non quietet in umbra
sicut faciunt quidam more virginis puel
le: tunc signa quibus eius decla
rant anima hominum virtutes vel vita
lis suas. Intellige ergo illud nunc
quod dico tibi secundum quod sermo meus
non est quamvis sermo meus non sit
nisi in eo tamen est in dispositio
ne complexionis intellecte sunt
Rege ergo eas et compara secundum

secundum eas signa complexionis mus-
culorum in omni regione. et ipsa
quasi consuetudine communem et mediam
eum regiones et consuetudines mu-
tant signa musculorum ita quod incli-
nat ea ad cal. et sic. sic faciunt
regiones ca. et sic. Sicut regio
ethiopum. et sicut faciunt artes
ca. et sicce sic ferraria. et quia
regiones et consuetudines mutant
signa huius musculorum: ita quod incli-
nat eos ad frigid. et humid. sicut
facit regio fri. hu. Sicut regio
Sclavorum et propterea si sit ex eis
qui habitant ad latus maris aut
fluminis. et sicut faciunt artes fri.
et hu. sic ille cuius consuetudo est
balneari omni die. Cum ergo tunc
sit ab omnibus causis que immutant
complexionem musculorum et extrahunt eam
ab equalitate: tunc signa musculorum
que dixit G. testificantur et visitantur
et si non fuerit ab illo: tunc non
testificantur neque visitantur illud quod
narravimus in eo quod scripsimus de
signis musculorum

Competentis crasis
cognitiones secundum totam anial'
habitudinem sunt color quidem
ex rubeo et albo commixtus
capilli vero rubei et medi-
ocriter crispi ut in pluribus me-
diocritas vero carnositatis
in quantitate et qualitate
medium vero per se est eius
corporis omnium superfluitatum
ut et dicantur et intelligantur
ad hoc et cum spissum corpus
ad hoc dicantur spissum et tenue
plus aliquid et multam carne
habens et paucam carne et
crassum et molle et durum
et pilosum et nudum pilis
Policletus quoque corporum est mediocre
secundum quod polycleti regula ad
summum venit mediocritatis
omnimode. ut tangentibus quidem
neque molle appareat neque
durum: neque calidum: neque fri-
gidum videntibus vero neque
pilosum: neque nudum pilis
neque grossum: neque gracile
aut aliquid aliud horum in temperantiam
Ego quidem dico quod signa complexionis
in corpore toto sunt quod color est compositus
ex albedine et rubedine et ca-
pilli sunt flavi ad rubedinem et
crispitudinem temperati secundum plurimum et cor-
pus est temperatum in qualitate sua et
sua quantitate, cum quod corpus est medium
inter omnes species superfluitatum
propterea quod omnis superfluitas non dicitur
neque intelligitur nisi comparatione ad eum
quod est: quod corpus spissum non dicitur quod
spissum est nisi per comparationem ad quod
corpus. et similiter extenuatum non dicitur
quod est extenuatum nisi per comparationem ad
ipsum. et secundum hoc est cum comparatur ad
ipsum multam carnem habens et paucam
carnem et crassum et macrum et mol-
le et durum et pilosum et nudum
pilis: et non est aliquod corporum
equale. Sed equale est quod est secundum
eum quod narravit policletus et
nominavit ipsum secundum canonem qui

consequitur est ultimum equalitatis
totaliter donec sit quasi tangere ut
non appareat quia est molle neque
quia est durum : neque quia est calidum
neque quia est frigidum Et quando
aspicitur ad ipsum non non invenitur
pilosum neque nudum pilis neque
grossum neque vincit super eum aliqua//
ista sunt supra// superfluitatis
corporis quod est in meliori
formarum et quia corpus compositum
non sit inventum secundum veritatem sed
est canon ad quem comparatur totum
quod est in medicina sicut fecit poli
cletus qui fecit statuam in ultimo
quod possibile est ab equalitate et po
suit eam canonem propter quod pervenit
in comparatione statuarum Cum ergo dicit
medicus in rebus aut in medicina aut
in cibo aut in signo quia est equalis aut
calida aut frigida aut humida aut
sicca et quanta si sinna gradum eius
in equalitate sunt aut in frigiditate aut
in alio ab istis tunc enim non est sine
comparatione eius cum meliore forma
est canon medicorum sicut in canone
loycorum considera ergo secundum sermones
S. et illi loquuntur cum intellectu
et invenies ipsum intellectum et
facies quod consistere eius exponis
neque vero tepato ca
lidiora quando sunt non
sunt humidiora aut sic
ciora secundum carnem ab eis
enim prius ratio est apparent
quando et tangentibus calor
tanto quanto tactus sicut cum
sunt calidiora et pinguedinis
minus continua colore vero
rubea et nigros pilos con
tinua ex corporibus aut que sunt
calidiora tepato et non sunt hu
midiora eo neque sicciora ipso et
complexio eius est equalis in comparatione
tactus Sermo enim iste non est
nisi in hoc quod caliditas apparet sensui
tactus magis addita caliditate
tepata et superfluitatis caliditatis
continuis corporum super corpus tepatum et
caliditer corporum multitudo pilorum et
paucitas adipis in eis in colore
aut sunt magis addite rubedinis
et capilli in eis sunt in eis nigri
Ista ergo sunt signa continuis calide
iste sermo est intellectus sine
mora pluribus omnium quod pertinet
et ea nigredinis capillorum et
albedinis ipsorum et flavitatis eorum
et mutationis coloris eorum est in
eorum aliqua sunt et quia quando natura
est vapor fumosus propterea indesinenter
non caliditate in natura Sed est quia
caliditas in natura est vapor tepatus
quem generat cor et arterie semper et
vapor fumosus est superfluitas cali
ditatis in natura Cum ergo caliditas
est fortior facit continue vaporem ad
exterius egredi: et iste quando vapor
egreditur et ex poris expellitur secundum
continuitatem quotiens ergo egreditur
ex eo aliquid coagulatur in capillis
est ergo color capillorum secundum colorem
continuis vaporis Et propter quod est color
capillorum signum caliditatis nature sic
nigredo: significat superfluitatem caliditatis
Si est albus significat frigus continuus et si
est flavus significat equalitatem calidita
tis Et ego iam vidi regulam componis
que veniunt in capillis intermedi
cos arabicos et mutatur semper
circa Et questio alia quare sit quod

quedo capilli linuit psilotro ab
raddunt et radicibus suis et non
aderit eos psilotrum et responsio
et solutio huius questionis est quia
psilotrum calitate sua liquefacit
illud quod est in poris cutis et
fumoso et grosso vapore que
est materia capillorum et repleuit
illud: et abscindit continuitas
capillorum et radicibus suis et ca
dunt et ab raddunt ut postquam reddat
cum exitus vaporis qui secundum
continuitatem et coagulat exient
et generant ex eo pili

Frigidiores autem creaturas cor
poris signa non pilo
sum et pingue frigi
dum tangentibus: calor vero cor
poris capillis magis ruffus
mista vero frigiditate existente limi
da quodammodo est caro sed
vocat consuetudo quidem secta
medicorum est eos tales plu
bei coloris // Signa autem quibus
frigiditate sunt quod cuius caro non est pilosa
multe pinguedinis et cum tangis
eam invenies ipsam frigidam et videre
colorem corporis eius et capillorum
ipsius ad flavitatem declinatum
que tendit ad citrinitatem et ipsa est
siccitas superflua ut calor est quasi
liuidus et de consuetudine medicorum
est ut nominet hunc colorem co
lorem plumbeum

Ista sunt signa frigide com
plexionis carnis in musculis
eorum si complexio carnis fri
gida est non sunt signa

secundum quod narrauimus in primis et
si frigus eius est plus et calor
corporis liuidus plumbeus
et capilli flaui sunt propter equali
tate. Cum ergo sit quod tenet ad eq
ualitate sunt declinatorum equalitatis
per additionem siccitatis in carne

Sicca vero carne est gracilior est
et durior quam temperata:
calido quando siccior et calida
vero proxima signa sunt quibus
Signa quibus sicce sunt ut cuius
caro est gracilior et durior corpore
temperato secundum superfluitatem calitatis
sue Reliqua autem signa secundum ex
emplum primum Signa autem quibus
sicce complexionis carnis in musculis sunt
ut sit corpus gracilius et durius tamen et
non imprimit siccitas plus in illo quam
sit singularis sola remanet ergo
signa alia omnia secundum plenitudinem
secundum quam sunt in complexione temperata

Et humida vero alia signa
quando plus magis ca
rnosa vero et mollior

et plus et reliqua signa quibus
complexio humida currunt secundum et cuius
proximum caro eius est plus et corpus
eius mollius
humiditas et non imprimit quam
est singularis in carne plus
additione carnis et mollitie
eius tamen et propter quod remanet re
liqua signa alia secundum plenitudinem
secundum quam sunt in complexione temperata et
iam declaratur ex illo quod calitas
et frigiditas sunt active quoniam ipse
mutat omnia signa equalitatis
et siccitas et humiditas sunt passive

t 4

qui mutat aequalitatem mutatione aequa fit curatio. Desiccatio quando vult ut ponat corpus difficilioris passionis cum gracilitate et duritie et frigiditate quando posuit ipsum facilioris passionis cum multitudine carnis et mollitie

[E]t secundum complexionem pluralitatem qualitatum quae sunt distemperantiae componitur cognitio formarum. Complexio calida quidem et sicca est corpus pilosior et durior et calidior et minus pinguis et gracilis et magis capilli. Si vero adaptatione plurime calitas venerit: et magis coloris citrini et quando componuntur qualitates prime et sunt ex eis complexiones inequales: sunt signa quae sequuntur eas composita. quod est quia quae calida et sicca complexio est plurium capillorum et magis addit calefactionis et duritiei et est privatus pinguedine gracilis et sunt pili eius nigri. Et si vero addatur victoria caloris in eo tunc est nigri coloris. Rursum sibi oblitus est quod exponit. Et quia ista signa omnia diversificantur et variantur in regione temperata complexionis et in regione calida

[H]umida vero et calida crasis mollior et calidior et multo carnosior optima crasi in qua augentur utrique qualitates ad plenum vero augentur

putredinis cito consumuntur egritudines. et caccochimia cito fiunt. Si vero parum quidem frigidior sit multo vero calidior: molliores parum quidem temperatis corporibus calores et magis carnosi pilosiores vero non mediocriter et tangentibus parum calidiores nigri vero horum sunt capilli et caro. non sine pinguedine. Si vero parum quidem sit calidior multo vero frigidior: mollis est caro horum et multa et color compositus ex albo et rubeo et tangentibus paululum calidiores. Ubi vero est dictum quod complexione crases per dicentibus qualitatibus duabus innuuntur signa || complexione autem calidam et siccam est mollioris et caloris et plus carnis quam eius meliorem formam secundum superfluitatem additionis quantitatem in ea super illud corpus et quod superfluit est complexio in separabilis ad ipsum egritudines quae accidunt ex putredine et sunt quia sunt in eo mali. Et si superfluitas frigiditatis in eo pauca sit et superfluitas caliditatis in eo sit multa est superfluitas mollitie eius et multitudo carnis est super corpus temperatum

pauca et est superfluitas caliditatis
pilorum in eo super illud et non pa
uca. Cum ergo tangis ipsum invenies
ipsum calidum multum et capilli
eius sunt nigri et caro eius est
multa cum pinguedine. Et si super
fluitas caliditatis in eo est pauca
et superfluitas humiditatis in eo
est multa, est caro eius caro mollis
multa. et est color eius color per
mixtus ex rubedine et albedine
et cum tangis ipsum invenies super
fluitatem caliditatis eius paucam
et tolle quod invenies in com
plexione composita signa qualitatum
magis dominancia et manifestiora
¶ Intellige similiter eius per
superfluit [illegible] in eo propter
ut ad ipsum egredientes qui sunt
ex putrefactione et fiunt ethimi qui
sunt in eo mali. Cum humiditas
quando multiplicatur generantur in ethim
is grossities et viscositas que
opilant poros et prohibet dissolucionem
superfluitati. Et cum multiplicatur
humiditas et apparet ad eos putre
factio precipue cum prohibet quod
repelluntur et expirat a [illegible] de super
fluitatibus. Et nomen quod humi
ditatis est commune [illegible] eam per
omnem [illegible] et [illegible] per [illegible]
ut ethimi. Omnia enim ista sunt
humiditates aquose et quasi vo
cant per eam alia absque humidita
tibus aquosis sicut sudores et gra
facies et granulis. Et manifestum
est, quod quando multiplicatur caro cor
poris [illegible] illud sit [illegible] cri
morum et quibus generatur caro et
[illegible] Et quando multiplicantur
ethimi in invisitantur. Sunt ethimi
mali. Et si accidat eam [illegible]
[illegible] quod repellunt ab eo utro
expirat et effundantur ad que
dam membra: putrescunt et generant
ex putredine eius [illegible]
et egritudines putrefactionis sunt
[illegible] ad quas minime tibi
in [illegible] propter [illegible] dispositione ma
[illegible] aut remanet de [illegible]
[illegible] intellectu est.

Frigida vero et humida
crasis paululum
quando utrumque augmen
tatis sine pilis est et
alba et mollis et spissa
et pinguis. Si vero amp
lius alia qualitas au
gmentetur, considerantur signa que
secundum proportionem augmen
tationis qualitatum. Color vero
in capillis magis rufus
quemadmodum et plus per utrumque
augmentatis: lividus sit
in eis cutis color. Si vero in
equalis sit augmentatio qua
litatum: dominabuntur magis
augmentate qualitatis pro
pria signa. ¶ Quando autem super
fluitas communis fuerit et que est
in ipsis duabus qualitatibus
superfluitas ab equalitate pauca
[illegible] ipsa est multa. [illegible] alba
mollis grossa pinguis [illegible]

64

et si superfluitas contrariarum duarum
qualitatum et capillorum etiam
color et cutis est flavus ad ci-
trinitatem. Et quia sunt due ipse
qualitates fere plus quam esse tunc
color est lividus. Si autem additio
duarum qualitatum non est secundum equa-
litatem: tunc proprietates qualitatis
cuius additio est plus sunt magis
vincentes. Ista sunt signa complexionis
frigide et humide. Cum vincit super
carnem determinavimus ea et pro-
pius et plus et posuimus sermonem
suum intellectum in eis.

Cum vero frigidum cum sicco
equaliter augmentatum
fuerit naturaliter durum et gracile
reddit corpus et non pilosum
et tangentibus frigidum. Pin-
guedo vero parum est eis: et
gracilibus existentibus disper-
sa est per carnem. Capilli vero
et color proportionaliter men-
sure frigiditatis. Et si vincat
natura in corpore frigus cum siccitate
secundum equalitatem. tunc est durum
gracile et nudum pilis et quando
tangitur invenitur frigidum et hoc
corpus quamvis sit gracile: tamen
grossescit caro eius. pinguedo
capilli. ac et color sunt secundum frigus.
Non permiscetur pinguedo car-
ni in quantitate que nisi propter
frigus et frigus congelat pin-
guedinem s. adipem et siccitas
congelat gracilitatem et secundum victoriam
cuiusque s. frigoris et siccitatis

apparet et signum proprium eius plus
et quod remanet de sermone eius
intellectum est

d Evidente vero calida et sicca
est in tempore pangine
sante etatis i firam et
sicca quitudo vero talium qualis
quidem sunt et dura et multa
est. et pecta nigra simul et
pilosa. Dominante vero alia
qualitate multum alia vero
parum amediocriter mutata
dominantis signa mediocri-
ter vero erunt alterius augmen-
tum. Quod ergo quantum contra quod ca. et sic. [illegible]
declinationis etatis ad finem fri.
et sic. tunc caro eius est cum gracili-
tate et duritie fere dispositionis quam
narravimus cum hoc non vincat
super ipsum et plus vincat super ipsum
nigredo. et multiplicatur in eo pili.
Cum ergo una contrariarum duarum quali-
tatum vincit multum et alia non
excedit equalitatem nisi parum: tunc
etiam signa magis vincentis qua-
litatis ex duabus qualitatibus sunt vi-
tencia et signa qualitatis alte-
rius sunt magis debilia.

r Commemoravimus sermonem
posuimus sermonem rei eius: et
est quod dicit quod quantum contra in fine
etatis ad finem fri. et sic. Nam si
in incepto est calida et sicca: tunc
manifestum est quod eo. in. quantum
in eo calor vincit adustio quorum
et si non est calida: tunc non multum

X ie.

plicat[ur] in ca. et h. m. et mutat[ur] ab eo secundum quod est et declinat ad frigiditatem et ad siccitatem apparent ergo signa complexionis senectutis commixta signis complexionis pueritie. Sequitur ergo ut sit brevioris vite natura quam alie complexiones. Ille tamen quod est apparitio ipso fr. et sic. Deinde sequitur ipsum tempus quod est frigidarum deinde sequitur ipsum tempus quod est siccitatum. Deinde sequitur illud tempus quod est fr. et hu. Deinde sequitur illud tempus complexionis est ca. et sic. Postea sequitur eum ille cum complexio est humida tamen. Deinde sequitur eum ille tamen quod est equalis. Deinde sequitur eum tamen quod est ca. et hu. et est longioris vite inter complexiones distemperatas. Cum enim fuerit eius complexio eius que et equatur cum ipso et evadit a rebus putrefactionis et longioris vite quam alie complexiones naturaliter. Et propterea laudant philosophi in longitudine vite terram calidam humidam. Propter convenientiam aeris eius et caliditatem ipsius. Et laudant etiam illos complexionis ca. et hu. complexiones vero ca. et hu. duo sunt modi. Alia enim est que est naturalis in corpore et est illa que est ab ipso initio sue creationis in ventre matris sue. Et alia est sibi accidentalis et hec est vituperabilis propterea quod est velox ad putrefactionem.

Nominibus vero que predicta sunt et que dicenda sunt communis agnitio est ut scias si quid facile frigescens sit propter: aut frigi-

dat aut raritate sit. Si vero difficile frigescens: aut calore: aut spissitudine. Si vero exsiccantibus aridum et siccum et difficile mobile fiat ex siccitate fit. Quemadmodum si convertitur commixtum ab humiditate // Et dabo tibi signum commune cum omnibus que narravi et narrabo quod si fuerit sic que membra si incedit in frigiditate videtur: tunc istud signum frigoris est aut raritate: et si non infrigidatur nisi cum difficultate tunc illud signat est caliditate aut spissitudine. Et quando vides ex rebus exsiccantibus membra accidere ut aridum fiat et exsiccetur et difficilis fiat motus eius: hoc est signum est siccitatem et similiter quando vides membrum cum arboribus confectantibus tunc illud est signum super humiditatem //

Postquam fecit scire signa // eius super ipsis membris facit et scire signa super ipsa extrinseca corpus enim aut aliquid membrorum eius quando velociter accipit convenientiam extrinsecam tunc istud est signum quod est conveniens complexioni illius cause et si sit difficilis passio corporis aut aliquorum membrorum eius tunc est signum istud quod complexio eius est contraria complexioni illius cause et quando accidit ut evanescat cogitatio contraria causis quando corpus est aut rarum aut spissum raritas quidem facit corpus velociter patiens

ty

a causis frigidis que comprimunt super ipsum extrinsecus sicut frigus aeris quietatis ipsum ingredit ipsum absque prohibitione et infrigidat ipsum quamvis sit natura calidus et siccitas faciat ipsum parva admixtis calidis extrinsecus quamvis sit frigidum Spissitudo facit corpus difficile pacientis actionis extrinsecas et dividit Et aliud in eis quod sit post declarari dicemus meliore et perfectiore

Considerare vero oportet et si similiter admixte carnes musculi aut non similiter cum aut similiter // et oportet ut consideres an quod omnium musculorum sit unum in naturis suis: an non. Iste canon alius est quia possibile est ut diversificetur musculorum quod et sit in quibusdam membris aliquid et sit in aliis membris alia res facit ergo errare iudicium eius qui cunctat membra omnia

Similiter oportet considerare in omnibus quantitatem involutorum ossium. Aliquando enim gracilior videtur esse pars non ex eius gracilior quantum ad musculos sed propter angustiam ossium talis videtur esse apparens Similiter autem et spissior videtur esse multotiens non propter amplitudinem ossium: sed propter carnis multitudinem Et aspice cum consideratione tua in esse omnium musculorum in quantitatibus ossium super que musculi positi sunt fortasse enim putabis quod membrum minutum sit. et non est minutum propter musculos. sed tu vides ipsum tale propter minutationem ossis et propter multitudinem continuatur quod membrum est grossum et non venit grossitudo eius propter grossitudinem ossium sed propter multitudinem carnis Iste canon alius est preter expositionem carnis ad eos et plenarie est intel//

Que angusta et // lectus minuta et durior et mollior dum sit siccior aut humidior apparet primo post Si quando parva et dura siccior Si vero multa et mollis humidior // Et caro secundum additionem sui et sui diminutionem et secundum additionem sui in duritie et mollitie: ponit dispositionem membri in quo est in superfluitate siccitatis et in superfluitate humiditatis secundum quod est: quia caro pauca et dura ponit membrum siccius et caro multa et mollis ponit membrum humidius Iste canon alius superius est expositione carnis in corpore et est intellectus.

Similiter vero et medie regiones similes partes continuum corporum aut ampliore: aut minorem humiditate in corporibus continentes aut spissiore: aut tenuiores: aut humidiores: aut

sitiorem demirant ptem
humida quide ps est ubi
tenuior et amplior est
humiditas. Sicca em ubi
spissior et ps minor: ip-
sas tn solidas corpis p
tes ve solidas et p'mas
2m nullu modu possibile
e humidiores facere. Sz satis
e siquis phibeat eas sic
cari no cito. Cera vo qum
etes regiones hij reple
humidite: aut tali sd vo p
in est intimetu siles p
tes cuntin et ex appone
nisi p pasa factu Lois
vo dicet rato est omnj p
tm: et dext dicet postea
i sanaz et cogz causaz
doctina. Vnt vo que
sequunt dicem9 // et plut etia
membra loca que sut int membri
plud pui scdm multitudie eis
q' qtent de humiditate: et scdm
paucitate eius et sup flauitate
grossitudis aut subtilitatis eius
ponit dispo ons mebri i quo
sut in supflauitate humiditatis
eius et siccitatis ipius. Et q'
quato humiditas quato e tenu
ior tato plus ponit mebrum
humidu. Et quato est grossior et
minor ponit mebz siccu. Vnd

mebra corpis sicca q' ve sunt
dura. sicca no est possibile aliquo
modoz ut ponit ea humidiora
qua sut. Sz sufficit ut custodiat
ea et phibeat ea siccari. Verbi
loca aut que sut int ea possi-
bile est impleri cu humiditate: et s'
tu dispoe et absq dispoe et q'
quidz humiditas est intinctiu p'
mebris plu pui q' tenet p
vermitate no ex venis et q'
quidz pmo mei dico tolu e in
omnibz mebris que dixi etiam
ipsi et tu dicta causas sana
tivas et egritatias. Verit aut
ego sum venies sup id qd qui
at in eo i quo sum

Pt canon aliud supius ab
humiditate posita i spacijs
que sut int ptes mebroz
simu pui exqua intinunt ipa
mebra quet cu humiditas mutat
spies mebri scdm illud. sim q'
est eius cplo et ipius grossi
tudo et eius tenuitas putat
go q' mebz est humidu. et no
est humidu: aut q'd est calidus
et no e calidus: aut q' e frigid9
et no est frigidu: aut q'd est
siccu et no est siccus. Vnde
ipud accidit mebro p' illud
sup quo est humiditas posita i
paucitatibz corpm mebroz p
milui pui. Et hoc quide facit
testio in q' canoe quo docet
dispoes quius corpis: aut cplex
alioq mebroz plud pm eius
et canon est intu mirancu et
est q' quido videt quie corpis
int cploes alioq mebroz de
clinata natua ab equalitate
et nis eaz reducere ad eqlitatem

aut diminutatem ad eternitatem
sua: sic imple spatia illa
humiditate complexionis cuius sit contraria
complexioni eius quod est: quia membra plurimum
patiuntur per humiditatem
Inclinat ergo quod humiditas ad
partes humidas sue secundum longitudinem
temporis paulatim sicut ostendit alius
G in libro de complexionibus et in libro
de virtutibus medicinarum simplicium
et in libro de cibis et in libris aliis
ab ipsis et quod est quia unumquodque
membrorum attrahit ex rebus que
eveniunt ei materiam mutinentem
sui. et reponit eam locis vacuis
ipsius donec decoquat eam in
locis vacuis. et diget ipsam
et convertit ipsam ad similitudinem
sue speciei. Et necesse est ut imparat
calor humiditas et in ipsum aliquid
per aliquod et secundum longitudinem
temporis mutet ipsum et permutet
complexionem eius ad partem humidas sue.
Iam ergo declaratum est per illud
quod dixit G qualiter scientia sit
que faciunt nos scire cognitionem
complexionis corporis et complexionum membrorum
membrorum absque exitu et deceptione
Nam tamen in principiis omnibus canones
secundum eius ne exitus in aliquo excell.
v Ventris cognitio na-
turam sitioris vero ventris
sitientes fuit et primus
eis sufficit potus et generat
amplior. et fluctuatio ei
erit et propter natat superfluum
in eis cibibus gaudent sitientibus
Dico ergo quod signa ventris qui
in natura sua est sitior complexione

sua equali: sunt ut sitiat quan-
tum potest et sufficiat ei ex potu
parum: et si bibat multum generatur
super eum et accidit ei ex eo fluctuatio
in ventre quia natat superfluitas
et pervenit in superiorem partem ventris
et accidit ut desideret illud quod
ex cibis est siccum.
Ostendit complevit nobis G ca-
v nonem quibus scitur complexio omnium
membrorum absque illud
complexionem in ventre et pulmone
Et necesse est ut edoceat nos per
ipsos canones et faciat complexi-
onem qualiter operemur in eis ut eis equamus
complexio quia ei qui est ventris qui in
natura sua est sitior: accidit sitis vehe-
mens propter siccitatem ventris sui et
quando bibit multum generatur super eum et
natat in superiori parte eius ventris
et accidit ei ab illis superfluctuatio
et desiccitate quod omnis membri
est ut attrahat ad nutrimentum suum
illud quod est conveniens ei et propterea illud
sit ut in complexione eius ventris complexionis sit sic-
ca desideret cibos desiccativos: et
non desiderat bibere vinum aut a-
quam donec perveniat ipsum ad illud
potus et quando bibit multum natat
in ventre eius et fluctuat et
q Humidioris vero ventris
signa sunt ne sitientes
sint et ampliores
humiditate: non molleste fe-
rant: cibisque gaudent humi-
dioribus. Signa ventris qui
est humidior complexione sua equali
sunt ut humidus eius sit pauce sitis
et non tolleat multum extremp-
tione rei humide et ut desideret

tibos qui sunt commodiores.
nando melius attingit sibi
ex cibis illud quod convenit
ei et sunt magis festine commodo
suis ventrem commodum desiderat ci
bos qui sunt commodiores et potum
commodum et ideo dixit quod non desi
derat potum et non dixit nisi quod
est pauce sitis sed dixit et non
tollat potum multum ::

Calidior vero natura ventris
digerit quidem melius
quam appetat et magis
quecumque dura sunt natura
et difficile mutabilia cor
rumpuntur cum in eo facile
mutabilia. Gaudet vero
talis cibis et potibus neque
afrigidis vel leditur secundum
moderatum usum //

Inventre autem qui est calidior
in natura sua quam sua equali : sit
sunt ut sit cum ea pauce sitis
et digestio melior est quam appetitus
et propter digestio duriorum ciborum
quorum alteratio difficilis : quoniam cibi
quorum alteratio est velox corrumpuntur
in eo : et desiderat cum hoc cibos et
potus : et non nocet ei in eo frigida
si utitur eis cum mediocritate et equalitate
cum calidus potest caliditate
sua digerere cibos duros dif
ficilis alterationis et corrumpit
cibos molles facilis alterationis
et manifestum est quod cum desi
derat illud quod convenit complexioni
eius : et non leditur a cibis quod est
contrarium ei : et plus cum digestio vina

complexioni ventris illud cum
autem quod ventris est frigida non
ledunt cibi commodi et ei cum quod
ventris est commodi non nocent
cibi ex frigiditate sunt decet ut desi
deret commodum aliquid : et mihi decet ut
non noceat ei res aliqua cum dixit appe.

Frigidus vero natura ventris
appetere quidem bonus
digerere vero : non bonus
et maxime quecumque diffi
cile mutabiles et frigidi
ciborum sunt accescunt in eum
cito in eum propterea et acide
eructuans cum commodus ventris
et gaudet quidem frigidis le
ditur vero facilius in modo
ante utens ista vero extrinsecus
eius ei attidentibus frigidis
non fert diuturna natura dispositio
quemadmodum neque calidus
calidiorum. Inventre autem qui
in natura sua est frigidior appetitus
est melior quam digestio. et propter
digestio eius est deterior quam digerit
cibos frigidos quorum mutatio
est difficilis propterea quod accescunt
in eo velociter et propterea quod ille cum
ventris cum eo dispositio erat acetosa
eructuationem emittit et desiderat
res frigidas plurimum festinat et
propter sim nocumentum earum in ventre
sua etiam si superfluit in eis sup
fluitate pauca et plus etiam
non tollat ipse nunc dispositio ventris
est decet ut dederit ei extrinsecus

t.1

longo tpe frigide et similit
ꝯnus ventre. ca non tollat eo
vent obmient ea longo tpe
vero calide extiterit.
) sed qd exponit diffinitione
eius que est sermo eius
appetitus cum calor sit pos
ventris et sit na declinis est
et frigus Ergo qd ventris est
frigida conveniens est ei na et dico
sit p gravitate ventris et eius
quo est cum na Ergo cum ventris
frigidi e accidit ei contra sua
que dicit G. i sermone suo isto.
Xegritudines tn i ventre
distemperantie in quo
differunt a malibus
scdm q contraria concupiscunt
non similia sicut naturales
Aut ꝯplone mala accidentem
in ventre calefacte: et intus ꝯne
eius que est na contraria o quia
ꝯnus que mala accidentales
desiderat qd e contrarium ꝯnus ventris
sui non q e ei conveniens et simile
sibi. sic desiderat ꝯnus que mala
frigiditas i ventre nate.
) in isto sermone ondit G. dicens
intus ꝯplone mala nate et
malam patiens complexio
cum mala nate in pole e ut sit
egrediens a longitudine sanitatis
et ppt hoc desiderat ꝯnus ea qd co
venit assimilat sibi Et ꝯplo ma
la patiens pole est ut sit egre
ssa a latitudine sanitatis et fiat
egritudo et curatio male ꝯplonis
accidentalis sit p illud qd est ei

contrarium et in membro ꝯim q dici
mus accidit sibi ꝯim qd e conveniens
in dispone egritudinis eorum at dixit
i ventre: intellige illud et i aliis
membris scdm q dispo eorum est et
eade dispositio variatur sed non est
sensatum ppt ea q appetitus nalis
in eis est cum: et appetitus i ventre
e compositus ex virtutibus sensibili
bus et nalibus simul.
Eciam ꝯplones vero in
ventre distemperantie
p simplicium cognoscuntur
compositiones: Sperat at ꝯpoi
tam ꝯnus male frigide in ventre
cognicio est p cognitionem ꝯpoi
tione specierum simplicium sunt coplone
ca. et sicca. dicente in ventre ag
gregantur signa ꝯnus sicce et in
coplone quidem ca. et ꝯu. aggregantur
signa ꝯnus ca. permixta cum sig
nis ꝯnus humide et ꝯplo aut
frigida et ꝯu. et ꝯplo frigida
et sicca sunt 2ᵒ modo ꝯne variantur.
Intelligent vero cum addiscunt
intellectum ꝯnis que
dicta sunt discernentes
ea ab aliis que dicenda sunt
Non plus enim vent sia
entes et non sitientes op
atum et frigidum et calidum
potum desiderantes: sed ea
que est thoratis et epar.
et cor. et pulmonem

Et oportet iaz ut mltu adhibe
as ↄsideratom in eo qd̓ diximus
ut distincs int ipm̄ et int illd̓
qd̓ sumq dicebas: et est q2 non
ppt̓ ventre tm sit q̄s sitiens aut
desidans potu frigidu: aut desi
deans potu ca. sʒ et̓ sit id ppter
instrem qd̓ ē in pectore scdm cor
e vm ex signis comi// et plone
pleriomb ca. et sic. sit. n.
sit sitis. et ex signis q̄ms
qims in ventre, pacientes sit appe
titu potus fri. et ex signis q̄ms
fri. et sic. n. in ventre sit pa
ciētas sitis et ex signis q̄ms
ↄplonis pacīnt in vētre sit ap
petitus potu cali. et res iste ac
cidūt ↄmu ppt̓ mēbra alia q̄
sut mēbra ī pectore s. cor et
plonez dixit G. ↄue smonez
de na ventris donec no creres
et putes q̄ sitis et appetitus
potus fri. aut potus calidi sit
signa ppa q̄ms vētris et ↄ ex
posuit ↄue smone suu et dixit.
eo ppt̓ ↄor talitate
sitientes ī spirant
amplius et exsufflat
longius et senciunt scdm
thorace caūma. no que
admod̓ qui ppt̓ ventrez
sitit̓ in potu̇ndrm patiunt
calorez: et q̄ bibentes no
statim quiescūt et frigidus
potus sistit mag cor si
tim qua mltu calidus
re frigidat aut eos et fri
gidus aer in spiratm mitꝰ
allevias ex ventre sitie
tes. Ita vo et ↄtrō ↄntes
asia inspiratōe sensibil̓
ledunt̓ et maxie ↄcet est
cognitio ī plone scatis:
q̄ad̓ frigid̓ inspirates
senciunt manifeste lesiōez
et infrigidatonez ita ca
lidu est eis amitu. Sed
etiā flictas supsfluitates
locutes cu tussi exprimt
peru tm ille cuius sitis ē ppt̓
calitate in ipīs in principis ipe
attrahit aeac plus: et ē ī attrac
qua attrahit aem: et ī spīdac
spaciu et longitudo: et sentit
in pectore suo inflatom non
ī eo qd̓ est subiponderis sicut
ille cuius sitis est ex calitate in
vētre: et qn bibit cum no sedat̓
sitis eius statī et potu frigidu
sedat eaz plus q̄ sedat ca potu
mltu ca. Et quāq sedat sitim
eius cuius ē ↄcet q°. aer fri. et
qn attrahit eu et no sedat siti
eius. Et ca sitis eius ē calitas
ī ventre Et plat̓ ille qui est
in ↄrīu ↄuis dispōnis sentit
lesiom ab aē frigido qn inspirat
eu Et ipud est ex maioribus si
q̄nibus sup frigus plonis Et sic
ↄuis ↄtrarie dispōnez qn attrahit

t ij

acem fri. sentit abeo lesionem manifeste. et frigiq plus amat attritioz acis calidi et expoint supfluitates flicitas aq loqui d vam point 9 itez// et ad tussi

signa ventris ca et fri. et
net signa ploms ca. et fri.
assumpta ppt sitim donec no fiat error in aliquo corz et fimo eius e intellectus et ipe etia qple sit fimoez insignus hms pul monis sit set i signus q ploms

9plitates vero// ventris
ploms sine supflu
tate sunt: et pure
asse: et voce sunt claraz
qpad et qfunditate obscura
quide et rauca opantur
voce. fuerunt at eis sup
fluitates mag et acutis
loqui volentibus// Cuius

aut cuiq est pulmo siccus no est supfluitas qua expellat vel expuat et vox eius e clara Illig aut cuiq pulmo e qfundus. vox est no clara rauca Et qu vidit exvoce qe maior et acutior currit in cana ploms eius sufluitates
) ille cuiq plo e siccus natc no
expuit supfluitates flicitas
sive cum
neqz cu tussi neqz vtroqz
sil et ille cuiqploms est expuit supfluitates flicitas aut cu loqla aut cu tussi aut cu vtroqz simul Et signu ad illius cuiq pulmo e qfundus voce no clara si rauca Et quando vidit etia exmaiore vo te, et acutiore currunt i canaz ploms eis sup fluitates flite

n On vero ipa vocis ma
gnitudo acalitate fit
qpad neqz puritas a
frate fit Sz qsee quidz amplitudie etqsee attie sit et ex fluxu sufflatoe ve hementiori puritas vero qua sequitur// Primum magnitudo vocis no fit ppt caliditate nec puritas eius fit ppt frate Sz magnitudo vocis fit ppt amplitudine tamne ploms et supfluitate qitutis acis et pec tore subito et puritas vocis e sequitur tas que sit qtrie ipsis
vopt ea que dixit ante
p q qz vidit exvoce qd est
magnus etatimq et con
currunt pi in canaz ploms eius supfluitates et signu e ipsud qfunditatis ploms eius qtrapsit point sunt fimones ita: et dixit q magnitudo voce et puritas eius no sunt signa clamq qploms pulmonis dom no caret aliquis ppmonez eius primu Deinde dixit q mag tudo e sequens aplitudiez tamne ploms et supfluitate qtutis exitus aeris expectore subito Et paucitas vocis e sequens strictiraz tamne ploms et debilitate qtutis exitus acis expectore subito
f talis neqz semp neqz
pncipalit sz scdm

accidens ex solis naturalibus
causis non supervenientibus
vero consequitur vocis magnitu
do et parvitas. Non ergo oportet
ut sequatur magnitudo vocis et
eius parvitas talitatem et strictu
ram. et quod in magnitudine voci
tur sit. est id et eius qualis primo
est cuius nisi patitur et sequitur
illud complexionis naturalis non accidentalis
talis
 cum diximus quod talitas que
 est addita nature dilatat membra
 et quod est strictura addita nature
constringit membra. ipsum oportet ergo accidit
ut mutetur vox in magnitudine et
parvitate a complexione tamen pulmonis
non permanentis sed patientis: quoniam
talitas naturalis que est addita in
corpore membro dilatat ipsum: tunc si
est virtus pectoris fortis: non est
vox magna et si strictura naturalis
constringit canam pulmonis: tunc si
virtus pulmonis est fortis expel
lens aerem vocis vena: est abi
vox acuta: et si non expellat
ipsum: sequitur ipsum vox parva: Non
est ergo magnitudo eius: neque par
vitas: significatum ipsum causa tali
tatis: neque strictura: si sint signa
patientis: Complexio autem contingens
scilicet strictura patiendo non imprimit omnino
aliquid in magnitudine vocis neque
in parvitate eius nisi assiduetur
et stet in membro vocali loco com
plexionis radicalis.
 nomina vero quarum organa
 naturalia ipsum causam facta sunt

talia scilicet ampla vel stricta
talis vox consequitur: et ipsum
ea ex voce est aliquid ex
naturali causa colligere et cum
lenis vox lenitate trachee
arterie sequitur: Et aspera aspe
ritate: lenitas vero arterie
competentia aeris crassos
sequitur asperitas vero siccita
tate: asperitas significat in
equalitas quedam est secundum
corpus dimensionum: arteriam vero opi
nantia omnium partium
eius siccitas: inequalis
vero eius dispositione siccitatis
indigentiam Accendam vero
modi neque acuta vox. non
sine angustia gutturis neque
gutturis sine latitudine sic
pectoris Angustia vero naturalis
filia est stricturis ampli
tudo vero talitatis proporti
onaliter vero naturalibus differen
tiis vocis que secundum pas
sionem perficiunt cognitos ex
ercitos efficacium causarum
sunt de quibus omnibus in quibus
que de voce sunt sufficienter
 declaratum est

Secundum quod est quia cum membra spiri
talia non sunt secundum dispositionem qua
sunt nisi propter complexionem suam
et dispositio vocis sit sequens dis
positionem membrorum spiritualium
ergo propter hoc quod apparet ex voce signum
complexionis sue naturalis. Unde est
quod vox lenis sequitur lenitatem
tamen pulmonis sequitur equa
litatem quantum sue et asperitas
eius sequitur siccitatem eius quod
est quia asperitas non est nisi diver
sitas in corpore duro et non
sit tamen pulmonis dura nisi
propter siccitatem membrorum plurium
ex quibus est compositio eius et non
sit in ea diversitas nisi propter
diminutionem humiditatis propter siccita
tem et praeter ea vox acuta autem
non est possibile ut fiat nisi cum
strictione canne pulmonis et epiglo
ttis. Vox autem non sit nisi
cum amplitudine eius et strictura
eius generatur ex frigore eius in
nato et amplitudo eius generatur
ex caliditate ignis innata et
secundum comparationem ipsarum vocis natu
ralis sunt ipse que accidunt propter eas
indicia sunt ergo et illa signa
significantia causas facientes causas ipsas
ergo determinamus omnia illa certa
tione sufficienti in libro meo de
voce. Sed nunc ergo sermone ostendit
quod lenitas vocis sit propter
humiditatis multitudinem ipse
in membro naturam ipsa irrorat
et humectat ipsum et quia minu
itur exsiccat membrum et generat
in eo asperitas quod est quarta pars

eius remanet elevate. Cum
loca in quibus est humiditas
evacuatur ab humiditate evacua
ta diversificatur situs partium eius et ac
cidit ergo asperitas et est humidi
tas que addit ad eam elevatur
et loca eius diversificantur ergo
partes eius tamen plenius et accidit
ex quo ut appareat vox et contra vel
illa et prima est cum sicca et tam
...do et partium superfluitatum
flatus fluxus et quia venit iste
sic ex parte: tunc iam faciunt con
nexionem mutationis a voce ab eis
causis et ... congestionem earum
et per causam ... intellige ergo
quod et tunc est finis eius intel
lige vero partes alias eorum
que in universum sunt non
levenes sunt ... co
gnitionem ... est
in eas permutatio et
nocumentum cognoscere ampli
et secundum naturam potentia operationes
actiones dictum est autem in
tuo loco declaratis que com
munis potentie virtutis
et vicium duabus est causis
... igitur cognitionis et
petitiones dicte sunt
Reliquorum enim membrorum quorum
signa sunt causa significantia sunt
dolorem ... venit tibi

ut in decoctionibus fiunt dispositionem ut si
contrarietas super ea pta que immutant
ea et nocet eis et operationes
virtutum earum naturalium operationes
aut virtutum earum naturalium in dicte
sunt in veritate sicut in categoriis
in causis per quas quibus sit recti
ficatio corporis illarum virtutum et
bonitas earum est per quam quod sit
corruptio earum et ipsarum malitia
et ergo quandoque in complexione reine
moratiis singularum complexionibus
Sic sanitas corporis et complexi-
des canones signorum signum
membrorum interiorum et sunt tres
canones. Primus eorum est pulsus quod
immutat illa membra. Nam nos quando
videmus aliquid conferre aut extra
per id quod eorum et secundus est per id
quod nocet eis membris. Nam quando
videmus aliquid nocere illius membri
extrinsecus per id complexiones eorum atque
est per operationes virtutum eorum naturalium
Nam quando immutatur simul et immutatae
eorum per complexionem earum iam immutatur
membra ad interiora que non dicuntur
secundum nostris sunt ex signis quae
sunt in eo quod praecessit: sicut intesti-
na. et renes. et vesica et ma-
trix. et barbalon urine i. viri
lides peni: et dyafragma et
splen. et fel. et reliqua membra
similium pannis intercetta quorum de-
finitio expositum in eo quod praecessit in
canone aut alio scripto ex opera
tionibus virtutum earum naturalium est
necesse intelligere in tractatum
suo et veritatibus suis in causis
secundum quod est: quod audit in hoc libro
quod ex virtutibus naturalibus non est aliqua
penitus que operatur per se ipsam: et
quod ipse non operatur nisi per qualitatem
quando sit comparatione frigiditas aut sicci
tas et per eius additionem et dimi
nutionem eorum operatur per magis virtus
per hanc actionem quia qua operatur: est
caliditas que est plus et siccitatis re
pleta et retentiue: caliditas equa
lis et siccitas que est plus digestive
vero caliditas addita et frigiditas
temperata et expulsiue caliditas et
frigiditas temperate intellige ergo quod
et non errabis sicut erravit ysaac
in se ipso et ysaac in selita et qui
tenet summas amborum et putant
quod retentiua operatur per frigus et per se
et expulsiua per frigus et humiditatem
quod est ergo ultimum signorum quibus
membrorum et manifestum est ergo quod in
pulsu et quantitate in omnibus que nar
ravi non occultabitur et modus in
causa signorum omnibus quibus sunt
sit naturalis in quibusdam membris a
accidentalis aut in dispositione que
non proportionat neque ad sanitatem
neque ad egritudinem. Iam ergo complentur
signa quibus primum sunt complexionibus et
remanent duo alia genera signorum
scripta in membris officialibus
et genus commune in membris similibus
primum et membris officialibus

Nunc vero propter magni-
tudinem aut plasma-
tionem aut numerum aut
positionem labuntur. Ita sequuntur
quecumque igitur cadunt sub sensu

t η

cognosci facilia sunt. Eorum
vero que non cadunt sub sen
su. Sunt quedam difficilia satis
ad cognoscendum: Sunt vero
ignota sunt. Membrorum que
lesa sunt in magnitudine sua aut
in forma sua. aut in suo numero
aut in situ suo quecumque sub sensu
cadunt eorum cognitio est facilis
Eorum vero que sub sensibus sunt non
cadunt alia sunt quorum cognitio est
difficilis alia quorum cognitio omnino
est impossibilis

1° Postquam compleuit cognitionem
canonum singulorum communis omnibus
speciebus siue sit in corpore
siue in aliquo membrorum et est
de primo genere lesionis nature
incipit hic cognitionem canonum si
gnorum generis secundi ex quibus lesi
onis nature et est illud quod fit in
compositione membrorum officialium et
dicit quod signorum eius generis sunt
tres species. quarum vna est facilis
cognitionis et hec est que cadit sub sensu
hec enim non indiget nisi studio
proximum tantum: et secunda indiget ut
extimatione eius cognitio circa quod
continet et comprehendit et est difficilis
lis cognitionis secunda est possibilis
tertia autem cognitio est impossibilis
omnino et non est in ea posse nisi
estimacione proximum tantum: et ipse exponit
has tres species in sequentibus

6 Capitis igitur magnitu
do et figura: et cum eo
manifesta est ut prius

ut prius dictum est secundum magis
vero et thoracis: ita vero et que
cumque habitur secundum homo
platas. aut humeros: aut
brachia. aut cubitos: aut
summas manus: aut ischio
aut suras aut coxas aut
pedes. non est difficile cog
noscere siue secundum plasma
tionem lapsum sit aliquid talium
siue secundum magnitudinem siue
secundum numerum aut ordinationem
compositionem ea: manifeste vero
et operationum in vnoquoque sunt lesiones
Magnitudinis capitis et figure
eius et magnitudinis cerebri cum
illo et figure eius: illud de manu
festo est: et iam notanamis quod
dicitur et plica est dispositio in pectore
Et similiter et hoc non tibi est difficilis
cognitio est spatularum et humerorum
et adiutoriorum et brachiorum et
volarum et ancharum et coxarum et
crurium et pedum sit aut notum
nocumentum in vnoquoque eorum in forma
aut in quantitate aut numero. aut in
compositione partium que sunt in vnoquoque eorum
ex quibus compositum est compositum et no
cumentum cuiusque horum operationibus
est manifestum

Nunc vero ostendit quod signa
eius quod accidit ex nocumento
in compositione aliquorum membrorum ap
parentium sensui: sicut per sensum et
signa eius quod nocumento in
compositione aliquorum membrorum interiorum

x. vi.

que continet et comprehendit membra
apparentia sicut est membris compositis
sensatis que continet ipsum animus
enim est corpus ipsum enim est membrum
intimus et continet et comprehendit
illud ossa capitis quod ipsum est sicut
quod sunt signe eorum ossium secundum
et illud cerebrum et pleura et pectus
magnitudo autem eius et ipsius pro
vitas quod sunt non sciuntur illud
ipsum quod sunt spondiles dorsi [illegible] que
sunt duo signa quantitatis pulmo
nis et cordis.

Ea vero que intra corpus
sunt non omnia sunt co
gnosci possibilia. in membris
autem interioribus omnibus non est
possibile cognoscere eorum esse. Possumus
vigilare secundum nos super signa
nocumenti et in compositis membrorum
apparentium et super signa nocumenti
in spacio eius quod est ex membris in
terioribus. verumptamen continet illud
et comprehendit super ipsum membra
apparentia et subordinamus et est
ad illud quod cadit sub sensu dicit
sicut sermones ut sciatur secundum propter
ipsum esse superiorum membrorum inte
riorum: quod et ipsa diversificantur diver
sitate alia.

Et iterum si quando tumida
ita parum et rotunda
et suspensum iuxta
ypocondrium vidi vero ma
nifeste apparere secundum tumi
ditatem ipsam et viden
tibus et tangentibus
Similiter vidi et vesi

cam tumidam et portam et
parva ita ut si aliter tardi
vet adeptionem urinam tu
mor cum suspectus appareret
manifeste: non tamen aliorum
que manifestus sed manu
festam dedit in cognitionem
aliquam: temptare tamen oportet
cognoscere ut possibile est in
perutile et virium eorum et
si non secundum disciplinam certam
sed secundum coniecturam quandam
artificialem, secundum quod
iam vidi in quodam homine parum
rotundum eminente in locis qui
sunt sub ypocondriis donec decla
ravit aspicienti ipsum et tangenti
tumor eius propinquus secundum rotun
ditatem declarare sufficienter et
postea vidi vesicam eminentem parvam
ita quod quando quidem eam tardarent pu
as vero apparebat in loco eius in
flatio dilatata tumore manifesto
Reliquus autem membris interioribus
non scio quod aliquid appareat in exterius
aspicere manifesta verumtamen ut
tamen in quibusdam possumus inspi
cere sanitatem eorum et eorum corruptionem
et si non est possibile eorum cognitio co
gnoscere vera: sunt salute et propinquitatem
propinqua.

Aspexit cum hoc sermone quod intra
signa nocumentorum compositis
membrorum interiorum et vigilare
secundum super complexionem eorum et dixit
quod exterius sunt quorum cognitio est

possibilis in quibusdam corporibus
et sunt membra in quibus est possibile
ut emineat et elevetur aliud quod
tenet ea extrinsecus in illis plura
et ex eis est quorum cognitio peritis
est possibilis per signa manifesta
et in membris in quibus est possibile
ut emineat et elevetur quod est
supra ea ita ut sit possibile in eis co
gnoscere signa eorum que non emineat
neque elevetur quod est supra ea sed
dat quod est eorum adhuc ut fiat
cognitio signorum eorum per estimationem
propinquam et illius exemplum sunt
stomachus et vesica et in quibusdam
corporibus emineat et elevetur quod
super eas est deinde similis possibilis
est cognitio signorum eorum et signum
musculorum qui sunt super ea et qui
non emineant et elevantur nimis
tali qui sunt super ea tunc non est
cognitio signorum eorum possibilis nisi
per estimationem propinquam et illud
est causa qualiter nos in quibusdam
cognitionem signorum attendimus dicit
in quibusdam cognitionem aliorum si
gnorum ab utrisque ex membris inte
rioribus quorum non cadit sub sensu
non enim est via ad cognitionem
signorum eorum membrorum signorum
sup nominata eorum non secundum
veritatem et non cognoscuntur signa
eorum nisi per estimationem propinquam
veritati et secundum cuiuslibet facit
super eas estimationem propinquam et dicat
r
velut si ita accidat
epati vidi quedam

iam et inflationes et similes qui
dem venas continentes sine co
lore post vomitum eorum et
si paulo amplius in tulerint
et magis si inflata et spissa
et glutinosa et quidem velut
quoddam pondere in posito et
suspenso sed dextram ypo
condrium sentientes in profundo
eos vero in extensione:
quandam dolentes sunt sive
quo genus est et primum ce
epar et angustum in sinu
osibus et ego pono et exem
in illo in epate jam enim quendam
vidi quorum unus est in illis quorum
vene erant plene et colores
eorum in corpore toto erant fedi et
si sumebat de cibo super fluitate
propter similis ubique erat inflatione ge
ossibus viscosis sentiebat quod
eorum in latere dextro ab eo quod est
sub ypocondrio quasi in profundo
esset res grandis posita super ad
et suspensa in aliquo et sentie
bant quandam eorum torsionem
dolorosam estimavi vero super
illum cuius esset est dispositio que epati
cuius proprium est et sanguinem mecum
r
formavit et estimavi pro
pinqua veritati si quod epar
est proprium sanguinem mecum
et tribus verbis omnia eorum

est strictura venarum. Vna tamen
vene nascitur ex epate; significat
strictura earum paruitatem eius et quia
epar est paruum: meatus eius sunt
stricti et secundum hoc est color eius fedus:
et cum sit frigide complexionis epatis
et frigus continue epatis: significat
et paruitatem eius et stricturam
meatuum epatis. et etiam est quod
quod facit aliquem inflatum grossum
et viscosum: et cum sit stricturam
meatuum epatis: quod est quod facit
in eo opilationes rescio eorum
et facit grossitudinem eorum dolorem
continue. et non facit hoc ubi illud
accidit in epate nisi essent meatus
eius stricti. et non esset meatus
epatis essent stricti: si non esset parui-
tas eius etc.

Illum vero vidi fluxu
totum secundum similitudinem
vomentem quotidie
valde pallida. Cognoui ergo
oportere et egredi eius vide
et minime continent fel.
Cognoui ergo ex hoc signo
fellem humorem emitte-
rem potum non parua eius
partem in piloron ventris
transmittere aut in quibusdam
apparet animalibus. Et vidi
virum in omni toto corpore erat
testimonia victorie fellis: et eo
illo vomebat omni die valde.
Vidi ergo quod oportebat me aspicere
et considerare dispositionem corporis

eius et inveni eo regere
parua valde. Iudicaui igitur in isto
viro quod ex meatibus in quibus ex-
pellitur eo procedit per magna
ad inferiorem partem stomachi
et est locus qui dicitur medium
portanarium. sicut iam vidimus
in quibusdam animalibus illud.

Similiter estimatur
quod magna dilatatio sit in quo
ex meatibus ex quibus ex-
pellitur colera procedit per magna
in inferiorem partem stomachi in
tribus rebus. parua cum est quod videt
testimonia fellis vincentis in corpore
viri et non sit ex corpore
sit colera et sua sufficiens est
exvomitus eo in omni die
et cum sit eo que aggrega-
tur in stomacho. et etiam exceditur
eius egredi et cum exigit ut
sit effusio eo ea. et eius ex-
pulsio eo omni die et secundum iam
pronunciaui. Post quam ergo aggrega-
tur sit hoc tribus et iam videlicet
hoc in quibusdam animalibus parua
testimonia: quia euenit ut sit
per meatum eo ampla effi-
ciens eo in stomacho. estimauit quod
ex ipsis meatibus amplius in illo
viro venit per maior ad infe-
riorem partem stomachi et fundit in eum
eo et evomit illud eam omni die.
Sciuit ergo per hoc continuatum quod
erat fluxi corporis et quod illud
quod vetebat ex colera omni
die non significavit in eo vic-
toriam colere naturalis sed amp-
litudinem eius quod continuatur eo
stomacho ex superhabundanti colere.

t ij

Ex quibus manifestum
est quod in remotis
a sensibus valde per-
ficit ad cognitionem ex ana-
thomiis apparentium membrorum
notitia et operationum et uti-
litatum in perventione. Cum igitur
igitur cognitor esse vult sic(ut)
dictum est in [illegible] lapsorum cor-
porum in anathomiis ei
extendum est et operationum
et utilitatum inventionibus.
Scriptum est autem de omnibus
separatim in aliis negotiis
de quibus in isto toto ora-
tionis dicetur gratia cognoscere
desiderantes: discere singu-
li quorum desiderant sunt
ex quo magis negotio eli-
gere oportet. Res autem
iste significat quod cognitio eius quod apparet
in anathomia corporis et inventio
operationum membrorum et utilitatum
et iuvamentum eorum est magis
iuvamentum in cognitione eius quod oc-
cultatur a sensu. Cum igitur vult ut
fortius fiat super signum ubi cognitione
in corporibus in quibus sunt [illegible]
nocumentis convenit ei ut exerce-
atur in anathomia et in inventione
operationum membrorum et iuvamen-
torum eorum. Et ego quidem iam
scripsi in omni specie ex speciebus speciebus

librum singularem: et rememo-
rabor librorum aliorum in fine ser-
monis in isto libro ut sciat disci-
pulus disciplinam in quo libro inveniat
scientiam cuius rei ex eis cuius necessaria
est scientia.
Post sermonem autem istum et iste
res significat. Vult quod scientia
vera significat quod in profunditate
epatis est lesio et scientia in earum
eius apparet ea quod venae sunt nature et
[illegible] et quod quantitates earum sunt
[illegible] secundum quantitates [illegible]
et res que apparet in anathomia
[illegible] et invenitur quod vomitur cola
in omni die cum apparitione signorum
[illegible]: significat quod in [illegible] significat est
lesio quod venit ex eis in stomacum
qui est maior et amplior qua
[illegible] et isto est res que tantum apparet
in anathomia et videtur in quibus
[illegible] aliis secundum [illegible] eius quod
[illegible] et illud quod [illegible]
quod venit ex eis ad stomacum [illegible]
sit magis et amplius postquam
igitur [illegible] fecit nos [illegible]
quod [illegible] per anatho-
miam dedit canonem [illegible] in
cognitione nocumentorum signorum cor-
poris membrorum interiorum naturalium et
dixit quod illud sciatur ex cognitione
membrorum interiorum per anathomiam
et ex cognitione operationum membrorum
et ex cognitione iuvamentorum eorum.
Ergo cum ista [illegible] venit ut [illegible]
[illegible] ex eis [illegible]
qua super nocumenta membrorum
interiorum facta [illegible] naturalium. Et iam
quidem G. edidit in unoquoque

s. ex anathomia et ex operationibus
et iuvamentis librorum faciens
adiscipit totum omnem sicud est nec
cessaria ex quibus dicetur qui vult scire
scripta per practicam et visum et
rememorat ex impressione cog-
nitis eorum cum ex oblivio exercens
enim ergo vult quod dispositionem
compositionis cuiusque membrorum et eorum
iuvamentum dat via ex et exercitat aliud
de anathomia et operationibus et
iuvamentis; sic extraxit et pri-
vate operatis et scriptura incausam
et venarum eius ex privitate ve-
narum et ex colore malo Nam
color malus significat mutationem iu-
vamenti epatis et ex opilatione
eorum inflationem grossorum vis-
cerum et ex dolore et extensione
in parte dextra etc.

Et de his sufficienter
dictum est. Et in con-
iunctione quod est excessus
in compositione et quod est excessus in com-
positione et compositio nocumenti non
est aliquid quod sit extra communi
nocumentum in ipsa natura membri
accidit ei aut corporis putrido quantitati
nimis sive aut propter illud deinde
sequitur ipsum et fit ei sic naturalis
dispositio in eo
Evenit diximus de hoc capitulo
est sufficientia Signat propter
capitulum nocumentorum factorum
nervus vero in presenti
egra sunt corpora co-
gnoscere ergo Si ergo
quidem sensibus subiacentia
in mutatione eorum cogno-
scuntur que secundum naturam eius
insunt in magnitudine et colore
et figura et numero et positio-
ne et duricia mollitie
et calitate et frigiditate dixi
Corpora aut que sunt infirma
vero si corpora que latent infirmata
sunt ergo ut sufficientia si sunt
cadentia sub sensu per mutationem
eius que est in naturis suis
dispositionibus consuetudinis et co-
loris et figure et numeri et situs et
quantitatis et duricie et molli-
cie et calitatis et frigiditatis
examinant et postquam
enarravimus ex additione
canonum signorum nocumen-
torum membrorum aliud addamus
canones signorum nocumentorum
membrorum egrorum et quod visi-
bili nomine nocumentorum sunt secundum
sensibilia cum quedam nocumenta
in natura et quedam non accidunt
animali Non naturalia autem sunt que non
nocent operationi propter latitudinem corporum
ab equalitate eorum ab eis ultimitate Non
accidentia aut animali sunt quam non
nocent operationem nocumento sen-
sato Nocumenta vero egra sunt
principaliter nocent operationem me-
brorum nocumento sensibili corporis
illud notant nocumentum ex
cuius aut et egra nocumento-
rum sunt eadem que et egra
nocumentorum corporis sed differentia intrinseca
est quod ipsa nocent operationibus
nocumento sensibili et illa no-
Et dividit ipse quot nocumen-
ta membrorum que cadunt sub
sensu sunt facilibus cognitionibus
que sunt scripta ex eo quod videtur

in ceteris membris ex mutatione q̄
litatum eorum et colore ipsorum et densi
tate ipsorum et duritie et molli
tie et calliditate frate ad pap
ulis cum ipsi exercentur i operatione
plagarum et callorum non occul
tant et e contrariis vero signa concussionis
egritudinis que est in dimensionibus membrorum
apparentium

Si in apparentia vero vel
quod dixi est lesio
nibus operationum aut
egritudinibus: aut doloribus aut
tumoribus preter naturam aut
quibusdam eorum aut omnibus
et si sunt exitus qui non apparent
sensui ut sequerentur super ea vel
aut per operationum corruptionem a
pera que precedunt exitus aut per
dolorem aut per consuetudinem aut
per mutationem eorum aut per ea que cor
rupta que non communicat opera
tionibus secundum alterationem acci
dente a natura est impossibile et
dedit rationis que premissa sunt
canone in signis eius et nos
unum operationibus factum ad ipsos pro
cura sensibile. Dat in signis
eius canone alium qui est primum
primum primus quod scriptus est ex
tibi .s. ex anathomia et operationibus
et iuvamentis Sicut autem est scriptum
ex qualitatibus vero vna earum est op
erationum mutatio et earum corrup
tio Et operationum quedam alie sunt
voces aut sunt operationes tu
radicum sicut pulsus ipse aut
mutatur mutatione singulorum me
mbrorum et sicut est sensus et motus

voluntarius ipsi et mutatur per
dispositiones egritudinis et per alias op
erationes cum eorum mutatur muta
tione membrorum Et iam ostendit ipso
rum libro proprio eorum. plures earum rap
et per similitudinem eorum quas explicate sunt
aliam cognitionem rei pulsus totius
corporis ipse aut sunt operationes
que apparent contingunt in membro
sicut venae que attingunt a propin
quitate eorum et est vrina et fel
attingit eo et splen melancholie hu
morem et intestinum et pellet
illud quod aggregatur in eo ex egestione
et attingit per asperioribus ad
aliud et sicut est illud quod pre
dit a superfluitate qua expel
lunt membra interiora ab inferiori
bus ad exteriora sicut vrina et quod
egreditur in ea et egestio et quod egredi
tur in ea et sputum et quod egreditur
in eo. et muccus et sudor et
sordities aurium et lacrime et
reliqua que sequuntur has super
fluitates et que veniunt cum
eorum et coloribus et odoribus ipsius
Et tertia est ex doloribus Cum omni
enim membro apparatu est species dolo
ris Doloris autem species sunt mul
te ex eis enim est dolor pulsativus
et est ille qui vicinatur arteriis et
dolor stimulativus et est ille qui
factus est in panniculis Et dolor
gravativus et est ille qui factus
est in membro pauci sensus aut
cui penitus non est sensus Et
dolor pungitivus et est ille qui
factus est in membris super que
veniunt panniculorum et dolor
apostematosus et est dolor mordicativus

et dolor extensiuus: et dolor sin
pcartiuus. Et qua e quassitudo
pcussionis rem naliez e signa
cum quius quassitudinis meltoris
significat illud qd' est sup mebrum
cuius est qd' videt i apparte
gibbositatis epatis musculi qui
est sup ipm Remaiis figure. Et
qz et diuisificat quietudo vel gros
situdo sedm maz que gnatur
Sicca cum est sanguinea et co
lerica et flica et melica Ex quibus
cum omnibus rebus existit canon co
nius i cogne quiius mebrorum
inferiorum aut prona carp: aut p
plex qua vna carum aut pces
cauid vero ptez: // cas
sedm cerebrum quid egre
dispositones: aut de
sipientie speciebus: aut sensi
bilium aut fantasiarum le
sionibus: aut appetitum mo
uedi: aut egoibus ppalla
tm et aures et nares et
oculos: aut 2m illud do
lorum diuis // Oportet ut
sup vnumquodque mebrorum sedm
hoc quartum sufficiet sup quiecies
quod que sunt in cerebro. oz ut
sufficiat aut p species pmixtionis
mentis: aut p species pmixtionis
mentis: aut p species imagina
coris cuius quod imaginat ex
rebus sensibilibus: aut i notumne
tis motum voluntariorum aut
pter quod procedit ex pallato et
ex auribus et naribus aut p species

dolorum qui accidunt in eo::
Postquam dedit G. cioez ca
none in cogne quium
mebrorum inferiorum et omnes
res quas fuit insufficientes in
doctrina: donec expandat ad
particularia rapit particulariter in
cogne signorum cuiusque quium me
brorum: et incipit a cerebro sit in
cipit a beo in cogne signorum:
dispositum naliu Remanit go ss
caes signorum quium cuius et
dixit qz sunt v. Prima earum est
species pmixtionis mentis i dest
pietie. Nam quando ista sunt vo
ces et saltus significat victoriam co
ri. aut co·m· adiuste et quando
om ea sunt quies et taciturnitas
significat aut victoriam quoius meli
aut flice et qz cum ea sunt vigi
lie significat victoriam siccitatis
et qz cum ea est subeths et sompor
significat victoriam frigiditatis. Secunda
e species imaginacionis cui quod
imaginatur ex rebus sensatis In
quat cum qz imaginatores sunt
quientes rebus sensatis sunt duo
ventres anteriores ex ventribus cerebri
sunt salui et qz sunt i quem
entes et sunt ordinate ordine
no bono significant quietudine ven
tris medii et corruptione cogita
tionis vel cogitationis et qz ob
liuiscatur et no recordatur significat
quietudinem ventris posterioris Et
qz no sunt quientes significat co
quietudinem duorum ventrium anteriorum
Quamque aut corrumpit imagin
acio et remanet memoria:
Galienus contigit de vno qui quo dixit
G. qui putabat qz in domo eius
erant tibicine et precepit eos ex

pelli propterea ergo quoniam invaluerit ven
tositas est spiritus non est ablutus eius
et quasi corrumpit cogitatio et re
manet memoria et ymaginatio
sic accidit in aliquibus aliis et ibi est
nocumenta motuum voluntariorum
[illegible] tibi ut intelligas cum quibus
est nocumenta sensuum. Nam quando
[illegible] motus et sensus destruuntur ex
toto in corpore: sicut autem apoplexia
aut paralisim velut aut congela
tionem aut perforationem matricis et quando
destruuntur [illegible] duarum partium
corporis sicut paralisim. Sed apo
plexia et paralisis accidunt [illegible]
opilatione in cerebro accidente apo
plexia quidem fit ab opilatione que
implet cerebrum et prohibet cursum
spiritus [illegible]. Et paralisis quidem fit ab
opilatione que implet [illegible] duarum
partium cerebri et quando destruitur sensus
et motus alicuius membri sine
aliis est sicut illud opilationis
in nucha: aut in nervis venientibus
ad illud membrum. Et ego iam vidi virum
cuius sensus pedum duorum destructus fuit
[illegible] usque ad pedes. donec si
incideret aliquis: aut scinderet [illegible]
[illegible] aliqua membra pedum eius
non sentiret illud et motus eius
[illegible] remanentes et moratus
est donec factus est ydropicus et
mortuus est. Judicavi ergo super
illum [illegible] in
[illegible] nocumentum non completum [illegible]
destructus est sensus pedum eius et
non est destructus motus eorum et
si nocumentum esset completum de
strueretur etiam motus eorum et quia
[illegible] et hoc nocumento va
por et [illegible] eius et corrumpit
[illegible] eius [illegible] est illud
ydropisis. Et multociens quidem
apostematur cerebrum aut nucha

aut in ea abscinditur et sequitur
illud destructio sensuum et mo
tuum voluntariorum qui procedunt ad
membra que sunt sub loco nocumenti
illorum membrorum. Et quando accidit
ut apostemetur cerebrum: aut quedam
particularum eius: que premisit
intellectus et declaratio [illegible]
membrorum sit apostematum: est
[illegible] ex doloribus et [illegible] est species
eius quod procedit a palato et [illegible]
[illegible] et naribus et ex superfluita
tibus. Sunt enim quarum superfluita
tum et colores [illegible] et odores
ipsarum [illegible] nocentes in cerebro
significat sic accidit in presenti
tempore descendit cum ex cerebro [illegible]
[illegible] et ex palato et ex [illegible] humi
ditas salsa calida vehementis
putredinis. Et ante istud per
exercitium [illegible] in sole [illegible]
tatis. et fatigationem [illegible]
multum valde. et repletus [illegible]
cibo accidit ergo in [illegible] consuetudo ti
morosa. Et quinta est species doloris
qui accidit in eo. Ipsi enim dolores
sunt diversi et ipsi omnes nominantur
nomine communi soda quod est [illegible]
est qui est pulsativus: et alius
est qui sentit eo cum punctione
et mordicatione vehementi et
alius est qui sentit eo [illegible] exten
sione vehementi [illegible] et
alius est qui sentit cum revolutio
ne aut tinnitu et loca [illegible]
post [illegible] alius enim est qui com
prehendit caput totum et nominatur
dolor ovans. Et alius est qui
comprehendit unam duarum partium
cerebri et nominatur emigranea. Et
alius est qui sentit [illegible]
et alius est qui sentit intrinc
um in profundo et iste quasi species

sunt ex parte in libro cognitionis egritu
dinum interiorum membrorum et iam
dixerunt multos medicorum
specificatores ymaginati sunt et
dicunt quod signum tale significat egritu
dinem que accidit circa tali ut
epilepsia et melancolia et stomachomia
et spasmus et tetanus et mater
in suffocatione et in tribus et in aliis
tabis super omnium quodlibet signorum
egritudinum cerebri apparentium ei sentit et
accidentium a proprietate quamvis
ipse non invenit et egritudinem que
accidit ab adventu quod sequitur
illud quod nascitur ex cerebro sed non
convenit quod sequitur melancolia aut
quorundam humorum aut consideratis
egritudinis que accidit cerebro generatione
eo quod ascendit ad ipsum ex quibusdam
membris ut a stomacho aut
ex renibus et ex eo quod non inveni
eius at quidem est egritudo et
eius quidem est accidentibus sequentes
egritudine sicut epilepsia et spasmus et
stupor et timor et saltus ex
libris Galieni in quibus ipse exquisi
te perscrutatus est doctrina egritudinum
harum sicut liber eius in morbis
et accidentibus et liber eius in cog
nitione passionum interiorum membrorum

c a vero que secundum cor
ex dispositione spiritibus et
motibus secundum ipsum
et adducunt ex pulsibus secundum
ipsum et anxietas et anxieta
tibus et pusillanimita
tibus et febribus et in frigida
tionibus et in colore diversis et
doloribus et ceteris anxietas:
Egritudines autem que accidunt
in corde oportet ut significantur ex

speciebus mutationis in spirationis
et ex tremore accidente in ipso et
ex percussu eius et ex pulsu venarum
et ex velocitate eius et tardita
te eius et fe et frigore corpo
ris et speciebus colorum et accidentibus//
omnium que possibile est in//
apostemate cor aut accidit
opilatio in eo in plenitudine ve
nis eius sicut possibile est illud in
cerebro ita mors non accidit ad eum
cum est ante illud plurimum eorum
qui moriuntur subito non accidit
eis nisi quia effunditur humor circa
de cor subito: aut apparuit spa
mus cor et quiescit motus
cordis per illud et moritur statim
quo sine causa manifesta quidem
at moritur ex timore terribili aut
gaudio magno facto subito. Sed
illud est propter repletione spiritus a corde
in gaudio quod egreditur spiritus et
sanguis subito simul ad exteriora
que extinguitur calitas innata
sicut extinguitur ignis ex vehemen
tia eventationis cum timore vero red
dit spiritus et sanguis ad interiora
et extinguitur calitas innata subito
sicut extinguitur ignis qui cooperi
tur re aqua prohibente eius expi
rationem et sunt quidem signa
egritudines cordis sunt viii species va
riorum est malitia in spirationis in
spiratio namque magna et velox
et frequens significat calitatem additam
in corde et earum contraria significat frigus
additum in corde et similiter absolute
utriusque modorum inspira
tionis et significatur propria et G. quidem
exquisite perscrutatus est declarationem
illius in libro suo qui est de mala
litia in spirationibus et scitia c
tremor cordis accidens in eo

Sed cum sequitur effusionem materie
ad cor aut panniculos eius. Se-
cunda est aut vapor melancolicus aut con-
ditas et facit malitiam complexionis in
ipso. Tertia est mutatio pulsus
in quibus sunt dicta omnia. Cum
specierum pulsus et declaratio eius
sunt signa earum superius quod accidit
cordi ex nocumentis corporis sibi au-
tem accidunt sibi propter debilitatem dispositionis. Et
quarta est ex velocitate ire et tardi-
tate eius: velocitas enim eius
sequitur calititatem. tarditas vero eius sequitur
frigiditatem et natura. et ut per species
operationes res praeter naturales. Et quinta
est species febrium aut [illegible] quod ex-
cessive praeservatio est sermonem iam
in libro febrium. et in libro crisis
et in libro de regimine sanitatis
Et sexta est ex frigore corporis et
sermo eius in eo est sermonem
de febribus et quia sequitur [illegible]
duorum contrariorum sequitur et reliquum
[illegible] frigoris corporis [illegible] sunt
[illegible] febrium septima quia fre-
est calor in toto corpore. Et septima
est ex colore corporis color enim cor-
poris mutatur et alteratur mutatione
dispositionis cordis. et alteratione cordis
eius. Et octava est ex doloribus
accidentibus in eo et ex [illegible] dolores
plures sunt accidentia anime sicut
tristitia et angustia et furor
Et cum aut accidat ei dolor in se
ipso: quando est minus vel plus
moratur et prolongatur propter ea quod
animal moritur cum confirmatione do-
loris in corde

A vero que sequuntur ex
contrariorum indigentia
et habundantia et

compulsione coloris in non
naturales discolorationes et
adveniunt ex ipsis que sunt secundum
digestionem: aut secundum intrinsece
tum: aut super fluorum egestionem
in mutatis. Sed et prodi-
bus secundum ipsum et tumoribus
et doloribus non in regione
spatii eius. Si secundum compas-
siones quecumque sunt cum
membro ut sunt dispositiones pe-
ctoris et tussis // Signa contraria
aut que accidunt in corpore opti-
me ut significatur ex diminutione ani-
morum et additione eorum et mu-
tatione eorum ad dispositionibus sunt
naturalibus ad dispositiones egredientes
a natura. et ex malitia coloris et
ex mutatione que accidit ex compositione
in membris in corpore: aut in assi-
milatione sui cum membris aut
in expulsione eius quod expelli-
tur ex eo ex superfluitatibus et ex qu-
antitate et que sentiuntur in eo
et apparitionibus et doloribus quorum
quidam sunt in loco spatio ipsius
et quidam eorum propter debilitatem et propter
quasdam mutationes et tussis

Species signorum contrarium spa-
tio sunt quinque. prima est
sumpta ex operationibus eius
et mutatio eius que mutat
contrarios in quantitate et qualitate sive
quantitate quando est diminutio contra-
riorum et additio eorum in qualitate
vero est mutatio eorum contrariorum ad di-
spositionibus suis naturalibus ad dispo-
sitionem extraneam [illegible] et sunt

incipiat ipse est longus. et sufficit
in eo in hoc loco rememoratio
summe unius signorum superflui-
tatum eius et hec summa est
quod epar a stomacho et ab intestino
ieiuno sugendo ex cibis a po-
tibus attrahit cibum et decoquit
ipsum et facit ex eo chimos in-
fra sanguinem et flegma et melancoliam Cum
ergo accidit in eo distemperantia prohibet
ipsum a decoctione ut faciat chimos se-
cundum quod oportet secundum quod cum distemperantia
tudo et malicia complexionis frigide
addit in generatione flegmatis et minuit
reliquos eorum et si est malicia
complexionis calida addit in generatione colere et
minuit reliquos eorum Et multo-
tiens quidem apostematur epar apostema
calida aut accidit in eo malicia
complexionis calida et adurit humores et
generantur modi colere diversarum specierum
Species autem colere sunt rubea. clara
citrina subtilis et citrina plus vitel-
lo ovi. et prasina et que est dolo-
rem radicum et que est ut erugo
specierum autem species sunt dulce. ace-
tosum et insipidum. et salsum et
intensum et species humoris melancolici
sunt duobus modis. unus eorum est
eius quod attrahit splen et est fex
sanguinis: et superfluitas eius
et alter est qui adurit ex humori-
bus: humores autem qui aduruntur
et generantur in eo. iii. sunt species colere.
et flegma salsum humor melancolicus
et sanguis ipse ergo sunt species x.
colere. iii. Sed ex adustione multarum
specierum colere. et una ex flegmate salso
et una ex humore melancolico: et una
ex sanguine Et sanguis rubeus
sunt duo modi primus et secundus
primus est materia nutrimenti.

membrorum superiorum est qui in superficie
est in venis et aliis humoribus. permix-
tus ipse namque est plus omnibus
humoribus reliquis propter inanimata
que rememorantur nobis est necesse
in hac hora cum autem declinat
natura sanguinis et humorum superfluitates
humorum aquarum supra eam est secundum eas
epatis: et fit aut minus aut plus
aut magis additur caliditatibus aut
magis additur siccitatibus Et quando
mutatur significat complexionem in epate et
species secunda est supra ex malicia
coloris: color enim mutatur ad ma-
liciam complexionis: aut propter cor: aut
propter epar cum ergo cor est salsum: tunc
mutatio eius est propter epar solummodo
et scitur quod mutatio eius est a cor-
de aut ab epate. per illud quod est
in eo de corporibus aliis. si ex signo
illa cum propter epar sit ei signum aliud
apparet ei Exemplum illius est color
plumbeus qui significat frigus in
epate: cum inspiratio et pulsus
sunt secundum dispositiones suas et species
tertia est supra ex mutatione sua
que accidit in susceptione nutrimenti et
assimilatione eius cum membris, et eo
quod expellit de corpore ex superfluita-
tibus. si extrema epar enim cum
infirmatur generat humores quos
abhorrent membra qualitate acci-
dunt ab illo egritudines diverse: sicut
scabies. et impetigo. et barr-
as et verrucae. et morpheas.
et lepra. et allopicia et alias
ex eis quorum specialitas est intrinseca
in eo quod apparet de corpore ex
egritudinibus Et illud est quod membra
expellunt istas superfluitates
ad cutem et coartantur in ea propter

grossitudinem suam et debilitate
eius et hec ut faciat eos vapore
qui resolvatur a corporis eius, et
multotiens digerit eas meatum et
non expellunt ad partem cutis: si vero
meatus in membris residuat ad epar
quare generatur ab eis species ydropi
sis: aut species fluxus ventris epa
tici: aut species vomitus: aut species
provocationis urine: aut provocati
onis menstruorum sicut scivisti ex
verbis ypo. et G. et species quidam
est pruritus et sensibilitate epatis
et est quod accidit in eo ex oppilatio
nibus et apostematibus epar enim quando
sentit maliciam humoris in se divise
et mordicationem et lesiones et
species quidam est pruritus et sensibilitate
membrorum nutritivorum et yme est qui
etas. Nam cum epar apostematur
rumpit furcula eius et sentit
gravitas in furcula et coartatur
velamen quare mutatur inspiratio
et accidit tussis.

[Spe]cia vero et signa ventris
et digestionis: et cetera
Unde aut sunt ob-
loris aut superfluorum egro-
tantibus pertinentibus. Simul
vero et nauseis et sing-
ultibus: et eructuationibus:
et vomitibus: et ipsis eorum
que veniunt fortius et
doloribus: tumoribus et
dyspnis. // Et plus eorum causa
ut significetur super egritudines que sunt
in ventre quod nocumenta que
accidunt et in digestione et in appe-
titus quod recipit de cibo et potu
et in expulsione superfluitatum
generatarum in eo. et plus significetur
super eas per singultum et eructu
ationem et nauseam et vomitum
et species eius quod egreditur cum vo
mitu et per dolores et alterata
et mutationes inspirationis.

§ [S]pecies signorum egritudinis ven
tris sunt decem. Species pa
cior est nocumenta actiua
in digestione et sunt tria vel
la scilicet corruptio digestionis: et digestio
minorata: et destructio digestionis
omnino. Pars sequitur maliciam
humoris in ventre: et species male
humoris sunt viii. que significant egritu
dines officiales, et cum corrumpit
cibus digestio aut sit minor: aut
destruitur, aut generatur ex eo [illegible]
ex quo epar generat tenuior et
apparet corruptio digestionis in ...
... ergo enim quando egreditur
mollificata quando egreditur grossa
non mollita et quando egreditur mu
tata ab odoribus et egreditur cum ea aliquid
aliud ex eo in quo iam exquisite pre
sentavi secundum ypo. et G. sermones
in libro prognosticationum et in libro de
morbis et accidentibus. Et secunda
est species ex appetitu canino et
sicut iam enim declaratum est in eo
quod prius quod dicta est inter caninum
et malum ... in ventre. et
facta patiendus quod caninus naturalem
appetit quod est caninus et plus eum
complexionem et quod caninus accidentalem
appetit quam caninus eius quare
in ventre. Appetitus igitur caninus
significat aut caliditatem aut sic
citatem in ventre aut utrumque

piml Et appetitus sicci sigt
aut calliditate in ventre dnan
aut frigi: aut utrumq; pl Copp
cotinuit S. de appetitu calli et
frigidi Et tria e supta ex expu
cpone flutatu gnatar om
in eo Et vent qd expellet
istas supfluitates aut puer
et egrediunt cu sputo et cu saliua
aut cu vomitu. aut ad itestina
et egrediunt cu egoe Et qrta
e supta ex singultu Singult
eni accit post accit spasmu
et cause facientes ipm: aut sut
repl aut sicitas vent vero
quiq; replet calliditate aut hu
re morditatiuo. et siccitas fac
eius singultu si appat venter
soli: tunc possibilis e sanacio ei
et si est corpis toci: tunc iam
finita e calliditas eius puli
qua egrue et no e possibilis cur
acio eius Et qnta e supta ex
cunctatioe Ipse eni significant
podore sum illud qd e infusu
in ventre et desparaz eius splo
ius veteris Singult quidq;
sudosus: aut sigt calliditate: au
hudrez colim Et acetosus
quid sigt: aut frigi aut hu
rez malum: aut flia acetosum
i stradus vo sigt cu putrid
effusu i ventre aialis Galsi
vo sigt humore male qlitatis
in eo infusum tunc iam finitae
calliditas p aqua egruez et no
e possibilis eius curatio Et sexta
est supta ex nausea Nausea
eni et subversio anime fugit hu
morez malu que bibit venter

et stercus est viscosum in eo
qd est inter tunicas eius Et
si accidat cu eo vomitus et q
cessat p ipm nausea: tunc ille
humor malus i fusus in ventre
et ia penetrauerat et attigit ei
et tunicas illius. qui ei egredit
p vomitum deseruit qualitas ei
morditatiua Et humor quide
effusus i ventre aut attigit
ad ipm ex toto. aut ita e aut
attrahat ipm pro accit i fame
vehementi. eni ipe tunc reddit
et attrahit ex membris circustantib
et effundunt ad ipm illud qd
egreditur spes veneni diuerse
aut ita q membra ipa expellunt
ad ipm illud qd aggrauat in
eis de veneno. et multociens
quod generant i ventre ipo ex
supfluitatibus cibor et potuu
humores mali aut flia. aut
cola porralis. aut melia au
que e pcut indicium Et sep
tima est supta ex vomitu e
grediunt eni cu vomitu spes
multe humor fliaz. aut coll
coz. aut meliacoz. et spes ve
neni sut diuerse Et venenu
qd est calliditas aquosa sub
tilis corrumbilis qualitatis et
qualitas veneni e diuersa qd
est: qr aliud e qd est longinqu
et aliud e qd est pinquu cu
moribus cientibus corpi et aliud
qd est qualitate mala vene
nosa valde Et octaua est
supta ex doloribus: qd est: quia
veniunt ad ventre nocum mul
ti et pipue et ob eius s. ad

illud qd' est supinus eius
quapropter sentit sensibilitate
forti nocumentum qd' e in eo
et sunt ex eo dolores horribi
les qui valde docent multi
eorum faciunt sincopi Et s qd'
loquitur in doloribus addicat q
cause eorum aut sunt pilones
gtinuitatis aut malicia q
pplonis diverse et illud quod
accidit ex eis in ventre significat
egritudinem et est gnatio eius aut
absconsionibus morditiuis et
ipse humor aut e colericus aut
acetosus aut salsus aut
e malicia qualitatis diverse in
stomacho et malicia qualitatis
diverse etiam est ut aggreuiatur
in eo quod calefacit calefactione
forti et qd' infrigidat infrigi
datione forti ipse aut gnitit
aut siccat Et nona e supta
ex apostematibus in ventre acci
dentibus Apostemata ho sunt iiij^or
s. sanguinea colera flegmatica meli
ca Et ex eis etiam est quod
est apositum et multotiens quod
ostenditur ipsa apostemata sensui
propter quod impellunt tactus q
sunt super ventre Et decima
est supta ex mutatione inspira
tionis venit cum in eo est
apostema aut humor infusus aut
membrum tenditur tensione multa
et coartat velamine et exten
dit ipsum mutatur propterea inspiratio

t secundum pectus dis
pnis et tussibus
et doloribus addunt
et eorum que exprimuntur

dicta oportet cognoscere
in parte egra Sunt cognitiones
aut que accidunt in pectore oz
ut significet per species mutationis
inspirationis et tussim et do
lores accidentes in eo et species
eius qd' exprimitur ex eo :
Species cognitionum signorum
pectoris sunt iiij^or prima
earum e mutatio inspiratio
nis Racio vero prolationis pec
toris ingreditur aer et propter expulsi
onem eius egrediatur vapor fu
mosus sequitur quod quando infirmatur
aut mutatur motus eius ergo
propter illud mutatur eius inspiratio
Et secunda e supta ex tussi Racio
quando pervenit in pectore res do
lorosa movet virtus naturalis
ut expellat illud cum tussi Et
tussis quod accidit ex causis mul
tis valde sed certe non e cora
minandi causa Et tertia e supta
ex doloribus in pectore ipsi quod
dolores sunt diversi Ex eis enim
sunt qui sunt ab egritudine in lacertis
costarum Et ex eis sunt qui sunt
ab egritudine in pannculis per
tonei Et ex eis sunt qui sunt
in pulmone Et quarta e supta
ex speciebus eius qd' exprimitur
ex pectore cum tussi Et species
eius qd' exprimitur sunt multe ex
eis enim e sputum sanguinis et
significat solutionem gtinuitatis vene
et ex eis e qd' est sputum sanie
tionis et est ex eo est quod significat
victoriam sanguinis super alios Et ex
eo est qd' significat victoriam co
lerice. et ex eis e sputum saniei

x ix

et cuius etiam sunt species multe et
ex eis est quod signat sputi venie
nosci quin aut in pectore aut
quod attingit ad pectus

t secundum ista causas arteriarum
egritudines dispnia et
tussis. et secundum locum
dolor et sputum. et potis
lesionem noscuntur. Super
egritudines aut accidentibus in cana
pulmonis significat mutatio inspi
rationis et tussis et dolor acci
dens in loco eius. et quod expu
it ex eo. et nocumenta accidentia

pes signorum egritudinum voci
pulmonis sunt quatuor mu
tatio inspirationis et tussis
et dolor accidens in loco eius
et quod expuitur ex paniculis
eius et causis eius et nocu
menta actua vocis et iam quod
tacuit de narratione specierum signorum
egritudinis pulmonis quod eius spec
est circa pectus et species si
gnorum egritudinis eius sunt composite
ex signis canalium eius et
ex signis egritudinis pectoris et
quod quando accidit ex apostematibus
pleuritis mutatio coloris magis
faciei et cum dolore accidente in
eo sentitur gravitas in eo quod est
inter spatulas. et sequitur eum anc
lia in inspirationis et tussis
et sputum spumosum et spum
ei quod est quia circa quod ex
puitur ex pectore aut ex cana
libus eius non est aliquid spu
mosum et tacuit iam etiam de
narratione specierum signorum egritudinum

rerum et specierum signorum egritudinum
et testimoniorum super duabus rebus
una est assimilatio quarum specierum in
principio rei et alia est quod sunt
intellecte ex operationibus eorum et
ex eo quod procedit ex eis et locis
doloris et apostematibus et aliis
urina eorum et quod egreditur
circa significat super intestina et
iam assignatur renibus et vesice et
ex eo et quod egreditur circa significat
super intestina et iam quidem
colligit signa egritudinum eius quod
remansit ex membris interioribus
in summa una

Reportavit vero
et in omnibus aliis par
tibus ex tumore et
dolore et lesione opera
tionum amplius et egritudinum di
fferentiis cognitiones
exeunt. et secundum has por
tiones est significationes super egritudines
reliquorum membrorum ex grossi
tudine et dolore accidentibus
in eis et ex nocumentis accide
ntibus operationibus eorum et ex spe
ciebus eorum que procedunt ex eis.

pre canon est omnibus in signi
ficatione egritudinum membrorum
interiorum quodcumque est ex
eis species signorum egritudinis ung
iam cum ani et quodcumque est
ex eis de quo tacuit et iste canon
simplicibus est ex quarum speciebus quarum
prima est grossitudo. et secunda
dolor. et tertia nocumenta accidentia

operacioni membri. et qualitas: complexionis
que procedunt ex eis. Et manife-
stum est ex ipsis quare qui in eis
est necessaria scientia trium rerum quarum
prima est scientia membrorum per
anathomiam. et secunda est scientia ope-
rationum eorum. Et tertia est cognitio ju-
vamentorum eorum. Procognitio autem
membrorum per anathomiam: scientia
figure eorum et que continuant eu-
dis et contingant cum eis et que ve-
niunt ad ea ab aliis et similiter
ab plurimis ubi sunt per anathomiam
forme eorum et situs eorum et quantita-
tes ipsorum et numerus eorum. et ingredi-
entium eorum. illud quod venit ad ea
ex venis et etiam arteriis et nervis
et reliqua que sunt in eis. Cogni-
tio autem operationum membrorum et juva-
mentorum eorum est: quoniam unumquodque eorum
creatum est propter operationem suam propriam
et operationum eius sunt juvamenta
que currunt cursu arboris vel
earum operationibus. Cum ergo mutatur
juvamentum: sequitur mutationem membri
et propter hoc mutatur operatio. sequitur
mutationem membri. et multociens
quod sunt membro uni juvamen-
ta multa: quorum quedam sunt propria
quedam communia. et quedam anterio-
ra. et quedam posteriora. et non
est possibile ut sit membro uni
uno plures operationes propria una
uno. Cerebrum enim quamvis sit me-
brum unum et sunt ei operationes
multe diverse: hic propter causas non
sunt nisi uno. Et quantitas num-
erorum est secundum quantitatem numeri p
rum operationum eorum. Et si est cor
et arterie dilatatur propter speciem vil-
lorum et constringuntur propter speciem vil-
aliam villorum et quiescunt per

tertiam speciem villorum. quod est quia
una quaque arteriarum est duabus tu-
nicis. et invenimus in capite ana-
thomiam villi per longitudinem et
villi per latitudinem et villi
positi transversum. Et corpus cordis
totius est compositum ex ipsis specie-
bus villorum. Comparationem ergo
operationum singularum uno efficit
membrum singulare uno intelli-
gere ergo totum corpus et scias ex eo
totum nocumentum ipsius. Et con-
quod debeat per eas cognoscere causas et

x. De tumoribus quidem dicit
preter naturam et ut in fle-
gmonibus et scliro si
et in flaturbus et herisipilis
inspiciendum est. Et ubicumque
in corpore est grossitudo preter solitam
quantitatem naturalem: oportet ut inquiras
an sit ex apostemate calida. aut ex
apostemate humoris duro: aut ex ventosi-
tate in flante

a apostema calida aliud est
simplex. sicut apostema factum
de sanguine nominatum fleg-
mon. et apostema nominatum herisipi-
la: et aliud est compositum sicut
species carbunculi et in quibusdam
in eo omnis pustule. Et hec cum
sunt in cute sub nomine apostematis
. ex ipsis quidem pustulis sunt
nomina multa. sicut ignis persicus.
et variola. et formica. et sim-
iliter et alie ex pustulis. Et
variole et morbilli ex speciebus
aqua: quod quia ipsi currunt cursu
etiam malorum. Quoniam accidit
eos fere putrida et reclusa et
ex qua quidem expellit tota superflui

tatem ad superficiem corporis et generantur
ex ea variola et morbilli
in flegmone aut in herisipila et
carbunculo et que accidunt corpori
eorum : febris secundum corpora donec
compleatur digestio superfluitatis in eis
et egiptii quidam nominant carbunculum
sinapsis et apostema
que dicitur aliud est cuius generatio
est ab humore melancolico et nominatur
sclirosis et aliud est cuius generatio
est a co. in. et nominatur cancer et
aliud est cuius generatio est a fleumate viscoso
calcato penitus nodi et scrophule
vocantur et egiptii nominant scrophulas
vero et alguma i nausea
Apostema aut molle i inflatum
est duobus modis quorum unum nominatur
in flegmone et alterum nominatur almelegi
et sunt eius species multe diverse sicut
pustule nominate assan. et silicnotis
et ista generantur ex fleumate subtili
aut falso aut alterius speciei cum
commiscetur bo. pura et ex speciebus
eius sunt reliqua inflaciones cum
quibus non est pulsatio et tu quidem
potes cognoscere nam et materiam
et colore eius et dolore et sic concomitante
ipsum et ex velocitate motus
eius et tarditate eius et ex
tactu eius . et ex compressione super
ipsum cum digitis et pone vole super
ipsum et ista quidem aperta cum
componuntur ad invicem: qualiter generantur
in corpore species multe apostematum quorum
aliud est compositum et sanguine et
co. et aliud ex sanguine et melia et
aliud ex sanguine et fleumate. et aliud ex fleumate
et co. et ex ipsis apostematibus compositis
est cui ita est sicut adubelati et
exitura. et ex eis est cuius est
vita et secundum quantitatem similitudinem
est scirrus in reliquis eorum et mani-
festum est quod generatur in membris in-
terioribus ex ipsis apostematibus simile
ei quod accidit generatur in membris apparentibus
verumtamen quoddam eorum facit
accelerare mortem patientis ipsum propter
nobilitatem membrorum interiorum
et vehementiam sensus et doloris et
quoddam eorum fit spaciosum et separatur
eius curatio et diversificantur
nomina apostematum etiam propter nomina membrorum
quorundam nam nominatur
parnarium et est illud quod generatur
sub ungue et quoddam eorum
nominatur pteplomia et plesis
et caption et splencticum et apostema
renum. et quibusdam eorum sunt nomina
propria sicut nominatur apostema cerebri
aut apostema panniculorum eius karabitus
i frenesis: aut zirsen
et sicut nominatur plesis asosati
et sicut nominatur apostema velaminis
i diafragmatis birsen. et sicut
nominatur apostema carnis mollis tecaanu
et secundum quod est eorum in reliquis
eorum

Dolores vero secundum quod
contingunt locum aut
continuitatis solutionem
aut alterationes subitas
eveniunt Solvitur igitur continuitas
in scissione alteratur
vero secundum caliditatem frigiditatem siccitatem
humiditatem. Dolores
aut ubicumque sunt in corpore
fiunt aut sequuntur solutionem continuitatis
aut mutationem multam
accidentem subito. continuitas vero
solvitur in scissione corrosione
et tensione et scissura et secundum
membri mutatur caliditate
siccitate humiditate.

pte sermo fiat fide ex
ponis ptis fide canonis
tonis i ex ttione cfum
mebror intior et est in
tellectus ex expone nra pti
ta qd est ex scissura et ptes
ruptura et algne sit ptes
attionis et attio e exptes
solonis continuitatis opposita et
i assione in psecta et exten
sione et scissura et nominat
dines ga qsen et accidunt au
obtrusione et casu et pressione
cu ligno aut lapide aut qd
currit qc cursu Solutur go in
cis ptes villor mebri alga
en solone no apparente sensui
et mutato spc mebri p calore
et frigus et siccitate et humiditate
e malitia cplus divise

Ocz aut et opatio aut ledit: aut me diocrit: aut omno no sit

Nocumentu accidens i opacione est qm qnd eu mo
dor aut ita ut debilitet aut
ita ut mutet apte sua: aut ita
ut desistat

debilitas opacois e sic ma
tica digois absqz corrup
tioe cibor sed ita ut mu
tet apte sua e sic qd resolunt
stoq illud qd pvenit ad cpm
dolabis et faciat cpm aut ace
tosu aut cytrat i illis odo
no cum sut pfectes aut fu
mosu: sed si ita est ut desistu
at e sic si egrediant cibi candi
sm disposic sua i quibs stomac
no opatus est ptu neqz multu
et scdm qat plitudie e simo
in opacione cuiqz mebror
intior et apparentu Et S

quod exquisite psentatus e
doctrina illius in mebro libro
suo de morbo et accidente

Neutqz vo egrinuntur sed quidem ut particle cor que patiuntur. q vo ut superfluitates sed vo ut i ipis contenta

scdm naz Res aut que ef
fluunt et pcedunt et eis alie
sut que sut ptes mebror
i quibs sut lesiones: et alie
sut que sut superfluitates et
alie sut res cpsente i eis n.
recedunt de mebris et ef
fluunt res multe divise
ex quibs sut que sc n.
et ex eis sut que sut paccidens
Ille aut que sut n. sic ventus
et cps et vapor egrediens ex poris
corporis et p inspiratione Illa at
que sut paccidens sut ea que
egrediunt ex ipis Iste em vapor
signt p adores suos illud quod
e in corpore: qd e qr aliud e cui
e odor bonus: et aliud e cui est
odor fetidus Et aliud e cui est
odor corruptibilis sic est ille qui
appet ex titillatie: et apparitio
odor odor in sudac e manifesta
or Et S quod dimisit illud
qd pcedit i corpore i tres ptes
pma harz e illud qd e ptes me
bror Et nos quod videmus
quod in multis egris sicut
cu egredi aliquid cu sputo et
tussi ex particulis canalis pul
monis et i ulce pulmonis et
ulce pulmonis canalis cuius
et sicut e cu egredit aliquid ex

extremitatibus in terminis in ulceribus
interiorum. Cum ergo iam dictum est
id quod est superfluitas in membris
sicut urina in renibus et vena
et egestio in intestinis et manife-
stum est quod non est possibile in ex-
itibus eorum membrorum ut superflu-
itates iste salve egrediantur nisi
associatur eis quod frangit eas ex-
nes sicut lapis et sanies et
excoriatio et unstillago: et
species superfluitatis et putredinis
et species unius est egreditur ex eg-
ritudinibus factis in pectore: species sp-
uti. et in egritudinibus factis in cerebro
et in egritudinibus factis in epate sic
descensiones fleos colerice et reli-
que species solutionis ventris et etiam
est quod est ex perditione in membris
naturale sicut sanguinis ex perditione
naturali in venis. Ista quidem ipse egre-
ditur significat solutionem continuitatis
in vena. et in hoc quidem est se-
mo in unoquoque eorum.

t ostensiones specierum
unumquodque facit

Et una quaeque harum specierum sig-
nat rem propriam. Significant par-
ticulares species res minores que sunt
species canonis: et sunt ille cuiusque
quarum determinationem complevit un-
umquodque particularium earum signat
egritudinem specierum aut aliquam partem
ex egritudinibus etc.

ictum est autem de his
dimensionibus amplius in
patientium locorum ne-
gotio ullo et in artem
parvam diligente: aut pro

facte assignate. Concedamus
igitur aliquam narrationem eorum que
inceperunt perceperunt veteres
et iam locuti sumus in morbis
eius verbis sermonem ampliorem
ipso in libro meo in locis dolen-
tibus sed nobis non praestitit aliquis
ad intelligendum in illa inventione
primam bonam compendiosam specierum
necessarie consecutam est in illa simi-
liter non sic consecutum et in aqua
intentionem aliquis antiquorum
comitum inceperunt eas et nisi
non compleverunt spatias

p ocuit est G. in libro de
ingeniis egritudinum membrorum
patientium in egritudinibus
cuiusque membrorum interiorum sermonem
in multo cuique subtilis et praesen-
tatus est doctrinam signorum cuiusque
egritudinis membrorum et praesentatus
est in residuo eius doctrinam ca-
nonis in signis cuiusque egritudinis
membrorum et qui non intellexit illud
ratione: putaverunt quod G. abbrevi-
avit et dimisit egritudines quarum
signa non docuit et dixit in de-
terminatione sua qua determinavit egri-
tudines sua qua continuit determina-
tionibus suis libri G. in membris
patientibus quod G. dimisit et non
docuit omnia signa. et iste omnes
ut noverit liber eius cognitio egri-
tudinis quorumcumque membrorum pati-
entium et non percepit quod G. fuit
contentus in eo quod dimisit in
canonibus suis quod docuit in eis ut
exercitet discipulos in inveniendo
illud per illos canones. Significat
ergo in sermone artem et non indiget

intentione quam consideravimus in libro
quod est Et quod est verum magnum
quod incurrit G. maxime laudat
et consequitur rasym vituperatio
propter quod suo malo intellectu
tetigit G. Et manifestum est
ex sermone G. quod ipse est complens
doctrinam artis medicine. et nos
iam explanavimus ipsum in libro
nostro que nominavimus iuvamen
men in doctrina artis medicine

e grotantium quidem
corporum ex illo ne
gotio dispositione optime
cognoscens: egrotaturorum vero
et sanandorum ex presenti
sunt facultate // Etiam tove
nit tibi ut accipias signa
corporum que iam sunt egra ex
illo libro Sed signa corporum
que iam parata sunt ut infirmentur
aut ut sanentur. oportet te sumere
ex ipso illo libro Cum in egritudinibus
manifestis cadentibus sunt visu
et tactu non sit necessarium iste
liber quo sciantur signa earum
abscondit G. sermonem in sermone eius
et dicat quod liber eius in cognitione
membrorum passionum interiorum suf
ficit in cognitione signorum egritudinis: quod
est quia qui studet in eo scit etiam
signa egritudinis membrorum apparentium
et residuum sermonis eius est in
tellectum: et ipse complebit expo
sitionem eius in eo quod sequitur est

e a quidem que sunt egro
taturorum in medio secundum
formam eorum sunt que

sanis et egrotantibus ac
cidunt Secundum quidem natu
ram sanis insunt preter
naturam vero egrotantibus in quan
tum egrotant // Et signa corporum
que appropinquant ad hoc ut infir
mentur: sunt media inter illud quod
accidit sanis et id quod accidit in
firmis Omnia enim que inveniuntur
in sanis currunt secundum rem naturalem
et omnia que inveniuntur in infirmis
ex via qua sunt infirmi sunt
contra cursum rei naturalis

consequenter precessit G. et dicit
signa que accidunt sanis
ex eo cum neccesitatibus
secundum rem naturalem et dicunt signa
que accidunt infirmis ex nocu
mentis currentibus contra cursum rei
naturalis: dicit in hoc sermone quod signa
que sequuntur quod corpus appropinquat
ad hoc ut infirmetur sunt media inter
illa scilicet sunt permixta ex signis
sanorum et ex signis egrorum

) n medio vero corporis sunt
declarativa egritudinis:
quedam quidem ex genere
existentia eorum que secundum
naturam: sed in quantitatibus:
aut temporibus permutata: que
dam vero ex hiis que sunt
preter naturam quidem: sed minora
hiis que in egritudinibus sunt.
Signa autem corporum que appropinquant
egritudini sunt secundum timorem in eo
quod est inter illa et ipsa et ex

cis eni sunt que sunt exigue re
nalium conditionum pmutat in qua
litatibus suis: aut in suis dispo
nibus: aut in coloribus suis et re
cis sunt que sunt exigue re
que egrediunt aia conditi sunt
minora et magis diminuta quam
ea que accidunt in infirmitatibus
et est ex positio signorum
corporum que appropinquat
infirmitati: quod est quia sunt
pmixta ex signis sanitatis
et ex signis egritudinis et ex signis
quidem sanitatis: tunc quando pmu
tantur signa ipsa ab eo secundum quod
sunt aut in qualitatibus suis ita
quod pmutatur eorum dispositiones naturales
ad id quod est cum egritudines aia aut
in coloribus suis ita quod pmutantur
colore unius signi eius exempli
ut accidat appetitus cibi aut
tardetur ex signis aut egritudinis
quando ex ipsis signis apparet aliquid
in corpore sano: tunc in principio
appositionis eius qualitas est pura
et virtus eius est debilis deinde
additur et signat appropinquitatem
casus corporis in egritudinem
et quando completur cadit casus in egritudinem.

Et sunt hec et dispo
sitiones hec corpo
rum quecumque egro
tativa esse videntur
neutre sunt. Et declarati
uma vero ipsa signa: primo
signa hec et sanitates de
signant secundo quidem egritudines
et sunt eadem signa secundum

primam egritudinem et sana
et egra. et neutra. Et
planum est quod dispositio corporis que appro
pinquat egritudini ipsi ex dispositionibus
que sunt non proportionat ad sa
nitatem neque ad egritudinem: et signa
etiam significativa ipsam non signant
in suis nisi illam dispositionem de
inde de signant modo secundo egritudines
sit ergo unum signum in comparatione
ad aliquid ex signis pri ad
ex signis que non signant sani
tatem neque egritudinem.

am quidem sunt dispositio que
que non proportionat neque
ad sanitatem neque ad egritudinem
tantum perfecte. et signa corporum que
appropinquant egritudini sunt sicut cuius
dispositionis. Et necesse est ergo ut sint
species signorum corporum que
appropinquant egritudini: tres. Et hec
quidem signa sunt: aut pmutatio
signorum sanitatis aut diminutio
signorum egritudinis et debilitas eorum
ergo sicut eorum signorum diversificat
secundum comparationem eorum ipsa namque quando
comparantur ad sanitatem. signant eam.
et quando comparantur ad dispositionem mediam
signant ipsam alio modo et quando comparantur
ad egritudinem signant eam

n eo quidem quod iam
ex ante dispositionem
demonstravit. ne
utra sunt eo vero quod sanitatem
declarant egra. Et ex
signis que signant egritudinem
ex via quidem qua significant
dispositionem que est in corpore non

signat sanitatem neque egritudinem et e contra quando quia significat dispositionem que fit post significat aliter signa que significant corpus esse propinquum egritudini: ipsa quidem in principiis significant dispositionem presentem in corpore qualiter est sicut corpora vsantium super dispositionem mediam. et si consideratio eorum futura super egritudinem quecunque

Eciduum vero eandem rationem et quecunque apparet in egrotantibus signa salutis dicuntur quidem sana eo quod futuram sanitatem eminent. Dicuntur vero et egra in quantum egritudinem presentem ostendunt. Et manifestum quidem est quod si vtrorumque sunt declarata dicuntur neutrum secundum vnum aliquid signorum neutrorum vocem

Et secundum hanc rationem etiam signa que apparent in infirmis et significant evasionem: dicitur quod signa sunt salutis quoniam ipsa indicant sanitatem que fit in eo quod est post et dicitur etiam quod ipsa sunt signa egrinis presentem eo quod significant egritudinem presentem et quoniam significant duas dispositiones tunc sunt ex signis que non proportionantur ad sanitatem presentem: neque ad egritudinem presentem secundum aliquem modorum quos fecit hic dictio. sanitas neque .n. signa que apparent // egrotatis in infirmis et significant

evasionem sicut signa digestionis et vehementie virtutis et tollentie eius significant duas dispositiones vna earum est quod signorum earum prius super egritudinem et signorum earum futura est super sanitatem. Evidens ergo si significant super infirmitatem et super sanitatem simul. tunc sunt ex signis vnius modorum dispositionis que non est sanitas nec egritudo.

Nichil vero mirandum est eadem signa tres habere rationes in differentibus consuetudinibus et sana et egra et neutra dicantur.

Et non est mirum si etiam signum proportionetur ad istos tres modos proportiones diversas et dicatur quod est signum sanitatis et signum egritudinis et signum neque sanitatis presentis neque egritudinis presentis

) nam signis digestionis complete sunt significationes tres. vna earum est quod ipsa significant egritudinem presentem et sanitas est quia significat sanitatem que fit in proximo. Et tertia est quod significat dispositionem que neque est sanitas neque egritudo et secundum hunc exemplum est ratio omnis signi significantis significationes diversas et proportiones diversas: quod est quia non est mirum si signum vnum significat proportiones diversas tres di// versas

Eciduum vero altum signum quecunque ex egritudinibus convalescentibus insunt signa: dicimus neutrum secundum quod arbitror

x. ve.

et ea que sunt in senectu
te. Hac igitur ratione om-
nia sub plures cadunt intel
lectus et rationes // Et
dicamus secundum intentionem aliam
post hanc intentionem quod signa que
inveniuntur in corpore quemadmodum
ab egritudine: sicut et signis que non sig-
nant sanitatem neque egritudinem et
similiter signa que inveniuntur in corpo
ribus sanorum et omnia signa ista propor
tionantur diversis proportionibus.
Intentio alia est intentio
in qua non sunt signa significativa
egritudine presentem si sequitur aut
egritudinem preteritam sicut signa inve-
nta in corporibus convalescentium aut
dispositionem aliam sicut signa que inveni
untur in corporibus senum significativa de
bilitatem caliditatis innate et victo
riam frigoris et siccitatis super
membra radicalia
Neutrum vero signum presentis
sanis innuit: sub sola
sanorum cadunt cognitione. Signa
autem que inveniuntur in corporibus
sanis in quibus non est egritudo
non proportionantur nisi ad sanitatem
hoc intellectum est supra
At quecumque egritudinibus
vero manifestantia sunt
naturam sanitate solo et
hac egritudine cadunt cognitione
Et signa que inveniuntur in inf
irmis et non indicant sanitatem futuram
ipsa et non proportionantur nisi ad egritudinem
hoc est intellectus et expositio // huius

Egris quidem deinceps dicetur
Et dicentur ista in eis que
sunt post signorum egritudinis in eo quod fu
erit et tamen ipse stabit rememoratio //
Neutre vero egritudinis com
signa preposita preter
ramus penitus: duplici ratione
existente eorum differentia. Et dicamus
signa in primis que indicant egri
tudinem futuram et ipsorum sunt divisa
sunt due species scilicet species signi
sanitatis cum permutatione et species signi
egritudinis cum est magis diminuta //
Gradiam et debilior
priora quantitatibus aut
temporibus: non ipsis propriis for
mis permutata ab hiis que
sunt secundum naturam. Et dicamus
penitus aliud signum quod ex eis non
est permutans rem naturalem nisi
in quantitatibus et dispositionibus et in
corporibus non in ipsis generibus eius
Velut signa sanitatis ipsa natura
in quibus penitus sunt significativa
sanitatem et permutatio eorum in qua
litatibus suis aut in suis dispositionibus
aut in corporibus suis significat egritudinem
que accidit et G. quidem inducit
ea secundum semitam exempli et dicit.
Velut orexim ciborum in
tensam aut remissam
aut que non secundum tempus consuetum
sit // Si sit cibi appetitus addi
tus aut diminutus aut perverse
at hora in qua fuerit consuetu
do ut moveatur aut declinet
ad cibos cum quibus non erit consuetudo.
Declaratio eius ad cibos cum

ty

quibus non fuit consuetudo cum mu-
tatio eius in dispositionibus suis et ce-
lesti hominis eius et intellectum
uel non secundum consueta-
dinem egestiones sed secundum
egestiones superfluorum esse
paucorum aut plurium aut
humidorum aut durorum. Et
ut sint superfluitates ubi que
exeunt pauciores quantitate aut
plures ea aut leviores aut dulciores
permutatio earum aut ipsarum mul-
titudo et earum permutatio in
quantitate et earum levitas et
durities ipsarum earum permutatio
in qualitate: et dimisit humores suis
in horis suis quod est manifestum
quod est quod egrediuntur ante hora
consuetudinis que sunt plures et levio-
res et tardat earum exitus que sunt
pauciores aut duriores:
ta vero et humidorum sup-
fluorum inducta a
lit et habundancia per
naturam aut coloris aut
consistentie permutatio a
tempus evacuationis. Et ple-
rumque et in diminutione superflu-
itatum humidarum et additione earum
mutantium rerum naturalium aut
mutatio colorum earum aut essen-
tiarum earum aut horarum evacuationis
superfluitates humide earum
que sunt urina et
reliqua que descendunt
ca urina eius permutatur in quanti-
tate sua et minuitur aut addi-
tur et permutatur in quantitate sua.

et mutantur colores eius et con-
sistentie eius. et permutantur in horis
suis et egrediuntur in horis suis di-
versis: et unumquodque horum quando
acciderit preter consuetudinem: indicat
egritudinem que sunt cause in
corpore sanitatem necessitatem mu-
tationis eius
t vigilie et multi
sopitus aut in per-
non consueto. preterea con-
vero et superfluitas aut
amplior: aut minor aut
talis aut similis. concupiscentia
a preter consuetudinem
quedam et et venereorum
usu immensurata et non
secundum ipsa concupiscentia: et
sudores plures quam oportet
aut pauciores: pigritia
ad motum: aut temptantibus
motum aggravatio aut dis-
solutio magna et valida
menstruorum et retentio
aut amplior aut minor
evacuatio. Sit vero et quod
pemorroidas. Sed et etiam
cibi et potum
non plus ei que prius f
uit delectatio: cogitatio
et sitis egrimus. Similiter
et intellectus hebetudo
non secundum naturam aut obli

mo i non consuetis: aut
fantasiti sompni magis
quam prius. Et si quidem
auditus et odoratus et visus
hebetiores et infirmio
res et plures dixerit quecumque
sunt naturam sunt. Et quid au
gita sunt vero diminuta
sunt vero temporibus quibusdam
aut quantitatibus permutata
et corporis minor et maior
et niger factus et ru
bicundior. aut albior aut
liuidior: aut maior eru
ctuationes et sternutationes
et ventositates plures aut
pauciores a naturalibus: signa
sunt futura egritudinis: Ista vero
et quecumque per nares et
aures et palatum quibus
cerebrum expurgatur quantita
tibus: aut qualitatibus
aut temporibus permutata sunt
igitur modo omnia genus eorum
que sunt secundum naturam:.
Et vigilie aut sompnus addi
ti aut facti in hora in qua non
erit consuetudo et contrarietatem
etiam illius fuerit et appetitus
potus plus aut pauciores: aut
calidi aut frigidi quam erit consuetudo.
et visus coitus super plures et

factus in hora non sua et sudor
qui est plus quam oportet: aut minus
quam oportet: et pigritia motibus
et gravitas qui conatur ut
moveatur: et mollificatio et debi
litas vehemens: et retentio om
nium et evacuatio eorum plus quam
oportet aut minus quam oportet. Et similiter
evacuatio sanguinis ex orificiis
venarum que sunt in ano et vul
va. et delectatio cibus et quod
comedit et bibit qui est diversa ab
eo secundum quod fuerit et cibus ypa
nadis indicat egritudinem futuram et
plures hebetudo mentis qui quibus an
no est aptus natus super illud
et oblivio actus et qui sciunt
illud et sensus et sompnus quando
in eo est ex ymaginatione et vi
sionibus plus quam sunt antea et
auditus et odoratus et visus qui
unusquisque eorum augmentatur aut
debilitatur. et vult omnes res na
turales quando adducuntur aut minuuntur
aut mutantur ab horis suis aut
dispositionibus suis et ex illo est minor
aut magnitudo corporis qui minuitur
ut aut addit aut declinet ad
rubedinem: aut ad albedinem
aut ad liuiditatem et nigredinem
et eructuatio et sternutatio et ven
tositas que egreditur inferius qui
addit: aut minuit a quantitate
naturali. et plures etiam quod descendit
a naso aut ex pallato: aut egre
ditur ex naribus ex eo quod mundi
ficatur cerebrum qui mutat quantitas
eius. aut dispositionem eius aut ipsius
hora et omnes iste res quas
diximus sunt egritudine vere naturalium
Quoniam in ipsis omnibus si
gnis est res una et [illegible]

reb' contra est ut consideres virtutem
operum et iuvamentorum membrorum ita
illud et retineris ipsum cum ergo
inveneris illud iam additum aut
diminutum aut permutatum in sua
quantitate aut in hora sua: tunc de
accidit accidens in corpore et si durave
rit faciet egritudinem et quod causa
quoque est debilis et sufficiat natura
ad sanandum eam et quoque est fortis
et propter hoc fit egritudinis exprimendo
Et ideo quod declarabit virtutem
rerum facientium quod signa in eo
quod futurum est post cessationem eius
admirationem eorum operum signorum

t Actio vero in ventre
aut secundum stomachum
aut secundum aliquod inte
riorum: aut in egestionibus: aut
in hiis que evomuntur
aut mingitur: aut aliis
aliquibus mediocribus dolor
degenere est eorum que sunt
preter naturam: Nodum vero est
tare ita sicut antiqui dicunt
Morditatio aut acredo in ventre
aut meri aut in aliquo intesti
norum. aut apud egestionem. aut
vomitum. aut urina et dolor
prius: sunt degenere rerum egredi
entium atque virtutem tunc accidit quod
non diu infirmatur

Propterea cessavit admiratio
eius quod significat egritudinem futuram
et signis sanitatis: permu
tatur admiratione eorum que significant
egritudinem futuram et signis egritudinis
Et dicit ex eis in primis mor

dicationem que accidit in ventre
aut in meri aut in aliquo inte
stinorum. aut accidit apud egestionem
aut vomitum aut urinam. Deinde
dicit dolor primus qui accidit in capite
Dolor enim cum incipit postquam
non fuit diu permanet primus non
significat egritudinem presentem sed significat
egritudinem futuram: quia significat causam
nocivam incipientem.

q Necas neque gravati capite
aut dolentes capite
aut vigilantes: aut
dormientes quod non dum
propter hoc ad non consueta
operationum impediuntur et
tunc quod iste est egritudinis
in talibus dispositionibus distinctus
Et planum est dispositio eius qui sen
tit in capite suo gravitatem aut
dolorem diu perseveravit illud non
prohibens illum ab operationibus suis
quibus currunt consuetudo eius
et iste quidem est tunc egritudinis
in aliis dispositionibus

Cum velit in quod precedit tun
dem distinctionem egritudinis sive
egritudinis significationem quid velit dicere
precipue que distinguunt egritudinem
et alia ex dispositionibus corporis Dolor
enim et vigilia significant egritudinis
quo accidunt in corpore suo sano
cum non prohibet ipsum ab operatione
actionibus suis in quibus currit
consuetudo eius: tunc sunt signa sed
gravitate egritudinem futuram et quando
prohibent ipsum operari in actionibus
suis in quibus currit consuetu
do eius tunc sunt signa significantia

egritudinem presente et ipse quod
ostendit in libro crisis quod primus
dierum egritudinis est hora in qua apparet
nocumentum operationis sensibile
et primum quod computatur ex diebus
egritudinis est hora in qua incipit ex
nocumento operationis quod prohibet
conservari infirmum in occupationibus
suis aut conservari membrorum in operatione
sua propria

Et postea ad aliquid
eandem dispositionem et
egram et neutram
dicimus. Ad hoc et propter
vigorem sensus facilius
qua iam dicte virtutis
aut egra est aut neutra
dispositio singularum earum que
dicte sunt // Et propterea illud no
minatur dispositio una quod operationem
ad quod sine alio. quandoque egritudo
et quandoque neque sanitas neque egritu
do: quod est quod unaqueque harum dispo
sitionum quas narravimus secundum quan
titatem virtutis et tollerantie qua to
lleratur eas et fugere eius ab eis est
aut egritudo aut dispositio que non est
sanitas neque egritudo

Postquam dixit signa significa
tiva egritudinis et sunt intellectum ex
sermone eius quod dolorem et
unumquodque signorum egrorum efficit
causam eam in corpore dicit quod sit illud
quod facit accidere illam causam in
corpore: et dicit quod accidit dispositio que
est propter operationem ad aliquid secundum aliquos
quando dicitur egritudo quando prohibet conservationem

in occupationibus. Deinde ostendit
causam in hoc et dicit quod illud
non est nisi secundum quantitatem virtu
tis et tollerantia eius qua tol
lerat eam et fugam eius qua
fugit ab ea. Nam si ipse tolleratur
eam non est illa dispositio egritudo
sed dispositio media et si vincatur
ab ea est dispositio illa egritudo.

Ita vero et illa nocu
menta quecumque sunt
secundum sensus non
in eo quod est et magis et
minus differunt aliter
sed toto genere propter naturam
sunt: et hec sunt egrum si
gna quandiu tamen fiunt
parva et non dum assuetis
virtutibus actionibus impe
dimentum sufficientia: diximus
neutra: et pluribus dicta no
cumenta que sunt in sensibus propter
diversa admiscere non in multitudine
et paucitate: sed in genere toto etiam
propter existentia aliena. ipsa et propter ex
ipsis signis egritudinis dum permanet
parva et non prohibeat illud cui ac
cidit ex operationibus quibus consuevit
conservatio eius

Sermo eius est intellectus
sed in genere toto vero corporis no
cumentorum que mutant sen
sus in multitudine et paucitate et
quantitate qua comprehendit sensus
species eorum hec genus propter multe et
alie sunt que mutant sensus

ti

in qualitate et similibus que
etiam exponit ex. species quia
gustus et dicit

[A]lia vero sunt secundum gu
stum quidem quia salse
aut amare aut ali
cuius alterius qualitatis m
anifestatio e comestis et
bibitis omnibus aut sine
acceptione tibi saliua vi
detur eis talis frigustu
quid quia sentit ex saporem
omnium que comedit et bibit sal
sum aut amarum aut in eo aliquid
ex reliquis saporibus aut sentit pt
quod recipiat saliua sua aliquem
eorum saporum Jam ondit in po
in eo ex quoribus quia sensus gustus
mutatur secundum id quod miscet humo
ri naturali in lingua ex humoribus
et sentit sapore humoris vicetis//

[S]ecundum in // in corpore
odoratu vero quia alii
sentimus vna qua
litate odoratu: nullo p
sente odorabili: aut af
fentes plurima et diuersa
odia et plura sentimus: ple
rumque vero omnis sensus
nobis e nullus: aut fe
toris aliter licet nullo p
sente fetido // Et in odora
tu quoque sentit ex odorem vini
et non est in pucia eius aliquid
quod odoret aut aplicantur

ei res multe diuerse et sentit ex
omnibus eis odore vini et quoque
non sentit ex ex odore aliquid petis
aut sentit odorem fetidum et non e
in pucia eius aliquid fetidum

[M]utacio in sensu odoratus
est secundum modum mutacionis
humoris secundum quod id quod repletur
ex humoribus corporis fit vapor quia
etiam mouet sensum odoratus quia
quod in corpore e humor malus resol
uitur ex eo vapor et ascendit
odorem eius sensus odoratus

[S]ecundum auditum vero so
nitus et strepitus gravis
eorum que preter naturam
sunt sunt in auditu aut quia tinitus
et strepitus sunt ex quibus rerum contrarium
aduersus in naturali

[S]ensus auditus mutatur secundum
illud quod repletur ex vapore
humorum vincentium in corpore
Isti enim humores quia mutat in
pinunt in sensu auditus sicut
imprimunt sensui gustus et sensui
odoratus et quod secundum res naturales
non imprimunt in eo aliquid

[Q]uemadmodum et secundum
visum quecumque aut
apparere videntur et ni
gra et alba et rubea et
russa sunt quidem rotunda
et vero oblonga: sunt vero
grossa: et quod consimilia
et preter potentiam videntur

In visu aut sicut quando ymagi
natur homo et videt ex rebus
nigris aut tenebrosis aut

similibus indico et citrinus et vi
quasdam rotundas et quasdam lon
gas et quasda minutas vel ppras
et quasdam grossas et ymaginant
ei dia quasi volancia sicti colores
sigut chimos corpis somncetas
et sumit et vngr eoz sigo ppria
sic sumit et saporibz et odoribz
eodm tactu to et vocibz
qn inequalitas queda
aut spissitudo aut g
uitas · aut tensio : au stupi
da · aut dolens dispo appet
sedm totam ?tinudinem
In sensu aut tactus qn sentit co
dinsitate et agitacom aut spissi
tudine aut gruitate aut tensione
aut vlcacone in corpore suo toto
aut declinacione q. istas
dispones nihl mititudis
et ego ito declaracoz cuibi
signis supris et unitate sensum
modo alto. dico qd in sensu gustu
qn no comedit alru aque et sen
tit saporem. tunc ille sapor sigt chi
mu malu qui moue in corpe eius
tunc si e ille que invenit amarus
signat co et si est acetosus signat
malencoliam : aut fla acetosa et
dua in vtrq est qd tu fle ace
toso e sup flutas cnditatis i
lingua . et cu mlia sititas et
si est salsus : signat fla salsum
et si est dulcis : sigt sanguinem
et si est acutus . sigt co adustam
et si e poticus sigt malecoliam. In
sensu vo odoratu qn no e pns
rem aliquid cui sit odor et aeris
ptientis odor . no mutat et invet

aut odorem : tunc ipe sigt chimum
malu qui mouet in corpore suo
odores qd fetidi signat chimum
putdu : et acuti sigut acutu
et boni sigficat chimum laudi
biles. Vm etia sensu auditus
qn no fit psons vox et tinsero
neqz sonity . et sentit qd vocem
aut strepitum : aut sonitu : tunc
illud e sigo vaponis chimi
mali i capite suo. In sensu at
visus colores chimi mali i capi
te suo nigri et tenebrosi sigut
chimum nigrum et plus indico
sigut chimum silez et atrum : chi
lum colicum : et rubei . sanguineum
et hymagines que vident in
oclo etia dnsificant eam signe
sedm id qd format i cnditate
gnadica de vapore qui aggre
gat in foramine uuee . et vident
queda eam rotunde et queda eam
longe . et fortasse signe sunt
quorudam alin sicut musrcarum
et similiu et smone ab
solito : ymagines subtiles sigut
chimum subtilem : et grosse : sigut
chimum grossum. In sensu at tactu
accidit omis species lassitudis
facte ex se ipis : et sunt vlcerosa : et
lassitudo extensiua : et lassitudo
apostemosa et vnaqueqz et specierum
lassitudis generat aliud ne i corpe
et hec multitudo gnat vrtute sen
sibile : et cndescendit eam tactu an
agrauat vrtute vitalem ab ali
et cogrsat p pulsu et aggnat
vrtutem vitalem : et accit ex quelifacte
tibi i corpore et multitudo cibum
e genus ad illud quod sedm
chimum effusum est in vasis

Et e· quod narrat omnis ptas
res qm intedit nc p venit in
doctrinam · caz ·
ta vo et scdm qua
libet ptem tensio
aut tonsilatio · aut
pncto · aut qntitas qm
pre quid sunt et non
manetes dispone quid
neutra esse declarant
penitat po egne sntia;
Et plit etia qm e i aliquo me
bro quodcunq mebr sunt ex
tensio aut coartatio · aut inor
dicatio : aut qntitas et qn pua
queq caz puac pva · aut no
e sica · it signt q disp̄o copis
no est disp̄o sanitatis nos est
pedis et indicat egrne sntias
d eanio intellecto e iste qm
putes sunt i mete sua
qdicones quas qdiciona
m i smoe eius qm vmi corp
oz est pim s· exepis accide
tibz que inuant · et dicit q
st tensio · aut coartatio aut ino
rdicatio aut qntitas · et iam
euitatat q qntitas e pp pacis
ad illud qd tollat virtus ·
a netius vo i lis egr
otantibz sunt signa
qet quide sanitate
demostrat : qet vo mor
tez Sana quide pora
Alta vo gne quid egra
Scdm spez vo pinnosa

dicit· Accipit vo vlr
quid differentie ex opatio
nu btute et vitio Scdm
vo ptem : ex eis que sut
scdm ptem opacionibus
Signoz aut que appent in eo q
m insirat queda signt sanitate
et queda eoz signat morte et
apportionat̄ i ulla eoz ad sanitate
et queda pporcionat ad egne igne
et ad egritudinez mortificam i ipe
et qet quod signa sumunt ex
vlr ex bonitate opacoum et ma
licia caz Scdm spcificatoz vo
sumit ex opatoibz pticularibz
a ceedunt in eis signa diusa
Et eis que signt qe salute
et sunt signa digois qplete
supta ex vehemencia vtutis aialis
signa vehementie aialis ab aih
ue ab aia Et ex signis qe que
signt pdicom sicut signa crisis
qm appent an digoez Ex signis
em crisis due sut signatio s· sig
nis s· sign ante digoez et sign
pq disp̄o digoez quid appent an
digoez signt pdicom · et cu appet
post digoez : signt vasione Et
ex signis que appent i egritudie
etia pirate digonis : tuc spa
qm appent et sit eu cas pticulaus
debilitas i virtute : tuc est mori
pcldu Et manifestu e q sig
que appent i egrotis sut supta
ex bonitate opacom et malicia
caz · bonitas ego opacom signt
sanitate · et caz malicia signt
pdicom · et etia ista signa aut
sut in dispone pnti et signt

extremitate: aut in dispositione futura et significant aut curationem aut longitudinem egritudinis aut predictionem Et comparantur ista signa ex eis cum significationibus sunt signa quorum virtus est magna valde: et sunt significativa scripta ex bonitate operationum membrorum principalium et malitia eorum et ex eis significationibus signa quorum virtus est debilis et sunt scripta ex bonitate operationum membrorum ignobilium et malicia eorum

Nos signa prius dicta sunt primum quidem principalium Secundum vero eorum que ab illis nata sunt et tertium quidem complementum generi regimini a principiis quidem dat supplementa recipientium [illegible] genus eorum que dicta sunt ex se quod utile est ad cognitionem. Sed accidentes vero: et ex quibusdam qui prenotato: que ad et ex superfluitatibus: et ex quibus quidem ratione eo passionis et ex superfluitatibus vero secundum eum digestionis et indigestionis in quibus erunt signa Itaque non convenit non determinare ea secundum: aut naturam superare materiam aut materiam superare naturam aut neutrum: neutrum Sanitatis igitur dicuntur signa superius aut naturam Egra vero superata natura. neutra vero in equalibus pugnis. Et iam determinavimus signa eorum an et primum eorum genus membrorum que sunt radices et secundum genus quod est ramorum ab illis radicibus natorum et tertium est genus membrorum quibus ex se ipsis est regimen [illegible] et advenit eis ex radicibus ramorum quidem et quartum est genus membrorum que per regimine est ex se ipsis et non sunt radices aliis nec alia sunt radices eis neque eorum que sunt in eis Et ideo genus quartum ex se ipso non fit inimamentum in prognosticatione: accidentes vero quoque sumuntur prognostica ex isto genere sicut sumuntur ex superfluitatibus omnis prognostica que sumuntur ex istis membris: non sumuntur nisi secundum sanitatem et lesionibus. Prognostica vero que sumuntur ex superfluitatibus sumuntur secundum quod in ex eis sunt signa digestionis et indigestionis Ex ergo necesse ut aspicere vacuantur secundum quod natura est vincens materiam: aut materia naturam aut non est equa eorum vincens alteram et quod significat quod natura est vincens proportionata ad sanitatem: et quod significat quod pugnat materia egritudinis et natura est alinata non proportionata neque ad sanitatem neque ad egritudinem

2 Dicit G. in hoc sermone quantitates virtutis signorum sumptorum ex bonitate operationum membrorum et malitia eorum exponit ea quorum gratia subiungit. primo sunt iiii^or species: una earum est sumpta ex bonitate operationum cerebri et malitia earum cuius exemplum est ex facilitate motus in respiratione et sensatione et ex signis bonitatis operationum hepatis. Et operatio hepatis est a quo quod influit cibum ei. Et secunda est sumpta ex bonitate operationum cordis et malitia earum et hec sunt ex pulsu. Et tertia est sumpta ex bonitate operationum epatis et malitia earum et tangitur ex digestione que declaratur in urina. Et quarta est sumpta ex bonitate et malitia earum operationum testiculorum et hec sunt ex virtute in venere et debilitate. Et non est hunc speciei utilis que diverse dicatur neque in sanitate et evasione ab egritudine neque in perditione: sed est in eis signis sumptis longitudine cum signis et brevitate eius. Et hec genera tota est genus signorum sumptorum ex bonitate operationum membrorum que sunt radices corporis et malitia earum. Et manifestum est quod radix est debilis: et illud cui est radix debile et ille cui est radix fortis: hic illud cui est radix forte. Et secundum hunc modum invenit sermo in unoquoque signorum sumptorum ex operationibus radicum. Et genus secundum est signorum sumpta ex bonitate operationum membrorum que sunt rami illarum radicum et malitia earum. Et iam ostensum est quod cerebri rami sunt nervi membra [?]

Et rami cordis: arterie: et rami epatis: vene non pulsatiles: et rami testiculorum: vasa spermatis et generantis tamen sunt signa sumpta ex bonitate et malitia operationum membrorum quibus ex corporibus est regimen et adveniunt eis ex radicibus virtutes alie. Et iam ostensum est quod membra ista sunt sumpta multa [?] sicut ventriculus et splen et intestina et renes et reliqua membra. Et hoc tamen est virtus ex corpore. Et virtutes venientes eis ex illis radicibus. Et genus quartum est signum sumptum ex bonitate et malitia operationum membrorum quorum regimen est ex corporibus ipsis: et non sunt ipse radices aliis neque alie radices eis: sicut caro simplex: et pinguedo et panniculi. Et fortiora ergo signa et certioris signis sunt genus primum deinde secundum eo in virtute et sanitate generis secundi deinde secundum hoc genus tertium et debilioribus signis eis omnibus est genus quartum. Et iam exposuit G. hec cum et sermo eius est intellectus

iii Manifeste quidem digestionis signa sanorum sunt.

Et signa quidem que significant sanitatem manifesta sunt ex signis sanitatis. Et notam significat quod virtutes naturales vincunt eam materiam cum sanis et digesserunt eam et ista signa sunt: sicut urina ruffa [?] et ci. et equalitas substantie urine et nubes eius et alba et sedimen album leve planum et quod sunt post ista

4 [illegible] et indigestionis eorum signa. 25

Et signa que significant preparationem
digestionis sunt ex signis egritudinis
s sicut urina aquosa et al-
ba et ni. et sub. subtilis et non
sitrido eius et nubes nigra
et sedimen nigrum et arena et
similia furfurea et petali.
n Ex digestione vero neque
in digestionem manifeste
inditantia: nature neu-
trorum sunt: neutrum vero et quo-
cumque nunc. quid est. nunc
vero tertium declarantia que-
admodum magistri digiti. ta-
les vero sunt et tantum superflu-
itates Et signa que non significant
precipue neque digestionem neque preparationem
digestionis sunt signa que proportionantur
ad sanitatem neque ad egritudinem sunt
signa que significant quoniam aliquod quan-
titudo eius sic magis digestorum
et similia accidentia que sunt ad egrum.
s Signa que sunt ante egritudinem
sunt multa. et non est ex eis ali-
quid quod significet signe omni-
modo neque super sanitatem: neque
super egritudinem et non significat nisi
super luctamine inter naturam et materiam
morbi Et si apparuerint ante
digestionem: significant magnitudinem egri-
tudinis et pravitatem eius Et si appa-
ruerint post digestionem significant naturam
superasse materiam egritudinis et victoriam
eius super ipsam Et si apparet in
dispositione digestionis non complete significat
virtutem nature et virtutem egritudinis equaliter
et naturam non proportionari contra
signa neque ad sanitatem neque

ad egritudinem: Sed quoniam proportio-
natur ad sanitatem cum apparent
post digestionem completam: quoniam etiam
proportionatur ad aliquid cum apparent
in dispositione digestionis non comple-
d ta. Iam est autem de hijs te-
rminibus in hijs que de
crisibus sunt: quecumque et
de principijs virtutis op-
eratione in libro de causis
casuum morborum dictum est
Ex hijs ergo oportet secundum partem
omnem materiam colligere
Et iam loquuti sumus in morbus
illis accidentibus et signis in
libro de crisi: et locuti sumus etiam
in accidentibus que fiunt in unaquaque
operationum in tractatibus in quibus nar-
ravimus causas egritudinum
p Et scientur hec exquisite dia
accidentia et sunt illa que nominantur
etiam signa in duobus libris
quorum unus est liber eius de crisi
et alter tres tractatus postremum
libri qui nominatur est liber mor-
borum et accidentium similiter eum crisis
ipse exquisite presentatur sermonem
in signis suprascriptis et superfluita-
tibus: sed in tribus tractatibus postremum
libri morborum et accidentium
presentatur est sermonem in signis
operationum membrorum et signis si-
gnificationibus et omnibus eorum
c Ego autem longitudinem
iam preterens sit quidem

simo de signis deinceps: tra
ctato vero ad ea que de causis
Ergo aut ex prolongatione sive
abscindes in hoc loco sermonem
medium in signis et sic venis
super sermone in causis
est quod evigilavit super
libros in quibus presentatus
est sermo signorum: po
nit discipulos invenientes perm
ex signis ex illis libris et ab
scindit in hoc loco eius libri ser
monem sigillatum sermonis in sig
nis et premittit quod in futuro loquitur
sermonem in causis et dicat in eo
dinibus similibus earum

3 Nominatim vero et
harum causarum que
dam sunt salubres
quedam egre quedam neutre
Primum de causis sanis erit
Et harum quedam sunt cause sanitatis neque
quedam cause egritudinis et quedam cause
sanitatis neque cause egritudinis
Et ergo sermo narrans causas in
primis causas que sunt sanitatis
Ergo sermone intelligitur quod cause
nominatim vero et sunt tres
harum ipsarum scilicet quidam
servantes sunt scilicet vero
efficientes sanitatem ideo
et dignitate et tempore priores
servantes facientibus Et
causarum sanitatis due sunt species
et alie eius sunt que conservant
sanitatem: et alie sunt que efficiunt

eam Sed cause que sanitatem con
servant sunt priores et nobiliores
in tempore causis que eam efficiunt:
Iam audivisti in exponere mea
qua et possumus librum diffi
nire quod cause conservantes sani
tatem sunt quibus utitur exhibitio re
giminis cum exercitio et cum fricatione
et balneatione Et quod cause efficientes
sanitatem: sunt que administrantur
in egritudine ex cibis et medicinis et spe
ciebus curationis Ergo ars medi
cine in centiloquio quidem est scientia
earum sanitatis tamen: si parcitas
circa eam est in tertia sanitatis causarum con
servantium et earum dispositionis tunc at
tenuetur tamen est iste et servans con
et dispositio tertia est in utraque super sanitate
tunc facte sunt tunc conservantes pri
ores causis que faciunt eam reddi
servantibus incipiendum est
Et ergo sermo incipiens in primis reme
morationem earum sanitatem conservantium
Complevit sermo causas conservantes
sanitatem illo suo de regimine sanitatis
Cum igitur sit non unum
sanum corpus sed plura
quedam corporibus deviatum est
Sed unumquodque corpus erit conserva
tiva causa: quoniam et omnis causa
est ad aliquid: Dico ergo quod cum
corpus sanum non sit unum sed sunt
species multe sit determinatum ante
hunc omnes ut unicuique speciei eius sit
causa conservativa propria: quoniam omnis
causa non est causa nisi presentia
comparationis ad aliquid: co

ostendit G· i inicio qn dixit
q sanitati inest latitudo cu
quantitas e id qd est inter co
mparacionem corpis sanatum qd est
in meliori disposicion et qd e inter
corpus egrotatum et ia dixit q numerus
corporum sanorum e iii· s· corpus
qd e in meliori disposicion et corpus
sanum secundum plurimum· et corpus sanum
i puncto et corpus egrotatum· et inter
unumquodque ipsorum iii· et e illud
qd sequitur i sanitate· sed corpora
multa sunt comparacione complexionis
membrorum similium partium· et comparacione
composicionis membrorum officialium et
quoniam corpora ista sunt diversa: tunc
unumquodque indiget causis conserva
tivis ipsius secundum id scilicet qd est ille
cause sunt multe due· s· cause
q sunt ei presentes et que conservant
per se ipsum complexionem eius et illius
composicionem exercitiis et exercitio
fricacione et balneacione

Versus igitur principium
ab optima complexione
corporis faciendum est
considerantes q sunt aeres
salubres convenientes vo
cant: rei ipius· n· determinat
et oz ut ponam principium sermo
nis mei in meliori disposicione
corporis et inquiram causas que sunt
conservantes sanitatem illius corporis
s· invencio illarum causarum e ex
ipsa re quesita
ex sermonem suum ex ipsa re
quesita vult equalitatem
sui virtutem propter quod res
quesita in meliori formarum
est conservacio sanitatis e ergo
necesse ut sint cause conservantes
sanitatem disposicionem cibi exercicii tem
perati in quantitate sua et qualitate
sua et hora suscipiendi eos et
similiter exercicium et fricacio et
balneacio quorum unumquodque sit
temperatum i quantitate sua et sua
qualitate et hora et consuetudine utendi
eo et parte usus illius·

Sed cum esset i passi
bile et i mutabile
corpus et semper manet
i optima complexione: tunc
nichil indigeret arte con
servare ipsum: cum vero mu
tatur et corrumpitur: et mu
tatur non semper qua de
cat ex principio consistenciam
conservacione indiget secundum
quod igitur quot alteratur mo
dis: totidem et genera pro
curacionum recipiet que
est conservativa causarum
Dico quod si corpus non resolveretur
et non doleret sed maneret corpus
cum est melior formarum semper
secundum disposicionem suam et non indigeret
arte regiminis sui unde cum resol
vatur et mutetur non semper dis
ponens secundum propria natura e ap
sui: indiget adiuvantibus per
qualitatem illius et per quanti
tatem numerum modorum ex quibus
mutatur est ergo necesse ut sit

ut sit unus modorum administrationis equalis alterationis et intelligit per id unus causarum conservationis ipsum.

Cause que mutant corpus quod est in meliori forma naturali sunt que conducunt in proportionatum regimine sanitatis aut secundum intrinsece in eo quod aggregat ex superfluitatibus in eo ciborum et potuum ad additionem superfluitatis et diminutione qualitatis innate aut extrinsece sicut aer et motus et reliqua que resolvunt ipsum spiritum animalem et vitalem et naturalem et sic applicatur via ea indiget unumquodque causarum predictarum mutationum melioris formarum ergo per qualitate unum modorum quo mutatur quelibet forma et est quantitas unum causarum conservantium ex mutatione

Ne manifeste iam sunt ex his que dicta sunt ut corrigentia ex necessitate accidit existere. In eo vero quod velociter fiant correctiones prius quam simul occurrat lesio non semper semper a sinistro malo appellata sunt a medicis: sed sanantia presentem consistentiam

Et manifestum est ex eo quod diximus quod ille cause sunt ex necessitate cause que rectificant corruptionem verumtamen ipse non rectificant nisi paulatim antequam accidat lesio multotiens subito propter quod accidit motum subito. non mutant causas mediocriter in uno causarum que antecedunt et conservat corpus a malo quod vult supervenire et si mediocriter mutant causas in uno causarum que conservant dispositionem eius presentem

Cause que rectificant corruptiones sunt duobus modis alie eorum sunt que administrantur in curatione egritudinis ex cibis et medicinis et regimine et speciebus medicationum et alie que administrantur ipse mediocriter nominata per permissione in conservatione. et iste quidem sunt que conservant corpus a malo quod accidet superpositum et corpus quidem quod est in meliori forma non indiget nisi illis que conservant in eo eorum dispositionem presentem eius donec mutetur

Status igitur corporis a quibusdam ex necessitate et a quibusdam non ex necessitate. Dico autem ex necessitate quidem: quibus impossibile est ipsum non approximare. Non ex necessitate vero: ut sunt reliqua verbi gratia continuari in motu et comedere et bibere et vigilare necessarium est ei: Gladiis vero et bestiis non necessarium est uti. Et in parte quidem generum causarum secundum corpus alterabilium convenientia secundum rationem nequaquam.

Et corpora quid mutat acutis
quibuscumque necessario intellige per eas
que mutant corpus necessario eas quibus
non est excusatio quin corpori occurrat
et intelligo per causas que non mutant
necessario reliquas eas dictas: quod
est quia non est necesse quod occurrat quod
est quia comestione et potu et sompno
et vigiliis: et motu et quiete
et constrictione et evacuatione et acciden
tibus anime necesse est eum uti. Gla
dii vero et lupi et venenosa a
nimalia non sunt ex eis que necesse
est occurrere corpori et propter hoc non est operatio
medicine nisi in genere primo causarum
Iuvamentum vero causarum secundo non est
medicine operatio
g. cuius primum causarum est ex quo
non est necessario excusatio
corpori. et ars medicine mensu
rat unamquamque causarum que sunt secundo
in quantitate et qualitate et parte usus
et genus secundum est quod non mutat
corpus necessario. quod quia est possibile ut ev
adat ab eo corpus vita tota sua
sicut percussio cum ensibus et punctio
vel lanceis: et morsus luporum
et habentium venenum et que
reliqua accidunt corpori extrinsecus
ex eis que contraria est sanitate ut
contingat: aut accidente aliquo
aut extra corpus: et non est artis medicine
in causis que sunt secundum hoc genus
operatio in conservatione eius sed
est ei operatio in curatione eius
quod imprimunt in corpore hoc
genus: sicut curatio morsus
canis rabiosi et vipere et curatio
attriti facte ex percussione
et casu. et curatio fracture
et dislocationis et fissura

plagarum et quos similia intelli
gere quod a. d. quod non est in eo
medicine operatio sed operatio in conserva
tione sanitatis ab eo quod ex
mutat iste cause extrinsece hoc
sit possibile est uti arte medicine ut
conservet sanitatem agunt primo
sed in curatione eorum est ei operatio
nec est sermo de hoc in aliquo
ex curatione eorum sed loquetur
in illo parte

a. Non igitur ex necessi
tate alternancia sunt
corpus commidentes secundum
proprium unumquodque causarum
ad genus causarum salubrium
inveniamus // Quando nos
dicimus quot sunt cause que
mutent corpus necessario invenimus
in unoquoque generum causarum genus proprium
causarum conservationem sanitatis
v. Et quod unaquaque causarum necessario
corpori mutet cum speciebus mu
tationis multis et quod unaquaque
causarum conservationem sanitatem ex
speciebus suis contraria forme corporis
Nam si est melior formarum: tunc
contraria est ei equalitatis: et si est extra
formam optimam: tunc contraria est que
superat illi forme
e. Et igitur unum quidem ex
continere nos ac alte
rum vero ex motione
et quiete et totius corporis
et secundum partem Tertium vero
ex sompno et vigiliis et

quintum ex hijs que egeruntur
et retinentur. Sextum ex anime
passionibus // Et primum quidem
earum quod mutat corpus necessario est
ex obviatione aeris continentis corpora
nostra. Et secundum genus est ex motu
et quiete in toto corpore et in uno
quoque membrorum eius. Et tertium est
ex sompno et vigilijs. Et quartum
est ex eis que sumuntur. Et quintum
ex eis que fluunt ex corpore et constrin-
guntur in eo. Et sextum est ex acci-
dentibus animalibus
intellige ab eo similiter omnes
sex. Ipse enim vult quod una
quaeque consimiliter ex aliis sex
sit res una propria et reliquae que
sunt in terminis alterius unius mutat
corpus a forma sua propria et ex-
ponit totum aliud et dicit
s [A]b hijs enim omnibus ne-
cesse est corpus quodammodo
disponi sub existen-
te quidem: aut calefactum
aut infrigidatum: aut humec-
tatum aut siccatum. aut secundum
complexionem eorum ad patiens
aut secundum totam substantiam alte-
ratum totum. // Quod est quia
necesse est corpori ut alteretur et mu-
tetur ab omnibus istis causis donec
fiat in dispositione aliqua extra
quidem: scilicet calefit aut infrigida-
tur aut humectatur: aut siccatur aut
accidit ei aliqua ex istis rebus
in complexione aut mutatur substan-
cia eius tota donec convertatur

a ex continentibus mutatur et fit quoque
calidum et alia vice frigidum et
quoque siccum et alia vice humi-
dum. Et secundum ~~compositionem~~ compositionem etiam
fit calidum et siccum. calidum et humidum fri-
gidum et humidum frigidum et siccum. Et quoque
generatur et substantia eius et putrefit aut
a vapore corporum mortuorum qui
elevatur ad spatium et descendit
ad aquam prope et putrefit aer aliquibus
partibus aut coartatur in uno loco et
non movetur et putrefit etiam
A motione vero et quiete
immoderatis utrisque ex-
istentibus: aut calefactum
aut infrigidatum: aut sicc-
atum: aut humectatum
aut secundum complexionem eorum
ad patiens // Ex motu autem
et quiete: hic quando unumquodque eorum
est exiens ab equalitate sua
a omnes modi sunt diversi et
multi. Ex eis enim est quod est
exercitium tantum. et ex eis est
quod est excitatum et labor plus quod
est quod omnes operationes et lana
et labor secundum ... secundum motum et
quietem etiam secundum modos multi
et diversi. alia enim est que est
quies a lassitudine qua fecit
motus: et alia est que est frequen-
citas et requies et pigritia a
motibus. Absolute enim et quies
quando unumquodque permiscet qualitate
in tonicis permutatur corpus motus
enim facit accidere in corpore caliditatem
et quando superfluit: generat primum et
frigus. Et quies facit accidere in
corpore frigiditatem. et quando superfluit

et tingunt calitate i natam
et 9servas sanitate e qd' ex cas
est in equalitate

**ta vero ex sopno et vi
gilia necesse est pati
spm statim candez rone.**

Et plus non est ex causato qui
mutet^r corp^s ex sopno et vigilijs
vigilie at calefaciunt corp^s
et cu^m superfluunt exsiccat
spm et sopnus infrigidat corp^s
i primis et cu^m superfluunt infrigidat
spm infrigidatone forti. et 9servas
sanitate est in vtrisq3 quantitas
que intenditur

t ex hijs que offerunt^r.

Et oi^m scias plenitudinem necesse
est ut mutet^r corp^s ex cis
que recipit ex cibis et potibus
Cibus et potus mutat corp^s scd'm
suas quantitates et qualitates
suas et corporas et in^s corp^a spe
cieb^s multis mutacoib^s et con
servas sanitate e qd' e ex cis con
figuratu corpori tantu

**vt egrediunt^r aut reti
nent^r vel aut 9stringunt^r
in eo**/ Et ex cis que prcedunt
ex ipso et 9stringunt^r in eo que
prcedunt aut sunt sic vrina et
ego mestrua i quibus sunt:·
superfluitates corpis quando
mutant^r ita ut egrediat^r
ita ut addat^r corp^a egressio
aut 9strigant^r intra corp^s: in
mutat corp^s. et 9servas sanita
tem ex cis e quantitas i temporale:
et non sunt que prcedunt et 9
strigunt^r causse sanitatis aut

et ex cis que prcedunt ex ipso
9stringunt^r in eo que prcedunt a
na sunt sicut vrina et ego
egnis nisi ppt ea q' cu^m addi^t
ex processio accidit malicia dis
posuis i corpore cu^m exeunt est
id qd' videmus de esse vrine Nos
cu^m retinemus vrinas cum
ppt occupaciones q accidit nobis
cu^m ergo cessamus ab ista occupacione
et volumus mingere fortasse sit
difficile nobis emittere vrinaz aut
accidit nobis circa mordicatio
aut adustio et sicut scias roa
cio e similis in reliquis que
fluunt ex corpore vel et 9strigunt^r cis

t ex accidentibus anime.

Et ex accidentib^s q accidunt
in anima quedam corp^a accidencia
monent spm ab interioribus ad ex
teriora sicut ira et gaudium cura
quidem monet spm motu forti
et gaudium quidem monet spm
paulatim et quedam corp^a monet
ab interioribus ad interiora sicut angu
stia et tristicia. et timor. et quedam
corp^a monet cu^m ab interioribus
ad interiora et ab interioribus ad ex
teriora simul sicut ... dolor
et manifestu e q' cu^m spiritus
monet^r monet cu^m eo calitas
innata: et melioraces monet san
guinis. qd' quia: quia illa calitas
innata sunt duo vapores naturales
i corp^e s. corpora quedam aerea et
subtilia et dua inter vtraq3
est q' spiritus e subtilior: calor
i natus est grossior et plus
quantitatis et primo corp^a rei
accidit corpori ut calefiat plus

quā oz aut infrigidet aut desic
cet aut cōmiscete: aut secundum
cōpone earum qualitatis s. ut calefa
ciat et exsiccet simul aut calefaciat
et cōmiscete: aut infrigidet
et desiccet aut infrigidet et humectet

D

ixima est: Est quid manifeste est vero per alias medias causas: alterant corpus:

Omnes operationes quas narravimus necessario
nes quas narravimus necessario
mutat corpus quaedam ex eis per se
ipsas: et quaedam ex eis per causas
medias alias

Et cause sunt ex quibus non
ex necessitate corporis animantes
corporis necessitas quia sunt non re
cepit qualitatem: aut in tertium sunt
quaedam earum mutat corpus sine
medio sicut aer fiat vaporis
infrigidatur corpus eius in operatione per precedens
et aërias et sunt spiritus corporis
secundum plenitudinem dispositionis eius: quod
est ex corpus et spirat et expellit
vaporem suo sui et attrahit aerem
ex duobus locis et duobus modis
quorum unus est per operationem arteriarum
ex poris cutis: et si non est vero
ratas alterationis aeris apparet in
sensu cuius in corpore in omni dispositione
in qua mutatur aer vim aer
decoquit et alterat in corpore quod
non apparet in sensu cuius in quo dicit
super fluat et exeat cum non
infirmatur omnis sensus apud
mutationem sole aeris Nam corpus
omnis rerum non est operatio: mu
tat aerem et resolvit eum aut
alterat aerem: mutat aerem et re
solvit eum Et quaedam earum mutat

corpus mediante dispositionem aliarum
in corpore et sunt operationes ex nimis
et cibus quod est ex quo quia mala est
nam operat ad ipsam corruptio ex ra
tionis additis in ea et similiter ad
ex nimis malos operat corruptio
ex talis corporibus malitiae contrariae
non quia sunt in corpore in corpore
rei receptiva in processu cuius
mutat corpus mediante illius ra

t corrumpit salutem

Et si perseveret et multiplicatur
illi mutatio: corrumpit
salutem Vult quod in processu cuiusque
causae seu quia perseverat et multipli
catur sanitatem corrumpit et fiat
accidens egritudinis: et si non perse
verat et multiplicatur: non faciat
accidens egritudinis sed mutat sanita
tem mutatione quadam aut magis
sufficit non in sanatione eius: aut
ita ut recedat de processione eo
servationis et acquirit aliquam faci
at accidens egritudinis sed mutat sani
tatem mutatione

t propterea est de his

omnibus seperatim per singula

in salubrium earum negotio

Et iam locuti sumus in omnibus operibus
causis in libro nostro de regimine sanitatis
sicut in libro de regimine regulas
sanitatis in tractatibus primis eius
de servationis sanitatis corporum
que sunt in meliori forma et
corporum quae declinat ab ea declina
tione pura. et docet in tractatibus poste
rioribus eius canones conservationis
sanitatis corporum elongatorum
a meliore forma elongatione
in qua non pervenit et huiusmodi

egritudinis et causones ante
cessionis conservatoris corporum q
uas et operata sunt super egritudine ab
eo donec evaserunt et salvata
sunt ab egritudine aut casu eius

Et igitur omnia medica
ta quia saluberrimum
earum in quedam sunt
et cum competenti usu cause
sunt conservantes et salutem
prestantes: pectalis vero
ad temperantia egritudine consti
tuentes et ipsa omnia que narra
vimus ex egritudinibus earum sunt tollera
ntia quibus oportet et quod administrat
sunt quod oportet: sunt tunc conservantes
sanitatem: et quod perveniunt in eadem
equalitate: sunt earum egritudinis

Et est ratio eius in eo quod
exponunt tunc sex: Nam ipse
quod administrat secundum quod con
figurat corporis ut me
surent in quantitatibus suis et suis
qualitatibus et temporibus usus earum
sunt quod oportet conservat sanitatem et qui
non administrant sunt quod oportet et per
fecerunt in illis: faciunt accidere egritudines
quando prestant transitus et multip
licatur. Secunda ergo causas conditiones
sunt quod unaquaque earum sex: non
corrumpit sanitatem: et facit ac
cidere egritudinem donec perveniunt in ea
illud quod oportet et prestant illa
transitio et multiplicatur: Cum enim
est quod si continuat aliquis sanorum
comestione ciborum etc: et perveniunt
sit in eis illud quod oportet et

multiplicatur ex eis: permutant
sunt versibi duarum cum eius
Nam si non est sic: cum re
ducunt earum in primis ad equalitate
Deinde quando cum earum ad ab equa
litate ad maliciam cuius etc. et
propter illud est egritudo prima magis
et timor propter vicinitatem lon
gitudinis eius ab aere naturali. et si sit
natura et qualitate cuius infirmat
separata ad facilitate. et est egritudo
eius minor et propinquioribus ac
ceptionis propter propinquitatem lon
gitudinis eius ab aere naturali:

Tamen vero ex hoc iam
manifestum est quod non
alias quidem prestas earum quod
et causas earum sanas no
bis: alias vero egras: ar
bitrandum est sed easdem
ad aliquid: aliud quidem
sanas: aliud vero egras
facitas. Iam ergo manifestum
est ex hoc quod non oportet ut estimem
quod species rerum que sunt extra corpus
ex eis que conservat sanitatem
eius: aut faciunt eam reddere
quod separatur sunt alie ab hiis rerum
que faciunt egritudinem et conservat eam
verum ipse eadem sunt causa cause
sanitatis et causa cause egritu
dinis et per comparationem ad aliquod
sine aliquo

Cause sex faciunt sanitatem
et conservant eam. et faciunt
egritudinem et conservat eam

et faciunt quidem sanitatem: quando
egritudo est prius in eo aut admi-
nistratur administratione que est contra-
ria egritudini sicut si infrigidetur aer repletus
ca et sumatur cibi infrigidatives
faciunt sanitatem et desinunt egritudinem
Sanitatem vero conservant quando ipse
que administrantur sunt conservativa
conservant sanitatem. Egritudines autem
faciunt quando cum sanitas est prius
et administrantur non sunt ei et
persistunt in ea et continuatur perfusio
in eo et multiplicatur faciunt egritudines
conservant vero quando ipse que administran-
tur sunt que conservant egritudinem: con-
servant eam: et propter hoc dixit atque
que contra sunt sex ex causis
accidentibus sanitatem et egritudinem et
hic ponit causam intentione et dicit

Quando siquidem motu
indiget corpus gymna-
sium quidem sanum: quies
vero egrum. Econtra vero quiete
quies quidem sanum: egrum
vero gymnasium. Similiter vero
in cibis et potibus et in aliis
omnibus. Singulum enim si in-
digenti corpori adducatur et cum
competenti quantitate et qualitate
salubre fit. Nichil vero
indigenti dato oblatum aut
non incompetenti mensura et
quantitate: egrum constituit
Quando est: quia quando corpus in-

diget motu: tunc exercitium est ei
causa sanitatis: et quies causa egri-
tudinis. Et cum corpus indiget quie-
te: quies est ei causa sanitatis
et exercitium causa egritudinis. Et sic est dis-
positio in cibis et potibus et reliquis
rebus aliis. Nam unumquodque causarum
cum occurrit corpori sicut quod indiget ea
et est quantitas eius secundum quantitatem
necessitatis: est causa sanitatis. Et quando
occurrit corpori non indigenti ea aut
in pluribus est secundum quantitatem necessitatis sit //
secundum hunc intellectum // causa egritudinis
est. et sufficiat ut nunc ostendere quo
dispositio ciborum et potuum. Nam
cum corpus est indigens eis et utitur eis
quantitate necessitatis: sunt cause sanitatis
aut conservantes: aut efficientes. Con-
servantes quidem sunt cum administrantur in
dispositione sanitatis in hora qua corpus
indiget eis et cum quantitate necessita-
tis et speciebus convenientibus conservata
est species convenientibus eius: et facientes sa-
nitatem sunt que administrantur in dis-
positione egritudinis in hora qua corpus
indiget eis. et cum quantitate nec-
cessitatis eius et speciebus convenientibus curatoria
contraria est convenientibus egritudinis. Jam ergo ostendit
Galienus in [illegible] libro de ingenio
sanitatis quod omnes ut dicunt infirmis que
[illegible] cibi corporum et si sunt in principio
paroxismi nec [illegible] quod est propter
cibos autem et potus cum administrantur
infirmis in hora necessitatis corporum et
cum quantitate necessitatis et cum speciebus
que conveniunt faciunt sanitatem et
secundum hanc similitudinem regit medi-
cus [illegible] aeris et [illegible] et sompni
et vigilie et [illegible] et evacua-
tionis et motus et quietis et

et accidencia anime. Nam quidem medicorum intrabat ad eum ex ducibus militum. et corpus eius iam infrigidatum erat ad debilitatem caliditatis innate. et sciebant eam reddere ad membra corporis eius donec extincta erat. Dixit ergo medicus regi: precipe auferre arma istius ducis a membris quibusdam decubitu eius. et precipe eis ut faciat illud quod dicam. Dixit ergo rex: quibusdam a membribus facite quod precipit vobis medicus. Dixit ergo medicus: tenete eum et ducite dictores et facietes donec cadat super eum aut quod extractata est ergo causa per id quod sit extra. fortitudo eius comprehendunt dux ut accipiat arma sua a se iniit et non imponunt ea. et non cessavit medicus extrahere eam donec sciunt quod iam consecutus erat quantitatem necessitatis. Accumenit ergo per illud egritudo ducis et reddit per illud sanitas eius et comparacio istius operacionis mee sunt multa valde. Et ex propter eius componuntur nomine illius artis ex medicamine est ut faciat ea. Et Galienus iam edidit librum de extractione sanguinis et plenitudine quam nominavit Regimhydar vel regimina hec propositionis et narravit circa in libris suis in expositionibus librorum Ypo. narraciones multas.

Et hec sunt due consideraciones et salubre et egrum: qualitas et quantitas eius quod offertur. Et ista duo sunt intenciones due in unaquaque causarum sanitatis et egritudinis. scilicet species rei que occurrit corpori et quantitas eius

sermo eius ista duo sunt de dictis comprehendens quantitatem et qualitatem cuiusque causarum sex. Etiam nominatam est in hoc sermone qualitas species rei. et quantitas quantitas qualitatis rei.

Et enim tempus volunt alterum aliquid alterius extra in duce in his que dicta sunt. Contentum vero subditum est. Et vero omnes ut noverit comparationem necessitatis intencionis tercia in ipsis duabus quod sit res alia ab ipsis duabus cum sit comprehensa in his utrisque. Ista duo sunt quantitas eius et qualitas quo indiget corpus ex unaquaque causarum sex. et propter hoc non nominat comparationem necessitatis intencionis tercia que sit propter quantitatem et qualitatem. Et Galienus quidem terminat hoc in hoc sermone.

Quem indiget corpus fata et tali ablacione manifestum est quoniam et secundum tempus oportunum offeratur: et operacio indigencie temporis est extra quod fluxum est et mutabile et mortale corpus indiget secundum mutaciones alias alteracionum et alias administracionum itaque non est quidem congruentem in his que dicta sunt tempus: Ad doctrinam vero plerumque quasi tercio primum

ppt cam que dicta e tam
Secundo e q si corp indiget ob
matone alicu spe4 ti alia q
titate. tu manifestu e q ob
viatio eius qd accidit ei e in
hore que indiget ea. et hoc
fecit hora necessitatis exeo q
dz ut considerat i eo ad hoc. nisi
q2 hoc corp qd movet et resol
uit et mutat velociter indiget
sm quantitatis spe i mutationib
eius i hore diversi ut sit ics
qbq intendit adminiamentu
spe4 diversa4 sam go manife
stu e ex hoc q hora necessitatis
no e intelligo cta que sit ab
sq gne pa4 dua4 intentioni
Venit nos ... ea ia secundu
via doctrine ... aq
qua narravimus

c ausa qua narravimus e q
corp ... mutat i diversis ho
ris et alterat. indiget rebus
diversis Sicut indiget i estate
eo q infrigidat. et i hyeme eo
qd calefacit. fit go hore medicin
faciendi necessitatis mutatiois qualitatis
et quantitatis omniu ca4 sex et
residuu humoris eius e intellectu

q nomina at i hiis co
sideratoibus dualibus sunt
alie et alie ca4 salubriu
et nt nobis appositu e hor
gens ca4 rursus repeta
cas. Et tu cernis ca4 sa
nitatis in quibus locuti sumus et
reliquia4 ca4 sanitatis de quibus
no locuti sumus et no necessario

ad veniunt corpi sit preparans in
termiones duas. tunc oportet intel
ligamus ad illas cas et varias cas

d na4 intentionum. una ... cis
est qua venit ad ptem qualitatis
cause: et alia qua it ...
qualitate et quantitate. et ille cae
sunt gna causa4 sex q conservant
sanitatem et egrees ... go a quib
ut conservate sanitate intendat ad
ipsa sex gna ca4 et imperat
ei una quaq ca4 id quo sit in
navmento i sanitate sua. et ad
inspiciet aliud corpi ... illu modu
et S. deviat sicut modu et diat.

r Perfecte ig compositio cor
poris qui siquidem bene
temperatum fuerit convenit co
venit ... et alio
ru ... de quibus modo
diximus quietis sz et mo
tus et sopni et vigilie
et oblato4 et ...
Dico go q si corpus e melioris for
ma4 ... aer q accidit ei est
... tunc id qd convenit ei qt
... sana: et quiete et motu
et sopno et vigiliis et eo quod
sumit. et eo qd procedit et reliquis
que diximus ante

d ... aut sex gna ca4 et nu
aut ... quaq: una
ca4 e aer contines: scda e
motus et quies. tcia e sopnus et
vigilie. quarta e cibus et potus
et ... id qd suscipi
quinta e ... et ... et
... id qd procedit et

Et tamen designe secto: et est acci
dentia animalia et non tamen dest
nisi quam rectificans et medicans
actiua animalia non est ars nisi que
rectificat eam et conseruat eam ars alia
que est aut phisica aut legis et
quam mensurat eam medicus tunc ma
nifestatio illius est per formam que preter
medicinam et est alia species phisice
aut species legum

Notandum vero et si distemp
antia fuit in tantum co
nuenis: et compensantia
nimium ob in quantum eucrasia
corrupta fuit // Et componens
est secundum illam formam et aer est
in equalis. tunc ob ut consideretur
quanta recessit aer ab equalitate
Deinde inclinetur cum illa alia
ab equalitate ad diuersitate plus ad
quam declinat aer per quantitatem
qua recessit aer ab equalitate

Nam docuit in capitulo quod
est aut quod et inquirat
in conseruatione sanitatis que
est in meliori formarum: equalitas
in vnaquaque carum equaliter nisi
gradetur aer calidus et siccus conueniet
tunc effusione aquarum et flabel
lis. et cursione aquarum ab altis
et ramis arborum. et herbis et odo
riferis fontibus infrigidantibus
et humectantibus et sessio sit
in palatiis et domibus subterrane
is et apertio portarum acris septe
trionalis et calefiat aer frigi
dus tunc humectatur augmentatur
ignium et coopertura et apertione

portarum ex quibus intrat radius
solis: et clausione portarum
acris septentrionalis et sessione
super illud quod calefaciat corpus
et coopertura et vbi ingredietur
donec fiat aer equalis et
sic mensuratur ut sit id quod
comeditur et bibitur in equalitate
sua equale et quantitate et
sic quem inquirat in vnaquaque
causarum sex et docuit B. et
in hoc capitulo canone sum
quod si est declinet aliqua causarum
sex ab equalitate ut sciatur quan
titate quantitas declinationis
eius et summa quantitatis eius
Deinde inquiratur rectificatio
illius declinationis et et de
sciatur illud quod fecit ea accidere
in corpore et inclinetur residuum earum
ad partem contrariam parti declinationis illius
et sunt hec due in proportione et
destruit vnaquaque earum alteram
et remanet equalitas que est in
meliori formarum sanata secundum
illud quod fuit et posuit ad
hec hic canonis et sermo eius
in eo est intellectus et B. quod
adiungimus canone primum in quo
dixit inquirat in vnaquaque earum
ut inueniet in sanitate eius equa
litas in quantitate eius et in ipsius
equalitate et canone secundum in quo do
cuit illud quod ob facere quando decl
inat aliqua earum ab equalitate
et dixit in vtraque sic conuenit simo

Considerationes vero corre
pantie in conueniente quod
sunt: ut nec sit regere tempore frigi
nec sudare tempore estium.

Et oz ut ponat equalitas i
qlitate aeris ut no corripiat
corp9 ppr frigg suu et no sudet
ppt calorē suu Secundo ē qr mit
ipa duo ē eqlitas i qualitate
aeris cū fatigacone

Ingignasys vō qn
pmu incipit dolē
corpus quiescē sta
tim remediu est Et in
exercicio ut prparat corp9 quiescē
qn incipit i corē lassitudo

Et oz tunc equalitatis in
motu qui ē exercitiu Et in
telligit ex eo equalitas que
est in quiete: et est ut incipias
motu qn contra ē corp9 quiete
et indiget exercitio qd expirare
faciat ex musculis supfluitates
contentas in eis

Cibis vō pfecto di
gestis modo scd quanti
tate et qualitatem
In cibis vō sanitas digestis et
equalitas egestis i qualitate sua
et dispoe sua

Vn ex cibis bonis qn nō di
gerit̄ tc̄nūq gnet malus
et ex cibis malis qn digerit
gnet tc̄nūq laudabilis Equalitas
vō egestis oz ut sit quantitas scd̄m
quantitatem supfluitatu eius quod
sumit ex cibis: et ut sit i essencia
lene quinimo tn̄ no sit odor cor
ruptibilis valde et color eius tendat
ad citrinitatem et egrediat in hora
cōsuetudinis et oportet ut in
telligas cōpar eius i equalitate eius
qd bibit ita ut cōsideres etiā i

vena quorā ipa signat dispo
sicōm digestionis in venis

Quantitas vō quodam i quo
orexis digeri ita ut
preceptore no indigeat
quantitate i oblōmidis me
ciete optia eni ñ tam
appetit quantu pt digere.
Et qn corp9 est scd̄m melioē
formaz: tunc quantitas appetitus
in eo ē equalis quantitati digestionis
et no indiget mensuratore que
mensuret quantitatē cibus qd susci
pit Ad est qr corp9 qn est scd̄m
meliore formaz: tunc quantitas
qua appetit ex eo qd suscipit
ē quantitas qua pt digere.

Cum dictu est in eo qd ptest
qz qn stomac9 est scd̄m re
nale tunc appetit id qd est
cōveniens cōplexioni eius: quaṗpt accipit
in hac pmoē et appetitu Sequit̄
enim in eo qd sanitas ē inventa
in stomaco scd̄m melioē formaz
ut ho appetat id qd cōt ei. et no
appetit in eo addicōm n̄ diminucōz
ergo ē nā eius mensuras qualitatē
cibor et potuu et quantitatē corpet
no indiget adiutorio mēe extrinsecus.

Ita vō et sopni quanti
tatē metit ipa nā
i hijs qui sut i optia
cōpone et quiescut stati
dormientes: tn̄ no amplius
indiget corpus et plur
est dispo i quantitate sopni Natura
eni mensurat quantitatē eius q̄
indiget ex sopno i corpoē cōde

secundum meliorem formarum et non
recedit ab eo sapimus nisi cum tunc
remanet necessitas eius sub intel
lectu simplici quae est ad imperitia Non
enim sufficit mensurare illud et
facere ipsum currere secundum quantitatem necces
sitas absque adiutorio medico
rum et hoc eius est intellectus
Et ita eius dicta vocibus
in egrotibus magis declin
antur et ventrem et uri
nas et totum corpus Habet
enim egrotus temperantiam facit
oblationem Secundum vero totum
corpus conservationum melioris
respirationis et salubres
efficit usus // Et cum est re
gimine eius contra regimine non
accidit ei lesio preter in expressione
eius quod procedit ex eo tamen egestione
et urina et resolutione corporis to
tius cum equalitas eius quod sumitur
ex cibo et potu exigit ut sint ege
stiones et urina secundum dispositionem sanitatis
qua sunt in sanitate et equali
tas exitus indiget ut sit quod re
solvitur in corpore toto secundum dispositionem
eius quod resolvitur ex sanis.
Vult ergo in regimine sanitatis
corporis quod est secundum meli
orem formarum equalitatem
aeris et equalitatem motus et quietis
et equalitatem ciborum et potuum et equa
litatem somni et vigilie et urina
sit semper eum ex eo quod non dimittit e
qualitatem eius quod procedit et
constringitur Docet ergo in hoc sermone
quod regimine quod est secundum contra
quod dixit ex equalitate et

tus sequitur ipsum ut sit quod quod
procedit et constringit etiam secundum
equalitatem et ut egestio quidem
et urina sint equales propter equ
alitatem ciborum et potuum in quanti
tatibus eorum et qualitatibus ipsorum
et propter bonitatem digestionis et sani
tatem operationum naturalium Sed etiam
quod resolvitur ex toto corpore est secundum
equalitatem propter sanitatem operationum
naturalium et propter exitum temperatum
quod ex inspiratione facit et resolvit
super fluitates vaporum in equalitate.
A Passiones vero manifeste
et que ab intemperantia
contrariorum anime pas
sionum scilicet ire et tristicie et
gaudii et timoris et timo
ris et invidie et solli
citudinis Excitant enim hec
et mutant corpora ab eo quod
est secundum naturam consuetudinem
et hoc quia quantum hoc corpus ut pro
hibeatur a superfluitate in omnibus
accidentibus anime et passionibus particula
ribus anime ira tristicia gaudium et timore
et invidia Et re vera omnia ista accidentia
anime immutant corpus et extrahunt
ipsum a dispositione naturali
Intelligere sermonem ergo etiam
quod quanti hoc corpus ut prohi
beatur a superfluitate in aliquo
accidentium anime Et ita ut sit speculatio
eius in hoc tempore et est sermo in quo
generibus earum consistit corpus
postea dixit Sed quantum corpus
secundum meliorem formarum ut pro

expellebatur per purgationem aut per egestiones
portans a superfluitate in aliquo
accidentium anime. Secundum est quod mens
non contemplatur in illo neque meditatur
illud ut non utatur eo nisi dispositione
extrinsecus tamen secundum convenientia medica-
tionis. Et tertia quidem notat qualitatem
bilitatem accidentium anime: sanitatem
eius. Et hoc ut intelligas a quo
dictam intus sine et iram. Ira quidem
est ut desiderat quis vindictam in fu-
turo, vero est ut excitetur ira cuius
est posse cum eo et vindicta aliquid
Et accidentia quidem anime sunt multa: et
illud quod movent spiritus extrinsecus est
et explicatio eius quod remansit ex-
trinsecus. Et quedam eorum faciunt cali-
ditatem equalem ut gaudium et le-
ticia, et quedam eorum faciunt accidere
frigus additum: sicut timor et pavor
et quedam eorum faciunt accidere frigus
temperatum sicut tristicia et invidia. Et
quedam eorum faciunt accidere sicut
angustia et invidia et tota
que faciunt ista accidentia non faciunt
nisi mediante motu et spiritus
et id quod est eius melior forma
extrinsecus: est illud quod est temperatum
aut id extrinsecus quod non est superfluum.
Dicemus vero secundum epi-
curum nullius usus
salubris. Secundum vero min-
ex accidentalis qualitatis ut in usibus
coitus neque dissolutionem sen-
tiat et leviores ipse seipso
videantur facti et melius
dormientes // videtur ex epicuro
quod ex usu coitus non est aliquid

prevenit quod sit causa sanitatis
vitas aut est eius ex usu eius
est aliquid in minus causarum sanitatis
et est ut sit inter causas usus eius
ex longitudine illud tamen quod non sequatur
vires eo quam utitur ipso mollificationem
et debilitatem, immo sequatur quod corpus
eius post eius usus est eo sit levius quam
erat antequam uteretur eo et anima
melior quam erat ante.
Coitus est ex accidentibus anime
et dicimus quod in hoc loco sequitur
et capitulum singulare in quo
dicunt illud quod est in sanitate
ex eo. Et sexta quidem epithimorum est
est assumpta propter ea quod agitantur
in corpore superfluitates ex flegmate. Si
vero non egreditur per coitum coacta
in corpore et generant ex ea egritu-
dines male: quod est quod ex eorum
tatione eius generantur ex eo vapores
mali qui ascendunt ad cor et cere-
brum ad stomachum et corrumpunt
sanitatem eorum membrorum et generant
egritudines. Et fortasse ex eo accidit quod est
similis in potentia veneno sicut accidit
eis qui conservant coitum et dimittunt
eum longo tempore et debilitate appetitus
cibi et pigritia a motibus agitatione
cogitationis multa et fortasse cor
corrumpitur et debilitatur ex eo quod est
simile virtuti veneni: sicut id quod accidit
viduis ex prefocatione matricis et
multis virorum qui moriuntur ex eo
subito. Et propter hoc qui evadit ex-
tremam coartationem spermatis: est
ille ex omnibus corpore resolvitur super-
fluitatis hec aut per exitum et emor-
roidas ut in viris aut per purgationes
menstruorum ut in mulieribus aut per alia
preter ex eo de prosperitate eius est
tamen inde superfluitatis et salute

tas a corpore. Coitus ergo est causa
custodiende sanitatis cum exiguit
superflua quod iam coartatum erat et est
causa corruptionis sanitatis cum
est in corpore superflua coartatum propter
oportet ut sit usus eius equalis. Et
G. quando iam docuit eius equalitatem
et dixit ut sit inter horas usus
eius et spatio quod corpus non sentiat
ponderis eo cum ipso utitur mollificatio-
nem et debilitationem si senciat post
usum eius levitatem in corpore eius
et fiat anima eius melior quam fuit
Et G. quando declarat horas usus eius
cum est indigentia eius et dicit

T Empus vero usus eius
est quando corpus fuerit medium
sicut earum que sunt extrinse-
cus omnium temperantia
neque super repletum corpus neque
indigens neque sicut infrigida-
tum: neque super calefactum
aut exsiccatum aut humecta-
tum in moderate. Si vero peccet
aliquid corpus: peccatum esto pec-
catum melius vero est calefac-
to magis quam evacuato
et humectato magis quam
exsiccato corpore: ubi ve-
neris / Hora autem usus eius est
quando corpus est vere medium inter
omnes dispositiones accidentes extrinsecas
donec non sit plenum valde neque
vacuum: neque calefactum valde ne-
que infrigidatum valde: neque ex-
ciens equalitatem in siccitate neque
in humiditate. Et si erat vete-
ro in usu eius oportet ut sit error
ille prius et ut utatur coitu cum
est calefactus est melius quam ut utatur
eo cum est infrigidatus: et ut utatur
eo cum est plenus: melius quam
utatur eo cum est vacuus: et ut
utatur eo cum est humidus: est melius quam
cum est siccus. 27

Amplius ostendit G. totum quando
est necessarium et facit in regimine
sanitatis de coitu in hac
permutatione et in illo quod est ante eum
et docuit quando erratur in usu eius
et quod oportet ut sit error ille prius
et ipse cum superfluit mutat
sanitatem et docuit in quibus dispo-
sitionibus oportet ut utatur et non factus
est error multus in coitu nocivus
nisi quando appetit multiplicare usum eius
accidit in corpore senectus superflua
ante horam suam. Propterea illi quorum
complexio testiculorum est frigida et sicca
etiam accidit in puericia horum labor quod
ex eis fortior super coitum est in
eis quorum complexio testiculorum est calida et hu-
mida. Ergo vult regere sanitatem: oportet
ut comparet illud quod est in hac permutatione
tunc disposicione complexionis testiculorum secun-
dum G. ad finem eius sit in consue-
tudine sanitatis corporis melio-
ris formarum. Manifestum est quod
complexio testiculorum est equalis in qua
forma: non condicionatur in permutatione
suo in coitu et complexionis testiculorum
sed ergo in complexionibus que sunt naturaliter
sanitatis declinate a meliore
formarum; tunc fac comparationem ad
permutationem G. in usu coitus secundum esse
complexionis testiculorum et reliqui corporis

q Ualitates vero singu-
lorum earum que dicta

sunt eligere in illis que
sunt optime complexionis
oportet Sicut narrationem qui-
dem in quibus omnes partes
corporis proportionaliter
moveantur ut quodcumque mem-
brum quidem non super do-
leat: quod vero nimis doleat
Species autem quam oportet eligere ex
una quaque harum carum corporis
quod est secundum meliorem formam est
sicut hoc narro · exercitio quidem
oportet ut eligatur species in qua mo-
ventur membra omnia corporis secundum
proportionem et non laborat aliquod
eorum plus et aliquod eorum minus
exercitium in quo moventur omnia
membra secundum proportionem et
non laborat aliquod eorum plus
et aliquod eorum minus: est illud quod
sit cum pila parva et quod currit
cursu equi. Et sicut quidem ea ex-
quisite perscrutatus est de exercitii
et speciebus in libro de regimine sa-
nitatis · et addit in exercitio de
parva pila tractatum singularem
Eorum vero que comeduntur
aut bibuntur maxime
contra eligere. Sunt
enim maxime convenientia cu-
ctis naturis // Et ex cibis
vero que comeduntur et bibuntur
oportet ut eligantur ea que sunt in ultimo
equalitatis: quoniam ista que sunt
ita convenientiores rebus sunt naturis
que sunt in ultimo equalitatis
Habentis meliorem formam in-

diget in conservatione huius forme
simplex ut sit regimine eius et rebus
que disponunt similes ei. Sit ergo
ipse equalis: sic oportet et totum
quod continet ex causis sex sit equale
que sunt ista: aer et potus decoctura
facti et decocti et ex decoctis:
allifidabegi et aceimbegi et ex
potibus primum clarum et reliqua
que dicuntur in libro eorum equare
equinum laudabilem et cetera
Simulit vero et in aliis
Et similiter est dispositio in reliquis
rebus Hoc est ultimum quod
dixit Galenus in conservatione sanitatis
melioris forme · ipse enim dedit mel-
lius in eo canones omnes et ut
sint omnes res quibus regitur secundum
equalitatem in quantitatibus suis et
in omnibus necessitatibus usus et pluribus usibus
Illi vero secundum aliquid cadit
ab optima compositione
deficit corpus: non multum
vero: cum et conservatores sa-
nitatis eius secundum proporti-
onem imitabimur Et cum
est corpus diminutum amelioratione
forme disponere suam deinde
non est diminutum eius multa ab
illa: tunc ea que conveniunt sani-
tati eius sunt remote ab equa-
litate sua per quantitatem remotionis
sue eius est // eius eius ab ea
Omnis in conservatione sanitatis
corporis declivis amelioratione
forme et sicut in eo sunt inten-
tionem Sicut est manifestum agitantibus
valde quoniam dicit in hoc libro quia
oportet ut sit declivis ad partem decli-

declinationis eius quod dicit in libro de
regimine sanitatis et in libro aborum et
in aliis quod oportet ut sit declinans adherentibus
partibus declinationis eius

Lenibus vero talibus existenti-
bus corporibus secundum sin-
gulum genus separatim
dicendum est. Et species corporum
que sunt secundum quod sunt modo sicut multe
oportet ergo ut omnes species earum loquuntur
singulariter secundum singularitatem eius
ulterius quod oportet ut singulariter fiat.

vnumquodque corporum declinatum
a meliori formarum: et singulariter
fiat ad conservationem sanitatis eius
et ad reductionem corporis ad formam corporum
optimam: capitulum: in quo docetur quo
conservetur sanitas eius aut quo red-
ducatur ad meliorem formationem

rasi igitur permutatum cor-
poris regiminorum vero
permutatum gentia vero per-
mutatum: duplicem est formam
salubrem teneri alteram vero
earum que ad optimam ducunt.
Duo ergo quod cause sanitatis corporis
quod iam permutaverunt complexionem in forma
sua et non permutaverunt complexionem in
compositione membrorum officialium sunt duo-
bus modis vnumquodque corporum conservat complexionem
eius secundum quod est: et alterum permutat
formam eius a meliori formarum. iste
sermo est intellectus

Exeuntes vero eius in
sinum tamen permutat ab
eucrasia non tamen: quantum

et totius corporis crasis
ab illa perfecta mutatur
Et cause que conservant quoniam
eius sunt complexes reflexe ata-
nsis que conservant que eius
que est in plenitudine complexionis pro
quantitate reflectentis omnibus illius
corporis proportionaliter conservationem
aque que est in vltimo complexionis

sicut canon est in conservatione
sanitatis eius cuius complexio
non corporis declinat a meliori
formarum scilicet ut mensuret eam secundum
inequalitatem reflexionis ab equa-
litate proportionalitatem declina-
tionis corporis a meliori formarum

Calidiora vero corpora
calidioribus indiget
adiutoriis: frigidiora
vero frigidioribus: et sicciora
vero siccioribus: humidiora
vero humidioribus. Et secundum
complexionem calidiora et sicci-
ora: calidioribus et sicciori-
bus: et aliis proportionaliter
in reliquis complexionibus
Quod est: quod corpus quod est cali-
dum eo indiget regimine quod est
calidius regimine quod est calidus re-
gimine quo indiget corpus illarum
partium que et corpus que sunt frigida
eo indiget regimine quod frigidum est
et corpus que sunt sicciora eo
indiget regimine quod est humidius
et in hoc est compositio. Nam corpora
que sunt calidiora et sicciora

indiget regimine quod est calidius et siccius et per rationem contrariam convenit reliquis speciebus aliarum complexionum.

Et est primo in quarto libro et contrarius sermoni eius in aliis libris suis: quoniam ipse dicit in libro de regimine sanitatis et in libro aliorum quod corpora que sunt caliora indigent regimine corporum que sunt frigidiora. Et contrarium huius ratiocinationis in reliquis. Et propter hoc observavit contra sermonem suum. Propterea quod ipse non despexit inter regimen conservativum et inter regimen permutativum. Et dixit in regimine permutativo quod oportet ut regantur corpora caliora rebus frigidis donec reddeat ad equalitatem. Et propter hoc contrarium ratiocinationis est in reliquis corporibus declinatis a medio forte. Et ergo dicimus quod Galenus non est oblitus sermonis sui neque contrarietatem apponit et quod non intellexerit per regimen conservativum nisi ut dentur similia conveniencia. Tibi qui conservat complexionem eius calidam super ipsum et hoc modo absoluto regit ipsum regimine absoluto quod faciat remanere super ipsum complexionem suam calidam et dispositionem suam absque additione et sine diminutione. Et cum si vult permutare complexionem eius ad equalitatem tunc addit in frigore in quo regimen usque quo minuatur eius caliditas et perveniat ad equalitatem. Exemplum est ut sit complexio corporis separati ab equalitate ad caliditatem duobus gradibus tunc regimine quod infrigidat in gradu primo et permutatio eius ad equalitatem cum regimine quod infrigidat in secundo gradu. Et manifestum est quod regimen conservativum est minoris infrigidationis quam regimen permutativum. Et regimen conservativum est in primo gradu et tibi inquit ut noscis id quod est prime infrigidationis calefacientes. Et quoniam primo eum est in quarto libro est sermo quem propter conclusiones dixit ipsum ut tu scis intelligeres ab eo voluntatem eius et eius intentionem. Post hoc ergo manifestum est quod voluntas Galeni per sermonem suum scilicet quod corpora que sunt caliora indigent regimine quod est calidius regimine quo indiget corpus forma optima et est ut sit conservatio eius propter id quod facit remanere super ipsum caliditatem eius declinatam ab equalitate et si vellem et regeret cum rebus calidis sicut si adderetur in operatione eius ut calefieret aer continens eum ut darentur ibi calefacientes sequeretur necessario quod adderetur eius declinatio ab equalitate ad caliditatem plus et generarent in eo superfluitates colere et facerent ipsum cadere in egritudines calidas inferiore simile non occurrat a Galeno et iam determinavit illud de regimine sanitatis et in libro artis. Sermo ergo eius quod dixit est quod vult ut regatur calidum corpus cum eo quod facit remanere super ipsum complexionem eius per se quando vult conservationem sanitatis eius et quando vult permutationem eius ad meliorem formam addantur in regimine eius additiones permutationes eius. Cum intellige ergo ipsum non est leviter et multi medicorum ignorant et putant quod sit contrarietas.

v tetur vero et in materiis causarum necessitate in materias permutantes eas sciens

Et uo potest cum causis quas
nunc diximus ubi qui permutat
talem quod fiat causa sanitatis secundum
quod non nisi quod sit virtutes earum secundum
quas apte nate sunt

Iste sermo continuat illud ad quod
intendit et exponit sermonis eius
qui considera ergo eum et stabis
ex eo super illud quod diximus et scies
voluntatem eius: quod est quod vult per ista
modum suum virtutes earum secundum quas
apte nate sunt id est quod fiat unius
cuiusque ciborum et aliorum ex causis sex in
corpore. Et dicit ergo conservat ipsum secundum id est
secundum quod est: est conservans sanitatem
et quod addidit in declinatione eius
meliore formarum: et infirmans ipsum
et quod permutat ipsum ad meliorem for-
mam: est permutans ipsum.

Nominam motio quidem
et indigentia et vigi-
lia et ego et omnes
anime passiones sanitat corpus.

Cuius enim est quod motus et inmotus
cibi et potus et vigilie et eva-
cuatio et omnia que actua alia et
sanitatem corpus conveniens
non evacuat quoniam eius
et minuit ex eis super illud
quod addunt in sicco corpore
siccitatem: et quod primum est ex eis
conservat corpus conveniens qui admisceat
secundum quod non et permutat ipsum ex eis
illud quod apponitur ei secundum qualitatem

Contraria vero cum conservat
et contraria eorum conservat corpus

Hoc indicatum est simile indicio
quod est ante ipsum in conservatione
et mutatione permutabilis

ta uero et calefacienti-
bus et infrigidantibus
siccis et cibis et potibus

Et similiter est dispositio in rebus que
calefaciunt et infrigidant et oppo-
sitis et cibis et potibus

Iste sermo intellectus est secundum alia
verba vitiorum quod dixit ideo quod prius
in plures est dicta omnibus
cum que sunt corpori
sunt congruentibus a quibus
non et virtutes salubribus
causis vitiis similia similibus
offerens qui conservat vult
corporis esse: quale accepit

Et similiter quoniam sciat species omnium
rerum que agunt in corpore et virtutes
earum tunc si ponit ut causas tres
sanitatis eligat corpori id est ex eis quod
significat ei et assimilat ipsum: quando
vult conservationem complexionis eius secundum
dispositionem secundum quam invenit eam.

vult per sermonem suum vult
absolutio quod quando vult conservationem
sanitatis corporis declinans
ab equalitate eius id est secundum quod est: admi-
sceat ei ex rebus que conservat
super ipsum sine eius absque additione
et sine diminutione ita quod eligat
ei ex virtutibus ciborum et potuum
et aliorum quod conservat super ipsum
conservationem complexionis eius. Et ipse
tamen est primus qui ipse non
debeant per dictorum aliam ut
significat ipsum in aliis discipuli et
sermo eius meo est intellectus

s Si vero permutare volt
et transire ad melius
aliquid egenus salubris:
in tantum temperat quid super
dictis equale vero distans ab
alia in ista eucrasia et me
diante que operibus naturalibus conve
niebamus. Et qui vult permu
tare ea et convertere ipsam ad comple
xionem que est melior quam eius: tunc sunt
ei alia contra eam sanitatis contrarie
tatis quas diximus et logicalibus cor
rectionis equalibus mediis quas di
ximus que sunt contra complexionem equalem
optimam ad contrarium partibus ad quam
declinat id corpus et longe equalis
l Iste est canon permutationis sa
nitatis malam ad sanitatem
bonam et eius intentio est ut
sit scientia permutationis pertinens tantum
et consideret quanta sit quantitas
recessionis sanitatis ab equalitate et
eligat contrariis tantum tanquam si
eo quod est contrarium illi sanitati: sa
nitatis equales quantitati recessi
onis eius et regat per eas corpus
et sic reducat illud et dicat
r Aliorum et siccorum tempora
no calide et sicce di
ete: faciunt etiam per
fecte: sed que tamen contra
ria tempora frigidiora et humi
diora quam sint et natura est ca
lidior et siccior. etc.

Sed est: quia corpus quando est calidius
et siccius tunc regimen calefaciens
et exsiccans non reducat corpus ad
equalitatem sanam: sed regimen quod est
frigidius et humidius quam equali proportio
nalitate superfluitatis calefactionis illius
corporis et siccitatis eius super complexionem
equalem. Iste sermo est intellectus os
tendit enim sic in eo canone per
mutationem sanitatis malam ad sani
tatem bonam. Considera quod cum
g Et si quidem corpus tantum
corrigit in natura dis
crasias alterius vero permu
tandum confirmat. Et si quidem
corpus tantum rectificat quam mala
non disponit suam. Nominat re
gimen permutans quam mala corpus
et plus nominant confirmans tantum corpus
et intelligatur ab eo quod ipsa sunt
duo contra ex quibus mediis supra
memoravi quod nominatur regimen sanitatis
ut intelligatur per illud quod sub utroque
sunt species alie
v Utilitas vero utrorumque
est in parte meditatis
corrigere quidem ex
multo studio paulatim trans
ferentes in melius. Non enim
sustinet natura repentinas in
mutationes. Servare vero in
eisdem secundum necessitas occu
pationes. Et mediis indiget
utrisque vel in temporibus diversis: quod
est quia contra complexionem malam

x ic

est evacuatio longa in qua possibile
est ei ut rectificet complexionem malam
non tamen medicus intendit itaque ad
illud genus actionis et permu
tat corpus paulatim a complexione sua ad
complexionem que est melior quam natura non
tollat alterationem subito: et quia complexionem
aliquam malam non est comparare cum
comparationibus necessariis: tunc magis quod
potest medicus est ut conservet eam secundum
complexionem naturalem suam

v Velut comparatores necessita
tas sex ad sciendum virtutes
particularium qui doceat modum
necessitatis medici: non facte sunt
nisi tollantes permutationem subito non
quia ipsa permutatio permutat eas
mutatione forti que facit accidere nisi
motum superfluum secundum alterationem superfluam
multotiens enim dissolvunt petias corporis
virtutis aut debilitant et eam non aut
resolvunt petiam spiritus quare fit id
causa permutationis sanitatis et
residuum sermonis eius est intellectum

a Non igitur eorum species tan
servante nominavimus co
veniebat enim magis
eam forsitan permutate et cu
rantes et innata peccata
corrigentem in vocali demum
non ad totum genus sanitatis
referentes non ad eas que
secundum species sunt in ea dividas
deinceps enim sanos custo
diunt: servantes omnes vocavimus
bimus enim conservando sa

lutem ad melius ducant
totam complexionem: sive conservet
eventum aptiori deinde
cumque pro deteriorem faciunt
consistentiam egre Sed
iam dixerat quod nominavimus cor
pora eam conservantem cum esset
dignius ut nominaret permuta
tivum et sanativum et rectificativum
nocumentorum naturalium dicimus quod
nos non adiungimus eas causas
nisi ad genus sanitatis non ad species
eius et nominamus istas omnes eas
que conservant corpus secundum sanitatem
suam conservativas sive sit complexione
eius acquisita que conservative sua
permutat complexionem totam ad id quod est
melius: aut ex eis que conservant
complexionem secundum dispositionem suam primam
aut nominamus eas quod permutant
complexionem ad id quod est deterius causas

sed simpliciter deterius infirmatis
et dubitationi igitur regis
permutatis propterea quod nominat
eum conservationem sanitatis: et de
soluto dubitationis est quod verum
nominamus nomine suo commune
ergo sit unde sub regimine sanitatis
et regis regimine sanitatis totum
nominet in arte medicine conservatio sa
nitatis nominamus permutativum et
nomine suo commune sub conservativum quam
vis sit permutativum et sanativum
et rectificativum nocumentorum et etiam
propter similitudinem nominant omnes eas
que permutant complexionem ad id quod est de
terius causas infirmitatis: quamvis
sit permutative ad infirmitatem et
corrumpentes sanitatem propter ea quod
sub genere eas infirmativas totum

s Cum similes igitur dispositio-
nes sunt omnibus corporis
partibus similis est preser-
vatio: dissimiles vero dissimilis.
Et cum complexio est in omnibus membris
eius una: tunc mediatio eius est una
et quando complexio mala non est in omnibus
membris una: tunc non est mediatio
illius corporis una.
r Consequenter docet [illegible] regimen
sanitatis que pertinet ad meliorem
formam conservans eam et per-
mutans eam. Et dicit quod est eius perfectio
in quantum [illegible] rememorat enim
quod docuit de illo in quo est sermo de
quo est declinatio sanitatis ad
meliorem formam. Deinde est id
in omnibus membris: tunc mediatio
eius scilicet conservatio eius et ipsius per-
mutatio est secundum quod exponimus
et si est recessio eius in quibusdam
membris et in quibusdam non: tunc
mediatio eius scilicet eius conservatio
et permutatio ipsius indiget ca-
nonibus aliis qui sunt secundum [illegible]
[illegible] altius regitur: et ipse fa-
cit [illegible] exempla et dicit
r Potest enim venter ali-
cuius esse frigidior quam
oportet et esse caput eius
vero calidius et indigent
adiutoriis propriis singula-
ris membri. Et vero et aliarum
unaquaque pars aut humidi-
or aut siccior aut fri-
gidior aut calidior exi-
stens preter modum proprium

distemperantie indiget di-
etis. Non igitur conservabimus
equaliter dietis cuiuslibet corporis par-
tes neque permutabimus
aut siccabimus aut aliquid
eorum faciemus. Amplius
vero dicetur de his in negotio de
salubribus causis. Quod est
[illegible] possibile est ut sit venter alicuius
frigidior quam oportet et caput calidius
quam oportet et indiget unumquodque
eorum eo quod congruit ei. Et possibile est disposi-
tio unorum membrorum reliquorum quod est
complexionis sue equalis: aut sic-
cius ea: aut frigidius aut calidius
[illegible] indiget conversione eo quod est
contrarium eius. Et hoc necesse quia complexio
membrorum corporis est diversa ut non sit
membrorum omnium corporis regimen equale
et non sit conservatio eorum: aut contrario
conservatio aut aliud contrarium que
sunt eis secundum plenitudinem una. Et
nos quando exponemus ipsius tunc
expositione ampliori [illegible] in libro nostro
de regimine sanitatis.
v Vult quod canon in conservatione sa-
nitatis corporum recedentium
ab equalitate in quibusdam membris
et in quibusdam non est compositus ex par-
ticularibus canonibus in conservatione sani-
tatis corporum recedentium ab equalitate
in complexione corporis totius. Cuius exemplum
est quod cum est venter frigidior et caput
calidius: utimur in conservatione sani-
tatis ventris eo quod conservat super
ipsum quod est possibile quoniam eius sive sit
emplastra sive embroce, aut aqua
[illegible] [illegible]. Et cum volumus per-
mutare complexionem ventris ad equalitatem

et ꝯplonē capitis ꝑmutatē ad equalitatē ꝯtinū in betre rebꝫ calidis · et ī capite rebꝫ fri · et scd̄m hac ꝯplonē faciamꝫ ī regīe reliquoꝝ mēbroꝝ · et ꝑ˚ ē nccē est ut ponam9 centrū qd̄ ꝯsuat mēbrum · ꝑm disposicōez suaz · aut ꝑmutet ipm ad disposicōez alia ī vnoq̄ꝫ mēbroꝝ diu'su abeo qd̄ est in alio · et ꝑt vnūqđꝫ ꝑticlarm coꝝ · sẽ Nã quod volumus infrigidare mēbꝝ emplamus ei rebꝫ infrigib9 · et quod volumus ipm calefacere empla9 ipm ī rebus calidis ·

Rꝑ amicoꝝ vo tae salubres scd̄m lapsū et que ab optīa ꝯpōe adinvice differunt aliē siquidē sūt salubres et plasmatōꝫ lapsum aliē vo corp ꝯ et magnitudīe aũ mīn aut poicom

Cause aut sanitatis mēbroꝝ of sicaliud qd habet nocumẽtum · id nocumẽtū sūt diu'se causis sanitatis corpis qd est scd̄m meliorē formaꝫ · qd est ꝯ cae sanitatis mēbroꝝ q̄ sūt nocumēto ī plasmatōe alie sunt causis sanitatis mēbroꝝ q̄ sūt nocumẽto ī quātitate sua aut in situ suo · aut ī nũo suo

am dixit G · ꝓp'es coporis lapsum sūt in oᵉ quoꝝ vnꝯ ẽ lapsus in plasmatōe · et scd̄us ẽ lapsꝯ in quātitate et t'ci9 ẽ lapsus in nũo · et q̄rtus lapsus ī situ et dicunt ꝙ isti lapsus in oᵉ ꝓhibet mēbrum ab opacōe sua s͡ nocet opacōm eius secũdo et q̄ ī no ꝓhibent opacōm · non ẽ egritudo · s͡ forma mala et sermōs sanitatis et p̄ ꝯ q̄m complevit dictum canōis signis sanitatis recedentis ab equalit ꝯplonē · incipit hac canones regīs sanitatis recedentis ab equalit in ꝯplōne · ī ꝯpone sup ante illud et plan aut q̄ āt sermōes aqᵒ recessimꝯ deinde reposuit eu in hᵒ sermōe

Rplasmatōe quoꝫ sūt plēs lapsus et cum signē ꝯplis et si alicubi in ea curuitas aquā est vel ꝯcauitas eius q̄ sim naz aut poi ꝯp'eto · aut orisitū aut asperitas · aut lenitas q̄n est aliquid et ꝯpaz ꝯtepa ueiaz paz quid ꝯcor paties coꝝ · sanoꝝ corporum apellatōm ꝯbit amplius vo neutroꝝ Si vo sit tantū ut noceat opacōi iaz egrotare videtur

Et accidit in plasmatōe multi lapsus qd est q̄ si mutet figurā mēbri ab equalitate sua aut sit in eo ꝓfunditas multa n̄ et mutet aut accidit ei lapsus

in meatu qui est in eo aut in
orificio meatus: aut in asperitate
aut in levitate. Deinde fit lapsus
prius: tunc generis ipsius corporis dicitur quod
est sanum. Si autem lapsus est plus
illo: non vocatur egritudinis. et si
contrarium lapsus in eo addatur ut
noceat operationem tunc est eger.

c Intellexit quod lapsus in compl
asmatoe e una. v. rerum
Prima earum e mutatio figure
et secunda e mutatio concavitatis s[ive]
gibbositas et planitas. Tercia
opilatio in meatu aut in orificio me
atus et quarta e asperitas. et quinta
e levitas. Universaliter ergo lap
sum si e prius: tunc generis ipsius
exercitat in occupationibus suis cu[m]
illo membro et dicitur propter id lapsus sa
nus. et si e multus et non prohibet
membrum ab operatione perfecte nisi in pa[rvo]
dicitur quod e egritudinis. et si e multus
et prohibet membrum ab operatione
dicitur quod est infirmus etc.

s Edm quantitate vero sup
fluitas et defectus
ad eandem reducitur diversitas

In quantitate vero multum et parum sa
tiunt per veniens corpus ad species quas
narravimus. Species quas nar
ravit tres. una earum e quod si quanti
tas membri magnificatur adeo quod ..
ut minuatur ... si magnitudo eius
aut eius diminucio e parva: dicitur quod
est sanum. et si e magna et non
perveniat ad hoc ut noceat operationi
dicitur quod est egritudinis. Et si est multa
et perveniat ad hoc ut noceat
operationem: dicitur quod est infirmus

ı N numero vero deficiens
aut habundans velud
omnyomon primum an
plura. Sic genus sunt et que
tinqz preter naturam in nobis sunt co
sistunt. In numero autem addicio aut dimi
nucio partis unius ex partibus multis
et res que in corpore generantur contra
naturam: sunt eiusdem generis.

ıı Vult quod addicio unius per tum
membri aut diminucio earum
facit et illos lapsus tres
quorum unus dicitur sanus. Alter dicitur
egritudinis. et tercius dicitur infirmus. Sa
nus quidem quando addicio aut diminucio
e parva. Egritudinis vero: quando est
multa non perveniens ad hoc ut no
ceat operationem. Eger vero: quando e multa
nocens operationem et simo eius etres
quod generat in corpore et facit una earum
sine ... Vidi enim multos in ...
sicilia quorum erant ... et
ex eis sunt quorum intestina ...
cionatur ad sanitatem et ex eis quod
proporcionatur ad ... et ex eis
quorum intestina ... iam ...
sunt egritudine completa

a Liud vero genus preter
... compositionum
simplicium per ... in quo
et ipse quatuor sunt ... die
prima quidem optima. Secunda
vero ... mutata et propter
hoc ... sanum per ...
corporis. Et tercia neutra est

quando amplius est. nam
sit extra vero iam egritas
quam plurimum et iam rema-
net genus aliud quod est in situ
tantum membrorum consilium in organo
et in ipso sunt quatuor species comma-
carum est totus quod est in medio egro-
tatum. et est id in quo est mutatus
situs membrorum mutatione non multa
et quarta est totus quod iam egrotat et
integre recessit a sanitate et est
aliud in quo est mutatus situs
membrorum mutatione multa.

n [D]ocumentum in situ primum
membri. aut est proporcio-
tionatur ad hoc quod est
sanum: aut minus et proporcionatur
ad hoc quod est egrotatum aut est medium
neutre operationis et est propor-
tionatum ad hoc quod est infirmum
convenit ergo esse situs naturalis tantum
genus nocumentorum in compositione
Et dixit in hoc sermone modum pri-
mum situs qui est meliore forma ut
faciet nos rememorari compositionem
eius in plasmatione et quantitate
et numero. intelligere ergo illud et
postquam cessavit narrationem specierum
nocumentorum compositionis membrorum
incipit declarare curationem eorum

q [Q]uecumque igitur pecca-
verint partes secundum fi-
guram quando prope adiacent
quecumque distorte in figu-
ra et recte revertuntur nature
quando tenere et molles
plasmatione et superligare

ad id quod super naturam est
venerunt. dure vero et si
contingat ad angustiam
pervenire: ad correctionem
non perveniunt. Et membra
que nocumentum fiunt in figura
sua: sicut sunt pedes qui si ad
exteriora aut ad interiora et capud
planum quod in infantibus cum
nascuntur et membra eorum permanent
mollia possibile est ut reddatur ad
dispositionem naturalem cum coaptatione et
tensione et siccantur in corporibus autem
que sunt exsiccata et duruerunt
et indurata sunt non est possibile
ut rectificentur

e [I]nnuit autem in hoc sermone
quod possibile est ut figura mem-
bri rectificetur et reddatur
ad dispositionem suam naturalem cum
nascitur puer. Si autem induratur
membra eius non est possibile ut re-
ducatur et exemplificavit id
per pedes gibosos et per caput pla-
num et est ut rectificetur membrum
et extendatur et conservatur sedum
quod oportet ut remaneat ei figura
rectificata etc.

e [E]t quecumque quidem ex
curvitate peccaverunt
et recte fieri possunt
corrigi quidem adsunt an-
gustie: perfecte vero
non possunt. Curvitates igitur
curvitates: alligato et ...

magnat vero: compressio pri-
mum et retentio spiritus oportet
ita vero et quecumque secundum
poros aut orificia et
membra que sunt nocumento
plurimum in grauitate et profunditate
que est in eis. possibile est ut rec-
tificet illud nocumentum dum per-
manet in augmento Si autem
iam completa sunt non est possibilis
eorum rectificatio et illud quod mi-
norat grauitatem et profunditatem
eius est maior quam os est quies et
strictura et id quod magnificat eo-
rum grauitatem membrorum et eorum profun-
ditatem eius est minor quam os motus
illorum membrorum et retentio spiritus
et intentio retentionis spiritus
est ut attrahat spiritus et impellat
in pulsione vehementi et secundum
quod similitudines etiam dilatant
et constringunt meatus et orificia eorum
iuuatur quod membra in aug-
mento possibile est ut rectifi-
cet nocumentum quod accidens in grauitate eorum et corporum
profunditate: corporis gibbositate
et augmento quando est exquo
nascitur homo usquequo consequatur
statum suum adolescentie et
est finis xxv annorum et docet
quod sit illud quod minorat
grauitatem et stringit profundi-
tatem et dixit quod illud sit in
quiete et strictura. et quod sit
quod magnificat grauitatem et
dilatat profunditatem et dixit
quod illud sit per motum et com-
pressionem spiritus: facit ergo

rememoratur in compressione spiritus
quando extendit membra que sunt spectantia
donec repleantur illud quod est in eis
de superfluitatibus congregatis in lacertis
eorum et coartatio spiritus est ut trahatur
ad inferiora pectoris attentione
forti deinde ipsum teneat continue
per extra et sunt operantes qui extendunt
altas voces et voces que sunt in
spatula et eleuatio [illegible] et voces
vehementes et plura quibus que constringit
dispositio spiritus

et quecumque maiora quam
os: quies et alligatio
apta nata est minora efficere
maiores vero efficiunt plures
motus secundum naturam cum profunditate
modica et aliis quecumque
nata sunt ad supplendum sanguinem
[illegible] multum Et membra etiam
que sunt maiora quam os: quies
et strictura [illegible] minorat et
membra que sunt minora quam os
motus naturalis et eorum constrictio te-
pata et reliquie rerum que generant
sanguinem plurimum et ipsa adiuu-
ant ad magnificandum ea

Iste sermo est intellectus Et
species quidem fricationis sunt
multe Et ex eis enim est leuis et
mollis et ex eis est dura: et ex ea
est pura: et ex eis est multa et ex ea
est equalis et in exquisite profunditatis
est [illegible] in regimine
sanitatis elige ergo ex speciebus fri-
cationis: accipiat illud ex illis
in omni membro illud quod conuenit

X vc

ei cum qualitate que necessaria est pro eo
cum ipso aut sicut illud indiget
de cura specificationis accipiat illud
ex libro illo etc.

Efficientium vero primi que
titus quod ex sanguine
sunt generatorum non est
impossibilis eorum correctio. Ex
his vero ex semine pauca sunt
generatorum eorum impossibilis est
correctio. Et illius palpebre a-
liqui facit alia proximan-
tibus secundum utilitatem
Membrorum autem quorum unus est
diminutum: sunt quorumcumque creatio
generatio est ex sanguine possibile est
ut compleantur. et quorumcumque crea-
generatio est ex spermate: fortassis
complementum est impossibile. Contingit
possibile est membris multis ut ponatur
loco eius quod diminuitur aliquid
quod stat loco et compleat illud.

Membra quorum generatio est ex
sanguine: sicut caro: et que
inveniunt inesse eius et
nobis quod possibile est ut faciamus
nasci carnem in ulcere profundo cum
perit vel in diminuta est pars car-
nis. et carnem recentem cum me-
dicinis que calefaciunt calefa-
ciunt parum et abstergunt sordi-
ciem. sicut aristologia et thus
et olibanum et panis et mel.
Membra vero que sunt
ex spermate: sicut ossa et [illegible]
et reliqua membra alia radicalia

lia et nobis quod possibile est ut
fabricemus loco ossis deambulati
porus et secundum quod similiter
est sermo in reliquis. Et hoc quod
ostendit quod facies complementum eius
quod diminutum est et cambium eius.

[M]inimum autem est non dicit
eorum non quidem op-
ortet medicus vero minister
est et facies totum quod ex opere
eius generatur non est nisi natura
medicus vero non est nisi minister
est sermo tollat duas
questiones. Una earum est quoniam
natura est que facit generationem
sanitatis et reddit eam facit
[illegible] operatur sanitatem et facit in
[illegible] et medicus est minister eius
[illegible] et toto quo indiget in
illo et iste sermo est intellectus
verus et expositio alia est quoniam
est que complet diminutorum in tribus
factis ex sanguine et cambiat
factis ex spermate
loco membrorum factorum ex spermate
aliquid quod stat loco eorum et
medicus minister ei ad hoc necessarius
et iste sermo est verus et est post
eius quod dicitur in expositione prima
Et hoc quod vult per naturam esse vir-
tutem regentem corpus quod est quia
natura est nomen commune iuxta medicos
et dicitur super quatuor modos unus eorum
est virtus regens corpus secundus
complexio et tertius forma corporis et
quartus est persona.

Necessitas vero exhibendi
secundum unum: ablatio
eorum causa salubris

+ iij

est. ɔsideandu vo i quibȝ
po.lis est Si vo i pole
appeat: tu ppone tepta
oportet (In membris a quoꝝ v
nus e additu causa sanitatis
coꝝ e diminuto eius qd i eis e
additu Et oz ut ɔsides i quibȝ
membris pole est illud eius si in
des q no e tibi pole aut auf
ferat illa rem addita: tunc in
quire ut permittas eam
r recepit G in additione pmu
membri ut ɔteplatis et ɔ
sides membru Si ergo pole
est tibi abscinde illa illam addi
tom et eradicare eam Si ergo pole
sicut digitus additus aut verruca
tunc abscinde eam Et si no est
pole ℓ: tunc pquire ut permittas
eam a loco suo Et iam ꝑmone
no abscindendo dixit G permu
tanda est additioni: s dixit in
quire si spera te i permutatione
eius sit facing ~~rememoratione~~
eius in lapide Nos eius q
nobis possimus extrahe ipm in
quirimus rememoratione eius
amcatu vene eo in impimento
novato altechatur i syringa et
que sunt sicut hec
c adem vo et coꝝ q
sedm positioꝝ peccat
est correctio. Et membroꝝ et
que in situ suo lapsa sunt non
est rectificatio nisi ꝑ reparationem
coꝝ ad loca sua et permutatione
sicut dislocatio eius em
rectificatio est permutatio

incline ad locum suum Et ego quod
iam vidi adolescentie inclinata
cuiuscumque pueri lubricabat ꝑ ꝑpt
cumulationem ventuosum qui aggrega
tus erat i pyxide eius et con
versabatur i occupatione sua cum ergo
accideret ei dislocatio: tenebat
brachium suum et applicabat q re
duceret eum ad locum suum deinde
redibat ad occupationem suam
a Iam scitum est aut q duo
vel tria plerumque peccata
consistere possunt et cadere
vnaquaque partem Et mani
festum est q pole est ut accidat
membro vni duo vel tria corpori
nocumenta
8 Iam manet q pole est ut com
ponantur ista nocumenta que
incidunt i complexione membrorum
s quibus accidit q porto membroꝝ
ab eo qd oz ad inuicem Indiget
ergo illud ɔpone curatio. s ut
ponantur prius curationes ꝑm partes
nocumentoꝝ et iam sequuntur ex
ultimis ut sit vnum nocumentoꝝ
finationis nocumenti: et tunc intendis
in curatione ad illud donec cum
rectificatis illud: reddeas ad illud
qd componitur cum eo et rectifica ℓ
q Iucad in quite pe/ccata
intrinseca prima sunt et colu
dis et sedm diasinguis
positionem peccatum enim i eo
et magnitudo et plasmatio
et positio Si vo et natura
frigidior cum i id quod

est s(e)c(un)d(u)m naz duce i pol(it)e
rendo aut difficult(er) respi
rant repleto ventre pa
uciora et nutentia et no
tardius ex cura offent(ur)
bis ul ter in die // ex illo
q(uod) ego vidi viri cui venter
erat prius et rotundus potius sup(er)
dyafragma eius ego lapsus
in eo in q(ua)ntitate sua et in
sua figura et in situ suo et erat
corpus eius forior q(ua)m oportebat
et no(n) fuit possibile reducere que(m)
ventre ad dispositiones naturales et
aut in eo possibile fuit (quod) ex posuit
illud quod sedebat ipsius uppinus
p(ro)pt(er) (quod) cum implebat venter
eius quibus fiebat sup(er) eam respir
atio eius posui ego tibi eius
tibi pauca ualde nutrimenti quo
non erat tarde descensionis et gravitatis
pendit et q(uod) lapsus // i die
in qua venter erat que potius
et in mo(re) lapsibus viru(m) cor(po)re
i q(ua)ntitate et est pulcatis eius
secus in figura et est rotundus eius
et oportebat ut esset ob longius
et inferius eius magis amplum
et superius eius · et trius i situ
qua oportebat ut esset potius
sub dyafragmate tangens ipsum et
situs i sine q(ua)m erat forior et
cibus pauca ualde nutrimenti est
sic aqua carnis cum sit cum vinis
cum ea medulla
panis recent(is) facti

a
Plus vero est frari in
corpore quibus p(ro)pter an
gustia vasorum quae

sectam salubritis cum in
venta est extremas die
et vidi viru(m) aliud cui // ta
acciderunt in corp(or)e suo apilones
multe p(ro)pter frectuas meatuum eius
Ingennauit ergo ara (quod) posui
eius regimen subtile fuit ergo
causa sanitatis eius
et epar fiebat duos lap(sus)
sub · quibus cor(porum) erat frictua
meatuum eius : aliud erat epi
facio meo utile ergo fuit ei re
gimine subtilias Regimine sub
tiliantium et acceptio alior(um) sub
tiliantium ; sicut tibi i quibus
est sinapis · aut piper · aut
urrupsia · et acetum et cappis et
reliqua que currunt h(oc) cursu ·

Reliqui adsunt geng
vim vel est omni =
mon et organicor(um)
plurias quantitatis et
iam remisit qui(m) ergo non
tunc et q(uo)cumque membris plurium
partium et membris in similibus
et est plurias quantitates cor(porum)
generis eorum est de quibus notum
a
na(tura)z forsitan ali // tor(um)
quibus non credet ipse
sanus esse aliud dicat
enim esse p(ro)pter passioz : nesci
ens siliet esse dubitationem
pomibus quibus sentiaz
Si enim operationis sensibilis
lesio non detinat ipsene
a sanitate : sed s(e)c(un)d(u)m ...

qualitatem tunc et disposicionis
agnoscatur tantum: tunc necessarium
est sempiterne passionis
recipere dogma nullo
operantis continue operaciones
animus. Sed quod igitur ut
subtilior consideracio secundum
hoc tractatum completur.
Fortasse quidam qui ponunt non conveniunt
nobiscum super hoc quod id nocumentum
sit et quod est sanus aut egritudine
non est: sed cum ipsum est tunc est
egritudo. Et cum quidam sermonis
nescit auctor: quia illud quod
sequitur in hoc sequitur in reliquis
quibus nocumentorum. quod est quia
si non possumus nocumentum opera
cionis sensibile esse differentiam inter
egritudinem et sanitatem. et egritudo
confirmamus quod egritudo non est nisi
in qualitate complexionis corporis tantum
tunc cogimur dicere sermonem illum
qui dicit quod corpus non cessat ab
egritudine: cum non invenit aliquis
homo cui perficiatur omnis operacio
nes meliorum eius secundum meliores
disposiciones earum et in quesito super
hoc subtilior est in iam universale consideracio
cio medicina. Oportet ergo ut singularitate
faciamus et sermonem secundum singula
ritate sanitatis.

S olucio continuitatis est mul
tis modis. Aliquando enim est
propria sic diruptio cu
tis aut vulnus primum quod
non elongatur asperitudine cutis
et abrasio levis: et aqua ac

cidit galien propria ab accione
aut falx. et sic fluxio aut corrup
cio carnis et pupule pure aut
sorditie: aut quod est plus illius.
Nam omnes modi isti solucionis con
tinuitatis non prohibet complexionem ab
occupacionibus in quibus cursat. Quod
est quia nocumentum operacionis in eis
non forsitan est sensibile. Et alia
est que est multa sed non pervenit ad
hoc ut abscindat vel accidat in co
operacione nocumentum sensibile opera
cionis circa et isti duo modi
intrant in sanitate. Et tercia est
solucio continuitatis cuius multitudo
iam pervenit ad hoc ut accidat
in ea operacionis sensibile ab occupa
cionibus: sunt ergo species nocumentorum
operacionis in solucione continuitatis
comparatis speciebus nocumenti operacionis
in complexione et iam sunt due species
primum nocumenti operacionis in qua
et complexione intrante in sanitate sine species
propria et species multa cuius multitudo
pervenit ad hoc ut abscindat a
cursatione in occupacionibus. Sequitur
ergo ut sint due species prime solu
cionis continuitatis intrate in sani
tate et si illud non est ita sed
ut apponatur differentia inter egritudinem et
sanitatem nocumentum operacionis sen
sibilis et unitatis sensibilis erit
etiam illud eo quod natura pervenit ad hoc
ut abscindat a cursacione in occupa
cionibus: tunc sequitur ut corpora presentis
non separantur ab egritudine propterea quia
ipsa sunt in fluxu sempiterno quem
restaurat secundum assimilationem cibi
et potus et reliquae species regiminis
quo reguntur sani et si consideret

aliquis hominum unumquemque sanorum
non invenit eum ita quod salvetur
et omnes sunt operationes membrorum illius
eius secundum meliorem dispositionem eorum
Et esset sicut consideratio et inquisitio
in arte tophica dignior et plurior et
qua sit consideratio inquisitionis medi-
cinalis consideratio enim tophica medi-
cinalis non pertransit sensum et sicut id est ut
ut singularitati imponatur generalis inqui-
sitionem tophicali similiter secundum singu-
laritatem suam et generalitatem a arte medi-
cine et ingrediente in arte dyalectica in
parte tophicali erit enim prius notatur
in nomine generibus suis scilicet dyalectica Con-
sideratio vero medicine non pertransit semper
suo eundem gradum ex tophicis tale
quod tenenti ipsum est possibile quod satagat
in operationibus suis quas convenit
esse proportionate ad sanitatem suam sit
in meliore similiter aut certe
aberra in complexione sua aut in compositione mem-
brorum suorum: aut in solutione continui
Et quod licet eius est singulis sensibus iam
consequentibus est notitia operationis ut
perficiatur ab aliqua operationum suarum
quas convenit esse proportionatam
ad complexionem et certificatur id est quod diximus
illud sicut quod est inventio tophicorum
hominis enim sani non vident oculis
suis visionem unam: neque sepa-
rat in operatione sua manibus suis
separatione una neque ambulant
pedibus suis ambulatione una et
plures est dispositio in inventione operatio-
num membrorum eorum Et eis enim
sunt fortes et ex eis sunt mediocres
et ex eis sunt debiles et species di-
versitatis earum sunt species multe val-
de secundum illud sicut quod est inventio
Et omnes homines dicunt in illis quod

ipsi sani sunt dum permanet ita
quod non sentiunt eos nocumentum
operationis adeo ut abstineant
ab operationibus eorum quas faciunt
cum illo membro leso
Dico manifestos vero egros
salubres tamen decem
tempus pertransiens adis-
trasie incipientes genere
declarandum est igitur primus
quod omnes pene medici
permittunt quod alie quidem
sunt salubres iam fortiter di-
crasie vero eius quod adeo
sit quicquid et similiter Et
oportet ut nunc narremus causas sani-
tatis corporis de quibus non est
dubitatio quam sunt eorum et po-
natur in principio sanitatis nunc consequentes
similiter male et oportet ut declaremus
in primis in hoc loco rem quam
multi mediocres dimiserunt et est
quod cause sanitatis corporis in quo
accidit mala complexio et complexata
est iam: alie que cause sani-
tatis corporis cuius complexio est mala
in dispositione que accidit et alie
que cause sanitatis corporis quod
principium est ut accidat in eo com-
plexio mala valde
Sic cause sunt species medi-
cinalis medicationis scilicet
medicationis egritudinis et
sunt propter curationis et propter liberare
et propter medicinare secundum quod dicam
in eo quod sequitur et etiam
species passionum ad diffensione

Et dicta illud etia et omnes qte
tres res dicunt tae facientem
sanitate Et s dr pples mea
diminuerunt duaz int spes tare
curationis egrius et it tare p
sessionis vel desensione. et expla
nat q spes tar pressionis vel
desensione sunt duobus modis quorum
unum e spes sanitatis corporis
in eum q e mala i dispone eius
qd accidit et alt e spes care
sanitatis corporis qd iaz appinqt
ut accidat in eo q mala et
puo. S q plique medici di
miserunt eas duas non e faci
ens necessarium qd ipi iaz dimi
serunt ea tali medicine si tollat
q ipi eam dimiserunt ea. et
tollat q ipi iaz direxerunt ea
p mixta i regie sanorum et i
regie egrorum et no derexerunt
ea sicut derexerunt ipe
e t ramus quide plter
cee quide i pservate
pte pr artis cee vo in
salubri Et d est q causae
sanitatis tem corporis qd dixi
postmo alie pr que sut in
sinites i tali pressionis i defe
nsione alie nisintes i capitulo
conservationis sanitatis
vlt q cae sanitatis corporis
qd appinqt ad hoc ut acci
dat in eo q mala sunt
duobus modis unum eorum e supra
scripte me noiata conservatio sanitatis
p rime vo om iur
ante pte sola &c

Cause aut sanitatis corporis qd
dixi i primis sunt intentes i tali
meditationis tantu vult q causae
sanitatis corporum egrorum s cae fa
cientes sanitate i eis sunt ps me
morate medicatio egre tm
v traruqz vo medie date
sunt i pservate et cura
te Cause at sanitatis corporis
quas dixi int vtsqz i ydiment
i talo pressionis i deffensione
et i talo meditationis tm
vlt q cae sanitatis corporum
quorum q mala e i dispone
i qua fit p duobus modis vn
eorum est supius scripte me noi
nata pressio in deffensione et alt
e supius scripte me noiata me
dicatio egrorum
v am si quide sctm et
Ante egne medicari
oportet Et d est q egritudo
qn iaz facta est et conpleta oz ut i
tendatur ad sanatorum eius Cum
eum e intentio sci finea eius e
sanatio eius in eo de quo creat
n ondu vo ante ple eius
futuraz vo ex dispone
q est ctm corpus oz phibe fieri
Et qn egritudo no dum facta e sed
e prepata ut fiat spc taz i corpore
tunc oz ut tollat et prohibeatur fi
q at est id qd iaz appinquat
egritudini eius ex dispositionibus
corporis e lassitudo facta ex
seipsa Sed sunt ipsa signa sani
tatis corporis ad egrit

s. corpus preparatu est ut fiat i
eo egritudo a causa faciente lassi
tudinem et propter id oportet auferat
hec causa et ut prohibeat hec
egritudo in ea si aut eius curatio ita
ut sit de in regione sanitatis aut
eius medicina solutiua aut permutatione
eius aut abstinentia a cibo ut eius
flebotomia vene

ius vero que adesunt sit
iam quidem sedaz sanare
sanitas vero prohibere. sicut egri
tudo aut que est a dispositione in qua
sit extra est quoddam sectum completum
et oportet ut intendat ad sanitatem
et extra est aliquid preparat ut fiat
et oportet quod prohibeat et abscindat si.
Ot est causa quod cum est mala
dispositione in qua sit et sic
docet quod quando mala que est
in dispositione in qua sit est opposita
ex egritudine que iam est et completa est
et ex egritudine alia preparata ut fiat
et illud est curatio eius per hoc sine
que iam est et completa est curatio
mutationis egritudinis et curatio per hoc
sede que non dum est et talo prefisi
dinis indefensione / et exemplum eius
est febris effimera oppilatiua nam
i corpore in quo fit febris egritudo que
dam et completa est et est febris
effimera et est preparatum ut fiat in
eo alia egritudo s. febris putrida
Et possibile est ut sit illud in egritudine
prima sicut apostema. ita quod generat
in quibusdam membris corporis cum
principium est preparatum ut ascendat cali
ditas ad cor et assiluat a corpore

ad corpus totum et generat ab
apostemate febris et curatio eius est
per ablationem cause ex qua est
eius eventus.

Vero prohibebit quod disposi
in qua nata est si ab
lata non ut autem est dispo
causa precedens // Et absci
sio eius ad iam est preparatum ut
fiat et prohibitio eius ut non fiat
est per ablationem cause ex qua est eius
eventus Sicut si apiant oppi
lationes: aut prohibeat putredo
aut prohibeatur ascensus talibus adiuvari.

Acta vero egritudo iam
curabit dispositione
aqua principaliter que
secundum naturam operatio ledit
soluta qua et ipsam dici
mus ex egritudinis causam
Et sanatio egritudinis que iam secta
est completa sit permutatione dispo
sitionis aqua ipse sit nocumentum
in operationibus et illa dispositio
est preter naturam
Ste sermo est diminutus in
littera vna vel duabus et
sequitur diminutionem eius illud
quod docuit nos Et curatio
quod curatio eius egritudinis sit
egritudinis aut in hiis verbis: aut ad dua
aut in hiis verbis aut in vna et vna
hiis quidem enim est permutatio cause
antecedentis et destructio eius sit
evacuatio humoris. et secunda est
mutatio cause continentis et per
mutatio eius s. destructio eius

sicut desiccatio putredinis in febri
bus. et tertia est mutatio quibus
sicut infrigidatio corporis et hu
mectatio eius in dispositione sua propter
ea quod est ca. et sicca et nocumen
tum operationis sit absque sine
medio sicut noc. sua caliditati
in naturali operationibus naturae sine
medio et sit ea egritudinis medi
ante egritudine. Dispositio igitur aqua
attrahit nocumentum operationis est
duobus modis unus corporis est absque
medio et est egritudo et alter est
per medium et est ea egritudinis. Et
secundum quod posuit dispositione que
facit permutationem eius in sua similitudine
aliam absque egritudine. Sequitur ergo quod vo
luit causam egritudinis. Non est ergo
quod dispositio ipsa aqua propter se facit
nocumentum operationis. Oportet igitur
ut addatur in sermone secundum littera
una vel littere due et dicatur
dispositio aqua attrahit dispositio aqua
propter se fit nocumentum operationis. Et
licet quod ista additio attrahit aspecto
re dimisit eam

Curatio vero univer
salis est et maxime
communis intentionis. scilicet quod ei
solvendum est contrarium eius cum
quibus sunt omnes preservan
tes salute cause. Et
medicationis qua sit sanatio
intentio prima quibus est preservatio
rei ad eius solutionem et expulsi
one medici et omnes cause fa
cientes sanitatem sunt sanationis quibus
nec est canon quibus in curatione

causae egritudinis et ipso evenit ut ante
dicta sit. Quecumque egritudo est
ex repletione sanatio eius fit per eva
cuationem et quecumque earum est ex
evacuatione sanatio eius fit per reple
tionem et sanatio reliquarum egritudinum
per contrarietatem fit.

Sermonem vero per te consi
gliis talis contrariis
et intentiones preclare sunt
et quantitate cuius est egritudo
Et apparet tamen contrariis secundum modos
pertractandum egritudinum et sit co
par materia cum in. Et secundum exem
plificat aliud et dicit

Calide igitur dispositionis fra
causa contraria est frigide
vero calida et sic in
aliis proportionaliter. Contraria
ergo egritudini et calide est causa in
frigidans et contraria egritudini frigide est
causa calefaciens et sicut est
dispositio in reliquis egritudinibus et causis
velut causa egritudinis aut calcitas
et complexionis est et ea evacuationis
quarum causa sunt permutatio
earum aut per evacuationem aut eodem
aut permutationem contrariarum et
tollat et velut causa medicationis
contra cause curationis egritudinis ca
sunt que sunt ex illis quibus in
infrigidantes sic aer frigidus et cibus
et potus et ulcere refrigerantes
et quies et tranquillitas et pati
entia vite: et sopitus. Et cause
curationis egritudinis frigide sunt que
sunt ex quibus in calefacientibus
sicut aer calidus et cibus et potus

et mediante calefactione: et motus
et vigilie extrahunt animam et ipsi
mox durant. Et proprium est modus
unus et rectus quod est aggregans
quia est duas extremitates sicut cum calefa
cant sunt contrarie quibusdam et con
dat causam in tantum meditationis et

Rem in immoderatum dicit
omne preter naturam: moderatum
vero secundum naturam necesse
in moderatum omne ab immodera
to secundum quantum ad moderatum ad
ducit. Ideo est quia cum sit omne quod
est egrediens a natura inequale
et omne quod est naturale sit equale
oportet necessario quod res egrediens ab equa
litate non redeat ad equalitatem
nisi res alia egrediente ab equalitate
et est diminutio causa etiam illi
nominis contrarii in meditatione contrari
um et iam ostensum est circa
quod oportet ut sit causa meditationis lon
gitudo ab equalitate. Sit longitudo
extremus ab equalitate equaliter et sit una
quoque aliarum causarum causa declinans
ad contrarium cuius causam est egreditudo sua
et longitudo eius ab equalitate sit
et longitudo eius ab equalitate. Quia sit causa sa
nitatis causa contraria et longitudo eius ab
equalitate per gradus tres.

Manifestum vero quod secundum vir
tutem non secundum apparentiam
calefacientes et infrigidantes
et quecumque alia eius accipi
endum est dico autem secundum
virtutem: quod essentialiter et
proprie et verum est quod dicitur

secundum apparentiam vero quod
presente sensu eius esse
videtur accidentaliter vero non
accidens eius et non vero oportet
cognoscere ea in negotio
de simplicibus formatis
dictum est. Et manifestum est
quod non oportet ut sumatur aliquid quod
calefaciat aut infrigidat aut
faciat aliud ex eis que sunt similia
illi ex operationibus nisi in virtute
sua si aliquid quod existimatur in eo
quod apparet de esse suo quia ita est
et sufficiatis per sermonem meum quod
res operatur virtute sua ut faciat
illam operationem de qua dicitur efficiat
illam cum certitudine et veritate et suffi
ciatis per sermonem meum quod existima
de re quod efficiat illud de quo dicitur
quod faciat ut illud quod in manifesto
sentitur de eo videatur qui faciat
illam operationem: et non est cum verita
te secundum quod putatur de eo etiam
narravi in libro meo de virtutibus
medicinarum simplicium quod oportet ut
sciant ipse res et appareant
et castigatio est in natura
valde in capitulo ciborum
et medicinarum quod est quia
sunt multi et esse eorum est preter
mentis cooperture quod illud quod
tradit de falsitate et permutatione
nominum et assimilatione putatur
ergo quod tunc eorum sit virtus unde
cum quod videtur ex eis aliquis
eo quod non sit et cuius virtute non
est expertus: possibile est ut quantum
ad proveniat ad nocumentum inferendum

qualit necessitat medicus et non
sit causam attingente i. negocium
bñ et quis i medicis etiam ut
appareat quomodo corporum operatio partis
et exprimere q operatio eius e pecu
liaris sit calefactio aque frez.
i frigidatio propriis corpora qua po
nit sup corpus Ḡ. ergo castigat te
nisi est sermone ut no gravitis
paliquam operationum virtutum ciborum
et medicinarum donec scias illam
et ex pranis ipam et scias etiam
sui ertitudinem et vitate et scias
etiam operationes illius eius centrales
et virtutis eius et operationes acci
dentales et no gravitis cu eius
et quem sunt multe plate et spes
multe similit et diversificant etiam
ista appt aquas et loca gravatis
corpora et plur e dessp i qualibus
Necesse est ergo medicus ut expe
riatur illud quod invenit de ipsis isti
cu rone et sciat certitudinem eius
cu experimento et sit contentus i eo
cu quo medicatur ille cuius expe
rientia continuant persevet ipsum
et sciat certitudinem et vitatem
eius et no firmat vita sua nisi
nisi considerationem cuiuscumque corporum particularia
eius corpora sunt infinita et propter
illud posuit Ḡ i li° de medicinis
simplicibus canones quibus ut
scias illud quod tibi pnis quo
quo indiges de medicinis et sas
gitus eius et pretereliqua
Inventores vero salub
rium corporum quecumque qui
dem tac adiam sanitatem
egritudinem sunt salubres illius
rationem continendum e qua i
quod est secundum appetitum de

siniatur ab eo quod est sui virtu
tem oportet ut vitam in invé
tione corporum facientium sanitatem pro
depositione egrinis que iam facta est
et completa via in qua sit dicta ut
vez que exprimunt quod est sui dispositionis
secundum quam narrat et ut vez que
e in virtute sua secundum quam narrat
Nvento corporum facientium sa
nitatem in destructione egrinis
est inventio ciborum et me
dicinarum confirmatam ut cofirmatur in
illo inventio ciborum et medicinarum
e duabus viis una carum e com
ratio i quibus considerandum e in eis
sit id quod est nisi dispositione dicis
et i li°. Ḡ decimis . et i tribus tracta
tibus perperimus libri sui de medica
mis simplicibus et possibile est ut
cadat dubitatio i istis propter antiqui
tate temporis i quo accidit ut permuter
inter ipse et cadunt nomina quarumdam
corporum super quamquam et propter illud eo
quo falsificat et oblivione quorum
i multis corporibus et alia e experien
tia corpora visibilium et e ut scias
propriam virtutem corporum et probes id
tu experimento . ergo certificabit tibi
veritas vel i eis et via qua ex
perimentat est illud quod percepit tibi
Ḡ nisi est sermone etiam docuit i.
i li° suo de simplicibus medicinis
et e viginti tractatibus primum libri eius
et facit te scire qualitate compositis
corporum et i medicinis compositis xviii
tractatibus vi. nominant cathagenis
et decem nominantur inter composite sui
mechea particula et duo tractatibus
i confectionibus et facit te cane Ḡ
in hac castigatione agravatione
cu medicinis quibus existimatur in
ea virtutum tales et tales et no
i sunt eis ille immo possibile est

ut insunt eis virtutes que ei
que confirmatur in eis et ita confirma
tio accidit aut propter ea que vocatur
commixtio in eis : aut propter virtutes
accidentales que accidunt in eis pro
fitent confirmatur eius sed ab eo quod
in est eis essentialiter et videtur quod
ut non vincetur eius medicina neque dentur
nisi donec perdet eius cognitio cum ex
periencia cum videtur et ut recipiatur
castigatio ypo quia est ita quod ut
detur medicina addicionem ut conferat si autem
non confert quod ut non noceat . Si vero
dicat quod conveniunt sibi ut coniecturis
in medicina quia non noceat aliquo
modorum : et inquirens postquam habet coniectu
ram ut sit medicina . Et propter hoc
non recepit sermonem eorum qui professi
erunt ipsum in medicinis donec provenit
ipsum eis . et postquam sit illud et experta
est ex eis in loco suo in eis etiam
plerisque autem aliud canones quibus
exprimuntur et scit facilitate rei
in unaquaque earum et optimus est
in eis consistit possibile ut permittetur
nova earum et fiant loco unius earum
alia et manifestum est quod professus
sufficit in arte medicine famosis
ex eis in regione sua et permittit
experientiam earum et experiatur me
liorem ex eis Deinde facit curationem
in suorum cum eo quod elegit et si p
sentatur aliquis eorum ex eis medi
cinam cuius experientia precessit ei
incipit cum experientia sua si non
est ex necessario ex opera Deinde cu
rat cum ea Et non est necessitas ex
ea nisi cum confirmat in ea : quia
est medicina nobilis accidentes
in suis operacionibus componuntur ex
medicinis quibus sunt virtutes co
servantes membrorum virtutes interiorum
et exteriorum et pungunt ex eis sicut

mediante sophistice aromatice
proprie quibus ex eis sunt est
virtus pura a virtutibus malis
fraudulentis sicut est virtus
venenorum et que ex eis etiam
sunt velocioris valitudinis in
operatione sua sunt magis utilime

Nemini vero est adeo
que ad quem sit ipsa ca
dem considerationem vete
dum et addiscere secundum quam
inveniuntur egritudinum cause

Et omnium inveniendi earum facie
cum sanitate in corpore cuius egri
tudo est in dispositione que sit con
via eius dixi : ut etiam via a
qua exeguntur eius egritudinum

Inveniendi earum faciendam sa
nitatem in corpore cuius egritudo
est in dispositione qua sit
indiget duabus viis una earum
via qua curatur egritudo qua
sanatur Et hec est enim via me
dicine illud quod accidit de egritudine
in corpore Secunda via est in qua
deprimuntur cause facientes egritudine
Et manifestum est quod necessaria est
in hac via scientia cause facien
tis egritudines donec caveantur
et deserviantur cum medicina solu
tiva aut permutativa : aut con
gregatio et scarificatione aut ieiunio
et flebotomia aut similibus ex illo
quod necesse est enim

Erunt enim si ita colim
gat in languoribus putre
factis attendi febrem
demonstratio in talibus
est alteratio et crudelitas

Alteratio quidem cessare faciens putridinem manere substantia evacuatio totam vero a corpore educit substantiam Et nos exemplificabimus ubi supra in illo ut intelligas id pone ergo quod humores putrefiant generetur febris. Dico ergo quod est tibi ut facias alterationem et evacuationem. alterationem quidem: ita ut facias quiescere putredinem et substantia que sunt ante putrefactionem sint remanentes in corpore. evacuationem vero quando evacuas substantiam que sunt ante putrefactionem totam

Humor quando coartatur et non expirat putrefit. et quando putrefit inflatur in eo caliditas extranea et quando generatur febris. et febris est mala qualitas calida et sicca Jam ergo apparet tibi quod diximus quod putredo est causa ethicas febris et si vis ut ipsa dicatur cum quanta dicitur non est differentia in illo et quia illud est ita sed tamen indiget tribus intentionibus quarum duas dixit hic. et tacuit tertiam et est declaratio eius et cum primo eius est in conservatione sanitatis diversarum autem quod dixit una est mutatio humoris donec quiescat putredo et ista mutatio est dare illud quod adiuvat naturam super digestionem et ut in medicis digestivis. Digestio enim non est aliud nisi perfectio, ducit natura et vincat humorem malum quousque sit et altera est evacuatio humoris putridi et evacuatio eius a corpore totaliter tertia autem quam tacuit hic est curatio febris ipsius. ita in quantum est malitia complexionis calida et sicca indiget ergo eo quod infrigidat et humectat et plus quod infrigidat prohibet digestionem propter quam in materiis calida et sicca. scilicet cola. et cetera.

Et dicta quidem sola species alterationis digestio est: quam a quibusdam causis quod facere Galienus in illis si ceciderimus iam in egritudines ita salubrium causarum. Et species mutationis quam narravimus est digestio eius et terminus et finis ex quibus est possibile ut sit digestio adipiscimur sanitatem causarum facientium sanitatem. Et hic intendit vult quod quando apud nos est scientia causarum differentiam uniuscuiusque humorum, prohibemus putrefactionem non generatur ab ea febris. Causarum digestivarum alie sunt cibi et potus alie sunt medicine. alie sunt exercitium Cibi quidem et potus quandoque sunt ex eis ex quibus generantur humores laudabiles et quantitates eorum equales Medicine vero sunt sicut crocus spica cinnamomum piper album zinziber macropiper exercitium vero est sicut fricatio equalis: motus equalis balneatio et fumo absoluto si humor grossus est indiget eo quod subtiliet eum Si est viscosus indiget eo quod dividat ipsum Et si est calidus indiget eo quod infrigidat ipsum et ceterus quod est quasi intentio in digestione est ut appareat humor ita quod possibile sit ut natura vincat eum et ducat super ipsum

Variationes vero per flebothomiam et per urinas et per clisterem et per inspirationes que secundum naturam

Sunt amplius vero propter iam
dictorum et divinacionem ad a-
quam cum quibus sunt menstr-
ua moventia et emorroidas
aperientia: et per nares et per
palatum per purgare
Evacuatio autem per flebotomiam venarum
et per clistere et per urinam et per resolu-
tionem ex cute et pallitionem ad loca
contraria et permutationem ad loca pro-
pinqua et regendum in hiis que
provocatio menstruorum et apertio ori-
ficiorum venarum que sunt in ano
et vulva · et mundificatio que
fit per nares et palatum

Capitulum narrant causas
de quibus incipit tractatum
evacuationis multitudinis

sanguinis. Sanguis vero non purgatur donec
percipiatur eius ex spiritu. et non
prohibetur eius respiratio donec
multiplicatur et non tollatur etiam
virtus et cessat digestio eius et
cum cessat ab eius digestione purgatur
et curatio quidem multitudinis
est per evacuationem. Quicumque ergo
ex sanguine est in quo adduntur quibus
ipsi donec impleantur vene et
vasa: tunc curatio eius est per flebotomiam
Sed si non est possibile propter etatem
... et etate: tunc per ventosas
et quanto ventose sunt propinquiores
talaneis tanto magis utile et
quicumque corporis est qui plus ...
additur oportet ut evacuetur per medicinam
que aspiratur ei in attractione eius
cum clisteri: aut ex sanguine ipsum per
provocationem urine aut per resolu-
tionem a cute. aut pallitionem ad
loca contraria. et residuum humoris

eius est interclusum et apperiens
est in eo usus medicinarum
solutivarum Nos enim cum evacu-
amus sanguinem quod remanet ex
eo et spirat cum virtus tollit
illud quod remanet ex sanguine
et incipit regere ipsum etc. Et si se
incipit ... id tota decet ipso
esse tamen ab evacuatione san-
guinis cum digeritur nisi sit sa-
niosus et ... declarat illud
esse propter illos modos quorum primus
est debilitas virtutis et cessatio
eius digestione Secundo ergo habitat in
corpore disposicione medicina solu-
tiva. non ... nocumentum
eius et secundus modus est quia
plures medicine solutive sunt ca- et
sic. quare addunt ei inflamationem cali-
ditatis sic et non accidit ideo quod
digeritur humor Natura enim potest
super ipsum et regit medicinam so-
lutivam et extrahit cum malum
totum. Ergo in corporibus ...
sanguinem in principio sanguinis ut alle-
vietur residuum eius super naturam
et facilius fiat eius digestio: et
quod tibi est utilius ex medicinis
eius cum est virtus in permutatione
quibus male et commixtatione
... ut minuatur per illud sangui-
nis et per illud minuat ex
sanguine per flebotomiam venarum et
per clistere lene quod extrahit cum
moderatis superfluitatibus et per provocationem
urine et resolutionem ex cute
mundificatione et medicinis resolu-
tivis et quando humor noctis
declinat ad membrum nobile
tunc ipsum abscindat aut permuta-
tur cum ... ad aliquid et ...
... modo facit in unde

corum que nocuerunt. Et propterea non conveniunt tibi ut evacues ad attenuationem forti nisi in flebotomia sola. Ipsa namque evacuat evacuatione forti ex venis. Etenim secundo est quoniam usus flebotomie est in multis quorum causa egimus est ut venas sint ut sit in corpore diffusio que nominatur repletio et etas et virtus et hora adiuvet. Et ypocras iam dedit secundum istud in evacuatione et est ut infirmus incipiat ei levitate aut sit tollerans eam cum facilitate. Et illum evacuatio per mundificationem fit narium per emunctionem et per sternutationem et per palatum fit per extreationem et per gargarismum: et per collusionem eorum omnibus. Cum ergo dominatur humor dicti vigi evacua cum medicinis fortibus etc.

cientes igitur et consummatas et virtutes quibus in tempore qualitate et quantitate et modo usus oblationis evacuatio fit. Et quando et terminus in hoc capitulo etiam species quibus fit evacuatio deinde unum eius in humore in qua convenit et cum quantitate qua necessaria est et via usus adiectitudinem; iam tunc complevimus totas sanitatis in hoc capitulo.

Dicunt nos in hoc sermone quod necessarie sunt in evacuatione. Cum mali mixture complexiones. Una earum est species medicinarum quibus ille humor evacuatur et oportet ut evacues illud quod convenit. Et secunda est hora in qua oportet ut detur medicine aut in qua evacuetur corpus sit ut evacuetur corpus aut non evacuetur aut in horis permixtorum cum rebus levibus aut post cum medicinis digestis fortibus. Et tertia est quantitas qua oportet evacuare et illud per digestionem et quarta est pars usus evacuationis quoniam enim pars fit diversa. Quoniam si humor est declinis ad ventrem tunc oportet ut eius evacuatio sit per ventrem et si est declinis ad intestina: tunc oportet ut eius evacuatio fiat aut per clistere aut per illud quod facit fluxibile egestionem et emittit eam. Et si est declinis ad partes epatis et renum tunc oportet ut fiat evacuatio eius per provocationem urine. Et si sit declinis ad cutem: tunc per resolutionem et si sit declinis ad pectus: tunc per illud quod facit fluxibile sputum et si sit declinis ad caput: tunc per nares et palatum. Et si est in venis tunc per flebotomiam, et secundum quantitatem plenitudinis in venis. Cum ergo compleverimus has conditiones iam excepi causas sanitatis in capitulo evacuationis et quoniam tu facis comparare cum eis per illud quod mutat putredinem evacuationis per digestionem complevi causas quibus prohibetur fieri sicut sequitur putredinem humoris.

Etiam dixi quod partem artis invenimus salubria: et secunda est omnium inventio in terpentinon negatio: secundum eundem vero modum et in aliis quoque rebus discernis.

Et iam locuti sumus de earum cau-
sis in libro de ingenio sanitatis et
secundum quam similitudinem inveniun-
tur sanitatis in tribus speciebus aliis
in complexione mala
Significat quod destruitur unaquaque
species malitie complexionis de tribus
speciebus aliis. quarum una est
quod frigida. secunda quod humida tertia complexio
sicca per destructionem causarum facien-
tium eas sic destruitur malicia complexionis
ea. et est sicut precedit per destructionem
cause eius est predictum.

Nunc autem dicentes
preceptum efficientem
unamquamque earum eam
oportet abscindere prius deinde
sic venire ad eam distrasiam
que facta est ex illa egritudine
salubrium causarum inven-
tores facturos.

Et intendimus
in eis intentionem unam communem et
est ut auferamus a principio ipsam
causam deinde perveniamus ad egritudinem
que facta est ab ea
Quoniam omnibus in omni egritudine que ex [illegible]
tudine est ipse et est. si est
eius causa remanens intenditur
in principio ad auferendum causam
eius deinde redimus ad illud
quod imprefecit illa causa ex egritudine
et auffert. et si non est causa
remanens in corpore intenditur primum
ad ipsam egritudinem et aufert ipsam
Et hoc quidem non est proprie nisi in
egritudinibus que sunt permanentes tantum

Secundum compositas vero
distrasias ex simplicibus
compositio ostenditur salubria
precepta et que nobis conveni-
bus proportionale magnitudini
distrasie ad illam generis
medicamine invenire.

Exposuimus autem compositae male
compositio est ex rebus simplicibus
et significat tibi causas facientes
sanitatem et vere sit intentio ad
quam intenditur in hoc capitulo
et ut ponas quantitatem rei cuius
qua intenditur sanitas in quanti-
tate complexionis male qua curas medica-
Complexio mala simplex est
una qualitatum intensio scilicet ca-
lidi. frigidi. humidi et sicci. et complexio mala
composita est una maior scilicet calida et sic-
ca. et calida et humida. frigida et sicca. frigida et humi-
da. Et ergo accidit aliqua egritudini mali-
tie complexionis considera si est simplex
et si est in dispositione ut fiat: cura
eam per destructionem cause facientis
eam sicut quod intellexisti ab eo Et
si iam facta est destrue causam
eius et cura eam per contrarium complexionis
et si est composita significat tibi rebus ex
quibus est res composita illud quod
facies in ea aut in destructione
cause facientis eam que prius est
aut resistentia egritudinis ipsius [illegible]
eo quod est et contrarium. Calida vero et
sicca complexio curatur per frigidum et humidum contrarium
quam similitudinem est in reliquis
earum et pone quantitatem contrarii eius
equalem quantitati eius et hoc de-
terminat illud cum exemplo [illegible]

Velut si ita accidat
si decem quindecim

nimis sedm calidius excedat aliquis abeo qd firmam septe vo sedm sitius: oz ee salubre cal in talibus dispositionibus frigidioz. Unde accem in mens Septe vo frigidioz ex empl. sed aut illius e ut ponas aliquod mebru nimis rgne sua nali et declinat ad caliditate x. gradibus et ad siccitate septe oz ergo ut sit in ca sanatie ex mebro ex frigore x. gradibus et in ca et siccitate septe nient q qualit dc S. x gradibus et vij. gradibus cum gradus cuius sint iiijor. gr q ipse ponit eos in li de simplici medicina. Ergo vo qsiomo sunt due responsiones. prima cam e qd ex eius no est vm etal ta est q unusquisque eoz gradum iiijor diuidit in tres ptes pri et sedam et tertiam ergo iiijor gradus sunt xij ptes. Et ergo enunciat q. x. gradus volens prima pte gradus qrti et vij. gradus volens maiorem prima tertij gradus

S Igitur pti patienti ad diuitas eius medicamenti in qu sit frigidus et humidus i quantu mali festacio pcedit. Et si medicent ipi mebro in quo est egritudo: tunc oz ut sit in ca

Et sic etiam pquantitate cause qua signat ipa egritudo. Egritudo igt fumos e maliaa quantitas calide. Respondeo vero. Et sic te posita que patit pte considerare oz eius efficere salubre ut no qiungat et solum sedm viam. Et si mebrum in quo est egritudo e longinquu sit insu respondeo: tunc oz ut ingeniet in hoc ut sit i ea sanatie quam superfluitatis virtutis ex [illegible] ne quod fiat securitas ne debilitetur virtus eius in via antequam pveniat ad mebrum in quo e egritudo. Vult ergo ut considerat quantitate longitudis sit mebrum infirmum in extrema fine quantitatis que necessaria est ut addant in virtute medicine eius donec pveniat ad mebrum et remanet in ea virtus equalis virtuti egritudinis. Quod est quia mebri virtus minuitur et debilitatur in via et ppter illud necesse est ut addat in virtute eius pquantitate eius quod minuitur ex ea in via

S Igitur calidius esse oz moderato no tanto solum sit calidius quanto indiget passio: si super modum apponat oportet ponere necessario ad remiens. Et si mebrum plus est longinquu et indiget ei causa sanans aliquam caliditer equali: tunc no oz ut sit caliditas eius quantitate qua indiget egritudo in [illegible] oz ut addat in

X vc

In virtute eius secundum illud quod
nec[essari]um est ex additione in ea pro[porti]o-
ni longitudinis loci membri.
Ergo tunc in hac simone ex q[ua] de
fri. et ponamus quod est re-
rum et fra. in gradu secundo
Et medicina que bibitur pervenit
ad renes postquam transit per venam
pirsoptagnum: postea pervenit
donec pervenit ad ieiunum et per eas
epatis quo nominatur mesaraice et
per epar et per venam cavam. Frigi-
ditas minuitur in hac via duo-
bus gradibus: oportet ergo ut sit caliditas eius
intensa per iiiior gradus.

Non frigidus: res simplex
oportet tunc facere illud se-
cundum quod in aliis considerare
p[ro]p[ri]us. Si vero pannosi
est non pervenit usque ad pro-
fundum membri: tunc non ali-
quando operatur spissam seu red-
dendo superficie. Si vero leprosi
meus sit possibile est pervenire
usque ad profundum plurimum.
Et si indiget membrum ut causa
sanatur apprime sit frigore equali: tunc
non oportet ut intendatur ad hoc ut sit
fortior per illa quantitate tunc sed oportet
ut consideretur in primis substantia eius. Si substan-
tia est grossa non est possibile quod ut sub-
intretur in profundo usque ad spatium
longum. Unde in stomacho efficitur cor-
rupti aliquid fortior quam stringit superficiem
corporis. Si autem ita sit substantia
tunc possibile est ut subintretur et per-
veniat ad profundum usque ad spatium
ex qua docuit et longum
quod in medicinis calida oportet ut ad-
datur de caliditate per quantitatem
quod pervenit ad membrum et ma-
neat in eo quod sit equalis fri-
gidi: et in medicinis frigidis non est possibile
illud: tunc addit in medicinis fri-
gidis canone: et est ut consideres in
substantia corporis. Substantia enim grossa non
penetrat nec subintrat: sed in loco
eius inspissat in primis membrum
cum occurrit et coartat caliditatem
interius: quare duplicatur in egritudine et
additur in quantitate eius sit ergo
plus quod sunt medicine causa
egritudinis. Substantia vero subtilis possibile
est ut subintretur et veniat ad pro-
fundum usque ad spatium longum.
Ergo est ut sit in cute egritudo
et ex malitia complexionis calida. ii. g.
et oportet ut compleatur epar complexionis in
frigiditate et si substantia medicine infrigi-
dativa qua sit exemplum sunt gros-
sa inspissat cutem et coartat ca-
liditatem interius quare inflammatur cali-
ditate. Si autem substantia est subtilis
est exemplo. Si autem substantia est subtilis
medicine possibile est ut subintret in carnem
et penetret usque pervenit virtus
eius ad epar et resistit egritudini
eius: et oportet ut addas in frigore
et subtilitate apprime tunc quod non debili-
tetur virtus eius in via.
Causa vero et complexionalitati-
bus et densitatibus membrorum
fundis et pannosis et
leprosis sic considerande
sunt. Et secundum hoc plurimos
quod ut consideres in rebus qualitatibus

et ex siccitatibus in grossitudine substantie
carnis et subtilitate. Per hoc enim
intelligit canonem medicandi cale-
factionem et canonem medicandi in-
frigidationem: si considerat que caro est potens
ut sibi ingeratur et penetret et eligas
eam super illam que non subingeritur et
penetrat et eligas eam super illam
que non subingeritur et non penetret et
mensuras unamquamque carnem tunc cum
quod perveniat ad membrum infirmum
et cum ea sit virtus resistens egritudini et
in hac causa mensuratio est necessaria
ut expianans medicinas et scias
proportionem et comprimentum quantitates
virtutis carnis et quantitates grossitu-
dinis et subtilitatis substantie carnis

c Et ponit quidem partibus
loci maiscepatio inve-
nit salubre ut dictum est nunc
Secundum quantitatem similitudinis figure et loco
membri ea attingens sanitatem
v vult quod loca membri significent
et quantitate membri medicine
cum qua occurras egritudini eius
aut per semitam nasi que bibitur
aut per semitam cassigii aut
clisteris aut syringe.

c Et plasmatione vero et
ponit cum fluxu sensi-
biles sunt conspectos ad a[d]
aut nullum est: nam ad princi-
palia qui feruntur fluxus
ad ventrem proportionibus vero
eos ad non principaliora
et forma aut et quantitate eius

ad illud quod sequitur ad ipsum tunc
aut est ei meatus sensibilis aptus
ad membra alia: aut non est ei me-
atus quod est: quod si in membro est
meatus in quo currunt superfluitates
eius ad membra que sunt nobiliora
comprehendimus illas superfluitates
currere ad illa membra et cum in
membro sunt meatus in quibus currit
superfluitates eius ad membra que
sunt meliora eo: tunc stimulabis
illas superfluitates ut currant
ad illa membra

) Iste est canon alius in medica-
tione secundum et forme membrorum
et in quantitate corporis eius parte et
ponit hoc et dimittit partem eius
Illud autem quod dico explanat est quod
si in membro est meatus aptus ad
quedam membra convenientia ei considera
tunc quod si membrum ad quod est aptus
est nobilius: et tunc prohibebimus super-
fluitates currere ad ipsum et si est
vilius stimulabis eas ut currant
ad ipsum. Sed autem dimisit descri-
ptionem explanationis explanationum
est et si est meatus ei aptus
in quo pervenit medicina ad ipsum
ingeniemur ad hoc ut perveniat
medicina in illo meatu ad membrum
sicut facimus cum caput purgamus
et in ventre cum potu et in vesica
cum syringa et in intestinis cum clisteri

y Cum sextum vero quam facit
enim causam dissensia
per evacuationem est sanatio ipsius
cum dissensiam alterationis sanatio
et mansuefactio est per medi-
cationem per evacuationem non est nisi cum
fracturam sine mala complexione vero

mala complexionis medicatur nisi per
permutationem. Et est conclusio eius
quod precessit in curatione malicie
compositionis malicia cum compositionis predicte
est in ea. Et est causa eius et intendi-
mus ad curationem illius que fuit
compositione mala et quod est malicia
compositionis sicut in ea. Et intendimus ad per-
mutationem eam cum eo quod ei conveni-
ens est et ultimum quod dedit ex
canonibus in curatione compositionis unicuique
generis et est complementum notandum in me-
dicina compositionis.

Solutio vero continuitatis
curationis quidem iterato
imitata est. In orga-
nicis vero partibus impossibilis. In
consimilibus vero non omnino est
impossibilis sed in quibusdam possibilis
ut in carnosis conglutina-
tio sanatio est. // Continuitatis
autem cum dirrumpitur tunc intentio in
medicatione eius est continuatio et non
est possibile ut sit id in membris officia-
libus. In membris vero simplicibus propri-
um est impossibile. Sed est sed possibile est
in quibusdam corporum cum etate est quod
in membris carnosis sanatio eius
compositionis est conglutinatio.

Non est possibile ut continuetur aliud
quod disrumpitur ex membris offi-
cialibus nisi cum ipsa sunt com-
posita ex membris simplicibus dis-
ruptis. Ergo in eis membra dissi-
milia quorum unumquodque indiget
medicationibus que sunt alie a me-
dicationibus quibus indiget aliud et
multa sperorum membrorum simplicium

impossibile est ut consolidari et sunt illa
quorum generatio est ex spermate sicut
os et nervus. Primum possibile est ut
continuetur preter aliquam que continuat
quasdam partes corporum in quibusdam
sicut est aldebulducuz, i. porus.
Membra autem carnosa possibile est
ut continuentur. Cum generatio eorum est a
sanguine et sanguinis intentio est
remanens in corpore et ex eo surgit
et questio que fit quod multe ex plantis
que sit: quod ex eis absciditur ramus
nascitur loco eius aliquis ramus et in
multis ex animalibus cum absciditur
ab eis membrum aliud nascitur me-
brum loco eius sit tamen superpen-
su et perfectioris in tempore vero et
quod perfectum est ex animalibus non est
possibile, i. perfectum. Perseverantia autem declarat
questionem est perfecta et non est bonum
in perseverantia de ea medicatis nec
in aliquo curationis iuvamentorum nec
in aliquo re confirmatis sanorum et
nos abreviamus verbum de ea ut
non deficiat aliquis scientiam illius.
Dico ergo quod plante non sunt elemen-
ta preter terra et aqua et va-
riatio eius ex ea superfluit continuum
tamen est quod autem in animalibus sunt membra
aliud est preter duas causas prima earum
est quod illa membra sunt superflua
quibus natura fecit ea bona sint
tamen et quare superfluitas est
ex superfluitate nutrimenti corporis et
non est quod in membrorum eius ra-
dicalium sicut plenitudinem eius sicut
quod contingit dispositio eius in pennis
et pilis et cornibus et unguibus.
Cum generatio corporum est sicut viam
accidentis sicut dicit Galenus in hoc libro

Et quedā corꝝ generant̄ ex superfl
uitatibꝫ que aggreḡant̄ ex corrupt
cionib͛ et igniunt̄ et cessat i eis
talitas temp̄ata exiens a cali̇te
corpis et ḡnat ex eis nā me
bra mēbrorꝫ loco que recedunt
sic accit ut nascant̄ de superfluitatibꝫ
que sunt i fine et dermigant̄
cepli corꝫ ex mēbris at gomnis
et alalm̄ cōpletorꝫ sꝫ quorꝫ
ḡnatō ē ex pmate et cū ista
disrumpunt̄ nō ē possibilis corꝫ red
ditio pp̄ inventionē nē pꝫ sentitē
corꝫ ppꝫ ea q pma ex quo
ḡnata fuit finitu est tot̄ ī
eis et nō remansit ex eo aliqd
Et ex eis sunt quorꝫ ḡnatō ex san
guine est Eu ḡo ista disrumpunt̄
possibile est corꝫ ē redditō pp̄ inve
tionē ān. ex qua ḡnant̄ Redditur
at dentū i fantiū pꝫ casū in
nativitate est: qꝛ materia ex q
ḡnant̄ dentes debiles cū conse
qūta debilis ḡnant̄ igit̄ ex ea
i pmis dentes debiles cū confortat̄
nā. expellit eos et pmit eos et
facit nasci alios que sunt meli
ores eis
n Non differt vō si consoli
datiūi noīes: Et nō ē
dcā int̄ esse ut dicā conglu
tinatōnē aut consolidatōnē/ ꝯ stadius
noīa sꝫ synoīa et significantia con
tinuitatē eius qd disrumptū ē.
p Recedit aut ea que
magni sunt mag
nitudinis: adductio dis
tantiū pticularū ex pla
smatōnis ex̄ius ḡne.// Et
ante consolidatōnē cū volumꝰ ma
gnū est aggregatio ptiū que dis
rupte sunt. et aliud est ex̄ḡnē con
natōnis forme Galꝫ ānt q̄ua
consolidet̄ mēbrꝫ sepatū indiget
volumꝰ cū ē magnū ut agregent̄
ptes eius disrupte i pmis et
equant̄ sup figurā sua pma ex q
est in tēas i capitulū exātōis fige
mēbri et ē exḡnē creatōis ex̄ini
v Et vō ea fiat ꝯ forme
pmanes sup ligacō
conducens distēcia et consolut̄
utiles sunt ad hec: Et ut fiunt
ille ptes sup agregatōnē indi
gent ligamento qd coniugat ptes
disruptas velut plumaceolis
duplicatis quorꝫ figura et sitꝰ ex
igunt ē et fēturꝰ
l Ligamento quide indiget ut
conseruat figurā etiā sic aliud
sup qd agregate sunt et ple
umaceolis duplicatis ut sit pole
ut ipellat ptes qꝫ agregate fu
erit vō ut retineant̄ ptes ad//
c Conglutinat ḡo // inunctē
distēntia et ea que ex
pticꝰ imutatōi reddet na
turā vō opus pmū qd ē
ut dictū est conducē i idipm
distēcia secūdū vō: firmāē
i quo conducta sunt et tenui
ut nichil i cidat int̄ labia
pvidē et ꝯ sui ipaꝫ ptis
sbam sanaꝫ tamen sarnare.

-X ve-

Et una quidem est que conglutinat partes
que sunt disrupte et reducat eas
ad id super quod fuerunt ex continuacione
operacio at qua efficiat medicus altera
est sicut dixi ut aggregent partes que
disrupte sunt et applicet eas ad in-
vicem. Et alia est que conservat sup-
ra congregacionem earum: et tercia est ut
caveat ne cadet inter labia vul-
neris aliquid. Et quarta est ut conservet
substantiam membri super sanitatem suam.

vel per naturam virtute regitive
corporis. et ars medicine non recipit
in operacionibus suis nisi conservat
virtute: et sunt ei medicamina ut
separat medicinas et res quibus effi-
cit operaciones suas in corpore et
melior operacio medicine est que sequitur
in imitacione sua super quod est conti-
nuat. Est in curacione solucionis con-
tinuitatis simplicis facte in carne
iiij^or canones quorum unus est
aggregacio parcium que disrupte sunt
et applicacio earum ad invicem donec
fiunt eas (?) simplices sunt sicut car-
nali et est quidem sit in tensione
et equacione et secundus est ut servat
figuram quam tacuerunt et efficiunt donec
remaneat super aggregacionem suam
et quod sit cum sutura et pone pul-
villum et rolis (?) eorum duplicatore
et ligamento: et tercius est ut caveat
ne cadat inter labia vulneris
aliquid quod prohibeat naturam ut continuet
carnem disruptam ad invicem et
quartus est ut conservet substantiam membri
secundum sanitatem suam scilicet conservet
complexionem eius naturalis cum medicinis
et cibis quorum est contrarium eius est simplex
et addatur super eam parum in exsiccacione

ximi vero et secundum opus
quo aliquis faciat debet
est: tercium vero in conductione
quidem distancia sit si nichil
in intersticiis in tende (?) permittas
sit plumum pilus et oleum
aut humiditas. alia in medio
constituta conglutinandorum pro-
hibeat eorum unitatem. In
posteriori vero tempore perfusio-
nes terre in tentoriis custodia
est: ad confrixionem vero separa-
ex post divisione et contra
divisione et figura apta: ac-
cedendum est. Secunda vero partis
sana fuabit (?) per medicina
siccativa. Et quidem curacio
est solucionis continuitatis in
carnosa parte facte eius per
scripturam solius: Et iam ondi (?)
quo operacio prima et secunda fiat oper-
acio aut tercia sit in hora in qua
aggregant partes disrupte contra
dimittitur ut cadat inter eas aliquid
de foris: quod est: quia quicquid cadit in eo
quod est inter partes disruptas de
quibus vis ut consolides eas pilus
aut oleum aut aliquid ex humoribus
et prohibet illas partes continuari
et consolidari in eo aut quod est
post consumacionem in medio fiat interstare
terra est quod in generat vulnus ut

quod aggregat in eo curat
ex inferiori et oportet ut sit
cum additione i aptitude orificii
vulneris donec donec amplificet
aut ita ut ponat vulnus orificium
aliud inferius in sequente gente ad
illud Secunda vero membri conservatur
super sanitate sua cum medicamine
que exsiccat exsiccatione equali
quare est igitur solutionis continuitatis cu-
ratio que est in membro carnoso ex
inde et sola non cum ea aliquid
Sermo et intellectus et quod
quod est ex eo indiges expone
et que est vulnus magnum et
conservat medicus in hora in qua sit
ipsum et sustentat ipsum et ligat quod
et cavet ne cadet in eo quod est
partes eius aliquid et prohibet a eo
solidatione carnis eundoque cum gratia
in eo virus et sordicies que in-
diget ut fiat eis orificium ex quo
curat totum quod aggregatur in eo et
venenos et sordicie. et hoc orificium
aut inferius sit aptum docet curat
illud quod aggregatur in eo. quod est
quod dimittit ex labiis vulneris quod
fiat orificium ut curat ex eo et
egreditur quod aggregatur in eo et illo
aut ut sit orificium vulneris super
et figetur membrum figura qua fiat
orificium vulneris inferius donec cu-
rat ex eo quod aggregatur in ipso et post
simoque sum. secunda membri conservetur
super sanitate sua cum medicamine
que exsiccat exsiccatione equali
velut illum locum vulneris et illo
membro et oportet ut sint ut exsic-
cantis generis equalis cum me-
bro et addat super eam in exsicca-
tione per quantitatem principii gradus

primi et gradu exsiccationis eorum si
membrum sit situm in primo: tunc oportet ut
sit medicina exsiccans in primo secundo
et proportione sua et quare est curatio
solutionis continuitatis que est in membro
carnoso dentium est sola: et non est
cum ea aliud vult ut vulnus sit
simplex. si non perit ex membro
aliquid plurimum solutionis continuitatis tunc
Si autem perit caro aut aliud: componitur
ulcus et indiget in curationibus aliis
quas omnes dicta in eo quod sequitur est

) Vero cum aliis inveniatur

eorum partes preceptorum in-
tentiones quas omnes in

compositorum doctrinis de ipsis
dicemus // Cum ergo componitur cum ea
egritudine sunt intentiones que sequuntur
curationem eius partes et dicta eius
in eo quod dicta post quam dicemus
egritudines compositas

s Significat quod quandoque ea vulnus est
simplex et est illud in quo
disrumpuntur partes carnis tunc
et quandoque est compositum. et compositio eius
est multa et diversa: quod est quia quandoque
perit ex carne aliquid: aut accidit
cum eo fractura in osse: aut maditur
nervus aut contusio. aut aliquid
et quandoque componitur ex duabus earum vel
aut ex tribus aut ex in ... et permittit
quod docebit curationes eius dando ca-
nones que exponuntur

In parti vero adicliquibus

intentiones solutionis con-

tinuitatis verendum est ordine
Nunc autem remaneamus super reliquas
species solutionis continuitatis vult quod
doceat in primis canones solutionis
continuitatis cuiuscumque membri que

simplex nec est ita ea aliquid
donec cum exsiccavit abeo reddat
et ostendat cavernas curationis cura
tionis continuitatis simplicis singularis
in carne et illa curatio illa cu
rative solummodo continuitatis ossis et

F ractura igitur est // dicit
quidem in osse solutio
continuitatis insanabi
lis vero quantum in prima conside
ratione iuxta secundum vero quen
dam modum curabilis quo
dammodo sit prima igitur consideratio
est consolidatio impotens
propter duritiem partis secunda
vero ligatio contingens fieri
per porum ligantem in circuitu
fracturam. Dico ergo quod fractura
est solutio continuitatis ossis et non
sanatur prima intentione prima: sed
sanatur prima intentione secunda et in
tentio quidem est prima consolidatio et
non est possibile ut sit consolidatio in
osse propter duritiem eius et intentio
secunda est ligatio pori ossis quod iam
fractum est et possibile est ut sit liga
tio per porum qui nascitur super os
quod fractum est et revolvitur super ipsum
donec ligat ipsum

I ntentio quidem prima est id quod
dixit in consolidatione carnis cum
cadit in ea vulnus simplex
et ipse quidem dixit in eo quod preter
con carnis partes continuat: et dixit
quod illud est propter gravitatem carnis
et sanguine et dixit quod os et reli
qua membra quorum generatio est ex
spermate nisi consolidantur et illud
ostendit quod est propter spissitudinem materie
ex qua generantur: et ipse insuper similiter
dicit quod ossis partes non continuantur et
non consolidantur propter duritiem suam
ergo dat ingenium ad quod sit nece
ssarium et est quod cum [illegible] os est quan
tumcumque sit ossa in sanatione: tunc
possibile est ut continuentur et consolidentur
partes ossis: et quando non est possibile ut
continuentur partes ossis: tunc necessario
est in eis intentio alia et est
ut extendatur et [illegible] secundum figuram
suam primam et ligetur et ergo faciat
medicus in eo aliud: tunc generat
natura regimine corporis in circuitu fra
cture porum quo ligantur partes ossis
disrupte et replent super ipsum
et repugnat ipsum ab omni parte
donec sit super ipsum ligamentum

G eneratio vero // naliter
pori igitur quantum ex materia
et natura fit. Ideo est
ad alia. Inquantum vero specie
est ossi forma vero est ex illis
ossibus alimento. Et generatio
illius pori est quibus illius generationem
aliorum et est quod est ex putrida [illegible]
et operatione [illegible]. [illegible]
est propter [illegible] parte ossis est generatio eius
ex nutrimento ipsius ossis
et est actus quod vero dote
ex operatione eius sine medico si
aut generetur porus ex nutrimen
to ossis: tunc oportet ut medicus det
infirmo cibos generantes nutrimentum
ossis et os quidem nutritur ex san
guine grosso et spisso.

M olle vero et pinguis os

consolidari possibile est.
Os aut molle potest consolidari
in pueris possibilis est consolidatio
ossis in corporibus puerorum propter duas
res una est propter quietudinem virtutis
formativae et quo generatur os secunda vero
est mollicies ossis in eis

r Curatio vero est et eius pas
sionis generatio sine co
passione aliarum me
brorum Sepissime enim contingit
musculi et aliis corporibus
compatiuntur fractis ossibus
Item et iterum curationis dup
plex est alia quidem in ossibus
alia vero in hiis que circa ea sunt
corporibus: quoniam quidem talis in
carnosarum partium dispositione
dicetur De fractura vero est
dicendum est: Et radix sit quod
extensio ita quod non sit extensio a
abeat quod est quia cum franguntur os
sunt musculi qui sunt in continuo eius
et reliqua corpora que continuatur
cum eis sunt patientia cum eo an
tendunt ergo curationem extensus duci
tentiones prima corpora sumuntur ab
osse: et alia sumuntur ex corporibus
que sunt ex contentu eius Et ergo
dicta intentiones quas tu dicta po
sueras quantitatis conpactam fractam
in membris carnosis: nunc dico
oportet ut separatam in fracturis
r Iste sermo est intellectus melius in
diget plusquam ut considerat tu
narrat cum inco in quod accidit
secundum plus ex attritione carnis
et contusione musculorum et reliquis

ex pectoribus alteratum et concassationibus
accidentibus cum fractura ossis:
In aut et quartum curatio
est ex potu: ut potius quod
fiat: Ipsum alimenti est
ossis opus: et oportet superfluitatem
nutrimenti ad ponendum generationem
sub munitionem naturae // Dico ergo quod
in reparatio ossis non fiat nisi
per potu et in generatione illius potest
necessarium sit nutrimentum ossis: sed
oportet ut inveniat natura superfluitatem
illius nutrimenti ex qua generetur poro
Scilicet addat medicus in cibo in
firmi et considerat ipsum donec infirmus
digerat ipsum secundum quod oportet Cibi aut
qui conveniunt ossi sunt ex quibus generatur
chymus grossus sunt assamen et
surmenta cocta in quibus alimenta
talerata: et que sunt ex farina quod
generat cum digeritur sanguinem gros
sum et spissum.
s Superfluitas vero quandoque et
quantitate et qualitate
moderata esse debet: Et oportet
ut illa superfluitas sit equalis
in qualitate et quantitate sua
v vult Galienus superfluitatem addi
tionem cibi quam addit medicus
in cibo infirmi Et quod super
fluitas non est nisi superfluitas
addita super nutrimentum ossis cum
pervenit digestio cibi in stomaco et
in epate et inveniens Et cibis
vero cum non digeruntur generatur super
fluitas mala que non convenit in
loquo quo fiat nutrimentum in causa
sanitatis Et propter hoc indiget me
dicus ut det ex cibis illud cuius
quantitas sit prima: et vero

in intinctio corporis sit nulla ut
est tritum coctum · consideret eorum et uri
nam : et sciat ex eis dispositionem digestionis
et addat quod et minuat quod
et componat cum cibis aliquid cum
quo digerantur ex coquibilia sicut
tagnetbil · et micipsia et unum
detur secundum quod exigit dispositio sensus

Propterea deductione in
diget tale et tamen in
fluctionem sanguinis ossibus
preparante : ex quali et quanto
fiat porus : quem vero permisit
quod per grana fortia fracti
ossis : attende ergo eius mul
titudinem et qualitate et ita sit
tiore facere ergo adductionem vel
magis completam quam amplius
in temperantie facultatibus lit-
tis dicta sunt Et primo ergo ut
cibes contentum fracturam ex cibis qui
ponunt sanguinem qui currit ad
os in quantitate sua et qualitate sua
secundum quod convenit ut generet ex eo porus
et cum ille sanguis currit ex
locis vicinis ossis : ergo ut consideret qua
litatem eius et quamvis quantitates et
secundum id inclinetur et cibis ad sicci
tatem aut ad humiditatem et compona
illud et ostendam ipsum expressione am
pliori in libro de ingenio sanitatis

Cibi ex quibus generatur sanguis qui
conveniunt in qualitate sua et
quantitate et hec ut ex eo generetur
porus sunt quidem et panis qui est
de simila decentur fortis et sorbi
tiones facte ex tritico et candarusio
et alcalibus et aialibus vero caro
porcina Si vero non comeditur
sit loco eius caro vituli lactentis
qui iam incipiat ut comedat Deinde
caro yrci annualis et duorum
dencium et ovibus et ex avibus caro
galline et potibus vero vinum ru
bum grossum et ex speciebus decoctionibus: hec
secundum quod permisimus narrationi eius
et speciebus assatmaque et tritum coctum
in aqua et almadarant · et
abegeibe · et algarath et in quod
potes unumquodque ciborum facere ex li
bris editis in virtutibus ciborum · et
ex libris quos ego edidi in acceptione
ciborum qui nominantur libri decoc
tionis Ergo tu administras ciborum
cibos in sufficiente consideratione superflui
tate eorum in tempore et in urina et
in eo etiam quod significat dispositio me
bri in firmi Si ergo vides ipsum
ad humiditatem inclinare : adde in eo
quod exsiccat ipsum et econtra Et iam quod
operationis est secundum meum in cognitione eius
eius quod est ex digestione in stomacho
et in epate et in venis et in regimine
sanitatis : et iam permissi sunt ea
noncet alius in hoc quod pertinet in
hoc libro et cognitione eius quod est ex li
ello in membro facto : est profundum
et sanitarium si proprium quem cum em
brocabis ipsum cum aqua calida et in
unguis illud cum oleo · aut pones
super ipsum emplastrum adeps quem vides
fieri qua ergo · et quando pones super
ipsum medicinas ex preparationibus quem
vides ipsum humidus qua ergo cum
sub ad sanguinem ex locis vicinis vi
cinis ossi indiget ut aperiantur
ipsa loca et fluxibilitate sanguinis · ap
tio quidem eorum sit cum eo quod diximus
ex embrocatione cum aqua calida
et abstersione et fricatione leni.

Sed flexibilitas sanitatis fit ex bonita
te digestionis. Pollicis enim fit equa
litas eius in qualitate sua et quantitate
que est secundum velle quod dedit ex cano
nibus in restauratione ossis quando
fractura eius est sola et quod est in
contactu eius ex ossibus est salvum

Exiit vero et thena
tos pictura propter plu
rimum sensum et propter
quod comunia est super primum
particula parata ad notare
spasmos et maxime cum non
respiret et tamen ex tetani
cutis perforatione cavatur igitur
aperire os et ex situatione spi
leptomi poterit pertusio
ad profundum usque ad perfora
tum nervi dictum est autem
decet perfecte in tetrapeciae
facultatis subtilis sunt simpli
cibus igitur quibus quoniam dispositi
bus saluberrimum curarum forma
talis erit. Solutio autem continui
tatis facta in nervis et cordis propter
superfluitatem sensus corporum membrorum
et continuitatem eorum cum cerebro at
tingit spasmum vehementer et frequenter
quoniam non repletur superfluitates
que sunt in eis ad exteriora et illud
fit cum frangitur spissitudo cutis quoniam
oportet ut aperiatur spissitudo
et sicetur usque cum medicina tunc
sicca sit subtilis ita quod sit possibile ut
subintret et preveniat ad pro
fundum donec perveniat ad nervum

que scripta est sapienter et iam nar
ravimus illud narratione completa in
libro de regimine sanitatis

Omnis autem in sermone medicorum
cadit super tres res. Prima earum
est nervus natus ex cerebro et
nucha et est ille quo fit sensus
et motus et secunda est ligamentum quod
ligat iuncturas et membra ligata
cum ossibus et tertia est corda et corda
est nascens ex musculo quod est quia
musculus est compositus ex carne sim
plici et nervis contextis et in tenebris
in eo. Cum ergo pervenit ad ultimum eius
redit nervus et generatur ex eo corda
et si quid intelligitur in sermone
nervi nascente ex cerebro et ex nu
cha et cordas generatas ex eo cum
in ligamentis. Cum ergo cadit vulnus
in membris vel hiis: est dolor eorum ve
hemens valde propter superfluitatem
sensus eorum et continuationem eorum cum cerebro
et multotiens cum accidit vehementia
doloris eorum spasmum earum si advenit
autem ad vehementiam doloris eorum per
cibarios resolutionis venenum et for
titudinis generate in vulnere. Adde propter illud
dolor et fit spasmus maior. Si
ergo non fit festinatio cum eo quod est
in curatione eorum membrorum perducit
ad mortem velociter et dat ca
nones in curatione eorum membrorum
cum solvitur continuitas eorum et dicit
oportet primus ut aperiatur spissitudo et
dilatetur donec curetur et ea vim
et egrediatur sordicies. Deinde me
dicetur velociter cum medicina et sit
cavere cum in qualitate et oportet ut
sit ea virtus calefactiva ut respi
rat ex eo illud quod agitatur in eo
quod est quia nervus fit frigide com
nocet nervus non coniuncto pingue
diali. Deinde oportet ut sit sicca eorum

medicinarum que calefaciunt me
diocriter secundum equalitatem et exsiccant
ipsum plus equali. subtilius ut mitigent
et exprimant ad profundum ulcerum
cum sunt posita in profundo et que
quidem est super eos cooperiat eos et
defendat eos a nocumentis extrinsecis
et medicine que calefaciunt cum
equalitate et exsiccant ipsum plus
equaliter. et sunt cum illis sicut subtiles
sunt lactis gummarum ex arboribus extracta
et gumme. et olea subtilia quibus con
in volueris mundificare. gummarum vero lactis
et gumme sunt sicut cherabit et oppo
panax. et euforbium. et sarapinum. ga
lbanum vero subtilia sunt sicut ferula et
acetum antiquum et similia absolute
reliqua gumme et olea quibus est
caliditas tepida et exsiccatio et in
est eis subtilitas in substantia et dispersione
eorum est ut ipsa mitigent ad penetrent
ad membra interiora cum fit ex eis
emplastrum et emplastrent cum eo loca
infirma aut mutatur in ulcus. Dicemus
ergo ergo. quod ulcera simplicia
primum eorum est ulcus quod est in carne
simplex. et secundum est fractura ossis
cum illud quod est in circuitu eius
est salvum et tertium ulcera non si
mplicia sicut punctura nervi cum acu
aut cutello subtili et cadit cano
nes in curatione ulcerum compo
sitorum simplicium. et inveniunt ad hoc quod
ipse iam dictant illud dictacione
ulcera in libro suo de ingenio sanitatis
deinde ipse continuant sunt similes
in datione canonis in curatione solu
tionis continuitatis composite.

Estimandum compositas vero
complexe sint in ulceribus
prima quidem concavitas
quia non aliam dispositionem

sed ulceris quidam arbitrantur
differentia est alia non diversa quod
tale. idest concavitas secundum quod
dicit genus totius egritudinis in quo
sunt ipsius est de perditione igitur
et curatio ipsius in duplici
passione duplici, indiget
intentione concavitatis cum
solutione: unitate sicut vero
perditio: generatione indiget
Cum ergo solutio continuitatis est composita sunt
primum quod componitur cum ulcere est con
cavitas et putaverunt quidam
quod illud non est egritudo aliqua
nisi ulcus: et quia ipsa non est nisi
aliqua species eius. concavitas
non est aliqua ex speciebus ulceris
sed est genus aliud egritudinis in quo perdi
tur aliquid de substantia membri et est
egritudo sit composita ex duabus
egritudinibus necesse est ut sit eius cura
tio composita ex duabus curationibus
quod est quia solutio continuitatis indiget
consolidatione: et perditio cum quod est
perditio ex substantia membri: indiget
generatione et restauratione etc.
Sermo iste est intellectus oste
dit enim in eo. quod quando
fit ulcus est perditio partis
carnis aut alterius donec sit
ei profunditas non est eius ulcus
simplex sed compositum ex duabus
rebus quarum una est solutio continui
tatis membri et alia perditio partis
membri: quare oportet ut restauretur
quod sit loco partis deperdite: deinde
consideret solutio

Iste vero sunt paulo
superius generationis intentiones

Et iam narravimus paulo ante
intentiones in generatione carnis.

[I]ntentiones in generatione sunt de
perdite et ulceris est generatio
membri sicut quando membrum est
superfluum [illegible]. Et hec meditatio
in quibus est abscissio venenum et
in quibus sicut semita explanandi
sordicie aut sicut semita explandi
aut quod emplastris aut vel lectionibus
aut vel in unctionibus et hec cibos
et potus ex quibus generetur sanguis
qui sit valde bonus generis ex qua
faciat membrum ut cambium sub
deperdite et ulcere.

[E]t oportet quidem curatione separat
dispositionem deinde oportet
aggredi ut ipsa rerum natura
indicat. Cum ergo replectum
tu fuerit quod est concavum, cumque
vero ulcus exierit, alteram
intentionem affert accidit.
Medicina enim nova carne
stante labiorum ulceris pro
[illegible] quod in ... est di-
stantia. Et ipsa res tibi significat quod
non convenit tibi nisi ut intendas
in primis ad hec egritudinis scilicet diminu-
tionem deinde convenit consolidationem so-
lutionis continuitatis ... que
implet locum ille concavus et
equatur superficies cutis. Accidit
ut desperat una duarum intentionum
quod est quia causa que generatur in ulcere
et quod fit in eo quod est inter duo
labia eius aliquid non est possibile
ut consolidentur ille partes que sunt
solute ad invicem.

Et fruitionem sim et ipsa res
significat tibi: vult quod corpus ul-
ceris in quo est profunditas

scilicet ex quo perdita est pars membri signi-
ficat quod indiget in primis ut
compleas diminutionem. Cum ergo comple-
mus ea conatus ut consumatur id
quod diruptum est et partibus membri
et res que complet diminutionem
manifesta est quia sit in eo quod est
inter duo labia ulceris: quia propterea
aggregatio labia ulceris quoniam
necessaria est id est consolidatione solutionis
partium ulceris via alia que per
aggregationem partium et solutionem earum
intentione situatione et ipsarum suste-
ntatione cum plumaceolis dupli-
catis et strictura earum cum ligamento
convenienter ad aggregationem partium disruptarum.

[I]ntentionem vero curationis
alia invenire oportet.
Intentio vero in eo quod
secundum naturam vero erat eam
operire cute. Et igitur nobis
faciendum: aut si impossibile est
intentio: similiter ad cutim: car-
nem sed callosam faciendum est
cicatricem aut significatione: siccata
simul et callosa siccantibus
igitur et superpositis sine mordi-
catione erit opus faciamus
ad cicatrizationem. // Et oportet ut in
generibus intentionum ad sanitatem
et inventio illius intentionis est
ex re naturali que oportet fit in membro.
Et ita sunt in membro et natura sua
que sunt cooperta cute: oportet ergo ut
facias aliquid in eo ... si est
intentio non est possibilis ut compleatur
tunc oportet ut faciamus similem rei

cuti et oportet ut ingeneretur superficies
illius carnis. ut fiat similis cuti
et non sit ita nisi cum exsiccatur
et induratur: et propter hoc indiget
ulcera que iam completa sunt carne
donec consolidentur medicinis que
exsiccant et que constringunt absque mor-
r sicatione. Capitulum eundem angustiandi

Capitulum nascentis in profundo ul-
ceris carne donec impleat
profunditatem totam eius et iam perfi-
ciet carnem natam ad consolidationem labi-
orum ulceris: Deinde in hoc sermone quod oportet
ut nascatur super hanc carnem cutis
que operiat eam. Sed in quo fuit ipsum
in membro ulceris et natiuitas cutis
non est possibilis ergo oportet ut exsiccetur super-
ficies huius carnis et exsiccatur
hanc carnem et indurat illa
sunt ille que exsiccant et abster-
gunt absque mordicatione: sicut
pellicule granatorum et cortices
eorum et calx abluta et lithar-
girum et scoria argenti et alpheseda
aut simplicia aut composita. et illa
que curant consolidant cursum scilicet que exsiccant
et constringunt membra et maiores... ?
carnis donec faciat in pelle cuti-

) cula vero et si in putredinem
vertatur intentio quidem
et purgare fac manda-
tum vero salubre reptilium
est similiter generet sordicies; tunc
oportet ut sit intentio tua abstersio illius
sordiciei: et medicina offerens sa-
nitatem cum medicina abstersiua
o tollatur. Sed in hoc sermone
illud quod volunt dicere ex
ulceratione vel cutis quod
est quia in profunditate ulceris

generatur quedam sordicies scilicet putredo
et virus et transit multis quarum
una est ex superfluitate nutrimenti membri
et secunda est ex malicia regiminis infir-
mi cum permiserit in cibis et potibus
et tertia est ex errore medici cum
ipse ponit super ulcus medicinam in-
conuenientem: et cum generatur in ulcere sordi-
cies et prohibet naturam adhuc ut faciat
in eo nasci carnem loco eius quod
deperditum est in eo. Sed ergo oportet
tibi ponatur in ulcere medicinam
que abstergat illam sordiciem donec
oportet natura ut faciat nasci car-
nem. Si vero medicina quam tu ponis
in ulcere est vehementius abstersiua
scilicet abstergit plus quam oportet: addit
in profunditate ulceris et prohibet
natiuitatem carnis in eo et propter
hoc oportet ut consideretur ulcus et attendatur
utrum in eo et medificet ipsum: aut
sit sana aut in toto: et sciatur
carnem prohibentem natiuitatem carnis
in eo et destruatur caro: et ponatur super
ipsum ex medicinis abstersiuis: que
conseruat quantum membri et abstergunt
illud quod generatur in eo de sordicie cum
quantitate sufficienti absque additione
a ithi est at de et diminutione
corporum in quibus que defficia
tur ... Et iam dixi medicinas
que abstergunt in libris in quibus
possum esse medicinarum
de libris in quibus narrantur eo
medicinarum est liber eius in medicinis
dictis simplicibus et liber eius
nominatus cathagenis. et liber eius
almegius. et liber eius in medicinis
in ventris in omni loco et liber eius

in compositionibus et liber eius in virtutibus
ciborum et liber eius in regimine sanitatis conservationis
atio et liber eius in bonitate complexionis
et malitia eius et canones
curationis ulcerum in certitatibus primus
liber suus qui nominatur ad glau
conem et ego exemplificabo medica
nas ab exemplis que fiunt et illas
nascunt carnem Dico ergo quod sunt pe
trosinum et aristologia et thus
et resina . i. gummi gummi et pul
et ficus m. et multe medicinis
ex quibus componuntur emplastra et pul
veres etcetera et ponuntur super ulcera
Et propter quod dedit G. canonem na
scentibus carnis in profundo ulceris
et canonem in assimilatione eius cum
corpore de carne nata in natura
carnis narrat que componuntur
ulcera etcetera et dicit
e Et si quidem flegmon aut
cassatio aut sclirosis
aut tumor in ulcere fuerit
curandum illa prius propter causas
que dicte sunt ita vero
et si influat aliquid ad ulceri sum
inflammationem curatio Si
vero et si distrasia aliqua
fiat secundum ulceratum locum ad
distrasie ne prius oportet adiu
toria Et similiter si in ulcera
est apostema aut durum aut mol
le aut cassatio tunc oportet ut inte
dat in primis ad curationem eorum
accidentium propter vias quas narrabo
et post si effunditur ad ulcus cum
ditas tunc oportet ut cures illud

in quo consistit est conveniens ad absum
dendum id quod currit et attingit
et plus Et si quidem membrum in quo est
ulcus iam corrupta est tunc oportet ut
invenias in primis in medicinas que
rectificat corruptionem cuius causa
ulcerationis effunditur ad locum vel
cuius in eo generatur ex ea apostema
apostema Si vero in effusa aut
attracta est sanguis aut humor coleri
cus generatur ex ea apostema calida Si est
melancolia aut flegma que cascata sunt ge
neratur ex ea apostema durum et si est
subtilis generatur ex eo apostema molle
et fortasse accidit ad ulcerem cassatio
aut et corrosio aut contusio aut
attritio aut fractura et ulcerationes
ad ulcus ex humiditas venenosa sub
tilis et fortasse mutatur cum in subti
litatem venenosam ergo res accidit ex illis
fit ulcus componitur ex ea et ipso ulcere
Et G. quidem precepit tibi ut incipi
as in curationem ulceris priorem
causis eorum quod accidit in ulcere spe
cialiter quod ipse res vetat nasci et pro
hibent eam agnatione carnis et con
solidatione solutionis continuitatis et
multe ex eis faciunt ulcus malum
fraudulentum difficilis curationis
sicut corruptio cuius membri quod est
aut exitudo quod in componitur cum
ulcere facit quod ulcus malum fra
udulentum et plus vero et fortasse
effunditur ad ipsum colera nigra et
fit ulcus cancerosum et canon
communis in omnibus compositum est ut co
sideres timorositatem eorum et que
ex eis est vehementioris periculi est
et que non sanatur donec sanetur
que est cum eam tunc ergo incipe
in ea que est magis timorosa
et cum magis timorosa est.

Etiam alius in ulceribus carnosis et curaticis corporis et co ... et mundificetur ipsum et ponatur super ipsum oleum quod rectificat et siccat absque mordicatione sicut emplastrum frigidum febrium et lutea abluta. et si medici quod iam corrupta est et videmus iam incisionem eius debere fieri. studeamus incisionem eius et loco salvo et ponimus ipsum cum toto membro corrupto. cuius et fortasse indigetur in quibusdam ulceribus cautio cum igne et melior medicorum est qui potest curare ulcera mala serpentia ... convenienti cum medicinis quibus potest et faciunt illud quod facit incisio cum ferro aut cautum cum igne. Inde enim apparet prudentia medicorum operatorum sicut prudentes. Et post illud dicit et medicinas in istis ulceribus et narrat et tractat de ipsis et eorum incisione cum ferro et cauterizatione eorum cum igne.

Ex dictis quidem sufficienter dictum est. Etiam sufficit in hoc tractatu illud quod narravimus. Sequitur post capitulum capitulum curationis ulcerum compositorum ipse enim dicit in eo sermonem et est ut incipiatur in curatione eorum ... secundum processionem curationis cuius ... ipso ... enim eorum paratio.

Dico vero quod post plasmationem veniendum iam genus est in plures duas divisum. Sicut manifestissimo principium oratum ponendum quod secundum permutationem figure sit

etiam oportet ut veniamus ad illud aliud genus cuius et est ... quod est in forma et hoc genus dividitur in species multas. Unde oportet ut incipiatur cum manifestatione earum et illa est mutatio figure.

Postquam cessavit ad ... nomen curationis solummodo ... veritatis redit ad illud quod est post ... eius et rememoratione canonum curationum cuius compositionis membrorum et sunt minor quam forma quantitas nimis et positio ... cum ... forme et species eius sunt ... que sit in figura et ... que sit in gibbositate et ... que sit in quantitate sicut opilatio asperitas lenitas. Et incipit cum ... cuius ... aliqua que est manifestior apud sensum et est permutatio figure.

Ex igitur que adsunt constituit possibile est figuram plurimarum partium corporis. Eorum vero que convertit nequaquam. Dico ergo quod in corpore permanet in augmento possibile est ut rectificetur figura plurium membrorum eius quoniam non complet corpus eius. Non est possibile ut rectificetur figura membrorum eius augmentum et extensio membrorum

et augmentum eorum. Unde ergo permanent membra que extendunt et crescunt dum corpus est in augmento et diversificatur in hoc quod est quod augmentum in infantibus est plus quam sit in etate illorum qui ... pubertate et augmentum in istis est plus quam in illis qui sunt maioris etatis et augmentum in illis qui sunt

iuvenis etatis est plus quam sit
in adolescentibus et apud extremum ado-
lescentie stat extensio membrorum et
eorum augmentum. et quanto est plus
iuvenis etatis est augmentum eius
rex(?). et quanto est plus maioris eta-
tis est augmentum eius minus. Et
nos diximus in eo quod precessit quoniam
possibile est ut os restauretur in pueri-
tia propter duas res quarum una earum est
propinquitas temporis generationis propter re-
manentiam virtutis formative et altera
est propter lenitatem ossis. In etatibus
provectorum et in aliis vero non est possibile
ut restauretur propter duas res quarum
una est longitudo temporis generationis
et altera quia separata est virtus formativa in
membris generationis formate et
secunda est propter duritiem ossis et plurimum
figura membrorum est secundum figuram ossis.
Nam si os est equale secundum rectitudinem naturalem
sit figura membri equalis et si est
inequalis sit figura membri in-
equalis quoniam os stat in membro essen-
tiali loco fundamenti super quod fabri-
catur. Ergo dispositio in figuris membrorum
est secundum dispositionem in figuris ossium
descendentium ea. Nam si possibile est in
osse ut equetur figura eius donec
equetur possibile est similiter illud in membro
et si non est possibile illud in osse non
est possibile illud in membro. Nam ego declara-
vi tibi prius quod diximus quod figuras
membrorum est possibile rectificare in cor-
poribus que sunt in augmento et non
est possibilis eorum rectificatio in cor-
poribus que transeunt augmentum
et quanto est corpus plus tenerum est
rectificatio figurarum eius membrorum
possibilior et propinquioris acceptio-
nis quam aliud quod est post.
Intentio vero ut si possibile

sit curari ad rectum adducere
distorsiones. Et oportet ut sit in-
tentio tua in membris in quibus eorum
rectificatio est possibilis reducere ea a
parte ad quam torta sunt ad contrarium. Et
membra figurarum quarum rectifi-
catio est possibilis sunt illa que
sunt in augmento quoniam cum membra
eorum tendunt ad diversitatem partis ad
quam torta sunt et equatur eorum tor-
tuositas et sustentant ipsa cum plumaceo-
lis et tabulis et bene ligantur
et embrocantur in hora solutionis
eorum cum aqua calida et inungunt
cum aliquo oleo et assiduatur illud
super ea rectificatur eorum figure torte.

Quod fractura non recte
solidata pervertat(?) ad
huius membri figuram

Si advenit vero rebus po-
sterius ut contingat frangi un-
quam os quod plasmatum recte con-
sistit deinde postea fieri et
in corrupto est figure malum et
accedit propter fracturam quod non fuit equa-
ta et restaurata sicut oportuit
deinde ab eo quod fractum fuit restauratio
est restaurata firma: oportet ut
dimittatur ipsum et non fatigetur cum co-
rectione et si restauratio eius non est
firma et stricta et fortis: oportet ut
frangatur ipsum denuo deinde ipsum
equa postea ingenia ipsum ut mol-
lificetur in eo postea et restauretur secun-
dum formam que in aliis
membris in quibus frangitur os
figure. Nam eorum unitas per
fracturam ossis est. Et quidem
castigat te in eis ut si fiat via
si membrum fractum est equatum

et rectificatum et restauratum secundum
quod oportet: tunc est illud quod quesitum
est. et si non est iam equatum et rec
tificatum: tunc considera nam si inve
neris ipsum non restauratum restau
ratione firma sed restauratum re
stauratione non firma: tunc itera fra
cturam eius et equa ipsum et recti
fica et liga ipsum et fac in eo quod
prius fecisti in ipso. si est cora fracture
donec restauret et firmet restau
ratio eius secundum figuram convenientem. et si in
veneris ipsum iam restauratum secundum tor
tuositatem et firmata est eius restaura
tio: tunc dimitte ipsum cum dispositione
sua et non facias aliquid nomine quod
post iam preterit augmentum et si tortu
ositas est in augmento tunc conatus est quoniam
membri totius si est tortum cum fractura
sed quod narro tibi propter quod facias te
merariate fracturam ossis cum resta
uratio iam firmata est. Et ego narro
tibi rem quam rectificatam sum. vidi ei
senem sexaginta annorum cuius ancha fract
ta fuit et restaurata est secundum tor
tuositatem restauratione firma. post
quam ego vidi eum precepit in cerebro
caret tu aqua ea et ponet super
ipsum quod leniret ea ut elleniclet
grossities et duricies que erant in loco
fracture fac ergo id et abula supra
pedes suos ambulante debili per
claudicationem et erat quando senex fuit
multis casibus: que non perficiunt et am
bulatio eius. vocavit ergo unum re
stauratorem et interrogavit eum si
esset ei evasio a claudicatione. estima
vit ergo restaurator quod rectificaret
eum postquam frangeret ancham eius
deinde deinde restauraret ea et que
rit eo super l. denarios aureos.
post ea senex misit ad me ut faceret

me illud sicut quod faceret in ipsum
et restaurationem. Dixi ergo ei tu
es quod multi temporis et non rema
net de vita tua in quo impedias
tempus tuum et non ex necessitate ut
sias cursor et ambules viam
longinquam. Sis ergo contentus in clau
dicatione tua et non decipiat te
quisquam restaurationis et moriaris
et recessi ab eo. et venit post me
restaurator et fregit in eius an
cha firmus cum sectorio forti et
fregit et tortuosa est eius ancha fuit
ergo id ea mortis eius sepius qui
quam complevit post opus restaurationis
et quod scias quod os quando frangit
latitudinaliter et longitudinaliter
et tensum et rotunde et quod cum ca
dit super ipsum aliquid quod confundit
ipsum sed et frangit ipsum faciendo
frustum ipso et cogitatio tua tenebit
post est pertinentem ad manum et per
considerationem ad oculos et conspendium
in operatione etc.

Sicut est emplastrum ex ...

Hoc emplastrum et emplastrum
etiam est exigit hoc emplastrum dicitur
quod emplastrum est una ex speciebus emplastri
factum in forma etc.

Et quidem agglutinosis
facta et pinguibus cum
innominibus: unam quidem
et eandem intentionem continet co
traium passioni est fracturis
cause tue salubres repti
ta et insidiencia fatta.
Et quod opulentum est ex superfluitate
grossa viscosa tunc intentio in

In mediatione eius est intentio via
gia ipsi egestioni et est apertio ex
tae attingentes sanitatem magistri
me quia non residunt et abstergit
superfluitates grossas et viscosas
l in vesica et conculcatur in meatibus
et concavitatibus et opilat eas
et propter hoc illud quod venit in eis et
propter illud est tua intentio apertio me
atuum et apertio meatuum et superfl
uitates viscosas et grossas et ad me
dicinas que extendunt grossitudinem
superfluitatis et subtiliant eam: et
quando desiccatur eius viscositas et maius ipsius
est ut sit in eis superfluitas abster
sionis ut abstergat illud quod congela
tum est ex ea in meatibus et inde
de similiter et superfluitates grossae visco
sae aut superfluitas generata
in unoquoque membrorum continuorum est
propter naturam nutrimenti eius quod est quia
superfluitas in unoquoque membrorum est
illud quod superfluit a nutrimento eius
et propter hoc fit opilatio in renibus
faciens passionem difficilis sana
tionis propter naturam nutrimenti renum,
principalius est eius natura sanguinis grossi
sive viscosi ergo superfluitas eius
est secundum hanc rationem deterior eo
in grossitudine et viscositate: et aqua
descendens in oculo est eius quod quidem
quia opilatio est in pupilla sive in fora
mine uveae quia propter hoc prohibet spiritum visi
bilem sed propter hoc opilatio in nervo
spiritum animalem apertione ut mo
veat membra et faciat ea senti
re Et nos quidem permutamus
eam cum cadat a pupilla ad in
feriora membra et removetur
opilatio Sed ergo convenit ad in

feriora uveae figitur ipsa et ad
generat in ea et repletur propter hoc
opilatio et in renibus indiget digestio
ne superfluitatis et quae generatur
et subtiliatione eius evacuatione
et abstersione etc.

q Nunc vero ex scitore duri
quod adhaesit intestino
tempore quando cessabit in
duritie correctio eius cum humi
dis et pinguibus clisteribus
Deinde vero evacuatione cum
acribus: Et si opilatio est ex scitore
duro quod factum est in loco intestino
rum intentio prima in mediatione eius
est lenificatio duritiei illius scitoris
cum clisteri humido pingui: et intentio
secunda est evacuatio eius cum clisteri a
r cuta. Colica est opilatio in intestino colo
et ipsa quidem fit ex scitore du
ro quod iam adhaesit concavita
ti intestini et fit ex flegmate visco
so quod infixum est intestino et laedit
propter duas res: scilicet propter frigiditatem suam
et inflationem eius putrefactionem, et fit
difficilis propter excedit intestinum
et fit ex apostemate: et fit ex humido
colerico quia non vesicatur in tunicis in
testini et mordicat ipsum: quare
facit ipsum dolere et propter hoc curare ad
ipsum eiusque secundum conversionem suam
Et intentio in curatione cuiusque eorum
scripta est ex eo. Et hoc quod posu
imus de exemplis ut sit iter
super illud in curatione eius quod accidit
ex reliquis rebus Et sermo eius
intellectus est [illegible] quando
curatio scitoris duri infixi in in

termino lenificatiuo dimittat eum
est cum clisteri quando proprie tunc si
remittatur et euacuatur euacuatur cum
clisteri acuto quo curatio fluit vi
tri viscosi grossi est calefactio
eius et ipsius incisio et desiccatio
viscositatis eius est cum clisteri acu
to in quo sint medicine cum fortiles
astringentes. deinde euacuatio eius
cum clisteri eius acuto et exsiccatiuum
est cum curat ventositas quoniam ipsa
inflatia cum eo quod terminat ea
et resoluit eam et attingit eius
infectioni et curat eo cum eo quod
facit eam descendere et exit cum
est curatio appropriatis et iuuatis in me
dicatione appropriata interiore et ipse
dicit ea in eo quod factum est

ue vo et lapide re(nu)m
vesicae in puncti quod
incisione eget dum a
toris igitur perfecte quam prom
sa sacia(m) cura est. Et si opi
latio est propter lapidem in vesica tunc
intentio in curatione eius firmata est
remotio lapidis amicata qui op
ilatus est sanatio sit perfecta et
et extractio eius lapidis

[D]ixit de generatione lapidis
generati in vesica quoniam est
ut sit sufficiens super illud
quod est ... eius quod est lapis
generatur in locis multis corporis primum
generatio autem in vesica et in renibus
est manifestior et in aliis locis
est occultior et rarior inventionis. Et
nos quidem curamus lapidem generatum
in renibus et vesica cum medicinis

que frangunt lapidem et faciunt ipsum
arenam sicut inuenitur conuenientia: et la
pis indicus. et cinis scorpionis
et lapis natus in spongia et scia
procatha ... et reliqua que sunt
in libris posita et non est in omni membro
possibile nobis remanere lapidem abo
rificio meatus neque secare locum et
extrahere lapidem ex eo extra ipsum
sunt reuelata non enim est ad remouendum
lapidem ab orificio meatus neque
medicina ipsius quod intromittas in
eis et nisi ad secandum renes. Si
lapis generatus in renibus est minor
quam lapis generatus in vesica et forma
eius est rotunda generaliter et exit
cum urina propterea quod non expellit
adiuuas ea cum medicinis si
non est prohibitio nature cum vesica sicut
prohibitio eius cum renibus et propter illud
indiget vesica in multis horis re
motione lapidis ab orificio meatus
aut per ita ut elapseamus infirmum
et eleuemus pedes eius sursum
et concutiamus ipsum donec lapis redeat
ab orificio meatus: aut per impe
dat ab orificio meatus
nominati alcathalatum
est cum instrumento in pellit lapidem
ab orificio meatus et curret virga
a foramine quod est in eo quando venit
ad difficultates urine fortes ab
opilatione quam lapis opilat meatus
a sectione aut loco et extractione la
pidis prohibentes ipsos: aut quia non
operis non erat assuetus aut fecit
in tempore suo. aut ut faceret nobis scire
quod faciunt nobis ut caueamus
quod nescimus ex ipsius ope cum
ferro: aut quia apud eos erant
lumine. Et modus alius curationis

b iij

qua no sanit a qua et ꝯtretu
cat asetate lapidis et ia firma
nent settes a lapide dus qui
cedidit i opatoe cu ferro et sitm
ꝯmꝫ insertu sui op anathoie
no indigebis ut adiscas aliquid
opis cu ferro ab alio ate ꝯmo
tacis magis audes et ꝯdenacor
et qui edit in i° li° et ꝯ est ab
senit . ab insertoe opis cum
ferro i li° et cu sit illud quod
narrat in ope anathoie sufficit
quamuis iaꝫ ꝯmisit ꝗ faceret illus
ꝫ nos no videmus illud

uis vo que pt naꝫ
i pte ꝯtinet humidita
tis curaco e i ꝯfecta
euacuatoe quead i putre
dinibꝫ Et qn aggta humiditas
in loco inferiore ꝯcedat i. humiditas
e egrediens a na tunc curaco eius
e ꝯtitio eius tociꝫ sic senes ꝗ
tractat in pectore &c

Illud itm e in medici ꝯpilatoīs
Semite eius qui ꝯueniunt et
currit i ꝯcauitate aliquo
membrorum ꝯueniunt opilo in illa
ꝯcauitate Et curaco eius est eua
cuare ipam tota cu medicis aut
cu apertione . aut cu tanbus ꝯfigur
in quo e materia exsiccate scilicet
et simile eid et sanies quidem que
aggtat i pectore plm euacuat
cu tussi Et oportet dari infirmo
medicamenta ꝯprobata sicut ysopus
opus sicca et ꝯssim et capillus
et ficus et ydromel et calamentum
et reliqua silia illius &c

Inmoderata vo replo
i moderata indiget
euacuatoe que ad
i sanguine ꝯ venas
Repletonis aut superflue medica
cio est evacuaco equalis sicut
sanguinis multi aggregati i venis
cum sit canon quod i curatoe
cuiuslibet medicaco ꝯtrij ꝯpriud
sequi ut sit curaco replonis
superflue evacuaco superflua cum
superflua evacuaco no tollat
virtutes . aut cum ipa est ꝯ
nata ita ꝗ iaꝫ debilitat . aut ꝯꝯ
superfluitate frigoris temporis ꝯmus
aut superfluitate caloris eius &
ꝯꝯ etate infancie aut senectutis
aut cum corpus est debilis ꝯtutis
aut ca alia . aut ꝯtica aut ra
ritas . aut timor . aut aliud &c
ergo replonis i corpe superflua re
pletone et vtij est fortis tollere
autem evacuamus aliud corpus eua
cuatoe superflua aut ꝯfleuiaꝫ
quaꝫdam venarum aut ꝯmecaus
solutiuaꝫ . aut ꝯsudore . aut ꝯꝯtra
hendo superfluum . Et si virtus eius
sit debilis no tollendus euacuamus
corpus paulatim ꝯdie ꝯte ipsius
ꝯꝯtat replo superflua Et ꝯ
ꝯtinet in ꝯ° libro . 1° ꝯ intel
lexit ꝯstipulis et ꝯfectis medicinis
i arte ꝯcepit i curatoe replonis
superflue euacuacoꝫ si equaliꝫ fiet
cum evacuaco ꝯficit in replone
superflua et no nocet corporibus
debilibꝫ nocumento magno ꝯfacit
ꝯsie medicina curatois ꝯuenire
corporibꝫ omnibꝫ donec no exiret

aliquibus ex eis quibus non est sen-
dum et attendit super quedam corpa
nocumentum magnum. post evacuationem
superfluitatis que est est magis conveniens
et maiori cautela factio est
evacuatio capitalis et sanguinis quando
est invenimus non est purgatus. Si vero
[illegible] super quos venit [illegible] san
et melioris evacuationes insequat
sepe [illegible] et si non tolleat
ea sedatio et [illegible] et [illegible]: tunc
ventose et scarificatio super ea
tantos est melioris. Si vero non
tolleat illud tunc mutatio cibi
et potus et assiduatio motus et
sudoris in aere balnei et cum
fricatione est melior.

In universum vero cum vero et intestinum et tracheam arteriam et pulmone putredo aut sanguis congregatus perfecte curationis indiget. Et
scilicet cetera quod aggregatur in stomacho
aut intestino aut canali pulmonis
aut in pulmone sanies sanguis tunc
necesse est evacuare ipsum totum.
nus aut quod aggregatur in ventre
aut intestino evacuatio est in
medicinis que abstergunt et
leniunt nam sicut ydromel et aqua
[illegible] et cum cibis ablutivis sicut
simila ordei et eius aqua et eius
aut quod aggregatur in canali pulmonis
aut in pulmone evacuatio est cum
medicinis que faciunt exire tussi
et alleviant sputum et [illegible] ut considerens
illud quod aggregatur in instrumentis pectoris
quia si est subtilis non ascendens cum
tussi ingrossa illud cum medicinis
que faciunt ipsum viscosum et grossum

faciunt illud sicut amigdala decoctio
sebesten et semine papaveris et si est
grossum et viscosum vel inflat ipsum
acer [illegible] cum tussi subtilia ipsum
et infrade ipsum si invenimus ipsum
cum oleo vel [illegible] squalliditio et scena-
bin et medicinis que inscidunt
et subtiliant et facile faciunt sputum

Impletionis vero cibi et potus ad hunc veteris secundum evacuationem correctio est. Et quando in ventre
est superfluitas cibi aut potus cum
tempus non elongatur tunc medicina eius
est evacuatio partis ipsius
quando in stomacho est cibus aut po-
tus et multiplicatur eius consequitur
ut debilitatur ad apprehensionem super
ipsum et decoctionem eius tunc me-
dicina est et evacuetur per eius per
vomitum quem non est longissimum tempus
eius donec stomachus sit tollatur residuum eius

Vetustum igitur in pulmone et toracem continet cum tussibus quidem evacuatio est et farris extenuantibus
et quam superfluitas est in pulmone
aut in pectore tunc evacuatio eius
est perfectissima cum medicinis subtilian-
tibus [illegible] in
eo quod precessit

Vetustum vero secundum corpus aut venas aut arterias aut lacertos aut iuncturas aut ventre. Sed iuncturas quidem ab extenuantibus vehementer. Ventre vero attenuantibus et aperientibus

Et qndo sup[er]fluitas e i epate
aut in venis aut i renibus tunc
evacuacio eius fit aut p[er] urina aut
p[er] solucione ventris. et evacuacio eius
p[er] urinam fit cum medicinis que atte-
nuant et subtiliant subtiliacione forti
et evacuacio eius p[er] solucione ven-
tris fit cum medicinis q[ue] attrahunt.
c x[?] opte vo e possibile // et aperiunt
evacuare sup[er]fluitate et p[er]
urinam et p[er] soluc[i]o[n]e[m] ventris
pl[ur]ies fm tam vini et plur[ies] e dispo
m[?] renibus venis. Na[m] evacuacio
sup[er]fluitatis eius est pot[ius] ut
p[er] urinam et p[er] solucione ventris et
renibus vo sup[er]fluitatis evacuacio
p[er] urina e magis pot[ius] quam
fit p[er] solucione ventris et s[ed] q[ue]
ram narravit medicinas urina
provocantes canone q[ui]nto et est ut
sunt medicine que tergunt sup[er]fluita-
tem infrig[idan]s et aperiunt meatus et
s[?] quid docet i tractatu v[ero] de
medicinis simplicibus q[ui]a no[n] est via
ad tangendum me... solutivare p[er]
vacu. s[ed] ipe sunt p[er] experimentu[m]
sicut sticados et pulpa colloquin-
tide et agaricu[m]. et polipod[ium] et
q venique igitur // sim ba
scdm superiore parte
promptu[m] cuicumque vo fm
inferiore. p[er] subductio[n]e[m] eius
Et qn sup[er]fluitas e i stomaco
tunc evacuacio eius fit p[er] vomitu[m]
et qn est i intestinis tunc fit p[er] solu-
cione ventris s[ecundu]m q[uo]d sermo c[?] in illis
q venique vo subtiue
p[er] infusione et cauteri
um aut farra caustica
Et qn sup[er]fluitas est subcute
tunc evacuacio eius fit p[er] aperc[i]one

aut p[er] cauterium aut p[er] medicinas
s intellexerunt p[er] // c[om]burentes
s[?]ac sup[er]fluitate illud q[uo]d
aggregatur de sanie et putre-
dine i apostematibus que putrefiunt et
ipe dicit q[uod] evacuacio h[uius] h[uius]
sanies fit i[n] b[?] modis aut p[er] aper-
tione loci aut p[er] evacuacione saniei
ex eo. aut p[er] cauterizacione eius cum
igne ut firmat ignis saniem
et exsiccat q[uo]d remanet ex ea aut
p[er] medicinas c[om]burentes et sunt ille
q[ue] nominatur cauterizantes sicut calx
no abluta et auripigmentu[m] cit-
rinu[m] et eru. et sal armoniacu[m] et
que currunt s[ecundu]m cursum ex medicinis
, tal vo alii // c[om]burentibus
et quecumque fm qualitate[m]
tate naturale ut i kyo
rate // et qn evacuatur eciam sup[er]-
fluitas que est i q[?] caute[rio] naturali
s[?] hac via fit i[d] q[uo]d fit qn aggregatur
i[n] p[ro]fectore saniei etc
et hac via innuit cauteriu[m]
p cum igne aut p[er] medicinas ca[u]-
l teri[z]antes c[om]burentes
Nos enim cauterizamus pectus aut
ponimus sup[er] ipsum medicinas cau-
terizantes et evacuamus q[uo]d aggregatur
in eo de sanie nos quando no[n] sanamus
illud nisi p[er] indi[?]ficac[i]o[n]e[m] corporis
donec no[n] attrahat ad pectus et
tractat a corpore ad qm[?] materia
alia q[ue] altat[ur] ut fiat semes plis
, N vno vo talis // p[er]me
q[ui]d que a toto
qne sunt p[?]p[?]
i quibusdam partibus c[om]plet[ur]
intencio curacionis ablacio e
Si vo i possibile est ita fieri

transpositio fiat ad minus pe-
riculosum locum // Et ubi que-
rendo in aquo loco membrorum corporis
res retenta et quod genus illius rei
egrediens a natura tunc intentio in sana-
tione eius est cum evacuatione eius Si-
at non est possibile id est quod compleat tunc in-
tentione: tunc intentio secunda in sanatione
eius circa est permutatio eius
1 Hec est canon quo comprehendes
omnem superfluitatem egredientem
a natura sive sit illa superfluitas
opilatio in meatu aut sanies ag-
gregata aut repletio aut aliud
Ista curatio eius melior est attractio
ad contrarium sit evacuatio per medicinas solutivas
aut per urinam aut per fleubotomiam aut per
expirationem aut per sputum aut per vomi-
tum aut gargarissimum aut per stern-
utationem i. quod fricatur cum ingine in cortici-
bus vel aliis rebus aut emunctionem
aut stimulationem et si non est possibilis
attractio eius ad corpus tunc curatio
eius est permutatio eius ab loco in
quo est in locum alium in quo sit no-
cumentum eius securius et per inconvenientis
acceptionis quod nocumentum eius ipso
4 Verum vero non to- // membro
to quod egrediatur ipsum ad naturam sunt si
secundum quantitatem intentio horum
sanatorum tunc superfluum evacuatio
et quod rei retentione in membro // est
non est ergo ejus egrediens a natura secundum quanti-
tas eius: tunc intentio in medicatione
eius est cum evacuatione partis eius
5 superfluitas est tribus modis vel pra-
ctica est superfluitas ledens qualitate
sua secundum qualitatem eius non egredi-
ens a natura sit sanguis qui calefit
et facit febrem effimeram tunc intentio in
medicatione eius est reductio ipsius
ad equalitatem suam et secunda est superfluitas

ledens quantitate et qualitate sua simul
et hoc genus est egrediens a natura sic
sanies que generatur et aggregatur
in quibusdam membris et species opi-
lationis intentio ergo in hac est est
est earum tota ad corpore et tertia est
superfluitas ledens quantitate sua
tantum secundum quantitas eius est egrediens tan-
tum et eius qualitas est generis: tunc
intentio in hac est extractio partis
eius secundum extractio eius quantitatis
addite: extractio tantum Sicut cum co-
medit quod abundat gente (?) multi-
tudo eius pervenit ad hoc quod
stomachus non potest continere ipsum et co-
quere ipsum et sic repletio fit
in venis Ista intentio in ipsis duobus
est extractio partis utriusque Sed quin-
dem partis extractio est per vomitum
et partis repletionis in venis est per
2 intentio vero // fleubotomiam
sanatorum secundum partem
quando equa extra partem ac-
cipi disponere: plurima
vero ex particularibus particularis
et intentionis earum sanitatis
per est extra ipsa egritudine et plurimi eius
est ex membro in quo est egritudo
3 Cause sanationis sunt tres quibus
mediatur sit cibus et medicina et
curatio cum manu et igni
Et Galienus docet in hoc sermone quod cogni-
tio que est necessaria ex istis causis
est assumpta a natura egritudinis Ista quando
tu cognoscis egritudinem que est sanabilis per
hoc cognitionem causarum sanationis ea et
sunt contrarie naturales hoc est ideo capi-
tulum primum cognoscimus earum sanationem
Et post ipsum sunt causa maiora eo
quod est summa Galienus in eo quod est magis
causa horum inde et magis notum
vel necessarium sicut ostendit in libro
suo de ingenio sanitatis et ipse

illud dixit hic q ps cognus
separ car est ex ipa cgne et
plim eius e ex mbro nobiliori
si ex mbro inferiori sic illud qd
est necessarium ex eius sanabus cog
tudine multiplex. sit go cogno
car extra cgnius go cogitio ca
usar sanatcin ex mbro infer
est maius calim m et sblunq
i curatione cgnius. qd e qr na
mbri sicut illud qd necessario e
ex medicis i curatione et plur
e disp mbri in principali suo
et nobilitate sua et loco suo
et dispo cntinuitatis eius ad a
et an sit ei meatus an no et
alia. Jaz em ostensu est i eo qd
pscript qr ex opilatione cog. si go
est oz ut aperiat meatus in quo
e et exrediet opilatio tota q
est go cogitio supta ex cgne qu
sui q fit inmanitud pposa in
curatione eius. et no qr h sig.
spet est res vna et eadem in
dum opilatione sz fit diuersa diu
sitate multa sm diuisitatem
mbroz. Quidam eius est q pole
est in vena ut putmitat alta
tam scruie et ex eadem exit lapis
qui e opilo in ea. et i pupilla
pole est ut remoueat aqua
q aggrat in ea cu acu et mte
smo pole est ut clisterizetur
ad eo qd remoueat ab eo opi
lationem et pole e in pectore ut
det i potu sirupi ipsi qd alleuiat
at ipsi sputu et vene pole e
ut evacuat pfloras aut pme
dicaz salutiuaz aut pmediatione
pwcatis vomitus et opilo que
est i intestino indiget eo qd sub
tiliat et abstergit et evacuat
superfluitatem eius et sedm hoc
eorum indiget primo quodcumq membrorum
quod est ad ab eo quo indiget

alia et apr illud primo eorum qui
vbiq ingenio qd sufficiat i indicatione
cgnius cuius significatio supta ex
na eius est falsus.

Veruz vo aspa scita se
pt naz caz que seq
naz eius adducunt e lenita
tem sedm ossi quid videtur
tem sedm fricacaz vo ar
tiaz aut lingwa leniente
pfunda sine mordacitate
et glutiosa. Et quodcumq me
broz cgdit anam sua et psst et
apparat. tunc oz ut ingeniet i rec
tificatione lenitatis sine sup ipm
et id fit in osse quid cu fricatione
et i canali quid plonis et i lin
gua p humiditate viscosa an vo
e mordicato
Jsta sunt excepla curationis aspi
tatis cgdictis an ut cat sup
ea q in reli quib mbris su
osse quid accit aspitas fiunt accit
aliqn ligne leniunt ea cu fricatione
mesicignitis i cu cortiaby vuc et
alijs. Quado vo accit i palpebris
tunc lenimnt ea pfricaciones cu zuc
aut ppamen noitata cgstinsi Qua
go accit i canali plonis tunc lenim
ipm cu cauglaco vuc et cu latte
vetet mulso. et cu decotione ficum et
cd oleo amigdal. Quando vo accit
in lingwa et ore sicut accit quibusdam
de fe acutis tunc lenimus ea cu
musillagine seis citoniorum. zuc. et
vorketalinulep i candi. et cu aqua
ordei et aqua granati dulcis Jam
go oz q dulsitas mbrorum e ea
magnitud i mutatione speciei rerum qui
bus medicatur. ret sequitur

X. ii

Verumtamen vero secundum lenita
tem post narrationem sunt: ea
que secundum naturam eius add
itenda est asperitate perfacta
sufficiet ripticam et pere
ne faciendam rasuram: Et
quandoque membrorum excedit asperitas sua
per quod sit lenius: tunc oportet ut ingeniatur
in reductione asperitatis eius naturalis
et illud quibusdam quod sit in qui
busdam membris cum medicinis que
abstergunt abstersione forti et in quibusdam
cum fricatione propria
nterio in curatione asperitatis eius
iam sunt intentio vna et est
lenificatio et diversificatur secundum
diversitatem membrorum et plus est etiam
intentio in curatione lenificationis vna
et est ex asperatione contrario diversificantur
secundum diversitatem membrorum et sunt quedam
membra que leniuntur indiget in re
ductione sue asperitatis naturalis medicine
que abstergunt abstersione forti ut ab
luatur humiditas viscosa que lenit
membra aut sordicies agregata in
superficie membri sit exasperatur membrum
lenificata cum lana equa ponitur
humiditas cum baurach et quandoque in
digent medicinis abstersiuis abstergen
tibus cum virtute ut mordicet ea et
faciet evenire in eis asperitatem sicut
sit cum misceamus cum ydromelle pipe
rinum et sicut facimus in dando se
rapium fortis acetositatis Et quandoque
accidit in vlceribus ut detegatur que
dam ossa et fiat lenitora qua oportet
fricamus ergo ea cum panno lineo vel
asperamus ea cum re aliqua ut sus
pendatur ad eis caro que nascitur in eis
Verumtamen vero cum fractures
et angustationes et conjunctiones a
lias sequitur: curandum aut
illas prius. Et quando est opi
latio aut constrictio sepius contrarias
alias: tunc oportet ut intendatur in primis
intentio medicationis illarum contrariarum
Signat et iam est sermone
de medicatione diversificatur etiam
secundum accidit contrarium et contrarie
alia et sanant secunda sanatione propria.
Secundum sensum est aut in tracta
tu de eorum dictum quod
de flegmonibus et scli
rosi et in flemmonibus et sicca
tionibus immoderatis adhuc
ex in operationibus figuris eorum contine
tur corpore consequitur plurima
ea que dicta sunt: quecumque et
tumoribus quibusdam eorum que
sunt in titulo corporum: Et iam
ondimus in tractatu in quo narramus
species contrariarum que opilatio et strictura vel
ordinatio consequuntur ea. apertata et dura
et mollia et siccitate superflua
et figuras malas que accidunt me
bris que currunt illis meatibus que
bus opilantur et constringuntur in eis et apposita
sic tractatus primus est contrarius
liber de morbis et accidentibus
composita malicia complexionis et ex
quantitate et figura Et quandoque fit contrari
tudo absque novata opilatio quan
do apposita fit in quibusdam concavitatibus
meatuum et plures venarum et quandoque
fit etiam ex eis strictura cum apposita
est ad latus membri in quo est meatus
et coartat ipsum donec constringatur
meatus eius et siccitas superflua
est ex contrariis malicie complexionis

t iiij

et accidit circa opilatio aut compressio
que in membro accidit sicut contusio in quo
est meatus: tunc constringit corpus aut
exsiccat concavitates currente humore
ab eis eius et stat et non currit
et frigescit sunt et accidit ab eis opi-
latio aut compressio que mutat figuram
membri donec involvatur vel torqueatur.

[S]i vero admirate eorum
que dicta sunt complec-
tantur aqua: compressiones fi-
ebunt varias // et quando
apponuntur iste res admirate
sunt species signorum scilicet id quod medi-
tatur: multe diverse.

et est conclusio eius totius quod
exposuit in hoc quod sermo supra-
extra naturam consimilis est debilis et
despecta propter comparationem signorum supra
extra naturam membri et residuum eius
quod ipse enumerat in illo manifestum
est per id quod dicit quod oportet ut ponat species
meditationis in omni cum compositio que
fit ab eque alia et est tunc ea eius
laboriosa doctrina cognitionis permittere partem
curationis et proponere eius partem est
meditationis plus compositionibus et meliorum
meliorem est cuius estimatio artificia-
lis est in hoc propinquior veritati et non
separatur id nisi cum multitudine studii cogni-
tionis et bonitate sue perfectionis per
ingenium sanitatis. magis autem
et reliqua que necessaria sunt in arte me-
dicine et propter illud oportet ut medicus sit
memorans formationis bone re-
tionis solutionis bone consiliis sit
etiam plenum intellectum etc.

[S]ufficit autem in primo ma-
nifeste ut in eo faciamus
ordinem. Amplius eum
decoloratis in tempestatibus

dicatur litteris. Subiaceat igitur
influere aliquem potentie multitudinis
sanitatis ut distendant quod secundum
partem sunt vasa non magna so-
lum sed et prava plus effugi-
entia visiones et plenitudine
vero nunc apparentia quemadmodum
in oculis videtur manifeste. aliis
propter albedinem tunice oculorum
eorum venas vero est et alia in-
fra in mora consimilibus que dicta sunt
vasis distendi. Repleta vero non
dum ea apparent propter parvitatem
et parvulum est effundi aliquid
resudans a vasis in eas que
in medio regiones vacuas
aut effusio esse iam dictum primum.
Et sufficit nobis ut narremus rem
unam quam ponamus exemplum quo significetur
illud quod est dictum id est et loquimur in toto
illo sermone sermonem latiorem quam in loco
demigratio sanitatis. ponamus ergo quod con-
tingit ad extra naturam membri sanguinis multum
donec extendantur vene que sunt in eo
et ex illo accidit extensio in venis magnis
et in venis parvis que erant prius occul-
tate a sensu deinde fit quod apparent
propter repletionem earum sicut videmus
illas venas apparere in oculo multo-
tiens quas tegebat albedo: et for-
tasse etiam vene alie strictiores illis
venis tendunt tunc repletionibus earum
et non apparent propter strictionem earum et
quod id fit fortasse resudat ex venis
aliquid et effunditur ad loca vacua
que sunt inter partes membri et fit quod currit
ad ea res prava et evacuatur etc.

[E]xposuit in hoc sermone. S. qua-
litate generationis corruptis sanguinis aliud
generatur corpus in corpore donec

ergo per illud speciem suffocationis superate ex parte secundum meditationem suam. Deinde inde ostenditur qualiter diversa fiat per signa permutatione membrorum. Sit ergo totum quod ipse comminat et suffocat eius comminatione signate superius quod est verum in meditatione parte. Ergo sermo est primum exempli et apostema quod generatur in membro secundum hunc modum quoniam accidit malitia complexionis in membris aut impellit ad ea superfluitas in membro fortiore eis et non potest hoc membrum expellere eam a corpore stat superfluitas in eo et fit ex illa apostema in membro et in via generationis eius in membro est ut generatur ad membrum sanguis. Si ergo non est in sanguine aliquis ex humoribus magis vincens apostema generatum est magis sanguineum et est quod nominatur flegmon. Et si est magis vincens in eo humor super sanguinem generatur ex eo apostema quod nominatur herisipila et si magis est vincens in eo m. generatur ex illa apostema durum vel sclirosis et si magis est vincens flegma generatur ex eo apostema molle et si est vincens in eo colera rubea adusta vehementis adustionis generatur ex eo cancer et si sanguis combustus fuerit vehementis adustionis generatur ex eo apostema quod nominatur carbo vel carbunculus et illud aut nominatur ... aut ... et hec est causa diversificationis materie apostematum et pustularum que in cute apparent: et etiam causa diversitatis. Deinde autem si sanguis ... ad membrum et implet hoc ex eo ... magis et ... donec perveniat ad ... venas que sunt in eo hoc quoniam replete sunt plene et non refundet aliquid ex poris carnis ad illud quod est in ... carnis locis vacuis: aut implet etiam loca vacua illa que sunt in ... membri: tunc fit ex aggregatione illius apostema. Si ergo accidit ut prohibeatur eius expiratio: accidit una duarum rerum aut ut infrigidetur aut ut putrefiat

et ignitur ergo augeatur fames et curationum eius sunt due vie una earum est prohibitio generationis eius et illud sit cum complemento eius et altera est digestio eius post complementum generationis eius et ego quidem rememorabor in primis viam qua prohibetur generatio eius donec congreget fames et non accidat ab eo generatio apostematis alia sunt sic secundum quod collectio famis in apostemate magno et dixit.

Modi vero passionis curationis contrabit quidem consideratione per evacuationem: et vero manifestius dicam ex parte evacuationis quoniam ipsa erat passio que repleta erat per immoderate. Dico ergo quod huius egritudinis curationis intentio non est nisi evacuatio et melius et manifestius est ut dicam evacuationem propter ... eius que est in membro quoniam hec egritudo non accidit nisi propterea quia membrum est repletum repletione superflua. Dixit autem dicens in eo quod preiit quod causa in meditatione repletionis superflue est evacuatio ... et nos ostendemus causam huius curationis propter illud quod dixit in ... sermonis ... evacuationem propter eius quod collectum est in membro.

Necessarium autem est evacuari superfluum aut per attrahens aut per pellens per partes. Rursus igitur curet aut per pulsionem aut per attractionem aut per utrumque simul aut secundum aliqua corpus aut secundum hec omnia

Evacuato eius superfluitatis scilicet
sanguinis sit necessario aut ita ut red
deat rect. aut ita ut curat ex me
bro in quo e confundo est reductio
eius rect. sit aut ita ut repella
aut ita ut attrha aut ita ut cur
rat per duas res ex ipsis quas nar
ram dum pecas omnes
d ecclamit et phut pmo eius
q enac ptis eius qd colle
cti e i mbro ex sanguine
sito: fit p duas res quarum una
e ut reduca donet reddeat ad
id qd e p9 ipm et dicit q reddit
ita ut repleat ad posteriora. aut
ita ut attrha: aut ita ut curat
paulati p duas ex ipsis rebus
aut p res eas omes et maise
sed est q i pulso fit p9 fortitudi
mbri cum medias apocrusticas
et q attractio fit. aut p vetosas
aut p medicinas attractivas aut
pflebias et late diusio
r et ipaz vo q patitur
ptes evacuabi sic
quid maise et sensibili
q a i evaporacoes exte
minatum / Et evacuatio eius ex mbro
i quo e confundo e a que fit p pria
maifesta sensibilis et alia e que
fit ita q subtiliat donec fiat vapor
r ostanti dixit una duarum
rer quibus evacuat qd
collectum e i mbro et est
illud p quod reddit sanguis rect.
re ad posterior sua: dixit etia ista
sermone illud p quod evacuat sanguis
ex ipso loco leso et dixit q illud fit
duabus rebus: quarum una e apres
sit carnacatio et apertio et flebotomia
et alia e oculta et insensibilis sit
apocrisis magis q subtiliat pan. donec
fit vapor qui resolvit ex poris
mbri. Jaz eius docuit quae sit ma
apertis et accepit super sermonem

sup est q oz ut evacuet id qd
collectum est i mbro p duas res
quarum una earum e ita ut reddeat san
ad posteriora sua et alia e ita ut eva
cuet ex ipso mbro. et post declarat
post est quas divisificat quae sic suffi
sum medicaciones propter repleciones et dicit
s J igi sunt totu corp9 pl
ectoricu: no oz p ipam
paciete pte evacuare
Si eim scarificacionibus et i istis
omibus sensibiliter evacuamus ad
ptes dolentes attrahemus propter
dol. amplius Si vo calefa
ctionibus diaforesim face cong
ressi sumus trahemus tal am
pl. i pte qua diaforesim
faciamus Si vo velis retire
coge qd e influxu no vea
piet plenum extus corp9: ad
utrumque igitur oportet oz evacuare
totu. ut si pletoricum sit oz
evacuare corp9: aut contrario trahere
eo ad alias regiones i qd
pti pacienti influunt oportet vo
apposite pte oz repellere primus
deinde diaforesim facere a
ggredi: pacior e eim evacu
atio quanto p maiora / Quum
quando corp9 totum repletum e: tunc non
oz ut evacuet superfluitate ex mbro
i quo e confundo qd est q si comes p
foret ipm evacuare maifesta
sensibili: accidet i illo p d dolor et
attrahet causa illius doloris ad ipm
materia plus. et si tu comes repel
ne illarum superfluitate cum medicinis

calefacientibus: attrahetur ad ipsum precipue
ipsa re medicina plurimum id quod repletur
extra Et si conaris et ut cogas illud
re quod occurrit ad membrum ut redde-
at non recipiet illud corpus propter replecionem
suam Propter ergo istas duas res primo
oportet ut evacuetur totum corpus deinde attrahatur
illud quod extra currit ad membrum ad
loca contraria et cum ergo feceris id
sit in primis conaberis ut repellas ex
illo membro superfluitatem retentam in
eo Deinde conaberis post id resolu-
cionem Nam evacuacio eius totius sit obe-
dit tibi cum facilitate cum incantationibus laca
S. alicuius dolorum in eo // oribus
primo consulitur diversificatur medici
signis signorum secundum est illo
est quod tardatur cum eius donec compleat
evacuacio eius quod ante ipsam ut ondat
id propria replecionis [illegible]
est quia ponit apostema in corpore exemplum
Deinde dicit Si tu curas apostema ipsum
attrahetur super ipsum malicia magis
Nam si tu conaris ut evacues ipsum
membrum evacuacione simplici sicut si per
forces ipsum et expone evacues super-
fluitatem sequitur tunc operacionem hanc
dolor vehemens. propter quod frangis
partem membri et dolor attrahit ad ipsum
ex corpore materiam que est plurima illud
quod evacuasti ex ipso provocacionem
Et si conaris ut evacues ex ipso
evacuacione occulta absconsa et ponas
super ipsum medicinas calefacientes ut
sit illud quod in eo est vapor qui
repletur ex poris: attrahitur ad ipsum ille
medicine caliditate sua ex toto corpore
minus que erit plurimum sit illud quod
evacuatur Manifestum ergo manifestum est
propter quod non oportet ut curetur apostema corpore
repleto cum eo quod evacuet materiam
ex ipso membro: et ipse ondit quod non oportet
etiam ut reducatur etiam ad posterior-
em quia non recipiet illud corpus propter
replecionem suam Postquam ergo do-
cuit quod evacuacio eius quod collectum

est in membro non est necessaria repleto
corpore: et dixit 2um secundum multa generali-
tionibus propter istas duas res scilicet
las desperimentum duce res quibus eva-
cuatur sanguis ex membro; quarum
prima est sanguis ad posteriora sui
reductio et alia evacuacio eius
ex ipso membro Dixit ergo ut evacu-
es totum corpus in primis scilicet propter ea
omnes res et evacua corpus donec
removeatur replecio aut inflamacio
si possibile est illud in eo: aut pone
ventosas super mamillas: aut per
medicinas solutivas quamvis pru-
dente: aut provocaciones et evacuacionem
sicut quod exigit illud disposicio Postquam
ergo cessaverit ad declaracionem eius
Dixit etiam et post evacuacionem corporis
totum ut trahas illud quod currit ad
membrum ad loca contraria membro
ita post quod cohibebis cursum ad membrum
quam sanguis sit cursus ad membrum
diversum eius partem est Si apostema sit
in manu dextra attrahatur sanguis ad
manum sinistram et econverso et si apostema
est in pede dextro trahe sanguinem ad sini-
strum et econverso et si superius trahe sanguinem
inferius et latere quod est in directo
ipsius: et si est ante: trahe retro et econverso
In aliis omnibus similiter Nam post
quam evacuaveris corpus totum opportet facias
attractionem diversam: in replecione materia
et prohibet eam attractio et effusio
ad membrum primum Incipit ergo cum ergo
cessaverimus in eo toto: redibis tunc
ad membrum ipsum et incipe ita ut
conaberis reductionem sanguinis donec
reddeat ad posteriora sui Cum ergo
cessaverit ab eo conaberis postea ut re-
solvas illud quod remanet ex sanguine
in eo Incipit ad id quod fecerunt
ex rebus duobus scilicet reductione sanguinis
retro et reductione eius quod remansit

ex eo obedit tibi cum facilitate quoniam meatus eius sunt laxiores et corpus recipit id. Et si remanet et in qua attrahat ad ipsum considera quod conveniens accipit curacionem apostematis propter replecionem corporis amplius dominatur. Cedat tamen due species curationis quarum una est evacuatio corporis totius et alia est repulsio membri ad attractionem diversam et dicit quod dixit per quam ipse docuit illud. Quid sit illud per quod fit evacuatio sanguinis ex membro ipso et dicit

Expellemus vero ex parte patiente si infrigidantia et stiptica apponamus

Sed evacuata ad suscipienda nisi quod repellitur attrahunt ex parte sua est dicit et eciam per propinquitatem talium continuitatem dispositionem et transmittunt si quid ad illas regiones vasa confortata stipticitatibus factis. Si igitur omnia ita vicissim curat bene convalescet paciens. // Expulsio vero qua expellis a membro est quod fuerit ad ipsum sit per hoc quod confrigeris et infrigidas ipsum et advenas etiam quod evacuat attrahit illa res qua evacuas etiam a membro infirmo et iam dixit id de virtutibus illis et est quoniam evacuas venas que sunt in membro infirmo cum medicinis stipticis conditis illa superfluitatem ex membro infirmo ad id quod est prope ipsum et quoniam tu facis illud tunc si reddit ad corpus totum quod currit ex eo ad aliud membrum infirmum dicit Galienus in commento // tunc bene est promode qualiter reponitur quod

collectum est in hoc membro donec recedat ad posteriora sua. Et dixit quoniam post eius reddit partitionem diversam quoniam attractio diversa quoniam attrahit illud sanguinem in venas ad posteriora eius et attrahit quoniam confortas membrum et quod ideo est ex venis cum medicinis que infrigidant et stipticitate faciunt tunc expellis id quod collectum est in eis et replecione et ad posteriora sua et reddit id quod facilitate quoniam ex eo quod est posterius eius ex venis iam evacuata est replecio. Et illud ergo recipit illud quod reddit ad ipsum et tunc si reddit ad corpus totum quod currit ex eo ad id membrum tunc erit bene. Et si non reddit ad totum illud indiget id quod remanet ex eo ut evacuetur ex ipso membro et ipse exponit quantam dispositionem et dicit

Elicito autem sanguino in parte omnino quid intelligitur est et glutinosum esse aut spissum et potest esse conspectum in dissolubilitate ponitur igitur et non tale ex eis in eas quam in medio sunt regiones effundi tunc iam tempus est veniendi ad evacuandum id est per partem patientem supponentes subiacentibus partibus apostematis influentium virtutes

Et si colligitur aliquid ex eo tunc oportet ut sciatis quod illa res quam colligitur in ipso est viscosa aut grossa et propter illud figitur et inviscatur et remanet in membro et fit difficilis eius repulsio et propter hoc est ut non sit ita et est tamen in sermone eius et permanencia ipsius in membro quoniam currunt ex venis et fit membra plenum propterea et illic hora ignorantie est tibi ut evacues illud

ex ipso membro infir° quando tu ponis
sup^ id qd est sup illud mbru
medicinas q expellit illud qd
currit ad ipsum.

s Alicinus declarauit ist^ sermo
nem in remanentia eius quod
remanet i mbro ex san· prop
redicatione eius qd reddit ex eo ad
pristinam sanitatem / deinde docet medicatio
nis: et dicit si e sanguis q rema
net i^r venas que sut i mbro
tunc illud e q^ppter propinquitatem eius
aut grossitiem eius sigr avenis
minutis et i voscat^r i eis· et fit
difficilius eius resolutio Et si no est
int venas· tunc ea remanentia eius
i membro qd^r effudit^r ex venis scdm
semita resudationis et preter^t i locis
vacuis membrorum prout plura que
sunt i continuitate venarum s· i carne
Postquam ergo docuit eam i remanentia
eius qd remanet ex san· i mbro
dixit tunc necesse tibi ad hoc ut
euacues illud ex ipso membro et ut
conuis ipsum facere redire ad pristinam
sanitatem et quando vis euacuare illud ab
ipso membro: tunc pone i prius sup
illud qd e sup mbru residuum ex
membris: illud qd expellit illud
quod currit ex eo ad mbru Nam
si tu no facis hoc Non erit securus
cura quando ad mbru trahat^r san· aliquis
prior q^ euacuatus illud qd e i ipso
ex eo ipso et sequitur membra que
sunt sup membra ex quibus venit
nutrimentum ad membrum

e vacuatio vero maxime
si per medias resolutio
nes sufficit^r quantum ad
quod pertinet ad caracteres sl et
per farta diaforetica::

Et euacuatio fit per foraciones
et per medicinas resolutiuas propter
sciptimes q i locis q sunt intra me
bra plus prout: sic aliquid contra
v vlt q euacuatio mbri ipsius
fiat per foratam et medicinas
dissolutiuas et distinguit it^r
utrasque et dicit q^ medicine resolutiue
sunt magis minutiue quam perfora
tio· quando resudat ex san· ad et preter^t
i locis vacuis q sunt int^r mbra
complexa et ostendit q perforatio ad
inspicat^r quando no confert operatio
medicinarum resolutiuarum et quando agre
gat sanies aggregata et quando quimat
medicinam q si remansit sanies
putrefit mbru velociter propter quod
cum foratione s· scarificatione membri
ipsius aut appositione ventosarum sup
ipsum aut flebotomia vene in ipso.

s ed quoniam diaforetica
oia calida sunt ponitu
bus: eius vero que cos
e opus mordere quoniam i mod
ate sunt calia· obsuadim
in eis ne oia minuis ca
lida et maxime si i superfi
cie sunt calidum qd patit^r
dolebit cum no parum
si pl patit^r et mordet^r
et ois dolor excitat reu
ma^ ideo oportet igr^ anodinum
calidum i quibus utendum e
et magis tamen si calidum est
Et medicinarum omnium resolutiuarum
cum compleo e ca· et ex operatione
eius compleonis e morditatio
quando est superflue caliditatis

Oportet ergo ut caveas i corpib9 hiis
usus meatuum quibȝ ē calitas for-
tis et frigiditas si membrum i firmitate
procedes apperis nasi tu adminis-
tres plura ceis i meatib9 dolor egre-
gres sup ipm extrinsece eo qd fit pp
ea mordicatōe. accidit vo ex dolo-
re non pura. et ois dolor si
mulat et attrahit materiā ergo me-
dicina eo qua ē calitas equalis
ē que non facit i corpe membris dolo-
res et frigiditate si ē cu illa quitas
) sic scimo intellectus est
Dē ergo in eo q medicine reso
lutive sit ca. et q oz ut sit
calefactio corpis q calefaciunt me-
bra equalis. et qz oz ut sit calite
corpis equali humiditas. s. ut sit
humectans et. Et calitas quidem
equalis et humiditas equalis sit in
quas et inter calitas membri et hu-
miditate eius ē assimilatio et si mag
addite. pn q̄ quantitate gradus primi.
e Et tu sufficies est dy
aforesim facere i superfl
uitate et non vehemens
sit dyaforeticu factu ea. Si
vo ea q i superfluitate sine
passioēs: oio existunt i
profundo vo sit evacuatiōe
indiges et intende et augē
oz dyaforeticu factu tali
tate evanescit ei de
ficiēs postquā ad profun
du perveniat. vz tu lede
aliquid ea q i superfluitate atti
get qn non passa sunt sta
et mi i idipm utrz ac
cidit ad usum aliorum pl

et aliorum medicaminum et qui
i superfluitate sufficientia et que
i profundo indigencia. Gar
igit expone ptis accipias
ostensiōez. Et sufficit nobis
medicine resolutiva quamvis non sit fortis
i resolutione membrorum precedentium positorum
i eo qd apparet de corpore. Et si me
dicina extrinseca exne non sunt. Et me
brum qd indiget evacuatiōe ē in pro
fundo submersum. tunc oz ut q fortet
medicine resolutiva et addat i calitate
eius. qm non sit securitas qn debilitet
et destruat virtutes eius an qua consistit
et perveniat ad profundū corporis neqz
trahet sup loca exteriora quibus occurrit
extra sicut membra qui non sunt exne
) Jaȝ ergo qcius ē res duobus modis pl
i administratiōe medicinarum q sunt cali
dioris actionis. Propter ea q medicina appre-
ciata tollerant ea. et membri interiora in
digent eis. et dat signum suppositam a loco
) sic ē modus alius si membri
quibus qua supposit ex loco membri
sic a si est apparens ptendis. me
dicis que calefaciunt et humectant eo
equalitate sit sufficientes ei. et si
ē intrinsecum longinquum indiget ut addat
i calitate medicine et humiditate eius pter
quantitate qua convenit ei virtus eius etiam
diminutione vsque consequatur equalitate
et sermo eius i exit signum intellectus
e qn multum intendit considerato ico
d Oportet oz ut intendamus
si decet ad adiuvationem
Et oz ut considerem an remansit aliquid
... qd natum ē i mutacōe Saliz
i curatiōe apparatus ipius
v Ret aut de eo non par
tuporum enim qui patiunt
in quibus est superfluitas
rentis. quaz quidem rara

et laxa et mollia sm naz sut queda vo et spyssa et stricta et data / Et vide nichil remanet res no pauce qd est qz ex mbris in fris i quibz e supflintas q otrerit ad ea alia sut que sut rara i na sua. et alia que sut spyssa viscosa et dura volt q modus curacois et medicacois sit diusus etia sm diu sitate mbrorz i raritate strictate spyssitudie duricie fluxibilitate et poli.

Riora igi facile eua cuat alta vo acrioibz indiget medicantibz eua cuantibz ea et gnis q sut leptomera Si vo et scdm multaz porta sit psunditate amplius aut magis q igi vniusqs onsio alta e scda ptis patientis / Quodcuqz et mebris est sm modu pmu euacuat velocit. et qd e scdm mod scdm: indiget ut euacuet cu meds q sut acutiores illis et indiget ut sit ille ptes ro nise valde porte i psunds: hic sut magis indigentes illis mltod eo sua go qnt modu sme significacois sm curacoez sup taz ex scda mebri in fini

Adhuc prmus est ut sit mebra illa rara. fluxa lenia naz qd i ipis est. evacuat velo at Sufficit go eis ex medicis resolutis debilis ex ipis mebris Et modus scdus est ut sit mebra spyssa viscosa dura difficile eni e ut ea q i ipis e evacuet quapp indigent ex medicis resolutis que sut forti ores et subtiliores et quato plus st longi qiora i psundo indigent

ex quod e vehementiois vtutis et plus subtilitatis Jaz go dulsus e et modus ipe curacois scdm diu sitate dispositiois mebrorz.

Illa vo aplasmatoe et positae / et sut signi alia sm curacoez ex forma mbri et qntitate eius ad aliud intellexit q no sufficit i signe scdm modu medicacois tot illud qd pmisimus donec fiat ei opar etia signo suspta ex forma mebri et qntitate eius ad aliud et ex quo ponit quo ea dem quo exponit illud et psir utat exquisite sermone incon

uponat ei si ita accidit i epate pdatz ee dispone i angu stis finibus vasorz ex qstis strictis aut glutinosis a qssis aut mltis / Igi pin su e tibi et potibz ex te matibz spyssitudinez quidez pm et glutinositate tenue effice Scd vo no psisi biles et angustias solu ut i alys ptibz si ppo ros et paruplas venas euatuae amplissie eni sut sm epar vene qad ad plime fluunt. Hec qd i gibbis hilum. Hec vo i syms: et plcas i m tepria / Alaz ia tibi facili nun et i quibuscuqz fue runt ostectoes euacuare

ꝑmitte cas ꝯtentiui quide
i ventre ꝑ ꝯtinentia ꝯtinuy
cuioꝝ ꝯsitti erat scdm
cas que i ꝑmus venis
admas vo ꝯuteni. plurib
vena queuenaq ꝑm cas q
i ea sut venas. pono ergo
in cau ꝙ ꝯtitudo qua ꝯtinuy
paulo an accidat i ꝯpate. et
ꝙ ia inviscat i extimitatib
extreis venaꝝ que sut i eo: ꝯnu
ditates viscose. aut ꝯsse aut
multe. Dico go ꝙ qn e illud
subtile. facile e ut admistret
tibi et potn ꝯbtiliores ꝯbtili
ant tu eis i ꝑmis ꝯsistitudo
et viscositas Deinde evacuet
ves notina no ꝑvias ꝯtetas q
no videt tibi sicut evacuat
aqua inbra ꝯ ꝑvias amplas
qd est qr vene q sut i ꝯpate
q sut ꝯlactoribus venis et sut
plis uni caꝝ que sut ꝯtis
ex ꝯys illis venis q sut i ꝯgib
bositate ꝯptis ꝑvenit ad venam
magnam q noiat ꝯfunda ꝯta
ꝯtisis venis ꝯt i ꝯlate ꝯptis
ꝯcavo ꝑvenit advenam ma
gna que noiat porta ꝯpꝯ i.
sit facilis ꝯsido acit in veis
ꝯpatis iꝯquocuq dueꝝ latum
sit viscositas ut evacuet sup
ꝯfluitas facies illud qualiꝝ re
ꝑa et adiutorio eius ꝑvo
Cu go ꝯfunditas i viscata e i
venis que sut l late ꝯpatis
ꝯcavo: attenis ea ad vene ꝯd
medias attendo Et qn i visca
ta e in venis que sut i ꝯgibbo
sitate ꝯptis evacues ea per
vrinam ex vena ꝯfunda
nos aut accidit ꝯpla in
ꝯpate ꝯmis et evacua

totu corpus et si e ꝑmeres san
tus ꝑ fleuaz et si e ꝯmor colleꝝ
tus ꝑ illud qd educit eo. Et si est
melitꝯ: tuc ꝑ id qd educit mliaz et
ꝑm est exm i reliqs: et acit ꝑg.
attenso ꝯmisa Deinde ꝯsidera na si
i viscate sut i extimitatibus venaꝝ
eius strictaꝝ ꝯfunditates viscose &
grosse aut multe administrās cibos
et potus ꝯientes i ꝯbtiliates ut subti
liet per eos i ꝑmis ꝯsistitudo et vis
cositas Deinde evacuas id qd collec
tu est i ꝯpte. Si go id e i ꝯgibbosi
ꝯptis: conam evacuare illud per
vrinas Et si est i ꝯcavitate ꝯpatis
conam evacuare illud ꝑ medicinas
attenuās explicit etiā ꝯtaꝝ i ꝯmplis
que ponut sup ipm. Et si tu ꝯris
rememorabis totu qd ꝑdixi. tunc
itelliges ex ꝯcipio ꝯmoꝝ eo ꝙ ipe est
i intellectu no indiges expone
Et no dixit cibos et potus ꝯbtilia
tes i absꝯsione eius qd i viscatu
est i ꝯpate nisi ꝑpt ea qr medica
tu cibis et potus e melior medi
catoe cu medicinis et actiabo alld
ꝯtinuatoe ampliore ꝯat ꝑ illud
qd sequit ex ꝯmoe. S. i ca. ꝯpatis
Et meliores tibi subtiliantes ꝯpti
sut capparis codiu ꝯuatto etiaꝝ
simile ordei et meliores potus
ꝯbtiliantes est ꝯtanabin et qui
fuerut ꝯoꝝ eius. v

a lia vo ꝯsideratio e in
eis q ꝑte sut ꝯpressi
onibus ab ꝯpte: qi apu
d venaꝝ Cum enim no sciptu
solu quecad ꝑlime alis ꝑ
tes rege natu est: ꝯ i mit
tit ꝑitte venis ꝑictum ci
est si dissolvimg eius ꝑtu
te embrocis et cathaplas
tibus calasticis. et ipm de
bilitate et opacoꝝ et in

bealles omnis efficit venis
vnde admisceri oz aliquid
stipticorum feretorum curatoribus
eius // Etc sint tu eo qd narrant
ung significat alia secundum curacionem
cpbis spt ea qr ipm eradix venarum
qd qlt cst est regimen nosit stibupi
necum ty sit maior qd mbrorum
si effluit ex eo sanguis i venis no
sit securitas si mollificet contentum
eius infundendo ipm cu oleis et cum
amplexacione explorat mollificacionem
repolucionem qn debilitet ipm spus
i operacione sua. deinde debilitat de
bilite eius cum vene dco: et ppt illud
oz ut misceamus in eo qd ponimus
sup eam quasdam medicinas stipticas
/ ste est modus alius signis sup
te de virtute mbri Cum go epar
sit mbrum principale et pucin
virtutis naturalis et sit de canonibus
euacuationis eius qd collectum est
i mbro posito medicinam solucionem
sup mebrum declarat Et i hc sermone
qr iste canon sit diuisus i mbrum
principalibus . cum ista mbra indi
get ut confortet virtutes eorum sup
ea et ppt id oz ut i misceant cu
medicinis resolutiuis qda medicinis
confortantes et meliores qd meis
confortantes sunt que sunt stiptice et
i quibus e aromaticitas sicut rosa
et absinthium xiloaloes et sandali sicut
qr ipse sudit in hoc sermone.

Ed quando est i profundo
pitulu est dissolucio sti
ptici virtute si no dedu
tat ab aqua a. sed lepto
meri quale aromaticum e
ey eius vo est suspm factum
stipticum plurimum sit et aro ti
tu Iusitas cum duas cui

qualitates et virtutes fortis
operabitur / Et cum sit locus cpis
locus longinque profunditatis : nosit
securitas qn debilitetur virtus me
stiptice et deputatur antequam veniat
ad ipm si no sit tu ea sed alia
subtilis faciens ea peruenire sit
nu est rerum aromaticarum et melius
quod est ut medicina sit agre
gans duas res . s. ut sit stiptica
et sit aromatica nec cum qualitas
gat has duas virtutes et cuius
operacio fortior sam prius exposita
cum sermonis meo qd pretitum est
/ Sit euacuabit quid
iam qd pt naz ipte
illatum est et ponatur
ut generat distemperancia epatis
secundum naz considerandum
est igit nobis i hc ne aliquid
recitis qualitate innutum
sit secundum eum Si quidem
magis flatum est . i fri
gidatum est Si vo magis
colitum : calefactum est et
ut erat eius distemperancia
sanatur perfecte sanari re
linquimus illud Sanabis
vo contrarium adiuuantes qualitate
quod ad i distemperanciarum dic
tu e curacionibus : // Pone ergo
qr euacuari re que erat contraria
in est mbro sm diuersitatem rei
naturalis . s. cpte et reddit ab equa
litate temporum ad rem naturalem oz
ergo apud illud ut tu cogites et
consideres ut no sit qr epatis mu
tata et i calefactionem et humiditate
illius que erat retenta i ipo
et infrigidatur sic epar exsiccatur

fluit fl'a aut calefcit, si fuit tpa extinguit eo. donec rectificet, cõplexõe eius et si ẽ corrupta et facta ab ipm reddic ad sanitatem re dicõe integra et rectificatõe qda cõplexionis eius ẽ ut tn intimitas sup ipm qualitas cõtrariaz ei sit iaz diximus in curatõe cõplexionis malae

intellige id qd dixit i cõte i hoc sermõe i reliquis mẽbris i quibus fuit apa. Nam tu indiges pp evacuatõez mãa pstemãtis et eradicatõez eius et mẽbro ut cõsideres mẽbrũ. Na si iaz accit in eo ab alia mãa malicia cõplexionis tunc remanet i curatõe hus egrĩtudinis et sermo s. ẽ intellectus cõsidera ergo ipm.

Nunquam cõnunquã factu ẽ talius itantu i frantes Itaz et cũ rursu necessariũ est facẽ caz que sedm naz eius fuit cius. Sed cũ enim scimus quantũ ab eo qd ẽ sedm naz frig aut calig. cũ quãdo i frantes cessabimus nõ cognoscetes modum eius que sedm naz talitatis. Ita vo et si frig factu calefaciamus nõ cognoscetibus modum eius q sedm naz frigitatis. Ipo' est nobis naz in p cinc calefacies medicamen genus neqz cessãe a calefacientibus. Et oportz si est calefactu ut sit quantitas i frigidatõis in re qua infrigidamus ipm pp quantitate qua ẽ calefactũ s. pp quantitatẽ quaz

reddit sup cõplexionẽ equalẽ. est ergo necessariũ in hoc etia ut scis sacius cõ naturalitatẽ naturalez in hoc mẽbro. qd est qz si tu nõ scis quantitatẽ calitatis cõparatis naturalis nõ scies quantũ sit nũc calig cõplexionẽ sua naturali. neqz cõ ẽ te scire et abscinde ab eius i frigidatõe et plus si infrigidaz aliquod mẽbrum. Et i tendis ut calefacias ipm. deinde nõ scis quantitatẽ quantitatis sit frigidus eius nãle. neqz pervenies ad sciaz mẽ. eo qua ẽ te calefacere ipm pp hoc. neqz poteris scire qũ ẽ te abscindẽ et scire a calefactõe eius

Intendit S. p hoc sermõem. Pnecessariũ est medico et ipe sciat cõplexionẽ cuiusqz mẽbrorũ naturalez. et cõsideret ea i mẽte sua. Cũ ergo accit in eo apa aut alia egritudinis: aspiciat p cõsideratõez sua i curatõe egritudinis et cõplementu eius et quantitatẽ quantitatis sit illud quod mutat. i egritudo cõplexionẽ mẽbri et cũ cet illud cũ eo qd cõparatur quantitati eius ex eo qd est mẽbrum cõplexionis eius. Et pont exemplũ. a hoc talis. Si igitur cõpar una quoniam accit i eo apa et calefaciamus ipm rursus cõpletur eius sanatio. et nõ scimus et nõ abscindimus a curatõe donec cõsideremus quantitatẽ quantitatis sit id qd mutavit cõplexionez cõplexionis ad cõparatõe sua naturali. Si ergo factu ẽ calius i frigidamus illud cũ quantitatẽ eius qd addit caliditas eius et plus si infrigidaz. calefaciamus ipm. et si et scitur cõplexionẽ tamus ipm. Sed cũ ergo reducimus ipm ad cõplexionez eius naturalez abscindimus a medicatõe. et pp quam cessamus ab eo ẽ eo in cõte: indicat medicamentum cõplexionẽ i omnibus mẽbris. et dixit et plus etiã si infrigidaz a... mẽbrorũ oz ut scias quantitatẽ quantitatis sit frigus eius a re nãle. et tunc calefac ipm cũ illa quantitatẽ donec reddeat ad cõplexionẽ sua naturalez. et ipe naz dixit in eo qd pmisit paulatim

quod tenuium qui attrahuntur donec appareat et eis membrum: mutat hunc membri ad quod tenuitur secundum qualitatem suam et tenui fluxi infrigidant. Colera quod talesfaciunt. Et secundum hanc plenitudinem infrat humor multos et diversa fit disposicio in eo. adustam rat si remanet in ea residuum talitatis aut fuit humores adusti et virtus tollitur talesfaciat. Et si non remanet in ea residuum talitatis aut qui adusti sic fla salsum aut humor multos: tunc infrat et propter hanc disponens considera que apparent curasti: et considera membrum in quo accidit et considera quantum recessit ab eius naturalis go reduc ipsum ad naturam suam cum medicaminis contrariis et pone quantitatem qualitatum eius equales quantitati qualitatis membri a cuius sua.

Nocivaz vero de eius sufficientie dictum est: tunc scio iam tempus ad ea que secundum unum nocivum naturam se habet dispositionem vero corporum exerte dicam. Et quia iam locuti sumus in eo pellud in quo est sufficientia: tunc oportet ut remaneamus super membra que sunt in uno contradictione a cursu naturali et est illud secundum duos modos quorum unus est additio et alter diminutio.

Oppositi est canonem in canonibus curationis egrimis facte in quantitate propter duas res quarum una est que venas excedit quantitatem nature et altera est que plura humoris in curatione duarum egrimi est sic apparebit ex humoribus eius in sequentibus et propter has duas res permittit signum in canonibus curationis egrimis facte in uno. Deinde vero proprium ipsum canon curationis egrimis facte in quantitate et illud quod vult ex humoris sum ipsum est quia cum cessavit adortina canonum curationis egrimis facte in forma et dictam canones curationis in applicatis. et est illud doctis dispositum ad hoc ut fiat super ea sua curationis dis egrimis quapropter sequitur illud dicendo canones curationis egrimis facte in uno et species eius sunt due quarum una earum est additio et altera est diminutio.

Membris quod deffitit particula operari hac: intentio est in inventis videlicet nature sine quod paulatim ante dixeram medicum. quod ad membrum diminutum tunc intentio in curatione eius est reducere illam rem que diminuta est et ideo oportet ut mitigetur nature et iuvetur et super operationem suam secundum modum quam narravimus paulo.

Odinus qua narravimus paulo ante de servatio nature et adiutoria eius super hoc ut gignetur quod est diminutum cum dare infirmo cibos et potus convenientes et facere bona digestionem in stomaco et in epate et venis et rectificare hunc membri et plurimum iuvat fricatio eius per pannum lenem et embrocatio eius cum aqua tepida et inunctio eius cum oleo aque et positio medicinam attrahentium super ipsum cum equalitate ut attrahat ad ipsum ex sanguine illud ex quo fiat nutrimentum membrum diminutum.

Membris vero habundat particula intentio est hac abscindere ipsam aut per nonaculam aut per ignem aut per partem causticum et in additum ad in quo medicorum: tunc intentio a curatione eius est an incisio eius cum ferro aut cum igne aut cum medicina adurente.

Dixit G. tribus rebus incidetur membrum additum scilicet ferrum sicut cutellus et spatumille.

et sericis et cauterium cum igne et tant
in cum medicinis adurentibus ut fiunt facie
tes et ... illud quod exigit
testificatio de virtute infirmi et debili
tas eius et utilitatis eius et more eius
et ... quod exigit estimatio artifici
alis. Incisio namque membrorum diversa
sit sic incisio nervorum et carnis
addite et nate in volva. Nos autem
incidimus illud cum ferro. atque cum
igne. et quamvis incidimus etiam cum medicinis
adurentibus. et non facimus unumquodque
horum tamen nisi secundum genus et magis
ultimum vel eius in iuvamento curationis

Ac igitur vide si forma
possibile est curari. Si igitur
vero est non omnia possibile ut in ea que
descendit ex complexione et ordine
et non forsitan in omni membro in quo
sit additio est possibile ut sit in eo sana
tio et non in omni membro quod consumi
tur possibile ut generetur illud quod minui
tur ex eo sicut ostendimus in libro de spermate
in quo sit additio et diminutio in
ipsa forma et quamvis sit post
complementum forme. Ego enim
vidi virum ex additione qui habebat ve
rtice et testiculos et vulvam mulieris
simul. et vidi digitum additum multo
tiens et vidi virum quendam nasci
et erat ei duo capita separata et
diminutione vidi virum qui usque ad senectutem
vixit et non fuerunt ei manus neque
pedes et vidi qui natus est cum
uno testiculo tantum et vidi qui
natus est qui non habebat neque vul
vam neque praeputium neque virgam neque
testiculos et erat in forma sua et
suis moribus: sed ultimum consilia
tionis capitatis et erat ei fora
men minutum et quo mingebat tantum
Et vidi tamen qui nati sunt cum
barba et pilis pectinis et pil

accidit res quibus mirantur membra
sit abscisio manus et pedis aut na
si aut testiculorum preputii et sit castrati
o viri aut mulieris et hoc est multum
famosum de additione vidi virum qui
natus est cum capite dextro addito ad cuius
quedam membra magnificata sunt et
ungula est membrorum additum in oculo et
similiter emoroides sunt membra addita qui
dem vidi mulierem que est usque hodie
in vita et nata erat ei in membra
vulva sua emoroydes ad longitudinem
digiti indicis et eius grossitudinem
donec prohibebant virum posse coire cum
ea et rogavit me incidere eam
aut curare ipsam et non fuit in
genio facere illud ex ea quam ipsa ha
bebat principatum in modo et transitum
in libris. et vir eius est rex regum
hodie ... est ergo ex omnibus istis
quod membra quedam multa sunt addita quorum
diminutio est impossibilis et membra multa
diminuta quorum additio non est possibilis
et iam ostendit Galienus in libro de spermate
quod membra que generantur ex spermate non
est possibile ut ut reddatur cum minuuntur
et ostendit iterum quod membra quando mi
nuuntur non est possibile ut addantur

Videamus vero et si ea non
possibile est gignere: facere
tamen aliquid preter eis possibile est
ut in osse perfecte ablato secundum
secundum eundem locum differentem
ab osse et carne. Est enim
quemadmodum in loco eius ut quedam
caro poroydos: aut porus
sarcoydos: et tempore precedente
durius transmutatur secundum propria
magis sarcoydos existens
Et ex membris sunt membra que quamvis

nõ est possibile ut generetur ipa
cade sed est pole ut generetur loco
eor alia ex eis que sunt loco
eor et illo est q sibi cadit ex ali
quo mẽbror os totum. pole est
ut generet loco eius sba alia pt
os et pt carnẽ. sba enim que
generatur loco ossis. e qn sit caro po
rosidis aut poros carnes et quato
plus extendit tn eo tpis. e ad
por declinior et i primo sunt esse
sunt ad carnẽ declinior

Iste sermo intellectus e ex pte
quid i capitulo de curatõe
fracture ossis ondit q por
generat nã ex mutincto ossis et
primo quid yte exigit ut sit na
pori mit nãz ossis dimitti me
diu mit nãz carnis et i nãm
pori. qm os ex omnibus mutincto opte
tunt generari. generatio ia est ...
q dixit q caro porosidos
aut poros carnes et quato plus
extendit tn eo tpis tato plus in
duratur et fit ad nãz pori declinior

Cum vo pñi sartori
des magis extus sed
vo cõtinuis pte podita
neqz candem sedm spez. nz
silem opari possimus. tria
nob intentio e invenire
aliqua cõponere ut i decto
ratoribus. Cum ergo depdit ali

Cum ergo depdit aliqd mebre et
non e pole ut generet ita ut red
deat ipm immed neqz aliquid sile
ei qd sit loco eius. tunc intentio
e ut ingeniet mebro decorato
aliqua sicut fit i mebris que de
curtat̃ et vido diminuit a d
mebror sicut si incidat vna

manu. nõ est tunc pole ut nascat
quas decorat locus incisionis ita
ut fiat ipm rotundu lene et
color eius sit color corporis appinq
us ei. qd est q si ps eius e magis
addita et ps eius magis diminuta
et quedam eius magis alterata et
quedam magis depressa et colori
velud sic victoris coloris corporis et
e sedua et i cõquiri ei qui curat
ipsum ex medicis etc.

Patientem vo maisse
sui qm e gens sor tat
cor que cui cõtinu ex
tu cum eius. et ex qd sed
nãz illi appinquat et vo
qd i genẽ est pt nãz tu e
i tm sepatum. et ex gemb
esimus que sunt i uno e cõstans
gen qd fit i magtudie. qde qn
spes eius qd est i uno vez na
tura. e appinqua gen qd est i ma
gtudie. et nõ fit diusa ei insi
i spe eius alta q est i uno vez
que sunt in gene eius exdictis
et exdientes a natura separa
i qutitate officiali et omnis
nature. sicut fit caro supfluens
i officiali mebro nc pinguedo ul
aliquid tale sicut albula grossa in
oculo nc aliquod sile vine i corte

Neque quid pa intentio
ablato e. Si vo i polis
est ipa. tunc pd fiat sedā sit
i incisionibus. Et intentio pma
i curatiōe huius spei e extirpatio illius
vel generatio sed diussitate eius sub n
et ablatio eius a mebro a quo generatur
Si at vides q hec intentio nõ est
polis ut cõpleat tunc intentio seda

mitigatio eius est ut permutetur
cum sit permutatur aqua que generatur
& cum eis egritudinis facte in oculo
uno membrorum cuius species sunt
diminutio et additio est generans
egritudinis in quantitate cuius species
sunt magnitudo et parvitas additio est
per additionem magnificatur membrum
et per diminutionem diminuitur et diversi
tas in virtute est quia id quod additur
in forma vel fractura in uno et quod
diminuitur: et egrediens aliqua et propter
est in tertio in curatione eius est ablutio
rei generate propter diversitatem curationis
naturalis et remotio eius a membro sicut
ungula supra eum et membrum in quan
tum oculi eorum si non est possibilis eius
ablutio et remotio eius a membro
tunc intentio secunda est permutatio eius
a membro sit permutatur aqua que
generatur in foramine uvee ad inferi
ore concavitate uvee

4 Neutique vero non totis par
tibus sed in partibus parum
desiciunt et superhabun
dant ab eo quod secundum naturam invenit
tio quidem aut generatio in de
ficientibus ablatio vero et purga
tio in superhabundantibus et
quia diminutio non est diminutio
membri totius sed diminutio partis
membri et est additio et secundum
quod similitudinem tunc intentio in
curatione eius quod diminuitur est aut
amminiculum membri aut generatio eius
quod diminutum est ex eo et intentio in
curatione eius quod additur est incisio
rei addite aut attenuatio eius et
propter liquefactio
uel quod additio et diminutio
quando non fit in membro toto

sicut digitus additus aut diminutus
totus: tunc id non est ex egritudine facta in
uno sed ex egritudine facta in quantitate etiam
additio et diminutio fiunt in membro
remanente propter unum suum et diminutio
quando sit attenuatur aliquod
membrorum: et minuitur quantitas eius: tunc
intentio eius in curatione huius diminu
tionis est et dare cibos et potus
generantes et facere ut bona fiat di
gestio et confricatio membri cum aqua
tepida et fricatio eius reparata et
in unctio eius cum oleo aquo te
pido et potio medicinarum calefa
cientium et mordicatio per percussione
cum virga et emplastratio cum pice et
reliqua que adipem faciunt saginem
quo non reducat diminutionem eius
donec reddat ad quantitatem suam quorum
et additio quando sit ingrossatur
aliquod membrorum et magnificatur quanti
tas eorum eius: tunc intentio in curatione
huius additionis est inspiratio ciborum
et potuum generantium et fricatio mul
ta dura et medicine resolventes et
sopnus superfluus et itinere dura et
arenosa et exercitium forte et reliqua
que resolvunt ex membro et minuunt
ex nutrimento eius.

v Unde neque intentio in eis
alia: neque forma me
dicaminum alia sed generaliter
et propter illud non est intentio in cura
tione earum rerum aliqua a bistentione in
curatione eius quod narravimus ante
cas neque una medicinarum que conveniunt eis
egritudini: est alia ab una que conveniunt illi.
v uel quod consideratio est de curatione egritudinis
facte in quantitate: quia est similis
curationi egritudinis facte in uno et
intentiones tunc sunt unice si similis et
similiter est dispositio in una medicinarum
naturam medicine quibus acquiritur additio

in duabus commixtionibus scilicet vene mag̃

et mediane quibus accidit diminutio

in duabus commixtionibus scilicet vene et i n̄

et superflui reliqui regimi ergo est

ultimum quod loquimur in verae commixtio

facte in quantitate

Et ad reliqui adiungit quod

veniendo salubriter cavet

quod correctum est eorum

que propter ponere lapsa sunt cor

porum ut ex achimon et in

testinum in oscell. Et ut inve

niamus super genus aliud caret sanitatis

punctum rememora super nos remansit

et est genus quod rectificat nocumenta

accidentia in situ membrorum sicut dislocatio

et intestinum quod descendit et cadit

in testium vel locum testiculorum. Hoc genus

est ultimus generum nocumentorum accidenti

in compositione membrorum et sermo eius in eo

est intellectus.

Fit autem hoc ex violentia

tensione et impulsione

in genere hoc vero ex rupt

ura vel raritate continentis

et dislocatio quando fit aut ex tensione

aut ex impulsione laboriosa et

descensio intestini ad testium testic

ulorum fit aut ex ruptura que accidit

panniculo qui continet intestina. aut

ex dislocatione meatus qui descendit

ex illo panniculo ad testium testiculorum

dicit in hoc sermone cum disla

tationis et descensionis

intestini ad testium testiculorum dixit

accipit sequentiam eorum super curationem

talium et curatio est corum

quando ex grandi tensione

et in genere impulsione

sunt vero si fiat solidum

ex eo continens // Et propter illud

sit dislocationis rectificatio per ten

sionem et impulsionem et diversitate

illius partis ad quam separata sunt

iunctura et descensus intestini ad

testium testiculorum ita ut ingrediatur

in eius compositione quod dilatatio est

ex illo panniculo qui continet corpus

Iam iam expositus est quod

mo perambulavit tunc iste

sermo intellectus est tibi Sed

medicina quidem dislocationis est manifesta

ruptura vero compositio eius quod dis

locatum est sunt cum medicinis desic

cativis et cum meatis tanti gratias

et sunt cautis rigine et vel liga

tivis consistentia prima autem in prosi

ora tota et vel ponere pile exteriori

in scriptura eius super cumulatio

et melius est ut ponas emplastrum

positum ex medicinis exsiccativis et

constringentibus sicut folia cupressi et

nux eius et aloe. et calx. et

acacia. et thus et que sunt similia

Ex quibus vero aquis

facultatibus ea que

secundum partem inveniat per recip

ientie facultatis negoti

um declaratum est Et ego

quidem iam firmavi in libro de ingenio

sanitatis vias quibus oportet te inve

nire in inventione eorum perambulavit

quibus oportet te scire causas vero.

vult quod iam descripsit in libro

de ingenio sanitatis secundum

declarationem et sequi scilicet

omnis canones curationis omnium

eorum super semita summe et non

secundum exquisitionem et declarationem

hoc est genus ultimum generum

quod ipse dedit in doctrina sua i
hoc libro de canonibus curationis egritudinum
Esimi vero dicendum est
de cibis quecumque secundum
priore ordinem accipiebam
vocat aut preservativa Etia
remansit super nos ut narremus
tres quas supposimus addicendum
in eo quod preterit de summe vero
et sunt cause que precedunt et conservant
vel pertinentias que precedunt et
conservat: tres quas permittit
medicus et conservat ad cibis
corpus et facit ipsum evadere accasu
i egritudinem:
Triplex vero et horum secundum
genus dicta est prima quod
sani preservare corporis Secunda
vero i preservare Tertia vero egro
tantis primum igitur genus ex
salubri necesse duxerimus
ut prius dictum est Secundum
vero ex preservatione Tertium
vero ex terrepentico et genera
causarum harum sunt tria primum genus
est generis earum que precedunt et co
servant corpus quod non est sanum sed
neque extra aliquid Et tertium genus
est genus earum que antecedunt et conservant
corpus infirmum Et scientia primum genus
est scientia conservationis sanitatis et
hoc genus sit duximus ante est duo
bus modis Et scientia generis secundi est
scientia antecessionis in preservatione
Scientia generis tertii est scientia singe
nii sanitatis
vel scientia que antecessio conserva
tione conplet preceptis
istis generibus tribus que nar
ravit G. Genus quod
primum est conservatio sanitatis et illud
est duobus modis unum eorum est conservatio
sanitatis corporis quod est in melior
forma et altera est conservatio corporum
diminutorum a meliori forma Genus
aut secundum certitudinem et veritate an
tecessio est conservatione Et quando mutat
aliquid ex signis sanitatis apparet
medicus et destruit tam mutatam
antequam magnificetur et fiat fortis
et faciat evenire egritudine Genus
vero tertium suspectum est ex ingenio sa
natis et ex resistentia contra infir
matum et destructione earum cure et de
terminavit illud et dicit
Nutrimentis vero est maxime
consistentia de est genus
Et tertium genus totius ipsa scientia est
i terminis vult quod genus hoc est
extrabus generibus contra quantum innato p
cessit et earum scientia
nos neque glutinosos ce
ortum neque spissos: neque aq
nosos: neque multos: neque
amplius calidos: aut frigidos
aut mordaces: aut putridos
aut venenosos // Et non oportet ut sit
chimi: neque viscosi: neque grossi
neque subtiliores: neque aquosi: neque
multi: neque calidiores quia oportet neque fri
gidiores: neque mordicativi: neque putridi
neque sit eis qualitas mala venenosa
Intellectus est explicit hunc quod vult
ut chimi sit temperati laudabiles
et cum autem ponere hominis sermonis quod i
telligas ut chimi et quod sit illud
quod sequitur Dico ergo quod cibus et potus
permiscet i stomaco et decoquat et
sit ex eis res que nominatur chilus
p.i. Deinde separatur quod est ex chilo
melius quod est i sui cuius et decoquit
illud in se et facit ex eo san que
etiam nominant Deconstitut quorum ut

et plus fit dura in ipm et pu^m
Et s. ondit q̄ dixo qi san-
est i cpte sicut disponi i dolio
Sicut em vinu in princ. et ipsu
e pmixtu sile. et sanguis. Cu
go cplet^r vinu fiunt et v. spes
una earum e fex eius et ipiu sups
fluitas Et sedo illud qd no digit^r
ex eo Et tertia e vinu ipiu Et quarta
e q natat sup ipm Et quinta est
aquositas eius subtilis que fit
vapor et resolui^r ex eo Et plus
sanguis fiunt quatuor spes q noiant^r
colerici una earum est fex et noiat^r
humor melcs Et creator quod sollemnis
ordinavit splene ut attrahat hunc
hu. ex san. Et sedo e illud cum
cplet^r digo ex san. et noiat^r humor
fluch. et no spavit ei nam inbred
qd attrahat ipiu cuius pole e utalte
ret^r et cplet^r eius digo et fiat san
guis Et tertia spes e sanguis ipe
met purus Et quarta e id qd ascendit
facit ex eo et natat sup ipiu sp
spu; et noiat^r humor colericus Et
creator quod sollemnis spavit ad
attractionem eius humoris. fel. Et quinta
e aquositas eius et attractionem eius
sup fluitatis: ordinat^r creator sollem
nis lubos deinde san. perfluit
ex cpte i venis et associat eis reli
que humore horum Et multocies id
qd gnat^r tu eo i gcauitatibus ve
narum et ppter hoc dr q sanguis e
differens humores i eo em inveniunt^r
dunt hu. Examinis em i sanguine
qui e invenis sit vincens nata
san. hic in eo e vincens horum hu
morum pe e ppter munanita quorum
remenmoro no est hic locus Et
vinuquam inebriorum attrahit ex venis
que venint sibi id qd est dicenti
ei ex sanguine et resoluit illud
et assilat per selam tunbi unctuarum

que sunt in eo Jam ego apparet p
illud qd declaravimus q colerici sunt
agregati in sanguine Si ergo fiunt
grossi et viscosi: e vincens sup
eos nam flatus aut humoris mel
colici Et si sunt subtiles aquosi
e vincens sup eos nam aquositas
aquosi sanguinis Et si sunt multi: sic
omnes additi sup omnes sedum pro
tione Et si sunt caliores quam oz
est vincens sup eos nam co. Et si
sunt friores quam oz est vincens
sup eos aut fla aut humor ma
lencolicus Et si sunt mordicativi
e vincens sup eos acuitas et
subtilitas Et si sunt putridi: est
vincens sup eos corruptio eorum
Et generat^r ex corruptione eorum
spes multe male. sit spes co
ti expisse ana. et spes flatus
male expissi ana. et spes co. m.
et fortasse gnat^r ex corruptione
eorum illud cum na e na vene
ni. et corrumpit totum corpus: sic
illud quod fit ex corruptione sp
matis infra corpus et sic elevat^r
vapor et pollice q gnat^r ex
humore malo i eo et ascendit ad
cerebrum et facit epilepsiam Et. Em vidit
hat spem epilepsie et vidi etiam
nos spes mirabiles epilepsie et est
q quidam puer sentiebat ex breac
pio suo i mense semel aut bis
de ambulacionem rei frigide ascendentem
sursum donec perveniebat ad cap^d
eius Et cum ergo perveniebat ad cap^d
eius accidebat ei ex ipso paroxis
mus epilepsie levis.

A ugmentati em: tamen Et
istunt colerici ipsi em co-
uin quando addunt i ystis
disposicionibus: sunt cause colerice.
Colerici viscosi aut grossi semp

faciunt opilationes et alias fli-
tas egritudines et multas et simili-
ter humi fri. et humi subtiles fa-
quosi faciunt egritudines aquosas sicut
ydrops et multitudo humorum fa-
ciunt egritudines repletionis et tales fa-
ciunt egritudines ca. Et mordicati
faciunt egritudines in quibus est mor-
dicatio fortis et putredo faciunt
ex febribus species diversas sicut
sunt putridas et alia alteratio
et secundum multitudinem in unoquoque eorum
a Augmentantur vero aliqui
quidem ab ea causa que
eos genuit primitus
aut qui non sunt comita-
tes eos sibi quos secundum
eorum qualitates et quantum eorum
additio est et illa ea que sunt ra-
dix ex quibus sunt eorum generatio et
quantum est […] ea que recipiunt […]
qui sunt in corpore et alterant eos
ad plenitudinem eius […] qui sunt
[…] additio ipsorum que dicta
sunt in humoris fit a duobus
rebus aut accidens generatis
eos. sicut tepidis et allecis in pipe
generatur tali alecte et piscibus
generatur humoris frigidi et carne
taurorum et caulium silvestrium
et que sunt digne eorum generatur
humoris grossi et mgr. et alia est
ut accidat in corpore qualitas mala
et convertit ad ipsum sanguinem
sandalis bonus resolvit vel
alterat ipsum et corrumpit ipsum et
permutat eum ad naturam suam malam
Inventio vero in egritudinibus
tumoribus duplex est
alteratio et evacuatio Et
medicationis eorum que sunt inten-
tiones una earum est alteratio
et evacuatio etc

y Et dicationis humorum malarum
sunt due intentiones una earum
est malicie humi alteratio
donec redeat ad equalitatem suam
bonam. et alia est evacuatio humi
mali et extractio eius a corpore
Fiant igitur aut digestione ab
ipso corpore aut in quibus-
dam fortis virtutibus in
quibus sunt et quidem virtutes
que curat virg cum vene-
narum illum adesset delitur
facta recipientes // Alteratio
vero humorum fit aut ab ipso corpore
cum digerit eos aut a virtutibus quarundam
medicinarum in est genere medicinarum in quibus
ille qui sanat et medicinis […]
venena et ex medicinis que sunt ex
genere venenorum
a Alteratio humi mali donec red-
deat ex malitia sua ad bonita-
tem. fit per duas res una earum
est ut vincat natura eum et ipsum digerat
et digestio est duobus modis una digestio
est ut vincat eum natura membri et digerat
ipsum et vincat natura membri humi ma-
li et vincat malitiam eius et permut-
tet ipsum ad sanitatem bonam. et mutat in
eo membra. sicut digerit […] dulce et
permutet ipsum in san. Et alia est ut
mutet non membri humorem malum et
mutet malitiam eius et faciat eum
[…] eum qui est nalis et […] eum quod
est extra naturam sicut facit in permutatione
humi mali in […] et digerit ip-
et facit ipsum pus. etc. fit in febribus
qui digerit humores et evacuat ipsum
in hora crisis. et alia est ex virtutibus
medicinarum faciendo evadere et quoniam
in quibusdam medicis sunt virtutes
facientes evadere ex malitia humorum
et non est via ad cognitionem earum virtutum
facientium evadere nisi experi-
mento solum sicut dixit G.

Inuentatum quinto libri sui in medicinis simplicibus et de proprietate medicinarum facientium euacuationem est ut confortet membra interiora sicut confortat ea medicina aromatica stiptica. Si ergo aggregatur in medicina faciente euacuationem ut sit aromatica stiptica et faciens euacuationem plus tunc si non est aliquid melius ea in confortatione membrorum interiorum etiam faciendo euacuationem tertius ex malicia humorum et ex qualitate medicinarum facientium euacuationem. sunt qui faciunt euacuationem ex venenis sicut venena et ex medicinis inficientibus ad quorum cognitionem non est via nisi experimentum. Et enim ondit in tertio. v. libri sui in medicinis simplicibus quod non est scientia ad cognoscendum aliquid ex virtutibus medicinarum solucionum et medicinarum inficientium et medicinarum facientium euacuationem quibus efficiunt aptiores eas nisi per experimentum solum et tyriaca quidem est contraria ex medicinis facientibus euacuationem ex venenis et ex medicinis inficientibus. Et oportet ut inquiratur et medicina faciens euacuationem ex malicia humorum. Illud autem quod ex malicia humorum est cuius virtus est venenosa manifestum est quod tyriaca confert in eis. Species autem humorum quod ex malicia eorum est cuius virtus non est venenosa: oportet ut inquiratur species medicinarum facientium euacuationem capsoram medicinarum facientium euacuationem aperte factione humorum et propter hoc dedi eam in potu in egritudinibus pestilentialibus et in febribus putridis et inveni eam illud quod vidi esse iuuatiuum et minimi in utraque egritudinum putrefactionis. Et ex cruditate aut humorum digerunt medicine digerentes sicut crocus. et azara. et cassia lignea. et spica. et cynamomum. viscositate eorum et consimilium: faciunt euacuationem medicine subtiliantes et incisiue. Et ex frigore humorum faciunt euacuationem medicine calefacientes. Et ex caliditate eorum faciunt euacuationem medicine infrigidantes et

ex eorum subtilitate faciunt euacuationem medicine euacuant vero ingrossantes. Et talibus sufficienter factis et purgationibus et clisteribus et sudoribus et vomitibus: Hec igitur eorum omnes sunt euacuationes // Evacuatio humorum fit per medicinas calefacientes fortiter et per solutionem et per clisterem et per sudorem et per vomitum et iste quidem sunt species euacuationum communium.

Euacuatio autem omnis humori fit per id quod attraxit ipsum ex medicinis solum sine alio tamen quoniam medicine attinet ic quod si confortetur: euacuat totum quod sequitur illud cuius causa est medicina euacuat eum. Si confortetur euacuat per eum fle. post fle. melius. san. Medicina ergo fle. et post fle. eum. et post eum san. Et manifestum est quod [illegible] san. non oportet ut euacuet quemque ipse sit malus [illegible] ad unum humorum qui sunt superfluum eius. si aut ad meliorem aut ad eum aut ad fle. et ad aquositatem et illud quod alteratur sit unus humorum. Quorum secunda vero [illegible] san. est [illegible] nec [illegible] membra faciunt ex eo [illegible] sunt. Et G. precipit [illegible] san. [illegible] iussit ut tegerent oculi eius ita ut non appareret medicine et inueniret eam et sentiret eam aliquis et vomeret [illegible]. In floria autem et in ven[illegible] non est intentio euacuatio [illegible] san. [illegible] euacuatio san. [illegible] omnes [illegible] sunt additi [illegible] operationes: flora quod euacuat multitudinem humorum ex venis [illegible]. Et G. quidem docet in hoc sermone euacuationes omnes et dicit quod sunt v. Et una illarum est illud quod euacuat per medicinas [illegible] que calefaciunt calefactione

forti. Ipse enim mentem tenent propter
superfluitatem calditatis sue. Qui-
bus quidem earum faciunt eos va-
porem qui resolvuntur in aerem et
quedam earum que attrahuntur expiratione me-
ruerunt de loco ad quem proveniunt
et scilicet e ventris solo per meatus
in quibus sunt virtutes solutive et
tota per clisterem solutivum et quita
est per sudorem et sudor quod fit
per accidens ea et ea coopta et per
medicinas calefacientes cutem et
quinta est per vomitum et vomitus
quod fit aut per intromissionem digi-
ti aut penne in gutture. aut per medicinam
facientem nauseam. aut per medicinam
in qua est virtus fortis qua attrahuntur
humiditates ad os ventris. Iste ergo sunt
evacuationes communes.

Corpore vero ex loco in quo
congregati fuerint accipi-
unt quod ad in salubribus
declaratum est per ventrem et
quantum magis nobis decla-
ratum in laboribus et ceteris
que alie adiacent laboribus
dispositionibus // Iste vero sumuntur
ex locis in quibus aggregantur mali
humores sicut ostendimus in libro de regimine
sanorum et iste in tractatu tertio et
quarto illius libri ubi nobis narra-
vimus lassitudines et reliquas cau-
sales lassitudinum. Volt quod eva-
cuatio cuiusque humoris est ut sit ex
membris propinquioribus membro in quo
est humor. Et ipse determinat quare
e // evacuatur enim // infectorum
per emunctoria quidem
in primis venis per ventrem
quidam vero in venis que sunt
epatis per renes quidam vero
secundum latitudinem totam

per sudores quecumque et quidam secundum
caput. aut per palatum. aut per
nares. aut per urinam. quidam vero
in thoracis latitudinibus per guttur
cum tussibus quidam vero secundum re-
nes et vesicam per urinas.
Evacuatio humorum sit facilior quando
evacuatur id quod ex eis est in venis
primis per solutionem ventris et evacuatur
quod ex eis est in eo quod est facilius
post epar ex venis per urinam et
evacuatur quod ex eis est in corpore toto
per sudorem. et quod est in capite per pal-
latum. aut per nares. aut per urinam scilicet
et quod est in pectore evacuatur per tussim
et quod est in renibus aut vesica per urinam
e // ene per meatus sunt que sunt intestina
et ieiunum in testinum et nominantur
mesaraice et iam ostendit in eo
quod precessit quod totum corpus est in insula. Ipse
intendit vero per id quod est in corpore toto ex
humoribus illud quod est ex musculis et
residuum humoris cuius est intellectus.
a // nti pascos vero totis di-
cimus per eam ostensio adeam
que longissime et evacuatio
quod quando sit per viam attractionis est sufficiens
tamen quia in omnibus membris que sunt
in locis longinquioribus illo loco extensis
attendimus ad attractionem.
S // icut pulpa colo quintide et ag-
aricus attrahunt in stomacho. quando
applicatur ad stomachum et cerebro et
nuchia et nervis: superfluitates corpo-
ris et sic attrahit medicina solutiva vero
cum bibitur: superfluitatem ex lacte et
nos quidem precipimus ut ponas medicinas
in eo quod est sub umbilico: et attrahit
humiditates ad eos. et ut reliquatur
medicina in manu. et attrahat quo-
ad eos. et ut ponatur medicina sub pedibus
et attrahat a capite et totum illud
sicut ille qui multum studuit in scientia

arte Et no oz ut sciat illud ille
qui no invet illud. et sciat noti
mentu eius p illud qd vt eo plg
qua sit invamentu p illud evacu
at que sit p via attritionis eius qd
collectu est i membro sit ex locis p
quibus p sic fimo intellectus e etiam
p sinistre complexio eius::

d **Ex innato vero adproxima**

omnia igitur quecumque cu-

rant contrarias dispositiones vocantur

cause // Et omnes iste res sa
nates quas dispositiones appellatur causae //
) sic res sunt que digerunt // sanates
humores et que adiuvat super di
gestione eorum et que faciunt evadere
a malitia eorum et que evacuat eos et
manifesta e ex eo qd premissum est
ciro omnis sic. eius quod qd dicis
e malitia complexionis tamen sit sic dici
est sinistra: et sic ethica. e circo itera
i curatione malitie complexionis ea. et sit.
et cu eo qd infrigidat et humectat
ex cibis et potibus et i climatione omni
cum convenientium corpus: ad illud quod
infrigidat et humectat et qd resolvit
vapore calore: sicut balneum aque
dulci tepide. et i unctio cu oleo
violis et que tenet cursum eius
et olfactatio odorum infrigidancium
aro. et multi usus i particularibus
quarum rerum: facit te scire qp iste e
tanto excessus calor eius at quod
i febribus ex putredine humorum circo
est composita ex eo qd adiuvat super
digestionem humorum sicut mi quarum
calitas est similis calitati cordis
i natura et confortatio nature donec
digerat eas et alteratio putredinis
et evacuatio eorum et exuat i
frigidas eius qd facit accidere febrem
i corde ex calidi et sicci Ergo
circa hoc complexionis febrium e composita
ex curatione sic que e ex malitia
complexionis calida et sicca. et ex curatione

malitie humorum Et ad putre
dine multociens sequuntur opilationes
et fumationes et spirationes e necesse
cu illo ut aperiant opilationes
et detur medicina que minuat multi
tudinem donec consumat eam deus
et exprimet a corpore.

4 **Vero ad conservationem contrarie**

Et omnes res que simulant
has dispositiones et addunt
i eis vocantur cause eius::
vult p dispositiones illud qd
noviant ex malitia humorum
et per res causas que simulat
unaquaque specierum malitie complexionis
humorum et ita docuit qp ipsa sunt
duo genera unum eorum e qd super
venit corpori ex cibis et potibus
et aliis extrinsecis et generat ideo
humorum illaudabile et aliud est
ut sit i corpore humorum laudabilis
et sumat cibos et potus generantes
humores illaudabiles Ergo provi
nit i corpore resolvit eos humores
illaudabiles admixtione sua et permu
tatur a bonitate sua i malitiam
et propter hoc dixit ypo. qp corpora que non
sunt munda quanto magis nutrientur ad
dentur i malitia eorum:

d **Et neutre vero: neque ad**

innativa neque lesiva

Et res autem que non nocent eis neque
conferunt. vocantur cause: neque sa
nitatis neque egritudinis
v vult omnes tales sex convenientes
corpus una quarum e cibi et
potus et sic de aliis convenientibus
ex ipsis enim est qp non nocet in
humoribus et non generat i eis mali
ciam neque confert i eis Sed aut
nam neque confert i eis. e omne qd generat ma
liciam eorum Sed qd confert. e omne
qd destruit malitiam eorum Sed neque
confert neque nocet. est omne quod
non est i passio manifesta i aliqua

egritu. Et in tpis dicit ypo. oz ut sumat in potu medicina et 9ferat q si no 9ferat: tut adunq sit ex eo qd no nocet. f. q no inveg cibos et medicias 9ferentes damq ex eis q no nocet et pfe ferimq i causis omnibus:

v otest tn a^s eas neq causas dio apellac quales sut multi so phi negligentes quid ipaz veri inveire dicaz i nobis vo plus tpis 9ferentes: // Et pole est ut no noceat tac dio sicut faciunt multi sophi ex eis q negligunt et dimittunt speculatoez et inveire diversitatis sume veri et finiunt vitam suam in noibus

v et quibz no est pfsio ma nifesta neq in sanitate neqz in egritudie. pole est ut non noceant tac pcitus similiter spe culatio e exgrediens abante mete et occupatio in ea e exopatoe metrorum sophiaz q finiut vitas suas i fantasia et pspeculatione sermoez i noibz et negligunt 9sideracoez i eo quo sit iuvamtu i mea: et via eoz est ut noceat meti sermom excedi eam per vitate et meti opatois et opatoez istoz. e occupato i co sideratoe i eo i quo sit iuvame tum i mea. qd est erz qn intelli git illud quo indiget et in tetoibz no tiriat quatur sunt //

retu est aut // et noia amplius i aliis nego cijs adiusus eos: p suatiua quide spes ar tis talis est. / Et ia locutus sum in alio lio ab isto sermoe

magis ex posito in declaratoe dictoz eoz ostendit q. i lo alio ex lib ris aliis suis q occupato eu noi bz e supflua cu q no sit iuvame tu. qz intetiones sut intellecte ostendit in lio suo de noibz me dicis q veo qz no 9ferunt neq nocet: st ex tali dispones etiec q dz neq sanitas neq egritudo.

v esuptiua vo et erunt eis i 9valescetibz ab egritudie et senibz qlis vo est et hoz dispo aqbz maxe causis ad id quod scdm naz est: reducitur.

Iam 9plevit narratom speci mee dicte cu 9suatoe et ex mee e spes alia q noiatur 9forta tio et nutrio et utitur ea i eis qui sut resurgetes ex egritudie et i eis q sut in senectute

c onfortatio et nutrio sut ea lud mee q administrat i eo qui ia sanatus est ab egritudie et noiatur illud regime convalesce tis et i senectute noiatur regime residui vite sue et id confortatoez et nutritoez. e dria. confortatio qd e illud quod addit i virtutibus mebroz Nutrio vo e illud qd nutrit et ingreditur scdm q oz et cu quantitate qua oportet.

v ercitate quid i respecu ce facultatis litteris de monstrati e pta la vo de monstretur etiaz nunc // Etia ondi illud in lio de ingenio sani tatis declaratoe 9pleta dispo sitoez aut istoz corpz et ex qui bus causis reddat ad dispositoez naturalez ergo sinis narrabo tibi eas

cu abreuiacõe in hoc loco volt q2
iam exquisite p̄servatam est doc
trina regis qualiscentis et retencõis
residui vite senis i lo suo q noiat
ingenium sanitatis et p̄ q̄ quod di
i hoc loco ē abreuiatio illius

I igitur disposicio talis est
bonus quod si prius
sanguis et cum eo vitalis
appellantur spiritus et aialis
ipe no solide ptes sitacõs
et ppter ea virtutes eorum insci
orces et ppter hoc totum corpus
frigidum Dico ergo q disposicio corporum
senis s. qvalescentis et senum ē
q sanguis q i corporibus eorum est ē
q sanguis bonus verum quantitas eius
ē pva et sic disposicio aialis spiritus
et vitalis etiam eorum sunt membra
sicca et sicca et ppter id virtutes eorum
sunt debiles et ppter debilitatem harum
virtutum totum corpus ē frigidum

Nam ipe dixit conveniunt qvale
scētes et senibus et senes in
his causis diuersificantur in eis
in valescentibus quidem eximes et ad
ducit et doloribus minui
in eis accidit et sanguinibus quorum
et spiritibus eorum et sanguinibus quorum
et humiditatibus ipsis i membris q
vocat membra radicalia et omnia
que accidunt eis inde sunt paruitates
no naturalia in eis et post ē p illud
ut destruat oia accidentia vnde ma
nifestum est q sit istis membris p
ptas res ḡnus q sunt virtutes eorum
debiles et ppter paruitatem san i eis
debiles et ppter paucitatem sup
et debilitatem virtuti: sit q viat sup
corpus totum corpus frigidum senum aut
corpus radicalia frigida sunt et sicca
in. et sanguis eorum sunt pauci
quia calor naturalis i eis iam debili
tatum ad digestionem cuius quodia

ad venit corpori et cibo et potu
quapropter aggregant i corporibus eorum
superfluitates multe et cum eadem
et ppter grauat res debilitatur i eius
spiritus res et durat super eos de
bilitas nature: et cum corpus sit frigidum
nam qua fuerunt iam ergo declaraui
p illud quod dixi: q enim cor
porum senum et qvalescentium in
paucitate san. et spiritum et siccitate
et siccitate membrorum radicalium
et debilitate virtutum et victoria
frigoris super corpus totum et ppter ea
posuit G. canonem curacionis
vtrorumque qvalescentibus et senibus
et ppter ipsum oportet ut discernas ipsum et
ppter ipsius qvalescentes secundum causas
agentes i eis et ppter senes
secundum causas agentes i eis iam
cum declarauerimus ē q tale dispositio
corporum sit alicui aquis dispositionum p corporis

Ause vero salubres
ea que dicta ē corri
gentes dispone vnio
quidem talis ut apprehendere
quietum velocem et perfectam
digestionem operant secundum
ptem vero i moderatis moti
onibus et cibis et potibus
et sopis sit. materie vero mo
tuum sit suspensiones et de
ambulaciones et fricationes
et lauacio: Et si vis ut attin
gant eis q rectificat hanc dis
posicionem et attingit quem ipsam sani
tatem tunc sunt oia que adiuuant
ad hoc ut supponant ad mutuc
cum corpori velocius custodiendis et
si amas ut distingua tibi ea
hec sunt motus equales et cibi

et potus equalis et sompnus equalis
et species motus sint in portatione
et ambulatione et fricatione et bal-
neatione oportet ut regatur regimine equali
in unaquaque earum. vi. que sunt aer
cibus et potus motus et quies
sompnus et vigilia evacuatio et re-
pletio et accidentia anime quedam
v Videtur ergo quod dixit in libris tam
et sufficit super residua particu-
laria ergo dixit ex speciebus et particu-
laribus motus vectionem et deam-
bulationem et fricationem et balnea-
tionem ut sufficiat super omnia particula-
ria motus et intelligatur
et particularibus motus ad particularia
et unumquodque earum. vi. et tota
presentata est exquisite sermone
in eis in duobus libris quorum
unus est de regimine sanitatis et
alter de regimine senum.
c Et si multum maliores
adhibet fiat et consue-
ta opera paulatim attingat
Et si recti fiat rectificatione multa
post usum regatur rerum oportet conservationem
in paucis et eis in quibus consueve-
runt gustari et operationibus
Nisi administras in regimine
sanitatis convalescentibus et re-
tentis residui vite senibus
cibum et potum equales in quantitate
et qualitate sua et in bonitate digestionis
eorum et administras cibum et balneum
et motum equalem facilem qui confortat
membra eorum et consumere faciat
quod congregatur in eis ex vapore et
vectionem aut deambulationem
aut fricationem equalem aut per
balneationem aut per duo ex istis
aut per plura duobus et videtur eos
qui rectificati sunt post rectifi-
cationem multa post administrationem

eorum sint semper eis ut incipiant
gustationem in paucis et eis in quibus
fuerit consuetudo gustari ut ingre-
diatur paulatim in eis donec redde-
antur ad consuetudinem eorum in operationibus
quas consueverunt.
c Ciborum vero in principio quidem
humidi et bene digestibiles
et non frigidi postea vero ma-
gis nutrientes // Cibi quidem oportet
ut sint in potibus et rebus humidis vel-
ocis digestionis qui non sint frigide virtu-
tis extendi in eis tempus: tunc oportet ut
sint ex eis quorum nutrimentum est plus.
quam sumpsisti et tandem convalescens
quando est et tandem corpus eorum
est et cum virtutes convalescentium
et senum sint debiles: indiget
cibis humidis velocis digestionis sit
sorbitiones et aqua [illegible] et in-
galliare et tunc infrigidatur quod
indiget calefactione membrorum senum
in cibis quapropter oportet ut quod datur
eis in cibis ex eis non sit frigidum et
gradatim eos ex istis rebus et movere
ad plus paulatim et similiter oportet ut
fiat in motibus in unaquaque
[illegible] sex.
v Vinum vero aptius est senibus
cuius etas quidem media
sapor vero pura et lucida
et alba aut citrinum adhuc vero
suave in gustu neque aquosum
odore neque acutum vehementer
ondens qualitate neque stip-
tica neque amara nec dulce.
potus quidem melior est vinum quod est
antiquum et novum: et quod aspicitis
adipem: videas ipsum clarum lucidum
et color eius sit albus quidem declinans

ad rubedinem et quando odoratur ipsum
invenit ipsum boni odoris cum existit
et cum gustatur ipsum invenit ipsum non
mortui saporis neque fortis valde
dulcedinis sit unitis super eum ponticitas
aut stipticitas aut amaritudo et dulcedo
Dicitur potum in convalescentibus et
senibus est vinum temperate complexionis et
non est simplex sive sit antiquum
sive novum; propterea quod si sit existit
apparentia eius et est illa que inclinat
color quidem eius aut declinans ad
albedinem, secundum autem substantiam clarum est et
lucidum. Odor vero est bonus cum existit
et sapor non est mortui saporis neque
fortis valde sed indiget ut ponticitate
et stipticitate et amaritudine et dulcedine.

Iam est autem ut modo di-
xi in terapeutica facultate
amplius super hoc. Etiam nar-
rant omnes gentes res sicut dixit paulo
ante narrationem magis exposita ma-
iore certat in libro de ingenio sanitatis
Et est sermo duas tollat ex-
positiones. Una earum est ut velit
omnes canones curationis et
altera est ut velit totum quo regunt
convalescentes et senes. Prima vero ex-
positio est sermo quibus quo faciunt nos
rememorari totius quod narravit
in capitulo secundo et tertio id est ponit eam sigilla
rerum eius. Expositio autem secunda est
sermo ipsum quo facit nos rememo-
rari: quia corpora convalescentium et senum
cum sunt frigida indiget eis que
calefaciunt ea ex cibis et potibus
et motu et reliquis causis calefactionis
equalis. Et cum sunt debilia indiget
eis que confortant ea ex cibis et
potibus et speciebus extraneis. Et cum sit
diminuta a sanguine et spiritibus indiget
eo quod addit illud in eis ex cibis
et potibus et bonitate digestionis et
exercitio et gaudio et eius speciebus

sicut multe sicut aspectus boni
rerum boni aspectus sicut celum et ap-
les et aqua et colores boni et spira-
tus alti et vasa preciosa et ea
que bona efficiunt animam ex nar-
rationibus que faciunt ridere et que
faciunt spem letitie et suffumigatio
bona et odores delectabiles et
reliqua que sunt similia illis. Et quod
sunt membra corporum siccata indiget
eis que humectant ea in convales-
centibus quidem auferat tabem eius
quod resolvunt dolores ex eis ex hu-
miditatibus insomnibus et in quantum
calefacto membrorum vero et secundum ...
eam facultatem id est quod aggregat in
corporibus eorum de superfluitatibus
et in quantum calefactio membrorum
eorum et corporum commixtione in cibis
et potibus et exercitiis et motibus et
fricatione et balneatione et pluribus
spiritus ex illis. Et quod ponuntur ...
radices sunt suspensamentum similiter
et ... in unum ... perclarum
sunt se consequentes interiores ma-
quesita et eam post ... et dicas
... invenire sunt herbe vl-
tra ... valoris pre-
valor ... in ... pestili-
alibus ea et invenitur in ...
... pestilentialibus. Et sicut ...
... asfodilli cuius flos assimilatur
... faciens evadere a puncturam
scorpionis et a morsu serpentis
et reparat donec dicitur quod qui bibit
ex ea aliquid et mordet ipsum vipera
aut serpens aut scorpio non
sentit propter eos dolores et si essent
... qui sunt deteriores ...
... rebus que sunt ...
rebus et maiores in aliquibus
... et prima stat anno uno quod
non imprimit in corpus eius ve-
nenum. Tunc iam possibile est ut

vt sunt medicine que prohibet
a velocitate attenuacionis adse-
nectute .s. infrigidare et siccitate
eorum et prolonget per id vitam cor-
porum regimen cuius sit bonum sic-
ut quod homines vixerunt centum
annis. et verum quod inveniatur in-
e medicina inda que moratur senectutem
ipa namque facit bonam digestionem et
facit bonum colorem et conservat
iuventutem spacio longo. quando
ad usum eius est bonum regimen
reliquum et fortasse illi qui diu
vixerunt invenerunt medicinas quibus
prolongate sunt vite eorum quarum
cognicio non pervenit ad gentes neque
aliquis eorum qui venerunt post eos
usque hodie et fortasse inveniet
illud in eo quod futurum est ex tempore
via quando senectus est sicut predixi-
mus possibile est invenire quod est
magis ultimum ea scientia non est
possibile invenire medicinas omnia prohibentes
a morte ullo modo et conservantes
vitam semper. G. cum demonstraverimus
probavit in tractatu primo de regimine
sanorum quod hec res est impossibilis in
natura hominis cum ex contrariis sit
ex formate et ex sanguine inspirato
|| Nec enim propterea non omnia
particularia nobis proposi-
tum erat solum vero re-
memorari capitula summariis
cum negotiis secundum trac-
tatores que etiam perscribes quot
et qualia sunt: determinabo
oratione in eis. Et non est
intencio mea in hoc libro ut narra-
re omnes res particulares verum
ego non intendo in hoc libro nisi

ut rememorari summas eius quod
exposui et ordinavi in libris meis
aliis. Et ergo sunt dicti libros meos
alios qui sunt et quot sunt et disting-
uam unumquemque eorum. Deinde ab-
scinda partiquam narrando in libro ||
am pala dixit G. || medi-
tacio sermone illud ad quod inten-
dimus dicit quod nominamus hunc
librum artem parvam et ipse ipse nominat
eam hoc nomine ut significet quod in compen-
dium totius medicine quam exposuit in
libris suis. et non nominavit eam
hoc nomine nisi quia comparatur eius ad
librum de ingenio sanitatis solum
sicut putat. tamen non est intellectus
et ista sunt nomina librorum eius in quibus
posuit artem medicine secundum expositionem
et determinacionem et dixit intenciones
suas in eis cum dictionibus suis
am dixi paulo ante quod ego
scripsi tractatum in quo narravi
qualiter est elevata cum medi-
cina et procedunt hunc tractatum in quibus
narravi qualiter est essentia cum acon-
vertitur in istis tractatibus ad hunc tractatum
quorum ista est consummatio: sunt post illos
libros quos edidi exponens
et declarationes librorum illorum iste
due sunt ordinationes. Audi ordina-
tiones librorum in quibus presentantur
exquisite G. doctrina artis medicine.
e liber primus eorum est in quo nar-
ravi de colore secundum sententiam
Ypo. et postea sunt tres trac-
tatus in quibus narravi de complexionibus. nar-
ravi siquidem in duobus tractatibus primis
ex complexionibus alium: et in tercio nar-
ravi de complexionibus medicinarum simplicium et
post id sit impossibile quod liber meus
de virtutibus medicinarum simplicium. et post id
sit impossibile quod libre meum de v-
irtutibus medicinarum simplicium secundum
quod oportet si non antecedat et legatur

librū meū de cōplexioē et p̄senti
q̄ quisite intellectus eius et p9 eū
est vnus p̄ps tractatus qui ɔtinet
aūt in duob9 tractatib9 p̄mus lib̄i
mei i ɔne et i ɔp̄cio eius ē de
mala ɔne diu̾sa et duo alij tr̄
tatus quoꝝ vnus ē de meliori ɔp̄
tudine corporis et alt̄ est i ɔp̄cio
de bona ɔp̄tudine corporis Galij
ɔpi tractatus de ɔne sunt ob p̄dictos
Et p9 libꝝ de ɔ̊mib9: ē lib̄ alt̄
i quo tres sunt tractatus i quib9 nar
ravi ēē v̄tutes nālīū et p9 h̄c ē
post hoc ut legas hunc librum post
quā legi̾s duos tractat9 p̄mos
de ɔne et p9 q̄m legis tractatū i
quo narravi ēē colore ut sit lecto
tua s̾m ordinē ɔtinuū Galij vide
et lege libꝝ de v̾tutibus nālib9
post duos tractatus p̄mos de ɔ̊mib9
et lege ante istos duos istos tr̄
tatus p̄mos librū de elīs Et
sunt m̄ post hunc librum libri multi
i quib9 narravi ēē opacōnū nā
tu: Galij volt q̄ sit ei post
librū de v̄tutib9 nālib9 multi lib̾.

Veruⁿ9 est determinacōe sup ea
que appent i anathoīa sit iuua
mentū nō p̄im: oꝫ ut antecedat
studiū i anathomia et magis
ɔsequentia librorꝫ i quib9 narra
ui anathomiaꝫ est liber curatoris
anathomie / … Et sic ē finis ɔpli

ad decorem faciei et ruborem

virgis fac faciei subtilia et rub[ea] malas ... qui amistrem ... auri vel argenti ʒ. viii flor ... ʒ. viii indicum lilii celestis gumm ara[bici] an ʒ. xii confice cum aq ... et ... et distempera ... et unge faciem in nocte et in mane ablue cum aq ...

alud faciens faciem rubicundam sicut rosa

R fac ... alb[i] cum ... simul ... pro una pulverizetur et confice cum albumine ovi ... cum aq ... et forma trociscos et pone ad umbram ... et distempera ... cum aq ros[arum] et faciem unge ... duabus horis

ad grossitudinem faciei cutis et manuum

R cere ... an lb. i. medulle cervi ʒ. iii vitella ovorum octo numero ʒ. i. ... cum oleo ... et pig[..] et confice ... et pone super faciem et manum ... ʒ ... medicina ... balneo vel abluitur cum aq calida donec rubeat

pille optime pro capite pro memoria perfectia

R aloes epatici ʒ. i. ... mastices ... albi ... an ʒ. ii. ... castorei an ʒ. ii. ... cum succo ... et ... bibat ... in ... vel ... p[ost] ... aromatizatur cum pulvere cinamomi opti

Seq[uitur] electuarium ... dictum diasatirion magni nicholai de ... sophia

R testiculorum satirion vidum ... pistacie ... mundatorum an ʒ. i. s. ... ʒ. i. ligni aloes ... an ʒ. v. cinamomi ... bulbi an ʒ. iii ... ʒ. s. ... passere numero xxx ... R electuarium diasatirion quod ...

aliud electuarium diasatirion eiusdem

R amigdalarum avellanarum ... pistaciarum ... an ʒ. i. ... ʒ. s. seminis ʒ. ii. ... ʒ. s. ... ʒ. i. s. piperis longi ... ʒ. s. ... ʒ. s. satirionis ex ... R electuarium cum zuccaro et ... q. s.

diasatirion ... stillatum ...

R pinearum pistaciarum cinamomi an ʒ. i. satirionis ... an ʒ. s. ... an ʒ. iii. ... bulbi ... an ʒ. ii. galangi ... ʒ. i. s. piperis ... aroma ... cinamomi ... ossis ... cervi an ʒ. i. ... ʒ. s. testiculorum ... ʒ. ii. zuccari q. s. R electuarium

ad provocandum luxuriam magni nicholai

R seminis ... testiculorum vulpis ... seminis flor palme ... masticis an ʒ. ii. ... cum aq ... et ... bibat ... albi ... cum aq ...

... grandem ... sem[inis] ... seminis ... an ʒ. i. ... ʒ. i. ... piperis ... an ʒ. ii. ... zuccari q. s. ad electuarium

de gonorrea ...

R olei ros[arum] ... lb. i. ... ʒ. iii ... pinastrelo ... seminis ... sandali albi et rubei an ʒ. i. mastices ʒ. s. semine plantagi semine acetoselle an ʒ. iii ... ʒ. s. cere modicum misce ... et ... unge ... diebus ... uxorem ... utatur ... lattucis ... aceto ... utatur vino ... cum aq ... ungat ... oleo ... vel cum oleo nardino vel oleo ... vel cum oleo ... vel cum oleo mastici ... utatur ... poma ... utatur ... de bono ... cum modico vini ... de ... diebus utatur ... cum ... utatur ... calida ... cum pipe longo et ... utatur ... melissa

Seq[uitur] de ypotecca ...

R oleo sambuci ʒ. iii oleo ... pulveris ... ʒ. s. ... et ungat ... de ... vel ... diasatirion vel ... et ... electuarium ...

R confice ... ʒ. ii. ʒʒ ... ʒ. i. seme ... seme ... an ʒ. i. ligni aloes ʒ. s. seme ... an ʒ. i. ʒ. s. aq melisse aq buglosse an ʒ. ii. ... zuccari ʒ. ii. R electuarium in ... coctum ... diasatirion ...

R pinearum amigdalarum mundatorum an ʒ. i. ... piperis longi cinamomi ... dattilorum ʒʒ an ʒ. ii ... ʒ. i. ... ʒ. s. ... satirionis ʒ. i. ... ʒ. iii. ... lb. i. ... R electuarium ... cum aq melisse

... de dimminucione ...

Seq[uitur] de ... et de dimminucione ... operis ... colera ... et ... stupidos ... et ... remanet ... remanet ... dormiendo remanet ... cum oculis apertis ... et debilissime ... vulgares dicunt ... cum oculis apertis ... et sic ...

R centaure maior ℥ .i. alb' albi cologu' an ℥ .ß.
seme rastur ʒ .ii. R decocto in fluv lb' aq donec
redeat ad lb .ii. cu una lib' decoctois distillet i qua
inter hirdes expellat coud fiat sibi ligatures de olo
ros' coud videat caput post ablnendo cu uino decoctois
ipsius R

R iusq salue cala meře maioan an ℥ .i. antlios
iusq stead sem an ℥ .ß. insist R decocto i vino
albo vel claro z fca rasura it' ablnat cu poccoe illo
decoctois coud i ungat caput R ol sambuci
lb .i. euforbii subtilissime pulueri ʒ .i. misceat h'
facto pdic R tale qn R ol sambuci lb .ii. ol de
lilio lb .ii. castoreii euforbii subtilissime pulueri an ʒ
.ß. misceat bombax ibide i voluat z pars copressio
capiti aplicet h' R sepe auch optimet quasi hoc
pus ablnat cu decoctoe sequenti || R foliorum malue
bismalue sinice braçe an ℥ .ii. flor camomille
mellilotu foliorum semie iusq stead an ℥ .i. oia
decoq in vio albo in drabz z fiat pr aque i ta
decocto rescivet z capit suo loco aplicet ista fleu
dum e resado cursa ut tibi videt R

de pillis

De pillis qui intrat oculum q pilli euellet z locus
i ungat cu sangue rane vel canis carnis

de intellectu

Intellectu z voces nec anime [illegible] || anime post illos
ciesne lapis amenstos albus post anacardium anime bealla
lapis | albus costom anacardi || ciesne pa distictoe ardoris
costom abal ʒ .i. distictoe opecco phor || anime pimo
tractum i ʒ bsolecus albus vert | anime caro eius costa
ista nocet maxie voi z intellectum | anacardus brassica
cepe coriandrum eadem faba vert alba belaritudos insta
ino opim spar vim ebetat vert alba zisania

ad faciendum pillos cade

R vite pulueriza z distepam cu felle lma vel vac
cio | aq sinth ede inunge inueti ova formicarum z
tacem sil mixta

ut pilli nascant

Fiat puluis de muscis apibus z vespis combustis unge
locum i quo vis nasc pillos ita ut exeat sang deinde
sicca cu panno post pulueres pdcos appoe loco pus
le ungato mell

p pediculis

R pomum acrosii z ipso mercurium assa et si velles
comede postea pulpa R de poe z lineat z repellit
oms

ad dealbandum facie z rubeandum ca atrugie

R ra sponcie z sigillum sce marie purgate z puluite
an ʒ .v. fabarum siccara ʒ .iii. radicis cil. pulusate ʒ .i.
ceruse tiblure ʒ .iii. testarum ovorum acceto pulueris ʒ
ʒ .i. z dimidium ʒ .iii. q oia distepa cu albugie ovi z R unge
z i unge facie z dimitte stare pnocte postea lava cu
aqua facie z herbis facie clara

ad noctem claustrada
cler[icum] ebrissimum
R cum assy ʒ .ii. simapis seme pipis an ʒ .i.
mellis q .s.

ad decipiendum ple

dibanum comedat mulier z grabit ple cu bonis
oculis

ad pulcra facie

R galiez muster z glet bulat glet in [illegible]
galiezmuster i aq lavet facies z cu pultra z
postule deponat oms i vaso ab an R munuco
h' cosulo ponatur facei

aq cofecta ex scoribus vacare omes maculas dele
ungtis z morphea R agarici fa lepore
pulue muste cu terra z oleo expmiet ualet
facta scrificatoe loci z pus mundis to cor ref

| ut mulier coipiat z fecunda sit

R longi pip cubebe zuccar. parsleyen camomil
tiori gnosilon se urtice ingiber sup ola z bibat
aut post balnem z cu malmisia aut romania
bibat z fecunda erit ite matrix lepore pulus data
z i potu data. ad muntandum pietas muaiusmer

R unna z lana locum urani singulate

con maculas facie z pudta

capsis balbatz aq ipsis de floribus hirundlavii
lavet cu pano lineo subtilli sepis lavado

ad deponendum facie tota

R marcal cerude coteret cu aceto sen epale
sit scet p nocte madefat panni iaceat
p nocte vel p q'ps horis ut a qd uno ext sit
forte macula diuti iaceat | si ex fuerit ut p.
exingat i aceto z sup ponat z stas u tribus
sit vo post inge p mo sup manu si velles
cute depone sit hebbit dolore cura do anarr
dabit pul detestit ovorum mulieris pcertare z
ovo z aq stagare z postea sen post ea aq
desare fluxit z ploq sen postea aqut z i
gus z postulos i sine mulieris ad balneum ponat
viceras tercio interior z i ungat cu mello oni
in exitu cu albugie z i domo aq ros pspo fa
cia dealbabit ref

ungts deponendi pillos

R cines colcissas clavellatas sup tri aride
pro .i. cuncti vivum z lixivium misceat p nocte
z qn clausitatur clausitam in patella bulat ada
inunde p uas si cadit pera e satis si no
adde cines clavellatas pulutas cenatas moneat
sil bue it' clausitado a psilies mulieres pro
it' bulido iponat sup pone pann lineu ba
ronarol subito exeute anime cum exit pillus sit
fiet z eslat locus z teneat oculum clevado sepis
tis sil tectet z i una nocte fiat estate appone

Rx calefiat aqua ros. et cum rubedo et visscum exit exeunt
mittat ad balneum fiat ut dictum est et hoc h. ||

Unguentum ad verrucas nodas varos in facie

Cum urina non potest fricae eas cum calidas dicens parisius
ne et silicia salis libra et balneabitur dado species quae dicitur
... et in libris balneabitur stein montes / de cristall' polluta
rubea ista dactillo ossa dactillorum mg cum minimalia
et nucleos persicorum mergens nullum solis sunt idem

Contra rubedinem faciei

Rx unguentum citrinum cum litargirio et calide unge faciem
in nocte mane lava cum aqua ros et cum aqua fabarum
et herbis intentis / ad idem remedium /

Rx sulfuris vivi ℥ .i. thuris al. ʒ .ii. nitre dragm. ʒ .ii.
camphore ʒ .i. et omnia ista optime pulverizentur et ponantur
in lb. .i. aque ros et cum hoc lavet sero mane non
lavet cum aqua fabarum de floribus cum aqua in qua recens
lini sunt furfures etc.

Ad maculas rubeas in facie

Rx absinthium cum melle distempera et cum hoc faciem
sepius unge.

Ad lentigines quas habent mulieres in facie

Rx de sanguine leporis et inungas faciem et eas expellit

Ad faciem poliendam ut vetula iuvenis appareat

Rx radice spatule scinde et coque eam in melle et ungatur
facies rugosa et maculis super pone ut mulier
iuvenis videatur

Ut mulier iuvenis videatur

Rx aqua plantaginis vel rosarum et bulliat in ea thuris gum
arabici galbe cortices sorbi et ros. et abluat sepe optime
et bombace et post pulvis balaustie mastic thuris
nitre castorei ʒʒ zeduarii et modicum musci inmictat

Ad rubedinem faciei et ad postulas eius

Rx sulfuris vivi thuris nitre ana ʒ .ii. camphore
ʒ .i. pulverizentur subtilissime et pone in lb. una aque
ros et est medicina sollempnis

Ad postulas faciei curatione debita.

Rx lapidis ... lb. .i. ℔. aluminis ʒ .ii. ponatur ad solem
usque ad consumptionem tercie partis et plus si vis fortiorem
aquam habere deinde lavet faciem de ista aqua

Ad idem optimum et pro ... albumen expertum

Rx litargiri lb. .i. fiat bene contere in mortario cum pistella
diu agitata deinde recipe istam aquam et in ipso vase
et ipso filtrum et in una cortina ita et ad ... in alio
vase et distillabitur aqua ad hoc optima et illud remanet
... et est fortis operans delendo maculas
... ad idem sume hoc unguentum citrinum quod habetur ...

Contra morpheam

Rx baccarum lauri ℥ .iii. sulfuris vi. ℥ ℥ .ii. ʒʒ al. ℥ .s. argenti
vivi ℥ ℔ .i. ossis sepie ℥ .vi. anxungie porcine recentis
℥ .ii. fiat unguentum

Contra scabiem et ...

Rx fimi columbini piperis ciminis ... ... mg. mastic
... ana ℥. Rx cardamomi sc. apii ameos gariofilorum
costi ana ℥ .ii. conficite cum melle et sumatur ex eo omni
die mane ʒ .ii. cum aqua ... mastic et ana.

Unguentum frigidum valens ad faciem clarificandam

Rx argenti vi. ℥ .vi. coralli ol. ebluri marini sal gemme
sal ... cristall' ana ℥ .ii. lardi ... et olei sambuci q. s.
terenda fiant fiat unguentum

Unguentum contra maculas et postulas in facie

Rx radicis lilii ℥ .i. ceruse ℥ .ii. mastic olibani ana ℥ ℔.
camphore ʒ .i. anxungie q. s. fiat unguentum

Unguentum ... omnium capillorum qui radicitus evellantur

Rx ovorum formicarum q. i. sanguinis testudinis san. rane
san. vespertilionis san. ... ana partes ℔. misce cum isto
loco. per octo dies inungatur

Unguentum ad capillos nascendos ubi vis ...

Rx ranas que sunt in aqua et cito comburantur in testa et eas bene lava
... in caldario pars thuris mastic etc. et pars bulliat
... deinde deponatur ut infrigidetur et quod supernatat
collige et usum tene et loca circa pillis sepe inunge

Unguentum ad ... plurimos solis ad ...

Rx pinguedinem porci partes iii. ... cucurbite partes ii
... vivi partem unam omnia in mortario agitentur donec
redeat in formam unguenti et cum illo faciem unge.

Unguentum pro rubificatione faciei

Rx medulle ossis persicarum ℥ .iii. sc. cucurbite ... et
... exprimatur oleum de quo facies inungatur

Ad idem oleum de bombace

Oleum de bombace fiat cum margaritis etc.

Ad idem

... ... nuxta cum omnibus prudinum et ...
... mellonum nuxta et pone super pecia et loca super
faciem post lava faciem cum aqua furfuris

Ad idem

Rx camphore ʒ .i. boracis ʒ .ii. ... ℥ .i. pulverizentur ... ʒ
... cum oleo ros.

Contra ruborem in facie

Rx ovum et ipso in aceto per iiii^or dies et noctes donec
cortex superior mollis fiat et album ovi ... cum modico
vitelli et misce ... addendo thuris mastic et ceruse ana
ʒ .i. et fiat unguentum

Contra ruborem in facie

Rx tartari lb. j. et pone sub cineribus calidis dimittendo donec totum liquescat et incessanter sit exsiccatum et tere deinde pone in vesica porcina vel bovina et pone in aqua calidam per diem et noctem et postea pone in alembicum et distilla et exibit oleum clarissimum et est mirabilis opus quod erit inde vas ad modum arsenici sublimatum et est optimum in clarificatione pellis et faciei direct et maculas pro primo delet

Contra pustulas faciei

Rx baccarum lauri ʒ iii sulfuris vivi ʒ ii ʒʒ al. ʒ i. argenti vivi ʒ i. ossis sepie ʒ vi axungie porcine recentis ʒ vi fiat unguentum

Unguentum contra lentigines

Rx sulfuris ʒ vi baccarum lauri ʒ iii mirre ana ʒ i. pulverizentur subtiliter adde axungiam porcinam misce in modum unguenti ad ~~oculos gutta rosea~~ extendendum vires cuiuslibet hoc pro me equo

Rx agrimonia et da cum vino et videbis effectum

Contra morpheam

Rx puritorum et rore teneat et iterum cum aqua predicta aspergat et recedunt macule de facie leprosi primo cum dragantis et aquas ~~frigidas~~ supra stercus sit mistis lavet faciem hoc continuendo per multos dies etc. et fient eque dealbati dr

Ad dealbandum cutem

Rx glet vnd vom tissilz gestossen fiat stillatio per noctem fiat albissima aqua ad duo vel potum

Rx vorus alam vnd vonasb in eys andun gestossen misce mediante de albibus aquas fil et erit lac albissimum cum quo ungere etc.

Contra lepram in facie

Rx ar. vi. extinguatur cum saliva hominis ieiuni deinde teratur cum uncleris paucis et axungia recentis porcina fiat unguentum et unge faciem bis in die continuando usque ad certas

Contra angustiam et stricturam et cogitationes et debilitatem etc.

Cognoscitur est in viro adolescente existens regnum et erit tenui corde et delicioso et debilitate media et subtilitate eius et angustia et strictura et cogitatione et erat continuus nos ... corporis alteras et loco in quo conveniat erit diutius cuntas luce sed cum aere intrat callas et hic compositum ergo ei licet medicina et exit alegritudine prima velociter modo confectionis magne fiunt

Rx specierum diamargariton buglosse sine febris

premonia

pillule optime que purgant omnes humores gaudium generant stricturam removent memoriam confortant canos non permittit ante tempus fieri mentem acuunt visum reddunt sed ... illius intrat memoriam remedium habet stomachum purgat eminentias maxime confert dentes et gingivas et totum corpus animalis hominis purgat etc.

Rx aloes ~~citrini~~ succotrini ʒ i vel ʒ iii mirobolanorum citrinorum emblicorum ana ʒ i. indorum bellericorum ana ʒ iii agarici masticis rosarum electarum sene ana ʒ v tere cum lacte imabilile cocto et dispensato da sed nimie pancis non quod multis viz in restauratione medicine etc. et est probatum in multis hominibus

Sequitur de signis conceptionis quando mulier concepit

Cl[o] Non potest medicus decipiari in medicina cum mulier modicos menstruos et raros habet in coeundo ad concipiendum vas in suo continere || 2[m] signum est quod ipso die post coitum si mulier sentit pulsationes cum modico dolore inter et dorsum sciendum quod ipsa concepit vas in suo continere quia aliquis signis sunt ad matricem quod generationes spermaticos et famelicos spermatum si de mane vel de nocte punctiones sentiat in ventre signum est conceptionis quia signum est opilationis illarum partium vene seriose et cetera

vas in suo continere tamen ypocras de conceptu dicit ipsum tempus quod embrio dicitur in uno in duplici quantitate dierum in qua completur forma eius et egreditur in triplici eius quantitate quod tempus motus explicatur antequam egrediatur ut si forma in 35 diebus movetur in 70 et paritur in 210 diebus quod in septem mensibus et si completa sit forma eius in 40 diebus in 80 et paritur in 240 diebus partum in 8 mensibus completis nascitur sed in 10 mense per dies vel dies sit vel femella et si completa sit forma eius in 45 diebus movetur in 90 et nascitur qui completis 10 mensibus sit nascitur in 11 ubi sit etc. Signum est mulier portans masculum est completa sicut portans femellas non primo plures generationes et augustiat magis solito hinc dolorem capit || 3[m] signum est si portans masculum primo ingrediens accipit mamillam dextram et prima generationes lactis in ea quod incipit mamille sinistre et sedeat magis et appeat et capita mamillarum mutantur ad rubedinem si portans masculum et si ad nigredinem portans femellam et sic hic modum de lacte in sinistra mamilla et mihi in dextra pariet masculum et si lac sit grossum et viscosum quod potius super speculum congregatur ad modum margarite vel argentum vivum pariet filium et si sit liquidum et aquosum non expanditur super speculum pariet filiam || non quod ipsa ibidem mulier portans masculum non habet paucum in facie si habet punctos rubeos in facie habet paucos valde

Cl || 5[m] signum est mulier portans masculum est completa portans femellam non sit primo plures generationes et angustiat magis solito hinc circa capillatum et dolorem

capitis // uel si sunt sedes et surgit declinat se super manum dextram declinat se super manum sinistram portat femellam et si illud in pedibus cum elevat pede dextrum portat masculum si sinistrum portat femellam // hoc est medicamentum mirabile ad faciendum erectionem virge

Recipe euforbium pulverizatum ana ʒ. j. et coquendo ea in ʒ iij totius aque et pannum et oleum mixtum cum ea aqua fac bullire deinde unge cum ea virgam et ero erecto non quiescet etc.

Ad repercussionem capitis ne vapores ascendant ad caput

Recipe aqua solatri aqua rosarum ana ʒ. iiij. misceatur ʒ. ij. pulveris sandali albi et rubei rosarum ana ʒ. ij. misceatur et ponatur super frontem.

Julep ad rubedinem faciei ex sanguine grosso melancolico

Recipe succi lappacii [illegible] depurati aque endivie buglosse ana lb. s. [illegible] ʒ. ij. polipodii ʒ. ij. sandalorum albi et rubeorum ana ʒ. j. spodii ʒ. j. ponatur in infusione per diem et nocte bulliat lenta ebullitione et deinde coletur et fiat julep.

Ut mamille puellarum non crescant

Recipe succum cicute et pannum madefac in eo et mamillis suppone

Nota quod aqua distillatorum [illegible] distillata valet mirum ad scabiem malam et pessimam et quod ad lepram juvat est

Ad extrahendum ferrum de corpore ubicumque sit.

Recipe radicem diptami et polipodium pistare et super vulnus ponere ferrum de corpore ubicumque sit exibit idem facit polipodium cum axungia veteri pistatum et superligatum etc.

Emplastrum ad dissolvendum [illegible]

Recipe stercus caprinum [illegible] et pulveriza [illegible] fac bullire cum melle et aceto usque ad spissitudinem et emplastra [illegible] et fac ex ipso pulverem et super [illegible] super locum facit ibi nasci pilos

Ut capilli crescant

Recipe corticem ulmi radicis [illegible] et [illegible] et caput unge.

Ut os bene redoleat

Mira sublingua et salivam deglutiat

Capitulum xm de fissura capillorum

Capillos capitis accidit ut findatur extremitas [illegible] et ideo ungat pectine cum quo pectinet capillos

cum oleo de lino vel de amigdalis vel de oleo dulcis [illegible] pulveris in dicto oleo ʒ. j. laudani ʒ. ij. [illegible] sit bene panno cum [illegible] gallarum et cum amigdalis et [illegible] tineam in capitis cute et sit [illegible] colico non subtili totaliter [illegible] non sit [illegible] et curat [illegible] post flebotomiam [illegible] de cephalica et deinde cum medicinis laxativis [illegible] et in [illegible] scamonea cum modica aqua lactis [illegible] cartamum [illegible] j. et de lacte factum [illegible] dies hec enim sunt educere humore sufficienter [illegible] deinde utatur [illegible] // Recipe rosarum [illegible] ʒ. ij. camomille ʒ. j. infundatur in aqua et aceto ita quod cooperiatur et stet donec [illegible] et deinde coletur in [illegible] ʒ. ij. et si rose non sunt recentes accipiat siccas deinde misceat [illegible] cum [illegible] si non [illegible] accipe florem rosarum ʒ. ij. camomille ʒ. [illegible] misceat cum succo [illegible] et [illegible] ponat super [illegible] donec exsiccetur deinde iterum [illegible] et [illegible] non stet in loco [illegible] sol [illegible] comedat [illegible] acetosa et lactucas cum aceto et [illegible] de malo [illegible]

Capitulum vi de albedine capillorum

[illegible] cum [illegible] et [illegible] et cum [illegible] et sit [illegible] et [illegible] et [illegible] cum [illegible] et ungat locum cum oleo [illegible] vel oleo [illegible]

Capitulum vii de [illegible] capillorum

[illegible] in aqua [illegible] capilli [illegible] quod [illegible] et [illegible] ungat [illegible] cum oleo de vitellis ovorum [illegible] et oleo de amigdalis dulcibus cum oleo de [illegible] dies/

Pulvis [illegible] ad [illegible] dentes et sanguinem gingivarum [illegible] bonum odorem faciens [illegible]

Recipe [illegible] spice nardi salis et [illegible] cornu [illegible] salis [illegible] cortices mali granati [illegible] ana ʒ. ij. spodii spice nardi costi cardamomi [illegible] ana ʒ. ij. misce simul fiat pulvis

Medicamentum de albedine dentes et confortans gingivas

Recipe sal [illegible] et misceatur cum melle et ligetur cum carta et ponatur super [illegible] et [illegible] sit carbo et de [illegible] deinde

Rx hunc sal sic pan ʒ. s. mirre spume maris cinamomi nuces cipressi flores squinanti ligni aloes an. ʒ. ii. misce fiat puluis et ponatur in sacculo et confricentur ualde dentes uel conficiatur cum melle et zucc. et fricentur dentes etc.

Ad mundificandum dentium

Rx lana succida et infundatur in aceto deinde ponatur super carbones uel conficiatur cum melle et dentes deinde fricentur et septies die accipe gallas cinamomi lapidis rubei qui inuenitur in littore maris ana. post pistentur simul cum pecia rubea de scarlleta uel de scarlatta maxime fricentur dentes et mundificabit eos sine dubio

Ut dentes fiant candidi et gingiue consolidantur

Rx farina ordei sal et mel. s. tres partes salis et una parte farine et tantum mellis quod sufficiat et conficiatur simul et totum hoc mittatur in puluerem redigatur de quo dentes et gingiue fricentur

Pille que faciunt ad dolorem capitis acutissimum optime purgant omnes humores gaudium generant et tristiciam remouet memoriam confortat annos non permittunt antiquari sicut me certe acciunt uisum reddunt si quis illis utatur medicina remedii hoc stomachum purgat emigrantes maxime confortant dentes et gingiuas et totum corpus ab omnibus humoribus purgat

Rx aloes succi citrini ʒ. iii. mirobolanorum citrinorum kebulorum ana ʒ. i. indorum bellericorum ana ʒ. iii. agarici tassiani mol. ros. electi senne ana ʒ. s. reubarbari ℈ i. tempera cum lacte amigdale cocto et distemperato da. postea ut te fac non quod multum ualet in restauratione memorie etc.

Ad glaucos oculos

Rx cortana putrefacta pinguedine de cedro aut se super ma parte coli eius phrassenhod galda mures .i. cepa narcisi confidantur omnia simul qui pilli crescet ungatur cum isto unguento

Ad deponendum pillos palpebrarum

Rx oues ciandelatos cinnamomi unum Rx lixiuium de inde bulliat cum toto conficiatur deinde addat modicum kropprifleg et de spuma cupri mg. quod inuenitur ubi fit caldar et repita cum pena et erit depilla tiuum tale in pixide cupreo ulno ungatur pal pebre cum unguento populeo et unguentum erit nociuum si caue de oculis et ualde cito deponit post un gere quod est ualde corrosiuum

Contra putrefactionem dentium

Rx alum et alumen cremarum cum bombace et mittas inter fricet

dentes cum uino ueneto puluerizati combustis fricentur dentes post lauentur cum aqua frigida

Contra pelles oculorum

Rx mustam distilletur et aqua cum repellit po stulas et ~~maste~~ maculas in ide [illegible]

Ad dealbandum cicatrice

Rx glet un boen assilr gestosen fiat sicut per noctem fiat albissima aqua ad duo uitra ponat Rx boch alun un boass in eius eiudem gestosen miste modicum de ambabus aquis simul et erit lac al bissimum cum quo unge te

Unguentum inspiciens pillos

Rx laudani ʒ. ii. olei mirtilli onoris adipis ursi ana ʒ. s. dissoluatur et dissolutis eis denis pul ue granorum nuce ʒ. ii. toricis mures adustorum auellanarum cum suis nucleis et corticibus Rx ex eis unguentum et inungatur locus et cum sine unc locus elungeto fricetur locus cum succo cepe

Consilium ad polipam et lepram et pustulas fa ciei in fetore nasi ex humore uel putredine existente in ipso

Rx continue mores eius .i. bulliat in uino uel aqua ita diu quod aqua consumetur postea mittat in nasum et est remedium bezar.

Ad cirogra*s*phos uel sectores manus

Succo mete lana manus et mouit

Intellectum et ratione hec acuunt

Amit poit aloes mestre lapis amethista albus poit anacardinum amit bariis lapis albinus confectio anacardi mesue pil. distillatio alkoholis con fecta alrazi 3a ~~confectio~~ distillatio confectio pluvorum amit po strauci in presolecta alberta tenuit amit caro eius conuecta. Ista nocent maxime uisum et intellectum anacardia brassica. cepe coriandrum cetera faba uitis alba. balaustidos insquamus opium granatum uini ebetans uitis alba zizania.

Contra morpheam

Rx tisb scepio caphore ʒʒ opium coriandri et lauribacc. Rx aqua ros. conterantur in lapide sicut faciunt pictores et erit aqua alba infundatur in uitrum recorim pannus albus et ungantur facies et supponatur facie pannus inuitus et minuat uenam medianam sub lingua quarto ʒo sunt uene sublingua.

Contra malum auditum

Rx grillas uiridis distilletur per alembicum et aqua stil let in aures tempore sudoris in balneo et audiet sonum magnum

ut facias bonum acetum

Rx cortices gladioli et bulias cum aceto deinde in talia ola bulias sal cum aqua fluviali mistas simul et videbis lac albissimum operire aquam vel contra omnem scabiem et contra omnem lepram

ad vermes in aure

Rx fel debone et bonum acetum acrium decoque simul et calide ut potest tenere infundatur et claude aures et nares primo adbiva deinde adaliva et claudetur ter in die et claudatur auris ad quam fudisti

ut mulier facilius pariat

Rx succo i. de fuligine flores simul calefac commixta et potes et bibas

ut urina teneat

Rx pelliculam galli si masculus sit seu gallina si femina glaucam cute pulverizetur detur cum pomo sed vino propter i. stomacho galli detur patienti.

ut habeat coitum

Rx galgan et agnior 1·ʒʒ pers hlucin 1·lor pip' i vino gallico madet in potiones pereas

unguentum album vales contra pustulas in sole

Rx ceruse deveneticus id est bleymens gleo oleum dicitur aqua rosarum sive bulitione coletur ad vi dies

contra ultas sedes et vermes

Rx mane magdalene lorsone bibatur et stringit vermes aut mastium planum videat et potet primar vel

contra scabiem noli me tangere et contra lepram

Rx sal acetum et vitrolum decoquatur et lavetur postule noli me tangere

unguentum pro morphea

Rx agrimonia sang· leporis pulveriza misce cum cera et oleo expriminti in multis fiat stuficatione loca et plus in un desiccato corpore vel

contra dentes dolorosos

Rx in stercore lupi· ossa· perforata dentes cum ligno et conducatur cum argento

contra vomitum

Rx absinthium menta mena sed farinis comprassetur tangatur in bimi

contra surditate

Rx aquam feni et aqua cucumbire funde ad aures quanta vel plus et in libitum ne excedas x^or guttas lavet caput cum lixivio forti cum betonica.

ad dolorem dentium

Rx piper longum nigrum et pulv cum melle teneat in ore calide decorsum tenendo os et sepius novum appone

contra vermes dentium

Rx album thus et piper simul grinde et fac tortam et suppone denti et subtrahit multa humiditate

contra surditate

Rx pulvis elbi mis cum oleo amindalarum nitre inter vera purgatione utatur plures atheciton deinde instillamaures eius· bimia cum oleo sinapis vel lamino

pulvis probatissima ad conservandum sanitatem

Rx lemsticum amomi apii carui tandamoni origani ameos carvi rutthe siseris mitam saline calamenti piperis ysopi· peto si ana ʒ· 1·ʒʒ ligni piretri muscis misce omnia ʒ· ini garioff gallage ana ʒ 5 fiat pulvis

ad dolorem dentium

dentibus dolentibus subitem bibat in vino pul· pretri pimpinelle stafisagre et calide dum in ore teneatur post ea suppone dentata· et dum tene infallibile remedium est

item ad capitis

combure testudines sicque in olla cooperta deinde pulvis denti suppone

item ad dolorem dentium de qua ea

vso dentes sit cava collige grana porri nec careas thure cum iusquiamo simul ure demum per embotum fumum cape dente remotum denta calida iusquiamus curat si de sira porrus si de reume dens dolet vel thus item sira eta mitigatoria dolorem Rx pulvis piretri piperis stafisagre euforbii ana ʒ· 1· thure mastici impleantur ad modum digitorum ex de illo pulvis plus co quos in forti aceto et teneat inter dentes vino post calidum

ad eradicandum dentem post calidum sine dente

Corrosium sinatis minera oleum detorta et aque agreste et bulita ca dum quod fiat sit muc· et liniatur ex eo dentes

ad dolorem dentium

pulvis sandarate spargatur super dente et si ipsa dissolvatur cum aceto et aqua et lavetur os exeris

ad dolorem molarium

confert aqua ... et teneat in ore··

ad dolorem ex cinere calcanei

ex cinere calcanei vacce sit idoneo

ad gingivas laxas et dente quomodo

cum cinere calcanei vacce aut cornu capituli sed siccato

contra lepram et scabiem

Rx biniedum coctum cum forti aceto et sale hoc certum vel contra noli me tangere

contra gingivas squoletas

Rx ruben scarlatum combinas in pulveres tergendo dentes et confricando

pro dentibus

item contra stupore dentium vel portulata.

ad dolorem dentium ·m·r·

Rx piretri ʒʒ· se· apii masticis ros ana bibat in fortissimo aceto operire et ex hoc aceto colluat os patiens et statim liberabit

ad dolorem dentium

Rx violas et coque in vino et tene in ore bonum est

aqua faciens capillos flavos

Rx cineris cerri valde bene cernita lb. i. aque fontis lb. vi. et fac
exinde capitellum fortissimum deinde coles postea Rx vitrioli romani ℥
ii. et pulveriza et fac ipsum distemperare in uno alio vase postea mitte
in lixivio postea Rx unum capillum ut aliquantulum lave et pone
in lixivio quod bullit et quando tibi placet color eleva ab igne et recode
in uno vase et distilla. per filtrum postea pone in vase vitreo et fac
stare per tres noctes et loto capite cum spongia tingat capillos
et erit color pulcherrimus

aqua faciens flavos capillos

Rx sal gemme lb. i. vitrioli romani lb. ß. salis nitri ℥ iii et de
radicibus celidonie indis quantum decoribus terra omnia et omnia simul misce
et alembico et distilla prima aqua nichil valet. secunda vero est illa quam
queris que colorat capillos cum lotum fuerit et desiccatum ad solem
fervencissimum balneatur de dicta aqua bene pectinando et vere

aqua faciens capillos flavos

Rx aluminis rocce ℥. x salis nitri ℥. vi pulveriza et pone in urinali
et allembico supposito distilla aquam et quod fluet recipe. / Rx postea ar-
genti sublimati albi et cristallum tantum quod ponderet in venetos gros-
sos vel tres venetos grossos subtiliter limatos et illa duo simul
misce et in terra super marmore in dicta aqua postea pone ita totum simul in
urinali et allembico supposito distilla et quod fluet recipe capitula
vir bene clara cum cera et feces que remanent in fundo sublima
cum recipe quod vales ad id quod vidisti

aqua ad capillos denigrandos

Rx gummi arabici ℥ iiii ebuli rosis iiii lb. ß omnia tere et alembico
pone et distilla cum suavi igne et quod fluet ut distillaverit re-
collige et ad solem dimitte per horam magnam et quando caput lotum est cum
lixivio et desiccatum est ablues cum sale et vino deinde ipsis capillis
existentibus balnea eos de dicta aqua ita ut cutem non tangas

aqua faciens capilos flavos

Rx agrimonie et testiculos canis stercoratam ita ut bulliat illa duo simul
cum aqua fontis quousque agrimonia sit bene cocta postea cola et distilla
per filtrum deinde unge capillos cum pecia lavans caput cum lixivio
cum et fiet capilli pulcri coloris ad idem fac lixivium de cineribus li-
gni et exponatur et deinde lixivio lava caput

aqua faciens capillos flavos

Rx mellis rubei libram ii gummi arabici ℥. ii misce ista duo simul et
distilla per allembicum aquam cum suavi igne prima aqua est clara et bona
ad faciem purificandam et lavandam et dealbandam secunda est crocea tertia est rubi-
cunda secunda cum tercia posita facit capillos flavos et omnia convertit

aqua tingens capillos

Rx litargirii auri cineris cerri salis petre vitreoli vincatori
iiii lb. i. masticis salis nitri iiii ℥ i. et ß quodlibet per se pulverizet
deinde subtiliter cribrentur et bulliat in aqua fontis lb. xxii cum spatula
per misce/tentando ad ignem quousque redeat ad lb. iiii ut usque ad
perfectam decoctionem deinde coletur per filtrum postea distilletur et utere sicut vis

aqua que evellit capillos nec renascitur et omne
metallum mollit si imponatur

Rx sal petra lb. i et de calce gisseo lb. ß et ex hiis bene commixtis
et subtiliter pulverizatis distilletur aqua per allembicum prima aqua removet
tenigines de facie et secunda vero decanta et evellit capillos ne re-
nascantur et secunda aqua emollit omne metallum si imponatur

aqua prohibens ortum capillorum et ecia fiant
fortes crinigerdas

Rx sericum masquarum lb. ß. pulveriza cum subtiliter et pone
in uno catino et dimitte stare in uno loco humido ut humiditatem
capiat postea adiunge ei ℥. ii viridis fabarum fabarum viride
quibus bene commixtis per allembicum distilla. et quod fluet re-
cipe et pili evulsi balneentur sic loco cum una pecia sta-
tim et hoc sepe fac

Repercussiva quidem medicamina que sunt apte curare
secundum galienum in libro de simplicibus medicinis predicta
[illegible] et ultra dicta libri tertii cum in isto et post dicam de repercus
sivis repercussiva sunt apte pacientes [illegible] repellunt frigiditate
sua et stipticitate constringendo membrum et reprimendo spiritum et
virtute retentiva confortant quorum exemplum est solatrum species scilicet
cucurbite endivia virga pastoris semperviva portulaca scilicet
psilium cerotum cum aqua frigida et sandali et cortices granatorum
et fiat decoctio cum aceto et cum frigidis et lenis aque et
reddolcon cum aceto et sandali et umbilicus veneris et similia
succus et subtile cum aceto vel sine eo hec enim et similia
principio repercussiva sunt apposita calida et membra ne recipiat
confortat que non frigida sunt repercussiva quam cum stipticitate
attinet calida ut [illegible] absinthium et plante [illegible]

Emplastrum male complexionis seu
contra malam complexionem

Emplastrum unum commune male complexioni calide et apostemati calido in principio
et ad palpebras tumefactas rubeos et in palpebris asserto
etiam valet illud si admisceatur cum istis absinthium folia et folia
vitis apium et calamentum et similia combustionem ignis erisipile
apostema calidum in principio vel multis aliis. Recipe foliorum malve
et rosarum ana et coque in aqua et exprimatur aqua et teratur cum
gladio in modum unguenti et cum spargatur in eo terendo parum
aceti et parum olei rosarum et quandoque ponitur in eo coquendo de ab
sinthio et quandoque de floribus camomille

Emplastrum mundificans poros

Emplastrum illud quod est virtute de meatibus rarificativa
poros cutis medicine non que aperiunt poros vocantur
rarificatives et resolutives quarum natura est ut sint calide
et calor exsiccatio prima quorum exemplum est camomilla et eius
oleum ex vesica et oleum cucumeris asinini et oleum antiquum
et anetum fenugrecum et semen lini et oleum rosarum et absinthium
et radix sambuci et furfur et aqua calida et [illegible] et similia

Emplastrum quod rarificat poros

Emplastrum unum commune quod optime aperit et rarificat poros
et propter hoc mitigat dolorem in percussione et sanguinem mor
tuum et [illegible] et maturat flegmonem et resolvit omnia contenta
et est universale emplastrum in percussionibus sine vulnere et
cum vulnere in principio et mundificat pustulas et [illegible]
apostemate salso quod fiunt multociens in [illegible] Recipe
foliorum malve absinthium ana partes duas et coquantur
in aqua deinde exprimatur et teratur in modum unguenti deinde
cum decoctione earum confirmatur ad modum pultis cum farina
ordei et pulvere fenugreci et semine lini et foliorum camomille
et parum furfuris et coquantur ad spissitudinem et quandoque coquitur
ibi cerotum et quandoque ponitur ibi parum de melle etc.

Mollitiva duriciei

Medicamina autem mollificativa apposita est calefactiva existens
in secundo aut tercio et exsiccativa usque ad primum et vel ut ipsius
sit aliquod glutinacionis sit tarpentina [illegible] minus eius
quam apostemata dura sclirotica fiunt a flate viscoso et
colam [illegible] frigida quam exsiccatur propter hoc non
quia sunt siccitatis nimie ne exsiccet subtile et remanet
in [illegible] nimis neque caliditatis nimie ne resolvit
subtile et inspissat grossum et putrefiat et fiat [illegible]
quod non sanatur talis ex medicinis est aqua calida [illegible]

in prima duritie et galbanum et aneti et butirum et bonum et cera
medulle et medulla cervi et bdelium et armoniacum et medulle
recentes sunt meliores quam antique et oleum antiquum oleum de lilio
et radix [illegible] cocta in oleo et radix cucumeris asinini
cocta in aqua et folia malve decocta et non decocta et fenugrecum
et semen lini et cepe coctum cum oleo et de compositis sunt diaquilon
et tetrafarmacon commixta cum adipibus et similia his

Emplastrum mollitivum duriciei

Emplastrum unum mollitivum duriciarum optimum Recipe radices malvavisci
decoctos in aqua vel in oleo de camomilla et est melius et confice
multum deinde misce de bdelio parum in aceto mollificato vel
in oleo camomillino quod melius est cum eo et extrahe partem collectam
succus sticas pingues contritas in modum electuarii cum ad
ipse [illegible] et agitatum iterum cum malvavisco et [illegible]
totum cum axungia de porco recenti vel de galina vel de butiro
vel fiat illud sine seminibus et est quam optimum si axungia est
melior et omnia hec [illegible] hoc etiam est optimum [illegible]
[illegible] duritie etc.

Emplastrum resolvens vapores

De resolutivis resolutiva resolventia vapores et spiritus ventosorum
qui resolvunt vapores est quam aut ipsa abstergunt aut ipsa
que calefaciunt calefactione vehementi et est ut exsiccet non ut
aperiet grossa cruda propter viscositatem ventosam quam est cum va
poribus quorum exemplum est exemplum de farina ordei et tritici et
ciceris et fabe et fenugreci et magis [illegible] est ex farina lini
et lupinum et farina [illegible] et milii et similia

Emplastrum resolvens tumorem

Emplastrum resolvens tumorem ventosum et vaporosum Recipe farina
ciceris et fabe et pulvis [illegible] et mellis et farina fenugreci
et coquatur cum decoctione [illegible] et agni casti

Emplastrum resolutivum viscositatis flatus

Resolutiva viscositatis flatus resolventia non viscositatis flatus
debet esse calida desiccativa ut aqua cineris aqua salis aceti
cum reddolcon et spongia nova [illegible] etc.

Emplastrum quod valet apostemati flatuoso

Emplastrum unum quod valet apostemate flatuoso cum viscositate ubi
remanet digitorum impressio et si fit aliquid vaporis
vel ventositatis Recipe cineris [illegible] salis partes [illegible]
farine fabe partes [illegible] furfuris subtilis partes [illegible]
[illegible] partes [illegible] aceti [illegible] vini [illegible] libre [illegible]
quod sufficit coquatur usque ad spissitudinem et melius istud
est spongia nova [illegible] [illegible] et parum aceti et
parum salis posita et ligata stricta super membrum hoc est mor
talis etc.

Emplastrum maturativum

De medicinis maturativis medicine maturantes [illegible] sive
complexio que convenit ad generationem saniei debet esse temperata
[illegible] nature complexionis corporis in quo administratur et quia
natura corporis est calida et humida ergo etiam hec medicina calide
et humide [illegible] ita etiam quod actuale quod extrinsecus excepto
cum dixit quod male digestes applicabuntur sibi [illegible]
adstringentia ut [illegible] actualis calorem innatum digestio
[illegible] debet esse oppilativa cum viscositate ut propter hoc retineat
vapores et spiritus et sanguinis ad locum collectionis [illegible]
caloris naturalis et [illegible] medicine [illegible]
non species digestionis eius quod in corpore [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] et a solo calore naturali sit digestio
[illegible] in stomacho [illegible] et [illegible] in aliis membris etc.

2a est alfacio quod non est sedativa (?) ... ab excoriatione et ab vesiculis calore sicut accidit in febribus (?) que putrefiunt et iste species sunt que species dicitur 3a est formica ex istis ut ulceribus medicamina et accidit hoc propter similitudinem quam habet propter aloe naturam et propter abortivi (?) et ideo naturalis calidus non vincit materiam non ... et istud est etiam quando est alfacio accidens in materia non bona bonitate parva et sanies quando minus est fetens et plus est alba et plus ... temperata est non melior quam propter hoc incendit calorem naturalem ... plus operatur quod accidit ... cum ipse propter convenit ... in fine vel sanies membris ... quando alba sunt assimilare et ... harum medicinarum que adsanguinat quando est ... ad ... ad digerendum est oleum temperatum in calidis ... et aqua tepida et ... et farina ordei ut sunt semicocta cum aqua et oleo et croco ... que sunt magis calidus est farina tritici cum istis bene cocta cum multo ... quod prius calidus et farina fenugreci et semine lini mixta cum ea et medulla panis etiam sit de cocta et ... masticatum et medulla suum cum butiro vel cum ... sicut ... ut passis et de adipibus ... sit porci et ... mixtis cum supradictis et etiam calida et humida sit ... et ... et similia cito festinat sanies ...

Emplastrum optimum maturativum in materia calida

R. farine ... clarum sunt cum pauco croco et cum aqua calida ... ut plus ... mell... et coquantur ... cendo

Ad ... in materia mixta

R. radices ... et parva folia malve et coquantur optime deinde expressa aqua terantur cum medulla suum et farina fenugreci et semine lini et flore camomille et terantur simul et ... cum ... et non multum ... ut ... si ... ista apostemata fuerint circa membrum aliquod nobile ut est stomachus vel epar vel ... cum maturantibus aliquod stipticum misceatur ut absinthium ... dissolvatur ... linna

Emplastrum super apostemata

... apostemata et cutis ulcerata et putrefacta ... dicitur oportet esse vehementer calidas et siccas ... putrefactivas ut ... calide sed que ... apostemata oportet esse minus siccas de quibus sunt que apostemata ... ad ipsos porri et ... cum fermento et ... et cepe ... cocta cum oleo et ... cocta cum melle et fermento cum aceto et cantaridibus cantarides pulverizate cum pice liquida et melle ... et putrefacta ... et ... vel ... et fex vini combusta cum croco et fermento ... et ... sunt ... et ... cepe et ... et iste ... cum ... et supradicta ...

Emplastrum cauterizans combustum et putrefaciens

R. calcis vive et ... cum ... albo ... et ... in modum paste et fiat ... et ... cum ... et loco appone

Ad ...

R. rasure ... cum cantaridibus in modum paste et loco appone

Ad ...

R. ... et ... et cum sinapi ... optime ... clarum ... et loco appone et ... cum aceto

... mundificativa et abstersiva

... calida sunt cum stipticitate et sunt levia ut gluten albumini mel et ... folia ... et unguenta ... et galbanum et similia et quedam plus in grossa materia plus mundificant et ... ut ... et ...

galbanum et mel decoctum ... et ... abstergit plus ... mundificat et grossam materiam mundat ut ... et ... cum melle decocta ... et ... cum melle et similia

Unguentum commune

R. medulle suum et ... cum butiro et ... terantur

Ad

R. armoniaci galbani rasine pini ana ℥ i terebentine ℥ ii picis ... ℥ i olei ... liquefiat et coletur et fiat unguentum et si vis adde ceram et ... olei

Unguentum corrosivum carnis

Corrosiva carnis debent esse cum siccitate vehementer calida sed minus putrefactiva ex quibus sunt ... calcantum ... et non ... ... sunt corrosive propter quod non sunt calide ... sunt ... propter siccitatem ... carnis mollis et isto modo dicuntur corrosive ... spongia ... non solum ... carnem molem ... et alia exsiccativa ... carne molle sed diversa corpora quibus administrantur et ... sunt ... et ... et ista ... consolidat ... diversa corpora ... tempora

Unguentum corrosivum

R. ... et ... pulverizetur et cum ... in modum unguenti

Mundificativa sunt abstersiva ... ista ... capitulum eorum positum est supra

Putrefactiva non ... dictum est ... putrefactiva ... corrosiva ... in carnem ... ulceribus apponuntur et ideo ... putrefactionem in carnem accidere faciunt et eorum ... in ... ex quibus sunt ... et sandaraca et ... et ... et ... qui est in ... qui dicitur ...

Emplastrum putrefaciens carnem et ...

R. calcis vive ... cum ... et capitello ... appone ...

Galienus dicit de ingenio sanitatis medicinas carnis ... oportet esse calidas et siccas ut ... et ... humiditatem grossam mundificet debet ... esse desiccantes in primo gradu et non ... ex quibus sunt thus aristologia ... farina ... farina ordei ... et farina ... et similia ... ad corpus ut adultus ... desiccatur in primo gradu ut ... plus ... unguentum et pulvis ... carnis in ulceribus ...

De consolidativis sive cicatrizativis

Consolidativa vel cicatrizativa esse ... in secundo gradu ut non solum humiditatem exsiccet ... et ... sunt ... ut ... ex quibus sunt sic aloes sarcocolla ... et ... et ...

De cicatrizativis

Cicatrizativa oportet etiam esse ... et ... etiam ... ut non solum superfluitates exsiccet

sic etiam sagittas existentes in carne et de ipsa carne extrahit sicut experimentum sunt sicut est unum loton gentile alumen balaustie spodium cortex maligranati pumex ustus aloes etiam pa[...] primus adustus litargirum plumbum ustum et cerusa et medicamenta consimilia et unguenta et pulveres que in usu videntur

De mitigatione dolore

Mitigationes dolorum duo sunt genera sunt enim mitigativa que vere mitigativa dicuntur et hec due est temperata in calidis sicut oleum tepidum et omnia que dicta sunt magis rarificativa poros ut oleum tepidum et aqua tepida et vitellum ovi et eius albumen et cum eo camomilla etc. et alia sunt mitigativa cum altitudine contra plorans lapse in dolore ut sunt repercussiva sicut solatrum etc. si ea in ex parte parete repellunt materiam et hec ipsa admonstrat deinde si res non sufficit administretur aperientia poros ut supra dictum est vel cum altitudine contra plorans lapse ipsum et hec sunt calida temperate ut dialtea tetrafarmacon et similia sunt etiam alia alia mitigativa que sua virtute in ultimo sunt perfectum mebra unum tamen dolorem ex frigore quod calorem videtur auferre experimentum sunt opium mandragora iusquiamus papaver nigrum et similia que nullomodo sunt apponenda nisi cum calor et dolor fuerint intollerabilia et auxilia non valent morti siquidem immineret periculum quia ubi intensus fuerit calor magnus erit periculum propter ex eis destupefactione accidit membris quia quod sic fuerit expertum Galienus in libro de regimine sanitatis et sic eger per vigilias ducitur ad mortem soporifera dormibus

Modo ponemus unguenta pulveres trociscos epithimata decoctiones et alia consimilia que reiteravimus ope sedis diversos auctores sunt experta primus incarbunculus et bothor que fuit illa [...] maturativum // Recipe butirum et confice cum medula panis et est mondum quod omnes maturativum de iste appone supra apparata alia die post incisione si cum ferro incidatur ut digeratur labia incisa et dolorem mitiget

Emplastrum mitiget et digeret materiam in apostemate calidis

Recipe farine ordei farine ellorum [...] ut ordei in apostemate calido partes duas et eo [...] bamach i. cum fac cum aqua calida et coque ad ignem ut fiat tenax et quando ponitur de oleo rosarum coquendo et [...]

Emplastrum ad maturandum [...] calida

Recipe folia malvarum et coque in aqua et exprime ab ea et tere et ter[...] consimiliter cum farina fenugreci et seminis lini et farina florum camomille in modum pultis et partes butiri vel oleum de camomilla vel rosarum vel axungia porci et confert in vulnere [...] et coquatur ad spissitudinem et ponatur calidum

Emplastrum quod appropinquit emperor

Recipe cepas albas coctas in aqua et oleo ut sub prunis [...] et munda et tere cum medulla panis et fenugreci et cum [...] et pone calidum

Ad apostemate flatico

Recipe malvavisci et radices apii et brance ursine coquatur et si est ibi multum ut ulcus cum apostemate ut in uncbio [...] et [...] emplastrum maturans et quod non est in principio primo [...] iste coquatur in [...] ut in aqua melius vel in aqua ubi sit cortex [...] et exprimatur ab aqua et teratur cum supradictis aliis

Emplastrum quod possimus uti ubicumque sit vulnus seu dispositio Recipe farine ordei tritici et cum aqua et melle incorpore et coquatur donec [...] et fiat spissum et non quod omnia emplastra que dicuntur maturativa sunt esse resolutiva diversis respectibus

Emplastrum [...]

Emplastrum aliud quod confert in apostemate restrictionem et duricie propter humiditate mala conplexione calida // Recipe folia malve et partes de rosarum et coquatur in aqua et exprimatur ab ea et teratur cum illa decoctione et cum oleo rosato et farina fabe confitiatur in modum pultis et coquatur ad spissitudinem et tepide apponatur et si remanet durities tunc cum [...] cum supradictis hoc eodem modo valet in apostemate similiter [...] valet in mamillis

Ad bonum emplastrum [...]

Recipe farine ordei duos pugillos et farine fenugreci et seminis lini pugillum unum vel partes unius decoquantur simul et ponatur cum eis oleum rosarum et si indiges maiori resolutione pone oleum [...] vel camomille etc.

Emplastrum [...] durities et inflationem

Emplastrum diaquilon magnum et cum hoc de [...] calido de genus expertum et ad resolutionem et mitigationem durities omnis [...] inflationum [...] hec est // Recipe litargirum [...] et [...] ℥ xii olei [...] et camomille et anete ana ℥ vi mucillaginis fenugreci et seminis lini et mucillaginis [...] et altee et [...] et [...] propter hoc [...] gluti [...] ana ℥ xii [...] ℥ iii [...] ℥ ii confitiatur sicut docet et est expertum [...] et [...] et coquitur [...] decoctione et descendat ad [...] et ad spissitudinem unguentum et linatur in panno et supponatur [...] et quoniam opportet ad apostolicon cum diaquilon et fiunt duo opera simul.

Emplastrum confortans in apostemate calido

Emplastrum repercussivum et membra confortans ne recipiat humorem confortans in apostemate calido sanguineo in principio et in colico [...] ut possimus [...] cum succo lactuce et vasina [...] et [...] et [...] // Recipe solatrum [...] portulace [...] et [...] et [...] sicut omnes ut agrimonia [...] teratur in modum salsamenti et [...] partes aceti et olei rosati et super locum ponatur et cum exsiccatur removetur ut excessus [...] et cum farina ordei et oleo rosato et aceto fiat emplastrum vel sic recipe folia malvarum et rosarum et coquatur in aqua et exprimatur et teratur in modum unguenti et super locum ponatur et est valde commune emplastrum et [...] in omni mala complexione calida vel sic Recipe farine [...] ordei ℥ vi sandali al. iii et [...] ana ℥ iii pul. ros. ℥ [...] boli armeni ℥ iii misce cum aqua rosarum et aceto et epithimetur locus vel sic Recipe rosarum et violarum et partes [...] et folia malve et sint coquina in aqua et cocta exprime deinde [...] farine ordei cum aqua ubi est cocta et pone olei rosarum ℥ ii et aceti ℥ iiii et omnia coquantur ad spissitudinem et pone super locum [...]

Emplastrum [...] et [...] passione cerisipila

Emplastrum quod [...] calido et [...] et colice passionem erisipile et alii epithimatis super cor et pulsum cordis calido [...] apostemate calido in principio // Recipe sandalorum [...] boli ar. rosarum iii seminis [...] ana ℥ ii seminis portulace et seminis lactuce ana ℥ ii [...] ℥ [...] terantur omnia et confice ad modum unguenti cum aqua rosarum et [...] et aceto et farina ordei [...]

Aliud mitigans maturativum in carbunculis

Recipe [...] [...] et passulas et coque in aqua [...]

modum unguenti cum medulla cruris in vino vel axungia porci et
sit confecte

Emplastrum maturativum quod valet apostemati sanguineo

Emplastrum maturativum in caribunculis precipue repercussivum et precise
dulce et valet in apostemate calido et sanguineo Rc radices absinthii et
malvarum et coquantur in aqua et expresse ab aqua terantur et cum
farina ordei misceantur cum decoctione istarum rerum et cum oleo
camomille et rosarum donec inspissetur et coquatur

Emplastrum quod valet ad (?) [illegible]

Rc farine ordei ℥ vi farine fenugreci et seminis lini ana ℥ ii flo-
rum camomille et foliorum apii et rosarum ana parte una furfuris
sit subtilis parte una si vis coquantur folia apii prius deinde
pone rosas et exprime ista ab aqua et tere et confice
post ista et pulveres cum farina ordei et cum decoctione et ℥ i s
camomille in modum unguenti et valet

Emplastrum quod valet ad declinationem

Rc farine fabe vel ordei ℥ vi et quidam iungunt farina fenu-
greci et seminis lini et foliorum ~~fenugreci~~ camomille et de bruno
et melle ℥ iii distemperata cum vino vel aceto et aqua et
conficiatur in modum unguenti et valet || Item in his omnibus valet
parietaria calefacta in testis calidis infusa cum oleo
camomille et si vis fac etiam et foliorum apii et urtice et
consolida et foliorum porri et etiam si ista coquantur in lixivio
cum furfure subtili et sale et melle et stercoribus exsiccantur
et resolvuntur

Emplastrum confortativum in apostemate flatico

Emplastrum repercussivum spiritualium et membra confortativum vere
capit magis in apostemate flatico et aplanate subtili ubi
digitorum impressio fiat || Rc cineris caulis et vinee vel de
[illegible] vel sulfuris subtilis ana partes duas vel pugillos
duos et fiat gallarum cipressi pugillum vel partem i et ista
fiant cum melle et vino et coquantur ad spissitudinem

Aliud emplastrum simile

Emplastrum in apostemate flatico et aplanate subtili et grosso
Rc puluis calamenti et cimini et cineris ebuli et pulveris
subtilis et pulveris urtice et mellis et salis et omnia incorpora
cum lixivio et pauco aceto et coque ad spissitudinem
et spongia nova sepe infusa in aqua cineris calida
expressa super tale apostema valet et extinguat hec omnia me-
lius

Emplastrum quod valet apostemati ventoso

Rc tegulam plenam sale et milio et calefac in testo et pone
super locum ventosum vel cuminum tritum et calamentum et urtica
pulverizata et furfure subtile et mellis et salis et omnia
coque cum furfure et vino et emplastra

Emplastrum mollitivum duritie et maturativum

Rc radicum corticis malvavisci et consolide lib ii sepe
hircini bdelii ana ℥ iii mucillaginis ~~℥ iii~~ fenugreci
℥ iii dissolve bdelium ad ignem cum oleo de lilio deinde
cum aliis optime incorpora

Emplastrum ad omnes durities mollificandas

Rc cepe hircini et optime incorpora admodum unguenti deinde
cum stercoribus [illegible] [illegible] deinde incorpora admodum

emplastri et loco duritiei appone

Emplastrum mollificativum et doloris mitigativum

Emplastrum mollificativum doloris mitigativum maturativum
pectoris et in omni loco precipue loco ubi os insistit confor-
tativum naturalis membra sicut epar et intestina
absinthium || Rc radices malvavisci et folia
malve coquantur et terantur cum pulvere fenugreci semi-
nis lini et florum camomille et incorporentur cum butiro vel
axungia recenti porci et quidam ponunt medulla cruris

Emplastrum duritiei mollificativum

Emplastrum optimum omnes duricies mollificativum et resolutivum in quo-
cumque loco et in quacumque parte corporis ubi sit duricies
Rc radices bismalve cortices et bdelium prius mollificatum
in oleo camomille et axungia anatis vel anseris vel
galline vel porcine recentis et optime omnia incorpora
in modum emplastri et est optimum et quidam ponunt [illegible]
et quidam loco axungie anseris ponunt sepum caprinum
vel [illegible]

Emplastrum desiccativum

Emplastrum quod optime confert ulceribus apostematis
ad desiccandum locis nervosis optime enim desiccat et
mundificat || Rc farine fabarum et ordei confice cum aceto
et melle et etiam confert in apostemate flatico quod super-
venit membro vulnerato nervoso et quidam addunt
ciceris [illegible] et quidam pulveris orobi et [illegible]
si vis ut magis desiccet et valet etiam contra fissuras
[illegible] et si dolor est minus addunt [illegible] et valet
etiam ibi si est sepius [illegible] [illegible] et fiat quo-
cumque modo sit certum molla (?)

Emplastrum formice corrosive

Emplastrum optimum quod confert formice corrosive
et [illegible] et podagre calide ulceribus calidis
et [illegible] et flatice salse [illegible] et igni persico
ulcerato et [illegible] [illegible] ambulativo [illegible] || Rc
rosarum ℥ i lentis partes iii farine ordei partem [illegible] in
rosas coquantur in aqua et exprimantur et terantur et lentes
mollificentur prius una die deinde coque lentes bene
deinde pistentur sicut prius et cum rosis confitiantur simul
et cum farina ordei cum illa decoctione lentium et rosarum
et pone in olla et adde oleum rosarum ℥ ii vel plus coquantur
ad spissitudinem et fiat emplastrum et [illegible] et [illegible] talium ulcerum
ponatur sola plantago et sit [illegible] [illegible] falsa et quidam
addunt pulveris [illegible] [illegible] et quidam coquunt plan-
taginem ad equitandum cum rosis plantaginis maioris
[illegible] decoctionis et quidam addunt et quidam addunt
pulveris [illegible] vel pulveris orobi et [illegible] pulveris
~~[illegible]~~ subtilissimo pulverizetur et [illegible]

Emplastrum conferens igni persico

Emplastrum ad conferendum igni persico et prune et [illegible]
Rc [illegible] et optime coquantur [illegible] rosarum [illegible]
deinde exprimantur ab aqua et terantur ~~cum pauco oleo~~
~~rosarum~~ et confitiantur cum aqua ista et cum medulla panis
furfuris et cum lentibus bene coctis et pistatis et confitiantur
omnia simul [illegible] pultes et iungantur ibi pulveris gallarum

et coquatur ad spissitudinem et liniatur super pecia et ponatur super locum sive ubi sit ulcus sive non

Emplastrum bonum erisipile ulcerate

Recipe rosas et malvas et coquatur in aqua deinde exprimatur et teratur cum pauco oleo rosato et pauco aceto et misceatur ibi pulvis lentium et corticum granatorum et sit via consueta et portulaca sicca ...

Emplastrum ad serpiginem

Emplastrum multum desiccativum ulceribus et apostematibus et pruribus ad serpiginem et albaras virulentas sicut lepres et cancrosis ... ut in herpena ... et maxime ... || Recipe ... lavi inter ... ana ʒ ii tartari ʒ iii fimi columbini et aluminis ... ana ʒ ß terebentine lib. ß ... gallarum ʒ i et ß ... omnia pulverizando cum lixivio et coquatur ad spissitudinem

Item ad idem

Recipe tartari aluminis et gallarum ana ʒ ii terebentine ʒ ... viridis ʒ i omnia pulverizentur cum aceto et lixivio ... et ad spissitudinem coquatur

Emplastrum ... fleo

Emplastrum ... ulceribus ... et ... fleo ... sine dolore || Recipe mellis lib. i tartari pulverizati ʒ iii aceti ʒ ii furfuris ... subtilis ... capitis ʒ ii lixivium ... vini coquatur omnia ad spissitudinem

Emplastrum dolorem mitigans

Emplastrum dolorem mitigans et locum tumidum leniens et digerens quod ponitur super locum ubi cadit melius sit ... penetrare in pectore posito ... in orificio cum ... quod non cadit ... quod sine non potest ut ubi cadit sagitta que ... non potest ... pus sanguine cum albugine ovi || Recipe ... absinthii et rosarum rubearum et ... malvas ana ... coquatur in vino albo deinde exprimatur et ... pulsa teratur et ... ʒ vi et farina ordei ... fenugreci et seminis lini et florum camomille ana ʒ i ... cum decoctione istius vini ... et ponatur in olla et ponatur ibi oleum camomille ana ʒ ii ... butiri ʒ ii et coquatur ad spissitudinem et aliquot diebus tepidum apponatur et est bonum ... in ...

Emplastrum desiccans ... fluxum

Emplastrum desiccans et ... quocumque loco sit | Recipe ... pulverizati mellis et farine fabarum ... ordei et aceti et omnia coquantur ad spissitudinem

Emplastrum quod lenit nodositatem ...

Recipe sapini ʒ iii euforbii ʒ i et ß bdellii ʒ iii ... et ... cum aqua calida et ... ʒ ... et olei sambuci ʒ iii ... et ... cum mediis istis et epithimetur locus lesus cum eo

Emplastrum quod confert ad apostemata emoroidarum et dolorem ponitur si indiget ... Recipe cepas albas et coque eas in igne et munda eas et deinde ... cum ... farina fenugreci et seminis lini et florum camomille et ... cum butiro et emplastretur tepidum et confert multum ...

Emplastrum ad dolorem auris ex vetustate et ...

Emplastrum probatissimum ad emoroidas desiccat ... et dolorem tollit

Recipe olei violacei albumen ovi et adipis galline ana ʒ i ß fiat unguentum

Item ad eas ... Recipe ... ʒ iii ceruse ʒ iii ... ʒ i ... cum aqua ... et ... et pone super nates

Emplastrum ad podagram calidam

Emplastrum ad podagram calidam in membris virulentis ... si admiscetur ibi ... ʒ vi et ... optimum Recipe rosarum ʒ ii lentium ʒ vi farine ordei ʒ iii coquantur rose et lentes et teratur multum cum ... decoctione et farina ordei ... unguentum et ... ponatur oleum rosarum et parum aceti

Emplastrum ad podagram frigidam

Recipe ... ʒ ß aloes ʒ i ... ʒ ß farine lupinorum ... partes ... furfuris ... mellis ... lib. ß decoquatur ... et extendatur in panno et ... super locum

Emplastrum ad dolorem stomachi

Diamarch. i. emplastrum stomaticum facit ad dolorem stomachi et ... et ad vetustatem | Recipe ... aloes ana ʒ i mastici ʒ iii absinthii ʒ ii ... ʒ i ß ... ʒ ... olei ... et misceatur et admisceatur

Diamarch aliud cum meliloto ad apostemata dura ... et splene et resolvit apostemata calida et dura Recipe meliloti fenugreci florum camomille ... aloe ... ana ʒ ii absinthii ʒ ii armoniaci bdellii ana ʒ iii ... in vino ... et fenugreci decoquatur in aceto et misceatur ... et ... ex butiro ... et fiat emplastrum

Diamarch confert ... Recipe ... violarum ... sandali albi ana ʒ ... camphore ʒ i ... olei rosati ... et misceatur et admisceatur

Emplastrum resolvens sanguinem

Emplastrum resolvit in ... resolvit cum sanguine grossum mortuum Recipe farine ordei fenugreci seminis lini florum camomille et parum furfuris subtilis et ... omnia decoquantur cum decoctione calamenti et oleo camomille

... inter diamarch et emplastrum et epithima ... epithima ... aggregativa ... extenditur ... quod ... diamarch ... non ... oleum multum grossitudinem eius

Emplastrum ad alopiciam

Emplastrum facit ad alopiciam Recipe euforbii ʒ v ... ʒ iii ... ʒ i ... ʒ iii ... et ... ana ʒ ii teratur et ... cum aqua tepide ... et epithimet

cum eo ungues donec locus rubeat et cum fasciolis ligetur et epithimetur. Itemque super cum aristologia rotunda et lauda-
num et absinthium combustis et zinziber et limatura de omnibus
equaliter cum aqua solatri

Epithima ad impetiginem

Epithima expertum quod confert ad impetiginem et pruritum
corporis totius et scabiem. Sumantur storia argenti et duo grana
arsenici et ustum vitreolum et zedoarie et sulfuris citrini et sulfuris
albi et mirdasenge et galle et zeda cum omnibus equali mensura
terantur et conficiantur cum aceto et oleo et illud sufficit

Aliud ad impetiginem

Epithima aliud ad impetiginem et scabiem humidam. Sumantur folia
dimarum similiter decadum recentis terantur et exprimantur et
ille sumantur ex succo eorum partes duas et ex oleo partes I.
et decoquantur super ignem donec consumetur succus et remanet
oleum et colet et ponatur super ipsum arsenici et sulfuris citri-
ni et linatur cum penna

Emplastrum ad scabiem humidam et impetigines

Recipe altane ℥ v. sulfuris vivi ℥ iiii coriandri sicci combusti
℥ viii storie argenti mirdasenge ana ℥ iiii terantur et cribrentur
et linantur cum aceto et oleo rosarum

Emplastrum ad ulcera humida que sunt in facie et circa occulos

Sumantur capita porrorum et teste eorum virides et terantur multum
conficiantur cum aqua porri et oleo et linatur cum eo

Emplastrum ad impetiginem humidam et siccam

Recipe tutie ℥ x storie combuste ℥ ii mirdasenge ℥ ii terantur et
et conficiantur cum oleo rosarum vel aceto et stet infirmus eodem [illegible]

Epithima ad impetigines humidas et alopiciam

Sumantur spume maris tartari combusti et semina lauri partes
equales terantur omnia et conficiantur cum aceto et linatur cum eo

Epithima subtile quod abradit pilos et lenit corpus

Recipe [illegible] ℥ x in decoctione [illegible] ℥ c [illegible] subtilis ℥
I. arsenici sublimati ℥ xx terantur unumquodque et cum aqua
calida conficiantur et administretur

Epithima ad combustionem ignis et ulcera calida

Epithima ad combustionem ignis et ulcera calida desiccat enim
sine morsura adoria [illegible] sicut excoriatio et pustule
nasi ulcera nasi. Sumantur calx sublimata et abluantur decies
cum aqua calida et conficiatur cum oleo rosarum et cerusa plumbea
et albumine ovi et linatur cum eo

Emplastrum quod delet impetigines et verrucas

Recipe calce vive et fece vini combusta et appone super eadem
[illegible] quia appone desiccabit enim eas et [illegible]

Epithima ad scissuras que sunt in ano

Recipe medulla ossium vaccarum et medulle [illegible] et [illegible]
[illegible] virgi [illegible] et ano [illegible] impone [illegible]

Epithima ad apostemata ani et pruritum

Sumantur rose rubee et lentes excorticate et molite et pinsate
coctas [illegible] cum aqua solatri et oleo rosarum [illegible] masse
et emplastretur locus

Epithima ad apostemata ani vel intestini ita intellige

Recipe folia malvarum et coquantur in aqua et exprimantur
[illegible] et terantur iterum cum sua decoctione coquantur cum
oleo rosarum et pane medulla panis et cum sunt grossum
tolle ab igne et cum sint tepida misce vitella
ovorum VI

Epithima ad scissuras que sunt in manibus et pedibus

ex colla nigra. Recipe bunze vaccarum et cera equaliter
sumantur et liquefiant simul et impleatur loco scissure

Epithima ad siccitatem in manibus excoriata

circa liquefiat oleum rosarum et cera alba et administra

Epithima quod abstergit faciem et abradit pannum

Recipe lupinos siccos et fabas siccas excorticatas et
seminis bathalce [illegible] omnium III partes I. et ceterus ex-
[illegible] bathalce partes [illegible] terantur et cribrentur et conficiantur cum aqua
coriandri partes [illegible] terantur et cribrentur et conficiantur cum aqua
bathalce

Epithima aliud ad pannum in facie

Recipe cornu usti capestri spuma ordei radices [illegible]
[illegible]. fabe spume maris ana sumantur et cribrata
conficiantur cum lacte recenti virgis et linatur facies

Epithima ad pustulas duras in facie ex humore grosso

sicco galline terantur et conficiantur cum melle ovum sumantur
fabe sumantur fabe excorticate pulverizentur et terantur
cum ipso melle

Epithima quod confert oculo ad quem descendit materia confert ad apostemata

Recipe aloes [illegible] [illegible] I. [illegible]
[illegible] croci [illegible] equaliter sumantur et terantur et conficiantur
cum aqua solatri et administretur

Epithima quod dormire facit

Recipe seminis lactuce [illegible] seminis iusquiami albi mandragore
terantur et conficiantur cum aqua decoctionis papaveris et linatur
supercilia

Epithima ad pulsationem temporum

Recipe [illegible] et mirre et gummi arabici ana ℥ ß balau-
stiarum ℥ iii croci ℥ ß terantur et conficiantur cum aceto
et linatur

Epithima ad lubitos et sordes in vetustis [illegible]

Sumantur lupini et pulverizentur et si [illegible] terantur et conficiantur
cum felle tauri vel cum melle et hoc [illegible]
ad umbilicum et super ipsum

Epithima ad fetorem assellarum

Recipe alumen [illegible] ℥ ii mirre ℥ i ß [illegible] et rosarum
℥ iii mirdasenge ℥ v terantur et cribrentur et conficiantur
cum aqua decocta cum aqua rosarum

Emplastrum maturativum et contra gulam [illegible] squinancie

optimum [illegible]

Recipe ficus siccas pingues xx et coquantur et cocte
terantur sicut electuarium et conficiantur cum sua decoc-
tione et cum spuma ordei et medulla [illegible] et supponatur
super squinanciam contra gulam in specia

Epithima ad [illegible] et scabiem et [illegible]

Recipe [illegible] ℥ ii olei [illegible] ℥ iii et misce cum pistello
in mortario donec [illegible] accipe [illegible] quam [illegible]

magnificavit [illegible] dominum [illegible] [illegible]

vocat terat cum oli[o] et cubebe[?] et corpore cum sup[er] dict[is] et mortuo donec exiccet[ur] et ungat[ur] melle studiose ex isto

Epithima op[ti]m[um] q[uo]d maturat et valet in cubunculis ma[...] radi[cis] innat ad maturat[ivum] ap[os]t[ema]tis qu[od] iam maturavit et digestu[m] et attrahit p[ar]tes crustatas rectificat et mundificat. R[ecipe] fici siccas pingues et fete bene et cepas lilii decoctas [in] aqua cum fermento oleo et medula suilla et pinguedine et o[mn]ia s[imu]l terat[ur] et [...] s[imu]l ungat[ur] et sup[er]pone tepidu[m] et cura p[er] plures diebus [...]

Emplastru[m] q[uo]d abstergit et [...] desiccat lac cogel[...] et multiplicatu[m] in mamillis. R[ecipe] seris albe [...] basilicon magn[um] dragm[e] ʒ ii et pulverizet[ur] subtiliter farine ordei et farine fabar[um] an[a] pugillos ii et co[n]ficiat[ur] cum decoctione mente calamenti et urtice et oleo camomilino ut terat[ur] cum succo p[ri]dictar[um] herbar[um] coctar[um] et co[n]ficiat[ur] cum farina ordei et fabar[um] et pulvere seris albe dragm[e] cum decoctione p[re]dictar[um] herbar[um] coctar[um] cum oleo camomilo et cum melle [et] s[imu]l ungat[ur]

Dentifricium

Dentifricium quod dentes abstergit et co[n]tamiatione[m] removet. R[ecipe] [...] et salis gemme combuste i[n] furno et spume maris et aluminis combusti an[a] p[ar]tes equales terat[ur] et utere

Dentifricium bonum

R[ecipe] salarmonia[ci] s[a]l[is] masse terat[ur] et cribellet[ur] et co[n]fic[iatur] cum melle crudo et c[o]operto [...] in foliis fic[ulneis] [...] cum carta et comburat[ur] sup[er] p[ri]dicta i[n] furno et sumat[ur] exea [...] et ex succo tamarindi cocto et cribellato [...] et spuma maris partes iii et tanti s[imu]l [...] terat[ur] et cribellat[ur] et administret[ur]

Dentifricium bonum

R[ecipe] lateris rubei novi [...] et pulverizet[ur] non multum [...] s[ed] grosso modo coquat[ur] cum melle [...] spissitudine[m] et ponat[ur] in pixide et ex hoc den[ti]tes fricet[ur]

Trocisci ad eu[m] qui spuit sanguine[m]

R[ecipe] ros[arum] gu[m]mi arabi[ci] bdellii[?] an[a] ʒ ii [...] spodii corall[orum] [...] terre sigillate balaustiar[um] [...] co[n]ficiat[ur] cum mustillagine psilii et administret[ur]

Trocisci ad eu[m] qui spuit sanguinem

R[ecipe] acacie ʒ iiii rosar[um] balaustiar[um] an[a] ʒ viii gu[m]mi arabi[ci] ʒ iiii dragaganti terre sigillate an[a] ʒ iiii terat[ur] et co[n]ficiat[ur] cum aq[ua] plantag[inis] et administret[ur]

Trocisci ad eu[m] qui mingit sanguine[m]

R[ecipe] aluminis [...] ʒ i dragaganti ʒ ii terre sigillate seminis portulace balaustie an[a] ʒ iiii terat[ur] et fiant trocisci

Trocisci qui exsiccant ulcera

Trocisci [...] qui exsiccant ulcera humida pulverizata vel qui co[n]ficiunt[ur] cum aceto vel oleo ro[saceo] s[imu]l [...] valet cum in ulcerib[us] malis vel multe humiditatis et caliditatis et alius. R[ecipe] corticu[m] pomor[um] granator[um] vel corticis ʒ x gal[...] lar[um] non p[er]foratar[um] ʒ viii mirre [...] ro[sarum] an[a] ʒ iiii dragaganti aluminis [...] an[a] ʒ ii [...] ʒ iiii co[n]ficiat[ur] cum vino qu[od] subtilis sint pulverizati et ex siccet[ur] et qu[od] [...] terat[ur] [...] cum succo

[...] un[...] ungit[ur] cum succo arnoglosse vel cum aceto vel alio liquore

Isti trocisci andarom qui terant[ur] cum aceto et oleo ros[aceo] vel [...] vino[?] [...] ungat[ur] [...] sup[er] impetigine[m] ulcera et sup[er] crustas ulcerosas et ulcera virulenta et formicalia valde cito co[n]fert et in capitibus mamillar[um] virulentar[um] crustatar[um] et in salsura

Voca[n]t[ur] ad ide[m] humidi capitis

R[ecipe] cortices granator[um] ʒ x aristologia gallar[um] non p[er]foratar[um] an[a] ʒ viii s[a]l[is] armoniaci thimi aluminis [...] an[a] ʒ iiii calcanti et mirre an[a] ʒ iiii calcath et mirre an[a] ʒ ii terat[ur] et co[n]ficiat[ur] cum vino dulci et qu[od] cum oleo ros[aceo] aceto vel oleo [...]

Trocisci corrodentes carne[m] molle[m]

Trocisci calidicon carne[m] molle[m] corrodentes et fistulas et emoroidibus et putrefactas que i[n] toto corpore [est] et [...] putrefacti et corpestiomeno. R[ecipe] [...] partes i arsenici rubei et [...] acacie an[a] p[ar]t[es] [...] d[...] [...] q[uo]d vocat[ur] [...] terat[ur] [...] [...] R[ecipe] [...] et [...] p[ar]tes equales et terat[ur] et septuplu[m] p[o]nd[er]is [...] ex aq[ua] eius administrat[ur] et [...] dies ibi moret[ur] agitand[o] cottidie et postea colet[ur] et exsiccat[ur] et fiat trocisci et reponat[ur] in loco ubi [...] tangi non possit

Trocisci alii calidicon

R[ecipe] calcis non extincte ʒ xx arsenici [...] ʒ x acacie [...] an[a] ʒ v co[n]ficiat[ur] cum aceto et vino et moveat[ur] i[n] sole diebus aliquot

Trocisci ad gingivas putrefactas

Trocisci ad gingivas putrefactas mollificatas et vocat[ur] trocisci de arsenico debet poni qu[an]d[o] ex eis remota mala [...] de decoctione fumar[iae] et ros[arum] et qu[od] mundificata [est] linies cum melle rosat[o]. R[ecipe] arsenici [...] et [...] gallar[um] aluminis o[mn]i[u]m an[a] p[ar]tes eq[ua]les exceptionibus pulverizatis cum aceto co[n]ficiat[ur] [...] dies [...] formet[ur] trocisci cum necesse sint pulvis ex aliquo eor[um] fiat et gingive corrosse fricant[ur] exeo

Pulvis qui motos dentes eade[m] habet et cos [...]

R[ecipe] ballaustiar[um] aluminis gallar[um] acacie ypoquistidos an[a] terat[ur] et ex eis dentiu[m] radices fricant[ur] exeo [...] et ex eis [...] gallar[um] [...] aluminis p[ar]tes eq[ua]les fumat[ur] et terat[ur] cum aceto co[n]ficiat[ur] et ex eis fiat trocisci et cum necesse sint motos dentiu[m] radices exeis fricant[ur] et si hec non co[n]ferunt cum filo aureo vel ferro terant[ur]

Pulvis q[ui] facit nasci carne[m]

Pulvis qui co[n]fert [...] humida et facit nasci carne[m] et [...] curat ulcera valde et abstergit valde [...] sanguinis ex loco. R[ecipe] sarcocolle ʒ xx balaustie thuris mastic[is] sanguinis draconis o[mn]i[u]m an[a] ʒ v terat[ur] et cribell[e]t[ur] et co[n]ficiat[ur] s[imu]l et administret[ur]

Pulvis q[ui] fac[it] nasci carne[m] et [...] cicatrizat [...]

R[ecipe] sarcocole farine [...] et ordei an[a] ʒ iiii aristologie radicis lilii celestis et thuris an[a] ʒ i ros[arum] [...] [...] i terat[ur] et c[ri]bellet[ur] et administret[ur]

Pulvis co[n]fert [...] quor[um] [...] [est] difficilis

R[ecipe] aloes p[ar]tes ii thuris p[ar]t[es] i balaustie p[ar]t[es] [...] terat[ur] et administrat[ur]

pulvis qui corrodit carnem additam et confert ad corrosionem
Recipe colcotar combusti gallie zinziberis calcidis ana equaliter su
matur et administretur

Pulvis ad ulcera quorum indiget consolidatio

Recipe ... pulveris usti gallarum ... ana
ʒ. i. terantur et administretur

Pulvis retinens sanguinem

Pulvis de sarcocolla retinens sanguinem et ...
... et ... capitis Recipe sarcocolle partes ii. balaustiarum
sanguinis draconis ana partem i. thuris partem ... terantur et administrentur
et ... cum palma manus et stringatur et sic vis ... et
confirmatur cum instillatione pulveris

Pulvis ad corrosionem ... oppilat

Recipe ... et ... ana ʒ. ii. ... alias ...
ana ʒ. vi. ... ʒ. vi. colcotar adusti ana ʒ. iiii. ... ʒ. x. terantur
cum succo arnoglosse et aceto et siccentur et fiat trocisci ex
eis

Pulvis ... ad corrosionem ... in ore

Recipe foliorum ... et foliorum ... ana ʒ. xx. alumen
... et colcotar ana ʒ. iiii. terantur cum succo arno
glosse et aceto et administretur

Pulvis capitalis

pulvis capitalis qui confert vulneribus capitis ... indiget
qui super duram matrem facit nasci carnem in omni loco ubi ...
petit ulcera desiccat et consolidat Recipe aristologie rotunde ...
... et ... et ... et aloes ana ...

Pulvis qui carnem generat

pulvis qui carnem generat et recenti vulnera ...
... super vulnus ... et ... stuellus ex pilis
leporis et albumine ovi ... deinde ... pulvere ...
mirabiliter sanguinem ... et ... stringit fluxum
Recipe olibanum aloes sarcocolle sanguinis draconis ana partes equales ...
... qui ... corporis
et quibus ... solum ... et aloe

Pulvis qui ulcera consolidat

pulvis qui ulcera consolidat et humida carnem in eis creat
Recipe aloes balaustiarum et ... argenti ...
... et lavati partes equales et utere

Pulvis fortis

Recipe aloes ... balaustiarum nucis gallarum
partes equales sumantur et fiat pulvis et utere ... ulceribus
multum humidis et in corporibus siccis

pulvis qui ad bibendum datur cum casus fortis accidit aut
ex percussione Recipe reubarbari ʒ. i. rubee ... ...
boli armenici ... sigilli ana ʒ. ... dosis eius pulveris
sit ʒ. ii. usque ad iiii cum aqua ... sit ... sunt
... aut detur ad comedendum ... ...

pulvis aliud quod ad forte casu valet Recipe ... boli ar
menice sigilli ana ʒ. iiii ... detur ad potandum cum vino
albo tepido ... ʒ. ii

Aliud

pulvis qui datur ad potandum cum aqua ... sanguinis ex
percussione ... Recipe ... boli armenici sanguinis draconis
lacte ana partes equales ... pulverizatis ʒ. iiii. detur ad

potandum et ... cum ʒ. i. ... sunt ...
et ... vi partes ʒ ... istud enim stringit sanguinem
... stiptica comedat

Aliud

pulvis ... carnem mortuam et debilitatis confortat et
dolorem mitigat locus cum oleo rosarum inungatur ... de
super pulvis ... et mediocriter ligetur

Epitima ad cancrum

Epithima ad cancrum ... cum febris et ipsa calidus fuit
Recipe rosarum ... boli armenici ...
... fiat ... cum aqua ...
et ... olei rosarum usque ad spissitudinem fiat epithima

Epithima ad ... ... stabiei ... optimum unguentum

Recipe succi lapacii ... celidonie ... succi
ana ʒ. vi. et ... cum ʒ. vi. olei communis et salis communis
ʒ. ii. iii. ... et ... deinde colla
et ... istud oleum et ceram ʒ. i. et liquefiat ad ignem sit
deinde tolle ab igne remove et misce ibi aloes
... pulverizati et argenti vivi mortificati ana
ʒ. i. et misce donec ... et si vis magis desiccare
adde vitrioli ʒ. ... et inungatur

Unguentum ad ... salsum

Recipe argenti vivi extincti ʒ. i. litargiri ʒ. ii. plumbi usti
... ceruse ... ʒ. i. thuris ʒ. i. ... ʒ. iiii
... ʒ. iiii aceti et olei quod sufficit et terantur et
incorporentur cum aceto diu agitando et ... ...
... cum oleo

Pulvis ad fistulas desiccandas

Recipe ... albi aristologie rotunde ... ...
~~...~~ ... ... ana partes equales fiat
ex hiis pulvis ex quo fistula repleatur

Pulvis ad idem

Recipe ... vitis et tere multum cum melle in
modum ... et ~~tere~~ pone ... in furno et dimitte
ibi donec exsiccetur et quando vis pulveriza et eo utere
~~Recipe ... cum vino forti ut fiat ... pulvis~~
aristologia ... et pulvis ad idem Recipe ... cum
vino forti ut fiat ... pulvis et ~~...~~ sumatur
mirabiliter prodest ad desiccandas fistulas item ad idem
succus celidonie et ... cum melle decocta valet
in sanando fistulas

Pulvis ad ... ulcera ... cum labore

Recipe ... ʒ. iiii aristologie rotunde rosarum ana ʒ. i. thuris
ʒ. ... terantur et ... et utere

Pulvis ... desiccanda

Recipe ... ʒ. ii. aristologie rotunde ʒ. iiii. thuris sarcocolle ana
ʒ. ii. ... ʒ. iiii. sanguinis draconis aloes ... granatorum
colcotar adusti ana ʒ. i. et utere

Pulvis ad ... sive ... guttur

Recipe spongie combuste lib. i. et ... marine combuste
ʒ. iiii sal gemme ʒ. ii. ... ʒ. iiii ... piperis
ʒ. ii gallarum ... ʒ. ii ... ʒ. i. ...
... ʒ. v ... ʒ. iiii ... combusti
ʒ. ii ... ʒ. iii ... ʒ. ii ... ʒ. vi ...

... fiat pulvis et ... cum ... tenent ex eo ... cum aceto

pulvis ad ide[m] expertus

℞ piperis ʒ · ß pallee [?] masticis adhuste ... seppie nodus ros[arum] an[a] ʒ · i fiat pulvis et ex eo teneatur sublingua.

pulvis ad ide[m]

℞ piperis ... spongie marine adhuste seminis staphisagrie an[a] ʒ · ß ponatur sub lingua facto prius gargarismate cum aceto

pulvis ulcera desiccans

℞ cortice ros[arum] balaustie an[a] ʒ · viii seminis ros[arum] aluminis gallarum an[a] ʒ · iii ... ʒ · ii thuris ʒ · i · ii ℞ rubee tinctorum ossium combustorum ... an[a] ʒ · iii sarcocolle ʒ · ß thuris aloes sanguinis draconis an[a] ʒ · iii · sarcocolle ʒ · ß

pulvis ad ide[m]

℞ aloes olibani sanguinis draconis sarcocolle an[a] ʒ · iii ... adhuste litargirii cortice cortice arboris pini ... an[a] ʒ · i gallarum balaustiarum an[a] ʒ ii · fiat pulvis est optimus

pulvis ad fistulas

pulvis ad fistulas optimus ... cum ... fistulas et ... tela cum melle et in ... pulveres et mittatur in fistulam et ubicumque sit desiccat eas. ℞ aloes thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie ... aluminis an[a] partes ... flores eius ... et fiat pulvis ... fiat ... cum ... pulverizetur ... ex eis ... ulceribus et fistulis ... in corpore sito

Sequitur de oleis

Oleum de nucibus est resolutivum grossitiei ventositatis confert tremoribus et contractionibus nervorum et pruritui ... corporis ... cum calido loco et confert ... stabiti

oleum amigdal[arum]

oleum amigdalarum amararum est aperitivum opilationum et ... ventositatum et resolutivum et confert doloribus aurium et surditati et sibilo et confert doloribus nervorum et duritiei corporis lenit etc.

oleum de amigdalis dulcibus

oleum de amigdalis dulcibus asperitates gutturis lenit et pulmonis et ... durities et siccitates membrorum et ... et confert ethicis et impinguat et augmentat sperma et ... confert ardori urine et vesice et modus operationis eius est ℞ amigdalas mundatas ... cortice ... et ... ultra et fiat pastones ex eis et dimitte in loco calido ... horarum et pone in ... et stringatur ... et emanabit oleum ... et si amigdalas ... cum ... calido aut ... hiis ... expressionis ... oleum

oleum de nuce indica.

oleum de nuce indica confert doloribus renum et lenit pectus et pulmonem et clarificat vocem et impinguat et ... ... modus operationis eius est ...

oleum de ...

oleum de ... grossas ventositates resolvit et ... quod ... attenuat et confert dolori ... et dolori colica et ... et confert ydropisi ... bibitum aut clisterizatum et modus operationis eius est sicut supradictum est

oleum de ...

oleum de ... confert doloribus articulorum ... et mundificat et ... cutis et delet ... et ... et adiuvat ad expulsionem lapidis qui est in renibus et vesica et operatio eius est sicut dictum supra ... de oleo de nucibus et de amigdalis amaris et de semine lini preter quod non oportet quod excorietur semen

oleum de lino

oleum de semine lini confert ad spasmum et lenit duritiem nervorum et ... ut est ... et ... et dolori ... pulsativo

oleum de vitellis ovorum

oleum de vitellis ovorum ... est cum mundificat et ... et alios cutis morbos curat et confert fistulis et aliis ulceribus malis et modus operationis est ... ovorum coctorum vitella ... et ... et pone ... lapidea et ... et ... cum ligno aut cum coclearia ferreo et ... oleum emanabit

oleum de ...

oleum de ... impetigines et ... asperitates sanat ... lenit hoc modo ℞ pugillum ... et pone super ... et ... colligo ... cum spongia

oleum de iunipero

Oleum de iunipero confert ... cutis et malo mortuo tibiarum et ... et ... et malis ulceribus et modus faciendi ipsum est ... ℞ ... iuniperi quantitatem sibi sufficientem et ... et ... quod ex eis ... magnum ... et ... sit ... et fiat fovea intra et ... cum terra sigillata deinde pone ollam vitream ex directo et in fundo fovee habente ... magnum et ... lamina ferrea subtilis perforata foraminibus multis ... ita quod lamina ... olle undique ... deinde super laminam ... et ... cum terra sigillata ut nichil ex ... quod ... accende ignem supra ... et dimitte ... sic per horas duas ... cum ex hac arte collige oleum quod ... et ... ubi ... et hoc modo fit oleum de ...

oleum de ...

Oleum de ... valet sicut oleum de iunipero ... operibus

oleum costinum

Oleum costinum nervos et ... calefacit et stuporem tollit et ... corporis et confortat omnia loca nervosa et confert ... et ... et confortat capillos et prohibet canitiem et facit calorem et odorem corporis esse bonum

oleum camomillinum

oleum camomillinum est benedictum expertum ... resolutivum et sedativum doloris et est prohibitivum ... cum ... et confortat nervos et confert doloribus corporis et confortat omnia loca nervosa

oleum rosarum

oleum rosarum completum quod fit ex rosis completis et oleo ex ... completis est confortativum et resolutivum ... sedativum et lenitivum

vn̄ nō q̄ fit ex oleum completis 7 ex rosis completis ē contra
inflamacionem 7 congregatis inspissatum 7 pluribus ꝯsimilibus
7 ita fit per oleum de olivis vt oleum zizanini recens et
lavet cum aqua fontium lavacionibus pluribus deinde recipe folia
rosarum rubearum recencium ꝯcassatis quantum quantitatem volueris 7 scindas
molla quod inde lavasti 7 recondite in vase vitreo 7 obtura os
suum 7 exponas soli per dies .x. deinde coque in vase dupli
per horas iii deinde fiat primitatis foliorum rosarum 7 inde alius
recentibus 7 reconde per alios dies .x. deinde extrahe totum
inde sicut fecisti prius 7 fac de nouo primitatis rosarum 7 pone
super id aqua infusionis rosarum quam praedixi in tercio simpolo sicut
extra dei 7 stringe orificium vasis 7 dimitte in sole per xl. deinde
cola 7 iterum expone soli 7 dimitte tempore extenso 7 similiter isto
modo fit oleum camomillinum et quod oportet vt fiat de oleo
de olivis completis aut cum oleo zizanino

olium vulpinum

.olium vulpinum nobile ad arteticam 7 podagram 7 dolorem dorsi
7 renum 7 modus composicionis eius est recipe vulpem integram
cuius interiora sint evulsa 7 super ipsam aquam fontium 7 aque
marine ana libras ii olei antiqui clari libras ii 5 7 decoque lento
igne cum ʒ iiii salis usque ad aque consumpcionem deinde pone
in vase 7 pone herbe anete 7 salvie ana lb. i. 7 funde super
ipsum aque dulcis in coctum sit maniplum i. eiusdem herbe 7 coque
sicut fecisti prius usque ad aque consumpcionem 7 admisce 7 est mirabile

olium de cirinis ꝯferens dolori artetico

olium de cirinis ꝯferens dolori artetico 7 podagre calidis 7 iungi-
tur super iuncturas in febribus inflamacionis 7 facit sompnum 7
modus faciendi ipsum est vt recipe ranarum agrestium capita 10
lb. iiii 7 funde super ea in vase vitreo olei zizanini
libras iiii 7 obtura orificium vasis 7 coque usque dissoluantur ex-
tremitates aut fiunt olea per hunc modum quam rerum ex quibus
sunt virtutem habent de quibus multi ex sapientibus composuere
in quibus sermones non extendo

olium de tartaro

olium de tartaro quod valet ad clarificandum faciem ex panno
7 impetigine 7 omni sorditate 7 valet contra vermes in fistulis
quia desiccat eas 7 fit isto modo recipe tartarum quantum vis 7
involve in pecia balneata 7 pone sub prima ignis 7 dimitte
aliquantum deinde pone illum in sacculo 7 suspende cum quodam
fune 7 appone catinum subtus 7 distillabit sicut aqua clara ita
adheret fex vini quem continetur aliquod opus

olium de lapidibus

Nota quod oleum de lapidibus hoc modo fieri debet recipe lapides lateris ve-
tustos multe vetustatis 7 igniti fac hic deinde pone in oleo
7 ibi tales lapides extingue in ipso oleo deinde ponantur
ita extra in alembico 7 fiat sublimacio ad modum aliarum
rerum remanebit oleum

Nota ex omnibus oleis fit confectio vnguentis isto modo accipe ex oleo quod
vis ʒ iiii 7 cere ʒ 5 liquefiat cum adigne 7 congellabit in
modum vnguenti lenis 7 melioris habet virtutem suam

Nutrimenta meadasengi que valet ad vndas 7 citatrices
reaptandas et albificandas si sint rubee 7 ad adustiones
cum igne 7 vesicas que accidunt primis ex calidis et ab-
stringit humore sudoris recipe de mirdasengi ʒ i.
i. terat 7 fundatur super ipsum salis nunc ii 7 infundatur
super vtrumque aqua dulcis cum quantitate qua submergit vasis
gr. digitos 7 dimittatur sic v. diebus 7 move

illud omni die manu tua bis 7 in die move omnes.
illud 7 infunde aquam albeo 7 infunde super illud aquam
aliam similiter xx diebus 7 muta aquam omni die semel
donec dulcescat aqua 7 albificetur meadasengi fiat
similiter cernsa 7 albificetur 7 fiat prout feciste cum nocte sunt
compone ex eis 7 oleo rosarum 7 vtere

Aqua cum qua clisterizetur ulcera interiora pectoralia 7 ex-
teriora sive vulnera desiccat 7 abstergit ponatur tepida
recipe ciceros albos vo vel lo 7 capilli ve 7 psidii ana
ʒ i. psillii ʒ ii balaustie ana ʒ i. sed
sunt ʒ 5 7 silva sicut plantago teratur 7 coquatur in
vino albo acido 7 coletur in colatura coquatur mel bona
hora 7 vtere tepida. Item fit post ibi alume 7 aqua
cimus 7 silva 7 pone 7 statum ex balneatam 7 que est
apta non convenit aliquid ex istis

aqua de vino

Item aqua que fit ex vino distillata quam a vulgo dicitur aqua
ardens valet in fistulis desiccandis 7 in doloribus mem-
brorum 7 morborum frigidis corporis curato

aqua quae cauterizat

aqua quae cauterizat sicut cauterium 7 dicitur capitellum nam si iaceat
cute rupta distillat gutta vna cum penna super carne
in fistula vel alia ꝯburit cito 7 cutura cadit 7 si
non in cute rupta 7 ponitur cum fora cere vel grossio
avellane cauterizat sicut ignis facit eum vesicas
7 vlcerat locum 7 fit isto modo sume salem albrah 7 si
non invenitur recipe sale armoniacum 7 calce viva ana lb. i.
7 tere bene 7 pone in olla nova perforata sicut
collatorium 7 compone illam multum vt non collet aqua cito
7 pone super eam cineram bis quod cooperit eam per digitum
7 dimitte colari 7 pone inferius ollam vitreatam 7 cum
sunt colata remove calcem 7 sale 7 iterum colla istud
quod est colatum 7 reconde 7 vtere

aqua quae dicitur fortis fit

Recipe calcis non extincte sextarium medium ad mensuram fiunt
7 cinere de cerro sive cerro quo vtuntur tinctores 7
funde super aquam vt fumigat bene 7 compone bene illa
7 dimitte colari 7 aqua colata remove calcem 7 cineres
iterum quod collatum est recolla 7 fac iterum quousque 7 erit ca-
pitellum fortissimum 7 de tali capitello accipe cyathum
vnum 7 olei cyathum vnum 7 fac fervere donec con-
sumatur capitellum lento igne remanebit sicut vnguentum
7 forte comburens erit

aqua exsiccans fistulas

aqua sive decoctio operans est in exsiccando fistulas postquam
eradicata est corrupcio ossis 7 non est ibi super tale fervio
recipe apia recipe cineres cerei cretata 7 fac ferventi
cum aqua sic fit cinata decocta extra tepefacta 7
ponitur vbi membrum est vlceratum vel fistulatum vlcere viru-
lento 7 diu 7 sepe ea tepefacta ibi teneatur desic-
cat eum mirabiliter rectificat vlcera. Scripalda mala
valet eum talis decoctio in stupore membri 7 cum dolore
7 contra sive dolore quod a vulgo dicitur grangrinosio
7 si ponitur de pulveris est bonum

Empliastrum relapsi mirabiliter ad adcrementum quod convertit
vbi multum de ipsis quod frangatur aliquid ex eo frangit
eum ipsum 7 extrahit ossa corrupta 7 fistulas
7 spinas 7 ꝯfert ad veram sciaticam 7 sanguinem spurium
7 dulces vistes 7 torsione membri super membrum

et sigillatos valet || Recipe granorum que in venimus usuertu palme quinque de armella vel armella et bonatis iuber succus armoniaci aristo. tretice radices cucumeris asinini et gummi albotis an. unc. XX. piperis macropiperis armoniaci in momi zilleba... an. uncias X. thuris mastice mirre rasine (pice) et aldebach i. sextus quarting succus an. uncias X. lactis arboris moi uncias X. cere uncias XXX adipis capon uncias XV. fiat olei de lilio cum succis et ad consolidandum medicinas teratur in mortario pice et ebiet et stricte et ungatur qui succat cum manu succis cum pice oleo de lilio ita ut cum prunata sint ora bene reponatur et conficiatur et cum iste sint in eo ad auferendam lazitudines cum simulatur deco. z. iii et oleo de alteama z. iii et adimisceat et adimisceat

medicine sanctes vesicas sunt sicut si terat alia gerta sicata super locum et irata. Item catarides pulverizare vel conficere cum sensus cum medula vitis albe que est inter primum cortice et medicula vel medula. Item flamula eta ide facit

Ruptorium quod vehementer cutis adhuit sicut ignis comburit et desiccat omnes corrupcios et carnes cum cute in adhuerete et cumpacte et venenum et herpesten et fistula || Recipe calcem vivam opere facta et conficere cum sapone albo molli et cum sancto primo pastelli et si vis fortius facere confice cum capitello et ipse fortius erit capitellum tanto fortius erit ruptorium et conficit omnes obstractitate

Ruptorium et vesicatorium

Recipe catarides scabelliste pulverizatas confice cum medula fiunt ipsum corpore potes et in fine parum aceti et supponatur membro et per primam vice vesicat et multis diebus apponitur frangit carnem Item si pulvis catarida... confectum cum pegula ipsum corpore potes apposita vesicat locum ~~Item vurga que posita in multis capitis vesicat et adhuerit~~ ~~locum~~ et facit operi et non indurat Item rasina flamule vel vitis albe devato primo cortice vesicat locum Item vurga que posita cumulis capitis vesicat et adhuerit locum

Emplastrum apostolicon

Emplastrum apostolicon cirurgicum valet ad consolidandum et etiam secus nervis et attrahit et mundificat valet ad solone secus nervis et post ossis consolidacios et valet ad vigrus ... dura et post ... et si cum ... emplastrum ... inde erit ad illud valet etiam ad dolore ex fractura pectoris qui fit ex ... et ... et valet ad ... corporis sunt et attrahit sagittas et ossa capitis ... ad pristinum reducit Recipe picis navalis lb. 2 picis grece lb. 1 galbani bdellii sarapini armoniaci opponacis an. z. 5 rasine pini z. ii cere z. iii aceti vel vini lb. 5 mastices olibani sanguinis draconis an. z. 5 terbentine z. ii olei z. 1. olei z. 1. fiat ... gumme ... ... galbanum sarapinum armoniacum bdellium et oppo ponantur per ... una die ad mollicandum ponantur in aceto ... vino deinde liquefiat ... ... et terbentina deinde pone picem grecam olibanum et mastix pulverizatum gumme donec ... et ... ita sit liquefacta tolle ... et per ... ... z. 1. opere pulverizatum et misce ... super aquam ... et ... malaxa et magdaleones in forma et si vis pone ... pone parum olei ... z. iii ... z. 1. 5 et sit ... donec gutta in ... coaguletur deinde misce gumma et est melius

| pulvis operis corrosivus |.

pulvis operis corrosivus qui super ... positus est super carnem duram et scandulosam non multum adhuerit et postea cum butiro cadit ... vel butirum non ... desiccatur ... et magis in estate pone ... ... affligere z. ii et non plus ... liquefiat ... ... adigne et dimitte congelatur et arsenicum sublimatum quod ita fit Recipe arsenicum ... et ... z. vi. teratur subtiliter et reponatur ... quoddam salamon ... in ... pulvis iste ponatur super ... sine aquo ... et cooperiatur cum ... vitreato in quo ... quoddam foramine super ... ~~fumus~~ ... egrediatur deinde vigorem ignis desiccate ... obturet et fiat ignis subtilis ita quod non ascendat super testum ... et fit ignis ... donec fumus egrediatur deinde vigoret ignis tota die deinde infrigidatur ... et vide quod ascendit et misce cum ... et ... et ... sublimatum tota die donec ... videris ... album illud quod ascendit et est ... ita quod ... carnem et si ... album bonus facere ... pone illud ... ... cum ... et pone illa molla ... ... et ... ampulla ... usque ad medium et fac ignem ... et ascendet et adhebit ampule ... et ista sublimatum omnes ... argentum vivum et sal armoniacum et sulphur et arsenicum ... quod argentum vivum sublimatur ... vas ita obturari quod nullo modo exalet et si non sic ... totum recedet ...

... pulvis corrosivus

pulvis ... corrosivus lenis et securus ulceribus et ... corruptis et cancrosis et eas desiccat et removet corrupciones ~~carnes~~ carnes || Recipe ... ... et arsenicum an. z. ii ... z. vi. omnia ista pulverizata pone in sacculo ... et suspende in medio olle plene aqua tepida ... et ... in aqua usque quo consumatur aqua et postea ad medium sacculum ... et ... olla aqua tepida ... ... pone ... ... deinde tolle sacculum et pone ad solem et ... et ... ...

pulvis corrodendo carnem non multum duram et ... corrodit ... nervos et ulceribus ita quod ... omnes ...

pulvis qui minuit carnem

pulvis lenis qui minuit carnem mollem ... desiccando et est bonus in ulceribus capitis et est ut fiat pulvis ex hermodactilis et etiam ... desiccando ut supra dictum est

pulvis corrodens

pulvis corrodens ... est ... ... proprietate et est ut fiat pulvis ... et si adhuerit est longe melior et est operis in carne ... et ... et ... ... et ... ... est operis pulvis ... ... et ... adimisceat cum aliis pulveribus desiccantibus adhuerit ... ... modo pulvis est ... et ponatur ... et ... ponatur super ... ... donec desiccetur et coaguletur et eodem modo ...

... ... adstringendum ...

Recipe ... z. ii ... ...

mandragore, foliorum sicce cicute, arboresis, succi morelle, semis lactuce, semis eorum i, papaveris, papaveris ana ℥ i. commisce simul in vase ereo omnia et sic in diebus caniculariis ubi spongia nova mitte ut omnia illa recipiat ad solem donec consumatur ea in spongia, et cum das ubi necesse est volueris operari cum cirurgia ipsam spongiam cum aqua calida pone ipsa ad nares donec sopore capiatur; mitte et sic cirurgiam facies cum autem excitare volueris patientem aliam spongiam infusam in aceto ad nares frequenter appone vel vel succum mandragore ad nares mitte vel panem assum cum aceto naribus appone valet

ad gingivas ulceratas

medicamen ad gingivas ulceratas et saniolentas et ad corrodendum dentes agrestes. Recipe aluminis, ossis usti ʒ ii, rosarum ʒ i, corticum granatorum ʒ iii, sanguinis draconis ʒ s, masticis ʒ s, spodii ʒ s

pulvis ad replendum gingivas

pulvis mirabilis replendo gingivas carne mundificans et gingivas mollientes. Recipe ossium dactilorum et ossium olivarum combustorum et caudas piscium combustorum in furno ana ʒ ii et parum boli armenici et thuris sanguinis draconis, aluminis usti parum secundum quod plus sive minus volueris ad mirari

ad consolidandum omnia vulnera

Aqua mirabilis in consolidando omnia vulnera in omni parte corporis et in carne non putrida. Recipe rosarum ℥ s, lentisci sumac ana ℥ iii, balaustie ʒ iii, omnia grossa coque in aceto lapidato et si sint putrida munde prius cum melle rosato

decoctio pro gingivis

decoctio valens gingivis et apostemata mollificans cancerosas et corrosivas. Recipe sumac et mirtilli viridis et rosarum coque in aceto lapidato

pulvis desiccativus et consolidativus in ulceribus omnibus bonus

Recipe aluminis zuccarini et tere et pone in crato vel in ... et fiat fermentum ita quod coaguletur

pulvis minuens carnem

pulvis qui minuit carnem mollem in corpore molli et in bona complexione posito et consolidat et cicatrizat in prima complexione posito in complexione posito et membro sicco in corpore et membro sicco et contra corpore molli et fiat erisipilas et gangrenas corrodentibus, item spongia minuit carnem mollem sine dolore

ad gingivas ulceratas

medicamen ad gingivas ulceratas et saniolentas et corrodendum et dentes agrestes. Recipe aluminis rotundi usti ʒ ii, rosarum ʒ i, corticum granatorum ʒ iii, sanguinis draconis ʒ s, masticis ʒ s, spodii ʒ s. ~~rosarum et cera.~~ Experimentum fuit quod solum ceratum ex oleo rosato et cera et succo plantaginis consolidant vulnus corrosivum cum quo quidam habebat corrosionem in pectine in radice virge et vidisti in quodam notario domini Simonis sponsi bonorum

Item experimenta operata in ulceribus fistulatis quod tollit carnem totam duram fistulalem. Recipe armoniacum et infunde in aceto fortissimo et tere deinde subtilissimum pulverem zuccari desuper compone ... ut ex toto corrupto possint unde ... sive lege ... ad modum tentarum et sicca in umbra. deinde unam istarum tentarum mitte in orificio et ita adherebit quod nunquam circumvalabitur de loco nisi cum tota carne filtrata.

Sequitur de unguentis

Unguentum de cerussa factum ad combustionem ignis et excoriationem et erisipilam ulceratam et vesicationem et ulcera calida et scabiem et pustulas calidas et ad malam ... quod est ... vulneribus.

Recipe mirdasengi, litargiri ʒ ii, cerusse lote ʒ x, cere albe ʒ xiii, olei rosati ℥ iii. solvatur cera cum oleo rosato et ponatur super eam cerussa et mirdasengi in mortario et teratur bene et imponatur et utere.

unguentum album

Recipe cerusse lote ʒ vii, litargiri ʒ iii, storacis ... vel cathimie ʒ ii, dragaganti ʒ i, cere albe ℥ i, olei rosati ℥ iii et liquefiat cum oleo et alia terantur cum pistillo in mortario misceantur

unguentum basilicon maius magistri nominatum

Unguentum basilicon maius magistri nominatum tetrapharmacon et eius intentio est medicamine ex maiori medicis sed propter oleum quod oleum et cera et litargirum dicuntur in istis unguentis ideo quod non computatur oleum quod dicitur est medicamine ex maiori medicinis faciens ad apta dura et mundificat saniem quodam modo et generat carnem in concavitatibus et altis vulneribus et recentibus et calefacit vulnera infrigidata et facit nasci carnem et valet contra que fiunt in calcaneis et ex frigore et aliis fissuris in pedibus et etiam in manibus et resolvit apostemata et duritiem labiorum et vulnera et ulcera similiter que generantur et qui ponitur cum eo et liquefit ad ignem gluttinum per medietatem partem vel unguentum dicitur basilicon confortatum et tunc mundificat et consolidat plus basilicon simplex et valet in vulneribus et plagis nervosorum membrorum. Recipe cere resine pini mollis vel sicce picis nigre sepi vaccini olei communis ana ℥ iii solvantur omnia ad ignem et simul et colentur et utere et si vis illud album facere unum ... qui nunquam invenitur ubi autem loco picis nigre colophoniam et quidam in speciem ideo ponunt galbanum et gluttinum ad partes unius aliarum rerum et sciendum quod cera est media inter caliditatem et frigiditatem et propter illud vocatur illud ceronem cum intentio est primo et resina est calida in primo gradu ... et pix est calida et sicca in secundo gradu ... et resolutiva et propter hoc vocant medici greci tetrafarmacon. intentio est duas species et sepum vaccinum est calidum in primo gradu donet perficit et nominatur hec composito tota calida et resolvens apostemata.

unguentum basilicon minus

Recipe resine picis nigre vel colophonie cum ista pice greca fit unguentum unguentum factum album et si ponis hic resina sicca sicut granum thuris erit melius cere et olei partes equales liquefiat ad ignem et colletur et si ponis colofoniam ponatur in fine subtiliter pulverizata illis collatis et misce donec infrigidetur

unguentum creans carnes

Unguentum ad creandum carnes creativum faciens nasci carnem in vulneribus et mundificat ea et tenerat et confert ad percussionem ossis et cerebri que non sunt saniolenta ut videtur dicere quod illa pars ... sed restringit saniem et est mirabile. Recipe mirdasengi ʒ x, olei lb ii, sanguinis draconis, radicis lilii celestis, sarcocolle, armoniaci, aristologie ana ʒ vi. terantur mirdasengi et decoquantur cum oleo igne lento donec liquefiat bene et terantur armoniacum et infundatur parvo aceto et terantur alie medicine et postquam videris mirdasengi liquefactum dimitte donec infrigidetur parum deinde pone super ipsum armoniacum infusum in aceto quod si ponitur in ipsum donec mirdasengi fervet non attinet inde quod vis deinde ... deinde reduc ad ignem et decoque donec coaguletur mirdasengi et signum est quod gutta posita super lapidem aliquod coaguletur deinde repone et pone ibi reliquas medicinas et misce bene

unguentum ad ... mundificandum

Unguentum ... mundificanda et emorroidas ulceratas mundificat ... pessima et eam siccat et liquefacit

[illegible] olle fine mensura et mittatur et coquatur || Recipe litargirii
unc. iii armoniaci unc. iii et ceruse unc. ix colofonie et terebentine
pice [illegible] unc. ix galbani mirre et sarcocolle [illegible] opopanacis [illegible] lib. iiii
unc. i olei [illegible] lib. ii et [illegible] lib. i liquefiant omnes
gumme et terebentina [illegible] ut in aliqua parte olei predicti
et litargirium coquatur [illegible] cum aqua parte deinde iterum terantur
litargirium cum oleo decoquatur et reponatur deinde gumme sic
liquefacte sic colentur super litargirium et ceram et iterum coquatur donec
gutta [illegible] ut in ferro [illegible] non coaguletur deinde pone
alios pulveres et dimitte

Unguentum de zuccaro facies contra [illegible] et fistulas

Recipe zuccari unc. ii [illegible] unc. v olei quod sufficit

Unguentum diaglon

Unguentum diaglon id est unguentum de mucillaginibus quod facit
ad decoquendum duritiem et attrahere ... ut [illegible] facto post [illegible]
[illegible] et dealbat et [illegible] si non ponitur [illegible] attrahere
ponatur [illegible] vel recipe mucillaginis fenugreci et seminum
lini mucillaginis altee ana lib. i decoquatur donec spissetur
deinde sumatur lib. i [illegible] decoquatur cum lib. i olei
deinde ponatur super ipsum [illegible] instrumentum mucillaginis et
misceatur simul et coquatur et fiat [illegible] et sit de pulvere [illegible]
subtiliter pulverizate cum [illegible] decoctione misceatur est
ultimum [illegible] quod [illegible] est

Unguentum de calce pro combustione ignis

Unguentum de calce valet contra combustionem ignis cum dolor
[illegible] et [illegible] sic facite et [illegible] et [illegible]
[illegible] super [illegible] mediantibus filis et
ponatur [illegible] in hyeme et valet
[illegible] et [illegible] salso [illegible] cum [illegible] et
[illegible] et [illegible] hoc [illegible] combustionem ignis
[illegible] virulenta et ventosa [illegible] pustulas
et [illegible] et ambulativa et [illegible]
sine dolore et [illegible] cum [illegible] que sunt [illegible]
[illegible] calorem et si vis [illegible] subtiliter de
[illegible] ut [illegible] et non
[illegible] et non nocebit et si vis facere hoc unguentum
cum oleo potes loco potes [illegible] sepe [illegible]
[illegible] ita [illegible] colo [illegible] de oleo [illegible]
[illegible] remanent | Recipe calcem [illegible] vis et funde super
[illegible] aqua [illegible] et [illegible] cum manu et dimitte residere
donec fiat clara et funde iterum et lava septies deinde
exsiccetur deinde [illegible] unguentum cum oleo [illegible] et
in hyeme cum [illegible] in mortario ducatur et super locum [illegible]
[illegible] ungatur ut cum penna [illegible] et si vis
facere cum cera ut [illegible] penna [illegible] fiat ita recipe
[illegible] unc. i olei [illegible] unc. iii [illegible] loco exsiccetur unc. iii
subtiliter [illegible] olium et cera liquefiat deinde
misce [illegible] et in [illegible]

Unguentum de merdasengi valens contra [illegible]

Unguentum de merdasengi valens contra [illegible] super [illegible]
[illegible] et [illegible] et ad [illegible] et [illegible]
[illegible] et calido
recipe merdasengi [illegible] subtiliter in mortario cum
[illegible] et oleo [illegible] cum [illegible] cum oleo [illegible]
[illegible] et si [illegible] adiungi
ut [illegible] desiccabit et si [illegible] ponere
[illegible] magis desiccabit et si [illegible]
de [illegible] cum [illegible] cere et si vis

[illegible] cum [illegible] cera erit [illegible] Et nota quod [illegible]
vis facere aliquod unguentum quod extendatur in pecia [illegible] est
litargirium [illegible] ut ponatur cera vel aliqua gumma fiat vis
solum unguentum non [illegible] ut ponatur cera vel gumma [illegible]
sit viscosum [illegible] et tenax.

Unguentum de calcadis contra [illegible] consolidationis

Unguentum de calcadis quod vocatur gallice [illegible] cum [illegible]
ut [illegible] facies [illegible] consolidationis et ideo [illegible]
ulcera [illegible] non [illegible] et mundificat
et [illegible] et [illegible] ut [illegible] que sunt [illegible]
[illegible] recipe adipis [illegible] lib. ii olei [illegible] lib. ii merdasengi
lib. iii calcadis unc. iii mundificetur adipis [illegible]
sunt [illegible] et [illegible] donec liquefiat [illegible] de
[illegible] illud super ignem et cola ipsum donec fiat clarum
[illegible] et pondera [illegible] lib. ii et [illegible] unc. iii calcadis et
misceatur cum lib. iii olei et [illegible] merdasengi lib. iii et [illegible]
misceatur cum [illegible] et [illegible] adipe in mortario deinde pone
[illegible] super ignem et [illegible] cum [illegible]
de palma quod est [illegible] spatula [illegible]
[illegible] eius et [illegible] spatula illa ex palma
[illegible] illud fiat [illegible] sic est hyemps et sic est estas [illegible]
cum in die [illegible] decoquatur [illegible] eius grossa [illegible]
[illegible] magno et ita vocatur [illegible] cum quo [illegible] illud
quod [illegible] spatula [illegible] grossum eius
[illegible] lateribus eius [illegible]
illud deinde [illegible] eas [illegible]
et [illegible] eas in medicinam donec [illegible] illud quod
[illegible] et recipit [illegible] que est in eo [illegible]
est [illegible] resolutiva et [illegible] olei [illegible] et adipis est
[illegible] resolutiva et [illegible] olei [illegible] et [illegible] est
[illegible] resolutiva et calcadis et [illegible] est [illegible] resolutiva
[illegible] facies cum calcadis non [illegible] est [illegible] quod inmet
[illegible] et [illegible] medicinas que [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] est in [illegible]
[illegible] in eo est [illegible] et [illegible] non ponitur in hac
[illegible] illud quod est [illegible] et [illegible]
medicina [illegible] illud quod est [illegible] et [illegible]
et [illegible] unguentum et decoquatur cum medicinis
[illegible] donec fiat [illegible] quod non resolvant
[illegible] ut cera ut sit [illegible] et [illegible]
[illegible] ut sit [illegible] si hac forma

Unguentum quod corrodit carnem additam

Unguentum quod corrodit carnem additam et [illegible]
[illegible] sumatur dabar et [illegible] et [illegible]
[illegible] eius [illegible] saponis fortis et teratur simul et
misceatur et [illegible] super [illegible] parte ponitur [illegible] de
[illegible] cum [illegible] dabar [illegible]
et ponatur super locum

Unguentum ad emoroidas et [illegible]

Unguentum ad emoroidas et [illegible] et [illegible] et
[illegible] recipe [illegible] et [illegible] ana [illegible] et
ponatur in capite et sumatur deinde [illegible] et [illegible]
ana [illegible] et [illegible] super illa et [illegible] super adipe
[illegible] et adipe que est in [illegible] et [illegible]

ambo inuicem donec fiat sicut massa et ponatur super eam et ponatur in pixide vitrea et dicitur sabucinum et dicitur dominice fundatur super ea et fiat ignis cum subtilitate donec liquefiat et fiat res una. cum quo vnctis genitalibus acris coitum tollet ipsum ab igne et volue coctum secundum spissitudinem glandulis et vnge ipsas circa medium et pronuncietur ipsum in totum

unguentum ad idem

Fiat adeps vacce vel capri vel capraris et liquefiat et colletur terre albe ana ℥ v. soluatur super ignem et cum liquefacta fuerit pone super ea piperis albi ℥ s. cere ℥ s. aque porri ℥ s. et bulliat donec inspissetur et deponatur ab igne et administretur sicut prius

unguentum ad sapharatis i. cute capitis humida vlcerosa

Recipe cartam debohare et combure et deinde fiat puluis subtilis et cum aceto dimitte in mortario compone in modum unguenti et capiti vnge et dic uis et si fricabis prius caput cum tepe erit melius

unguentum ad idem magis desiccans

Recipe cineris corticis oleris vue acerbe vini extincti ana ℥ i. confice cum aceto et oleo rosato

unguentum ad sapharatis siccatum et fissuris

Recipe inuestillagines et feniculi et terrenge pulli et cere et sandali cum porri ℥ ii et misce cum vino extincto

unguentum expertum ad emoroidas

unguentum expertum quod sanat detruncate emoroidas et mitigat dolorem et exsiccat eas et consolidat eas quantum incidantur et vulnerantur in fissuris tam ponatur super eas tepidum cum digito vel cum penna. Recipe boli ar. gum ara. san. dra. masticis ana ℥ iii. mirre balaustie rosarum siccarum ana ℥ ii. hec omnia puluerizata et per pannum colletur deinde accipe butiri ℥ i. olei rosati ℥ iii. cere ℥ ii. succi foliorum porrorum ana ℥ ii. liquefiat ad ignem et misce illa dimitte et vte

unguentum mesue quod dicitur resumpti

unguentum mesue quod dicitur resumpti tractatum de de-siccatione quod valet ad durities et nodositates membrorum et apostemata dura et calida ad dolorem et duritiem splenis et epatis et dolorem costarum et dolorem iuncturarum et dolorem matricis lenit eum cum eas tunc permixto Recipe cere citrine olei camomillini et piperis ana ℥ vi. masticis ℥ i. s. semen ℥ i. s. terebentine ℥ i. ℥ i. sepie ℥ ii. resine ℥ ii. s. ysopi humidi ℥ lxxx et nota quod ysopus humida resine ℥ s. ysopi humidi ℥ lxxx et nota quod ysopus humida dicitur quod recipitur ponitur in unguentis pinguedines lane succide quod in ea ex hiis de lana prelauata succidatur cum pinguedinis que ita exhibit de lana quod lauarentur succidantur optime lib. lxxx sal. ℥ i. et funde super eas aque calide tantum sufficit ad infundendum et dimitte cum sale calida tepida sufficit ad infundendum et dimitte cum sale stagno vel in lutee agitando super fundum vasis in vase stagno vel lutee agitando super fundum vasis de vestigiis adhesionis aqua quo tantum ut recipit de vestigiis adhesionis aqua et coque donec fiat sicut mel. cinerens

unguentum diafinicon

unguentum diafinicon confert contra difficiles consolidacionis et vlcera fraudulenta et prout hiis et vlcera plata salsa et vlcera saniosa et fistulas et apostemata pestilencie et apostemata et vlcera fagudalenta et fistulas et apostemata. pestilencie et apostemata dura et vlcera, Recipe adipis porcini colati et adipis veteris colati et mundi ana lib. i. et s. colcotar ℥ iiii. olei antiqui colati et mundi ana lib. iii. tartari litargiri et colcotar litargiri mundi ana lib. iii. tartari litargiri et colcotar

contere ulterius et madeat per pannum subtilem spissum deinde propinetur et fiat cum oleo bono et pars addendo et fiat illud deinde coletur super illud adipes et coquatur cum subtilitate agitando super illud cum ramo palmarum grossa abiecta cute eius et fiat de nouo recens et quousque extrahuntur humiditates amedemate vel alterius huius extremitate agitetur vecto et aliorum extremitates et fortes incipis et humiditates incidantur in fustula et ponatur in medicine deinde mundatur cum exsiccetur et hoc fiat donec perficiatur omnis decoctio huius qua. sit ignis hoc ignis aut sint forte aut pua flama ignis

unguentum idem anthodemo

unguentum nobile idem anthodemon valens ad vlcera i. vulnera putrida et quidem in eas carnes et sigillat et attrahit et prohibet in eas putrefactiones hoc unguentum est etiam optimum ad albuginem oculi sub hoc unguento et cum in oculo est clarum et serenum albat distillada cum a in hic oculi et clarum et serenum albat dolorem. Recipe aloes mirre sarcocolle ana ℥ ii i. mellis despumati dupli ponderis omnis et terebentine ℥ s. et mellis si uis vini albi boni quantum sufficit de coque cum subtilitate usque dum habeat spissitudinem et quod addatur huic vitreoli ceruse ℥ s. post ad comburendum cineris addere et est expertum.

unguentum ad idem methodemum

Recipe mirre et aloes ana vini albi quantum sufficit tantum commodum alcool et ponitur super ea vinum et tere cum eo infundendo et iterum funde vinum ad modum terendo id et sic donec fiat liquidum sicut mel. et administretur et sic quam addit vitreolo et vino gutta et sic quam confert cum oleo vetustissimo et vino ipsum pars dentes infundendo

unguentum tetrafarmacum

unguentum tetrafarmacum magnum rectificat vlcera maligna et virtuosa et est attractiuum bonum et mundificat apostemata rupta et fistulas difficiles et mundificans tenue mollificans et cruda putrefactione et perficit corpus singularum laudabilis Recipe armoniaci ℥ i. bdelli olibani thuris masticis aristo. lo. vel ro. sarcocole ana ℥ v. mirre et galbani ana ℥ iiii. litargiri ℥ x. aloes opoponacis ana ℥ ii et s. floris eris ℥ iii. resine ℥ ... cere albe ℥ iii. olei communis ℥ iii. vini fiat sic quemadmodum armoniacum bdelium et galbanum opoponacum in aceto infundantur vel in aqua preter illud olei et cera prima liquefiat ad ignem et coletur et alia subtilissime puluerizentur et per pannum cribrentur et hiis partes coquantur cum oleo et cum iam incipit coagulari paries gutta. super ferrum tolle ab igne et tepide fiat et non liquefiat gummas ad ignem et resinam et ceram et colla. super litargirum et coque iterum super ignem parum valde ne incidatur gumme et proba. si incipit coagulari super ferrum et tunc tolle ab igne et dimitte tepescere et misce aliis pulueres ita quod confine ponatur vrinales eis et dum inspissetur et vte super tela depressa et mitte in plagam et super hunc i. mitte super pecia

unguentum tetrafarmacum

unguentum tetrafarmacum prima species ... vlcera sanies

in vulneribus et mundificat et incarnat ea et confert ulceribus et cancris. Recipe pic. sol. com. radicis picis san. dra. armoniaci sarcocolle ana ℥ 1 ß litargiri ℥ 3 v olei lib. 1 decoque litargirum cum oleo et deponatur ab igne et fiat tepidum deinde armoniacum mollificatum in aceto liquefiat ab igne et coletur super litargirum et iterum coque parum donec gutta posita super ferrum se teneat deinde pone picem depositam vase ab igne et tepefacto diu misce sit et inde et sic hoc pone deinde pone dra. ℥ 1 ß

Unguentum de lino

Unguentum de lino quod confert ulceribus malis et in ex scheda [illegible] circum et est ea quibus videtur desiccatis incarnatis et sanat fistulas et ulcera sanat delata. Recipe opoponacis ℥ 1 ß et resine terebintine de lino sub tilis atque iunci ℥ 3 ß vini mellis et olei ros. ana mirte ana ℥ 3 v. litargiri et aloes sarcocolle ana in mortario ℥ 1 ß vini etiam fiat unguentum sic terendo in mortario aut olium inde vinum infundet et admisceatur et quod addatur in eo viridi eris ℥ 3 vini et quod coquitur litargirum cum oleo deinde opopo. mollificatum in vino post ea ponitur cere ℥ 1 ß deinde misceatur et alia.

Unguentum althymel

Unguentum althymel quod est factum opere cantus leviter eius sit mobilis et fiat desiccatiuus et extorqueat et confert morphee et sibbus sicut pane lergibus cutis et c. ii mundus et sponge. Recipe auribel tercium ℥ x asse pingue porci ℥ xb terant sit et dimittantur in aceto per dies vii et deinde buliat et coletur et fuerit in vase vitreo et admisceatur ubi opus

Unguentum basilicon magnum

Unguentum basilicon magnum mundificat quod confert vulneribus in quibus non est calefactio et est in vulneribus malis et ulceribus mixtis mundificat ea et incarnat ea. Recipe albe resine cere vaccinum picis glutinis olibani albi olibanum mirre ana ℥ 1 olei ℥ 1 ß

Electuarium ad paralisim

Electuarium perfectissimum ad paralisim lingue et aliorum membrorum. Recipe ℥ piretri prunelle salvie castorei piperis mirre ana ℥ 1 ß euforbii ℥ ii et mellis quod sufficiat dentur sero ℥ ß

Ceroticum de sandalis

Ceroticum de sandalis valet ad sedandum inflationes calidas calidas et super calefactiones confert in stomacho et epate et vga et toti membris. Recipe ros. ℥ xii sandalorum iii ℥ x spin. alb. et castorei ana ℥ vi. bol. ar. ℥ vii spodii ℥ iiii camphore ℥ ii. cere albe ℥ xxx olei ros. lib. 1 conficiatur et admisceatur et sic cum laudat diu et caret et postea misceatur cum aliis et cum medicis

Aliud de sandalis

Recipe sandalorum albo et rubei et citrinorum ana ℥ iii ros. ℥ viii bol. ar. ℥ iii pulverizentur cum aqua ros. et olei rosati et parum aceti

Ceroticum galli

Ceroticum galli valet in sedatione calidis apostemes calidis et apostematibus calidis et apta vga cum caliditate et est sine est magis calidus va istud ceroticum in [illegible] quod aquo [illegible] vel [illegible] est nomen cum ad omnia apta in vga [illegible] est cum inflatione valet illud cum sandalis et si est cum mixta sit valet illud simplex ceroticum et est sine aceto et [illegible] et ad pulsatis. Recipe cere albe ℥ 1. olei omfacini ℥ iii aque clare vehementer frigoris quod sufficit et bene lavetur lavatoribus plenis et quanto magis laboret in lavando illud sit excellens. Vino non quod confessando cum aceto albo claro et panno et resolvetur hoc enim unguentum in omnibus inflationibus valet

Unguentum de bdellio

Unguentum de bdellio quod confert ad paralisim et spasmum et contra nervorum et frigidum et lenit nodositates nervorum. Recipe bdelli ℥ vi euforbii ℥ iii castorei ℥ iii sapum ℥ iiii cere ℥ xv olei sambuci [illegible] de bdellio ut de lino ℥ x bdellium et saponum solvatur in aqua inde confectus et cera lavatur cum aqua calida et fiat unguentum et lenitur

Unguentum aureum consolidat plagas sanum et expertum

Recipe cere albe ℥ vi olibani li. ii. et ß terebentine ℥ ii resine et colofonie ana ℥ 1 ß olibani mastices ana ℥ 1.

Unguentum decensa

Unguentum decensa facit adusta calida et extorquet que sunt extra adhusta et facit [illegible] et ad stabile et ad ignis combustionem et ersipila. Recipe cerusse lote undaseunque ana ℥ vi plumbi usti et storace argenti ana ℥ iiii mastices olibani ana ℥ ii ß olei rosati et aceti albi quod sufficit terant in mortario plus diu deinde aceti infundendo ita quod sine mora terat hoc inde illud non donec spissetur si ad sicco indiget hoc inde. Hujus recipe vini e[illegible] optime ex salina ℥ v. eo primum [illegible] vini [illegible] optime cum salina ℥ v. adde et admisceatur et quod ponit necessitate plus cristalli adde et inde [illegible] vide ex in [illegible]

Unguentum sirica

Unguentum sirica quod valet ad vulnera in [illegible] ulcera putrida et ad combustionem sine extorqueat ignis super unguentum decensa adde sirica ℥ 1 ß aloes et mirre ana ℥ ß et admisceatur

Unguentum egiptiacum magnum

Unguentum egiptiacum magnum confert adusta [illegible] et fistulas que indigent mundificatione et exsiccatione mundificat cum ea necesse mortua. Recipe flores eris ana v. mellis ana ix et [illegible] et aceti fortis ana vii coque omnia super ignem donec spissetur et sic quod addatur olibani masticis ℥ ii ß et ana [illegible] ℥ et sic quod addatur viridi eris combusti ana 1 et quod addatur olei ℥ ß 1. et coquantur omnia ad spissitudinem

Unguentum esseron

Unguentum esseron facit multum optime in vulneribus et ea consolidat. Recipe litargiri ℥ sic alcofol ℥ 1 aceti vini ℥ 1 olei atque ℥ ii. coquantur cum [illegible] concipit diu fiat ex eis spissitudo et admisceatur

Unguentum alsarie ad alexandrum edatum

Unguentum alsarie edatum ad alexandrum mundificans cutis et [illegible] stabile sicca et asperitates cutis et [illegible] et [illegible] grossum. Recipe litargirum cerusse [illegible] aloes arcam argenti vini [illegible] ana partes equales olei de oleandro et aceti quod sufficit et fiat sicut unguentum decensa.

Unguentum aureum

Unguentum aureum quod curat et consolidat plagas expertum. Recipe cere albe ℥ vi olei boni lib. ii ß terebentine ℥ ii resine et colofonie ana ℥ 1 ß olibani mastices croci ana ℥ 1.

Unguentum decensa

Unguentum de censa quod confert ad combustionem ignis

et extenuatori et cutis pale ulcere et vulneribus et ulceribus super incisiones. Recipe litargiri ℨ i cerusse lote ℨ v. cere albe ℨ vi olei rosarum ℨ ii liquefiat sagimen ceram et oleum et pulverizata super ea terantur et litargirum et in mortario misceantur. sic autem infrigidetur et infunde cum incipit congulari misceatur cum eis albumine ovorum et utere quia bonum est

Unguentum rubeum

Recipe cerusse lote ℨ v. litargiri ℨ ii storacis rubei ℨ ii vel alchimie ana ℨ i. dragaganti ℨ i cere albe ℨ i. i. de rosarum ℨ iii et fiat unguentum sicut primum

Unguentum basilicon

Unguentum basilicon magnum confert adulteratis et quietis locis nervorum et vulneribus quibus non est calefactio et post dieta confortatur. Recipe cere albe lib. ß picis ℨ iiii sepi vaccini resine ana ℨ ii galbani albatis ℨ ii olei lib. ii ß

Unguentum de flore eris

Unguentum de flore eris ablata carnem et que sunt difficilis consolidationis. Recipe floris eris i. ii cere et resine ana ℨ v. liquefiat cera cum oleo quod sufficit deinde resina et coletur et misceatur viride eris quod sufficit scilicet ℨ v et si vis aliquo modo ut sit corrosivum sit viride eris plus et mundificat optime ulcera et si facias hoc modo est optime confortativum. Recipe floris eris ℨ ii cere resine colature ana ℨ v. olei ℨ i. deinde resina coletur deinde misceatur viride eris

Unguentum de calcadis

Unguentum de calcadis quod novit galienus multum confert ad rupta postilleccalia et consolidat vulnera que difficulter sanantur sed galienus et difficultate primo et coopertis et cum rupta Recipe ad galien. et difficultatem lib. ii. olei antiqui lib. iii calcadis ℨ ipsius zubi antiqui lib. ii. olei antiqui lib. in calcadis ℨ [illegible] liquefiat adipes et terantur calcadis et misceatur cum lib. iii olei fiant litargiri lib. iii et misceatur cum eis [illegible] et ponantur in mortario deinde ponatur in fissorio mundo ad adipem in mortario deinde ponatur in patella que sit abstersa ex igne et permisce ea cum spatula que sit abstersa ex igne et permisce cum spatula donec coquatur et administretur fetis magdaleonibus palme donec coquatur

Unguentum apostolorum

Unguentum apostolorum et est unguentum verum rectificans cum facilitate fistulas difficiles et fistulas scrofulas ulceras et ceradicatas et mundificat vulnera extrahitque putrida sine dolore et unguentum sit sanum et prava nec est pre sic et dicitur unguentum apostolorum quia est compositum duodecim medicinis. Recipe cere albe resine ana ℨ xiiii oppoponacis floris eris ana ℨ ii armoniaci ℨ xiiii aristologie longe thuris masculi ana ℨ vi. aloes ℨ vi. mirre galbani ana ℨ iiii bdellii ℨ iii litargiri ℨ ix olei lib. i scilicet isto ana ℨ iiii bdellii ℨ iiii in litargiri [illegible] et modo accipe gummas et appoponacis galbani armoniaci et bdellium et confracta in mortario et infundantur in aceto et in vino bdellium et contrita in mortario et infundantur in aceto et vino. consimile cum si opus est et pone eas in aqua et sic illius confundit ea si opus est et pone ea in aqua pro illius litargiri olei superfundi et liquefiat sagimen et cola et pone vinum litargirum coctum cum aqua pro oleo donec incipiat se tenere et sit tepidum litargirum non super ignem sed commisceatur gummi et cum gummi ipse sunt liquefit ceram et resinam et cola super ignem gummas et litargirum quod misceantur et repone super ignem et toque lento igne donec gutta posita super ferrum stat et coagulatur deinde talle ab igne et pulveres dum cum eis coagulare deinde tolle ab igne et pulveres cum eis misceantur sic viride eris pone in fine et utere et si vehementer durum et si vis misce partem de terebentina

Unguentum de fusco

Unguentum de fusco confert adulteris mala et ad scrofulas et cancerosas et ad apta restaurans ulcera. Recipe litargirum et galbani ana ℨ v. olibani armoniaci ana ℨ x. [illegible]

albatis ℨ vi. cere serpentine ex alio ℨ ii vel usque ℨ viii olei quantum sufficit lib. ii vel adoubum

Unguentum ad punctiones nervorum

Unguentum ad punctiones nervorum ab animali incertum et est contra. Recipe cere resine picis euforbii ana ℨ i. olei seponi ℨ ii fiat unguentum et si vis in corpore item pone euforbii ℨ ß terebentine ℨ i. cere resine et picis ana ℨ i. olei ℨ i.

Unguentum de calce

Unguentum de calce quod valet ulceribus combustionibus ignis et ulceribus nervorum dissipatione si ponatur tepidum in medicamentis validis et desiccat alia ulcera superflua. Calx tosta temporibus aquositas tollit et rescidet. Recipe calcis lote et desiccate et bene subtiliter steratizate et cum oleo in cera et sic misceatur cera ustum et litargirum et pars acete plus desiccabit et plus valebit. Nota dissipatio quia non est bonum cum cera et in aceto

Unguentum quod carnem corrodit et mundificat

Unguentum nobile quod carnem corrodit et mundificat ulceribus putridis et cancrosis et ex pestcomico et ex postcoctis et confirmat loca alia in eis et exsiccat virulentiam et prohibet in eis corrosionem superna. Recipe floris eris mellis puri et aluminis ana ℨ et oleo multum sit in mortario incorporetur postquam alumen et flos eris sunt ulcere contrita et sic primum attenuata

Unguentum de calce

Unguentum de calce ablutam calcem sicut scis et fiat unguentum ex ea cum succo salicis et succo arnoglosse et oleo ro. et cera pauca et sit hoc modo Recipe cere ℨ ß olei ro. ℨ in succorum aliorum ℨ i. pulveris calcis superdicte ℨ i ß pulveris ista sic bene attenuatur In hoc unguentum ulceribus combustione ignis valet etiam apostematibus calidis ulceribus et cancris virulentis et inflate falso sunt

Unguentum de calce alio modo factum

Recipe calcem viventem lotam et exsiccatam et bene attenuatam et confice in mortario multum fricando cum oleo ro. ut eos et iterum fricet modo ponendo calcem modo ponendo oleum et coquet et repone in vase vitreo ut spissitudine decoctura et hoc valet ulceribus adhustionis ignis et breviter omnibus ulceribus virulentis et cancrosis et inunctis in eis carnem et super nervos detectos ponendo temperatis mediatis plus et in flate falso et spumas sicut laudes et effectus

Unguentum optimum in combustione ignis

Unguentum optimum in combustione ignis ut aqua bulliens vel [illegible] per quod cortex pluribus diebus curata est cum infrigidat et minuit eo admirandum dolorem et ante restaurationem et herpetes vesicant et exeunt dolorem et si est in gutture dolor valde talis tunc cum illo non possum mitigare dolorem sanans loco eius experimentissima cum decoctione dolorem sanat loco eius cum melle rosarum deinde cum decoctione rosarum et oleum deinde cum melle rosarum deinde cum decoctione stratum. Recipe vitellos ovorum in ut pulveres et misce cum oleo ro. et panna stamina. Oleo et dum misce effunde eis unguentum pulchrum et valet etiam hoc ad papissimum super viscera s. [illegible] unctio et stare et dolorem mitigato in combustione ignis dico nimis

Unguentum de calce

Unguentum de calce valet etiam admirandum dolorem

excellentissimo ... unguentum optimum ad ... vulnera [illegible]
cum non habet plumbum ... et vulneribus in ulceribus et membris
nervosis et aliis et attrahit optime et mundificat carbunculos
et ... Recipe terebentine et medulle ... et hec duo
fiat in modum unguenti incorporetur

Unguentum ad scabiem siccam

Unguentum ad scabiem siccam et maxime in pueris et mulieribus et in
hiis qui ... hiis Recipe terebentine olei communis vel laurini
et partem salis et fiat ... donec fiat incorporatum et
dealbatur et inungatur locus et fiat parum ... vel ... cum
cum saliva ... est optimum in omni specie scabiei si
in ... non ungatur et si ... ex hoc in unguento
et ... unda ~~[illegible]~~ ... non ... predicti si
ista fecerit

Unguentum ad scabiem sine ... vel magis desiccat

Recipe cere ... et olei communis vel laurini quod est melius
et in modum unguenti fiat incorporetur

Unguentum ... quod est optimum ad scabiem humidam et siccam

Recipe ... radices teneras ... unda
... et ... in modum unguenti deinde misce
axungiam ... deinde misce partem ... vel
... ℥ .i. et ... fiat in ... in modum unguenti hoc
est valde mirabile scabiem mundificat purgato corpore
et balneato ... in ... inungatur et si
... illud et pone partem ... et
pones ... et est optimum ut ... illud unguentum
... ita ... Recipe ...
... et cere cum ea et fiat ambos ... cum vino
albo deinde cola ... illud quod coagulabitur
et misce cum ... vino

Unguentum ... excoriatione ...
... acetum

Recipe litargiri cum aqua ro. et partem olei ro. fiat unguentum
vel ... cum eisdem vel pulveres ...

Unguentum ad fixuras pedis

Unguentum ad fixuras pedis et ... Recipe dragaganti
et ... et subtilissime pulverizetur et misceatur cum cera
vel cum sepo ... vel ... et parvo oleo

Unguentum ad fistulam et ... in membro

Unguentum ad fistulam et ... in membro cum non est
ibi multa ... et adhustione ... inter ...
et ... Recipe unguenti populeon et unguenti albi ana ℥ ii
incorporetur fiat unguentum

Unguentum ... in omni specie scabiei

Recipe ... ℥ i. terre ... ℥ iii litargiri
℥ ii terebentine ℥ .i. ... ℥ i. olei communis quantum sufficit
pulverizata ... subtilissime ... deinde oleum
... incorporetur deinde ... fiat ... .

Unguentum quod confert morsibus et ...

Unguentum quod confert morsibus et ... ex unguentis ...
Unguentum quod confert morsibus et ... cum quibus ... ut ...
et confert omnibus vulneribus cum quibus ... et est unde ...
vel ... et magis auxiliatur et ... unguento curetur et confert ulceribus
et ... Recipe cere ... aut ...
... ℥ ... et si ... ponatur ...
... .i. ... de isto unguento et
in modo ... fiat in capite et ... et

... confortativum bonum et ... optimum unguentum ideo
... ulcera et in ... et ... et ...
et mundificat ... coagulata ... ubi non
est ... in ...

Unguentum ad scabiem humidam

Recipe ... vivum ... et ... illumine
... et litargiri ... cum aceto et oleo ...
fiat ... ut unguentum et ... tota fiat ...
et si ... decera adhoc ut unguentum melius
... litargiri ... cum oleo ... fiat ...

Unguentum ad scabiem bonum

Unguentum ad ad scabiem bonum ... valde ...
adhustiones ... Recipe litargiri calcanti ana ... equales
... cum aceto et oleo ro. ... ad solem ...
... cum oleo ro. et ... cum aceto

Unguentum quod valet scabiei sicce

Recipe ... ana ℥ ... ℥ ... al[ias] iii ... et
oleum quantum sufficit adhoc ut corpus ... possit
... in ... die corporis
... balneari

Unguentum ad ...

Unguentum ad ... cum est ... et ...
Recipe radices ... litargiri ...
... et ... cum aceto
cum oleo rosato ... fiat ... in modum unguenti et locus
inungatur

Unguentum ad ... et humidam ulceratam ...

Recipe ... ad ... vivi ...
... litargiri ... ana ... equales ... si
... cum aceto et oleo ro. misceatur
... et ... subtiliter ...

Unguentum ad ... siccam

Unguentum ad ... siccam et cum ... siccis et albis ...
... sed non est ... est in ...
Recipe adipis galline vel anatis ℥ iii cere albe ℥ i et misceantur
et ... inungatur caput eo loco et abraso cum ...
...

Unguentum mollificans duritie

Unguentum mollificans duritie ... sive remanens propter
... sive ... impedimentum in ... et ubi ...
fracture ... et est absorbet durum et mollit omne
durum Recipe cere ... adipis anatis ... et ...
ana ℥ .i. olei ... ℥ .vi. medulle vaccine ...
℥ .ii. ... fiat unguentum

Unguentum ...

Unguentum ... bonum ... odore et ... Recipe ...
olei ... olei ... ana ℥ .i. ...
galbanum opopanacis ~~galbanum~~ armoniaci ana ℥ .5 ...
... ℥ .v quod si non ... anatis aut galline
vel porcine ... in ... vino et dissolvatur
et fiat unguentum

Unguentum ad ... est in cauda

Unguentum ad ... que est in cauda et ...
... Recipe cere ... ℥ .i olei ... ℥ .iii ...
... ana ℥ .5 fiat unguentum

Unguentum mirabile in ... auris

Unguentum mirabile in ... auris et vulnera consolidans

Re litargiri ℥ i olei ℥ ii coquatur ab[...] donec solvatur litargirum postea addatur sarcocolle sanguinis draconis galbani colofonie ut pertinet ... ℥ ii fiat ... donec ... tunc ... cum non sunt sanguinolenta

vnguentum quod remouet humores

Vnguentum quod remouet humores et sanositatem et virulentiam ex ulceribus Re litargiri triti ℥ i olei rosarum aceti mellis ana partes equales litargirum ... donec albescat et inspissetur deinde Re aliud ... balaustiarum ana ℥ v ... et ... ut vnguentum in corpore

vnguentum ... in estate

Vnguentum ... in estate et ... calor vel dolor sit et ... in ... vulneris ... litargirum triti donec ... fiat ... ℥ v ... aceto ... molestat deinde olei ro. ... infundatur et ... donec ... aceto et ... cum olei ro. ... infundendum donec inspissetur et ... deueniat et fiat vnguentum cum ... Re ceruse lote ℥ v ... et ... cum eis et ... vnguentum ...

vnguentum ...

Vnguentum ... quo ... cum vulnus ... Re cere olei ... ut fiat ... equales et ... et quod ... vnguentum ...

vnguentum vide popul[eon]

Vnguentum vide popul[eon] quod leniter corrodit et ulcera mundificat sanosa et ... fistulas et ulceribus ... et ... mundificat ulcera et carnem corrodit ... Re ... mellis ... ana ℥ i sarcocolle armoniaci ana ℥ ... fiat ... in aceto ... deinde cum aliis ... in mortario cum ... melle ... et ... vnguentum ... et ... et ... ubi ...

vnguentum quod ulcera consolidat

Vnguentum quod ulcera consolidat et in ulceribus ... carnem ... et pustulas ... deficat et ... et ulcera ... et ... ad ... in ulceribus remouet ... sanositatem ... virulentia Re litargiri ... pulverizata ... et ... aceto ... in mortario ... donec ... deinde ... balaustiarum ... galbani ... aliis ... pulverizata ... vnguentum ... donec ... deinde ex hoc vnguento in toto ... et vulnus ... et ... vnguentum ... vulnus ... donec ... que ... et ...

vnguentum quod ... sine ferro ...

Re mellis ... ana partes equales ... ferreo ... donec inspissetur et ubi ... et ... die et ... ...

vnguentum ... non ulcerato

Vnguentum quod ... non ulcerato et ... ulceribus ... et ... Re ceruse lote et ... lote partes equales ... cum oleo ro. et ... ad

aut ... et ... ana ... et ... et ... in mortario ... et ... ex plumbo et pistello in ... fiat vnguentum ... valebit ... in ... et ... ulcera malis ... ulceribus ...

vnguentum quod ulcera sanosa mundificat

Vnguentum opti[mum] quod ... ulcera sanosa et virulenta et ... sanosa mundificat Re mellis colati ... sarcocolle ℥ ii et ... et ... medulla ... et ... ℥ vi et ... inspissetur

vnguentum ... sunt

Re ... olei ... adipis ... medulle ... adipem ... partes equales ... in ... dissoluatur ... inspissetur ... vnguentum ... optimum

vnguentum interficiens pediculos

Vnguentum ... vngatur cingulum ... et ... inde ... interficit pediculos et prohibet ne ... carne ... Re olei ℥ iii ... ℥ ... argenti viui ... in ... et ... et fiat vnguentum ... cingulum vngatur et ... et ... et ... lauet ...

vnguentum ...

Vnguentum quod valet ... malis ... Re ... ℥ v olei ... coquatur ... galbani ℥ iii et fiat vnguentum ...

vnguentum ad scabiem ...

Vnguentum ad scabiem ... et ... Re olei ... adipis ... et ... ana ℥ ii cere ℥ ... vngatur ... et ... donec ... vngatur

vnguentum ad scabiem ...

Vnguentum ad scabiem ... Re ... olei ro. ... et ... fiat vnguentum et ... cum ... pilos donec ... cum eis ... in ...

vnguentum ... pillos

Vnguentum quod ... pili ... loco ... pili ... pili ... et ... noctes ... et ... partes ... noctes ... et ... ex hoc vnguento ... pilos et ... et ... vnguentum ... formice

Vnguentum ... formice ... corrosiue et

et in aliis corrosivis, et contra in brachiis ne pabulet
et aliis malis ulceribus superfluentibus aquosis. Recipe
boli armenici et dyamoron cum aceto et aqua rosarum et si vis pone oleum
rosarum partem unam et quod corpus(?) et in corrosivis
melius est ut galle cum eis ponatur

Unguentum egyptiacum mundificans ulcera.

Unguentum egyptiacum mundificat magis mundificans et exsiccans
fistulas et ulcera putrida et antiqua ubicumque sint et de
siccat ulcera et vulnera mundificata que laventur cum aqua et melle
et sepe superponatur tepidum. Recipe floris eris ℥ iii mellis
℥ viii aceti ℥ iiii terre et pumice ea coquere(?) deinde
bulliat illud super ignem donec inspissetur

Unguentum ad vesicas et ulcera calida.

Unguentum ad vesicas et ulcera calida et male adhusta.
Recipe cere cerusse album argenti et litargiri et boli armenici
et partem ad fortiore et agregentur cum mucillagine psillii
et fiat unguentum et si vis misce partem aceti et olei rosarum

Unguentum ad egyptiacum magis exsiccans

Recipe ana(?) et olei et aceti ana partes equales misceantur et
coquantur sic in capite rubeat et donec rubescant
et inspissentur

Unguentum quod mundificat ulcera.

Unguentum ad quod optime mundificat ulcera et attrahit sa
niem et mundificat. Recipe mellis rubei libram i terebentine
℥ iii agregentur simul et liquefiat ad ignem et bulliat parum
et coletur et si velis unum est sordidum adde partem de
picis et erit melius

Unguentum mundificans

Unguentum aliud quod optime mundificat et attrahit ita quod
valet in punctura nervorum. Recipe medulle simul et terebentine
et partem vitelli et simul misce optime

Unguentum mirabile in brachiis quod hypostemeron non dimittit
... pabulare et in brachiis super locum erisipilam vel
flegmonem vel super quocumque dolore et intense apparet
calido mirabiliter prodest et ulcera humida superfluentia
... salso et excoriationem curat. Recipe boli armenici
... et dyamoron unguentum cum aceto dyamoron ducatur et valet
in precipuo unguentum contra erisipilam

Unguentum quod confert erisipile ulcerate et non ulcerate et
igni persico et formice ambulativo et ulceribus crustosis et flam
... salso et ceteris. Recipe litargiri ... cerusse ana ℥ i
... gallarum ... lon. boli armenici ana ℥ ii
... ℥ i et ß olei rosarum ℥ iii liquefiat cera cum oleo rosarum iterum
... et alia misce ... simul misceantur

Unguentum ad fixuras labiorum

Recipe cere ℥ i adipis anatis ℥ i olei ℥ ß terebentine ℥ ii
dragagantum ℥ i gallarum ℥ ß liquefiat cera cum adipe
et oleo et terebentina et alia subtillissime trita et ... pondus
... misceantur et fiat unguentum

Unguentum utile formice

Unguentum utile formice corrosive et omnibus aliis ulceribus
ambulativis et corrosivis. Recipe gallarum et arnoglosse sicce

partes equales pulverizata subtillissime ista et cum sufficienti oleo
et pauca cera liquefiat

Unguentum ad fixuras

Unguentum ad fixuras et ... manuum et cortices qui ibi fiunt
et valet in omnibus fixuris et contra istas unguentum plus valet
si membra ... dum et sepe in aqua tepida teneatur vel ...
spongia balneetur sive labia sive aliud membrum. Recipe terebentine
℥ ii olei violarum ℥ ii fiat unguentum

Unguentum ad ragadias in ano

Unguentum ad ragadias in ano et virge et combustionem ignis vel aqua bulliente
et ... hominem adultum et ragadias ... et adustionem et
... acuitatis. Recipe cere colan ℥ ii olei rosarum ℥ ß plumbi usti
... ℥ ii amili ... et dragagantum ... ℥ i
albuginis ovi ... agregentur cum cera et oleo rosarum ad
ignem ... aqua ... olei ... plumbum ustum
... loco plumbi usti deinde alia ...
... olei cum cera liquefacta misceantur et plumbo vel litargiro sit
... cum oleo et ... deinde pulveres alios subtillissime
trita et misce simul

Unguentum ad saphatum recentem

Unguentum ad saphatum recentem in capite et corporibus tenerrimis
Recipe vene ... albara ... lon. litargiri et cortices
... ana et ... papaveris ... cum aceto
et oleo rosarum et si ponatur aloes erit magis tenax et magis
viscosum

Unguentum ad ragadias

Unguentum ad ragadias in ano cum ibi est ... dolor vehemens
cum ... Recipe cere albe lote ... violarum ... plantaginis
... in mortario cum aqua frigida ...

Pulvis ad saphatum magis humidam

Recipe ... bombacis combustos ... in mortario
cum aceto in modum unguenti curat omnia saphatem in capite
magis humidam

Unguentum ad saphatum antiqua de capite

Recipe salis ... sulphuris et cere ... vivi et
galle et ... litargiri et ... fiat unguentum
per ...

Unguentum ad albaras nigras

Unguentum quod valet ad albaras nigras putrefactas
... et ... Recipe aluminis rosarum ℥ ii ß papaveris
nigri ℥ i ... ℥ i ß ... combuste inter duas
petras ... ℥ iiii ... pulverizata ...
cum ... affrodilorum et pauca cera cum oleo et ...
liquefiat deinde arsenicum misceatur donec ...

Unguentum ad saphatum faciei

Unguentum ad saphatum faciei et contra rubor qui rubor ...
lepre. Recipe pulveris ... de ... faciei et
... et ... papaverum et ... cum melle in modum
unguenti et ungatur facie sero et mane lavetur cum de
... ut melius deinde ungatur facies cum
unguento citrino quod est in ... et ...

vnguentum ad pruritum faciei

Recipe yreos ℥ ii farine ciceris et fabe ana ℥ i. boracis ℥ s conficiatur cum oleo amigdalarum dulcium bochi et multo melle et fiat vnguentum

vnguentum quod recipit cicatrices

vnguentum quod recipit cicatrices rubeas post tempus primo si cicatrix remaneat rubeosa vtatur dyagilon deinde recipiat litargirum et ducet diu cum oleo ros. in mortario donec dealbetur et congelletur et ponatur ad solem donec exsiccetur in massa et conteratur sic deinde quantum oportet accipe de illo litargiro sic preparato et ducas cum oleo ro. in mortario vnguentum et vtere super cicatrices

vnguentum ad equos habentes vngues fortes

vnguentum ad equos qui habent pedes vel vngulas nimis fortes et pravas et ramosas et scaphosas / Recipe axungie porcine lib. iii s resine lib. ii. cepe castratum lib. ii. picis lib. i s cere lib. s dialtee ℥ viii. terbentine lib. i. olei ros. li. i s lardi lib. s misce et hoc vnguentum moribus [illegible] in hieme prepara

vnguentum pedis habentibus pedes teneros

vnguentum ad equos qui habent pedes nimis teneros quando pro tenere clauos Recipe saponem armoniacum galbanum castore mastices thure pegole [illegible] picis navalis cere olei ana ℥ i. [illegible] ℥ i. sepi castratum lib. i. et post [illegible] gummas in aceto forti et fac bullire modice per vnam diem et vnge cum coronam pedis equi et hoc est vnguentum attractiuum

vnguentum desiccatiuum

vnguentum multum desiccatiuum in fistulis et vlceribus sordidis et cauernosis Recipe tutie vine prees ii arsenici citrini sulphuris viui ana pre i. et cum cere sufficit et est valde optimum incorporatum cum [illegible] cineres [illegible] et est illa que vocatur aqua saponis mittitur cum illis donec fiat sicut vnguentum et vtere

vnguentum consolidans ossa

vnguentum magni anselmi de tama et consolidat ossa fracta et [illegible] [illegible] de sibrino [illegible] Recipe terbentine ℥ vi et [illegible] alline cum vino bullire et [illegible] bonum deinde cere liquefacte cum ista terbentina adiungere [illegible] pulverizatum ℥ iii et misce sic deinde misce ista [illegible] aceto et dimitte per vnam diem et malaxa multum et remouendo a aceto et [illegible] castellam posita [illegible] et ponere in lacte mulieris [illegible] et pone cum isto lacte [illegible] deinde adde de succo betonice et de [illegible] herbe que [illegible] deinde misce et isto puluere et vtere et ponatur [illegible] iste puluis [illegible] et radice herbe [illegible] radices valde [illegible] quia medullam [illegible] [illegible] colore [illegible] cum paruo et sunt [illegible] valde bona et ita [illegible] quidam dicunt quod est ipsa et quidam dicunt quod non est et vtere eo sicut [illegible] qui [illegible] et qui non [illegible] ista herba [illegible] radice [illegible] et est mirabile [illegible] et est vnguentum [illegible] bona [illegible] qui facit illud sine radice et [illegible] sicut de radice et est quod tale vnguentum sicut [illegible] et est [illegible]

vnguentum aliud

vnguentum de [illegible] aliud quod [illegible] membro [illegible] et confert dolentibus [illegible] et [illegible] et mollificatiuum [illegible] vnguentum [illegible] molle Recipe [illegible] saponem et mastice oppoponacis et galbanum asso fende omnia adiuuante et liquefiat in [illegible] vino [illegible] et postea fermentur et colentur deinde misce cum oleo [illegible] et terbentina et dialtea asso [illegible] et vnguento [illegible] et ponatur ibi species iste Recipe cardamomi [illegible] [illegible] omnia adiuncta [illegible] si accipiatur olei costini ℥ iii et cere ℥ s valet adde et ad dolorem facta [illegible] nervosi membri et frigide et spasmo et mollificatiuum alicuius membri

vnguentum quod [illegible] membro dolentibus confert [illegible] Recipe cere ℥ i. [illegible] et [illegible] ana ℥ i s adipis galline vel anseris ℥ i.

vnguentum attractiuum [illegible]

Recipe terbentine et medulle [illegible] et sit multum [illegible] et si vis [illegible] pone [illegible]

vnguentum mirabile consolidando vulnera

Recipe terbentine ℥ iii cere ℥ i. liquefiat sic [illegible] et liquefacta pone super acetum album et diu malaxa deinde iterum liquefiat adiungere et si non vis liquefacere quia vice satis est ne per liquefactiones plus [illegible] si malaxatio [illegible] in istis [illegible] et pone super succum betonice et diu malaxa deinde iterum liquefiat adiungere et super funde lac [illegible] et mulieris diu malaxa deinde iterum liquefiat et funde super lac et acetum et succo betonice sic [illegible] et diu malaxa et vtere deinde super pecia [illegible] et est optimum [illegible]

vnguentum consolidatiuum vulnerum

vnguentum optimum in consolidatione vulnerum et dicunt fratres [illegible] quod vnguentum istud consolidat et alia [illegible] consolidant vulnus [illegible] et [illegible] sic et et istius talis pecia [illegible] et [illegible] et [illegible] super vulnus [illegible] [illegible] non fluit plus deinde super illa pecia ponatur alia pecia [illegible] vino deinde plumazeolos et [illegible] duobus vel tribus diebus / Recipe rasine pini pigne ℥ i. gummi albore ℥ iii cere ℥ ii iste bulliant in vino [illegible] quo prius cocta sit betonica et [illegible] et sit colatum deinde sic liquefacta [illegible] non colet [illegible] et [illegible] donec sit sicut massa deinde [illegible] vinum et [illegible] massa [illegible] [illegible] olei ro. et si non vis [illegible] ista massa [illegible] sicut [illegible] remanent [illegible] sicut vnguentum sufficit solum quod malaxetur cum aceto et succo betonice et lacte [illegible] olei ro. et liquefiat et funde super acetum album et malaxa cum manibus deinde sic [illegible] cum lacte mulieris deinde [illegible] cum succo betonice

vtere [illegible]

Recipe herbam que ~~vocatur [illegible]~~ [illegible] i. terbentine ℥ iii liquefiat et diu sit tepida et deposita ab igne misce lac [illegible] ℥ vi et iterum fermentur donec gutta posita in aqua congulet deinde

vnguentum optimum istud [illegible] Recipe [illegible] [illegible] semen [illegible] et olei [illegible] et cere ana fiat vnguentum molle

tem ponat sup ace(tu)m et malaxet plibus dicbz renouado ace(tu)m et si ponis coquado in eo de succo betonice est opt(im)um

ad ffile

R(ecipe) herba que vocat(ur) samartagia et e(st) illa qua tenet puelle in ollis et frang(e) folia insita et fllat pinnice et cert betonice et tetanice mitoris folia cu(m) pre vel et ponat buc et coquat(ur) multum in vino albo deinde colla et hinc decoction adde terbentine ℥ .xiiij. resine ℥ .iiij. cere al. ℥ .iiij. mastic ℥ .i. ß sanguis draco ℥ .i. bulliat om(n)ia ffet ffatt cibo illo colato deinde colet(ur) sup ace(tu)m album dimitte coagulari et mala et quida ponunt in fine decoct ong(uentum) lac mulieris ℥ .ij. et vere est tale vnguentum consolidat ossa cruciol et attrahit sanie de spibce et ego credo q(uod) plus vali in vulneribus alcatis ne saguinolentis et credo q(uod) s(it) cu(m) aliquo istorum vnguentorum terra desuto q(uod) om(n)ia insita attrahit

vngu(entum) remouens saniem

vnguentum quod remouet saniem faciens et carnem mundificat et facit nasci carne R(ecipe) sepi vaccinum lib .ß oleum ro(sarum) ℥ .iiij. cere ℥ .ij. picos rosarum stercus cu(m) ℥ .ij. thure et sarcocolle cu(m) ℥ .ß. visto ro. aloes subtilem cu(m) ℥ .ij. mastic ℥ .i. terbentine ℥ .ij. et fiat vnguentum

vnguentum ad stabile ferra

vnguentum album ad stabile ferra pinnexiosa terrament tum calida arida que tenet pte multum ceruse R(ecipe) pulegium ℥ .iiij. oleum ro. ℥ .i. succi plantaginis ℥ .i. ß cere ℥ .i. cerusa om(n)ia adiugite et fiat vngu(entum)

vngu(entum) cferens vlceribus malis

vnguentum cferens vlceribus malis aliis et abulate rigens combustionis R(ecipe) oleum ro. ℥ .iiij. cere ℥ .i. ß succi plumi ℥ .iiij. ut solat temse lote ℥ .ij. plumbi usti et lote podii olibani cu(m) ℥ .i. liquefiat cera cu(m) oleo et fiat vnguentum

vngu(entum) cferens morphee curabilii

vnguentum cferens morphee curabilii et ad spongium R(ecipe) succi vini saponis sinarameri saponis gallici unnes buc fte cu(m) ℥ .iiij. tartari salgis cu(m) ℥ .ij. auripigmenti salis com(m)u(nis) elebori albi et nigri cu(m) ℥ .i. alums sciss ℥ .ß. succi fulfure succi lapatii et herbe flamule ℥ .i. et fiat vnguentum cerpado pul nes cu(m) succis

vnguentum diureticum

vnguentum diureticum q(uod) remouet capitibus sup(er)fluitate lem et mordicatiui R(ecipe) galbani ℥ .i. armoniaci ℥ .i. terbentine resine cu(m) ℥ .i. picis ℥ .i. ß saponis ℥ .ij. cere ℥ .i. ß croci ℥ .ß. nitre ℥ .i. aloes ℥ .ij. mastic thuris aliis leuagrum oppopana(ci) ℥ .ß. mastic cnidi fenugreci cu(m) ℥ .viij. aceti quod cu(m) ℥ .ß. bdelli fenugreci cu(m) ℥ .viij. aceti quod sufficit ad mollificandum gummis ole(um) quod suff sufficit ad mollificandum gummas

vngu(entum) ad scaphas humida

vnguentum ad scaphas humida et ulceribus plurigrosis tempe no cosmudes et flata salso et morphea humida et ulceribus ulceribus agmosis cu(m) rubedine et sic rubedo R(ecipe) axungie porci colate ℥ .iiij. et plures lauet cu(m) aqua fria vide eius temse cu(m) ℥ .iiij. argenti viui extincti ℥ .ß. succi emilis ℥ .i. plantaginis ℥ .i. cere ℥ .ij.

vnguentum quod fit sed opus

vnguentum quod fit sed opus quod efficit et reddit stratum sed diaquillon quod consolidat et attrahit R(ecipe) cere ℥ .iiij. temse ℥ .viij. oleum rosa lib .i.

vnguentum dz bleda

Oxizeleo	℥ i	℔ ij	gl
Aramatt simplex	℥ ii	℔	gl
per lignum	℥ ii	℔ ij	gl
per	℥ ii	℔ ij	gl
per cud	℥ ii	℔ ij	gl
per de meta	℥ ii	℔ iij	gl
per de mirtis	℥ ii	℔ ij	gl
per	℥ i	℔ ij	gl

laxtiu

laxtiuum dulce	℥ ij	℔ iij	gl
elect de suco rosis	℥ ß	℔ iij	gl
Diacatholicon	℥ ß	℔ iij	gl
Diaprimer	℥ ß	℔ iij	gl
Diasimonis	℥ ß	℔ iij	gl
Catarticum imperiale	℥ ß	℔ iij	gl
Diaspermis laxatiuum	℥ ß	℔ iij	gl
cassiefistule mundi	℥ ß	℔ iij	gl
vng laxtiuum	℥ ß	iij	gl
Theodiacatholicon	℥ ß	℔ iij	gl
		iij	gl

pille laxtiue

pill Agarici	℥ i	℔ ij	gl
pill stomaticon	℥ i	℔ ij	
pill de yera	℥ i	℔ ij	gl

pill cochie ʒ i ß ij gl
pill sine quibus esse nolo ʒ i ß ij gl
pill de v generibus ʒ i ß ij gl
pill aggregative ʒ i ß ij gl
pill de fumo terre ʒ i ß ij gl
pill hermodact ʒ i ß ij gl
pill mere ʒ i ß ij gl
pill arthetice ʒ i ß ij gl
pill auree ʒ i ß ij gl
pill de reubarbaro ʒ i ß ij gl
pill fetide ʒ i ß ij gl
pill de serapino ʒ i ß ij gl
pill bechice ʒ i ß iiij gl
pill ex aloe ʒ i ß ij gl

Confortativa

Dyatrionpipereon ʒ i ß ij gl
Diambra ʒ i ß ij gl
rosate novelle ß ij gl
electuarium de gemmis ʒ i ß ij gl
Dyarodon abbatis ʒ i ß ij gl
Dyamargariton ʒ i ß ij gl
margariton plus ʒ i ß ij gl
Diamarina rosata ʒ i ß ij gl
Dyagalange ʒ i ß ij gl
Dyacimini ʒ i ß ij gl
Dyatrispipereon ʒ i ß ij gl
Dyacalamentum ʒ i ß ij gl
lenitive galieni ʒ i ß ij gl
plurisarcoticon ʒ i ß ij gl
Dyaaspalatois ʒ i ß ij gl
Dyazinziberis ʒ i ß ij gl
cathoriston ʒ i ß ij gl
Dyapenidion ʒ i ß ij gl
Dyantheos ʒ i ß ij gl
Dyaysopi ʒ i ß ij gl
electuarium ducis ʒ i ß ij gl
pliris frigidi ʒ i ß ij gl

Conserve

Zucarum rosarum ʒ i ß i gl
Zucarum violarum ʒ i ß i gl
Zucarum borraginis ʒ i ß i gl
Zucarum buglossi ʒ i ß i gl
Aqute ʒ i ß i gl
lohoc sani et experti ʒ i ß i gl
lohoc de pino ʒ i ß i gl
lohoc de squilla ʒ i ß i gl

Opiata

Tiriaca alexandrina ʒ i ß ij gl
Philonium ʒ i ß i gl
Dyacodion ʒ i ß i gl
Athanasia ʒ i ß ij gl
Tyriaca ʒ i ß ij gl
Metridatum ʒ i ß i gl
ʒ i ß i gl

Olea

oleum camomille ʒ i ß i gl
oleum aneti ʒ i ß i gl
oleum laurinum ʒ i ß i gl
oleum de spica ʒ i ß i gl
oleum mastici ʒ i ß i gl
oleum nardi ʒ i ß i gl
oleum rosarum ʒ i ß i gl
ß i gl

Unguenta

unguentum dyaltee ʒ i ß i gl
unguentum fusci ʒ i ß i gl
unguentum de populeon ʒ i ß ij gl

Pulveres laxativi

pulvis reubarbari ʒ i ß iiij gl
pulvis hermodactili ʒ i ß ij gl
pulvis turbit ʒ i ß ij gl
pulvis sene ʒ i ß i gl
pulvis sene ʒ i ß i gl
pulvis auree ʒ i ß i gl
pulvis mirabolani ʒ i ß i gl
Dyagridium ʒ i ß i gl
ß i gl

Pulveres confortativi

pulvis Zedoarie
pulvis liquiricie ʒ i ß i gl
pulvis radicis cinamomi ʒ i ß i gl
ʒ i ß i gl

V

minatz est · ei vale signum omnia fe · cor' dissolue
cum quod prius dixit conglobata subito tempore apparien
cia poste est portendat. Conglobatam · n · mixtam
insimul et subitam sign. Conglobata uero · quorum
prius aliquam mixtam quasi cumulus · vel glomus. Est · n · quod
pe · glomus ubi multum filo ambitibus cumulatur.
Conglobatum uero est contrarium ab hoc quod superius dixerat · di
stantes huc locum antiqui et · nostri maiores usque
ad nostra tempora taliter sunt interpretati. Ego uero · di
co · cum conglobata dixit puritatem apparencie tempus
ostendere uoluit. Contra et ipse consumpcione pinguinis · sig
nificauit quod renum pinguedo totius corporis consumpta
non subito ad urinam uenit sed paulatim · Quando · n ·
dissoluitur · primum minimis membris labitur et deinde illis ad
maiora et ita membra donec ad renes ueniat
pinguedo uero renum dissoluta ad uesicam urina
uenit subita · et · adunata quod testantur expimenta
hic · auctor in libris inuenitur diuisus aliis · sic habent
Quibuscumque inferius urine pinguedo ypostasis · Alii · superius
pinguedo ypostasis ego assencio simul habentibus ypo
stasis · Omnis · n · pinguedo solet supernatare non inferius descendere

Quibuscumque nefreticis existentibus predicta
signa accidunt et dolores acuti
circa musculos spinales sunt si quidem
circa locos extrinsecos sunt · apostema fu
turum extrinsecum significant · Si · uero dolo
res magis circa interiores locos sunt · apostema
futurum expectabis magis intus

Ambobus precedentibus auctor ypo intrauit
quomodo passiones renum possint intelligi · hic
quod renes diu passi sunt · dicit si sine signis pre
dictis. Si illi maxime intende in quo parte corporis doluit quod si
longo tempore continuat apostema futurum vel habet vel abit
Dolores circa musculos spondilium senserint sig
nificatur apostema futurum horum musculorum. Unde est · sub
cute retro cedans ambo latera totius dorsi ·
aliud aut non exterius intrat per totum dorsum
Sed profundiores spondiles tamen quorum cum quis pa
ciatur futurum est apostema expectatum. Alii
[illegible]
[illegible]
it ex lactis aut insolitis renibus quod cum
sit aliter tendit ad interiora aliter ad exteriora ·

III Vomentes sanguinem dubio quod emittat
ry · quit et isto quod · n · a pulmone
naturalibus suis non uoluit sed sputum uocatur
tussi. Quidam tamen interpretes arbitrantur
po intendit exeuncia a pulmone et in
naturalibus sed falsus est · corum intellectus. Si · n ·
a pulmone cum sputo exit non est salubris
ventribus · fe si hic per se · cum elongetur necesse est
sequatur. Unde cum nec · uoluit dicere in hoc est
dicens quod salubritas intelligatur vel non. Si · ex
tantibus inferiorem fuit si fe · non habeat loc
sanguis exit non hic apostema · sed uel · uene sunt
uene se aperte · vel est uulnus sine aperte hoc
cum superius cito sanabitur · Si cum fe · sit et
magno mortale erit

Cataracti in superiore uentre
uiez continuntur in · xx · diebus
Superiorem uentrem intendit pecto
accidans pulmonem. Unde si catarrus
cedant accipe ad canales pulmonis
passus erit et · sanies subsequetur in diebus · xx
in · xx · sic · alibi inuenitur · xx · n · die
tici · ab eodem dicuntur · non · xx · sicut in
criseos ostendimus

Si sanguinem et · trumbos
dit et · stranguriam habet et · dolor
dit in pytonicon et subventre et · pe
cten · quod circa uesicam sunt egrotare sig

Iste auctor in multis libris non inuenitur
in hoc loco · sed in quo · huius · flos
integra hic · libri predicta iam explanauimus.
Si sanguis mingunt et · trumbos et stranguriam
habent et · dolor incidit pectinem et · subventr
pytonicon circa uesicam dolor sign

Si lingua interpata repent
at · aut apoplecticam · ad · color · in · me

Intemperamentum lingue est
cum sermone etiam formare non pt
aut [illegible] totam amittit cum molli
Quando aut [illegible]
[illegible]
omnes signa iam intrauit alii cum dixit
lepram alphiam · [illegible] predicta · [illegible]

Si sup purgato [illegible]

emat non bonum

Hoc coli malu est. ubicu sit humida ca egonis siue uomit per descone is illaudabile est ut infem esti[illegible] si sit ptio mera.

Si febris no a co fierit aqua ca capiti infusa solucio fit

Ypo nos innuit q no febris oib fe a co fit. Si non a co sit qd fuit pmlta aq ca capiti infusam solo [illegible] in [illegible] de quodaz lectore uocato hic mlta aq ca capiti infudiss a fe liberat febs n d calore sol s frigitate aeris aq capiti infusa [illegible] pdesse [illegible] q d calore [illegible] [illegible] opilone est [illegible] sua est [illegible] [illegible] re poros opilante [illegible] intendim ut pream calor fe [illegible] soluat [illegible] si apa cu fe sit no iuuat [illegible] humor sit putredie nisi [illegible] [illegible] pse coredianc. Consueuerunt antiqui hac pas uocare [illegible] splenetica [illegible] fe putat ee accnte [illegible] dicant aliq febricitante hre apa maliq mbro intendunt hre fe d [illegible] Sz intus d putredie humor [illegible] Est a fe que d [illegible] [illegible] no [illegible] sentiunt loco [illegible] intus calidissimu [illegible] Syncochus facit [illegible] hoc [illegible] antiquos sunt q fe [illegible] dixit ypo no intendit febres [illegible] sue pas sn apate [illegible] in [illegible] [illegible] aq sudor [illegible] si dicat febrez co hnti si d capite mlta aq effluxerit dissoluit. hu a nq [illegible] intelligunt a capite sudorez effluxe [illegible] totu cor intellexerunt [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] causon dissolui cu sudoribus [illegible] malto melior erat.

[illegible]

[illegible] cum ambab mamb[illegible]

no hre intendit dicentes ypo intendisse in dextra uulua no fegdare. Alii multam ab ypo discordantes dnt eu intendisse hermofroditos q dnt sua hnt in lebulia [illegible] hermofrodite no cum sua n hnt uirilia.

Quibz empici urine am infcindunt si sanies quid pura fluxerit alba euadunt si no cenulenta et male olens fuit pereunt.

Per saniem oia intendit uulna et aparata collectone suaz insanie mutancia illam in intelligent collectonez q fit in pecto et pulmone n [illegible] antiq [illegible] empici collectonez face solent ad eiciend saniez [illegible] est alba saniez laudabile esse male olens et cenulenta est pessima.

Quibz in epte per sanie urinit si quidem sanies pura fluxerit alba euadunt intumica n illic sanies est sicut amurca fluxerit pereunt.

Hic nos innuit [illegible] infirmi pereunt [illegible] euadunt. Si n sanies intumica fit epis et sba sua sana et sn macula sit euadunt. Si sba epis corrupta fuit necce est pereat de pessimitate saniei qua uelut amurca dicat signu [illegible] pereundi si insba sit epis.

Oculorum dolores meri potones et lauacrum mlta ca et floia soluunt.

Hoc no assilat dat ypo. [illegible] apposuit aliq ad placitu ypos no est q supiori aflor dissidet. [illegible] dolores oclor meri potoe aut lauacrum aq pura aut floia a farina ca soluit q nos in [illegible] phauim [illegible] hic unum pas tres [illegible] intulit [illegible] cu supra [illegible] fieret altam no apponenda [illegible] [illegible] cu ee ypo mostrent [illegible] in oclor passionibz [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

3

quia ista non in musculis grossa et coagulato in membris et non in toto corpore pleno

Ydropicus si tussim siccam habet desperatus fit

Iste afforismus ante expositus est verbis eisdem verbis dicitur ydropisis tussim habeat malum

Stranguiriam et dissuriam vinum et flebotomia solvit incidendae vena interius in talo est bonum

Stranguiria est cum guttatim urina velociter exeat. Dissuria cum duricie et angustia nec sine magno labore actione sua replet vesica. Strangiria est de acuitate urine de retentione in vesica virtutis retentive. Defectio autem aut est ex apostemate aut ex colera et de inpressione seu de grossa ventositate. Sola est dissuria vero retentiva de retentione est seu apostemate. Sed quam ad hanc pas[sionem] fit de frigiditate et iuvat eam vinum potatum intendit. In ypo multa quantitate vini aut mixtum. Iuvat autem vinum aqua de grosso sanguine latum si corpus non fuerit plenum venae. Cum flebotomia solvendus est. Quod interius incidendae dixit iam superius exposui. Flebotomia solvit dissuriam dixit et item

Asquinante habito tumor in pectore superveniens bonum foris convertitur egritudo

Iste afforismus in vi particula huius est expositus hic tamen adiungitur foris egritudo convertitur

Quicumque splanchnicos patiuntur in cerebro id est dolor immoderatus in tribus diebus pereunt. Si vero hos effugerint sani fiunt

Hec passio multotiens notatur in libro suo de dislocatione membrorum. In hoc autem afforismo in fusione cerebri intendit cum postea subintulit si tres effugerint sani fiunt ... Hec passio ... est confusio totius membri in quo habetur ... est in cerebro sit quod ... hoc ... ... est ... intendo quam hec passio ... ... sit id est ... hec passio ... nem ... agrecus est vocata ...

[illegible] cum aquib; expellat locat [illegible] cu
[illegible] dic [illegible] inpole. ista uenas posse [illegible]
tare [illegible] prius posse tinire. oz cu [illegible] et
[illegible] stanca; [illegible] ut posset curre [illegible]
[illegible] opatu insanie mr pectus [illegible] ploriosi
adiunante

Omib; cpat aqua plenu in omne
[illegible] cripit hus aqua uent ipletur
[illegible] monimitu

Vesicam. a. aqua plus adepta q ad alia
membra festinat et magis ad extinseas cur
antes pellidas [illegible] .n. que comedimus
[illegible] ita aqua cu [illegible] inuenit. Si autem
[illegible] ille crepent aqua [illegible] ill extens in spacius
[illegible] si uentre [illegible] intus curr [illegible]
in ydropicis aqua sol; adiunari. hec .n. pel
[illegible] sunt qi solide et nuq [illegible] prorante [illegible]
[illegible] corpus nisi solu stom. colon. et spel sple
[illegible] dicit ventre; mpleri aqua non in
[illegible] intendit pellidas [illegible] stom ubi a
[illegible] et por. adunat. Et dico qi intendisse sp
[illegible] in istis [illegible] multos uetre esse dicim
[illegible] locu intelligim sic cu dicim aliq ma
[illegible] hre uentre et mlre in uentre fetu hre
[illegible] dixit uent; et meri hus aqua ipleri
[illegible] intelligam si sp raro intendit [illegible]
[illegible] uerus est [illegible] plum [illegible] .n. ydropicus
[illegible] et cu in uentre aquaz hre [illegible]
[illegible] Si Catarticas digrenas et cacha
[illegible] dissolutis medicetu.
.i. ingectudies

Brachiorum extensiones alices osa
[illegible] rigores uinum moderate
[illegible] solut

Alices dicit esse insanis cu de tedeat
eos plenus qualitatis. et si eos gra
[illegible] mouent se per aliquas horas [illegible] actoib;
[illegible] alias [illegible] alices in infirmis cu
in uno statu maneant iacendo. Sz [illegible]
[illegible] in aliu mutat [illegible] .n. [illegible] quosdam
[illegible] intendit non in spacio
[illegible] pellidas [illegible]
[illegible]
[illegible] e cau [illegible]
[illegible] curut hu [illegible]

V

Rękopis 790

Blok – oczyszczenie na sucho gumkami, skalpelami.
– podklejenie bibułką grzbietów kart wymagających wzmocnienia.

Szycie – na cztery podwójne zwięzy skórzane.
– przyszyto rzemienny pasek stanowiący kapitałkę.

Oprawa – oczyszczenie i nasączenie balsamem-emulsją do konserwacji skór
– blok oprawiono w oryginalną skórę, podklejając grzbiet i uzupełniając ubytki nową brązową skórą.
– do bloku dołączono karty ochronne (po jednej z każdej strony)
– dodano trzymające zapinki i guzy w/g odcisków w skórze
– wykonano futerał

Do książki dołączono z przodu i z tyłu karty pergaminowe (zmieniając nieco ich położenie).
Karty te uprzednio odklejono i oczyszczono:
– na początku bloku dokument pergaminowy
– na końcu bloku karta pergaminowa z rękopisu.

–

VIII – IX 1994 Anna Żukowska (UMK-Toruń)

Bogdan Szczepański